Stadsfullmäktiges

i

Västerås

Protokoll

och

Handlingar

1952

Stadsfullmäktiges i Västerås Handlingar

1 9 5 2

REGISTER

	Protokoll sid.	Handlingar	
		Ser. A sid.	Ser. B nr
Anslutningsavgifter för vissa ledningar inom Sjöhagen—Djuphamnsområdet	14	28	
Arbetsmaskiner, inköp av traktor	56	131	
Arbetsordningen för rådhusrätten och magistraten, ändringar i	80	191	
Kungl. Maj:ts fastställelse	154		
Arosbröderna, Sällskapet, anslag ur kulturfonden till tryckning av 50-årsskrift	4	10	
Arvoden, höjning av till nämndemännen	91	223	
Automobiler			
Inköp av sopbil till lantegendomsnämnden	60	144	
Inköp av två lastbilar till tekniska verken	102	256	
Avdikningslån se **Lån**			
Badelunda ålderdomshem, förvärv av, jämte inventarier	25	54	
Badhus, anslag för röjning av resterna efter kallbadhuset	2	1	
Inköp av gaskloreringsapparat till varmbadhuset	18	37	
Barnhem, inredande av Sommarro barnhem till provisoriskt ålderdomshem	34	62	
Barnträdgårdar, inrättande av å Norra Skallberget	15	30	
Beredningsutskott, val av för 1953	154		

	Protokoll sid.	Handlingar	
		Ser.A sid.	Ser. B nr
Bibliotek, fråga om uppförande av byggnad för landsbibliotek	6	15	
Anslag till pålningsarbeten för biblioteksbyggnad inom kv. Heimer	121	275	
Utseende av stadens representanter i styrelsen för stifts- och landsbiblioteket	95	239	
Åtagande för staden att tillhandahålla lokaler till stifts- och landsbibliotek	95	238	
I Korsängsskolan, anslag för inredande av	87	210	
Biblioteksbyggnadskommittén, uppdrag för att utreda frågan om lokaler för frivillig studieverksamhet	33	61	
Bokslut, drätselkammarens och tekniska verkens för 1951	40, 76	91	
F. d. Skerike kommuns för 1951	76	173	6, 7
Borgen			
Å byggnadskreditiv för			
Bostadsbyggnadsföretag intill ett belopp av 8.000.000 kr.	24	52	
Kungl. Maj:ts tillstånd	53		
Bostadsbyggnadsföretag intill ett belopp av 5.000.000 kr., utsträckning av tid för medgivande	77	182	
Byggnads AB Mimers nybyggen inom kv. Kronhjorten nr 2 och kv. Bävern nr 1, Kungl. Maj:ts tillstånd	133		
Byggnads AB Mimers nybyggen å Norra Skallberget, 3:dje etappen	48	122	
Byggnads AB Mimers nybyggen inom kv. Stenborren, Kungl. Maj:ts tillstånd	52		
Hyresgästföreningens i Västerås Bostadsrättsförening Hammarby nybyggen i kv. Krumeluren nr 1, 2:dra etappen	77	182	
Riksbyggens Bostadsrättsförening Västeråshus nr 14 nybyggen inom kv. Klövern, 2:dra etappen	24	52	
Riksbyggens Bostadsrättsförening Västeråshus nr 14 nybyggen inom kv. Klövern, 3:dje etappen	59	144	
I övriga fall			
För intressekontorsverksamhet för stadens tjänstemän	6	14	

	Protokoll sid.	Handlingar	
		Ser. A sid.	Ser. B nr
För Föreningen Västerås Koloniträdgårdar u. p. a.	24	51	
För Västerås Riksteaterförenings verksamhet 1952—1953	57	133	
Åtagande jämlikt 5 § b KK 7/12 1951 om tertiär- och tilläggslån, ändrade	18	38	
Åtagande jämlikt 13 § 2 mom. KK 7/12 1951 om tertiär- och tilläggslån	26	55	
Åtagande jäml. 32 KK 30/6 1948 om egnahems- och förbättringslån	137	287	
Åtagande jäml. 11 § KK 30/6 1948 nr 546 och 11 § KK 7/12 1951 nr 755	142	304	
Bostadsmarknaden, yttrande över statliga hyresregleringskommitténs betänkande rörande behovsprövning på	140	297	
Bostadstillägg, kommunala, grunder för utgivande av fr. o. m. 1/1 1954	143	307	32 b
Provisorisk höjning av under år 1953	123	283	32 a
Tilläggsbestämmelse till § 6 i grunderna för utgivande av	79	187	
Brandordningen			
Ändring av	26	56	
Länsstyrelsens fastställelse	52		
Brandskada, disposition av brandskadeersättning för byggnad å stadsägan nr 228	118	266	
Brandväsendet			
Anordnande av bastu vid brandkåren	3	4	
Bidrag från Städernas Allmänna Försäkringsbolag	2	3	
Bryggor å Hästholmarna, tilläggsanslag för	38	74	
Budget för 1953	105		22 a 22 b 23
Byggnadsfrågor			
Anslag till pålningsarbeten för biblioteksbyggnad inom kv. Heimer	121	275	
Fråga om fullföljande av planerad tillbyggnad till tekniska skolan	143	313	

	Protokoll sid.	Handlingar	
		Ser. A sid.	Ser. B nr
Ombyggnadsarbeten och flyttning av bespisningsbarack vid Hammarbyskolan	49	123	
Tillbyggnad av Hammarbyskolan	14	27	
Uppförande av fem tjänstebostäder vid Hässlö	61, 94	147, 236	
Uppförande av byggnad för landsbibliotek	6	15	
Om- och tillbyggnad av ekonomibyggnader å Lundby gård	75	168	
Uppförande av nytt svinhus vid Malma	74	166	
Uppförande av byggnad för renhållningsverket och byggnadskontoret	46	110	
Uppförande av skolbyggnad å Skiljeboområdet, etapp 1	141	302	
Uppförande av nybyggnad inom kv. Nimrod för tekniska verken	45, 122	105, 280	
Ändring av utbyggnadsprogrammet för Karlslunds ålderdomshem samt anslag för inredande av Sommarro barnhem till provisoriskt ålderdomshem	34	62	
Båtar			
Anskaffande av nytt passagerarefartyg	40	100	
Omändring av ångfärjan Elba I	40	100	
Tilläggsanslag för anskaffande av passagerarebåten "Björnön"	33	61	
Båttrafiken, anslag till dricksvattenfontän vid elbafärjornas tilläggsplats	32	59	
Böcker och tidskrifter			
Anslag ur kulturfonden till tryckning av Sällskapet Arosbrödernas 50-årsskrift	4	10	
Bidrag till kostnaderna för utgivande av arbetet "Västerås Helgeandshus, hospital och lasarett"	138	288	
Daghem, Familje-, anslag för bestridande under år 1952 av den å staden fallande delen av ersättningarna till	15	29	
Djäkneberget, iordningställande av simbassäng å	56	131	
Domkyrkoområdet, anslag ur kulturfonden för inköp av tre förslag ang. ordnande av	82	201	

	Protokoll sid.	Handlingar	
		Ser. A sid.	Ser. B nr
Donationer och fonder, understöd ur Torngrenska fonden till fru Olga Olauson	8	21	
Drätselkammaren, bokslut för 1951	40, 76	91	6, 7
Dyrtidstillägg se **Löne- och anställningsfrågor** samt **Pensioneringsfrågor**			
Emausbäcken, anslag för upprensning av	121	277	
Expropriation se **Fastighetshandel**			
Fastighetsförvaltning, upplåtelse av mark inom kv. Malmskopan samt anslag för avröjning och planering av område inom kvarteret	104	261	
Fastighetshandel			
Expropriation			
Stadsägan nr 1997	70	164	
Försäljning			
Kv. Brokranen nr 1	18	40	
Kv. Fyren nr 1	18	40	
Upphävande av beslut om försäljning av tomterna Fyren nr 1 och Brokranen nr 1	38	75	
Köp av			
Kv. Gad nris 1 och 2	74	165	
Kv. Galle nr 4	117	265	
Kv. Nanna nr 3	19	42	
Kv. Solberga	122	279	
Stadsägan nr 379	94	238	
Stadsägan nr 1929	74	165	
Stadsägan nr 1997	103	259	
Stadsägan nr 2464	77	182	
Stadsägan nr 2714 (Badelunda ålderdomshem)	25	54	
Stadsägan nr 2989	38	76	
Stadsplaneavtal			
Framnäsområdet, avtal med S. A. Hamne m. fl. och Svenska Metallverkens Västerås-anställdas förening	39	85	
Kv. Jordrevan, avtal med Fastighets AB Gideonsberg och Byggnads AB Västerås-Oleba	143	312	

	Protokoll sid.	Handlingar	
		Ser. A sid.	Ser. B nr
Tomträtt			
Upplåtande av mark å Jakobsbergsområdet för anläggande av tvättstuga och bastu m. m., ändring av beslut om	62	149	
Folkpensioneringen			
Provisorisk höjning av det kommunala bostadstillägget under 1953	123	283	32 a
Grunder för utgivande av kommunala bostadstillägg i Västerås stad fr. o. m. 1/1 1954	143	307	32 b
Yttrande över 1950 års folkpensionsrevisions betänkande om avdragsregler och bostadstillägg m. m.	7	17	
Yttrande över betänkande ang. anstaltsvårdades rätt till folkpension m. m.	46	117	
Folkskolor			
Anslag för inköp av facklitteratur till	87	211	
Anslag för ombyggnadsarbeten å och förflyttning av bespisningsbarack vid Hammarbyskolan	49	123	
Anslag för tillbyggnad av Hammarbyskolan	14	27	
Anslag för inredande av bibliotek i Korsängsskolan	87	210	
Anslag för kuratorsverksamhet vid	87	211	
Anslag för utredning ang. vissa skolor (Skallbergsskolan, Skiljeboskolan och skolan vid Ekberga)	86	208	
Anslag för uppförande av skolbyggnad å Skiljeboområdet, etapp 1	141	302	
Anslag till inventarier och undervisningsmateriel (vid skolorna i Skiljebo och inom kv. Hästhoven)	87	209	
Anslag till stipendier åt lärare för universitetsstudier samt för vidareutbildning i engelska, fråga om	101	252	
Anslag ur kulturfonden åt en överlärare för studieresa till USA, fråga om	51	129	
Generalplan för Västerås stads skolväsende..	6	13	1
Godkännande av förslag till organisationsplan för Västerås skoldistrikt	118	267	
Fonder			
Donationsfonder se **Donationer och fonder**			

	Protokoll sid.	Handlingar	
		Ser. A sid.	Ser. B nr
Fornminnen, anslag ur kulturfonden för vetenskapliga undersökningar av fornlämningar å fastigheten Tuna 1[4]	82	201	
Förhandlingsrättskommittén, yttrande över betänkande ang. stats- och kommunaltjänstemäns förhandlingsrätt	64	154	
Garanti se **Borgen**			
Gatuarbeten			
Bangatan, del av	38, 82	74, 204	
Gulsporregatan	82	204	
Hammarbacksvägen	38, 141	74, 303	
Hamre och Östra holmen, vägbank mellan	45	109	
Humlegatan	38	74	
Hästhovsgatan	38	74	
Jakobsbergsgatan	38	74	
Järnmalmsgatan	136	285	
Narvavägen	141	303	
S:ta Gertruds väg	136	285	
Inom Sjöhagens industriområde	136	285	
Slakterigatan	136	285	
Svärdsliljegatan	82	204	
Viksängsgärdet	38	74	
Gatunamn			
Inom Framnäsområdet	96	241	
Inom Skiljeboområdet	95	240	
Hamnar			
Anslag för betongskärmar till malmupplag i djuphamnen	25	53	
Anslag till brandpost vid djuphamnskajen samt vatten- och avloppsledningar till nyuppförd personalbyggnad vid kajen	17	36	
Anslag för målning av brokran i djuphamnen	61	145	
Anslag för omläggning av Kapellbäcken och färdigställande av upplagsområde i djuphamnen	25	53	
Tilläggsanslag för dykdalb och brygga samt oljeledningar i djuphamnen	61	146	

	Protokoll sid.	Handlingar	
		Ser. A sid.	Ser. B nr
Rapport ang. merkostnad för utbyggnad av djuphamnen	37	72	
Anslag för ombyggnad av siloskajen	121	276	
Anslag till representation med anledning av sammanträde rörande frågan om fördjupning av Södertälje kanal och farled i Mälaren till Köping och Västerås	17	37	
Hamntaxan, provisorisk höjning av	16	31	
Kungl. Maj:ts tillstånd	52		
Hemhjälpsorganisationen, fråga om utvidgning av	139	293	
HSB, anslag för täckande av förlust å stiftelsen Solgårdars verksamhet	81, 141	197, 304	
Hundskatt, fastställande av för 1953	105		22 a 22 b 23
Husmödrarnas Semesterhem, anslag till	122	278	
Hästholmarna, tilläggsanslag för bryggor å	38	74	
Högre Allmänna Läroverket se **Läroverket**			
Idrottsplatser			
Anskaffande av ståplatsläktare till	5	12	
Principbeslut om användning av Rocklundagärdet för idrottsändamål	23	49	
Provisorisk anordning för hoppgrop och löparbana å Kommunala flickskolans idrottsplan vid Floragatan	63	153	
Instruktion, för Västerås stads tjänsteläkare, ändring i	3	4	
Kungl. Maj:ts fastställelse	29		
Inteckning, avtal om dödande av servitutsinteckning besvärande mark inom Sjöhagen—Djuphamnsområdet	38	75	
Inventarier			
Inköp av till			
Badelunda ålderdomshem	25	54	

	Protokoll sid.	Handlingar	
		Ser. A sid.	Ser. B nr
Drätselkontoret (fotokopieringsapparat)	4	9	
Folkskolorna (Skiljeboskolan och kv. Hästhoven)	87	209	
Idrottsstyrelsen (ståplatsläktare)	5	12	
Landsbiblioteket	95	238	
Magistraten	118	265	
Polishuset	2	1	
Stadsingenjörskontoret	32	59	
Varmbadhuset (gaskloreringsapparat)	18	37	
Koloniområde, upplåtelse av vid Gränsta samt anslag för områdets iordningställande	23	50	
Kommunala flickskolan, provisorisk anordning för hoppgrop och löparbana å idrottsplanen vid Floragatan	63	153	
Kommunala förtroendemän			
Avsägelse av uppdrag	19	43	
	20		
	83		
	115		
	116		
	132		
	133		
	136		
Val av	10	24	
	10	25	
	19	43	
	27	57	
	27	58	
	41	103	
	95	239	
	96	242	
	124-132		33
	145-152		35
Kommunallag, yttrande över kommunallagskommitténs betänkande III med förslag till kommunallag m. m.	53, 92	224	
Konferens rörande frågan om fördjupning av Södertälje kanal och farled i Mälaren till Köping och Västerås.....	17	37	

	Protokoll sid.	Handlingar	
		Ser. A sid.	Ser. B nr
Kontorsmaskiner, inköp av fotokopieringsapparat ..	4	9	
Konstverk			
Fråga om uppställande av skulptur i Sundemans backe	58	139	
Inköp av två skulpturer av C. Friesendal	103	257	
Motion ang. flyttning av Zornskulpturen "Morgonbad"	53		
Kristidsnämnden, val av ledamöter och suppleanter i	70		
Kyrkbacken, anslag ur kulturfonden för inköp av tre förslag ang. ordnande av	82	201	
Landstinget, avtal ang. vissa ledningar inom kv. Läkaren och kringliggande områden	103	257	
Lantegendomar			
Om- och tillbyggnader av ekonomibyggnader å Lundby gård	75		
Uppförande av nytt svinhus vid Malma	74	166	
Lantegendomsnämnden			
Anslag för inköp av ny sopbil	60	144	
Överskridande av anslaget för underhålls- och kulturarbeten i stadens skogar i 1952 års stat	79	187	
Ledningar			
Anslutningsavgifter se detta ord			
Anslag för förstärkning av stadens ledningar i nya lokstationsområdet	74	166	
Avtal med landstinget ang. vissa ledningar inom kv. Läkaren och kringliggande områden	103	257	
Bräddavlopps- från Munkgatan till Svartån	86	207	
Elektriska			
Anslag för utläggande av stamkabel från mottagningsstationen Västerås västra till transformatorstationen vid Hammarbacksvägen samt för omläggande av vissa kablar	22	46	
Anslag för utrustning av mottagningsstationen Västerås västra å stadsägan 883 E ..	21	45	

	Protokoll sid.	Handlingar	
		Ser. A sid.	Ser. B nr
Till kv. Jägaren, Jakthornet m. m. (jordkabelserviser)	49	124	
Vatten-			
Till elbafärjornas tilläggsplats samt dricksvattenfontän vid samma ställe	32	59	
I Vasagatan mellan Trädgårdsgatan och Munkgatan	86	207	
Vatten och avlopps-			
till nyuppförd personalbyggnad vid djuphamnskajen	17	36	
Inom kv. Läkaren, omläggning av	104	261	
Vatten-, regnvatten- och spillvatten-			
i Sjöhagsvägen från Nedre Hyttvägen till Gustafsvik	7	17	
Lekplatser, iordningställande av kv. Orren såsom lekplats	3	3	
Lån			
Avdikningslån, inlösen av	49	123	
Kungl. Maj:ts medgivande att upptaga 25-årigt lån för inköp av fastighet och vissa exploateringskostnader	42		
Täckande av underskott vid försäljning av järnvägsobligationer	75	169	
Läroverket, Högre Allmänna			
Anslag för konstnärlig utsmyckning av läroverkets nybyggnad	100	249	
Tilläggsanslag för vissa utgifter i samband med läroverkets ombyggnad	50	126	
Tilläggsanslag för nyanskaffning och reparation av instrument till läroverkets blåsorkester	100	251	
Löne- och anställningsfrågor			
Dyrtidstillägg till stadens befattningshavare under 1952	51		21
Indragning av ordinarie befattningar som:			
Kanslibiträde vid stadsfogdekontoret	88	214	
Skrivbiträde å folkskoleexpeditionen	102	254	
Vaktmästare, bitr. vid ålderdomshemmet	36	67	
Inrättande av ordinarie befattningar som:			
Assistent hos nykterhetsnämnden, fråga om	92	228	

	Protokoll sid.	Handlingar	
		Ser. A sid.	Ser. B nr
Assistentbibliotekarie	47	120	
Brandmästare, tillika brandtelegrafföreståndare	97	244	
Driftingenjör vid vattenverkets kloakreningsverk	89	215	
Fastighetsförvaltare, bitr., vid fastighetskontoret	89	217	
Föreståndarinna vid Badelunda ålderdomshem	57	134	
Hemsyster på socialvårdsbyrån	101	253	
Hemvårdarinna	139	293	
Installationsingenjör vid vattenverket	89	215	
Kontorsbiträde vid stadsfogdekontoret	88	214	
Kranförman	78	185	
Kriminalkonstapel (fyra befattningar)	119	270	31
Kriminalöverkonstapel	119	270	31
Poliskonstapel (fem befattningar)	119	270	31
Polisöverkonstapel	119	270	31
Sjukhusbibliotekarie vid stadsbiblioteket, fråga om	90	219	
Stadsdistriktsläkare	3	4	
Stadsplanetekniker	102	255	
Ämneslärare vid kommunala flickskolan (fyra befattningar)	35	64	
Inrättande av extra befattningar som:			
Barnbibliotekarie vid stadsbiblioteket, fråga om	90	219	
Bokhållare å folkskoleexpeditionen	90	218	
Kontorist å folkskoleexpeditionen, fråga om	90	218	
Kranförman	23	48	
Skrivbiträde vid yrkesskolorna	144	314	
Naturaförmåner			
Fastställande av beklädnadsersättningar för 1952	47	119	
Fastställande av beklädnadsersättningar för 1953	138	290	
Fastställande av hyror under år 1952 för tjänstebostäder jämte bränsleklausul	37	69	
Fastställande av hyror under år 1953 för tjänstebostäder jämt bränsleklausul	138	291	

	Protokoll sid.	Handlingar	
		Ser. A sid.	Ser. B nr
Omändring av ordinarie befattningar:			
Från bostadsinspektris till bostadsinspektör	78	185	
Från kanslibiträde vid uppbördsverket till kontorist (två befattningar)	92	229	
Från kanslibiträde å yrkesskolornas expedition till assistent	144	314	
Från kanslibiträde å yrkesskolornas expedition till kontorist, fråga om	94	234	
Från första kartriterska å stadsingenjörskontoret till kontorist, fråga om	97	242	
Från kurator hos pensionsnämnderna till assistent	92	229	
Från kontorsbiträde å parkkontoret till kartriterska tillika kontorsbiträde	92	229	31
Från skrivbiträde vid poliskammaren till kontorsbiträde	119	270	
Uppflyttning av befattningar i högre lönegrad:			
Arbetsförman vid idrottsanläggningarna	22	46	
Arbetsförman vid parkförvaltningen	16	34	
Assistent vid socialvårdsbyråns barnavårdsavdelning	79	189	
Barnavårdsinspektris	79	189	
Barnavårdsman	79	189	
Fartygsbefälhavare (två befattningar)	92	229	
Fastighetsförvaltare vid fastighetskontoret	92	229	
Inspektris vid barnstugorna	92	229	
Installationsingenjör vid elverket	92	229	
Kranreparatör	92	229	
Lantbruksinspektor	8	21	
Montör vid elverket, förste	19	42	
Mätningstekniker vid stadsingenjörskontoret (tre befattningar)	92	229	
Ritare vid tekniska verken	92	229	
Socialvårdsassistent	79	189	
Sömmerska vid ålderdomshemmet, fråga om	119	271	
Tillsyningsman på Björnön	92	229	
Tvättföreståndarinna vid Karlslunds ålderdomshem	78	183	
Utsättare vid byggnadskontoret	93	233	
Utsättare vid tekniska verken	93	233	
Vägtekniker vid byggnadskontoret	92	229	

	Protokoll sid.	Handlingar	
		Ser. A sid.	Ser. B nr
Återbesättande av befattningar som:			
Byråingenjör vid tekniska verken	9	23	
Byråingenjör vid vatten- och avloppsverket	36	68	
Diverse frågor:			
Anslag för anställande av idrottsinstruktör	5	10	
Anslag för avlöning till två extra arkitekter å stadsarkitektkontoret	63	152	
Anslag för anställande av extra skrivbiträde å stadsfiskalsexpeditionen	33	60	
Anställande mot arvode av en manlig och en kvinnlig tillsynslärare vid yrkesskolorna fr. o. m. 1953	144	314	
Arvode till filmarkivarien vid folkskolorna, höjning av	91	222	
Arvode till vissa befattningshavare vid folkskolorna, höjning av	91	221	
Arvode till rektor vid yrkesskolorna	144	314	
Arvode till stadsdistriktsläkaren vid ålderdomshemmet, höjning av	34	63	
Arvode till sömmerska vid ålderdomshemmet för terapeutisk verksamhet	119	271	
Arvode till stadens överlärare, höjning av	83	205	
Bemyndigande för yrkesskolestyrelsen att ev. företaga förändringar i rektors och timlärares arvoden	144	319	
Godkännande av central överenskommelse ang. lönetillägg till stadens befattningshavare under 1952	51		21
Godkännande av central överenskommelse om sjuksköterskornas vid ålderdomshemmet och skolsköterskornas löne- och tjänstgöringsförhållanden	51	127	
Medgivande för nuv. innehavare av kanslibiträdesbefattningen vid yrkesskolorna att under år 1952 åtnjuta lönetillägg	144	314	
Medgivande för barnavårdsföreståndaren Carl E. Scott att efter uppnådd pensionsålder få kvarstå i stadens tjänst	35	66	
Medgivande för stadsfogden O. Berglind att kvarstå i tjänst till 1953 års utgång	83	205	
Medgivande till anställning i ordinarie tjänst av befattningshavare som saknar pensionsrätt för mer än tio år	9, 35	23, 65	

	Protokoll sid.	Handlingar	
		Ser. A sid.	Ser. B nr
Medgivande för innehavare av ny befattning som stadsdistriktsläkare att vid befordran räkna tjänsteår lika med civil läkare i statens tjänst	47	120	
Kungl. Maj:ts tillstånd	98		
Tillsättande av befattning såsom stadsdistriktsläkare, fråga om	58, 70	136	
Ålderstillägg till assessorn vid rådhusrätten	36	68	
Övertagande av fem av Aseas hemvårdarinnor, fråga om	139	293	
Överskridande av anslag i 1952 års stat för löner och pensioner	75	170	
Magistraten			
Anslag för studiebesök av rådhusrättens ledamöter och nämndemän vid fångvårdsanstalter, fråga om	62	151	
Ändringar i arbetsordningen för	80	191	
Kungl. Maj:ts fastställelse	154		
Tilläggsanslag för anskaffande av inventarier under år 1952	118	265	
Minnesbägare, fråga om till stadens anställda och regler angående utdelande av	63	152	
Motion ang.			
Handelsgymnasium, inrättande av	30		
Pensionärshemmen, fri trappstädning i	40	98	
Rådgivningsbyrå för uppfostringsfrågor, fråga om inrättande av	53, 58	138	
Zornskulpturen "Morgonbad", flyttning av	53		
Muddringsarbeten i Mälaren			
För anläggande av ny småbåtshamn	50	125	
Vid Lövudden	99	249	
Notarius Publicus, befrielse från upptagande av protest enl. växel- och checklagarna	80	191	
Obligationer, järnvägs-, täckande av underskott vid försäljning av	75	169	
Oljeledningar i djuphamnen, anslag för	146	61	
Parentation över stadsfullmäktiges f. d. ordförande Albert Lundkvist	135		

	Protokoll sid.	Handlingar	
		Ser. A sid.	Ser. B nr
Parknamn inom Skiljeboområdet	95	240	
Pensioneringsfrågor			
Dyrtidstillägg till stadens pensionärer under 1952	51		21
Dyrtidstillägg till stadens pensionärer under 1953	139	292	
Pension till städerskan vid stadsarkitekt- och byggnadskontoren, fru Matilda Eng	48	121	
Pension till änkefru Maud Follmer och änkefru Ester Wallner	139	292	
Tjänstetidsberäkning för badhusföreståndaren Tord Söderquists pensionering	120	273	
Överskridande av anslag i 1952 års stat för pensioner och löner	75	170	
Pensionsreglemente, nytt för stadens anställda	142	305	
Pensionärer, minnesbägare till stadens anställda och regler angående utdelande av densamma	63	152	
Pensionärshem, motion ang. fri trappstädning i	40	98	
Pilsnerdricka			
Yttrande över ansökan att försälja:			
Västerås Kafé AB genom G. Lundberg	16	35	
Yttranden över ansökningar att utskänka:			
AB ICA-restauranger (Mjölkbaren) genom Folke Winblad	69	163	
AB ICA-restauranger (Rest. S:t Örjans baravdelning) genom Folke Winblad	69	164	
Bjurfall, Frida A.	81	197	
Hedrén, Selma Emilia	65	159	
Hjalmarsson, Eva	66	160	
Karlsson, Elsa Viola	68	162	
Möller, Ebba Gurli Elvira	65	160	
Pettersson, Anna-Stina	66	160	
Pettersson, Helga Linnéa	66	161	
Serrander, Märta Lovisa	67	161	
Westman, Sven Erik	67	162	
Österlund, Helmi Maria	68	162	
Polisväsendet			
Anslag till möblering av nya lokaler i polishuset	2	1	

	Protokoll sid.	Handlingar	
		Ser. A sid.	Ser. B nr
Anslag till inköp av radiobil	119	270	
Fråga om utökning av poliskåren	119	270	31
Tilläggsanslag för sakkunnigt biträde vid polisutredningar under 1952	100	251	
Praktiska mellanskolan, iordningställande av gamla seminariebyggnaden för skolans behov	16	33	
Renhållningsväsendet			
Anordnande av soptipp i skogsområdet öster om Lugna gatan	46	110	
Uppförande av byggnad för renhållningsverket	46	110	
Reparations- och underhållsarbeten			
Bygdegården i Skerike	137	285	
Gamla seminariebyggnaden, iordningställande av för praktiska mellanskolans behov	16	33	
Stadsarkitektkontoret	2	2	
Stadsingenjörskontoret	32	59	
Ålderdomshemmet Karlslund	88	213	
Representation, anslag för med anledning av samträde rörande frågan om fördjupning av Södertälje kanal och farled i Mälaren till Köping och Västerås	17	37	
Revisionsväsendet			
Stadsrevisionens berättelse för 1951	76	171	
Tilläggsanslag till stadsrevisionen	15, 137	30, 286	
Riksnämnden för ekonomisk försvarsberedskap, upplåtelse till av mark inom kv. Malmskopan samt anslag för avröjning och planering av område inom kvarteret	104	261	
Rocklundagärdet, principbeslut om användande av för idrottsändamål	23	49	
Rådhusrätten, ändringar i arbetsordningen för	80	191	
Kungl. Maj:ts fastställelse	154		
Räkenskapsberättelse, drätselkammarens och tekniska verkens för 1951	40, 76	91	6, 7

	Protokoll sid.	Handlingar	
		Ser. A sid.	Ser. B nr
Servitutsinteckning se **Inteckning**			
Simbassäng å Djäkneberget, iordningställande av ..	56	131	
Skoldistrikt se **Folkskolor**			
Skolor			1
Generalplan för Västerås stads skolväsende	6	13	
Motion ang. inrättande av ett handelsgymnasium i Västerås	30		
Skomakeriverkstad, inredande av i fastigheten Stora torget 5	152		
Skulptur se **Konstverk**			
Skyddsrum, anslag för färdigställande av i pensionärshemmen Spantgatan 17, Krutbacken 2 och Emausgatan 47	86	208	
Skyddsrumsanläggning, anslag för utförande av första etappen i Mariaberget	105	262	
Solgårdar se **HSB**			
Sotningstaxan, höjning av tillägg till	27, 52		
Stadsarkitektkontoret, tilläggsanslag för ombyggnad av	2	2	
Stadsdistriktsläkare, fråga om tillsättande av nyinrättad befattning	58	136	
Val av	70		
Stadsfullmäktige			
Förteckning över oavgjorda ärenden	13		3
Ledamot, ny (O. K. H. Klingvall)	85		
Ledamot, ny (Curt Bohman)	136		
Val av ordförande och vice ordförande för 1953	153, 154		
Stadsingenjörskontoret			
Anslag till ändring och reparation av	32	59	
Anslag till inventarier för	32	59	

	Protokoll sid.	Handlingar	
		Ser. A sid.	Ser. B nr
Stadsplan för			
Kv. Fjolner, ändring av, Kungl. Maj:ts fastställelse	41		
Framnäsområdet	39	85	
Kungl. Maj:ts fastställelse	155		
Kv. Halfdan, Heimer, Proban m. fl., ändring av	59	140	
Kv. Kristina m. m., ändring av, Kungl. Maj:ts fastställelse	29		
Kv. Silon, ändring och utvidgning av	145	321	
Skiljeboområdet	39	77	
Skiljebo, område norr om	39, 98	84	
Stadsplaneavtal se **Fastighetshandel**			
Stipendier, fråga om anslag till åt lärare för universitetsstudier samt för vidareutbildning i engelska	101	252	
Fråga om anslag ur kulturfonden till en överlärare vid folkskolorna för studieresa	51	129	
Ställverk å stadsäg. nr 883 E (mottagningsstationen Västerås västra), anslag för utrustning av	22	45	
Sveriges Kommunalekonomiska Förening, val av ombud vid föreningsstämma	41	102	
Taxa			
Hamn-, provisorisk höjning av	16	31	
Kungl. Maj:ts tillstånd	52		
Sotnings-, höjning av tillägg till	27		
Länsstyrelsens fastställelse	52		
Torgplatsavgifter, höjning av	138	290	
Tekniska skolan, fråga om fullföljande av planerad tillbyggnad till	143	313	
Tekniska verken			
Bokslut för 1951	40, 76	91	6, 7
Inköp av två lastbilar	102	256	
Nybyggnad inom kv. Nimrod	45, 122	105, 280	
Årsberättelse för 1951	43		10
Vattenverket se detta ord			

	Protokoll sid.	Handlingar	
		Ser. A sid.	Ser. B nr
Tertiär- och tilläggslån se **Borgen**			
Torgplatsavgifter, höjning av	138	290	
Torngrenska fonden, understöd ur till fru Olga Olauson för 1952	8	21	
Transformatorer, anslag för anskaffande av	14	29	
Transformatorstation, vid Bellmansgatan	60	145	
Tvättstuga, ändring av beslut om upplåtande av mark å Jakobsbergsområdet för anläggande av andelstvättstuga och bastu m. m.	62	149	
Uppfostringsfrågor, motion angående rådgivningsbyrå för uppfostringsfrågor	53, 58	138	
Utgifts- och inkomststat för 1953	105		22 a 22 b 23
Val av kommunala förtroendemän se **Kommunala förtroendemän**			
Av ombud vid Sveriges Kommunalekonomiska förenings föreningsstämma	41	102	
Vattenverket			
Anslag för utförande av en brunn med pumpstation jämte ledningar vid Hässlö	4	8	
Fråga om uppförande av fem tjänstebostäder vid Hässlö	61, 94	147, 236	
Vägbank se **Gatuarbeten**			
Vänorter, utseende av representanter att deltaga i Randers 650-årsjubileum	26	57	
"Västerås Helgeandshus, hospital och lasarett", bidrag till kostnaderna för utgivande av boken	138	288	

	Protokoll sid.	Handlingar	
		Ser.A sid.	Ser B nr
Västerås Musikskola, tilläggsanslag för löneförbättring åt två musiköverlärare	62	150	
Västerås Musiksällskap, anslag för inköp av noter till	104	260	
Västerås Riksteaterförening, garanti för verksamheten 1952—1953	57	133	
Västmanlands Fornminnesförening anslag till ur kulturfonden för vetenskapliga undersökningar av fornlämningar å fastigheten Tuna 1[4]	82	201	
Yrkesskolorna, fråga om omorganisation av ledningen för	144	314	
Yttranden över			
Betänkande över anstaltsvårdades rätt till folkpension m. m.	46	117	
Betänkande angående stats- och kommunaltjänstemäns förhandlingsrätt	64	154	
Betänkande av statliga hyresregleringskommittén rörande behovsprövning på bostadsmarknaden	140	297	
1950 års folkpensionsrevisions betänkande om avdragsregler och bostadstillägg m. m.	7	17	
Kommunallagskommitténs betänkande III med förslag till kommunallag m. m.	53, 92	224	
Åklagarmyndigheten			
Anslag för anställande av extra skrivbiträde å stadsfiskalsexpeditionen	33	60	
Ålderdomshem			
Antagande av stat under år 1952 för Badelunda ålderdomshem	57	134	
Tilläggsanslag för iordningställande av dusch- och tvättrum m. m. i Karlslunds ålderdomshem	88	213	
Tilläggsanslag å ålderdomshemmet Karlslunds stat	50	127	
Ändring av utbyggnadsprogrammet för Karlslunds ålderdomshem samt anslag för inredande av Sommarro barnhem till provisoriskt ålderdomshem	34	62	

	Protokoll sid.	Handlingar	
		Ser. A sid.	Ser. B nr
Årsberättelser för 1951			
Badhusstyrelsens	45		17
Barnavårdsnämndens	44		13
Barnstugestyrelsens	45		18
Bostadsförmedlingens	32		9
Byggnadskontorets	44		16
Byggnadstekniska byråns	56		24
Brandstyrelsens	32		5
Fastighetskontorets	55		20
Fattigvårdsstyrelsens	44		12
Hemhjälpsnämndens	44		14
Hälsovårdsnämndens	31		4
Idrottsstyrelsens	56		25
Kulturnämndens	73		30
Nykterhetsnämndens	44		15
Parkstyrelsens	56		26
Pensionsnämndens	45		19
Socialvårdsdelegationens	44		11
Tekniska verkens	43		10
Ungdomsnämndens	44		13
Ungdomsvårdsstyrelsens	32		8

Västerås 1953. Vestmanlands Läns Tidnings AB tryckeri

PROTOKOLL

Stadsfullmäktiges i Västerås Protokoll

Protokoll, hållet vid stadsfullmäktiges i Västerås sammanträden följande dagar år 1952.

Den 31 januari.

Närvarande: Herrar ordföranden Olsson, förste vice ordföranden Leontein, andre vice ordföranden Sjöberg, Eklund, Engdahl, fru Berg, herrar Thorén, J. Ruben Nyman, Lundberg, Pers, Nyström, Turén, fru Kjelldahl, herr Hellman, fru Hall, herrar Jonsson, Berglind, fru Bergsten, herrar Matell, Åke Johansson, Lindqvist, Erik Pettersson, Carlfors, Grip, fröken Ingeborg Jansson, fru Andrén, herrar Wässman, Eric R. Carlsson, Hugo Ericsson, Karl Pettersson, Haasum, Nordin, John Johansson, Ernfrid Carlsson, Thunell, Ruben Carlsson, Milbers, Råberg, Gösta Larsson, Bååth, Göthlin, Kraft, Brismar, fru Ekström, fru Johansson, herrar Alderhed, Svensson, Strömberg, Engström, John Olsson, Lundh, Gustafson, Andersson, Ring och Ruben Berg.

Frånvarande med giltigt förfall: Fröken Anna Carlsson, fru Schörling, fru Anna Larsson, herrar Gustaf Nyman och Järvenäs.

Närvarande å magistratens vägnar: Rådmannen Folke Höijer.

§ 1. **Protokollsjustering.**

Uppdrogs åt fru Ekström och fru Johansson att jämte herr ordföranden justera det vid dagens sammanträde förda protokollet, i sammanhang varmed tillkännagavs, att protokollets justering och offentliga uppläsning skulle äga rum å rådhuset onsdagen den 6 februari 1952, klockan 13.00.

§ 2. **Anslag för röjning av resterna efter kallbadhuset.**

I skrivelse den 3 januari 1952 hade drätselkammaren på anförda skäl tillstyrkt stadsfullmäktige besluta *att* för täckande av kostnaderna för röjning av resterna efter kallbadhuset anvisa ett anslag å kr. 3.205:85 samt *att* härav föranledd utgift skulle täckas ur försäljningsmedelsfonden.

Efter föredragning av handlingarna (S. H. nr 1 ser. A) beslöto stadsfullmäktige utan omröstning i enlighet med drätselkammarens förslag.

§ 3. **Anslag till möblering av nya lokaler i polishuset.**

I skrivelse den 4 december 1951 hade polisnämnden på anförda skäl hemställt, att stadsfullmäktige måtte besluta att för möblering m. m. av nyinredda lokaler i polishuset bevilja ett anslag å 14.500 kronor.

Drätselkammaren hade genom utlåtande den 3 januari 1952 tillstyrkt stadsfullmäktige besluta *att* bifalla polisnämndens förslag i ärendet samt *att* härav föranledd utgift skulle bestridas av i årets stat upptaget reservationsanslag till stadsfullmäktiges förfogande för oförutsedda utgifter.

Efter föredragning av handlingarna (S. H. nr 2 ser. A) beslöto stadsfullmäktige utan omröstning i enlighet med drätselkammarens förslag.

§ 4. **Tilläggsanslag för ombyggnad av stadsarkitektkontoret.**

I skrivelse den 17 december 1951 hade byggnadsnämnden på anförda skäl hemställt, att stadsfullmäktige ville besluta att för ombyggnad av stadsarkitektkontorets lokaler anvisa ett tilläggsanslag å 14.000 kronor.

Genom utlåtande den 3 januari 1952 hade drätselkammaren tillstyrkt stadsfullmäktige besluta *att* bifalla byggnadsnämndens framställning samt *att* härav föranledd kostnad skulle bestridas av i årets stat upptaget reservationsanslag till stadsfullmäktiges förfogande för oförutsedda utgifter.

Efter föredragning av handlingarna (S. H. nr 3 ser. A) beslöto stadsfullmäktige utan omröstning i enlighet med drätselkammarens förslag.

§ 5. **Bidrag till kostnader för brandförsvaret.**

Drätselkammaren hade i skrivelse den 3 januari 1952 tillstyrkt stadsfullmäktige besluta *att* med tacksamhet emottaga det i skrivelsen omförmälda bidraget för år 1951 om 10.500 kronor samt *att* beloppet skulle

tills vidare fonderas för att, på sätt stadsfullmäktige framdeles kunde bestämma, disponeras för ändamål, som kunde vara ägnat att främja utvecklingen av stadens brandväsen.

Efter föredragning av handlingarna (S. H. nr 4 ser. A) beslöto stadsfullmäktige utan omröstning i enlighet med drätselkammarens förslag.

§ 6. **Fråga om iordningställande av tomt inom kvarteret Orren såsom lekplats.**

Drätselkammaren hade i skrivelse den 3 januari 1952 på anförda skäl tillstyrkt stadsfullmäktige besluta *att* för iordningställande av provisorisk lekplats inom kvarteret Orren anvisa ett anslag å 8.000 kronor samt *att* härav föranledd utgift skulle bestridas av i årets stat upptaget reservationsanslag till stadsfullmäktiges förfogande för oförutsedda utgifter.

Efter föredragning av handlingarna (S. H. nr 5 ser. A) beslöto stadsfullmäktige utan omröstning i enlighet med drätselkammarens förslag.

§ 7. **Fråga om anordnande av bastu vid brandkåren.**

I skrivelse den 3 januari 1952 hade drätselkammaren på anförda skäl tillstyrkt stadsfullmäktige besluta *att* för anordnande av en bastuanläggning för brandkårens personal i huvudsaklig överensstämmelse med föreliggande förslag anvisa ett anslag å 3.000 kronor samt *att* härav föranledd utgift skulle bestridas av i årets stat upptaget reservationsanslag till stadsfullmäktiges förfogande för oförutsedda utgifter.

Efter föredragning av handlingarna (S. H. nr 6 ser. A) beslöto stadsfullmäktige utan omröstning i enlighet med drätselkammarens förslag.

§ 8. **Inrättande av ny ordinarie befattning såsom stadsdistriktsläkare.**

Uti skrivelse den 10 december 1951 hade hälsovårdsnämnden på anförda skäl hemställt, att stadsfullmäktige ville besluta att inrätta en ny ordinarie befattning såsom stadsdistriktsläkare från den 1 mars 1952, att för ändamålet bevilja ett anslag å 7.000 kronor och att antaga nämndens förslag till ändring i instruktionen för stadens tjänsteläkare.

Drätselkammaren hade genom utlåtande den 3 januari 1952 tillstyrkt stadsfullmäktige besluta *att* bifalla hälsovårdsnämndens förslag i ärendet under i skrivelsen angiven förutsättning samt *att* härav föranledd

utgift i vad avsåge år 1952 skulle täckas av i nämnda års stat upptaget reservationsanslag till stadsfullmäktiges förfogande för oförutsedda utgifter.

Beredningsutskottet hade i yttrande den 9 januari 1952 tillstyrkt stadsfullmäktige besluta att till alla delar bifalla drätselkammarens förslag i ärendet samt att överlämna åt magistraten att underställa de föreslagna ändringarna Kungl. Medicinalstyrelsen för fastställelse.

Efter föredragning av handlingarna (S. H. nr 7 ser. A) beslöto stadsfullmäktige utan omröstning i enlighet med drätselkammarens förslag.

§ 9. **Anslag för utförande av en brunn med pumpstation jämte ledningar vid Hässlö vattenverk.**

I skrivelse den 18 december hade styrelsen för stadens tekniska verk hemställt, att stadsfullmäktige ville besluta att för utförande av en brunn med pumpstation jämte ledningar vid Hässlö vattenverk anvisa ett anslag å 300.000 kronor av lånemedel.

Genom utlåtande den 17 januari 1952 hade drätselkammaren tillstyrkt stadsfullmäktige besluta *att* bifalla styrelsens förslag samt *att* uppdraga åt drätselkammaren att hos Kungl. Maj:t hemställa om tillstånd till upptagande av amorteringslån å 300.000 kronor för bestridande av utgiften i fråga ävensom vidtaga alla för lånets utbekommande erforderliga åtgärder.

Efter föredragning av handlingarna (S. H. nr 8 ser. A) beslöto stadsfullmäktige utan omröstning i enlighet med drätselkammarens förslag.

§ 10. **Anslag för anskaffande av en fotokopieringsapparat.**

I skrivelse den 17 januari 1952 hade drätselkammaren på anförda skäl tillstyrkt stadsfullmäktige besluta *att* för anskaffande av en fotokopieringsapparat anvisa ett anslag å 2.000 kronor samt *att* härav föranledd utgift skulle bestridas av i årets stat upptaget reservationsanslag till stadsfullmäktiges förfogande för oförutsedda utgifter.

Efter föredragning av handlingarna (S. H. nr 9 ser. A) beslöto stadsfullmäktige utan omröstning i enlighet med drätselkammarens förslag.

§ 11. **Anslag ur kulturfonden till tryckning av Sällskapet Arosbrödernas 50-årsskrift.**

I skrivelse den 12 januari 1952 hade kulturnämnden på anförda skäl hemställt, att stadsfullmäktige ville besluta att av kulturfondens dis-

ponibla avkastning anslå ett belopp å högst 10.000 kronor som bidrag till tryckning av Sällskapet Arosbrödernas 50-årsskrift.

Genom utlåtande den 17 januari 1952 hade drätselkammaren tillstyrkt stadsfullmäktige besluta *att* till alla delar bifalla kulturnämndens förslag.

Efter föredragning av handlingarna (S. H. nr 10 ser. A) beslöto stadsfullmäktige utan omröstning i enlighet med drätselkammarens tillstyrkan.

§ 12. **Tilläggsanslag för idrottsinstruktör.**

I skrivelse den 21 december 1951 hade idrottsstyrelsen på anförda skäl hemställt, att stadsfullmäktige måtte besluta att för anställande av idrottsinstruktör under år 1952 ställa ett anslag å 1.200 kronor till styrelsens förfogande.

Drätselkammaren hade genom utlåtande den 17 januari 1952 tillstyrkt stadsfullmäktige besluta *att* avslå idrottsstyrelsens framställning.

Mot detta förslag hade reservation anmälts av herr Gustaf Olsson, som uttalat sig för bifall till idrottsstyrelsens framställning.

Efter föredragning av handlingarna (S. H. nr 11 ser. A) uppstod överläggning, varunder herr Gustafson med instämmande av herrar John Johansson, Engdahl och Brismar yrkade bifall till idrottsstyrelsens framställning samt herr Eklund yrkade bifall till drätselkammarens förslag. Herr Turén yttrade sig utan yrkande.

Efter avslutad överläggning ställdes proposition mellan å ena sidan idrottsstyrelsens och å andra sidan drätselkammarens förslag. Herr ordföranden fann därvid att stadsfullmäktige beslutat bifalla idrottsstyrelsens förslag.

Votering begärdes, anställdes och utföll så att stadsfullmäktige med 35 jaröster mot 20 nejröster beslöto bifalla idrottsstyrelsens förslag.

Stadsfullmäktige beslöto vidare utan omröstning att det av fullmäktige sålunda beviljade anslaget å 1.200 kronor skulle bestridas av i årets stat upptaget reservationsanslag till stadsfullmäktiges förfogande för oförutsedda utgifter.

§ 13. **Tilläggsanslag för anskaffande av ståplatsläktare till idrottsplatserna.**

Idrottsstyrelsen hade i skrivelse den 21 december 1951 på anförda skäl hemställt, att stadsfullmäktige ville besluta att för inköp av stå-

platsläktare till idrottsplatserna ställa ett anslag å 14.150 kronor till idrottsstyrelsens förfogande.

Drätselkammaren hade genom utlåtande den 17 januari 1952 tillstyrkt stadsfullmäktige besluta att bifalla idrottsstyrelsens förslag samt *att* härav föranledd utgift skulle bestridas av resterande behållning å det anslag å 120.000 kronor, vilket av stadsfullmäktige i samband med fastställande av 1946 års budget beviljats för bland annat utbyggnad av Arosvallens åskådarläktare.

Efter föredragning av handlingarna (S. H. nr 12 ser. A) beslöto stadsfullmäktige utan omröstning i enlighet med drätselkammarens förslag.

§ 14. **Angående generalplan för Västerås stads skolväsende.**

Västerås stads skoldelegation hade i skrivelse den 2 januari 1952 framlagt förslag till generalplan för stadens skolväsen samt i samband därmed föreslagit vissa åtgärder.

Beredningsutskottet hade i yttrande den 16 januari 1952 och drätselkammaren genom utlåtande den 17 i samma månad tillstyrkt stadsfullmäktige besluta att bifalla skoldelegationens förslag i ärendet.

Efter föredragning av handlingarna (S. H. nr 13 ser. A och nr 1 ser. B) och sedan herr John Johansson yrkat bifall till beredningsutskottets förslag beslöto stadsfullmäktige utan omröstning i enlighet med herr Johanssons yrkande.

§ 15. **Borgen för intressekontorsverksamhet.**

I skrivelse den 17 januari 1952 hade drätselkammaren på anförda skäl tillstyrkt stadsfullmäktige besluta *att* bemyndiga kammaren att för år 1952 teckna borgen för Västerås kommunaltjänstemäns intresseförenings checkräkningskredit hos Uplands enskilda bank AB intill ett högsta belopp av 20.000 kronor.

Efter föredragning av handlingarna (S. H. nr 14 ser. A) beslöto stadsfullmäktige utan omröstning i enlighet med drätselkammarens förslag.

§ 16. **Fråga om uppförande av biblioteksbyggnad.**

Uti skrivelse den 15 januari 1952 hade bibliotekskommittén på anförda skäl hemställt, att stadsfullmäktige ville besluta att upphäva tidigare principbeslut om byggnad för landsbibliotek samt att uppdraga åt kommittén att i huvudsaklig överensstämmelse med framlagt nytt förslag fortsätta utredningsarbetet.

Genom utlåtande den 17 januari 1952 hade drätselkammaren tillstyrkt stadsfullmäktige besluta *att* bifalla kommitténs förslag.

Efter föredragning av handlingarna (S. H. nr 15 ser. A) uppstod överläggning. Härunder yttrade sig herr förste vice ordföranden, Engdahl, John Johansson, Ruben Carlsson, Turén och Pers, de tre förstnämnda med yrkande om bifall till bibliotekskommitténs förslag.

Stadsfullmäktige beslöto härefter utan omröstning bifalla bibliotekskommitténs av drätselkammaren tillstyrkta förslag.

§ 17. Utläggande av ledningar i Sjöhagsvägen från Nedre Hyttvägen till Gustavsvik.

Uti skrivelse den 18 januari 1952 hade styrelsen för Västerås stads tekniska verk på anförda skäl hemställt, att stadsfullmäktige ville besluta att för vatten-, regnvatten- och spillvattenledningar i Sjöhagsvägen anslå 88.000 kronor att täckas med 15.000 kronor av lånemedel och 73.000 kronor ur tillfälliga fonden för tekniska verkens anslutningsavgifter.

Drätselkammaren hade genom utlåtande den 17 januari 1952 tillstyrkt stadsfullmäktige besluta *att* bifalla styrelsens förslag samt *att* uppdraga åt drätselkammaren att hos Kungl. Maj:t ansöka om tillstånd till upptagande av amorteringslån å 15.000 kronor ävensom vidtaga alla för lånets utbekommande erforderliga åtgärder.

Efter föredragning av handlingarna (S. H. nr 16 ser. A) beslöto stadsfullmäktige utan omröstning i enlighet med drätselkammarens förslag.

§ 18. Yttrande över 1950 års folkpensionsrevisions betänkande om avdragsregler och bostadstillägg m. m.

Genom resolution den 3 december 1951 hade länsstyrelsen infordrat stadsfullmäktiges yttrande över ett av 1950 års folkpensionsrevision avgivet betänkande om avdragsregler och bostadstillägg m. m.

Sedan ärendet överlämnats till drätselkammaren för förberedande yttrande, hade kammaren efter hörande av pensionsnämnden genom utlåtande den 17 januari 1952 tillstyrkt stadsfullmäktige *att* som yttrande över föreliggande betänkande åberopa vad drätselkammaren i skrivelsen anfört.

Efter föredragning av handlingarna (S. H. nr 17 ser. A) uppstod överläggning, varunder herr Matell med instämmande av herr Turén yrkade bifall till drätselkammarens förslag med den ändringen att i drätselkammarens skrivelse efter den mening som avslutades med "en ten-

dens mot vilken man från kommunalt håll måste reagera" tillfogades följande: "Det sagda gäller även slopandet av nu gällande rätt för kommun att bestämma särskilda villkor för utgivande av kommunalt bostadsbidrag; för kommuner, vilka i likhet med Västerås stad ha att räkna med inflyttningsöverskott, utgör nu tillämpat krav på 3 års mantalsskrivning en välbehövlig spärr mot att kostnaden för bostadsbidrag till personer, vilka ej tidigare tillhört kommunen, ej stiger till oskäligt stora belopp. Nu gällande rätt för kommun att uppställa särskilda villkor i här berörda avseende borde alltså bibehållas eventuellt med någon normering."

Herr Lindkvist yrkade bifall till drätselkammarens förslag i oförändrat skick.

Efter avslutad överläggning ställdes proposition mellan å ena sidan drätselkammarens förslag i oförändrat skick och å andra sidan herr Matells yrkande. Herr ordföranden fann därvid, att stadsfullmäktige beslutat bifalla förstnämnda förslag.

Votering begärdes, anställdes och utföll så att stadsfullmäktige med 44 jaröster mot 9 nejröster beslöto bifalla drätselkammarens förslag i oförändrat skick.

Denna paragraf förklarades genast justerad.

§ 19. Understöd ur Thorngrens fond för konvalescenter och obotligt sjuka.

Drätselkammaren hade i skrivelse den 17 januari 1952 på anförda skäl tillstyrkt stadsfullmäktige besluta *att* förklara hinder för drätselkammaren icke möta att ur Thorngrenska fondens medel tilldela änkefru Olga Olauson ett månatligt understöd av 100 kronor från och med 1952 års ingång tills vidare under samma år.

Efter föredragning av handlingarna (S. H. nr 18 ser. A) beslöto stadsfullmäktige utan omröstning i enlighet med drätselkammarens förslag.

§ 20. Uppflyttning av befattningen såsom lantbruksinspektor i högre lönegrad.

I skrivelse den 8 december 1951 hade lantegendomsnämnden hemställt, att stadsfullmäktige ville besluta att från och med den 1 januari 1952 uppflytta befattningen såsom inspektor vid stadens lantbruk och renhållningsverk från lönegrad 18 till lönegrad 22.

Löne- och avtalsnämnden hade i yttrande den 16 januari 1952 tillstyrkt stadsfullmäktige besluta *att* uppflytta befattningen såsom lantbruksinspektor från lönegrad 18 till lönegrad 20 från dag, då ny ordinarie innehavare tillträdde befattningen.

Drätselkammaren hade genom yttrande den 17 januari 1952 tillstyrkt stadsfullmäktige besluta att bifalla löne- och avtalsnämndens förslag i ärendet.

Efter föredragning av handlingarna (S. H. nr 19 ser. A) och sedan herr R. Carlsson yttrat sig utan yrkande, beslöto stadsfullmäktige utan omröstning i enlighet med drätselkammarens tillstyrkan.

§ 21. **Återbesättande av befattningen såsom byråingenjör vid tekniska verken.**

I skrivelse den 10 januari 1952 hade styrelsen för stadens tekniska verk på anförda skäl hemställt, att stadsfullmäktige ville besluta att bemyndiga styrelsen att återbesätta befattningen såsom byråingenjör med tillträde den 1 november 1952.

Löne- och avtalsnämnden hade i yttrande den 16 januari 1952 och drätselkammaren i skrivelse den 17 i samma månad tillstyrkt stadsfullmäktige besluta att till alla delar bifalla styrelsens förslag i ärendet.

Efter föredragning av handlingarna (S. H. nr 20 ser. A) beslöto stadsfullmäktige utan omröstning i enlighet med drätselkammarens förslag.

§ 22. **Medgivande till anställande i stadens ordinarie tjänst av person, som saknar pensionsrätt för mer än tio år.**

I skrivelse den 7 januari 1952 hade byggnadsnämnden på anförda skäl hemställt, att stadsfullmäktige ville besluta att jämlikt § 4 i tjänstgöringsreglementet för Västerås stads ordinarie befattningshavare medgiva, att lantmätaren Paul Spuhl finge anställas å ordinarie stat såsom byråtekniker, oaktat Spuhl saknar pensionsrätt för mer än 10 år.

Löne- och avtalsnämnden hade i yttrande den 16 januari 1952 och drätselkammaren genom utlåtande den 17 i samma månad tillstyrkt stadsfullmäktige besluta att till alla delar bifalla byggnadsnämndens förslag i ärendet.

Efter föredragning av handlingarna (S. H. nr 21 ser. A) beslöto stadsfullmäktige utan omröstning i enlighet med drätselkammarens tillstyrkan.

§ 23. **Val av kommunala förtroendemän.**

På av beredningsutskottet i skrivelse den 9 januari 1952 framfört förslag (S. H. nr 22 ser. A) beslöto stadsfullmäktige med acklamation *att* till ny ledamot i taxeringsnämnden för Västerås stads 3:dje taxeringsdistrikt efter maskinmästaren A. Lundström, vilken avlidit, för år 1952 utse nuvarande suppleanten kontoristen Ingrid Andersson samt *att* till ny suppleant efter Ingrid Andersson för samma tid utse affärsföreståndaren John Frid, S:ta Ursulas väg 27, Västerås.

§ 24. **Val av kommunala förtroendemän.**

I skrivelse den 9 januari 1952 hade beredningsutskottet föreslagit stadsfullmäktige besluta att *dels* godkänna direktören Algot Bergstrands avsägelse från uppdraget såsom ledamot av nykterhetsnämnden *dels* att till ledamot i nykterhetsnämnden för tiden intill 1955 års utgång efter herr Bergstrand utse barnavårdsmannen fröken Elsa Hultgren *dels* att till ny suppleant efter fröken Hultgren för samma tid utse ingenjören Kurt Sjölin *dels ock* att till vice ordförande i nämnden för tiden intill 1955 års utgång utse barnavårdsmannen Elsa Hultgren.

Efter föredragning av handlingarna (S. H. nr 23 ser. A) beslöto stadsfullmäktige på yrkande av herr förste vice ordföranden återremittera ärendet till beredningsutskottet.

§ 25. **Val av kommunal förtroendeman.**

Sedan stadsfullmäktige den 20 december 1951 beslutat till beredningsutskottet för yttrande och förslag remittera fru Agnes Söderquists avsägelse från uppdraget såsom ledamot av Västerås skoldelegation så hade utskottet i skrivelse den 9 januari 1952 föreslagit stadsfullmäktige besluta att till ny ledamot i skoldelegationen för tiden intill den 1 januari 1956 utse ombudsmannen Sten Söderberg.

Efter föredragning av handlingarna (S. H. nr 24 ser. A) beslöto stadsfullmäktige utan omröstning i enlighet med beredningsutskottets förslag.

§ 26. **Val av kommunala förtroendemän.**

På av beredningsutskottet i skrivelse den 9 januari 1952 framfört förslag (S. H. nr 25 ser. A) beslöto stadsfullmäktige med acklamation *dels* entlediga ombudsmannen Georg Uhlin från hans uppdrag såsom suppleant

i hamnstyrelsen och suppleant för sådan ledamot i hyresnämnden, som ej äger eller förvaltar till uthyrning avsedd fastighet, *dels* till ny suppleant i hamnstyrelsen för tiden intill 1954 års utgång utse kranmaskinisten Henry Österberg samt såsom suppleant för sådan ledamot i hyresnämnden, som ej äger eller förvaltar till uthyrning avsedd fastighet, för tiden till och med den 30 september 1952, eller därest hyresregleringslagen skulle förlängas, för tiden intill 1952 års utgång utse vaktmästaren Uno Hillborg *dels ock* att suppleanten magistratsvaktmästaren Helge Thorell och Hillborg i nu nämnd ordning skulle inkallas till tjänstgöring vid förfall för den ordinarie ledamoten föreståndaren Rudmar Thunell.

§ 27. **Tackskrivelse från Svenska Bordtennisförbundet.**

Föredrogs och lades till handlingarna Svenska Bordtennisförbundets skrivelse med framförande av tack för av Västerås stad visad gästfrihet vid Svenska mästerskapstävlingarna i Västerås.

In fidem:

Per Siösteen.

Justerat den 6 februari 1952.

GÖSTA SJÖBERG

Evy Ekström *Gunborg Johansson*

Offentligen uppläst den 6 februari 1952; betygar

Ex officio:

Per Siösteen.

Stadsfullmäktiges i Västerås Protokoll

Den 28 februari 1952

Närvarande: Herrar ordföranden Olsson, förste vice ordföranden Leontein, andre vice ordföranden Sjöberg, Eklund, Engdahl, Thorén, Lundberg, Turén, fru Kjelldahl, herr Hellman, fru Hall, herrar Jonsson, Berglind, Matell, Åke Johansson, fröken Anna Carlsson, herrar Carlfors, Grip (från § 33), Wässman, Eric R. Carlsson, Hugo Ericsson, Karl Pettersson, Haasum, Nordin, fru Schörling, herrar Ernfrid Carlsson, Thunell, fru Larsson, herrar Ruben Carlsson, Milbers, Gustaf Nyman, Råberg, Järvenäs, Göthlin, Kraft, Brismar, fru Ekström, fru Johansson, herrar Alderhed, Svensson, Strömberg, Engström, John Olsson, Lundh, Gustafson, Ring och Ruben Berg.

Frånvarande med godkänt förfall: Fru Ebba Berg, herrar J. Ruben Nyman, Pers, Nyström, fru Bergsten, herrar Lindqvist, Erik Pettersson, fröken Ingeborg Jansson, fru Andrén, herrar John Johansson, Gösta Larsson, Bååth och Andersson.

För magistraten: Rådmannen Folke Höijer.

§ 28. **Protokollsjustering.**

Uppdrogs åt herrar Kraft och Brismar att jämte herr ordföranden justera det vid dagens sammanträde förda protokollet, i sammanhang varmed tillkännagavs, att protokollets justering och offentliga uppläsning skulle äga rum å rådhuset torsdagen den 6 mars 1952 klockan 13.30.

§ 29. **Förteckning över stadsfullmäktiges oavgjorda ärenden.**

Med skrivelse den 18 februari 1952 hade stadsfullmäktiges sekreterare överlämnat förteckning över sådana oavgjorda ärenden, vilka för besluts fattande krävde särskild utredning ävensom över av stadsfullmäktige fattade beslut av mera väsentlig betydelse, vilka av en eller annan anledning icke blivit till årsskiftet verkställda.

Efter föredragning av handlingarna (S. H. nr 3 ser. B) beslöto stadsfullmäktige lägga förteckningen till handlingarna.

§ 30. **Anslag för tillbyggnad av Hammarbyskolan.**

I skrivelse den 16 januari 1952 hade folkskolestyrelsen på anförda skäl hemställt, att stadsfullmäktige ville besluta att bevilja att förslagsanslag å 490.000 kronor för uppförande av tillbyggnad till Hammarbyskolan i enlighet med tidigare av stadsfullmäktige i princip godkänt förslag.

Genom utlåtande den 7 februari 1952 hade drätselkammaren tillstyrkt stadsfullmäktige besluta *att* bevilja det begärda anslaget å 490.000 kronor samt *att* härav föranledd utgift, i den mån den icke täcktes av statsbidrag, skulle bestridas av fonden för kommunala byggnader.

Efter föredragning av handlingarna (S. H. nr 26 ser. A) beslöto stadsfullmäktige utan omröstning i enlighet med drätselkammarens förslag.

§ 31. **Anslag för anslutningsavgifter för vissa ledningar inom Sjöhagen—Djuphamnsområdet.**

Drätselkammaren hade i skrivelse den 7 februari 1952 på anförda skäl tillstyrkt stadsfullmäktige besluta *att* för bestridande av anslutningsavgifter för vissa ledningar inom Sjöhagen—Djuphamnsområdet anvisa ett anslag å 95.000 kronor att bestridas av lånemedel samt *att* uppdraga åt drätselkammaren att hos Kungl. Maj:t hemställa om tillstånd att upptaga amorteringslån å 95.000 kronor ävensom vidtaga alla för lånets utbekommande erforderliga åtgärder.

Efter föredragning av handlingarna (S. H. nr 27 ser. A) beslöto stadsfullmäktige utan omröstning i enlighet med drätselkammarens förslag.

§ 32. **Anslag för anskaffande av transformatorer.**

I skrivelse den 15 januari 1952 hade styrelsen för stadens tekniska verk på anförda skäl hemställt att stadsfullmäktige ville besluta att för anskaffande av transformatorer anvisa 150.000 kronor av lånemedel.

Drätselkammaren hade genom utlåtande den 7 februari 1952 tillstyrkt stadsfullmäktige besluta *att* bifalla styrelsens förslag i ärendet samt *att* uppdraga åt drätselkammaren att hos Kungl. Maj:t hemställa om tillstånd till upptagande av amorteringslån för utgiften ifråga.

Efter föredragning av handlingarna (S. H. nr 28 ser. A) beslöto stadsfullmäktige utan omröstning i enlighet med drätselkammarens förslag.

§ 33. **Anslag för bestridande under år 1952 av den å staden fallande delen av ersättningarna till familjedaghemmen.**

I skrivelse den 7 februari 1952 hade drätselkammaren på anförda skäl tillstyrkt stadsfullmäktige besluta *att* anvisa ett anslag å 8.000 kronor för bestridande under år 1952 av den å staden fallande delen av ersättningarna till familjedaghemmen samt *att* härav föranledd utgift skulle bestridas av i årets stat upptaget reservationsanslag till stadsfullmäktiges förfogande för oförutsedda utgifter.

Efter föredragning av handlingarna (S. H. nr 29 ser. A) beslöto stadsfullmäktige utan omröstning i enlighet med drätselkammarens förslag.

§ 34. **Tilläggsanslag för bestridande av kostnaderna för granskning av 1951 års bokslut.**

I skrivelse den 30 januari 1952 hade stadsrevisionen på anförda skäl hemställt om ett tilläggsanslag å 1.500 kronor för granskning av 1951 års bokslut.

Genom utlåtande den 7 februari 1952 hade drätselkammaren tillstyrkt stadsfullmäktige besluta *att* bifalla stadsrevisionens hemställan samt *att* härav föranledd utgift skulle bestridas av i årets stat upptaget reservationsanslag till stadsfullmäktiges förfogande för oförutsedda utgifter.

Efter föredragning av handlingarna (S. H. nr 30 ser. A) beslöto stadsfullmäktige utan omröstning i enlighet med drätselkammarens förslag.

§ 35. **Bemyndigande för barnstugestyrelsen att inrätta barnträdgård å Norra Skallberget.**

I skrivelse den 14 januari 1952 hade styrelsen för Västerås stads barnstugor på anförda skäl hemställt, att stadsfullmäktige ville bemyndiga styrelsen att med Byggnadsaktiebolaget Mimer i Västerås träffa avtal om förhyrande av lokaler till barnträdgård för bostadsområdet vid Norra Skallberget.

Genom utlåtande den 7 februari 1952 hade drätselkammaren tillstyrkt stadsfullmäktige besluta *att* bifalla styrelsens hemställan.

Efter föredragning av handlingarna (S. H. nr 31 ser. A) beslöto stadsfullmäktige utan omröstning i enlighet med drätselkammarens tillstyrkan.

§ 36. **Angående provisorisk höjning av hamntaxan.**

I skrivelse den 1 februari 1952 hade hamnstyrelsen på anförda skäl hemställt, att stadsfullmäktige ville besluta att antaga vissa provisoriska höjningar i hamntaxan samt att uppdraga åt hamnstyrelsen att hos Kungl. Kommerskollegium anhålla om medgivande till uttagande av de förhöjda avgifterna.

Drätselkammaren hade genom utlåtande den 7 februari 1952 tillstyrkt stadsfullmäktige besluta att bifalla styrelsens förslag.

Efter föredragning av handlingarna (S. H. nr 32 ser. A) beslöto stadsfullmäktige utan omröstning i enlighet med drätselkammarens tillstyrkan.

§ 37. **Iordningställande av gamla seminariebyggnaden för praktiska mellanskolans behov.**

Uti skrivelse den 7 februari 1952 hade drätselkammaren tillstyrkt stadsfullmäktige besluta *att* för iordningställande av gamla seminariebyggnaden för praktiska mellanskolans behov anvisa ett tilläggsanslag å 30.000 kronor samt *att* härav föranledd utgift skulle bestridas av i årets stat upptaget reservationsanslag till stadsfullmäktiges förfogande för oförutsedda utgifter.

Efter föredragning av handlingarna (S. H. nr 33 ser. A) beslöto stadsfullmäktige utan omröstning i enlighet med drätselkammarens förslag.

§ 38. **Uppflyttning av befattningen som arbetsförman vid parkförvaltningen i högre lönegrad.**

Löne- och avtalsnämnden hade i skrivelse den 16 januari 1952 på anförda skäl tillstyrkt att stadsfullmäktige ville besluta att räknat från och med den 1 januari 1952 uppflytta befattningen såsom arbetsförman vid parkförvaltningens förråd från lönegrad 16 till lönegrad 18.

Drätselkammaren hade genom utlåtande den 7 februari 1952 tillstyrkt stadsfullmäktige besluta *att* bifalla nämndens förslag i ärendet.

Efter föredragning av handlingarna (S. H. nr 34 ser. A) beslöto stadsfullmäktige utan omröstning i enlighet med drätselkammarens tillstyrkan.

§ 39. **Ansökan av Västerås Kaféaktiebolag om tillstånd för försäljning av maltdrycker klass II till avhämtning från ytterligare fem försäljningsställen inom staden.**

Genom resolution den 16 januari 1952 hade poliskammaren till stadsfullmäktige för utlåtande remitterat Västerås Kaféaktiebolags genom

verkställande direktören Gösta Lundberg till länsstyrelsen ingivna ansökan om tillstånd att tills vidare få bedriva försäljning av maltdrycker klass II till avhämtning från ytterligare fem ställen inom staden.

Nykterhetsnämnden hade genom utdrag av nämndens protokoll den 21 januari 1952 tillstyrkt bifall till framställningen på villkor att utlämnandet av maltdrycker i snabbköpsbutikerna handhades av särskild, därför lämpad person, då självexpediering av dessa varor kunde medföra olägenheter.

Beredningsutskottet hade genom utlåtande den 13 februari 1952 föreslagit stadsfullmäktige besluta *att* hos länsstyrelsen tillstyrka bifall till ifrågavarande framställning.

Efter föredragning av handlingarna (S. H. nr 35 ser. A) beslöto stadsfullmäktige utan omröstning i enlighet med beredningsutskottets tillstyrkan.

§ 40. **Anslag för en brandpost vid Djuphamnskajen samt vatten- och avloppsledningar till nyuppförd personalbyggnad vid kajen.**

I skrivelse den 1 februari 1952 hade hamnstyrelsen på anförda skäl hemställt, att stadsfullmäktige ville besluta att anvisa ett anslag å 9.000 kronor för en brandpost vid Djuphamnskajen samt vatten- och avloppsledningar till den nyuppförda personalbyggnaden vid kajen.

Genom utlåtande den 14 februari 1952 hade drätselkammaren tillstyrkt stadsfullmäktige besluta *att* bifalla styrelsens förslag i ärendet samt *att* härav föranledd utgift skulle bestridas av uttaxerade medel i 1953 års stat för hamnarna.

Efter föredragning av handlingarna (S. H. nr 36 ser. A) beslöto stadsfullmäktige utan omröstning i enlighet med drätselkammarens förslag.

§ 41. **Anslag för representation i anledning av sammanträde rörande frågan om fördjupning av Södertälje kanal och farled i Mälaren till Köping och Västerås.**

I skrivelse den 12 februari 1952 hade hamnstyrelsen på anförda skäl hemställt, att stadsfullmäktige ville anvisa ett anslag å 5.000 kronor för bestridande av å Västerås stad belöpande del av kostnaderna för representation i anledning av konferens beträffande frågan om fördjupning av Södertälje kanal samt farlederna i Mälaren till Köping och Västerås.

Drätselkammaren hade genom utlåtande den 14 februari 1952 tillstyrkt

stadsfullmäktige besluta *att* bifalla hamnstyrelsens framställning samt *att* härav föranledd utgift skulle bestridas av i årets stat upptaget reservationsanslag till stadsfullmäktiges förfogande för oförutsedda utgifter.

Efter föredragning av handlingarna (S. H. nr 37 ser. A) beslöto stadsfullmäktige utan omröstning i enlighet med drätselkammarens förslag.

§ 42. **Tilläggsanslag för inköp av en gaskloreringsapparat vid varmbadhuset.**

I skrivelse den 25 januari 1952 hade badhusstyrelsen på anförda skäl hemställt, att stadsfullmäktige ville besluta att för inköp av en gaskloreringsapparat vid varmbadhuset anvisa ett tilläggsanslag å 10.000 kronor.

Drätselkammaren hade genom utlåtande den 14 februari 1952 tillstyrkt stadsfullmäktige besluta *att* bifalla styrelsens förslag i ärendet samt *att* härav föranledd utgift skulle bestridas av i årets stat upptaget reservationsanslag till stadsfullmäktiges förfogande för oförutsedda utgifter.

Efter föredragning av handlingarna (S. H. nr 38 ser. A) beslöto stadsfullmäktige utan omröstning i enlighet med drätselkammarens förslag.

§ 43. **Fråga om ändrade åtaganden enligt kungörelsen om tertiärlån och tilläggslån.**

I skrivelse den 7 februari 1952 hade drätselkammaren på anförda skäl tillstyrkt stadsfullmäktige besluta *att* åtaga staden att lämna bidrag jämlikt 5 § b i KK den 7 december 1951 nr 156 om tertiär- och tilläggslån, *att* det kommunala tilläggslånet skulle hava samma löptid som det statliga tilläggslånet samt i övrigt beträffande ränta och amortering helt följa samma lån och *att* uppdraga åt drätselkammaren att å stadens vägnar teckna förbindelse om de åtaganden, som erfordrades i anledning av förenämnda beslut.

Efter föredragning av handlingarna (S. H. nr 39 ser. A) beslöto stadsfullmäktige utan omröstning i enlighet med drätselkammarens förslag.

§ 44. **Försäljning av två tomter å Sjöhagen—Djuphamnsområdet.**

I skrivelse den 14 februari 1952 hade drätselkammaren på anförda skäl tillstyrkt stadsfullmäktige besluta *att* bemyndiga drätselkammaren att till Västerås Mekaniska Verkstad samt firma Hammarqvists Plåtslageri för-

sälja respektive tomterna Fyren nr 1 och Brokranen nr 1 till pris och villkor, varom överenskommelse kunde träffas samt vidtaga alla åtgärder, som erfordrades för försäljningarnas genomförande.

Efter föredragning av handlingarna (S. H. nr 40 ser. A) beslöto stadsfullmäktige utan omröstning i enlighet med drätselkammarens förslag.

§ 45. **Fråga om förvärv av tomten nr 4 i kvarteret Nanna.**

Drätselkammaren hade i skrivelse den 14 februari 1952 på anförda skäl tillstyrkt stadsfullmäktige besluta att bemyndiga drätselkammaren att för ett pris av 79.000 kronor och på sedvanliga villkor i övrigt av Kungl. Järnvägsstyrelsen förvärva tomten nr 3 i kvarteret Nanna, här i staden, samt att köpeskillingen skulle täckas av försäljningsmedelsfonden.

Efter föredragning av handlingarna (S. H. nr 41 ser. A) beslöto stadsfullmäktige utan omröstning i enlighet med drätselkammarens förslag.

§ 46. **Uppflyttning av befattningar som förste montör vid elverket i högre lönegrad.**

I skrivelse den 13 februari 1952 hade löne- och avtalsnämnden på anförda skäl hemställt, att stadsfullmäktige ville besluta att från och med den 1 maj 1951 uppflytta befattningarna såsom förste montör vid elverket från lönegrad 14 till lönegrad 15.

Drätselkammaren hade genom utlåtande den 14 februari 1952 tillstyrkt stadsfullmäktige besluta *att* bifalla löne- och avtalsnämndens förslag.

Efter föredragning av handlingarna (S. H. nr 42 ser. A) beslöto stadsfullmäktige utan omröstning i enlighet med drätselkammarens tillstyrkan.

§ 47. **Avsägelse av uppdraget såsom ledamot i löne- och avtalsnämnden.**

På av beredningsutskottet i skrivelse den 13 februari 1952 framfört förslag (S. H. nr 43 ser. A) beslöto stadsfullmäktige *dels* godkänna direktören Mattias Pers' avsägelse från uppdraget såsom ledamot av löne- och avtalsnämnden *dels ock* uppdraga åt beredningsutskottet att inkomma med förslag å efterträdare till herr Pers i angivna uppdrag.

§ 48. **Val av kommunala förtroendemän.**

På av beredningsutskottet i skrivelse den 13 februari 1952 framfört förslag (S. H. nr 44 ser. A) beslöto stadsfullmäktige med acklamation *dels* godkänna direktören Algot Bergstrands avsägelse från uppdraget såsom

ledamot i nykterhetsnämnden *dels* godkänna barnavårdsmannen Elsa Hultgrens avsägelse från uppdraget såsom suppleant i nykterhetsnämnden *dels* till ledamot i nykterhetsnämnden för tiden intill 1955 års utgång i stället för herr Bergstrand utse ingenjören Kurt Sjölin, *dels* utse herr Sjölin till vice ordförande i nämnden för tiden intill 1955 års utgång *dels ock* till ny suppleant i nämnden efter fröken Hultgren för samma tid utse ingenjören Paul Jansson.

§ 49. **Avsägelse av uppdraget såsom ledamot av taxeringsnämnden för Västerås stads 21 distrikt.**

I skrivelse den 19 februari 1952 hade kamreraren Nils Erik Wirsell avsagt sig uppdraget såsom ledamot av taxeringsnämnden för Västerås stads 21 distrikt.

Stadsfullmäktige beslöto *dels* godkänna den begärda avsägelsen *dels ock* anmoda beredningsutskottet att till stadsfullmäktige inkomma med förslag å ny ledamot i taxeringsnämnden efter herr Wirsäll.

In fidem:

Per Siösteen.

Justerat den 6 mars 1952.

GUSTAF OLSSON

Erik Kraft *Gösta Brismar*

Offentligen uppläst den 6 mars 1952; betygar

Ex officio:

Per Siösteen.

Stadsfullmäktiges i Västerås Protokoll

Den 27 mars 1952.

Närvarande: Herrar ordföranden Olsson, förste vice ordföranden Leontein, andre vice ordföranden Sjöberg, Eklund, Engdahl, fru Berg, herrar Thorén, J. Ruben Nyman, Lundberg, Pers, Nyström, Turén, fru Kjelldahl, herr Hellman, fru Hall, herrar Jonsson, Matell, Åke Johansson, fröken Anna Carlsson, herrar Lindqvist, Erik Pettersson (från § 54), Carlfors, Grip, fröken Ingeborg Jansson, fru Ingrid Andrén, herrar Eric R. Carlsson, Hugo Ericsson, Karl Pettersson, Haasum, Nordin, fru Schörling, herrar Ernfrid Carlsson, Thunell, fru Anna Larsson, herrar Ruben Carlsson, Gustaf Nyman, Råberg, Järvenäs, Bååth, Göthlin, Kraft, Brismar, fru Ekström, fru Johansson, herrar Alderhed, Svensson, Strömberg, Engström, John Olsson, Lundh, Gustafson, Andersson, Ring och Ruben Berg.

Frånvarande med godkänt förfall: Herr Erik Berglind, fru Hilda Bergsten, herrar Karl Wässman, John Johansson, Milbers och Gösta Larsson.

För magistraten: Rådmannen Folke Höijer.

§ 50. **Protokollsjustering.**

Uppdrogs åt herrar Järvenäs och Bååth att jämte herr ordföranden justera det vid dagens sammanträde förda protokollet, i sammanhang varmed tillkännagavs, att protokollets justering och offentliga uppläsning skulle äga rum å rådhuset onsdagen den 2 april 1952 klockan 13.30.

§ 51. **Anslag för utrustning av mottagningsstationen Västerås västra å stadsägan 883 E.**

Styrelsen för stadens tekniska verk hade i skrivelse den 19 februari 1952 på anförda skäl hemställt, att stadsfullmäktige ville besluta att för utrustning av mottagningsstationen Västerås västra anvisa 400.000 kronor av lånemedel.

Drätselkammaren hade genom utlåtande den 6 mars 1952 tillstyrkt stadsfullmäktige besluta *att* bifalla styrelsens förslag samt att uppdraga åt drätselkammaren att hos Kungl. Maj:t hemställa om tillstånd till upptagande av amorteringslån för utgiften i fråga ävensom vidtaga alla för lånets upptagande erforderliga åtgärder.

Efter föredragning av handlingarna (S. H. nr 45 ser. A) beslöto stadsfullmäktige utan omröstning i enlighet med drätselkammarens förslag.

§ 52. Anslag för utläggande av stamkabel från mottagningsstationen Västerås västra till transformatorstationen vid Hammarbacksvägen samt för omläggande av vissa kablar.

I skrivelse den 19 februari 1952 hade styrelsen för stadens tekniska verk på anförda skäl hemställt, att stadsfullmäktige ville besluta att för utläggning av en 6 kV-stamkabel från mottagningsstationen Västerås västra till transformatorstationen vid Hammarbacksvägen samt för ifrågavarande omläggning av 6 kV-kabel 3×150 mm^2 från transformatorstationen Ragvaldsbacke södra till nämnda mottagningsstation och 6 kV-kabel 3×25 mm^2 i Djuphamnsvägen anvisa 87.000 kronor av lånemedel.

Genom utlåtande den 6 mars 1952 hade drätselkammaren tillstyrkt stadsfullmäktige besluta *att* bifalla styrelsens förslag samt att uppdraga åt drätselkammaren att hos Kungl. Maj:t hemställa om tillstånd till upptagande av amorteringslån för utgiften i fråga ävensom vidtaga alla för lånets upptagande erforderliga åtgärder.

Efter föredragning av handlingarna (S. H. nr 46 ser. A) beslöto stadsfullmäktige utan omröstning i enlighet med drätselkammarens förslag.

§ 53. Uppflyttning av befattningen som arbetsförman vid idrottsanläggningarna i högre lönegrad.

I skrivelse den 21 december 1951 hade idrottsstyrelsen på anförda skäl hemställt, att stadsfullmäktige ville besluta att från och med den 1 januari 1952 uppflytta befattningen som arbetsförman vid idrottsanläggningarna från 16 till 18 lönegraden.

Löne- och avtalsnämnden hade i yttrande den 20 februari 1952 tillstyrkt stadsfullmäktige besluta *att* bifalla styrelsens förslag, dock med giltighet först från och med den 1 april 1952.

Drätselkammaren hade genom utlåtande den 6 mars 1952 tillstyrkt stadsfullmäktige besluta att till alla delar bifalla löne- och avtalsnämndens förslag.

Efter föredragning av handlingarna (S. H. nr 47 ser. A) beslöto stadsfullmäktige utan omröstning i enlighet med drätselkammarens tillstyrkan.

§ 54. **Inrättande av befattning som kranförman å extra stat.**

I skrivelse den 1 februari 1952 hade hamnstyrelsen på anförda skäl hemställt, att stadsfullmäktige ville besluta att bemyndiga styrelsen att på extra stat anställa en kranförman med lön efter löneklass 17 samt att anvisa styrelsen ett anslag å 7.000 kronor för lön åt befattningshavaren.

Drätselkammaren hade genom skrivelse den 7 februari 1952 tillstyrkt stadsfullmäktige besluta *att* bifalla hamnstyrelsens förslag om anställande av en kranförman å extra stat med lön efter löneklass 17 samt *att* bemyndiga styrelsen att, därest så visade sig nödvändigt, överskrida tillgängliga löneanslag med ett belopp av 7.000 kronor.

Löne- och avtalsnämnden hade genom yttrande den 20 februari 1952 tillstyrkt stadsfullmäktige besluta *att* bifalla drätselkammarens förslag.

Efter föredragning av handlingarna (S. H. nr 48 ser. A) beslöto stadsfullmäktige utan omröstning i enlighet med drätselkammarens av löne- och avtalsnämnden tillstyrkta förslag.

§ 55. **Principbeslut om användning av Rocklundagärdet för idrottsändamål.**

Drätselkammaren hade genom skrivelse den 13 mars 1952 tillstyrkt stadsfullmäktige besluta att reservera Rocklundagärdet för idrottsändamål.

Efter föredragning av handlingarna (S. H. nr 49 ser. A) beslöto stadsfullmäktige utan omröstning i enlighet med drätselkammarens förslag.

§ 56. **Upplåtelse av koloniområde vid Gränsta samt anslag för områdets iordningställande.**

Drätselkammaren hade i skrivelse den 13 mars 1952 tillstyrkt stadsfullmäktige besluta *att* bemyndiga drätselkammaren att till föreningen Västerås Koloniträdgårdar u. p. a. upplåta ett område vid Gränsta på i

huvudsak i skrivelsen angivna villkor samt *att* anvisa ett anslag å 55.000 kronor ur försäljningsmedelsfonden för färdigställande av området.

Efter föredragning av handlingarna (S. H. nr 50 ser. A) beslöto stadsfullmäktige utan omröstning i enlighet med drätselkammarens förslag.

§ 57. **Borgen för Föreningen Västerås Koloniträdgårdar u. p. a.**

I skrivelse den 13 mars 1952 hade drätselkammaren på anförda skäl tillstyrkt stadsfullmäktige besluta *att* med stöd av den underställningsfria borgensrätten teckna stadens borgen å lån till Föreningen Västerås Koloniträdgårdar u. p. a. å högst 15.000 kronor med återbetalning inom fem år, genom årliga avbetalningar, under i skrivelsen angivet förbehåll om stadens medverkan vid revision.

Efter föredragning av handlingarna (S. H. nr 51 ser. A) beslöto stadsfullmäktige utan omröstning i enlighet med drätselkammarens förslag.

§ 58. **Borgen å byggnadskreditiv för Riksbyggens andra etapp inom kvarteret Klövern.**

Uti skrivelse den 13 mars 1952 hade drätselkammaren på anförda skäl tillstyrkt stadsfullmäktige besluta *att* bemyndiga drätselkammaren att hos Kungl. Maj:t hemställa om medgivande för staden att teckna borgen å byggnadskreditiv för olika bostadsbyggnadsföretag intill ett sammanlagt belopp av 8.000.000 kronor utöver tidigare medgivna 5.000.000 kronor, för varje särskilt byggnadsföretag motsvarande ett belopp av högst 85 % av den av Kungl. Bostadsstyrelsen preliminärt godkända anskaffningskostnaden, mot den säkerhet i inteckningar, staden kunde finna betryggande, under villkor, att borgensåtagandet finge gälla längst till den 1 januari 1954, *att* bemyndiga kammaren att teckna stadens borgen å byggnadskreditiv för Riksbyggens Bostadsrättsförenings Västeråshus nr 14 andra byggnadsetapp å tomten nr 3 i kvarteret Klövern intill ett belopp motsvarande 85 % av den av Kungl. Bostadsstyrelsen preliminärt godkända byggnadskostnaden, dock högst 85 % å 4.050.000 kronor, mot säkerhet av inteckningar från botten och upp till samma belopp i fastigheten under villkor, att borgensåtagandet skulle gälla högst ett år från dagen från det första kreditivlyftet och att föreningen anställde av drätselkammaren godkänd kontrollant under byggnadstiden samt *att* för tecknande av nu

nämnd borgen, i den mån så kunde bliva erforderligt i avvaktan å Kungl. Maj:ts beslut, tillfälligt finge tagas i anspråk stadens underställningsfria borgensrätt.

Efter föredragning av handlingarna (S. H. nr 52 ser. A) beslöto stadsfullmäktige utan omröstning i enlighet med drätselkammarens förslag.

§ 59. **Anslag för betongskärmar till malmupplag i Djuphamnen.**

I skrivelse den 7 mars 1952 hade hamnstyrelsen hemställt, att stadsfullmäktige ville anvisa ett anslag å 110.000 kronor för anskaffande av betongskärmar till malmupplagen i djuphamnen.

Genom utlåtande den 13 mars 1952 hade drätselkammaren tillstyrkt stadsfullmäktige besluta att bifalla hamnstyrelsens framställning samt *att* kostnaderna skulle bestridas av uttaxerade medel i hamnens stat.

Efter föredragning av handlingarna (S. H. nr 53 ser. A) beslöto stadsfullmäktige utan omröstning i enlighet med drätselkammarens förslag.

§ 60. **Anslag för omläggning av Kapellbäcken och färdigställande av upplagsområde i Djuphamnen.**

Hamnstyrelsen hade i skrivelse den 7 mars 1952 hemställt, att stadsfullmäktige ville anvisa dels ett anslag å 25.000 kronor för omläggning av Kapellbäcken och dels ett anslag å 50.000 kronor för anordnande av upplagsplatser öster om bäcken.

Drätselkammaren hade genom utlåtande den 13 mars 1952 tillstyrkt stadsfullmäktige besluta *att* bifalla hamnstyrelsens framställning samt *att* kostnaderna skulle bestridas av uttaxerade medel i hamnens stat.

Efter föredragning av handlingarna (S. H. nr 54 ser. A) beslöto stadsfullmäktige utan omröstning i enlighet med drätselkammarens förslag.

§ 61. **Förvärv av Badelunda ålderdomshem.**

Uti skrivelse den 13 mars 1952 hade drätselkammaren tillstyrkt stadsfullmäktige besluta *att* godkänna förslag till avtal om förvärv av stadsägan nr 2714 för 95.000 kronor jämte inventarier för 6.335 kronor, *att* fastigheten skulle betalas av uttaxerade medel samt *att* kostnaderna för inventarierna skulle bestridas av det i årets stat upptagna anslaget till stadsfullmäktiges förfogande för oförutsedda utgifter.

Efter föredragning av handlingarna (S. H. nr 55 ser. A) och sedan herr Engdahl och fru Hall yttrat sig utan yrkanden beslöto stadsfullmäktige utan omröstning i enlighet med drätselkammarens förslag.

§ 62. **Garantiförpliktelse för statliga tilläggslån till enskild bostadsproduktion.**

Drätselkammaren hade i skrivelse den 13 mars 1952 på anförda skäl tillstyrkt stadsfullmäktige besluta *att* staden skulle åtaga sig att gentemot staten ansvara för sådan förlust som avses i 13 § 2 mom. KK den 7 december 1951 om tertiär- och tilläggslån intill ett högsta belopp av 1.400.000 kronor till 1952 års utgång samt *att* uppdraga åt drätselkammaren att å stadens vägnar teckna ifrågavarande garantiförbindelser.

Efter föredragning av handlingarna (S. H. nr 56 ser. A) beslöto stadsfullmäktige utan omröstning i enlighet med drätselkammarens förslag.

§ 63. **Ändring av första stycket § 22 i brandordningen.**

I skrivelse den 28 februari 1952 hade brandstyrelsen på anförda skäl hemställt, att stadsfullmäktige ville besluta, att godkänna förslag till ändrad lydelse av första stycket § 22 i brandordningen och hos länsstyrelsen anhålla om fastställelse av ändringen.

Beredningsutskottet hade genom utlåtande den 12 mars 1952 tillstyrkt stadsfullmäktige besluta *att* till alla delar bifalla brandstyrelsens förslag i ärendet.

Efter föredragning av handlingarna (S. H. nr 57 ser. A) beslöto stadsfullmäktige utan omröstning i enlighet med beredningsutskottets tillstyrkan.

§ 64. **Utseende av representanter att deltaga i Randers 650-årsjubileum.**

I skrivelse den 21 februari 1952 hade Randers byråd inbjudit staden att med 2 à 3 representanter deltaga i Randers 650-årsjubileum den 13 instundande juli.

Genom utlåtande den 12 mars 1952 hade beredningsutskottet tillstyrkt stadsfullmäktige besluta att till stadens representanter vid jubiléet utse stadsfullmäktiges ordförande Gustaf Olsson, drätselkammarens ordfö-

rande Fritz Eklund och stadsdirektören Thjelvar Hedberg samt att som suppleanter utse för Olsson stadsfullmäktiges andre vice ordförande Gösta Sjöberg, för Eklund drätselkammarens vice ordförande Mattias Pers och för Hedberg förste stadsombudsmannen Per Siösteen.

Efter föredragning av handlingarna (S. H. nr 58 ser. A) beslöto stadsfullmäktige utan omröstning i enlighet med beredningsutskottets förslag.

§ 65. **Val av kommunal förtroendeman.**

Vid sammanträde den 28 februari 1952 hade stadsfullmäktige till beredningsutskottet remitterat ärende angående val av ledamot i löne- och avtalsnämnden efter direktören Mattias Pers.

I yttrande den 12 mars 1952 hade beredningsutskottet tillstyrkt stadsfullmäktige besluta *att* till ny ledamot av löne- och avtalsnämnden för tiden intill 1952 års utgång utse civilingenjören Gösta Bååth.

Efter föredragning av handlingarna (S. H. nr 59 ser. A) beslöto stadsfullmäktige med acklamation i enlighet med beredningsutskottets förslag.

§ 66. **Val av kommunala förtroendemän.**

Vid sammanträde den 28 februari 1952 hade stadsfullmäktige till beredningsutskottet remitterat ärende angående val av ledamot av taxeringsnämnden i Västerås 21:sta taxeringsdistrikt efter kamreraren Nils-Erik Wirsäll.

Beredningsutskottet hade i skrivelse den 12 mars 1952 tillstyrkt stadsfullmäktige besluta *att* till ledamot i taxeringsnämnden för Västerås stads 21:sta taxeringsdistrikt för tiden till 1952 års utgång utse nuvarande suppleanten, f. d. kriminalöverkonstapeln Fritz Svensson samt till ny suppleant efter herr Svensson för samma tid utse apotekaren Åke Pettersson.

Efter föredragning av handlingarna (S. H. nr 60 ser. A) beslöto stadsfullmäktige med acklamation i enlighet med beredningsutskottets förslag.

§ 67. **Höjning av tillägg till sotningstaxan.**

Från brandstyrelsen hade till stadsfullmäktige inkommit följande skrivelse:

"Till Stadsfullmäktige i Västerås.

Sveriges Skorstensfejaremästares Riksförbund har för skorstensfejarna i Västerås gjort framställning om höjning av tillägget på gällande sotningstaxa med 20 % från nuvarande 38 % till 58 % retroaktivt från den 1 januari 1952. Höjningen har förbundet motiverat med, att nytt riksavtal för år 1952 tillförsäkrat de anställda cirka 18 % högre lön och även i övrigt förbättrade förmåner.

Senast har tillägget på sotningstaxan höjts enligt stadsfullmäktiges beslut den 31 maj 1951 (S. H. nr 118 ser. A år 1951) från 18 % till 38 % med giltighet från den 1 januari 1951. Fullmäktiges beslut har fastställts av länsstyrelsen den 28 påföljande juni.

Svenska Stadsförbundet har efter förhandlingar med skorstensfejarmästarnas riksförbund i skrivelse den 21 februari 1952 förordat lösning av frågan i städer, däribland Västerås, med lokalt utformad taxa med procenttillägg enligt följande normer:

"2) För sotningsdistrikt, vilka tillämpa normaltaxor utan procenttillägg eller lokalt utformade taxor utan eller med procenttillägg, genomföres en motsvarande höjning av bruttoavgifterna. Sålunda införes för de taxor, på vilka procenttillägg för närvarande icke utgå, ett tillägg på 15 %, och beträffande de taxor, på vilka procenttillägg utgå, företages en sådan höjning av procentsatsen, att de nuvarande bruttoavgifterna höjas med 14,78 %. Den sålunda framräknade nya procentsatsen avrundas till närmaste hela procenttal. I fråga om de lokalt utformade taxorna bör dock angivna höjning komma i fråga endast under förutsättning, att avgifterna sammantagna icke komma att överstiga avgifterna enligt för distriktet tillämplig normaltaxa ökad med 32 %. I dylika fall bör höjning ske endast till "normaltaxenivån". Frågan om eventuell övergång till normaltaxa synes böra anstå tills vidare.

3) Procenttilläggen böra hållas skilda från taxornas grundavgifter och sålunda icke inarbetas i dessa. Vid uträkningen av tilläggen bör av praktiska skäl avrundning ske till närmast liggande hela 5-tal öre (exempel: 32 öre avrundas till 30, 33 öre till 35)."

Med hänsyn till att uppgörelsen om höjda löner gäller från den 1 januari 1952 har stadsförbundet funnit det skäligt, att även taxorna höjas från sagda dag.

Bruttoavgifterna utgöra för närvarande 138 % av grundavgifterna. En höjning av bruttoavgifterna med 14,78 % innebär, att desamma stiga till 158,396 % av grundavgifterna eller sålunda med i runt tal 20 % på sistnämnda avgifter.

Brandstyrelsen anser en sådan höjning motiverad och skälig och hemställer därför, att stadsfullmäktige ville besluta *att* höja tillägget på sotningstaxan från 38 % till 58 % med giltighet från den 1 januari 1952 och *att* hos länsstyrelsen ansöka om fastställelse härå.

Västerås den 17 mars 1952.

För Brandstyrelsen:

Georg Robsahm

Åke Renvall"

Drätselkammaren hade genom utlåtande den 24 mars 1952 tillstyrkt stadsfullmäktige besluta *att* bifalla styrelsens förslag i ärendet.

Efter föredragning av handlingarna beslöto stadsfullmäktige enhälligt att denna dag upptaga ärendet till handläggning, oaktat detsamma icke upptagits å stadsfullmäktiges föredragningslista.

Härefter beslöto stadsfullmäktige utan omröstning i enlighet med drätselkammarens tillstyrkan.

§ 68. **Kungl. Kommunikationsdepartementets skrivelse ang. fastställande av förslag till ändring av stadsplanen beträffande kvarteret Kristina m. m.**

Anmäldes och lades till handlingarna avskrift av Kungl. Kommunikationsdepartementets skrivelse den 29 februari 1952, utvisande, att Kungl. Maj:t fastställt förslag till ändring av stadsplanen beträffande kvarteret Kristina m. m.

§ 69. **Kungl. Medicinalstyrelsens fastställelse å förslag å ändring i instruktionen för Västerås stads tjänsteläkare.**

Anmäldes och lades till handlingarna avskrift av Kungl. Medicinalstyrelsens skrivelse den 5 mars 1952 utvisande, att medicinalstyrelsen fastställt av stadsfullmäktige den 31 januari 1952 beslutade ändringar i instruktionen för Västerås stads tjänsteläkare.

§ 70. **Tack från stadsdirektören Sven Sanderfeldt, Köping.**

Föredrogs och lades till handlingarna stadsdirektören Sven Sanderfeldts, Köping, tack för visad gästfrihet vid "hamnmötet" i Västerås den 3 mars 1952.

§ 71. **Motion angående utredning om inrättande av ett handelsgymnasium i Väserås.**

I en till stadsfullmäktige den 27 mars 1952 ingiven motion hade stadsfullmäktigeledamöterna Mogens Matell, Sven Turén m. fl. hemställt, att stadsfullmäktige ville tillsätta en kommitté bestående av förslagsvis fem ledamöter med uppgift att göra en skyndsam utredning om inrättandet av ett handelsgymnasium i Västerås och att uppdraga åt beredningsutskottet att uppgöra och till stadsfullmäktige inkomma med förslag till ledamöter i nämnda kommitté.

Efter föredragning av motionen uppstod överläggning, varunder herr Matell yrkade att ärendet skulle remitteras till beredningsutskottet och skoldelegationen medan herr Eklund yrkade att detsamma skulle remitteras endast till skoldelegationen.

Stadsfullmäktige beslöto utan omröstning i enlighet med herr Eklunds yrkande.

In fidem:

Per Siösteen.

Justerat den 2 april 1952.

GUSTAF OLSSON

G. Bååth *Fritz Järvenäs*

Offentligen uppläst den 2 april 1952, betygar

Ex officio:

Per Siösteen.

Stadsfullmäktiges i Västerås Protokoll

Den 24 april 1952.

Närvarande: Herrar ordföranden Olsson, förste vice ordföranden Leontein, Engdahl, Thorén, J. Ruben Nyman, Lundberg, Pers, Nyström, fru Kjelldahl, herrar Hellman, Jonsson, Berglind, fru Bergsten, herr Åke Johansson, fröken Anna Carlsson, herrar Lindqvist, Carlfors, Grip, fröken Ingeborg Jansson, fru Ingrid Andrén, herrar Wässman, Eric R. Carlsson, Hugo Ericsson, Karl Pettersson, Haasum, Nordin, Ernfrid Carlsson, Thunell, fru Anna Larsson, herrar Ruben Carlsson, Milbers, Gustaf Nyman, Råberg, Järvenäs, Bååth, Kraft, Brismar, fru Ekström, fru Johansson, herrar Alderhed, Svensson, Strömberg, Engström, John Olsson, Lundh, Gustafson, Andersson, Ring och Ruben Berg.

Frånvarande med godkänt förfall: Herrar andre vice ordföranden Sjöberg, Eklund, fru Ebba Berg, herr Turén, fru Hall, herrar Matell, Erik Pettersson, John Johansson, fru Schörling, herrar Gösta Larsson och Göthlin.

För magistraten: Rådmannen Folke Höijer.

§ 72. **Protokollsjustering.**

Uppdrogs åt herrar Gustaf Nyman och Råberg att jämte herr ordföranden justera det vid dagens sammanträde förda protokollet, i sammanhang varmed tillkännagavs, att protokollets justering och offentliga uppläsning skulle äga rum å rådhuset tisdagen den 29 april 1951 klockan 13.30.

§ 73. **Hälsovårdsnämndens årsberättelse för år 1951.**

Med skrivelse den 3 mars 1952 hade hälsovårdsnämnden till stadsfullmäktige överlämnat sin årsberättelse för 1951 (S. H. nr 4 ser. B).

Sedan herr Engdahl yttrat sig utan yrkande beslöto stadsfullmäktige utan omröstning lägga berättelsen till handlingarna.

§ 74. **Brandstyrelsens årsberättelse för år 1951.**

Med skrivelse den 17 mars 1952 hade brandstyrelsen överlämnat brandchefens årsberättelse för år 1951 (S H. nr 5 ser. B).

Stadsfullmäktige beslöto utan omröstning lägga berättelsen till handlingarna.

§ 75. **Ungdomsvårdsstyrelsens årsberättelse för år 1951.**

Med skrivelse den 20 mars 1952 hade ungdomsvårdsstyrelsen till stadsfullmäktige överlämnat sin årsberättelse för år 1951 (S. H. nr 8 ser. B).

Stadsfullmäktige beslöto utan omröstning lägga berättelsen till handlingarna.

§ 76. **Västerås stads bostadsförmedling. Verksamhetsberättelse för år 1951.**

Med skrivelse den 31 mars 1952 hade Västerås stads bostadsförmedling överlämnat sin verksamhetsberättelse för år 1951 (S. H. nr 9 ser. B).

Stadsfullmäktige beslöto utan omröstning lägga berättelsen till handlingarna.

§ 77. **Anslag för vattenledning till elbafärjornas tilläggsplats samt för dricksvattenfontän vid samma ställe.**

Drätselkammaren hade i skrivelse den 3 april 1952 på anförda skäl tillstyrkt stadsfullmäktige besluta *att* för vattenledning till elbafärjornas tilläggsplats samt för dricksvattenfontän vid samma ställe anvisa ett anslag å 1.750 kronor samt *att* härav föranledd utgift skulle bestridas av i årets stat upptaget reservationsanslag till stadsfullmäktiges förfogande för oförutsedda utgifter.

Efter föredragning av handlingarna (S. H. nr 61 ser. A) beslöto stadsfullmäktige utan omröstning i enlighet med drätselkammarens förslag.

§ 78. **Anslag för vissa ändrings- och reparationsarbeten å stadsingenjörskontoret samt för inventarier till kontoret.**

I skrivelse den 3 april 1952 hade drätselkammaren på anförda skäl tillstyrkt stadsfullmäktige besluta *att* för utförande av reparations- och ändringsarbeten å stadsingenjörskontoret i huvudsaklig överensstämmelse med i skrivelsen angivna förslag anvisa ett anslag å 24.000 kronor, *att*

för anskaffande av erforderliga inventarier anvisa ett anslag å 2.000 kronor samt *att* härav föranledda utgifter skulle bestridas av i årets stat upptaget reservationsanslag till stadsfullmäktiges förfogande för oförutsedda utgifter.

Byggnadsnämnden hade tillstyrkt framställningen.

Efter föredragning av handlingarna (S. H. nr 62 ser. A) beslöto stadsfullmäktige utan omröstning i enlighet med drätselkammarens förslag.

§ 79. **Anslag för extra skrivbiträde å stadsfiskalsexpeditionen.**

Drätselkammaren hade i skrivelse den 3 april 1952 på anförda skäl tillstyrkt stadsfullmäktige besluta *att* för anställande av ett extra skrivbiträde vid stadsfiskalsexpeditionen till årets slut anvisa ett förslagsanslag å 5.000 kronor samt *att* härav föranledd utgift skulle bestridas av i årets stat upptaget reservationsanslag till stadsfullmäktiges förfogande för oförutsedda utgifter.

Efter föredragning av handlingarna (S. H. nr 63 ser. A) beslöto stadsfullmäktige utan omröstning i enlighet med drätselkammarens förslag.

§ 80. **Tilläggsanslag för bestridande av kostnader i samband med anskaffande av stadens passagerarebåt "Björnön".**

Uti skrivelse den 3 april 1952 hade drätselkammaren på anförda skäl tillstyrkt stadsfullmäktige besluta *att* för bestridande av kostnader i samband med anskaffande av stadens passagerarebåt "Björnön" anvisa ett tilläggsanslag å kronor 3.010:92 att täckas av trafikfonden.

Efter föredragning av handlingarna (S. H. nr 64 ser. A) beslöto stadsfullmäktige utan omröstning i enlighet med drätselkammarens förslag.

§ 81. **Uppdrag för biblioteksbyggnadskommittén att utreda frågan om lokaler för frivillig studieverksamhet.**

I skrivelse den 20 mars 1952 hade biblioteksbyggnadskommittén på anförda skäl hemställt, att stadsfullmäktige ville bemyndiga kommittén att utreda frågan om anskaffande av lämpliga lokaler för den frivilliga studieverksamheten.

Drätselkammaren hade genom utlåtande den 3 april 1952 tillstyrkt stadsfullmäktige besluta *att* bifalla kommitténs förslag i ärendet.

Efter föredragning av handlingarna (S. H. nr 65 ser. A) beslöto stadsfullmäktige utan omröstning i enlighet med drätselkammarens förslag.

§ 82. **Ändring av utbyggnadsprogrammet för Karlslunds ålderdomshem samt anslag för inredande av Sommarro barnhem till provisoriskt ålderdomshem.**

I skrivelse den 18 mars 1952 hade fattigvårdsstyrelsen på anförda skäl hemställt, att stadsfullmäktige ville besluta att med ändring av sitt den 23 februari 1950 fattade beslut angående utbyggnad av stadens ålderdomshem godkänna att i stället en nybyggnad i första hand finge komma till utförande, att för utförandet av vissa ändrings- och underhållsarbeten inom den fastighet, som förut disponerats av Sommarro barnhem, anvisa ett anslag å 8.000 kronor i avsikt att där anordna ett provisoriskt ålderdomshem för 10 personer samt att för anskaffning av för ändamålet erforderliga inventarier och annan utrustning anslå 15.000 kronor.

Genom utlåtande den 3 april 1952 hade drätselkammaren tillstyrkt stadsfullmäktige besluta *att* med ändring av det ursprungliga utbyggnadsprogrammet såvitt avsåge förslaget om tillbyggnad av nuvarande ålderdomshem, bemyndiga fattigvårdsstyrelsen utreda frågan om uppförande i första hand av nybyggnad för ålderdomshemmet inom västra stadsdelen samt verkställa erforderliga kostnadsberäkningar och låta utarbeta ritningar härför, *att* uppdraga åt styrelsen att inkomma med förslag till stadsfullmäktige jämte begäran om erforderliga anslag, sedan utredningen avslutats, *att* anvisa de begärda anslagen å respektive 8.000 kronor och 15.000 kronor för iordningställande av Sommarro barnhem till provisoriskt ålderdomshem samt för anskaffande av erforderliga inventarier ävensom *att* härav föranledda utgifter skulle bestridas av i årets stat upptaget reservationsanslag till stadsfullmäktiges förfogande för oförutsedda utgifter.

Efter föredragning av handlingarna (S. H. nr 66 ser. A) och sedan herrar Engdahl och Jonsson yttrat sig utan yrkanden, beslöto stadsfullmäktige utan omröstning i enlighet med drätselkammarens förslag.

§ 83. **Höjning av arvodet till den stadsdistriktsläkare, som ombesörjer läkarvården vid ålderdomshemmet.**

I skrivelse den 11 mars 1952 hade fattigvårdsstyrelsen på anförda skäl hemställt, att stadsfullmäktige ville besluta att arvodet till den av distriktsläkarna, som skulle ombesörja läkarvården vid ålderdomshemmet Karlslund finge höjas till 4.500 kronor om året med retroaktiv verkan från och med den 1 januari 1952.

Löne- och avtalsnämnden hade i yttrande den 19 mars 1952 och drätselkammaren genom utlåtande den 3 april samma år tillstyrkt stadsfullmäktige besluta att bifalla fattigvårdsstyrelsens framställning.

Efter föredragning av handlingarna (S. H. nr 67 ser. A) beslöto stadsfullmäktige utan omröstning i enlighet med drätselkammarens tillstyrkan.

§ 84. **Fråga om inrättande av fyra ordinarie ämneslärartjänster vid kommunala flickskolan.**

Styrelsen för kommunala flickskolan i Västerås hade i skrivelse den 28 mars 1952 på anförda skäl hemställt, att stadsfullmäktige ville hos Kungl. Maj:t göra underdånig framställning om att vid flickskolan från och med den 1 juli 1952 finge inrättas fyra nya ordinarie ämneslärartjänster.

Drätselkammaren hade genom utlåtande den 3 april 1952 tillstyrkt stadsfullmäktige besluta *att* bifalla styrelsens förslag.

Efter föredragning av handlingarna (S. H. nr 68 ser. A) beslöto stadsfullmäktige utan omröstning i enlighet med drätselkammarens tillstyrkan.

§ 85. **Medgivande till anställning i ordinarie tjänst av befattningshavare som saknar pensionsrätt för mer än tio år.**

I skrivelse den 19 februari 1952 hade styrelsen för stadens tekniska verk på anförda skäl hemställt, att stadsfullmäktige ville besluta att diplomingenjören Nils Sune Henrik Lindén från och med den 1 januari 1952 finge anställas såsom gasverksingenjör å ordinarie stat, oaktat Lindén saknade pensionsrätt för mer än tio år.

Löne- och avtalsnämnden hade i yttrande den 19 mars 1952 och drätselkammaren genom utlåtande den 3 april samma år tillstyrkt stadsfullmäktige besluta att bifalla styrelsens framställning.

Efter föredragning av handlingarna (S. H. nr 69 ser. A) beslöto stadsfullmäktige utan omröstning i enlighet med drätselkammarens tillstyrkan.

§ 86. **Medgivande för befattningshavare att kvarstå i tjänst efter uppnådd pensionsålder.**

I skrivelse den 11 mars 1952 hade barnavårdsnämnden på anförda skäl hemställt, att stadsfullmäktige ville besluta medgiva barnavårdsföreståndaren Carl E. Scott rätt att efter uppnådd pensionsålder få kvarstå i tjänst under högst ett år räknat från och med den 1 augusti 1952.

Löne- och avtalsnämnden hade i yttrande den 19 mars 1952 och drätselkammaren genom utlåtande den 3 april samma år tillstyrkt stadsfullmäktige besluta *att* bifalla barnavårdsnämndens framställning.

Efter föredragning av handlingarna (S. H. nr 70 ser. A) beslöto stadsfullmäktige utan omröstning i enlighet med drätselkammarens tillstyrkan.

§ 87. **Avförande av befattningen såsom biträdande vaktmästare vid ålderdomshemmet från tjänsteförteckningen för stadens ordinarie befattningshavare.**

I skrivelse den 19 mars 1952 hade löne- och avtalsnämnden på anförda skäl föreslagit stadsfullmäktige besluta att avföra befattningen såsom biträdande vaktmästare vid ålderdomshemmet från tjänsteförteckningen för stadens ordinarie befattningshavare samt att löne- och anställningsvillkoren i fortsättningen skulle regleras av kollektivavtalet för städernas vid vårdhem och andra anstalter anställda personal.

Drätselkammaren hade genom utlåtande den 3 april 1952 tillstyrkt stadsfullmäktige besluta *att* bifalla löne- och avtalsnämndens förslag.

Efter föredragning av handlingarna (S. H. nr 71 ser. A) beslöto stadsfullmäktige utan omröstning i enlighet med drätselkammarens tillstyrkan.

§ 88. **Återbesättande av befattning såsom byråingenjör vid vatten- och avloppsverket.**

I skrivelse den 28 mars 1952 hade styrelsen för stadens tekniska verk hemställt om bemyndigande att med ordinarie innehavare återbesätta befattningen såsom byråingenjör vid vatten- och avloppsverket.

Löne- och avtalsnämnden hade genom utlåtande den 31 mars 1952 och drätselkammaren genom utlåtande den 3 april samma år tillstyrkt stadsfullmäktige besluta att bifalla styrelsens framställning.

Efter föredragning av handlingarna (S. H. nr 72 ser. A) beslöto stadsfullmäktige utan omröstning i enlighet med drätselkammarens tillstyrkan.

§ 89. **Ålderstillägg till assessorn vid rådhusrätten.**

I skrivelse den 19 mars 1952 hade löne- och avtalsnämnden tillstyrkt stadsfullmäktige besluta att assessorn vid rådhusrätten Erik Ahnlund finge tillgodoräkna sig tre år av tjänstgöring efter fiskalsförordnandet för löneklassuppflyttning och sålunda från tillträdesdagen av assessorsbefattningen uppbära lön enligt lönegrad 32 löneklass 33.

Drätselkammaren hade genom utlåtande den 3 april 1952 tillstyrkt stadsfullmäkitge besluta *att* bifalla löne- och avtalsnämndens framställning.

Efter föredragning av handlingarna (S. H. nr 73 ser. A) beslöto stadsfullmäktige utan omröstning i enlighet med drätselkammarens tillstyrkan.

§ 90. **Fastställande av hyror jämte bränsleklausul för tjänstebostäder.**

I skrivelse den 7 april 1952 hade löne- och avtalsnämnden på anförda skäl tillstyrkt stadsfullmäktige besluta att för 1952 tillämpa i skrivelsen angivna hyror för tjänstebostäder jämte socialstyrelsens omarbetade bränsleklausul av år 1941.

Genom utlåtande den 9 april 1952 hade drätselkammaren tillstyrkt stadsfullmäktige besluta *att* bifalla löne- och avtalsnämndens förslag i ärendet, dock att det höjda bränsletillägget skulle tillämpas först från och med den 1 april 1952.

Efter föredragning av handlingarna (S. H. nr 74 ser. A) uppstod överläggning, varunder herr Engdahl yrkade bifall till löne- och avtalsnämndens förslag samt herr Berglind yrkade bifall till drätselkammarens förslag.

Efter avslutad överläggning ställdes proposition mellan å ena sidan löne- och avtalsnämndens och å andra sidan drätselkammarens förslag. Herr ordföranden fann därvid att stadsfullmäktige beslutat bifalla drätselkammarens förslag.

Votering begärdes, anställdes och utföll så att stadsfullmäktige med 29 jaröster mot 19 nejröster beslöto bifalla drätselkammarens förslag.

§ 91. **Hamnstyrelsens rapport angående merkostnader för utbyggnad av Djuphamnen.**

I skrivelse den 4 april 1952 hade hamnstyrelsen på anförda skäl hemställt, att stadsfullmäktige ville besluta att godkänna av hamnstyrelsen lämnad rapport om merkostnad för utbyggnad av Djuphamnen samt att bemyndiga styrelsen att trots de överskridna anslagen slutföra utbyggnadsarbetena enligt föreliggande planer.

Genom utlåtande den 9 april hade drätselkammaren tillstyrkt stadsfullmäktige besluta *att* bifalla hamnstyrelsens förslag.

Efter föredragning av handlingarna (S. H. nr 75 ser. A) och sedan herrar Nyström och Thorén yttrat sig utan yrkanden beslöto stadsfullmäktige utan omröstning i enlighet med drätselkammarens tillstyrkan.

§ 92. **Tilläggsanslag för bryggorna å Hästholmarna.**

Drätselkammaren hade i skrivelse den 9 april 1952 på anförda skäl tillstyrkt stadsfullmäktige besluta *att* för bryggorna å Hästholmarna anvisa ett tilläggsanslag å 19.000 kronor samt *att* härav föranledd utgift skulle bestridas av i årets stat upptaget reservationsanslag till stadsfullmäktiges förfogande för oförutsedda utgifter.

Efter föredragning av handlingarna (S. H. nr 76 ser. A) beslöto stadsfullmäktige utan omröstning i enlighet med drätselkammarens förslag.

§ 93. **Tilläggsanslag för vissa gatuarbeten.**

Uti skrivelse den 9 april 1952 hade drätselkammaren på anförda skäl tillstyrkt stadsfullmäktige besluta *att* för täckande av redan uppkomna underskott samt för kostnaderna för återstående arbeten ,avseende i skrivelsen angivna gator, anvisa anslag å tillhopa 151.285 kronor att täckas, såvitt avsåge i skrivelsen under A) angivna gator med 111.285 kronor av gatukostnadsfonden och såvitt avsåge gatorna under B) med 40.000 kronor av försäljningsmedelsfonden.

Efter föredragning av handlingarna (S. H. nr 77 ser. A) beslöto stadsfullmäktige utan omröstning i enlighet med drätselkammarens förslag.

§ 94. **Avtal om dödande av servitutsinteckning besvärande mark inom Sjöhagen—Djuphamnsområdet.**

Drätselkammaren hade i skrivelse den 9 april 1952 på anförda skäl tillstyrkt stadsfullmäktige besluta *att* godkänna i skrivelsen angivna avtal om villkoren för dödning av servitutsinteckning den 20 september 1920, § 950, i viss staden tillhörig mark samt *att* upphäva sitt den 28 februari 1952 fattade beslut om försäljning av tomterna Fyren nr 1 och Brokranen nr 1.

Efter föredragning av handlingarna (S. H. nr 78 ser. A) beslöto stadsfullmäktige utan omröstning i enlighet med drätselkammarens förslag.

Denna paragraf förklarades genast justerad.

§ 95. **Förvärv av stadsägan nr 2989.**

Drätselkammaren hade i skrivelse den 9 april 1952 på anförda skäl tillstyrkt stadsfullmäktige besluta *att* bemyndiga kammaren att med Åke Odelberg och Erik Lings dödsbo träffa avtal om förvärv av stadsägan nr

2989 för en köpeskilling av 90.000 kronor och på sedvanliga villkor i övrigt samt *att* köpeskillingen skulle täckas av försäljningsmedelsfonden.

Efter föredragning av handlingarna (S. H. nr 79 ser. A) beslöto stadsfullmäktige utan omröstning i enlighet med drätselkammarens förslag.

§ 96. **Förslag till stadsplan för Skiljeboområdet.**

I skrivelse den 7 april 1952 hade byggnadsnämnden på anförda skäl hemställt, att stadsfullmäktige ville antaga ett av stadsplanearkitekten Bertil Tideström den 31 december 1951 upprättat och den 15 mars 1952 reviderat förslag till stadsplan för Skiljeboområdet samt uppdraga åt byggnadsnämnden att underställa förslaget Kungl. Maj:t för fastställelse.

Genom utlåtande den 9 april 1952 hade drätselkammaren tillstyrkt stadsfullmäktige besluta *att* bifalla byggnadsnämndens förslag.

Efter föredragning av handlingarna (S. H. nr 80 ser. A) beslöto stadsfullmäktige utan omröstning i enlighet med drätselkammarens tillstyrkan.

§ 97. **Förslag till stadsplan för ett område norr om Skiljebo.**

I skrivelse den 7 april 1952 hade byggnadsnämnden på anförda skäl hemställt, att stadsfullmäktige ville antaga ett av stadsplanearkitekten Bertil Tideström upprättat förslag till stadsplan, daterat den 18 februari 1952, för område norr om Skiljebo samt uppdraga åt nämnden att underställa förslaget Kungl. Maj:t för fastställelse.

Drätselkammaren hade genom utlåtande den 9 april 1952 tillstyrkt stadsfullmäktige besluta *att* bifalla byggnadsnämndens förslag.

Efter föredragning av handlingarna (S. H. nr 81 ser. A) beslöto stadsfullmäktige utan omröstning i enlighet med drätselkammarens tillstyrkan.

§ 98. **Förslag till stadsplan för Framnäsområdet och till grund därför liggande stadsplaneavtal.**

I skrivelse den 7 april 1952 hade byggnadsnämnden hemställt, att stadsfullmäktige ville antaga ett av stadsplanearkitekten Bertil Tideström upprättat förslag till stadsplan för Framnäsområdet Pl 160.

Genom utlåtande den 9 april 1952 hade drätselkammaren tillstyrkt stadsfullmäktige besluta *att* bemyndiga drätselkammaren att med veder-

börande markägare träffa stadsplaneavtal av i huvudsak i skrivelsen angiven innebörd samt *att* i övrigt bifalla byggnadsnämndens förslag i ärendet.

Efter föredragning av handlingarna (S. H. nr 82 ser. A) beslöto stadsfullmäktige utan omröstning i enlighet med drätselkammarens förslag.

§ 99. **Drätselkammarens och tekniska verkens bokslut för 1951.**

Med skrivelse den 9 april 1952 hade drätselkammaren till stadsfullmäktige överlämnat räkenskapsberättelse för år 1951 jämte styrelsens för tekniska verken skrivelse den 29 mars 1952 med förslag till bokslut för år 1951 och därvid hemställt, att stadsfullmäktige ville besluta *att* godkänna de av drätselkammaren upprättade boksluten för staden och för donationsfonderna för år 1951.

Efter föredragning av handlingarna (S. H. nr 83 ser. A samt nr 6 och 7 ser. B) yrkade herr Lundberg bordläggning av ärendet.

Stadsfullmäktige beslöto utan omröstning i enlighet med herr Lundbergs yrkande.

§ 100. **Motion angående fri trappstädning i pensionärshemmen.**

I skrivelse den 1 april 1952 hade styrelsen för stadens pensionärshem föreslagit att en av herrar Ek och Linderborg väckt motion angående fri trappstädning i pensionärshemmen icke måtte föranleda någon åtgärd.

Drätselkammaren hade genom utlåtande den 9 april 1952 tillstyrkt stadsfullmäktige besluta *att* bifalla styrelsens förslag.

Efter föredragning av handlingarna (S. H. nr 84 ser. A) uppstod överläggning, varunder herr Hellman med instämmande av herr Lindkvist yrkade bifall till motionen samt herr Pers yrkade bifall till drätselkammarens förslag.

Efter avslutad överläggning beslöto stadsfullmäktige utan omröstning i enlighet med herr Pers yrkande.

§ 101. **Anslag för inköp av nytt motordrivet passagerarefartyg samt för omändring av ångfärjan Elba I.**

I skrivelse den 9 april 1952 hade drätselkammaren på anförda skäl tillstyrkt stadsfullmäktige besluta *att* bemyndiga drätselkammaren att beställa ett nytt motordrivet fartyg för trafik huvudsakligen på Häst-

holmarna, att låta omändra ångfärjan Elba I till motordrivet fartyg och att försälja ångfärjan Elba I, *att* för inköp av det nya motorfartyget anslå 185.000 kronor och för ombyggnad av Elba I 65.000 kronor eller tillhopa 250.000 kronor samt *att* anslaget i fråga skulle täckas av Västerås stads trafikfond.

Efter föredragning av handlingarna (S. H. nr 85 ser. A) och sedan herrar Engdahl och Brismar yttrat sig utan yrkanden samt herr Lundberg yrkat bifall till drätselkammarens förslag, beslöto stadsfullmäktige utan omröstning i enlighet med herr Lundbergs yrkande.

§ 102. **Val av ombud att representera staden vid Sveriges Kommunalekonomiska förenings ordinarie föreningsstämma innevarande år.**

Beredningsutskottet hade i skrivelse den 9 april 1952 tillstyrkt stadsfullmäktige besluta *att* till stadens ombud vid Sveriges Kommunalekonomiska förenings ordinarie föreningsstämma innevarande år utse stadsrevisionens ordförande, förmannen Karl Engdahl, med revisionens vice ordförande, revisorn Gösta Holmén såsom ersättare.

Efter föredragning av handlingarna (S. H. nr 86 ser. A) beslöto stadsfullmäktige utan omröstning i enlighet med beredningsutskottets förslag.

§ 103. **Val av kommunal förtroendeman.**

På av beredningsutskottet i skrivelse den 9 april 1952 (S. H. nr 87 ser. A) framlagt förslag beslöto stadsfullmäktige att till ny ledamot i kommittén för utredning av frågan om lämpliga lokaler för hantverkare och småindustriidkare efter tapetseraremästaren Gustaf Lindström, som numera avlidit utse smidesfabrikören Magnus Holm, här i staden.

§ 104. **Kungl. Kommunikationsdepartementets skrivelse ang. fastställt förslag till ändring av stadsplanen beträffande kvarteret Fjolner.**

Anmäldes och lades till handlingarna avskrift av Kungl. Kommunikationsdepartementets skrivelse den 4 april 1952, utvisande, att Kungl. Maj:t fastställt av stadsfullmäktige den 20 december 1951 antaget förslag till ändring av stadsplanen beträffande kvarteret Fjolner.

§ 105. **Kungl. Finansdepartementets skrivelse ang. medgivande för staden att upptaga lån.**

Anmäldes och lades till handlingarna avskrift av Kungl. Finansdepartementets skrivelse den 28 mars 1952, utvisande, att Kungl. Maj:t medgivit Västerås stad upptaga ett 25-årigt lån å 605.000 kronor för inköp av fastighet och vissa exploateringskostnader.

In fidem:
Per Siösteen.

Justerat den 29 april 1952.

GUSTAF OLSSON
Gustaf Nyman *E. Råberg*

Offentligen uppläst den 29 april 1952; betygar

Ex officio:
Per Siösteen.

Stadsfullmäktiges i Västerås Protokoll

Den 29 maj.

Närvarande: Herrar ordföranden Olsson, förste vice ordföranden Leontein, andre vice ordföranden Sjöberg, Eklund, Engdahl, fru Berg, herrar Thorén, Lundberg, Nyström, Turén, fru Kjelldahl, herr Hellman, fru Hall, herrar Jonsson, Berglind, fru Bergsten, herr Åke Johansson (från § 118), fröken Anna Carlsson, herrar Carlfors, Grip, fröken Ingeborg Jansson, fru Ingrid Andrén, herrar Wässman, Eric R. Carlsson, Hugo Ericsson, Karl Pettersson, Nordin, John Johansson, fru Schörling, herrar Ernfrid Carlsson, Thunell, fru Anna Larsson, herrar Ruben Carlsson, Milbers, Gustaf Nyman, Råberg, Järvenäs, Bååth, Göthlin, Kraft, fru Ekström, fru Johansson, herrar Alderhed, Svensson, Engström, John Olsson, Lundh, Gustafson, Andersson, Ring och Ruben Berg.

Frånvarande med godkänt förfall: Herrar J. Ruben Nyman, Pers, Matell, Lindqvist, Erik Pettersson, Haasum, Gösta Larsson, Brismar och Strömberg.

För magistraten: Rådmannen Folke Höijer.

§ 106. **Protokollsjustering.**

Uppdrogs åt herrar Milbers och Göthlin att jämte herr ordföranden justera det vid dagens sammanträde förda protokollet, i sammanhang varmed tillkännagavs, att protokollets justering och offentliga uppläsning skulle äga rum å rådhuset torsdagen den 5 juni 1952 klockan 13.30.

§ 107. **Redogörelse över Västerås stads tekniska verks räkenskaper för 1951.**

Anmäldes och lades till handlingarna styrelsens för tekniska verken redogörelse över tekniska verkens räkenskaper för år 1951. (S. H. nr 10 ser. B).

§ 108. **Socialvårdsdelegationens årsberättelse för år 1951.**

Med en i april månad 1952 daterad skrivelse hade socialvårdsdelegationen överlämnat sin årsberättelse för år 1951. (S. H. nr 11 ser. B).

Stadsfullmäktige beslöto lägga berättelsen till handlingarna.

§ 109. **Fattigvårdsstyrelsens årsberättelse för 1951.**

Fattigvårdsstyrelsen hade till stadsfullmäktige överlämnat sin årsberättelse för 1951. (S. H. nr 12 ser. B).

Stadsfullmäktige beslöto lägga berättelsen till handlingarna.

§ 110. **Barnavårdsnämndens och ungdomsnämndens årsberättelse för 1951.**

Med en i april månad 1952 daterad skrivelse hade barnavårdsnämnden överlämnat berättelse över verksamheten under år 1951. (S. H. nr 13 ser. B).

Stadsfullmäktige beslöto lägga berättelsen till handlingarna.

§ 111. **Hemhjälpsnämndens årsberättelse för 1951.**

Hemhjälpsnämnden hade med en i april månad 1952 daterad skrivelse överlämnat berättelse över verksamheten under år 1951. (S. H. nr 14 ser. B).

Stadsfullmäktige beslöto lägga berättelsen till handlingarna.

§ 112. **Nykterhetsnämndens årsberättelse för 1951.**

Med skrivelse den 19 februari 1952 hade nykterhetsnämnden överlämnat sin årsberättelse för år 1951. (S. H. nr 15 ser. B).

Stadsfullmäktige beslöto lägga berättelsen till handlingarna.

§ 113. **Västerås stads byggnadskontors årsberättelse för 1951.**

Drätselkammaren hade i skrivelse den 15 maj 1952 överlämnat berättelse angående byggnadskontorets verksamhet för år 1951. (S. H. nr 16 ser. B).

Stadsfullmäktige beslöto lägga berättelsen till handlingarna.

§ 114. **Badhusstyrelsens årsberättelse för 1951.**

Med skrivelse den 23 april 1952 hade badhusstyrelsen överlämnat sin årsberättelse för 1951. (S. H. nr 17 ser. B).

Stadsfullmäktige beslöto lägga berättelsen till handlingarna.

§ 115. **Styrelsens för Västerås stads barnstugor årsberättelse för 1951.**

Med skrivelse den 17 mars 1952 hade styrelsen för Västerås stads barnstugor överlämnat sin årsberättelse för 1951. (S. H. nr 18 ser. B).

Stadsfullmäktige beslöto lägga berättelsen till handlingarna.

§ 116. **Pensionsnämndens årsberättelse för 1951.**

Pensionsnämnden hade med skrivelse den 8 maj 1952 överlämnat sin årsberättelse för 1951. (S. H. nr 19 ser. B).

Stadsfullmäktige beslöto lägga berättelsen till handlingarna.

§ 117. **Förslag till nybyggnad inom kv. Nimrod.**

I skrivelse den 29 mars 1952 hade styrelsen för stadens tekniska verk på anförda skäl hemställt, att stadsfullmäktige ville besluta att i princip godkänna preliminärt förslag till nybyggnad inom kvarteret Nimrod samt att bemyndiga styrelsen att låta upprätta definitiva ritningar och införskaffa kostnadsanbud i byggnadsfrågan.

Drätselkammaren hade genom utlåtande den 2 maj 1952 tillstyrkt stadsfullmäktige *att* besluta i enlighet med styrelsens hemställan.

Efter föredragning av handlingarna (S. H. nr 88 ser. A) beslöto stadsfullmäktige utan omröstning i enlighet med drätselkammarens tillstyrkan.

§ 118. **Anslag för vägbank mellan Hamre och Östra holmen.**

Drätselkammaren hade i skrivelse den 2 maj 1952 på anförda skäl tillstyrkt stadsfullmäktige besluta *att* för fortsatta arbeten under år 1952 avseende vägbank mellan Hamre och Östra holmen anvisa ett anslag å 50.000 kronor samt *att* härav föranledd utgift skulle bestridas av i årets stat upptaget reservationsanslag till stadsfullmäktiges förfogande för oförutsedda utgifter.

Efter föredragning av handlingarna (S. H. nr 89 ser. A) beslöto stadsfullmäktige utan omröstning i enlighet med drätselkammarens förslag.

§ 119. **Anordnande av soptipp i skogsområdet öster om Lugna gatan samt uppförande av renhållningsverket m. m.**

Sedan drätselkammaren, lantegendomsnämnden och styrelsen för tekniska verken år 1950 tillsatt en kommitté för utredning av frågan om kvittblivning av sopor och slam från avloppsreningsverket, hade kommittén efter slutförd utredning i skrivelse den 2 februari 1952 föreslagit stadsfullmäktige besluta att förlägga avstjälpningsplatsen för sopor på stadens område öster om Lugna gatan, att för iordningställande av nämnda område bevilja ett anslag å 50.000 kronor, att låta uppföra en byggnad för renhållningsverket och i viss mån även för byggnadskontorets behov på byggnadskontorets förrådsgård samt att härför bevilja ett anslag å 250.000 kronor.

Lantegendomsnämnden, styrelsen för Västerås stads tekniska verk och hälsovårdsnämnden hade vid sammanträden den 8 mars, 19 februari och 7 april 1952 förklarat sig icke hava något att erinra emot det framlagda förslaget.

Hälsovårdsnämndens vice ordförande hade reserverat sig mot hälsovårdsnämndens uttalande om platsen för soptippen.

Drätselkammaren hade genom utlåtande den 2 maj 1952 tillstyrkt stadsfullmäktige besluta *att* bifalla kommitténs förslag samt *att* härav föranledda utgifter skulle upptagas till täckning i 1953 års skattestat.

Efter föredragning av handlingarna (S. H. nr 90 ser. A). uppstod överläggning, varunder herr Berglind med instämmande av fru Bergsten och herr Lindkvist yrkade återremiss av ärendet i vad avsåge anordnande av soptippen men i övrigt bifall till drätselkammarens förslag samt herr Eklund yrkade bifall till drätselkammarens förslag i dess helhet. Herr Bååth yttrade sig utan yrkande.

Efter avslutad överläggning beslöto stadsfullmäktige utan omröstning denna dag företaga ärendet i sin helhet till avgörande och därvid bifalla drätselkammarens förslag.

§ 120. **Yttrande över betänkande över anstaltsvårdades rätt till folkpension m. m.**

Genom resolution den 17 mars 1952 hade länsstyrelsen till stadsfullmäktige för yttrande remitterat betänkande angående anstaltsvårdades rätt till folkpension m. m.

Socialvårdsdelegerade hade i förberedande yttrande den 27 mars 1952 uttalat, att skäl till erinringar mot förslaget i de delar, som berörde primärkommunerna, icke förelåge.

Drätselkammaren hade genom utlåtande den 2 maj 1952 tillstyrkt stadsfullmäktige besluta *att* som eget yttrande åberopa vad kammaren i skrivelsen anfört.

Efter föredragning av handlingarna (S. H. nr 91 ser A) uppstod överläggning, varunder herr andre vice ordföranden yrkade att stadsfullmäktige ville som eget yttrande åberopa socialvårdsdelegerades uttalande, varemot herr Engdahl yrkade bifall till drätselkammarens förslag.

Efter avslutad överläggning beslöto stadsfullmäktige utan omröstning bifalla drätselkammarens förslag i ärendet.

§ 121. **Fastställande av beklädnadsersättningar för år 1952.**

I skrivelse den 16 april 1952 hade löne- och avtalsnämnden på anförda skäl hemställt, att stadsfullmäktige ville besluta att för 1952 fastställa i skrivelsen upptagna beklädnadsersättningar samt att godkänna verkställda utbetalningar av brandbefälets ersättningar för 1951.

Genom utlåtande den 2 maj 1952 hade drätselkammaren tillstyrkt stadsfullmäktige besluta att bifalla löne- och avtalsnämndens förslag.

Efter föredragning av handlingarna (S. H. nr 92 ser. A) beslöto stadsfullmäktige utan omröstning i enlighet med drätselkammarens tillstyrkan.

§ 122. **Rätt för innehavare av ny befattning som stadsdistriktsläkare att vid befordran räkna tjänsteår lika med civil läkare i statens tjänst.**

I skrivelse den 7 april 1952 hade hälsovårdsnämnden på anförda skäl tillstyrkt stadsfullmäktige besluta att hos Kungl. Maj:t ansöka om rätt för innehavare av ny stadsdistriktsläkarebefattning att vid befordran räkna tjänsteår lika med civil läkare i statens tjänst.

Löne- och avtalsnämnden hade i yttrande den 16 april 1952 och drätselkammaren genom utlåtande den 2 maj samma år tillstyrkt stadsfullmäktige besluta *att* bifalla hälsovårdsnämndens framställning.

Efter föredragning av handlingarna (S. H. nr 93 ser. A) beslöto stadsfullmäktige utan omröstning i enlighet med drätselkammarens tillstyrkan.

§ 123. **Omändring av en extra befattning som assistentbibliotekarie till ordinarie befattning såsom assistentbibliotekarie i lönegrad 18.**

I skrivelse den 17 april 1952 hade biblioteksstyrelsen på anförda skäl hemställt, att stadsfullmäktige ville besluta att från och med den 1 januari

1952 omändra nuvarande befattning som extra assistentbibliotekarie vid stadsbiblioteket till ordinarie befattning som assistentbibliotekarie i lönegrad 18.

Drätselkammaren hade genom utlåtande den 2 maj 1952 och löne- och avtalsnämnden i yttrande den 14 maj 1952 tillstyrkt stadsfullmäktige besluta *att* bifalla styrelsens framställning.

Efter föredragning av handlingarna (S. H. nr 94 ser. A) beslöto stadsfullmäktige utan omröstning i enlighet med drätselkammarens tillstyrkan.

§ 124. Pension till en städerska vid stadsarkitekt- och byggnadskontoren.

I skrivelse den 14 maj 1952 hade löne- och avtalsnämnden på anförda skäl föreslagit stadsfullmäktige besluta att tillerkänna städerskan vid stadsarkitekt- och byggnadskontoren, fru Matilda Eng, pension från och med den 1 juni 1952 med ett grundbelopp av 1.500 kronor per år.

Genom utlåtande den 15 maj 1952 hade drätselkammaren tillstyrkt stadsfullmäktige besluta *att* bifalla löne- och avtalsnämndens framställning.

Efter föredragning av handlingarna (S. H. nr 95 ser. A) beslöto stadsfullmäktige utan omröstning i enlighet med drätselkammarens tillstyrkan.

§ 125. Borgen å byggnadskreditiv för Byggnadsaktiebolaget Mimers i Västerås nybygge (etapp två) å Norra Skallberget.

Drätselkammaren hade i skrivelse den 15 maj 1952 tillstyrkt stadsfullmäktige besluta *att* bemyndiga kammaren *att* dels hos Kungl. Maj:t ansöka om tillstånd för staden att teckna borgen å Byggnadsaktiebolaget Mimers i Västerås nu ifrågavarande nybyggnadsetapp å Norra Skallberget intill ett belopp av högst 5.000.000 kronor mot säkerhet av inteckningar från botten upp till nämnda belopp under villkor, att stadens borgensåtagande för byggnadsföretaget finge gälla längst intill den 1 juli 1954, samt att bolaget anställde av drätselkammaren godkänd kontrollant under byggnadstiden, dels ock teckna stadens borgen å byggnadskreditiv för byggnadsföretaget ifråga i enlighet med ovan angivna grunder; samt *att* borgensåtagandet i avbidan å Kungl. Maj:ts beslut skulle ske med stöd av stadens underställningsfria borgensrätt.

Efter föredragning av handlingarna (S. H. nr 96 ser. A) beslöto stadsfullmäktige utan omröstning i enlighet med drätselkammarens förslag.

§ 126. **Anslag för inlösen av avdikningslån.**

I skrivelse den 15 maj 1952 hade drätselkammaren på anförda skäl tillstyrkt stadsfullmäktige besluta *att* för inlösen av avdikningslån graverande stadsägorna 1072—1075 och 1077 (Hovdesta) anvisa ett anslag å kronor 1.151:05 samt *att* härav föranledd utgift skulle täckas av försäljningsmedelsfonden.

Efter föredragning av handlingarna (S. H. nr 97 ser. A) beslöto stadsfullmäktige utan omröstning i enlighet med drätselkammarens förslag.

§ 127. **Anslag för ombyggnadsarbeten å och förflyttning av bespisningsbarack vid Hammarbyskolan.**

I skrivelse den 28 april 1952 hade folkskolestyrelsen på anförda skäl hemställt, att stadsfullmäktige ville bevilja ett förslagsanslag å kronor 40.000 till dels ombyggnadsarbeten å och dels kostnaden för flyttning av bespisningsbarack till angiven plats å skoltomten vid Hammarby skola.

Drätselkammaren hade i utlåtande den 15 maj 1952 tillstyrkt stadsfullmäktige besluta *att* bifalla folkskolestyrelsens framställning samt *att* härav föranledd utgift skulle upptagas till täckning av skattemedel i folkskolestyrelsens stat för år 1953.

Efter föredragning av handlingarna (S. H. nr 98 ser. A) och sedan herrar Lindkvist och Grip yttrat sig utan yrkande beslöto stadsfullmäktige utan omröstning i enlighet med drätselkammarens förslag.

§ 128. **Anslag för jordkabelserviser till fastigheter i kvarteren Jägaren, Jakthornet m. fl.**

I skrivelse den 22 april 1952 hade styrelsen för stadens tekniska verk på anförda skäl hemställt, att stadsfullmäktige ville besluta att för jordkabelserviser till fastigheter i kvarteren Jägaren, Jakthornet, Jakthunden, Lekatten, Lodjuret och Bävern samt del av kvarteret Kronhjorten anvisa 105.000 kronor att täckas med 24.000 kronor ur tillfälliga fonden för tekniska verkens anslutningsavgifter och 81.000 kronor av lånemedel.

Genom utlåtande den 15 maj 1952 hade drätselkammaren tillstyrkt stadsfullmäktige besluta *att* bifalla styrelsens förslag samt *att* bemyndiga kammaren att hos Kungl. Maj:t ansöka om tillstånd till upptagande av amorteringslån å 81.000 kronor ävensom vidtaga alla för lånets utbekommande erforderliga åtgärder i övrigt.

Efter föredragning av handlingarna (S. H. nr 99 ser. A) beslöto stadsfullmäktige utan omröstning i enlighet med drätselkammarens förslag.

§ 129. **Anslag för muddringsarbeten i och för anläggande av en ny småbåtshamn.**

Hamnstyrelsen hade i skrivelse den 9 maj 1952 på anförda skäl hemställt, att stadsfullmäktige ville bemyndiga hamnstyrelsen att disponera reserverade medel av anslag under 13 E 5 — 360,1 för muddring för en ny småbåtshamn.

Drätselkammaren hade genom utlåtande den 15 maj 1952 tillstyrkt stadsfullmäktige besluta *att* bifalla hamnstyrelsens förslag samt *att* härutöver för ifrågavarande muddringsarbeten anvisa ett tilläggsanslag å 24.000 kronor att täckas av i årets stat upptaget reservationsanslag till stadsfullmäktiges förfogande för oförutsedda utgifter.

Efter föredragning av handlingarna (S. H. nr 100 ser. A) beslöto stadsfullmäktige utan omröstning i enlighet med drätselkammarens förslag.

§ 130. **Tilläggsanslag för vissa utgifter i samband med läroverkets ombyggnad.**

Uti skrivelse den 15 maj 1952 hade drätselkammaren på anförda skäl tillstyrkt stadsfullmäktnge besluta att för vissa utgifter i samband med läroverkets ombyggnad anvisa ett tilläggsanslag å 5.000 kronor samt *att* härav föranledd utgift skulle bestridas av i årets stat upptaget reservationsanslag till stadsfullmäktiges förfogande för oförutsedda utgifter.

Efter föredragning av handlingarna (S. H. nr 101 ser. A) beslöto stadsfullmäktige utan omröstning i enlighet med drätselkammarens förslag.

§ 131. **Tilläggsanslag å ålderdomshemmet Karlslunds stat.**

I skrivelse den 10 maj 1952 hade fattigvårdsstyrelsen på anförda skäl hemställt, att stadsfullmäktige ville bevilja ett tilläggsanslag å ålderdomshemmet Karlslunds stat för innevarande år å 25.000 kronor att kontofördelas på sätt fattigvårdsstyrelsen senare kunde finna lämpligt.

Drätselkammaren hade genom utlåtande den 15 maj 1952 tillstyrkt stadsfullmäktige besluta *att* bifalla styrelsens hemställan samt *att* anslaget skulle täckas med 9.000 kronor av beräknade ökade inkomster under stattiteln 16 B 2 och med 16.000 kronor av i årets stat upptaget reservationsanslag till stadsfullmäktiges förfogande för oförutsedda utgifter.

Efter föredragning av handlingarna (S. H. nr 102 ser. A) beslöto stadsfullmäktige utan omröstning i enlighet med drätselkammarens förslag.

§ 132. **Angående godkännande av central överenskommelse om sjuksköterskornas vid ålderdomshemmet och skolsköterskornas tjänstgöringsförhållanden.**

I skrivelse den 16 april 1952 hade löne- och avtalsnämnden på anförda skäl hemställt, att stadsfullmäktige ville besluta att för sjuksköterskorna vid ålderdomshemmet och skolsköterskorna tillämpa den centrala överenskommelsen mellan Svenska Stadsförbundet och Svensk Sjuksköterskeförening av den 19 mars 1952 med därav följande lönetillägg från och med den 1 januari 1952.

Drätselkammaren hade genom utlåtande den 15 maj 1952 tillstyrkt stadsfullmäktige besluta *att* bifalla löne- och avtalsnämndens förslag.

Efter föredragning av handlingarna (S. H. nr 103 ser. A) beslöto stadsfullmäktige utan omröstning i enlighet med drätselkammarens tillstyrkan.

§ 133. **Fråga om anslag ur kulturfonden för studieresa till USA.**

I skrivelse den 28 april 1952 hade folkskolestyrelsen på anförda skäl hemställt, att stadsfullmäktige ville besluta att bevilja ett anslag å 2.500 kronor ur Västerås stads kulturfond för en överlärares studiebesök i USA.

Kulturnämnden hade i yttrande den 10 maj 1952 tillstyrkt stadsfullmäktige besluta att avslå folkskolestyrelsens framställning.

Drätselkammaren hade genom utlåtande den 15 maj 1952 tillstyrkt stadsfullmäktige besluta att bifalla kulturnämndens förslag.

Efter föredragning av handlingarna (S. H. nr 104 ser. A) och sedan herr Grip yrkat bifall till folkskolestyrelsens förslag beslöto stadsfullmäktige utan omröstning i enlighet med drätselkammarens tillstyrkan.

§ 134. **Fråga om godkännande av central överenskommelse angående lönetillägg till stadens befattningshavare under 1952.**

I skrivelse den 27 maj 1952 hade löne- och avtalsnämnden på anförda skäl hemställt, att stadsfullmäktige ville besluta att godkänna överenskommelse av den 20 maj 1952 mellan stadsförbundet och personalorganisationerna i de delar den gällde tillägg å löner och pensioner, *att* bemyndiga löne- och avtalsnämnden att besluta om utbetalning av det särskilda lönetillägget i enlighet med överenskommelsen samt att, räknat från och med den 1 januari 1952, höja pensionärernas dyrtidstillägg från 51 till 74 % efter i övrigt oförändrade grunder.

Drätselkammaren hade genom utlåtande den 27 maj 1952 tillstyrkt stadsfullmäktige att bifalla nämndens förslag.

Efter föredragning av handlingarna (S. H. nr 21 ser. B) och sedan herr Engdahl yrkat bifall till drätselkammarens förslag beslöto stadsfullmäktige till en början enhälligt att upptaga ärendet till avgörande, ehuru detsamma icke varit upptaget å föredragningslistan.

Stadsfullmäktige beslöto vidare utan omröstning bifalla drätselkammarens förslag.

§ 135. **Kungl. Kommerskollegiums medgivande om tillfällig höjning av hamnavgifterna för Västerås.**

Anmäldes och lades till handlingarna Kungl. Maj:ts och Rikets Kommerskollegii resolution den 22 april 1952, utvisande, att Kollegium medgivit Västerås stad att tillfälligt höja hamnavgifterna i Västerås.

§ 136. **Länsstyrelsens fastställelse å förslag om ändring av första stycket av § 22 i stadens brandordning.**

Anmäldes och lades till handlingarna länsstyrelsens i Västmanlands län resolution av den 28 april 1952, utvisande, att länsstyrelsen fastställt av stadsfullmäktige den 27 mars 1952 beslutade ändring av första stycket av § 22 i stadens brandordning.

§ 137. **Länsstyrelsens fastställelse å förslag om höjning av tillägget till sotningstaxan.**

Anmäldes och lades till handlingarna länsstyrelsens i Västmanlands län resolution den 3 maj 1952, utvisande, att länsstyrelsen fastställt av stadsfullmäktige den 27 mars 1952 beslutade höjningen av tillägget på gällande sotningstaxa med 20 % från nuvarande 38 till 58 % från den 1 januari 1952.

§ 138. **Kungl. Finansdepartementets skrivelse angående tillstånd att upptaga viss borgen.**

Anmäldes och lades till handlingarna avskrift av Kungl. Finansdepartementets skrivelse den 18 april 1952 utvisande, att Kungl. Maj:t meddelat tillstånd för staden att teckna borgen för Byggnadsaktiebolaget Mimer å högst 1.568.600 kronor beträffande byggnadsföretag å tomten nr 8 i kvarteret Stenborren intill den 1 januari 1954.

§ 139. **Kungl. Finansdepartementets skrivelse ang. tillstånd att upptaga viss borgen.**

Anmäldes och lades till handlingarna avskrift av Kungl. Finansdepartementets skrivelse den 15 maj 1952 utvisande, att Kungl. Maj:t medgivit att Västerås stad finge teckna borgen å byggnadskreditiv å högst 8.000.000 kronor åt vissa bostadsföretagare utöver tidigare medgivet belopp intill den 1 januari 1954.

§ 140. **Yttrande över Kommunallagkommitténs betänkande.**

Genom resolution den 27 maj 1952 hade länsstyrelsen till stadsfullmäktige för yttrande överlämnat kommunallagkommitténs betänkande III med förslag till kommunallag m. m.

Stadsfullmäktige beslöto remittera ärendet till drätselkammaren för förberedande yttrande.

§ 141. **Motion angående rådgivningsbyrå för uppfostringsfrågor.**

I en till stadsfullmäktige denna dag ingiven motion hade stadsfullmäktigeledamöterna Anna Larsson, Gösta Brismar m. fl. hemställt, att stadsfullmäktige ville låta tillsätta en kommitté för utredning av frågan om inrättande av en rådgivningsbyrå för uppfostringsfrågor.

Stadsfullmäktige beslöto remittera ärendet till beredningsutskottet.

§ 142. **Motion angående flyttning av Zornskulpturen "Morgonbad".**

I en till stadsfullmäktige denna dag ingiven motion hade fullmäktigeledamoten Karin Kjelldahl föreslagit att Zornskulpturen "Morgonbad" flyttades från slottsparken till Vasaparken.

Stadsfullmäktige beslöto remittera motionen till kulturnämnden och drätselkammaren.

In fidem:
Per Siösteen.

Justerat den 5 juni 1952.
GUSTAF OLSSON.
H. Milbers. *R. Göthlin.*

Offentligen uppläst den 5 juni 1952, betygar

Ex officio:
Per Siösteen.

Stadsfullmäktiges i Västerås Protokoll

Den 26 juni.

Närvarande: Herrar ordföranden Olsson, förste vice ordföranden Leontein, andre vice ordföranden Sjöberg, Eklund, fru Berg, herr Thorén, J. Ruben Nyman, Pers, Nyström, Turén, fru Kjelldahl, herr Hellman, fru Hall, herrar Jonsson, Berglind, fru Bergsten, herrar Matell, Åke Johansson, herrar Lindqvist (från § 152), Erik Pettersson, Carlfors, Grip, herrar Wässman, Eric R. Carlsson, Hugo Ericsson, Karl Pettersson, Haasum, Nordin, John Johansson, fru Schörling, herr Thunell, fru Anna Larsson, herrar Ruben Carlsson, Milbers, Gustaf Nyman, Råberg, Bååth, Göthlin, Kraft, Brismar, fru Johansson, herrar Svensson, Strömberg, Engström, John Olsson, Lundh, Gustafson, Andersson, Ring och Ruben Berg.

Frånvarande med godkänt förfall: Herrar Engdahl, Lundberg, fröken Anna Carlsson, fröken Ingeborg Jansson, fru Andrén, herrar Ernfrid Carlsson, Larsson, Järvenäs, fru Ekström och herr Alderhed.

För magistraten: Borgmästaren Olov Rylander.

§ 143. **Protokollsjustering.**

Uppdrogs ut fru Anna Larsson och herr Ruben Carlsson att jämte herr ordföranden justera det vid dagens sammanträde förda protokollet, i sammanhang varmed tillkännagavs, att protokollets justering och offentliga uppläsning skulle äga rum å rådhuset onsdagen den 2 juli 1952 klockan 13.30.

§ 144. **Fastighetskontorets årsberättelse för 1951.**

Drätselkammaren hade till stadsfullmäktige överlämnat fastighetskontorets årsberättelse för år 1951. (S. H. nr 20 ser. B).

Stadsfullmäktige beslöto lägga berättelsen till handlingarna.

§ 145. **Byggnadstekniska byråns årsberättelse för 1951.**

Drätselkammaren hade till stadsfullmäktige överlämnat byggnadstekniska byråns årsberättelse för år 1951. (S. H. nr 24 ser. B).

Stadsfullmäktige beslöto lägga berättelsen till handlingarna.

§ 146. **Idrottsstyrelsens årsberättelse för 1951.**

Med skrivelse den 26 maj 1952 hade idrottsstyrelsen överlämnat sin årsberättelse för 1951. (S. H. nr 25 ser. B).

Stadsfullmäktige beslöto sedan herrar Matell och Eklund yttrat sig utan yrkande lägga berättelsen till handlingarna.

§ 147. **Parkstyrelsens årsberättelse för 1951.**

Med skrivelse den 13 juni 1952 hade parkstyrelsen överlämnat sin berättelse över verksamheten under år 1951. (S. H. nr 26 ser. B).

Stadsfullmäktige beslöto lägga berättelsen till handlingarna.

§ 148. **Anslag för inköp av traktor med schaktblad.**

I skrivelse den 5 juni 1952 hade drätselkammaren på anförda skäl tillstyrkt stadsfullmäktige besluta *att* för anskaffande av en Caterpillartraktor med schaktblad anvisa ett anslag å 90.000 kronor samt *att* härav föranledd utgift skulle upptagas till täckning i 1953 års stat.

Efter föredragning av handlingarna (S. H. nr 105 ser. A) beslöto stadsfullmäktige utan omröstning i enlighet med drätselkammarens förslag.

§ 149. **Iordningställande av en av vattenbassängerna å Djäkneberget till simbassäng.**

I skrivelse den 5 juni 1952 hade drätselkammaren på anförda skäl tillstyrkt stadsfullmäktige besluta *att* för iordningställande av en av vattenbassängerna vid vattentornet å Djäkneberget till simbassäng i huvudsaklig överensstämmelse med stadsarkitektens förslag ställa till idrottsstyrelsens förfogande ett anslag å 25.000 kronor samt *att* härav föranledd utgift skulle bestridas av i årets stat upptaget reservationsanslag till stadsfullmäktiges förfogande för oförutsedda utgifter.

Efter föredragning av handlingarna (S. H. nr 106 ser. A) beslöto stadsfullmäktige utan omröstning i enlighet med drätselkammarens förslag.

§ 150. **Fråga om ökad kommunal garanti för Västerås Riksteaterförenings verksamhet.**

Drätselkammaren hade i skrivelse den 5 juni 1952 på anförda skäl tillstyrkt stadsfullmäktige besluta *att* ikläda staden garanti för Västerås Riksteaterförenings verksamhet under spelåret 1952—1953 intill ett belopp av högst 14.000 kronor under villkor, att föreningen under samma spelår anordnade minst 42 teaterföreställningar eller samma antal som under förflutet år.

Efter föredragning av handlingarna (S. H. nr 107 ser. A) och sedan herr Matell yttrat sig utan yrkande, beslöto stadsfullmäktige utan omröstning i enlighet med drätselkammarens förslag.

§ 151. **Antagande av stat under år 1952 för Badelunda ålderdomshem samt inrättande av ordinarie befattning som föreståndarinna vid hemmet.**

Med skrivelse den 10 maj 1952 hade fattigvårdsstyrelsen överlämnat förslag till utgifts- och inkomststat för Badelunda ålderdomshem under innevarande år.

Genom utlåtande den 5 juni 1952 hade drätselkammaren tillstyrkt stadsfullmäktige besluta *att* från och med den 1 januari 1952 inrätta en ordinarie befattning som föreståndarinna vid Badelunda ålderdomshem, att godkänna det framlagda statförslaget för 1952 samt *att* för täckande av underskottet anvisa ett anslag å 2.135 kronor av i årets stat upptaget reservationsanslag till stadsfullmäktiges förfogande för oförutsedda utgifter.

Löne- och avtalsnämnden hade i skrivelse den 18 juni 1952 på anförda skäl tillstyrkt stadsfullmäktige besluta *att* befattningen såsom föreståndarinna vid Badelunda ålderdomshem från och med den 1 januari 1952 upptoges i tjänsteförteckningen för stadens ordinarie befattningshavare med placering i lönegrad 14.

Efter föredragning av handlingarna (S. H. nr 108 ser. A och nr 29 ser. B) beslöto stadsfullmäktige utan omröstning *dels* från och med den 1 januari 1952 inrätta en ordinarie befattning som föreståndarinna vid Badelunda ålderdomshem med placering enligt löne- och avtalsnämndens förslag i lönegrad 14, *dels ock* i övriga bifalla drätselkammarens förslag i ärendet.

§ 152. **Fråga om tillsättande av nyinrättad befattning såsom stadsdistriktsläkare i Västerås. (Förnyat kungörande av tjänsten).**

I skrivelse den 21 maj 1952 hade hälsovårdsnämnden på anförda skäl hemställt, att stadsfullmäktige ville besluta att den nyinrättade befattningen såsom stadsdistriktsläkare ånyo kungjordes till ansökan ledig med angivande av att bostad och mottagningslokal funnes för blivande innehavaren av befattningen.

Beredningsutskottet hade i häröver avgivet yttrande den 6 juni 1952 tillstyrkt stadsfullmäktige besluta att avslå hälsovårdsnämndens framställning samt att återremittera ärendet till hälsovårdsnämnden och magistraten för yttrande över de inkomna ansökningshandlingarna.

Efter föredragning av handlingarna (S. H. nr 109 ser. A) beslöto stadsfullmäktige utan omröstning i enlighet med beredningsutskottets förslag.

§ 153. **Motion angående utredning av frågan om inrättande av en rådgivningsbyrå för uppfostringsfrågor inom staden.**

Stadsfullmäktige hade vid sammanträde den 29 maj 1952 till beredningsutskottet för yttrande remitterat en av stadsfullmäktigeledamöterna Anna Larsson, Gösta Brismar m. fl. samma dag ingiven motion vari hemställdes att stadsfullmäktige ville låta tillsätta en kommitté med uppdrag att utreda frågan om inrättande av en rådgivningsbyrå för uppfostringsfrågor samt att inkomma med förslag i ärendet.

Beredningsutskottet hade i skrivelse den 11 juni 1952 tillstyrkt stadsfullmäktige besluta *att* uppdraga åt en kommitté bestående av fem personer att utreda frågan om inrättande av en rådgivningsbyrå för uppfostringsfrågor och inkomma till stadsfullmäktige med det förslag, vartill utredningen kunde föranleda, samt *att* till ledamöter i kommittén utse herr Gösta Sjöberg, fru Anna Larsson, herr Birger Grip, fru Ingrid Andrén och herr Knut Carlfors med herr Sjöberg som sammankallande.

Efter föredragning av handlingarna (S. H. nr 110 ser. A) beslöto stadsfullmäktige utan omröstning i enlighet med beredningsutskottets förslag.

§ 154. **Fråga om uppställande av en skulptur i Sundemans backe.**

I skrivelse den 12 oktober 1951 hade kulturnämnden på anförda skäl hemställt, att stadsfullmäktige ville besluta att för inköp av skulptören Oskar Antonssons skulpturgrupp "Sommarsöndag" anvisa ett belopp av 50.000 kronor att utgå av kulturfondens disponibla avkastning.

Drätselkammaren hade genom utlåtande den 12 juni 1952 tillstyrkt

stadsfullmäktige besluta *att* bifalla kulturnämndens förslag i ärendet samt *att* uppdraga åt kulturnämnden att med konstnären träffa närmare avtal om villkoren för inköp av konstverket samt i övrigt vidtaga de åtgärder, som erfordrades för verkställande av beslutet.

Efter föredragning av handlingarna (S. H. nr 111 ser. A) uppstod överläggning. Därunder yrkade herr Nyman med instämmande av herrar Erik Pettersson, Eklund och John Johansson bifall till drätselkammarens förslag, medan herr Matell yrkade avslag å samma förslag. Herr Lund med instämmande av herr Brismar yrkade att ärendet skulle återremitteras till kulturnämnden för förnyad utredning i samråd med statens konstråd.

Sedan överläggningarna avslutats ställdes till en början proposition mellan å ena sidan herr Lundhs återremissyrkande och å andra sidan yrkandet, att stadsfullmäktige denna dag ville företaga ärendet till avgörande. Herr ordföranden fann härvid att stadsfullmäktige beslutat bifalla sistnämnda yrkande.

Votering begärdes, anställdes och utföll så, att stadsfullmäktige med 42 jaröster mot 4 nejröster, avgivna för återremissyrkandet, beslutade denna dag företaga ärendet till avgörande. Två ledamöter avstodo från att rösta.

Stadsfullmäktige beslöto härefter utan omröstning bifalla drätselkammarens förslag.

§ 155. Förslag till ändring av stadsplanen för kv. Halfdan, Heimer, Proban m. fl.

I skrivelse den 9 juni 1952 hade byggnadsnämnden på anförda skäl hemställt, att stadsfullmäktige ville besluta att antaga ett av stadsplanearkitekten Bertil Tideström uppgjort förslag till ändring av stadsplanen för kvarteren Halfdan, Heimer, Proban m. fl., vilket förslag vore daterat den 1 februari 1952, samt att bemyndiga byggnadsnämnden att underställa förslaget Kungl. Maj:t för fastställelse.

Genom utlåtande den 12 juni 1952 hade drätselkammaren tillstyrkt stadsfullmäktige besluta *att* bifalla byggnadsnämndens förslag i ärendet.

Efter föredragning av handlingarna (S. H. nr 112 ser. A) beslöto stadsfullmäktige utan omröstning i enlighet med drätselkammarens tillstyrkan.

§ 156. Borgen å byggnadskreditiv för Riksbyggens Bostadsrättsförening Västeråshus nr 14 tredje byggnadsetapp inom kvarteret Klövern.

Drätselkammaren hade i skrivelse den 12 juni 1952 på anförda skäl tillstyrkt stadsfullmäktige besluta *att* bemyndiga kammaren att teckna sta-

dens borgen å byggnadskreditiv för Riksbyggens Bostadsrättsförening Västeråshus nr 14 tredje byggnadsetapp å tomten nr 1 i kvarteret Klövern intill ett belopp, motsvarande 85 % av den av Kungl. Bostadsstyrelsen preliminärt godkända byggnadskostnaden, dock högst intill 3.570.000 kronor ,mot säkerhet av inteckningar från botten och upp till samma belopp i fastigheten under villkor, att borgensåtagandet skulle gälla högst ett år från dagen för det första kreditivlyftet och att föreningen anställde av drätselkammaren godkänd kontrollant under byggnadstiden.

Efter föredragning av handlingarna (S. H. nr 113 ser. A) beslöto stadsfullmäktige utan omröstning i enlighet med drätselkammarens förslag.

§ 157. **Anslag för inköp av ny sopbil.**

I skrivelse den 29 maj 1952 hade lantegendomsnämnden på anförda skäl hemställt, att stadsfullmäktige ville anvisa ett anslag å 36.000 kronor för inköp av sopbil.

Drätselkammaren hade genom utlåtande den 12 juni 1952 tillstyrkt stadsfullmäktige besluta *att* bifalla lantegendomsnämndens framställning samt *att* härav föranledd utgift skulle täckas av reserverade medel för inköp av sophämtningsbilar.

Efter föredragning av handlingarna (S. H. nr 114 ser. A) beslöto stadsfullmäktige utan omröstning i enlighet med drätselkammarens tillstyrkan.

§ 158. **Anslag för uppförande av transformatorstation vid Bellmansgatan.**

I skrivelse den 20 maj 1952 hade styrelsen för stadens tekniska verk på anförda skäl hemställt, att stadsfullmäktige ville besluta att för uppförande av en transformatorstation å Norra Skallberget vid Bellmansgatan anvisa ett anslag å 35.000 kronor av lånemedel.

Genom utlåtande den 12 juni 1952 hade drätselkammaren tillstyrkt stadsfullmäktige besluta *att* bifalla styrelsens förslag samt *att* uppdraga åt drätselkammaren att hos Kungl. Maj:t hemställa om tillstånd att upptaga amorteringslån för bestridande av utgiften ifråga ävensom att vidtaga alla för lånets utbekommande i övrigt erforderliga åtgärder.

Efter föredragning av handlingarna (S. H. nr 115 ser. A) beslöto stadsfullmäktige utan omröstning i enlighet med drätselkammarens förslag.

§ 159. **Anslag för målning av brokran i djuphamnen.**

I skrivelse den 6 juni 1952 hade hamnstyrelsen på anförda skäl hemställt, att stadsfullmäktige ville besluta att anvisa ett anslag å 50.000 kronor för målning av kran nr 16 i djuphamnen samt att beloppet skulle upptagas till täckning i hamnstyrelsens utgiftsstat för 1953.

Drätselkammaren hade genom utlåtande den 12 juni 1952 tillstyrkt stadsfullmäktige besluta *att* till alla delar bifalla hamnstyrelsens förslag.

Efter föredragning av handlingarna (S. H. nr 116 ser. A) och sedan herrar Matell och Thorén yttrat sig utan yrkande, beslöto stadsfullmäktige utan omröstning i enlighet med drätselkammarens tillstyrkan.

§ 160. **Tilläggsanslag för anläggande av dykdalb och brygga samt anslag för oljeledning från oljekajen i samma hamn till områdena för oljeupplag.**

I skrivelse den 6 juni 1952 hade hamnstyrelsen på anförda skäl hemställt, att stadsfullmäktige ville besluta att anvisa ett tilläggsanslag å 31.000 kronor för anläggande av dykdalb och brygga med tillhörande oljeledning i Djuphamnen samt att anvisa ett anslag å 101.000 kronor för byggande av oljeledning från oljekajen i Djuphamnen till områdena för oljeupplag.

Drätselkammaren hade genom utlåtande den 12 juni tillstyrkt stadsfullmäktige besluta *att* bifalla hamnstyrelsens förslag i ärendet, *att* anslaget å 31.000 kronor skulle täckas i hamnens stat för år 1953 samt anslaget å 101.000 kronor av lånemedel samt *att* uppdraga åt drätselkammaren att hos Kungl. Maj:t hemställa om tillstånd till upptagande av amorteringslån å 101.000 kronor ävensom vidtaga alla för lånets utbekommande i övrigt erforderliga åtgärder.

Efter föredragning av handlingarna (S. H. nr 117 ser. A) beslöto stadsfullmäktige utan omröstning i enlighet med drätselkammarens förslag.

§ 161. **Fråga om uppförande av fem tjänstebostäder för vattenverket vid Hässlö.**

I skrivelse den 20 maj 1952 hade styrelsen för Västerås stads tekniska verk på anförda skäl hemställt, att stadsfullmäktige ville besluta att för uppförande av fem tjänstebostäder för vattenverket vid Hässlö anvisa 350.000 kronor av lånemedel och att bemyndiga styrelsen att med de militära myndigheterna träffa i saken erforderliga avtal.

Drätselkammaren hade genom utlåtande den 12 juni 1952 tillstyrkt stadsfullmäktige besluta att i princip medgiva styrelsen uppföra fem tjänstebostäder för vattenverket och med de militära myndigheterna träffa därför erforderliga avtal samt *att* uppdraga åt styrelsen att *dels* i samråd med drätselkammaren och dess bostadsdelegation undersöka möjligheterna att nedbringa kostnaderna för uppförande av ifrågavarande tjänstebostäder *dels ock* när anbud å kostnaderna förelåge, inkomma till stadsfullmäktige med särskild begäran om anslag för ändamålet.

Efter föredragning av handlingarna (S. H. nr 118 ser. A) beslöto stadsfullmäktige utan omröstning i enlighet med drätselkammarens förslag.

§ 162. **Ändring av beslut om upplåtande av mark å Jakobsbergsområdet för anläggande av andelstvättstuga och bastu m. m.**

I skrivelse den 12 juni 1952 hade drätselkammaren på anförda skäl tillstyrkt stadsfullmäktige besluta *att* med ändring av sitt den 29 maj 1947 fattade beslut om upplåtande av mark å Jakobsbergsområdet för anläggande av andelstvättstuga och bastu m. m. avskriva ärendet från vidare handläggning.

Efter föredragning av handlingarna (S. H. nr 119 ser. A) beslöto stadsfullmäktige utan omröstning i enlighet med drätselkammarens förslag.

§ 163. **Tilläggsanslag till Västerås Musikskola för löneförbättring åt två musiköverlärare vid skolan.**

Drätselkammaren hade i skrivelse den 12 juni 1952 på anförda skäl tillstyrkt stadsfullmäktige besluta *att* bevilja Västerås Musikskola ett tilläggsanslag för år 1952 å 6.208 kronor till löneförbättring åt två musiköverlärare och två musiklärare vid skolan samt *att* därav föranledd utgift skulle bestridas av i årets stat upptaget reservationsanslag till stadsfullmäktiges förfogande för oförutsedda utgifter.

Efter föredragning av handlingarna (S. H. nr 120 ser. A) beslöto stadsfullmäktige utan omröstning i enlighet med drätselkammarens förslag.

§ 164. **Fråga om anslag för studiebesök av rådhusrättens ledamöter och nämndemän vid fångvårdsanstalter.**

I skrivelse den 30 maj 1952 hade magistraten på anförda skäl hemställt, att stadsfullmäktige ville bevilja ett extra anslag å 3.500 kronor för studiebesök av rådhusrättens ledamöter och nämndemän vid vissa fångvårdsanstalter.

Drätselkammaren hade genom utlåtande den 12 juni 1952 tillstyrkt stadsfullmäktige besluta *att* framställningen för närvarande icke skulle föranleda någon stadsfullmäktiges åtgärd.

Efter föredragning av handlingarna (S. H. nr 121 ser. A) uppstod överläggning, varunder yttrade sig herrar borgmästaren, Eklund och Matell, de två sistnämnda med yrkande om bifall till drätselkammarens förslag.

Efter avslutad överläggning beslöto stadsfullmäktige utan omröstning i enlighet med drätselkammarens förslag.

§ 165. **Angående avlöning till två extra arkitekter å stadsarkitektkontoret.**

I skrivelse den 10 juni 1952 hade löne- och avtalsnämnden på anförda skäl hemställt, att stadsfullmäktige ville besluta att lönen till två extra arkitekter å stadsarkitektkontoret finge utgå efter löneklass 29 för den ena tjänsten och löneklass 28 för den andra tjänsten fr. o. m. den 1 juli 1952 efter byggnadsnämndens närmare prövning.

Drätselkammaren hade genom utlåtande den 12 juni 1952 tillstyrkt stadsfullmäktige besluta *att* till alla delar bifalla löne- och avtalsnämndens förslag.

Efter föredragning av handlingarna (S. H. nr 122 ser. A) beslöto stadsfullmäktige utan omröstning i enlighet med drätselkammarens tillstyrkan.

§ 166. **Fråga om minnesbägare till stadens anställda och regler angående utdelande av densamma.**

I skrivelse den 15 maj 1952 hade drätselkammaren tillstyrkt stadsfullmäktige besluta att godkänna ett av drätselkammaren framlagt förslag om minnesbägare till stadens anställda och om regler för utdelande av densamma.

Beredningsutskottet hade genom utlåtande den 11 juni 1952 tillstyrkt stadsfullmäktige besluta *att* bifalla drätselkammarens förslag i ärendet.

Efter föredragning av handlingarna (S. H. nr 123 ser. A) beslöto stadsfullmäktige utan omröstning i enlighet med beredningsutskottets förslag.

§ 167. **Provisorisk anordning för hoppgrop och löparbana å flickskolans idrottsplan vid Floragatan.**

Styrelsen för Kommunala flickskolan hade hos drätselkammaren hemställt, att idrottsplanen vid Floragatan försåges med hoppgrop för höjd- och längdhopp, en löparbana å 60 meter samt ett stängsel mot Floragatan.

Drätselkammaren hade genom utlåtande den 12 juni 1952 tillstyrkt stadsfullmäktige besluta att för provisorisk anordning avseende hoppgrop och löparbana å flickskolans idrottsplan vid Floragatan anvisa ett anslag å 3.000 kronor samt *att* härav föranledd utgift skulle bestridas av i årets stat upptaget reservationsanslag till stadsfullmäktiges förfogande för oförutsedda utgifter.

Efter föredragning av handlingarna (S. H. nr 124 ser. A) beslöto stadsfullmäktige utan omröstning i enlighet med drätselkammarens förslag.

§ 168. **Yttrande över betänkande angående stats- och kommunaltjänstemäns förhandlingsrätt.**

Genom resolution den 3 april 1952 hade länsstyrelsen anmodat stadsfullmäktige att avgiva yttrande över 1948 års förhandlingsrättskommittés betänkande angående stats- och kommunaltjänstemännens förhandlingsrätt.

Löne- och avtalsnämnden hade i yttrande den 6 juni 1952 i huvudsak anslutit sig till 1948 års förhandlingskommittés betänkande men beträffande frågan om blockad såsom stridsmedel biträtt den reservation, som inom kommittén anförts av direktören Eric Törngren.

Mot löne- och avtalsnämndens yttrande hade herr Alwestrand anfört reservation i den del nämnden förordat förbud mot anställningsblockad och hade för sin del icke velat tillstyrka dylikt förbud.

Drätselkammaren hade i skrivelse den 12 juni 1952 med framhållande bl. a. att något förbud mot blockad som stridsmedel icke syntes böra införas, tillstyrkt stadsfullmäktige besluta *att* såsom eget yttrande över 1948 års förhandlingsrättskommittés betänkande åberopa vad drätselkammaren i skrivelsen anfört.

Mot drätselkammarens förslag hade anmälts reservation av kammarens vice ordförande herr Pers, som uttalat sin anslutning till löne- och avtalsnämndens utlåtande även i vad avsåge blockadfrågan.

Efter föredragning av handlingarna (S. H. nr 125 ser. A) uppstod överläggning, varunder herr Turén med instämmande av herr Matell yrkade bifall till löne- och avtalsnämndens förslag med den ändringen, att i näst sista stycket av nämndens yttrande strökes ordet "reservationslöst". Herr Pers yrkade bifall till löne- och avtalsnämndens förslag och herr Eric R. Carlsson till drätselkammarens förslag.

Efter avslutad överläggning ställdes först proposition mellan drätselkammarens, löne- och avtalsnämndens samt herr Turéns förslag.

Herr ordföranden fann härvid att stadsfullmäktige beslutat antaga drätselkammarens förslag.

Sedan votering begärts, ställdes proposition mellan vilketdera av löne- och avtalsnämndens och herr Turéns förslag, som skulle upptagas såsom kontraproposition emot drätselkammarens förslag i huvudvoteringen.

Stadsfullmäktige beslöto härvid utan omröstning att såsom kontraproposition uppställa herr Turéns förslag.

Vid härefter företagen votering mellan drätselkammarens förslag, å ena, och herr Turéns förslag å andra sidan, beslöto stadsfullmäktige med 30 jaröster mot 11 nejröster att bifalla drätselkammarens förslag. En ledamot avstod från att rösta.

§ 169. **Ansökan av Selma Emilia Hedrén om tillstånd att utskänka pilsnerdricka i Hotell Fenix.**

Genom resolution den 17 maj 1952 hade poliskammaren till stadsfullmäktige för yttrande remitterat handlingarna angående ansökan av fru Selma Emilia Hedrén om tillstånd att under en tid av tre år från den 1 oktober 1952 få utskänka pilsnerdricka klass II till spisande gäster i Hotell Fenix, Stora gatan 18, här i staden.

Nykterhetsnämnden hade i skrivelse den 24 maj 1952, med förmälan, att någon anmärkning mot sökanden icke förelåge och då föreskrifter utöver gällande lag och förordning icke syntes erforderliga, hemställt att stadsfullmäktige ville besluta att hos länsstyrelsen tillstyrka bifall till fru Hedréns framställning.

Centralpolisen hade den 15 maj 1952 tillstyrkt sökandens framställning.

Beredningsutskottet hade i utlåtande den 11 juni 1952 tillstyrkt stadsfullmäktige besluta att bifalla nykterhetsnämndens förslag.

Efter föredragning av handlingarna (S. H. nr 126 ser. A) beslöto stadsfullmäktige utan omröstning i enlighet med beredningsutskottets tillstyrkan.

§ 170. **Ansökan av Ebba Gurli Elvira Möller om tillstånd att utskänka pilsnerdricka i pensionat Hemgården.**

Genom resolution den 17 maj 1952 hade poliskammaren till stadsfullmäktige för yttrande remitterat handlingarna angående ansökan av Ebba Gurli Elvira Möller att under en tid av tre år från och med den 1 oktober 1952 få utskänka pilsnerdricka klass II till spisande gäster i pensionat Hemgården, Källgatan 29, här i staden.

I skrivelse den 24 maj 1952 hade nykterhetsnämnden med förmälan, att någon anmärkning mot sökanden icke förelåge och då föreskrifter utöver gällande lag och förordning icke syntes erforderliga, hemställt, att stadsfullmäktige ville besluta att hos länsstyrelsen tillstyrka bifall till fru Möllers framställning.

Centralpolisen hade den 16 maj 1952 biträtt framställningen.

Genom utlåtande den 11 juni 1952 hade beredningsutskottet tillstyrkt stadsfullmäktige besluta *att* bifalla nykterhetsnämndens förslag.

Efter föredragning av handlingarna (S. H. nr 127 ser. A) beslöto stadsfullmäktige utan omröstning i enlighet med beredningsutskottets tillstyrkan.

§ 171. **Ansökan av Anna-Stina Pettersson och Eva Hjalmarsson om tillstånd att utskänka pilsnerdricka i "Tjugoettans Kafé & Matservering", Pilgatan 21.**

Genom resolution den 17 maj 1952 hade poliskammaren till stadsfullmäktige för yttrande remitterat ansökningar av Anna-Stina Pettersson och Eva Hjalmarsson att dels till dem måtte överföras för Evald Johansson tidigare beviljat tillstånd att för tiden intill den 1 oktober 1952 få utskänka pilsnerdricka till spisande gäster i "Tjugoettans Kafé & Matservering", Pilgatan 21, här i staden, dels att för en tid av tre år därefter erhålla enahanda tillstånd.

I skrivelse den 24 maj 1952 hade nykterhetsnämnden tillstyrkt stadsfullmäktige besluta att hos länsstyrelsen tillstyrka bifall *dels* till framställningen i vad avsåge tiden fram till den 1 oktober 1952 d*els ock* i övrigt för en tid av ett år från sistnämnda dag.

Centralpolisen hade tillstyrkt bifall till sökandenas framställning.

Genom utlåtande den 11 juni 1952 hade beredningsutskottet tillstyrkt stadsfullmäktige besluta att bifalla nykterhetsnämndens förslag.

Efter föredragning av handlingarna (S. H. nr 128 ser. A) beslöto stadsfullmäktige utan omröstning i enlighet med beredningsutskottets tillstyrkan.

§ 172. **Ansökan av Helga Linnéa Pettersson om tillstånd att utskänka pilsnerdricka i Runans matsalar, Köpmangatan 10.**

Genom resolution den 17 maj 1952 hade poliskammaren till stadsfullmäktige för yttrande remitterat handlingarna angående fru Helga Linnéa Petterssons ansökan om tillstånd att under en tid av tre år från den 1

oktober 1952 utskänka pilsnerdricka klass II till spisande gäster i Runans matsalar, Köpmangatan 10, här i staden.

I skrivelse den 24 maj 1952 hade nykterhetsnämnden med förmälan att någon anmärkning mot sökanden icke förelåge och då föreskrifter utöver gällande lag och förordning icke syntes erforderliga, hemställt, att stadsfullmäktige ville besluta att hos länsstyrelsen tillstyrka bifall till fru Petterssons framställning.

Centralpolisen hade den 15 maj 1952 tillstyrkt sökandens framställning.

Beredningsutskottet hade genom utlåtande den 11 juni 1952 tillstyrkt stadsfullmäktige besluta *att* bifalla nykterhetsnämndens förslag.

Efter föredragning av handlingarna (S. H. nr 129 ser. A) beslöto stadsfullmäktige utan omröstning i enlighet med beredningsutskottets tillstyrkan.

§ 173. **Ansökan av Märta Lovisa Serrander om tillstånd att utskänka pilsnerdricka i fastigheten Hållgatan 12.**

Genom resolution den 17 maj 1952 hade poliskammaren till stadsfullmäktige för yttrande remitterat handlingarna angående Märta Lovisa Serranders ansökan om tillstånd att i hennes i fastigheten Hållgatan 12 här i staden bedrivna pensionatrörelse få till spisande gäster utskänka pilsnerdricka klass II under en tid av tre år från den 1 oktober 1952.

I skrivelse den 24 maj 1952 hade nykterhetsnämnden med förmälan ,att någon anmärkning mot sökanden icke förelåge och då föreskrifter utöver gällande lag och förordning icke syntes erforderliga, hemställt, att stadsfullmäktige ville besluta att hos länsstyrelsen tillstyrka bifall till fru Serranders framställning.

Centralpolisen hade den 15 maj 1952 tillstyrkt framställningen.

Beredningsutskottet hade genom utlåtande den 11 juni 1952 tillstyrkt stadsfullmäktige besluta *att* bifalla nykterhetsnämndens förslag.

Efter föredragning av handlingarna (S. H. nr 130 ser. A) beslöto stadsfullmäktige utan omröstning i enlighet med beredningsutskottets tillstyrkan.

§ 174. **Ansökan av Sven Erik Westman om tillstånd att utskänka pilsnerdricka i matservering för telegrafverkets personal i fastigheten Västra Kyrkogatan 5.**

Genom resolution den 17 maj 1952 hade poliskammaren till stadsfullmäktige för yttrande remitterat handlingarna angående förste telegraf-

kontrollören Sven Erik Westmans ansökan om tillstånd att under en tid av tre år från den 1 oktober 1952 få utskänka pilsnerdricka klass II i samband med matservering för telegrafverkets personal i verkets lunchservering, Västra Kyrkogatan 5, här i staden.

I skrivelse den 24 maj 1952 hade nykterhetsnämnden med förmälan att någon anmärkning mot sökanden icke förelåge och då föreskrifter utöver gällande lag och förordning icke syntes erforderliga hemställt, att stadsfullmäktige ville besluta att hos länsstyrelsen tillstyrka bifall till framställningen för en tid av tre år under den "absoluta förutsättningen att utskänkning skedde endast i samband med förtäring av på platsen tillagad och serverad måltid".

Centralpolisen hade den 15 maj 1952 tillstyrkt bifall till Westmans framställning.

Genom utlåtande den 11 juni 1952 hade beredningsutskottet tillstyrkt stadsfullmäktige besluta att bifalla nykterhetsnämndens förslag.

Efter föredragning av handlingarna (S. H. nr 131 ser. A) beslöto stadsfullmäktige utan omröstning i enlighet med beredningsutskottets tillstyrkan.

§ 175. **Ansökan av Helmi Maria Österlund och Elsa Viola Karlsson om tillstånd att få utskänka pilsnerdricka i City-Buffén, Utanbygatan 19.**

Genom resolution den 17 maj 1952 hade poliskammaren till stadsfullmäktige för yttrande remitterat ansökan av Elsa Viola Karlsson och Helmi Maria Österlund att under en tid av tre år från och med den 1 oktober 1952 utskänka pilsnerdricka klass II till spisande gäster i City-Buffén, Utanbygatan 19, här i staden.

I skrivelse den 24 maj 1952 hade nykterhetsnämnden med förmälan, att någon anmärkning mot sökandena icke förelåge och då föreskrifter utöver gällande lag och förordning icke syntes erforderliga, hemställt att stadsfullmäktige ville besluta att hos länsstyrelsen tillstyrka bifall till fruarna Österlunds och Karlssons framställning.

Centralpolisen hade den 15 maj 1952 tillstyrkt framställningen.

Beredningsutskottet hade genom utlåtande den 11 juni 1952 tillstyrkt stadsfullmäktige besluta att bifalla nykterhetsnämndens förslag.

Efter föredragning av handlingarna (S. H. nr 132 ser. A) beslöto stadsfullmäktige utan omröstning i enlighet med beredningsutskottets tillstyrkan.

§ 176. **Ansökan av direktören Folke Winbladh för AB ICA-Restauranger om tillstånd att få utskänka pilsnerdricka i Mjölkbaren, Stora gatan 18.**

Genom resolution den 17 maj 1952 hade poliskammaren till stadsfullmäktige för yttrande remitterat handlingarna angående AB ICA-Restaurangers ansökan om tillstånd att från och med den 1 oktober 1952 få utskänka pilsnerdricka klass II till spisande gäster i Mjölkbaren, Stora gatan 18, här i staden.

Nykterhetsnämnden hade i skrivelse den 24 maj 1952 hemställt, att stadsfullmäktige ville besluta att hos länsstyrelsen avstyrka bifall till herr Winbladhs framställning.

Centralpolisen hade i yttrande den 17 maj 1952 tillstyrkt att bolaget beviljades tillstånd tillsvidare under en tid av ett år från den 1 oktober 1952.

Beredningsutskottet hade genom utlåtande den 11 juni 1952 tillstyrkt stadsfullmäktige besluta *att* bifalla nykterhetsnämndens förslag i ärendet.

Efter föredragning av handlingarna (S. H. nr 133 ser. A) beslöto stadsfullmäktige utan omröstning i enlighet med beredningsutskottets tillstyrkan.

§ 177. **Ansökan av direktören Folke Winbladh för AB ICA-Restauranger om tillstånd att få utskänka pilsnerdricka i restaurang S:t Örjans baravdelning.**

Genom resolution den 17 maj 1952 hade poliskammaren till stadsfullmäktige för yttrande remitterat en av AB ICA-Restauranger ingiven framställning om tillstånd till utskänkning av pilsnerdricka i restaurang S:t Örjan samt vid därtill hörande baravdelning i samband med intagande av lagad måltid.

I skrivelse den 24 juni 1952 hade nykterhetsnämnden med förmälan, att någon anmärkning mot sökanden icke förelåge och då föreskrifter utöver gällande lag och förordning icke syntes erforderliga, hemställt att stadsfullmäktige ville besluta att hos länsstyrelsen tillstyrka bifall till direktören Winbladhs framställning för en tid av 3 år fr. o. m. 1 oktober 1952.

Centralpolisen hade tillstyrkt bifall till framställningen.

Genom utlåtande den 11 juni 1952 hade beredningsutskottet tillstyrkt stadsfullmäktige besluta att bifalla nykterhetsnämndens förslag.

Efter föredragning av handlingarna (S. H. nr 134 ser. A) beslöto stadsfullmäktige utan omröstning i enlighet med beredningsutskottets tillstyrkan.

§ 178. **Fråga om expropriation av stadsägan nr 1997.**

Drätselkammaren hade i skrivelse den 12 juni 1952 på anförda skäl tillstyrkt stadsfullmäktige besluta att bemyndiga drätselkammaren att i den mån kammaren funne erforderligt, vidtaga alla erforderliga åtgärder för expropriation av stadsägan nr 1997.

Efter föredragning av handlingarna (S. H. nr 135 ser. A) beslöto stadsfullmäktige utan omröstning i enlighet med drätselkammarens förslag.

§ 179. **Val av ledamöter och suppleanter i kristidsnämnden.**

I skrivelse den 19 juni 1952 hade beredningsutskottet på anförda skäl hemställt att stadsfullmäktige ville besluta att föreslå länsstyrelsen *att* antalet ledamöter och suppleanter i kristidsnämnden skulle utgöra respektive åtta och fem, *att* under förutsättning av länsstyrelsens bifall till nämnda förslag utse följande ledamöter i nämnden för tiden intill 1953 års utgång, nämligen tjänstemannen Gösta Sjöberg, avdelningschefen Filip Dahlström, filaren Elis Larsson, fru Helga Hall, köpmannen Oscar Kihlgren, köpmannen Helmer Urby samt lantbrukaren Karl Wässman och lantbrukaren Fabian Rörick ävensom följande suppleanter i nämnden för samma tid, nämligen metallarbetaren Gustav Öberg, fru Hilda Bergsten, ingenjören Gust. Lindén, arrendatorn Eric Agrell samt lantbrukaren Jakob Pettersson, Önsta, *att* av suppleanterna herr Öberg och fru Bergsten i nu nämnd ordning skulle tjänstgöra vid förfall för någon eller några av herrar Sjöberg, Dahlström, Elis Larsson och fru Hall; herrar Lindén och Agrell i nu nämnd ordning vid förfall för någon eller båda av herrar Urby och Wässman samt herr Jakob Pettersson vid förfall för någon eller båda av herrar Kihlgren och Rörick samt *att* föreslå länsstyrelsen att till ordförande i nämnden förordna bostadsförvaltaren Gustaf Olsson och till vice ordförande tjänstemannen Gösta Sjöberg.

Efter föredragning av handlingarna (S. H. nr 28 ser. B) beslöto stadsfullmäktige till en början enhälligt att upptaga ärendet till avgörande denna dag, ehuru detsamma icke varit upptaget å föredragningslistan.

Stadsfullmäktige beslöto härefter likaledes enhälligt att bifalla beredningsutskottets förslag.

§ 180. **Val av stadsdistriktsläkare.**

Sedan magistraten genom en i Post- och Inrikes Tidningar den 15 april 1952 införd kungörelse förklarat en nyinrättad befattning såsom stads-

distriktsläkare till ansökan ledig, så hade vid ansökningstidens utgång anmält sig fyra sökande till befattningen nämligen

Andre underläkaren Nils Bjerner, Västerås,
Extra provinsialläkaren Ivar Henrik Jonasson, Örbyhus,
Underläkaren Nils Eugen Löfgren, Härnösand, samt
Underläkaren Claes-Uno Wahlund, Jönköping.

Magistraten hade härefter överlämnat ansökningarna till Kungl. Medicinalstyrelsen, som i skrivelse den 10 maj 1952 förklarat samtliga sökande behöriga till tjänsten.

Efter det magistraten infordrat hälsovårdsnämndens yttrande i ärendet hade nämnden i yttrande den 17 juni 1952 på förslag till tjänsten i nu angiven ordning uppfört Bjerner, Wahlund och Löfgren.

Hälsovårdsnämndens ordförande hade på anförda skäl reserverat sig mot nämndens förslag och uttalat att sökandena borde uppsättas i följande ordning, nämligen

1) Löfgren,
2) Bjerner,
3) Wahlund och
4) Jonasson med förord för Löfgren.

Magistraten hade härefter jämlikt 46 § i allmänna läkarinstruktionen jämte eget utlåtande dagtecknat den 19 juni 1952 överlämnat ansökningshandlingarna samt hälsovårdsnämndens yttrande jämte reservationen till stadsfullmäktige.

I utlåtandet hade magistraten uppfört de sökande å förslag i den ordning hälsovårdsnämnden angivit.

Beredningsutskottet hade genom utlåtande den 19 juni 1952 tillstyrkt stadsfullmäktige besluta att till innehavare av ifrågavarande nyinrättade ordinarie befattning såsom stadsdistriktsläkare i staden antaga andre underläkaren Nils Bjerner, Västerås, med tillträdesdag snarast möjligt.

Efter föredragning av handlingarna (S. H. nr 27 ser. B) och efter antecknandet av stadsfullmäktiges beslut under § 152 i protokollet för denna dag beslöto stadsfullmäktige enhälligt företaga frågan om tillsättande av stadsdistriktsläkarebefattningen till slutligt avgörande genom val med slutna sedlar.

Sedan herrar Eklund, Berglind, andre vice ordföranden, fru Kjelldahl, herr Matell, fru Berg, herr Karl Pettersson samt hälsovårdsnämndens ordförande, stadsläkaren G. Andrén yttrat sig förrättades valet med slutna sedlar, och utföll detsamma så, att till innehavare av ifrågavarande stads-

distriktsläkarebefattning valdes underläkaren Nils Eugen Löfgren, Härnösand, med 19 röster, medan 18 röstsedlar avgåvos för andre underläkaren Nils Bjerner, Västerås.

In fidem:

Per Siösteen.

Justerat den 2 juli 1952.

GUSTAF .OLSSON

Anna Larsson *Ruben Karlsson*

Offentligen uppläst den 2 juli 1952, betygar

Ex officio:

Per Siösteen.

Stadsfullmäktiges i Västerås Protokoll

Den 28 augusti.

Närvarande: Herrar ordföranden Olsson, förste vice ordföranden Leontein, andre vice ordföranden Sjöberg, Eklund, Engdahl, Thorén, J. Ruben Nyman, Lundberg, Pers, Nyström, Hellman, fru Hall, herrar Jonsson, Berglind, fru Bergsten, herr Åke Johansson, fröken Anna Carlsson, herrar Lindqvist (från § 184), Carlfors, Grip, fru Ingrid Andrén, herrar Wässman, Eric R. Carlsson, Hugo Ericsson, Karl Pettersson, Haasum, Nordin, John Johansson(från § 184), fru Schörling, herrar Ernfrid Carlsson, Thunell, fru Anna Larsson, herrar Ruben Carlsson, Milbers, Gustav Nyman, Råberg, Gösta Larsson, Göthlin, Kraft, fru Ekström, herrar Alderhed, Svensson, Strömberg, Engström, John Olsson, Lund, Gustafson, Ring och Ruben Berg.

Frånvarande med godkänt förfall: Fru Ebba Berg, herr Turén, fru Kjelldahl, herrar Matell, Erik Pettersson, fröken Jansson, herrar Järvenäs, Bååth, Brismar, fru Johansson och herr Andersson.

För magistraten: Borgmästaren Olov Rylander.

§ 181. **Protokollsjustering.**

Uppdrogs åt herrar Ernfrid Carlsson och Thunell att jämte herr ordföranden justera det vid dagens sammanträde förda protokollet, i sammanhang varmed tillkännagavs, att protokollets justering och offentliga uppläsning skulle äga rum å rådhuset torsdagen den 4 september 1952 klockan 13.30.

§ 182. **Kulturnämndens årsberättelse för år 1951.**

Med skrivelse den 12 augusti 1952 hade kulturnämnden överlämnat nämndens årsberättelse för år 1951 (S. H. nr 30 ser. B).

Stadsfullmäktige beslöto utan omröstning lägga berättelsen till handlingarna.

§ 183. **Förvärv av tomterna n:ris 1 och 2 i kvarteret Gad.**

Drätselkammaren hade i skrivelse den 8 juli 1952 på anförda skäl tillstyrkt stadsfullmäktige besluta att bemyndiga kammaren att för ett pris av 106.000 kronor och på sedvanliga villkor i övrigt förvärva tomterna n:ris 1 och 2 i kvarteret Gad ävensom vidtaga alla för köpets genomförande erforderliga åtgärder samt *att* köpeskillingen skulle täckas av försäljningsmedelsfonden.

Efter föredragning av handlingarna (S. H. nr 136 ser. A) beslöto stadsfullmäktige utan omröstning i enlighet med drätselkammarens förslag.

§ 184. **Förvärv av stadsägan nr 1929.**

Uti skrivelse den 8 juli 1952 hade drätselkammaren på anförda skäl tillstyrkt stadsfullmäktige besluta *att* bemyndiga kammaren att för en köpeskilling av 45.000 kronor och på sedvanliga villkor i övrigt förvärva stadsägan nr 1929 ävensom vidtaga alla för förvärvets genomförande erforderliga åtgärder samt *att* köpeskillingen skulle täckas av försäljningsmedelsfonden.

Efter föredragning av handlingarna (S. H. nr 137 ser. A) beslöto stadsfullmäktige utan omröstning i enlighet med drätselkammarens förslag.

§ 185. **Anslag för förstärkning av stadens ledningar i nya lokstationsområdet.**

I skrivelse den 8 juli 1952 hade drätselkammaren på anförda skäl tillstyrkt stadsfullmäktige besluta *att* för förstärkning av stadens ledningar i nya lokstationsområdet anvisa ett anslag å 50.000 kronor samt *att* anslaget skulle täckas i samband med 1953 års budget.

Efter föredragning av handlingarna (S. H. nr 138 ser. A) beslöto stadsfullmäktige utan omröstning i enlighet med drätselkammarens förslag.

§ 186. **Uppförande av nytt svinhus vid Malma.**

I skrivelse den 20 juni 1952 hade lantegendomsnämnden hemställt, att stadsfullmäktige ville för uppförande av nytt svinhus vid Malma ställa för ladugård m.fl. byggnader reserverade medel om tillhopa 245.920 kronor 55 öre till lantegendomsnämndens förfogande.

Genom utlåtande den 8 juli 1952 hade drätselkammaren tillstyrkt stadsfullmäktige besluta *att* uppdraga åt drätselkammaren att hos Kungl. Maj:t hemställa om tillstånd att reserverade medel av det av stadsfull-

mäktige den 28 juni 1945 beviljade anslag för ladugård och arbetarbostäder vid Nordanby gård, i den mån anslaget täcktes av 20-årigt amorteringslån, finge tagas i anspråk för nu ifrågavarande ändamål samt *att* under förutsättning av Kungl. Maj:ts bifall medgiva att de av lantegendomsnämnden angivna medlen finge disponeras för uppförande av nytt svinhus vid Malma i huvudsaklig överensstämmelse med föreliggande förslag.

Efter föredragning av handlingarna (S. H. nr 139 ser. A) beslöto stadsfullmäktige utan omröstning i enlighet med drätselkammarens förslag.

§ 187. **Om- och tillbyggnad av ekonomibyggnader å Lundby gård.**

Uti skrivelse den 20 juni 1952 hade lantegendomsnämnden hemställt, att stadsfullmäktige ville medgiva nämnden att för om- och tillbyggnadsarbeten av ekonomibyggnader å Lundby gård ställa tillhopa 67.700 kronor till nämndens förfogande.

Drätselkammaren hade genom utlåtande den 8 juli 1952 tillstyrkt stadsfullmäktige besluta *att* för om- och tillbyggnadsarbeten av ifrågavarande ekonomibyggnader i huvudsaklig överensstämmelse med föreliggande förslag medgiva lantegendomsnämnden att taga i anspråk dels 24.700 kronor, reserverade för reparation av ladugården vid Lundby gård dels 43.000 kronor utgörande medel som vid avträdessyn å nämnda gård tillerkänts staden.

Efter föredragning av handlingarna (S. H. nr 140 ser. A) beslöto stadsfullmäktige utan omröstning i enlighet med drätselkammarens förslag.

§ 188. **Täckande av underskott vid försäljning av järnvägsobligationer.**

Drätselkammaren hade i skrivelse den 8 juli 1952 på anförda skäl tillstyrkt stadsfullmäktige besluta *att* för täckande av uppkommet underskott vid försäljning av Svenska Statens 3-% obligationer av år 1944 anvisa ett anslag å kronor 22.979:— ur särskilda fonden för ränteregleringar.

Efter föredragning av handlingarna (S. H. nr 141 ser. A) beslöto stadsfullmäktige utan omröstning i enlighet med drätselkammarens förslag.

§ 189. **Överskridande av anslag i 1952 års stat för löner och pensioner.**

I skrivelse den 8 juli 1952 hade drätselkammaren på anförda skäl tillstyrkt stadsfullmäktige besluta *att* anslagen för lärarlöner finge överskridas med ett beräknat belopp av 350.000 kronor, anslagen för pensioner

med ett beräknat belopp av 108.000 kronor och övriga löneanslag med ett beräknat belopp av 515.000 kronor (345.000 + 170.000).

Efter föredragning av handlingarna (S. H. nr 142 ser. A) beslöto stadsfullmäktige utan omröstning i enlighet med drätselkammarens förslag.

§ 190. **Drätselkammarens och tekniska verkens bokslut för år 1951.**

Företogs till förnyad handläggning det under § 99 i stadsfullmäktiges protokoll för den 24 april 1952 antecknade ärende angående drätselkammarens och tekniska verkens bokslut för år 1951 uti vilket ärende drätselkammaren genom utlåtande den 9 april 1952 tillstyrkt stadsfullmäktige besluta *att* godkänna de av drätselkammaren upprättade boksluten för staden och för donationsfonderna för år 1951.

Stadsfullmäktige beslöto utan omröstning bifalla drätselkammarens förslag.

§ 191. **Stadsrevisionens berättelse för år 1951.**

Med skrivelse den 5 juli 1952 hade magistraten till stadsfullmäktige överlämnat stadsrevisorernas berättelse i anledning av verkställd granskning av stadens räkenskaper och förvaltning för år 1951.

Till stadsfullmäktige hade jämväl inkommit infordrad förklaring från drätselkammaren.

Efter föredragning av handlingarna (S. H. nr 143 ser. A) yrkade herr Engdahl bifall till stadsrevisionens förslag om ansvarsfrihet för 1951 års förvaltning.

Härefter beslöto stadsfullmäktige utan omröstning att bevilja drätselkammaren och stadens övriga förvaltningar ansvarsfrihet för år 1951 samt i övrigt lägga stadsrevisionens berättelse till handlingarna.

I detta beslut deltogo icke de i 58 § lagen om kommunalstyrelse i stad omförmälda ledamöter.

§ 192. **F. d. Skerike kommuns bokslut för 1951.**

Drätselkammaren hade i skrivelse den 7 augusti 1952 på anförda skäl tillstyrkt stadsfullmäktige besluta *att* bevilja ansvarsfrihet för f.d. Skerike kommuns förvaltning för 1951, *att* överskottet kronor 8.606:68 skulle disponeras så att kronor 2.760:13 skulle upptagas som inkomst under finansförvaltningen i 1952 års räkenskaper, kronor 1.050:— skulle anvisas för inlösen av lånet hos Westmanlands läns sparbank, kronor 800:53

för 1952 års amortering hos Lärarinnornas Pensionsanstalt och resten eller kronor 3.996:02 anvisas för täckande av del av kostnaderna för den s.k. bygdegårdens ombyggnad, *att* i bokslutet reserverade medel, kronor 1.588:49, för reparation av skolans vedbod skulle omdisponeras och tillläggas det reserverade anslaget för ombyggnad av bygdegården samt *att* drätselkammaren skulle omhänderhava förvaltningen av f.d. Skerike kommuns donationsfonder och folkskolestyrelsen disponera avkastningen därav enligt donationsbrevens bestämmelser.

Efter föredragning av handlingarna (S. H. nr 144 ser. A) beslöto stadsfullmäktige utan omröstning i enlighet med drätselkammarens förslag.

§ 193. **Förvärv av stadsägan nr 2464.**

I skrivelse den 7 augusti 1952 hade drätselkammaren på anförda skäl tillstyrkt stadsfullmäktige besluta *att* förvärva stadsägan nr 2464 för kronor 1.882:80 samt *att* kostnaden skulle täckas av försäljningsmedelsfonden.

Efter föredragning av handlingarna (S. H. nr 145 ser. A) beslöto stadsfullmäktige utan omröstning i enlighet med drätselkammarens förslag.

§ 194. **Borgen å byggnadskreditiv för Hyresgästföreningens i Västerås Bostadsrättsförening Hammarby andra byggnadsetapp.**

I skrivelse den 7 augusti 1952 hade drätselkammaren på anförda skäl tillstyrkt stadsfullmäktige besluta *att* bemyndiga drätselkammaren att teckna stadens borgen å byggnadskreditiv för Hyresgästföreningens i Västerås Bostadsrättsförening Hammarby andra byggnadsetapp å tomten nr 1 i kvarteret Krumeluren intill ett belopp motsvarande 85 % av den av Kungl. Bostadsstyrelsen preliminärt godkända byggnadskostnaden, dock högst 1.317.000 kronor mot säkerhet av inteckningar med bästa förmånsrätt och på villkor att borgenåtagandet skulle gälla längst till den 1 januari 1954 samt att föreningen hölle av drätselkammaren godkänd kontrollant under byggnadstiden, *att* förlänga tiden för borgensåtagandet för första byggnadsetappen å fastigheten till ett och ett halvt år från dagen för första kreditivlyftet på i övrigt oförändrade villkor samt *att* bemyndiga drätselkammaren att hos Kungl. Maj:t anhålla om utsträckning av tiden för medgivandet till borgen för byggnadskreditiv å 5.000.000 kronor till den 1 januari 1954.

Efter föredragning av handlingarna (S. H. nr 146 ser. A) beslöto stadsfullmäktige utan omröstning i enlighet med drätselkammarens förslag.

§ 195. **Uppflyttning av befattningen såsom tvättföreståndarinna vid stadens ålderdomshem i högre lönegrad.**

I skrivelse den 18 juni 1952 hade löne- och avtalsnämnden föreslagit att stadsfullmäktige ville besluta godkänna en mellan Svenska Stadsförbundet och personalorganisationerna träffad central överenskommelse rörande löneförmåner för vissa tvättföreståndare samt att till följd härav med verkan från och med den 1 januari 1952 uppflytta befattningen såsom tvättföreståndarinna vid stadens ålderdomshem till lönegrad 10.

Fattigvårdsstyrelsen hade i skrivelse den 5 augusti 1952 och drätselkammaren i utlåtande den 7 augusti samma år tillstyrkt stadsfullmäktige besluta *att* bifalla löne- och avtalsnämndens förslag.

Efter föredragning av handlingarna (S. H. nr 147 ser. A) beslöto stadsfullmäktige utan omröstning i enlighet med drätselkammarens tillstyrkan.

§ 196. **Inrättande av en ordinarie befattning såsom kranförman.**

I skrivelse den 6 juni 1952 hade hamnstyrelsen på anförda skäl hemställt, att stadsfullmäktige ville besluta att från och med den 1 januari 1953 inrätta en ordinarie befattning såsom kranförman i lönegrad 18.

Drätselkammaren hade i yttrande den 12 juni 1952 och löne- och avtalsnämnden i utlåtande den 18 juni samma år tillstyrkt stadsfullmäktige besluta *att* bifalla styrelsens förslag i ärendet.

Efter föredragning av handlingarna (S. H. nr 148 ser. A) beslöto stadsfullmäktige utan omröstning i enlighet med drätselkammarens tillstyrkan.

§ 197. **Omändring av befattning som bostadsinspektris till en befattning som bostadsinspektör.**

Hälsovårdsnämnden hade i skrivelse den 6 juni 1952 hemställt, att stadsfullmäktige ville besluta att ändra tjänsten såsom bostadsinspektris till en befattning som bostadsinspektör, kvinnlig eller manlig, från och med den 1 oktober 1952 och att såsom kompetenskrav för befattningen uppställa kurs för hälsovårdsinspektörer vid Statens Institut för Folkhälsan med påbyggnad i fråga om byggnadstekniska insikter eller däremot svarande utbildning.

Löne- och avtalsnämnden hade i yttrande den 18 juni 1952 tillstyrkt stadsfullmäktige besluta att bifalla hälsovårdsnämndens framställning.

Drätselkammaren hade i utlåtande den 7 augusti 1952 tillstyrkt stadsfullmäktige besluta *att* i tjänsteförteckningen för stadens ordinarie befattningshavare utbyta benämningen bostadsinspektris mot benämningen

bostadsinspektör från och med den 1 oktober 1952 samt *att* överlämna åt hälsovårdsnämnden att utarbeta erforderliga ändringar i instruktionen för befattningen.

Efter föredragning av handlingarna (S. H. nr 149 ser. A) och sedan herrar Eklund och Berglind samt fru Andrén yttrat sig utan yrkande beslöto stadsfullmäktige utan omröstning i enlighet med drätselkammarens förslag.

§ 198. **Överskridande av anslaget för underhålls- och kulturarbeten i stadens skogar i 1952 års stat.**

Drätselkammaren hade i skrivelse den 7 augusti 1952 tillstyrkt stadsfullmäktige besluta *att* bemyndiga lantegendomsnämnden att överskrida anslaget för underhålls- och kulturarbeten i stadens skogar i 1952 års stat inom ramen för nu föreliggande kostnadsberäkningar.

Efter föredragning av handlingarna (S. H. nr 150 ser. A) beslöto stadsfullmäktige utan omröstning i enlighet med drätselkammarens förslag.

§ 199. **Antagande av en tilläggsbestämmelse till § 6 i grunderna för utgivande av särskilda bostadstillägg till folkpensionärer.**

I skrivelse den 2 juli 1952 hade pensionsnämnderna i Västerås östra och västra distrikt hemställt om sådan ändring av grunderna för utgivande av särskilda bostadstillägg till folkpensionärer i Västerås att inkomst av pension, som grundade sig å arbetsanställning, finge betraktas som privilegierad inkomst.

Socialvårdsdelegationen hade i utlåtande den 5 augusti 1952 tillstyrkt bifall till framställningen.

Drätselkammaren hade i utlåtande den 7 augusti 1952 tillstyrkt stadsfullmäktige besluta *att* antaga en tilläggsbestämmelse med i skrivelsen föreslaget innehåll till § 6 i grunderna för utgivande av särskilda bostadstillägg till folkpensionärer.

Efter föredragning av handlingarna (S. H. nr 151 ser. A) beslöto stadsfullmäktige utan omröstning i enlighet med drätselkammarens förslag.

§ 200. **Uppflyttning av befattningarna såsom barnavårdsman, socialvårdsassistent, barnavårdsinspektris och assistent vid socialvårdsbyråns barnavårdsavdelning i högre lönegrader.**

I skrivelse den 18 juni 1952 hade löne- och avtalsnämnden föreslagit, att stadsfullmäktige ville besluta att godkänna en central överenskommelse av den 20 maj 1952 mellan Svenska Stadsförbundet samt Svenska

Kommunalarbetareförbundet och Sveriges Kommunaltjänstemannaförbund angående löneförmåner för ordinarie socialvårdsassistenter och ordinarie barnavårdsmän, att till följd härav med verkan från och med den 1 juli 1952 uppflytta de ordinarie befattningarna såsom barnavårdsman, socialvårdsassistent, barnavårdsinspektris och assistent vid socialvårdsbyråns barnavårdsavdelning till lönegrad 17 samt att till tjänstemannaförteckningen för stadens ordinarie befattningshavare foga en anmärkning rörande ifrågavarande tjänster att — med undantag för nu anställda — befattningshavare som ej avlagt examen vid socialinstitut eller hade därmed jämförlig utbildning skulle placeras två lönegrader lägre.

Fattigvårdsstyrelsen och barnavårdsnämnden hade i yttrande den 5 och 12 augusti 1952 tillstyrkt bifall till löne- och avtalsnämndens förslag i vad avsåge de befattningar, som berörde vederbörande förvaltning.

Genom utlåtande den 7 augusti 1952 hade drätselkammaren tillstyrkt stadsfullmäktige besluta att bifalla löne- och avtalsnämndens förslag.

Efter föredragning av handlingarna (S. H. nr 152 ser. A) beslöto stadsfullmäktige utan omröstning i enlighet med drätselkammarens tillstyrkan.

§ 201. **Förslag till ändringar i arbetsordningen för rådhusrätten och magistraten.**

Uti skrivelser den 26 maj, den 9 juni och den 23 juli 1952 hade magistraten hemställt, att stadsfullmäktige måtte besluta att antaga ett förslag till ändring i arbetsordningen för rådhusrätten och magistraten, att hos länsstyrelsen hemställa om förordnande för särskild förrättningsman att upptaga protest enligt växel- och checklagarna och om befrielse för notarius publicus från skyldighet att upptaga sådan protest, att till särskild förrättningsman föreslå exekutor Karl-Erik Ullberg med exekutor Olof Hult såsom ersättare samt att för bestridande av kostnaderna för särskild protestförrättare bevilja ett förslagsanslag för 1952 å 600 kronor.

Drätselkammaren hade genom utlåtande den 7 augusti 1952 tillstyrkt stadsfullmäktige *att* hos länsstyrelsen hemställa om förordnande för särskild förrättningsman att upptaga protest enligt växel- och checklagarna och om befrielse för notarius publicus från skyldigheten att upptaga sådan protest, *att* till särskild förrättningsman föreslå exekutorn Karl-Erik Ullberg med exekutorn Olof Hult såsom ersättare samt *att* anvisa magistraten ett förslagsanslag å 300 kronor för år 1952 av reservationsanslaget i årets stat till stadsfullmäktiges förfogande för oförutsedda utgifter för bestridande av kostnaderna för särskild protestförrättare.

Beredningsutskottet hade i yttrande den 13 augusti 1952 tillstyrkt stads-

fullmäktige att antaga magistratens förslag till ändringar i arbetsordningen för rådhusrätten och magistraten.

Efter föredragning av handlingarna (S. H. nr 153 ser. A) beslöto stadsfullmäktige utan omröstning dels i enlighet med drätselkammarens och beredningsutskottets förslag dels ock uppdraga åt magistraten att i den mån så erfordrades underställa förslaget Kungl. Maj:ts prövning.

§ 202. **Ansökan av Frida A. Bjurfall om tillstånd att utskänka pilsnerdricka i Bjursells matsalar.**

Genom resolution den 17 maj 1952 hade poliskammaren till stadsfullmäktige för yttrande remitterat en framställning med tillhörande handlingar av fru Frida Amalia Bjurfall om tillstånd att under en tid av tre år få utskänka pilsnerdricka klass II till spisande gäster i den under firma Bjursells Matsalar bedrivna matserveringen i fastigheten Källgatan 2.

Centralpolisen hade den 17 maj 1952 tillstyrkt bifall till framställningen.

Nykterhetsnämnden hade i yttrande den 18 juni 1952 hemställt, att stadsfullmäktige ville hos länsstyrelsen tillstyrka att framställningen bifölles för en tid av ett år från och med den 1 oktober 1952.

Beredningsutskottet hade i utlåtande den 13 augusti 1952 tillstyrkt stadsfullmäktige besluta att bifalla nykterhetsnämndens förslag.

Efter föredragning av handlingarna (S. H. nr 154 ser. A) beslöto stadsfullmäktige utan omröstning i enlighet med beredningsutskottets tillstyrkan.

§ 203. **Anslag för täckande av förlust å stiftelsen Solgårdars verksamhet.**

Drätselkammaren hade i skrivelse den 12 augusti 1952 tillstyrkt stadsfullmäktige besluta *att* ställa till drätselkammarens förfogande ett anslag å 101.874 kronor 54 öre att av kammaren användas för täckande av förlust å stiftelsen Solgårdars verksamhet till och med år 1951, *att* anslaget skulle utgå av det till stadsfullmäktiges förfogande i årets stat ställda reservationsanslaget för oförutsedda utgifter samt *att* som förutsättning för anslagets lämnande skulle gälla, att sådana ändringar vidtoges i stiftelsens stadgar att drätselkammaren finge utse tre av stiftelsens fem styrelseledamöter, två av stiftelsens tre revisorer samt att frågan om ansvarsfrihet i fortsättningen behandlades av drätselkammaren.

Efter föredragning av handlingarna (S. H. nr 155 ser. A) och sedan herrar Nordin, Eklund och Karl Pettersson yttrat sig utan yrkanden beslöto stadsfullmäktige utan omröstning i enlighet med drätselkammarens förslag.

§ 204. **Fråga om anslag ur kulturfonden för inköp av tre förslag till ordnande av området kring domkyrkan samt Kyrkbacken.**

I skrivelse den 12 augusti 1952 hade kulturnämnden hemställt att stadsfullmäktige ville ur kulturfondens disponibla medel anvisa 4.500 kronor för inköp av tre förslag till ordnande av området kring domkyrkan samt Kyrkbacken.

Drätselkammaren hade genom utlåtande den 12 augusti 1952 tillstyrkt stadsfullmäktige besluta *att* bifalla kulturnämndens förslag.

Efter föredragning av handlingarna (S. H. nr 156 ser. A) beslöto stadsfullmäktige utan omröstning i enlighet med drätselkammarens tillstyrkan.

§ 205. **Fråga om anslag ur kulturfonden för vetenskapliga undersökningar av fornlämningar å fastigheten Tuna 1:4.**

I skrivelse den 12 augusti 1952 hade kulturnämnden tillstyrkt en framställning från Västmanlands Fornminnesförening om ett anslag intill 30.000 kronor ur kulturfondens disponibla medel för bestridande av 1952 års vetenskapliga undersökningar av fornlämningar å fastigheten Tuna 1:4.

Genom utlåtande den 14 augusti 1952 hade drätselkammaren tillstyrkt stadsfullmäktige besluta *att* anvisa Västmanlands Fornminnesförening ett anslag å 30.000 kronor ur kulturfondens disponibla medel för bestridande av kostnaderna för 1952 års vetenskapliga undersökningar av fornlämningar år fastigheten Tuna 1:4 samt för inlösen och konservering av fynden.

Efter föredragning av handlingarna (S. H. nr 157 ser. A) beslöto stadsfullmäktige utan omröstning i enlighet med drätselkammarens förslag.

§ 206. **Anslag för iordningställande av Svärdsliljegatan, Gulsporregatan och del av Bangatan.**

Drätselkammaren hade i skrivelse den 14 augusti 1952 tillstyrkt stadsfullmäktige besluta *att* för iordningställande av Svärdsliljegatan och Gulsporregatan samt del av Bangatan anvisa ett anslag å 148.000 kronor samt *att* härav föranledd utgift skulle bestridas av gatukostnadsfonden.

Efter föredragning av handlingarna (S. H. nr 158 ser. A) beslöto stadsfullmäktige utan omröstning i enlighet med drätselkammarens förslag.

§ 207. **Medgivande för stadsfogden O. Berglind att kvarstå i tjänst till 1953 års utgång.**

Uti skrivelse den 24 juli 1952 hade magistraten tillstyrkt en framställning av stadsfogden Olof Berglind att på oförändrade lönevillkor kvarstå i tjänst till 1953 års utgång.

Löne- och avtalsnämnden hade i skrivelse den 13 augusti 1952 och drätselkammaren genom utlåtande den 14 augusti 1952 tillstyrkt stadsfullmäktige att bifalla framställningen.

Efter föredragning av handlingarna (S. H. nr 159 ser. A) och sedan herr Engdahl yttrat sig utan yrkande beslöto stadsfullmäktige utan omröstning i enlighet med drätselkammarens tillstyrkan.

§ 208. **Höjning av arvodet till stadens överlärare.**

I skrivelse den 13 augusti 1952 hade löne- och avtalsnämnden tillstyrkt att stadsfullmäktige ville besluta att tillerkänna stadens överlärare arvodeshöjning med 15 % räknat från och med den 1 januari 1952.

Folkskolestyrelsen hade i utlåtande den 19 augusti 1952 tillstyrkt bifall till förslaget.

Drätselkammaren hade i yttrande den 14 augusti 1952 tillstyrkt stadsfullmäktige besluta *att* bifalla löne- och avtalsnämndens förslag.

Efter föredragning av handlingarna (S. H. nr 160 ser. A) beslöto stadsfullmäktige utan omröstning i enlighet med drätselkammarens tillstyrkan.

§ 209. **Avsägelse av kommunala uppdrag.**

I skrivelse den 1 augusti 1952 hade stadsfullmäktigeledamoten Fritz Järvenäs hemställt att bliva befriad från uppdragen såsom ledamot av fullmäktige samt övriga kommunala uppdrag.

Stadsfullmäktige beslöto *dels* godkänna den begärda avsägelsen, *dels* hos magistraten hemställa om röstsammanräkning för utseende av ny ledamot i herr Järvenäs ställe, *dels ock* anmoda beredningsutskottet att till stadsfullmäktige inkomma med förslag angående de förtroendemannaval, som föranleddes av herr Järvenäs avsägelse från övriga kommunala uppdrag, vilka av honom innehades på grund av stadsfullmäktiges val.

§ 210. **Tack från Föreningen Svenska Trädgårdsarkitekter.**

Anmäldes och lades till handlingarna en skrivelse från Föreningen Svenska Trädgårdsarkitekter med tack för av staden visad gästfrihet vid besök i Västerås den 15 juli 1952.

§ 211. **Tack från borgmästaren i Randers.**

Anmäldes och lades till handlingarna en tackskrivelse från borgmästaren i Randers för en av staden överlämnad gåva i samband med Randers 650-årsjubileum.

In fidem:

Per Siösteen.

Justerat den 4 september 1952.

GUSTAF OLSSON.

Ernfrid Carlsson. *Rudmar Thunell.*

Offentligen uppläst den 4 september 1952; betygar

Ex officio:

Per Siösteen.

Stadsfullmäktiges i Västerås Protokoll

Den 25 september.

Närvarande: Herrar ordföranden Olsson, förste vice ordföranden Leontein, andre vice ordföranden Sjöberg, Eklund, Engdahl, fru Berg, herrar Thorén, Lundberg, Pers, fru Kjelldahl, herr Hellman, fru Hall, herrar Jonsson, Berglind, fru Bergsten, herr Åke Johansson, fröken Anna Carlsson, herrar Lindqvist, Erik Pettersson, Carlfors, Grip, fröken Ingeborg Jansson, fru Andrén, herrar Wässman, Eric R. Carlsson, Hugo Ericsson, Karl Pettersson, Nordin, John Johansson, fru Schörling, herrar Ernfrid Carlsson, Thunell, fru Anna Larsson, herrar Ruben Carlsson, Milbers, Gustav Nyman, Råberg, Gösta Larsson, Bååth, Göthlin, Kraft, fru Ekström, fru Johansson, herrar Svensson, Strömberg, Engström, John Olsson, Lundh, Gustafson, Andersson, Ring, Ruben Berg och Klingvall.

Frånvarande med godkänt förfall: Herrar J. Ruben Nyman, Nyström, Turén, Matell, Haasum, Brismar och Alderhed.

För magistraten: Rådmannen Martin Lindheimer.

§ 212. **Val av stadsfullmäktigeledamot.**

Föredrogs transumt av magistratens protokoll för den 23 september 1952 utvisande, att vid verkställd röstsammanräkning för utseende av ny ledamot i stadsfullmäktige efter ingenjören Fritz Järvenäs för tiden till den 1 januari 1955, konditoriarbetaren Ove Karl Herman Klingvall förklarats vald.

Herr ordföranden hälsade den nyvalde ledamoten välkommen att deltaga i stadsfullmäktiges arbete.

§ 213. **Protokollsjustering.**

Uppdrogs åt herr John Johansson och fru Schörling att jämte herr ordranden justera det vid dagens sammanträde förda protokollet, i sammanhang varmed tillkännagavs, att protokollets justering och offentliga uppläsning skulle äga rum å rådhuset fredagen den 3 oktober 1952 kl. 13.30.

§ 214. **Anslag för bräddavloppsledning från Munkgatan till Svartån och vattenledning i Vasagatan mellan Trädgårdsgatan och Munkgatan.**

I skrivelse den 19 augusti 1952 hade styrelsen för Västerås stads tekniska verk på anförda skäl hemställt, att stadsfullmäktige ville besluta att för utförande av bräddavloppsledning från Munkgatan till Svartån och vattenledning i Vasagatan mellan Trädgårdsgatan och Munkgatan anvisa 240.000 kronor att täckas med 80.000 kronor ur tillfälliga fonden för tekniska verkens anslutningsavgifter och 160.000 kronor av lånemedel.

Genom utlåtande den 4 september 1952 hade drätselkammaren tillstyrkt stadsfullmäktige besluta *att* till alla delar bifalla styrelsens hemställan samt *att* uppdraga åt drätselkammaren att hos Kungl. Maj:t hemställa om tillstånd till upptagande av amorteringslån å 160.000 kronor ävensom vidtaga alla för lånets upptagande i övriga erforderliga åtgärder.

Efter föredragning av handlingarna (S. H. nr 161 ser. A) beslöto stadsfullmäktige utan omröstning i enlighet med drätselkammarens förslag.

§ 215. **Anslag för färdigställande av vissa skyddsrum.**

Drätselkammaren hade i skrivelse den 4 september 1952 på anförda skäl tillstyrkt stadsfullmäktige besluta *att* för färdigställande av skyddsrummen i pensionärshemmen Spantgatan 17, Krutbacken 2 och Emausgatan 47 anvisa ett anslag å 13.600 kronor samt *att* härav föranledd utgift skulle bestridas av i årets stat upptaget reservationsanslag till stadsfullmäktiges förfogande för oförutsedda utgifter.

Efter föredragning av handlingarna (S. H. nr 162 ser. A) beslöto stadsfullmäktige utan omröstning i enlighet med drätselkammarens förslag.

§ 216. **Anslag för utredning angående vissa nya skolor.**

I skrivelse den 12 augusti 1952 hade folkskolestyrelsen på anförda skäl hemställt, att stadsfullmäktige ville besluta att bevilja anslag till utredningskostnader för följande nya skolor nämligen Skallbergsskolan med kronor 12.000:—, Skiljeboskolan med kronor 10.000:— och skolan vid Ekberga med kronor 6.000:—.

Genom utlåtande den 4 september 1952 hade drätselkammaren tillstyrkt stadsfullmäktige besluta *att* bifalla folkskolestyrelsens hemställan samt *att* de beviljade anslagen skulle upptagas till täckning i nästa års stat.

Efter föredragning av handlingarna (S. H. nr 163 ser. A) beslöto stadsfullmäktige utan omröstning i enlighet med drätselkammarens förslag.

§ 217. **Anslag för inventarier och undervisningsmateriel till skolorna i Skiljebo och inom kvarteret Hästhoven.**

I skrivelse den 12 augusti 1952 hade folkskolestyrelsen på anförda skäl hemställt om anslag för inventarier till de nya skolorna i Skiljebo och inom kvarteret Hästhoven med tillhopa 135.000 kronor.

Drätselkammaren hade genom utlåtande den 4 september 1952 tillstyrkt stadsfullmäktige besluta *att* bifalla folkskolestyrelsens förslag samt *att* härav föranledd utgift skulle upptagas till täckning i 1953 års stat.

Efter föredragning av handlingarna (S. H. nr 164 ser. A) beslöto stadsfullmäktige utan omröstning i enlighet med drätselkammarens förslag.

§ 218. **Anslag för inredande av bibliotek i Korsängsskolan.**

I skrivelse den 12 augusti 1952 hade folkskolestyrelsen på anförda skäl hemställt om anslag för år 1953 med tillhopa 53.050 kronor till vissa utgifter i samband med inredande av bibliotek i Korsängsskolan.

Genom utlåtande den 4 september 1952 hade drätselkammaren tillstyrkt stadsfullmäktige besluta *att* bifalla folkskolestyrelsens framställning samt *att* de begärda anslagen skulle upptagas till täckning i 1953 års stat.

Efter föredragning av handlingarna (S. H. nr 165 ser. A) beslöto stadsfullmäktige utan omröstning i enlighet med drätselkammarens förslag.

§ 219. **Anslag för inköp av facklitteratur till folkskolorna.**

I skrivelse den 12 augusti 1952 hade folkskolestyrelsen på anförda skäl hemställt, att stadsfullmäktige ville besluta att för inköp av facklitteratur till klasserna 5—7 vid folkskolorna bevilja ett anslag å 5.000 kronor under år 1953.

Drätselkammaren hade genom utlåtande den 4 september 1952 tillstyrkt stadsfullmäktige besluta att bifalla folkskolestyrelsens förslag samt *att* härav föranledd utgift skulle upptagas till täckning i 1953 års stat.

Efter föredragning av handlingarna (S. H. nr 166 ser. A) beslöto stadsfullmäktige utan omröstning i enlighet med drätselkammarens förslag.

§ 220. **Anslag för kuratorsverksamhet vid folkskolorna.**

I skrivelse den 12 augusti 1952 hade folkskolestyrelsen hemställt, att stadsfullmäktige ville bevilja ett anslag å 1.600 kronor till skolkuratorsverksamhet vid Västerås folkskolor under år 1953 samt att fastställa förslag till riktlinjer för verksamheten och instruktion för skolkurator.

Drätselkammaren hade med påpekande att fastställande av riktlinjerna och instruktionen ankomma på folkskolestyrelsen i utlåtande den 4 september 1952 tillstyrkt stadsfullmäktige besluta *att* för år 1953 bevilja ett anslag å 1.600 kronor till kuratorsverksamhet vid Västerås folkskolor samt *att* anslaget skulle upptagas till täckning av uttaxerade medel i 1953 års stat.

Efter föredragning av handlingarna (S. H. nr 167 ser. A) beslöto stadsfullmäktige utan omröstning i enlighet med drätselkammarens förslag.

§ 221. **Tilläggsanslag för iordningställande av dusch- och tvättrum vid ålderdomshemmet m. m.**

I skrivelse den 12 augusti 1952 hade fattigvårdsstyrelsen hemställt om tilläggsanslag å tillhopa 11.000 kronor för iordningställande av dusch- och tvättrum för den manliga personalen vid ålderdomshemmet samt för vissa reparationer å anläggningar inom hemmets fastigheter.

Drätselkammaren hade genom utlåtande den 4 september 1952 tillstyrkt stadsfullmäktige besluta *att* bifalla styrelsens framställning samt *att* härav föranledd utgift skulle bestridas av i årets stat upptaget reservationsanslag till stadsfullmäktiges förfogande för oförutsedda utgifter.

Efter föredragning av handlingarna (S. H. nr 168 ser. A) beslöto stadsfullmäktige utan omröstning i enlighet med drätselkammarens förslag.

§ 222. **Fråga om inrättande av en ordinarie kontorsbiträdesbefattning å stadsfogdekontoret samt indragande av en skrivbiträdestjänst och en kanslibiträdestjänst vid samma kontor.**

I skrivelse den 20 augusti 1952 hade löne- och avtalsnämnden på anförda skäl tillstyrkt stadsfullmäktige besluta att från och med den 1 augusti 1953 inrätta en ordinarie kontorsbiträdesbefattning å stadsfogdekontoret samt att från samma dag avföra en ordinarie skrivbiträdestjänst och en ordinarie kanslibiträdestjänst från stadsfogdekontorets tjänstestat.

Drätselkammaren hade genom utlåtande den 4 september 1952 tillstyrkt stadsfullmäktige besluta *att* bifalla löne- och avtalsnämndens förslag.

Efter föredragning av handlingarna (S. H. nr 169 ser. A) beslöto stadsfullmäktige utan omröstning i enlighet med drätselkammarens förslag.

§ 223. **Inrättande av befattningar som driftingenjör vid vattenverkets kloakreningsverk och installationsingenjör vid vattenverket.**

I skrivelse den 20 augusti 1952 hade styrelsen för stadens tekniska verk hemställt, att stadsfullmäktige ville besluta att från och med år 1953 inrätta *dels* en ordinarie befattning som driftingenjör vid vattenverkets kloakreningsverk med placering i 26 lönegraden och *dels* en ordinarie befattning som installationsingenjör vid vattenverket med placering i 21 lönegraden samt att bemyndiga styrelsen att med ordinarie innehavare besätta dessa befattningar.

Löne- och avtalsnämnden hade i yttrande den 20 augusti 1952 på anförda skäl tillstyrkt stadsfullmäktige besluta *att* från och med den 1 januari 1952 inrätta en ordinarie befattning i lönegrad 26 såsom driftingenjör vid vattenverkets kloakreningsverk och en ordinarie befattning i lönegrad 22 såsom installationsingenjör vid vattenverket samt *att* bemyndiga styrelsen för tekniska verken att tillsätta befattningarna med ordinarie innehavare.

Drätselkammaren hade genom utlåtande den 4 september 1952 tillstyrkt stadsfullmäktige besluta att bifalla löne- och avtalsnämndens förslag.

Efter föredragning av handlingarna (S. H. nr 170 ser. A) och sedan herr Engdahl yrkat bifall till drätselkammarens förslag, beslöto stadsfullmäktige utan omröstning i enlighet med herr Engdahls yrkande.

§ 224. **Uppförande av extra befattningen såsom biträdande fastighetsförvaltare å ordinarie stat.**

Drätselkammaren hade i skrivelse den 4 september 1952 på anförda skäl tillstyrkt stadsfullmäktige besluta att från och med den 1 januari 1953 omändra nuvarande extra befattningen såsom biträdande fastighetsförvaltare till en ordinarie dylik befattning med placering i lönegrad 19.

Löne- och avtalsnämnden hade i skrivelse till drätselkammaren den 20 augusti 1952 tillstyrkt att befattningen från och med den 1 januari 1953 uppfördes å ordinarie stat med placering i lönegrad 19.

Efter föredragning av handlingarna (S. H. nr 171 ser. A) beslöto stadsfullmäktige utan omröstning i enlighet med drätselkammarens förslag.

§ 225. **Fråga om inrättande av en extra befattning såsom bokhållare å folkskolornas expedition.**

I skrivelse den 12 augusti 1952 hade folkskolestyrelsen hemställt, att en extra befattning såsom bokhållare i "lönegrad" 17 måtte inrättas å folkskolornas expedition från och med den 1 januari 1953.

Löne- och avtalsnämnden hade i yttrande den 20 augusti 1952 tillstyrkt stadsfullmäktige besluta att bemyndiga folkskolestyrelsen att från och med den 1 januari 1953 anställa en kontorist på extra stat åt folkskoleexpeditionen med lön efter löneklass 13.

Drätselkammaren hade genom utlåtande den 4 september 1952 tillstyrkt stadsfullmäktige besluta *att* bemyndiga folkskolestyrelsen att från och med den 1 januari 1953 anställa en extra bokhållare å folkskoleexpeditionen med lön efter löneklass 17.

Efter föredragning av handlingarna (S. H. nr 172 ser. A) och sedan herr Grip yrkat bifall till drätselkammarens förslag samt herr Engdahl yrkat bifall till löne- och avtalsnämndens förslag, beslöto stadsfullmäktige utan omröstning i enlighet med herr Grips yrkande.

§ 226. **Fråga om inrättande av en extra befattning såsom barnbibliotekarie och en ordinarie befattning såsom sjukhusbibliotekarie.**

I skrivelse den 18 juli 1952 hade biblioteksstyrelsen på anförda skäl hemställt ,att stadsfullmäktige ville besluta att från och med den 1 januari 1953 inrätta en extra befattning såsom barnbibliotekarie med avlöning enligt löneklass 18 samt att från och med samma dag inrätta en ordinarie befattning såsom sjukhusbibliotekarie i lönegrad 18 under villkor, att landstinget bidroge med 3/4 av kostnaderna för befattningshavarens avlöning och pensionering.

Löne- och avtalsnämnden hade i yttrande den 20 augusti 1952 tillstyrkt stadsfullmäktige besluta att avslå framställningen om en extra befattning såsom barnbibliotekarie samt *att* från och med den 1 januari 1953 inrätta en ordinarie befattning såsom sjukhusbibliotekarie i lönegrad 18 under villkor, att landstinget bidroge med 3/4 av kostnaderna för befattningshavarens avlöning och pensionering.

Drätselkammaren hade genom utlåtande den 4 september 1952 tillstyrkt stadsfullmäktige besluta att helt avslå biblioteksstyrelsens framställning.

Efter föredragning av handlingarna (S. H. nr 173 ser. A) beslöto stadsfullmäktige utan omröstning i enlighet med drätselkammarens förslag.

§ 227. **Höjning av arvodena till vissa befattningshavare vid folkskolorna.**

I skrivelse den 12 augusti 1952 hade folkskolestyrelsen hemställt om höjning av arvodena till vissa befattningshavare vid folkskolorna med 15 % för 1953.

Löne- och avtalsnämnden hade i yttrande den 20 augusti 1952 tillstyrkt stadsfullmäktige besluta *att* de i folkskolestyrelsens skrivelse upptagna arvodena finge utbetalas från och med den 1 januari 1953.

Drätselkammaren hade genom utlåtande den 4 september 1952 tillstyrkt stadsfullmäktige besluta att bifalla löne- och avtalsnämndens förslag.

Efter föredragning av handlingarna (S. H. nr 174 ser. A) beslöto stadsfullmäktige utan omröstning i enlighet med drätselkammarens tillstyrkan.

§ 228. **Höjning av arvodet till filmarkivarien vid folkskolorna.**

I skrivelse den 12 augusti 1952 hade folkskolestyrelsen hemställt, att arvodet till filmarkivarien vid folkskolorna måtte fastställas till 1.400 kronor för år 1953.

Löne- och avtalsnämnden hade i yttrande den 20 augusti 1952 tillstyrkt stadsfullmäktige besluta *att* medgiva höjning av arvodet till filmarkivarien vid folkskolorna med 15 % från och med den 1 januari 1953.

Genom utlåtande den 4 september 1952 hade drätselkammaren tillstyrkt stadsfullmäktige besluta att bifalla löne- och avtalsnämndens förslag i ärendet.

Efter föredragning av handlingarna (S. H. nr 175 ser. A) beslöto stadsfullmäktige utan omröstning i enlighet med drätselkammarens tillstyrkan.

§ 229. **Höjning av arvodet till nämndemännen.**

Magistraten hade i skrivelse den 28 augusti 1952 på anförda skäl hemställt, att stadsfullmäktige ville besluta höja arvodet för nämndemännen vid stadens rådhusrätt till 25 kronor per tjänstgöringsdag från och med den 1 januari 1953.

Drätselkammaren hade genom utlåtande den 4 september 1952 tillstyrkt stadsfullmäktige besluta *att* arvodet till nämndemännen vid rådhusrätten skulle utgå med 25 kronor per tjänstgöringsdag oavsett sessionens längd samt *att* detta beslut skulle tillämpas från och med den 1 januari 1953.

Efter föredragning av handlingarna (S. H. nr 176 ser. A) beslöto stadsfullmäktige utan omröstning i enlighet med drätselkammarens förslag.

§ 230. **Yttrande över kommunallagskommitténs betänkande med förslag till kommunallag m. m.**

Genom resolution den 27 maj 1952 hade länsstyrelsens i Västmanlands län till stadsfullmäktige för yttrande remitterat kommunallagskommitténs betänkande III med förslag till kommunallag m. m.

Drätselkammaren hade genom utlåtande den 4 september 1952 tillstyrkt stadsfullmäktige besluta att såsom eget yttrande åberopa vad drätselkammaren i skrivelsen anfört.

Efter föredragning av handlingarna (S. H. nr 177 ser. A) och sedan herr Engdahl och andre vice ordföranden yttrat sig utan yrkande beslöto stadsfullmäktige utan omröstning i enlighet med drätselkammarens förslag.

Denna paragraf förklarades genast justerad.

§ 231. **Fråga om uppförande av befattning som assistent hos nykterhetsnämnden å ordinarie stat.**

I skrivelse den 21 augusti 1952 hade nykterhetsnämnden hemställt, att stadsfullmäktige ville besluta att ändra den nuvarande extra befattningen såsom assistent hos nämnden till en ordinarie befattning i lönegrad 17 från och med den 1 januari 1953.

Löne- och avtalsnämnden hade i yttrande den 8 september 1952 och drätselkammaren genom utlåtande den 11 i samma månad tillstyrkt stadsfullmäktige besluta att avslå nykterhetsnämndens framställning.

Efter föredragning av handlingarna (S. H. nr 178 ser. A) och sedan herr Hugo Ericsson med instämmande av herr Engdahl yrkat återremiss av ärendet till nykterhetsnämnden beslöto stadsfullmäktige utan omröstning enligt herr Ericssons yrkande.

§ 232. **Uppflyttning av vissa befattningar i högre lönegrad.**

Löne- och avtalsnämnden hade i skrivelse den 8 september 1952 på anförda skäl hemställt, att stadsfullmäktige ville besluta att ändra två kanslibiträdestjänster vid uppbördsverket till kontoristtjänster i lönegrad 13, att uppflytta befattningarna såsom mätningstekniker vid stadsingenjörskontoret från lönegrad 18 till lönegrad 19, att uppflytta befattningen såsom fastighetsförvaltare från lönegrad 24 till lönegrad 25, att uppflytta befattningarna såsom vägtekniker vid byggnadskontoret från lönegrad 18 till lönegrad 19, att ändra befattningen såsom kontorsbiträde å parkkontoret till en befattning såsom kartriterska tillika kontorsbiträde

och därvid uppflytta befattningen från lönegrad 8 till lönegrad 10, att uppflytta de båda befattningarna såsom fartygsbefälhavare från lönegrad 17 till lönegrad 18, att uppflytta befattningen såsom ritare vid tekniska verken från lönegrad 15 till lönegrad 16, att uppflytta befattningen såsom installationsingenjör vid elverket från lönegrad 21 till lönegrad 22, att ändra befattningen såsom kurator hos pensionsnämnderna till en befattning såsom assistent och placera befattningen i lönegrad 15, att uppflytta befattningen såsom kranreparatör från lönegrad 13 till lönegrad 14, att uppflytta befattningen såsom tillsyningsman på Björnön från lönegrad 11 till lönegrad 12, att uppflytta befattningen såsom inspektris vid barnstugorna från lönegrad 16 till lönegrad 17 samt att samtliga föreslagna förändringar skulle gälla från och med den 1 oktober 1952.

Hamnstyrelsen, byggnadsnämnden, parkstyrelsen, styrelsen för Västerås stads tekniska verk och styrelsen för Västerås stads barnstugor hade i särskilda skrivelser tillstyrkt bifall till förslaget i vad avsåge de under respektive förvaltningar sorterande befattningar.

Drätselkammaren hade genom utlåtande den 11 september 1952 tillstyrkt stadsfullmäktige besluta att bifalla löne- och avtalsnämndens förslag.

Efter föredragning av handlingarna (S. H. nr 179 ser. A) uppstod överläggning, varunder herr Larsson yrkade att befattningen såsom kranreparatör uppflyttades i lönegrad 15 och i övrigt bifall till drätselkammarens förslag, medan herr Engdahl yrkade bifall till drätselkammarens förslag i oförändrat skick.

Sedan efter avslutad överläggning proposition ställts mellan å ena sidan bifall till herr Larssons yrkande och å andra sidan bifall till herr Engdahls yrkande beslöto stadsfullmäktige utan omröstning bifalla sistnämnda yrkande.

§ 233. **Uppflyttning av befattningar såsom utsättare vid tekniska verken och byggnadskontoret i högre lönegrad.**

I skrivelse den 15 februari 1952 hade styrelsen för stadens tekniska verk hemställt, att stadsfullmäktige ville, räknat från och med den 1 januari 1952, uppflytta befattningen såsom utsättare vid tekniska verken från lönegrad 15 till lönegrad 17.

Löne- och avtalsnämnden hade i yttrande den 8 september 1952 tillstyrkt stadsfullmäktige besluta *att* från och med den 1 januari 1953 uppflytta befattningarna såsom utsättare vid tekniska verken och byggnadskontoret från lönegrad 15 till lönegrad 16.

Drätselkammaren hade genom utlåtande den 11 september 1952 tillstyrkt stadsfullmäktige besluta *att* bifalla löne- och avtalsnämndens förslag.

Efter föredragning av handlingarna (S. H. nr 180 ser. A) beslöto stadsfullmäktige utan omröstning i enlighet med drätselkammarens tillstyrkan.

§ 234. **Fråga om omändring av befattning som kanslibiträde å yrkesskolornas expedition till befattning som kontorist.**

I skrivelse den 11 mars 1952 hade styrelsen för Västerås stads skolor för yrkesundervisning hemställt, att stadsfullmäktige ville ändra kanslibiträdestjänsten på skolornas expedition till en befattning såsom kontorist med retroaktiv verkan från och med den 1 januari 1952.

Löne- och avtalsnämnden hade i yttrande den 8 september 1952 och drätselkammaren genom utlåtande den 11 i samma månad tillstyrkt stadsfullmäktige besluta att avslå styrelsens framställning.

Efter föredragning av handlingarna (S. H. nr 181 ser. A) och sedan herr Eklund med instämmande av fru Ekström yrkat återremiss av ärendet till styrelsen för Västerås stads skolor för yrkesundervisning beslöto stadsfullmäktige utan omröstning i enlighet med herr Eklunds yrkande.

§ 235. **Fråga om uppförande av tjänstebostäder vid vattenverket vid Hässlö.**

Styrelsen för stadens tekniska verk hade i skrivelse den 10 september 1952 på anförda skäl hemställt, att stadsfullmäktige ville besluta att för uppförande av fem tjänstebostäder vid vattenverket anvisa ett belopp av 290.000 kronor av lånemedel.

Genom utlåtande den 11 september 1952 hade drätselkammaren tillstyrkt stadsfullmäktige besluta *att* bifalla styrelsens förslag samt *att* uppdraga åt vederbörande förvaltningsmyndigheter att göra erforderliga framställningar om upptagande av lån samt i övrigt vidtaga alla åtgärder, som erfordrades för lånets utbekommande.

Efter föredragning av handlingarna (S. H. nr 182 ser. A) beslöto stadsfullmäktige utan omröstning i enlighet med drätselkammarens förslag.

§ 236. **Förvärv av stadsägan nr 379.**

Drätselkammaren hade i skrivelse den 11 september 1952 på anförda skäl tillstyrkt stadsfullmäktige besluta *att* bemyndiga drätselkammaren att för en köpeskilling av 20.000 kronor och på sedvanliga villkor i övrigt

förvärva stadsägan nr 379 i Västerås ävensom vidtaga alla för förvärvets genomförande erforderliga åtgärder samt *att* köpeskillingen skulle täckas av försäljningsmedelsfonden.

Efter föredragning av handlingarna (S. H. nr 183 ser. A) beslöto stadsfullmäktige utan omröstning i enlighet med drätselkammarens förslag.

§ 237. **Åtagande för staden att tillhandahålla lokaler till stifts- och landsbibliotek.**

I skrivelse den 11 september 1952 hade drätselkammaren på anförda skäl tillstyrkt stadsfullmäktige besluta *att* med anledning av Kungl. Maj:ts och riksdagens beslut om inrättande av ett stifts- och landsbibliotek i Västerås åtaga staden att tillhandahålla stifts- och landsbiblioteket erforderliga och lämpliga bibliotekslokaler samt att bestrida — förutom kostnaderna för underhåll av nämnda lokaler ävensom inköp och underhåll av inventarier för desamma — jämväl utgifter för uppvärmning, belysning, städning och renhållning av lokalerna samt därmed jämförliga löpande utgifter ävensom för behövlig arbetskraft utöver den av staten bekostade.

Efter föredragning av handlingarna (S. H. nr 184 ser. A) beslöto stadsfullmäktige utan omröstning i enlighet med drätselkammarens förslag.

§ 238. **Utseende av stadens representanter i styrelsen för stifts- och landsbiblioteket.**

Beredningsutskottet hade i skrivelse den 10 september 1952 tillstyrkt stadsfullmäktige besluta *att* till ledamöter i blivande styrelsen för stifts- och landsbiblioteket utse kontorschefen Einar Keijser och portvakten Erik Andersson samt *att* från och med den tidpunkt, då den nya styrelsen konstituerat sig, befria ledamöterna och suppleanterna i den nuvarande biblioteksstyrelsen från deras uppdrag.

Efter föredragning av handlingarna (S. H. nr 185 ser. A) beslöto stadsfullmäktige med acklamation i enlighet med beredningsutskottets förslag.

§ 239. **Fastställande av namn å vissa gator och parker inom Skiljeboområdet.**

I skrivelse den 25 augusti 1952 hade gatunamnsberedningen hemställt, att stadsfullmäktige ville besluta att fastställa vissa i skrivelsen föreslagna gatu- och parknamn inom Skiljeboområdet.

Beredningsutskottet hade i yttrande den 10 september 1952 tillstyrkt stadsfullmäktige besluta *att* fastställa de av gatunamnsberedningen föreslagna namnen å gator och vägar inom området samt *att* till gatunamnsberedningen återremittera frågan angående namnsättningen å parkområdena.

Efter föredragning av handlingarna (S. H. nr 186 ser. A) uppstod överläggning, varunder herr Eklund yrkade bifall till namnberedningens förslag medan herr Sjöberg med instämmande av herr Grip yrkade bifall till beredningsutskottets förslag.

Efter avslutad överläggning ställdes proposition mellan å ena sidan gatunamnsberedningens och å andra sidan beredningsutskottets förslag. Herr ordföranden fann därvid, att stadsfullmäktige beslutat bifalla gatunamnsberedningens förslag.

Votering begärdes, anställdes och utföll så att stadsfullmäktige med 30 jaröster mot 23 nejröster beslutat bifalla gatunamnsberedningens förslag.

§ 240. **Fastställande av namn å vissa gator inom Framnäsområdet.**

I skrivelse den 25 augusti 1952 hade gatunamnsberedningen föreslagit stadsfullmäktige att antaga vissa i skrivelsen föreslagna gatunamn å Framnäsområdet.

Beredningsutskottet hade genom utlåtande den 10 september 1952 tillstyrkt stadsfullmäktige besluta *att* bifalla gatunamnsberedningens förslag i ärendet.

Efter föredragning av handlingarna (S. H. nr 187 ser. A) beslöto stadsfullmäktige utan omröstning i enlighet med beredningsutskottets tillstyrkan.

§ 241. **Val av kommunal förtroendeman.**

På av beredningsutskottet i skrivelse den 10 september 1952 framfört förslag (S. H. nr 188 ser. A) beslöto stadsfullmäktige med acklamation *att* till ny suppleant i fattigvårdsstyrelsen efter metallarbetaren Henry Örjefors, vilken avlidit, utse metallarbetaren Arne Skogh för tiden intill 1955 års utgång.

§ 242. **Val av kommunala förtroendemän.**

Sedan stadsfullmäktige den 28 augusti 1952 anmodat beredningsutskottet att upprätta och till fullmäktige inkomma med förslag angående de val, som föranleddes av ingenjören Fritz Järvenäs' avsägelse från kommunala förtroendeuppdrag, så hade beredningsutskottet genom skrivelse

den 10 september 1952 föreslagit stadsfullmäktige besluta *att* till suppleant efter herr Järvenäs i drätselkammaren utse mätningsmannen Klas Nyberg för tiden intill 1955 års utgång samt till suppleant efter herr Järvenäs i trafiknämnden utse typografen Rune Göthlin för tiden intill 1954 års utgång.

Efter föredragning av handlingarna (S. H. nr 189 ser. A) beslöto stadsfullmäktige med acklamation bifalla beredningsutskottets förslag i ärendet.

§ 243. **Fråga om ändring av befattning som första kartriterska å stadsingenjörskontoret till en kontoristtjänst.**

I skrivelse den 30 juni 1952 hade byggnadsnämnden hemställt, att stadsfullmäktige ville ändra befattningen såsom första kartriterska på stadsingenjörskontoret till en befattning såsom kontorist i lönegrad 13 från och med den 1 januari 1953.

Löne- och avtalsnämnden hade i yttrande den 8 september 1952 och drätselkammaren genom utlåtande den 11 i samma månad tillstyrkt stadsfullmäktige besluta *att* avslå byggnadsnämndens framställning.

Efter föredragning av handlingarna (S. H. nr 190 ser. A) beslöto stadsfullmäktige utan omröstning i enlighet med drätselkammarens tillstyrkan.

§ 244. **Inrättande av en befattning såsom brandmästare, tillika brandtelegrafföreståndare.**

I skrivelse den 10 juni 1952 hade brandstyrelsen på anförda skäl hemställt, att stadsfullmäktige ville besluta att inrätta en befattning såsom brandmästare, tillika brandtelegrafföreståndare med placering i lönegrad 18 från den 1 juli 1952 och att bevilja dels ett anslag å 6.000 kronor till täckande av lönekostnaderna, dels ett å 1.500 kronor för ersättning till viss sökande för dennes kostnader för genomgång av Statens Brandskola.

Löne- och avtalsnämnden hade i yttrande den 18 juni 1952 tillstyrkt stadsfullmäktige besluta att bifalla brandstyrelsens framställning utom i den del framställningen avsåge ett anslag å 1.500 kronor för ersättning för utbildningskostnader.

Genom utlåtande den 11 september 1952 hade drätselkammaren tillstyrkt stadsfullmäktige besluta att från och med den 1 oktober 1952 omändra en efter Rune Thorgren ledigbliven brandförmanstjänst till en befattning såsom brandförman, tillika brandtelegrafföreståndare, med placering i lönegrad 18.

Efter föredragning av handlingarna (S. H. nr 191 ser. A) uppstod överläggning. Därunder yrkade herr Göthlin bifall till löne- och avtalsnämndens förslag, varemot herr Larsson yrkade bifall till drätselkammarens förslag. Herr Eklund med instämmande av herrar Eklund och Lundh yrkade, att ärendet skulle återremitteras till brandstyrelsen.

Stadsfullmäktige beslöto utan omröstning i enlighet med herr Engdahls yrkande.

§ 245. **Kungl. Kommunikationsdepartementets skrivelse ang. fastställande av förslag till ändring och utvidgning av stadsplanen beträffande område norr om Skiljebo.**

Anmäldes och lades till handlingarna avskrift av Kungl. Kommunikationsdepartementets skrivelse den 1 augusti 1952 utvisande, att Kungl. Maj:t fastställt förslag till ändring och utvidgning av stadsplanen beträffande område norr om Skiljebo.

§ 246. **Kungl. Inrikesdepartementets skrivelse angående medgivande för ny stadsdistriktsläkare att lika med civil läkare i statens tjänst räkna tjänsteår.**

Anmäldes och lades till handlingarna avskrift av Kungl. Inrikesdepartementets skrivelse den 5 september 1952, utvisande, att Kungl. Maj:t medgivit rätt för innehavaren av nya stadsdistriktsläkarebefattning till tjänsteårsberäkning lika med civil läkare i statens tjänst från och med den dag hans tillträde till befattningen bleve hos medicinalstyrelsen anmäld.

In fidem:

Per Siösteen.

Justerat den 3 oktober 1952.

GUSTAF OLSSON.

Greta Schörling. *John Johansson.*

Offentligen uppläst den 3 oktober 1952; betygar

Ex officio:

Per Siösteen.

Stadsfullmäktige i Västerås Protokoll

Den 30 oktober.

Närvarande: Herrar ordföranden Olsson, förste vice ordföranden Leontein, andre vice ordföranden Sjöberg, Engdahl fru Berg, herrar Thorén, J. Ruben Nyman, Lundberg, Pers, Nyström, Turén, fru Kjelldahl, herr Hellman, fru Hall, herrar Jonsson, Berglind, fru Bergsten, herrar Matell, Åke Johansson, fröken Anna Carlsson, herrar Lindqvist, Erik Pettersson, Carlfors, Grip, fröken Ingeborg Jansson, herrar Wässman, Eric R. Carlsson, Hugo Ericsson, Karl Pettersson, Haasum, Nordin, John Johansson, Ernfrid Carlsson, fru Anna Larsson, herrar Ruben Carlsson, Milbers, Gustav Nyman, Råberg, Gösta Larsson, Bååth, Göthlin, Kraft, fru Ekström, fru Johansson, herrar Svensson, Strömberg, Engström, John Olsson, Lundh, Gustafson, Andersson, Ring, Ruben Berg och Klingvall.

Frånvarande med godkänt förfall: Herr Eklund, fru Andrén, fru Schörling, herrar Thunell, Brismar och Alderhed.

För magistraten: Ingen närvarande.

§ 247. **Protokollsjustering.**

Uppdrogs åt herrar Karl Pettersson och Haasum att jämte herr ordföranden justera det vid dagens sammanträde förda protokollet, i sammanhang varmed tillkännagavs, att protokollets justering och offentliga uppläsning skulle äga rum å rådhuset tisdagen den 11 november 1952 klockan 13.30.

§ 248. **Anslag för muddringsarbeten i Mälaren vid Lövudden.**

I skrivelse den 2 oktober 1952 hade drätselkammaren på anförda skäl tillstyrkt stadsfullmäktige besluta *att* för utförande av muddringsarbeten i Mälaren invid Lövudden för att möjliggöra anordnande av sjöplansslip

vid Johannisberg samt reservplats för uppläggning av småbåtar anvisa ett anslag å 4.000 kronor samt *att* härav föranledd utgift skulle bestridas av i årets stat upptaget reservationsanslag till stadsfullmäktiges förfogande för oförutsedda utgifter.

Efter föredragning av handlingarna (S. H. nr 192 ser. A) beslöto stadsfullmäktige utan omröstning i enlighet med drätselkammarens förslag.

§ 249. **Anslag för konstnärlig utsmyckning av läroverkets nybyggnad.**

I skrivelse till stadsfullmäktige den 20 september 1952 hade läroverkets byggnadskommitté på anförda skäl hemställt, att stadsfullmäktige ville bevilja ett anslag å 150.000 kronor för konstnärlig utsmyckning av läroverkets nybyggnad att utgå ur kulturfonden samt att uppdraga åt byggnadskommittén att i samband med kulturnämnden låta utreda och utföra sådan utsmyckning.

Kulturnämnden hade genom skrivelse den 29 september 1952 och drätselkammaren genom utlåtande den 2 oktober samma år tillstyrkt stadsfullmäktige besluta *att* bifalla byggnadskommittén framställning, drätselkammaren med påpekande av att besluten om utsmyckning måste hållas inom ramen för det begärda anslaget.

Efter föredragning av handlingarna (S. H. nr 193 ser. A) beslöto stadsfullmäktige utan omröstning i enlighet med drätselkammarens tillstyrkan.

§ 250. **Tilläggsanslag för nyanskaffning och reparation av instrument till läroverkets blåsorkester.**

Drätselkammaren hade i skrivelse den 2 oktober 1952 på anförda skäl tillstyrkt stadsfullmäktige besluta *att* bevilja ett tilläggsanslag å 1.500 kronor för nyanskaffning och reparation av instrument till läroverkets blåsorkester samt *att* härav föranledd utgift skulle bestridas av i årets stat upptaget reservationsanslag till stadsfullmäktiges förfogande för oförutsedda utgifter.

Efter föredragning av handlingarna (S. H. nr 194 ser. A) beslöto stadsfullmäktige utan omröstning i enlighet med drätselkammarens förslag.

§ 251. **Tilläggsanslag under 1952 för sakkunnigt biträde vid polisutredningar.**

I skrivelse den 2 oktober 1952 hade drätselkammaren tillstyrkt stadsfullmäktige besluta *att* bevilja ett tilläggsanslag avseende år 1952 för

sakkunnigt biträde vid polisutredningen å 1.500 kronor samt *att* härav föranledd utgift skulle bestridas av i årets stat upptaget reservationsanslag till stadsfullmäktiges förfogande för oförutsedda utgifter.

Efter föredragning av handlingarna (S. H. nr 195 ser. A) beslöto stadsfullmäktige utan omröstning i enlighet med drätselkammarens förslag.

§ 252. **Fråga om anslag till stipendier åt lärare för universitetsstudier samt för vidareutbildning i engelska.**

I skrivelse den 12 augusti 1952 hade folkskolestyrelsen på anförda skäl hemställt, att stadsfullmäktige ville besluta att bevilja ett anslag å 10.000 kronor till stipendier åt lärare för universitetsstudier samt för vidareutbildning i engelska språket.

Genom utlåtande den 2 oktober 1952 hade drätselkammaren tillstyrkt stadsfullmäktige besluta *att* i 1953 års stat skulle upptagas ett anslag å 3.000 kronor såsom bidrag till lärares utbildning i engelska samt *att* i övrigt för närvarande avslå skolstyrelsens framställning.

Efter föredragning av handlingarna (S. H. nr 196 ser. A) och sedan herrar Grip och Pers yttrat sig utan yrkande beslöto stadsfullmäktige utan omröstning i enlighet med drätselkammarens förslag.

§ 253. **Omändring av en befattning på extra stat såsom hemsyster på socialvårdsbyrån till ordinarie befattning.**

I skrivelse den 5 augusti 1952 hade socialvårdsdelegationen hemställt, att stadsfullmäktige ville besluta att ändra den nuvarande extra befattningen såsom hemsyster på socialvårdsbyrån till ordinarie befattning i lönegrad 8 från och med den 1 januari 1953.

Löne- och avtalsnämnden hade i yttrande den 20 augusti 1952 tillstyrkt stadsfullmäktige besluta *att* från och med den 1 januari 1953 ändra en extra befattning såsom hemsyster å socialvårdsbyrån till en ordinarie befattning såsom hemvårdarinna i lönegrad 7 samt *att* bemyndiga socialvårdsdelegationen att tillsätta befattningen med ordinarie innehavare.

Drätselkammaren hade genom utlåtande den 2 oktober 1952 tillstyrkt stadsfullmäktige besluta att bifalla löne- och avtalsnämndens förslag.

Efter föredragning av handlingarna (S. H. nr 197 ser. A) beslöto stadsfullmäktige utan omröstning i enlighet med drätselkammarens tillstyrkan.

§ 254. **Avförande av en befattning som ordinarie skrivbiträde å folkskolans expedition från ordinarie stat.**

I skrivelse den 14 september 1952 hade folkskolestyrelsen hemställt, att den av stadsfullmäktige den 30 augusti 1951 beslutade ordinarie skrivbiträdesbefattningen å folkskolans expedition avfördes från ordinarie stat.

Drätselkammaren samt löne- och avtalsnämnden hade, kammaren i yttrande den 2 oktober 1952 och nämnden i utlåtande den 15 i samma månad, tillstyrkt stadsfullmäktige besluta *att* bifalla folkskolestyrelsens framställning.

Efter föredragning av handlingarna (S. H. nr 198 ser. A) beslöto stadsfullmäktige utan omröstning i enlighet med löne- och avtalsnämndens och drätselkammarens tillstyrkan.

§ 255. **Inrättande av en ordinarie befattning såsom stadsplanetekniker.**

I skrivelse den 30 juni 1952 hade byggnadsnämnden på anförda skäl hemställt, att stadsfullmäktige ville besluta att från och med den 1 januari 1953 inrätta en ordinarie befattning i lönegrad 21 såsom stadsplanetekniker samt att bemyndiga nämnden att tillsätta befattningen med ordinarie innehavare.

Löne- och avtalsnämnden hade i skrivelse den 20 augusti 1952 och drätselkammaren genom utlåtande den 16 oktober samma år tillstyrkt stadsfullmäktige besluta *att* bifalla byggnadsnämndens framställning.

Efter föredragning av handlingarna (S. H. nr 199 ser. A) beslöto stadsfullmäktige utan omröstning i enlighet med drätselkammarens tillstyrkan.

§ 256. **Inköp av två lastbilar för tekniska verkens räkning.**

I skrivelse den 30 september 1952 hade styrelsen för stadens tekniska verk på anförda skäl hemställt, att stadsfullmäktige ville besluta att täcka kostnaden för inköp av två för tyngre transporter avsedda lastbilar av medel ur fonden för anskaffning av större arbetsmaskiner och bilar.

Genom utlåtande den 16 oktober 1952 hade drätselkammaren tillstyrkt stadsfullmäktige besluta *att* bifalla styrelsens framställning.

Efter föredragning av handlingarna (S. H. nr 200 ser. A) beslöto stadsfullmäktige utan omröstning i enlighet med drätselkammarens tillstyrkan.

§ 257. **Inköp av två konstverk.**

I skrivelse den 12 september 1952 hade Västerås Konstförening hemställt, att stadsfullmäktige ur kulturfonden ville anslå en summa av 16.000 kronor för inköp av två konstverk av skulptören Carl Friesendahl.

Kulturnämnden hade i yttrande den 10 oktober 1952 hemställt, att stadsfullmäktige ville för inköp av skulpturerna ställa till nämndens förfogande ett belopp av 16.000 kronor att utgå av kulturfondens disponibla avkastning.

Drätselkammaren hade genom utlåtande den 16 oktober 1952 tillstyrkt stadsfullmäktige besluta *att* till alla delar bifalla kulturnämndens förslag.

Efter föredragning av handlingarna (S. H. nr 201 ser. A) beslöto stadsfullmäktige utan omröstning i enlighet med drätselkammarens tillstyrkan.

§ 258. **Avtal med landstinget angående vissa ledningar inom kvarteret Läkaren och kringliggande områden.**

I skrivelse den 30 september 1952 hade styrelsen för stadens tekniska verk på anförda skäl hemställt, att stadsfullmäktige ville besluta, att bemyndiga styrelsen att med landstingets sjukhusdirektion träffa avtal angående utläggande av vissa ledningar inom kvarteret Läkaren och kringliggande områden i huvudsaklig överensstämmelse med i skrivelsen angivna grunder.

Drätselkammaren hade genom utlåtande den 16 oktober 1952 tillstyrkt stadsfullmäktige besluta *att* bifalla styrelsens förslag.

Efter föredragning av handlingarna (S. H. nr 202 ser. A) beslöto stadsfullmäktige utan omröstning i enlighet med drätselkammarens tillstyrkan.

§ 259. **Förvärv av stadsägan nr 1997.**

Drätselkammaren hade i skrivelse den 16 oktober 1952 på anförda skäl tillstyrkt stadsfullmäktige besluta *att* bemyndiga drätselkammaren att på i skrivelsen angivna villkor förvärva stadsägan nr 1997, *att* kostnaderna härför till ett belopp av 180.000 kronor skulle täckas av lånemedel och till återstående del av uttaxerade medel samt *att* uppdraga åt drätselkammaren att hos Kungl. Maj:t hemställa om tillstånd till upptagande av amorteringslån å 180.000 kronor ävensom vidtaga alla för lånets upptagande i övrigt erforderliga åtgärder.

Efter föredragning av handlingarna (S. H. nr 203 ser. A) beslöto stadsfullmäktige utan omröstning i enlighet med drätselkammarens förslag.

§ 260. **Anslag för inköp av noter till Västerås Musiksällskap.**

I skrivelse till kulturnämnden hade Västerås Musiksällskap hemställt om ett anslag å 15.000 kronor för inköp av notmateriel.

Kulturnämnden hade i yttrande den 10 oktober 1952 hemställt, att stadsfullmäktige ville besluta att för inköp av notmateriel i första hand för Musiksällskapets behov ställa till kulturnämndens förfogande ett anslag å 15.000 kronor att utgå av kulturfondens disponibla avkastning samt bemyndiga kulturnämnden att i mån av behov därav utanordna medel till Musiksällskapet för erforderliga notinköp.

Genom utlåtande den 16 oktober 1952 hade drätselkammaren tillstyrkt stadsfullmäktige besluta *att* bifalla kulturnämndens förslag i ärendet dock med den ändringen att inköpet av noterna borde ske genom kulturnämndens försorg efter samråd med styrelsen för Musiksällskapet.

Efter föredragning av handlingarna (S. H. nr 204 ser. A) beslöto stadsfullmäktige utan omröstning i enlighet med drätselkammarens förslag.

§ 261. **Anslag för avröjning och planering av område inom kvarteret Malmskopan.**

I skrivelse den 2 oktober 1952 hade drätselkammaren på anförda skäl tillstyrkt stadsfullmäktige besluta att för avröjning och planering av område inom kvarteret Malmskopan anvisa ett anslag å 8.000 kronor samt *att* härav föranledd utgift skulle bestridas av i årets stat upptaget reservationsanslag till stadsfullmäktiges förfogande för oförutsedda utgifter.

Efter föredragning av handlingarna (S. H. nr 205 ser. A) beslöto stadsfullmäktige utan omröstning i enlighet med drätselkammarens förslag.

§ 262. **Anslag för förstärkning och omläggning av ledningar för vatten och avlopp inom kvarteret Läkaren.**

Styrelsen för stadens tekniska verk hade i skrivelse den 30 september 1952 på anförda skäl hemställt, att stadsfullmäktige ville besluta att för förstärkning och omläggning av ledningar för vatten- och avlopp för landstingets nuvarande sjukvårdsanläggningar och framtida bebyggelse inom kvarteret Läkaren och utsträckning av ledningarna till områdena nordost om kvarteret anvisa 485.000 kronor att täckas med 230.000 kronor ur tillfälliga fonden för tekniska verkens anslutningsavgifter och 175.000 kronor av lånemedel samt 80.000 kronor på sätt drätselkammaren funne lämpligt.

Genom utlåtande den 16 oktober 1952 hade drätselkammaren tillstyrkt stadsfullmäktige besluta *att* anvisa det av styrelsen begärda anslaget å 485.000 kronor, *att* anslaget skulle täckas med 230.000 kronor ur tillfälliga fonden för tekniska verkens anslutningsavgifter och med 255.000 kronor av lånemedel samt *att* uppdraga åt drätselkammaren att hos Kungl. Maj:t hemställa om tillstånd till upptagande av amorteringslån å 255.000 kronor ävensom vidtaga alla för lånets uppbärande i övrigt erforderliga åtgärder.

Efter föredragning av handlingarna (S. H. nr 206 ser. A) beslöto stadsfullmäktige utan omröstning i enlighet med drätselkammarens förslag.

§ 263. **Anslag för utförande av första etappen av skyddsrumsanläggning.**

I skrivelse den 2 oktober 1952 hade drätselkammaren på anförda skäl tillstyrkt stadsfullmäktige besluta *att* för utförande av en första etapp, motsvarande sprängningsarbeten m. m. för skyddsrumsanläggning i Mariaberget i huvudsaklig överensstämmelse med av drätselkammaren förordat förslag benämnt alternativ B anvisa ett anslag å 1.000.000 kronor i 1953 års stat att täckas med 400.000 kronor av skattemedel och 600.000 kronor av förväntat statsbidrag ävensom *att* uppdraga åt drätselkammaren att ansöka om största möjliga statsbidrag för ändamålet.

Efter föredragning av handlingarna (S. H. nr 207 ser. A) uppstod överläggning. Härunder yrkade herr Matell med instämmande av herr Turén att anslaget i den mån detsamma icke kunde bestridas av statsbidrag borde täckas med 100.000 kronor av skattemedel och 300.000 kronor av lånemedel. Herrar Engdahl, stadsdirektören och Pers yttrade sig utan yrkande. Herr Lundberg yrkade bifall till drätselkammarens förslag.

Efter avslutad överläggning ställdes proposition mellan å ena sidan herr Matells yrkande och å andra sidan drätselkammarens förslag. Herr ordföranden fann därvid, att stadsfullmäktige beslutat bifalla drätselkammarens förslag.

Votering begärdes, anställdes och utföll så att stadsfullmäktige med 46 jaröster mot 8 nejröster beslutat bifalla drätselkammarens förslag.

§ 264. **Förslag till budget för år 1953.**

Med skrivelse till stadsfullmäktige den 11 oktober 1952 hade magistraten överlämnat ett av drätselkammaren den 6 oktober 1952 upprättat förslag till utgifts- och inkomststat för år 1953 över vilket förslag bered-

ningsutskottet avgivit utlåtande den 10 oktober 1952 och därvid till alla delar tillstyrkt bifall till drätselkammarens förslag.

Handlingarna i ärendet föredrogos (S. H. nr 22 a och b samt nr 23 ser. B). Härunder yttrade sig herrar Engdahl, Pers, Matell, andre vice ordföranden och Turén.

Herr Pers yrkade på anförda skäl, att under 1 C 1 anslaget för arvode till drätselkammarens ordförande finge bibehållas vid det av kammaren föreslagna beloppet av 10.000 kronor men att drätselkammaren erhölle i uppdrag att till stadsfullmäktige senare inkomma med närmare förslag angående dispositionen av anslaget.

Herr Engdahl yrkade, att såsom villkor för anslag till olika organisationer för kulturella och sociala ändamål skulle gälla, att stadens revisorer skulle äga rätt taga del av räkenskaperna inom den organisation, som erhölle anslaget, i den mån stadsfullmäktige icke utsett kommunal revisor för granskning av räkenskaperna.

Härefter fattade stadsfullmäktige utan omröstning nedan angivna beslut i ärendet.

ALLMÄN FÖRVALTNING.

Beslöto stadsfullmäktige att godkänna förslaget till stat under titeln Allmän förvaltning med följande av drätselkammaren föreslagen ändring beträffande stadsrevisionens statförslag nämligen att anslaget för teknisk expertis och specialutredningar å kronor 4.000 bortfördes.

RÄTTS- OCH ORDNINGSVÄSEN.

Magistrat och rådhusrätt.

Stadsfullmäktige beslöto fastställa förslaget till stat för Magistrat och rådhusrätt med följande av drätselkammaren tillstyrkta ändringar, nämligen *att* anslaget till löner och arvoden sänktes från 253.000 kronor till 250.000 kronor, *att* anslaget för pensionsavgifter justerades, *att* anslaget för telefon, annonser o. dyl. nedsattes från 9.500 kronor till 8.500 kronor, *att* den interna posten för hyra höjdes samt *att* inkomster för sportler samt avgifter för registrering av handelsfirmor höjdes från 55.000 kronor till 60.000 kronor.

Polisväsen och fångvård.

I enlighet med drätselkammarens tillstyrkan beslöto stadsfullmäktige godkänna förslaget till stat för Polisväsen och fångvård med följande

ändringar, nämligen *att* anslaget för Löner till ordinarie personal sänktes med c:a 100.000 kronor, *att* anslaget för Löner till extra och tillfälliga befattningshavare nedsattes med 12.000 kronor, *att* anslaget å kontot Beklädnadsbidrag nedsattes med 5.000 kronor, *att* anslaget för anskaffning av bilar nedsattes med 22.000 kronor, *att* anslaget för anskaffning av inventarier nedsattes med 12.500 kronor, *att* anslaget för telefon, porton och annonser sänktes från 23.000 kronor till 21.000 kronor, *att* kontot Resor och traktamenten nedsattes från 12.000 kronor till 10.000 kronor, samt *att* av polisnämnden upptaget anslag för personalutbildning nedsattes från 2.500 kronor till 1.000 kronor.

Åklagarväsen.

Beslöto stadsfullmäktige fastställa stadsfiskalens förslag till budget för Åklagarväsen med den ändringen, att lönekontot sänktes till 72.000 kronor.

Övriga ändamål.

Stadsfullmäktige beslöto i oförändrat skick godkänna föreliggande förslag till stat för denna deltitel.

MANTALSSKRIVNINGS- OCH BESKATTNINGSVÄSEN.

Stadsfullmäktige beslöto fastställa förslaget till utgifts- och inkomststat under titeln Mantalsskrivnings- och beskattningsväsen med följande ändringar beträffande exekutionsverkets statförslag nämligen, *att* en post tillades å 2.100 kronor avseende andel i fastighetsskötarens lön för vaktmästaresysslan, samt *att* sportelinkomsterna upptoges till 30.000 kronor i stället för av magistraten beräknade 25.000 kronor.

BYGGNADS- OCH STADSPLANEVÄSEN.

Beslöto stadsfullmäktige godkänna byggnadsnämndens statförslag under titeln Byggnads- och stadsplaneväsen med mindre justeringar å anslagen för pensionsavgifter och med den ändring att ett anslag å 2.000 kronor för arkivfotografering tillades.

FÖRSVARSVÄSEN.

Stadsfullmäktige godkände förslaget till stat under titeln Försvarsväsen med följande ändringar i staten för civilförsvaret, nämligen *att* anslaget för resor och traktamenten nedsattes från 1.000 kronor till 500

kronor, *att* av behållna medel under konto 168,1 för ersättning och underhåll m. m. av skyddsrumsinredningar 8.000 kronor finge tagas i anspråk för anläggning av branddammar och återstoden c:a 1.600 kronor reserverades för konto 168,1,*att* i anledning härav anslaget för iordningställande av branddammar sänktes från 14.000 kronor till 6.000 kronor och *att* ett anslag å 1.000.000 kronor för offentligt skyddsrum i Mariaberget tillades nämndens statförslag ävenså ett anslag å 400.000 kronor avseende andra etappen av bergrum för civilförsvaret samt att härav föranledda justeringar gjordes å inkomstsidan.

BRANDFÖRSVAR.

Beslöto stadsfullmäktige fastställa brandstyrelsens förslag till budget för Brandförsvar med följande ändringar, tillägg och förbehåll nämligen *att* anslaget för Vikarier nedsattes från 70.000 kronor till 60.000 kronor, *att* anslaget för Löner och arvoden minskades med 10.000 kronor, *att* i kontot ingående merkostnad för uppflyttning av brandförmanstjänst i högre lönegrad godkändes under förutsättning av stadsfullmäktiges slutliga prövning av frågan om ändring av en befälsbefattning vid brandkåren, *att* beklädnadsanslaget nedsattes från 8.000 kronor till 7.000 kronor, *att* anslaget för resor och traktamenten sänktes från 900 kronor till 700 kronor och för övriga expenser från 700 kronor till 500 kronor, *att* anslaget för städning nedsattes från 11.000 kronor till 9.000 kronor, att begärt anslag å 25.000 kronor för anläggning av branddammar bortfördes från budgeten, *att* av brandstyrelsen begärt anslag å 125.000 kronor för anskaffande av ny magirusstege bibehölles men uppdelades till uttaxering under två år i finansförvaltningens stat samt *att* vissa justeringar vidtoges å posterna Pensionsavgifter och Hyra.

FASTIGHETSFÖRVALTNING.

Beslöto stadsfullmäktige godkänna föreliggande förslag till stat under titeln Fastighetsförvaltning med följande ändringar och tillägg nämligen beträffande 7 D 1 Jordbruksrörelse *att* andelen i avlöningskontorets kostnader höjdes från 1.000 kronor till 1.300 kronor, *att* anslaget för inköp av grisar bortfördes från staten, samt beträffande 7 D 2 Skogar *att* anslaget under posten Pensioner borttoges och inkomstposten Försäljningar av skogsprodukter höjdes från 70.000 kronor till 75.000 kronor.

GATU- OCH PARKFÖRVALTNING.

Stadsfullmäktige beslöto fastställa föreliggande förslag till stat för Gatu- och parkförvaltning med följande ändringar och tillägg under titeln 8 C Parkförvaltning nämligen *att* anslaget för andel i avlöningskontorets kostnader justerades uppåt med 1.000 kronor, *att* anslaget för materiel för parkunderhållet nedsattes från 67.000 kronor till 65.000 kronor, *att* anslaget för städning och renhållning nedsattes från 2.900 kronor till 2.000 kronor, *att* anslaget för uppvärmning sänktes från 6.000 kronor till 4.000 kronor, *att* anslaget för parkområde vid Jakobsbergsplan jämte norr och väster därom belägen parkskog nedsattes från 20.000 kronor till 10.000 kronor, *att* anslaget för ordnande av musikestrad och terrassplanering på Djäkneberget borttoges, *att* anslaget för uppförande av toalettbyggnad m. m. nedsattes från 20.000 kronor till 10.000 kronor, *att* anslaget för anskaffande av inventarier sänktes från 20.250 kronor till 16.000 kronor, *att* begärt anslag å 12.200 kronor för parkområde vid Herrgårdsvägen norr om landstingets nya barnhem icke upptoges utan tidigare härför beviljat anslag reserverades, *att* i stället anslag upptoges å 12.200 kronor för iordningställande av parkområde vid Blåsboskolan, samt *att* å inkomstsidan posten Diverse rörelseintäkter höjdes från 3.000 kronor till 5.000 kronor.

HAMNFÖRVALTNING.

Stadsfullmäktige beslöto antaga hamnstyrelsens förslag till stat med följande ändringar, nämligen *att* anslaget för löner och arvoden netto höjdes från 135.000 kronor till 136.000 kronor, *att* posten Pensionsavgifter höjdes från 19.500 kronor till 27.400 kronor, *att* å posten Hyra för hamnkontoret en mindre justering skedde, *att* inkomsten av bogsering och isbrytning höjdes från 100.000 kronor till 120.000 kronor, samt *att* inkomstposten Kranhyror höjdes från 500.000 kronor till 550.000 kronor.

KOMMUNIKATIONSFÖRETAG.

Godkände stadsfullmäktige i oförändrat skick föreliggande förslag till stat under titeln Kommunikationsföretag.

INDUSTRIELLA VERK.

Stadsfullmäktige beslöto godkänna förslaget till stat under titeln Industriella verk med följande av drätselkammaren föreslagen ändring beträffande driftinkomster under titeln 11 C Elektricitetsverk nämligen *att* inkomsten av den enskilda strömförbrukningen höjdes från 4.500.000 kronor till 4.600.000 kronor.

HÄLSO- OCH SJUKVÅRD.

Stadsfullmäktige beslöto godkänna förslaget till stat under titeln Hälso- och sjukvård med följande ändringar, nämligen *att* anslaget för resor och traktamenten nedsattes från 4.000 kronor till 3.000 kronor, *att* anslaget för analyser sänktes från 3.000 kronor till 2.500 kronor, *att* ett anslag för psykisk rådgivning å 2.000 kronor tillades, jämte motsvarande post å inkomstsidan, *att* anslaget för pensioner justerades nedåt samt *att* anslaget för anskaffning av ambulansbil borttoges.

ALLMÄN HYGIEN.

Stadsfullmäktige beslöto antaga föreliggande förslag till budget för Allmän hygien med följande ändringar nämligen under 13 C Renhållningsverk *att* posten Löner och arvoden höjdes från 103.000 kronor till 106.000 kronor, att anslaget för tidavlönad kollektivanställd personal nedsattes från 146.000 kronor till 138.000 kronor, *att* anslaget för avlöning av kollektivanställd personal under sjuk- och olycksfallstid nedsattes från 11.000 kronor till 10.000 kronor, *att* andelen i avlöningskontorets kostnader höjdes från 600 kronor till 800 kronor, *att* anslaget för semesterlöner nedsattes från 9.000 kronor till 8.000 kronor och att justering gjordes å posten Pensionsavgifter; samt under 13 D 1 Varmbadhus *att* pensionsanslaget nedsattes från 27.000 kronor till 25.000 kronor, *att* anslaget för bränsle och kraftström nedsattes från 55.000 kronor till 50.000 kronor och *att* en mindre justering gjordes å posten pensionsavgifter.

LIVSMEDELSHYGIEN OCH LIVSMEDELSTILLFÖRSEL.

Stadsfullmäktige fastställde i oförändrat skick föreliggande förslag till budget under titeln livsmedelshygien och livsmedelstillförsel.

UNDERVISNINGS- OCH BILDNINGSVERKSAMHET.

Folkskola och fortsättningsskola.

Stadsfullmäktige beslöto godkänna folkskolestyrelsens förslag till stat med följande ändringar *dels* beträffande titeln Administrationen, *att* anslagen för löner och pensioner justerades, *att* anslaget för telefon, porton och annonser nedsattes från 13.000 kronor till 11.000 kronor, *dels* beträffande titeln Undervisning *att* anslaget för löner till undervisningspersonal nedsattes från 3.232.000 kronor till 3.200.000 kronor, *att* anslaget för fri undervisningsmateriel nedsattes från 175.000 kronor till 165.000 kronor, *att* kontot Slöjdmateriel för flickor nedsattes från 33.000 kronor till

30.000 kronor, *att* anslaget för stipendier till lärare för studier vid universitet och för vidareutbildning i engelska nedsattes från 10.000 kronor till 3.000 kronor och uppfördes under rubriken Bidrag till lärares utbildning i engelska, *dels* under titeln Fastigheter och inventarier *att* anslaget för förbrukningsinventarier nedsattes från 20.000 kronor till 18.000 kronor, *att* anslaget fö r underhållsansla g för byggnader nedsattes från 270.000 kronor till 200.000 kronor, dock att i det ursprungliga anslaget ingående kostnad för flyttning av barack vid Hammarby 40.000 kronor utbrötes och flyttades till konto 360,9, *att* anslaget för underhåll av skolgårdar nedsattes från 71.000 kronor till 50.000 kronor, *att* anslaget för skötseln av skolornas gräsmattor, häckar och planteringar nedsattes från 25.000 kronor till 20.000 kronor, *att* anslag för uppvärmning och sotning sänktes från 225.000 kronor till 210.000 kronor, och *att* anslaget för underhåll av fasta och lösa inventarier nedsattes från 53.000 kronor till 48.000 kronor, *dels ock* under titeln Skolmåltider *att* anslaget för matvaror nedsattes från 480.000 kronor till 450.000 kronor, *att* anslaget för stipendier för personalutbildning borttoges, *att* å inkomstsidan Kostersättning från personal höjdes från 14.000 kronor till 16.000 kronor, samt *att* en inkomst å 1.000 kronor tillades utgörande statsbidrag till skolmåltidsinventarier.

Praktisk realskola.

Godkände stadsfullmäktige föreliggande förslag till stat för Praktisk realskola med följande ändringar och tillägg nämligen *att* anslaget för undervisningsmateriel nedsattes från 9.000 kronor till 8.000 kronor, *att* anslaget för simbad höjdes från 1.400 kronor till 2.700 kronor samt *att* å inkomstsidan tillagts en post å 3.000 kronor utgörande statsbidrag för skolmåltider.

Kommunal Flickskola.

Stadsfullmäktige beslöto fastställa föreliggande förslag till stat för Kommunal Flickskola med förutom justering av anslaget för pensionsavgifter följande ändringar, nämligen *att* anslaget för uppvärmning nedsattes från 25.000 kronor till 22.000 kronor, samt *att* inkomsterna av terminsavgifter höjdes från 23.000 kronor till 25.000 kronor.

Statliga läroverk.

Stadsfullmäktige beslöto fastställa föreliggande förslag till stat för Statliga läroverk.

Yrkesskola.

Stadsfullmäktige beslöto godkänna föreliggande förslag till stat för Yrkesskola med reservation för stadsfullmäktiges bifall till yrkesskolestyrelsens framställning om uppflyttning av kanslibiträdestjänst till befattning som kontorist, vilket ärende av stadsfullmäktige återremitterats.

Gymnastik och idrott.

Stadsfullmäktige beslöto godkänna förslaget till stat under titeln Gymnastik och idrott med följande ändringar nämligen *dels* beträffande titeln Gemensam förvaltning *att* anslaget för löner till kollektivanställd personal nedsattes från 80.000 kronor till 75.000 kronor, att posterna Pensionsavgifter och Pensioner justerades, *att* anslaget för bidrag till idrottsutbyte med vänorterna sänktes från 5.000 kronor till 4.000 kronor samt överfördes till deltiteln 15 I 5, *att* anslaget för tränarverksamhet sänktes från 4.000 kronor till 3.000 kronor samt överfördes till sistnämnda deltitel, *att* anslaget under konto 126,1 å 25.000 kronor till utredningskostnader för ny idrottsplats borttoges och att å inkomstsidan tillades en post å 200 kronor för olycksfallsersättning och *dels* beträffande titeln Idrottsplats *att* anslaget för idrottsplats å Skallberget nedsattes från 15.000 kronor till 10.000 kronor, *att* anslaget för idrottsplats vid Grytaborgsskolan borttoges och *att* anslaget för ståplatsläktare nedsattes från 25.000 kronor till 15.000 kronor.

Stadsbibliotek.

Stadsfullmäktige beslöto godkänna föreliggande förslag till stat under denna titel med av drätselkammaren föreslagen justering ifråga om anslagen till befattningen som sjukhusbibliotekarie och barnbibliotekarie.

Övriga ändamål.

Beslöto stadsfullmäktige godkänna föreliggande förslag till stat under titeln Övriga ändamål.

SOCIALVÅRD.

Stadsfullmäktige fastställde förslaget till stat under titeln Socialvård med följande ändringar nämligen, *dels* under deltiteln Sluten fattigvård *att* anslaget för Löner och arvoden höjdes med 1.000 kronor under förbehåll av stadsfullmäktiges bifall till uppflyttning av en sömmerska i löne-

grad 9, *att* anslaget för värme sänktes från 60.000 kronor till 55.000 kronor, *att* anslaget å 4.500 kronor för utbyte av motströmsapparat borttoges, *att* anslaget till pensioner nedsattes från 18.000 kronor till 15.000 kronor och *att* ett anslag å 95.000 kronor tillades för inköp av Badelunda ålderdomshems fastighet,*dels* beträffande deltiteln Öppen fattigvård *att* anslaget för understöd i kontanter nedsattes från 140.000 kronor till 130.000 kronor, *att* å inkomstsidan posten Ersättning av enskilda höjdes från 60.000 kronor till 65.000 kronor, *dels* beträffande deltiteln Öppen barnavård *att* vissa justeringar vidtoges bland annat beträffande anslagen för andel i socialvårdsbyråns kostnader samt löner och arvoden, *att* under rubriken Pensioner tillades ett belopp å 3.000 kronor, *att* anslaget för feriebarnsverksamhet bland barn i förskoleåldern å 2.000 kronor borttoges och *att* å inkomstsidan ersättning av enskilda för uppfostringsbidrag höjdes från 50.000 kronor till 55.000 kronor,*dels* beträffande deltiteln Barnträdgårdar och klubbar *att* anslaget för städning sänktes från 34.750 till 30.000 kronor, *att* anslaget för inköp av inventarier sänktes från 12.400 kronor till 8.000 kronor, *att* justering vidtoges beträffande hyresposten, *att* å inkomstsidan avgifterna höjdes från 34.000 kronor till 36.000 kronor samt *att* en inkomstpost avseende hyror av anställda å 1.300 kronor tillades, *dels* beträffande deltiteln Daghem och eftermiddagshem, *att* anslaget för bespisning nedsattes från 40.100 kronor till 38.000 kronor, att justering vidtoges beträffande hyresposten samt *att* å inkomstsidan tillades en post å 800 kronor utgörande bidrag från landstinget, *dels* beträffande deltiteln Uddens Barnkoloni *att* anslaget för sjukvård sänktes från 3.450 kronor till 2.500 kronor och att *mindre* justering vidtoges beträffande posten Löner och arvoden, *dels* beträffande deltiteln Ungdomsvård *att* anslaget för hyror justerades, dels beträffande deltiteln Nykterhetsvård *att* en justering vidtoges uppåt av anslaget för pensionsavgifter, *dels ock* beträffande deltiteln Hemsysterverksamhet *att* anslaget för hemsamaritverksamhet nedsattes från 3.000 kronor till 1.000 kronor och *att* inkomstposten Ersättning för lämnad hemhjälp höjdes från 3.500 kronor till 4.500 kronor.

SOCIAL FÖRMEDLINGSVERKSAMHET.

Stadsfullmäktige beslöto godkänna föreliggande förslag till stat under denna titel.

SOCIALFÖRSÄKRING.

Beslöto stadsfullmäktige fastställa förslaget till stat under denna titel med följande ändring beträffande deltiteln Folkpensionering nämligen att vissa justeringar vidtoges beträffande posterna Löner och arvoden samt Pensionsavgifter.

KRISTIDSFÖRVALTNING.

Stadsfullmäktige beslöto godkänna föreliggande förslag till stat under denna titel med följande förbehåll *dels* beträffande deltiteln Hyresnämnd *att* anslaget för Löner och arvoden bibehölles under förbehåll av löne- och avtalsnämndens godkännande, *dels ock* beträffande deltiteln Övriga ändamål *att* anslaget för pension bibehölles under förbehåll av stadsfullmäktiges bifall till framställning om pension till en avliden anställds änka.

FINANSFÖRVALTNING.

Stadsfullmäktige beslöto härefter bifalla föreliggande förslag i vad avsåge under huvudtiteln Finansförvaltning upptagna utgifter och inkomster med undantag för kommunala uttaxeringen samt hundskatten, varom stadsfullmäktiges beslut skulle fattas i samband med prövning av staten i dess helhet.

Stadsfullmäktige beslöto slutligen utan omröstning i enlighet med drätselkammarens och beredningsutskottets förslag *att* fastställa hundskatten till 50 kronor per hund, *att* fastställa uttaxeringen för år 1953 till kronor 8:85 per skattekrona, *att* från och med den 1 januari 1953 höja arvodet till löne- och avtalsnämndens ordföranden från 2.200 kronor till 3.000 kronor, arvodet till var och en av de två ledamöterna i löne- och avtalsnämndens arbetsutskott från 400 kronor till 500 kronor, arvodet till stadsrevisionens ordförande från 250 kronor till 350 kronor och för var och en av stadsrevisionens övriga ledamöter från 250 kronor till 300 kronor, arvodet till drätselkammarens ordförande från 4.500 kronor till 10.000 kronor och arvodet till styrelsens för tekniska verken ordförande från 1.500 kronor till 3.000 kronor, allt per år räknat, *att* uppdraga åt drätselkammaren att till stadsfullmäktige inkomma med förslag angående dispositionen av anslaget för arvodet till drätselkammarens ordförande, *att* från och med den 1 januari 1953 arvode skulle utgå till parkstyrelsens ordförande med 600 kronor och till idrottsstyrelsens ordförande med 400 kronor per år, *att* av från tidigare år under konto 5 A—168,1, reserverade medel för ersätt-

ning och underhåll m. m. av skyddsrumsinredningar ett belopp av 8.000 kronor finge tagas i anspråk för anläggning av branddammar medan återstoden av medlen reserverades å förstnämnda konto, *att* ställa till brandstyrelsens förfogande ett belopp av 14.000 kronor av brandförsvarsfonden för anskaffande av ny utryckningsvagn, *att* bemyndiga styrelsen för tekniska verken att under år 1953 få disponera intill ett belopp av 100.000 kronor ur tillfälliga fonden för tekniska verkens anslutningsavgifter och intill ett belopp av 38.800 kronor ur särskilda fonden för anskaffning av större arbetsmaskiner och bilar, *att* reserverade medel under konto 15 I 1—126,1 Utredningskostnader för ny idrottsplats, cirka 2.900 kronor, skulle överföras till konto 15 I 2—360,01 Idrottsanläggning å Rocklunda (utredningskostnad), *att* till sistnämnda konto skulle överföras jämväl från förra året reserverade medel för ombyggnadsarbeten vid Arosvallen 26.400 kronor, *att* jämväl i övrigt godkänna drätselkammarens förslag till utgifts- och inkomststat för år 1953 med härovan under titlarna gjorda särskilda yrkanden och förbehåll, samt att beträffande samtliga de utgiftsposter för vilka sådant i budgeten särskilt anmärkts medgiva, att den behållning, som vid utgången av år 1952 förefunnes av för ändamålet tidigare beviljade medel, finge för samma ändamål reserveras till år 1953.

Slutligen beslöto stadsfullmäktige likaledes utan omröstning, i enlighet med herr Engdahls yrkande att såsom villkor för de av fullmäktige till vissa organisationers förfogande ställda anslagen till olika kulturella och sociala ändamål skulle gälla, att stadens revisorer ägde rätt taga del av räkenskaperna inom den organisation, som erhölle anslaget, i den mån fullmäktige icke utsett kommunal revisor för räkenskaperna.

§ 265. **Avsägelse av kommunala uppdrag.**

I skrivelse den 15 oktober 1952 hade stadsfullmäktigeledamoten Rudmar Thunell hemställt att bliva befriad från uppdraget såsom ledamot av stadsfullmäktige samt övriga kommunala uppdrag.

Stadsfullmäktige beslöto *dels* godkänna den begärda avsägelsen, *dels* hos magistraten hemställa om röstsammanräkning för utseende av ny ledamot i herr Thunells ställe, *dels ock* anmoda beredningsutskottet att till stadsfullmäktige inkomma med förslag angående de förtroendemannaval, som föranleddes av herr Thunells avsägelse från övriga kommunala uppdrag, vilka av honom innehades på grund av stadsfullmäktiges val.

§ 266. **Avsägelse av kommunala uppdrag.**

I skrivelse den 26 oktober 1952 hade stadsfullmäktigeledamoten Fritz Eklund hemställt om befrielse från ledamotskap av stadsfullmäktige och drätselkammaren från och med innevarande års utgång.

Stadsfullmäktige beslöto *dels* godkänna den begärda avsägelsen, *dels* hos magistarten hemställa om röstsammanräkning för utseende av ny ledamot i herr Eklunds ställe, *dels ock* anmoda beredningsutskottet att till stadsfullmäktige inkomma med förslag till efterträdare efter herr Eklund.

In fidem:

Per Siösteen.

Justerat den 11 november 1952.

GUSTAF OLSSON.

Karl Pettersson. *J. Haasum.*

Offentligen uppläst den 11 november 1952; betygar

Ex officio:

Per Siösteen.

Stadsfullmäktige i Västerås Protokoll

Den 27 november

Närvarande: Herrar ordföranden Olsson, förste vice ordföranden Leontein, andre vice ordföranden Sjöberg, Eklund, Engdahl, fru Berg, herrar Thorén, J. Ruben Nyman, Lundberg, Pers från § 270, Nyström, Turén, fru Kjelldahl, herr Hellman, fru Hall, herrar Jonsson, Berglind, fru Bergsten, herrar Matell, Åke Johansson, fröken Anna Carlsson, herrar Lindqvist, Erik Pettersson, Carlfors, Grip, fröken Ingeborg Jansson, fru Andrén, herrar Wässman, Eric R. Carlsson, Hugo Ericsson, Karl Pettersson, Haasum, Nordin, fru Schörling, herrar Ernfrid Carlsson, fru Anna Larsson, herrar Ruben Carlsson, Milbers, Gustaf Nyman, Råberg, Gösta Larsson, Bååth, Göthlin, Kraft, fru Ekström, fru Johansson, herrar Alderhed, Svensson, Strömberg, Engström, John Olsson, Lundh, Gustafson, Andersson, Ring, Ruben Berg och Klingvall.

Frånvarande med godkänt förvall: Herrar John Johansson och Brismar.
För magistraten: Rådmannen Folke Höijer.

§ 267. **Protokollsjustering.**

Uppdrogs åt herrar Nordin och Gösta Larsson att jämte herr ordföranden justera det vid dagens sammanträde förda protokollet, i sammanhang varmed tillkännagavs, att protokollets justering och offentliga uppläsning skulle äga rum å rådhuset onsdagen den 3 december 1952 klockan 13.30.

§ 268. **Förvärv av tomten nr 4 i kvarteret Galle.**

I skrivelse den 6 november 1952 hade drätselkammaren på anförda skäl tillstyrkt stadsfullmäktige besluta *att* bemyndiga kammaren på i huvudsak i skrivelsen angivna villkor samt på sedvanliga villkor i övrigt träffa

avtal om förvärv av tomten nr 4 i kvarteret Galle ävensom vidtaga alla för köpets genomförande erforderliga åtgärder samt *att* köpeskillingen, 42.500 kronor, skulle bestridas av försäljningsmedelsfonden.

Efter föredragning av handlingarna (S. H. nr 208 ser. A) beslöto stadsfullmäktige utan omröstning i enlighet med drätselkammarens förslag.

§ 269. **Tilläggsanslag till magistraten för anskaffande av inventarier under år 1952.**

I skrivelse den 23 oktober 1952 hade magistraten på anförda skäl hemställt, att stadsfullmäktige ville ställa till magistratens förfogande ett tilläggsanslag å 5.500 kronor för anskaffande av inventarier under år 1952.

Genom utlåtande den 6 november 1952 hade drätselkammaren tillstyrkt stadsfullmäktige besluta *att* anvisa det begärda anslaget å 5.500 kronor samt *att* härav föranledd utgift skulle täckas av i årets stat upptaget reservationsanslag till stadsfullmäktiges förfogande för oförutsedda utgifter.

Efter föredragning av handlingarna (S. H. nr 209 ser. A) beslöto stadsfullmäktige utan omröstning i enlighet med drätselkammarens förslag.

§ 270. **Disposition av brandskadeersättning för byggnad å stadsägan nr 228.**

Drätselkammaren hade i skrivelse den 6 november 1952 på anförda skäl tillstyrkt stadsfullmäktige besluta *att* den å staden belöpande brandskadeersättningen för den nedbrunna byggnaden å stadsägan nr 228, 80.000 kronor, skulle tillföras försäljningsmedelsfonden *samt* att bemyndiga kammaren att av fondens medel taga i anspråk ett belopp av 8.800 kronor för röjning av brandplatsen och framdragande av vattenledning m. m.

Efter föredragning av handlingarna (S. H. nr 210 ser. A) beslöto stadsfullmäktige utan omröstning i enlighet med drätselkammarens förslag.

§ 271. **Godkännande av förslag till organisationsplan för Västerås skoldistrikt.**

Med skrivelse den 22 oktober 1952 hade folkskolestyrelsen överlämnat förslag till organisationsplan för Västerås skoldistrikt samt hemställt, att stadsfullmäktige ville godkänna förslaget.

Drätselkammaren hade i yttrande den 6 november 1952 och beredningsutskottet genom utlåtande den 12 i samma månad tillstyrkt stadsfullmäktige besluta *att* bifalla folkskolestyrelsens förslag i ärendet.

Efter föredragning av handlingarna (S. H. nr 211 ser. A) beslöto stadsfullmäktige utan omröstning i enlighet med drätselkammarens och beredningsutskottets tillstyrkan.

§ 272. **Fråga om utökning av poliskåren.**

I skrivelse den 8 juli 1952 hade polisnämnden på anförda skäl hemställt, att stadsfullmäktige ville besluta, att från och med den 1 januari 1953 medgiva utökning av polisverkets personal med en kriminalöverkonstapel, fyra kriminalkonstaplar, en överkonstapel och fem konstaplar vid ordningspolisen, omändring av en skrivbiträdesbefattning till kontorsbiträde och inköp av ytterligare en radiobil samt att medgiva inrättande av ytterligare fem poliskonstapelstjänster från den 1 januari 1954.

Löne- och avtalsnämnden hade i yttrande den 15 oktober 1952 tillstyrkt stadsfullmäktige besluta att från och med den 1 januari 1953 inrätta en ordinarie befattning såsom kriminalöverkonstapel i lönegrad 19, fyra ordinarie befattningar såsom kriminalkonstapel i lönegrad 16, en ordinarie befattning såsom polisöverkonstapel i lönegrad 19 och fem ordinarie befattningar såsom poliskonstapel i lönegrad 14 samt att från och med den 1 januari 1953 ändra den i framställningen åsyftade befattningen såsom skrivbiträde till en befattning såsom kontorsbiträde i lönegrad 8.

Drätselkammaren hade genom utlåtande den 6 november 1952 tillstyrkt stadsfullmäktige besluta *att* till alla delar bifalla löne- och avtalsnämndens förslag, *att* medgiva inköp av ytterligare en radiobil, *att* för organisationens genomförande under år 1953 anvisa ett förslagsanslag å 140.000 kronor samt *att* härav föranledd utgift skulle bestridas av i 1953 års stat upptaget reservationsanslag till stadsfullmäktiges förfogande för oförutsedda utgifter.

Efter föredragning av handlingarna (S. H. nr 212 ser. A och nr 31 ser. B) beslöto stadsfullmäktige utan omröstning i enlighet med drätselkammarens förslag.

§ 273. **Fråga om uppflyttning av befattning som sömmerska vid ålderdomshemmet i högre lönegrad.**

I skrivelse den 13 augusti 1952 hade fattigvårdsstyrelsen anhållit att befattningen som sömmerska vid ålderdomshemmet måtte uppflyttas till lönegrad 9 samt att innehavaren av tjänsten finge tillgodoräkna sig antalet intjänta ålderstillägg.

Löne- och avtalsnämnden hade genom yttrande den 20 augusti 1952 tillstyrkt stadsfullmäktige besluta att från och med den 1 januari 1953 uppflytta befattningen såsom sömmerska vid ålderdomshemmet från lönegrad 7 till lönegrad 9.

Sedan drätselkammaren vid sammanträde den 4 september 1952 återremitterat ärendet till löne- och avtalsnämnden för omprövning och övervägande huruvida icke för den terapeutiska verksamheten borde utgå särskilt arvode och lönesättning av tjänsten bestämmas med hänsyn härtill, har löne- och avtalsnämnden i skrivelse den 13 oktober 1952 till drätselkammaren — ehuru med tvekan — tillstyrkt att befattningshavaren under år 1953 såsom särskild ersättning för den terapeutiska verksamheten tillerkändes ett lönetillägg å 600 kronor, vilket belopp något understege skillnaden mellan slutlönen i lönegrad 9 och slutlönen i lönegrad 7, *att* frågan efter utgången av år 1953 borde bliva föremål för förnyad prövning samt *att* till följd av tilläggets provisoriska karaktär detta icke borde medräknas i den lön, som vore grundläggande för beräkning av pension och för beräkning av sjuklön m. fl. förmåner.

Drätselkammaren hade genom utlåtande den 6 november 1952 tillstyrkt stadsfullmäktige besluta *att* till nuvarande innehavare av befattningen som sömmerska vid ålderdomshemmet under år 1953 skulle utgå ett särskilt arvode å 600 kronor såsom ersättning för befattningshavarens terapeutiska verksamhet vid ålderdomshemmet *att* frågan efter utgången av 1953 skulle bliva föremål för stadsfullmäktiges förnyade prövning samt *att* arvodet icke skulle anses grundläggande för beräkning av pension och sjuklön m. fl. förmåner.

Efter föredragning av handlingarna (S. H. nr 213 ser. A) beslöto stadsfullmäktige utan omröstning i enlighet med drätselkammarens förslag.

§ 274. Tjänstetidsberäkning för badhusföreståndaren Tord Söderquists pensionering.

I skrivelse den 15 oktober 1952 hade löne- och avtalsnämnden på anförda skäl tillstyrkt att stadsfullmäktige ville besluta att badhusföreståndaren Tord Söderquist finge tillgodoräkna sig tjänstetid för pension med tillhopa 6 år och 9 månader av tiden före tillträdet av ordinarie tjänst.

Drätselkammaren hade genom utlåtande den 6 november 1952 tillstyrkt stadsfullmäktige besluta *att* till alla delar bifalla löne- och avtalsnämndens förslag.

Efter föredragning av handlingarna (S. H. nr 214 ser. A) beslöto stadsfullmäktige utan omröstning i enlighet med drätselkammarens tillstyrkan.

§ 275. **Anslag för pålningsarbeten för biblioteksbyggnad inom kvarteret Heimer.**

I skrivelse den 9 november 1952 hade bibliotekskommittén på anförda skäl hemställt, att stadsfullmäktige ville anvisa ett anslag å 200.000 kronor för pålningsarbeten för biblioteksbyggnad i kvarteret Heimer samt att uppdraga åt utredningskommittén att i fortsättningen fungera såsom byggnadskommitté för biblioteket.

Genom utlåtande den 13 november 1952 hade drätselkammaren tillstyrkt stadsfullmäktige besluta *att* anvisa ett anslag å 200.000 kronor för pålningsarbeten för biblioteksbyggnad i kvarteret Heimer att täckas av fonden för allmänna byggnader samt *att* uppdraga åt utredningskommittén att i fortsättningen fungera som byggnadskommitté för biblioteket.

Efter föredragning av handlingarna (S. H. nr 215 ser. A) beslöto stadsfullmäktige utan omröstning i enlighet med drätselkammarens förslag.

§ 276. **Anslag för ombyggnad av siloskajen.**

Hamnstyrelsen hade i skrivelse till stadsfullmäktige den 5 november 1952 på anförda skäl hemställt om ett anslag å 400.000 kronor för om- och tillbyggnad av kajen vid Arosbygdens siloanläggning i gamla hamnen.

Drätselkammaren hade genom utlåtande den 13 november 1952 tillstyrkt stadsfullmäktige besluta *att* för om- och tillbyggnad av kajen vid Arosbygdens siloanläggning i gamla hamnen anvisa ett anslag å 400.000 kronor, *att* anslaget skulle täckas till ett belopp av 100.000 kronor av uttaxerade medel å hamnens stat samt till återstående belopp, 300.000 kronor, genom upptagande av amorteringslån samt *att* uppdraga åt drätselkammaren att hos Kungl. Maj:t göra framställning om tillstånd att för ändamålet upptaga amorteringslån ävensom vidtaga övriga för lånets upptagande och utkvitterande erforderliga åtgärder.

Efter föredragning av handlingarna (S. H. nr 216 ser. A) beslöto stadsfullmäktige utan omröstning i enlighet med drätselkammarens förslag.

§ 277. **Anslag för upprensning av Emausbäcken.**

I skrivelse den 13 november 1952 hade drätselkammaren på anförda skäl tillstyrkt stadsfullmäktige besluta *att* för upprensning av Emausbäcken ställa till drätselkammarens förfogande ett anslag av 12.000 kronor att täckas av det till stadsfullmäktiges förfogande i årets stat ställda reservationsanslaget för oförutsedda utgifter.

Efter föredragning av handlingarna (S. H. nr 217 ser. A) beslöto stadsfullmäktige utan omröstning i enlighet med drätselkammarens förslag.

§ 278. **Anslag till Husmödrarnas Semesterhem.**

Drätselkammaren hade i skrivelse den 13 november 1952 på anförda skäl tillstyrkt stadsfullmäktige besluta *att* för reparationer i husmödrarnas semesterhem på Almö-Lindö lämna ett anslag å 2.000 kronor att täckas av det i årets stat till stadsfullmäktiges förfogande ställda reservationsanslaget för oförutsedda utgifter.

Efter föredragning av handlingarna (S. H. nr 218 ser. A) beslöto stadsfullmäktige utan omröstning i enlighet med drätselkammarens förslag.

§ 279. **Förvärv av kvarteret Solberga.**

I skrivelse den 13 november 1952 hade drätselkammaren på anförda skäl tillstyrkt stadsfullmäktige besluta *att* för en köpeskilling av 195.000 kronor och på sedvanliga villkor i övrigt förvärva fastigheten kvarteret Solberga i Västerås, *att* köpeskillingen skulle täckas till ett belopp av 40.000 kronor genom ianspråktagande av tidigare anvisat och reserverat anslag för ritningar till ett hamnmagasin samt till återstående belopp eller 155.000 kronor av uttaxerade medel samt *att* uppdraga åt drätselkammaren att vidtaga alla för förvärvets genomförande erforderliga åtgärder.

Efter föredragning av handlingarna (S. H. nr 219 ser. A) och sedan herrar Turén, Lindkvist och Eklund yttrat sig utan yrkande, beslöto stadsfullmäktige utan omröstning i enlighet med drätselkammarens förslag.

§ 280. **Förslag till nybyggnad inom kvarteret Nimrod.**

I skrivelse till stadsfullmäktige den 30 september 1952 hade styrelsen för tekniska verken på anförda skäl hemställt att stadsfullmäktige ville besluta att för uppförande av en nybyggnad inom kvarteret Nimrod anvisa 3.850.000 kronor att täckas med 1.100.000 kronor av skattemedel å tekniska verkens stat åren 1954, 1955 och 1956 samt med 2.750.000 kronor av lånemedel.

Rådhuskommittén hade i skrivelse till drätselkammaren den 12 november 1952 meddelat, att med hänsyn till att projektet lämnade ett mycket önskvärt tillskott till lokaler för tekniska verken och även för andra delar av stadsförvaltningen, kommittén för sin del tillstyrkte detsamma, även om det uppgjorda programmet för stadshusbebyggelsen härigenom i viss mån komme att rubbas.

Drätselkammaren hade genom utlåtande den 13 november 1952 tillstyrkt stadsfullmäktige besluta *att* med bifall till styrelsens för tekniska verken framställning anvisa för uppförande av nybyggnad inom kvarteret

Nimrod ett anslag av 3.850.000 kronor att täckas med 1.100.000 kronor av skattemedel på tekniska verkens stat och med 2.750.000 kronor av lånemedel samt *att* uppdraga åt drätselkammaren att hos Kungl. Maj:t göra framställning om tillstånd att för ändamålet upptaga amorteringslån ävensom vidtaga övriga för lånets upptagande och utkvitterande erforderliga åtgärder.

Efter föredragning av handlingarna (S. H. nr 220 ser. A) och sedan herr Engdahl och herr ordföranden yttrat sig utan yrkande, beslöto stadsfullmäktige i enlighet med drätselkammarens förslag.

§ 281. **Fråga om provisorisk höjning av det särskilda bostadstillägget under år 1953.**

I skrivelse den 13 september 1952 hade den av stadsfullmäktige tillsatta kommittén för utredning rörande folkpensionärernas bostadsförhållanden m. m. på anförda skäl hemställt, *att* av kommittén verkställd utredning i vad densamma berörde folkpensionärernas bostadskostnader, måste läggas till grund för de överväganden och förslag till kommunala bostadstillägg i Västerås från och med 1954, som stadens pensionsnämnder och kommittén gemensamt hade att utarbeta samt *att* stadsfullmäktige ville besluta att såsom provisorisk förbättring av de nu utgående särskilda bostadstilläggen från och med januari 1953 utbetala till ensamstående pensionär, vilken åtnjuter eller beviljats särskilt bostadstillägg, ett tillägg med 6 kronor per månad samt till gift pensionär, som åtnjuter eller beviljas sådant bostadstillägg ett tillägg med 4 kronor per månad.

Pensionsnämnderna hade i yttrande den 1 oktober 1952 på anförda skäl hemställt, att stadsfullmäktige ville besluta en provisorisk förhöjning av nu utgående särskilda bostadstillägg under år 1953 med 60 % av till varje pensionär utgående grundbelopp.

Drätselkammaren hade genom utlåtande den 6 november 1952 tillstyrkt stadsfullmäktige besluta *att* de under 1953 utgående särskilda bostadstilläggen skulle förhöjas med 60 % på utgående grundbelopp, dock att tillägget skulle avrundas till närmast med 12 delbara belopp samt *att* kostnaderna härför skulle bestridas av uttaxerade medel.

Beredningsutskottet hade i yttrande den 12 november 1952 tillstyrkt stadsfullmäktige besluta att bifalla drätselkammarens förslag i ärendet.

Efter föredragning av handlingarna (S. H. nr 221 ser. A och 32 a ser. B) uppstod överläggning. Härunder yrkade herr Lindkvist att nu utgående bostadstillägg borde höjas med 100 % för såväl ensamstående som makar, medan herr Berglind yrkade bifall till beredningsutskottets förslag.

Efter avslutad överläggning ställdes proposition mellan å ena sidan herr Lindkvists yrkande och å andra sidan beredningsutskottets förslag. Herr ordföranden fann därvid, att stadsfullmäktige beslutat bifalla beredningsutskottets förslag.

Votering begärdes, anställdes och utföll så, att stadsfullmäktige med 52 jaröster mot 2 nejröster beslutat bifalla beredningsutskottets förslag.

§ 282. **Val av kommunala förtroendemän.**

I skrivelse till stadsfullmäktige den 12 november 1952 (S. H. nr 33 ser. B) hade beredningsutskottet avgivit förslag till val av kommunala förtroendemän, vilkas uppdrag upphörde med årsskiftet eller av annan anledning blivit vakanta.

Med anledning av beredningsutskottets föreliggande förslag och under föredragningen framställda yrkanden företogos nu ifrågavarande val på sätt av §§ 283—313 här nedan närmare omförmäles. Samtliga val förrättades med acklamation.

§ 283. **Hamnstyrelsen.**

Till ledamot i hamnstyrelsen för tiden intill 1957 års utgång omvaldes trädgårdsarbetaren Vilhelm Björk.

Till suppleant i styrelsen för tiden intill 1955 års utgång omvaldes direktören Arne Lindén.

§ 284. **Löne- och avtalsnämnden.**

Till ledamöter i löne- och avtalsnämnden för tiden intill 1956 års utgång omvaldes förmannen Karl Engdahl, hyvlaren K. H. Thorén, avdelningschefen Filip Dahlström och civilingenjören Gösta Bååth.

Till suppleanter i nämnden för samma tid omvaldes direktören Herman Green och filaren Elis Larsson.

§ 285. **Brandstyrelsen.**

Efter föredragning av beredningsutskottets förslag till ledamöter och suppleanter i brandstyrelsen för tiden intill 1956 års utgång yrkade herr Leontein, att stadsfullmäktige i stället för civilingenjören Walter Åkerman, vilken av beredningsutskottet föreslagits som ledamot i styrelsen, men som avsagt sig uppdraget, ville utse ingenjören Börje Lundh.

Stadsfullmäktige beslöto till en början att med acklamation såsom ledamöter i styrelsen för tiden intill 1956 års utgång i stället för civilingenjören Walter Åkerman utse ingenjören Börje Lundh, och i stället för ma-

joren G. Robsahm och muraren Martin Hellblom, vilka avsagt sig uppdragen, respektive civilingenjören Albert Andersson och typografen Rune Göthlin.

Vidare beslöto stadsfullmäktige likaledes med acklamation att till suppleanter i styrelsen för samma tid utse i stället för civilingenjören Albert Andersson och typografen Rune Göthlin, respektive disponenten Åke Hultström, Urhagsgatan 22, och brandförmannen Gösta Larsson samt i stället för målaren C. A. Grönberg, vilken avsagt sig uppdraget, ingenjören Sixten Larsson. För tiden intill 1954 års utgång utsågs civilingenjören Runo Renntun, Skallbergsgatan 18 B, i stället för ingenjören Börje Lundh.

Tillika beslöto stadsfullmäktige, att av suppleanterna herrar Hofvander, Gösta Larsson och Sixten Larsson i nu nämnd ordning skulle tjänstgöra vid förfall för någon eller några av herrar Hellsten, Johansson och Göthlin samt herrar Hultström och Renntun i nu nämnd ordning vid förfall för någon av eller båda herrar Albert Andersson och Lundh.

§ 286. **Civilförsvarsnämnden.**

Efter föredragning av beredningsutskottets förslag till ledamöter och suppleanter i civilförsvarsnämnden för tiden intill 1956 års utgång yrkade herr Leontein, att stadsfullmäktige i stället för civilingenjören Walter Åkerman, vilken av beredningsutskottet föreslagits som ledamot men avsagt sig uppdraget, ville utse tjänstemannen Edvard Nordin.

Stadsfullmäktige beslöto till en början att med acklamation såsom ledamöter i nämnden intill 1956 års utgång i stället för civilingenjören Walter Åkerman utse tjänstemannen Edvard Nordin, omvälja civilingenjören Arne Mattson, motormontören Erik E. W. Larsson och brandförmannen Gösta Larsson samt utse fru Astrid S. Johansson i stället för fru Elsa Engberg.

Vidare beslöto stadsfullmäktige likaledes med acklamation att till suppleanter i nämnden för samma tid utse i stället för tjänstemannen Edvard Nordin civilekonomen Åke Eriksson, Föreningsgatan 29, omvälja ingenjören Gösta Rhodin och överkonstapeln Karl Forshäll samt utse metallarbetaren Arne Thulin, Stadshagsvägen 31, efter herr Oskar Thorgren, vilken avsagt sig, och poliskonstapeln Uno Jansson, Vallingatan 6 A, efter fru Astrid S. Johansson.

Tillika beslöto stadsfullmäktige, att av suppleanterna herr Rhodin skulle tjänstgöra vid förfall för herr Mattson, herr Åke Eriksson vid förfall för herr Nordin, herr Forshäll vid förfall för herr Erik E. W. Larsson, herr Thulin vid förfall för herr Gösta Larsson och herr Uno Jansson vid förfall för fru Astrid S. Johansson.

§ 287. **Lantegendomsnämnden.**

Till ledamöter i lantegendomsnämnden för tiden intill 1955 års utgång valdes lantbruksingenjören H. Welin-Berger, lantarbetaren David Nilsson, metallarbetaren Ruben Karlsson, hemmansägaren Karl Wässman och ombudsmannen Erik Pettersson.

Till suppleanter i nämnden för samma tid valdes förrådsarbetaren John Rosén, civilingenjören Ivar Bergqvist och byggnadsingenjören Gustaf Ahlqvist.

Av ledamöterna utsågs herr Erik Pettersson och av suppleanterna herr Bergqvist att representera drätselkammaren.

Tillika beslöto stadsfullmäktige att av suppleanterna herr Rosén skulle tjänstgöra vid förfall för någon eller några av herrar Nilsson, Ruben Karlsson och Erik Pettersson samt herrar Ahlqvist och Bergqvist i nu nämnd ordning vid förfall för någon av eller båda herrar Welin-Berger och Wässman.

§ 288. **Ungdomsvårdsstyrelsen.**

Till ledamöter i ungdomsvårdsstyrelsen för tiden intill 1956 års utgång omvaldes verktygsarbetaren Karl Olof Johansson och gjutaren Sven Ring samt nyvaldes i stället för fastighetsförvaltaren Inge Jonsson, vilken avsagt sig, nuvarande suppleanten laboratoriebiträdet Rune Gunnarsson och i stället för redaktören Stig Ek, inköparen Karl Wennersten, Agnegatan 2 B.

Till suppleanter i nämnden för samma tid omvaldes överläraren Helmer Gustafsson, samt nyvaldes efter stiftsadjunkten H. Ahlstedt och kontoristen Linnéa Eriksson, vilka avsagt sig uppdragen, respektive majoren Karl Axelsson och folkskolläraren Allan Andersson.

Till ny suppleant efter herr Gunnarsson för tiden intill 1954 års utgång valdes byggnadskontrollanten Olle Grannerud, Emausgatan 43 B.

§ 289. **Arbetslöshetsnämnden.**

Till ledamöter i arbetslöshetsnämnden för år 1953 omvaldes ingenjören Axel Andberger, hyvlaren K. H. Thorén, ingenjören Carl-Gustav Enskog, portvakten Erik Andersson, ombudsmannen Erik Pettersson, disponenten Folke Petrén, fru Anna Larsson, vaktmästaren Uno Hillborg, direktören Sven E. Eriksson och ombudsmannen Karl Karlsson.

Till suppleanter i nämnden för samma tid omvaldes byråföreståndaren Eric Croner, socialkuratorn John Johansson, metallarbetaren Gustav Fredricksson, ingenjören Börje Lundh, kontrollören Harald Ek och metallarbetaren Sven Pettersson.

Vidare beslöto stadsfullmäktige att av suppleanterna herrar John Johansson, Fredricksson, Ek och Sven Pettersson i nu nämnd ordning skulle tjänstgöra vid förfall för någon eller några av herrar Thorén, Andersson, Erik Pettersson, fru Larsson, herrar Hillborg och Karlsson; herr Croner vid förfall för någon av eller båda herrar Andberger och Eriksson samt herr Lundh vid förfall för någon av eller båda herrar Enskog och Petrén.

Till revisorer för år 1953 omvaldes tjänstemannen Helge Furusjö och metallarbetaren Olle Dahlin.

Till revisorssuppleanter för år 1953 omvaldes kamreraren K. Lönnroth och förrådsarbetaren Stig Em. Johansson.

Slutligen beslöto stadsfullmäktige att till ordförande i arbetslöshetsnämnden för tiden intill 1953 års utgång utse ombudsmannen Erik Pettersson samt till vice ordförande för samma tid disponenten Folke Petrén.

Vidare beslöto stadsfullmäktige att till val av länsstyrelsen såsom revisor för nu nämnda tid förorda gjutaren Sven Ring samt stationsinspektoren A. Jungert såsom suppleant .

§ 290. **Hyresnämnden.**

Beslöto stadsfullmäktige att till ledamöter och suppleanter i hyresnämnden utse följande personer:

till ledamot, *vilken äger eller förvaltar till uthyrning avsedd fastighet,* förre handelsträdgårdsmästaren Karl Pettersson samt till suppleanter bankkamreraren A. Ridner och ombudsmannen H. Jäfvert att inkallas i nu nämnd ordning,

till ledamot, *som ej äger eller förvaltar till uthyrning avsedd fastighet,* vaktmästaren Uno Hillborg samt till suppleanter metallarbetaren Gustav Fredricksson och byggnadssnickaren Gustav Styrsell, Skallbergsgatan 28, att inkallas till tjänstgöring i nu nämnd ordning, samt

till ledamot *som driver förvärvsverksamhet i förhyrd lägenhet* köpmannen Oscar Kihlgren med handlanden Otto Jansson såsom suppleant.

Stadsfullmäktige beslöto tillika att uppdragen skulle avse tiden t. o. m. den 30 september 1953 eller, om hyresregleringslagen skulle förlängas,

tiden intill utgången av samma år, samt att herr Hillborg för tiden intill 1952 års utgång valdes som ordinarie ledamot efter föreståndaren Rudmar Thunell.

§ 291. **Hemhjälpsnämnden.**

Till ledamöter i hemhjälpsnämnden för tiden intill 1956 års utgång omvaldes fru Gertrud Lundkvist och fru Ebba Berg samt i stället för personalkonsulenten Inez Mallander, vilken avsagt sig, fru Brita Wennhall.

Till suppleanter för samma tid omvaldes fru Elsa Engberg samt nyvaldes i stället för fru Ingrid Andrén och fru Rut Forsberg, vilka avsagt sig, respektive fröken Berta Hedlöf, Skallbergsgatan 2 D, och fru Judit Jansson, Ekevägen 7.

Tillika beslöto stadsfullmäktige att av suppleanterna fru Judit Jansson skulle inträda vid förfall för någon av eller båda fruarna Gertrud Lundkvist och Ebba Berg samt fru Elsa Engberg och fröken Hedlöf i nu nämnd ordning vid förfall för fru Brita Wennhall.

§ 292. **Badhusstyrelsen.**

Till ledamöter i badhusstyrelsen för tiden intill 1956 års utgång omvaldes filaren Wiktor Persson, fru Hilda Bergsten och banktjänstemannen Anna Carlsson.

Till suppleanter för samma tid omvaldes grovarbetaren Gösta Classon och fru Evy Ekström.

§ 293. **Styrelsen för Västerås stads skolor för yrkesundervisning.**

Till ledamöter i styrelsen för Västerås stads skolor för yrkesundervisning för tiden intill 1956 års utgång omvaldes portvakten Erik Andersson, fru Runa Enochsson samt nyvaldes i stället för f. drätseldirektören Theofil Öberg, vilken avböjt återval, ingenjören Alde Nilsson, Floragatan 23 A.

§ 294. **Styrelsen för Föreningen Västerås skollovskolonier.**

Till ledamot av styrelsen för föreningen Västerås skollovskolonier för år 1953 omvaldes fastighetsförvaltaren David Johansson.

Till suppleant för samma tid omvaldes överläraren G. Brismar.

Till revisor för 1953 års räkenskaper omvaldes förmannen Karl Engdahl med ingenjören Gust Lindén såsom suppleant.

§ 295. **Västerås stads kulturnämnd.**

Till ledamöter i kulturnämnden för tiden intill 1956 års utgång omvaldes målarmästaren Alb Lundkvist, advokaten J. Ruben Nyman, civilingenjören Helge Smedinger och socialkuratorn John Johansson. Till ledamot för samma tid i stället för ekonomichefen Gösta Lundberg, vilken avsagt sigt uppdraget, utsågs intendenten Adolv Andersson.

§ 296. **Revisorer av stadens räkenskaper.**

Stadsfullmäktige beslöto att till ordinarie revisorer av stadens räkenskaper för år 1953 utse förmannen Karl Engdahl, typografen Rune Göthlin, avsynaren Martin Holmberg, gjutaren Sven Ring, revisorn Gösta Holmén, ingenjören Gust Lindén och kassören Walter Larsson.

Till suppleanter för samma tid valdes kontoristen Gustav Eriksson, instruktören Tage Engelbrektson, civilingenjören Gunnar Dahlby, ingenjören Paul Janson, vaktmästaren Allan Lindstedt, elmontören B. Clason och kontoristen Curt Bohman.

Stadsfullmäktige beslöto vidare att herrar Göthlin och Eriksson skulle tjänstgöra som revisor respektive suppleant i stället för föreståndaren Rudmar Thunell och typografen Rune Göthlin för 1952 års räkenskaper.

Vidare beslöto stadsfullmäktige att av suppleanterna herrar Engelbrektson, Lindstedt, Clason, Bohman och Gustav Eriksson i nu nämnd ordning skulle tjänstgöra vid förfall för någon eller några av herrar Engdahl, Holmberg, Ring, Valter Larsson och Göthlin; herr Dahlby vid förfall för herr Holmén samt herr Janson vid förfall för herr Lindén.

§ 297. **Av Arbetarinstitutets räkenskaper.**

Till revisor av arbetarinstitutets räkenskaper för år 1952 och 1953 valdes i stället för föreståndaren Rudmar Thunell, vilken avsagt sig uppdraget avsynaren Martin Holmberg. Till suppleant för år 1953 valdes bankkamreraren A. Ridner.

§ 298. **Av Högre allmänna läroverkets byggnadsfonds räkenskaper.**

Till revisorer av Högre Allmänna Läroverkets byggnadsfonds räkenskaper för år 1952 och 1953 valdes i stället för föreståndaren Rudmar Thunell, vilken avsagt sig, avsynaren Martin Holmberg samt för år 1953 bankkamreraren A. Ridner.

Till suppleant för år 1953 omvaldes instruktören Tage Engelbrektson.

§ 299. **Av Baptistkyrkans Ungdomsförenings biblioteksverksamhet.**

Till revisorer av Baptistkyrkans Ungdomsförenings biblioteksverksamhet för år 1952 och 1953 valdes i stället för föreståndaren Rudmar Thunell, vilken avsagt sig, avsynaren Martin Holmberg med bankkamreraren A. Ridner såsom suppleant för år 1953.

§ 300. **Av I. O. G. T:s studiecirkelbiblioteks räkenskaper.**

Till revisor av I. O. G. T:s studiecirkelbiblioteks räkenskaper för 1952 och 1953 valdes i stället för föreståndaren Rudmar Thunell, vilken avsagt sig, avsynaren Martin Holmberg med bankkamreraren A. Ridner såsom suppleant för år 1953.

§ 301. **Av Västerås Musikskolas räkenskaper.**

Till revisor av Västerås Musikskolas räkenskaper för år 1952 och 1953 i stället för föreståndaren Rudmar Thunell, vilken avsagt sig, valdes avsynaren Martin Holmberg med bankkamreraren A. Ridner såsom suppleant för år 1953.

§ 302. **Västerås Kaféaktiebolag.**

Stadsfullmäktige beslöto att till ledamöter i Västerås Kaféaktiebolag för tiden intill 1954 års ordinarie bolagsstämma omvälja ingenjören Kurt Sjölin, ekonomichefen Gösta Lundberg och fastighetsförvaltaren David Johansson.

Till suppleanter för samma tid omvaldes ombudsmannen Nils Holmer och ombudsmannen Göte Juhlén.

Till revisor för 1952 års räkenskaper omvaldes bokförlagsföreståndaren R. V. Hult och såsom suppleant för honom för samma tid köpmannen Oscar Kihlgren.

§ 303. **Nämnden över Sundinska donationsfonden för välgörande och allmännyttiga ändamål.**

Till ledamöter i nämnden över Sundinska donationsfonden för välgörande och allmännyttiga ändamål för tiden intill 1954 års utgång omvaldes f. folkskolläraren G. Leontein, fru Greta Schörling och fru Evy Ekström.

§ 304. **Nämnden över Adolf Mobergs och hans hustrus guldbröllopsfond.**

Till ledamöter i nämnden över Adolf Mobergs och hans hustrus guldbröllopsfond för tiden intill 1954 års utgång omvaldes bostadsförvaltaren Gustaf Olsson och fru Astrid Andersson.

§ 305. **Nämnden över Fru Johanna Fryklunds donationsfond.**

Till ledamöter i nämnden över Fru Johanna Fryklunds donationsfond för tiden intill 1954 års utgång omvaldes från tjänstemannaklassen tjänstemannen Gösta Sjöberg, från handlande- och hantverkareklassen fru Agda Johansson och plåtslagarmästaren Lennart Lennervik samt från arbetareklassen fru Ester Karlsson.

§ 306. **Maria Hallanders donationsfond.**

Till ledamöter i Maria Hallanders donationsfond för tiden intill 1956 års utgång omvaldes kassören Alvar O. Johansson, fru Margit Vesterberg och fru Ester Karlsson.

§ 307. **Nämnden över Wahlbeckska välgörenhetsfonden.**

Till ledamöter i nämnden över Wahlbeckska välgörenhetsfonden för tiden intill 1954 års utgång omvaldes fru Anna Westberg samt nyvaldes kontoristen Bengt Ekström, Kronvägen 9, i stället för fru Gerda Eng.

§ 308. **Trafiknämnden.**

Till ledamöter i trafiknämnden för tiden intill 1956 års utgång omvaldes rådmannen Folke Höijer och direktören Arne Lindén samt nyvaldes föreståndaren Yngve Engström i stället för ombudsmannen Erik Pettersson, vilken avsagt sig uppdraget.

Till suppleanter i nämnden för samma tid omvaldes kontrollören Harald Ek och disponenten Lars Levén samt i stället för fru Marta Johansson, vilken avsagt sig, överkonstapeln Gunnar Karlström. Till suppleant i stället för herr Engström valdes för tiden intill 1954 års utgång fru Lydia Billgren.

§ 309. **Kommittén för utredning av frågan om bostadsförsörjningen inom staden.**

Till ledamot i kommittén för utredning av frågan om bostadsförsörjningen inom staden i stället för fastighetsförvaltaren Inge Jonsson, vilken avsagt sig uppdraget, nyvaldes byggnadskontrollanten Olle Grannerud, Emausgatan 43 B.

§ 310. **Brandstodskommittén för fast egendom.**

Till ledamöter i brandstodskommittén för fast egendom under år 1953 omvaldes fastighetsförvaltaren David Johansson, förmannen Hugo Ericsson, civilingenjören Arne Mattson och byggmästaren Verner E. Johansson. Till suppleanter i kommittén för samma tid omvaldes bostadsförvaltaren Gustaf Olsson och byggmästaren D. Wennhall.

§ 311. **Huvudmän i Västerås stads sparbank.**

Till huvudmän i Västerås stads sparbank för åren 1953—1957 omvaldes f. brandmästaren Ernst Johansson, ombudsmannen Erik Pettersson och f. handelsträdgårdsmästaren Karl Pettersson.

Till huvudman i sparbanken för tiden intill 1956 års utgång nyvaldes i stället för föreståndaren Rudmar Thunell, vilken avsagt sig uppdraget, rektorn Knut Carlfors.

§ 312. **Sakkunniga att gå rådhusrätten tillhanda vid upptagande av sjöförklaringar och sjöförhör.**

Till sakkunniga att gå rådhusrätten tillhanda vid upptagande av sjöförklaring och sjöförhör under år 1953 beslöto stadsfullmäktige föreslå hamnkaptenen Carl Filip Carlsson, sjökaptenen Carl Bergqvist, sjökaptenen Ruben Stene, hamnmästaren E. Bergqvist och sjökaptenen G. Aleblad.

§ 313. **Överförmyndare.**

Till överförmyndare för tiden intill 1956 års utgång omvaldes kontorschefen Einar Keijser.

Till ersättare för överförmyndaren för samma tid omvaldes advokaten Gösta Kalén.

§ 314. **Avsägelse av uppdraget såsom ledamot av styrelsen för kommunala flickskolan.**

I skrivelse den 10 november 1952 hade lektorn Ragnar Jirlow avsagt sig uppdraget såsom ledamot av styrelsen för kommunala flickskolan.

Stadsfullmäktige beslöto *dels* godkänna den begärda avsägelsen *dels ock* anmoda beredningsutskottet att till stadsfullmäktige inkomma med förslag å ny ledamot i styrelsen för kommunala flickskolan efter herr Jirlow.

§ 315. **Kungl. Finansdepartementets skrivelse angående tillstånd att upptaga viss borgen.**

Anmäldes och lades till handlingarna avskrift av Kungl. Finansdepartementets skrivelse den 23 oktober 1952 utvisande, att Kungl. Maj:t medgivit att Västerås stad finge ikläda sig borgensansvar för byggnadskreditiv å högst 12.524.800 kronor åt Byggnadsaktiebolaget Mimer i Västerås beträffande byggnadsföretag å tomten nr 2 i kvarteret Kronhjorten och å tomten nr 1 i kvarteret Bävern.

§ 316. **Avsägelse av uppdraget som ledamot i byggnadskommittén för till- och ombyggnad av kommunala flickskolan.**

I skrivelse som inkommit till stadsfullmäktige denna dag hade fru Agnes Söderquist hemställt om befrielse från uppdraget såsom ledamot i byggnadskommittén för till- och ombyggnad av kommunala flickskolan.

Stadsfullmäktige beslöto *dels* godkänna den begärda avsägelsen *dels ock* anmoda beredningsutskottet att till stadsfullmäktige inkomma med förslag till efterträdare i kommittén efter fru Söderquist.

§ 317. **Tack från fru Ingrid Andrén.**

Anmäldes och lades till handlingarna en tackskrivelse från fru Ingrid Andrén för uppvaktning på hennes 50-årsdag.

In fidem:

Per Siösteen.

Justerat den 3 december 1952.

GUSTAF OLSSON.

Gösta Larsson. *Edvard Nordin.*

Offentligen uppläst den 3 december 1952; betygar

Ex officio:

Per Siösteen.

Stadsfullmäktiges i Västerås Protokoll

Den 18 december.

Närvarande: Herrar ordföranden Olsson, förste vice ordföranden Leontein, andre vice ordföranden Sjöberg, Eklund, Engdahl, fru Berg, herrar Thorén, J. Ruben Nyman, Lundberg, Pers, Nyström, Turén, fru Kjelldahl, herr Hellman, fru Hall, herrar Jonsson, Berglind, fru Bergsten, herrar Matell, Åke Johansson, fröken Anna Carlsson, herrar Lindqvist, Erik Pettersson, Carlfors, Grip från § 327, fröken Ingeborg Jansson, herrar Wässman, Eric R. Carlsson, Hugo Ericsson, Karl Pettersson, Haasum, Nordin, John Johansson från § 327, fru Schörling, herrar Ernfrid Carlsson, fru Anna Larsson, herrar Ruben Carlsson, Milbers, Gustaf Nyman, Råberg, Gösta Larsson, Bååth, Göthlin, Kraft, fru Ekström, fru Johansson, herrar Alderhed, Svensson, Strömberg, Engström, John Olsson, Lundh, Gustafson, Ring, Ruben Berg och Klingvall.

Frånvarande med godkänt förfall: Fru Andrén, herrar Brismar och Andersson.

För magistraten: Borgmästaren Olov Rylander.

§ 318. **Parentation över Albert Lundkvist.**

Herr ordföranden erinrade om att sedan stadsfullmäktiges senaste sammanträde en av de märkligare förgrundsgestalterna i stadens offentlig liv, stadsfullmäktiges förre ordförande, direktören Albert Lundkvist gått ur tiden. Albert Lundkvist var inom den äldre generationen en av de mera bemärkta förkämparna för de medborgerliga rättigheterna och var måhända mer än många andra en fullödig representant för ett demokratiskt samhällsskick. Herr ordföranden påminde vidare om de högt förtjänta och av alla meningsriktningar värderade insatser, som Albert Lundkvist nedlagt till samhällets fromma. Bland dessa många insatser vore i synnerhet en värd att särskilt fästas i minnet, tillskapandet av Västerås stads kulturfond, som i allt väsentligt kunde sägas bära Albert Lundkvists signatur.

Herr ordföranden lyste med dessa ord frid över den bortgångnes minne.

§ 319. **Val av stadsfullmäktigeledamot.**

Föredrogs och lades till handlingarna transumt av magistratens protokoll den 1 december 1952, § 348, utvisande att kontoristen Curt Bohman förklarats vald till ledamot i stadsfullmäktige efter herr Rudmar Thunell från den 1 december 1952 till den 1 januari 1955 samt att vaktmästaren Erik Allan Lindstedt förklarats vald till ledamot av stadsfullmäktige i stället för herr Eklund för tiden från och med den 1 januari 1953 intill den 1 januari 1955.

§ 320. **Avsägelse av kommunala förtroendeuppdrag.**

I skrivelse den 16 december 1952 hade herr Curt Bohman på grund av avflyttning från orten avsagt sig uppdragen såsom ledamot av stadsfullmäktige samt såsom suppleant i polisnämnden och ersättare för stadens revisorer.

Stadsfullmäktige beslöto *dels* godkänna den begärda avsägelsen, *dels* hos magistraten hemställa om röstsammanräkning för utseende av ny ledamot i herr Bohmans ställe, *dels ock* anmoda beredningsutskottet att till stadsfullmäktige inkomma med förslag angående val av efterträdare till herr Bohman i polisnämnden samt såsom ersättare för stadens revisorer.

Denna paragraf förklarades genast justerad.

§ 321. **Protokollsjustering.**

Uppdrogs åt herrar Eric R. Carlsson och Ericsson att jämte herr ordföranden justera det vid dagens sammanträde förda protokollet, i sammanhang varmed tillkännagavs, att protokollets justering och offentliga uppläsning skulle äga rum å rådhuset tisdagen den 30 december 1952 klockan 13.00.

§ 322. **Anslag för gatuarbeten inom Sjöhagens industriområde.**

I skrivelse den 4 december 1952 hade drätselkammaren på anförda skäl tillstyrkt stadsfullmäktige besluta *att* för iordningställande av Slakterigatan, S:ta Gertruds väg och Järnmalmsgatan anvisa ett anslag å 170.000 kronor, att för utförande av övriga i skrivelsen angivna förberedande gatuarbeten inom Sjöhagens industriområde anvisa anslag å sammanlagt 90.000 kronor, *att* anslagen skulle utgå av lånemedel samt *att* uppdraga åt drätselkammaren att hos Kungl. Maj:t hemställa om tillstånd till upp-

tagande av amorteringslån för bestridande av utgiften ifråga ävensom vidtaga alla för lånets utbekommande erforderliga åtgärder i övrigt.

Efter föredragning av handlingarna (S. H. nr 222 ser. A) beslöto stadsfullmäktige utan omröstning i enlighet med drätselkammarens förslag.

§ 323. **Anslag för provisorisk reparation av bygdegården i Skerike.**

Drätselkammaren hade i skrivelse den 4 december 1952 på anförda skäl tillstyrkt stadsfullmäktige besluta *att* för provisorisk reparation av bygdegården i Skerike anvisa ett anslag å 3.000 kronor samt *att* härav föranledd utgift skulle bestridas av i Skerike kommuns bokslut för 1951 reserverade medel för täckande av del av kostnaderna för bygdegårdens ombyggnad.

Efter föredragning av handlingarna (S. H. nr 223 ser. A) beslöto stadsfullmäktige utan omröstning i enlighet med drätselkammarens förslag.

§ 324. **Tilläggsanslag för stadsrevisionen under år 1952.**

I skrivelse den 1 december 1952 hade Västerås stadsrevision på anförda skäl hemställt, att stadsfullmäktige ville ställa till stadsrevisionens förfogande ett tilläggsanslag på 14.350 kronor för täckande av vissa utgifter, varför revisionen icke förutsett anslag i 1952 års stat, samt att anslaget måtte täckas av stadsfullmäktiges anslag för oförutsedda utgifter.

Drätselkammaren hade genom utlåtande den 4 december 1952 tillstyrkt stadsfullmäktige besluta *att* bevilja det begärda tilläggsanslaget samt *att* härav föranledd utgift skulle täckas av det i årets stat upptagna reservationsanslaget till stadsfullmäktiges förfogande för oförutsedda utgifter.

Efter föredragning av handlingarna (S. H. nr 224 ser. A) beslöto stadsfullmäktige utan omröstning i enlighet med drätselkammarens förslag.

§ 325. **Åtagande för staden enligt 32 § Kungl. kungörelsen den 30 juni 1948 om egnahemslån och förbättringslån.**

Drätselkammaren hade i skrivelse den 4 december 1952 på anförda skäl tillstyrkt stadsfullmäktige besluta *att* åtaga staden ansvar jämlikt 32 § i Kungl. kungörelsen den 30 juni 1948 nr 546 om egnahemslån och förbättringslån intill ett högsta belopp av 4.000.000 kronor att gälla från och med den 1 januari 1953 till och med den 31 december 1955, *att* detta belopp skulle innefatta även stadens tidigare åtaganden enligt nämnda författningsrum samt *att* uppdraga åt drätselkammaren att å stadens vägnar teckna ifrågavarande ansvarsförbindelser.

Efter föredragning av handlingarna (S. H. nr 225 ser. A) beslöto stadsfullmäktige utan omröstning i enlighet med drätselkammarens förslag.

§ 326. **Bidrag till kostnaderna för utgivande av arbetet "Västerås Helgeandshus, hospital och lasarett."**

Kulturnämnden hade i skrivelse den 14 november 1952 på anförda skäl hemställt, att stadsfullmäktige ville besluta att av kulturnämndens disponibla avkastning anvisa ett belopp av 15.000 kronor till kostnaderna för utgivande av arbetet "Västerås Helgeandshus, hospital och lasarett" av fru Ruth Rosenius-Högman samt att ifråga om bokens utgivande samråd ägde rum mellan Västerås stad och landstinget beträffande alla detaljer om upplagans storlek m. m.

Genom utlåtande den 4 december 1952 hade drätselkammaren tillstyrkt stadsfullmäktige *att* till alla delar bifalla kulturnämndens förslag.

Efter föredragning av handlingarna (S. H. nr 226 ser. A) beslöto stadsfullmäktige utan omröstning i enlighet med drätselkammarens tillstyrkan.

§ 327. **Fråga om höjning av torgplatsavgifterna.**

I skrivelse den 4 december 1952 hade drätselkammaren på anförda skäl tillstyrkt stadsfullmäktige besluta *att* avgifterna för torgplatserna i Västerås från och med den 1 januari 1953 höjdes efter i skrivelsen angivna grunder samt *att* uppdraga åt drätselkammaren att hos Kungl. Maj:t hemställa om fastställelse av torgplatsavgifterna.

Efter föredragning av handlingarna (S. H. nr 227 ser. A) beslöto stadsfullmäktige utan omröstning i enlighet med drätselkammarens förslag.

§ 328. **Fastställande av beklädnadsersättningar för vissa befattningshavare under år 1953.**

I skrivelse den 19 november 1952 hade löne- och avtalsnämnden föreslagit stadsfullmäktige besluta att för 1953 fastställa beklädnadsersättningar för polispersonalen, brandpersonalen, renhållningsarbetarna, brandbefälet och hamnbefälet.

Drätselkammaren hade genom utlåtande den 4 december 1952 tillstyrkt stadsfullmäktige besluta *att* bifalla löne- och avtalsnämndens förslag i ärendet.

Efter föredragning av handlingarna (S. H. nr 228 ser. A) beslöto stadsfullmäktige utan omröstning i enlighet med drätselkammarens tillstyrkan.

§ 329. **Fastställande av hyror för tjänstebostäder och grunder för uttagande av värmekostnader för dessa under år 1953.**

I skrivelse den 19 november 1952 hade löne- och avtalsnämnden på anförda skäl föreslagit att stadsfullmäktige ville besluta att tills vidare

under 1953 skulle gälla oförändrade hyror för tjänstebostäder och oförändrade grunder för uttagande av värmekostnader.

Genom utlåtande den 4 december 1952 hade drätselkammaren tillstyrkt stadsfullmäktige besluta *att* bifalla löne- och avtalsnämndens förslag i ärendet.

Efter föredragning av handlingarna (S. H. nr 229 ser. A) beslöto stadsfullmäktige utan omröstning i enlighet med drätselkammarens tillstyrkan.

§ 330. **Dyrtidstillägg till stadens pensionärer under år 1953.**

I skrivelse den 19 november 1952 hade löne- och avtalsnämnden föreslagit stadsfullmäktige besluta att dyrtidstillägg till stadens pensionärer tills vidare under 1953 skulle utgå med 74 % å pensionernas grundbelopp, dock icke å del av pension som överstiger 650 kronor per månad.

Genom utlåtande den 4 december 1952 hade drätselkammaren tillstyrkt stadsfullmäktige besluta *att* bifalla löne- och avtalsnämndens förslag i ärendet.

Efter föredragning av handlingarna (S. H. nr 230 ser. A) beslöto stadsfullmäktige utan omröstning i enlighet med drätselkammarens tillstyrkan.

§ 331. **Fråga om pension till änkefru Maud Follmer och änkefru Ester Wallner.**

I skrivelse den 19 november 1952 hade löne- och avtalsnämnden på anförda skäl föreslagit stadsfullmäktige besluta att tillerkänna änkefru Maud Follmer pension från och med den 1 januari 1953 med ett årligt grundbelopp å 1.344 kronor samt att tillerkänna änkefru Ester Wallner pension från och med den 1 januari 1953 med ett årligt grundbelopp å 732 kronor.

Genom utlåtande den 4 december 1952 hade drätselkammaren tillstyrkt stadsfullmäktige besluta att bifalla löne- och avtalsnämndens förslag.

Efter föredragning av handlingarna (S. H. nr 231 ser. A) beslöto stadsfullmäktige utan omröstning i enlighet med drätselkammarens tillstyrkan.

§ 332. **Fråga om utvidgning av hemhjälpsorganisationen inom Västerås stad.**

I skrivelse den 28 november 1952 hade hemhjälpsnämnden på anförda skäl hemställt att stadsfullmäktige ville besluta att från den 1 januari 1953 antingen på vissa i skrivelsen angivna villkor övertaga fem av Aseas

hemvårdarinnor mot vissa övergångsbidrag från Asea samt därvid bevilja för ändamålet erforderliga anslag för 1953 med 21.750 kronor eller att medgiva att ytterligare en kommunal hemvårdarinnetjänst inrättades samt att härför erforderliga medel, 11.450 kronor, ställdes till hemhjälpsnämndens förfogande.

Drätselkammaren hade genom utlåtande den 4 december 1952 tillstyrkt stadsfullmäktige besluta *att* från och med den 1 januari 1953 skulle inrättas ytterligare en befattning som hemvårdarinna, *att* för bestridande av kostnaderna härför under 1953 anvisa ett anslag å 11.450 kronor samt *att* härav föranledd utgift skulle bestridas av i 1953 års stat upptaget reservationsanslag till stadsfullmäktiges förfogande för oförutsedda utgifter.

Efter föredragning av handlingarna (S. H. nr 232 ser. A) uppstod överläggning. Härunder yrkade herr Eklund bifall till drätselkammarens förslag med den ändringen att anslaget å 11.450 kronor skulle täckas med 2.000 kronor av beräknat stats- och landstingsbidrag och kronor 9.450 av i 1953 års stat upptaget reservationsanslag till stadsfullmäktiges förfogande för oförutsedda utgifter. Fru Ebba Berg med instämmande av herr John Johansson yrkade att ärendet skulle återremitteras till hemhjälpsnämnden och drätselkammaren, varjämte herrar Engdahl och Jonsson yttrade sig utan särskilt yrkande.

Sedan överläggningen avslutats beslöto stadsfullmäktige utan omröstning i enlighet med fru Bergs förslag återremittera ärendet till hemhjälpsnämnden och drätselkammaren.

§ 333. Yttrande över statliga hyresregleringskommitténs betänkande rörande behovsprövning på bostadsmarknaden.

Genom resolution den 22 november 1952 hade länsstyrelsen i Västmanlands län till stadsfullmäktige för yttrande före den 1 januari 1953 överlämnat statliga hyresregleringskommitténs betänkande rörande behovsprövning på bostadsmarknaden (SOU 1952:37).

Genom utlåtande den 4 december 1952 hade drätselkammaren tillstyrkt stadsfullmäktige besluta *att* stadsfullmäktige som yttrande över föreliggande betänkande ville ansluta sig till vad drätselkammaren i skrivelsen anfört.

Beredningsutskottet hade i yttrande den 5 december 1952 tillstyrkt stadsfullmäktige besluta att bifalla drätselkammarens förslag.

Efter föredragning av handlingarna (S. H. nr 233 ser. A) beslöto stadsfullmäktige utan omröstning i enlighet med beredningsutskottets förslag.

§ 334. **Anslag för uppförande av etapp I av skolbyggnad å Skiljeboområdet.**

I skrivelse den 2 december 1952 hade folkskolestyrelsen på anförda skäl hemställt, att stadsfullmäktige ville bevilja ett förslagsanslag å 525.000 kronor till uppförande av skolbyggnad (etapp I) å Skiljeboområdet.

Genom utlåtande den 4 december 1952 hade drätselkammaren tillstyrkt stadsfullmäktige besluta *att* för uppförande av etapp I av skolbyggnaden å Skiljeboområdet anvisa ett anslag å 525.000 kronor, *att* anslaget skulle täckas till ett belopp av 170.000 kronor genom förväntat statsbidrag samt till återstående del av lånemedel samt *att* uppdraga åt drätselkammaren att hos Kungl. Maj:t hemställa om tillstånd till upptagande av amorteringslån å den del av kostnaden, vilken icke täcktes genom statsbidrag, ävensom vidtaga alla för lånets utbekommande erforderliga åtgärder i övrigt.

Efter föredragning av handlingarna (S. H. nr 234 ser. A) beslöto stadsfullmäktige utan omröstning i enlighet med drätselkammarens förslag.

§ 335. **Anslag för gatuarbeten inom kvarteret Krumeluren.**

I skrivelse den 4 december 1952 hade drätselkammaren på anförda skäl tillstyrkt stadsfullmäktige besluta *att* för gatuarbeten inom kvarteret Krumeluren anvisa ett anslag å 137.000 kronor att utgå av lånemedel samt *att* uppdraga åt drätselkammaren att hos Kungl. Maj:t hemställa om tillstånd till upptagande av amorteringslån å nämnda belopp ävensom vidtaga alla för lånets utbekommande i övrigt erforderliga åtgärder.

Efter föredragning av handlingarna (S. H. nr 235 ser. A) beslöto stadsfullmäktige utan omröstning i enlighet med drätselkammarens förslag.

§ 336. **Angående ändring av villkoren för anslag för täckande av förlust å Stiftelsen Solgårdars verksamhet.**

Drätselkammaren hade i skrivelse den 4 december 1952 på anförda skäl tillstyrkt stadsfullmäktige besluta *att* stadsfullmäktige med frångående av sitt den 28 augusti 1952 därutinnan fattade beslut ville föreskriva, att såsom förutsättning för det av fullmäktige beviljade anslaget till täckande av förlust å Stiftelsen Solgårdars verksamhet till och med år 1951 icke vidare skulle påfordras att drätselkammaren utsåge två av stiftelsens tre revisorer.

Efter föredragning av handlingarna (S. H. nr 236 ser. A) beslöto stadsfullmäktige utan omröstning i enlighet med drätselkammarens förslag.

§ 337. **Åtagande jämlikt 11 § i KK den 30 juni 1948 nr 546 och 11 § i KK den 7 december 1951 nr 755.**

Uti skrivelse den 4 december 1952 hade drätselkammaren på anförda skäl tillstyrkt stadsfullmäktige besluta *att* åtaga staden att gentemot staten ansvara för sådan förlust, som avsåges i 11 § i KK den 30 juni 1948 nr 546 samt i 11 § i KK den 7 december 1951 nr 755 intill ett högsta belopp av 1.600.000 kronor,*att* nämnda åtagande skulle gälla till och med den 31 december 1955 samt *att* uppdraga åt drätselkammaren att å stadens vägnar teckna ifrågavarande ansvarsförbindelser.

Efter föredragning av handlingarna (S. H. nr 237 ser. A) beslöto stadsfullmäktige utan omröstning i enlighet med drätselkammarens förslag.

§ 338. **Förslag till nytt pensionsreglemente för stadens anställda.**

I ett den 1 december 1952 dagtecknat betänkande hade löne- och avtalsnämnden föreslagit stadsfullmäktige besluta att antaga bifogade normalpensionsreglemente såsom pensionsreglemente för Västerås stads arbetstagare, att antaga vid pensionsreglementet fogade fyra bilagor, att uppdraga åt löne- och avtalsnämnden att vara pensionsmyndighet enligt § 1 mom. 1 i reglementet, att medgivande att kvarstå i tjänst enligt § 4 mom. 1 i reglementet skulle lämnas av stadsfullmäktige, att tjänsterna såsom distriktsläkare skulle i pensionshänseende vara placerade i lönegrad 22, att beslutet skulle äga giltighet från och med den 1 oktober 1947 samt att uppdraga åt löne- och avtalsnämnden att i de fall, där så erfordrades, underställa reglementet med bilagor Kungl. Maj:t eller länsstyrelsen för godkännande.

Drätselkammaren hade genom utlåtande den 4 december 1952 tillstyrkt stadsfullmäktige besluta *att* till alla delar bifalla löne- och avtalsnämndens förslag i ärendet.

Efter föredragning av handlingarna (S. H. nr 238 ser. A och nr 34 ser. B) uppstod överläggning. Härunder yrkade herr Engdahl bifall till drätselkammarens förslag medan herr andre vice ordföranden yrkade bifall till samma förslag med den ändringen att i bilaga D sista stycket av de lokala övergångsbestämmelserna till § 24 skulle utgå.

Sedan herr Engdahl förklarat, att löne- och avtalsnämnden icke funne anledning motsätta sig denna ändring, beslöto stadsfullmäktige utan omröstning i enlighet med herr andre vice ordförandens förslag.

§ 339. **Förslag till grunder för utgivande av kommunala bostadstillägg i Västerås stad från och med den 1 januari 1954.**

Kommittén för utredning av frågan om folkpensionärernas bostadsförhållanden hade uti en gemensamt med pensionsnämnderna till stadsfullmäktige avlåten skrivelse, dagtecknad den 3 oktober 1952, framlagt förslag till grunder för utgivande av kommunala bostadstillägg i Västerås stad från och med den 1 januari 1954.

Genom utlåtande den 4 december 1952 hade drätselkammaren tillstyrkt stadsfullmäktige besluta *att* fastställa i skrivelsen angivna grunder för utgivande av kommunala bostadstillägg i Västerås stad från och med den 1 januari 1954.

Beredningsutskottet hade i yttrande den 5 december 1952 tillstyrkt stadsfullmäktige besluta *att* bifalla drätselkammarens förslag.

Efter föredragning av handlingarna (S. H. nr 239 ser. A och nr 32 b ser. B) och sedan herr Lindkvist yttrat sig utan yrkande samt fru Schörling yrkat bifall till beredningsutskottets förslag, beslöto stadsfullmäktige utan omröstning i enlighet med fru Schörlings yrkande.

§ 340. **Förslag till stadsplaneavtal rörande kvarteret Jordrevan.**

I skrivelse den 4 december 1952 hade drätselkammaren tillstyrkt stadsfullmäktige besluta *att* bemyndiga drätselkammaren att efter huvudsakligen i skrivelsen angivna grunder träffa stadsplaneavtal rörande kvarteret Jordrevan och vidtaga de åtgärder, som erfordrades för avtalets genomförande samt *att* köpeskillingen för den till staden överlåtna marken skulle täckas av försäljningsmedelsfonden.

Efter föredragning av handlingarna (S. H. nr 240 ser. A) beslöto stadsfullmäktige utan omröstning i enlighet med drätselkammarens förslag.

§ 341. **Fråga om fullföljande av planerad tillbyggnad till tekniska skolan.**

Uti en den 26 november dagtecknad skrivelse hade byggnadskommittén för tillbyggnad av tekniska skolan lämnat en närmare redogörelse för byggnadsfrågans utveckling samt hemställt, att stadsfullmäktige ville, trots det att tidigare beviljade anslag för bygget till följd av prisstegringar icke komme att visa sig tillräckligt, besluta att byggnadsföretaget finge fullföljas.

Genom utlåtande den 4 december 1952 hade drätselkammaren tillstyrkt stadsfullmäktige besluta *att* bifalla kommitténs förslag.

Efter föredragning av handlingarna (S. H. nr 241 ser. A) beslöto stadsfullmäktige utan omröstning i enlighet med drätselkammarens tillstyrkan.

§ 342. **Fråga angående omorganisation av yrkesskolans ledning.**

Sedan styrelsen för Västerås stads yrkesskolor i skrivelse till stadsfullmäktige den 11 mars 1952 hemställt, att kanslibiträdesbefattningen på yrkesskolans expedition måtte med retroaktiv verkan från den 1 januari 1952 omändras till en kontoristtjänst hade stadsfullmäktige vid sammanträde den 25 september samma år, § 234, beslutat återremittera ärendet till styrelsen.

Drätselkammaren hade genom utlåtande den 6 november 1952 tillstyrkt stadsfullmäktige besluta *att* medgiva att innehavaren av den nuvarande ordinarie kanslibiträdesbefattningen vid yrkesskolorna under år 1952 skulle äga åtnjuta ett lönetillägg motsvarande skillnaden mellan slutlönen i lönegrad 13 och slutlönen i lönegrad 11, *att* i övrigt bifalla yrkesskolestyrelsens förslag samt *att* härav föranledd utgift för år 1953 skulle täckas av i nämnda års stat upptaget reservationsanslag till stadsfullmäktiges förfogande för oförutsedda utgifter.

Löne- och avtalsnämndens hade i yttrande den 1 december 1952 tillstyrkt stadsfullmäktige besluta *att* från och med den 1 januari 1953 ändra den ordinarie kanslibiträdesbefattningen å yrkesskolornas expedition till en befattning såsom assistent i lönegrad 16, *att* pensionsåldern för nuvarande innehavare av kanslibiträdestjänsten skulle, därest hon placerades å assistenttjänsten, vara 60 år, *att* arvodena till de föreslagna båda tillsynslärarna skulle utgå med 1.600 kr. per år jämte tillägg om 15 %, *att* avslå framställningen om retroaktiv ersättning till det nuvarande kanslibiträdet för 1952 samt *att* i övrigt bifalla yrkesskolestyrelsens förslag.

Efter föredragning av handlingarna (S. H. nr 242 ser. A) uppstod överläggning. Härunder yrkade herr Engdahl bifall till löne- och avtalsnämndens förslag medan herrar Pers och Carlfors yrkade bifall till drätselkammarens förslag.

Efter avslutad överläggning ställdes proposition mellan å ena sidan herr Engdahls yrkande och å andra sidan drätselkammarens förslag. Herr ordföranden fann därvid, att stadsfullmäktige beslutat bifalla drätselkammarens förslag.

Votering begärdes, anställdes och utföll så att stadsfullmäktige med 37 jaröster mot 19 nejröster beslutat bifalla drätselkammarens förslag.

§ 343. **Förslag till ändring och utvidgning av stadsplanen för kvarteret Silon m. m.**

Byggnadsnämnden hade i skrivelse den 8 december 1952 på anförda skäl hemställt att stadsfullmäktige ville besluta att antaga ett av stadsplanearkitekten Bertil Tideström uppgjort, den 17 november 1952 dagtecknat förslag till ändring och utvidgning av stadsplanen för kvarteret Silon m. m. samt att bemyndiga byggnadsnämnden att underställa förslaget Kungl. Maj:t för fastställelse.

Genom utlåtande den 11 december 1952 hade drätselkammaren tillstyrkt stadsfullmäktige besluta *att* bifalla byggnadsnämndens förslag.

Efter föredragning av handlingarna (S. H. nr 243 ser. A) beslöto stadsfullmäktige utan omröstning i enlighet med drätselkammarens tillstyrkan.

§ 344. **Val av kommunal förtroendeman.**

På av beredningsutskottet i skrivelse den 5 december 1952 framlagt förslag (S. H. nr 35 ser. B) beslöto stadsfullmäktige med acklamation att till ledamot i drätselkammaren efter byggmästaren Fritz Eklund, som avsagt sig uppdraget, för tiden intill 1955 års utgång utse tjänstemannen Gösta Sjöberg.

§ 345. **Val av kommunal förtroendeman.**

På av beredningsutskottet i skrivelse den 5 december 1952 framlagt förslag (S. H. nr 35 ser. B) beslöto stadsfullmäktige med acklamation att till ledamot i gatunamnsberedningen efter kassören Alvar O. Johansson, vilken avsagt sig uppdraget, utse förmannen Emanuel Råberg.

§ 346. **Val av kommunal förtroendeman.**

På av beredningsutskottet i skrivelse den 5 december 1952 framlagt förslag (S. H. nr 35 ser. B) beslöto stadsfullmäktige med acklamation att till suppleant i hälsovårdsnämnden efter fru Karin Kjelldahl, som avsagt sig uppdraget, för tiden intill 1953 års utgång utse löjtnanten Bo Bjernekull, Gideonsbergsgatan 13 D.

§ 347. **Val av kommunala förtroendemän.**

På av beredningsutskottet i skrivelse den 5 december 1952 framlagt förslag (S. H. nr 35 ser. B) beslöto stadsfullmäktige med acklamation att

till ledamot i fattigvårdsstyrelsen efter kassören Alvar O. Johansson, vilken avsagt sig uppdraget, för tiden intill 1955 års utgång utse nuvarande suppleanten fru Astrid S. Johansson.

Till ny suppleant i stället för fru Johansson för samma tid utsågs fru Gunborg Johansson.

§ 348. **Val av kommunala förtroendemän.**

På av beredningsutskottet i skrivelse den 5 december 1952 framlagt förslag (S. H. nr 35 ser. B) beslöto stadsfullmäktige att med acklamation till ledamot av styrelsen för kommunala flickskolan efter lektorn Ragnar Jirlow, vilken avsagt sig uppdraget, utse nuvarande suppleanten fru Ingrid Andrén samt till ny suppleant efter fru Andrén för tiden intill 1955 års utgång fru Ingeborg Nordin.

§ 349. **Val av kommunal förtroendeman.**

Vid föredragning av beredningsutskottets skrivelse den 5 december 1952 (S. H. nr 35 ser. B) beträffande val av ledamot i kulturnämnden yrkade herr Nyman med åberopande av instruktionen för Västerås stads kulturnämnd, att stadsfullmäktige såsom ledamot i kulturnämnden efter målarmästaren Alb. Lundkvist ville utse domkyrkosysslomannen Gunnar Ekström. Herr Jonsson yrkade att stadsfullmäktige ville bifalla beredningsutskottets förslag på denna punkt.

Valet av ledamot i kulturnämnden förrättades på begäran med slutna sedlar. Därvid avgåvos 34 röster för tjänstemannen Gösta Sjöberg, 16 röster för domkyrkosysslomannen Ekström och 1 röst för fröken Anna Carlsson. Fyra blanka röstsedlar avlämnades.

Stadsfullmäktige hade sålunda beslutat att till ledamot i Västerås stads kulturnämnd för tiden intill 1956 års utgång utse tjänstemannen Gösta Sjöberg.

§ 350. **Val av kommunala förtroendemän.**

På av beredningsutskottet i skrivelse den 5 december 1952 framlagt förslag (S. H. nr 35 ser. B) beslöto stadsfullmäktige med acklamation till ledamot i styrelsen för Maria Hallanders donationsfond efter kassören Alvar O. Johansson, vilken avsagt sig uppdraget, utse fru Astrid S. Johansson för tiden intill 1956 års utgång.

§ 351. **Val av kommunal förtroendeman.**

På av beredningsutskottet i skrivelse den 5 december 1952 framlagt förslag (S .H. nr 35 ser. B) beslöto stadsfullmäktige med acklamation att till ledamot i byggnadskommittén för till- och ombyggnad av kommunala flickskolan efter fru Agnes Söderquist, vilken avsagt sig uppdraget, utse fru Ebba Berg.

§ 352. **Val av kommunal förtroendeman.**

På av beredningsutskottet i skrivelse den 5 december 1952 framlagt förslag (S. H. nr 35 ser. B) beslöto stadsfullmäktige med acklamation att till huvudman i Västerås stads sparbank för tiden intill 1953 års utgång efter målarmästaren Alb. Lundkvist, som avlidit, utse expeditören Eric R. Carlsson.

§ 353. **Val av kommunal förtroendeman.**

På av beredningsutskottet i skrivelse den 5 december 1952 framlagt förslag (S. H. nr 35 ser. B) beslöto stadsfullmäktige med acklamation att till ortsombud enligt Kungl. kungörelsen om statliga bosättningslån efter inspektören K. A. Bergvall, vilken avsagt sig uppdraget, utse ombudsmannen Roland Kwarnström för tiden intill 1953 års utgång.

§ 354. **Val av kommunal förtroendeman.**

På av beredningsutskottet i skrivelse den 5 december 1952 framlagt förslag (S. H. nr 35 ser. B) beslöto stadsfullmäktige med acklamation att till ny vattenrättsnämndeman efter byggmästaren Fritz Eklund för en tid av sex år från och med den 1 januari 1953 utse förmannen Karl Engdahl.

§ 355. **Val av kommunal förtroendeman.**

På av beredningsutskottet i skrivelse den 5 december 1952 framlagt förslag (S. H. nr 35 ser. B) beslöto stadsfullmäktige med acklamation att till nämndeman för tjänstgöring vid rådhusrätten för en tid av sex år från och med den 1 januari 1953 efter målarmästaren Alb. Lundkvist, vilken avlidit, utse förmannen Emanuel Råberg.

§ 356. **Val av kommunala förtroendemän.**

Efter av beredningsutskottet i skrivelse den 5 december 1952 framlagt förslag (S. H. nr 35 ser .B) beslöto stadsfullmäktige att antalet av stadsfullmäktige valda ledamöter i var och en av 1952 års taxeringsnämnder skulle vara tre jämte lika många suppleanter med undantag av nämnderna för 4:de, 12:te, 14:de, 17:de, 18:de, 20:de, 21:sta, 22:dra och 23:dje distrikten där antalet ledamöter bestämdes till fem med lika många suppleanter.

1:sta taxeringsdistriktet:

Ledamöter: F. överpostiljonen J. E. Wirén, motormontören Erik E. W. Larsson och ingenjören Nils Markbäck.

Suppleanter: Vaktmästaren Uno Hillborg, metallarbetaren Evert Karlsson och fastighetsförvaltaren Sten Vennerholm.

2:dra taxeringsdistriktet:

Ledamöter: Parkföreståndaren Adolv Andersson, provaren Gustav Öberg och ingenjören Oscar Larsson.

Suppleanter: Ombudsmannen Roland Kwarnström, fru Inger Thorsell och köpmannen Erik Ahlström.

3:dje taxeringsdistriktet:

Ledamöter: Köpmannen Roland Forsberg, flygplansmontören Erik Bengtsson och kontoristen Ingrid Andersson.

Suppleanter: Metallarbetaren Edvard Andersson, flygplansmontören Stig Johansson och affärsföreståndaren John Frid.

4:de taxeringsdistriktet:

Ledamöter: Cementarbetaren Sven Ericsson, förvaltaren Gunnar Andersson, arrendatorn Eric Agrell, lantbrukaren Erik Alm och jordbruksarbetaren Axel Lundberg.

Suppleanter: Fru Greta Lundin, byggnadssnickaren Ruben Pettersson, lantbrukaren Erik Jäder, köpmannen Gösta Brandt och lantarbetaren David Nilsson.

5:te taxeringsdistriktet:

Ledamöter: Svarvaren Georg Karlsson, civilingenjören John Stålhammar och förrådsarbetaren Stig Em. Johansson.

Suppleanter: Flygplansmontören Algot Bergman, distriktssköterskan Iris Fagerlund och metallarbetaren Olle Dahlin.

6:te taxeringsdistriktet:

Ledamöter: Tjänstemannen Axel Boberg, ingenjören Thore Kättström och filaren Gustaf Hellsten.

Suppleanter: Provrumsarbetaren Olle Berggren, kassören Oskar Rudén och fru Anna Löf, Tomtebovägen 4, Västerås.

7:de taxeringsdistriktet:

Ledamöter: Avsynaren Martin Holmberg, typografen Nils Tedbrant och f. apotekaren Adolf Örtenberg.

Suppleanter: Förrådsarbetaren Edvin Agermalm, kontoristen Göte Melin och ombudsmannen Arthur Lingnäs.

8:de taxeringsdistriktet:

Ledamöter: Järnarbetaren K. A. Fröbom, hyvlaren K. H. Thorén och stationsinspektoren A. Jungert.

Suppleanter: Filaren Ruben Berg, metallarbetaren Ruben Karlsson och järnhandlanden Henning Larsson.

9:de taxeringsdistriktet:

Ledamöter: Ombudsmannen Erik Karlsson, ingenjören G. H. Zanders och apparatprovaren Bengt Norman.

Suppleanter: Metallarbetaren Harry Andersson, ingenjören Bertil Sundberg och ritsaren John Olsson.

10:de taxeringsdistriktet:

Ledamöter: Avsynaren Helmer Törnblom, ingenjören Sigurd Ahl och maskinprovaren Petrus Jonsson.

Suppleanter: Metallarbetaren Arne Skog, köpmannen K. Torstensson och sjökaptenen Ruben Stene.

11:te taxeringsdistriktet:

Ledamöter: Instruktören Tage Engelbrektson, förmannen Em. Råberg och maskinisten David Eriksson.

Suppleanter: Gjutaren Elis Svensson, apparatprovaren Stig Håvberg och köpmannen John Clasing.

12:te taxeringsdistriktet:

Ledamöter: Gjutaren Gustaf Nyman, typografen Rune Göthlin, folkskolläraren Arvid Eng, jordbruksförvaltaren Lars Jansson och järnarbetaren Olle Berglund.

Suppleanter: Gjutaren Sven Ring, ingenjören Sixten Larsson, fotografen David Eriksson, exekutorn J. V. Sundquist och metallarbetaren Erik Sand.

13:de taxeringsdistriktet:

Ledamöter: Plåtarbetaren Emil Johansson, metallarbetaren Allan Skult och köpmannen Ragnar Wassberg.

Suppleanter: Kriminalkonstapeln Folke Rebermark, konditoriarbetaren Sven Nilsson och köpmannen Helmer Urby.

14:de taxeringsdistriktet:

Ledamöter: Målaren Carl-Axel Grönberg, lantbrukaren Fabian Rörick, fru Hildur Strandberg, ombudsmannen Olle Berggren och lokföraren Harald Blomkvist.

Suppleanter: Snickaren Gunnar Eriksson, ingenjören Runo Renntun, ingenjören Olof Lindskog, kommunalarbetaren Klas Larsson och lokföraren Hjalmar Norberg.

15:de taxeringsdistriktet:

Ledamöter: Filaren Wiktor Persson, fru Rut Jansson och maskinisten Erik Andersson.

Suppleanter: Bilelektrikern Gösta Finnström, fru Britta Öyen och folkskolläraren Carl Malmros.

16:de taxeringsdistriktet:

Ledamöter: Fru Greta Schörling, köpmannen Elis Sollin och vaktmästaren Allan Lindstedt.

..Suppleanter: Avläsaren Tore Areen, köpmannen Nils Andersson och filaren Emanuel Larsson.

17:de taxeringsdistriktet:

Ledamöter: Linjearbetaren Hugo Andersson, lokföraren E. H. Neijmer, ingenjören Ferdinand Wahlberg, lantbrukaren Bror G. Carlstedt och metallarbetaren Sven Pettersson.

Suppleanter: Metallarbetaren Geron Eriksson, förmannen Klas Larsson, köpmannen Sven Källebo, kantorn K. G. Söderlund och filaren Börje Olsson.

18:de taxeringsdistriktet:

Ledamöter: Jordbruksarbetaren Harald Frändberg, Rustberga, Västerås, chaufförén Olof Ridman, Hammarbacksvägen 2 C, Västerås, kyrkovaktmästaren Oskar Dahlgren, Prästgården, Skerike, kantorn Johan Hedblom och lantbrukaren Aug. Eriksson, Käfsta.

Suppleanter: Rörmontören Ragnar Söderlund, Kungsgatan 12, byggnadsarbetaren Ernst Frändberg, Skarpa, Skerike, jordbruksarbetaren Valte Eriksson, Skerikes by, Västerås, fru Märta Hedblom och lantbrukaren Nils Lindström, Skerike.

19:de taxeringsdistriktet:

Ledamöter: Butiksföreståndaren Hugo Karlsson, magistratsvaktmästaren Helge Thorell och assistenten Eric Hultåker.

Suppleanter: Fru Margit Pettersson, metallarbetaren Stig Forslund och fru Maj-Britt Norström.

20:de taxeringsdistriktet:

Ledamöter: Handlanden Otto Jansson, kassören Valter Larsson, förmannen Hugo Ericsson, skomakarmästaren Ernfrid Carlsson och köpmannen Oscar Kihlgren.

Suppleanter: Fru Ester Karlsson, assistenten Sigfrid Sköld, Växthusvägen 29, kontoristen Gustav Eriksson, civilekonomen Åke Eriksson och köpmannen Sigfrid Holm.

21:sta taxeringsdistriktet:

Ledamöter: Avsynaren Ragnar Kragge, droskägaren John Eriksson, köpmannen Harry Vågberg, tillsyningsläraren Manfred Carlvik och föreståndaren Yngve Engström.

Suppleanter: Tjänstemannen Sture Bergmark, inspektören Erik Larsson, järnhandlanden Rune Bergius, kamreraren Henry Flinck och distriktsombudsmannen John Wahlström.

22:dra taxeringsdistriktet:

Ledamöter: Skomakarmästaren J. F. Sjögren, plåtslagarmästaren Lennart Lennervik, fru Gunborg Johansson, byggnadsingenjören Gustaf Ahlquist och f. kriminalöverkonstapeln Fritz Svensson.

Suppleanter: Folkskolläraren Allan Andersson, metallarbetaren Martin Engström, butiksföreståndaren Ingemar Lindkvist, konditorn Gunnar Persson och apotekaren Åke Pettersson.

23:dje taxeringsdistriktet:

Ledamöter: Ombudsmannen Erik Berglind, muraren Erik Hedman, f. handelsträdgårdsmästaren Karl Pettersson, smidesfabrikören Magnus Holm och byggnadskontrollanten Axel Eriksson.

Suppleanter: Ingenjören Bertil Falck, grovarbetaren Gösta Classon, ingenjören Jens Nygren, civilingenjören B. Björck och ombudsmannen Gunnar Österberg.

§ 357. **Val av kommunal förtroendeman.**

På av beredningsutskottet i skrivelse den 5 december 1952 framlagt förslag (S. H. nr 35 ser. B) beslöto stadsfullmäktige med acklamation att till suppleant i pensionsnämnden för Västerås stads östra pensionsdistrikt för tiden intill 1953 års utgång i stället för tjänstemannen Lars Svedlund, vilken avsagt sig uppdraget, utse fröken Gun Wallerström, Vallingatan 6 B, Västerås.

§ 358. **Anslag för inredande av skomakeriverkstad i fastigheten Stora torget 5.**

Från drätselkammaren hade till stadsfullmäktige inkommit följande skrivelse:

"Till Stadsfullmäktige i Västerås.

Aktiebolaget Turitz & C:o (Epa) har numera erhållit tillstånd att uppföra sin nybyggnad inom kvarteret Lennart. I anledning härav kommer inom den närmaste tiden företaget påbörja rivning av nuvarande bebyggelse å tomten. De flesta av hyresgästerna driva affärsrörelse och ha kunnat på olika sätt beredas tillgång till åtminstone provisoriska lokaler. En av dem, L. H. Medin, vilken innehar Västerås Skoreparationsfabrik, har emellertid icke lyckats anskaffa något lämpligt utrymme. Då Medin på

detta sätt riskerar att nödgas nedlägga sin verksamhet, har stadens fastighetskontor ansett sig böra lämna Medin erforderligt biträde vid lösande av hans lokalfråga. Enda framkomliga utvägen synes vara att ett f. d. stall, beläget i fastigheten Stora torget 5, inredes till skomakeriverkstad. Kostnaderna härför kunna beräknas uppgå till 10.000 kronor. Enligt vad drätselkammaren inhämtat skulle från byggnadsnämndens och hälsovårdsnämndens sida hinder icke resas mot en dylik lösning.

För verkstaden skulle beräknas en hyra av 1.000 kronor pr år. Hyran skall prövas av hyresnämnden.

Kostnaderna för inredningsarbetena böra bestridas av stadsfullmäktiges anslag för oförutsedda utgifter.

Med åberopande av vad sålunda anförts får drätselkammaren tillstyrka stadsfullmäktige besluta *att* för ombyggnad av ett förutvarande stall i fastigheten Stora torget 5 till skomakeriverkstad anvisa ett anslag å 10.000 kronor samt *att* härav föranledd utgift skall bestridas av i 1952 års stat upptaget reservationsanslag till stadsfullmäktiges förfogande för oförutsedda utgifter.

Västerås den 11 december 1952.

För drätselkammaren:

Mattias Pers

Per Siösteen".

Efter föredragning av skrivelsen beslöto stadsfullmäktige enhälligt att denna dag upptaga ärendet till handläggning, oaktat detsamma icke upptagits å stadsfullmäktiges föredragningslista.

Härefter beslöto stadsfullmäktige utan omröstning, sedan herrar J. Ruben Nyman och Matell yttrat sig utan yrkande, i enlighet med drätselkammarens förslag.

§ 359. **Val av ordförande.**

Efter antecknande, att herr Gustaf Olsson avsagt sig uppdraget såsom stadsfullmäktiges ordförande företogs nu till behandling frågan om val av ordförande för nästkommande år; och utsågo stadsfullmäktige härtill, på förslag av herr Engdahl, med acklamation nuvarande andre vice ordföranden, tjänstemannen Gösta Sjöberg.

Herr ordföranden framförde härefter till den nyvalde ordföranden stadsfullmäktiges lyckönskningar.

§ 360. **Val av vice ordförande.**

Härefter företogs val av vice ordförande för nästkommande år; och omvaldes med acklamation till förste vice ordförande f. folkskolläraren Georg Leontein. Till andre vice ordförande istället för herr Gösta Sjöberg utsågs på förslag av herr Engdahl med acklamation annonschefen Einar Jonsson.

Herr ordföranden frambar jämväl till de nu valda förste och andre vice ordförandena stadsfullmäktiges lyckönskningar.

§ 361. **Den nyvalde ordförandens tackanförande.**

Herr Sjöberg framförde å egna och å sina presidiekamraters vägnar ett tack för det förtroende, som stadsfullmäktige genom sitt val visat dem.

§ 362. **Val av beredningsutskott.**

Jämlikt 14 § andra stycket i stadsfullmäktiges arbetsordning företogs till behandling frågan om val av beredningsutskott för år 1953.

Därvid utsågo stadsfullmäktige efter framställda förslag med acklamation till ledamöter herr Einar Jonsson, fru Helga Hall, herr Hugo Ericsson, fru Hilda Bergsten, fru Anna Larsson, herrar Rune Göthlin, G. Leontein, Edvard Nordin och fru Karin Kjelldahl.

Till suppleanter utsågo stadsfullmäktige likaledes med acklamation herrar Erik Kraft, John Johansson, Heinrich Milbers, Erik Alderhed, Ruben Berg, Sven Ring, Karl Wässman, Börje Lundh och Knut Carlfors.

Härjämte beslöto stadsfullmäktige att suppleanterna skulle vid förfall för de ordinarie ledamöterna tjänstgöra i deras ställe på följande sätt, nämligen herrar Erik Kraft, John Johansson, Heinrich Milbers, Erik Alderhed, Ruben Berg och Sven Ring i nu nämnd ordning vid förfall för någon eller några av herr Einar Jonsson, fru Helga Hall, herr Hugo Ericsson, fru Hilda Bergsten, Fru Anna Larsson och herr Göthlin; herrar Karl Wässman och Börje Lundh i nu nämnd ordning vid förfall för någon av eller båda herrar G. Leontein och Edvard Nordin samt herr Knut Carlfors vid förfall för fru Karin Kjelldahl.

§ 363. **Justitiedepartementets skrivelse angående fastställande av ändringar i arbetsordningen för rådhusrätten och magistraten i Västerås.**

Anmäldes och lades till handlingarna avskrift av Justitiedepartementets skrivelse den 21 november 1952, utvisande, att Kungl. Maj:t förordnat

att §§ 1—7 i den av Kungl. Maj:t den 30 december 1947 fastställda arbetsordningen för rådhusrätten och magistraten i Västerås skulle hava ändrad lydelse samt att i arbetsordningen skulle införas en ny paragraf, betecknad § 9 a.

§ 364. **Kungl. Kommunikationsdepartementets skrivelse angående fastställt förslag till stadsplan för Framnäsområdet.**

Anmäldes och lades till handlingarna avskrift av Kungl. Kommunikationsdepartementets skrivelse den 21 november 1952, utvisande att Kungl. Maj:t fastställt av stadsfullmäktige den 24 april 1952 antaget förslag till stadsplan för Framnäsområdet.

§ 365. **Avtackande av herr Eklund.**

Erinrade herr ordföranden om att herr Eklund vid årsskiftet komme att avgå såsom ledamot av stadsfullmäktige, vilka han under en lång följd av år tillhört och framförde till herr Eklund fullmäktiges och stadens tack för den samhällsgagnande och högt förtjänta insats, herr Eklund härunder nedlagt samt önskade honom all lycka och framgång för kommande år.

§ 366. **Herr ordföranden avtackas.**

Herr förste vice ordföranden framförde stadsfullmäktiges tack till herr ordföranden för den oväld och skicklighet varmed denne under sin ordförandetid lett fullmäktiges förhandlingar.

Herr ordföranden tackade i ett svarsanförande för det förtroende och den välvilja, som visats honom från fullmäktiges sida under hans ordförandetid.

In fidem:

Per Siösteen.

Justerat den 30 december 1952.

GUSTAF OLSSON

Eric R. Carlsson *Hugo Ericsson*

Offentligen uppläst den 30 december 1952; betygar

Ex officio:

Per Siösteen.

HANDLINGAR
Ser. A

Stadsfullmäktiges i Västerås Handlingar

Den 31 januari 1952 **Ser. A nr 1**

Nr 1. Anslag för röjning av resterna efter kallbadhuset.

Drätselkammaren har i skrivelse den 3 januari 1952 anfört följande:

Då kallbadhuset under år 1948 nedbrann, utbetalades i brandskadeersättning till staden ett belopp av 25.500 kronor vilket tillfördes försäljningsmedelsfonden. Försäljning av en del virke m. m. inbringade 700 kronor, vilket belopp likaledes tillfördes nämnda fond.

Det under vattenytan varande pålverket fick emellertid tills vidare kvarstå.

Numera har röjning företagits av resterna efter kallbadhuset. Kostnaderna härför uppgå till kronor 3.205: 85. Anslag saknas för denna utgift.

Det synes kammaren lämpligt, att beloppet täckes av försäljningsmedelsfonden.

Under hänvisning härtill tillstyrker drätselkammaren stadsfullmäktige besluta

att för täckande av kostnaderna för röjning av resterna efter kallbadhuset anvisa ett anslag å 3.205: 85 kronor samt

att härav föranledd utgift skall täckas ur försäljningsmedelsfonden.

Nr 2. Anslag till möblering av nya lokaler i polishuset.

Polisnämnden har i skrivelse den 4 december 1951 anfört följande:

Polisnämnden får härmed anhålla, att stadsfullmäktige för möblering m. m. i nya lokaler i polishuset måtte bevilja ett anslag å 14.500 kronor.

I samband med inredning av vindsvåningen till personallokaler samt med anledning av omorganisationen verkställd omflyttning erfordras för inköp av kontorsmöbler ett belopp av 7.500 kronor. För gardiner till de nyinredda lokalerna erfordras ett belopp av 2.100 kronor och för lysämnesarmatur och rör för berörda lokaler samt utbyte av armatur i vissa äldre lokaler erfordras ett belopp av 4.500 kronor. Vidare erfordras 4 nya skrivmaskiner och 1 räknemaskin samt utökning av telefonväxeln för en sammanlagd kostnad av 3.200 kronor. Sammanlagda kostnaden vilken beräknats med ledning av inkomna offerter, uppgår således till 17.300 kronor men av detta belopp finnes 2.800 kronor i 1952 års budget.

Anledningen till att anslag för ändamålet icke upptagits i budgeten beror på att polisnämnden icke hyst några förhoppningar om att möjligheter skulle kunna beredas att redan innevarande år inreda vindsvåningen, där nio stycken nya kontorsrum erhållits.

På grund av vad sålunda anförts hemställer polisnämnden att stadsfullmäktige ville besluta

att för möblering m. m. av nyinredda lokaler i polishuset bevilja ett anslag å 14.500 kronor.

Drätselkammaren har genom utlåtande den 3 januari 1952 med åberopande av vad styrelsen i ärendet anfört tillstyrkt stadsfullmäktige besluta

att bifalla polisnämndens förslag i ärendet samt

att härav föranledd utgift skall bestridas av i årets stat upptaget reservationsanslag till stadsfullmäktiges förfogande för oförutsedda utgifter.

Nr 3. Tilläggsanslag för ombyggnad av stadsarkitektkontoret.

Byggnadsnämnden har i skrivelse den 17 december 1951 anfört följande:

Stadsfullmäktige anvisade den 30 augusti 1951 ett anslag å 26.000 kronor för ombyggnad av stadsarkitektkontoret.

Under den fortsatta utredningen har det visat sig, att det planerade arkivet måste utökas för att bereda plats även för byggnadskontorets arkivhandlingar. Detta medför att ett för kopiering avsett utrymme måste tagas i anspråk för arkiv. I stället föreslås att ett rum för kopiering inredes på vinden. Beträffande utformningen av planerna får byggnadsnämnden hänvisa till bifogade ritningar. Kostnaderna för utökning av arkivet har beräknats till 3.000 kronor och kostnaderna för inredning av rum på vinden till 11.000 kronor.

På grund härav hemställer byggnadsnämnden, att stadsfullmäktige ville besluta

att anvisa ett tilläggsanslag å 14.000 kronor för ombyggnad av stadsarkitektkontorets lokaler.

Drätselkammaren har i häröver den 3 januari 1952 avgivet utlåtande anfört följande.

Den föreslagna ombyggnaden avser i huvudsak att bereda ökat arkivutrymme för byggnadskontoret. Sådant förslaget ursprungligen utformats, skulle byggnadskontorets och stadsarkitektkontorets arkivutrymmen vara helt åtskilda och särskilda arkivdörrar till varje utrymme finnas. Då en dylik anordning är onödigt kostnadskrävande och enligt vad kammaren inhämtat arkivutrymmena utan nackdel kunna utnyttjas gemensamt med någon enklare avskiljningsanordning mellan de båda kontorens arkiv, har kammaren förutsatt, att förslaget omarbetas i enlighet härmed.

Kammaren förordar, att det begärda anslaget ställes till byggnadsnämndens förfogande samt att kostnaderna täckas av i årets stat upptaget reservationsanslag till stadsfullmäktiges förfogande för oförutsedda utgifter.

Med åberopande av vad sålunda anförts tillstyrker drätselkammaren stadsfullmäktige besluta

att bifalla byggnadsnämndens framställning samt

att härav föranledd kostnad skall bestridas av i årets stat upptaget reservationsanslag till stadsfullmäktiges förfogande för oförutsedda utgifter.

Nr 4. Bidrag till kostnader för brandförsvaret.

Drätselkammaren har i skrivelse den 3 januari 1952 anfört följande:

I skrivelse den 10 december 1951 har Städernas Allmänna Försäkringsbolag meddelat, att bolaget beslutat lämna Västerås stad bidrag för år 1951 med 10.500 kronor att användas till bestridande av kostnaderna för brandförsvaret i staden. Staden har som bekant under en följd av år uppburit dylika bidrag med varierande belopp. Bidragen utgjorde under år 1948 12.400 kronor, under år 1949 10.500 kronor, och under år 1950 likaledes 10.500 kronor.

Med anmälan härom hemställer drätselkammaren, att stadsfullmäktige ville besluta

att med tacksamhet emottaga det i skrivelsen omförmälda bidraget för år 1951 om 10.500 kronor samt

att beloppet skall tills vidare fonderas för att, på sätt stadsfullmäktige framdeles kunna komma att bestämma, disponeras för ändamål, som kan vara ägnat att främja utvecklingen av stadens brandväsen.

Nr 5. Fråga om iordningställande av tomt inom kvarteret Orren såsom lekplats.

Drätselkammaren har i skrivelse den 3 januari 1952 anfört följande:

Enligt gällande stadsplan har tomten nr 9 inom kvarteret Orren reserverats såsom plats för en blivande småskola för vega- och skallbergsområdena.

Förslag har väckts, att tomten i avbidan å att densamma tages i anspråk för skoländamål, iordningställes såsom lekplats för de i trakten boende barnen. Kostnaderna för en dylik anordning i enkelt utförande skulle enligt parkstyrelsens beräkningar belöpa sig till omkring 8.000 kronor. I detta belopp ingår lätt planering av området inklusive erforderlig sådd och plantering med 3.000 kronor, asfaltering av cykelbana med 2.000 kronor samt anskaffande av lekattiralj med 3.000 kronor.

Avsikten är att lekplatsen skall givas en sådan utformning, att den på lämpligt sätt kan uppgå i det blivande skolområdet.

Med hänsyn härtill och då ett visst behov av lekplats på detta område får anses föreligga, vill kammaren förorda, att anläggningen kommer till utförande.

Kostnaderna böra bestridas av i årets stat upptaget reservationsanslag till stadsfullmäktiges förfogande för oförutsedda utgifter.

Med åberopande av vad sålunda anförts tillstyrker drätselkammaren stadsfullmäktige besluta

att för iordningställande av provisorisk lekplats inom kvarteret Orren anvisa ett anslag å 8.000 kronor samt

att härav föranledd utgift skall bestridas av i årets stat upptaget reservationsanslag till stadsfullmäktiges förfogande för oförutsedda utgifter.

Nr 6. Fråga om anordnande av bastu vid brandkåren.

Drätselkammaren har i skrivelse den 3 januari 1952 anfört följande:

Sedan personalen vid brandkåren till brandstyrelsen gjort framställning om att styrelsen ville för brandkårens räkning låta ombygga en del av tvätt- och badrummet i andra våningen av brandstationen till bastu för brandmanskapet, uppdrog brandstyrelsen åt en särskild kommitté om tre personer, de s. k. bastukommitterade, att företaga utredning av denna fråga.

Efter samråd med stadens fastighetskontor och stadsarkitekten har framlagts ett förslag att inreda nämnda utrymmen till en bastu. Anläggningen har beräknats kosta 3.000 kronor. Därvid har man räknat med att största delen av arbetet utföres av yrkesmanskapet vid brandkåren.

Kommitterades förslag motiveras med — förutom önskan att tillmötesgå brandpersonalens framställning — att dylika bastuanläggningar uppförts vid ett flertal andra fasta brandkårer i landet och att de visat sig ur sanitära och hygieniska synpunkter ha en uppgift att fylla.

Drätselkammaren har icke funnit anledning till erinran mot förslaget.

Kostnaderna för anläggningen torde böra bekostas av i årets stat upptaget reservationsanslag till stadsfullmäktiges förfogande för oförutsedda utgifter.

Under åberopande av vad sålunda anförts tillstyrker drätselkammaren stadsfullmäktige besluta

att för anordnande av en bastuanläggning för brandkårens personal i huvudsaklig överensstämmelse med föreliggande förslag anvisa ett anslag å 3.000 kronor samt

att härav föranledd utgift skall bestridas av i årets stat upptaget reservationsanslag till stadsfullmäktiges förfogande för oförutsedda utgifter.

Nr 7. Inrättande av ny ordinarie befattning såsom stadsdistriktsläkare.

Hälsovårdsnämnden har i skrivelse den 10 december 1951 anfört följande:

Genom beslut av stadsfullmäktige den 27 maj 1948 tillkom den nuvarande tjänsteläkarorganisationen med en stadsläkare och två stadsdistriktsläkare. Samtidigt antogo fullmäktige för tjänsteläkarna instruktion, som den 10 november samma år fastställdes av Kungl. Medicinalstyrelsen.

Efter det stadsdistriktsläkarna tillträtt sina befattningar har nu två och ett halvt år förflutit. Erfarenheterna av organisationen äro gynnsamma och staden har tillförsäkrats väl kvalificerade läkare. Men den arbetsbörda, som åvilar stadsdistriktsläkarna, har tenderat att bli större och allt mera svårbemästrad. Främsta orsaken härtill bör ses däri, att sjukvårdsdistrikten med sina drygt 30.000 invånare äro för stora och betungande. Utvecklingen har gått mot allt mindre distrikt. I mitten av 1940-talet ansågs erfarenheten ha visat, att sjukvårdsdistrikt ej borde omfatta mera än 20.000—25.000 invånare. Sedan dess har siffran gått under 20.000 till cirka 16.000. Också andra omständigheter äro att beakta. Hos allmänheten kan spåras en

tilltagande benägenhet att anlita läkare. Staden har under en lång tid synnerligen snabbt ökat i invånarantal och territoriellt, medan beståndet av privatpraktiserande läkare, sedan åratal i stort sett oförändrat, numera är alldeles otillräckligt. Detta förhållande framträder särskilt i fråga om jourhållningen. Genom stadsfullmäktiges beslut den 22 december 1949 infördes jourtjänstgöring med biträde av privatpraktiserande läkare dels till tryggande av sjukvården i staden och dels för att underlätta tjänsteläkarnas jourhållning. Enligt plan kommo på tjänsteläkarnas del 168 av årets jourer, medan nio privatpraktiserande läkare åtogo sig 197 jourer, motsvarande 22 jourer per läkare och år. Redan första året lämnade två av dessa efter sammanlagt 6 jourer tjänstgöringen och vid årsskiftet bortföll ytterligare en. Bortfallen ha skett under åberopande av ålder, sjuklighet eller annan orsak. Följden har blivit överbelastning av tjänsteläkarna år 1950 med icke fullt 9 % och under tiden 1/1—1/11 1951 med något över 9 % samt av kvarvarande övriga läkare med resp. 4,5 % och 30 %. De bägge stadsdistriktsläkarna hade år 1950 150 jourer och år 1951 fram till den 1 november 130 jourer d. v. s. med samma frekvens också under november och december 156 jourer för hela året. För jourhållning kan av stadens privatpraktiserande läkare ej påräknas flera än sex. Svårigheterna att ordna jourhållningen ha sålunda fortgående tilltagit och hota att bli övermäktiga.

Till belysning av frågan har hälsovårdsnämnden införskaffat uppgifter från Norrköping, Hälsingborg, Örebro, Uppsala, Borås, Linköping och Eskilstuna. Hälsingborg och Linköping sakna stadsdistriktsläkare. I dessa två städer ha svårigheter ej mött att erhålla privatpraktiserande läkare för jourhållning och de speciella uppgifter, som ankomma på stadsdistriktsläkare. Jourhållningen fullgöres i Hälsingborg av andre stadsläkaren och 17 privatpraktiserande läkare med i genomsnitt 20 à 21 jourer per läkare och år och i Linköping av 15 privatpraktiserande läkare med 24 à 25 jourer per läkare och år. Det har upplysts, att frågan om utökning av antalet tjänsteläkare i Linköping avförts från dagordningen, sedan jourhållningen kunnat ordnas på tillfredsställande sätt. Påpekas bör att jourarvodena i dessa städer icke äro högre än i Västerås. I övriga av de tillfrågade städerna är tjänsteläkarorganisationen följande, nämligen i Norrköping, utom förste stadsläkare motsvarande förste provinsialläkare, en andre stadsläkare, en socialläkare utan rätt till privatpraktik men med skyldighet att taga del i jourhållningen, 5 stadsdistriktsläkare, av vilka två tillkommit 1950, i Örebro en förste stadsläkare och tre stadsdistriktsläkare, ingen ändring sedan 1945, i Uppsala en förste stadsläkare och två stadsdistriktsläkare, av stadsfullmäktige för översyn av tjänsteläkarorganisationen tillsatt s. k. läkarkommitté har föreslagit ytterligare två stadsdistriktsläkartjänster, i Borås en förste stadsläkare och tre stadsdistriktsläkare och i Eskilstuna en stadsläkare, 2 stadsdistriktsläkare och en socialläkare, nyinrättad tjänst — som ännu icke blivit tillsatt.

Hälsovårdsnämnden har varit angelägen taga del av motiven till den utökning av antalet stadsdistriktsläkare, som skett i Norrköping och är under beredning i Uppsala. Från Norrköping har inhämtats, att där förelegat "svårigheter vid hastigt inträffade sjukdomsfall att inom rimlig tid erhålla läkarhjälp" och att "ordna den dagliga läkarjouren med de läkarkrafter, distriktsläkarna och de privatpraktiserande läkare, som finnas", av orsak att "antalet praktiserande läkare i Norrköping är för litet i förhållande till folkmängdens storlek". Läkarkommittén i Uppsala finner en utbyggnad av stadsdistriktsläkarorganisationen med två nya tjänster nödvändig på grund av stor befolkningsökning under senare år, kraftig utvidgning av stadsområdet genom inkorporering av Gamla Uppsala och Bondkyrka och ökad tendens hos allmänheten

att anlita läkare. På särskild förfrågan har det upplysts, att brist på praktiserande läkare ej föreligger i Uppsala och att "ett 20-tal läkare" äro med i jourtjänstgöringen.

I saken ha stadsdistriktsläkarna Thord Ericsson och Alf Jorde avgivit följande yttrande:

"Sedan mer än 2 år ha undertecknade nu varit distriktsläkare i Västerås stad. Vi kunna överblicka arbetets omfattning och ungefärligen bedöma den arbetsbörda, som åvilar oss och kommer att åvila oss framdeles om ej någon ändring sker. Det åligger oss att dels hålla mottagning 2 timmar dagligen, dels vid förefallande behov göra sjukbesök i hemmen. Detta senare åliggande har sedan den 1/1 1950 reducerats att avse sådana sjukdomsfall, som anmäles mellan kl. 7 och kl. 19 — sommartid kl. 17. Övriga tas om hand av jourhavande läkaren. Då är att märka att jourbördan fördelats så att distriktsläkarna äro avsevärt hårdare belastade än övriga läkare. Dessutom ha vi ytterligare vissa i instruktion och gällande författningar föreskrivna åliggande, som äro av relativt mindre omfattning, men ofta av brådskande natur och störande på det övriga arbetet. I praktiken har det visat sig, att den ovan nämnda skyldigheten att meddela sjukvård på mottagningen och i hemmen är synnerligen betungande, detta beroende på missförhållande mellan tillgången och behovet av läkare, vilket senare ökat avsevärt på grund av dels stadens snabba tillväxt, dels en ökad benägenhet hos allmänheten att söka läkare och dels tvång att söka läkare för erhållande av intyg och utlåtanden till sjukkassor, försäkringsinrättningar och arbetsgivare, vilka besök ingå som led i dessas kontrollåtgärder. Under de 2 timmar mottagningen pågår, anmäla sig regelbundet varje dag ett så stort antal hjälpsökande, att mottagningen trots högt uppdriven forcering av arbetstempot sällan slutar före kl. 16, oftast kl. 17 à 18 och ibland kl. 19, ja t. o. m. kl. 20, varför väntetiden för de sökande kan uppgå till 4 à 5 timmar. Sjukresorna kunna därför som regel ej påbörjas förrän vid 18-tiden, ej sällan senare, varför de sjuka i hemmen få vänta orimligt länge och få sjukbesök orimligt sent på kvällen. Endast i ytterst brådskande fall kan mottagningen avbrytas under dagen för besök hos sjuk i hemmet. Då jouren tillträder kl. 19 har distriktsläkaren sällan sitt arbete för dagen färdigt utan ett flertal sjukresor kvarstå på dagens program och måste fullföljas under kvällens lopp.

Under hösten har en lugnare period brukat förekomma på några veckor, då arbetstiden nedgått till något under 48 timmar på vecka, vilket borde vara maximum med tanke på att tid behöves även för studier. För övrigt har arbetstid och arbetsintensitet legat betydligt över vad som kan anses rimligt. Under tider av ökad sjuklighet slutar arbetsdagen regelbundet kl. 22, 23 och 24 och detta kan pågå vecka efter vecka. Därtill kommer nattliga påringningar och nattjourer samt nya sjukresor på förmiddagarna. För färdigställande av rapporter, utlåtanden o. dyl. stå oftast endast sön- och helgdagar till buds. Under långa tider blir ingen som helst tid över för enskilda angelägenheter, måltiderna måste förkortas till 15—20 minuter, dagstidningarna bli olästa, kollegiala sammankomster medhinnas ej och även kontakten med omvärlden i övrigt försummas. Tyvärr är fritiden även under något lugnare perioder oftast så begränsad att studiet av facklitteratur och deltagandet i läkarkonferenser m. m. svårligen medhinnas, då den huvudsakligen åtgår för vila och återhämtning.

På grund av vad ovan beskrivits kan sammanfattningsvis sägas, att för patienterna väntetiden på mottagningen och ännu mera i hemmen blir orimligt lång, att arbetets kvalitet i längden måste bli lidande dels på grund av tidsnöden som tvingar till oerhörd arbetsintensitet, dels på grund av den ytterst begränsade fritiden som försvårar följandet av utvecklingen inom läkekonsten, och att för de berörda läkarna en onormalt

hastig nedslitning måste bli följden av den ständiga hetsen och den orimligt långa arbetstiden.

Med stöd av vad som ovan andragits få vi därför vördsamt anhålla att hälsovårdsnämnden måtte göra framställning till stadsfullmäktige om inrättande snarast möjligt av två nya stadsdistriktsläkartjänster".

På grund av vad ovan anförts finner hälsovårdsnämnden en utbyggnad av tjänsteläkarorganisationen med två nya befattningar såsom stadsdistriktsläkare motiverad och nödvändig. Staden tillförsäkras därigenom ett välbehövligt tillskott till det i förhållande till folkmängden otillräckliga beståndet av praktiserande läkare. Med nuvarande allmänna brist på läkare har en nyrekrytering i tillbörlig omfattning ej varit möjlig på annat sätt. De nu för stora sjukvårdsdistrikten kunna nedskäras till att omfatta cirka 16.000 invånare i likhet med vad fallet är i Norrköping och såsom planeras i Uppsala, till betydande lättnad för distriktsläkarna. De två tjänsterna komma slutligen att utgöra ett icke oväsentligt bidrag till att trygga jourhållningen, som med nuvarande läkarkrafter endast med yttersta svårighet kan upprätthållas.

Hälsovårdsnämnden anser det visserligen vara av vikt att bägge befattningarna inrättas med det första, men kan å andra sidan ej bortse från nödvändigheten att under nuvarande förhållanden iaktta återhållsamhet i fråga om nya tjänster. Nämnden inriktar sig därför på att få i första hand en tjänst med det första och efter särskild framställning den andra tjänsten senare, helst redan från den 1 januari 1953.

Befattning såsom stadsdistriktsläkare är placerad i lönegrad 16. I denna lönegrad är med gällande tillägg begynnelselönen 699 kronor och slutlönen 792 kronor i månaden. Då nu ifrågavarande tjänst ej kan väntas bli tillsatt förrän tidigast den 1 mars 1952, fordras till täckande av lönekostnaderna för nämnda år 7.000 kronor. Pensionsavgiften låter sig ej beräknas på förhand.

Inrättandet av ny stadsdistriktsläkartjänst påkallar ändringar i instruktionen för tjänsteläkarna. Ändringarna beröra föreskriften i mom. 1 § 1, att i stadens tjänst skola finnas anställda en stadsläkare och tills vidare två distriktsläkare, och första meningen i § 3 av innehåll, att staden indelas tills vidare i två sjukvårdsdistrikt, vilkas storlek och omfattning bestämmes av hälsovårdsnämnden.

Nämnden föreslår följande lydelse av mom. 1 § 1:

"I stadens tjänst skola finnas anställda en stadsläkare och det antal distriktsläkare, som i laga ordning bestämmes".

Första meningen i § 3 torde ersättas med följande:

"Staden indelas i lika många sjukvårdsdistrikt som antalet distriktsläkare. Distriktens storlek och omfattning bestämmas av hälsovårdsnämnden".

Hälsovårdsnämnden hemställer i anledning härav, att stadsfullmäktige ville besluta

att inrätta en ny ordinarie befattning såsom stadsdistriktsläkare från den 1 mars 1952,

att för ändamålet bevilja ett anslag å 7.000 kronor och

att antaga nämndens förslag till ändring i instruktionen för stadens tjänsteläkare.

Drätselkammaren har i häröver den 3 januari 1952 avgivet utlåtande anfört följande:

Såsom hälsovårdsnämnden framhållit, torde med hänsyn till stegringen i folkmäng-

den ytterligare en läkare erfordras. Det framgår icke närmare av hälsovårdsnämndens skrivelse huruvida man undersökt möjligheterna att kunna till staden knyta någon ny privatpraktiserande läkare. Givet är att förutsättningen för att kunna få vare sig en stadsdistriktsläkare eller privatpraktiserande läkare att slå sig ned i staden är att bostad och praktiklokaler kunna tillhandahållas. Drätselkammaren har icke velat motsätta sig hälsovårdsnämndens förslag om inrättande av en ny stadsdistriktsläkarebefattning men förutsätter härvid, att lokalfrågan ordnas, innan befattningen tillsättes.

Hälsovårdsnämnden signalerar i framställningen om att inrättande av ytterligare en stadsdistriktsläkarbefattning inom en ej avlägsen framtid kan vara påkallad. Kammaren vill häremot framhålla, att enligt kammarens mening tillräckliga skäl ej anförts för en så kraftig utbyggnad av stadsdistriktsläkarorganisationen som den av hälsovårdsnämnden antydda. Drätselkammaren utgår därför ifrån att hälsovårdsnämnden vid planläggningen av organisationen räknar med endast tre sjukvårdsdistrikt och tre stadsdistriktsläkare.

Kammaren har icke något att erinra mot de föreslagna ändringarna i instruktionen för tjänsteläkarna.

Med åberopande härav tillstyrker kammaren stadsfullmäktige besluta

att bifalla hälsovårdsnämndens förslag i ärendet under ovan angiven förutsättning samt

att härav föranledd utgift i vad avser år 1952 skall täckas av i nämnda års stat upptaget reservationsanslag till stadsfullmäktiges förfogande för oförutsedda utgifter.

Beredningsutskottet har genom yttrande den 9 januari 1952 efter granskning av ärendet i vad avser den föreslagna ändringen av instruktionen för tjänsteläkarna, tillstyrkt stadsfullmäktige besluta

att till alla delar bifalla drätselkammarens förslag i ärendet samt

att överlämna åt magistraten att underställa de föreslagna ändringarna Kungl. Medicinalstyrelsen för fastställelse.

Nr 8. Anslag för utförande av en brunn med pumpstation jämte ledningar vid Hässlö vattenverk (Jfr nr 193 ser. A år 1950).

Styrelsen för stadens tekniska verk har i skrivelse den 18 december 1951 anfört följande:

I skrivelse den 26 september 1950 till stadsfullmäktige (S. H. nr 193 ser. A 1950) har styrelsen redogjort för utbyggnad av vattenverket vid Hässlö med en under markytan förlagd, bombsäkert utförd anläggning, omfattande tre renvattenbrunnar med pumpstationer och en för anläggningen behövlig transformatorstation. Första etappen av utbyggnaden innefattade den mellersta med nr 11 betecknade brunnen jämte pumpstation, utrustad med en centrifugalpump om 90 l./sek., anslutningsledning till huvudvattenledningen norr om maskinistbostaden och transformatorstationen. För ända-

målet beviljade stadsfullmäktige den 26 oktober 1950 ett anslag å 262.000 kronor av lånemedel. Denna del av anläggningen, som är i det närmaste färdigställd, har redan tagits i drift.

Numera föreligger förslag till utförande av den andra, med nr 12 betecknade brunnen med tillhörande pumpstation.

Stationen, som utformas enligt samma princip som stationen nr 11, förlägges rätt djupt under markytan för att undvika, att pumpens sughöjd blir ofördelaktig. Brunnen utföres såsom 7,5 meter djup sänkbrunn med vägg av järnspont. För stationens anslutning till tryckledningen mot staden utlägges en 15 meter lång ledning. Samtidigt härmed framdrages en 560 meter lång 400 mm renvattenledning från den nya brunnen fram till brunn nr 7. Härigenom dubbleras tryckledningen från den nya brunnsgropen. Detta medför ökad driftsäkerhet, minskad inverkan av tryckslag och reducering av tryckförlusterna. Sprängmantel över anläggningen utföres senare.

Kostnaderna stiga för brunnen jämte pumpstation till 210.000 kronor och för ledningarna till 90.000 kronor.

Under hänvisning härtill hemställer styrelsen att stadsfullmäktige ville besluta

att för utförande av brunn nr 12 med pumpstation jämte ledningar anvisa 300.000 kronor av lånemedel.

Drätselkammaren har i häröver den 17 januari 1952 avgivet utlåtande med åberopande av vad styrelsen i ärendet anfört tillstyrkt stadsfullmäktige besluta

att bifalla styrelsens förslag samt

att uppdraga åt drätselkammaren att hos Kungl. Maj:t hemställa om tillstånd till upptagande av amorteringslån å 300.000 kronor för bestridande av utgiften i fråga ävensom vidtaga alla för lånets utbekommande erforderliga åtgärder.

Nr 9. Anslag för anskaffande av en fotokopieringsapparat.

Drätselkammaren har i skrivelse den 17 januari 1952 anfört följande:

I samband med omläggning av avlöningssystemet ha statistikkorten för kollektivanställda utformats på sådant sätt, att statistiken till Svenska Stadsförbundet kan lämnas genom att helt enkelt taga en fotokopia av kortet. Då antalet kort uppgår till närmare 1.000, är denna form för lämnande av statistiska uppgifter en väsentlig arbetsbesparing, om snabbkopieringsapparat användes. Även i andra fall föreligger behov av snabbkopiering. De flesta statsbidragsansökningar fordra avskrifter av verifikationer, extra kontoutdrag från bokföringskorten efterfrågas i många fall och i övrigt förekommer såväl å drätselkontoret som andra stadens förvaltningar behov av avskrift av handlingar.

En fotokopieringsapparat av märket Develop, som redan användes av stadsförbundet och ett flertal städer och som rekommenderas för dessa ändamål, kostar i inköp c:a 2.000 kronor.

Drätselkammaren får i anledning härav tillstyrka stadsfullmäktige besluta

att för anskaffande av en fotokopieringsapparat anvisa ett anslag å 2.000 kronor samt

att härav föranledd utgift skall bestridas av i årets stat upptaget reservationsanslag till stadsfullmäktiges förfogande för oförutsedda utgifter.

Nr 10. Anslag ur kulturfonden till tryckning av Sällskapet Arosbrödernas 50-årsskrift.

Kulturnämnden har i skrivelse den 12 januari 1952 anfört följande:

Till kulturnämnden har från Sällskapet Arosbröderna inkommit bifogade framställning om ett bidrag om 10.000 kronor till tryckning av Sällskapets 50-årsskrift, Arosiana, samtidigt utgörande del VII i Sällskapets skriftserie Arosiana.

Kostnaderna för bokens framställning äro beräknade till maximalt 15.000 kronor.

Nämnden har inhämtat upplysningar om Sällskapets ekonomiska förhållanden och därvid funnit att 2.800 kronor finnas avsatta för Arosiana och att ytterligare en del medel torde kunna anslås.

Den preliminära innehållsförteckningen, som bifogas, upptar en rad uppsatser av framstående kulturpersoner. De behandla ämnen, som alla ha beröring med staden och läroverket, och kunna därför sägas vara av allmänt intresse och av bestående värde som kulturskildringar, varför i detta fall ett understöd med medel ur Kulturfonden är berättigat.

Kulturnämnden föreslår därför att ⅓ av kostnaderna betalas av Sällskapet och för de återstående ⅔, intill ett belopp av 10.000 kronor, lämnas ett anslag ur Kulturfonden.

Under hänvisning härtill hemställer nämnden, att stadsfullmäktige ville besluta

att av Kulturfondens disponibla avkastning anslå ett belopp om högst 10.000 kronor som bidrag till tryckning av Sällskapet Arosbrödernas 50-årsskrift.

Drätselkammaren har i häröver den 17 januari 1952 avgivet utlåtande med åberopande av vad nämnden i ärendet anfört tillstyrkt stadsfullmäktige besluta

att till alla delar bifalla kulturnämndens förslag.

Nr 11. Tilläggsanslag för idrottsinstruktör.

Idrottsstyrelsen har i skrivelse den 21 december 1951 anfört följande:

Idrottsstyrelsen, som under de gångna åren haft svårighet att anskaffa lämplig idrottsinstruktör icke minst på grund av otillräckliga anslag, har nu beretts möjlighet att för en rimlig kostnad ordna denna fråga på ett enligt styrelsens förmenande tillfredsställande sätt, varvid emellertid erfordras ett tilläggsanslag å 1.200 kronor.

Under ett par månader föregående år tjänstgjorde en av Riksidrottsförbundet anvisad friidrottsinstruktör härstädes tre dagar per vecka varjämte han mot särskild ersättning tjänstgjorde som siminstruktör under idrottens dödperiod (juli månad). Han uppnådde ett enligt styrelsens förmenande gott resultat såväl ifråga om friidrotts- som simundervisning och hade god förmåga att entusiasmera och samla ungdomen vid lektionerna. Denna relativt korta undervisningstid är emellertid icke tillfyllest och styrelsen har därför tänkt att under det kommande året ha verksamheten igång under en längre tid i förhoppning att därigenom på ett för alla parter tillfredsställande sätt lösa denna för idrotten och icke minst för ungdomens fritidssysselsättning betydelsefulla fråga.

Det bör här framhållas, att instruktörens verksamhet till huvudsaklig del är avsedd för skol- och annan ungdom. De s. k. "stjärnorna" instrueras av Riksidrottsförbundets olika instruktörer.

Den nu ifrågavarande instruktören har förklarat sig villig att under tiden 1 februari—31 oktober 1952 ställa sig till styrelsens förfogande under tre dagar varje vecka samt under juli månad varje dag mot en ersättning av tillhopa 4.000 kronor. Av detta belopp har idrottsstyrelsen 2.800 kronor till sitt förfogande i 1952 års budget, därav 2.000 kronor för friidrottsträning och 800 kronor för simundervisning. Sistnämnda anslag är visserligen å 2.500 kronor, men skall täcka även kostnaderna för övrig simundervisning nästa sommar. För instruktörens anställande erfordras således ytterligare 1.200 kronor.

På grund härav hemställer styrelsen, att stadsfullmäktige måtte besluta

att för anställande av idrottsinstruktör härstädes under 1952 ställa ett anslag å 1.200 kronor till styrelsens förfogande.

Drätselkammaren har i häröver den 17 januari 1952 avgivet utlåtande anfört följande:

Såsom framgår av idrottsstyrelsens skrivelse finnes i 1952 års stat upptaget ett anslag å 2.800 kronor för instruktörsverksamhet, varav 2.000 kronor för friidrottsträning. Hur behjärtansvärt i och för sig den av styrelsen tilltänkta utvidgningen av instruktionsverksamheten kunde vara, får man emellertid i dagens ekonomiska läge icke blunda för nödvändigheten av att iakttaga återhållsamhet med utgifter inom de olika förvaltningsområdena. Drätselkammaren har gång efter annan i olika sammanhang uppmanat härtill, senast i samband med uppgörande av innevarande års budget. Kammarens maning underströks kraftigt av beredningsutskottet, som framhöll vikten av att denna appell av förvaltningarna noggrant hörsammades. Därest de centralt beredande organens vädjanden skola bli något mera än en tom gest, erfordras att förvaltningarna verkligen söka hålla sig inom ramen av den budget, som uppgjorts för deras verksamhet, och icke ådraga sig nya utgifter utöver dem, som budgeterats.

Under hänvisning härtill tillstyrker kammaren stadsfullmäktige besluta

att avslå idrottsstyrelsens framställning.

Mot detta förslag har reservation anmälts av herr Gustaf Olsson, som uttalat sig för bifall till idrottsstyrelsens framställning.

Nr 12. Tilläggsanslag för anskaffande av ståplatsläktare till idrottsplatserna.

Idrottsstyrelsen har i skrivelse den 21 december 1951 anfört följande:

För anskaffande av läktare för idrottsplatserna får idrottsstyrelsen härmed anhålla om ett tilläggsanslag å 14.150 kronor.

I budgeten för 1951 har styrelsen för inköp av läktare ett reserverat anslag å 23.000 kronor. På grund av de stora prisökningar, som drabbat såväl trä- som järnvaror har anslaget emellertid visat sig otillräckligt. En annan orsak till kostnadsökningen är, att det slag av läktare styrelsen haft till grund för sina beräkningar, trots säljarens påstående att ifrågavarande läktare godkänts av Riksidrottsförbundets Idrottsplatskommitté, icke äro eller komma att godkännas av berörda kommitté. Följden härav har blivit att idrottsstyrelsen efter anvisningar av byggnadschefen och byggnadsinspektören lät iordningställa en enligt säkerhetsföreskrifterna godkänd läktare, vilken dock på grund av grövre järn och stabilare konstruktion ställde sig betydligt dyrare. Denna konstruktion är emellertid nödvändig, för undvikande av olyckshändelser av det slag, som senast under innevarande vinter inträffat vid läktarras under pågående idrottstävlingar. Det tillgängliga anslaget utgör 23.000 kronor medan kostnaderna för tillräckligt antal nya läktare uppgår till 37.150 kronor.

Idrottsstyrelsen hade beräknat att med hänsyn till ovan relaterade omständigheter köpa ett mindre antal läktare, men på grund av att bandymatcherna numera förlagts till sandplanen har det visat sig oundgängligen nödvändigt att redan nu anskaffa det från början avsedda antalet läktare.

På grund härav hemställer styrelsen, att stadsfullmäktige ville besluta

att för inköp av ståplatsläktare till idrottsplatserna ställa ett anslag å 14.150 kronor till idrottsstyrelsens förfogande.

Drätselkammaren har i häröver den 17 januari 1952 avgivet utlåtande anfört följande:

Kammaren har icke något att erinra mot framställningen. Det erforderliga tilläggsanslaget bör lämpligen täckas av det anslag, som av stadsfullmäktige beviljades i samband med antagande av 1946 års stat. Sistnämnda anslag, ursprungligen med ett belopp av 120.000 kronor, beviljades för bland annat utbyggnad av Arosvallens åskådarläktare. Av anslaget ha tid efter annan olika belopp tagits i anspråk. För närvarande återstår å anslaget c:a 41.000 kronor odisponerade.

Under hänvisning härtill tillstyrker kammaren stadsfullmäktige besluta

att bifalla idrottsstyrelsens förslag samt

att härav föranledd utgift skall bestridas av resterande behållning å det anslag å 120.000 kronor, vilket av stadsfullmäktige i samband med fastställande av 1946 års budget beviljats för bland annat utbyggnad av Arosvallens åskådarläktare.

Nr 13. Angående generalplan för Västerås stads skolväsende.

Västerås stads skoldelegation har i skrivelse den 2 januari 1952 hemställt att stadsfullmäktige ville godkänna ett av delegationen utarbetat, i skrivelsen refererat förslag till generalplan för stadens skolväsen samt uppdraga dels åt folkskolestyrelsen att vidtaga för beslutets verkställande erforderliga åtgärder, dels åt styrelsen för praktiska mellanskolan att inkomma med förslag till eventuellt ändrad organisation för praktiska mellanskolan.

Skrivelsen jämte vissa däri åberopade bilagor finnas intagna i stadsfullmäktiges tryck under ser. B nr 1 för innevarande år.

Övriga bilagor finnas för granskning tillgängliga å stadskansliet.

Beredningsutskottet har i skrivelse den 16 januari 1952 anfört följande:

Vid övervägande av frågan om sättet och formerna för den högre undervisningens ordnande måste enligt beredningsutskottets uppfattning såsom det slutliga målet uppställas genomförandet av den nioåriga enhetsskolan. I det av skoldelegationen framlagda förslaget har man räknat med en försöksverksamhet i klasserna 7—9 enligt enhetsskoletyp vid sidan av den föreslagna inbyggda realskolelinjen. Ehuru det enligt utskottets uppfattning skulle ha varit ännu mera tillfredsställande om ett försök med ett högstadium av renodlad enhetstyp hade fått göras, nödgas man dock med hänsyn till de högre skolmyndigheternas inställning till omfattningen av den försöksverksamhet, som för närvarande medgives, böja sig för delegationens förslag om en verksamhet i mera begränsad omfattning. Vad angår frågan om anordnande av en inbyggd realskolelinje finnas åtskilliga praktiska skäl, som tala härför. Man får emellertid icke blunda för de svårigheter, som äro förknippade med den föreslagna realskolelinjen. Mycket stora anspråk torde komma att ställas på undervisningens kvalitet därest eleverna i folkskolan under en sammanträngd tidsrymd skola kunna tillgodogöra sig samma pensum, som i andra realskolor inläres under en längre tid.

Över huvudtaget kan det sägas, att staden befinner sig i ett tvångsläge när det gäller ställningstagande till den ena eller andra formen för högre undervisning. Å ena sidan måste man räkna med att i dagens läge några ytterligare byggnader för särskilda realskolor icke kunna med statlig medverkan komma till stånd. Å andra sidan medför det kraftigt stegrade barnantalet, att det antal barn, som kan beredas tillgång till högre undervisning, därest utvecklingen ifråga om denna undervisning stagnerar, med åren kommer att procentuellt bliva allt mindre. Det av delegationen framlagda förslaget anvisar en åtminstone provisorisk lösning av frågan, och då under nuvarande förhållanden knappast någon annan framkomlig väg finnes, synes delegationens förslag böra komma till genomförande.

Under åberopande härav tillstyrker beredningsutskottet stadsfullmäktige besluta

att bifalla skoldelegationens förslag.

Drätselkammaren har i häröver den 17 januari 1952 avgivet utlåtande anfört följande:

Såvitt drätselkammaren vid granskning av förslaget kunnat finna, torde i dagens läge någon annan lösning av frågan om den högre undervisningens ordnande än den,

som skoldelegationen föreslagit icke stå till buds. Delegationens förslag måste även ur ekonomisk synpunkt anses vara det bästa, som för närvarande har utsikter att kunna realiseras. Under angivna förhållanden vill drätselkammaren helt ansluta sig till delegationens förslag.

Med hänvisning till vad sålunda anförts tillstyrker drätselkammaren stadsfullmäktige besluta

att bifalla beredningsutskottets förslag.

Nr 14. Borgen för intressekontorsverksamhet.

Drätselkammaren har i skrivelse den 17 januari 1952 anfört följande:

Från och med år 1940 har i samarbete med Upplands Enskilda Bank A. B. varit anordnad intressekontorsverksamhet för stadens tjänstemän i den formen, att banken för tjänstemännens räkning åtagit sig att ombesörja regelbundet återkommande utgifter såsom hyra, försäkringar, räntor, amorteringar, avgifter för gas och elektricitet m. m. genom månatliga avdrag på vederbörande tjänstemäns lön. Staden har plägat teckna borgen å checkräkningskredit, som upptagits av en för ändamålet bildad förening, Västerås Kommunaltjänstemäns intresseförening. Under år 1951 omfattade stadens borgensåtagande ett belopp av högst 20.000 kronor.

En liknande verksamhet har på grund av stadsfullmäktiges beslut den 29 oktober 1942 varit anordnad även för stadens arbetare och har omhänderhafts av Västerås stads sparbank. Verksamheten har under de senaste åren varit starkt avtagande och har nu helt upphört.

Däremot anlitas tjänstemännens intresseverksamhet i samma omfattning som tidigare.

De till intresseverksamheten anslutna få erlägga en avgift av numera 50 öre för varje av banken verkställd utbetalning, varjämte gällande låneränta debiteras för eventuellt underskott å vederbörandes konto. De anställda lämna banken fullmakt att av lönen utkvittera ett belopp, så avvägt att summan av samtliga avdrag under kalenderåret skall täcka de av de anställda angivna utgifterna. Härvid kan emellertid icke undvikas, att vid vissa tillfällen de å ett konto innestående belopp icke förslå till bestridande av de aktuella utgifterna. Banken förskotterar för sådant fall erforderligt belopp.

Enligt lagen om kommunalstyrelse i stad äger staden inom ramen för den underställningsfria låne- och borgensrätten upptaga lån och teckna borgen utan att beslut härom behöver underställas Kungl. Maj:ts prövning. Förutsättningen härför är beträffande borgen bland annat att denna begränsas till en tid av ett år i taget.

För intresseverksamheten hos Upplands enskilda bank synes under år 1952 vara tillfyllest med samma borgensbelopp som föregående år.

Under hänvisning härtill tillstyrker kammaren stadsfullmäktige besluta

att bemyndiga kammaren att för år 1952 teckna borgen för Västerås Kommunaltjänstemäns intresseförenings checkräkningskredit hos Upplands enskilda bank A. B. intill ett högsta belopp av 20.000 kronor.

Nr 15. Fråga om uppförande av biblioteksbyggnad.

Bibliotekskommittén har i skrivelse den 15 januari 1952 anfört följande:

Frågan om inrättande av ett landsbibliotek i Västerås och uppförande av byggnad för biblioteket behandlades av stadsfullmäktige senast den 30 mars 1939. Stadsfullmäktige beslöto då att hos Kungl. Maj:t anhålla om åtgärder för upprättande av ett landsbibliotek i staden. Samtidigt förband sig fullmäktige att om ett landsbibliotek inrättades, i enlighet med gällande bestämmelser medverka till uppförande av en biblioteksbyggnad i huvudsaklig överensstämmelse med ett då framlagt förslag samt att sedermera svara för den på staden fallande andelen av driftskostnaderna för biblioteket. Under de krisförhållanden som började kort efter detta beslut har statsmakterna låtit med frågans behandling anstå. Den av stadsfullmäktige tillsatta utredningskommittén har hela tiden följt frågans utveckling och har dessutom fortsatt utredningen om nybyggnaden. Under denna utredning har kommittén prövat flera reviderade förslag till biblioteksbyggnad.

I 1952 års statsverksproposition har Kungl. Maj:t upptagit förslag till inrättande av ett landsbibliotek i Västerås från och med den 1 juli 1952. Avsikten är att biblioteket skall organiseras i stadsbibliotekets nuvarande provisoriska lokaler tills biblioteket kan flyttas över till en nybyggnad. Biblioteksfrågan ser sålunda ut att kunna bli förverkligad i en mycket nära framtid. Det har därför blivit synnerligen angeläget att även byggnadsfrågan kan föras fram och bringas till en lösning. Man torde nu ha anledning att räkna med att det inte skall dröja så länge förrän byggnadstillstånd kan lämnas för biblioteksbyggnaden eftersom ett landsbibliotek i de nuvarande otillräckliga lokalerna icke gärna kan bli annat än en övergångsföreteelse. Under granskningen av de tidigare byggnadsförslagen i skolöverstyrelsen och byggnadsstyrelsen ha vissa erinringar framförts mot byggnadens utformning, dels ur rent biblioteksteknisk synpunkter och dels ur den synpunkten att byggnaden skulle på den plats där den planeras bli för stor och för dominerande i stadsbilden i förhållande till domkyrkan. De sistnämnda synpunkterna har man särskilt tryckt på inom byggnadsstyrelsen. På grund härav har kommittén nu låtit utarbeta ett alternativ till de tidigare förslagen med en betydligt mindre byggnad. Förutom de synpunkter som nu nämnts är det givetvis för de myndigheter som prövar frågan om byggnadstillstånd ett mycket stort önskemål att byggnaden kommer att begränsas till sitt omfång. Förslaget, som kommittén nu förelägger stadsfullmäktige, innebär en fullständig omarbetning av tidigare förslag. Kommittén har ansett sig böra redan nu på ett tidigt stadium informera stadsfullmäktige om vad det nya förslaget innebär och anhålla att fullmäktige ville godkänna detta i princip. Ännu så länge föreligger förslaget blott i form av skissritningar. Ritningarna äro utförda av arkitekten Sven Ahlbom med datering den 18 december 1951.

Den mest betydelsefulla skillnaden i förhållande till tidigare förslag är att rum för studiecirklar icke medtagits i byggnaden. Under biblioteksfrågans tidigare behandling var avsikten att byggnaden skulle tjäna icke blott såsom bibliotek utan även såsom ett centrum för den frivilliga studieverksamheten i staden. Tidigare förslag har därför upptagit åtskilliga rum för studiecirklar. För att tillmötesgå önskemålen från byggnadsstyrelsen om en mindre byggnad har rummen för studiecirklar sålunda uteslutits ur byggnadsplanerna. Kommittén har för den skull icke uppgivit tanken att söka tillgodose behovet av lämpliga och tillräckliga lokaler för studieverksamheten. Utvecklingen har emellertid under den tid som gått sedan stadsfullmäktiges principbeslut

om byggnadens utformning fattades gått därhän att byggnaden knappast skulle på den plats det nu gäller kunna dimensioneras så att hela behovet av lokaler för studieverksamheten bleve med en gång täckt. Dels har ju stadens folkmängd vuxit betydligt och dels har intresset för den frivilliga studieverksamheten ökat högst betydligt. Kommittén anser därför att frågan om studiecirklarnas lokalbehov bör lösas såsom en särskild fråga i annat sammanhang. Man bör därför i fortsättningen inrikta sig på att söka skaffa lokaler på annat håll i staden, vare sig detta nu kommer att ske i form av en nybyggnad eller så att en befintlig byggnad ändras. Tanken ligger nära till hands att studieverksamheten skall få sin högborg i närheten av biblioteket inom ett område som sedan länge varit ett kulturcentrum i staden och som genom biblioteksbyggnaden får denna ställning ytterligare markerad. Staden äger som bekant åtskilliga fastigheter å kyrkbacksområdet och det torde icke vara uteslutet att man där skulle kunna på ett mycket tilltalande sätt lösa studieverksamhetens lokalproblem.

Med hänvisning till bifogade skissritningarna lämnar kommittén här en kortfattad redogörelse för de huvudsakliga utrymmena i byggnaden.

Källarvåningen: Bokmagasin och bokbinderi, garage samt lokaler för tillfälliga utställningar. Vidare placeras här en del av stiftsbiblioteket, som enligt planerna skall överföras från nuvarande byggnad till landsbiblioteket men där hållas avskilt från det övriga bokbeståndet i en särskild avdelning.

Bottenvåningen: Här finns huvuddelen av stiftsbiblioteket, en hörsal med plats för cirka 200 personer, stora vestibulen med kapprum och trappuppgång till stora utlåningshallen samt ungdomsbibliotek med läsrum och sagorum.

Våningen en trappa: Här ligger stora utlåningshallen med två våningars höjd, tjänsterum, rum för vandringsbibliotek, lunchrum, grammofonrum och rum för forskare. I en galleriliknande avdelning med stora fönster vettande mot domkyrkans korsida finns läsrum och rum för tidskrifter.

Våningen två trappor: Här sträcker sig en stor balkong utmed två sidor av utlåningshallen med plats för bokhyllor. Vidare placeras här en avdelning för teknisk litteratur.

Enligt förslaget skall byggnaden uppföras på samma plats där den tidigare planerats nämligen i kvarteret Heimer mellan domkyrkan och Vasagatan. En del av byggnaden kommer att ligga inom Botaniska trädgårdens nuvarande område. Meningen är emellertid att Botaniska trädgården skall få ersättning för den mark som förloras med mark som blir fri när de nuvarande byggnaderna å området rivits. Ritningarna utvisar att byggnaden kommer att uppföras i två sammanhängande byggnadskroppar med olika höjd. Det högsta partiet ligger mot Vasagatan och innehåller den stora utlåningshallen. Ett lägre parti ligger närmast domkyrkan med huvudsakligen stiftsbiblioteket och den stora läsesalen.

Förslaget har kostnadsberäknats till cirka 2 miljoner kronor, en beräkning som emellertid är mycket ungefärlig. Förslaget har ännu icke utarbetats i det skick att kommittén nu är beredd att hemställa om anslag. Kommittén ämnar återkomma till denna fråga när planerna avancerat och nått ett mera definitivt stadium. För närvarande hemställer kommittén sålunda blott om ett principgodkännande.

På grund härav hemställer kommittén, att stadsfullmäktige ville besluta

att upphäva tidigare principbeslut om byggnad för landsbibliotek samt

att uppdraga åt kommittén att i huvudsaklig överensstämmelse med ovannämnda nya förslag fortsätta utredningsarbetet.

Drätselkammaren har i häröver den 17 januari 1952 avgivet utlåtande med åberopande av vad kommittén i ärendet anfört tillstyrkt stadsfullmäktige besluta

att bifalla kommitténs förslag.

Nr 16. Utläggande av ledningar i Sjöhagsvägen från Nedre Hyttvägen till Gustavsvik.

Styrelsen för stadens tekniska verk har i skrivelse den 18 december 1951 anfört följande:

Förslag har uppgjorts för utläggning av vatten-, regnvatten- och spillvattenledningar i Sjöhagsvägen från Nedre Hyttvägen till Gustavsvik. Genom den planerade vattenledningen erhåller Djuphamnsområdet välbehövlig anslutning över Gamla Hamnen och Kungsängsgatan till huvudledningen i Björnövägen. Spillvattenledningen ges en dimension av 400 mm för att framdeles kunna avbörda spillvatten från pumpstationen vid Gustavsvik.

Kostnaderna för ledningarna äro beräknade till 88.000 kronor. Vinsten på försålt vatten emotses förränta och amortera 15.000 kronor. I anslutningsavgifter beräknas inflyta 84.000 kronor.

Samtidigt utlägges gasledning. Kostnaden härför stiger till 26.000 kronor och täckes med medel ur anslag, varöver styrelsen råder.

På grund härav hemställer styrelsen, att stadsfullmäktige ville besluta

att för vatten-, regnvatten- och spillvattenledningar i Sjöhagsvägen anslå 88.000 kronor att täckas med 15.000 kronor av lånemedel och 73.000 kronor ur tillfälliga fonden för tekniska verkens anslutningsavgifter.

Drätselkammaren har i häröver den 17 januari 1952 avgivet utlåtande med åberopande av vad styrelsen i ärendet anfört tillstyrkt stadsfullmäktige besluta

att bifalla styrelsens förslag samt

att uppdraga åt drätselkammaren att hos Kungl. Maj:t ansöka om tillstånd till upptagande av amorteringslån å 15.000 kronor ävensom vidtaga alla för lånets utbekommande erforderliga åtgärder.

Nr 17. Yttrande över 1950 års folkpensionsrevisions betänkande om avdragsregler och bostadstillägg m. m.

Genom resolution den 3 december 1951 har *länsstyrelsen* infordrat stadsfullmäktiges yttrande över ett av 1950 års folkpensionsrevision avgivet betänkande om avdragsregler och bostadstillägg m. m.

Pensionsnämnden har i skrivelse till drätselkammaren den 29 december 1951 anfört följande:

Nämnden har i sin verksamhet funnit att nuvarande avdragsregler inom folkpensioneringen icke äro tillfredsställande utan allt för mycket hämma folkpensionärernas möjligheter att göra en arbetsinsats i samhället. Nämnden ansluter sig till revisionens synpunkter och förslag i allt väsentligt och har funnit förslagen till ändringar välmotiverade.

Beträffande de avdragsfria beloppen har i nämnden framförts att proportionen mellan gifta och ogifta möjligen kunde bättre anslutas till de inom skattekommittén nyligen framförda synpunkterna. Man har i detta hänseende kommit fram till att ortsavdragen för gifta böra vara dubbelt så höga som för ogifta.

Ifråga om bostadstilläggen har revisionen i stort sett överlåtit åt kommunerna att utforma grunderna. Nämnden anser det önskvärt att i detta avseende givas något fastare bestämmelser exempelvis rörande anstaltsvårdades pensionsförmåner.

För närvarande är kommunbidraget maximerat till 50 % beträffande andra inkomstprövade förmåner än det särskilda bostadstillägget. Västerås stad har år 1951 betalat 705.768 kronor 75 öre i kommunbidrag, vartill kommer hela kostnaden för särskilda bostadstillägg med 50.670 kronor. Revisionen föreslår att kostnadsfördelningen mellan staten och kommunerna skall rubbas i minsta möjliga mån men har med anledning av bostadstilläggens sammanslagning funnit påkallat föreslå en höjning av kommunbidragets maximum till 60 %, vilket med utgångspunkt från nu anförda siffror för Västerås stads vidkommande skulle innebära en kostnadsökning med omkring 90.000 kronor. Härtill komma dock kostnader för det å kommunandelen belöpande indextillägget. Vidare måste man räkna med en betydande ökning av kommunbidraget med anledning av att ett väsentligt större antal pensionstagare kunna komma i åtnjutande av bostadstillägg genom de föreslagna förmånligare avdragsreglerna. Man svävar därför i stor ovisshet om vad förslaget kan innebära i ekonomiskt avseende. Pensionsnämnden anser sig emellertid icke hava anledning ta ställning till förslaget i denna del.

Drätselkammaren har genom utlåtande den 17 januari 1952 anfört följande:

Betänkandets huvudsakliga innehåll framgår av nedannämnda kortfattade redogörelse. Då folkpensioneringen reformerades 1946, övervägdes i vad mån folkpensionsförmånerna borde inkomstprövas. För ålderspensionärernas del stannade man för att låta grundförmånen d. v. s. den allmänna ålderdomspensionen utgå utan inkomstprövning under det att hustrutillägg och bostadstillägg gjordes inkomstprövade. Ifråga om invaliderna beslöts, att även låta huvuddelen av grundförmånerna bli beroende av inkomstprövning. Ett belopp av 200 kronor om året den s. k. grundpensionen skulle utgå utan prövning under det att resten den s. k. tilläggspensionen om 600 kronor till gift och 800 kronor till ogift pensionsberättigad gjordes inkomstprövad. Änkepensionen blev i sin helhet föremål för inkomstprövning. Inkomstprövning sker enligt vissa avdragsregler, som bestämmer dels hur stor årsinkomst vederbörande får ha utan att den påverkar pensionsförmånerna den s. k. *avdragsfria inkomsten* och dels med vilken andel av det överskjutande årsinkomstbeloppet de inkomstprövade förmånerna skola minskas, *avdragsfaktorn*. Enligt gällande regler skall de inkomstprövade förmånerna minskas med 50 % av vederbörandes årsinkomst i vad den överstiger 400 kronor för ogift och 600 kronor för äkta makar. De i vissa kommuner utgående, av kommunala medel helt betalda s. k. särskilda bostadstilläggen äro i regel även inkomstprövade.

Så är fallet i Västerås. Genom nu omnämnda avdragsregler har man i många fall kommit till det resultatet att även en liten ökning av inkomsterna vid sidan av folkpensionen medför en motsvarande minskning av de sammanlagda folkpensionsförmånerna, vilket verkar hämmande inte blott på pensionstagarnas villighet till ökad arbetsinsats utan även på den enskilda arbetarpensioneringen.

Sedan dessa förhållanden i olika sammanhang påtalats tillsattes i juni 1950 särskilda sakkunniga för att göra en översyn av avdragsreglerna i folkpensioneringslagen och lagen om särskilda barnbidrag. Därjämte uppdrogs åt de sakkunniga att pröva vissa särskilda frågor rörande folkpensioneringen. Resultatet av de sakkunnigas verksamhet redovisas i Statens offentliga utredningar nr 45 1951.

Revisionen har under sitt arbete funnit, att de erforderliga reformerna av inkomstprövningen inom folkpensioneringen borde ta sikte på en höjning av den avdragsfria inkomsten och en mildring av avdragsfaktorn. Det visade sig därvid icke vara en framkomlig väg att i lag bestämma vissa avdragsregler för de statliga pensionsförmånerna och andra för de särskilda bostadstilläggen. Med hänsyn härtill fann revisionen att de statliga och särskilda bostadstilläggen borde sammanslås till ett *kommunalt* bostadstillägg. Även andra skäl tala enligt revisionens uppfattning för denna förenkling, framför allt att man därigenom kunde slopa den nuvarande bostadskostnadsgrupperingen, mot vilken kritik riktats. Revisionen föreslår därför, att samma avdragsregler skola gälla för det kommunala bostadstillägget som för de statliga folkpensionsförmånerna varjämte folkpensioneringslagens bestämmelser om beräkning av årsinkomst och fordran på mantalsskrivning m. m. skall gälla jämväl för de kommunala bostadstilläggen. Däremot skall enligt revisionens förslag varje kommun själv ha frihet att besluta om sådant kommunalt bostadstillägg skall utgå i kommunen ävensom bestämma tilläggets maximibelopp samt — frånsett avdragsreglerna — övriga bestämmelser rörande tilläggets storlek i de enskilda fallen. Man har utgått ifrån att bostadstilläggen huvudsakligen skola avse att täcka stadigvarande kostnader för bostad och bränsle samt om möjligt anknytas till den enskilde pensionärens faktiska kostnader i dessa avseenden.

Vad härefter angår avdragsreglerna och då först den avdragsfria inkomsten föreslås att denna höjes för ogift pensionstagare från 400 kronor till 1.000 kronor och för två makar tillsammans från 600 kronor till 1.500 kronor, vilket innebär ungefär en fördubbling av den avdragsfria inkomstens realvärde år 1946. Om dessa nya regler genomföras kan arbetarpensionerna höjas till 1.000 respektive 1.500 kronor om året utan att pensionärens folkpensionsförmåner beskäres. Höjningen av den avdragsfria inkomsten återverkar givetvis förmånligt även ifråga om möjligheterna till ökad arbetsinkomst och ökat sparande. Ifråga om avdragsfaktorn, som nu är 50 % för de statliga förmånerna och i stor utsträckning även 50 % för de särskilda bostadstilläggen, har revisionen övervägt olika alternativ. Revisionen har därvid funnit det vara önskvärt, att avdragsfaktorn är mindre i området närmast över den avdragsfria inkomsten. Å andra sidan har man ansett att under sådana förhållanden avdragsfaktorn då i stället måste skärpas i de högre inkomstlägena för att inkomstprövade folkpensionsförmåner icke skall komma att utgå för långt upp på inkomstskalan. Med hänsyn bland annat härtill har revisionen stannat för en avdragsfaktor å 33⅓ % för inkomst mellan 1.000 och 1.400 kronor för ogift och mellan 1.500 och 2.100 kronor för makar tillsammans samt å 66⅔ % för överstigande inkomstbelopp.

Beträffande kostnadsfördelningen mellan staten och kommunen gäller för närvarande att kommunen till de inkomstprövade folkpensionsförmånerna betalar ett på visst

sätt uträknat kommunbidrag, maximerat till 50 % av samtliga inom kommunen utgående dylika bidrag. Det särskilda bostadstillägget betalas helt av kommunen. De av revisionen föreslagna ändringarna påverkar frågan om kostnadsfördelningen mellan staten och kommunerna. Speciellt är så förhållandet beträffande det nya kommunala bostadstillägget, där det gäller att såväl skapa garantier för att kommunens kostnadsandel inte blir större än att sådana tillägg kan införas i behövlig utsträckning som att tillse att denna andel inte blir så liten att man kan befara alltför stor generositet från kommunernas sida ifråga om tilläggen. Beträffande de inkomstprövade folkpensionsförmånerna, med undantag för det nya kommunala bostadstillägget, föreslås i utredningen att den kommunala bidragsandelen fortfarande skall utgöra $^3/_{20}$ % för varje fullt 10-tal skatteören per invånare i kommunen dock att maximigränsen höjes från 50 till 60 %. Till det kommunala bostadstillägget föreslås däremot skola utgå kommunbidrag med $^4/_{20}$ % för varje fullt 10-tal skatteören per invånare i kommunen dock högst 60 och lägst 25 % av kostnaderna för bostadstillägget i kommunen.

Revisionen har föreslagit att de nya reglerna skola träda i kraft den 1 januari 1954. Emellertid har man funnit att nämnda tidpunkt inte behöver avvaktas då det gäller tillgodoseende av behovet att möjliggöra en bättre arbetarpensionering. Det föreslås därför att under tiden 1 juli 1952 till 31 december 1953 inte skall som inkomst räknas pension på grund av egen eller anhörigas arbetsanställning intill ett belopp av 600 kronor för ogift och 900 kronor för makar tillsammans. Härigenom har en möjlighet lämnats arbetsgivaren att redan från och med den 1 juli 1952 kunna utgiva förhöjda pensioner till anställda utan att folkpensionen reduceras på grund härav.

Utöver nu omförmälda förslag innehåller revisionens yttrande särskilda regler beträffande avdrag för de särskilda barnbidragen, regler, som medgiva möjligheter till uppskov med pensioneringen samt vissa formföreskrifter.

Drätselkammaren vill för sin del uttala sin tillfredsställelse över förslaget i vad det avser en ändring av nuvarande avdragsregler inom folkpensioneringen. Den av revisionen föreslagna höjningen av den avdragsfria inkomsten samt minskningen av avdragsfaktorn anser sig drätselkammaren oförbehållsamt kunna tillstyrka. Likaså har drätselkammaren intet att erinra emot att det statliga och det kommunala bostadstillägget sammanslås till ett enda enhetligt och inkomstprövat bostadstillägg. I likhet med pensionsnämnden anser drätselkammaren det emellertid önskvärt att ifråga om bostadstillägget närmare bestämmelser i olika avseenden lämnas. Vad åter beträffar avvägningen av kostnaderna för folkpensioneringen mellan stat och kommun kan drätselkammaren icke dela revisionens uppfattning. I ett yttrande år 1947 över ett betänkande med förslag angående kommunernas bidrag till folkpensioneringskostnaderna har drätselkammaren uttalat bland annat följande: "Folkpensionen i sin helhet sålunda både grundpension med tilläggspension och bostadstillägg måste rättvisligen anses i princip vara en statlig angelägenhet. Att staten sedan genom att föreskriva en måttlig kommunal andel i kostnaden vill garantera att de lokala kommunala nämnderna drivas till sparsamhet och en noggrann prövning därom är intet att säga men detta resultat nås mycket väl genom kommunernas deltagande i tilläggspensioner och änkepensioner med de procenttal, som av kommittén föreslagits. Drätselkammaren hävdar därför att de kommunala bidragen till bostadstilläggen icke äro motiverade". Drätselkammaren hyser fortfarande den uppfattningen att kostnaderna för folkpensioneringen i princip äro av den art, att de böra bestridas av statsmedel. Sedan staten nu visserligen genomdrivit en kommunal medverkan i viss utsträckning till dessa kostnader, har detta dock, ehuru motvilligt, accepterats av kommunerna. Genom de av revi-

sionen nu föreslagna ändringarna i lagstiftningen, höjningen av den avdragsfria inkomsten och minskningen av avdragsfaktorn, kommer automatiskt ett större antal pensionstagare att komma i åtnjutande av de inkomstprövade folkpensionsförmånerna. Redan härigenom kommer automatisk ökning att ske av det kommunala bidraget till dessa förmåner. Då dessutom föreslås en höjning av maximigränsen för kommunbidraget från 50 till 60 % innebär detta en ekonomisk pålaga på kommunerna varemot man på det kraftigaste måste reagera. Drätselkammaren kan i detta sammanhang inte underlåta att framhålla att statsmakterna visa en alltmer påtaglig och ofta förekommande tendens att på kommunerna övervältra större eller mindre del av kostnaden för sociala och andra åtgärder, som av statsmakterna beslutats, en tendens mot vilken man från kommunalt håll måste reagera. Med hänvisning till detta vill drätselkammaren för sin del å det bestämdaste avstyrka revisionens förslag om ökat kommunbidrag till folkpensioneringskostnaderna.

Drätselkammaren hemställer, att stadsfullmäktige ville som yttrande över föreliggande betänkande åberopa vad drätselkammaren härovan anfört.

Nr 18. Understöd ur Thorngrens fond för konvalescenter och obotligt sjuka.

Drätselkammaren har i skrivelse den 17 januari 1952 anfört följande:

I skrivelse den 6 januari 1952 har Olga Olauson hemställt, att hon i likhet med föregående år finge komma i åtnjutande av ett månatligt understöd av 100 kronor ur "Thorngrens fond för konvalescenter och obotligt sjuka", ett understöd, som på grund av hennes höga ålder vore oundgängligen nödvändigt.

I anledning av framställningen får drätselkammaren anföra följande.

Kammaren erinrar om att Olga Olauson på grund av tidigare beslut av stadsfullmäktige alltsedan den 1 april 1935 årligen åtnjutit understöd ur fonden.

Sökanden som är född år 1870, är enligt vad som inhämtats fortfarande i behov av understöd. Fondens medel lämnar även tillgång till understödet.

Angående anledningen till att denna fråga underställes stadsfullmäktige må framhållas följande. Olga Olauson sammanbodde tidigare med sin svärmoder, Sofia Vilhelmina Olauson och sin avlidne mans syster, Märta Vilhelmina Olauson, vilka enligt uttrycklig föreskrift i testamentet ägde uppbära understöd ur fonden. Härigenom tillföll understödet det gemensamma hushållet. Efter Sofia Vilhelmina Olausons och Märta Vilhelmina Olausons frånfälle har det ansetts stå i överenstämmelse med testamentets andemening att understöd även lämnades till Olga Olauson. Fråga härom har dock ansetts böra underställas stadsfullmäktige för varje år.

Under hänvisning härtill tillstyrker kammaren stadsfullmäktige besluta

att förklara hinder för drätselkammaren icke möta att ur Thorngrenska fondens medel tilldela änkefru Olga Olauson ett månatligt understöd av 100 kronor från och med 1952 års ingång tills vidare under samma år.

Nr 19. Uppflyttning av befattningen såsom lantbruksinspektor i högre lönegrad.

Lantegendomsnämnden har i skrivelse den 8 december 1951 anfört följande:

Lantegendomsnämnden får härmed anhålla, att befattningen som inspektor vid stadens lantbruk och renhållningsverk måtte uppflyttas från 18 till 22 lönegraden.

Lantegendomsnämnden har i tidigare yttrande beträffande ifrågavarande tjänst framhållit att det endast i undantagsfall kan ges några möjligheter att vid utannonsering i 18 lönegraden erhålla en befattningshavare med den utbildning, som erfordras. Vederbörande skall nämligen förutom god praktik hava genomgått såväl förberedande lantmannaskolor som lantmästarekursen vid Alnarp eller hava avlagt agronomexamen vid Ultuna. Nämnden har därför tidigare tillstyrkt befattningens placering i 21 lönegraden och vill nu med hänsyn till den försämring penningvärdet undergått sedan ovanberörda yttrande avgavs, hemställa att befattningen placeras i 22 lönegraden.

Lantegendomsnämnden vill i detta sammanhang framhålla att nämnden vid förfrågan hos en del för tjänsten kvalificerade fått till svar, att de icke reflekterade å befattningen med hänsyn till nuvarande lönesättning, särskilt som staden icke tillhandahöll bostad, vilket eljest är praxis inom detta yrke.

Att här närmare angiva inspektorens arbetsuppgifter torde väl icke vara nödvändigt men nämnden vill framhålla betydelsen av att å nu ifrågavarande tjänst kunna erhålla en fullgod befattningshavare, vilken vid semester och andra ledigheter har att tjänstgöra för förvaltningschefen samt dessutom på egen hand svara för en hel del av de arbetsuppgifter, som åvila chefstjänstemännen inom denna ganska omfattande förvaltning.

Lantegendomsnämnden hemställer att stadsfullmäktige ville besluta

att från och med 1 januari 1952 placera befattningen som inspektor vid lantbruk och renhållningsverk i 22 lönegraden.

Löne- och avtalsnämnden har genom utlåtande den 16 januari 1952 anfört följande:

Löne- och avtalsnämnden liksom lantegendomsnämnden anser, att befattningen för närvarande är för lågt placerad, dels i förhållande till andra befattningar och dels med hänsyn till svårigheten att få en lämplig innehavare till tjänsten. Däremot finner nämnden det icke motiverat att flytta befattningen hela fyra lönegrader. En placering i lönegrad 20 synes vara tillräcklig. Inklusive nu utgående dyrtidstillägg är i lönegrad 18 begynnelselönen 756 kronor och slutlönen 878 kronor per månad. Motsvarande belopp i lönegrad 20 är 829 kronor och 984 kronor. I den av lantegendomsnämnden begärda lönegraden 22 är beloppen 930 kronor och 1.103 kronor.

På grund härav tillstyrker nämnden stadsfullmäktige besluta

att uppflytta befattningen såsom lantbruksinspektor från lönegrad 18 till lönegrad 20 från dag då ny ordinarie innehavare tillträder befattningen.

Drätselkammaren har i häröver den 17 januari 1952 avgivet utlåtande anfört följande:

Drätselkammaren har låtit inhämta uppgifter om löneförmånerna för liknande befattningar vid andra större jordbruk. Enligt de upplysningar drätselkammaren fått torde den av löne- och avtalsnämnden föreslagna lönesättningen tämligen väl svara mot den på andra håll. Det torde icke vara omöjligt att för denna lön kunna anskaffa en arbetskraft med de kvalifikationer, som erfordras.

Med åberopande härav tillstyrker kammaren stadsfullmäktige besluta

att bifalla löne- och avtalsnämndens förslag.

Nr 20. Återbesättande av befattningen såsom byråingenjör vid tekniska verken.

Styrelsen för stadens tekniska verk har i skrivelse den 10 januari 1952 anfört följande:

Sedan stadsfullmäktige den 20 december 1951 bemyndigat styrelsen för tekniska verken att återbesätta befattningen såsom driftsingenjör vid elverket med tillträde den 1 november 1952, då befattningen komme att bli vakant, har styrelsen till innehavare av tjänsten utsett byråingenjören vid samma verk räknat från nyssagda dag.

Befattningen såsom byråingenjör, som är placerad i lönegrad 24, kommer sålunda att bli vakant den 1 november 1952. De skäl, styrelsen i sin framställning om återbesättande av driftsingenjörsbefattningen anfört (S. H. nr 264 ser. A 1951) gälla även beträffande nu ifrågavarande befattning.

På grund härav hemställer styrelsen, att stadsfullmäktige ville besluta

att bemyndiga styrelsen att återbesätta befattningen såsom byråingenjör med tillträde den 1 november 1952.

Löne- och avtalsnämnden har i skrivelse den 16 januari 1952 tillstyrkt bifall till framställningen.

Drätselkammaren har i häröver den 17 januari 1952 avgivet utlåtande tillstyrkt stadsfullmäktige besluta

att till alla delar bifalla styrelsens förslag i ärendet.

Nr 21. Medgivande till anställande i stadens ordinarie tjänst av person, som saknar pensionsrätt för mer än tio år.

Byggnadsnämnden har i skrivelse den 7 januari 1952 anfört följande:

Enligt § 4 i tjänstgöringsreglementet för Västerås stads ordinarie befattningshavare må ej utan skäl till innehavare av ordinarie befattning utses annan än den, som antingen har sådan levnadsålder, att han kan uppnå det antal tjänsteår, vilket enligt stadens pensionsreglemente fordras för erhållande av hel pension i befattningen, eller ock för felande tjänsteår förvärvat rätt till pension i tidigare anställning eller på annat sätt. Om pensionsrätt saknas för mer än tio år, erfordras dock stadsfullmäktiges medgivande till anställningen.

Byggnadsnämnden har till innehavare av en ordinarie befattning i lönegrad 21 såsom byråtekniker å stadsingenjörskontoret antagit extra befattningshavaren å stadsingenjörskontoret lantmätaren Paul Spuhl, som numera är svensk medborgare, under förutsättning av stadsfullmäktiges medgivande. Spuhl är född den 15 april 1906 och saknar pensionsrätt för tio år och sju månader.

På grund härav hemställer nämnden, att stadsfullmäktige ville besluta

att lämna sitt medgivande till ovannämnda anställning.

Löne- och avtalsnämnden har i skrivelse den 16 januari 1952 tillstyrkt bifall till framställningen.

Drätselkammaren har i häröver den 17 januari 1952 avgivet utlåtande med åberopande av vad byggnadsnämnden i ärendet anfört tillstyrkt stadsfullmäktige besluta

att bifalla byggnadsnämndens framställning.

Nr 22. Val av kommunal förtroendeman.

Beredningsutskottet har i skrivelse den 9 januari 1952 anfört följande:

Vid sammanträde den 20 december 1951 utsågo stadsfullmäktige till ledamot i taxeringsnämnden för Västerås stads 3:dje taxeringsdistrikt maskinmästaren A. Lundström.

Sedan herr Lundström numera avlidit, får beredningsutskottet med anmälan härom föreslå stadsfullmäktige besluta

att till ledamot i ifrågavarande taxeringsnämnd efter herr Lundström för år 1952 utse nuvarande suppleanten, kontoristen Ingrid Andersson samt att till ny suppleant efter Ingrid Andersson för samma tid utse affärsföreståndaren John Frid, S:ta Ursulas väg 27, Västerås.

Nr 23. Val av kommunal förtroendeman.

Beredningsutskottet har i skrivelse den 9 januari 1952 anfört följande:

Vid sammanträde den 29 november 1951 utsågo stadsfullmäktige till ledamot i nykterhetsnämnden för tiden intill 1955 års utgång direktören Algot Bergstrand. Herr Bergstrand efterträdde i uppdraget leg. läkaren Hjördis Lind-Campbell, vilken jämväl varit utsedd såsom vice ordförande.

Sedan herr Bergstrand numera avsagt sig uppdraget, får beredningsutskottet föreslå stadsfullmäktige besluta

att godkänna herr Bergstrands avsägelse,

att till ledamot i nykterhetsnämnden för tiden intill 1955 års utgång i stället för herr Bergstrand utse nuvarande suppleanten för herr Bergstrand eller barnavårdsmannen fröken Elsa Hultgren,

att till ny suppleant efter fröken Hultgren för samma tid utse ingenjören Kurt Sjölin samt

att till vice ordförande i nämnden för tiden intill 1955 års utgång utse barnavårdsmannen Elsa Hultgren.

Nr 24. Val av kommunal förtroendeman.

Beredningsutskottet har i skrivelse den 9 januari 1952 anfört följande:

Vid sammanträde den 20 december 1951 beslöto stadsfullmäktige *dels* bifalla en av fru Agnes Söderquist gjord framställning om befrielse från ledamotskapet av Västerås skoldelegation, *dels ock* uppdraga åt beredningsutskottet att inkomma med förslag till ny ledamot i delegationen efter fru Söderquist.

I anledning härav får beredningsutskottet föreslå stadsfullmäktige besluta

att till ledamot i skoldelegationen för tiden intill den 1 januari 1956 i stället för fru Söderquist utse ombudsmannen Sten Söderberg.

Nr 25. Val av kommunala förtroendemän.

Beredningsutskottet har i skrivelse den 9 januari 1952 anfört följande:

Ombudsmannen Georg Uhlin har på grund av avflyttning från staden hemställt om entledigande från sina uppdrag såsom *dels* suppleant i hamnstyrelsen, *dels* suppleant för sådan ledamot i hyresnämnden, som ej äger eller förvaltar till uthyrning avsedd fastighet.

I anledning härav får beredningsutskottet föreslå stadsfullmäktige besluta

att dels godkänna den gjorda avsägelsen, *dels ock* såsom suppleant i hamnstyrelsen för tiden intill 1954 års utgång utse kranmaskinisten Henry Österberg samt såsom suppleant för sådan ledamot i hyresnämnden, som ej äger eller förvaltar till uthyrning avsedd fastighet för tiden till och med den 30 september 1952, eller därest hyresregleringslagen skulle förlängas, för tiden intill 1952 års utgång, utse vaktmästaren Uno Hillborg samt

att förutvarande suppleanten magistratsvaktmästaren Helge Thorell och Hillborg i nu nämnd ordning skola inkallas till tjänstgöring vid förfall för den ordinarie ledamoten, föreståndaren Rudmar Thunell.

Västerås 1952. Vestmanlands Läns Tidnings AB tryckeri

Stadsfullmäktiges i Västerås Handlingar

Den 28 februari 1952 **Ser. A nr 2**

Nr 26. Anslag för tillbyggnad av Hammarbyskolan.

Folkskolestyrelsen har i skrivelse den 16 januari 1952 anfört följande.

Stadsfullmäktige ha på sammanträde den 30 november 1950 fattat principbeslut om tillbyggnad av Hammarbyskolan enligt av stadsarkitekten Per Bohlin uppgjorda ritningar.

Definitiva kostnadsberäkningar upprättade av Drätselkammarens byggnadstekniska byrå (bil. 1) föreligger nu, varav framgå, att totala byggnadskostnaderna uppgå till kronor 490.000: —.

Anslag till inventarier och undervisningsmateriel för ifrågavarande tillbyggnad har tidigare beviljats och finns upptaget i årets stat.

Statsbidrag utgår med kronor 100.000: —, varav 2.200: — till inventarier, vilket senare belopp finns upptaget i årets stat under 15A4 270,5.

Med anledning av att byggnadskostnaderna väsentligt överstiga de vid företagets planerande beräknade — kronor 319.100: —, kommer ytterligare statsbidrag att begäras, så snart arbetet slutsynats och godkänts.

I skrivelsen omförmälda kostnadsberäkning är så lydande:

HAMMARBYSKOLAN

Kostnadsberäkning

Entreprenader (kontrakterade)		
Byggnadsentreprenad	273.000: —	
Värme — sanitet — ventilation	61.700: —	
El. installation	23.185: —	
Målning	13.600: —	371.485: —
Uppskattade kostnadsökningar på ovanstående ca 15 %		56.000: —
Ritningar, administration och kontroll		
Grundundersökning	375: —	
Stadsarkitektkontoret	—	
Konstruktör för byggnaden	3.000: —	
„ „ VVS	3.640: —	
„ „ el.	753: —	
Ritningskopior o. programhandlingar	1.000: —	
Administration och kontroll	5.000: —	13.768: —
Linoleum och gummimattor		9.600: —
Anslutningsavgifter o. dyl.		3.000: —
Utvändig planering, säg		25.000: —
Oförutsett		11.147: —
	Kronor	490.000: —

Härtill inventarier.

Västerås den 9 januari 1952.

Västerås stads Drätselkammare
Byggnadstekniska Byrån

Styrelsen hemställer att stadsfullmäktige ville besluta

att bevilja folkskolestyrelsen ett förslagsanslag å kronor 490.000: — till uppförande av tillbyggnad till Hammarbyskolan.

Drätselkammaren har i häröver den 7 februari 1952 avgivet yttrande anfört följande.

Statsbidraget torde kunna beräknas till cirka 140.000 kronor efter hänsynstagande till de aktuella byggnadskostnaderna. Återstående del av anslaget synes drätselkammaren lämpligen böra täckas ur fonden för kommunala byggnader, vilken vid årsskiftet efter frånräknande av gjorda dispositioner för olika ändamål men med 1952 års avsättning utvisar en disponibel behållning av cirka 2,7 milj. kronor.

Under hänvisning härtill tillstyrker kammaren stadsfullmäktige besluta

att bevilja det begärda anslaget å 490.000 kronor, samt

att härav föranledd utgift, i den mån den icke kan täckas av statsbidrag, skall bestridas av fonden för kommunala byggnader.

Nr 27. Anslag för anslutningsavgifter för vissa ledningar inom Sjöhagen—Djuphamnsområdet.

Drätselkammaren har i skrivelse den 7 februari 1952 anfört följande.

Vid sammanträde den 20 december 1951 beslöto stadsfullmäktige att för utförande av vatten- och avloppsledningar från stadens ledningsnät till verkstadsbyggnad vid Järnmalmsgatan och ställverksbyggnad å stadsägan nr 883 E samt av dagvattenkulvert från området norr om Järnmalmsgatan till Kapellbäcken anvisa ett anslag å 95.000 kronor ur tillfälliga fonden för tekniska verkens anslutningsavgifter.

Ifrågavarande ledningar ingå i Sjöhagen—Djuphamnens industriområde. För området har numera upprättats exploateringskalkyl, vilken jämväl omfattar kostnaderna för vatten och avlopp till området. Kostnaderna för angivna ledningar ingå sålunda i exploateringskostnaderna.

Stadens fastighetsförvaltning såsom exploatör av området skall erlägga anslutningsavgift till tekniska verken för ifrågavarande ledningar. Anslutningsavgiften inflyter till ovannämnda fond. Det erfordras sålunda ett anslag för täckande av anslutningsavgifterna å 95.000 kronor, vilket anslag bör bestridas av lånemedel.

Under åberopande härav tillstyrker kammaren stadsfullmäktige besluta

att för bestridande av anslutningsavgifter för ifrågavarande ledningar anvisa ett anslag å 95.000 kronor att bestridas av lånemedel samt

att uppdraga åt drätselkammaren att hos Kungl. Maj:t hemställa om tillstånd att upptaga amorteringslån å 95.000 kronor ävensom vidtaga alla för lånets utbekommande erforderliga åtgärder.

Nr 28. Anslag för anskaffande av transformatorer.

Styrelsen för stadens tekniska verk har i skrivelse den 15 januari 1952 hemställt att stadsfullmäktige ville besluta

att för anskaffning av transformatorer anvisa 150.000 kronor av lånemedel.

Drätselkammaren har i häröver den 7 februari 1952 avgivet utlåtande tillstyrkt stadsfullmäktige besluta

att bifalla styrelsens förslag i ärendet samt

att uppdraga åt drätselkammaren att hos Kungl. Maj:t hemställa om tillstånd till upptagande av amorteringslån för utgiften ifråga.

Nr 29. Anslag för bestridande under år 1952 av den å staden fallande delen av ersättningarna till familjedaghemmen.

Drätselkammaren har i skrivelse den 7 februari 1952 anfört följande.

I barnstugornas budget för år 1952 ha icke upptagits anslag för familjedaghemsverksamhet. Anledningen härtill är den att verksamheten först under hösten 1951 kunnat prövas. En del av kostnaderna för verksamheten torde kunna bestridas av anslag, som finnas i staten. Emellertid saknas medel för bestridande av ersättningar till familjedaghem. Enligt den s. k. daghemstaxan skola föräldrar, vilka anlita familjedaghemmen, erlägga en avgift varierande mellan 65 öre och 4 kronor per barn och dag. Familjedaghemmet skall emellertid ha en ersättning av kronor 4: 50 för barn upp till 2 år och 4 kronor för barn mellan 2 och 7 år, allt per dag räknat. Mellanskillnaden måste betalas av staden och torde för år 1952 kunna i runt tal beräknas till 8.000 kronor. Anslag erfordras sålunda med detta belopp och bör täckas av reservationsanslaget i årets stat till stadsfullmäktiges förfogande för oförutsedda utgifter.

Under hänvisning härtill tillstyrker kammaren stadsfullmäktige besluta

att anvisa ett anslag å 8.000 kronor för bestridande under år 1952 av den å staden fallande delen av ersättningarna till familjedaghemmen samt

att härav föranledd utgift skall bestridas av i årets stat upptaget reservationsanslag till stadsfullmäktiges förfogande för oförutsedda utgifter.

Nr 30. Tilläggsanslag för bestridande av kostnaderna för granskning av 1951 års bokslut.

Stadsrevisionen har i skrivelse den 30 januari 1952 anfört följande.

Med anledning av att Lundgrens Revisionsbyrå på grund av bristande tid ej kan åtaga sig den sedvanliga bokslutsgranskningen av stadens räkenskaper för år 1951, för vilket särskilt anslag finnes på kr. 2.500: —, har Stadsrevisionen uppdragit åt Sveriges Kommunalekonomiska Förening att utföra ifrågavarande granskningsarbete.

Då emellertid det anslagna beloppet icke kommer att täcka de beräknade kostnaderna enligt Sverigs Kommunalekonomiska Förenings tariff, nödgas Stadsrevisionen hos Stadsfullmäktige hemställa om ett ytterligare anslag på kr. 1.500: —.

Drätselkammaren har i häröver den 7 februari 1952 avgivet utlåtande med åberopande av vad stadsrevisionen i ärendet anfört tillstyrkt stadsfullmäktige besluta

att bifalla stadsrevisionens hemställan samt

att härav föranledd utgift skall bestridas av i årets stat upptaget reservationsanslag till stadsfullmäktiges förfogande för oförutsedda utgifter.

Nr 31. Bemyndigande för barnstugestyrelsen att inrätta barnträdgård å Norra Skallberget.

Barnstugestyrelsen har i skrivelse den 14 januari 1952 anfört följande.

Enligt beslut av den 12 december 1951 beslöt styrelsen för Västerås stads barnstugor att hos stadsfullmäktige hemställa om bemyndigande att för inrättande av barnträdgård få förhyra lokal i det av Mimerbolaget planerade nya bostadsområdet vid Norra Skallberget.

Det planerade bostadsområdet kommer att omfatta omkring 600 lägenheter. Då Mimerbolaget räknar med att dessa lägenheter kommer att uthyras till barnrika familjer är det barnstugestyrelsen angeläget att söka lösa en del av de problem, som alltid uppstår i samband med sammanförandet av många barn i ett nytt bostadsområde, genom att bereda en väsentlig del av barnen tillgång till barnträdgård. Barnträdgården vid Södra Skallberget har visat sig fylla ett verkligt behov. Till höstterminen 1951 anmäldes 152 barn till 46 tillgängliga platser.

Enligt beräkningar skulle kostnaderna för uppsättning av en barnträdgård med 2×20+20 barn belöpa sig till 12.000: —, driften under ett år 28.398: — samt inkomsterna under ett år till 7.340: —.

Med stöd härav hemställer styrelsen, att stadsfullmäktige ville besluta

att bemyndiga barnstugestyrelsen att träffa avtal med Mimerbolaget att i det planerade bostadsområdet vid Norra Skallberget få hyra lokal till inrättandet av barnträdgård.

Drätselkammaren har i häröver den 7 februari 1952 avgivet utlåtande anfört följande.

Uti den av stadsfullmäktige den 28 november 1946 i princip godkända generalplanen för barnträdgårdsverksamhet i staden har styrelsen räknat med en barnträdgårdslokal i anslutning till bebyggelsen å skallbergsområdet. Lokaler ha även inrättats för den södra delen av området. Med hänsyn till den livliga nybyggnadsverksamhet, som ägt rum även inom norra delen av området och boendetätheten inom området synes styrelsens framställning vara motiverad.

För dagen synes tillräckligt att stadsfullmäktige fatta principbeslut om bemyndigande för styrelsen att få starta verksamheten vid lämplig tidpunkt. Anslag för verksamheten bör efter närmare utredning begäras i särskild ordning.

Under hänvisning härtill tillstyrker kammaren stadsfullmäktige besluta

att bifalla styrelsens framställning.

Nr 32. Angående provisorisk höjning av hamntaxan.

Hamnstyrelsen har i skrivelse den 1 februari 1952 anfört följande.

Gällande taxa å hamnavgifter antogs av stadsfullmäktige den 25 maj 1950 och fastställdes av Kungl. Kommerskollegium den 11 juli 1951. Taxan återfinnes i Kommunal Författningssamling nr 18/1951. Taxan gäller från och med den 20 juli 1951 tills vidare intill utgången av år 1955. Utöver de i den ordinarie taxan upptagna beloppen har kommerskollegium samtidigt medgivit, att vissa avgifter må tills vidare under tiden 20 juli 1951—30 april 1952 höjas till vissa i ett tillägg till taxan närmare angivna belopp, vilka återfinnas i samma exemplar av författningssamlingen. Dessa provisoriska höjningar kunna icke undvaras för tiden efter den 30 april 1952. Hamnstyrelsen föreslår därför, att stadsfullmäktige måtte göra framställning om fortsatt giltighet under ett år av det provisoriska tillägget med vissa ytterligare höjningar enligt vad i det följande närmare angives.

Hamnens bokslut för 1951 är ännu icke färdigt men preliminära uppgifter om inkomster och utgifter kunna dock lämnas. Inkomsterna uppgingo till kr. 1.141.567: 88 medan utgifterna uppgingo till kr. 1.335.460: 64. Underskottet skulle alltså ha uppgått till kr. 193.892: 76. Det i utgifts- och inkomststaten för 1951 beräknade underskottet var 459.316 kronor. Hamnens årsresultat skulle sålunda vara kr. 265.423: 24 bättre än man beräknat. Det må ännu en gång betonas att dessa uppgifter äro preliminära och att siffrorna kunna justeras. De ge dock en ungefärlig uppfattning om årsresultatet och det är uppenbart, att hamnen behöver ytterligare inkomster för att nedbringa underskottet.

De varuslag för vilka hamnstyrelsen föreslår ytterligare höjningar äro koks, kol, oljor och massaved.

Följande nya priser föreslås:

	Kvantitet för beräkningen	Avgift i öre för utrikes ank. el. avg.	inrikes ank.	inrikes avg.
Koks	1000 kg	60	60	60
Kol: stenkol	„	40	40	40
Oljor: bensin	100 kg	35	30	25
brännoljor, ej motorfotogen	„	20	19	15
andra slag	„	25	22	16
Trävaror: pappersved	m³ fast mått	12	12	12

Vad som nu föreslås betyder i förhållande till gällande priser höjning för koks med 15 öre, för kol med 10 öre, för bensin, brännoljor och andra oljor med 5 öre samt för pappersved med 4 öre.

För att ge en uppfattning om höjningarnas omfattning kan nämnas, att med utgångspunkt från trafiken och varuvolymen i hamnen under 1951 skulle, därest de nu föreslagna priserna gällt under hela 1951, underskottet ha kunnat nedbringas från ovannämnda kr. 193.892: 76 till kr. 64.923: 30. Av olika skäl (konkurrensen med andra hamnar och annat) kunna priserna för närvarande tyvärr icke justeras så långt att hamnens utgifter och inkomster kunna gå ihop.

För fastställelse av hamnavgifter gäller numera Kungl. Maj:ts kungörelse om fastställelse av hamn- och grundpenningtaxor samt taxor å sluss-, kanal- och andra farledsavgifter av den 21 april 1950 (SFS nr 152/1950). Enligt kungörelsen fastställes hamntaxa numera av Kungl. Kommerskollegium efter yttrande av länsstyrelsen.

De provisoriska tilläggen till taxan skulle enligt detta förslag bli följande för ettårsperioden efter den 30 april 1952.

För fartyg om 10 tons nettodräktighet eller därutöver
i utrikes trafik 22,5 öre för varje ton
i inrikes trafik 12,5 öre för varje ton; samt
för nedanstående varor följande belopp:

	Kvantitet för beräkningen	Avgift i öre för utrikes ank. el. avg.	inrikes ank.	inrikes avg.
Aska av metaller	100 kg	11	10	10
Kalk och kalkstensmjöl	„	5	5	5
Koks	1000 kg	60	60	60
Kol: stenkol	„	40	40	40
Lervaror: tegel: mur-, tak- m.m. oglaserade	100 kg	4	3	3
Malm och slig: järn	1000 kg	20	20	20
andra slag	„	40	40	40
Metaller: järn och stål: tackjärn-, kisel-, spegel-, mangan-, göten, smältstycken, råstänger samt billets och andra ämnen av götmetall	„	35	30	30
plåtar, rundjärn, balkar, plåtklovar, valstråd, stångjärnsavhugg samt annat ej specificerat varmvalsat eller smitt järn och stål	„	60	50	50
gjutgods, grövre, ej specificerat	„	80	60	60

	Kvantitet för beräkningen	Avgift i öre för utrikes ank. el. avg.	inrikes ank.	avg.
Metaller: andra oädla metaller				
koppar, bly, zink, tenn, aluminium samt legeringar därav:				
skrot	100 kg	9	7	7
Oljor: bensin	„	35	30	25
brännoljor, ej motorfotogen	„	20	19	15
andra slag	„	25	22	16
Spannmål: omalen ej specificerad, ävensom				
malt samt majsmjöl malet, mjöl ej spec.	„	5	5	5
Sten, ej specificerad:				
arbetad: gatsten	„	4	4	4
Trävaror: av furu eller gran:				
timmer och mastträ, spiror, bjälkar, sparrar och annat därmed jämförligt större virke	m³ fast mått	15	15	10
plankor, battens, bräder samt annat därmed jämförligt virke	„	15	15	10
gruvstolpar och syllar samt annat därmed jämförligt mindre virke	„	12	12	12
pappersved	„	12	12	12
ved till bränsle	m³ löst mått	12	12	12

På grund härav hemställer styrelsen, att stadsfullmäktige ville besluta

att antaga ovan angivna provisoriska höjningar i hamntaxan samt

att uppdraga åt hamnstyrelsen att hos Kungl. Kommerskollegium anhålla om medgivande till uttagande av de förhöjda avgifterna.

Drätselkammaren har i häröver den 7 februari 1952 avgivet utlåtande med åberopande av vad styrelsen i ärendet anfört tillstyrkt stadsfullmäktige besluta

att bifalla styrelsens förslag.

Nr 33. Iordningställande av gamla seminariebyggnaden för praktiska mellanskolans behov.

Drätselkammaren har i skrivelse den 7 februari 1952 anfört följande.

Genom färdigställande av läroverkets nybyggnad kommer den förutvarande seminarielokalen i fastigheten Ingrid nr 1 vid Hållgatan att under höstterminen 1952 friställas.

Fr. o. m. samma termin kommer praktiska mellanskolan att utökas med ytterligare

en klassavdelning, för vilken lokaler saknas. För den nyinrättade avdelningen å handelslinjen har skolan provisoriskt måst använda en teckningssal i Djäknebergsskolan såsom klassrum. I seminariebyggnaden finnes för närvarande fyra klassrum, vilka successivt kommer att fyllas av hela den nytillkomna parallellavdelningen å handelslinjen.

Då praktiska mellanskolan obestridligen är trångbodd, synes det drätselkammaren skäligt att skolan i avbidan å en lösning av dess byggnadsfråga får provisoriskt utnyttja gamla seminariebyggnaden.

För att emellertid sistnämnda byggnad skall fylla kravet på ändamålsenliga undervisningslokaler erfordras åtskilliga inrednings- och reparationsarbeten. Kostnaderna härför ha beräknats till 100.000 kronor, varav cirka 15.000 kronor utgör marginal för mötande av kostnadsökningar och oförutsedda utgifter.

I årets stat finnes för nu ifrågavarande ändamål upptaget ett anslag å 25.000 kronor. Vidare finnes ett belopp om cirka 41.000 kronor disponibelt av ett tidigare anslag i 1949 års stat för indragande av värmeledning i seminariebyggnaden.

Utöver sålunda tillgängliga medel torde erfordras ett anslag å 30.000 kronor. Detta torde böra bestridas ur stadsfullmäktiges anslag för oförutsedda utgifter.

Under hänvisning härtill tillstyrker kammaren stadsfullmäktige besluta

att för iordningställande av gamla seminariebyggnaden för praktiska mellanskolans behov anvisa ett tilläggsanslag å 30.000 kronor samt

att härav föranledd utgift skall bestridas av i årets stat upptaget reservationsanslag till stadsfullmäktiges förfogande för oförutsedda utgifter.

Nr 34. Uppflyttning av befattningen som arbetsförman vid parkförvaltningen i högre lönegrad.

Löne- och avtalsnämnden har i skrivelse den 16 januari 1952 anfört följande.

Sedan Svenska Kommunalarbetareförbundet hos löne- och avtalsnämnden begärt förhandlingar om uppflyttning av befattningen såsom arbetsförman vid parkstyrelsens förråd i högre lönegrad, har löne- och avtalsnämnden träffat överenskommelse med förbundet om uppflyttning från lönegrad 16 till lönegrad 18 räknat från och med den 1 januari 1952. Befattningen i dess nuvarande form tillkom enligt beslut av stadsfullmäktige den 26 februari 1948, § 47.

Inklusive nu gällande dyrtidstillägg är begynnelselönen i lönegrad 18 9.072 kronor per år och slutlönen 10.536 kronor. Motsvarande belopp i lönegrad 16 äro 8.388 kronor och 9.504 kronor.

Parkstyrelsen, som beretts tillfälle yttra sig under förhandlingarna, har tillstyrkt uppflyttning till lönegrad 18.

På grund härav tillstyrker nämnden stadsfullmäktige besluta

att räknat från och med den 1 januari 1952 uppflytta befattningen såsom arbetsförman vid parkförvaltningens förråd från lönegrad 16 till lönegrad 18.

Drätselkammaren har i häröver den 7 februari 1952 avgivet utlåtande med åberopande av vad nämnden i ärendet anfört tillstyrkt stadsfullmäktige besluta

att bifalla nämndens förslag.

Nr 35. Ansökan av Västerås Kaféaktiebolag om tillstånd för försäljning av maltdrycker klass II till avhämtning från ytterligare fem försäljningsställen inom staden.

Poliskammaren har genom resolution den 16 januari 1952 till stadsfullmäktige för utlåtande remitterat Västerås Kaféaktiebolags genom verkställande direktören Gösta Lundberg till Länsstyrelsen ingivna ansökan om tillstånd att tills vidare få bedriva försäljning av maltdrycker klass II till avhämtning från ytterligare fem ställen inom staden.

Nykterhetsnämnden har genom utdrag av nämndens protokoll den 21 januari 1952 anfört följande.

Från stadsfullmäktige hade till nykterhetsnämnden för yttrande överlämnats ärende angående framställning till länsstyrelsen från Västerås Kaféaktiebolag att få utöka antalet platser, varifrån försäljning av maltdrycker klass II till avhämtning sker, med fem, nämligen:

Konsums Snabbköpsbutik, Skallbergsgatan 24, med Erik Gustav Fritiof Lindelöf, född den 18/10 1902 och boende Hülphersgatan 9 A här i staden, som föreståndare;

Gideonsbergs Livsmedel, Gideonsbergsgatan 23 B, med John Anders Peterson, född den 2/4 1914 och boende Gideonsbergsgatan 17 C här i staden, som föreståndare;

Konsums Snabbköpsbutik, Humlegatan 37, med Bengt Johan Douhan, född den 27/8 1916 och boende Spantgatan 4 C här i staden, som föreståndare;

A. Granaths Livsmedel, Humlegatan 27, med Axel Rudolf Granath, född den 23/5 1908 och boende Humlegatan 27 här i staden, som föreståndare;

Konsums Snabbköpsbutik, Vinggatan 2, med Ingvar Ekström, född den 18/4 1922 och boende Vinggatan 2 B här i staden, som föreståndare.

I ärendet hade poliskammaren låtit verkställa utredning, varöver rapport upprättats den 15/1 1952. Då av rapporten framgick, att de såsom föreståndare för de olika försäljningsställena föreslagna personerna samtliga äro kända för skötsamhet och ordentlighet och några anmärkningar mot dem icke framkommit, samt då den av Västerås Kaféaktiebolag ifrågasatta utökningen av antalet försäljningsställen synes berättigad, beslöt nykterhetsnämnden enhälligt föreslå stadsfullmäktige att i sitt yttrande till länsstyrelsen tillstyrka bifall till Västerås Kaféaktiebolags framställning, varvid dock bör föreskrivas att utlämningen i de s. k. snabbköpsbutikerna handhaves av särskild, därför lämpad person, då självexpediering av här ifrågavarande slag av varor kan komma att medföra olägenheter.

Beredningsutskottet anför i yttrande den 13 februari 1952 följande.

Som bekant utövas numera försäljningen av maltdrycker till avhämtning av Västerås Kaféaktiebolag, som enligt gällande föreskrifter har att bedriva denna verksamhet på ett ur ordnings- och nykterhetssynpunkt tillfredsställande sätt. Försälj-

ningsrättigheten, som är meddelad tills vidare, innehaves av bolagets verkställande direktör. Mellan den sistnämnde för Kafébolaget, å ena, samt vederbörande affärsinnehavare, å andra sidan, upprättas särskilda avtal, varigenom affärslokalen mot en ersättning av 200 kronor per år upplåtes för försäljningen och varigenom affärsföreståndaren mot en ersättning av 600 kronor per år förbinder sig vara bolagets verkställande direktör behjälplig vid utminuteringens handhavande. Såsom biträden vid avhämtningsförsäljningen må endast antagas personer, som äro omdömesgilla samt kända för nykterhet och skötsamhet och i övrigt äro lämpliga för uppdraget.

Kaféaktiebolaget innehar genom verkställande direktören för närvarande tillstånd att å ett 30-tal olika försäljningsställen inom staden försälja maltdrycker till avhämtning. Av dessa ställen äro ett 10-tal lokaler, som tillhöra Konsum, medan de övriga försäljningslokalerna tillhöra enskilda affärsidkare. De nu föreslagna nya försäljningsställena äro belägna på de nybyggda stadsdelarna, vilka tidigare sakna dylika försäljningsställen, nämligen ett å Skallberget, tre å övre Gideonsberg och ett å Ekbergaområdet. Med respektive affärsinnehavare ha tecknats vederbörliga kontrakt.

Beredningsutskottet, som icke funnit anledning till erinran mot Kafébolagets framställning, får sålunda föreslå stadsfullmäktige besluta

att hos länsstyrelsen tillstyrka bifall till ifrågavarande framställning.

Nr 36. Anslag för en brandpost vid Djuphamnskajen samt vatten- och avloppsledningar till nyuppförd personalbyggnad vid kajen.

Hamnstyrelsen har i skrivelse den 1 februari 1952 anfört följande:

Hamnstyrelsen har funnit det lämpligt att draga fram vattenledning till en brandpost vid djuphamnskajens östra del för att från brandposten kunna leverera dricksvatten till fartyg. För närvarande måste fartyg i djuphamnen taga vatten från bogserbåten, som hämtar vattnet i gamla hamnen. Kostnaderna för ledning och brandpost har beräknats till 5.700 kronor. Samtidigt med att arbetena utföres bör man begagna tillfället att i samma ledningssträckning draga fram vatten- och avloppsledningar till en nybyggd personalbyggnad vid kajen. Tilläggskostnaden har beräknats till 3.300 kronor. Tillhopa skulle arbetena sålunda kosta 9.000 kronor. För personalbyggnaden lämnades anslag av stadsfullmäktige den 22 februari 1951, § 62.

På grund härav hemställer styrelsen, att stadsfullmäktige ville besluta

att anvisa ett anslag å 9.000 kronor för en brandpost vid djuphamnskajen samt vatten- och avloppsledningar till ovannämnda personalbyggnad.

Drätselkammaren har i häröver den 14 februari 1952 avgivet utlåtande med åberopande av vad styrelsen anfört tillstyrkt stadsfullmäktige besluta

att bifalla styrelsens förslag i ärendet samt

att härav föranledd utgift skall bestridas av uttaxerade medel i 1953 års stat för hamnarna.

Nr 37. Anslag för representation i anledning av sammanträde rörande frågan om fördjupning av Södertälje kanal och farlederna i Mälaren till Köping och Västerås.

Hamnstyrelsen har i skrivelse den 12 februari 1952 anfört följande:

Hamnstyrelsen har tagit initiativ till att utlysa ett sammanträde å Västerås slott måndagen den 3 mars 1952. Ändamålet med sammanträdet är att på nytt dryfta den sedan något tiotal år vilande frågan om fördjupning av Södertälje kanal och farlederna i Mälaren till Köping och Västerås. Vid nuvarande djup kan båtar om högst 3 000 ton dw passera Mälaren till Västerås. Den nya djuphamnsdelen har muddrats till ett djup av 8,3 meter. Om hela farleden får detta djup skulle båtar om högst 8.000 ton dw kunna gå in till Västerås. Till sammanträdet har inbjudits representanter för regeringen, ett antal av frågan berörda statliga myndigheter samt representanter för näringslivet i Västerås och Köpings uppland. Såsom inbjudare till sammanträdet står både Västerås stad och Köpings stad. Efter sammanträdet ges middag för de i sammanträdet deltagande. Sammanträdet och middagen medföra kostnader för vilka anslag icke finnes tillgängligt i hamnstyrelsens utgiftsstat. För Västerås del beräknas kostnaderna uppgå till 5.000 kronor. Då det är av mycket stor vikt för staden att frågan ånyo tages upp och att ansträngningar göres för att den skall föras närmare sin lösning får hamnstyrelsen hemställa att stadsfullmäktige ville bistå med erforderliga medel.

På grund härav hemställer styrelsen, att stadsfullmäktige ville besluta

att anvisa ett anslag å 5.000 kronor för anordnande av ovan omförmälda sammanträde.

Drätselkammaren har i häröver den 14 februari 1952 avgivet yttrande med åberopande av vad styrelsen i ärendet anfört tillstyrkt stadsfullmäktige besluta

att bifalla hamnstyrelsens framställning samt

att härav föranledd utgift skall bestridas av i årets stat upptaget reservationsanslag till stadsfullmäktiges förfogande för oförutsedda utgifter.

Nr 38. Tilläggsanslag för inköp av en gaskloreringsapparat för varmbadhuset.

Badhusstyrelsen har i skrivelse den 25 januari 1952 anfört följande:

För inköp av ny reningsanläggning vid varmbadhuset har i årets stat erhållits ett anslag på 16.000 kronor. Beloppet har visat sig täcka kostnaden för den anläggning som nu beställts.

Under vidare utredning av reningsanläggningens funktion och driftskostnader har det emellertid visat sig att, på grund av att den nya anläggningen drar många gånger mera klor än den som tidigare varit i bruk, en årlig besparing på minst 1.200 kronor kan göras, om man använder klorgas i stället för som tidigare natriumhypoklorit i flytande form.

Detta kräver emellertid en speciell doceringsapparat för klorgas. Sådana finnas i olika prislägen, men som gasen är giftig och även kan vålla stora materiella skador har badhusstyrelsen med stöd av rådfrågad expertis ansett det vara säkrast att inköpa en apparat av sådan konstruktion att risken för läckage är eliminerad. För inköp av en sådan apparat med reservdelar och tillbehör samt för vissa arbeten i samband med inmonteringen av den nya anläggningen beräknas åtgå kronor 10.000: —.

Styrelsen hemställer i anledning härav att stadsfullmäktige ville besluta

att för inköp av gaskloreringsapparat m. m. bevilja ett tilläggsanslag å 10.000 kronor.

Drätselkammaren har i häröver den 14 februari 1952 avgivet yttrande anfört följande:

Enligt vad drätselkammaren inhämtat från sakkunnigt håll är det ur så väl teknisk som ekonomisk synpunkt motiverat, att den föreslagna apparaten anskaffas. Kostnaderna böra bestridas av det till stadsfullmäktiges förfogande upptagna reservationsanslaget i årets stat för oförutsedda utgifter.

Under hänvisning härtill tillstyrker kammaren stadsfullmäktige besluta

att bifalla styrelsens förslag i ärendet samt

att härav föranledd utgift skall bestridas av i årets stat upptaget reservationsanslag till stadsfullmäktiges förfogande för oförutsedda utgifter.

Nr 39. Fråga om ändrade åtaganden enligt kungörelsen om tertiärlån och tilläggslån.

Fastighetskontoret har i skrivelse till drätselkammaren anfört följande.

Enligt tertiärlånekungörelsen 1948: 587 med ändring den 7 dec. 1951 (nr 756) må under vissa förutsättningar tertiär- och tilläggslån beviljas för ny- och ombyggnad av flerfamiljshus. I stort sett äro lånevillkoren oförändrade med undantag av höjda subventioner. Den statliga subventionen höjes från 40 öre till kronor 4: 40, den kommunala från 10 öre till maximalt 40 öre, allt per m² lägenhetsyta.

Förutsättning för tilläggslån är enligt 5 § b) Kk 756/1951 att den kommun, inom vilken byggnadsföretaget utföres, åtager sig att bidraga till kostnaden för företaget med belopp, motsvarande det kapitaliserade värdet av ett beräknat bidrag av 40 öre pr kvadratmeter bostadslägenhetsyta i byggnaden, dock högst en tiondel av tilläggslånet. Bidraget kapitaliseras efter grunder angivna i 5 §.

Enligt tidigare bestämmelser skulle frågan om avskrivning av beviljat tilläggslån prövas, sedan tio år förflutit från tidpunkt, som bostadsstyrelsen hade att bestämma, för såvitt styrelsen icke dessförinnan beslutat, att lånet skulle amorteras. Någon motsvarighet till nämnda tidsbegränsning återfinnes icke i 15 § i nya kungörelsen, enligt vilken bostadsstyrelsen under de i paragrafen angivna betingelserna framdeles

äger besluta att tilläggslånet från viss dag skall löpa med ränta och amorteras efter särskilda grunder.

Till byggnadsföretag, som bedrives vintertid, må enligt 13 § 1 mom. Kk 756/1951 efter prövning beviljas tilläggslån i särskild ordning.

Detta medför ändring av stadens åtagande betr. den kommunala subventionen.

Genom en kapitalisering av c:a kr. 4: 80 i stället för tidigare 50 öre pr m² lägenhetsyta blir tilläggslånet större, detta medför att när dettas summa minskas från produktionskostnaden blir avkastningsvärdet lägre, vilket i sin tur kan medföra lägre bottenlån och därav följande förskjutning av de statliga lånen. Därför kan en förstärkning av lånen komma att erfordras. 13 § 2 mom. Kk 756/1951 innebär, att tilläggslån för annat företag än allmännyttigt eller kooperativt organiserat företag utan enskilt vinstsyfte (s. k. enskilt företag) ej må överstiga belopp motsvarande skillnaden mellan det av styrelsen bestämda avkastningsvärdet och tertiärlånets övre gräns med mindre den kommun, inom vilken byggnadsföretaget är beläget, åtager sig att gentemot staten svara för den förlust, som annorledes än genom avskrivning kan uppkomma å den del av lånet, vilket överstiger nämnda belopp. I de fall sådant borgensåtagande erfordras för del av tilläggslånet, kommer detta att angivas i bostadsstyrelsens lånebeslut. De höjda tilläggslånen medför att borgensåtagande för den del av tilläggslånet, som säkerställes av inteckningar ovanför avkastningsvärdet, erfordras i större utsträckning än hittills. Enligt SFS 1949:142 fordras numera icke Kungl. Maj:ts medgivande till dylikt borgensåtagande.

Med hänsyn till utvecklingen på byggnadsmarknaden förefaller det icke uteslutet, att krav kunna komma att ställas på staden beträffande ansvarsförbindelse enligt ovan angivna 13 § 2 mom. Emellertid torde endast ett mindre ansvarsbelopp erfordras under år 1952 — förslagsvis kronor 100.000: —.

Med anledning härav föreslår kontoret kammaren hemställa, att stadsfullmäktige ville besluta

att staden åtager sig lämna bidrag jämlikt 5 § b) i Kk den 7 dec. 1951 nr 756 om tertiär- och tilläggslån,

att fastställa löptiden för det kommunala tilläggslånet att sammanfalla med det statliga tilläggslånet,

att om statliga tilläggslånet helt eller delvis, från viss dag skall löpa med ränta och amortering, det kommunala tilläggslånet överföres till ränte- och amorteringslån i motsvarande grad från samma tidpunkt,

att staden skall åtaga sig att gentemot staten ansvara för sådan förlust som avses i 13 § 2 mom. Kk den 7 dec. 1951 nr 756 om tertiär- och tilläggslån intill ett högsta belopp av kronor 100.000: — för tiden intill den 1 januari 1953, samt

att uppdraga åt drätselkammaren att å stadens vägnar teckna ifrågavarande borgensförbindelser.

Drätselkammaren har i häröver den 7 februari 1952 avgivet yttrande anfört följande.

Drätselkammaren har icke något att erinra mot att staden lämnar sådant bidrag,

som avses i 5 § b i 1951 års kungörelse, att det kommunala tilläggslånet erhåller samma löptid som det statliga tilläggslånet och att det kommunala tilläggslånet även i fråga om ränta och amortering följer samma bestämmelser som det statliga tilläggslånet.

Beträffande det framlagda förslaget att staden skulle åtaga sig att gentemot staten ansvara för förlust enligt 13 § 2 mom. i 1951 års kungörelse måste framhållas att ett dylikt åtagande kan medföra betydande ekonomiska konsekvenser för staden. De byggnadsföretag det här är fråga om utgöras av andra företag än som enligt låneförfattningarna betecknas såsom allmännyttiga eller kooperativt organiserade företag utan enskilt vinstsyfte, det vill säga alltså enskilda företag. I dessa fall skulle sålunda kommunen åtaga sig att svara för den del av tilläggslånet, som ligger ovanför avkastningsvärdet. Då den statliga och kommunala subventionen nu är större minskas avkastningsvärdet, varigenom kommunen i dessa fall sålunda skulle få åtaga sig borgen i vidare omfattning. Ökningen i kommunernas åtagande är avsevärd. Såsom ett exempel kan framhållas att för ett stenhus med en produktionskostnad av 835.000 kronor, som färdigställts före den 1 juni 1952 och där alltså den lägre subventionen utgår, icke erfordras någon kommunal borgen av nu ifrågavarande slag. Omräknas nämnda produktionskostnad till kostnadsläget under år 1952 och räknas med den högre subventionen, kommer borgen att erfordras av kommunen för ett belopp av icke mindre än cirka 94.000 kronor.

Under nu angivna förhållanden synes staden icke böra lämna något generellt åtagande enligt 13 § 2 mom. i 1951 års kungörelse utan frågan om dylikt åtagande prövas från fall till fall beträffande varje särskilt byggnadsföretag.

Under hänvisning härtill tillstyrker drätselkammaren stadsfullmäktige besluta

att åtaga staden att lämna bidrag jämlikt 5 § b) i Kk den 7 december 1951 nr 756 om tertiär- och tilläggslån,

att det kommunala tilläggslånet skall hava samma löptid som det statliga tilläggslånet samt i övrigt beträffande ränta och amortering helt följa samma lån och

att uppdraga åt drätselkammaren att å stadens vägnar teckna förbindelse om de åtaganden, som erfordras i anslutning av förenämnda beslut.

Nr 40. Försäljning av två tomter å Sjöhagen-Djuphamnsområdet.

Drätselkammaren har i skrivelse den 14 februari 1952 anfört följande.

I överensstämmelse med tidigare av stadsfullmäktige godkänd, numera fastställd stadsplan avser man att inom Sjöhagen—Djuphamnsområdet upplåta mark för olika mindre industrier. Enligt av stadsfullmäktige fattat principbeslut skall upplåtelsen ske med tomträtt. För att tomträtten skall kunna inskrivas och intecknas erfordras, att marken är helt befriad från inteckningar. Emellertid besväras området utav en servitutsinteckning, som den 20 september 1920 meddelats uti Hammarby n:ris 1, 2, 3 och 4 samt Hammarby Sjöhage nr 1, Aktiebolaget Elektrolytverken eller dess rättsinnehavare till säkerhet för vissa rättigheter enligt köpekontrakt den 10 april 1918

mellan Asea och Elektrolytverken. Västmanlands Läns Andelsslakteriförening u. p. a. såsom ägare av stadsägorna n:ris 2396, 886 samt 886 C har numera övertagit Elektrolytverkens rätt på grund av servitutsinteckningen. Denna är efter vidtagen partiell dödningsåtgärd numera endast gällande för rättigheten enligt punkt 7 i ovan angivna köpekontrakt. Enligt denna punkt är staden såsom ägare av marken inom exploateringsområdet skyldig att "opåtalt tåla det obehag, den skada och det intrång, som kan förorsakas därigenom, att rök eller gaser kunna komma att utsläppas från blivande anläggningar å försålda området eller att desamma kunna förorsaka buller, varande dock köparen skyldig att härvidlag ställa sig till efterrättelse de föreskrifter, som myndigheterna i denna del kunna meddela".

Segslitna förhandlingar ha förts med Andelsslakteriföreningen i syfte att erhålla föreningens medgivande till servitutsteckningens dödning. Drätselkammaren har erbjudit föreningen en uppgörelse av innebörd, *att* staden förbinder sig att oavsett i inteckningens dödande, gentemot föreningen och blivande ägare av dess mark iakttaga servitutsförpliktelsen, *att* genom tomträttskontrakten likaledes föreskrives skyldighet för tomträttshavare att iakttaga förpliktelsen, *att*, därest staden helt eller delvis försäljer mark inom exploateringsområdet, staden skall vid varje försäljning genom servitutsinteckning med förmånsrätt framför alla penninginteckningar tillförbinda kommande ägare av försåld mark att iakttaga förpliktelsen samt *att*, för den händelse ändock skulle inträffa att föreningen eller dess rättsinnehavare icke lagligen skulle kunna göra servitutsförpliktelsen gällande, staden förbinder sig att hålla föreningen respektive dess rättsinnehavare skadeslös för den skada, som därigenom bevisligen uppkommit. Genom dessa föreskrifter skulle fullt betryggande garantier för föreningens rätt skapas. Föreningen har dock hittills vägrat att godtaga en dylik uppgörelse.

Därest icke någon för staden godtagbar uppgörelse med föreningen kan träffas, torde det i sista hand icke återstå annat för staden än att genom domstolsförfarande få servitutet avlyftat.

I exploateringsområdet ingå emellertid två tomter, Fyren nr 1 om 6.859 kvm. och Brokranen nr 1 om 12.000 kvm., vilka upplåtits, den förstnämnda till Västerås Mekaniska verkstad och den sistnämnda till Hammarqvists plåtslageri med tomträtt. Båda företagen ha färdigställt omfattande byggnader å tomterna. Så länge servitutsinteckningen icke dödats och inskrivning av och inteckning i tomträtten ej kan ske, ha dessa företag inga möjligheter att kunna slutligen ordna sina byggnadslån. Det kan icke rimligen begäras att företagarna skola avvakta utgången av ett rättsligt förfarande, som kan draga långt ut på tiden. Enda utvägen torde då vara att staden till dessa företagare försäljer tomterna med äganderätt och villkor om återköpsrätt för staden, när servitutet på ett eller annat sätt blivit undanröjt, varefter tomträtten till dessa tomter kan inskrivas och intecknas. Även om ett dylikt återköpsvillkor icke skulle kunna konstrueras så, att detsamma medför rättsligen bindande verkan, torde staden nödgas lita på att företagarna lojalt iakttaga villkoret.

Under hänvisning härtill tillstyrker kammaren stadsfullmäktige besluta

att bemyndiga drätselkammaren att till Västerås Mekaniska Verkstad samt firma Hammarqvists Plåtslageri försälja respektive tomterna Fyren nr 1 och Brokranen nr 1 till pris och villkor, varom överenskommelse kan träffas, samt vidtaga alla åtgärder, som erfordras för försäljningarnas genomförande.

Nr 41. Fråga om förvärv av tomten nr 3 i kvarteret Nanna.

Drätselkammaren har i skrivelse den 14 februari 1952 anfört följande:

Drätselkammaren får härmed underställa stadsfullmäktige frågan angående förvärv av tomten nr 3 i kvarteret Nanna med adress Västra Bergsgatan 5, här i staden.

Tomten, som innehåller en areal av 1.801 kvm., är bebyggd med ett äldre bostadshus av trä i två våningar. Enligt stadsplanen får dessutom uppföras ett tvåvåningshus med inredd vind. Förstnämnda byggnad innehåller tre lägenheter om två rum och kök samt sex lägenheter om ett rum och kök. Hyresavkastningen utgör 5.652 kronor. Taxeringsvärdet är 70.000 kronor, varav 30.000 kronor markvärde och 40.000 kronor byggnadsvärde. Fastigheten har utbjudits å auktion vid vilken staden låtit bjuda på fastigheten och har stadens bud, 79.000 kronor, icke överbjudits. Järnvägsstyrelsen har förbehållit sig fri prövningsrätt beträffande avgivna anbud.

Försäljningen sker från Kronans sida under förutsättning av Kungl. Maj:ts och riksdagens godkännande.

Då köpeskillingen, 79.000 kronor, kan anses skälig och staden kan anses ha intresse av att förvärva fastigheten, får drätselkammaren tillstyrka stadsfullmäktige besluta

att bemyndiga drätselkammaren att för ett pris av 79.000 kronor och på sedvanliga villkor i övrigt av Kungl. Järnvägsstyrelsen förvärva tomten nr 3 i kvarteret Nanna, här i staden, samt

att köpeskillingen skall täckas av försäljningsmedelsfonden.

Nr 42. Uppflyttning av befattningar som förste montör vid elverket i högre lönegrad.

Löne- och avtalsnämnden har i skrivelse den 13 februari 1952 anfört följande:

Löne- och avtalsnämnden får härmed redovisa en överenskommelse vid förhandlingar mellan nämnden och Svenska Elektrikerförbundet. Överenskommelsen gäller de på ordinarie tjänstestat upptagna sex befattningarna såsom förste montör vid elverket. Enligt överenskommelsen skall befattningarna uppflyttas från lönegrad 14 till lönegrad 15. Bakgrunden till överenskommelsen är, att de på kollektivavtal anställda montörerna vid den senaste avtalsuppgörelsen kommit i ett sådant löneläge, att de på ordinarie stat anställda förste montörerna sett sig komma i ett sämre löneläge i förhållande till de kollektivavtalsanställda. Kollektivavtalet löper från den 1 maj 1951. Med hänsyn härtill har den nu träffade överenskommelsen givits retroaktiv giltighet från nämnda dag.

Överenskommelsen har tillstyrkts av styrelsen för tekniska verken.

Inklusive nu gällande dyrtidstillägg är i lönegrad 14 begynnelselönen 7.752 kronor per år och slutlönen 8.724 kronor. Motsvarande belopp i lönegrad 15 äro 8.076 kronor och 9.072 kronor.

På grund av vad sålunda anförts tillstyrker löne- och avtalsnämnden stadsfullmäktige besluta

att räknat från och med den 1 maj 1951 uppflytta befattningarna såsom förste montör vid elverket från lönegrad 14 till lönegrad 15.

Drätselkammaren har i häröver den 14 februari 1952 avgivet utlåtande med åberopande av vad nämnden i ärendet anfört, tillstyrkt stadsfullmäktige besluta

att bifalla löne- och avtalsnämndens förslag.

Nr 43. Val av kommunal förtroendeman.

Beredningsutskottet har i skrivelse den 13 februari 1952 anfört följande.

I skrivelse den 13 februari 1952 har direktören Mattias Pers på grund av bristande tid hemställt om befrielse från uppdraget såsom ledamot av löne- och avtalsnämnden.

I anledning härav föreslår beredningsutskottet stadsfullmäktige besluta

att godkänna den gjorda avsägelsen samt

att uppdraga åt beredningsutskottet att inkomma med förslag å efterträdare till herr Pers i angivna uppdrag.

Nr 44. Val av kommunala förtroendemän.

Beredningsutskottet har i skrivelse den 13 februari 1952 anfört följande:

Stadsfullmäktige beslöto vid sammanträde den 29 november 1951 att till ledamot i nykterhetsnämnden för tiden intill 1955 års utgång i stället för legitimerade läkaren Hjördis Lind-Campbell, som avsagt sig uppdraget, utse förutvarande suppleanten, direktören Algot Bergstrand samt till ny suppleant efter herr Bergstrand barnavårdsmannen Elsa Hultgren för samma tid.

Sedan herr Bergstrand avsagt sig uppdraget, föreslog beredningsutskottet i skrivelse den 3 januari 1952 stadsfullmäktige att till ledamot i nämnden i stället för herr Bergstrand utse nuvarande suppleanten, barnavårdsmannen fröken Elsa Hultgren samt till ny suppleant efter fröken Hultgren för samma tid ingenjören Kurt Sjölin, ävensom till vice ordförande fröken Elsa Hultgren.

Vid stadsfullmäktiges sammanträde den 31 januari 1952 anmäldes, att barnavårdsmannen Elsa Hultgren avsagt sig uppdraget såsom ledamot och icke heller önskade kvarstå såsom suppleant i nämnden.

Sedan stadsfullmäktige i anledning härav återremitterat ärendet till beredningsutskottet för yttrande, får utskottet föreslå stadsfullmäktige besluta

att godkänna herr Bergstrands avsägelse,

att godkänna barnavårdsmannen Elsa Hultgrens avsägelse,

att till ledamot i nykterhetsnämnden för tiden intill 1955 års utgång i stället för herr Bergstrand utse ingenjören Kurt Sjölin,

att utse herr Sjölin till vice ordförande i nämnden för tiden intill 1955 års utgång samt

att till ny suppleant i nämnden efter barnavårdsmannen Elsa Hultgren för samma tid utse ingenjören Paul Jansson.

Västerås 1952. Vestmanlands Läns Tidnings AB tryckeri

Nr 45. Anslag för utrustning av mottagningsstationen Västerås västra å stadsägan 883 E.

Styrelsen för stadens tekniska verk har i skrivelse den 19 februari 1952 anfört följande:

I skrivelse den 12 maj 1951 till stadsfullmäktige (S. H. nr 115 ser. A år 1951) har styrelsen för tekniska verken närmare redogjort för ställverksbyggnaden å stadsägan nr 883 E. Byggnaden är avsedd att inrymma mottagningsstationen Västerås västra omfattande ställverksutrustning jämte kontrollutrustning, likströms- och tryckluftanordningar för Älvkarleby Kraftverk, Västerås stad och Allmänna Svenska Elektriska Aktiebolaget enligt därom uppgjort avtal. Kontrahenterna bekosta var sin del av ställverksutrustningen med kontrollanordningar, medan kostnaderna för likströms- och tryckluftanläggningar fördelas på staden och bolaget i preliminärt överenskommen proportion 3: 2, som även gäller de uttagna effektbeloppen.

Stadens ställverksutrustning omfattar två reaktorer med huvudbrytare, utrustning för kontrollmätning samt elva fack för utgående linjer, av vilka sex utföras fullt kompletta och fem bli reservfack, som till en början förses med enbart frånskiljare. Dessutom skall i byggnaden inrymmas ett underställverk för landslinjer och en transformatorstation för nedtransformering till lågspänning.

Kostnaderna beräknas för ställverksutrustningen jämte kontrollutrustning inklusive montage och belysningsinstallation till 305.000 kronor, för underställverket och transformatorstationen till 25.000 kronor och för stadens andel i likströms- och tryckluftanordningarna till 21.000 kronor. Härutöver har medtagits en kostnadsstegring om 49.000 kronor.

Totalkostnaderna stiga sålunda till 400.000 kronor, som lämpligen utgå av lånemedel.

Med hänvisning härtill föreslår styrelsen stadsfullmäktige besluta

att för utrustning av mottagningsstationen Västerås västra anvisa 400.000 kronor av lånemedel.

Drätselkammaren har i häröver den 6 mars 1952 avgivet utlåtande med åberopande av vad styrelsen i ärendet anfört tillstyrkt stadsfullmäktige besluta

att bifalla styrelsens förslag samt

att uppdraga åt drätselkammaren att hos Kungl. Maj:t hemställa om tillstånd till upptagande av amorteringslån för utgiften i fråga ävensom vidtaga alla för lånets upptagande erforderliga åtgärder.

Nr 46. Anslag för utläggande av stamkabel från mottagningsstationen Västerås västra till transformatorstationen vid Hammarbacksvägen samt för omläggande av vissa kablar.

Styrelsen för stadens tekniska verk har i skrivelse den 19 februari 1952 anfört följande:

Enligt plan skall från den under byggnad varande mottagningsstationen Västerås västra å stadsägan 883 E utläggas en 6 kV-stamkabel 3×120 mm² till transformatorstationen vid Hammarbacksvägen. Senare kommer kabeln att förlängas till transformatorstationen vid Jakobsberg för att där möta stamkabeln från ångkraftverket.

Den nuvarande 6 kV-kabeln 3×150 mm² från transformatorstationen Ragvaldsbacke södra till Djuphamnen skall från och med järnvägskorsningen vid Djuphamnsvägen omläggas och förenas med den nya mottagningsstationen. Den i Djuphamnsvägen utlagda 6 kV-kabeln 3×25 mm² skall omläggas söder om järnvägen i anslutning till planerad vägomläggning och så att den passerar transformatorstationen vid Skeppsvarvet, där fack för ut- och ingående kabel uppställas. Vid järnvägskorsningen skall kabeln anslutas till 6 kV-kabeln 3×150 mm² medelst kapslat ställverk. Kabeln kommer härigenom att, till dess planerad direktförbindelse Djuphamnen—ångkraftverket åstadkommits, tjänstgöra såsom reserv för hamnen och andelsslakteriet.

Kostnaderna beräknas för stamkabeln från Västerås västra till transformatorstationen vid Hammarbacksvägen till 37.700 kronor, för omläggning av kabeln 3×150 mm² till 41.000 kronor och för omläggning av kabeln 3×25 mm² till 8.300 kronor och böra de enligt styrelsens mening lämpligen utgå av lånemedel.

Med hänvisning härtill hemställer styrelsen, att stadsfullmäktige ville besluta

att för utläggning av en 6 kV-stamkabel från mottagningsstationen Västerås västra till transformatorstationen vid Hammarbacksvägen samt för ifrågavarande omläggning av 6 kV-kabeln 3×150 mm² från transformatorstationen Ragvaldsbacke södra till nämnda mottagningsstation och 6 kV-kabeln 3×25 mm² i Djuphamnsvägen anvisa 87.000 kronor av lånemedel.

Drätselkammaren har i häröver den 6 mars 1952 avgivet utlåtande tillstyrkt stadsfullmäktige besluta

att bifalla styrelsens förslag samt

att uppdraga åt drätselkammaren att hos Kungl. Maj:t hemställa om tillstånd till upptagande av amorteringslån för utgiften i fråga ävensom vidtaga alla för lånets upptagande erforderliga åtgärder.

Nr 47. Uppflyttning av befattningen som arbetsförman vid idrottsanläggningarna i högre lönegrad.

Idrottsstyrelsen har i skrivelse den 21 december 1951 anfört följande:

Idrottsstyrelsen får härmed anhålla att befattningen som arbetsförman vid idrottsanläggningarna måtte fr. o. m. den 1 januari 1952 uppflyttas från 16 till 18 lönegraden.

I samband med förhandlingarna innevarande höst beträffande arbetsförmännens m. fl. löner kom frågan om arbetsförmannen vid idrottsanläggningarna icke att behandlas, då befattningshavaren vid förhandlingarnas inledande icke var ansluten till någon förhandlingsorganisation. Frågan om hans lönesättning framfördes dock från idrottsstyrelsen vid de förberedande överläggningarna mellan representanter från löne- och avtalsnämnden samt förvaltningscheferna.

Befattningshavarens arbetsuppgifter framgå av idrottsstyrelsens skrivelse den 2 juli 1949 angående tjänstens inrättande och hava icke minskats efter denna tid, utan i stället ökats på grund av nytillkomna och under anläggning varande idrottsplatser.

Enligt inkommet meddelande är befattningshavaren numera ansluten till Sveriges Kommunaltjänstemannaförbund.

På grund härav hemställer styrelsen, att stadsfullmäktige ville besluta

att fr. o. m. den 1 januari 1952 uppflytta befattningen som arbetsförman vid idrottsanläggningarna från 16 till 18 lönegraden.

Löne- och avtalsnämnden har i skrivelse den 20 februari 1952 anfört följande:

Enbart den omständigheten, att åtskilliga av stadens arbetsledare nyligen fått lönereglering bör icke motivera, att även denna befattning skall följa med i uppflyttningarna. Löne- och avtalsnämnden anser nämligen icke, att arbetsuppgifterna i och för sig är av den art, att uppflyttning är motiverad. Vissa andra omständigheter tala emellertid för att idrottsstyrelsens framställning likväl bör bifallas. Arbetet är nämligen till sin natur sådant, att arbetstiden visat sig bli mycket oregelbunden och ofta förlagd både till söndagar och kvällar. För detta skulle man lämpligen kunna ge kompensation med två lönegrader, inom vilka även skulle rymmas gottgörelse för den rätt till övertidsersättning, som förloras om befattningen flyttas över lönegrad 16. Uppflyttningen bör ej ske retroaktivt. Nämden föreslår därför giltighet från och med den 1 april 1952.

Inklusive nu utgående dyrtidstillägg är i lönegrad 16 begynnelselönen 8.388 kronor per år och slutlönen 9.504 kronor. Motsvarande belopp i lönegrad 18 äro 9.072 kronor och 10.536 kronor.

På grund härav tillstyrker löne- och avtalsnämnden stadsfullmäktige besluta

att från och med den 1 april 1952 uppflytta befattningen såsom arbetsförman vid idrottsanläggningarna från lönegrad 16 till lönegrad 18.

Drätselkammaren har i häröver den 6 mars 1952 avgivet utlåtande med åberopande av vad idrottsstyrelsen samt löne- och avtalsnämnden i ärendet anfört tillstyrkt stadsfullmäktige besluta

att till alla delar bifalla löne- och avtalsnämndens förslag.

Nr 48. Inrättande av befattning som kranförman å extra stat.

Hamnstyrelsen har i skrivelse den 1 februari 1952 anfört följande:

Enligt beslut av stadsfullmäktige den 26 augusti 1948 (Stadsfullmäktiges handlingar ser A nr 180) ändrades befattningen såsom kranmaskinistförman i hamnen till en befattning såsom kranmästare. Samtidigt uppflyttades befattningen i högre lönegrad. Sedan dess har som bekant utvecklingen i hamnen gått avsevärt framåt. Djuphamnen har utbyggts och trafiken har ökat. Flera kranmaskinister äro anställda nu än under 1948. Under 1952 kommer två nya kranar att levereras. Man får förmoda, att hamnrörelsen kommer att utvecklas ytterligare när den utbyggda djuphamnen kan utnyttjas till hela sin kapacitet. Kranmästarens göromål äro så omfattande, att han numera icke i den utsträckning det är önskvärt hinner befatta sig med den direkta arbetsledningen, en uppgift som försvåras till följd av att arbetet är fördelat på två hamnar på rätt stort avstånd från varandra. En betydande del av kranmästarens arbetstid är förlagd till hamnkontoret. För att förbättra arbetsledningen, främst med tanke på djuphamnen, anser hamnstyrelsen det vara på tiden, att anställa en arbetsledare under kranmästaren. Den nya arbetsledaren bör benämnas kranförman, en titel som dock icke får tagas till intäkt för jämförelse med den tidigare befattningen såsom kranmaskinistförman. Avsikten är icke att återinföra en befattning av samma slag ehuru givetvis till en del uppgifterna för arbetsledaren komma att sammanfalla med de arbetsledande uppgifter som ålåg kranmaskinistförmannen. Åtskilliga av dennes uppgifter har emellertid övergått till kranmästaren. Med hänsyn till löneläget för stadens arbetsledare synes en placering å ordinarie stat i lönegrad 18 vara motiverad. Hamnstyrelsen avser emellertid icke att omedelbart söka få en ordinarie befattningshavare. Åtminstone under 1952 bör befattningen hållas å extra stat. Enligt gängse principer för lönesättningen för stadens extra befattningshavare bör lönen under någon tid utgå efter löneklassen under begynnelselönen i den ordinarie tjänsten, i detta fallet alltså efter löneklass 17. I statförslaget för 1953 ämnar styrelsen återkomma om befattningen och begära att den uppföres på ordinarie stat. I löneklass 17 är inklusive nu utgående dyrtidstillägg lönen 8.724 kronor per år. I lönegrad 18 är begynnelselönen 9.072 kronor och slutlönen 10.536 kronor. I utgiftsstaten för 1952 saknas medel för avlöning av befattningshavaren. Hamnstyrelsen hemställer därför om ett anslag för detta ändamål å 7.000 kronor. Styrelsen har i denna summa även inlagt en viss marginal för väntad höjning av dyrtidstillägget under 1952.

På grund härav hemställer hamnstyrelsen att stadsfullmäktige ville besluta

att bemyndiga hamnstyrelsen att på extra stat anställa en kranförman med lön efter löneklass 17 samt

att anvisa styrelsen ett anslag å 7.000 kronor för lön åt befattningshavaren.

Drätselkammaren har i skrivelse den 7 februari 1952 anfört följande:

Då av hamnstyrelsens redogörelse synes framgå, att behov av den föreslagna inrättade befattningen föreligger, finner kammaren ej anledning motsätta sig styrelsens förslag. Kammaren har ej heller något att invända mot den föreslagna lönesättningen.

Hamnstyrelsen har hemställt om ett anslag å 7.000 kronor för avlönande av befatt-

ningshavaren. Då hamnrörelsen budgetmässigt sett måste betraktas såsom ett självbärande affärsföretag, skola lönekostnaderna i princip täckas av driftsmedel. Något tilläggsanslag bör därför icke ifrågakomma men bör styrelsen erhålla bemyndigande att vid behov överskrida tillgängliga löneanslag med det begärda beloppet.

Under hänvisning härtill tillstyrker drätselkammaren stadsfullmäktige besluta

att bifalla hamnstyrelsens förslag om anställande av en kranförman å extra stat med lön efter löneklass 17 samt

att bemyndiga styrelsen att, därest så visar sig nödvändigt, överskrida tillgängliga löneanslag med ett belopp av 7.000 kronor.

Löne- och avtalsnämnden har i häröver den 20 februari 1952 avgivet utlåtande anfört följande.

Drätselkammaren har i skrivelse av den 7 februari 1952 tillstyrkt hamnstyrelsens förslag med den ändringen, att särskilt tilläggsanslag icke skulle anvisas utan att styrelsen skulle bemyndigas att om så visade sig nödvändigt överskrida tillgängliga löneanslag med ett belopp av 7.000 kronor.

Löne- och avtalsnämnden tillstyrker sålunda stadsfullmäktige besluta

att bifalla drätselkammarens förslag.

Nr 49. Principbeslut om användning av Rocklundagärdet för idrottsändamål.

Stadsplanearkitekten har i tjänsteutlåtande av den 13 mars 1952 anfört följande:

I generalplanearbetet ingår bl. a. frågan om olika utrymmen för idrottsändamål, dels lokalt i sammanhang med de olika bostadsområdena d. v. s. mindre idrottsplatser, bollplaner, lekplaner etc., dels också — gemensamt för hela staden — en storidrottsplats, närmast avsedd för publikevenemang men också inrymmande träningsplaner av olika slag och eventuellt andra sportanläggningar.

Utrymmet för den nuvarande storidrottsplatsen Arosvallen, i och för sig centralt och väl belägen, kan endast genom avsevärda stadsplaneomläggningar och intrång på enskilda fastigheter medge de utbyggnader, som idrottsstyrelsen ansett direkt oundgängliga, och någon reserv för ytterligare framtida utvidgningar medger detta område ej.

Därtill kommer att Arosvallsområdet, enligt företagna utredningar, inom icke alltför avlägsen framtid synes behöva tas i anspråk för skolor och eventuellt andra allmänna byggnader, för vilka det relativt centrala läget är särskilt betydelsefullt.

Med utgångspunkt härifrån har i det preliminära generalplaneförslag, som f. n. förhandsgranskas inom olika förvaltningsgrenar och andra myndigheter, det nuvarande Arosvallsområdet upptagits delvis som kvartersmark för allmänt ändamål, delvis som idrottsplats av lokal betydelse. I gengäld har som område för storidrottsplats angivits det öppna området mellan Rocklundaberget och den förlängda Vasagatan, från riks-

vägsreservatet i söder upp mot Rocklunda gård i norr. Det så avgränsade "Rocklundagärdet" har en utsträckning av omkring 400 ggr 750 meter eller i runt tal 30 hektar.

Såväl med avseende på läget mellan stadens olika delar som ur ren kommunikationssynpunkt och med avseende på naturförhållandena synes området vara mycket lämpligt för detta ändamål. En utförd preliminär utredningsskiss ger också en uppfattning om vilka goda möjligheter området ger till anläggande av ett fullständigt idrottsfält. Det angränsande Rocklundaberget kan därtill bilda ett värdefullt komplement som rekreations- och fritidsområde.

Idrottsstyrelsen har för sin del enhälligt tillstyrkt den föreslagna generalplanemässiga dispositionen och byggnadsnämnden har likaledes i princip godkänt förslaget.

Då från idrottsstyrelsens sida framhållits önskvärdheten av att ytterligare projektering, och vissa förberedande åtgärder på platsen relativt snart kunde vidtagas, synes det nödvändigt att ett principbeslut om områdets reserverande för idrottsändamål redan nu fattas.

Med hänvisning till ovanstående och till drätselkammarens tidigare beslut i ärendet får undertecknad hemställa att kammaren ville underställa stadsfullmäktige frågan om Rocklundagärdets reserverande för idrottsändamål.

I yttrande häröver har *drätselkammaren* den 13 mars 1952 tillstyrkt att stadsfullmäktige ville besluta

att reservera Rocklundagärdet för idrottsändamål.

Nr 50. Upplåtelse av koloniområde vid Gränsta samt anslag för områdets iordningställande.

I skrivelse av den 13 mars 1952 har drätselkammaren anfört följande:

Drätselkammaren har träffat preliminär överenskommelse med Föreningen Västerås Koloniträdgårdar u. p. a. om upplåtelse till föreningen av ett område om cirka 174.000 kvm. å Gränsta ägor vid Rytternsvägen. Överenskommelsen innehåller i huvudsak följande.

Området skall användas för koloniträdgårdar i enlighet med föreningens stadgar och de anvisningar som kan lämnas av drätselkammaren. Föreningen får upplåta kolonilotter inom området endast till sina medlemmar. Upplåtelserna skall ske enligt formulär som godkänts av drätselkammaren. Å områdena får uppföras kolonistugor, ett bostadshus för föreståndare, butiksbyggnad, samlingslokal, toalettbyggnader och sophus. Kolonistugorna få inte bebos vintertid. Sedan staden utfört vissa arbeten för områdets iordningställande enligt vad närmare angives här nedan, skall föreningen svara för skötseln av området och samtliga utgifter för detta. Upplåtelsen skall gälla från och med den 1 april 1952 till den 1 april 1977. Stadens kostnader för området beräknas till 90.000 kronor. Av denna summa utgöra markkostnader 25.000 kronor, kostnaderna för områdets iordningställande cirka 52.500 kronor samt kostnaderna för administration, räntor under exploateringstiden m. m. cirka 12.500 kronor, 4 % av kostnaderna motsvara en årlig avgäld av 3.600 kronor. Detta belopp skall under upplåtelsetiden årligen erläggas av föreningen till staden.

De arbeten staden åtager sig utföra för områdets iordningställande äro följande:

Schaktning av en cirka 7 meter bred gata, som grusas till en bredd av cirka 4 meter.

Anordnande av 15 rörspetsbrunnar, vilka av föreningen skola förses med pumputrustningar. Schaktning och grovplanering av de för gemensamt bruk avsedda områdena för en kostnad av högst 20.000 kronor. Framdragning av elektriska ledningar till 36 ljuspunkter för gatu- och torgbelysning samt belysning i toaletter och sophus.

Kostnaderna för dessa arbeten har enligt vad ovan nämnts beräknats till cirka 52.500 kronor. Inklusive oförutsedda utgifter skulle erfordras ett anslag å 55.000 kronor.

Med hänvisning till detta hemställer drätselkammaren att stadsfullmäktige ville besluta

att bemyndiga drätselkammaren att till föreningen Västerås Koloniträdgårdar u. p. a. upplåta ett område vid Gränsta på i huvudsak ovan angivna villkor samt

att anvisa ett anslag å 55.000 kronor ur försäljningsmedelsfonden för färdigställande av området.

Nr 51. Borgen för Föreningen Västerås Koloniträdgårdar u. p. a.

Drätselkammaren har i skrivelse den 13 mars 1952 anfört följande:

Enligt vad närmare framgår av annat till stadsfullmäktige samtidigt expedierat ärende skall staden under förutsättning av fullmäktiges godkännande till Föreningen Västerås Koloniträdgårdar u. p. a. upplåta ett koloniområde vid Gränsta under en tid av 25 år. Föreningen har hos drätselkammaren hemställt, att staden måtte teckna borgen å högst 15.000 kronor, som föreningen skall låna för att kunna utföra de arbeten å området som enligt den preliminära överenskommelsen med drätselkammaren skall åligga föreningen. Lånet skall avbetalas av föreningens medlemsavgifter. Utan stadens medverkan skulle föreningen knappast ha möjlighet att upplåna ett belopp av denna storleksordning. Eftersom staden på olika sätt ansett det vara angeläget bistå föreningen med anskaffandet och iordningställandet av det nya koloniområdet synes det drätselkammaren skäligt, att staden även lämnar föreningen bistånd med borgen. Bortsett från att ett nytt koloniområde behövs till följd av stadens utveckling är en av anledningarna till det nya områdets tillkomst, att staden inom en nära framtid kommer att få behov av marken å Sundinska vreten, där föreningen nu har ett koloniområde. Föreningens medlemmar kommer därför att efter hand få flytta över till andra områden, i första hand till Gränsta. Om borgensåtagandet sker med stöd av stadens underställningsfria borgensrätt skall lånet vara ställt att återbetalas inom fem år och årligen avbetalas. Såsom ytterligare villkor för att staden skall ikläda sig borgen bör gälla att föreningens räkenskaper skall stå under kontroll av stadsrevisionen.

På grund härav tillstyrker drätselkammaren att stadsfullmäktige ville besluta

att med stöd av den underställningsfria borgensrätten teckna stadens borgen å lån till Föreningen Västerås Koloniträdgårdar u. p. a. å högst 15.000 kronor med återbetalning inom fem år genom årliga avbetalningar, under ovan angivet förbehåll om stadens medverkan vid revision.

Nr 52. Borgen å byggnadskreditiv för Riksbyggens andra etapp inom kvarteret Klövern.

Drätselkammaren har i skrivelse den 13 mars 1952 anfört följande:

Riksbyggens Bostadsrättsförening Västeråshus nr 14 har hos drätselkammaren hemställt, att staden ville ikläda sig borgensansvar för byggnadskreditiv för föreningens andra byggnadsetapp å tomten nr 3 i kvarteret Klövern. Etappen skall omfatta tre byggnadskroppar inrymmande 125 bostadslägenheter samt två envåningsbyggnader med butiker och industrilokaler.

Enligt fastighetskontorets beräkningar kan byggnadskostnaden uppskattas till 4.050.000 kronor.

Drätselkammaren tillstyrker, att staden tecknar borgen enligt de vanliga villkor som brukar ställas vid stadens åtaganden i likartade fall ifråga om borgenstidens längd, säkerhet och kontroll.

Enligt Kungl. Maj:ts bemyndigande den 2 februari 1951 kan staden intill den 1 januari 1953 ikläda sig borgen å byggnadskreditiv för ett sammanlagt belopp av högst 5.000.000 kronor. Av detta belopp har emellertid största delen nu inrymts i borgensåtagandena. För att staden skall kunna ikläda sig även nu ifrågavarande borgensförpliktelse har staden att hos Kungl. Maj:t begära nytt bemyndigande till ytterligare åtaganden. Enligt drätselkammarens beräkningar bör bemyndigandet avse ett belopp av ytterligare 8.000.000 kronor och avse tiden intill 1953 års utgång.

På grund härav hemställer drätselkammaren att stadsfullmäktige ville besluta

att bemyndiga drätselkammaren att hos Kungl. Maj:t hemställa om medgivande för staden att teckna borgen å byggnadskreditiv för olika bostadsbyggnadsföretag intill ett sammanlagt belopp av 8.000.000 kronor utöver tidigare medgivna 5.000.000 kronor för varje särskilt byggnadsföretag motsvarande ett belopp av högst 85 % av den av Kungl. Bostadsstyrelsen preliminärt godkända anskaffningskostnaden, mot den säkerhet i inteckningar staden kan finna betryggande under villkor att borgensåtagandet må gälla längst till den 1 januari 1954,

att bemyndiga kammaren att teckna stadens borgen å byggnadskreditiv för Riksbyggens Bostadsrättsförenings Västeråshus nr 14, andra byggnadsetapp å tomten nr 3 i kvarteret Klövern intill ett belopp motsvarande 85 % av den av Kungl. Bostadsstyrelsen preliminärt godkända byggnadskostnaden, dock högst 4.050.000 kronor, mot säkerhet av inteckningar från botten och upp till samma belopp i fastigheten under villkor, att borgensåtagandet skall gälla högst ett år från dagen från det första kreditivlyftet och att föreningen anställer av drätselkammaren godkänd kontrollant under byggnadstiden samt

att för tecknande av nu nämnd borgen, i den mån så kan bliva erforderligt i avvaktan å Kungl. Maj:ts beslut, tillfälligt må tagas i anspråk stadens understållningsfria borgensrätt.

Nr 53. Anslag för betongskärmar till malmupplag i Djuphamnen.

Hamnstyrelsen har i skrivelse den 7 mars 1952 anfört följande:

Stadsfullmäktige anvisade den 23 februari 1950 ett anslag å 40.000 kronor för anskaffande av betongskärmar vid malmupplagen i djuphamnen. Skärmarna skulle ersätta förbrukade träskärmar runt upplagen. Undersökningar ha numera visat, att träskärmarna *mellan* upplagen äro i betydligt sämre skick än man räknat med. Även dessa skärmar böra därför bytas inom den närmaste tiden. 85 skärmar skulle behövas med en längd av 4 meter och en höjd av 2½ meter. En del av de träskärmar som skola utbytas kan sannolikt repareras och komma då att användas vid hamnens eget upplagsområde för kol. Om skärmar användas kan betydligt större kvantiteter malm lagras å upplagsplatserna. Den blivande upplagsplatsen för malm i den omdisponerade djuphamnen omfattar cirka 6.325 kvadratmeter. Med 2½ meter höga skärmar kan cirka 70.000 ton malm lagras eller cirka 11,15 ton per kvadratmeter. Utan skärmar skulle blott cirka 45.000 ton malm få plats, vilket motsvarar ungefär 7 ton per kvadratmeter. Med skärmar får man sålunda rum med 25.000 ton mer än fallet skulle vara utan skärmar. För rätten att upplägga malm å områden, som omgives med skärmar, debiteras trafikanterna för närvarande en kostnad av 5 öre per ton malm från vagn till upplag eller fartyg. Om den årliga kvantiteten upplagd malm beräknas till cirka 250.000 ton skulle årsinkomsten på skärmarna uppgå till cirka 12.500 kronor. Kostnaderna för 85 skärmar uppgå enligt anbud till 95.000 kronor. Därutöver synes man böra medtaga en kostnad för oförutsedda utgifter. Tillhopa räknar hamnstyrelsen med ett belopp å 110.000 kronor. Om man utgår från denna kostnad samt de utgifter, som tidigare gjorts för skärmar, skulle man finna, att den sålunda beräknade årsinkomsten förräntar det nedlagda kapitalet med något över 8 %.

På grund härav hemställer styrelsen att stadsfullmäktige ville besluta

att anvisa ett anslag å 110.000 kronor för anskaffande av betongskärmar till malmupplagen i djuphamnen.

Drätselkammaren har i utlåtande av den 13 mars 1952 tillstyrkt att stadsfullmäktige ville besluta

att bifalla hamnstyrelsens framställning samt

att kostnaderna skola bestridas av uttaxerade medel i hamnens stat.

Nr 54. Anslag för omläggning av Kapellbäcken och färdigställande av upplagsområde i Djuphamnen.

Hamnstyrelsen har i skrivelse av den 7 mars 1952 anfört följande:

Enligt stadsplanen för djuphamnsområdet skall Kapellbäcken i sitt nedre lopp läggas i kulvert i ett läge, som något avviker från bäckens naturliga läge. Å ömse sidor om bäcken ligger enligt stadsplanen områden för hamnändamål. Efter vad man nu räknar med komma områdena att under en, som man får förmoda, avsevärd framtid

användas såsom upplagsområden. Det är just nu ett gynnsamt tillfälle att ordna området mellan Kapellbäcken och de färdiga upplagsplatserna i djuphamnen så att det vid behov kan tagas i bruk för upplag. Anledning är att man inom den närmaste framtiden kommer att få god tillgång på sprängningsmassor från berg, vilka med fördel kunna användas till fyllning på denna plats. Kostnaderna beräknas uppgå till 50.000 kronor. Om frågan skjutes på framtiden är det ovisst om man kan på ett lika lätt och billigt sätt få tillgång till fyllningsmassor. Samtidigt är det lämpligt att Kapellbäckens nedre lopp justeras till läge enligt stadsplanen. Schaktningen för detta har kostnadsberäknats till 25.000 kronor. Avsikten är icke att på detta stadium lägga bäcken i kulvert. Beträffande bäckens läge och det område som bör ordnas som upplagsplats får hamnstyrelsen hänvisa till bifogade å byggnadskontoret upprättade kartskiss.

På grund härav hemställer styrelsen att stadsfullmäktige ville besluta

att anvisa dels ett anslag å 25.000 kronor för omläggning av Kapellbäcken och dels ett anslag å 50.000 kronor för ordnande av upplagsplatser öster om bäcken.

Drätselkammaren har i utlåtande av den 13 mars 1952 tillstyrkt att stadsfullmäktige ville besluta

att bifalla hamnstyrelsens framställning samt

att kostnaderna skola bestridas av uttaxerade medel i hamnens stat.

Nr 55. Förvärv av Badelunda ålderdomshem.

Drätselkammaren har i skrivelse av den 13 mars 1952 anfört följande:

Stadsfullmäktige beslöto den 29 november 1951, § 328, att i yttrande till länsstyrelsen över en framställning från direktionen för Badelunda, Björksta och Tortuna socknars kommunalförbund om upplösning av förbundet och ändring av förbundets stadgar förklara, att Västerås stad icke hade något att erinra mot bifall till direktionens framställning. I drätselkammarens skrivelse, som låg till grund för stadsfullmäktiges uttalande, meddelades, att överenskommelse under hand träffats om att Västerås stad skulle övertaga Björksta och Tortuna kommuners andelar i förbundets tillgångar. Dessa utgöras huvudsakligen av ålderdomshemmet jämte inventarier. Med anledning härav har drätselkammaren med direktionen för Badelunda, Björksta och Tortuna socknars fattigvårdsförbund träffat bifogade preliminära avtal av den 30 december 1951. Enligt avtalet skall staden övertaga fastigheten, stadsägan nr 2714, och inventarierna med tillträde den 1 januari 1952. Köpesumman utgör för fastigheten 95.000 kronor och för de lösa inventarierna 6.335 kronor. Staden åtager sig vissa förpliktelser om vård av de å ålderdomshemmet intagna samt om skyldighet att för framtiden intaga vissa ytterligare vårdtagare. Kostnaderna för förvärv av fastigheten bör täckas av uttaxerade medel medan kostnaderna för inventarierna bör täckas av anslaget i årets stat för oförutsedda utgifter.

Det åberopade avtalet av den 30 december 1951 lyder sålunda:

Emellan direktionen för Badelunda, Björksta och Tortuna socknars fattigvårdsförbund, här nedan benämnt förbundet, å ena, samt Västerås stad genom dess drätselkammare, å andra sidan, har denna dag träffats följande avtal.

Förbundet överlåter till staden med full äganderätt fastigheten stadsägan nr 2714 i Västerås stad jämte därå belägen byggnad, inrymmande ålderdomshem, ävensom tillhörande uthus.

I överlåtelsen ingår jämväl alla å fastigheten befintliga lösa inventarier.

Fastigheten och inventarierna överlåtas i befintligt skick och tillträdas av staden den 1 januari 1952.

Köpesumman utgör för fastigheten 95.000 kronor och för de lösa inventarierna 6.335 kronor och erlägges kontant av staden senast den 1 april 1952.

Så snart köpeskillingen erlagts och behörigen kvitterats äger staden på grund av denna fångeshandling söka lagfart å fastigheten.

Alla å tiden efter tillträdesdagen belöpande onera och skatter av vad slag de vara må, betalas av staden, för tiden dessförinnan av förbundet.

Från och med den 1 januari 1952 övertager staden driften av ålderdomshemmet samt ansvarar för alla därefter uppkommande driftskostnader. För eventuellt utestående skulder avseende tiden före den 1 januari 1952 ansvarar förbundet ensamt med rätt att å andra sidan tillgodogöra sig eventuellt utestående fordringar avseende samma tid.

Staden utfäster sig att mot en ersättning motsvarande stadens självkostnader i ålderdomshemmet vårda samtliga där den 1 januari 1952 intagna vårdtagare, så länge detta påfordras av resp. vårdtagare själva eller dess hemortskommuner.

Under en övergångstid av fem år från den 1 januari 1952 förbinder sig staden vidare att i mån av utrymme och såvida förhållandena i övrigt det medgiva, till självkostnadspris för vård i ålderdomshemmet emottaga vårdtagare, som den 31 december 1951 ägt hemortsrätt och vid intagningen jämväl äro bosatta inom nuvarande Björksta och Tortuna kommuner.

Av detta avtal ha 2 exemplar upprättats och mellan parterna växlats.

Med anledning härav tillstyrker drätselkammaren att stadsfullmäktige ville besluta

att godkänna bifogade avtal om förvärv av stadsägan nr 2714 för 95.000 kronor jämte inventarier för 6.335 kronor,

att fastigheten skall betalas av uttaxerade medel samt

att kostnaderna för inventarierna skall bestridas av det i årets stat upptagna anslaget till stadsfullmäktiges förfogande för oförutsedda utgifter.

Nr 56. Garantiförpliktelse för statliga tilläggslån till enskild bostadsproduktion.

Drätselkammaren har i skrivelse av den 13 mars 1952 anfört följande:

Stadsfullmäktige beslöto den 28 februari 1952 åtaga sig vissa förpliktelser jämlikt KK den 7 december 1951 (nr 756) angående ändring i kungörelsen om tertiärlån och

tilläggslån för flerfamiljshus. I ärendet hade fastighetskontoret bl. a. föreslagit, att staden generellt skulle åtaga sig att gentemot staten ansvara för sådan förlust som avses i 13 § 2 mom. i nämnda kungörelse intill ett högsta belopp av 100.000 kronor till 1952 års utgång. Enligt detta författningsrum skall kommun lämna staten garanti för tilläggslån till annat företag än allmännyttigt eller kooperativt organiserat företag utan enskilt vinstsyfte (s. k. enskilt företag). I ärendet nämndes, att författningsändringen medfört högre statliga och kommunala subventioner för bostadsbyggande samt att subventionerna medförde betydligt höjda tilläggslån. Den kommunala garantien för de enskilda företagen avser den del av det statliga tilläggslånet, som ligger över det av Kungl. Bostadsstyrelsen fastställda avkastningsvärdet. På förslag av drätselkammaren avfattades emellertid stadsfullmäktiges beslut så att staden icke generellt åtog sig garantien. I stället skulle frågan om dylikt åtagande prövas från fall till fall beträffande varje särskilt byggnadsföretag. Drätselkammaren hemställer emellertid nu, att stadsfullmäktige ville ompröva ärendet emedan Kungl. Bostadsstyrelsen meddelat, att stadens garanti bör lämnas generellt. De lånesökande kunde eljest riskera avslag å ansökningarna om statliga lån. Med nuvarande höga byggnadskostnader medför de höjda tilläggslånen, att hyresnivån kan hållas nere på ett betydligt lägre plan än vad som skulle gällt utan dylika lån. Det är därför av största intresse att så många hus i staden som möjligt kan byggas med tilläggslån, så att den bostadssökande allmänheten icke finner sig ställd inför tvenne från varandra avsevärt skilda hyresnivåer. Drätselkammarens prövning av låneärendena innebär för staden full garanti mot allt otillbörligt utnyttjande av de statliga och kommunala subventionerna. Kammaren föreslår därför, att stadsfullmäktige ville generellt åtaga sig garantiförpliktelsen, som dock bör tidsbegränsas till den 1 januari 1953 och utsträckas till ett högsta belopp av 1.400.000 kronor. För redan tillstyrkta och beviljade statliga lån fordras nämligen en borgen om sammanlagt 800.000 kronor medan man för ännu icke tillstyrkta lån under 1952 kan räkna med ett belopp om högst 600.000 kronor.

På grund härav hemställer drätselkammaren att stadsfullmäktige ville besluta

att staden skall åtaga sig att gentemot staten ansvara för sådan förlust som avses i 13 § 2 mom. KK den 7 december 1951 om tertiär- och tilläggslån intill ett högsta belopp av 1.400.000 kronor till 1952 års utgång samt

att uppdraga åt drätselkammaren att å stadens vägnar teckna ifrågavarande garantiförbindelser.

Nr 57. Ändring av första stycket § 22 i brandordningen.

Brandstyrelsen har i skrivelse den 28 februari 1952 anfört följande:

Stadens område är enligt första stycket § 22 i brandordningen indelat i ett västligt och ett östligt sotningsdistrikt med "begränsningslinje, som följer från Mälaren, Svartån till Apotekarbron och som därefter följer Stora torgets södra sida, Smedjegatan till Vasagatan till Norra Ringvägen till Kristiansborgsallén och Kristiansborgsalléns förlängning till dess den träffar Kopparbergsvägen söder om Nordanby gård".

Från den 1 januari 1952 är Skerike kommun inkorporerad med staden och tillhör, såsom liggande väster om nämnda gränslinje, västra sotningsdistriktet. Den utvidgning, detta distrikt härigenom undergått, motiverar enligt brandstyrelsens mening icke justering av gränsen mellan sotningsdistrikten.

Däremot har styrelsen funnit gränsdragningen påfordra komplettering såväl i söder som i norr. På stadens vattenområde med dess i vissa fall bebyggda och bebodda öar och holmar är gränsen icke preciserad. I norr är densamma ej dragen ut till stadsgränsen utan upphör i en vägkorsning, som redan nåtts av bebyggelse. Även redaktionellt påkallar stadgandet översyn. Styrelsen har därför uppgjort följande förslag till ändrad lydelse av första stycket § 22 i brandordningen:

"Staden är indelad i två sotningsdistrikt, det västra och det östra. Gränsen mellan distrikten går från stadsgränsen i Mälaren norrut, väster om Kattskär till Svartåns mynning samt följer ån till Apotekarbron och vidare Stortorgets södra sida—Smedjegatan—Vasagatan—Norra Ringvägen—Kristiansborgsallén—Bergslagsvägen fram till stadens gräns mot Tillberga kommun".

Brandstyrelsen hemställer, att stadsfullmäktige ville besluta

att godkänna förslaget till ändrad lydelse av första stycket § 22 i brandordningen och hos länsstyrelsen anhålla om fastställelse av ändringen.

Beredningsutskottet har i häröver den 12 mars 1952 avgivet utlåtande med åberopande av vad styrelsen i ärendet anfört tillstyrkt stadsfullmäktige besluta

att till alla delar bifalla brandstyrelsens förslag i ärendet.

Nr 58. Utseende av representanter att deltaga i Randers 650-årsjubileum.

Beredningsutskottet har i skrivelse den 12 mars 1952 anfört följande:

Västerås broderstad i Danmark, Randers, firar söndagen den 13 juli 1952 650-årsjubileum av Randers tillblivelse som stad.

Randers byråd har i en till stadsfullmäktige ställd skrivelse inbjudit Västerås stad att med förslagsvis 2 à 3 representanter deltaga i jubileumsfestligheterna.

Beredningsutskottet får i anledning härav föreslå stadsfullmäktige att till stadens representanter vid jubileet utse stadsfullmäktiges ordförande Gustaf Olsson, drätselkammarens ordförande Fritz Eklund och stadsdirektören Thjelvar Hedberg.

Såsom ersättare föreslås för Olsson stadsfullmäktiges andre vice ordförande Gösta Sjöberg, för Eklund drätselkammarens vice ordförande Mattias Pers och för Hedberg förste stadsombudsmannen Per Siösteen.

Nr 59. Val av kommunal förtroendeman.

Beredningsutskottet har i skrivelse den 12 mars 1952 anfört följande:

Vid sammanträde den 28 februari 1952 har stadsfullmäktige godkänt direktören

Mattias Pers avsägelse från uppdraget såsom ledamot av löne- och avtalsnämnden samt uppdragit åt beredningsutskottet att inkomma med förslag å efterträdare till herr Pers i angivna uppdrag.

I anledning härav tillstyrker beredningsutskottet stadsfullmäktige besluta

att till ny ledamot av löne- och avtalsnämnden för tiden intill 1952 års utgång utse civilingenjören Gösta Bååth.

Nr 60. Val av kommunala förtroendemän.

Beredningsutskottet har i skrivelse den 12 mars 1952 anfört följande:

Vid sammanträde den 28 februari 1952 har stadsfullmäktige godkänt kamreraren Nils-Erik Wirsälls framställning om entledigande från uppdraget såsom ordinarie ledamot av taxeringsnämnden i 21:a taxeringsdistriktet samt uppdragit åt beredningsutskottet att inkomma med förslag till efterträdare till herr Wirsäll i angivna uppdrag.

I anledning härav tillstyrker beredningsutskottet stadsfullmäktige besluta

att till ledamot i taxeringsnämnden för Västerås stads 21:a taxeringsdistrikt efter herr Wirsäll för tiden till 1952 års utgång utse nuvarande suppleanten f. d. kriminalöverkonstapeln Fritz Svensson samt till ny suppleant efter herr Svensson för samma tid apotekaren Åke Pettersson.

Västerås 1952. Vestmanlands Läns Tidnings AB tryckeri

Nr 61. Anslag för vattenledning till elbafärjornas tilläggsplats samt för dricksvattenfontän vid samma ställe.

Drätselkammaren har i skrivelse den 3 april 1952 anfört följande:

Behov har visats föreligga att framdraga en vattenledning till färjornas tilläggsplats för att underlätta spolning av färjorna. På en dylik vattenledning skulle också kunna anbringas en tappningsanordning för att förse småbåtarna med vatten.

I samband härmed har vidare framställts önskemål att en dricksfontän anbringades vid biljettkiosken i gamla hamnen.

Kostnaderna för dessa åtgärder ha beräknats till sammanlagt 1.750 kronor.

Då drätselkammaren funnit dessa anläggningar vara behövliga, tillstyrker kammaren stadsfullmäktige besluta

att för ändamålet anvisa ett anslag å 1.750 kronor samt

att härav föranledd utgift skall bestridas av i årets stat upptaget reservationsanslag till stadsfullmäktiges förfogande för oförutsedda utgifter.

Nr 62. Anslag för vissa ändrings- och reparationsarbeten å stadsingenjörskontoret samt för inventarier till kontoret.

Drätselkammaren har i skrivelse den 3 april 1952 anfört följande:

Stadsingenjören har framfört vissa önskemål om ändringar i de av stadsingenjörskontoret disponerade lokalerna i fastigheten Nestor nr 4. Den större ritsalen, vilken utgör såväl genomgångsrum till kontorets övriga lokaler som arbetslokal för sju kartriterskor och underingenjörer, skulle uppdelas i mindre rum, varigenom man undviker att personalen blir störd av allmänheten och övrig personal å kontoret. Mätningsingenjören, som för närvarande har sitt tjänsterum beläget i ena ändan av kontoret och långt ifrån huvudingången skulle erhålla ett nytt rum med bättre kontakt till stadsingenjörens tjänsterum samt expeditionen. Även i övrigt skulle en del förändringar vidtagas.

Kostnaderna för dessa uppgå till 26.000 kronor. Härav kan ett belopp av 2.000 kronor täckas av årets underhållsanslag, varför särskilt anslag erfordras med 24.000 kronor.

Byggnadsnämnden, som tillstyrkt att arbetena komma till utförande, har i skrivelse den 17 mars 1952 hemställt om ett anslag å 2.000 kronor för inköp av sådana inventarier till kontoret, vilka bliva erforderliga i samband med omändringsarbetena. Dessa

inventarier utgöras av en del nya gardiner, ett konferensbord med stolar samt ett skrivbord.

Drätselkammaren föreslår, att de begärda arbetena utföras och har icke något att erinra mot byggnadsnämndens framställning om anslag för inventarierna.

Under åberopande av vad sålunda anförts tillstyrker drätselkammaren stadsfullmäktige besluta

att för utförande av reparations- och ändringsarbeten i huvudsaklig överensstämmelse med angivna förslag anvisa ett anslag å 24.000 kronor,

att för anskaffande av erforderliga inventarier anvisa ett anslag å 2.000 kronor samt

att härav föranledda utgifter skola bestridas av i årets stat upptaget reservationsanslag till stadsfullmäktiges förfogande för oförutsedda utgifter.

Nr 63. Anslag för extra skrivbiträde å stadsfiskalsexpeditionen.

Drätselkammaren har i skrivelse den 3 april 1952 anfört följande:

Stadsfiskalen har till drätselkammaren ingivit en framställning om anslag å 5.192 kronor för avlönande av ett extra skrivbiträde vid åklagarexpeditionen under tiden 1 januari 1952—31 december 1952.

Anledningen till framställningen är den fortfarande synnerligen kraftiga balans ifråga om strafföreläggganden och övriga mål, som förefinnes å expeditionen. Under de första månaderna av detta år har balansen visserligen kunnat avarbetas till en del tack vare att ett extra skrivbiträde varit behjälpligt med expeditionsarbetet, som dock fått verkställas även på övertid. Om arbetstakten skall kunna hållas och ytterligare nedbringande av balansen ske erfordras att ett skrivbiträde uteslutande får ägna sig åt strafföreläggandena. Vikten av en snabb handläggning av målen torde icke särskilt behöva påpekas. Det förekommer för närvarande att exempelvis trafikmål, angående missöden som inträffat för ett år sedan, först nu kunnat handläggas vid rätten.

Drätselkammaren anser i anledning av vad sålunda framhållits välmotiverat, att ett extra skrivbiträde vid stadsfiskalsexpeditionen får vara anställt till årets slut. För ändamålet bör beviljas ett till 5.000 kronor avrundat förslagsanslag.

Kammaren tillstyrker sålunda stadsfullmäktige besluta

att för anställande av ett extra skrivbiträde vid stadsfiskalsexpeditionen till årets slut anvisa ett förslagsanslag å 5.000 kronor, samt

att härav föranledd utgift skall bestridas av i årets stat upptaget reservationsanslag till stadsfullmäktiges förfogande för oförutsedda utgifter.

Nr 64. Tilläggsanslag för bestridande av kostnader i samband med anskaffande av stadens passagerarebåt "Björnön".

Drätselkammaren har i skrivelse den 3 april 1952 anfört följande:

Stadsfullmäktige anvisade den 28 september 1950 ett anslag å kronor 275.000 för anskaffande av stadens nya passagerarebåt "Björnön". Anslaget skulle täckas av trafikfonden.

De totala kostnaderna för båtens anskaffande och utrustning ha uppgått till kronor 278.010: 92, huvudsakligen beroende på att en särskild anordning måst anskaffas för uppläggning av båten under den seglationsfria säsongen. För täckande av underskottet erfordras sålunda tilläggsanslag vilket bör täckas av trafikfonden.

Med åberopande av vad sålunda anförts tillstyrker drätselkammaren stadsfullmäktige besluta

att för bestridande av kostnader i samband med anskaffande av stadens passagerarebåt "Björnön" anvisa ett tilläggsanslag å kronor 3.010: 92 att täckas av trafikfonden.

Nr 65. Uppdrag för biblioteksbyggnadskommittén att utreda frågan om lokaler för frivillig studieverksamhet.

Biblioteksbyggnadskommittén har i skrivelse den 20 mars 1952 anfört följande:

Stadsfullmäktige uppdrogo den 31 januari 1952 (stadsfullmäktiges handlingar ser. A nr 15) åt biblioteksbyggnadskommittén att fortsätta sitt utredningsarbete i huvudsaklig överensstämmelse med ett nytt förslag till biblioteksbyggnad. Enligt förslaget skulle i byggnaden icke givas plats för lokaler för studiecirklar. Tidigare förslag har upptagit sådana utrymmen i rätt stor omfattning. Kommittén, som varit mycket angelägen om att tillgodose behovet av dylika lokaler, har tyvärr måst släppa tanken på att få plats för studieverksamheten i biblioteksbyggnaden för att i stället kunna tillgodose önskemålen om en mindre biblioteksbyggnad. Som kommittén antytt i skrivelse till stadsfullmäktige, får frågan nu lösas för sig i annat sammanhang. Kommittén har emellertid ställt sig tveksam angående sin behörighet att fortsätta utredningen om studielokalerna, särskilt som en sådan utredning kommer att medföra en del kostnader för staden. Formellt har kommittén blott givits i uppdrag att utreda frågan om en biblioteksbyggnad. Då frågan om studielokaler nu avskiljes från biblioteksfrågan och lokaler skola anskaffas i en särskild nybyggnad eller på annat håll, har kommittén icke velat taga itu med frågan utan att först ha fått bemyndigande därtill.

På grund härav hemställer kommittén, att stadsfullmäktige ville besluta

att bemyndiga biblioteksbyggnadskommittén att även utreda frågan om anskaffande av lämpliga lokaler för den frivilliga studieverksamheten.

Drätselkammaren har i häröver den 3 april 1952 avgivet utlåtande med åberopande av vad kommittén i skrivelsen anfört tillstyrkt stadsfullmäktige besluta

att bifalla kommitténs förslag i ärendet.

Nr 66. Ändring av utbyggnadsprogrammet för Karlslunds ålderdomshem samt anslag för inredande av Sommarro barnhem till provisoriskt ålderdomshem. (Jfr ser. A nr 25 år 1950).

Fattigvårdsstyrelsen har i skrivelse den 18 mars 1952 anfört följande:

Sedan stadsfullmäktige vid sitt sammanträde den 23 februari 1950 efter hemställan av fattigvårdsstyrelsen beslutat att i princip godkänna skisserad utbyggnad av stadens ålderdomshem, har styrelsen genom en särskild byggnadskommitté låtit utarbeta förslag till tillbyggnad vid ålderdomshemmet Karlslund. Detta förslag, som i vederbörlig ordning underställts länsstyrelsens prövning och även godkänts, har dock icke kunnat komma till utförande, enär Arbetsmarknadsstyrelsen av vissa skäl vägrat att bevilja erforderligt byggnadstillstånd. Styrelsen har därför nödgats påbörja utarbetandet av förslag till nybyggnad på annat håll i staden, varvid lämplig tomt i västra stadsdelen i första hand beräknats komma till användning för uppförandet av ett hem med c:a 100 vårdplatser.

Emellertid gör sig den starka bristen på tillräckligt antal platser för vården av våra gamla allt mera gällande. Fattigvårdsstyrelsen har därför undersökt möjligheterna att få någon provisorisk lösning till stånd och därvid uppmärksammat att barnhemmet Sommarro avvecklats med utgången av år 1951, sedan landstingets nya upptagningshem Bergsgården vid Gideonsberg trätt i verksamhet. Sommarrofastigheten har beräknats kunna mottaga 10 personer, sedan vissa ändrings- och underhållsarbeten kommit till utförande. Förslaget har lagenligt underställts länsstyrelsens prövning samt godkänts som ett provisorium och drätselkammaren har vid sitt sammanträde den 7/2 1952 beslutat bifalla framställning från fattigvårdsstyrelsen att för angivet ändamål disponera fastigheten ifråga. Samdrift med ålderdomshemmet Karlslund har beräknats äga rum såväl beträffande mathållningen som i andra avseenden. Kostnaderna för ändrings- och erforderliga underhållsarbeten ha beräknats till c:a 8.000 kronor och för anskaffning av inventarier och erforderlig utrustning till c:a 15.000 kronor.

Under hänvisning härtill hemställer styrelsen, att stadsfullmäktige ville besluta

att godkänna den på grund av omständigheterna vidtagna ändringen i det ursprungligen skisserade programmet för utbyggnaden av stadens ålderdomshem, varigenom en nybyggnad ute i staden i första hand får komma till utförande,

att för utförandet av vissa ändrings- och underhållsarbeten inom den fastighet, som förut disponerats av Sommarro Barnhem anvisa ett anslag å 8.000 kronor, varigenom möjlighet skulle vinnas att där anordna ett provisoriskt ålderdomshem för 10 personer, samt

att för anskaffning av för ändamålet oundgängligen erforderliga inventarier och annan utrustning anslå 15.000 kronor.

Drätselkammaren har i häröver den 3 april 1952 avgivet utlåtande anfört följande:

Stadsfullmäktiges beslut den 23 februari 1950 innebar dels ett principgodkännande av ett utbyggnadsprogram för ålderdomshemmet i fyra olika etapper, av vilka den första avsåg tillbyggnad av det nuvarande ålderdomshemmet, den andra och fjärde etappen nybyggnader på annat håll i staden och den tredje etappen invändig ombyggnad av avdelningarna 4 och 6 vid nuvarande ålderdomshemmet, dels beviljande av anslag med 600.000 kronor för genomförande av etapp 1. Då nu arbetstillstånd icke synes kunna erhållas för etapp 1 har styrelsen måst inrikta sig på att söka åstadkomma någon nybyggnad på annat håll i staden. Man har härvid närmast tänkt sig en tomt invid HSB:s nybygge i kvarteret Krumeluren. Styrelsens framställning avser tydligen bemyndigande att med frångående av det ursprungliga utbyggnadsprogrammets etapp 1 få arbeta vidare på sistnämnda förslag.

Kammaren har icke något att erinra mot denna framställning och ej heller mot de begärda anslagen för vidtagande av omändringsarbeten i och anskaffande av utrustning för Sommarro barnhem. Dessa anslag böra täckas av stadsfullmäktiges reservationsanslag för oförutsedda utgifter i 1952 års stat.

Under hänvisning härtill tillstyrker drätselkammaren stadsfullmäktige besluta

att med ändring av det ursprungliga utbyggnadsprogrammet såvitt avser förslaget om tillbyggnad av nuvarande ålderdomshem, bemyndiga fattigvårdsstyrelsen utreda frågan om uppförande i första hand av nybyggnad för ålderdomshemmet inom västra stadsdelen samt verkställa erforderliga kostnadsberäkningar och låta utarbeta ritningar härför,

att uppdraga åt styrelsen att inkomma med förslag till stadsfullmäktige jämte begäran om erforderliga anslag, sedan utredningen avslutats,

att anvisa de begärda anslagen å respektive 8.000 kronor och 15.000 kronor för iordningställande av Sommarro barnhem till provisoriskt ålderdomshem samt för anskaffande av erforderliga inventarier ävensom

att härav föranledda utgifter skola bestridas av i årets stat upptaget reservationsanslag till stadsfullmäktiges förfogande för oförutsedda utgifter.

Nr 67. Höjning av arvodet till den stadsdistriktsläkare, som ombesörjer läkarvården vid ålderdomshemmet.

Fattigvårdsstyrelsen har i skrivelse den 11 mars 1952 anfört följande:

Den vid ålderdomshemmet Karlslund tjänstgörande distriktsläkaren, doktor Alf Jorde, har hos fattigvårdsstyrelsen hemställt, att det till honom utgående arvodet måtte höjas. Arvodet utgör för närvarande 3.500 kronor om året och fastställdes vid stadsfullmäktiges sammanträde den 27 maj 1948 under § 164 i protokollet.

Fattigvårdsstyrelsen, som förehaft ärendet till behandling vid sitt sammanträde den 4 innevarande mars månad, har därvid funnit doktor Jordes framställning välmotiverad med tanke på den minskning av penningvärdet, som ägt rum sedan arvodet fastställdes. Med anledning därav får fattigvårdsstyrelsen hemställa, att stadsfullmäktige ville besluta

att arvodet till den av distriktsläkarna som skall ombesörja läkarvården vid ålderdomshemmet Karlslund måtte höjas till 4.500 kronor om året med retroaktiv verkan från och med den 1 januari 1952.

Löne- och avtalsnämnden har i yttrande den 19 mars 1952 anfört följande:

Arvodet sattes till 3.500 kronor i samband med att stadsfullmäktige den 27 maj 1948, § 164, fattade beslut om ny instruktion och lönesättning för stadens tjänsteläkare. Arvodet har sedan dess icke undergått någon förändring. Om man ser till levnadskostnadernas förändring sedan 1948 samt höjningen under denna tid av dyrtidstilläggen till stadens befattningshavare och därvid även medräknar den höjning av dyrtidstillägget som väntas för innevarande år finner man, att den av fattigvårdsstyrelsen begärda ökningen ligger inom ramen för vad som med nu angivna jämförelser kan vara skäligt. Löne- och avtalsnämnden tillstyrker därför bifall till framställningen. Arvodet utgör ersättning för läkarens skyldighet att besöka ålderdomshemmet tre gånger i veckan.

På grund härav tillstyrker löne- och avtalsnämnden stadsfullmäktige besluta

att bifalla fattigvårdsstyrelsens framställning.

Drätselkammaren har i häröver den 3 april 1952 avgivet utlåtande med åberopande av vad styrelsen och nämnden i ärendet anfört tillstyrkt stadsfullmäktige besluta

att bifalla fattigvårdsstyrelsens förslag.

Nr 68. Fråga om inrättande av fyra ordinarie ämneslärartjänster vid kommunala flickskolan.

Styrelsen för kommunala flickskolan har i skrivelse den 28 mars 1952 anfört följande:

Styrelsen för komm. flickskolan i Västerås får härmed, under hänvisning till i bifogade protokollsutdrag anförda omständigheter, vördsamt hemställa, att stadsfullmäktige ville hos Kungl. Maj:t göra en underdånig framställning om att vid kommunala flickskolan i Västerås finge fr. o. m. 1 juli 1952 inrättas fyra nya ordinarie ämneslärartjänster.

Det i skrivelsen omförmälda protokollsutdraget har i hithörande delar följande lydelse:

Utdrag av protokoll, fört vid sammanträde med styrelsen för komm. flickskolan i Västerås den 25 februari 1952.

— —

§ 5.

Kollegiet hade för skolans styrelse påpekat, att skolan borde ha minst tre nya ordinarie ämneslärartjänster till, då förhållandet mellan antalet ordinarie och icke ordinarie befattningshavare vore oproportionerligt.

Sedan styrelsen tagit del av de av rektor framlagda siffrorna, som utvisade, att på själva flickskolelinjen inemot 50 % av undervisningen uppehålles av icke ordinarie ämneslärare, beslöt styrelsen föreslå stadsfullmäktige hos Kungl. Maj:t göra en underdånig framställning om att vid komm. flickskolan i Västerås få inrätta 4 ordinarie ämneslärartjänster fr. o. m. den 1 juli 1952.

— —

Drätselkammaren har i häröver den 3 april 1952 avgivet utlåtande anfört följande:

Framställningen avser att motsvarande antal extra eller extraordinarie lärartjänster vid bifall till framställningen skulle indragas. På grund av det statsbidrag, som erhålles för avlönande av flickskolans lärare, skulle stadens merkostnader, därest tjänsterna inrättas, stanna vid c:a 1.200 kronor pr år. För närvarande finnas utom rektor tio ordinarie ämneslärare, och antalet icke ordinarie ämneslärartjänster uppgår likaledes till tio.

Då det med nuvarande lärarbrist yppar sig betydande svårigheter vid rekryteringen, synes det motiverat, att befattningarna göras till ordinarie.

Drätselkammaren tillstyrker sålunda stadsfullmäktige besluta

att bifalla styrelsens förslag.

Nr 69. Medgivande till anställning i ordinarie tjänst av befattningshavare, som saknar pensionsrätt för mer än tio år.

Styrelsen för stadens tekniska verk har i skrivelse den 19 februari 1952 anfört följande:

Den 5 maj 1948 anställde styrelsen för tekniska verken diplomingenjören Nils Sune Henrik Lindén såsom gasverksingenjör. Enär Lindén emellertid saknade svenskt medborgarskap uppfördes han tills vidare på extra stat. Sedan Lindén den 28 december 1951 upptagits till svensk medborgare, har nämnda hinder för ordinarie anställning bortfallit från den 1 januari 1952. Nyssnämnda dag saknade Lindén, som är född den 16 juni 1904, pensionsrätt för 12 år 6 månader.

Enligt § 4 tjänstgöringsreglementet för stadens ordinarie befattningshavare må ej utan skäl till innehavare av ordinarie befattning utses annan än den, som antingen har sådan levnadsålder, att han kan uppnå det antal tjänsteår, som enligt stadens pensionsreglemente fordras för hel pension i befattningen, eller för felande tjänsteår förvärvat rätt till pension i tidigare anställning eller på annat sätt. Vidare föreskrives

att stadsfullmäktiges medgivande till anställningen erfordras, om pensionsrätt saknas för mer än tio år.

Enär vägande skäl föreligger att till ordinarie innehavare av befattningen utse Lindén, som är synnerligen skickad för sin uppgift, hemställer styrelsen, att stadsfullmäktige ville besluta

att lämna sitt medgivande till ifrågavarande anställning.

Löne- och avtalsnämnden har i häröver den 19 mars 1952 avgivet utlåtande anfört följande:

Löne- och avtalsnämnden tillstyrker bifall till framställningen med hänsyn till att Lindén varit i stadens tjänst såsom gasverksingenjör på förordnande sedan den 16 juni 1948 och sålunda haft anställning hos staden, låt vara å extra stat, före den tid (den 16 juni 1949) då han passerade det åldersstreck som i tjänstgöringsreglementet satts såsom gräns för den särskilda prövningen av stadsfullmäktige av frågan om anställning å ordinarie stat. Att Lindén icke tidigare blivit ordinarie befattningshavare beror på att han icke varit svensk medborgare. Styrelsen för tekniska verken har vitsordat, att staden har ett stort intresse av att knyta Lindén fastare vid tjänsten genom ordinarie anställning.

På grund härav tillstyrker nämnden stadsfullmäktige besluta

att bifalla styrelsens för tekniska verken framställning.

Drätselkammaren har i häröver den 3 april 1952 avgivet utlåtande med åberopande av vad styrelsen och nämnden i ärendet anfört tillstyrkt stadsfullmäktige besluta

att bifalla styrelsens förslag.

Nr 70. Medgivande för befattningshavare att kvarstå i tjänst efter uppnådd pensionsålder.

Barnavårdsnämnden har i skrivelse den 11 mars 1952 anfört följande.

Barnavårdsföreståndaren Carl E. Scott, vilken den 9 juli innevarande år uppnår 65 levnadsår och därför enligt bestämmelserna i 1946 års pensionsreglemente för Västerås stads befattningshavare och arbetare är skyldig att avgå ur tjänst vid utgången av samma månad, har hos barnavårdsnämnden hemställt att få kvarstå i tjänsten under ett år efter pensionsålderns inträde.

Då den av Scott innehavda befattningen alltjämt är oundgängligen erforderlig samt då han fortfarande fullgör sina arbetsuppgifter på ett i alla avseenden tillfredsställande sätt, får barnavårdsnämnden med stöd av bestämmelserna i 5 § 3 mom. förut nämnda pensionsreglemente hemställa, att stadsfullmäktige ville besluta

att barnavårdsföreståndaren Carl E. Scott medgives rätt att efter uppnådd pensionsålder få kvarstå i tjänst under högst ett år räknat från och med den 1 augusti 1952.

Löne- och avtalsnämnden har i utlåtande den 19 mars 1952 tillstyrkt bifall till framställningen.

Drätselkammaren har i häröver den 3 april 1952 avgivet yttrande tillstyrkt stadsfullmäktige besluta

att till alla delar bifalla barnavårdsnämndens framställning.

Nr 71. Avförande av befattningen såsom biträdande vaktmästare vid ålderdomshemmet från tjänsteförteckningen för stadens ordinarie befattningshavare.

Löne- och avtalsnämnden har i skrivelse den 19 mars 1952 anfört följande:

Fattigvårdsstyrelsen har hos drätselkammaren anhållit om bemyndigande att återbesätta befattningen såsom biträdande vaktmästare vid ålderdomshemmet med ordinarie innehavare.

Sedan löne- och avtalsnämnden tagit del av framställningen, får nämnden överlämna densamma till stadsfullmäktige med följande förslag.

Befattningen är för närvarande placerad i lönegrad 11 i tjänsteförteckningen för stadens på ordinarie stat upptagna befattningshavare. Då befattningen från och med den 1 april 1952 blir ledig, anser löne- och avtalsnämnden det vara ett lämpligt tillfälle att avföra befattningen från tjänstestat och i fortsättningen låta löne- och anställningsvillkoren regleras av det kollektivavtal, som slutits mellan Svenska Stadsförbundet och Svenska Kommunalarbetareförbundet rörande arbetstagare vid kommunernas sjukhus, vårdhem och anstalter. Befattningen är nämligen av den karaktär att innehavaren lämpligen bör vara anställd på kollektivavtal. I kollektivavtalet har vaktmästare placerats i lönegrad 10 och förste vaktmästare i lönegrad 11. Tjänsten synes närmast böra hänföras till gruppen vaktmästare. Lönegradssystemet i kollektivavtalet är detsamma som det för tjänstemännen på ordinarie stat gällande. I lönegrad 10 utgör (inklusive nu gällande dyrtidstillägg) begynnelselönen 6.468 kronor och slutlönen 7.440 kronor per år. I lönegrad 11 äro motsvarande belopp 6.804 kronor och 7.752 kronor.

Sedan löne- och avtalsnämnden hos fattigvårdsstyrelsen anhållit om utlåtande rörande förslaget att överföra tjänsten till kollektivavtal, har styrelsen den 4 mars 1952 anslutit sig till förslaget.

På grund härav föreslår nämnden stadsfullmäktige besluta

att avföra befattningen såsom biträdande vaktmästare vid ålderdomshemmet från tjänsteförteckningen för stadens ordinarie befattningshavare samt

att löne- och anställningsvillkoren i fortsättningen skall regleras av kollektivavtalet för städernas vid vårdhem och andra anstalter anställda personal.

Drätselkammaren har i häröver den 3 april 1952 avgivet yttrande med åberopande av vad nämnden i ärendet anfört tillstyrkt stadsfullmäktige besluta

att bifalla löne- och avtalsnämndens förslag.

Nr 72. Återbesättande av befattning såsom byråingenjör vid vatten- och avloppsverket.

Styrelsen för stadens tekniska verk har i skrivelse den 28 mars 1952 anfört följande:

Innehavaren av befattningen såsom byråingenjör vid vatten- och avloppsverket har på begäran entledigats från sin tjänst.

Enär befattningen, som är placerad i lönegrad 24, är behövlig, hemställer styrelsen om medgivande att återbesätta densamma.

Löne- och avtalsnämnden har genom yttrande den 31 mars 1952 tillstyrkt bifall till framställningen.

Drätselkammaren tillstyrker genom utlåtande den 3 april 1952 stadsfullmäktige besluta

att bifalla styrelsens hemställan.

Nr 73. Ålderstillägg till assessorn vid rådhusrätten.

Löne- och avtalsnämnden har i skrivelse den 19 mars 1952 anfört följande:

I en till löne- och avtalsnämnden ställd framställning av den 17 december 1951 har assessorn vid rådhusrätten Erik Ahnlund hemställt, att han måtte för erhållande av ålderstillägg få i största möjliga utsträckning tillgodoräkna sig den tid han tidigare varit anställd i statlig och kommunal tjänst.

Magistraten har den 28 februari 1952 vitsordat, att den tjänstgöring Ahnlund åberopat för löneklassplacering kan anses fullt likvärdig med och delvis mer kvalificerad än tjänsten som assessor vid rådhusrätten och har tillstyrkt bifall till Ahnlunds framställning.

Enligt den av Kungl. Maj:t den 28 januari 1949 fastställda arbetsordningen och lönestaten för rådhusrätten och magistraten i Västerås skall beslutanderätten om ålderstillägg till ledamöterna av rådhusrätten och magistraten tillkomma stadsfullmäktige. På grund härav får löne- och avtalsnämnden överlämna handlingarna i ärendet till stadsfullmäktige för prövning. Löne- och avtalsnämnden tillstyrker, att Ahnlund får räkna sig tillgodo tre år av den tidigare anställningen för ålderstillägg.

Ahnlunds framställning är så lydande:

Undertecknad, som utnämnts att från och med den 1 januari 1952 vara assessor vid rådhusrätten i Västerås, får härmed vördsamt anhålla att vid löneklassplacering i största möjliga utsträckning få tillgodoräkna den tid jag tidigare varit anställd i statlig och kommunal tjänst.

Efter tingstjänstgöring och aspiranttjänstgöring i Svea hovrätt förordnades jag den 2 juni 1948 till extra fiskal och den 2 januari 1950 till extra ordinarie fiskal i samma hovrätt. Efter den 2 juni 1948 har jag förvaltat häradshövdingämbetet i Västerbergslags domsaga under tiden den 28 juni—den 14 augusti 1948 samt tjänstgjort vid rådhusrätten i Örebro under tiden den 3 januari—den 6 oktober 1949, varunder jag innehaft förordnanden som borgmästare 2 dagar, såsom brottmålsrådman och notarius publicus 8 dagar, såsom inskrivningsrådman 2 dagar, såsom civilrådman 24 dagar och såsom assessor under övrig tid. Under tiden den 4 januari 1950—den 9 mars samma år har jag förvaltat häradshövdingämbetet i Sydöstra Hälsinglands domsaga. Från sistnämnda dag tjänstgör jag såsom biträde åt häradshövdingen i Västmanlands mellersta domsaga med den behörighet, som enligt domsagostadgan tillkommer tingssekreterare. Övrig tid har jag tjänstgjort såsom fiskal i hovrätten.

Löne- och avtalsnämnden tillstyrker i anledning härav stadsfullmäktige besluta

att assessorn vid rådhusrätten Erik Ahnlund må tillgodoräkna sig tre år av tjänstgöringen efter fiskalsförordnandet för löneklassuppflyttning och sålunda från tillträdesdagen av assessorsbefattningen uppbära lön enligt lönegrad 32 löneklass 33.

Drätselkammaren har i häröver den 3 april 1952 avgivet utlåtande tillstyrkt stadsfullmäktige besluta

att bifalla nämndens förslag.

Nr 74. Fastställande av hyror jämte bränsleklausul för tjänstebostäder.

Löne- och avtalsnämnden har i skrivelse den 7 april 1952 anfört följande:

Vissa av stadens anställda tillhandahålles tjänstebostad på grund av tjänstgöringens art och önskvärdheten att vederbörande bor vid arbetsplatsen eller i närheten därav. För kollektivavtalsanställda vid ålderdomshemmet och stadens lantegendomar finns särskilda värderingar för bostäderna upptagna i kollektivavtalen. För övriga anställda gäller särskilda värderingar, som av stadsfullmäktige fastställts för ett år i taget, senast den 21 december 1950. Värderingarna går tillbaka till stadsfullmäktiges beslut den 30 november 1939, § 293, då stadsfullmäktige fastställde vad de anställda skulle betala för bostad och värme. Värmekostnaderna höjdes av stadsfullmäktige den 29 maj 1941, § 91, och har sedan dess icke ändrats. Ej heller har hyreskostnaderna i övrigt ändrats.

De senast fastställda hyrorna exklusive värme är följande:

för ett rum och kök	425: —
för två rum och kök	700: —
för tre rum och kök	1.000: —
för fyra rum och kök	1.250: —
för brandchefens bostad	1.450: —

för vice brandchefens bostad	1.100: —
för brandmästarnas bostäder	870: —
för vaktmästarebostaden vid ålderdomshemmet	425: —
för befallningsmannens bostad å Johannisberg	1.000: —
„ „ „ „ Nordanby	800: —
„ „ „ „ Malma	800: —

Värmekostnaderna har från och med 1941 utgått med följande belopp:

för ett rum och kök	175: —
för två rum och kök	245: —
för tre rum och kök	308: —
för fyra rum och kök	378: —
för vaktmästarebostaden vid ålderdomshemmet	175: —

Med hänsyn till bränslekostnadernas ökning sedan 1941 har löne- och avtalsnämnden icke ansett det skäligt fortfara med samma system för beräkning av värmekostnaderna. Det synes rimligt, att de anställda får liksom hyresgästerna i öppna marknaden bidraga till de ökade kostnaderna. Löne- och avtalsnämnden har därför upptagit förhandlingar med de berörda personalorganisationerna, Sveriges Kommunaltjänstemannaförbund och Svenska Kommunalarbetareförbundet, rörande tillämpning av bränsleklausul. Parterna har vid förhandlingar enats om att frångå tidigare värderingar av värmekostnader och tillämpa socialstyrelsens år 1941 omarbetade bränsleklausul varvid man skulle utgå från de tidigare fastställda hyrorna exklusive värmekostnader. I överenskommelsen ingår en tillämpningsföreskrift om att värmekostnaderna för gaseldad lägenhet skall beräknas som om lägenheten hade uppvärmts med kokseldning. Anledningen är att gaseldning ställer sig dyrare än kokseldning.

Utanför överenskommelsen bör såsom hittills gälla de värderingar som angives i kollektivavtalen för personal på ålderdomshemmet samt för lantarbetarna. För befallningsmännens bostäder gäller likartade förhållanden som för lantarbetarna. Värderingarna av befallningsmännens bostäder inklusive värme m. m. har efter prövning av hyresnämnden fastställts av fullmäktige rätt nyligen, för Johannisberg och Nordanby den 28 april 1949 och för Malma den 21 december 1950. Löne- och avtalsnämnden anser, att man för närvarande icke bör ändra värderingarna av befallningsmännens bostäder. Ej heller anser nämnden, att man för övriga anställda bör för dagen ändra de hyror som gällt under senare år, ehuru hyrorna i många fall är mycket låga och satta utan hänsynstagande till varierande lägenhetsstandard.

Löne- och avtalsnämnden föreslår sålunda följande oförändrade värderingar för tjänstebostäder exklusive värme:

för ett rum och kök	425: —
för två rum och kök	700: —
för tre rum och kök	1.000: —
för fyra rum och kök	1.250: —
för brandchefens bostad	1.450: —
för vice brandchefens bostad	1.100: —
för brandmästarnas bostäder	870: —
för vaktmästarebostaden vid ålderdomshemmet	425: —

För värmekostnaderna föreslås socialstyrelsens omarbetade bränsleklausul av 1941.

För befallningsmännen föreslås följande värderingar inklusive samtliga i de ursprungliga besluten angivna förmåner:

för befallningsmannens bostad å	Johannisberg....	1.000: —
„ „ „	„ Nordanby	800: —
„ „ „	„ Malma	800: —

Löne- och avtalsnämnden anser det rimligt, att de höjda bränslekostnaderna får uttagas från innevarande års början. Befattningshavarnas organisationer har vid förhandlingarna reserverat sig för tillämpning först från och med den 1 april 1952.

På grund härav hemställer nämnden, att stadsfullmäktige ville besluta

att för 1952 tillämpa ovan angivna hyror för tjänstebostäder jämte socialstyrelsens omarbetade bränsleklausul av 1941.

Befattningshavareorganisationerna ha i skrivelse den 4 april 1952 reserverat sig för tillämpning av bränsleklausulen från och med den 1 april 1952.

Skrivelsen är så lydande:

Vid förhandlingar den 3 april 1952 mellan å ena sidan Västerås stads löne- och avtalsnämnd och å andra sidan Svenska kommunalarbetareförbundets samorganisation samt Svenska kommunaltjänstemannaförbundets avdelning 65, båda i Västerås, angående de värmekostnader som av staden skall uttagas för sina till vissa befattningshavare upplåtna tjänstebostäder, har parterna enats om att dessa värmekostnader i fortsättningen skall utgå enligt socialstyrelsens klausul och beräknas på sätt som är överenskommet mellan Västerås fastighetsägareförening och Västerås hyresgästförening. Varför vi för vår del yrkat att denna klausul skall träda i kraft fr. o. m. den 1 april 1952, medan däremot löne- och avtalsnämnden menat, att ikraftträdandet skall ske fr. o. m. den 1 januari 1952, eller fr. o. m. det datum då det ändrade dyrtidstillägget kommer att gälla.

Enligt vår uppfattning skall klausulens bestämmelser äga tillämpning på sätt denna anger. "Klausulen innehåller även en uttrycklig föreskrift, att uppkommande hyrestillägg förfaller till betalning samtidigt med den kontrakterade hyran samt i rättsligt hänseende skall anses likställt med denna. Försummad betalning av hyrestillägg medför således samma påföljder som utebliven hyresbetalning. Vidare stadgas, att hyresvärden skall senast dagen före förfallodagen tillställa hyresgästen uppgift å hyrestilläggets storlek." Beträffande hyresbetalningen jämte ersättning för värme, skall detta enligt hyreslagens bestämmelser betalas i förskott eller å sista söckendagen i månaden eller kvartalet för den avsedda terminen. Varför rätteligen den nu överenskomna klausulen skall gälla fr. o. m. den 1 maj, enär stadsfullmäktige kommer att besluta i denna fråga den 24 april och således dess beslut icke vinner laga kraft förrän hyran och tillägg för maj skall vara betald. Men vill inte vi vara obilliga i vår begäran, utan anser för vår del att den bör äga tillämpning fr. o. m. den 1 april, eftersom staden tillämpar det systemet, att vid avlöningens utbetalande den 20 i varje månad också gör avdrag för hyran och tillägg för värme för samma månad.

Dessutom kan framhållas att löne- och avtalsnämnden i skrivelse till ovannämnda organisationer i denna fråga, vilken är daterad så sent som den 5 mars 1952, begärt att bränslekostnaderna skola beräknas enligt någon av de klausuler som är vanliga

i den öppna hyresmarknaden. I samma skrivelse kallas också berörda organisationer till förhandlingar i frågan fredagen den 21 mars 1952. Vilket också stöder oss i vår hemställan, enär man vid denna tidpunkt har betalat gällande hyra och tillägg för värme. Och en allmän praxis på hyresmarknaden brukar vara, att inte ta ut dylika kostnader retroaktivt utan från den tidpunkt man trätt i förhandlingar och överenskommelse träffats.

Vidare kan anföras att i de städer man träffat liknande överenskommelser ifråga om klausul, man beslutat att detta skall gälla fr. o. m. den 1 april 1952. Varför Västerås stad icke bör vara sämre än dessa.

Vad det avser det kommande dyrtidstillägget, kan icke detta sammankopplas med värmekostnaderna, eftersom det är två vitt skilda frågor.

Med hänsyn till det anförda, skulle det framstå som obilligt och icke i överensstämmelse med klausulens bestämmelser om föreliggande förhandlingsresultat icke skulle gälla från den 1 april 1952.

Västerås den 4 april 1952.

För Svenska kommunalarbetareförbundets samorganisation och Svenska kommunaltjänstemannaförbundets avdelning 65 i Västerås.

Västerås Kommunalarbetares Samorganisation		S. K. T. F.
Folke Wångersjö,	*Helge Thorell.*	*John Sjöblom,*
Ombudsman.		Ordf.

Drätselkammaren har i häröver den 9 april 1952 avgivet utlåtande anfört följande:

Ifråga om tidpunkten, från vilken de höjda bränslekostnaderna böra uttagas hyser drätselkammaren emellertid en avvikande mening gentemot löne- och avtalsnämnden. Därest man såsom nämnden föreslagit, räknar med de höjda bränsletilläggen från och med den 1 januari 1952, uppkommer en del praktiska svårigheter vid avräkningen med befattningshavarna, vilka enligt drätselkammarens uppfattning man bör undvika. Det har därför för drätselkammaren framstått såsom mera ändamålsenligt att det höjda bränsletillägget tillämpas först från och med den 1 april 1952, då avdrag för bränsletillägget således kan göras å lön, som ännu icke utbetalats till de anställda.

Under hänvisning härtill tillstyrker drätselkammaren stadsfullmäktige besluta

att bifalla löne- och avtalsnämndens förslag i ärendet, dock att det höjda bränsletillägget skall tillämpas först från och med den 1 april 1952.

Nr 75. Hamnstyrelsens rapport angående merkostnaderna för utbyggnad av Djuphamnen.

Hamnstyrelsen har i skrivelse den 4 april 1952 anfört följande:

De stora utbyggnadsarbetena i djuphamnen närmar sig nu sin fullbordan. Stadsfullmäktige anvisade den 29 september 1949, § 248, ett tilläggsanslag för arbetena å 1.770.000 kronor. Tillsammans med tidigare anvisade anslag uppgår de disponibla medlen till kr. 4.426.494: 81. Till utgången av 1951 har emellertid bokförts kostnader

för kr. 4.516.525: 02, vilket betyder att ett underskott bokförts å kr. 90.030: 21. Underskottet kommer emellertid att stiga avsevärt, ty en sammanställning över de arbeten som ännu icke slutförts eller likviderats visar, att ytterligare kostnader tillkommer å cirka 750.000 kronor. Om det redan bokförda underskottet medräknas, kommer, så vitt man för dagen kan bedöma, merkostnaderna att stiga till cirka 840.000 kronor. Tilläggsanslag för täckning av kostnaderna blir sålunda nödvändigt.

Såsom huvudsakliga orsaker till att kostnaderna stigit så avsevärt i förhållande till tidigare beräkningar kan följande nämnas. Hamnutbyggnaden har givetvis icke kunnat undgå att drabbas av de betydande höjningarna av materialkostnader och löner som skett under de senare åren. En stor del av anslagsöverskridandena får tillskrivas denna omständighet. Cirka 280.000 kronor av merkostnaderna faller på tidigare ej förutsedda kulvertanläggningar inom de områden som hamnstyrelsen upplåtit till Västerås Bränsle AB och Västerås Kolimport AB för upplag av kol och koks samt för uppförande av sorteringsverk och administrationsbyggnader. Hamnstyrelsen har efter noggranna kalkyler och förhandlingar med firmorna funnit det vara för staden fördelaktigare att i viss del lösa transportproblemen för kolfirmorna genom att bygga kulvertar för transportband än att, såsom eljest skulle blivit nödvändigt, bygga om en av de stora brokranarna till större höjd, vilket skulle dragit med sig betydande kostnader och olägenheter. Enligt uppgörelse med kolfirmorna skall kulvertanläggningarna förbli stadens egendom medan de maskinella transportanordningarna i kulvertarna skall anskaffas och ägas av firmorna. Hamnstyrelsen har genom högre markhyra tillförsäkrat staden ersättning för den merkostnad i förhållande till de tidigare kalkylerna som blivit en följd av kulvertanläggningarna. En tredje omständighet som medfört ökade kostnader är att svåra bottenförhållanden i djuphamnen krävt mera arbete än man från början ansåg sig ha anledning räkna med. Slutligen må nämnas en kostnad å cirka 25.000 kronor som tillkommer sedan hamnstyrelsen funnit det i hög grad lämpligt och önskvärt att förlänga brokranspåren cirka 50 meter åt väster, utanför den linje där den nya kajen slutar. Man vinner därigenom ett rätt stort upplagsområde som kan direkt betjänas av kranarna och som genom upplagshyror kan tillföra hamnen inkomster.

Eftersom anslagsöverskridandena icke kan för närvarande definitivt uppgivas, har hamnstyrelsen icke ansett sig böra nu hemställa om tilläggsanslag för täckande av de ökade kostnaderna. Då överskridandena emellertid uppgår till stora belopp, har styrelsen icke velat underlåta att anmäla förhållandet för stadsfullmäktige. Styrelsen hemställer, att fullmäktige ville bemyndiga styrelsen att slutföra hamnutbyggnaden enligt nu föreliggande planer med de ökade kostnader som därav följa. När arbetena avslutats, kommer styrelsen att förelägga stadsfullmäktige de slutliga utgifterna och hemställa om det tilläggsanslag som erfordras för slutreglering av kostnaderna.

På grund härav hemställer styrelsen, att stadsfullmäktige ville besluta

att godkänna ovan lämnade rapport om merkostnaderna för utbyggnaden av djuphamnen samt

att bemyndiga hamnstyrelsen att trots de överskridna anslagen slutföra utbyggnadsarbetena enligt föreliggande planer.

Drätselkammaren har i häröver den 9 april 1952 avgivet utlåtande med åberopande av vad styrelsen i ärendet anfört tillstyrkt stadsfullmäktige besluta

att bifalla hamnstyrelsens förslag.

Nr 76. Tilläggsanslag för bryggorna å Hästholmarna.

Drätselkammaren har i skrivelse den 9 april 1952 anfört följande:

I 1952 års stat finnes upptaget ett anslag å 16.000 kronor för underhåll av bryggor å Hästholmarna. Kostnaderna för bryggorna komma emellertid att uppgå till avsevärt högre belopp än vad man räknat med vid uppgörande av årets stat. Utöver anslaget i staten erfordras enligt vad byggnadschefen beräknat ett anslag å 19.000 kronor. I detta belopp ingår emellertid även kostnaderna för erforderlig badbrygga.

Tilläggsanslag skulle alltså behövas med 19.000 kronor. Beloppet bör täckas av stadsfullmäktiges reservationsanslag för oförutsedda utgifter.

Under hänvisning härtill tillstyrker drätselkammaren stadsfullmäktige besluta

att för bryggorna å Hästholmarna anvisa ett tilläggsanslag å 19.000 kronor samt

att härav föranledd utgift skall bestridas av i årets stat upptaget reservationsanslag till stadsfullmäktiges förfogande för oförutsedda utgifter.

Nr 77. Tilläggsanslag för vissa gatuarbeten.

Drätselkammaren har i skrivelse den 9 april 1952 anfört följande:

Drätselkammaren får härmed hemställa om tilläggsanslag för vissa pågående gatuarbeten, för vilka anslag tidigare beviljats, vilka anslag antingen redan måst överskridas eller beräknas komma att överskridas. Anslagen avse i en del fall även asfalteringsarbeten enligt årets plan, för vilka medel icke tidigare beräknats.

De gatuarbeten som här avses äro följande.

A) För iordningställande av Hästhovsgatan finnas reserverade medel å 31.378 kronor. Återstående arbeten å denna gata ha kostnadsberäknats till 40.378 kronor, varav 13.178 kronor avse förberedande arbeten och 27.200 kronor asfaltarbeten. Ett tilläggsanslag erfordras sålunda å 9.000 kronor.

För Humlegatan återstår att beträffande utförda arbeten täcka ett underskott å c:a 1.000 kronor. Härtill komma kostnaderna för asfalteringsarbeten 20.200 kronor. Ett tilläggsanslag, avrundat till 22.000 kronor, begäres för denna gata.

Kostnaderna för Bangatan har hittills uppgått till c:a 18.250 kronor högre belopp än vad som beräknats. Återstående arbeten har beräknats draga en kostnad av 3.100 kronor, varav 1.500 kronor för förberedande arbeten och 1.600 kronor för asfalteringsarbeten. Tilläggsanslag begäres för denna gata med 22.000 kronor.

För Hammarbacksvägen har uppstått ett underskott av c:a 285 kronor, varför tilläggsanslag erfordras med detta belopp. Ifråga om Jakobsbergsgatan (vid Mimers och Diös' nybyggen) begäres ett tilläggsanslag å i avrundat tal 58.000 kronor. Underskottet uppgår till c:a 31.400 kronor, vartill kommer en beräknad kostnad av 26.000 kronor för återstående förberedande arbeten å denna gata.

Sammanlagt erfordras sålunda för nu angivna gator tilläggsanslag å 111.285 kronor. Beloppet bör täckas av gatukostnadsfonden, dit av fastighetsägarna inbetalade gatukostnadsbidrag inflyta.

B) För gatorna inom Viksäng har uppstått ett underskott å i runt tal 37.000 kronor, vartill kommer kostnaden för återstående förberedande arbeten c:a 3.000 kronor. Totalt erfordras för dessa gator sålunda ett tilläggsanslag å 40.000 kronor. Då gatukostnaderna äro inräknade i exploateringskalkylen för området, bör anslaget täckas av försäljningsmedelsfonden.

Under hänvisning härtill hemställer kammaren, att stadsfullmäktige ville besluta

att för täckande av redan uppkomna underskott samt kostnaderna för återstående arbeten, avseende ovan angivna gator, anvisa anslag å tillhopa 151.285 kronor att täckas, såvitt avser de under A) angivna gator, med kronor 111.285 av gatukostnadsfonden och såvitt avser gatorna under B) med 40.000 kronor av försäljningsmedelsfonden.

Nr 78. Avtal om dödande av servitutsinteckning besvärande mark inom Sjöhagen-Djuphamnsområdet. (Jfr ser. A nr 40 år 1952)

Drätselkammaren har i skrivelse den 9 april 1952 anfört följande:

Stadsfullmäktige beslöto den 28 februari 1952 bemyndiga drätselkammaren att försälja tvenne industritomter inom Sjöhagen—Djuphamnsområdet med återköpsrätt. Beslutet var en nödfallsåtgärd, som framtvingats därigenom att marken icke kunde upplåtas med tomträtt, då uppgörelse icke kunnat träffas med Västmanlands Andelsslakteriförening om villkoren för dödning av en servitutsinteckning, ursprungligen fastställd i Hammarby n:ris 1, 2, 3 och 4 samt Hammarby Sjöhage nr 1. Nämnda servitutsinteckning, som besvärar exploateringsområdet, innebär skyldighet för staden att opåtalt tåla det obehag, den skada och det intrång, som kan förorsakas därigenom att rök eller gaser kunna komma att utsläppas från föreningens mark eller att desamma kunna förorsaka buller. Föreningen är dock enligt servitutsavtalet skyldig att härvidlag ställa sig till efterrättelse de föreskrifter, som myndigheterna i denna del kunna meddela.

Drätselkammaren framhöll i skrivelsen till stadsfullmäktige, att det i sista hand kunde bliva nödvändigt att vid domstol påkalla servitutets avlyftande.

Försäljning av tomterna har ännu icke kommit till stånd.

Sedan nya förhandlingar inletts med föreningen, har numera uppgörelse kunnat träffas om dödning av servitutsinteckningen. Avtalsförslaget, som härmed underställes stadsfullmäktiges prövning, innebär i huvudsak följande. Föreningen medgiver att servitutsinteckningen får dödas uti staden tillhöriga stadsägorna n:ris 882 D, 882 E, 882 F, 882 G, 882 N, 883 E, 884, 885 F, 885 B, 2454, tomterna Brokranen n:ris 1 och 2 samt Fyren n:ris 1 och 2 ävensom gatumark om 623 kvm, avstyckad från stadsägan 885. Staden åtager sig gentemot föreningen och blivande ägare till stadsägorna n:ris 2396, 886 samt 886 C tillse att, oavsett inteckningens dödande, servitutet i oförändrad omfattning skall respekteras och att svara för samtliga de följder, som direkt eller indirekt kunna uppstå på grund av inteckningens dödande. Bland annat skall staden om ägare av mark, vari servitutsinteckningen dödas, klagar över obehag, skada eller intrång och klagomålet vinner beaktande som en följd av att servitutet

dödats gottgöra föreningen och blivande ägare till nyssnämnda stadsägor för vad de lagligen nödgas utgiva och de kostnader som direkt eller indirekt uppstå på grund av de åtgärder med avseende å anläggningen och verksamheten som de lagligen kunna förpliktas vidtaga, jämväl genom att bestrida samtliga de direkta och indirekta kostnader, som kunna uppkomma genom att verksamheten måste förflyttas. Avtalet träder i kraft så snart det enligt lagakraftvunnet beslut godkänts av stadsfullmäktige och är för staden bindande jämväl mot en var som framdeles kan komma att äga slakteriföreningens ovannämnda stadsägor utan att särskilt förbehåll därom behöver göras. Avtalet kan icke av staden bringas att upphöra på annat sätt eller i annan form än som skulle gällt om frågan varit att på yrkande av staden få servitutet avlyst. Inteckningsdödningen sker på stadens bekostnad.

Staden har för avsikt att genom bestämmelse i tomträttsavtalen gentemot tomträttshavarna försäkra sig om att dessa underkasta sig servitutet oavsett att inteckningen upphör. Skulle framdeles frågan om försäljning av delar av exploateringsområdet bliva aktuell, avser staden att i köpeavtalen återuppliva servitutet i förhållande till eventuella köpare. Genom dessa försiktighetsmått torde frågan om eventuellt skadestånd på grund av servitutsinteckningens upphörande icke bliva aktuell.

Drätselkammaren tillstyrker för den skull stadsfullmäktige besluta

att godkänna ovan angivna avtal om villkoren för dödning av ifrågavarande servitutsinteckning samt

att upphäva sitt den 28 februari 1952 fattade beslut om försäljning av tomterna Fyren nr 1 och Brokranen nr 1.

Nr 79. Förvärv av stadsägan nr 2989 (Jfr ser. A nr 98 år 1950)

Drätselkammaren har i skrivelse den 9 april 1952 anfört följande:

Stadsfullmäktige beslöto den 25 maj 1950 bemyndiga drätselkammaren att, i den mån så funnes erforderligt, vidtaga erforderliga åtgärder för expropriation av fastigheten Gryta 1^{12}, numera stadsägan 2989, vilken äges av godsägaren Åke Odelberg samt Erik Lings dödsbodelägare. Marken är erforderlig för uppförande av skolbyggnad i Skiljebo.

Sedan drätselkammaren förvärvat Kungl. Maj:ts tillstånd till expropriationen, har staden uttagit stämning å markägarna till expropriationsdomstolen, där förberedande handläggning av målet ägde rum den 22 juni 1951. Målets huvudförhandling uppsköts emellertid tills vidare för att bereda parterna tillfälle att söka överenskomma om godvillig överlåtelse av fastigheten. Förhandlingar ha sedermera vid flera tillfällen förts mellan parterna. Det har härvid visat sig, att markägarna icke velat frångå sitt ursprungliga förslag beträffande en köpeskilling av 90.000 kronor. Under målets handläggning frångick man från markägarnas sida detta anbud och begärde en ännu högre köpeskilling.

Efter de värderingar som företagits av byggnaden har drätselkammaren funnit, att det med hänsyn till byggnadsvärdet knappast förelåg några utsikter att vid fullföljd av expropriationsmålet överkomma fastigheten för lägre köpeskilling än 90.000 kronor.

Då markägarna förklarat sig villiga att försälja marken för nämnda pris, har drätselkammaren ansett det vara ur stadens synpunkt förmånligast att träffa uppgörelse på basis av denna köpeskilling. Förslag till köpekontrakt har därför upprättats med Odelberg och Lings sterbhus, enligt vilket till staden egendomen överlåtes för en köpeskilling av 90.000 kronor med tillträde den 20 maj 1952 och på i övrigt sedvanliga villkor. Genom köpeavtalet skulle förlikning anses träffad i expropriationsmålet. Utöver köpeskillingen skulle staden ersätta markägarna vissa kostnader för mätning och värdering av området ävensom expropriationskostnader i övrigt med tillhopa 1.300 kronor. Sistnämnda belopp kan täckas av fastighetsförvaltningens anslag för lagfartskostnader. Förutsättning för avtalet är dels att stadsfullmäktige före tillträdesdagen genom lagakraftvunnet beslut godkänt detsamma, dels ock att vederbörande förmynderskapsdomstol meddelar tillstånd till försäljning, såvitt rör en omyndig dödsbodelägares rätt.

Köpeskillingen, 90.000 kronor, bör täckas av försäljningsmedelsfonden.

Med åberopande härav får kammaren tillstyrka fullmäktige besluta

att bemyndiga kammaren att med Åke Odelberg och Erik Lings dödsbo träffa avtal om förvärv av stadsägan nr 2989 för en köpeskilling av 90.000 kronor och på sedvanliga villkor i övrigt samt

att köpeskillingen skall täckas av försäljningsmedelsfonden.

Nr 80. Förslag till stadsplan för Skiljeboområdet.

Byggnadsnämnden har i skrivelse den 7 april 1952 anfört följande:

Byggnadsnämnden får härmed överlämna ett av stadsplanearkitekten Bertil Tideström upprättat förslag till stadsplan för Skiljeboområdet. Förslaget är daterat den 31 december 1951 med revidering den 15 mars 1952 och är betecknat Pl 156. Förslaget består av karta och stadsplanebestämmelser. Utformningen av förslaget framgår av stadsplanearkitektens beskrivning, som bifogas. Beträffande behandlingen av ärendet, inkomna anmärkningar m. m. får byggnadsnämnden hänvisa till stadsplanearkitektens bifogade tjänsteutlåtande.

I skrivelsen omförmälda beskrivning, stadsplanebestämmelser och tjänsteutlåtande äro så lydande:

Beskrivning

tillhörande förslag till utvidgning av stadsplanen för Västerås: **Skiljebo.**

Förslaget daterat den 31 december 1951 och reviderat den 15 mars 1952 är avfattat å karta Pl 156 samt i särskild handling stadsplanebestämmelser.

Planområdet ansluter till de östra stadsdelar för vilka finns stadsplan fastställd av Kungl. Maj:t den 26 februari 1943.

Det upptar c:a 15 hektar söder om Stockholmsvägen och 25 hektar norr därom och omfattar i stort sett den på ömse sidor om vägen belägna Skiljebobebyggelsen. Denna har tillkommit på grundval av avstyckningsplaner, fastställda av länsstyrelsen under

1930-talet — d. v. s. innan Badelunda socken inkorporerades med Västerås stad, den 1 januari 1946. Sedan den 1 januari 1948 och till dess stadsplan fastställes råder inom avstyckningsplaneområdet förbud mot ytterligare tätbebyggelse.

Av en till grundkartan fogad förteckning över de servitut, som åvilar fastigheter inom planområdet, framgår att dessa uteslutande gälla allmänna ledningar av olika slag, först och främst de stora kraftledningarna i områdets västra kant. Hänsyn härtill har tagits vid angivande av byggnadsfria områden för de berörda fastigheterna.

Rikshuvudvägen genom Västerås är, i enlighet med ett stadsfullmäktiges principbeslut av år 1947 och Väg- och Vattenbyggnadsstyrelsens godkännande samma år, avsedd att i framtiden gå från Tortunavägskälet i öster i en båge söder om Skiljebo och Klockartorp samt vidare genom Sommarro in mot i stadsplan redan fastställda markreservat.

Om vägens närmare sträckning söder om Klockartorp pågår för närvarande förhandlingar mellan Kronan och staden. Med hänsyn härtill har i stadsplaneförslaget nu icke medtagits den sydvästliga delen av Skiljeboområdet, som i viss mån berörs av den diskuterade vägsträckningen.

Denna sistnämnda vägsträcka torde emellertid bli den sist utbyggda etappen av hela den närmare en och en halv mil långa framtida riksvägssträckningen genom staden.

Den nuvarande Stockholmsvägen genom Skiljebo måste därför beräknas att alltjämt och för mycket lång tid framåt tjänstgöra som rikshuvudväg och dessutom alltid utgöra en betydelsefull huvudväg för befintliga och blivande östliga stadsområden. Med hänsyn härtill bör den göras till en högklassig trafikled och har därför i planförslaget givits en bredd av 23 meter, vilket medger en utbyggnad med dubbla körbanor och särskilda cykelbanor samt gångbanor. Denna avsevärda breddning från nuvarande 12 meter för vägbanan och 15 à 17 meter mellan fastighetsgränserna drabbar flertalet fastigheter på ömse sidor av vägen. Med hänsyn särskilt till nivåförhållandena har dock den största breddningen måst ske på den norra sidan.

Vidare har det ansetts nödvändigt att föreslå Stockholmsvägen befriad från körutfarter från angränsande fastigheter liksom att avstänga ett flertal nu utmynnande tvärgator och i stället avleda dem i andra lokalgator. Sålunda föreslås norr om Stockholmsvägen en lång parallell gata uppbruten genom de angränsande djupa kvarteren. På södra sidan har genombrotten begränsats till en kort körgata samt ett par smalare cykelgator. Så långt som möjligt har därvid hänsyn tagits till bebyggelse och trädgårdar.

I planområdets östra kant utanför Skiljebo har reserverats plats för en Stockholmsvägen korsande trafikled avsedd att i framtiden utbyggas till en yttre ringväg. Till den del som den ingår i det föreliggande förslaget utgör den också avgränsning mellan bostadsbebyggelsen och ett planerat småindustri- och upplagsområde längre österut.

Som lokal huvudgata från Stockholmsvägen genom norra Skiljebo mot tänkt bostadsbebyggelse längre i norr kring Tråddragargatans förlängning och till planerad skola och idrottsplats däremellan föreslås Ekevägen rätad och utlagd till 12 meters bredd. I övrigt har befintliga gator, där så ansetts godtagbart med hänsyn till trafiken, bibehållits vid nuvarande bredd av endast 6 meter. På vissa andra sträckor liksom för nya gator har föreslagits större bredder, 8 respektive 9 meter.

Den befintliga bebyggelsen i Skiljebo — i huvudsak tillkommen under 1930 och 40-talen — består av övervägande en- och tvåfamiljshus, ungefär 90 stycken i det norra området och hälften så många i det södra. Av 3—4-familjshus finnas samman-

lagt 15 stycken, och hus rymmande 5 lägenheter eller flera äro 9 stycken. Bortsett från en enda är alla byggnader i en eller två våningar. I viss mån måste traktens karaktär av trivsamt bostadsområde sägas vara stört av de verkstadsbyggnader och upplag, som upptar en rad tomtplatser norr om Stockholmsvägen.

På detta avsnitt har därför också föreslagits den enda mera väsentliga omgestaltningen av bebyggelsen, nämligen till tvåvånings radhus. Till en del, där så påkallats av befintlig fastighetsindelning, har de placerats vinkelrätt mot Stockholmsvägen och i övrigt parallellt med denna. Med detta har avsetts att skapa en viss önskvärd koncentration av bebyggelsen i områdets centrum samtidigt, som karaktären av egnahems- och trädgårdsområde bevaras.

Även söder om Stockholmsvägen föreslås en likartad utformning, i första hand på ett par ännu obebyggda fastigheter men även för några redan bebyggda tomter, vid ifrågavarande nybyggnad. Här liksom för vissa fastigheter på den norra sidan har intagits en övergångsbestämmelse, som medger att befintliga byggnader väsentligt ombyggas även om de ligga på mark, som enligt planen ej får bebyggas. På två ställen, vid infartsgatorna till det norra området har föreslagits särskilda byggnadslängor för affärsändamål.

Nybebyggelse av nämnvärd omfattning har i övrigt endast kunnat föreslås i utkanterna av området nämligen några villatomter i söder samt utmed den delvis omlagda Gamla Tortunavägen och utmed Stigbergsgatan längst i norr.

Sammanlagt torde på i huvudsak obebyggda tomter kunna byggas omkring 50 lägenheter i radhus och ungefär 65 i villor. Folkmängden inom området, som f. n. uppgår till omkring 1.130 personer varav 715 i norra delen och 415 i den södra, skulle därmed öka med i runt tal 450 personer.

En ny folkskola samt idrottsplats för bl. a. Skiljebo planeras, som i förbigående nämnts, i trakten norr om det nu föreslagna planområdet. Vid framtida utbyggnad av Klockartorpsområdet bör en skola beräknas tillkomma även där, och eventuellt då också betjäna Skiljebobebyggelsen söder om Stockholmsvägen. För allmänt ändamål har för övrigt upptagits två byggnadsområden, ett i anslutning till friområdena norrut och ett vid den park, som reserverats på höjdpartiet längst i sydost.

Omedelbart intill den västligaste tomtraden slutligen går sedan gammalt söder om Stockholmsvägen en skogsstig ned mot det obebyggda Talltorpsområdet. Som ett led i strävan att åstadkomma så långt möjligt sammanhängande promenad- och skidstråk mellan stadsdelarna föreslås nu att i direkt fortsättning på den nämnda stigen göres ett genombrott, 18 meter brett, genom den rad av mycket djupa villatomter norr om Stockholmsvägen, vilka nu gränsar direkt till lasarettsområdet och som dessutom beröras av de förutvarande högspänningsledningarna.

Västerås den 31 december 1951 och 15 mars 1952.

Bertil Tideström,
Stadsplanearkitekt.

Förslag

till utvidgning av stadsplanen för Västerås: **Skiljebo.** Pl 156.

Stadsplanebestämmelser.

§ 1.

Stadsplaneområdets användning.

Med A betecknat område får användas endast för allmänt ändamål.

Med B betecknat område får användas endast för bostadsändamål.

Med BH betecknat område får användas endast för bostads- och handelsändamål. Där så prövas lämpligt må dock även kunna medgivas inredning av samlingssalar samt lokaler för hantverk.

Med H betecknat område får användas endast för handelsändamål.

Med G betecknat område får användas endast för garageändamål.

§ 2.

Mark som icke eller endast i mindre omfattning får bebyggas.

Med punktprickning betecknad mark får icke bebyggas.

Med korsprickning betecknad mark får bebyggas endast med uthus, garage och dylika mindre gårdsbyggnader.

§ 3.

Särskilda föreskrifter angående områden för ledningar.

Å med u betecknad mark få icke vidtagas anordningar som hindra framdragande eller underhåll av underjordiska allmänna ledningar.

§ 4.

Byggnadssätt.

Å med F betecknat område skola huvudbyggnader uppföras fristående.

§ 5.

Tomts storlek.

Å med F betecknat område må tomt icke givas mindre areal än 750 m². Då särskilda omständigheter därtill föranleda må dock mindre areal kunna medgivas.

§ 6.

Del av tomt som får bebyggas och antal byggnader å tomt.

Av tomt som omfattar med F betecknat område får högst en femtedel bebyggas.

Å tomt som omfattar med F betecknat område får endast en huvudbyggnad samt ett uthus eller annan gårdsbyggnad uppföras.

§ 7.

Våningsantal.

Å med I eller II betecknat område får byggnad uppföras med respektive högst en och två våningar.

Å med v betecknat område får utöver angivet våningsantal vindsvåning inredas.

§ 8.

Byggnads höjd.

Å med I, Iv eller II betecknat område får byggnad icke uppföras till större höjd än respektive 4,4 meter, 5,0 meter och 7,0 meter.

Å med plustecken jämte siffra i romb betecknat område får byggnad uppföras till högst den höjd i meter över stadens nollplan som siffran angiver.

Å med korsprickning betecknat område får byggnad icke uppföras till större höjd än 2,5 meter.

§ 9.

Antal lägenheter.

Inom med B jämte r betecknat område får byggnad endast inredas med radhuslägenheter.

Inom med F jämte arabisk siffra betecknat område, får å varje tomt inredas högst så många för familj avsedda bostadslägenheter som siffran angiver. Dock må beträffande med 1 betecknat område byggnadsnämnden efter hörande av fastighetskontoret kunna medgiva inredande av s. k. kombinationslägenhet, uppdelad på två lägenheter vilka senare kunna sammanslås till en.

§ 10.

Anordnande av stängsel i visst fall.

I kvartersgräns, som särskilt markerats med trianglar, skall med hänsyn till trafiksäkerheten fastighet förses med stängsel vari ej får anordnas öppning, som medgiver körbar utfart mot gata.

§ 11.

Övergångsbestämmelse.

Inom med Å betecknat kvarter må — utan hinder av bestämmelserna i §§ 1—9 ovan — till nybyggnad hänförlig ändring av befintlig byggnad vidtagas.

Västerås den 31 december 1951 och 15 mars 1952.

Bertil Tideström,
Stadsplanearkitekt.

Tjänsteutlåtande

beträffande förslag till utvidgning av stadsplanen för Västerås: **Skiljebo.** Pl 156.

Ovannämnda förslag daterat den 31 december 1951 har i enlighet med byggnadsnämndens beslut varit utställt för granskning under tiden 21 januari—9 februari i år.

Med anledning av förslaget har under utställningstiden inkommit skrivelser *dels* från

1) Vägförvaltningen, 2) Drätselkammaren samt 3) Fastighetschefen *dels* (18 skrivelser) från de enskilda ägarna till 32 skilda stadsägor nämligen: 4) st. ä. 3147, 5) st. ä. 3053, 6) st. ä. 3030 A, 7) st. ä. 3029, 8) st. ä. 3031, 9) st. ä. 3032, 10) st. ä. 3283, 11) st. ä. 3044, 12) st. ä. 3004, 13) st. ä. 3038, 14) st. ä. 3051, 15) st. ä. 3092, 16) st. ä. 3234, 3251, 3238, 3239, 3241, 3243, 3245, 3247 och 3250, 17) st. ä. 3245, 18) st. ä. 3272, 19) st. ä. 3317, 20) st. ä. 3305, 3333, 3334 och 3327, 21) st. ä. 3303, 3306, 3008, 3309 och 3310.

Med anledning av de synpunkter och erinringar som framförts i de ovannämnda

skrivelserna 1 t. o. m. 10 samt vissa synpunkter på Stockholmsvägens sträckning väster om Skiljebo har vidtagits vissa ändringar i förslaget, vilket — sålunda reviderat den 15 mars 1952 — ånyo varit utställt för granskning av de av revideringen berörda markägarna, jämte drätselkammaren och vägförvaltningen, vilka två sistnämnda skriftligen godkänt det reviderade förslaget.

Från markägarna ha inkommit endast två förnyade anmärkningsskrivelser nämligen beträffande st. ä. 3032 och st. ä. 3283, skrivelser nr 22) och 23).

Beträffande dessa två samt de återstående skrivelserna 11 t. o. m. 21, vilka icke enligt kontorets mening böra föranleda revidering av förslaget, får undertecknad ytterligare anföra:

Ägarna till stadsägorna 3032 och 3044 nr 22) resp. nr 11), protestera mot det intrång på fastigheterna med spolierande av vissa häckar och fruktträd, som blir följden av den föreslagna breddningen till 8 meter av Grytaborgsvägen på denna sträcka, vilken breddning de för övrigt anse obehövlig.

Då Grytaborgsvägen på denna sträcka kommer att utgöra förmedling mellan två andra gator av samma bredd, 8 meter, och måste beräknas uppta större trafik än den norra delen kan kontoret ej anse det lämpligt att här hålla den mindre bredden, 6 meter. Genom den företagna revideringen har intrånget på stadsägan 3032 avsevärt minskats och kan i varje fall ej sägas nämnvärt inverka på tomtens areal.

Ägaren till stadsägan 3283 protesterade först nr 10, mot det intrång på fastigheterna som breddningen av Furulidsvägen till 9 meter medförde och föreslog att breddningen skulle ske enbart på fastigheterna på gatans motsatta sida. Genom en revidering i denna riktning har nu intrånget kunnat minskas till att endast beröra en kortare del av tomtgränsen och där med endast c:a 1 meters djup. I sin nya skrivelse nr 23), hemställer ägaren i första hand, att tomten lämnas helt oberörd av gatubreddningen, och yrkar alternativt i andra hand, att staden ikläder sig kostnaderna för förflyttning av sockelmurar o. dyl., tomtens slutliga återställande och erforderligt markförvärv. En ytterligare förskjutning av gatan har icke befunnits lämplig och de berörda ersättningsfrågorna torde komma att regleras enligt lag.

12) Ägaren protesterar mot den onekligen väsentliga avskärning som göres på stadsägan 3004 varigenom fastigheten får en starkt avsmalnande form och fruktträdgården delvis spolieras.

Emellertid kan enligt kontorets mening nuvarande vägsträckning och ägoförhållande ej bestå på denna punkt om en tillfredsställande plan skall kunna skapas. Dessutom torde möjligheter finnas till lämpliga markbyten såväl med staden, som äger viss angränsande mark, som med andra grannfastigheter varigenom nya lämpliga tomtformer kan skapas. Anmärkningen har därför icke ansetts böra medföra ändring av förslaget.

13) Ägaren till stadsäga 3038, vilken delvis lägges till den breddade Stockholmsvägen, varvid även en del av befintlig verkstadsbyggnad blir belägen på blivande gatumark, protesterar mot förslaget såsom ekonomiskt drabbande såväl fastigheten som den där bedrivna verkstadsrörelsen. Han hänvisar till den utvägen att staden förvärvar fastigheten och träffar uppgörelse även med hyresgästen.

Å ena sidan är enligt kontorets mening Stockholmsvägens breddning och därmed intrånget på fastigheten ofrånkomligt. Å andra sidan ges fastigheten enligt stadsplaneförslaget ett väsentligt värde såsom bostadstomt. Frågan bör därför icke påverka stadsplanen såsom sådan utan bör överenskommelse ske enligt gällande föreskrifter.

14) Ägaren till stadsägan 3051 är av den uppfattningen att hans fastighet med

affärsbyggnad och garage skulle bli avstängd från gatuutfart och från sitt affärsläge. Då så icke blir förhållandet i verkligheten — fastigheten måste vid tomtindelning få förbindelse med den nya bostadsgatan, och stadsplaneförslaget medger dessutom utgång mot Stockholmsvägen — har skrivelsen icke ansetts böra föranleda någon revidering av planen. I skrivelsen talas också om alltför långa avstånd mellan utfartsgatorna till Stockholmsvägen varigenom mycket långa gångvägar skulle framtvingas. Härvid synes dock ha förbisetts att ett gångutsläpp alltjämt är möjligt även vid Skiljebovägen. Ytterligare bör påpekas att Stockholmsvägen, så som anförts i stadsplanebeskrivningen, under lång tid framåt måste beräknas fungera som riksväg.

15) Beträffande stadsägan 3092, belägen vid Ekevägen, refereras till vissa förhandlingar med staden angående markbyten, en fråga, som icke synes beröra stadsplaneförslaget såsom sådant.

Ägarna till fastigheterna på västra sidan om gatan Högby Skogsfjäll protestera i en gemensam skrivelse (nr 16) jämte separat skrivelse betr. stadsäga 3245 (nr 17) mot det föreslagna parkstråket utmed gränsen mot sanatoriet, som tar c:a 18 meter från de f. n. 80—90 meter djupa tomterna. Klagandena anse parkstråket obehövligt och påpeka att de gå miste om sin nuvarande frihet från insyn på tomterna. Särskilt i den separata skrivelsen klagas dessutom över förlusten av värdefull trädgårdsmark.

Kontoret har, med vidhållande av sin motivering för parkstråket just i detta läge, för sin del icke ansett anmärkningarna böra föranleda ändring i förslaget.

18) Ägaren till stadsägan 3272 förklarar sig icke ha några erinringar att göra under förutsättning att vissa i skrivelsen gjorda förbehåll om ersättning för förlorad tomtmark, för återuppbyggnad av gränsmur m. m. samt ersättning för viss gatumark komma att beaktas. Skrivelsen kan ej, med hänsyn till de allmänna lagbestämmelser, som reglera dylika frågor, påverka stadsplanen som sådan.

I skrivelse nr 19 protesteras mot att ett område söder om Parkvägen, i den ursprungliga avstyckningsplanen avsett som park, nu delvis utläggs till tomtmark, motsvarande tre villatomter. Då emellertid dels en mindre del alltjämt föreslås utlagt till park och dessutom det södra Skiljeboområdet genom planförslaget erhåller ett omfattande och värdefullt parkområde öster om bebyggelsen synes planen ej innebära någon nackdel.

I skrivelse nr 20 protestera ägarna till de fyra fastigheterna söder om Parkvägen mot att denna gata föreslås breddad enbart på den södra sidan. Detta medför vissa olägenheter för en befintlig garagenedfart och vissa sockelmurar, vilka emellertid enligt kontorets undersökning ha visat sig vara utförda under planarbetets gång och utan att byggnadsnämndens lov erhållits.

Med hänsyn härtill och till att en breddning på den norra sidan skulle beröra ett långt större antal fastigheter synes klagomålet icke böra föranleda ändring av förslaget.

Skrivelse nr 21 slutligen gäller den mellan Björkgatan och Grenadjärgatan upptagna smala förbindelsevägen. De berörda fem markägarna anse att denna väg ej till sin nytta motsvarar de olägenheter som tomterna åsamkas. Genom att Stockholmsvägen i framtiden avstänges från tomtutfarter måste emellertid utfart från den mellanliggande tomten ändock ordnas. Detta i förening med behovet av bekväma trafikförhållanden även för den rent lokala trafiken gör att kontoret för sin del anser att den ifrågavarande smala gatan bör komma till utförande, varför någon ändring av förslaget på denna punkt icke tillstyrkes.

Med hänvisning till vad ovan anförts får undertecknad hemställa att byggnads-

nämnden måtte godkänna det den 15 mars reviderade stadsplaneförslaget samt översända det till stadsfullmäktige för vederbörligt fortsatt handläggning.

Västerås den 7 april 1952.

Bertil Tideström,
Stadsplanearkitekt.

På grund härav hemställer nämnden, att stadsfullmäktige ville besluta

att antaga stadsplaneförslaget samt
att uppdraga åt byggnadsnämnden att underställa förslaget Kungl. Maj:t för fastställelse.

Drätselkammaren har i häröver den 9 april 1952 avgivet utlåtande med åberopande av vad byggnadsnämnden i ärendet anfört tillstyrkt stadsfullmäktige beslutet

att bifalla byggnadsnämndens förslag.

Nr 81. Förslag till stadsplan för ett område norr om Skiljebo.

Byggnadsnämnden har i skrivelse den 7 april 1952 anfört följande:

Byggnadsnämnden får härmed överlämna ett av stadsplanearkitekten Bertil Tideström upprättat förslag till stadsplan för ett område norr om Skiljebo, betecknat Pl 167. Förslaget är daterat den 18 februari 1952. Till förslaget som består av karta och stadsplanebestämmelser, hör bifogade beskrivning.

Förslaget har varit utställt från och med den 15 mars till och med den 1 april 1952. Några anmärkningar mot förslaget har icke inkommit.

I skrivelsen omförmälda stadsplanebestämmelser och beskrivning äro så lydande:

Förslag
till ändring och utvidgning av stadsplanen för Västerås: **Område norr om Skiljebo.**
Pl 167.

Stadsplanebestämmelser.

§ 1.

Stadsplaneområdets användning.

Med A betecknat område får användas endast för allmänt ändamål.

§ 2.

Mark som icke får bebyggas.

Med punktprickning betecknad mark får icke bebyggas.

§ 3.

Byggnads höjd.

A med siffra i romb betecknat område får byggnad uppföras till högst den höjd i meter, som siffran anger.

Västerås den 18 februari 1952.

Bertil Tideström,
Stadsplanearkitekt.

Beskrivning

tillhörande förslag till ändring och utvidgning av stadsplanen för Västerås:

Område norr om Skiljebo.

Förslaget, daterat den 18 februari 1952 är avfattat å karta Pl 167, samt i särskild handling, stadsplanebestämmelser.

Förslaget omfattar en del av området närmast norr om Skiljebo, för vilken stadsdel förslag till stadsplan nyligen utarbetats.

Enligt en uppgjord dispositionsplan avses en framtida bebyggelse norr om Skiljebo att koncentreras kring den förlängda Tråddragargatan. Söder därom på de härför lämpade, öppna markerna föreslås den planerade Skiljeboskolan förlagd med därtill anslutande friområden, idrottsplats m. m.

Det nu föreliggande planförslaget avser att reservera mark för dessa allmänna ändamål varjämte medtagits en gränsreglering av det i väster angränsande kvarteret Läkaren, avsedd att senare fullföljas även längre norrut.

Västerås den 18 februari 1952

Bertil Tideström,
Stadsplanearkitekt.

På grund härav hemställer nämnden, att stadsfullmäktige ville besluta

att antaga stadsplaneförslaget samt

att uppdraga åt byggnadsnämnden att underställa förslaget Kungl. Maj:t för fastställelse.

Drätselkammaren har i häröver den 9 april 1952 avgivet utlåtande med åberopande av vad byggnadsnämnden i ärendet anfört, tillstyrkt stadsfullmäktige besluta

att bifalla byggnadsnämndens förslag.

Nr 82. Förslag till stadsplan för Framnäsområdet och till grund härför liggande stadsplaneavtal.

Byggnadsnämnden har i skrivelse den 7 april 1952 anfört följande:

Byggnadsnämnden får härmed överlämna ett av stadsplanearkitekten Bertil Tideström upprättat förslag till stadsplan för Framnäsområdet, betecknat Pl 160.

Förslaget är daterat den 15 november 1951 med anteckning om revision den 6 mars 1952. Till förslaget som består av karta och stadsplanebestämmelser hör bifogade beskrivning. Beträffande utställningen av förslaget och inkomna anmärkningar samt byggnadsnämndens behandling av dessa får nämnden hänvisa till stadsplanearkitektens bifogade tjänsteutlåtande.

I skrivelsen omförmälda stadsplanebestämmelser, beskrivning och tjänsteutlåtande äro så lydande:

Förslag

till utvidgning av stadsplanen för Västerås: **Framnäsområdet.** Pl. 160.

Stadsplanebestämmelser.

§ 1.

Stadsplaneområdets användning.

Mom. 1. Byggnadskvarter.

Med A betecknat område får användas endast för allmänt ändamål.

Med B betecknat område får användas endast för bostadsändamål.

Med C betecknat område får användas endast för samlings- och föreningslokaler och därmed samhörigt ändamål.

Med J betecknat område får användas endast för industriändamål.

Mom. 2. Specialområden.

Med V betecknat område skall utgöra vattenområde, som icke får utfyllas eller överbyggas.

Med Vb betecknat område skall utgöra vattenområde, som icke får utfyllas eller överbyggas i annan mån än som erfordras för mindre bryggor, båthus eller dylikt.

Med Vv betecknat område skall utgöra vattenområde, som icke får utfyllas eller överbyggas i annan mån än som erfordras för bro eller vägbank.

§ 2.

Mark som icke eller endast i mindre omfattning får bebyggas.

Med punktprickning betecknad mark får icke bebyggas.

Med korsprickning betecknad mark får bebyggas endast med uthus, garage och dylika mindre gårdsbyggnader.

Med Jp och punktprickning betecknad del av industriområde får icke bebyggas eller tagas i anspråk som upplagsplats utan skall anordnas som planterat skyddsområde.

§ 3.

Särskilda föreskrifter angående områden för ledningar.

Å med u betecknad mark få icke vidtagas anordningar som hindra framdragande eller underhåll av underjordiska allmänna ledningar.

§ 4.

Byggnadssätt.

Å med F betecknat område skola huvudbyggnader uppföras fristående.

§ 5.

Tomts storlek.

Å med F betecknat område må tomt icke givas mindre areal än 700 m². Då särskilda omständigheter därtill föranleda må dock mindre areal kunna medgivas.

§ 6.

Del av tomt som får bebyggas och antal byggnader å tomt.

Av tomt som omfattar med F betecknat område får högst en femtedel bebyggas.

Å tomt som omfattar med F betecknat område får endast en huvudbyggnad uppföras.

§ 7.

Våningsantal.

Å med I eller II betecknat område får byggnad uppföras med respektive högst en och två våningar.

Å med v betecknat område får utöver angivet våningsantal vindsvåning inredas.

§ 8.

Byggnads höjd.

Å med Iv eller II betecknat område får byggnad icke uppföras till större höjd än respektive 5,0 och 7,0 meter.

Å med korsprickning betecknat område får byggnad icke uppföras till större höjd än 2,5 meter.

§ 9.

Antal lägenheter.

Inom med F jämte arabisk siffra betecknat område får inredas högst så många för familj avsedda lägenheter som siffran angiver.

§ 10.

Anordnande av stängsel i visst fall.

I kvartersgräns, som särskilt markerats med trianglar, skall med hänsyn till trafiksäkerheten fastighet förses med stängsel vari ej får anordnas öppning, som medgiver körbar utfart mot gata.

Västerås den 15 november 1951 och 6 mars 1952.

Bertil Tideström,
Stadsplanearkitekt.

Beskrivning

tillhörande förslag till utvidgning av stadsplanen för Västerås: **Framnäsområdet.**

Förslaget daterat den 15 november 1951 och reviderat den 6 mars 1952 är avfattat å karta Pl 160 samt i särskild handling stadsplanebestämmelser.

Planområdet är beläget vid östra stranden av Västeråsfjärden 3,5 km. från stadens centrum. Det skiljes från den egentliga stadsbebyggelsen genom det staten tillhöriga Viksängsområdet.

För delar av området fastställdes avstyckningsplaner 1937 (med ändring 1942) samt 1946. Den 1 januari 1946 inkorporerades området liksom Badelunda socken i dess helhet med Västerås stad. Inom de delar för vilka avstyckningsplan fastställts råder sedan den 1 januari 1948 och till dess stadsplan fastställes förbud mot ytterligare tätbebyggelse.

Planläggningen avser i första hand att möjliggöra fullföljandet av den bostadsbebyggelse av villakaraktär, som — med början redan på 1920-talet — här uppstått på Hamre gårds ägor norr om det dåvarande tegelbruket mellan Björnövägen och Mälarstranden. Utöver nu befintliga cirka 30 villor med omkring 115 invånare torde området komma att ge plats för ytterligare omkring 45 villor och därmed fullt utbyggt rymma närmare 300 människor.

Framnäsområdet är ur flera olika synpunkter lämpligt som bostadsområde. Belägenheten vid Mälaren liksom områdets natur i och för sig är tilltalande. Förbindelserna på den nya Björnövägen med den centrala staden och de stora arbetsområdena i dennas östra partier är goda och anslutningen till stadens vatten- och avloppsnät är genomförd. Generalplanemässigt sett kan området lämpligt ingå som del i en framtida utbyggd större stadsdel "Norra Hamre" omfattande även det redan utbyggda s. k. Ekhamraområdet längre åt nordost på andra sidan Björnövägen.

Genom undersökningar utförda av Statens Institut för Folkhälsan har också klarlagts att störningarna från det närbeläga CVV-området, Centrala Flygverkstaden i Västerås, inte är av allvarligare art. Det förutsätts emellertid att utomhusprovkörningar med flygplansmotorer såsom nu är fallet ske relativt långt norrut inom verkstadsområdet samt att eventuella framtida ännu starkare bullerkällor avskärmas mot söder.

I planförslaget har i detta sammanhang medtagits ett 50—75 meter brett bälte av verkstadsområdet, som föreslås frilagt från bebyggelse och upplag för att bilda ett verksamt skyddsområde. Det fria avståndet mellan industri- och bostadsbebyggelse skulle därigenom bli 70—90 meter.

Björnövägen i planområdets östra kant utgör den viktiga huvudleden för de sydöstra stadsområdena. Den föreslås frilagd från tomtutfarter och omges av parkreservat för framtida gångbanor och friliggande cykelbanor.

Framnäsvägen utgör huvudtillfarten till områdets centrala delar med en där föreslagen, utfylld strandpark, ett kvarter för allmänt ändamål och Framnäsgårdens föreningsområde.

Medan den gamla Tegelbruksvägen avstänges från Björnövägen upptas i stället längst i söder en ny infartsväg, som dels utgör matargata till de södra bostadskvarteren och samtidigt bildar tillfarten till blivande vägbank över till "Östra Holmen". Vid dess anslutning till stranden är upptaget ytterligare ett rymligt parkområde, där utrymme även bör kunna beredas för den närmaste traktens småbåtsliv.

Västerås den 15 november 1951 och 6 mars 1952.

Bertil Tideström,
Stadsplanearkitekt.

Tjänsteutlåtande

betr. förslag till utvidgning av stadsplanen för Västerås: **Framnäsområdet.** Pl. 160.

Ovannämnda förslag, daterat den 15 november 1951, har i enlighet med byggnadsnämndens beslut varit utställt för granskning under tiden 21 januari—9 februari 1952.

Drätselkammaren i Västerås samt vägförvaltningen i länet ha enligt inkomna skrivelser, nr 1 och 2, icke haft något att erinra mot förslaget.

Före utställningen inkom, genom fastighetskontoret, transumt ur protokoll fört med Hamre gårds intressenter (ägare till bl. a. st. äg. 3441, 3452 och 3492) den 18.12.1951 (skrivelse nr 3).

Under utställningstiden inkom vidare 7 st. anmärkningsskrivelser avseende nedanstående fastigheter nämligen:

nr 4) st. ä. 3400, 3418 m. fl. (delägare i dödsbo)
„ 5) „ 3501
„ 6) „ 3489
„ 7) „ 3480, 3481, 3488, 3489 och 3509 (5 skilda ägare)
„ 8) „ 3510
„ 9) „ 3455 och 3458 (en ägare)
„ 10) „ 2239 och 3494 (en ägare)

Med anledning av de synpunkter och anmärkningar som framförts i skrivelserna nr 3, 4, 5, 6, 7 och 8 har vidtagits vissa ändringar i förslaget, vilket — sålunda reviderat den 6 mars — ånyo underställts de av revideringen berörda markägarna. Därvid har endast från ägaren till stadsägan 3489, i hörnet av Björnövägen och Framnäsvägen gjorts den reservationen att det reviderade förslaget "godkännes om sockel och järnstaket" (vid de av stadsplanen orsakade gränsförflyttningarna) "uppsättas och bekostas av staden". Då en sådan fråga regleras genom bestämmelserna i gällande lag berör den icke mera stadsplaneförslaget som sådant.

Beträffande de återstående skrivelserna nr 9 och 10 får undertecknad anföra följande:

Stadsägorna 3455 och 3458 (skrivelse nr 9) bilda tillsammans en av strandtomterna sydväst om Tegelbruksvägen. Ägaren anför att den ifrågavarande tomten visserligen totalt är 2640 m², men att den östra, bebyggda, plana och vindskyddade delen av tomten "endast" är c:a 1200 m². Den övriga delen, en brant strandsluttning, skulle ej vara att nämnvärt räkna med som tomtutrymme. Med hänsyn härtill och till bl. a. befintliga planteringar, vissa träd, ett bärbuskland samt häckar som skydd mot insyn, reserverar sig ägaren mot den inflyttning av tomtgränsen med c:a 3 meter som Tegelbruksvägens utläggande till 7,5 meters bredd medför. Han påyrkar därför modifiering av stadsplaneförslaget.

Kontoret för sin del anser att den avsedda gatubredden, som utom för denna enstaka tomt ej möter direkta svårigheter, är absolut motiverad och att detta intrång på den ändock mer än 60 meter djupa strandtomten ej bör få föranleda en ändring i planförslaget.

Skrivelsen nr 10 avser Centrala Flygverkstadens i Västerås verkstadsområde norr om bostadsbebyggelsen. Styresmannen för verkstaden förklarar sig icke kunna godtaga, att det skyddsbälte, som utlagts inom verkstadsområdet, i öster givits ett djup av 75 meter mot i övrigt 50 meter. Vidare förutsättes i skrivelsen dels att krav icke resas på flyttning av vissa redan befintliga mindre anläggningar dels att bl. a. jordtankar för bensin få nedläggas inom området.

Kontoret måste för sin del vidhålla, att ett skyddsbälte av här föreslagen omfattning är vad som i varje fall bör krävas med hänsyn till den ifrågavarande verkstadsrörelsens art, och kan därför icke heller tillstyrka att stadsplanebestämmelserna ändras till att medgiva t. ex. bensinupplag inom detta bälte. De splitterskydd o. dyl. som även omnämnas i skrivelsen torde däremot icke hindras av planens nuvarande utformning.

Med hänsyn till vad ovan anförts får undertecknad föreslå att byggnadsnämnden måtte godkänna det den 6 mars reviderade stadsplaneförslaget samt översända det till stadsfullmäktige för vederbörlig fortsatt handläggning.

Västerås den 7 april 1952.

Bertil Tideström,
Stadsplanearkitekt.

På grund härav tillstyrker nämnden stadsfullmäktige besluta

att antaga stadsplaneförslaget samt

att uppdraga åt byggnadsnämnden att underställa förslaget Kungl. Maj:t för fastställelse.

Drätselkammaren har i häröver den 9 april 1952 anfört följande:

Drätselkammaren har icke något att erinra mot det framlagda stadsplaneförslaget. Detta grundar sig på tvenne särskilda stadsplaneavtal, ett upprättat med Sven Anton Hamne, Anny Maria Hamne, Knut Elis Hamne, Elsa Lovisa Wennberg, Nils Otto Hamne samt dödsboet efter Eric Hamne och ett upprättat med Svenska Metallverkens Västeråsanställdas Förening Framnäs. De båda avtalsförslagen underställas samtidigt härmed stadsfullmäktiges prövning.

Förstnämnda avtal innebär att Sven Anton Hamne och övriga förut angivna markägare till staden med full äganderätt utan ersättning till staden överlåter all den dem tillhöriga mark, som enligt stadsplaneförslaget utlägges till gata och allmän plats ävensom mark, som enligt förslaget utgör kvartersmark för allmänt ändamål. Sålunda överlåten mark utgör delar av stadsägorna nr 3441, 3442, 3443, 3444, 3445, 3446, 3447, 3448, 3449, 3450 samt nr 3452, nr 3460, nr 3461, nr 3462, 3463, nr 3464, nr 3473, nr 3492, 3493, nr 3507, markägarna gemensamt tillhörig mark å bifogad karta angiven med gul täckfärg och markområden å samma karta angivna med röd, grön, lila och brun täckfärg.

Vidare överlåta markägarna till staden utan ersättning sina andelar i den samfällda mark, som enligt stadsplaneförslaget utlägges till specialområden, gata och allmän plats och som å kartan angivits med blå täckfärg, ävensom sin eventuella andel i vatten och grund utanför stadsplaneområdet.

Tillträde äger rum omedelbart efter det stadsplaneförslaget blivit fastställt. Staden medgiver markägarna rätt att i nuvarande utsträckning och utan ersättning bibehålla det å kartan med Aa betecknade huset intill dess nybyggnad verkställes å den kvartersmark, varå huset delvis är beläget. Såsom kompensation för utebliven hyresinkomst av en å överlåtna marken befintlig kiosk befrias markägarna från utgivande av det bidrag till parkmarkens iordningställande, som enligt 73 § byggnadslagen i visst fall kan åläggas markexploatör utöver det bidragsbelopp, som åligger honom enligt gatubyggnadskostnadsbestämmelserna. Markägare och blivande ägare av nu i överlåtarnas hand befintlig tomtmark frikallas från skyldighet att enligt gällande lag utgiva ersättning för värdet av tomtmarken angränsande gatu- och parkmark enligt stadsplaneförslaget. Bidrag till gatubyggnadskostnaden skall emellertid erläggas till staden enligt gällande bestämmelser och vidare skall till stadens tekniska verk för all överlåtarna tillhörig tomtmark inom stadsplaneområdet utgå anslutningsavgift för vatten, avlopp, gas och elektrisk ström enligt fastställda taxor i den mån dylik avgift icke redan är erlagd.

Avtalet med föreningen innebär i huvudsak följande. Föreningen överlåter till Västerås stad med full äganderätt utan ersättning dels den del, i areal innehållande c:a 35 kvm. av stadsägan nr 3451 i Västerås, som skall utläggas till gata, dels den del om c:a 26.000 kvm. av stadsägan nr 3528 (fiskevatten) som är belägen i Mälaren utanför föreningens behållna kvartersmark. Staden tillträder områdena, så snart stadsplaneförslaget blivit fastställt. Föreningen och blivande ägare till i kvartersmark in-

gående delar av stadsägorna nr 3451 och 3528 frikallas från skyldighet att enligt gällande lag utgiva ersättning för värdet av den gatu- och parkmark, som enligt stadsplaneförslaget angränsar tomtmarken. I fråga om gatubyggnadskostnad skall föreningen ersätta staden dels anläggande av gata och gatuplantering till hela deras bredder vid föreningens nuvarande entré intill en längd av 50 meter från kvarterets östra gräns, dels 2/8 av anläggningskostnaden för Framnäsvägen mellan Björnövägen och Murtegelvägen, dels alla kostnader för staketflyttningar i samband med Framnäsvägens breddning. För föreningen tillhörig tomtmark inom området skall utgå anslutningsavgift för vatten, avlopp, gas och elektrisk ström enligt fastställda taxor, i den mån dylik avgift icke redan är erlagd. För skyldigheten att bidraga till gatubyggnadskostnaden överlämnar föreningen en betalningsförbindelse å 46.000 kronor med borgen av AB Svenska Metallverken. Föreningen medgives rätt att utan ersättning nyttja den överlåtna delen av stadsägan nr 3528 som fiskevatten.

Drätselkammaren föreslår i anledning härav stadsfullmäktige besluta

att bemyndiga drätselkammaren att med vederbörande markägare träffa stadsplaneavtal av i huvudsak ovan angiven innebörd samt

att i övrigt bifalla byggnadsnämndens förslag i ärendet.

Nr 83. Drätselkammarens och tekniska verkens bokslut för 1951.

Styrelsen för stadens tekniska verk har i skrivelse den 29 mars 1952 anfört följande:

Styrelsen för tekniska verken överlämnar härmed sitt förslag till bokslut för år 1951.

Då utgifts- och inkomststaten för ifrågavarande år i augusti 1950 uppgjordes, kunde den kommande prisutvecklingen ej förutses, varför utgifter och inkomster beräknades efter de vid halvårsskiftet rådande förhållandena. Under år 1951 har prisstegringen fortgått och berört praktiskt taget alla utgiftsposter. Så gott som alla för tekniska verken behövliga varor och allt erforderligt material ha stigit med 40—60 %. För att kompensera utgiftsökningarna har höjning av verkens taxor och tariffer blivit ofrånkomlig, men höjningen har påverkat inkomsterna först under senare halvåret. För gasverkets del bör framhållas det underskott, som beror på den ogynnsamma relation mellan kol- och kokspris, som upprätthålles av den prissättande myndigheten, Statens Bränslekommission. Trots upprepade framställningar från Svenska Gasverksföreningen har rättelse, värd att nämna, ej medgivits. Enligt överenskommelse med stadskamreraren har räntan å förlagsmedel höjts från 10.000 kronor till 20.000 kronor samt gasverket och vatten- och avloppsverket påförts ränta, förstnämnda verk 20.000 kronor för gasklockan, som tagits i bruk under året men icke bokföringsmässigt avslutats, och vatten- och avloppsverket 10.000 kronor för pågående nyanläggningsarbeten.

Gasverk.

Driftutgifterna ha överskridit de beräknade med något över 807.000 kronor. Därav hänför sig cirka 44.600 kronor till ommurning av en ugn. Kostnaderna ha täckts med

medel ur driftfonden för ommurning av ugnar. Utgiften för inköp av gaskol har blivit över 544.000 kronor större än vad i staten förutsatts. Personalkostnaderna uppvisa ett överskridande med något över 46.000 kronor. Underhållet av byggnader (ugnar), övriga fasta anläggningar, maskiner och apparater har blivit över 37.700 kronor dyrare än beräknat. Kostnaderna för reningsmassa, vatten, gas från reningsverket och elkraft ha överskridit de beräknade med cirka 34.500 kronor. För underhåll av ledningsnätet har utgivits över 21.400 kronor mera än vad för ändamålet upptagits i staten. Utgifterna för installationsverksamheten ha överskridit de beräknade med något över 6.600 kronor. Driftinkomsterna ha blivit cirka 665.500 kronor större än staten anger. Gasavgifterna från enskilda ha gett över 224.500 kronor mera. För koks och tjära ha erhållits något över 386.800 kronor och installationsverksamheten har lämnat över 8.300 kronor mera än beräknats. Bland inkomsterna återfinnes uttaget å 44.600 kronor från driftfonden för ommurning av ugnar. Driftresultatet uppvisar ett underskott å cirka 110.800 kronor mot beräknat överskott å 30.973 kronor. Då kapitalutgifter och -inkomster inberäknas blir resultatet cirka 82.000 kronor sämre än det beräknade.

Elverk.

Driftutgifterna uppvisa ett överskridande med något över 724.300 kronor. Härav hänför sig över 44.400 kronor till personalkostnader, cirka 384.300 kronor till inköp av elkraft, cirka 123.300 kronor till underhåll av ledningsnätet, omkring 13.600 kronor till gatubelysningen, över 13.200 kronor till underhåll av ställverk och omkring 37.900 kronor till mätningskostnader. Utgifterna för installationsverksamheten ha blivit närmare 84.000 kronor högre än vad beräknats. Driftinkomsterna äro cirka 745.000 kronor större. Av ökningen hänför sig inemot 589.000 kronor till enskild strömförbrukning och cirka 142.000 kronor till utförda installationsarbeten. Driftöverskottet är något över 20.700 kronor bättre än beräknat. Inbegripas jämväl kapitalutgifter och -inkomster blir resultatet något över 14.700 kronor bättre än staten utvisar.

Vatten- och avloppsverk.

Driftkostnaderna överskrida de beräknade med cirka 326.500 kronor. Något över 15.500 kronor kommer på ökad avskrivning å grävmaskin och lastbilar. Personalkostnaderna ha överskridit de beräknade med cirka 67.400 kronor. För inköp av elkraft har utgivits inemot 10.700 kronor utöver vad beräknats. Underhållet av ledningsnätet uppvisar ett överskridande med omkring 111.000 kronor. Kostnaderna för underhåll ha blivit för verktyg och inventarier över 19.700 kronor, för fordon mer än 6.700 kronor och för mätare över 6.300 kronor större. Merutgifterna för installationsverksamheten uppgå till något över 30.600 kronor. Driftinkomsterna ha blivit något över 315.500 kronor större. Härav komma på vattenavgifter cirka 224.200 kronor, på överskott på grävmaskin och lastbilar cirka 47.000 kronor och på installationsverksamheten inemot 33.000 kronor. Driftunderskottet är inemot 11.000 kronor större än beräknat. Om kapitalutgifter och -inkomster tagas med, blir resultatet något över 106.100 kronor sämre än beräknat.

Gemensam förvaltning.

Utgifterna ha genomgående överskridit de beräknade. Ökningen utgör för personalkostnader omkring 65.500 kronor, för lokalkostnader cirka 10.700 kronor, för underhåll av byggnader, maskiner, verktyg och inventarier cirka 19.400 kronor, för kontors-

material, trycksaker och ritmaterial ej fullt 13.000 kronor, för porto, telefon och telegram över 9.100 kronor. Övriga utgifter och inkomster uppvisa ej nämnvärda förändringar. Förvaltningens utgifter ha fördelats på de olika verken med 20 % på gasverk, 60 % på elverk och 20 % på vatten- och avloppsverk.

Avskrivning av osäkra fordringar har skett med 2.965 kronor 91 öre.

Under år 1951 ha fullbordats större anläggningar för en kostnad av 1.790.311 kronor 2 öre. För ändamålet ha stadsfullmäktige av lånemedel beviljat anslag å 1.647.500 kronor. Kostnaderna för nyanläggningar fördela sig på gasverk med 1.151.500 kronor för lågtrycksgasklocka, på elverk med 163.435 kronor 72 öre samt på vatten- och avloppsverk med 475.375 kronor 30 öre. Anslagsunderskott, som ej kunnat utjämnas genom överskott på andra arbeten, ha uppstått för gasverk å 21.500 kronor, för elverk å 9.946 kronor 78 öre och för vatten- och avloppsverk å 9.189 kronor 16 öre. Till täckande av dessa underskott har styrelsen anvisat behövliga medel ur årets anslag för gas- och elverkens nyanläggningar, resp. 21.500 kronor och 9.946 kronor 78 öre, och ur tillfälliga fonden för tekniska verkens anslutningsavgifter 9.189 kronor 16 öre.

Under åberopande härav hemställer styrelsen, att stadsfullmäktige ville besluta

att godkänna förslaget till bokslut för år 1951.

Drätselkammaren har i yttrande den 9 april 1952 anfört följande:

För första gången sedan år 1929, då budgetunderskottet uppgick till c:a 69.000: —, redovisar ett bokslut ett underskott, som uppgår till 786.957: 07. För 1950 och 1949 redovisades överskott med respektive c:a 383.000: — och c:a 945.300: —. Det redovisade underskottet skall täckas i 1953 års budget.

När budgetförslagen för år 1951 utarbetades av förvaltningarna under sommaren och förhösten 1950 kunde man icke förutse, att priserna skulle stiga så kraftigt under budgetåret som de gjorde. Budgetförslagen uppgjordes på basis av då kända priser givetvis med någon marginal för beräknade prisökningar. Levnadskostnadsindex enligt 1935 års serie utan skatter och sociala förmåner var i oktober 1950, då budgeten för år 1951 fastställdes, 176 och steg mycket kraftigt under 1951. Sålunda var index i januari 1951 177 och i december samma år 204. Redan vid årets början stod det klart för kammaren att 1951 års budget icke skulle hålla. Med hänsyn härtill skrev kammaren den 12 april 1951 till samtliga förvaltningar och fäste deras uppmärksamhet på nödvändigheten av att iakttaga den allra största sparsamhet med till förfogande stående anslag samtidigt som förvaltningarna uppmanades att genom olika åtgärder reducera kostnaderna samt höja taxor och avgifter, där detta kunde genomföras.

Skattesatsen för 1951 fastställdes till 7.35 per skattekrona, det uppkomna underskottet motsvarar ungefär 50 öre per skattekrona. Skattesatsen fastställdes på basis av 1949 års inkomster. Då inkomsterna för år 1951 blevo betydligt högre, har staden att räkna med en mycket stor skattefordran av staten. Denna inkomst kommer staden tillgodo i 1953 års budget.

Lönekostnaderna steg mycket kraftigt under 1951. Antalet anställda uppgick till ungefär 2.000 personer, varav 434 befattningshavare på ordinarie stat, 325 lärare, 625 extra och tillfälliga befattningshavare samt 645 kollektivanställda.

Lönesummorna uppgick till: För ordinarie befattningshavare c:a 4.039.000: —, för lärare c:a 2.854.000: —, för extra och tillfälliga befattningshavare c:a 1.706.000: —

och kollektivanställda c:a 4.727.000: —, totalt alltså c:a 13.326.000: —. Lönesumman för år 1950 uppgick till c:a 10.158.000: —, för 1949 c:a 9.713.000: — och för 1948 c:a 9.200.000: —.

Till pensionärer utbetalades under 1951 c:a 658.000: — (274 st.), under 1950 c:a 557.000: — (260 st.), under 1949 c:a 514.000: — (246 st.) och under 1948 c:a 437.000: — (218 st.).

Den kraftiga stegringen av lönekostnaderna sammanhänger dels med ökat dyrtidstillägg från i staten beräknade 12 % till 33 % respektive 32 % d. v. s. efter samma grunder som för statens befattningshavare, dels med höjda timlöner och ackord till kollektivanställda befattningshavare. Vidare har under året grundlönerna höjts för ett flertal befattningshavare.

Dyrtidstillägget för pensionärer var i staten upptaget till 27 % men höjdes till 51 %.

I staten var driftutgifterna beräknade till c:a 28.600.000: — och blev 31.900.000: —, och kapitalutgifterna var beräknade till c:a 5.600.000: — och blev 6.300.000: —, varvid hänsyn icke tagits till förskott på anslag samt reservationer. Driftinkomsterna var i staten beräknade till c:a 33.700.000: — och blev c:a 37.000.000: —, och kapitalinkomsterna var beräknade till c:a 568.000: — och blev c:a 750.000: —.

För att möta kostnaderna för ökade dyrtidstillägg upptogs i staten ett anslag på 350.000: —, vilket icke räckte till utan löneanslagen har så gott som genomgående kraftigt överskridits. Någon täckning för de höjda grundlönerna, ökade löner och förmåner till kollektivanställda och för det ökade dyrtidstillägget till pensionärerna kunde ej lämnas.

De största underskotten mot stat framvisa: Gatuförvaltning c:a 423.000: —, vatten- och avloppsverk c:a 107.000: —, sluten fattigvård c:a 210.000: —, parkförvaltning c:a 100.000: —, gasverk c:a 82.000: —, öppen fattigvård c:a 76.000: — samt renhållningsverk c:a 71.000: —.

De största överskotten gentemot stat framvisa: Finansförvaltning c:a 631.000: —, vari ingår hamnar c:a 288.400: — samt folkpensionering c:a 68.000: —.

I det följande lämnar kammaren förklaringar till vissa mera påtagliga anslagsöverskridanden och överskott å anslag under de olika delförvaltningarna.

I bokslutet redovisas ett icke budgeterat kostnadsställe nämligen drätselkammarens byggnadstekniska byrå, vars kostnader fördelats på olika byggnadsföretag med undantag för ett mindre belopp för inventarier, som skall fördelas under 1952 och 1953.

Polisväsen och fångvård redovisar ett underskott på c:a 65.000: —. Lönekontot har överskridits med c:a 27.600: —. Beklädnadsersättningen har höjts under året och förorsakat ett anslagsöverskridande på c:a 4.500: —. Anslagen för pensioner och pensionsavgifter har överskridits med c:a 30.400: —. Kostnaderna för skrivmateriel m. m. har kostat c:a 19.000: — mot beräknade 9.000: —, vilket sammanhänger med att vissa engångskostnader uppstått vid uppläggningen av centralregistret. Telefon, porto och annonser har kostat c:a 20.700: — mot beräknade 14.500: —. Större underhåll av bilar har medfört ett anslagsöverskridande på kontot med c:a 5.200: —. Statsbidraget för stats- och reservpolis har höjts från beräknade 100.000: — till c:a 121.800: —.

Brandförsvar redovisar ett underskott på c:a 72.000: —. Av underskottet avser c:a 37.200: — kontot för vikarier. Vidare har kostnaderna för värme blivit c:a 20.300: — mot beräknade 13.000: —.

Exploateringsfastigheter visa ett överskott på c:a 27.900: —, vilket huvudsakligen beror på att i tomträttsavgälder influtit mer än beräknat.

Skogar visa ett överskott på c:a 22.000: —, vilket beror på större avverkning och högre priser än vad som beräknats.

Hela stattitel *Hyresfastigheter* lämnar ett underskott på 45.500: —, vilket i första hand sammanhänger med ökade kostnader på olika varor och tjänster.

Stattiteln *Gatuförvaltning* lämnar ett så kraftigt underskott som c:a 423.000: —. Huvudsakligen ligger underskottet på underhåll av gator och vägar, som totalt har kostat c:a 792.000: — mot beräknade c:a 465.000: —, alltså ett underskott på c:a 327.000: —. Av underskottet ligger c:a 162.000: — på underhåll av bidragsberättigade gator och vägar och c:a 165.000: — på underhåll av övriga gator och vägar.

Kostnaderna för snöröjning m. m. har varit mycket stora. Sålunda uppgick kostnaderna härför under 1951 till hela c:a 340.000: —. Motsvarande kostnader under 1950 uppgick till c:a 266.000: —, 1949 till c:a 99.000: — och 1948 c:a 109.000: —.

Av kammarens anslag för nyanläggningar har reserverats c:a 25.000: —.

Allmän belysning och renhållning visar ett underskott på c:a 42.000: —. Belysningskostnaderna har uppgått till c:a 94.300: — mot beräknade 65.000: — och belysningsanläggningarna har kostat c:a 72.000: — mot beräknade 50.000: —. I 1952 års stat har anslaget höjts till 60.000: —.

Delförvaltningen *Maskiner* redovisar ett underskott på c:a 65.000: —. Underhållskostnaderna har gått på c:a 60.000: — mot beräknade 30.000: —. Inkomsterna har ej influtit till beräknade belopp.

Parkförvaltningen lämnar ett underskott på c:a 100.000: —. 1950 var underskottet c:a 17.000: —. Underskotten ligger huvudsakligen på de olika löneanslagen. Belysning, vatten och elkraft har kostat c:a 13.300: — mot beräknade 6.000: —, vilket beror i huvudsak på ökade kostnader för vatten för fågeldammarna på Djäkneberget.

Hamnförvaltning. Rent driftmässigt redovisar hamnen ett överskott på c:a 226.300: —, varvid är att märka att inga avskrivningar gjorts på hamnanläggningar men väl på kranar. Underskottet var i staten beräknat till c:a 459.316: — men blev endast c:a 111.600: —.

Beträffande *tekniska verkens* resultat hänvisas till styrelsens skrivelse, som bifogas kammarens redogörelse.

Renhållningsverk redovisar ett underskott på c:a 71.000: —. Den taxehöjning, som fullmäktige beslöt under 1951, gäller först fr. o. m. oktober 1951. Debiteringen av de höjda taxorna sker först under 1952.

Folkskolorna redovisar ett överskott på c:a 28.000: —. De olika kostnadsställenas resultat blev: Administration underskott c:a 12.600: —. Undervisning överskott c:a 77.500: —, vilket huvudsakligen beror på större statsbidrag än vad som beräknats i budgeten; å andra sidan har lönekontot överskridits med c:a 321.000: —. Socialpedagogiska anordningar överskott c:a 5.000: —. Fastigheter och inventarier underskott c:a 61.000: — samt Skolmåltider överskott c:a 19.400: —.

Kommunal flickskola. Underskottet utgör c:a 24.000: — och beror i huvudsak på ökade lönekostnader.

Gymnastik och idrott visar totalt ett underskott på c:a 60.000: —. Underhåll av byggnader och idrottsplatser har kostat mer än beräknat.

Sluten fattigvård visar ett underskott på c:a 210.500: —. 1950 redovisades ett underskott på c:a 50.700: —. Förutom de ökade lönekostnaderna har en återföring av för högt beräknat landstingsbidrag kraftigt medverkat till det dåliga resultatet.

Öppen fattigvård redovisar ett underskott mot stat på c:a 75.600: —, vilket beror på ökade kostnader för understöd i olika former.

Stattitel *Hyresnedsättning* redovisar ett underskott på 29.300: —, vilket sammanhänger med att här redovisas underskott på pensionärshem.

Stattitel *Folkpensionering* redovisar ett överskott på 67.800: —. Stadens bidrag till folkpensionerna har uppgått till c:a 705.800: — mot beräknade 775.000: —.

Finansförvaltningen slutligen redovisar ett överskott på c:a 630.700: —. För täckning av hamnens underskott var i staten upptaget ett anslag på 400.000: —. Då hamnens underskott endast blev c:a 111.600: — har här uppstått ett överskott på c:a 288.400: —.

Av stadsfullmäktiges anslag för oförutsedda utgifter på 532.408: — har disponerats 411.882: 16. Resten eller c:a 120.526: — har reserverats för täckande av stadens kostnader till SKP för retroaktiva pensionsavgifter. För ändamålet finnes c:a 648.900: — disponibelt förutom anslaget i 1952 års stat på 200.000: —.

Den disponibla avkastningen ur kulturfonden utgör för år 1951 c:a 188.800: —. Härav har under året disponerats c:a 94.900: —. Vid årsskiftet uppgår kulturfondens disponibla avkastning till c:a 738.600: —. Inkomsträntorna har givit c:a 141.000: — mer än beräknat. Räntorna på fasta tillgångar har bokförts med 1.641.100: — mot i staten upptagna 1.591.400: —. Tekniska verkens ränta på förlagsmedel har höjts från 10.000: — till 50.000: —. I hundskatt har erhållits 42.400: — mot beräknade 39.000: — och i nöjesskatt har erhållits c:a 253.400: — mot beräknade 230.000: —. Överskottet från 1949, som disponerats i denna stat, utgör c:a 651.600: —. Dessutom tillkommer återredovisade överskott på reservationsanslag från 1950 och tidigare år med c:a 67.400: —.

Utgifterna på *låne- och fondstaten* har under år 1951 utgjort c:a 11.731.800: — mot c:a 8.408.500: — 1950. 1949 var utgifterna c:a 7.908.100: —, 1948 c:a 8.489.800: — och 1947 c:a 4.617.400: —.

Under året har anslag lämnats med totalt 8.185.078: —, varav 6.306.000: — av lånemedel och 1.879.078: — av olika fondmedel. Bland utgifterna redovisas avsättningar till fonder med c:a 1.572.000: —.

De olika förvaltningarnas utgifter på låne- och fondstaten äro: Brandförsvar 6.000: —, förvaltningsfastigheter c:a 121.500: —, exploateringsfastigheter c:a 218.500: —, hyresfastigheter c:a 564.200: —, bostadsförsörjning c:a 117.700: —, pensionärshem c:a 1.404.100: —, gatuförvaltning c:a 417.700: —, parkförvaltning c:a 26.800: —, hamnar c:a 1.064.800: —, färjor c:a 17.300: —, motorfartyg c:a 278.000: —, gasverk c:a 181.600: —, elverk c:a 469.300: —, vatten- och avloppsverk c:a 2.359.900: —, renhållningsverk c:a 400: —, anordningar för friluftsliv c:a 3.200: —, folkskolor c:a 1.655.800: —, kommunal flickskola c:a 246.100: —, allmänt läroverk c:a 1.101.300: —.

Under året har inga stora nya lån upptagits; som upptagna lån redovisas endast 246.705: — utgörande övertagna lån i fastighet samt lån ur egna fonder.

Omslutningen i balansräkningen uppgår till c:a 114.425.000: — mot c:a 100.505.000: — föregående år.

De fasta tillgångarna har ökats till c:a 63.888.300: — mot c:a 53.801.400: — 1950 medan de fasta skulderna har minskats från c:a 27.801.400: — till c:a 26.250.000: —. Den fasta kapitalbehållningen, d. v. s. skillnaden mellan fasta tillgångar och fasta skulder har ökats med icke mindre än c:a 11.488.200: — från c:a 26.149.800: — till c:a 37.638.000: —. För att få fram den verkliga nettoförmögenheten måste man ta hänsyn till förskott och reservationer på låne- och fondstat samt kapitalfonder. Med

hänsyn till dessa utgör den verkliga kapitalbehållningen c:a 45.745.200: — mot 40.523.700: — 1950. Sålunda en ökning på c:a 5.221.500: —. Redovisningen av fastigheterna är f. n. icke tillfredsställande ordnad. Inom fastighetskontoret pågår sedan några år tillbaka uppläggningen av nytt fastighetsregister och kammaren räknar med att detta skall vara slutfört under detta år.

Inventarier och transportmedel avse uteslutande tekniska verken och hamnen och dessa tillgångar avskrivas enligt plan. Övriga förvaltningars inventarier äro upptagna till 1: — per förvaltningsgren.

Under rubriken fasta tillgångar redovisas pågående anläggningar med c:a 17.475.000: — mot 10.980.000: — föregående år. Här redovisas pensionärshemmen på Gideonsberg, Gideonsbergsskolan, Blåsboskolan, läroverksbyggnaden, vattentornet m. fl. anläggningar, som ej äro färdiga.

Kassamedel redovisas med c:a 2.414.600: — mot 2.699.400: — föregående år. Posten obligationer, som i föregående bokslutet var upptaget till 4.327.500: —, har utgått beroende på att en post om c:a 3 miljoner sålts och resten överförts till stadens egna fonder.

Stadens övriga fordringar har minskats sedan 1950 från c:a 5.675.600: — till c:a 3.272.100: —, vilket bl. a. beror på att stadens kreditiv till Byggnads AB Mimer nedgått från 3,6 miljoner till 95.000: —.

Lager och förråd har ökats från c:a 1.716.400: — till c:a 2.757.500: —.

Fondernas tillgångar har ökats från c:a 16.815.400: — till c:a 18.079.300: —.

Förskotten har ökats från c:a 12.870.000: — till c:a 20.066.300: —. Däribland ingår beslutad ej verkställd upplåning med 18.486.200: —. Av detta senare belopp har staden i början av 1952 upplånat 6.377.200: —.

För de fasta skulderna har tidigare redogjorts. Skulden till AB Västeråsbanans Intressenter har nedgått från c:a 5.741.800: — till c:a 5.492.500: —. Tillfälligt nyttjade fondmedel utgör c:a 3.298.600: —. I 1950 års bokslut redovisades inga tillfälligt nyttjade fondmedel.

Bland Andra driftskulder ingår bl. a. avräkning med kyrkokassan med c:a 291.100: —, avräkning med stiftelserna c:a 157.500: —, oreglerade fastighetsaffärer c:a 125.000: —, förmedlade lån c:a 86.000: —, utestående gaspolletter c:a 75.000: — och ogulden elskatt c:a 98.200: —.

Bland överskott och reservationer redovisas 1950 års överskott med c:a 383.000: —, som tages i anspråk 1952.

Skattestatens reservationer uppgår till ungefär samma belopp som i föregående bokslut eller till c:a 5.200.000: —.

Bland större reservationer märkas: Bro över Svartån 300.000: —, gatumarksförvärv 135.000: —, ersättning till Asea för flyttning av modellbodar 150.000: —, vägport vid Hästhovsgatan c:a 150.000: —, ombyggnad av kokssorteringsverk c:a 197.000: —, Föreningen Västerås Skollovskolonier för uppförande av kolonihem 250.000: —, kulturfondens disponibla avkastning c:a 738.600: — samt anslag för retroaktiva pensionsavgifter till SKP c:a 648.900: —.

Låne- och fondstatens reservationer företer en minskning från c:a 14.929.200: — till c:a 14.212.100: —.

Däribland märkas följande större reservationer: Stadshus c:a 898.700: —, exploateringskostnader c:a 454.000: —, diverse fastighetsförvärv c:a 345.000: —, nyanläggningar av gator och vägar c:a 815.000: —, parker c:a 297.800: —, hamnar c:a 2.932.400: —, elverk c:a 315.500: —, vatten- och avloppsverk c:a 1.902.400: —, folk-

skolor c:a 516.400: —, läroverket c:a 2.582.200: — samt för tekniska skolan c:a 2.688.700: —.

Beträffande donationsfondernas bokslut hänvisas till stadskamrerarens redogörelse och siffermässiga sammanställning, vilka äro intagna i stadsfullmäktiges handlingar ser. B nr 7 år 1952.

Med åberopande härav hemställer kammaren, att stadsfullmäktige ville besluta

att godkänna de av drätselkammaren upprättade boksluten för staden och för donationsfonderna för år 1951.

Nr 84. Motion angående fri trappstädning i pensionärshemmen.

Stadsfullmäktige ha den 23 februari 1950 till pensionärshemsstyrelsen och drätselkammaren för yttrande remitterat en av dåvarande fullmäktigeledamöterna herrar Ek och Linderborg väckt motion angående fri trappstädning i pensionärshemmen.

Motionen är så lydande:

Den 31 mars 1948 beslöt stadsfullmäktige att avslå en av undertecknade väckt motion angående fri trappstädning i stadens pensionärshem. I motiveringen för avslagsyrkande framhöll pensionärshemsstyrelsen att ett bifall till motionen skulle innebära en kostnadsökning för styrelsen om cirka 4.000 kronor och att det, med hänsyn till hyresnivån i pensionärshemmen, inte kunde anses orimligt att vederbörande hyresgäster själva svarade för trappstädningen.

Den 25 november 1948 beslöt emellertid stadsfullmäktige att godkänna en av pensionärshemsstyrelsen företagen höjning av hyrorna med cirka 60 procent, dvs. till de av statsmakterna ändrade maximibeloppen. Med hänsyn till den inkomstökning som denna stora hyreshöjning medfört för pensionärshemsstyrelsen, och med understrykande av de tidigare framförda humanitära och sociala synpunkterna, anser vi att frågan om införande av fri trappstädning i pensionärshemmen bör upptagas till ny prövning.

Med hänvisning härtill föreslår motionärerna stadsfullmäktige besluta

att tillerkänna hyresgästerna i pensionärshemmen rätt till fri trappstädning, samt

att uppdraga åt pensionärshemsstyrelsen att vidtaga erforderliga åtgärder för beslutets genomförande.

Pensionärshemsstyrelsen har i häröver den 1 april 1952 avgivet utlåtande anfört följande:

Först vill styrelsen meddela, att vid tiden för motionens avgivande pågick planerandet av pensionärshemmet å tomten Gulmåran nr 2. Styrelsen ansåg det då lämpligt, att yttrandet lämnades först sedan detta relativt stora hem blivit färdigbyggt. Då så numera skett, ingår jämväl detta hem i följande beräkningar och uppgifter.

I pensionärshemmen finnas 301 lägenheter för pensionärer. Av dessa äro 230 bebodda av en person och 71 av två personer. I regel äro fyra lägenheter belägna i varje förstuga, vilket innebär att hyresgäst får städa en våningstrappa var fjärde månad eller tre månader om året. Då hyresgäst själv icke kan sköta städningen, åtager sig vanligtvis fastighetsskötarens fru arbetet härmed mot särskild ersättning, som för närvarande utgör högst 10 kronor per trappa och månad. Hyresgästens kostnad blir sålunda högst 30 kronor per år. Enligt vad styrelsen inhämtat, anlita cirka 35 hyresgäster sådan hjälp, medan de övriga 266 hyresgästerna själva sköta trappstädningen, i några få fall med hjälp av anhöriga.

Därest staden skall övertaga städningen av trapporna, skulle kostnaderna enligt av fastighetskontoret gjorda beräkningar för närvarande komma att uppgå till 10.300 kronor per år, vartill kommer en engångsutgift å 500 kronor för inköp av materialier. Årskostnaden svarar emot en kostnad å 34 kronor per lägenhet och år.

Ehuru styrelsen gärna ser att förbättringar göres för hyresgästerna i pensionärshemmen, finner sig styrelsen ändock icke kunna tillstyrka ett bifall till motionen. Styrelsen är av den uppfattningen, att det övervägande antalet pensionärer utan större svårigheter kan ombesörja trappstädningen, vilket arbete i och för sig icke kan anses särskilt betungande, i synnerhet icke i pensionärshemmen där inga barn bo. Styrelsen inser dock, att i de fall hjälp måste anlitas, kan kostnaden härför ehuru icke stor ändock vara ganska kännbar för en folkpensionär. Emellertid ha de i pensionärshemmen boende så pass stora förmåner framför övriga pensionärer, att några starkare skäl för en avlastning av denna utgift, som dessutom drabbar endast en mindre del av de boende, icke synes föreligga. Det statliga hyresbidraget, som utgår till pensionärer utan egen inkomst eller med en liten sådan, utgör per år 450 kronor för ensamstående och 600 kronor för äkta makar. Om man härifrån drager hyrorna i pensionärshemmen, 280 kronor respektive 420 kronor, uppstår ett överskott å 170 kronor för ensamstående och 180 kronor för äkta makar. I de fall en pensionär kan förhyra en bostad i öppna marknaden till hyror understigande det statliga hyresbidraget blir bostaden ofta dålig och i regel utan värme och varmvatten samt vanligen med skyldighet att städa trappa. Något överskott åt det statliga hyresbidraget uppstår mera sällan, sedan hyran och kostnader för uppvärmning blivit betalda. I jämförelse med pensionärer i övrigt få de i pensionärshemmen boende dels i regel bättre bostäder och dels överskott å det statliga hyresbidraget, det senare även i det fall att de måste ha hjälp med trappstädningen.

I årets stat ha inkomsterna för pensionärslägenheterna beräknats till 103.386 kronor, utgifterna till 301.200 kronor, och stadens nettokostnad till 197.814 kronor.

Under åberopande av det anförda och då stadens kostnader för övertagande av trappstädningen i pensionärshemmen enligt styrelsens mening icke svara mot emot den nytta ett bifall till motionen skulle medföra, hemställer styrelsen, att stadsfullmäktige ville besluta

att den av herrar Ek och Linderborg väckta motionen icke måtte föranleda någon åtgärd.

Drätselkammaren har i häröver den 9 april 1952 avgivet yttrande med åberopande av vad styrelsen i ärendet anfört, tillstyrkt stadsfullmäktige besluta

att bifalla styrelsens förslag.

Nr 85. Anslag för inköp av nytt motordrivet passagerarefartyg samt för omändring av ångfärjan Elba I.

Drätselkammaren har i skrivelse den 9 april 1952 anfört följande.

För närvarande ombesörjes båttrafiken på hästholmarna med stadens ångfärjor Elba I och Elba II. Båda färjorna äro cirka 55 år gamla och äro nu i behov av större reparationer som måste utföras sedan seglationssäsongen 1952 gått tillända. Beträffande Elba I erfordras en ny ångpanna för den händelse icke en begagnad ångpanna skulle kunna uppbringas. Kostnaderna för detta äro svåra att uppskatta men torde kunna beräknas till omkring 30.000 kronor. I övrigt är skrovet bra så när som på att någon enstaka plåt inom en nära framtid torde få utbytas. Beträffande Elba II föreligger behov att förnya 15 à 20 plåtar i fartygsbottnen. Plåtstråket närmast under skarndäck är upprostat och tätat med cement. Delvis erfordras nya fönster. Kostnaderna för detta är också svår att uppskatta men torde belöpa sig på 25.000 à 30.000 kronor. Maskinen är i sämre skick än den på Elba I, ångpannan är däremot relativt bra och oljeeldningsanläggning installerades till seglationssäongen 1951.

I regel ombesörjes trafiken på så sätt att en ångfärja är i gång på vardagarna och två på söndagarna. En av färjorna går sålunda i trafik endast 20 à 25 dagar per år. Vid hastigt uppkommet behov av ytterligare en ångfärja under vardagar kan önskemålet icke för närvarande tillgodoses enär klargöring av ångfärjan måste påbörjas cirka 10 timmar i förväg och kontinuerlig passning erfordras under denna tid. Inte heller kan någon samma dag beställd extratur effektueras. Detta har under årens lopp varit till stort men och orsakat irritation hos allmänheten. Klagomål över att bägge färjorna icke gå i trafik förekommer ofta. Hittills har man fått förfara så, att om man förutsett en rusning till en kommande dag så har färjan gjorts klar dagen innan. I de flesta fall har detta slagit väl ut. Ofta har emellertid väderleken slagit om till dagen efter och i dylikt fall har arbetet med klargöringen varit till ingen nytta. Vid tillfälligt fel på den ena ångfärjan har den andra icke kunnat sättas in omedelbart. En viss förbättring har givetvis inträtt sedan staden förvärvat M/s Björnön, men denna båt har ju som bekant sina speciella turer å Björnön jämte rundturer varför en omläggning till att trafikera hästholmarna icke utan vidare kan ske.

Under cirka halva seglationens vardagar är det knappast heller behov av en stor ångfärja för den obetydliga trafik som då förekommer. Först sedan badresorna börjat efter skolornas slut erfordras en ångfärja dagligen i drift. För den relativt obetydliga trafiken i övrigt ställer sig ångfärjan dyr med hänsyn till kostnaden för bränsle och den relativt stora besättning som erfordras, nämligen tre man.

Med hänsyn till de båda färjornas ålder och i betraktande av de olägenheter som ovan nämnts har inom drätselkammaren diskuterats att i stället för en av färjorna beställa en mindre för trafiken på hästholmarna lämpad motorbåt som ur ekonomisk synpunkt skulle ställa sig driftbillig och som lätt skulle kunna sättas in i trafik då icke frekvensen fordrade en färja. I det sammanhanget har även diskuterats att förbättra beredskapen genom att installera motormaskineri i en av färjorna och då närmast i Elba I. Som motivering för inköp av en lämplig motorbåt har anförts följande.

En dylik båt blir driftbillig, den fordrar endast en befälhavare och en båtpojke däremot ingen maskinist. Båten kommer att bli tillfyllest under cirka halva antalet vardagar under seglationssäsongen. Med undantag för danskvällar på Elba kan båten sättas in i stället för Elba I alla kvällar så snart badbesökare på Östra Holmen återvänt.

Vid behov kan en motorbåt omedelbart sättas in antingen i stället för en ordinarie färja eller då extra turer påkallas. För mindre beställningar har M/s Björnön visat sig vara för dyr och för stor. Där skulle en mindre båt kunna fylla en viss funktion. Om den nya motorbåten vidare byggdes så att den kunde utnyttjas för lindrigare tjänst i Västerås hamn skulle den vid vissa tillfällen kunna tjänstgöra som ersättare för Bröt Anund, t. ex. för lättare bogseringar eller som distributör av vatten och andra förnödenheter till fartygen. Med hänsyn till ovan anförda önskemål bör båten byggas så att den förses med stålskrov och lättmetallöverbyggnad. Den skulle vidare förses med sådana anordningar att den kunde lyftas för vintern vid djuphamnen i likhet med vad som sker beträffande Björnön. Den dyrbara varvsvistelsen i Stockholm skulle därvid undvikas och samtidigt skulle man få ett bättre underhåll på båten.

Med iakttagande av dessa önskemål har drätselkammaren infordrat offert från sex olika varv på ett motordrivet passagerarefartyg. Offerter har inkommit från två varv, nämligen AB Bröderna Larssons Varv & Mekaniska verkstad i Kristinehamn samt från Stockholms Ångslups AB i Stockholm. Samtidigt har även infordrats anbud på ombyggnad av ångfärjan Elba I till motordrivet fartyg. Anbud härå ha inkommit från nyssnämnda två firmor. Av de inkomna anbuden är det av AB Bröderna Larssons Varv & Mekaniska verkstad avlämnade ojämförligt billigast både i fråga om nybyggnad av båt och i fråga om ombyggnad av Elba I. Enligt offerten kommer den nya båten att erhålla en längd av 15 m .och en bredd av 4 m. Största djupgående blir 1,30 m., deplacement, fullt rustad utan passagerare, cirka 16 ton och med passagerare 21 ton. Fartyget bygges av stål med lättmetallöverbyggnad och förses med en 8-cylindrig Scania Vabis marindieselmotor typ D 814 med 115 mm cylinderdiameter och 136 mm. slaglängd. Priset för fartyget fullt komplett är 145.600 kronor. I detta pris ingår kostnad för propellermaskineri med propellerutrustning med 31.600 kronor. Offertpriset är beräknat efter de priser på material och kostnader för arbetslöner som nu gälla och reservation är gjord för de ändringar som kunna uppstå under byggnadstiden utom varvets kontroll. Fartyget skall enligt offerten levereras provkört och slutbesiktigat vid kaj i Kristinehamn den 1 april 1953. Beträffande ombyggnad av Elba I har samma varv offererat inmontering av en 8-cylindrig Scania-Vabis marindieselmotor typ D 813 med 115 mm cylinderdiameter och 136 mm slaglängd försedd med erforderliga anordningar jämte ett oljemanövrerat backslag för ett pris av 34.000 kronor. För de arbeten som skola utföras på färjan i samband med utbyte av ångmaskineriet mot motormaskineri har varvet preliminärt beräknat kostnaden till 19.000 kronor. Varvet beräknar tre månaders arbetstid för utförandet av ifrågavarande arbeten och beräknar kunna leverera färjan i slutet av november månad om densamma kommer varvet tillhanda i slutet av augusti månad. Med ledning av ifrågavarande anbud skulle sålunda den nya motorbåten kosta 145.600 kronor och ombyggnaden av Elba I 53.000 kronor. Om till dessa belopp med hänsyn till gjorda reservationer lägges ett procentuellt tillägg av förslagsvis 25 % skulle kostnaden för den nya motorbåten kunna uppskattas till 185.000 kronor och kostnaden för ombyggnad av Elba I till 65.000 kronor eller sålunda sammanlagt 250.000 kronor.

För att erhålla en uppfattning angående det ekonomiska utfallet för den händelse en ny motorbåt anskaffas och ombyggnad enligt ovan av Elba I utföres har drätselkammaren låtit stadens redare verkställa vissa jämförande kostnadsuträkningar. Kalkylen är uppgjord så att å ena sidan ställts driftkostnaderna för Elba I och Elba II med hänsyn till den trafik som förekom under säsongen 1951 och med de drivmedels-

priser för dessa båtar som då var gällande och å andra sidan har ställts drivmedelskostnaden för en ny motorbåt och Elba I omändrad till motordrivet fartyg. Till grund för beräkningen av drivmedelskostnaden härvidlag har legat kostnaden för drift av M/s Björnön under 1951. Med koleldat ångmaskineri, som för närvarande förekommer på Elba I, kostar drivmedel per dag 133 kronor 40 öre. Med motordrift uppgår drivmedelskostnaden per dag till 40 kronor 77 öre. En omändring av Elba I från ångmaskineri till motordrift skulle således medföra en inbesparing per dag av kronor 92: 63. Beträffande Elba II som skulle utbytas mot den nya motorbåten har denna färja försetts med oljeeldat ångmaskineri. Drivmedelskostnaden per dag uppgår med detta maskineri till kronor 76: 52. Skulle Elba II ersättas med den nya motorbåten blir drivmedelskostnaden per dag i stället kronor 40: 77, sålunda en besparing per dag av kronor 35: 75. Genom att anskaffa en ny motorbåt och insätta motormaskineri på Elba I kan man vidare inbespara en maskinist, en pollettpojke under fyra månader, avlösare under maskinisternas fridagar, halva varvsvistelsen jämte vissa drivmedelsinbesparingar under varvsvistelse. Sammanlagt ha dessa inbesparade medel per år beräknats uppgå till 20.100 kronor. Då som av ovanstående framgår, kostnaden för anskaffande av ny motorbåt och för omändring av Elba I beräknas uppgå till cirka 250.000 kronor, skulle de inbesparade drivmedelskostnaderna och personalkostnaderna på 20.100 kronor motsvara en förräntning av nedlagt kapital på i runt tal 8 %. Härtill kommer minskade årliga underhållskostnader. I kalkylerna har icke räknats med någon inkomst vid försäljning av Elba II. Det torde emellertid vara ställt utom tvekan att förutom skrotvärdet på färjan en viss ersättning kan erhållas för det nya oljeeldningsaggregatet. Anslagsbehovet för den nya båten och omändringen av Elba I skulle sålunda kunna komma att något minska men drätselkammaren har icke vågat i det fallet räkna med något bestämt belopp. Upplysningsvis kan emellertid nämnas, att för den händelse Stockholms Ångslups AB skulle ha verkställt ombyggnad av Elba I man hade tagit Elba II som dellikvid och därvid räknat ett värde av färjan på 22.000 kronor.

Med hänvisning till vad sålunda anförts får drätselkammaren hemställa att stadsfullmäktige ville besluta

att bemyndiga drätselkammaren att beställa ett nytt motordrivet fartyg för trafik huvudsakligen på hästholmarna, att låta omändra ångfärjan Elba I till motordrivet fartyg och att försälja ångfärjan Elba II,

att för inköp av det nya motorfartyget anslå 185.000 kronor och för ombyggnad av Elba I 65.000 kronor eller tillhopa 250.000 kronor samt

att anslaget i fråga skall täckas av Västerås stads trafikfond.

Nr 86. Val av ombud att representera staden vid Sveriges Kommunalekonomiska förenings ordinarie föreningsstämma innevarande år.

Beredningsutskottet har i skrivelse den 9 april 1952 anfört följande:

I en till stadsfullmäktige ställd skrivelse har Västerås stad såsom medlem av Sveriges Kommunalekonomiska Förening, vilken numera biträder med den kommunala

revisionen, kallats till föreningens andra ordinarie föreningsstämma som hålles i Kiruna den 27 och 28 juni 1952.

Medlem företrädes vid stämman av ett befullmäktigat ombud, som äger utöva medlemmens rösträtt. Dessutom må även medlemmen utse en observatör som äger rätt att deltaga i överläggningarna men ej att framställa yrkande eller deltaga i beslut.

Vid föreningsstämman kommer bland andra frågor att behandlas frågan om ansvarsfrihet för 1951 års förvaltning.

Beredningsutskottet anser icke erforderligt att staden sänder någon observatör till stämman. Däremot torde vara lämpligt att en ersättare för ombudet utses att rycka in vid förfall för det sistnämnda.

Utskottet föreslår i anledning härav stadsfullmäktige besluta

att till stadens ombud vid ifrågavarande föreningsstämma utse stadsrevisionens ordförande, förmannen Karl Engdahl, med revisionens vice ordförande, revisorn Gösta Holmén såsom ersättare.

Nr 87. Val av kommunal förtroendeman.

Beredningsutskottet har i skrivelse den 9 april 1952 anfört följande:

I den av stadsfullmäktige den 29 maj 1947 tillsatta kommittén för utredning av frågan om lämpliga lokaler för hantverkare och småindustriidkare har såsom ledamot fungerat tapetserarемästaren Gustaf Lindström, som numera avlidit.

I anledning härav får beredningsutskottet föreslå stadsfullmäktige besluta

att till ny ledamot efter herr Lindström i nämnda kommitté utse smidesfabrikören Magnus Holm, här i staden.

Västerås 1952. Vestmanlands Läns Tidnings AB tryckeri

Nr 88. Förslag till nybyggnad inom kvarteret Nimrod.

Styrelsen för stadens tekniska verk har i skrivelse den 29 mars 1952 anfört följande:

De lokaler Tekniska Verkens serviceavdelningar, dvs. mätarjusteringsavdelningarna vid samtliga verk samt elverkets underhålls- och nybyggnadsavdelningar och förråd, har till sitt förfogande, utgöras av några äldre kvarstående byggnader och skjul från gamla gasverket samt gamla gasverkets kontorsbyggnad. Lokalerna ha länge varit alldeles otillräckliga och olämpliga, och det är nu en nödvändighet att något omedelbart göres till förbättrande av förhållandena. Frågan bör ses mot bakgrunden av särskilt elverkets omsättningstillväxt. År 1951 uppgick elverkets totala kraftomsättning till cirka 60 milj. kWh. År 1940 t. ex. var motsvarande siffra cirka 14 milj. kWh, och år 1935 cirka 7 milj. kWh. Den årliga omsättningsökningen kommer de närmaste åren att bli av samma storlek som totala omsättningen i slutet på 30-talet. Även om servicearbetet för distributionen icke växer i tillnärmelsevis samma proportion som omsättningen, ökas dock dessa arbetsuppgifter i avsevärd grad för varje år. Bristen på lokaler försvårar och fördyrar i växande grad underhållet av distributionsanläggningarna och medger icke längre drägliga arbetsförhållanden för de anställda arbetarna, som nu uppgå till ett 60-tal. Det kan anföras, att driftkostnaderna för berörda avdelningar nu uppgå till nära en milj. kronor per år. Möjligheter till effektivare organisation kan medföra avsevärda besparingar, vilka växa med varje år.

Nya lokaler måste vidare anskaffas för fördelningsställverk för centrala staden, transformatorstation för de kringliggande kvarteren och manövercentral (kontrollrum) för högspänningsnätets mottagningsstationer. Ställverket och transformatorstationen ifråga äro för närvarande inrymda i kontorsbyggnadens källarlokaler, där de anordnades för cirka 10 år sedan. Placeringen där var avsedd som ett provisorium för 10 à 15 år framåt. Apparatutrustningen i ställverket är till största delen 20—25 år gammal och fyller icke nu nödvändiga krav på driftsäkerhet. Särskilt gäller detta brytförmågan hos brytarna med hänsyn till kortslutningseffekten i nätet. Belastningsökningen har gått snabbare än vad man för 10 år sedan hade anledning räkna med. En upprustning måste ske inom kort för att möta de växande kraven. Stadens högspänningsnät har hittills matats från en punkt, nämligen Västerås Kraftverk. Nätets ökade utsträckning och den växande belastningen har nödvändiggjort ytterligare en inmatningspunkt, vilken nu är under utförande, nämligen Västerås västra mottagningsstation, belägen norr om Andelsslakteriet. Inom få år kommer ytterligare en mottagningsstation att erfordras med belägenhet söder om Finnslätten för tillgodoseende av kraftbehovet inom de snabbt tillväxande östra stadsdelarna. Dessa mottagningsstationer böra samtliga kontrolleras och manövreras från en central punkt och härför planeras ett kontrollrum i anslutning till verkets övriga driftavdelningar och ingenjörskontor.

En fråga av delvis annan art men av stor angelägenhetsgrad, som bör bringas till lösning, är allmänhetens behov av upplysning och rådgivning beträffande apparat-

anskaffning. Nya el- och gasdrivna bruksföremål för hushåll, hantverk, industri m. m. komma ständigt i marknaden och representera för abonnenterna stora penningbelopp i anskaffningskostnader. Praktiskt taget samtliga landets större el- och gasverk ha funnit det nödvändigt och berättigat att inrätta utställnings- och rådgivningscentraler, som handledning för allmänheten vid val av apparattyper för olika behov. Nyanskaffningen av förbrukningsapparater utgör underlaget för verkets omsättningsökning och därmed inkomstökning. Felinvesteringar vid apparatval innebär kapitalförstöring och minskat förtroende hos allmänheten för el och gas som verksam faktor för hemmens och industriens standardhöjning. Det är mycket svårt för förbrukarna att i den väldiga flora av nykonstruerade apparater som presenteras i marknaden välja det rätta. Från abonnenternas sida får det betraktas som ett berättigat krav att de distribuerande verken tillhandahålla all den sakkunniga handledning vid apparatval som är möjlig. Hittills har i brist på lokaler mycket litet kunnat uträttas härvidlag.

I den dispositionsplan för bebyggelsen inom kvarteret Nimrod som fastställts av stadsfullmäktige har i den nordöstra delen utrymme planerats för Tekniska Verkens ovan berörda lokalbehov, varvid förutsatts att genom överbyggnad av den innanför gatuhusen belägna gården förråds- och verkstadsutrymmen skulle erhållas. Sedan flera år tillbaka har inom verken planer för denna utbyggnad bearbetats. Styrelsen har nu låtit arkitekten Sven Ahlbom utarbeta mera definitiva skisser för ifrågavarande utbyggnad, varvid hänsyn tagits till framtida anslutning till väster därom inom samma kvarter och kvarteret Nestor planerade förvaltningsbyggnader. De för Tekniska Verken planerade byggnaderna utgöras av en 50 m lång och 14 m bred huvudbyggnad mot Munkgatan samt en 30 m lång och 12 m bred flygelbyggnad mot Sturegatan. Huvudbyggnaden mot Munkgatan planeras få sex våningars höjd utom källarvåningen och flygelbyggnaden mot Sturegatan tre våningars höjd utom källarvåningen. Därtill kommer en överbyggd gård med källarvåning med sammanlagt cirka 900 m² golvareal i varje plan. Av de lokaler, som här erhållas, disponeras i stort sett källarvåningen och bottenvåningen samt i viss utsträckning våningen en trappa upp för Tekniska Verkens behov. Vissa för butiker lämpliga utrymmen mot Munkgatan kunna dock disponeras för uthyrning. De högre upp belägna våningarna kunna disponeras för annat ändamål, varom mera nedan. I källarvåningen planeras i första hand utrymmen för transformatorstation och ställverk samt skyddsrum, vilka utrymmen samtliga förses med förstärkt takkonstruktion. I källarvåningen förlägges även omklädningsrum och matsal för arbetarna. Största delen av källarvåningen disponeras dock för elverkets förråd samt garage för utryckningsfordon. Plats kan därvid även erhållas för en mindre föreläsningssal att användas i första hand vid verkens matlagningsdemonstrationer men även för tillfällig uthyrning. Vissa källarutrymmen bli därjämte disponibla till förvaringsutrymme för hyresgästerna.

I bottenvåningen erhålles mot Munkgatan lämpliga lokaler för en rådgivningsbyrå med apparatutställning samt dessutom affärslokaler för uthyrning. Innanför dessa lokaler med takljus från den överbyggda gården placeras elverkets förråd för småmaterial med utlämningsdisk och i anslutning till denna en monteringsverkstad för elverket. I flygeln mot söder förutses lokaler för gas- och vattenmätarjusteringen samt mot Sturegatan kontorsrum för verkmästare och förmän. Med hänsyn till takhöjd och ljusförhållanden få de nämnda lokalerna mycket fördelaktigt utförande. Lokalerna bli även mycket bekvämt tillgängliga för ut- och intransport av materiel. Till såväl källarplanet som bottenplanet har man möjlighet att köra in direkt med bil, och en varuhiss förutses för transport mellan dessa plan samt ev. även för varu-

transporter till högre belägna våningar. Elverkets mätarjustering placeras en trappa upp i flygelbyggnaden mot Sturegatan.

På tomten ifråga finnes nu gamla busstationens lokaler, gasverkets gamla apparathus och gasverkets gamla kontor. Samtliga dessa byggnader ha ett i detta sammanhang betydelselöst värde. Gasverkets gamla kontor kan dock ej rivas förrän nya lokaler för däri inrymda avdelningar tillkommit. De verksamheter, som där äro inrymda, nämligen elverkets mätarjustering och utrymmen för elmontörerna kunna ej ens tillfälligt stoppas och andra lokalmöjligheter saknas helt. Den planerade nybyggnaden måste därför utföras i två etapper, varav etapp 1 omfattar huvudbyggnaden mot Munkgatan och den överbyggda gården och etapp 2 flygelbyggnaden mot Sturegatan. Etapp 1 kan utföras medan gasverkets gamla kontorsbyggnad står kvar. Etapp 2 kan därefter utföras sedan i nämnda byggnad befintliga avdelningar överflyttats till de nya lokalerna och den gamla byggnaden rivits.

En särskild fråga utgör dispositionen av de lokaler, som äro belägna en trappa upp och högre i huvudbyggnaden mot Munkgatan. Denna byggnad kommer en gång i framtiden att bilda anslutning till väster därom inom samma kvarter planerade administrationsbyggnader. Man kan icke helt bortse från den omständigheten att på längre sikt byggnaden mot Munkgatan kan komma att utgöra en värdefull reserv för stadens behov av administrationslokaler. Även om detta synes ligga mycket långt fram i tiden bör dock byggnadens konstruktion och användning vara sådan att allt för stora ombyggnadsarbeten ej behöva företagas vid sådant tillfälle. Om den helt disponeras för bostadslägenheter kunna av flera anledningar dessa synpunkter ej tillgodoses. Ett övervägande av dessa problem har lett till ett förslag att konstruera huset i stort sett som en administrationsbyggnad med ett bärande betongskelett och lätta flyttbara mellanväggar. I en så konstruerad byggnad kan lämpligen inplaceras enkelrum för bostadsändamål, och det nu uppgjorda förslaget går ut på att huvuddelen av utrymmena disponeras för detta ändamål. Byggnadens bredd, 14 m möjliggör att rummen ordnas kring en central gång med tillopp från tvenne trappor försedda med hiss. Varje rum utrustas med garderob, tvättrum med wc och s. k. kokskåp placerade inåt mot centrala gången. I varje plan inredes dessutom gemensamma badrum. I viss utsträckning kan även inplaceras lägenheter och dubbletter eller rum med kokvrå.

Ett verkligt behov av familjebostäder föreligger att användas som tjänstebostäder för den del av elverkets montörspersonal som har beredskapstjänst för tillsyn av verkets distributionsanläggningar. Det är av största vikt att utryckningar kunna ske snabbt vid ledningsfel. Detta är ej möjligt att arrangera om personalen ifråga bor spridd över hela stadsområdet. Förutom tidspillan är det även för vederbörande montörer besvärligt att nattetid och ofta under svåra väderleksförhållanden ta sig ned till arbetsplatsen vid utryckning om avståndet från bostaden är stort, och detta avstånd ökas alltmer med stadens tillväxt. Förhållandet har lett därhän att montörerna numera kräver att utryckningsvagnen skall parkeras vid deras bostäder nattetid; något som medför många olämpliga konsekvenser. Det har därför länge varit ett önskemål att söka åstadkomma ett visst antal tjänstebostäder belägna i anslutning till arbetslokalerna. Detta behov har man i nybyggnadsförslaget sökt tillgodose genom att i huvudbyggnaden mot Munkgatan helt disponera översta (6:te) våningen för tjänstebostäder av lämplig typ. Även i övriga våningsplan kan i denna byggnad familjebostäder anordnas vid västra trappuppgången. I flygelbyggnaden mot Sturegatan (utbyggnadsetapp 2) kan även lämpligen familjebostäder inläggas i tredje och eventuellt andra våningen. Det senare förutsatt att elmätarjusteringen kan inplaceras på

annat sätt, vartill vissa alternativa förslag föreligga. Styrelsen har icke i detalj tagit ställning till dispositionen av de lokaler som förutses för bostadsändamål utan avser att vid detaljutformningen göra detta i samråd med de stadens myndigheter som handlägga regleringen av bostadsfrågor.

Uppvärmningen planeras ske från gemensam värmecentral för förvaltningsbyggnaderna i kvarteren Nimrod och Nestor. Skulle byggnaden komma till stånd innan denna stora värmecentral kommit i drift finnes möjlighet att provisoriskt ordna uppvärmningen genom förstärkning av värmecentralen för Tekniska Verkens kontorsbyggnad.

De planerade nybyggnaderna sådana de framgå av nu uppgjorda byggnadsskisser överensstämma icke helt med den för området fastställda stadsplanen. Så är ej heller fallet med det förslag som uppgjorts betr. planerade förvaltningsbyggnader väster om byggnaden mot Munkgatan. Avsikten är att vidtaga vissa justeringar. Samråd har skett med stadsarkitektkontoret, som är införstått med de föreslagna ändringarna i vad de beröra här föreslagna nybyggnader. Ritningsförslagen komma att snarast underställas byggnadsnämndens prövning.

En av Byggnadstekniska byrån upprättad preliminär kostnadsberäkning ger vid handen att kostnaderna för utbyggnaden enligt etapp 1 uppgår till cirka 2 milj. kronor. Därav belöpa cirka 600.000 kronor på lokaler för Tekniska Verkens eget behov och cirka 1,4 milj. kronor för lokaler för uthyrning inkl. ev. tjänstebostäder. En preliminär inkomstkalkyl visar även att Tekniska Verken med den föreslagna dispositionen av byggnaderna erhåller egna lokaler till rimligt pris.

Därest stadsfullmäktige finner, att de här föreslagna nybyggnaderna och deras disposition för olika ändamål kan i princip godkännas är det styrelsens avsikt att låta utarbeta ritningar och arbetsprogram och på basis härav införskaffa kostnadsförslag så att de verkliga kostnaderna kunna fastställas samt därefter för stadsfullmäktige framlägga definitivt byggnadsförslag med anslagsäskande samt förslag till finansiering.

Med åberopande härav hemställer styrelsen, att stadsfullmäktige ville besluta

att i princip godkänna föreliggande preliminära förslag till nybyggnad inom kvarteret Nimrod samt

att bemyndiga styrelsen att låta upprätta definitiva ritningar och införskaffa kostnadsanbud som underlag för senare framställning till stadsfullmäktige i byggnadsfrågan.

Drätselkammaren har i häröver den 2 maj 1952 avgivet utlåtande anfört följande:

Genom förevarande projekt skulle, såsom framgår av styrelsens skrivelse, icke blott tekniska verkens egna nu aktuella lokalfrågor lösas utan därjämte även tillgång skapas för andra lokaler, som provisoriskt kunna användas för olika behövliga ändamål.

Härtill kommer att byggnaden genom sin konstruktion kommer att kunna utgöra en reserv för mötande av verkens kommande lokalbehov.

Under nu anförda förhållanden och då utsikter till arbetstillstånd föreligga, finner drätselkammaren, som ej i princip har någon invändning mot den föreslagna planlösningen, att projektet är värt att vidare utredas.

Förslaget förutsätter enligt vad drätselkammaren inhämtat att en genomgripande stadsplaneändring för kvarteret med omgivningar måste ske och att vid dylik stads-

planeändring även frågan om Munkgatans nivå upptages till behandling. Det är drätselkammarens avsikt att hos byggnadsnämnden begära upprättande av förslag till dylika stadsplaneändringar.

Även om förslaget i dess detaljer kan behöva bliva föremål för närmare bearbetning, är det för tekniska verkens styrelse värdefullt att erhålla stadsfullmäktiges principuttalande över förslaget.

Drätselkammaren tillstyrker med anledning härav stadsfullmäktige

att besluta i enlighet med styrelsens hemställan.

Nr 89. Anslag för vägbank mellan Hamre och Östra holmen.

Drätselkammaren har i skrivelse den 2 maj 1952 anfört följande:

Redan år 1935 diskuterades inom drätselkammaren ett av byggnadskontoret upprättat förslag till förbindelse mellan fastlandet vid Hamre och Östra holmen genom anläggande av en vägbank.

Förslaget, som då icke föranledde någon åtgärd, återupptogs till handläggning under år 1947, då man ånyo inom drätselkammaren diskuterade denna tanke. Syftet med förslaget var dubbelt. Å ena sidan ville man tillskapa en landförbindelse mellan fastlandet och Östra holmen i ett enkelt och mindre kostnadskrävande utförande, å andra sidan öppnade sig genom projektet möjligheten att göra sig av med de stora mängder lös lera, som erhölles vid grundschaktningarna för nybyggena. Drätselkammaren begärde och erhöll den 13 augusti 1947 tillstånd av Österbygdens Vattendomstol att anlägga en dylik vägbank. Avsikten är att genom banken upptaga en 6 meter bred kanal för att åstadkomma erforderlig vattencirkulation och för att möjliggöra passage för småbåtar.

Drätselkammaren beviljade den 17 januari 1952 ett belopp av 10.000 kronor av årets skatteanslag för anläggande av gator och vägar. Beloppet avsåg ett första påbörjande av arbetet.

I det arbetsprogram för årets gatuarbeten av anläggningsanslaget vilket ursprungligen framlagts för drätselkammaren, hade upptagits ytterligare ett belopp av 50.000 kronor för de arbeten å banken, vilka beräknades komma till utförande under detta år. Vid behandlingen av programmet fann drätselkammaren emellertid med hänsyn till arbetets karaktär och andra omständigheter, att detta belopp icke borde belasta anläggningsanslaget utan att särskilt anslag härför borde begäras av stadsfullmäktige.

Kammaren hemställer därför om ett anslag å 50.000 kronor för ändamålet att täckas av årets reservationsanslag till stadsfullmäktiges förfogande för oförutsedda utgifter.

Det bör påpekas, att redan beviljade medel 10.000 kronor jämte nu ifrågavarande anslag å 50.000 kronor icke torde förslå till arbetets fullbordande. Ytterligare något anslag torde därför komma att behövas för sista etappen av arbetet och kommer anslag härför att i sinom tid begäras antingen i samband med budgeten eller i särskild ordning.

Då det ur de synpunkter, vilka ovan angivits, måste anses välmotiverat att vägbanken kommer till stånd, får drätselkammaren tillstyrka stadsfullmäktige besluta

att för fortsatta arbeten under år 1952 avseende vägbank mellan Hamre och Östra holmen anvisa ett anslag å 50.000 kronor samt

att härav föranledd utgift skall bestridas av i årets stat upptaget reservationsanslag till stadsfullmäktiges förfogande för oförutsedda utgifter.

Nr 90. Anordnande av soptipp i skogsområdet öster om Lugna gatan samt uppförande av byggnad för renhållningsverket m. m.

Drätselkammaren har i skrivelse den 2 maj 1952 anfört följande:

Sedan stadsfullmäktige den 24 februari 1949 anvisat anslag för studiebesök i Förenta Staterna i avsikt att tillgodogöra staden de erfarenheter och de metoder, som där utvecklats i fråga om undanskaffande av sopor och avfall, tillsatte drätselkammaren, lantegendomsnämnden och styrelsen för tekniska verken en gemensam kommitté för utredning av denna fråga.

Till ledamöter i kommittén utsågos för drätselkammaren kammarens ordförande, byggmästaren Fritz Eklund och byggnadschefen Schiött, för lantegendomsnämnden, nämndens ordförande statens lantbruksingenjör H. Welin-Berger och dåvarande jordbruksförvaltaren Ivar Kjellberg samt för styrelsen för tekniska verken styrelsens ordförande, bostadsförvaltaren Gustaf Olsson och överingenjören John Sintorn.

Kommittén har verkställt utredningen med sikte på möjligheterna att tillämpa även andra metoder än de amerikanska.

Såsom resultat av utredningen har kommittén framlagt ett betänkande vari bl. a. föreslås anläggande av en avstjälpningsplats för sopor i skogsområdet öster om Lugna gatan för en kostnad av 50.000 kronor samt uppförande av en byggnad för renhållningsverket och i viss mån även för byggnadskontorets behov på byggnadskontorets förrådsgård till en kostnad av 250.000 kronor.

Kommitténs betänkande är så lydande:

År 1950 tillsatte Drätselkammaren, Lantegendomsnämnden och Styrelsen för Tekniska verken en gemensam kommitté för att utreda frågan om kvittblivning av sopor samt slam från avloppsreningsverket och kommittén får härmed efter slutfört utredningsarbete överlämna följande redogörelse och förslag:

I detta ärende ha tidigare redovisats en del synpunkter nämligen i skrivelse från Lantegendomsnämnden och från Styrelsen för Tekniska Verken av den 1/2 1949 till drätselkammaren, S. F. handlingar, serie A, nr 29, år 1949.

Enligt beräkningar från renhållningsverket kan maximikvantiteten sopor och avfall per dag för närvarande uppskattas till ca 40 ton. Med hänsyn till att sopmängden ökas relativt snabbt bör en anläggning av varaktig karaktär för kvittblivning av sopor planeras och utbyggas så att kapaciteten kan ökas till omkring det dubbla eller 75 à 100 ton sopor och avfall per dygn.

Största dygnskvantiteten rötat slam från reningsverket utgör f. n. ca 20 ton med en vattenhalt av omkring 95 %. Reningsverket har emellertid f. n. otillräcklig kapacitet. Härtill kommer att det inom kort måste utbyggas för höggradig rening. En anläggning för kvittblivning av slammet med en beräknad livslängd av ca 25 år bör därför planeras för en flerdubbelt större slammängd. Preliminärt har räknats med en största slammängd av ca 100 ton/dygn vid ca 95 % vattenhalt eller ca 25 ton/dygn om slammet avvattnas till 65 à 70 % vattenhalt.

Gjorda överväganden ha lett till att följande 3 alt. för kvittblivning av sopor och avfall samt avloppsslam ansetts kunna komma ifråga, nämligen:

1. Förbränning i ugn.
2. Malning och kompostering enligt Dano-metoden.
3. Uppläggning i kontrollerad tipp.

Vid alternativ 1 och 2 kan behandling av sopor och avfall resp. avloppsslam ske antingen i gemensam anläggning eller i skilda anläggningar. Vid alternativ 3 kan man visserligen tänka sig att transportera kloakslammet till en soptipp men ett dylikt förfarande medför inga fördelar. I stället bör avloppsslammet omhändertagas separat.

Latrinet från fastigheter utan wc:n omhändertages för närvarande av stadens lantbruk som komposterar detsamma för gödningsändamål. Med hänsyn till att mängden latrin undan för undan minskar saknas anledning att vidtaga några ändringar i detta förfarande. De anläggningar, som behöva utföras för upptining och tvättning av latrinkärlen komma att redovisas nedan.

Utförda undersökningar beträffande sammansättningen hos sopor och avfall, deras askhalt, fuktighet, värmevärde m. m. ge vid handen, att med hänsyn härtill intet hinder föreligger för tillämpning av vilket som helst av ovan angivna alternativ. Dock får man räkna med, att om alternativ 1 eller 2 kommer till utförande, det blir nödvändigt, att aska och slagg från värmeledningspannor uppsamlas separat och föres direkt till tipp.

Alternativ 1.

Av förekommande ugnstyper anser kommittén att den av firman Nichols i New York konstruerade enhärdsugnen med roterande skrapa vara avgjort överlägsen. Denna ugn har hittills ej kommit till utförande i Sverige men dominerar numera helt i Amerika särskilt beträffande mindre anläggningar.

Från firma Nichols har inhämtats preliminärt förslag med kostnadskalkyl på en anläggning med Nicholsugn. Nichols har förklarat, att med hänsyn till den stora kvantiteten avloppsslam det icke är lämpligt att bygga en kombinerad ugn för förbränning av sopor och slam. Däremot kan med fördel en separat flerhärdsugn för förbränning av slammet installeras i ugnsanläggningen, varvid vissa delar av anläggningen kunna utföras gemensamma. För förbränningen av sopor och avfall ha firman föreslagit tvenne enhärdsugnar vardera med en kapacitet av ca 136 ton per dygn. På 8 timmar kan alltså en sådan ugn avverka 44 ton. Gjorda prov ha emellertid visat, att ugnen äger en avsevärd överkapacitet, detta isynnerhet om vattenhalten ligger gynnsamt till. Man kan då tänka sig att omedelbart endast installera en ugn men utföra byggnaden så, att ytterligare en ugn kan installeras i densamma. Man måste räkna med, att denna andra ugn kommer att behövas inom en relativt snar framtid, varför i en kalkyl på längre sikt båda ugnarna böra medtagas.

Som nedan angives synes möjlighet föreligga att behandla avloppsslammet i öppna torkgårdar under ett antal år framåt. Med hänsyn härtill medtages för närvarande

ej ugn för slamförbränning i kalkylen. Planering av förbränningsanläggningen bör dock ske på sådant sätt, att slamförbränningsugn senare kan tillbyggas.

Vid bedömning av frågan om en förbränningsanläggnings placering har man att taga hänsyn dels till hygieniska och dels transporttekniska synpunkter. Ur transportsynpunkt når man bästa resultatet om anläggningen placeras nära centrum av det område, varifrån soporna hämtas. Askan efter förbränningen måste borttransporteras till tipp. Då askmängden utgör endast 12—15 viktsprocent av soporna spelar denna transportkostnad mindre roll. Av hygieniska skäl bör anläggningen ej placeras inom eller intill ett bostadsområde och helst ej heller allt för nära intill industri- eller affärsbyggnader av ur hygienisk synpunkt känslig karaktär. En inventering av de möjligheter som föreligga ger vid handen, att inom det nuvarande bebyggelseområdet endast platsen sydväst om avloppsreningsverket mot Mälaren kan komma ifråga. På detta område finnes redan förut anläggningar av ur hygienisk synpunkt ungefär samma karaktär. Det gäller därvid att planera för områdets ianspråktagande på sådant sätt, att man inte hämmar framtida utbyggnad av reningsanläggningarna för avloppsvattnet. Detta är möjligt, men det är av största vikt, att andra industrianläggningar icke tillåtas bli placerade så nära intill avfallsugnarna eller reningsverkets anläggningar att hygieniska besvärligheter uppstå eller att området för dessa anläggningars framtida utvidgning beskäres.

En annan anledning varför en förbränningsugn bör placeras i anslutning till avloppsreningsverket är, att möjlighet då skapas att tillgodogöra sig den överskottsvärme som alstras. I frågans nuvarande läge är det mycket svårt att få någon överblick av det ekonomiska värdet och detta värde har ej heller medtagits i kalkylerna.

Skulle en förläggning i anslutning till avloppsreningsverket ej visa sig möjlig blir man hänvisad att uppsöka lämplig plats utanför bebyggelseområdet. En sådan förläggning medför avsevärt högre årskostnader på grund av fördyrade transporter.

En preliminär uppskattning av kostnaderna för en förbränningsanläggning med tvenne Nichols enhärdsugnar, vardera med en kapacitet av 44 ton sopor per 8 timmars skift och utrustad med inbyggd binge, där soporna kunna tippas från bil, samt traverskran för upplastning till ugnarna, slutar på ca 1,5 milj. kronor. Årskostnaderna inklusive ränta och amorteringar beräknas uppgå till ca kronor 150.000: —. Det omedelbara kapitalbehovet kan beräknas bli något lägre eller ca 1 milj. kronor om till en början endast 1 ugn installeras.

Om anläggningen även kompletteras med en flerhärdsugn för förbränning av avloppsslam samt vakuumfilteranläggning för avvattning av slammet kan anläggningskostnaden approximativt beräknas stiga till ca 2,5 miljoner kronor och årskostnaden till ca kronor 250.000: —.

Alternativ 2.

Från Dano Ingeniörsforrettning och Maskinfabrik, Köpenhamn, har ett preliminärt förslag till en anläggning för framställning av kompost ur sopor, stadsavfall och avloppsslam erhållits. Firman har erbjudit en s. k. konverteringsanläggning för 40 ton sopor per 8 timmars skift så dimensionerad, att ett roterande silo för lagring och förbehandling av avfallet kan arbeta tillsammans med 2 st. egsétorer (granulerings- och homogeniseringsmaskiner), vardera med en kapacitet av 40 ton per 8 timmars skift. Omedelbart skulle en egsétor installeras och komplettering med ytterligare en skulle ske när avfallsmängden växer över 40 ton per dag. Vid en kalkyl på längre sikt bör man dock räkna med en komplett anläggning med 2 egsétorer.

En Dano-anläggning kräver betydande plats för uppläggning och lagring av kompostprodukter. Ur hygieniska synpunkter är det ej möjligt att förlägga densamma i direkt anslutning till nuvarande eller blivande bebyggelse av något slag. Lämpligaste placering synes vara i närheten av Malma gård eller möjligen i skogsområdet öster om Lugna gatan.

Dano-anläggningen kan kompletteras med maskineri för inblandning av avloppsslam i komposten. Slammet måste då först avvattnas och Danofirman föreslår, att detta sker med vakuumfilter. En tänkbar möjlighet är dock att åtminstone till en början utföra avvattningen på öppna torkbäddar. Vilken avvattningsmetod som än väljes måste slammet på något sätt transporteras från avloppsreningsverket till Danoanläggningen. Sker avvattningen vid reningsverket får slammet transporteras med bil. Förlägger man åter avvattningen i anslutning till Dano-anläggningen kan slammet transporteras i rörledning. Vilken metod som bör väljas får senare göras till föremål för en ekonomisk utredning.

De mängder kompost man med denna metod kan framställa blir avsevärda. Utan tvekan kan komposten bli av värde, i första hand för handelsträdgårdar och vid iordningställande av trädgårds- och parkområden inom staden. Möjligen kan även avsättning för jordbruksändamål påräknas. Hittills gjorda erfarenheter har dock givit vid handen, att det ekonomiska utbytet av kompostförsäljningen inte är något att räkna med på kreditsidan i en driftskalkyl. Försäljningsinkomsterna torde i stort sett kunna täcka kostnaderna för borttransport av komposten från upplagsplatsen.

Kostnaderna för en Dano-anläggning med en kapacitet av ca 80 ton per 8 timmars skift, inberäknat byggnader, transportanordningar, elektrisk anläggning, vägar samt personalrum, beräknas uppgå till ca 1,4 milj. kronor. Årskostnaden är svår att närmare överblicka. Det är sannolikt att ett maskineri av denna art blir utsatt för stark förslitning och kommer att dra stort underhåll. Uppskattningsvis kunna årskostnaderna beräknas bli 175.000—200.000 kronor.

Vid en jämförelse mellan alternativ 1 och 2 måste hänsyn tagas till de ökade transportkostnaderna vid alternativ 2 genom anläggningens placering längre bort från bebyggelse. I någon mån motväges dessa kostnader av kostnaderna för borttransport av askan vid alternativ 1. Ett något så när riktigt begrepp om kostnadsskillnaden kan endast ernås genom ett detaljerat studium av transportvolymen i tonkilometer vid respektive alternativ. Uppskattningsvis torde merkostnaderna vid alternativ 2 röra sig om 10.000—20.000 kronor per år vid nuvarande avfallsmängd.

Det är en känd regel att varje anläggning för kvittblivning av avfall och avloppsslam blir oproportionerligt mycket dyrare per ton beräknat vid behandling av små mängder än i större anläggningar. Inför de kostnader som såväl alternativ 1 som 2 medföra, har kommittén funnit det väl motiverat att söka nå en tillfredsställande lösning av frågan utan att tillgripa dyrbara maskinella anläggningar. För sopor och avfall kan ett okontrollerat tippningsförfarande inte godtagas ur hygienisk synpunkt. En kontrollerad tipp av vanlig Bradford-typ medför å andra sidan rätt betydande driftskostnader.

Dessa överväganden har lett till ett förslag till en om icke definitiv lösning i frågan så dock en lösning, som medgiver att större investeringar kunna uppskjutas åtminstone ett 10-tal år framåt i tiden, nämligen:

Alternativ 3:

Inom skogsområdet öster om Lugna gatan mellan denna och Lunda gård finnes ett

par lågt belägna dalgångar, delvis bestående av icke skogbärande kärrmark, där med fördel uppfyllnad skulle kunna ske. Avståndet från Lugna gatan är 500—700 meter och lika stort är avståndet från blivande planerad bebyggelse. Här finnes möjlighet att anordna en kontrollerad tipp och utrymmet bör vara tillräckligt för åtminstone ett 10-tal år framåt. En kontrollerad tipp kan med enkla medel uppläggas på sådant sätt att sopor av alla slag tömmes ovanpå tippen, varefter dessa medelst en bandtraktor med schaktblad eller en caterpillar skjutes ut. Tippens höjd kan lämpligen vara 2—3 meter. Bandtraktorn komprimerar och söndermal tippens översida så, att fast mark bildas omedelbart och bilarna obehindrat kan köra ända ut på tippens kant. Tippens frontlinje kan hållas relativt smal, ca 20 m, och sidorna saneras med jord från schakter eller annat ur hygienisk synpunkt lämpligt material. Tippen kan normalt skötas av en man och anläggningskostnaderna beräknas till ca 50.000 kronor inklusive planeringsmaskin. Årskostnaden uppgår till ca 25.000 kronor.

En tipp av exakt liknande typ finnes i Örebro, där ett sankt område intill Hjälmaren utfylles. Trots att detta ligger på öppen ej skogbevuxen terräng är den ur hygienisk synpunkt fullt tillfredsställande. På den här föreslagna platsen kommer den att ligga inbäddad i skog, vilket är en fördel. Om därtill täckning med jord sker ovanpå tippen torde skogen kunna återplanteras ganska snart.

Behandling av avloppsslam kan vid samtliga alternativ ske vid avloppsreningsverket antingen genom avvattning å öppna torkgårdar eller medelst vakuumfilter.

Den utbyggnad av avloppsreningsverket som måste ske snarast möjligt planeras för en folkmängd av 90.000 personer, vilket beräknas motsvara behovet för 15 à 20 år framåt. Denna storlek svarar mot dimensioneringen av de pågående utbyggnaderna av vattenverket vid Hässlö. Det markområde som efter fortsatt utfyllnad av Mälaren blir tillgängligt utanför reningsverkets tomt enligt det stadsplaneförslag som för närvarande är under utarbetande medgiver utrymme för en anläggning av denna storlek. Den mark som måste hållas i beredskap för fortsatt utbyggnad om 15 à 20 år kan under tiden användas för anordnande av öppna torkbäddar för avloppsslammet. Torkbäddarna böra planeras så, att de kunna betjänas med lastmaskiner för borttagande av det torkade slammet. Detta kan därefter borttransporteras till soptippen eller uppläggas i komposter vid sidan av torkbäddarna. Efter lämplig lagringstid torde slammet bli användbart som matjord eller jordförbättringsmedel. De investeringar som behövas för dylika anläggningar äro relativt obetydliga. Ur hygieniska synpunkter behöva inga olägenheter uppstå under förutsättning att bebyggelse av permanent karaktär icke kommer till stånd omedelbart intill anläggningen. Ett skyddsbälte av 50—100 meters bredd bör därför ordnas, vilket kan användas som ändock nödvändig upplagsplats för Tekniska Verkens behov eller för plantering eller kanske helst för bådadera. I blivande stadsplan bör disposition av tillgänglig mark ske i överensstämmelse härmed.

Vid planeringen av det nya reningsverket kommer frågan om vakuumfilteranläggningens ekonomiska förutsättning i förhållande till öppna slamtorkgårdar att utredas. Området utanför reningsverket på den utfyllda marken kommer troligen i båda fallen att behövas för kompostering av slammet.

Renhållningsverkets nuvarande station för upptining och tvättning av latrinkärl är inrymd i en byggnad belägen vid Kungsängen på mark som staden överlämnat till SJ och renhållningsverket har fått anstånd med flyttning därifrån till slutet av 1952. Kommittén har funnit nödvändigt att en byggnad för detta ändamål uppföres och eftersom kärlantalet minskar med åren bör den planeras och placeras så att den med

minsta möjliga kostnad kan framdeles nyttjas för annat ändamål. En inventering av lämpliga platser har givit vid handen, att nämnda synpunkter bäst tillgodoses om byggnaden förlägges till byggnadskontorets förrådsgård öster om det nybyggda magasinet, som f. n. användes till garage. För att få en god utnyttjning av byggnaden har en viss del reserverats för byggnadskontorets räkning såsom tvätt- och omklädningsrum för chaufförer samt förmanskontor. Dessutom har i samma byggnad planerats lokaler för en betongskola. Förslaget till byggnaden har upprättats av byggnadskontoret i samråd med renhållningsverket och har kostnadsberäknats till 250.000 kronor.

Med hänsyn till ovanstående vill kommittén framlägga följande förslag:

a) En avstjälpningsplats för sopor iordningställes i skogsområdet öster om Lugna gatan. Utrymmet är tillräckligt att mottaga sopor under minst en 10-årsperiod och kostnaderna för iordningställandet av vägar, garage, manskapsbod och framdragning av elledningar samt inköp av en enklare planeringsmaskin beräknas uppgå till 50.000 kronor. Reservfrågan för planeringsmaskinen kan lösas på två sätt, antingen genom ett inköp av ytterligare en enkel maskin eller en större och dyrbarare Caterpillar, som i så fall även kan användas för andra behov. Eftersom denna maskins huvudsakliga användning kommer att bli vid Tekniska Verkens ledningsarbeten och för uthyrning synes det lämpligast att maskinen inköpes av Tekniska Verken, som redan förut har en maskinpark av liknande art. Förslag om inköp av reservmaskin kommer senare att framläggas av Tekniska Verkens styrelse eller av Lantegendomsnämnden.

Årskostnaden för avstjälpningsplatsen beräknas till 25.000 kronor.

b) Kvittblivning av slammet ordnas genom Tekniska Verkens försorg antingen genom avvattning på öppna slamtorkgårdar eller på vakuumfilter för att senare komposteras och event. försäljas eller transporteras till avstjälpningsplatsen. Frågan kommer att lösas i samråd med planeringen av avloppsreningsverkets utbyggnad.

c) En byggnad för renhållningsverkets behov och i viss mån även för byggnadskontoret uppföres å byggnadskontorets förrådsgård. Byggnaden är kostnadsberäknad till 250.000 kronor.

Kommittén hemställer, att stadsfullmäktige ville besluta

att förlägga avstjälpningsplatsen för sopor på stadens område öster om Lugna gatan, och

att för iordningställandet bevilja ett anslag på 50.000 kronor,

att låta uppföra en byggnad för renhållningsverket och i viss mån även för byggnadskontorets behov på byggnadskontorets förrådsgård, och

att härför bevilja ett anslag på 250.000 kronor.

Drätselkammaren fortsätter i skrivelsen:

Kammaren har icke funnit anledning till erinran mot det framlagda förslaget eller mot de verkställda kostnadsberäkningarna. Kostnaderna torde böra upptagas till täckning av skattemedel i 1953 års stat.

Drätselkammaren har i ärendet inhämtat yttrande från lantegendomsnämnden, tekniska verken och hälsovårdsnämnden, vilka yttranden härmed bilägges.

Lantegendomsnämndens, tekniska verkens och hälsovårdsnämndens yttranden äro så lydande:

Utdrag av protokoll, hållet vid lantegendomsnämndens i Västerås sammanträde den 8 mars 1952.

§ 23.

Föredrog ordföranden kommitterades förslag beträffande anordningar för kvittblivning av sopor och beslöt lantegendomsnämnden efter föredragning av skrivelsen att för sin del godkänna det upprättade förslaget.

Utdrag av protokoll, hållet vid styrelsens för Västerås stads tekniska verk sammanträde den 19 februari 1952.

§ 32.

Efter föredragning av en av kommittén för utredning av frågan om "kvittblivning" av sopor och slam från reningsverket avgiven redogörelse för utredningens resultat, hade styrelsen intet att erinra mot den av kommittén föreslagna provisoriska lösningen av frågan, betecknad alternativ 3.

Utdrag av protokoll, hållet vid hälsovårdsnämndens i Västerås sammanträde den 7 april 1952.

§ 100.

Drätselkammaren hade den 14 februari 1952 under § 170 i protokollet till hälsovårdsnämnden för yttrande remitterat av kommittén för undanskaffande av sopor och slam avgivet förslag till förläggning av avstjälpningsplats för sopor på stadens område öster om Lugna gatan och uppförande av byggnad för renhållningsverket på byggnadskontorets förrådsgård.

Med anledning härav har hälsovårdsnämnden besiktigat platsen för den planerade tippen, inhämtat yrkesinspektionens i andra distriktet utlåtande om arbetskupan, undersökt möjliga olägenheter av placeringen av den för renhållningsverket avsedda byggnaden och granskat ritningarna till densamma.

Efter överläggning beslöt hälsovårdsnämnden i ärendet avgiva följande yttrande.

Nämnden har ej funnit något att erinra mot placeringen av tippen. Men i likhet med yrkesinspektionen anser nämnden, att arbetskupan bör utföras så, att möjlighet till uppvärmning av mat och torkning av kläder anordnas, och att torrklosett bör finnas på platsen.

Det har ej framgått, att renhållningsverkets blivande byggnad komme att medföra sanitära olägenheter för grannar, och nämnden har sålunda intet att anmärka mot dess placering. Ej heller har nämnden funnit något att invända mot byggnadens utformning enligt plan, men vill i detta sammanhang föreslå, att i byggnaden ordnas utrymmen för en mindre sanitetsanläggning för avlusning av bohag och kläder, omfattande en cyankammare, ett avklädningsrum, ett tvättrum och ett påklädningsrum, ävensom en box för avlivning av kattor och hundar. Utrymmen härför kunna lämpligen erhållas i södra ändan av byggnaden i de med "lager av kärl" och "lackering av kärl"

betecknade rummen och ett angränsande garage. Nämnden anser detta synnerligen önskvärt och vill särskilt framhålla, att i staden förekommit fall av klädlöss, som i brist på avlusningsplats berett synnerliga svårigheter.

Vice ordföranden Berglind ville ha antecknat att han reserverade sig mot beslutet i fråga om platsen för tippen.

Med anledning härav tillstyrker drätselkammaren stadsfullmäktige besluta

att bifalla kommitténs förslag samt

att härav föranledda utgifter skola upptagas till täckning i 1953 års skattestat.

Nr 91. Yttrande över betänkande över anstaltvårdades rätt till folkpension m. m.

Länsstyrelsen har genom resolution den 17 mars 1952 till stadsfullmäktige för yttrande remitterat betänkande angående anstaltvårdades rätt till folkpension m. m.

Socialvårdsdelegerade ha i yttrande den 27 mars 1952 anfört följande:

Att förhållandena på här ifrågavarande område i vissa avseenden icke äro tillfredsställande, har länge varit uppenbart. Sålunda förefaller det avita att folkpensionärer, som ånjuta vård på vissa anstalter, bliva i tillfälle att, sedan fastställd avgift erlagts, samla kapital, samtidigt som den verkliga vårdkostnaden för vederbörande folkpensionär betydligt överstiger dennes folkpension. Detta förhållande har framför allt kommit till synes, då det gällt patienter på statens sinnessjukhus och sjukhemmen för kroniskt sjuka. Vad de kommunala vårdanstalterna eller ålderdomshemmen beträffar föreligger möjlighet att anpassa vårdavgifterna efter vårdtagarnas förmåga att betala, varför dylika situationer icke behöva uppstå. De inskränkningar som nu föreslagits i de anstaltsvårdades rätt till folkpension, komma därför endast i ringa mån att beröra primärkommunerna. I vissa situationer komma de föreslagna ändringarna dock att medföra en extra belastning på de kommunala fattigvårdsstyrelserna, exempelvis då fråga blir om utrustning med kläder och dylikt för medellösa patienter vid utskrivning från sinnessjukhus, begravningskostnader för dylika patienter och dylikt. Med nu rådande avgiftssystem har nämligen vårdtagare med folkpension i regel överskottsmedel hos den betalningsansvariga fattigvårdsstyrelsen, vilka kunna användas för nyss angivna ändamål. Därest, såsom föreslagits, vårdavgift icke skall uttagas och folkpension icke utgå för patient å statens sinnessjukhus annat än i form av s. k. fickpengar, kan överskott å folkpension icke längre uppkomma och sålunda kostnader, som icke äro att direkt hänföra till vården, icke heller bestridas med dylika medel. I stället komma, som sagt, fattigvårdsstyrelserna i de flesta fall att få träda emellan. Givetvis kan en åtgärd som den föreslagna, nämligen att starkt beskära en persons rätt till folkpension i en viss situation, vid första påseendet verka mindre tilltalande.

Sedan man tagit del av de sakkunnigas resonemang i denna fråga, måste man dock ansluta sig till förslaget. Att fastställa olika vårdavgifter för folkpensionärer och icke folkpensionärer låter sig av olika skäl icke göra, varför sålunda endast den föreslagna vägen återstår, då man vill komma till rätta med överskottsproblemet. Man bör erinra sig att det för ifrågavarande grupper av vårdtagare i regel är fråga om "långliggare" och att kostnaderna för det allmänna därför bliva betydande. Samtidigt måste man med tillfredsställelse hälsa det i betänkandet framförda förslaget om att avgifterna å statens sinnessjukhus skola uttagas i efterskott och icke som nu förskottsvis för tre månader, då enskild person är betalningsansvarig, och sex månader, då fattigvårdsstyrelse utfärdat ansvarsförbindelse. Därigenom beredas flertalet av de patienter, för vilka fattigvårdsstyrelserna nu nödgas betala, tillfälle att erlägga avgifterna med egna medel.

Det i betänkandet framlagda förslaget angående fickpengar för anstaltvårdade folkpensionärer går i stort sett ut på att till den i 18 § 2 mom. lagen om folkpensionering stadgade delen av folkpensionen, som skall tillfalla vårdtagare, skall läggas ett procentuellt tillägg beräknat i förhållande till det s. k. pensionspristalet. Härom är intet att säga, då förändringar i penningvärdet givetvis bör medföra en reglering även av detta slag av inkomst.

I korthet kan sägas, att det framlagda betänkandet innehåller förslag till länge önskade förändringar av vissa nu rådande förhållanden, varför skäl till erinringar mot detsamma i de delar, som beröra primärkommunerna, icke torde föreligga.

Drätselkammaren har genom utlåtande den 2 maj 1952 anfört följande:

Förslaget innebär i huvudsak att inskränkningar sker i vissa anstaltsvårdades rätt till folkpension och avser förhindra, att dylika folkpensionärer bliva i tillfälle, att sedan fastställda avgifter erlagts, tillgodogöra sig överskottet å folkpension och därigenom samla kapital. Dock skulle enligt förslaget i vissa fall utgå ersättning till internerna i form av fickpengar.

Även om vissa skäl kunna tala för förslaget, förefaller det dock ur andra synpunkter mindre tilltalande. Enligt de principer som numera måste anses hava genomträngt det allmänna medvetandet, betraktas folkpensionen knappast såsom någon välgörenhetsbetonad förmån från samhällets sida utan såsom en förmån, vilken folkpensionären genom ett livs arbete intjänat. Förslaget synes i detta avseende innebära ett steg tillbaka. Det förefaller som om man vid utformande av förslagets bestämmelser icke tagit tillräcklig hänsyn till mänskliga och psykologiska faktorer. I de yttranden, som avgivits av olika remissinstanser, ha även väsentliga anmärkningar riktats mot förslaget. Från de sociala fackmyndigheternas sida har framhållits betydelsen av att folkpensionen får bibehålla sin karaktär av en oantastbar förmån. De invändningar som framställts äro av den art, att de icke kunna utan vidare skjutas åt sidan. Även om förslaget ur vissa synpunkter är förtjänt av beaktande, torde detsamma av skäl som ovan anförts icke böra läggas till grund för lagstiftning i ämnet utan bliva föremål för ingående överarbetning.

Med åberopande härav tillstyrker kammaren stadsfullmäktige besluta

att som eget yttrande åberopa vad kammaren härovan anfört.

Nr 92. Fastställande av beklädnadsersättningar för år 1952.

Löne- och avtalsnämnden har i skrivelse den 16 april 1952 anfört följande:

Stadsfullmäktige fastställde den 21 december 1950 ett förslag från löne- och avtalsnämnden till värdering av beklädnadsersättningarna för vissa befattningshavare. Värderingarna gällde år 1951. Under 1951 beslöts förändringar av ersättningarna för samtliga de ifrågavarande grupperna av befattningshavare. Sålunda höjdes enligt beslut av stadsfullmäktige den 28 juni 1951, § 186, ersättningen för polispersonalen från 450 kronor till 528 kronor per år räknat från och med den 1 januari 1951. Samma dag, under § 187 i protokollet, beslöts höjning av ersättningen till brandpersonalen från 350 kronor till 430 kronor per år och för renhållningsarbetarna från 100 kronor till 120 kronor, också här räknat från och med den 1 januari 1951. Den 27 september 1951, § 252, beslöts att hamnbefälets ersättningar skulle höjas från 200 kronor till 300 kronor per år räknat från och med den 1 januari 1952. För brandbefälets del fördes förhandlingar under hösten 1951 mellan löne- och avtalsnämnden och Sveriges Kommunaltjänstemannaförbund. Man enades om höjning från 375 kronor till 456 kronor per år räknat från och med den 1 januari 1951. Sistnämnda höjning medtogs i en skrivelse till stadsfullmäktige angående beklädnadsersättningar och hyror för tjänstebostäder under 1951, vilken under senare delen av hösten expedierades till fullmäktige. Vid drätselkammarens behandling av ärendet beslöts bordläggning med hänsyn till en förestående utredning om tjänstebostäderna och värmekostnaderna. Brandbefälets ersättningar för 1951 hade emellertid då utbetalats i enlighet med förhandlingsöverenskommelsen. Frågan om värmekostnaderna behandlades av stadsfullmäktige den 24 april 1952. Eftersom ärendet om beklädnadsersättningar och bostadskostnader delats, får löne- och avtalsnämnden härmed föreslå att ett särskilt beslut fattas om de belopp som skola utgå såsom beklädnadsersättningar för 1952. Nämnden föreslår följande oförändrade belopp:

För polispersonalen	kr.	528: —	per år
„ brandpersonalen	„	430: —	„ „
„ renhållningsarbetarna	„	120: —	„ „
„ brandbefälet	„	456: —	„ „
„ hamnbefälet	„	300: —	„ „

På grund härav hemställer nämnden att stadsfullmäktige ville besluta

att för 1952 fastställa här ovan upptagna beklädnadsersättningar samt

att godkänna utbetalningen av brandbefälets ersättningar för 1951.

Drätselkammaren har i häröver den 2 maj 1952 avgivet utlåtande med åberopande av vad nämnden i ärendet anfört, tillstyrkt stadsfullmäktige besluta

att bifalla löne- och avtalsnämndens förslag.

Nr 93. Rätt för innehavare av ny befattning som stadsdistriktsläkare att vid befordran räkna tjänsteår lika med civil läkare i statens tjänst.

Hälsovårdsnämnden har i skrivelse den 7 april 1952 anfört följande:

Den 31 januari 1952 beslöto stadsfullmäktige inrätta en ny ordinarie befattning såsom stadsdistriktsläkare.

Jämlikt 45 § allmänna läkarinstruktionen den 19 december 1930 tillkommer, utan särskilt tillstånd, i varje stad endast en av staden antagen och avlönad läkare rätt att vid befordran räkna tjänsteår lika med civil läkare i statens tjänst. Sådan rätt har medgivits stadens två nuvarande stadsdistriktsläkare. Hälsovårdsnämnden anser det vara av vikt, att jämväl den nye stadsdistriktsläkaren beredes samma förmån.

Med anledning härav hemställer nämnden, att stadsfullmäktige måtte hos Kungl. Maj:t göra ansökning om rätt till sådan tjänsteårsberäkning för den nye stadsdistriktsläkaren.

Löne- och avtalsnämnden har genom yttrande den 16 april 1952 tillstyrkt bifall till framställningen.

Drätselkammaren har i skrivelse den 2 maj 1952 tillstyrkt stadsfullmäktige besluta

att bifalla hälsovårdsnämndens förslag.

Nr 94. Omändring av en extra befattning som assistentbibliotekarie till ordinarie befattning såsom assistentbibliotekarie i lönegrad 18.

Biblioteksstyrelsen har i skrivelse den 17 april 1952 anfört följande:

I stadsbibliotekets stat för innevarande år finnes upptagen en extra befattning såsom assistentbibliotekarie i löneklass 18 eller med samma avlöning som begynnelselönen för motsvarande ordinarie befattningshavare. Den extra befattningen innehaves av fil. kand. Th. Floderus.

Enligt det avtal, som i samband med stadens övertagande av arbetarinstitutets biblioteksverksamhet träffades med föreningen för institutet har staden å oförändrade villkor övertagit föreningens förpliktelser med avseende å den personal, som vid årsskiftet 1951/1952 var anställd för föreningens biblioteksverksamhet. Vid uppgörelsen med föreningen uppgavs, att Floderus var extra och i enlighet härmed upptogs den i staten bland extra befattningar.

Det har emellertid numera visat sig att befattningen redan i arbetarinstitutets regi varit avsedd såsom ordinarie. Vid utannonsering av tjänsten angavs att densamma vore "en nyinrättad ordinarie assistenttjänst — huvudsakligen avseende filialarbete — vid Västerås Arbetarinstituts bibliotek (Västerås stadsbibliotek)". Såsom kompetens fordrades genomgången biblioteksskola och lönen angavs i annonsen till lönegrad 18, ortsgrupp 3. Floderus har i enlighet härmed sökt tjänsten och bibringats den uppfattningen att tjänsten vore ordinarie. Emellertid har av någon för biblioteksstyrelsen obekant anledning befattningen icke blivit anmäld till SKP. Ej heller framgår det av arbetarinstitutets styrelses protokoll över tillsättningen, huruvida befattningen är extra eller ordinarie.

Genom sin åtgärd att utannonsera befattningen såsom ordinarie och att utse Floderus till assistentbibliotekarie måste föreningen anses ha med den sistnämnde träffat en juridiskt bindande överenskommelse att antaga denne till ordinarie assistentbibliotekarie i lönegrad 18. Staden har på oförändrade villkor övertagit föreningens förpliktelser mot dess anställda. Även gentemot staden måste därför Floderus betraktas såsom ordinarie befattningshavare.

Härtill kommer vidare, att med hänsyn till bibliotekets expansion ytterligare en ordinarie assistentbibliotekarie är behövlig utöver de tre dylika befattningar, som nu finnas.

Då nu ifrågavarande befattning i staten angivits såsom extra torde för formens skull stadsfullmäktige böra besluta att den extra befattningen omändras till en ordinarie befattning som assistentbibliotekarie. Då ordinarieplaceringen för närvarande icke innebär någon ändring av lönen, behöves icke något tilläggsanslag. Med hänsyn till vad ovan sagts bör befattningen göras ordinarie redan från och med årsskiftet, då staden övertog biblioteksverksamheten och förpliktelsen mot arbetarinstitutets tjänstemän.

Under åberopande härav tillstyrker styrelsen stadsfullmäktige besluta

att från och med den 1 januari 1952 omändra Floderus' befattning såsom extra assistentbibliotekarie till ordinarie befattning såsom assistentbibliotekarie i lönegrad 18.

Drätselkammaren har i yttrande den 2 maj 1952 tillstyrkt bifall till styrelsens förslag.

Löne- och avtalsnämnden har genom utlåtande den 14 maj 1952 tillstyrkt stadsfullmäktige besluta

att bifalla biblioteksstyrelsens förslag.

Nr 95. Pension till en städerska vid stadsarkitekt- och byggnadskontoren.

Löne- och avtalsnämnden har i skrivelse den 14 maj 1952 anfört följande:

Till löne- och avtalsnämnden har remitterats en framställning från städerskan vid stadsarkitekt- och byggnadskontoren fru Matilda Eng om pension från och med den 1 juni 1952.

Fru Engs tjänstgöringsförhållanden har icke varit av den art att hon kan tillerkännas pension enligt stadens pensionsreglemente. Särskilt beslut fordras därför av stadsfullmäktige. Fru Eng har varit anställd hos staden sedan 1913. Från september 1917 har hennes anställning varit av mera fast karaktär. Fru Eng är född den 19 juli 1884. Löneförhållandena äro reglerade i kollektivavtal och lönen är för närvarande 425 kronor per månad. Enligt 1951 års avtal var lönen 375 kronor per månad. När man skall räkna fram ett lämpligt pensionsbelopp får man taga hänsyn till att det årliga grundbeloppet för pension till kvinnliga arbetare, som kan pensioneras enligt pensionsreglementet utgör 1.800 kronor per år. Dessa ha fastställd arbetstid och skola tjänstgöra minst 36 timmar per vecka. Pensionsunderlagen i pensionsreglementet äro satta

med hänsynstagande till löneläget vid den tidpunkt då reglementet uppgjordes, hösten 1946. Då var lönen för fru Eng 245 kronor per månad. Löne- och avtalsnämnden föreslår ett årligt grundbelopp å 1.500 kronor. Till detta belopp kommer dyrtidstillägg med för närvarande 51 %. Nämnden har beaktat de beslut som under de senare åren fattats om pensioner till kollektivavtalsanställda städerskor.

På grund härav tillstyrker nämnden stadsfullmäktige besluta

att tillerkänna fru Matilda Eng pension från och med den 1 juni 1952 med ett grundbelopp om 1.500 kronor per år.

Drätselkammaren har i häröver den 15 maj 1952 avgivet utlåtande med åberopande av vad nämnden i ärendet anfört tillstyrkt stadsfullmäktige besluta

att bifalla löne- och avtalsnämndens framställning.

Nr 96. Borgen å byggnadskreditiv för Byggnadsaktiebolaget Mimers i Västerås nybygge (etapp 2) å Norra Skallberget.

Drätselkammaren har i skrivelse den 15 maj 1952 anfört följande:

I skrivelse till drätselkammaren har Byggnadsaktiebolaget Mimer i Västerås hemställt, att staden ville teckna borgen intill 5.000.000 kronor å byggnadskreditiv för bolagets nybygge å tomten nr 1 i kvarteret Bävern å Norra Skallberget här i staden.

Byggnadsföretaget omfattar bl. a. 159 hyreslägenheter och utgör andra etappen av den byggnadsverksamhet, avseende sammanlagt c:a 600 hyreslägenheter, vilken av bolaget planeras på området. Ifrågavarande etapp har påbörjats den 2 maj i år och den sista etappen beräknas kunna påbörjas under hösten innevarande år. Då slutligt beslut om statslån icke kan sökas, förrän hela byggnadsprojektet färdigställts, eller omkring årsskiftet 1953—1954, hemställer bolaget, att stadens borgensåtagande får gälla till den 1 juli 1954.

På sedvanligt sätt skulle byggnadsföretaget stå under tillsyn av en av drätselkammaren godkänd kontrollant.

Staden häftar för närvarande i ansvar för borgen å bolagets olika nybyggnadsföretag med ett sammanlagt belopp av c:a 6.000.000 kronor. En del härav eller c:a 1.600.000 kronor beräknas bliva avlyftat inom den närmaste tiden.

Såsom säkerhet för ifrågavarande borgensåtagande skulle lämnas sedvanlig inteckningssäkerhet.

Staden bör hemställa om Kungl. Maj:ts tillstånd till tecknande av ifrågavarande borgen. I avbidan å Kungl. Maj:ts beslut bör borgensåtagandet ske med stöd av stadens understållningsfria borgensrätt.

Under hänvisning härtill tillstyrker drätselkammaren stadsfullmäktige besluta

att bemyndiga kammaren att *dels* hos Kungl. Maj:t ansöka om tillstånd för staden att teckna borgen å Byggnadsaktiebolaget Mimers i Västerås nu ifrågavarande nybyggnadsetapp å Norra Skallberget intill ett belopp av högst 5.000.000 kronor mot säkerhet av inteckningar från botten upp till nämnda be-

lopp under villkor, att stadens borgensåtagande för byggnadsföretaget må gälla längst intill den 1 juli 1954, samt att bolaget anställer av drätselkammaren godkänd kontrollant under byggnadstiden, *dels ock* teckna stadens borgen å byggnadskreditiv för byggnadsföretaget ifråga i enlighet med ovan angivna grunder; samt

att borgensåtagandet i avbidan å Kungl. Maj:ts beslut skall ske med stöd av stadens underställningsfria borgensrätt.

Nr 97. Anslag för inlösen av avdikningslån.

Drätselkammaren har i skrivelse den 15 maj 1952 anfört följande:

Enligt köpekontrakt den 14 november 1949 förvärvade staden stadsägorna 1072—1075 och 1077 (Hovdesta) för en köpeskilling av 50.000 kronor. Stadsfullmäktige anslogo den 22 december 1949 medel för förvärvet och föreskrevo att köpeskillingen skulle täckas av försäljningsmedelsfonden.

Fastigheten graveras av ett avdikningslån, vars kapitalbelopp för närvarande uppgår till kronor 1.151: 05. Räntan å lånet utgör 3,6 procent.

Då staden har intresse av att inlösa detta lån, bör anslag beviljas för detta ändamål. Anslaget bör täckas av försäljningsmedelsfonden.

Under hänvisning härtill tillstyrker drätselkammaren stadsfullmäktige besluta

att för inlösen av avdikningslån graverande ifrågavarande fastighet anvisa ett anslag å kronor 1.151: 05 samt

att härav föranledd utgift skall täckas av försäljningsmedelsfonden.

Nr 98. Anslag för ombyggnadsarbeten å och för flyttning av bespisningsbarack vid Hammarbyskolan.

Folkskolestyrelsen har i skrivelse den 28 april 1952 anfört följande:

Frågan om en mindre utbyggnad av kökslokalerna i bespisningsbaracken vid Hammarbyskolan har aktualiserats genom den starka ökningen av barnantalet i Hammarbyskolan, som nödvändiggjort dess utbyggnad med 6 klassrum, vilka beräknas färdiga att tagas i bruk fr. o. m. höstterminens början d. å.

Tyvärr har bespisningsbarackens läge i förhållande till Hammarbyskolans utbyggnad blivit synnerligen olämpligt ur lekplanesynpunkt. Mellan baracken och tillbyggnaden är avståndet 18 m., medan avståndet mellan baracken och gymnastikflygeln är blott 7 m., varigenom bildas en trång "flaskhals", genom vilken varje rast c:a 200 barn skall passera. Folkskolstyrelsen har funnit denna situation, som icke kunde förutses, då baracken på sin tid uppfördes, fullständigt ohållbar. Chefen för Kungl. Skolöverstyrelsens byggrotel har också vid besök i Västerås uttalat, att åtgärder måste vidtagas för att bereda barnen största möjliga lekplansutrymme. Folkskolstyrelsen har

därför företagit utredning och kostnadsberäkning för *dels* en absolut ofrånkomlig utbyggnad av bespisningsbarackens kökslokaliteter, *dels ock* en förflyttning av hela baracken till annan plats på skoltomten, markerad å till denna skrivelse fogad kartskiss.

Avskrift å sagda utredning bifogas. Totala ombyggnads- och flyttningskostnaderna belöpa sig till beräknade kronor 40.000: —.

Med anledning härav anhåller styrelsen att stadsfullmäktige ville besluta

att bevilja ett förslagsanslag å kronor 40.000: — till dels ombyggnadsarbeten å och dels kostnaden för flyttning av nämnda bespisningsbarack till ovan angiven plats på skoltomten vid Hammarby skola.

Drätselkammaren har i häröver den 15 maj 1952 avgivet utlåtande anfört följande:

Kammaren finner det beklagligt, att ifrågavarande, relativt betydande kostnader skola behöva nedläggas å en provisorisk anordning. Då nuvarande förhållanden emellertid icke kunna anses tillfredsställande och saken icke enligt vad kammaren inhämtat torde kunna ordnas på annat sätt än som föreslagits, nödsakas kammaren biträda framställningen om anslag.

Utgiften bör täckas av stadsfullmäktiges reservationsanslag i årets stat för oförutsedda utgifter.

Under hänvisning till vad sålunda anförts får drätselkammaren tillstyrka stadsfullmäktige besluta

att bifalla folkskolestyrelsens framställning samt

att härav föranledd utgift skall upptagas till täckning av skattemedel i folkskolestyrelsens stat för år 1953.

Nr 99. Anslag för jordkabelserviser till fastigheter i kvarteren Jägaren, Jakthornet m. fl.

Styrelsen för stadens tekniska verk har i skrivelse den 22 april 1952 anfört följande:

Kostnaderna för jordkabelserviser till fastigheter i kvarteren Jägaren, Jakthornet, Jakthunden, Lekatten, Lodjuret och Bävern samt del av kvarteret Kronhjorten stiga enligt beräkning till 105.000 kronor. I anslutningsavgifter väntas inflyta 24.000 kronor.

Styrelsen hemställer i anledning härav, att stadsfullmäktige ville besluta

att för angivna ändamål anslå 105.000 kronor att täckas med 24.000 kronor ur tillfälliga fonden för tekniska verkens anslutningsavgifter och 81.000 kronor av lånemedel.

Drätselkammaren har i häröver den 15 maj 1952 avgivet utlåtande med åberopande av vad styrelsen i ärendet anfört, tillstyrkt stadsfullmäktige besluta

att bifalla styrelsens förslag samt

att bemyndiga kammaren att hos Kungl. Maj:t ansöka om tillstånd till upptagande av amorteringslån å 81.000 kronor ävensom vidtaga alla för lånets utbekommande erforderliga åtgärder i övrigt.

Nr 100. Anslag för muddringsarbeten i och för anläggande av en ny småbåtshamn.

Hamnstyrelsen har i skrivelse den 9 maj 1952 anfört följande:

Sedan flera år råder stor brist på lämpliga förtöjningsplatser för småbåtar i stadens hamnar. För att söka få en förbättring till stånd kommer hamnstyrelsen att om någon tid förelägga stadsfullmäktige ett förslag till anläggning av en ny båthamn på insidan av den utfyllda armen, som löper parallellt med östra kajen i gamla hamnen. Här skulle man sannolikt få platser för cirka 300 båtar. Planerna ha ännu icke tagit sådan form att hamnstyrelsen är i tillfälle att förelägga stadsfullmäktige vare sig ritningar eller kostnadsberäkningar. Styrelsen är emellertid angelägen om att redan nu söka få ett principbeslut för att kunna utföra en del förberedande arbeten. Framför allt är frågan om muddring aktuell beroende på att hamnstyrelsen för någon tid framåt disponerar över ett mudderverk, som hyrts av Köpings stad. Verket är för närvarande i arbete i djuphamnen. Det skulle vara mycket fördelaktigt att sedan arbetena avslutats i djuphamnen kunna föra över verket till gamla hamnen och omedelbart fortsätta med muddring för en småbåtshamn. Man skulle på så sätt spara in kostnaderna för att vid en annan tidpunkt skaffa ett mudderverk till staden. I staten för 1952 finns reserverade kr. 23.999: 06 för anordnande av en småbåtshamn. Ursprungligen hade medeln avsetts för en båthamn mellan platsen för det rivna kallbadhuset och västra piren. Det har emellertid visat sig lämpligare att i första hand bygga en hamn vid den ovannämnda tipparmen. De reserverade medeln synas vara tillräckliga för själva muddringsarbetena. Hamnstyrelsen hemställer därför att pengarna få användas för detta ändamål. Så snart förslaget till den nya båthamnen blivit mera utarbetat, kommer styrelsen att ingiva en framställning om anslag för hela anläggningen.

På grund härav hemställer styrelsen att stadsfullmäktige ville besluta

att bemyndiga hamnstyrelsen att disponera det reserverade anslaget i 1952 års stat under 13 E 5—360,1 för muddring för en ny småbåtshamn.

Drätselkammaren har här i häröver den 15 maj 1952 avgivet utlåtande anfört följande:

Kammaren vitsordar behovet av ytterligare förtöjningsplatser för småbåtar och har icke något att erinra mot hamnstyrelsens framställning. Då tillfälle nu gives att inbe-

spara de tämligen betydande kostnaderna för transport av ett mudderverk till staden, finner kammaren lämpligt att muddringsarbetena redan nu igångsättas.

Efter det hamnstyrelsens förslag expedierats till stadsfullmäktige har ytterligare, mera ingående utredning genom byggnadschefens försorg verkställts angående kostnaderna för den nya småbåtshamnen. Det har härvid visat sig att muddringsarbetena totalt kunna beräknas uppgå till 48.000 kronor. Härtill komma kostnaderna för bryggorna med c:a 40.000 kronor. Anslag för sistnämnda kostnader kommer senare att begäras. För dagen skulle i anledning av de nu aktuella muddringsarbetena erfordras ett tilläggsanslag å 24.000 kronor. Detta belopp bör täckas av i årets stat upptaget reservationsanslag till stadsfullmäktiges förfogande för oförutsedda utgifter.

I anledning härav hemställer kammaren, att stadsfullmäktige ville besluta

att bifalla hamnstyrelsens förslag samt

att härutöver för ifrågavarande muddringsarbeten anvisa ett tilläggsanslag å 24.000 kronor att täckas av i årets stat upptaget reservationsanslag till stadsfullmäktiges förfogande för oförutsedda utgifter.

Nr 101. Tilläggsanslag för vissa utgifter i samband med läroverkets ombyggnad.

Drätselkammaren har i skrivelse den 15 maj 1952 anfört följande:

I 1951 års stat upptogs ett anslag för inläggning av parkettgolv i samt reparation av läroverkets aula å 18.000 kronor. Vidare fanns i samma års stat ett anslag för anordnande av toaletter till aulan å 10.000 kronor. Kostnaderna för sistnämnda arbete uppgingo till sammanlagt kronor 11.034: 21, varigenom anslaget å 10.000 kronor överskridits med kronor 1.034: 21. Sistnämnda belopp har täckts i samband med bokslutet.

Kostnaderna för arbetet avseende inlägg av parkettgolv har ävenledes uppgått till större belopp än vad man ursprungligen räknat med eller till 22.200 kronor, vilket innebär att anslaget å 18.000 kronor överskridits med 4.200 kronor. Vidare har tillkommit en utgift för arkitektarvode å 800 kronor.

För sistnämnda tvenne belopp å tillhopa 5.000 kronor saknas anslag.

I anledning härav hemställer drätselkammaren om tilläggsanslag å 5.000 kronor att täckas av i årets stat upptaget reservationsanslag till stadsfullmäktiges förfogande för oförutsedda utgifter.

På grund härav hemställer drätselkammaren, att stadsfullmäktige ville besluta

att för angivna ändamål anvisa ett tilläggsanslag å 5.000 kronor samt

att härav föranledd utgift skall bestridas av i årets stat upptaget reservationsanslag till stadsfullmäktiges förfogande för oförutsedda utgifter.

Nr 102. Tilläggsanslag å ålderdomshemmet Karlslunds stat.

Fattigvårdsstyrelsen har i skrivelse den 10 maj 1952 anfört följande:

Sedan stadsfullmäktige vid sitt sammanträde den 24 april innevarande år efter framställning från fattigvårdsstyrelsen anslagit medel för anordnande av ett provisoriskt ålderdomshem i före detta Sommarro barnhem, ha ändrings- och underhållsarbetena nu fortskridit så långt att den planerade verksamheten beräknas kunna taga sin början omkring den 1 nästkommande juni. Bruttokostnaderna för driften under tiden 1/6—31/12 ha beräknats till c:a 25.000 kronor. Direkt samdrift med ålderdomshemmet Karlslund kommer att äga rum, varför kostnaderna för exempelvis mathållning och viss personal svårligen kunna hållas isär. En viss ökning av inflytande vårdavgifter och folkpensioner kommer givetvis att inträffa, vilken torde kunna uppskattas till c:a 9.000 kronor.

Under åberopande av vad sålunda anförts hemställer fattigvårdsstyrelsen att stadsfullmäktige ville besluta

att för angivet ändamål bevilja ett tilläggsanslag å ålderdomshemmet Karlslunds stat för innevarande år å 25.000 kronor att kontofördelas på sätt fattigvårdsstyrelsen senare kan finna lämpligt.

Drätselkammaren har i häröver den 15 maj 1952 avgivet utlåtande anfört följande.

Kammaren biträder styrelsens framställning. Anslaget bör beviljas brutto att täckas med 9.000 kronor av beräknade ökade inkomster av inflytande vårdavgifter och folkpensioner och med 16.000 kronor av stadsfullmäktiges anslag för oförutsedda utgifter.

Under hänvisning härtill tillstyrker drätselkammaren stadsfullmäktige besluta

att bifalla styrelsens hemställan samt

att anslaget skall täckas med 9.000 kronor av beräknade ökade inkomster under stattiteln 16 B 2 och med 16.000 kronor av i årets stat upptaget reservationsanslag till stadsfullmäktiges förfogande för oförutsedda utgifter.

Nr 103. Angående godkännande av central överenskommelse om sjuksköterskornas vid ålderdomshemmet och skolsköterskornas löne- och tjänstgöringsförhållanden.

Löne- och avtalsnämnden har i skrivelse den 16 april 1952 anfört följande:

Stadsfullmäktige beslöto den 20 december 1951 under §§ 397 och 402 om lönegradsuppflyttning för sjuksköterskorna vid ålderdomshemmet och skolsköterskorna samt om tillämpning för dessa befattningshavaregrupper av en den 7 september 1951 mellan Svenska Stadsförbundet och Svensk Sjuksköterskeförening träffad överenskommelse.

Mellan stadsförbundet och sjuksköterskeföreningen har den 19 mars 1952 träffats en ny överenskommelse, som innebär prolongation av 1951 års överenskommelse med vissa ändringar och tillägg.

Löne- och avtalsnämnden föreslår härmed, att den nya överenskommelsen får tillämpas för sjuksköterskorna vid ålderdomshemmet och skolsköterskorna. Överenskommelsen medför i huvudsak följande nyheter:

På 1951 års löner skall under 1952 utgå sådant tillägg, att beloppen i respektive löneklasser uppgå till vad som angives i tabellbilagor till Kungl. kungörelsen den 14 mars 1952 om löner till vissa statsanställda m. fl. under 1952 (SFS 65/1952). Till överenskommelsen hör en garantiregel med samma innehåll som en klausul, vilken under årets avtalsrörelser på den öppna marknaden allmänt fogats till uppgörelserna. Även statens befattningshavare ha fått samma garanti. Denna medför rätt för föreningen att påkalla förhandlingar om höjning av lönerna intill full kompensation för indexhöjning utöver 210 om index skulle under tredje eller fjärde kvartalet 1952 uppnå eller överstiga 216.

I den tidigare överenskommelsen fanns en bestämmelse om gottgörelse för sådant övertidsarbete som normalt utfördes i samband med arbetets början och slut med ett belopp om 180 kronor för år jämte därå belöpande fast tillägg. I den nya överenskommelsen har ersättningen upptagits med ett fast belopp å 240 kronor. Detta innebär endast den förändringen att det fasta tillägget inarbetats i ersättningen. För annat övertidsarbete ha ersättningarna höjts på följande sätt:

För	sjuksköterska	i	löneklass	14	från	kr.	4: 72	till	kr.	5: 43	per tim.
,,	,,	i	,,	15	,,	,,	4: 92	,,	,,	5: 66	,, ,,
,,	,,	i	,,	16	,,	,,	5: 12	,,	,,	5: 89	,, ,,
,,	,,	i	,,	17	,,	,,	5: 32	,,	,,	6: 12	,, ,,

Ersättningen för jourtjänst har höjts från 45 öre till 50 öre per timme. Den tidigare ersättningen för aktiv nattjänstgöring enligt arbetstidsschema med en krona per natt har borttagits. I stället har man överenskommit att tillämpa de nya statliga bestämmelserna om provisoriskt lönetillägg för tjänstgöring å s. k. obekväm arbetstid (Kungl. kungörelsen den 14 mars 1952, nr 68).

Skolsköterskorna skola liksom hittills åtnjuta ferier eller semester beroende på tidigare lokal praxis (i Västerås ferier).

Den centrala överenskommelsen gäller från och med den 1 januari till och med den 31 december 1952 med en ömsesidig uppsägningstid av 9 månader. Enligt särskild överenskommelse har uppsägningstiden framflyttats till den 1 oktober 1952. Sjuksköterskeföreningen har åtagit sig en särskild fredsförpliktelse: Mot huvudman som godkänt överenskommelsen får uppsägning såsom stridsåtgärd, blockad eller annan stridsåtgärd av vad slag det vara må icke företagas under den tid överenskommelsen gäller.

Största betydelsen har överenskommelsen i fråga om lönetilläggen. Det gäller nu icke lönegradsuppflyttningar såsom förra året utan en tillämpning för städernas sjuksköterskor av de nya statliga bestämmelserna om fasta lönetillägg under 1952. För sjuksköterskor i lönegrad 14 utgör tillägget 15 % å 1951 års bruttolöner. Mellan Svenska Stadsförbundet och de kommunalanställdas olika organisationer pågå när detta skrives förhandlingar om tillämpning av de statliga tilläggen för alla anställda hos städerna som avlönas enligt städernas normallöneplan. Dessa befattningshavare ha

hittills, sedan 1947, uppburit samma dyrtidstillägg som statstjänstemän med lön enligt löneplan nr 1. Någon överenskommelse har ännu icke träffats. Stadsförbundet har emellertid rekommenderat, att städerna skola, utan att avvakta uppgörelse för övriga befattningshavare, utbetala de nya tilläggen till sjuksköterskorna eftersom deras organisation träffat en särskild överenskommelse med fredsförpliktelse. Ehuru många olägenheter kunna vara förknippade med utbetalning av tilläggen till en viss grupp av befattningshavare innan klarhet nåtts om tillägget kan utgå även till övriga anställda, vill löne- och avtalsnämnden ansluta sig till stadsförbundets rekommendation. Utvecklingen har under de senare åren gått därhän att lönerörelserna i allt större utsträckning centraliserats till stadsförbundets förhandlingsavdelning för alla rikets städer. Städerna följa numera allmänt stadsförbundets uppgörelser. Detta system medför så många påtagliga fördelar för städerna att man i dagens läge icke kan önska en återgång till tidigare system, som rådde blott för några år sedan, med en mängd mångskiftande lokala uppgörelser. Om stadsförbundet ansett det lämpligt att sluta en separat uppgörelse med sjuksköterskeföreningen, finns det sålunda knappast någon anledning att ställa sig vid sidan om uppgörelsen och avvakta resultatet för övriga befattningshavare.

I lönegrad 14, som gäller för nu ifrågavarande sjuksköterskor, utgör den nya begynnelselönen per månad 743 kr. och slutlönen 836 kr. Under 1951 voro motsvarande belopp 646 kr. och 727 kr.

På grund härav föreslår nämnden stadsfullmäktige besluta

att för sjuksköterskorna vid ålderdomshemmet och skolsköterskorna tillämpa den centrala överenskommelsen mellan Svenska Stadsförbundet och Svensk Sjuksköterskeförening av den 19 mars 1952 med därav följande lönetillägg från och med den 1 januari 1952.

Drätselkammaren har i häröver den 15 maj 1952 avgivet utlåtande med åberopande av vad nämnden i ärendet anfört, tillstyrkt stadsfullmäktige besluta

att bifalla löne- och avtalsnämndens förslag.

Nr 104. Fråga om anslag ur kulturfonden för studieresa till U. S. A.

Folkskolestyrelsen har i skrivelse den 28 april 1952 anfört följande:

Överläraren Gösta Brismar har i skrivelse den 16/4 d. å. anhållit om ett kommunalt stipendium å 2.500 kr. för studier i U. S. A. i samband med en resa, som han företager därstädes i egenskap av amerikanska ambassadens stipendiat under 6 månader räknat från den 20 augusti.

Brismar önskar särskilt för folkskolestyrelsens räkning studera skolbyggnaders konstnärliga utsmyckning men även eventuella andra och icke minst pedagogiska problem.

Folkskolstyrelsen, som icke har andra stipendiemedel till sitt förfogande än sådana som avses utgöra bidrag till lärares fortbildning, har beslutat att för sin del uttala önskvärdheten av att, då nu en Västerås-överlärare ändock reser till U. S. A.

denne tages i anspråk för studier av aktuella skolfrågor, som ur folkskolstyrelsens synpunkt kan anses önskvärt att få belysta och ifråga om vilka amerikansk erfarenhet kan ha betydelse även för svenska förhållanden.

Brismar hade icke tillfälle att söka de ledigförklarade och nyligen utdelade stipendierna ur Västerås stads kulturfond, enär meddelandet, att han antagits till ambassadens stipendiat, kom först sedan ansökningstiden för sagda stipendier utgått.

I anledning härav hemställer styrelsen, att stadsfullmäktige ville besluta

att ur Västerås stads kulturfond till överläraren Gösta Brismar bevilja ett anslag å kronor 2.500: — för studier av sådana frågor, som folkskolstyrelsen i samråd med Brismar bestämmer, under en tid av c:a 3 veckor utöver den tid, under vilken han i U. S. A. studerar i egenskap av amerikanska ambassadens stipendiat.

Kulturnämnden har i häröver den 10 maj 1952 avgivet utlåtande anfört följande:

Stadsfullmäktige ha på förslag av kulturnämnden fastställt regler för utdelande av stipendier ur kulturfonden och därvid bemyndigat nämnden att årligen utdela ett belopp av 15.000 kronor. Fördelningen av 1952 års medel har redan ägt rum. På den grund saknar kulturnämnden möjlighet att innevarande år utdela ytterligare stipendium. Det måste dessutom ifrågasättas om det ändamål, som avses med folkskolestyrelsens skrivelse, överhuvud taget kan inrymmas under de av stadsfullmäktige fastställda normerna för stipendieutdelning. Då dessutom det fastställda reglementet för kulturfonden i övrigt icke torde medgiva ett anslag för nu ifrågavarande ändamål anser sig kulturnämnden icke kunna tillstyrka folkskolestyrelsens framställning.

Under hänvisning härtill hemställer nämnden, att stadsfullmäktige ville besluta

att avslå folkskolestyrelsens framställning.

Drätselkammaren har i utlåtande den 15 maj 1952 med åberopande av vad kulturnämnden i ärendet anfört tillstyrkt stadsfullmäktige besluta

att bifalla kulturnämndens förslag.

Västerås 1952. Vestmanlands Läns Tidnings AB tryckeri

Nr 105. Anslag för inköp av traktor med schaktblad.

Drätselkammaren har i skrivelse den 5 juni 1952 anfört följande:

I 1948 års stat upptogs ett anslag å 54.000 kronor för inköp av en Caterpillar-traktor med schaktblad. Sedan det visat sig omöjligt att erhålla importlicens, nödgades man avstå från att anskaffa maskinen och omdisponerades det beviljade anslaget. Emellertid har det visat sig att stort behov föreligger såväl för byggnadskontoret som tekniska verken av en kraftig traktor med schaktblad. Svårigheter förekomma ofta att på rätt tid få förhyra lämplig maskin.

I samband med planeringen för den nya soptippen, vilken närmast skulle skötas med en nyinköpt ombyggd stridsvagn, har det konstaterats att en reserv för nämnda maskin måste finnas. Det har härvid ansetts lämpligt att kombinera denna reservmaskin med en för andra arbeten erforderlig schakttraktor.

Det föreslås därför, att en Caterpillar-traktor typ D 6 med schaktblad och vinsch anskaffas. Priset för en dylik uppgår till cirka 90.000 kronor. Anslag för beloppet bör upptagas i 1953 års stat. Med hänsyn till den långa leveranstiden måste emellertid maskinen redan nu beställas.

Med åberopande härav tillstyrker kammaren stadsfullmäktige besluta

att för anskaffande av en traktor av angiven typ anvisa ett anslag å 90.000 kronor samt

att härav föranledd utgift skall upptagas till täckning i 1953 års stat.

Nr 106. Iordningställande av en av vattenbassängerna å Djäkneberget till simbassäng.

Västerås Simsällskap har i skrivelse till drätselkammaren den 2 maj 1952 anfört följande:

Västeråssimmarna sakna sedan kallbadhuset stängdes och sedermera brann ned ett bad för anordnande av tävlingar samt för träning. Varmbadhuset har även med stadens tillväxt blivit alldeles otillräckligt som modernt tränings- och tävlingsbad. För anordnande av polomatcher har Västerås Simsällskap under de sista tre åren fått disponera ån vid Fiskartorget. För övriga simtävlingar är banan oreglementsenlig.

Vid de provisoriska badanläggningarna i Västerås har det varit omöjligt att sammanhålla klubbarbetet på grund av de långa avstånden särskilt vid osäkra väderleksutsikter.

Västerås Simsällskap anhåller nu om att, för att ha möjlighet att tills badfrågan slutgiltigt lösts i samband med byggandet av friluftsområdet vid hamnen eller på annat sätt, få disponera en av de friblivna bassängerna vid gamla vattentornet på Djäkneberget för tränings- och kursverksamhet.

De därvid erforderliga åtgärderna framgå av följande:

1) Den västra bassängen disponeras. Skyddsskjulet nedrives.
2) Cirkulationssystem inkl. pump, snabbfilter och rörledningar iordningställes.
3) Omklädnadshytter för herrar och damer ordnas.
4) Urinoir och wc iordningställes inom området.
5) Barnbassäng i form av en sänkbar träbotten bygges.

Kostnaden för ovanstående beräknas enligt följande:

Cirkulationssystem med snabbfilter och kloreringsanläggning, inköpt och monterat	ca kr.	15.000: —
Klädhytter	„	1.500: —
Toalettanordningar	„	1.000: —
Reparation av staket	„	500: —
Diverse	„	1.500: —
	Kr.	19.500: —

Beskrivning av föreslaget filter bifogas. Skriftlig offert kommer att översändas separat. Typen är PN 30. Skyddsskjulet har räknats kostnadsfritt borttaget.

Diskussioner har förts med överingenjör Sintorn och ingenjör Ekman vid Tekniska verken, varvid konstaterats att inga tekniska hinder förefinnas för disponerandet av bassängen.

Ett filter av föreslagen typ har mycket lång livslängd och kan utnyttjas för en ev. senare på annan plats byggd bassäng.

Bassängen har utan ändring lämpliga mått för såväl simning som polo nämligen 25 × 13,5 meter och ett vattendjup av max. 2,5 meter.

Disposition:

Badanläggningen skulle disponeras av simsällskapets medlemmar samt av simkurser för barn (nybörjare) samt ev. fortsättningskurser för ungdom.

Anläggningen hålles låst.

För ordningen svarar simsällskapet genom ev. simlärare och egna medlemmar.

Anläggningen stänges dagligen kl. 20.00.

Ett bifall till denna ansökan skulle vara ett betydelsefullt bidrag att bibehålla en allmännyttig och värdefull idrott livskraftig i Västerås.

Drätselkammaren har i häröver den 5 juni 1952 avgivet yttrande anfört följande:

Idrottsstyrelsen, som av drätselkammaren beretts tillfälle att yttra sig över framställningen, har tillstyrkt densamma under förutsättning att några publikarrangemang icke ifrågakomma på platsen.

Stadsarkitekten har på drätselkammarens begäran granskat simsällskapets förslag. Av stadsarkitektens utredning framgår, att omklädningshytterna icke kunna anordnas på det sätt, som av sällskapet föreslagits, på grund av bassängområdets begränsning och av den omständigheten att hytterna enligt nämnda förslag skulle komma att ligga på en hög slänt. I stället föreslår stadsarkitekten att omklädningshytterna anordnas som en lång korridor utmed den östra bassängöverbyggnaden. Detta kan ske på ett enkelt sätt genom förlängning av överbyggnadens tak. För uppförandet av korridoren kan material helt användas från den överbyggnad, som rives. I övrigt framgår stadsarkitektens förslag av en särskild ritning, som bifogas denna skrivelse.

Kostnaderna för anordningarna ha beräknats till 25.000 kronor.

En förutsättning för förslagets genomförande är givetvis att detsamma godkännes av hälsovårdsnämnden och byggnadsnämnden.

Drätselkammaren finner för egen del stadsarkitektens förslag vara ändamålsenligt och vill även uttala sitt intresse för att förslaget realiseras. Det erforderliga anslaget bör ställas till idrottsstyrelsens förfogande och bör styrelsen i samråd med simsällskapet uppgöra de närmare riktlinjerna för verksamheten.

Styrelsen för tekniska verken har förklarat sig icke ha något att erinra mot att vattenbassängen användes på föreslaget sätt.

På grund härav tillstyrker drätselkammaren stadsfullmäktige besluta

att för iordningställande av en av vattenbassängerna vid vattentornet å Djäkneberget till simbassäng i huvudsaklig överensstämmelse med stadsarkitektens förslag ställa till idrottsstyrelsens förfogande ett anslag å 25.000 kronor samt

att härav föranledd utgift skall bestridas av i årets stat upptaget reservationsanslag till stadsfullmäktiges förfogande för oförutsedda utgifter.

Nr 107. Fråga om ökad kommunal garanti för Västerås Riksteaterförenings verksamhet.

Styrelsen för Västerås Riksteaterförening har i skrivelse till drätselkammaren den 28 maj 1952 anfört följande:

Jämsides med de senaste årens stora expansion på teaterns område har den åsikten alltmera slagit igenom att det för stat och kommun bör vara självfallet att understödja *god teater.*

Genom de starkt stegrade kostnader för teaterverksamhetens bedrivande som speciellt sedan ett år tillbaka varit en oundviklig följd av den allmänna prisstegringen har emellertid staten från teatrarnas sida ställts inför kraftigt stegrade anspråk på understöd.

De i våras av de olika statsunderstödda teatrarna begärda anslagsökningarna för spelåret 1951—52 visade sig emellertid för vederbörande departement ytterst svåra att tillmötesgå, då de för ändamålet tillgängliga lotterimedlen äro begränsade. Departementet lyckades emellertid omsider — beslutet avseende spelåret 1951—52 fattades först vid konseljen den 25 april d. å. — få fram ganska kraftigt ökade anslag, ehuru i samtliga fall mindre än de begärda. Härvid hade dock departementet i flera fall ställt såsom villkor, att vederbörande kommun likaledes skulle öka sitt anslag.

Härvarande lokalavdelning av Riksteatern, som sedan ett par år haft förmånen att åtnjuta en kommunal garantisumma av kronor 10.000: —, för vilket avdelningen och dess styrelse är synnerligen tacksam, får härmed — under hänvisning till ovanstående och under betonande av statsmakternas i samband med årets teateranslagsäskanden framförda önskemål att de kommuner, som komma i åtnjutande av statsunderstödd teaterverksamhet i den ena eller andra formen — måtte påtaga sig någon del av de uppkomna kostnadsökningarna.

Västerås Riksteaterförening får härmed hos herrar Stadsfullmäktige vördsamt

hemställa om en ökning av den f. n. till avdelningen utgående garantisumman till kr. 14.000: —.

Skall Västerås Riksteaterförening våga taga risken av samma antal föreställningar som under föregående spelår (42 st.), räcker ej kronor 10.000: — som riskmarginal (1951—52 års förlust kronor 11.770: 89). Vi får i annat fall skära ned antalet föreställningar till endast 2 av de flesta programmen, men samtidigt uppstår då den tråkigheten att biljetterna många gånger icke räcker till, utan något 100-tal personer blir utan.

Västerås Riksteaterförening räknar också med att även under kommande spelår tillämpa oförändrade biljettpriser.

Enbart under höstsäsongen kommer våra utgifter att belöpa sig till omkring kronor 70.000: — med oförminskat antal föreställningar.

Om antalet föreställningar minskas, kommer även teaterns inkomster att sjunka, beroende på att teatern då icke kommer att utnyttjas så många kvällar.

Drätselkammaren har i häröver den 5 juni 1952 avgivet yttrande med överlämnande av skrivelsen anfört följande.

Under de senaste åren ha som bekant stadsfullmäktige beslutat ikläda staden garanti för föreningens verksamhet. Garantisumman för spelåret 1951—1952 har utgjort 10.000 kronor. Det oaktat har verksamheten under nämnda spelår gått med en total förlust av cirka 11.800 kronor av de skäl, som styrelsen i skrivelsen anfört. Såvitt drätselkammaren kan finna befinner sig teaterintresset inom staden alltjämt i stigande. En bidragande orsak härtill har säkerligen varit det kommunala stödet, genom vilket det blivit möjligt att hålla biljettpriserna nere. Verksamheten är enligt drätselkammarens mening alltjämt förtjänt av stadens understöd. Kammaren vill för den skull biträda styrelsens framställning.

Drätselkammaren tillstyrker i anledning härav stadsfullmäktige besluta

att ikläda staden garanti för Västerås Riksteaterförenings verksamhet under spelåret 1952—1953 intill ett belopp av högst 14.000 kronor under villkor att föreningen under samma spelår anordnar minst 42 teaterföreställningar eller samma antal som under förflutet spelår.

Nr 108. Antagande av stat under år 1952 för Badelunda ålderdomshem samt inrättande av ordinarie befattning som föreståndarinna vid hemmet.

Fattigvårdsstyrelsen har i skrivelse den 10 maj 1952 anfört följande.

Sedan stadsfullmäktige den 27 mars innevarande år beslutat godkänna ett den 30 december 1951 mellan drätselkammaren och direktionen för Badelunda ålderdomshem träffat preliminärt avtal att Västerås stad från och med den 1 januari i år skulle övertaga dåvarande Björksta och Tortuna kommuners andelar i nämnda hem, får fattigvårdsstyrelsen härmed överlämna förslag till utgifts- och inkomststat för hemmets drift under innevarande år. Hittills förekommande kostnader ha täckts med tillgängliga medel och förts i avräkning.

Förslaget har upprättats med ledning av bokslut för föregående år. Då den förut tillämpade kontoplanen avsevärt skiljer sig från stadens, ha svårigheter förelegat att

avväga de olika kontona inbördes. Totalkostnaden torde dock komma att bliva den beräknade.

Budgetförslaget är av följande lydelse:

Förslag till Utgifts- och Inkomststat för Badelunda ålderdomshem för år 1952.

16 B 22.

Driftutgifter:

— 100	Andel i Socialvårdsbyråns kostnader	1.200: —
— 101,0	Löner och arvoden Fa	8.450: —
— 101,5	Löner till kollektivanställd personal Fa	11.400: —
— 103,1	Sjukvård för personal Fa	100: —
— 103,2	Beklädnad för personal Fa	75: —
— 105	Personalförsäkring Fa	125: —
— 108	Pensionsavgifter Fa	650: —
— 114	Telefon Fa	450: —
— 115	Resor och traktamenten Fa	100: —
— 119	Övriga expenser Fa	25: —
— 121	Förbrukningsmaterial Fa	450: —
— 124,1	Linne och sängkläder Fa	1.000: —
— 124,2	Glas, porslin och köksattiraljer Fa	800: —
— 130,1	Anskaffning av livsmedel Fa	13.000: —
— 131	Anskaffning av beklädnad Fa	450: —
— 132	Bad och tvätt Fa	250: —
— 133	Sjukvård för vårdtagare Fa	1.200: —
— 135	Tidskrifter och utflykter för vårdtagarna m. m. Fa	150: —
— 160	Underhåll av fastigheten Fa	1.200: —
— 161	Övriga kostnader för fastigheten Fa	250: —
— 168	Underhåll av inventarier Fa	1.500: —
— 169	Övriga kostnader för inventarier Fa	550: —
— 177	Begravningskostnader Fa	260: —
— 178,2	Del av folkpension och livränta m. m. Fa	2.300: —
— 185	Ränta å fasta tillgångar	3.800: —
	Kronor	49.735: —

Driftinkomster:

— 230	Portionsersättning	2.600: —
— 260,2	Personalens ersättning för bostad	1.200: —
— 272	Vårdavgifter av andra kommuner	20.000: —
— 273,2	Vårdavgifter ersatta av pensioner och sjukkassor	9.500: —
	Tidigare i staten upptaget anslag	10.500: —
	Tilläggsanslag, som erfordras	2.135: —
	Kronor	45.935: —

16 B 22.

Ordinarie befattningshavare:

Föreståndarinnan Peijok, Ellen, 12—13			5.592: —
Dyrtidstillägg	33 % på 5.592: —	1.848: —	
D:o	15 % på 7.440: —	1.016: —	2.864: —
		Kronor	8.458: —

Drätselkammaren har i häröver den 5 juni 1952 avgivet yttrande anfört följande.

Förslaget är en följd av att staden fr. o. m. den 1 januari detta år övertagit driften av Badelunda ålderdomshem. Enligt det avtal, som träffats med direktionen för Badelunda, Björksta och Tortuna socknars fattigvårdsförbund, har nämligen ålderdomshemmet från sistnämnda dag överlåtits på staden och har staden utfäst sig att därefter svara för alla uppkommande driftskostnader.

Driftutgifterna enligt statförslaget sluta på kronor 49.735: —, däri inräknat en intern post å kronor 3.800: — för ränta å fasta tillgångar. Driftinkomsterna utgöra 43.800 kronor. Det verkliga underskottet, som skall täckas av skattemedel uppgår till skillnaden mellan kronor 45.935: — och 43.800: — eller sålunda till 2.135 kronor. Beloppet bör bestridas av i årets stat upptaget reservationsanslag till stadsfullmäktiges förfogande för oförutsedda utgifter.

I posten 101,0 löner och arvoden ingår avlöning till ålderdomshemmets föreståndarinna. Denna har sedan några år tillbaka varit fast anställd vid hemmet och är ansluten till Statens Pensionsanstalt. Avlöning har utgått enligt lönegrad 12. Avsikten är att även i fortsättningen bedriva verksamheten vid Badelunda ålderdomshem såsom en självständig verksamhet. Då behov av föreståndarinnebefattningen därför föreligger, bör densamma i stadens regi överföras på stadens ordinarie lönestat. Ett formellt beslut härom synes böra fattas av stadsfullmäktige. På löne- och avtalsnämnden bör därefter ankomma att avgöra från vilken tid befattningshavaren skall äga rätt att tillgodoräkna sig tjänstgöring för erhållande av ålderstillägg.

Under hänvisning härtill tillstyrker kammaren stadsfullmäktige besluta

att fr. o. m. den 1 januari 1952 inrätta en ordinarie befattning som föreståndarinna vid Badelunda ålderdomshem,

att godkänna det framlagda statförslaget för 1952 samt

att för täckande av underskottet anvisa ett anslag å 2.135 kronor av i årets stat upptaget reservationsanslag till stadsfullmäktiges förfogande för oförutsedda utgifter.

Nr 109. Fråga om tillsättande av nyinrättad befattning såsom stadsläkare i Västerås.

Hälsovårdsnämnden har i skrivelse den 21 maj 1952 anfört följande:

Sedan den av stadsfullmäktige inrättade nya stadsdistriktsläkartjänsten varit kungjord till ansökan ledig, har inom utsatt tid endast fyra sökanden anmält sig.

Under tiden har emellertid för den nye stadsdistriktsläkaren kunnat anskaffas icke blott bostad utan även centralt belägen mottagningslokal.

Hälsovårdsnämnden är övertygad om, att tjänsten utannonserad med uppgift om tillgång på bostad och lokal för mottagning hade lockat flera sökande.

Med anledning härav hemställer nämnden, att stadsfullmäktige ville besluta

att ifrågavarande tjänst skall ånyo kungöras till ansökan ledig med angivande av att bostad och mottagningslokal finnas för blivande innehavare av befattningen.

Beredningsutskottet har i häröver den 11 juni 1952 avgivet yttrande anfört följande:

Sedan den av stadsfullmäktige inrättade nya stadsdistriktsläkaretjänsten varit kungjord till ansökan ledig, har inom utsatt tid anmält sig fyra sökande till befattningen.

Magistraten har, sedan Kungl. Medicinalstyrelsen i skrivelse den 10 maj 1952 förklarat samtliga sökande behöriga till tjänsten, med överlämnande av ansökningshandlingarna i skrivelse den 19 maj 1952 anmodat hälsovårdsnämnden att jämlikt 46 § i allmänna läkarinstruktionen avgiva yttrande i ärendet och i samband med yttrandet återställa remisshandlingarna till magistraten.

Hälsovårdsnämnden har därefter i skrivelse den 21 maj 1952 till stadsfullmäktige föreslagit stadsfullmäktige besluta att ifrågavarande tjänst ånyo skall kungöras till ansökan ledig med angivande av att bostad och mottagningslokal finnas för blivande innehavare av befattningen.

Sedan hälsovårdsnämndens skrivelse under hand remitterats till magistraten för yttrande, har magistraten förklarat att den icke i förevarande sammanhang önskar avgiva något yttrande. För egen del får beredningsutskottet anföra följande.

Beredningsutskottet kan icke finna att skäl föreligga för förnyat kungörande av befattningen. Av de anmälda sökandena har en tjänstgjort 3 månader och 23 dagar såsom t. f. provinsialläkare, 1 månad och 15 dagar såsom extra distriktsläkare, 8 år, 10 månader och 15 dagar såsom lasarettsläkare, 4 månader och 25 dagar såsom värnpliktig läkare och har dessutom särskild fackutbildning under 2 månader varför hans sammanlagda tjänstgöring utgör 9 år, 10 månader och 18 dagar. En annan sökande har tjänstgjort såsom t. f. provinsialläkare 1 år, 3 månader och 23 dagar, såsom extra distriktsläkare 9 månader och 1 dag, såsom lasarettsläkare 1 år, 6 månader och 6 dagar, som värnpliktig läkare 1 år, 10 månader och 8 dagar, såsom flyktingsläkare 3 månader och 21 dagar samt genomgått tjänsteläkarekurs under 1 månad och 10 dagar, varför den sammanlagda tjänstgöringen uppgår till 5 år, 10 månader och 9 dagar. En tredje sökande uppvisar tjänstgöring såsom t. f. provinsialläkare i 2 månader och 17 dagar, såsom extra distriktsläkare i 16 dagar, såsom lasarettsläkare i 4 år och 5 månader och såsom värnpliktig läkare i 1 månad och 23 dagar samt har genomgått fackutbildning under 3 månader, varför den sammanlagda tjänstgöringen uppgår till 5 år och 26 dagar. Den fjärde sökanden har tjänstgjort såsom t. f. stadsläkare 1 månad och 14 dagar, såsom extra distriktsläkare 6 månader och 14 dagar, såsom lasarettsläkare 8 år, 1 månad och 4 dagar, såsom värnpliktig läkare under 4 månader samt har genomgått fackutbildning under 3 månader. Denna sökandes sammanlagda tjänstgöring uppgår till 9 år, 4 månader och 2 dagar. Sökandena hava goda vitsord från sina olika verksamhetsfält.

Av vad nu framhållits framgår, att tillräckligt urval föreligger för att bland de sökande erhålla för befattningen lämpad och skickad person.

Utskottet kan icke dela hälsovårdsnämndens åsikt att befattningen skulle ha lockat flera sökande om den utannonserats med angivande av att tillgång till bostad och praktiklokal föreligger. Samtliga sökande ha med all sannolikhet räknat med att staden komme att anskaffa bostad och praktiklokal, då detta ju är en förutsättning för att tjänsten överhuvudtaget skall kunna tillsättas.

Därest tjänsten på sätt hälsovårdsnämnden föreslagit skulle ånyo kungöras till ansökan ledig, kan det befaras att nuvarande sökande återkalla sina ansökningar och att andra meriterade sökande icke anmäla sig.

Ansökningshandlingarna finnas för granskning tillgängliga å stadskansliet.

Beredningsutskottet tillstyrker på grund av vad utskottet framhållit stadsfullmäktige besluta

att avslå hälsovårdsnämndens framställning samt

att återremittera ärendet till hälsovårdsnämnden och magistraten för yttrande över de inkomna ansökningshandlingarna.

Nr 110. Motion angående utredning av frågan om inrättande av en rådgivningsbyrå för uppfostringsfrågor inom staden.

Stadsfullmäktige hava vid sammanträde den 29 maj 1952 till beredningsutskottet för yttrande remitterat en av fru Anna Larsson, Gösta Brismar m. fl. ingiven motion angående inrättande av en rådgivningsbyrå för uppfostringsfrågor.

Motionen är så lydande:

De senaste årens utveckling med våldsam expansion för staden har medfört svårbemästrade problem även på uppfostrans område. En kraftig inflyttning från såväl olika delar av vårt land som flera utrikes länder har fört med sig heterogena avdelningar och klasser, vartill kommer att dessa genom bristen på lärare och skollokaler har fått göras svårhanterligt stora.

I arbetet bland barn såväl i barnträdgårdar som skolor kommer man ofta i kontakt med missanpassade och miljöskadade barn. I många fall löser sig problemen, då sådana barn kommer tillsamman med friska och normala barn i den stimulerande miljö, som grupperna i barnträdgårdar och skolor utgör. Det finns dock fall, då skadorna är så allvarliga eller djupgående, att de barnavårdande institutionerna med sina nuvarande resurser kommer till korta. Erfarenheterna från barnträdgårdar, skolor, barnavårdsnämnd och polis pekar entydigt i den riktningen att något bör göras för att åstadkomma en vidgad rådgivning i uppfostringsfrågor. Ur samhällets synpunkt skulle det utan tvivel vara både humanare och billigare att förebygga genom uppfostringsfel uppkommande ungdomsbrottslighet än att i efterhand tillgripa korrektiva åtgärder.

Det synes därför angeläget, att samhället genom särskilda organ ställer sakkunskap till förfogande för föräldrar och uppfostrare i övrigt, då dessa ställes inför problem, som om de ej rättas till kan orsaka stor skada. Flera städer — Stockholm, Göteborg och Örebro kan nämnas som exempel — har redan rådgivningsbyråer för uppfostringsfrågor i verksamhet.

En rådgivningsbyrå synes oss böra stå i intimt samarbete med barnträdgårdar, olika skolformer och barnavårdsnämnd och organiseras i samråd med dessa institutioner och med beaktande av den kurators- och rådgivningsverksamhet, som redan bedrives. Byråns främsta uppgift bör vara ett förebyggande läkepedagogiskt arbete. Ovan angivna institutioner skulle kunna anlita rådgivningsbyrån och dit remittera

besvärliga fall. Vidare förefaller det naturligt och riktigt, att byrån skulle vara tillgänglig för föräldrar och övriga målsmän.

Undertecknade får därför hemställa till Stadsfullmäktige att låta tillsätta en kommitté med uppgift att utreda frågan om inrättande av en *Rådgivningsbyrå för uppfostringsfrågor* samt att inkomma med förslag i ärendet.

Västerås den 29 maj 1952.

Anna Larsson *Gösta Brismar* *Ingrid Andrén* *Gösta Sjöberg*
Birger Grip *Knut Carlfors* *Ingeborg Jansson* *Ebba Berg*
Greta Schörling

Beredningsutskottet har i häröver den 11 juni 1952 avgivet yttrande anfört följande:

Utskottet anser, att de i motionen omnämnda problemen bör uppmärksammas och att en utredning i det syfte, motionärerna tänkt sig, bör komma till stånd. För ändamålet bör tillsättas en kommitté, bestående av fem ledamöter.

I anledning härav tillstyrker utskottet stadsfullmäktige besluta

att uppdraga åt en kommitté bestående av fem personer att utreda frågan om inrättande av en rådgivningsbyrå för uppfostringsfrågor och inkomma till stadsfullmäktige med det förslag, vartill utredningen kan föranleda, samt

att till ledamöter i kommittén utse herr Gösta Sjöberg, fru Anna Larsson, herr Birger Grip, fru Ingrid Andrén och herr Knut Carlfors med herr Sjöberg som sammankallande.

Nr 111. Fråga om uppställande av skulptur i Sundemans backe.

Kulturnämnden har i skrivelse den 12 oktober 1951 anfört följande:

Västerås stads kulturnämnd får härmed underställa stadsfullmäktige förslag till uppställande i Sundemans backe av en skulpturgrupp i brons benämnd "Sommarsöndag" och utförd av skulptören Oscar Antonsson, Stockholm. Beträffande själva konstverket, som föreligger i gipsmodell i liten skala, vill nämnden anföra följande.

Konstverket är beräknat att få en storlek, som lämpar sig för den tilltänkta placeringen i Sundemans backe, d. v. s. ynglingens höjd kommer att bli satt till fulla två meter och flickan i relation därtill. En sådan höjd torde vara nödvändig om inte skulpturen skall krympa för ögat, vilket även framgått vid provning på platsen med en mall utförd i den tänkta skalan. Om själva skissen har skulptören Carl Eldh i yttrande till kulturnämndens sekreterare bland annat anfört, att skissen enligt hans mening är "ett mycket lovande uppslag med fast uppbyggnad och klar komposition. De yttre linjerna äro av mycket dekorativ verkan". Skulptören Eldh har för sin del meddelat, att han tror, att konstnären enligt denna skiss har möjlighet att skapa ett betydande konstverk.

Den föreslagna placeringen i Sundemans backe har tillstyrkts av parkförvaltningen

i dess yttrande den 5 november 1950 och platsen har, som nyligen berördes, ytterligare undersökts genom provuppställning av en mall i naturlig storlek. Beträffande platsen vill kulturnämnden framhålla, att denna sommartid livligt frekventerade skogsbacke skulle genom det föreslagna konstverket på ett osökt sätt förlänas en helt ny karaktär av park. Läget invid en av stadens mest trafikerade huvudgator, i blickpunkten från vilket håll man än kommer, gör, att konstverket här kommer till sin fulla rätt. Det kommer dagligen att uppmärksammas av ett mycket stort antal stadsinvånare och en aldrig sinande ström av resande genom staden. För närvarande har nämnden icke kunnat finna en ur dessa hänsyn bättre lämpad plats. Det är tyvärr så, att en del andra platser, som diskuterats i detta sammanhang, icke äro slutgiltigt utformade, varför deras utsmyckning måst ställas på framtiden.

Priset för skulpturen har av konstnären beräknats till 50.000 kronor. Skulptören beräknar att kunna utföra modelleringen på ett år vartill kommer tid för bronsgjutning. Priset inkluderar alla kostnader utom för grundläggningen. Själva platsen för gruppen skulle icke nämnvärt förändras, men det torde bli nödvändigt, att parkens gräns mot Köpingsvägen blir föremål för en välbehövlig uppmjukning. Dessa detaljer torde kunna ordnas genom parkförvaltningens försorg.

Med hänvisning till vad sålunda anförts hemställer kulturnämnden, att stadsfullmäktige ville besluta

att för inköp av skulptören Oscar Antonssons skulpturgrupp "Sommarsöndag" anvisa ett belopp av 50.000 kronor att utgå av kulturfondens disponibla avkastning.

Drätselkammaren har i häröver den 12 juni 1952 avgivet utlåtande anfört följande:

Kammaren, som finner det föreslagna konstverket estetiskt tilltalande och platsen för dess uppsättande lämplig, biträder det av kulturnämnden framlagda förslaget. Därest stadsfullmäktige bifalla kulturnämndens framställning, bör kulturnämnden erhålla i uppdrag att med konstnären träffa närmare avtal om villkoren för leverans av skulpturen.

Med anledning härav tillstyrker drätselkammaren stadsfullmäktige besluta

att bifalla kulturnämndens förslag i ärendet samt

att uppdraga åt kulturnämnden att med konstnären träffa närmare avtal om villkoren för inköp av konstverket samt i övrigt vidtaga de åtgärder som erfordras för verkställande av beslutet.

Nr 112. Förslag till ändring av stadsplanen för kvarteren Halfdan, Heimer, Proban m. fl.

Byggnadsnämnden har i skrivelse den 9 juni 1952 anfört följande:

Byggnadsnämnden får härmed överlämna ett av stadsplanearkitekten Bertil Tideström uppgjort förslag till ändring av stadsplanen för kvarteren Halfdan, Heimer,

Proban m. fl. Förslaget är daterat den 1 februari 1952 och är betecknat Pl 169. Förslaget har reviderats med datering den 3 juni 1952. Förslaget består av karta och stadsplanebestämmelser. Till förslaget hör beskrivning.

Förslaget har varit utställt för granskning från och med den 10 till och med den 28 maj 1952. Beträffande behandlingen av de två skrivelser som inkommit under utställningstiden från Domkyrkokommissionen och Vägförvaltningen får byggnadsnämnden ansluta sig till vad stadsplanearkitekten anfört i bifogade tjänsteutlåtande av den 6 juni 1952.

I skrivelsen omförmälda beskrivning, stadsplanebestämmelser och tjänsteutlåtande äro så lydande:

Beskrivning tillhörande förslag till ändring av stadsplanen för Västerås

Kvarteren Halfdan, Heimer, Proban m. fl.

Förslaget, daterat den 1 februari 1952 och reviderat den 3 juni 1952, är avfattat å karta Pl 169 samt i särskild handling stadsplanebestämmelser.

För området gäller stadsplan fastställd av Kungl. Maj:t den 14 maj 1915, 28 februari 1931, 30 maj 1941, 25 juli 1941, 30 april 1942, 30 juli 1945, 22 februari 1946, 12 juni 1946, 30 december 1946, 8 augusti 1947, 28 april 1948 och den 16 juni 1951.

Förslaget avser i första hand att möjliggöra förverkligandet av ett detta år framlagt — jämfört med tidigare projekt väsentligt omarbetat — förslag till byggnad för landsbibliotek vid Vasagatan öster om domkyrkan.

Det nya byggnadsförslaget innebär bland annat att förut upptagna lokaler för studieverksamhet nu strukits från programmet i överensstämmelse med byggnadsstyrelsens yrkande vid granskningen av tidigare projekt. För situationsplanen innebär detta, att den flygelbyggnad som då sträckte sig västerut mot domkyrkan nu utgått och byggnaden koncentrerats till en högre byggnadskropp utmed Vasagatan och ett lägre parti direkt anslutande till denna i norr och väster.

I stadsplaneförslaget har sålunda angivits ett samlat byggnadsområde utmed Vasagatan, delvis med en tillåten byggnadshöjd av 14 meter d. v. s. knappa två meter större än vad förut medgivits men draget 3 m. längre från gatan. Ett visst intrång gör detta byggnadsområde på södra delen av den nuvarande botaniska trädgården. I gengäld föreslås denna utvidgad norrut fram till den nya läroverksbyggnaden.

Såsom framgår av stadsplaneförteckningen ovan är den nu gällande planen för områdena kring domkyrkan resultatet av en mängd, vid olika tillfällen fastställda ändringsförslag. Bl. a. för att rent administrativt skapa bättre överskådlighet har i det föreliggande förslaget medtagits hela området från Skolgatan i norr till och med tomterna söder om Domkyrkoesplanaden, varigenom flertalet av de nämnda delplanerna ersättas av denna nya. Vissa smärre ändringar av stadsplanen och dess bestämmelser ha vidtagits i samband därmed i huvudsak sådana av formell art.

Området kring domkyrkan, den s. k. Vårfrulunden, som sedan gammalt äges av domkyrkan och som intimt hör samman med denna har markerats såsom kvartersmark, som icke får bebyggas.

Missionskyrkans område i kvarteret Igor är i gällande plan upptaget som kvartersmark för allmänt ändamål. Avsikten torde dock aldrig ha varit att det skulle inlösas av det allmänna varför det nu återföres till mark för enskilt bebyggande.

Västerås den 3 juni 1952.

Bertil Tideström,
Stadsplanearkitekt.

Förslag till ändring av stadsplanen för Västerås Kvarteren Halfdan, Heimer, Proban m. fl. Pl 169.

STADSPLANEBESTÄMMELSER.

§ 1.

Stadsplaneområdets användning.
Byggnadskvarter.

Med A betecknat område får användas endast för allmänt ändamål.

Med BH betecknat område får användas endast för bostads- och handelsändamål.

Med C betecknat område får användas endast för samlings- och föreningslokaler och därmed samhörigt ändamål.

§ 2.

Kulturreservat.

Med k betecknat område skall utgöra reservat för befintliga kulturhistoriskt värdefulla byggnader.

§ 3.

Mark som icke eller i endast mindre omfattning får bebyggas.

Med punktprickning betecknad mark får icke bebyggas. Med punkt- och ringprickning betecknad mark får icke bebyggas i annan mån än att källare må anordnas under gårdsplanet.

§ 4.

Mark för allmän trafik.

Å med × betecknat område inom kvartersmark för allmänt ändamål få anordningar icke vidtagas, som hindra att området användes för allmän gångtrafik.

§ 5.

Våningsantal.

Å med III betecknat område får byggnad uppföras med högst tre våningar.

Där våningsantal ej finnes angivet, får byggnad uppföras med det antal våningar som bestämmelserna angående byggnads höjd möjliggöra. Dock får vindsinredning icke förekomma ovan ett plan beläget på den för byggnaden tillåtna största höjden.

§ 6.

Byggnads höjd.

Å med siffra i romb betecknat område får byggnad uppföras till högst den höjd i meter som siffran angiver.

Västerås den 1 februari och 3 juni 1952.

Bertil Tideström,
Stadsplanearkitekt.

Tjänsteutlåtande ang. reviderat förslag till ändring av stadsplanen betr. kv. Halfdan, Heimer, Proban m. fl. Pl 169.

I enlighet med byggnadsnämndens beslut har förslaget av den 1 febr. 1952 varit utställt för granskning under tiden 10—28 maj.

Drätselkammaren har därvid godkänt förslaget.

Under utställningstiden har därjämte inkommit två skrivelser nämligen från domkyrkokommissionen och från vägförvaltningen.

Domkyrkokommissionen har i sin skrivelse anfört att området omkring domkyrkan den s. k. Vårfrulunden, sedan gammalt ägs av domkyrkan (ehuru den i stadsplanen alltid betecknats såsom allmän platsmark). Kommissionen "håller också för riktigt att området även i framtiden nyttjas av allmänheten såsom nu sker, men anser dock att området, som bildar en naturlig enhet med domkyrkan, även ur ägosynpunkt i fortsättningen bör behållas som sådan varför domkyrkokommissionen hemställer att ändring i stadsplanen i så måtto vidtagas att även Vårfrulunden upptages såsom kvartersmark".

Då det enligt kontorets mening kan anses väl motiverat att den intima samhörigheten mellan domkyrkan och dess närmaste omgivningar kommer till uttryck även administrativt, har kontoret, efter samråd med parkförvaltningen, reviderat förslaget i enlighet med den ovannämnda framställningen. I samband därmed har det för gångtrafik upptagna området över läroverksområdet förflyttats österut till den gamla Östra Kyrkogatans läge.

I skrivelsen från vägförvaltningen har endast påtalats Skolgatans lutning ned mot Vasagatan såsom ur trafiksäkerhetssynpunkt för brant. Vägförvaltningen synes vid denna bedömning ha utgått från de av Väg- och vattenbyggnadsstyrelsen uppställda — såsom önskvärda angivna — normerna för väganslutning till huvudväg. Stadsplaneavdelningen som i denna fråga samrått med byggnadschefen kan emellertid icke finna att samma krav kunna ställas beträffande det redan tätbebyggda stadsområdet, där trafikledarna, som i detta fall, dock ha ren gatukaraktär. Den lutning, som Skolgatan enligt redan fastställd stadsplan har, ungefär 27 promille, måste sålunda enligt kontorets mening anses tillfredsställande. En mindre revidering har dock vidtagits så att den redan befintliga vertikala övergångskurvan ned mot Vasagatan kommer till synes i stadsplanen.

Det sålunda den 3 juni 1952 reviderade förslaget har godkänts av drätselkammaren som den — förutom domkyrkokommissionen — enda av revideringen berörda markägaren.

Med hänvisning till vad ovan anförts får undertecknad hemställa att byggnadsnämnden måtte för sin del godkänna det reviderade förslaget och översända det till stadsfullmäktige för vederbörlig fortsatt handläggning.

Västerås den 6 juni 1952.

Bertil Tideström,
Stadsplanearkitekt.

På grund härav hemställer nämnden, att stadsfullmäktige ville besluta

att antaga stadsplaneförslaget samt

att bemyndiga byggnadsnämnden att underställa förslaget Kungl. Maj:t för fastställelse.

Drätselkammaren har i häröver den 12 juni 1952 avgivet utlåtande med åberopande av vad byggnadsnämnden i ärendet anfört tillstyrkt stadsfullmäktige besluta

att bifalla byggnadsnämndens förslag.

Nr 113. Borgen å byggnadskreditiv för Riksbyggens Bostadsrättsförening Västeråshus nr 14 tredje byggnadsetapp inom kvarteret Klövern.

Drätselkammaren har i skrivelse den 12 juni 1952 anfört följande:

Riksbyggens Bostadsrättsförening Västeråshus nr 14 har hos drätselkammaren hemställt, att staden ville ikläda sig borgen å byggnadskreditiv för föreningens tredje byggnadsetapp inom kvarteret Klövern, tomten nr 1.

Byggnadsföretaget omfattar fyra byggnadskroppar inrymmande sammanlagt 135 bostadslägenheter samt en envåningsbyggnad med kontors- och industrilokaler. Borgensåtagandet skulle enligt föreningens framställning avse borgen intill ett belopp motsvarande högst 85 % av en beräknad produktionskostnad av 4.950.000 kronor.

Fastighetskontoret har företagit granskning av föreningens kostnadsberäkningar. Kontoret har för sin del funnit, att produktionskostnaden kan skattas till 4.200.000 kronor.

Drätselkammaren tillstyrker att staden ikläder sig borgen på sedvanliga villkor intill 85 % av 4.200.000 kronor eller sålunda för högst 3.570.000 kronor.

Kungl. Maj:t har den 15 maj 1952 medgivit staden rätt att teckna borgen å byggnadskreditiv intill den 1 januari 1954 för bostadsföretag till ett högsta belopp av 8.000.000 kronor.

Nu ifrågavarande borgen kan inrymmas i nämnda medgivande.

På grund härav tillstyrker drätselkammaren stadsfullmäktige besluta

att bemyndiga kammaren att teckna stadens borgen å byggnadskreditiv för Riksbyggens Bostadsrättsförenings Västeråshus nr 14 tredje byggnadsetapp å tomten nr 1 i kvarteret Klövern intill ett belopp, motsvarande 85 % av den av Kungl. Bostadsstyrelsen preliminärt godkända byggnadskostnaden, dock högst intill 3.570.000 kronor, mot säkerhet av inteckningar från botten och upp till samma belopp i fastigheten under villkor, att borgensåtagandet skall gälla högst ett år från dagen för det första kreditivlyftet och att föreningen anställer av drätselkammaren godkänd kontrollant under byggnadstiden.

Nr 114. Anslag för inköp av ny sopbil.

Lantegendomsnämnden har i skrivelse den 29 maj 1952 anfört följande:

Lantegendomsnämnden får härmed anhålla att stadsfullmäktige för inköp av sopbil måtte av för ändamålet reserverade medel ställa ett anslag å 36.000 kronor till nämndens förfogande.

Genom beslut den 26/8 1948 respektive 30/6 1949 ställde stadsfullmäktige av fonden å 235.000 kronor för detta ändamål anslag å tillhopa 200.000 kronor till lantegendomsnämndens förfogande för inköp av 6 stycken sophämtningsbilar för dammfri tömning. Av de fonderade medlen återstå för dagen ett belopp å 37.068 kronor.

Av bilarna äro 5 stycken redan levererade och den återstående vilken kostar 29.210 kronor är utlovad till september månad innevarande år. På grund av höjda material-

priser å de tvenne sista bilarna samt då det visat sig väsentligt fördelaktigare att anskaffa bil med kraftigare motor och större behållare har det hittills beviljade anslaget icke varit tillräckligt utan beräknas bli överskridet med tillhopa 35.910 kronor.

Det kan här framhållas att de först levererade bilarna hade en behållare om 7,5 kbm medan den senast levererade hade 10 kbm behållare och den i höst leveransklara har en behållare om 12 kbm. Dessa större behållare ha visat sig synnerligen fördelaktiga, då antalet körningar till tippen härigenom nedbringas väsentligt och en avsevärd besparing göres såväl ifråga om arbetstid som beträffande drivmedlen.

Med anledning härav hemställer lantegendomsnämnden att stadsfullmäktige ville besluta

att stadsfullmäktige för inköp av sopbilar måtte av ovanberörda medel ställa ytterligare 36.000 kronor till nämndens förfogande.

Drätselkammaren har i häröver den 12 juni 1952 med åberopande av vad nämnden i skrivelsen anfört tillstyrkt stadsfullmäktige besluta

att bifalla lantegendomsnämndens framställning samt

att härav föranledd utgift skall täckas av reserverade medel för inköp av sophämtningsbilar.

Nr 115. Anslag för uppförande av transformatorstation vid Bellmansgatan.

Styrelsen för Västerås stads tekniska verk har i skrivelse den 20 maj 1952 anfört följande:

För att tillgodose behovet av elenergi för bebyggelsen å Norra Skallberget erfordras en transformatorstation å området. Densamma är avsedd att inrymmas i nybyggnad vid Bellmansgatan. Kostnaderna för iordningställande av utrymme för stationen och erforderliga ställverk ha beräknats till 35.000 kronor.

På grund härav hemställer styrelsen, att stadsfullmäktige ville besluta

att för angivet ändamål anvisa 35.000 kronor av lånemedel.

Drätselkammaren har i häröver den 12 juni 1952 avgivet utlåtande med åberopande av vad styrelsen i ärendet anfört tillstyrkt stadsfullmäktige besluta

att bifalla styrelsens förslag samt

att uppdraga åt drätselkammaren att hos Kungl. Maj:t hemställa om tillstånd att upptaga amorteringslån för bestridande av utgiften ifråga ävensom att vidtaga alla för lånets utbekommande i övrigt erforderliga åtgärder.

Nr 116. Anslag för målning av brokran i djuphamnen.

Hamnstyrelsen har i skrivelse den 6 juni 1952 anfört följande.

Brokranen nr 16 av Demags fabrikat i djuphamnen bör ommålas under sommaren.

Enligt förmånligaste anbud kommer själva kostnaden att uppgå till 42.900 kronor. Eftersom kranen måste vara i drift under största delen av den tid målningsarbetet tar, måste emellertid en del av arbetet utföras på övertid. Kostnaderna kommer därför att stiga till ett belopp som i runt tal kan angivas till 50.000 kronor. Tillgängligt anslag finnes icke. Kostnaden bör därför upptagas i hamnstyrelsens utgiftsstat för 1953. Styrelsen är emellertid angelägen om att få utföra arbetet redan under sommaren 1952.

På grund härav hemställer styrelsen, att stadsfullmäktige ville besluta

att anvisa ett anslag å 50.000 kronor för målning av kran nr 16 i djuphamnen samt

att beloppet skall upptagas till täckning i hamnstyrelsens utgiftsstat för 1953.

Drätselkammaren har i häröver den 12 juni 1952 avgivet utlåtande med åberopande av vad hamnstyrelsen i ärendet anfört tillstyrkt stadsfullmäktige besluta

att till alla delar bifalla hamnstyrelsens förslag.

Nr 117. Tilläggsanslag för anläggande av dykdalb och brygga samt anslag för oljeledning från oljekajen i samma hamn till områdena för oljeupplag.

Hamnstyrelsen har i skrivelse den 6 juni 1952 anfört följande:

Stadsfullmäktige anvisade den 28 juni 1951, § 197, ett tilläggsanslag å 24.000 kronor för byggande av en dykdalb vid oljekajen i djuphamnen samt ett anslag å 41.000 kronor för byggande av en brygga och oljeledning i anslutning till dykdalben. I hamnens utgiftsstat för 1952 medtogs ett anslag å 8.000 kronor för värmeinstallation i oljeledningen. Tillhopa har sålunda anvisats, med tidigare beviljat anslag å 20.000 kronor för dykdalben, 93.000 kronor. Det har numera visat sig, beroende bl. a. på att dykdalben ej kunnat utföras enligt ursprungligen avsedd konstruktion och att fördyringar inträtt enligt kontrakt, att de anvisade medeln icke förslå. För oljeledningen fordras ett tilläggsanslag å 10.000 kronor och för dykdalben med brygga ett tilläggsanslag å 21.000 kronor.

Från centralkammaren vid oljekajen planerar hamnstyrelsen en ny 10″ ledning för eldningsolja. Ledningen skall gå nordväst ut till upplag som uthyrts till AB Nynäs Petroleum, Svenska BP Oljeaktiebolag och Västerås Bränsle Aktiebolag. Ledningen kommer att följa sträckningen av de tidigare utförda båda 6″-ledningarna, för vilka stadsfullmäktige anvisat anslag den 31 mars 1948. Samtidigt skall sistnämnda båda ledningar förlängas åt norr så att de jämte den nya oljeledningen når upp till det område som skall upplåtas till Västerås Bränsle Aktiebolag. Enligt hamnstyrelsens kalkyler skall avgifter uttagas av oljefirmorna så att ledningarna kan betalas under en tid av 25 år. Den nu avsedda ledningsdragningen beräknas kosta 101.000 kronor.

På grund härav hemställer styrelsen att stadsfullmäktige ville besluta

att anvisa ett tilläggsanslag å 31.000 kronor för anläggning av dykdalb och brygga med tillhörande oljeledning i djuphamnen samt

att anvisa ett anslag å 101.000 kronor för byggande av en oljeledning från oljekajen i djuphamnen till områdena för oljeupplag.

Drätselkammaren har i häröver den 12 juni 1952 avgivet utlåtande anfört följande:

Kammaren har icke något att erinra mot bifall till hamnstyrelsens förslag. Anslagen böra täckas, det å 31.000 kronor i hamnens stat för år 1953 och det å 101.000 kronor av lånemedel.

Med åberopande härav tillstyrker kammaren stadsfullmäktige besluta

att bifalla hamnstyrelsens förslag i ärendet,

att anslaget å 31.000 kronor skall täckas i hamnens stat för år 1953 samt anslaget å 101.000 kronor av lånemedel samt

att uppdraga åt drätselkammaren att hos Kungl. Maj:t hemställa om tillstånd till upptagande av amorteringslån å 101.000 kronor ävensom vidtaga alla för lånets utbekommande i övrigt erforderliga åtgärder.

Nr 118. Fråga om uppförande av fem tjänstebostäder för vattenverket vid Hässlö.

Styrelsen för stadens tekniska verk har i skrivelse den 20 maj 1952 anfört följande:

För skötseln av vattenverket vid Hässlö finnas för närvarande två maskinister. Den 1 juli 1952 tillkommer en maskinmästare. Snabbfilterverket, som under nästa år tages i drift, kräver ytterligare en maskinist. Med stor sannolikhet är skiftgång dygnet runt att emotse. I sådant fall erfordras en fjärde maskinist. På grund av tjänstgöringsförhållandena är det ofrånkomligt, att maskinmästaren och maskinisterna bo i omedelbar närhet till arbetsplatsen. Möjlighet att hyra bostäder vid Hässlö finnes ej. Den nuvarande bostadsbyggnaden på platsen inrymmer en trerums-, en tvårums- och en enrumslägenhet. De två förstnämnda lägenheterna bebos av vattenverkets maskinister. Enrumslägenheten är liten och alldeles otillräcklig och olämplig såsom tjänstebostad. Den har därför huvudsakligen använts för tillfällig personal vid anläggningsarbeten och för nyanställda, som ej omedelbart kunnat erhålla bostad.

Sålunda föreligger behov av ytterligare tre tjänstebostäder, nämligen en för maskinmästaren och två för nytillkommande maskinister. Den mark, där nuvarande bostadsbyggnaden och gamla pumphuset äro belägna, tillhör tekniska verken. Plats för ytterligare bostäder finnes visserligen, men läget tätt intill flygfältets startbanor är ogynnsamt. Ljudet från flygmotorer är redan nu synnerligen besvärande och blir det ännu

mera, när reaktionsmotordrivna flygplan tagas i bruk. Vid överläggningar med militära myndigheter ha dessa understrukit det ytterst olämpliga i att förlägga nya bostäder omedelbart intill startbanorna. Ett för ändamålet lämpligt område finnes emellertid på andra sidan åsen invid Björnövägens nedfart till Björnöbron. Läget är ur bostadssynpunkt synnerligen fördelaktigt, icke minst därför att utfart kan anordnas direkt till Björnövägen. Området kan erhållas med nyttjanderätt.

I samband med denna fråga har även möjligheten att genom inhägnad avskilja vattenverkets anläggningar från kasernområdet dryftats. Vattenverkets personal och makinisternas familjer och besökande måste passera kasernvakten. Detta medför olägenheter och komplikationer av olika slag. Det är ett mycket starkt ömsesidigt önskemål att få ändring härutinnan. Detta kan ske genom att inhägna området för det nya snabbfilterverket, infiltrationsbassängerna och helst även råvattenpumpverket och ordna infart från Björnövägen. Renvattenpumpstationerna och gamla pumpverket komma dock att ligga inom kasernområdet, men dessa anläggningar besökas huvudsakligen blott av maskinisterna, som kunde beredas fritt tillträde till platsen. De militära myndigheterna önska bibehålla vägen på åsen väster om den nuvarande bostadsbyggnaden. Byggnaden kommer i sådant fall att bli inom kasernområdet. Från militärt håll har önskemål uttalats om att förvärva hyresrätt till lägenheterna i byggnaden. Om önskemålet tillmötesgås, måste nya bostäder uppföras även för de nuvarande två maskinisterna. Byggnadsprogrammet skulle sålunda komma att omfatta fem tjänstebostäder.

Även om inhägnaden och uppförandet av ytterligare två bostäder såsom ersättning för lägenheterna i den gamla byggnaden medföra utgiftsökning, äro fördelarna att slippa den tidsödande proceduren för inträde å kasernområdet och övriga olägenheter uppenbara. Styrelsen bedömer därför avskiljandet av vattenverksområdet från kasernområdet såsom fördelaktigt för vattenverket och anser det ock av värde att härvidlag kunna tillmötesgå de militära önskemålen.

Byggnadsplan för det nya området vid Björnövägen har uppgjorts å stadsarkitektkontoret. Planen omfattar två dubbelhus med två trerumslägenheter om 85 m² i varje för maskinisterna och ett enkelhus med en lägenhet om fyra rum och kök om 90 m² för maskinmästaren. Storleken har bestämts med beaktande av att lägenheterna skola utgöra goda familjebostäder för mycket lång tid framåt. Lägenheternas planlösning är sådan, att ett av rummen kan uthyras, om innehavaren så önskar. Efterfrågan på rum vid Hässlö har hittills varit stor. Vattenverket har fördel av att kunna räkna med rum för personal med mer eller mindre tillfälligt arbete för verkets räkning.

Med Kungl. Västmanlands Flygflottilj och Kungl. Fortifikationsförvaltningen har under hand enighet nåtts om lösning av omförmälda frågor enligt angivna riktlinjer.

Kostnaderna för husen ha preliminärt beräknats till 350.000 kronor. Häri ingår även kostnaden för vatten- och avloppsledningar. På grund av markens lutningsförhållanden bli avloppsledningarna dyrare än normalt. Avloppsvattnet måste ledas över till avloppspumpstationen på flygfältet. Styrelsen avser att söka statliga bostadslån för att nedbringa hyran för lägenheterna.

Under hänvisning härtill hemställer styrelsen, att stadsfullmäktige ville besluta

att för uppförande av fem tjänstebostäder för vattenverket vid Hässlö anvisa 350.000 kronor av lånemedel och

att bemyndiga styrelsen att med de militära myndigheterna träffa i saken erforderliga avtal.

Drätselkammaren har i häröver den 12 juni 1952 avgivet utlåtande anfört följande:

Kammaren vitsordar, att behov föreligger att uppföra nybyggnad för tjänstebostäder vid vattenverket.

Emellertid har kammaren fäst sig vid att de av styrelsen angivna kostnaderna för bostäderna uppgå till synnerligen stort belopp. Till en del sammanhänger detta, såsom styrelsen framhållit, med kostnaden för vatten- och avloppsledningar, vilken till följd av markens lutningsförhållanden i detta fall blir dyrare än vanligt. Dessutom måste ledningarna med hänsyn till vattentäktens närbet utföras så, att risk för läckage uteslutes, eller med gjutjärnsrör i stället för betongrör. Ledningarna kunna användas för ev. framtida bebyggelse norröver på Hamre gårds mark. Kostnaden för ledningarna har, enligt vad kammaren inhämtat, beräknats till 20.000 kronor. En annan anledning till de höga kostnaderna torde vara det föreslagna byggnadssättet och tjänstebostädernas storlek. Kammaren vill ifrågasätta huruvida icke möjligheter finnas att tillämpa ett mera ekonomiskt byggnadssätt, t. ex. genom att inrymma alla lägenheterna i en byggnad och att försöka åstadkomma kostnadsbesparingar genom att nedskära lägenhetsytorna.

Under hand har tekniska verkens styrelse för drätselkammaren framhållit vikten av att ifrågavarande arbeten snarast möjligt få påbörjas. Med hänsyn härtill har kammaren icke velat motsätta sig att ärendet nu går fram till stadsfullmäktige. Fullmäktiges beslut torde emellertid böra givas den formen att styrelsens framställning i princip bifalles men att styrelsen erhåller i uppdrag att i samråd med drätselkammaren och speciellt dess bostadsdelegation undersöka möjligheterna att nedbringa byggnadskostnaderna och att styrelsen därefter, sedan anbud infordrats å byggnadskostnaderna inkommer med hemställan om anslag.

Under hänvisning till vad sålunda anförts tillstyrker drätselkammaren stadsfullmäktige besluta

att i princip medgiva styrelsen uppföra fem tjänstebostäder för vattenverket och med de militära myndigheterna träffa därför erforderliga avtal samt

att uppdraga åt styrelsen att *dels* i samråd med drätselkammaren och dess bostadsdelegation undersöka möjligheterna att nedbringande av kostnaderna för uppförande av ifrågavarande tjänstebostäder, *dels ock* när anbud å kostnaderna föreligga, inkomma till stadsfullmäktige med särskild begäran om anslag för ändamålet.

Nr 119. Ändring av beslut om upplåtande av mark å Jakobsbergsområdet för anläggande av andelstvättstuga och bastu m. m.

Drätselkammaren har i skrivelse den 12 juni 1952 anfört följande:

Vid sammanträde den 29 maj 1947 beslöto stadsfullmäktige efter framställning

av drätselkammaren att bemyndiga den sistnämnda att på de villkor, som kunde finnas skäliga, till Jakobsbergs byggnadsförening med tomträtt upplåta lämplig mark å Jakobsbergsområdet för anläggande av andelstvättstuga och bastu eventuellt i förening med ungdomsvårdande institution.

Med anledning av fullmäktiges beslut uppgjordes inom stadsplaneavdelningen ett preliminärt förslag till ändring av stadsplanen för kvarteret Flyttblocket, vilken stadsplaneändring avsåge att tillgodose föreningens markbehov. Underhandlingar ha även förts mellan fastighetskontoret och föreningen.

Föreningen har numera anmält, att den med hänsyn till de stegrade byggnadskostnaderna och andra svårigheter, som yppat sig, beslutat avstå från projektet.

Om vad sålunda i ärendet förekommit har drätselkammaren härmed velat underrätta stadsfullmäktige. Drätselkammaren tillstyrker stadsfullmäktige besluta

att med ändring av sitt den 29 maj 1947 fattade beslut avskriva ärendet från vidare handläggning.

Nr 120. Tilläggsanslag till Västerås Musikskola för löneförbättring åt två musiköverlärare och två musiklärare vid skolan.

Styrelsen för Västerås Musikskola har i skrivelse den 7 juni 1952 till drätselkammaren anfört följande:

Sedan Stadsfullmäktige i Västerås efter av Västerås musikskola framlagda statförslag härtill beviljat medel, har musikskolan fast anställt två musiköverlärare och två musiklärare. I enlighet med statförslagen har musiköverlärarna åtnjutit lön enligt samma grunder som överlärare vid Västerås folkskolor, medan musiklärarna enligt staten för år 1952 uppbära 10.500 kronor vardera.

Emellertid ha överlärarna vid Västerås folkskolor numera tillerkänts en sammanlagd lön från den 1 januari i år av i högsta lönegraden 16.764 kronor, medan musikskolans stat för år 1952 upptar den tidigare gällande lönen på 14.092 kronor, alltså en förhöjning med 2.672 kronor för vardera. Musikskolan saknar dock medel till denna löneförbättring för musiköverlärarna.

För musiklärarna har hittills ej fastställts någon bestämd löneplan. Musikskolans styrelse anser det dock nödvändigt att så sker, och har då stannat för jämställande av musiklärarna med extra ordinarie folkskollärare. Dessa erhålla från den 1 januari i år i första lönegraden 10.932 kronor, alltså 432 kronor mer än vad musikskolans stat enligt ovan upptar, vilket måste anses vara en mycket måttlig förhöjning av deras lön. Även till denna förbättring saknar musikskolan medel.

För att bereda trygghet för musikskolans lärare hemställde musikskolans styrelse för några år sedan om utredning angående kommunalisering av musikskolan. Drätselkammaren tillsatte en kommitté för ändamålet, men den fann det lämpligast, att musiksällskapet tills vidare kvarstod som huvudman för musikskolan, som av stadsfullmäktige borde tilldelas behövliga anslag för verksamhetens bedrivande. Musikskolan har också att tacksam erkänna stadsfullmäktiges välvilja i detta hänseende. Skolan torde kunna betraktas som en halvkommunal institution. Styrelsen vågar därför hemställa till Drätselkammaren att föreslå stadsfullmäktige att till löneförbättring åt musikskolans två musiköverlärare och två musiklärare bevilja musikskolan för år 1952 ett tilläggsanslag av 6.208 kronor.

Drätselkammaren har med överlämnande av skrivelsen i utlåtande den 12 juni 1952 åberopat vad styrelsen i skrivelsen anfört samt tillstyrkt stadsfullmäktige besluta

att bevilja Västerås Musikskola ett tilläggsanslag för år 1952 å 6.200 kronor till löneförbättring åt två musiköverlärare och två musiklärare vid skolan samt

att härav föranledd utgift skall bestridas av i årets stat upptaget reservationsanslag till stadsfullmäktiges förfogande för oförutsedda utgifter.

Nr 121. Fråga om anslag för studiebesök av rådhusrättens ledamöter och nämndemän vid vissa fångvårdsanstalter.

Magistraten har i skrivelse den 30 maj 1952 anfört följande:

Efter framställning av magistraten beviljade stadsfullmäktige år 1949 ett anslag å 2.500 kronor för studiebesök vid vissa fångvårdsanstalter för rådhusrättens ledamöter och nämndemännen. Resan, under vilken besöktes flera fångvårdsanstalter, tog två dagar i anspråk och gav värdefulla erfarenheter. Då tre år nu förflutit från det nämnda resa företogs och ett flertal nya nämndemän sedan dess tillkommit, har magistraten ansett det önskvärt att i höst anordna en ny dylik studieresa. Enligt en preliminärt uppgjord plan skulle därvid besökas antingen Sundby skyddshem invid Fagersta samt fångvårdskolonien i Älgberget och eventuellt fångvårdskolonien i Sandsjön eller alternativt fångvårdsanstalten i Mariestad jämte tre därtill hörande kolonier ävensom alkoholistanstalten Åsbrohemmet. Kostnaderna för den planerade resan ha enligt bifogade promemoria beräknats till i runt tal 3.500 kronor.

Magistraten hemställer i anledning härav

att stadsfullmäktige ville för ifrågavarande ändamål anvisa ett extra anslag å 3.500 kronor.

Drätselkammaren har i häröver den 12 juni 1952 avgivet utlåtande anfört följande:

Såsom framgår av magistratens skrivelse ha stadsfullmäktige för endast ett par år sedan beviljat anslag för nu ifrågavarande ändamål. Med hänsyn härtill och då budgetläget manar till stor återhållsamhet ifråga om stadens utgifter, finner sig drätselkammaren i dagens läge icke kunna biträda magistratens framställning. Det synes drätselkammaren som om det planerade studiebesöket utan större olägenheter skulle kunna uppskjutas till dess att det ekonomiska läget undergått en förändring till det bättre.

Med hänsyn härtill tillstyrker kammaren stadsfullmäktige besluta

att framställningen för närvarande icke skall föranleda någon stadsfullmäktiges åtgärd.

Nr 122. Angående avlöning till två extra arkitekter å stadsarkitektkontoret.

Löne- och avtalsnämnden har i skrivelse den 10 juni 1952 anfört följande.

Byggnadsnämnden har hos löne- och avtalsnämnden hemställt att till en arkitekt, som skulle nyanställas å stadsarkitektkontorets stadsplaneavdelning, få utbetala lön efter löneklass 30. Tjänsten är uppförd å extra stat.

Samtidigt har nämnden hemställt att till en på kontoret redan anställd extra arkitekt få utbetala lön efter löneklass 28. Med hänsyn till att stadsfullmäktige tidigare beslutat att lönen till tre extra arkitekter å stadsarkitektkontoret skulle utgå efter löneklass 26, har löne- och avtalsnämnden icke ansett sig böra själv avgöra frågan utan har velat föra denna fram till stadsfullmäktige för prövning. På grund av löneläget för den ifrågavarande yrkesgruppen vill nämnden tillstyrka, att lönen får utgå efter löneklass 29 från och med den 1 juli 1952 för den extra arkitekt som skall nyanställas. Enligt vad nämnden under hand erfarit kommer denne att antaga tjänsten med denna lönesättning. För den andra arkitekttjänsten har löne- och avtalsnämnden intet att erinra mot byggnadsnämndens förslag om löneklass 28.

På grund härav tillstyrker nämnden stadsfullmäktige besluta

att lönen till två extra arkitekter å stadsarkitektkontoret får utgå efter löneklass 29 för den ena tjänsten och löneklass 28 för den andra tjänsten från och med den 1 juli 1952 efter byggnadsnämndens närmare prövning.

Drätselkammaren har i häröver den 12 juni 1952 avgivet utlåtande med åberopande av vad nämnden i ärendet anfört tillstyrkt stadsfullmäktige besluta

att till alla delar bifalla löne- och avtalsnämndens förslag.

Nr 123. Förslag angående minnesbägare till stadens anställda och regler angående utdelande av densamma.

Drätselkammaren har i skrivelse den 15 maj 1952 anfört följande.

Drätselkammaren får härmed underställa stadsfullmäktige förslag angående utdelande av en minnesgåva till stadens pensionärer samt angående närmare bestämmelser om villkoren för gåvans utdelande.

Som bekant har det redan tidigare varit brukligt att stadens anställda med anledning av avgång ur stadens tjänst efter längre tids anställning vid staden erhållit något slag av minnesgåva. Denna har under de senaste åren brukat utdelas vid stadsfullmäktiges julfest, till vilken vederbörande under året avgångna anställda — tjänstemän och arbetare — inbjudits. Några fasta regler för dessa minnesgåvor, vilkas beskaffenhet varierat vid olika tillfällen, har emellertid icke funnits. I likhet med vad fallet är på en del andra håll har det synts drätselkammaren lämpligt att närmare bestämmelser om dylika gåvor utarbetas. Efter diskuterande av flera olika alternativ har drätselkammaren stannat för att föreslå en minnesbägare av silver i det utförande som framgår av vid denna skrivelse fogad modell. Bägaren skulle kunna tilldelas hos staden anställd enligt följande regler:

"1) Behörig att erhålla minnesbägaren är tjänsteman och arbetare som efter fyllda 21 år innehaft heltidsanställning hos Västerås stad under minst 20 år under förutsättning att anställningen varit väl vitsordad. Minnesbägaren kan under enahanda villkor tilldelas tjänstemän och arbetare anställda hos i bolagsform drivna företag där staden innehar aktiemajoriteten.

2) Minnesbägaren utdelas i samband med att den anställde lämnar sin tjänst med ålderspension eller förtidspension.

3) I samband med att minnesbägaren utdelas tillställes den anställde en adress, å stadens vägnar undertecknad av stadsfullmäktiges ordförande.

4) En förteckning skall genom stadsfullmäktiges sekreterares försorg föras över samtliga personer, som tilldelats minnesbägaren.

5) Frågor om utdelande av minnesbägaren avgöres av en delegation, bestående av stadsfullmäktiges presidium, drätselkammarens ordförande och stadsdirektören.

6) Minnesbägaren, till vilken Västerås stad skall ha ensamrätt får icke tilldelas annan än här ovan angivits".

Kostnaden för bägaren skulle belöpa sig till 130—140 kronor.

Med åberopande härav tillstyrker kammaren stadsfullmäktige besluta

att godkänna drätselkammarens här ovan angivna förslag om minnesbägare till stadens anställda och om regler för utdelande av densamma.

Beredningsutskottet har i yttrande den 11 juni 1952 efter granskning av de föreslagna bestämmelserna om villkoren för minnesgåvans utdelande tillstyrkt stadsfullmäktige besluta

att bifalla drätselkammarens förslag i ärendet.

Nr 124. Provisorisk anordning för hoppgrop och löparbana å flickskolans idrottsplan vid Floragatan.

Drätselkammaren har i skrivelse den 12 juni 1952 anfört följande.

Styrelsen för Kommunala Flickskolan har hos drätselkammaren hemställt, att idrottsplanen vid Floragatan försåges med hoppgrop för höjd- och längdhopp, en löparbana å 60 meter samt ett stängsel mot Floragatan.

Sedan drätselkammaren i anledning härav låtit verkställa beräkning av kostnaderna för nu nämnda anordningar har det visat sig att dessa kostnader skulle uppgå till betydande belopp. Kammaren har därför i nuvarande ekonomiska läge icke ansett sig kunna tillstyrka styrelsens ursprungliga förslag.

Kammaren, som emellertid i och för sig finner motiverat, att anordningar för höjd- och längdhopp samt för löparbana vidtages, har undersökt möjligheterna av att i någon form tillmötesgå styrelsens framställning. Det har härvid visat sig att om stängslet mot Floragatan slopas samt hoppgrop och löparbana anlägges å själva planen samt i övrigt anordningen förenklas kostnaderna skulle kunna stanna vid 3.000 kronor.

Kammaren har underställt detta förenklade förslag rektors granskning och har rektor förklarat sig icke ha något att erinra mot förslaget.

Anordningarna skulle med detta förslag erhålla en mera provisorisk karaktär.

Under hänvisning härtill tillstyrker drätselkammaren fullmäktige besluta

att för provisorisk anordning avseende hoppgrop och löparbana å flickskolans idrottsplan vid Floragatan anvisa ett anslag å 3.000 kronor samt

att härav föranledd utgift skall bestridas av i årets stat upptaget reservationsanslag till stadsfullmäktiges förfogande för oförutsedda utgifter.

Nr 125. Yttrande över betänkande ang. stats- och kommunaltjänstemäns förhandlingsrätt.

Länsstyrelsen har i resolution den 3 april 1952 anmodat stadsfullmäktige att avgiva yttrande över 1948 års förhandlingsrättskommittés betänkande angående stats- och kommunaltjänstemännens förhandlingsrätt.

Löne- och avtalsnämnden har i skrivelse den 6 juni 1952 anfört följande:

Beträffande innehållet i kommitténs betänkande och de reformer, som föreslås, får löne- och avtalsnämnden hänvisa till en sammanfattning i Svenska Stadsförbundets Tidskrift 1952 häfte 1.

Statens och kommunernas tjänstemän med ämbetsmannaansvar sakna för närvarande förhandlingsrätt i hela den utsträckning som tillkommer övriga arbetstagare i offentlig tjänst och alla de stora grupperna av löntagare på det privata verksamhetsområdet. Kommitténs förslag går framför allt ut på att så långt det är möjligt skapa förutsättningar för likställighet mellan löntagarna, oavsett om de äro i allmän eller privat tjänst. För att genomföra detta föreslår kommittén att 1936 års lag om förenings- och förhandlingsrätt skall bli tillämplig även för offentliga tjänstemän med ämbetsmannaansvar. Om så blir fallet skulle dessa tjänstemän vid förhandlingsbordet bli jämställda parter med arbetsgivarna, stat och kommun. Hittills ha dessa tjänstemän haft en begränsad förhandlingsrätt, vilken tillerkänts dem i 1937 års kungörelse om förhandlingsrätt för statens tjänstemän och i 1940 års lag om förhandlingsrätt för kommunala tjänstemän. De ha för närvarande blott, enligt författningarnas ordalag rätt att vid förhandlingar framföra sina synpunkter och argument i löne- och anställningsfrågor till arbetsgivarerepresentanterna. Rätt att sluta verkliga överenskommelser med för båda parter bindande verkan finns sålunda inte. Staten eller kommunen äger efter förhandlingarnas slutförande att ensidigt genomföra sina beslut. Utvecklingen har emellertid i praktiken gått en annan väg. Personalorganisationerna på tjänstemannasidan har vuxit sig mycket starka och vunnit stor anslutning, framför allt under det senaste årtiondet. Detta har jämte åtskilliga andra omständigheter medfört, att staten och kommunerna icke alltid kunnat hålla sin enligt förhandlingsrättförfattningarna starka ställning utan många gånger fått ta stor hänsyn till vad organisationerna haft att säga. Man behöver blott nämna de senaste årens stora uppgörelser om kompensationer för prisstegringar genom ökade lönetillägg. Frågan om revision av bestämmelserna om de offentliga tjänstemännens förhandlingsrätt har därför under senare år varit föremål för mycket intresse och åtskilliga yrkanden har väckts för att tjänstemännen skall tillerkännas samma rätt att förhandla om sina

villkor som andra löntagargrupper. Kommittén har nu föreslagit upphävande av speciallagstiftningen om förhandlingsrätt för de offentliga tjänstemännen med ämbetsmannaansvar. Med vissa avvikelser föreslås tjänstemännen sålunda få samma förhandlingsrätt som andra anställda. Den kanske betydelsefullaste avvikelsen gäller stridsmedeln i konfliktsituationer. Här har kommittén med hänsyn till det allmännas intresse av att samhällsfunktionerna skola fungera, icke kunnat förorda ett frångående av nuvarande lagstiftning om att tjänstemän med ämbetsmannaansvar icke äga strejkrätt.

Löne- och avtalsnämnden vill i stort ansluta sig till kommitténs huvudtanke att ge de offentliga tjänstemännen en utvidgad förhandlingsrätt. Man kan emellertid starkt ifrågasätta om frågan verkligen är mogen för en lösning redan nu i alla sina mångskiftande detaljer. Beträffande övriga anställdas förhandlingsrätt har frågan långsamt fått mogna fram och lagstiftningen har byggt på den praxis som rått efter att ha utbildat sig under årtionden efter många gånger stora brytningar mellan de olika intressena. Man behöver blott tänka på att förhandlingsrättslagen tillkom först 1936 och att lagen om kollektivavtal antogs så sent som 1928. Nu kan invändas att dessa båda lagar som bygger på lång erfarenhet i princip skulle bli gällande även för de ifrågavarande grupperna av statliga och kommunala tjänstemän. Man kan dock icke bortse från att den offentliga tjänsten trots allt dock är av en alldeles speciell natur. Om detta har kommittén intagit en grundlig utredning i sitt betänkande. Förhandlingsverksamheten bland tjänstemännen är så relativt ny att enligt löne- och avtalsnämndens uppfattning åtskilliga stora problemställningar säkerligen skulle lösas på ett för alla parter fördelaktigare sätt om den nuvarande förhandlingsordningen får bana sig fria vägar i praxis under ytterligare någon tid. Man har kommit långt på den vägen redan, författningarnas föreskrifter om en blott rätt för tjänstemännen att föra fram sina synpunkter till trots. För kommunaltjänstemännens del har ett som det vill synas mycket stort steg tagits på vägen från den begränsade förhandlingsrätten under den allra senaste tiden, efter det kommitténs betänkande framlades. Fallet har varit likartat för statstjänstemännens del ehuru kanske icke fullt ut i lika stor utsträckning. Löne- och avtalsnämnden har närmast i tankarna den senaste stora uppgörelsen mellan Svenska Stadsförbundet och kommunaltjänstemännens olika organisationer. Här har slutits en tidsbegränsad överenskommelse med bestämmelser om fredsplikt och berörande flera betydelsefulla områden av den i tiden närmast liggande kommunala löneutvecklingen för tjänstemän. Överenskommelsen synes komma att sträcka sina verkningar över åtminstone de närmaste båda åren. Formellt har visserligen överenskommelsen icke den formen att städerna äro bundna av vad stadsförbundet godkänt. Stadsförbundet har emellertid åtagit sig att till städerna lämna rekommendation om att följa den centrala uppgörelsen. På grund av alla de omständigheter som spela in i detta sammanhang torde det i realiteten knappast kunna inträffa att städernas beslutande myndigheter går fram på andra vägar än som anvisats av de centrala avtalsparterna. Inom ramen för nuvarande förhandlingsrättsförfattningar har man sålunda i praxis nått därhän att förhandlingsparterna blivit praktiskt taget likställda — alltså det mål som kommittén uppställt i sitt betänkande. Givetvis bör sedan praxis nått en viss grad av stadga författningarna revideras så att de bättre svara mot verkliga förhållanden. Löne- och avtalsnämnden är övertygad om att utvecklingen kommer att fortsätta i de spår som hittills utstakats. Vissa farhågor kan emellertid hysas mot att ett genomförande av kommitténs förslag skulle i en del hänseenden alltför skarpt bryta av mot den utveckling som är på väg och vålla onödiga slitningar. Nämnden

vill därför i stort ansluta sig till kommitténs förslag om tillämpning av 1936 års förenings- och förhandlingsrättslag för de kommunala tjänstemännen med ämbetsmannaansvar men vill samtidigt förorda, att förslagets tankegång ytterligare överväges och genomarbetas med beaktande av den senaste tidens utveckling. Ett uppskjutande av reformen några år skulle säkerligen vara att föredraga.

En följd av förslaget om en större likställighet mellan offentliga tjänstemän och övriga löntagare har blivit kommitténs förslag om sådan utformning av lagbestämmelserna att de offentliga tjänstemännen i motsats till vad nu är fallet skall tillåtas sluta verkliga kollektivavtal med sina arbetsgivare. Detta synes löne- och avtalsnämnden vara den viktigaste nyheten i förslaget. Vissa frågor såsom frågor om antagande och entledigande av tjänstemän samt om arbetsledning skulle enligt sakens natur i princip hållas utanför det område som skulle kunna bli föremål för kollektivavtal. Om verkliga förhandlingar sålunda icke skulle kunna föras om dessa frågor har kommittén dock förutsatt att parterna i stället skulle överlägga om sådana frågor. Här kan man ställa sig rätt betänksam mot formuleringarna. Kommittén skiljer på så sätt mellan förhandlingar och överläggningar. Detta torde emellertid vara begreppsspekulationer som i praktiken icke kommer att hålla. Vid förhandlingar skulle parterna vara likaberättigade och kunna träffa avtal. Vid överläggningar skulle arbetsgivaren liksom nu är fallet stå i en mera exklusiv ställning och blott ha att lyssna till organisationens synpunkter samt sedan äga rätt att ensidigt fatta sina beslut. Detta har hittills icke visat sig hålla. I verkligheten har dessa så kallade överläggningar allt mer och mer närmat sig verkliga förhandlingar där spänningen mellan parternas åsikter stundom blivit hård och där verkliga eller i varje fall mycket nära verkliga avtal stående uppgörelser ägt rum. Man kan ha anledning vänta att det skulle bli en liknande utveckling beträffande de frågor för vilka kommittén nu förutsätter möjligheten till överläggningar. Dessa frågor äro dock till sin natur sådana att arbetsgivaren bör äga den verkliga bestämmanderätten. Här kan det vara på sin plats att nämna att man vid genomläsningen av kommitténs betänkande får ett intryck av att ledamöterna varit av mycket skilda uppfattningar i betydelsefulla hänseenden, helt naturligt eftersom så olika intressen representerats i kommittén. Det verkar som om man stundom kompromissat om vaga formuleringar av det slag som nyss nämnts i fråga om skillnaden mellan överläggningar och förhandlingar. Detta förhållande skapar en viss betänksamhet och man frågar sig om, såsom nämnden ovan anfört, förslaget i sitt nuvarande skick är moget att genomföra inom den närmaste framtiden.

Frågan om kollektivavtal för offentliga tjänstemän sammanhänger nära med frågan om organisationernas möjligheter och rätt att tillgripa stridsmedel för att ge eftertryck åt sina önskemål och för att söka driva dessa igenom. Det för andra anställda mest förekommande stridsmedel, strejken, har kommittén icke ansett sig kunna sanktionera såsom stridsmedel för de offentliga tjänstemännen. Man har därmed gjort ett betydelsefullt avsteg från tanken att skapa likställighet mellan offentliga tjänstemän och andra. Offentliga tjänstemän med ämbetsmannaansvar kan för närvarande ej gå i strejk utan att göra sig skyldiga till lagöverträdelse. Så måste det enligt kommitténs mening vara även i framtiden med hänsyn till den stora betydelsen av att de viktiga samhällsfunktionerna skola i största möjliga utsträckning undgå störningar. Kommittén har i stället tänkt sig att utforma bestämmelserna, så att tjänstemännen får använda det stridsmedel som under de senare åren varit det vanliga nämligen massuppsägning. Genom att en tjänsteman i princip icke skall kunna

förvägras rätt till entledigande efter viss uppsägningstid om han säger upp sig, har man sökt tillgodose personalorganisationernas yrkanden om större möjligheter att tillgripa massuppsägning som stridsmedel. Detta problemkomplex för med sig åtskilliga spörsmål som måste noga ventileras och som också fått stort utrymme i betänkandet. Löne- och avtalsnämnden kan icke i detalj gå in på alla dessa spörsmål men vill i princip tillstyrka, att ett försök göres att skapa möjlighet för kollektivavtal även för de nu ifrågavarande tjänstemännen med rätt till vissa stridsmedel såsom en konsekvens, detta i all synnerhet som utvecklingen i praktiken allt mer synes gå i den riktningen. Nämnden finner dock även här frågorna tarva ytterligare övervägande och att de icke böra författningsvägen bliva föremål för slutlig reglering ännu på någon tid.

Kommittén har utan att kunna enas diskuterat huruvida stridsmedel skall kunna tillgripas i olika situationer och uppställt tre olika alternativ. Några ledamöter ha hävdat att stridsåtgärder icke skall få vidtagas i frågor beträffande vilka kollektivavtal icke skall kunna träffas. Till dem som förordat detta hör chefen för Svenska Stadsförbundets förhandlingsavdelning direktören Eric Törngren. En ledamot har icke velat tillåta stridsåtgärder i frågor om gränsdragningen mellan tjänstemän och arbetare. En tredje grupp inom kommittén, representerande tjänstemannaintressena, har velat godkänna stridsåtgärder i praktiskt taget alla frågor. Löne- och avtalsnämnden finner den riktigaste och konsekventaste vägen vara en lagstiftning i enlighet med den förstnämnda åsikten.

Kommittén har vidare diskuterat om det i fortsättningen skall vara tillåtet att blockera vakanta tjänster för att förmå arbetsgivaren — staten eller kommunen — att höja lönerna. Av olika anledningar har kommitténs majoritet stannat för att icke förorda något sådant förbud fastän anställningsblockad mot viktiga nyckeltjänster varit ett mycket verkningsfullt medel för organisationerna att påtvinga en offentlig arbetsgivare sina önskemål. Direktören Eric Törngren har emellertid i en vid betänkandet fogad särskild reservation uttalat, att kommittén enligt hans åsikt bort föreslå förbud mot anställningsblockader. Löne- och avtalsnämnden, som för Västerås vidkommande haft känning av sådana blockader, vill livligt uttala sin anslutning till de av direktör Törngren anförda synpunkterna och anser, att man bör ytterligare överväga hur man skall kunna bemästra de svårigheter man möter då effektiva bestämmelser skall konstrueras mot blockad av allmänna tjänster. Nämnden är väl medveten om dessa svårigheter. Ur jämställighetssynpunkt kan det synas föga rättvist att förbjuda blockad för en grupp tjänstemän medan de anställda på den fria marknaden och andra stats- och kommunalanställda fortfarande skall ha full frihet att tillgripa blockadvapnet. En annan omständighet som synes försvåra problemet är att man knappast kan kombinera tillåtligheten av massuppsägningar med förbud mot att använda blockadvapnet. För att en organisation skall effektivt kunna genomföra en massuppsägning så att verkningarna bli de åsyftade, måste organisationen tydligen i flertalet fall se till på ett eller annat sätt att de tjänster som till följd av uppsägningarna bli vakanta icke blir återbesatta under den tid striden pågår. Här kan man icke bortse från att anställningsblockaden kommer att träda till, direkt uttalad eller blott tyst underförstådd såsom en följd av uppsägningarna och solidariteten hos möjliga sökande till befattningarna. Det torde sålunda bli svårt att på en gång tillåta uppsägningar såsom stridsmedel och förbjuda anställningsblockader.

Det har föreslagits att kommun skall äga rätt att åt central organisation uppdraga att å kommunens vägnar träffa bindande uppgörelse om anställningsvillkoren för

kommunernas anställda. Utvecklingen har redan gått långt på denna väg. Det kan sägas att den kommunala självbestämmanderätten drabbas allvarligt av ett sådant steg. Man får dock icke bortse från dagens realiteter och de fördelar det för städerna erbjuder att få stora komplex av förhandlingsfrågor avgjorda centralt och likartat för alla städer. Den senaste uppgörelsen mellan stadsförbundet och organisationerna om tjänstemännens fasta lönetillägg under 1952 visar hur svårt det nu blivit för kommunerna att gå egna vägar. Nämnden tillstyrker vad kommittén föreslagit i detta hänseende. Kommunerna komma givetvis att stå kvar i sin rätt att avgöra om de vill lämna uppdrag av ifrågavarande slag till sina huvudorganisationer. Kommittén har väl för städernas del främst haft i tankarna Svenska Stadsförbundet såsom huvudorganisationen. Formuleringen utesluter dock icke möjligheten för exempelvis ett länsförbund av städer eller ett förbund av städer med likartade speciella intressen att träffa uppgörelse med bindande verkan för medlemmarna. Detta torde dock vara en fråga av mindre betydelse och nämnden vill icke gå in på de för- och nackdelar som kan följa med sådana anordningar utan vill blott peka på konsekvenserna av den föreslagna lagtexten.

Förslaget om borttagande av poliskollegierna tillstyrkes reservationslöst. Likaså tillstyrkes de i den föreslagna lagen om offentliga tjänstemän intagna bestämmelserna om disciplinstraff samt om en särskild tjänstedomstol såsom en motsvarighet till arbetsdomstolen för tjänstemannafrågor.

På grund härav hemställer löne- och avtalsnämnden att stadsfullmäktige ville besluta

att såsom eget yttrande över betänkandet om stats- och kommunaltjänstemäns förhandlingsrätt ansluta sig till vad ovan anförts.

Ledamoten av löne- och avtalsnämnden herr Alwestrand har anfört reservation mot nämndens yttrande i den del nämnden förordat förbud mot anställningsblockad och har för sin del icke velat tillstyrka dylikt förbud.

Drätselkammaren har i häröver den 12 juni 1952 avgivet utlåtande anfört följande:

Kammaren får för egen del anföra följande.

Förhandlingsrättskommitténs förslag bär prägeln av ett kompromissförslag, vilket är förklarligt med hänsyn till de olika meningsskiftningar, som inom kommittén brutit sig mot varandra. Av denna anledning ha de principer om likställande av stats- och kommunaltjänstemännen med arbetsgivarparten som ytterst synes ha varit bestämmande för kommitténs arbete, icke alltid konsekvent genomförts. I stort sett synes kommittén emellertid ha lyckats åstadkomma en riktig avvägning mellan de olika intressemotsättningarna. Kammaren vill därför biträda kommittémajoritetens inställning.

Löne- och avtalsnämnden har som nämnts på en punkt deklarerat avståndstagande från kommittémajoritetens förslag nämligen beträffande frågan om blockad som stridsmedel. Löne- och avtalsnämnden har i detta avseende velat ansluta sig till direktören Törngrens inom kommittén framförda reservation och anser tydligen, att den nya lagstiftningen bör innehålla ett klart förbud mot blockader. Drätselkammaren kan icke dela löne- och avtalsnämndens uppfattning. För den händelse man över-

huvud taget vill acceptera de statliga och kommunala tjänstemännen såsom med arbetsgivarna lika berättigade parter vid förhandlingsbordet, förefaller det inkonsekvent om dessa grupper arbetstagare icke skulle vara berättigade att använda sig av även blockad såsom stridsmedel. Det må vara att man med hänsyn till de speciella förhållanden, som råda mellan staten och kommunen såsom arbetsgivare, å ena, samt vissa grupper av offentliga tjänstemän, å andra sidan, icke ansett sig kunna medgiva dessa arbetstagare strejkrätt. Inom förhandlingsrättskommittén synes man emellertid vara enig om att dessa befattningshavare i påtryckningssyfte skulle kunna uppsäga sina anställningsavtal med iakttagande av uppsägningstiden och efter dennas utgång frånträda anställningen utan att behöva avvakta särskilt beslut om entledigande. Så kallade massuppsägningar skola sålunda i princip vara tillåtna, bortsett från vissa undantag. Massuppsägningen såsom stridsmedel skulle emellertid vara från arbetstagarens synpunkt skäligen värdelös om de stridande arbetstagarorganisationerna icke skulle kunna komplettera åtgärden med blockad mot nybesättning av befattningarna. Det förefaller därför meningslöst att godkänna massuppsägningen såsom stridsmedel utan att samtidigt acceptera blockader. Härtill kommer att ett förbud emot blockad i praktiken med all sannolikhet skulle visa sig ineffektivt på grund av svårigheterna att övervaka efterlevnaden. Så kallade smygblockader skulle vara omöjliga och leda i bevis, varför det är att befara att förbudet bleve endast en bestämmelse på papperet.

På grund av nu anförda skäl vill drätselkammaren även ifråga om blockad ansluta sig till kommittémajoritetens uppfattning.

Drätselkammaren föreslår stadsfullmäktige besluta

att såsom eget yttrande över 1948 års förhandlingsrättskommittés betänkande åberopa vad drätselkammaren ovan anfört.

Mot drätselkammarens förslag har anmälts reservation av kammarens vice ordförande herr Pers, som uttalat sin anslutning till löne- och avtalsnämndens utlåtande även i vad avser blockadfrågan.

Nr 126. Ansökan av Selma Emilia Hedrén om tillstånd att utskänka pilsnerdricka i Hotell Fenix.

Poliskammaren har genom resolution den 17 maj 1952 till stadsfullmäktige för yttrande remitterat handlingarna angående ansökan av fru Selma Emilia Hedrén om tillstånd att under en tid av tre år från den 1 oktober 1952 få utskänka pilsnerdricka klass II till spisande gäster i Hotell Fenix, Stora gatan 18, här i staden.

Nykterhetsnämnden har i skrivelse den 24 maj 1952 anfört följande:

Då någon anmärkning mot sökanden icke föreligger och då föreskrifter utöver gällande lag och förordning icke synas erforderliga, får nykterhetsnämnden hemställa att stadsfullmäktige ville besluta

att hos länsstyrelsen tillstyrka bifall till fru Hedréns framställning.

Centralpolisen har den 15 maj 1952 tillstyrkt sökandens framställning.

Beredningsutskottet har genom utlåtande den 11 juni 1952 med åberopande av vad nykterhetsnämnden i ärendet anfört tillstyrkt stadsfullmäktige besluta

att bifalla nykterhetsnämndens förslag.

Nr 127. Ansökan av Ebba Gurli Elvira Möller om tillstånd att utskänka pilsnerdricka i Pensionat Hemgården.

Poliskammaren har genom resolution den 17 maj 1952 för yttrande remitterat handlingarna angående ansökan av Ebba Gurli Elvira Möller att under en tid av tre år från och med den 1 oktober 1952 få utskänka pilsnerdricka klass II till spisande gäster i pensionat Hemgården, Källgatan 29, här i staden.

Nykterhetsnämnden har i yttrande den 24 maj 1952 anfört följande:

Då någon anmärkning mot sökanden icke föreligger och då föreskrifter utöver gällande lag och förordning icke synas erforderliga, får nykterhetsnämnden hemställa att stadsfullmäktige ville besluta

att hos länsstyrelsen tillstyrka bifall till fru Möllers framställning.

Centralpolisen har den 16 maj 1952 biträtt framställningen.

Beredningsutskottet har i häröver den 11 juni 1952 avgivet utlåtande med åberopande av vad nämnden i ärendet anfört tillstyrkt stadsfullmäktige besluta

att bifalla nykterhetsnämndens förslag.

Nr 128. Ansökan av Anna-Stina Pettersson och Eva Hjalmarsson om tillstånd att utskänka pilsnerdricka i "Tjugoettans Kafé & Matservering", Pilgatan 21.

Poliskammaren har genom resolution den 17 maj 1952 till stadsfullmäktige för yttrande remitterat ansökningar av Anna-Stina Pettersson och Eva Hjalmarsson att dels till dem måtte överföras för Evald Johansson tidigare beviljat tillstånd att för tiden intill den 1 oktober 1952 få utskänka pilsnerdricka till spisande gäster i "Tjugoettans Kafé & Matservering", Pilgatan 21, här i staden, dels att för en tid av tre år därefter erhålla enahanda tillstånd.

Nykterhetsnämnden har i yttrande den 24 maj 1952 anfört följande:

Emot sökandenas lämplighet att handhava den ifrågasatta rörelsen har nykterhetsnämnden veterligt ingen anmärkning att anföra.

Enligt tidigare tillämpad praxis har tillstånd till pilsnerutskänkning första gången beviljats för en kortare tid, omkring ett år, varför nämnden som tillstyrker sökan-

denas framställning härmed förordar, att sökandena beviljas utskänkningsrättigheter 1 år från och med den 1 oktober 1952 samt återstående tid fram till nämnda dag. Några föreskrifter utöver gällande lag och förordning synas icke erforderliga.

Med anledning av vad sålunda anförts hemställer nykterhetsnämnden att stadsfullmäktige ville besluta

att hos länsstyrelsen tillstyrka bifall till fru Petterssons och fröken Hjalmarssons framställning, för den tid nämnden föreslagit.

Centralpolisen har tillstyrkt bifall till sökandenas framställning.

Beredningsutskottet har i häröver den 11 juni 1952 avgivet utlåtande med åberopande av vad nykterhetsnämnden i ärendet anfört tillstyrkt stadsfullmäktige besluta

att bifalla nykterhetsnämndens förslag.

Nr 129. Ansökan av Helga Linnéa Pettersson om tillstånd att utskänka pilsnerdricka i Runans matsalar, Köpmangatan 10.

Poliskammaren har genom resolution den 17 maj 1952 till stadsfullmäktige för yttrande remitterat handlingarna angående fru Helga Linnéa Petterssons ansökan om tillstånd att under en tid av tre år från den 1 oktober 1952 få utskänka pilsnerdricka klass II till spisande gäster i Runans matsalar, Köpmangatan 10, här i staden.

Nykterhetsnämnden har i skrivelse den 24 maj 1952 anfört följande:

Då någon anmärkning mot sökanden icke föreligger och då föreskrifter utöver gällande lag och förordning icke synas erforderliga, får nykterhetsnämnden hemställa att stadsfullmäktige ville besluta

att hos länsstyrelsen tillstyrka bifall till fru Petterssons framställning.

Centralpolisen har den 15 maj 1952 tillstyrkt sökandens framställning.

Beredningsutskottet har genom utlåtande den 11 juni 1952 med åberopande av vad nykterhetsnämnden i ärendet anfört tillstyrkt stadsfullmäktige besluta

att bifalla nykterhetsnämndens förslag.

Nr 130. Ansökan av Märta Lovisa Serrander om tillstånd att utskänka pilsnerdricka i hennes i fastigheten Hållgatan 12 bedrivna pensionatrörelse.

Poliskammaren har genom resolution den 17 maj 1952 för yttrande remitterat handlingarna angående Märta Lovisa Serranders ansökan om tillstånd att i hennes i fastigheten Hållgatan 12, här i staden, bedrivna pensionatrörelse få till spi-

sande gäster utskänka pilsnerdricka klass II under en tid av tre år från den 1 oktober 1952.

Nykterhetsnämnden har i skrivelse den 24 maj 1952 anfört följande:

Då någon anmärkning mot sökanden icke föreligger och då föreskrifter utöver gällande lag och förordning icke synas erforderliga, får nykterhetsnämnden hemställa att stadsfullmäktige ville besluta

att hos länsstyrelsen tillstyrka bifall till fru Serranders framställning.

Centralpolisen har den 15 maj 1952 tillstyrkt framställningen.

Beredningsutskottet har i häröver den 11 juni 1952 avgivet utlåtande med åberopande av vad nykterhetsnämnden i ärendet anfört tillstyrkt stadsfullmäktige besluta

att bifalla nykterhetsnämndens förslag.

Nr 131. Ansökan av Sven Erik Westman om tillstånd att utskänka pilsnerdricka i matservering för telegrafverkets personal i fastigheten Västra Kyrkogatan 5.

Poliskammaren har genom resolution den 17 maj 1952 för yttrande remitterat handlingarna angående förste telegrafkontrollören Sven Erik Westmans ansökan om tillstånd att under en tid av tre år från den 1 oktober 1952 få utskänka pilsnerdricka klass II i samband med matservering för telegrafverkets personal i verkets lunchservering i Västra Kyrkogatan 5, här i staden.

Nykterhetsnämnden har i yttrande den 24 maj 1952 anfört följande:

Då någon anmärkning mot sökanden icke föreligger och då föreskrifter utöver gällande lag och förordning icke synas erforderliga, får nykterhetsnämnden hemställa att stadsfullmäktige ville besluta

att hos länsstyrelsen tillstyrka bifall till framställningen för en tid av tre år under den absoluta förutsättningen att utskänkning sker endast i samband med förtäring av på platsen tillagad och serverad måltid.

Centralpolisen har den 15 maj 1952 tillstyrkt bifall till Westmans framställning.

Beredningsutskottet har i häröver den 11 juni 1952 avgivet utlåtande med åberopande av vad nykterhetsnämnden i ärendet anfört tillstyrkt stadsfullmäktige besluta

att bifalla nykterhetsnämndens förslag.

Nr 132. Ansökan av Helmi Maria Österlund och Elsa Viola Carlsson om tillstånd att få utskänka pilsnerdricka i City-Buffén, Utanbygatan 19.

Poliskammaren har genom resolution den 17 maj 1952 till stadsfullmäktige

för yttrande remitterat ansökan av Elsa Viola Carlsson och Helmi Maria Österlund att under en tid av tre år från och med den 1 oktober 1952 utskänka pilsnerdricka klass II till spisande gäster i City-Buffén, Utanbygatan 19, här i staden.

Nykterhetsnämnden har i yttrande den 24 maj 1952 anfört följande:

Då någon anmärkning mot sökandena icke föreligger och då föreskrifter utöver gällande lag och förordning icke synas erforderliga, får nykterhetsnämnden hemställa att stadsfullmäktige ville besluta

att hos länsstyrelsen tillstyrka bifall till fruarna Österlunds och Carlssons framställning.

Centralpolisen har den 15 maj 1952 tillstyrkt framställningen.

Beredningsutskottet har i häröver genom utlåtande den 11 juni 1952 med åberopande av vad nykterhetsnämnden i ärendet anfört tillstyrkt stadsfullmäktige besluta

att bifalla nykterhetsnämndens förslag.

Nr 133. Ansökan av direktören Folke Winbladh, för AB ICA-Restauranger om tillstånd att få utskänka pilsnerdricka i Mjölkbaren, Stora gatan 18.

Poliskammaren har genom resolution den 17 maj 1952 till stadsfullmäktige för yttrande remitterat handlingarna angående ansökan av AB ICA-Restauranger genom direktören Folke Winbladh om tillstånd att från och med den 1 oktober 1952 få utskänka pilsnerdricka klass II till spisande gäster i Mjölkbaren, Stora gatan 18, här i staden.

Nykterhetsnämnden har genom utlåtande den 24 maj 1952 anfört följande:

Nykterhetsnämnden får i likhet med tidigare avgivet yttrande i maj 1951 framhålla det ur nykterhetsvårdssynpunkt mindre lämpliga uti att anordna pilsnerutskänkning i en lokal med mjölkbarens belägenhet vid en starkt trafikerad gata och i fastighetens bottenvåning. Därtill kommer det nära grannskapet till restaurang Mimer med dess ölkafé, vilket kan medföra att ett icke önskvärt klientel söker sig över till mjölkbaren och stör trevnaden för dess ordinarie gäster.

På grund av vad sålunda anförts hemställer nykterhetsnämnden att stadsfullmäktige ville besluta

att hos länsstyrelsen avstyrka bifall till framställningen.

Centralpolisen har i yttrande den 17 maj 1952 tillstyrkt att tillstånd beviljades tillsvidare under en tid av ett år från den 1 oktober 1952.

Beredningsutskottet har genom utlåtande den 11 juni 1952 tillstyrkt stadsfullmäktige besluta

att bifalla nykterhetsnämndens förslag i ärendet.

Nr 134. Ansökan av direktören Folke Winbladh, för AB ICA-Resturanger om tillstånd att få utskänka pilsnerdricka i restaurang S:t Örjans baravdelning.

Poliskammaren har genom resolution den 17 maj 1952 till stadsfullmäktige för yttrande remitterat handlingarna angående ansökan av AB ICA-Restauranger genom direktören Folke Winbladh om tillstånd till utskänkning av pilsnerdricka i restaurang S:t Örjans baravdelning i samband med intagande av lagad måltid.

Nykterhetsnämnden har genom utlåtande den 24 maj 1952 anfört följande:

Då någon anmärkning mot sökanden icke föreligger och då föreskrifter utöver gällande lag och förordning icke synas erforderliga, får nykterhetsnämnden hemställa att stadsfullmäktige ville besluta

att hos länsstyrelsen tillstyrka bifall till direktör Winbladhs framställning för en tid av 3 år, fr. o. m. den 1 oktober 1952.

Centralpolisen har tillstyrkt bifall till framställningen.

Beredningsutskottet har i häröver den 11 juni 1952 avgivet utlåtande med åberopande av vad nykterhetsnämnden i ärendet anfört tillstyrkt stadsfullmäktige besluta

att bifalla nykterhetsnämndens förslag.

Nr 135. Fråga om expropriation av stadsägan nr 1997.

Drätselkammaren har i skrivelse den 12 juni 1952 anfört följande:

Enligt gällande stadsplan skall å stadsägan nr 1997 uppföras bebyggelse med bostadshus. Byggnadsrätten uppgår enligt vad fastighetskontoret uppgivit till cirka 7.950 m² våningsyta. Området är beläget norr om Folkets Park och stadsträdgården, är för närvarande obebyggd och innehåller en areal av cirka 17.500 m². Förhandlingar angående förvärv av området har förts med ägaren, järnhandlaren Ragnar Frunck, Stockholm, men har hittills icke varit möjligt att träffa någon för staden godtagbar överenskommelse. Därest fortsatta förhandlingar icke leda till resultat, måste expropriationsförfarandet tillgripas. Då staden har intresse av att förvärva området, bör staden hos Kungl. Maj:t hemställa om tillstånd till expropriation. En dylik möjlighet synes föreligga enligt 1 § mom. 16 i expropriationslagen, som möjliggör expropriation för att säkerställa att mark på skäliga villkor är tillgänglig för tätbebyggelse och därmed sammanhängande anordningar eller för att eljest i kommuns ägo överföra mark, som icke är tätbebyggd för upplåtelse med tomträtt.

På grund härav tillstyrker drätselkammaren stadsfullmäktige besluta

att bemyndiga drätselkammaren att i den mån kammaren finner erforderligt, vidtaga alla erforderliga åtgärder för expropriation av stadsägan nr 1997.

Västerås 1952. Vestmanlands Läns Tidnings AB tryckeri

Nr 136. Förvärv av tomterna nris 1 och 2 i kvarteret Gad.

Drätselkammaren har i skrivelse den 8 juli 1952 anfört följande:

Drätselkammaren får härmed underställa stadsfullmäktige nedannämnda förslag angående förvärv av tomterna nr 1 och 2 i kvarteret Gad här i staden.

Tomten nr 1 är belägen vid Blåsbogatan med adressnummer 2 B och tomten nr 2 vid Skolgatan med adressnummer 8. De äro taxerade sammanlagt till 67.000 kronor, varav 27.000 kronor markvärde och 40.000 kronor byggnadsvärde. Arealen utgör 1.220 kvm. Å tomterna finnas uppförda ett bostadshus av trä i två våningar, ett bostadshus av reveterat trä i två våningar, ett mindre bostadshus av trä i en våning samt en butiksbyggnad av reveterat trä i en våning. Därtill kommer uthusbyggnader. Lägenheterna äro försedda med vatten och avlopp, wc finnes i flertalet lägenheter. Samtliga byggnader äro mycket gamla och mindre väl underhållna. Flertalet lägenheter äro i behov av en genomgripande reparation. Om byggnaderna icke inom närmaste tiden skola rivas, beräknas fastigheten draga en reparationskostnad av cirka 15.000 kronor.

Ägaren till tomterna begär ett pris av 106.000 kronor. Hyresavkastningen uppgår till 6.000 kronor, vilket motsvarar cirka 5,7 % å den begärda köpeskillingen.

Köpeskillingen bör, därest förvärv kommer till stånd, täckas av försäljningsmedelsfonden.

Då staden, som är ägare av kringliggande tomter vid Skolgatan, har intresse av förvärvet samt köpeskillingen kan anses godtagbar, får drätselkammaren tillstyrka stadsfullmäktige besluta

att bemyndiga kammaren att för ett pris av 106.000 kronor och på sedvanliga villkor i övrigt förvärva tomterna nris 1 och 2 i kvarteret Gad ävensom vidtaga alla för köpets genomförande erforderliga åtgärder samt

att köpeskillingen skall täckas av försäljningsmedelsfonden.

Nr 137. Förvärv av stadsägan nr 1929.

Drätselkammaren har i skrivelse den 8 juli 1952 anfört följande:

Drätselkammaren får härmed underställa stadsfullmäktige nedannämnda förslag till förvärv av stadsägan nr 1929 här i staden.

Stadsägan är belägen norr om Folkets Park och har adressnummer Geijersgatan 10. Den innehåller en areal av 1.740 kvm och är taxerad till 35.000 kronor. Å tomten finns uppfört ett bostadshus av reveterat trä i två våningar samt en uthusbyggnad av trä i två våningar. Bostadsbyggnaden innehåller två lägenheter om vardera två rum och kök samt två lägenheter om vardera ett rum och kök. Dessutom finnes i bostadsbyggnaden källare och tvättstuga. Uthuset innehåller avträden, vedbodar och vindskontor. Huvudbyggnaden är försedd med elektrisk belysning, rostfria diskbänkar, vatten,

avlopp, vedspisar samt vanliga furugolv utan korkmattor. Byggnaderna befinna sig i ordinärt skick. Mindre reparationer äro dock erforderliga. Hyresavkastningen uppgår till 2.350 kronor.

Ägaren begär ett pris av 45.000 kronor. Med angivna hyresavkastning förräntar köpeskillingen cirka 5,3 %.

Köpeskillingen bör, därest förvärv kommer till stånd, täckas av försäljningsmedelsfonden.

Då staden har intresse av att förvärva marken och köpeskillingen kan anses godtagbar, tillstyrker drätselkammaren stadsfullmäktige besluta

att bemyndiga kammaren att för en köpeskilling av 45.000 kronor och på sedvanliga villkor i övrigt förvärva stadsägan nr 1929 ävensom vidtaga alla för förvärvets genomförande erforderliga åtgärder samt

att köpeskillingen skall täckas av försäljningsmedelsfonden.

Nr 138. Anslag för förstärkning av stadens ledningar i nya lokstationsområdet.

Drätselkammaren har i skrivelse den 8 juli 1952 anfört följande:

Enligt det mellan staden och SWB i juni 1945 ingångna markbytesavtalet har staden åtagit sig att bekosta sådana ändringar och förstärkningar av stadens ledningar, vilka erfordras i följd av nya järnvägsanläggningar.

SWB:s förpliktelser enligt avtalet har numera övergått å SJ.

Dylik förstärkning påfordras nu beträffande stadens ledningar under spårområdet vid den planerade nya lokstationen vid Västerås Västra. Beräkning av kostnaden för förstärkningen har utförts genom tekniska verkens försorg och ha kostnaderna angivits till 50.000 kronor. Medel för arbetets utförande finnas icke tillgängliga.

Med anledning härav tillstyrker kammaren stadsfullmäktige besluta

att för förstärkning av stadens ifrågavarande ledningar anvisa ett anslag å 50.000 kronor samt

att anslaget skall täckas i samband med 1953 års budget.

Nr 139. Uppförande av nytt svinhus vid Malma.

Lantegendomsnämnden har i skrivelse den 20 juni 1952 anfört följande:

Lantegendomsnämnden får härmed anhålla om tillstånd att för uppförande av svinhus vid Malma få använda för byggande av ladugård m. m. anslagna medel om tillhopa 253.000 kronor varav nu återstår reserverade 245.920 kronor 55 öre.

Ifrågavarande belopp har av fullmäktige beviljats den 28 juni 1945, § 172, och avsetts att användas med 220.000 kronor till ladugård och 33.000 kronor till arbetarbostad. Genom den mekanisering, som under senare år genomförts vid stadens lant-

bruk har beloppet av manuell arbetskraft minskats i sådan omfattning att för arbetskraften vid jordbruket erforderliga bostäder av god kvalitet finnes i tillräcklig omfattning, varför ovanberörda 33.000 kronor numera icke erfordras för det tänkta ändamålet. Tanken på uppförande av ladugård torde lämpligen böra vila tills frågan om stadens förvärv av Enbacken lösts, då nämnden fortfarande anser att denna plats ur driftsynpunkt är mest lämpad för blivande ladugård. Nordanby gård har ju helt kommit ur räkningen i detta sammanhang, då bostadsbebyggelsen nu nått fram i omedelbar närhet av denna gård.

Hur ladugårdsdrift ställer sig ur ekonomisk synpunkt är för närvarande ganska ovisst. Svinskötseln däremot har de senaste åren visat sig vara tämligen lönande för staden men torde ytterligare kunna förbättras om ett tidsenligt svinhus uppföres. Det nuvarande är i så dåligt skick att detsamma är så gott som odugligt för sitt ändamål och är dessutom synnerligen arbetskrävande på grund av sin otidsenliga inredning. Då härtill kommer att det på grund av byggnadens beskaffenhet visat sig att svinen och särskilt smågrisarna lätt angripas av sjukdomar anser nämnden det vara en trängande nödvändighet att frågan om nytt svinhus omgående löses.

Nämnden hade först för avsikt att förlägga det nya svinhuset öster om gården för att därigenom möjliggöra att det befintliga kokhuset, som är i gott stånd, skulle kunna användas för renhållningsverkets behov. Då detta verk emellertid får sitt byggnadsbehov tillgodosett vid stadens förråd anser nämnden det nuvarande svinhusets plats vara bäst även för det nya. Kokhuset kan då även i fortsättningen användas för sitt ändamål, vilket medför att byggnadskostnaderna bli cirka 50.000 kronor lägre än om ny byggnadsplats skulle ifrågakomma.

Vid uppförande på nuvarande plats ha kostnaderna beräknats till 270.000 kronor, rivningen av det gamla svinhuset inberäknad. Dessa beräkningar äro uppgjorda i april månad, men då virkespriserna kraftigt sjunkit sedan dess torde de begärda medlen vara tillräckliga.

Den nya byggnaden kommer att bereda plats för i medeltal 400 svin och grisar mot nuvarande cirka 300 st. men trots detta erfordras ingen ökning av för skötseln avsedd personal.

På grund härav hemställer nämnden

> *att* stadsfullmäktige måtte för uppförande av nytt svinhus vid Malma ställa för ladugård m. fl. byggnader reserverade medel om tillhopa 245.920 kronor 55 öre till lantegendomsnämndens förfogande.

Drätselkammaren har i häröver den 8 juli 1952 avgivet yttrande anfört följande:

Drätselkammaren har icke något att erinra mot att ett svinhus vid Malma uppföres i huvudsaklig överensstämmelse med föreliggande förslag och att de av lantegendomsnämnden angivna medel användas för ändamålet. Emellertid vill drätselkammaren framhålla, att det av stadsfullmäktige den 28 juni 1945 beviljade anslaget å 253.000 kronor delvis utgått av lånemedel och att efter Kungl. Maj:ts tillstånd amorteringslån upptagits å 175.000 kronor av utgiften ifråga. Då lånet av Kungl. Maj:t medgivits och upptagits för ett helt annat ändamål än det, varom det nu är fråga, synes förutsättningen för omdisponeringen av medlen i denna del vara att Kungl. Maj:t medgiver

att medlen få tagas i anspråk för uppförande av svinhus vid Malma i stället för till ladugård och arbetarbostäder.

Under hänvisning härtill tillstyrker kammaren stadsfullmäktige besluta

att uppdraga åt drätselkammaren att hos Kungl. Maj:t hemställa om tillstånd att reserverade medel av det av stadsfullmäktige den 28 juni 1945 beviljade anslag för ladugård och arbetarbostäder vid Nordanby gård i den mån anslaget täckts av 20-årigt amorteringslån, må tagas i anspråk för nu ifrågavarande ändamål samt

att under förutsättning av Kungl. Maj:ts bifall medgiva att de av lantegendomsnämnden angivna medel må disponeras för uppförande av nytt svinhus vid Malma i huvudsaklig överensstämmelse med föreliggande förslag.

Nr 140. Om- och tillbyggnad av ekonomibyggnader å Lundby gård.

Lantegendomsnämnden har i skrivelse den 20 juni 1952 anfört följande:

Lantegendomsnämnden får härmed anhålla om tillstånd att få använda, dels för reparation av ladugården vid Lundby gård i årets budget reserverat anslag å 24.700 kronor, ursprungligen å 25.000 kronor, och dels de medel, som enligt avträdessyn innevarande år å berörda gård tillerkänts staden och vilka uppgå till 43.000 kronor.

Vid en grundlig översyn å ladugården visade det sig att ett iordningställande av densamma så att den någorlunda fyllde nutida krav skulle gå löst på betydligt över 150.000 kronor. Nämnden ansåg det därför böra anstå med reparation av taket, vartill ovanberörda 25.000 kronor voro avsedda, intill dess man noga prövat möjligheterna att på ett billigare och mera ändamålsenligt sätt lösa ladugårdsfrågan på gården. Ett sådant tillfälle yppade sig, då staden från den 14 mars detta år utarrenderade gården till ny arrendator och därvid från arrendet undantog gamla ladugården med loge. Detta avtal har godkänts av drätselkammaren.

Nämndens avsikt med denna åtgärd var att för en lägre kostnad anordna en för staden mindre kostsam och för brukaren mera lämplig ladugård i nu befintlig stallbyggnad å gården. Denna byggnad är i relativt gott skick och på grund av jordbruksdriftens mekanisering har hästantalet å gården minskat så att stallet numera användes i mycket liten utsträckning för sitt ursprungliga ändamål. Genom den tänkta om- och tillbyggnaden kan plats i stallet beredas för 3 hästar samt 30 klavbundna nötkreatur jämte erforderliga boxar för ungdjur och kalvar. I tillbyggnaden kommer utrymme att beredas för spannmål och stråfoder för årsbehovet. Arrendatorn har förklarat sig tillfredsställd med den tänkta byggnaden, vilken för hans del kommer att medföra en avsevärd besparing ifråga om arbetskraft.

Kostnaden för denna om- och tillbyggnad har beräknats till 75.000 kronor. Erforderliga rivningsarbeten, transporter, schaktningar samt vissa andra grovarbeten utföras enligt arrendekontraktet av arrendatorn utan ersättning och hava därför ej medagits i ovanberörda summa. Här har ej heller inräknats en del för reparation av ladugården vid Lundby redan disponibelt virke. Inredningsdetaljerna ha beräknats

bliva överflyttade från den gamla ladugården och behöva endast kompletteras i ringa omfattning.

Med hänsyn till den senaste tidens kraftiga prisfall å virke samt då som ovan sagts en stor del av gamla ladugårdens inredning beräknas kunna användas, torde de begärda anslagen täcka kostnaderna för byggnadernas färdigställande.

Den gamla ladugården och logen kan i befintligt skick uthyras till lagerlokal för vissa varor eller annat liknande ändamål.

Slutligen bör nämnas att i gott stånd varande arbetarbostäder finnas i tillräcklig omfattning vid gården.

På grund härav hemställer nämnden att stadsfullmäktige ville besluta

att medgiva lantegendomsnämnden att för om- och tillbyggnadsarbeten av ekonomibyggnader å Lundby gård ställa tillhopa 67.700 kronor till nämndens förfogande.

Drätselkammaren har i häröver den 8 juli 1952 avgivet yttrande med åberopande av vad lantegendomsnämnden i ärendet anfört tillstyrkt stadsfullmäktige besluta

att för om- och tillbyggnadsarbeten av ifrågavarande ekonomibyggnader i huvudsaklig överensstämmelse med föreliggande förslag medgiva lantegendomsnämnden att taga i anspråk dels 24.700 kronor, reserverade för reparation av ladugården vid Lundby gård, dels 43.000 kronor utgörande medel som vid avträdessyn å nämnda gård tillerkänts staden.

Nr 141. Täckande av underskott vid försäljning av järnvägsobligationer.

Drätselkammaren har i skrivelse den 8 juli 1952 anfört följande:

Kungl. Maj:t har medgivit Västerås stad att upplåna sammanlagt 7.556.000 kronor för olika utgifter.

Som bekant föreligga för närvarande betydande svårigheter för såväl städerna som enskilda att erhålla lån.

För att minska upplåningen har drätselkammaren inriktat sig på att i första hand få taga i anspråk låneöverskottsfondens behållning per den 31 december 1951 och har hos Kungl. Maj:t gjorts framställning härom. Emellertid täckes av lånebehovet härigenom endast ett belopp å kr. 102.746: 55. I övrigt har drätselkammaren inriktat sig på att söka placera en del belopp i mindre lån. Vidare har kammaren nödgats försälja i kulturfonden ingående Svenska Statens 3-% obligationer av år 1944 (järnvägslån) till ett belopp av 2.000.000 kronor. Försäljningen har skett i två poster om 1.000.000 vardera. Till följd av rådande finansiella läge och särskilt vad beträffar den senast försålda posten på grund av riksbankens beslut om rörlig ränta för bankernas rediskontering av växlar i riksbanken ha posterna måst försäljas till kurser av respektive 99 % och 98,9 %. Skillnaden mellan det nominella värdet och försäljningsbeloppet eller kr. 22.979 måste nu täckas genom särskilt anslag, och bör anslaget utgå av den särskilda fonden för räntereglering, vars behållning per den 31 december 1951 uppgår till kr. 49.033: 61.

Under hänvisning härtill tillstyrker kammaren stadsfullmäktige besluta

att för täckande av uppkommet underskott vid försäljning av Svenska Statens 3-% obligationer av år 1944 anvisa ett anslag å kr. 22.979 ur särskilda fonden för räntereglerings.

Nr 142. Överskridande av anslag i 1952 års stat för löner och pensioner.

Drätselkammaren har i skrivelse den 8 juli 1952 anfört följande:

Stadsfullmäktige beslöto den 29 maj 1952 godkänna den centrala överenskommelsen angående lönetillägg till stadens befattningshavare under 1952 och beslöt samtidigt höja dyrtidstillägget för pensionerna från 51 % till 74 %. I samband med förstnämnda ärendes behandling förutskickades, att närmare redogörelse angående de ekonomiska konsekvenserna av lönetillägget skulle, när förhållandena kunde bättre överblickas, ingivas till stadsfullmäktige.

Lönetilläggen till stadens befattningshavare beräknas för år 1952 uppgå till i runt tal kr. 765.000 kronor. Av dessa belopp skola dock lönetilläggen för tekniska verken, hamnarna samt en del andra förvaltningar, uppgående sammanlagt till 170.000 kronor, icke täckas av skattemedel. Att täckas av dylika medel kvarstår sålunda ett belopp av 595.000 kronor. I innevarande års stat finnes upptaget ett anslag å 250.000 kronor till drätselkammarens förfogande för eventuellt ökade dyrtidstillägg. Detta anslag bör proportionellt fördelas mellan vederbörande förvaltningar. För återstående kr. 345.000 finnas inga anslag disponibla. Enda tänkbara möjligheten vore att tillgripa stadsfullmäktiges anslag för oförutsedda utgifter. Då detta härigenom skulle praktiskt taget förbrukas och då medel erfordras för att möta oväntade utgifter under sista halvåret, har drätselkammaren icke ansett sig böra reflektera å denna utväg.

Höjningen av dyrtidstillägget för pensionerna beräknas för år 1952 i runt tal kosta staden 108.000 kronor. Inga anslag finnas disponibla härför.

För lärarlöner har i 1952 års stat upptagits anslag å sammanlagt 3.272.630 kronor. Lönetilläggen för denna kategori beräknas brutto uppgå till i runt tal 350.000 kronor. Kostnaderna täckas slutgiltigt till större delen av statsbidrag. Dylikt bidrag för första halvåret 1952 utbetalas före 1952 års bokslut, medan statsbidraget för andra halvåret 1952 erhålles först senare under 1953. Givetvis kommer budgetutfallet för år 1952 att påverkas av dessa kostnader.

I detta sammanhang bör vidare nämnas att enligt löne- och avtalsnämndens beslut lönerna till extra biträden höjts från och med den 1 juli 1952. För närvarande kunna de av detta beslut föranledda merkostnaderna icke preciseras. Det torde emellertid här icke röra sig om några större belopp.

Slutligen måste man räkna även med löneökningarna för kollektivanställd personal. I stor utsträckning påföras dessa kostnader arbetsanslagen och behovet av tilläggsanslag har icke för närvarande kunnat bedömas.

De angivna löneökningarna, vilka icke kunnat förutses vid uppgörandet av 1952 års budget, komma givetvis att medföra ett avsevärt underskott för budgetåret 1952. Några skattemedel eller andra medel i 1952 års budget stå icke till buds för täckande av merkostnaderna utan enda utvägen torde vara att löneanslagen och pensionsanslagen överskridas med erforderliga belopp och att täckning av underskottet senare sker i budgeten.

Under hänvisning till vad sålunda anförts tillstyrker kammaren stadsfullmäktige besluta

att anslagen för lärarlöner få överskridas med ett beräknat belopp av 350.000 kronor, anslagen för pensioner med ett beräknat belopp av 108.000 kronor och övriga löneanslag med ett beräknat belopp av 515.000 kronor (345.000 + 170.000).

Nr 143. Stadsrevisionens berättelse för år 1951.

Magistraten har med skrivelse den 5 juli 1952 till stadsfullmäktige överlämnat stadsrevisorernas berättelse för år 1951 för infordrande av förklaringar och därefter fattande av beslut.

Revisionsberättelsen är av följande lydelse:

Undertecknade, som av stadsfullmäktige i Västerås stad utsetts att i enlighet med gällande reglemente för Västerås stadsrevision granska stadens räkenskaper och förvaltning för år 1951, få härmed avgiva följande revisionsberättelse.

Med magistratens skrivelse av den 15 april 1952 till stadsrevisionen ha räkenskaperna anmälts för granskning. Dessutom ha de enskilda styrelsernas och nämndernas protokoll och till stadsfullmäktige ställda berättelser varit tillgängliga vid revisionen.

Det till granskning anmälda eller eljest tillgängliga räkenskapsmaterialet har genomgåtts med ledning av stadsfullmäktiges protokoll och ovannämnda handlingar. Stadsrevisionen har därvid enligt bemyndigande i reglementets § 3 anlitat biträde av Sveriges kommunalekonomiska förening u. p. a., distriktskontoret i Västerås. Chefsrevisorn vid kontoret, auktoriserade revisorn Harry Klint, har under slutrevisionen tillika tjänstgjort såsom stadsrevisonens sekreterare.

Räkenskaperna ha under det löpande räkenskapsåret siffergranskats av Kurt G. Lundgrens Revisionsbyrå Aktiebolag, som över sin granskning avgivit särskild promemoria. Stadsrevisionen har tagit del av granskningens omfattning och av det i promemorian framlagda granskningsresultatet.

Kassa-, postgiro- och banktillgodohavanden ha av siffergranskaren vid skilda tillfällen inventerats. Stadens värdehandlingar och försäkringar ha genomgåtts i samband med slutrevisionen.

Stadsrevisionen vitsordar riktigheten av drätselkammarens redogörelse för budgetutfallet år 1951 samt i huvud- och inventarieboken intagen balansräkning per 31 december 1951 och hänvisar till drätselkammarens yttrande den 9 april 1952, utarbetat av stadskamreraren (S. H. nr 83 ser. A).

Enligt kommunallagarna åligger det stadsrevisionen att avge sin berättelse till stadsfullmäktige inom sådan tid, att revisionsberättelsen jämte infordrade förklaringar kunna föreläggas stadsfullmäktige vid ordinarie junisammanträdet. Detta har i år icke varit möjligt, enär auktoriserade revisorn Kurt G. Lundgren, som tidigare anlitats att biträda vid slutrevisionen, icke haft tillfälle att åtaga sig detta uppdrag. Frågan har emellertid kunnat lösas genom medverkan av Sveriges kommunalekonomiska förenings personal vid det nyinrättade distriktskontoret i Västerås. Övergången från den tidigare anlitade revisionsbyrån till föreningen har medfört, att planerad tid för slutrevisionen icke kunnat hållas.

Drätselkammaren har i sitt yttrande den 9 april 1952 beträffande bokslutet anfört,

att redovisningen av fastigheterna för närvarande icke är tillfredsställande ordnad och att sedan några år tillbaka uppläggning pågår av nytt fastighetsregister. Arbetet härmed beräknas kunna slutföras under detta år. Stadsrevisionen vill framhålla, att tillfredsställande kontroll av fastigheter och gravationer icke kan utövas från revisionens sida, förrän registret blir färdigt. Det är sålunda angeläget, att arbetet forceras och slutföres i god tid före nästa slutrevision.

Stadsrevisionen har vid genomgången av stadens värdehandlingar kunnat konstatera, att dessa förvaras dels på drätselkontoret, dels hos stadskansliet, dels ock hos en del av stadens verk och styrelser. För erhållande av större överskådlighet i denna del av förvaltningen vill stadsrevisionen ifrågasätta, om icke värdehandlingsförvaringen kunde ordnas på ett rationellare sätt genom centralisering av förvaringen för drätselkontoret och stadskansliet.

Stadsrevisionen har vidare konstaterat, att, vid uträkning av det avlöningsbelopp, som ligger till grund för Riksförsäkringsanstaltens debitering av årspremier för olycksfallsförsäkring i arbete, staden hittills räknat med bruttoarbetstid utan avdrag för semester och tjänstledighet. Premien borde rätteligen ha baserats på nettoarbetstiden. Förändringen medför en betydande kostnadsbesparing för stadens del.

Stadsrevisionen har tagit del av entreprenadkontrakt och andra handlingar beträffande uppförandet av det nya vattentornet. En leveransförsening av i det närmaste ett år har uppstått på denna nyanläggning framför allt i anledning av att byggnadsentreprenören icke kunnat fullfölja sitt åtagande. Enligt avtal mellan Västerås stads tekniska verk och entreprenörens borgensmän, ha de senare åtagit sig att fullfölja avtalet, vilket också skett inom avtalad tid. Stadsrevisionen anser, att stadens intressen under föreliggande omständigheter tillgodosetts på det för staden fördelaktigaste sättet.

De iakttagelser, som gjorts vid revisionen men här ovan icke omnämnts, ha delgivits drätselkammaren i särskild promemoria.

Stadsrevisionen tillstyrker, att stadsfullmäktige måtte bevilja ansvarsfrihet för drätselkammaren och stadens övriga förvaltningar för år 1951.

Vid granskningen av de särskilda styrelsernas och nämndernas förvaltning ha de stadsrevisorer, som innehaft ledamotskap i respektive styrelser och nämnder, icke deltagit.

Västerås den 3 juli 1952.

Karl Engdahl.

Martin Holmberg. **Gösta Holmén.** **Gust. Lindén.**

Rudmar Thunell. **Axel Hellman.** **Sven Ring.**

Drätselkammaren har i ett den 7 augusti 1952 avgivet utlåtande anfört följande:

Som drätselkamaren tidigare framhållit anser drätselkammaren liksom revisorerna det vara angeläget att arbetet med uppläggande av ett stadens fastighetsregister snarast möjligt kan slutföras. Vad på drätselkammaren ankommer vill kammaren medverka till att arbetet med registret forceras. Vad revisorerna anfört därom att förvaringen av stadens värdehandlingar är fördelad på olika händer kommer drätselkammaren att närmare undersöka och om så befinnes lämpligt vidtaga åtgärder för en koncentration. Revisorerna ha slutligen konstaterat att vid uträkning av det avlönings-

belopp som ligger till grund för Riksförsäkringsanstaltens debitering av årspremien staden räknat med bruttoarbetstid utan avdrag för semester och tjänstledighet. Revisorerna framhålla att premien rätteligen borde baseras på nettoarbetstid vilket skulle medfört en betydande kostnadsbesparing. Härmed förhåller det sig på det sättet att Riksförsäkringsanstalten har olika blanketter för redovisning av kommunalt anställda och anställda i den fria marknaden. För de kommunalanställda redovisas "under hela året sysselsatt personal" i två huvudgrupper A och B, varav i grupp A redovisas *antalet* anställda med årsavlöning av minst 7.200 kronor. Avlöningsbelopp upptages sålunda icke för denna grupp. I grupp B upptages *antalet* anställda jämte *summa* kontant avlöning för personal med avlöning understigande 7.200 kronor per år. Vid avlämnande av årets uppgifter till Riksförsäkringsanstalten att ligga till grund för debitering har drätselkammaren i strid mot formuläret redovisat effektivt arbetad tid d. v. s. antalet arbetsdagar i stället för antalet anställda. Genom att frånräkna semester, tjänstledighet m. m. kommer man fram till en betydande nedskärning av lönesummorna. Antalet arbetsdagar per år med frånräknande av semesterdagar och tjänstledighet blir då i genomsnitt 242 dagar i stället för 300. Något besked huruvida Riksförsäkringsanstalten godtager detta beräkningssätt har drätselkammaren ännu icke erhållit. Vid diskussion av frågan med anstalten har man dock därifrån ställt sig tveksam med den motiveringen att, om den av drätselkammaren ifrågasatta beräkningsmetoden skulle tillämpas, premiesatsen också komme förmodligen att ändras. Drätselkammaren kommer att i fortsättningen ägna denna fråga nödig uppmärksamhet.

Nr 144. F. d. Skerike kommuns bokslut för 1951.

Drätselkammaren har i skrivelse den 7 augusti 1952 anfört följande:

Från f. d. Skerike kommun, som enligt Kungl. Maj:ts beslut den 22 september 1949 fr. o. m. den 1 januari 1952 inkorporerats med Västerås stad, har drätselkammaren erhållit bokslutshandlingar för år 1951 jämte protokoll och åtskilliga andra handlingar.

Separata bokslut har uppgjorts för kommunalnämnden, barnavårdsnämnden, fattigvårdsstyrelsen, skolstyrelsen, familjebidragsnämnden samt för J. G. Berglunds fond och Carl Anderssons och Edla Lovisa Anderssons donationsfond. Räkenskaperna äro granskade av f. d. Skerike kommuns revisorer, vilka tillstyrka ansvarsfrihet. Eftersom den gamla kommunens representation ej längre finnes till böra stadsfullmäktige i Västerås behandla ansvarsfrågan.

Då balansräkningen icke uppställts efter sedvanliga för kommunal bokföring tillämpliga normer, bl. a. har kommunens fasta tillgångar icke upptagits i värde, har bokslutet omarbetats enligt vad som framgår av bilagda balansräkning. I denna har medtagits kommunens fastigheter till senaste taxeringsvärden. Kassaposten, kr. 117: 29, fanns ej medtagen i kommunalnämndens räkenskaper. Beloppet utgör överskott från den s. k. bygdegårdens uthyrning, vars bokföring redovisats separat. Det bör dock påpekas, att beloppet icke utgör kassabehållningen den sista december 1951 utan ställningen vid räkenskapernas övertagande. För enkelhets skull har i balansräkningen medtagits detta belopp.

Efter dessa justeringar redovisas ett överskott på kr. 8.606: 68, varav kr. 2.760: 13

disponerats och redovisats som överskott från år 1950 i stadens budget för år 1952. Det faktiska överskottet i kommunalnämndens bokslut för år 1950 utgjorde kr. 12.760: 13, varav av kr. 10.000: — avsatts för ombyggnad av bygdegården. Det är att märka att i ovanstående överskott på kr. 12.760: 13 icke ingår överskott från övriga nämnder, som fört egen bokföring.

Efter avdrag för det från år 1950 disponerade överskottet på kr. 2.760: 13 utgör resterande kr. 5.846: 55 anvisningsbara medel för Västerås stad.

Av amorteringslånen har lånet hos Westmanlands läns sparbank på kr. 1.050: — lösts. Lånet löpte med 4½ % ränta. Lånet hos Lärarinnornas Pensionsanstalt är icke uppsägbart. Detta lån på ursprungligen kr. 15.000: — upptogs år 1931 och är ett 25-årigt amorteringslån med 4¼ % ränta. För detta lån kommer anslag för amortering och ränta att upptagas i budgeten i likhet med stadens övriga amorteringslån.

För täckning av kostnaderna för lösen av lånet hos Westmanlands läns sparbank samt för 1952 års amortering, kr. 800: 53, å lånet hos Lärarinnornas Pensionsanstalt bör överskjutande överskott disponeras.

Efter denna disposition kvarstår ett överskott på kr. 3.996: 02. För reparation av skolans vedbod finnes reserverade kr. 1.588: 49. Detta arbete är utfört och täckt av folkskolans underhållsanslag. För bygdegårdens ombyggnad har reserverats kr. 20.150: 09. Kommunen har tidigare begärt byggnadstillstånd för detta arbete men fått avslag. Lokalen, som är den enda samlingslokalen av betydelse i f. d. Skerike kommun, är i synnerligen stort behov av ombyggnad och drätselkammaren har uppdragit åt fastighetskontoret att inkomma med förslag till ombyggnad. Då kostnaderna med all sannolikhet komma att överstiga de reserverade kr. 20.150: 09 anser drätselkammaren, att ovanstående reserverade medel, kr. 1.588: 49, för reparation av skolans vedbod omdisponeras. Dessutom bör det kvarstående överskottet kr. 3.996: 02 användas för samma ändamål. De ytterligare medel, som erfordras, får anvisas sedermera sedan kostnadsberäkningar gjorts.

Beträffande kommunens donationsfonder, vilka äro två, nämligen J. G. Berglunds fond samt Carl Anderssons och Edla Lovisa Anderssons donationsfond, bifogas donationsbreven.

Den förstnämnda fonden har tillkommit genom donation på kr. 5.000: — av bankkamreraren Johan Gustaf Berglund enligt testamente av den 24 juni 1904. Västerås stad erhöll samtidigt en donation på kr. 10.000: —. Avkastningen skall användas till beklädnadspersedlar och skolböcker åt i skolåldern varande fattiga barn. Denna fond har förvaltats av kyrkorådet i Skerike.

Avkastningen av Anderssons donationsfond, vars kapital utgör kr. 5.000: —, skall användas för "inköp av skodon åt behövande skolbarn". Denna fond har förvaltats av kommunalnämnden.

Kungl. Maj:t har i brev den 4 april 1952 angående den nya kommunindelningens verkan å donationer förordnat bl. a. att förvaltningen av fonder för skoländamål, vilka vid utgången av år 1951 disponerats av församling, skola efter den 1 januari 1952 omhänderhavas av vidgad stad samt att avkastningen av donationerna skall komma samtliga invånare inom den vidgade staden till godo, såvitt donationsbestämmelserna icke lägga hinder i vägen.

Ifrågavarande donationsfonder böra sålunda förvaltas av drätselkammaren och avkastningen bör disponeras av folkskolestyrelsen.

I skrivelsen omförmälda protokoll och handlingar äro så lydande:

Undertecknade av kommunalstämma valda revisorer få härmed efter verkställd granskning av räkenskaperna avgiva följande revisionsberättelse.

Skerike Kommunalkassa år 1951.

1951		
Jan. 1. **Behållning från 1950:**		
Postgiro	12.760: 13	
Westm. Läns Sparbank		
Lokalens ombyggnf.	9.775: 59	22.535: 72
Dec. 31. **Inkomster 1951:**		
Räntor	374: 50	
Kommunalutskylder		
Redov. fr. uppb.-myndigh.	37.512: 67	
Redov. restantier	182: 96	
Hundskatt	210: —	
Polisväsen	138: 27	
Återbet. skatt f. lok.	3: —	
Ers. för brandsläckn.		
Kostnader	201: 38	
Byggnadslån	19.933: 96	58.556: 74
Från fattigv. och barnavård		1.648: 75
		82.741: 21
1951		
Dec. 31. **Utgifter 1951:**		
Löner och arvoden	900: —	
Anslag och bidrag	865: —	
Församlingen	9.646: —	
Fattigvård	6.800: —	
Folk- & fortsättn.-skola	9.646: —	
Hälso- & sjukvård	214: 15	
Brandväsen	300: —	
Polisväsen	731: 50	
Folkpensionering	1.423: 22	
Pastoratet	2.411: 78	
Larsson, pension	600: —	
Övriga utgifter	2.643: 23	
Byggnadslån	19.933: 96	56.114: 84
Behållning till 1952:		
Postgiro	6.476: 28	
Westm. Läns Sparbank		
Lokalens ombyggn.-f.	20.150: 09	26.626: 37
		82.741: 21

Räkenskaperna äro förda med omsorg och försedda med vederbörliga verifikationer, varför vi hemställa, att kommunalstämman måtte bevilja styrelse och kassaförvaltare ansvarsfrihet för den tid revisionen omfattar.

Henning Svensson. **Edvard Ekström.**

Undertecknade av kommunalstämma valda revisorer får härmed efter verkställd granskning av räkenskaperna avgiva följande revisionsberättelse.

Skerike Barnavårdskassa 1951.

Inkomster:		
Behållning från 1950		860: 18
Från andra kommuner	492: —	
Mödrahjälp	175: —	
Statsbidrag	108: 22	
Bidragsförskott	209: 04	
Allmänt barnbidrag	260: —	
Kontanta medel		
Överfört till postgiro	81: 26	1.325: 52
		2.185: 70
Utgifter:		
Underhållsbidrag	210: —	
Köpings barnhem	630: —	
Mödrahjälp	175: —	
Allmänt barnbidrag	260: —	
Arvode	225: —	
Övriga utgifter	62: 90	1.562: 90
Behållning till 1952		622: 80
		2.185: 70

Räkenskaperna äro förda med omsorg och försedda med vederbörliga verifikationer, varför vi hemställa, att kommunalstämman måtte bevilja styrelse och kassaförvaltare ansvarsfrihet för den tid revisionen omfattar.

Henning Svensson. **Edvard Ekström.**

Undertecknade, som å Kyrkostämma blivit utsedda att granska Skerike Skolkassas räkenskaper och förvaltning för år 1951, får härmed efter fullgjort uppdrag avgiva följande revisionsberättelse.

Behållning från 1950:		
Postgiro	626: 96	
Rep.-fonden	485: 94	1.112: 90
Inkomster 1951:		
Mottaget av kom.-nämnden	9.646: —	
Räntor	14: 55	
Bidrag av staten:		
Förskott å lärarlöner	15.600: —	
Rest. å lärarlöner för 1950—51	3.809: 90	

Övriga statsbidrag:			
Slöjd 1950—51		840: 07	
Skolläkare		37: 50	
Undervisningsmateriel	270: —		
Fria läroböcker	300: —	570: —	
Skolskjutsar		1.219: 20	
Byggnadsbidrag		150: —	
Övriga inkomster		13: 40	31.900: 62
		Kronor	33.013: 52
Tillgångar:			
Postgirobehållning			2.453: 02
Bankbehållning			500: 49
Skolbiblioteket: postgiro		30: —	
Statsbidrag, fordran		30: —	60: —
Carl Anderssons fond			
Westm. läns sparbank 50378			5.210: 01
Skulder utöver tillgångar			3.982: 48
		Kronor	12.206: —
Utgifter 1951.			
Räntor å lånekostnader		285: 80	
Anskaffn. och underhåll av fastighet		843: 06	
Avlöning åt lärarpersonalen		15.248: 20	
Inlev. skatt för lärarpersonal å städerska		4.625: —	
Andra löner och arvoden		960: 80	
Undervisningsmateriel: åt skolor		369: 72	
„ fri åt skolbarn		713: 99	
Bränsle, lyse, renhålln. och vattenavgifter		1.866: 72	
Andra förbrukningsartiklar		6: 72	
Ersättning till andra skoldistrikt		736: 78	
Slöjden		233: 79	
Övriga utgifter		2.701: 54	
Amortering		1.467: 89	30.060: 01
Behållning till 1952:			
Postgiro		2.453: 02	
Reparationsfonden		500: 49	2.953: 51
		Kronor	33.013: 52
Skulder.			
Westm. läns Sparbank , lån		1.050: —	
Lärarinnornas Pens. anst.		4.357: 50	5.407: 50
Reserverat till rep. av uthus		1.088: —	
Å bankbok för samma ändamål		500: 49	1.588: 49
Carl Anderssons fond:			
Skuld till Västerås stad		200: —	
Fondkapital		5.010: 01	5.210: 01
		Kronor	12.206: —

Räkenskaperna med tillhörande verifikationer granskade och befunnits utan anmärkning; samt få vi föreslå full och tacksam ansvarsfrihet för skolråd och kassaförvaltare för den tid revisionen omfattar.

Skerike den 8 april 1952.

Karl Larsson. **Harald Frändberg.**

Undertecknade av kommunalstämma valda revisorer får härmed efter verkställd granskning av räkenskaperna avgiva följande revisionsberättelse.

Skerike Fattigvårdskassa 1951.

Inkomster:		
Behålln. från 1950		115: 24
Folkpensioner	1.770: —	
Hyror	550: —	
Från Skerike kommun	6.800: —	
Från andra kommuner	1.528: —	10.648: —
	Kronor	10.763: 24
Utgifter:		
Utbetalda pensioner	6.240: 45	
Reparationer	3.049: 40	
Arvoden	200: —	
Diverse	247: 94	9.737: 79
Behållning till 1952		1.025: 45
	Kronor	10.763: 24

Räkenskaperna äro förda med omsorg och försedda med vederbörliga verifikationer, varför vi hemställa, att kommunalstämman måtte bevilja styrelse och kassaförvaltare ansvarsfrihet för den tid revisionen omfattar.

Henning Svensson. **Edvard Ekström.**

Undertecknade av kommunalstämma valda revisorer får härmed efter verkställd granskning av räkenskaperna avgiva följande revisionsberättelse.

Skerike Familjebidragskassa för år 1951.

Behållning från år 1950		555: 46
Inkomster:		
Statsbidrag		745: 27
	Kronor	1.300: 73
Utgifter:		
Utbet. familjebidrag		767: 64
Postgirobehållning till 1951		533: 09
	Kronor	1.300: 73

Räkenskaperna äro förda med omsorg och försedda med vederbörliga verifikationer, varför vi hemställa, att kommunalstämman måtte bevilja styrelse och kassaförvaltare ansvarsfrihet för den tid revisionen omfattar.

Henning Svensson. **Edvard Ekström.**

Balansräkning per den 31/12 1951 för Skerike kommun.

Tillgångar.

Fasta:

Fastigheter enl. tax.-värde:			
Kävsta 15		6.000: —	
Kävsta 22 (Fredrikslund)		5.000: —	
"Fattighus"		2.000: —	
Skola		50.000: —	63.000: —
Rörliga:			
Kassa		117: 29	
Postgiro			
Skerikes kommunalnämnd	6.476: 28		
„ skolkassa	2.453: 02		
„ folk- och skolbibliotek	45: —		
„ familjebidragsnämnd	533: 09	9.507: 39	
Bank			
Westmanlands läns sparbank	20.150: 09		
„ „ „	500: 49	20.650: 58	
Fordringar			
Statsbidrag för folk- och skolbiblioteket		70: —	30.345: 26
Summa Tillgångar		Kronor	93.345: 26

Skulder.

Fasta:

Amorteringslån			
Lärarinnornas Pensionsanstalt		4.357: 50	
Westmanlands läns sparbank		1.050: —	
Fast kapitalbehållning		57.592: 50	63.000: —
Rörliga:			
Reserverade medel			
Reparation av skolans vedbod	1.588: 49		
Ombyggnad av bygdegården	20.150: 09	21.738: 58	
Överskott		8.606: 68	30.345: 26
Summa Skulder		Kronor	93.345: 26

Donationsfonderna.

J. G. Berglunds donationsfond.

Tillgångar:

Svenska statens 3½ % obligationer av den 15/6 1951		5.000: —
Sparkasseräkning med Westmanlands läns sparbank		8: 43
Förskotterat för utlägg i samband med konvertering		136: 83
	Kronor	5.145: 26

Skulder:

Skuld till komminister S. Mjörner enl. ovan		136: 83
Fondkapital		5.008: 43
	Kronor	5.145: 26

Carl Anderssons och Edla Lovisa Anderssons donationsfond.
Tillgångar:

Sparkasseräkning med Westmanlands läns sparbank	5.210: 01
Kronor	5.210: 01

Skulder:

Avräkning med Västerås stad	200: —
Fondkapital	5.010: 01
Kronor	5.210: 01

Västerås den 29 maj 1952.

F. WAHLSTEN
Stadskamrer.

Avskrift.

DONATJONSPROTOKOLL.

Medan Jag har helsa å krafte i behåll så vill Jag uttala hur det skall för faras med våran kvarlåtenskap efter min död Till Skerikes socken skall lemnas Femtusen seger (5000) tusen kronor som skall användas till inköp av skodon åt behövande Skolbarn det vill sega räntan av kapitalet denna fond skall förvaltas av Skolrådet under benämnen Carl Andersson å Edla Lovisas Donatjonsfond.

Kävsta Skerike den 28 mars 1940

Carl Andersson

Det såm blir över skall Kungsörs soken ha lika ledes till inköp av skodon åt behövande skolbarn der Jag gått i Skolan

Kävsta Skerike den 28 mars 1940

C Andersson

På en gång nervarande vittnen

Aug Eriksson
Lantbr
Kävsta Skerike

Johan Hedblom
folkskoll
Skerike, Västerås

mitt hem hette Engsberg Far hette Anders Jansson
Ett tusen kronor har lemnats till Kyrkorådet av kastningen skall Kyrkvaktarn ha för han sköter våran graf i hendelse att han vanvårdar graven eger kyrkrådet tillsetta en annan

Carl Andersson

Rätt avskrivet intygar

Walfrid Axelman
Folkskollärare
Kungsör

B Schelin
Bokförare
Kungsör

Avskrift.

TESTAMENTE.

(Sv. Ps. B. N:o 468 v. 7 & 290 v. 1.)

Härmed har jag Johan Gustaf Berglund, medan det ännu förunnas mig att, med bibehållen hälsa och sundt förstånd, kunna förordna om förfarandet efter min död med de jordiska pund den Allsmäktige behagat ställa till mitt förfogande, velat tillkännagifva min yttersta vilja och testamente, nemligen:

— —

4:o) Efter min systers död. skall med hvad som då utgör tillgångar efter mig förfaras på efterföljande sätt:

— —

b) För räntans användande till beklädnadspersedlar och skolböcker åt i skolåldern varande fattiga barn, födda inom nedannämnde kommuner, öfverlemnas:

— —

till Skerike Kommun ..... Kronor 5.000: —

— —

Westerås den 24 Juni 1904.

Joh. Gust. Berglund.
(Sigill).

Förestående testamente godkännes av undertecknad, ensam arfvinge efter Kamreraren Johan Gustaf Berglund, dock med villkor att behållningen af boet efter honom öfvertages af Westerås Stadsfullmäktige att förvaltas genom Drätselkammaren och på sätt testamentet bestämmer efter min död fördelas.

Westerås den 7 Oktober 1910.

Augusta Berglund.

Fröken Augusta Berglunds egenhändiga namnteckning bevittna:
Claes Flodin Ernst Öjermark

§ 94. År 1910 den 10 oktober vid Rådstufvu Rätten i Västerås blef detta testamente för laga bevakning efter aflidne Johan Gustaf Berglund ingifvet samt utställdt till delgifvning med den aflidnes närmaste arfvingar; betygar.

På Rådstufvu Rättens vägnar:
Victor Åsberg

Vidimeras:
I. Ludvigsson Vera B. Lönnqvist

Under hänvisning härtill hemställer drätselkammaren att stadsfullmäktige ville besluta

att bevilja ansvarsfrihet för f. d. Skerike kommuns förvaltning för 1951,

att överskottet, kr. 8.606: 68, disponeras så att kr. 2.760: 13 upptages som inkomst under finansförvaltningen i 1952 års

räkenskaper, kr. 1.050: — anvisas för inlösen av lånet hos Westmanlands läns sparbank, kr. 800: 53 för 1952 års amortering hos Lärarinnornas Pensionsanstalt och resten eller kr. 3.996: 02 anvisas för täckande av del av kostnaderna för den s. k. bygdegårdens ombyggnad,

att i bokslutet reserverade medel, kr. 1.588: 49, för reparation av skolans vedbod omdisponeras och tillägges det reserverade anslaget för ombyggnad av bygdegården samt

att drätselkammaren skall omhänderhava förvaltningen av f. d. Skerike kommuns donationsfonder och folkskolestyrelsen disponera avkastningen därav enligt donationsbrevens bestämmelser.

Nr 145. Förvärv av stadsägan nr 2464.

Drätselkammaren har i skrivelse den 7 augusti 1952 anfört följande:

Mellan Riksbyggens Bostadsrättsförening Västeråshus nr 4 och drätselkammaren har träffats preliminärt avtal om försäljning till staden av stadsägan nr 2464 mot en köpeskilling av kronor 1.882: 80.

Stadsägan utgör del av en tidigare stadsäga som staden sålt till bostadsrättsföreningen innan stadsplan upprättats för området. Enligt den nu gällande stadsplanen skall emellertid stadsägan nr 2464 utläggas till park och del av Emausgatan och sålunda återgå till staden. Köpeskillingen utgör räknat per kvadratmeter samma pris som staden på sin tid erhöll av bostadsrättsföreningen.

Med hänsyn till att försäljningsmedelsfonden en gång tillfördes de medel som staden erhöll för den större stadsägan bör den nu ifrågavarande utgiften täckas av medel ur samma fond.

På grund härav tillstyrker drätselkammaren att stadsfullmäktige ville besluta

att förvärva stadsägan nr 2464 för kronor 1.882: 80 samt

att kostnaderna skall täckas av försäljningsmedelsfonden.

Nr 146. Borgen å byggnadskreditiv för Hyresgästföreningens i Västerås Bostadsrättsförening Hammarby andra byggnadsetapp.

Drätselkammaren har i skrivelse den 7 augusti 1952 anfört följande:

I skrivelse av den 6 juni 1952 har Hyresgästföreningens i Västerås Bostadsrättsförening Hammarby hemställt, att staden ville ikläda sig borgen å byggnadskreditiv för föreningens andra byggnadsetapp å tomten nr 1 i kvarteret Krumeluren å 1.500.000 kronor, motsvarande 85 % av en beräknad produktionskostnad å 1.765.000 kronor under en tid av ett och ett halvt år från dagen för första kreditivlyftet.

Byggnadsetappen omfattar dels en byggnad för barnträdgård och dels cirka 42 lägenheter i större byggnad, som totalt beräknas innehålla cirka 120 lägenheter.

Enligt stadsfullmäktiges beslut den 29 november 1951, § 324, har staden åtagit sig borgen å byggnadskreditiv för föreningens första byggnadsetapp å högst 2.052.750 kronor under högst ett år från dagen för det första kreditivlyftet. Föreningen har

hemställt, att tiden för detta borgensåtagande måtte utsträckas under en tid av ett och ett halvt år från första kreditivlyftet.

Kungl. Maj:t har den 2 februari 1951 medgivit staden att teckna borgen å byggnadskreditiv för högst 5.000.000 kronor intill den 1 januari 1953. Inom ramen för detta medgivande kan inrymmas både tidigare borgensåtagande för föreningen och det nu aktuella åtagandet under förutsättning att Kungl. Maj:t medgiver utsträckning av tiden. Enligt beslut av den 15 maj 1952 har Kungl. Maj:t medgivit staden rätt till ytterligare borgensåtaganden för byggnadskreditiv å 8.000.000 kronor intill den 1 januari 1954. Detta borgensåtagande har i det närmaste tagits i anspråk för Riksbyggens byggnadsverksamhet. Drätselkammaren föreslår nu att stadsfullmäktige ville besluta göra framställning till Kungl. Maj:t om utsträckning av borgensmedgivandet å 5.000.000 kronor till den 1 januari 1954. På så sätt skulle tiden för båda nu löpande borgensmedgivanden utlöpa samtidigt.

Sedan fastighetskontoret granskat bostadsrättsföreningens framställning, har kontoret icke ansett sig kunna godkänna en så hög produktionskostnad som föreningen uppgivit. Fastighetskontoret tillstyrker borgen å högst 1.317.000 kronor.

Drätselkammaren tillstyrker, att staden tecknar borgen för andra byggnadsetappen på sedvanliga villkor och förlänger tiden för tidigare borgensåtagande.

På grund härav tillstyrker drätselkammaren att stadsfullmäktige ville besluta

att bemyndiga drätselkammaren att teckna stadens borgen å byggnadskreditiv för Hyresgästföreningens i Västerås Bostadsrättsförening Hammarby andra byggnadsetapp å tomten nr 1 i kvarteret Krumeluren intill ett belopp motsvarande 85 % av den av Kungl. Bostadsstyrelsen preliminärt godkända byggnadskostnaden, dock högst 1.317.000 kronor, mot säkerhet av inteckningar med bästa förmånsrätt och på villkor att borgensåtagandet skall gälla längst till den 1 januari 1954 samt att föreningen håller av drätselkammaren godkänd kontrollant under byggnadstiden,

att förlänga tiden för borgensåtagandet för första byggnadsetappen å fastigheten till ett och ett halvt år från dagen för första kreditivlyftet på i övrigt oförändrade villkor samt

att bemyndiga drätselkammaren att hos Kungl. Maj:t anhålla om utsträckning av tiden för medgivandet till borgen för byggnadskreditiv å 5.000.000 kronor till den 1 januari 1954.

Nr 147. Uppflyttning av befattningen såsom tvättföreståndarinna vid stadens ålderdomshem i högre lönegrad.

Löne- och avtalsnämnden har i skrivelse den 18 juni 1952 anfört följande:

I anslutning till överenskommelsen av den 20 maj 1952 mellan Svenska Stadsförbundet och de kommunalanställdas organisationer rörande lönetillägget för 1952 har avtalats om förlängning av en tidigare, den 23 oktober 1951 träffad överenskommelse

rörande löneförmåner för vissa tvättföreståndare. Därvid har befattningarna uppflyttats i högre lönegrader.

Överenskommelsen innebär i huvudsak följande.

I fråga om de allmänna anställningsvillkoren (semester, sjuklön o. d.) förutsätta parterna att samma bestämmelser skola gälla som för kommunens övriga befattningshavare.

Tvättföreståndare tillhörande grupp 1 placeras i lönegrad 13, tvättföreståndare i grupp 2 i lönegrad 10, tvättföreståndare i grupp 3 i lönegrad 8.

För placering som tvättföreståndare i grupp 1 kräves godkänd avgångsexamen från A- och B-kurs enligt av Kungl. Överstyrelsen för yrkesutbildning fastställda tvättkursplaner samt därjämte minst två års allmän tvättpraktik.

Tvättföreståndare, som förestår tvätteri med i förekommande fall tillhörande textilreparationsavdelning och förråd (ej centralförråd) och vilken ombesörjer tvätten för en eller flera anstalter med ett sammanlagt platsantal av 360 och däröver, placeras som tvättföreståndare i grupp 1.

Tvättföreståndare vid tvätteri där på samma sätt beräknat platsantal uppgår till minst 225, placeras som tvättföreståndare i grupp 2.

Övriga tvättföreståndare placeras som tvättföreståndare i grupp 3.

Tvättföreståndare, som tillika förestår centralförråd, placeras en lönegrad högre än övriga föreståndare i respektive grupp.

Tvättföreståndare grupp 2, som har sådan utbildning som ovan angivits, skall placeras en lönegrad högre än ovan angivna lönegrader.

Tvättföreståndare tillhandahålles i den mån behov därav prövas föreligga skyddsrockar i erforderlig utsträckning. Dessa utlämnas med nyttjanderätt under arbetet. Tvätt och strykning av sålunda utlämnade skyddskläder ombesörjes och bekostas av kommunen.

Om hänsyn tages till endast platsantalet vid stadens ålderdomshem skulle tvättföreståndarinnans befattning tillhöra grupp 3 och placeras i lönegrad 8. Befattningen är för närvarande placerad i lönegrad 9. Emellertid har tvättinrättningen en kapacitet som överstiger anstaltens behov och tvätt mottages för stadens förvaltningar och i öppna marknaden. På grund härav synes befattningen böra tillhöra grupp 2 och sålunda enligt överenskommelsen placeras i lönegrad 10.

Löne- och avtalsnämnden tillstyrker tillämpning av den centrala överenskommelsen samt att befattningen placeras i lönegrad 10. Enligt den ursprungliga överenskommelsen skulle den ändrade lönegradsplaceringen gälla från och med den 1 juli 1952. Stadsförbundet har emellertid senare meddelat, att man kommit överens med personalorganisationerna om tillämpning redan från och med den 1 januari 1952 med hänsyn till att de på kollektivavtal anställda tvättföreståndarna fått löneförbättring från nämnda dag.

På grund härav föreslår löne- och avtalsnämnden stadsfullmäktige besluta

att godkänna att överenskommelsen tillämpas för befattningen såsom tvättföreståndarinna vid stadens ålderdomshem samt

att med verkan från och med den 1 januari 1952 uppflytta befattningen till lönegrad 10.

Drätselkammaren har i häröver den 7 augusti 1952 avgivet utlåtande tillstyrkt att stadsfullmäktige ville besluta

att bifalla löne- och avtalsnämndens förslag.

Nr 148. Inrättande av en ordinarie befattning som kranförman.

Hamnstyrelsen har i skrivelse den 6 juni 1952 anfört följande:

Enligt beslut av stadsfullmäktige den 27 mars 1952 inrättades en befattning på extra stat såsom kranförman med lön efter löneklass 17 (SH 1952 ser. A nr 48). I hamnstyrelsens skrivelse antyddes, att styrelsen ämnade ha tjänsten på extra stat under 1952 samt återkomma med en framställning om uppförande av befattningen på ordinarie stat under 1953. Hamnstyrelsen får nu föreslå, att befattningen placeras på ordinarie stat räknat från och med den 1 januari 1953 samt att den placeras i lönegrad 18.

På grund härav hemställer hamnstyrelsen att stadsfullmäktige ville besluta

att från och med den 1 januari 1953 inrätta en ordinarie befattning såsom kranförman i lönegrad 18.

Drätselkammaren har genom utlåtande den 12 juni 1952 med åberopande av vad hamnstyrelsen i ärendet anfört tillstyrkt att stadsfullmäktige ville besluta

att bifalla styrelsens förslag i ärendet.

Löne- och avtalsnämnden har i yttrande den 18 juni 1952 tillstyrkt att stadsfullmäktige ville besluta

att bifalla hamnstyrelsens framställning.

Nr 149. Omändring av en befattning som bostadsinspektris till en befattning som bostadsinspektör.

Hälsovårdsnämnden har i skrivelse den 6 juni 1952 anfört följande:

Befattningen såsom bostadsinspektris blir vakant den 1 oktober 1952.

I samband med frågan om återbesättande av tjänsten har hälsovårdsnämnden ansett en omändring av densamma till befattning som bostadsinspektör, tillgänglig för såväl kvinnlig som manlig innehavare, och en justering av kompetenskravet vara av nöden.

Bostadsinspektion inrättades i staden genom beslut den 30 september 1920 av stadsfullmäktige, som tillika bestämde att densamma skulle fullgöras av kvinnlig befattningshavare. Den 27 juni 1921 uppförde stadsfullmäktige befattningen på ordinarie stat. När tjänsten år 1936 blev vakant, återbesattes den på grund av delade meningar om dess behövlighet ej med ordinarie innehavare utan upprätthölls därefter på förordnande. Den 26 mars 1943 beslöto stadsfullmäktige emellertid inrätta en ordinarie befattning såsom bostadsinspektris och föreskrevo i instruktionen såsom kompetenskrav diplom från socialinstitut eller däremot svarande kunskaper.

Kravet att befattningshavaren skall vara kvinna har berett synnerliga svårigheter att få tjänsten tillsatt, beroende på att ytterst få kvinnor förskaffat sig utbildning för bostadsinspektion. Detta sakförhållande har lett till allmän övergång till manliga befattningshavare på ifrågavarande område. Västerås är numera en av de ytterst få städer, som håller fast vid kravet. De skäl, som i tiden åberopades för kvinnlig befattningshavare (S. H. 1920 s. 303), äro åtminstone numera ej övertygande och vägande.

På grund härav anser nämnden, att tjänsten bör omändras till befattning såsom bostadsinspektör, tillgänglig även för manlig innehavare.

Hälsovårdsnämnden har härintills ej kunnat upprätthålla kravet på socialinstitutsutbildning. Huru värdefull sådan utbildning än kan anses vara, inrymmer den ej de specialinsikter arbetet på bostadsinspektionens område kräver. Sådan utbildning erhålles för närvarande vid Statens institut för folkhälsan. Nämnden anser därför, att kompetenskravet bör ändras till att omfatta kurs för hälsovårdsinspektörer vid nyssnämnda institut med viss påfyllnad i fråga om byggnadstekniska insikter.

Enligt hälsovårdsnämndens mening bör befattning som bostadsinspektör av flera skäl placeras något högre än tjänst som hälsovårdsinspektör, men under nuvarande förhållanden vill nämnden ej göra framställning härom.

Under hänvisning till vad sålunda anförts hemställer hälsovårdsnämnden, att stadsfullmäktige ville besluta

att tjänsten såsom bostadsinspektris omändras till befattning såsom bostadsinspektör, kvinnlig eller manlig, från den 1 oktober 1952 och

att såsom kompetenskrav för befattningen uppställes kurs för hälsovårdsinspektörer vid Statens institut för folkhälsan med påbyggnad i fråga om byggnadstekniska insikter eller däremot svarande utbildning.

Löne- och avtalsnämnden har i yttrande den 18 juni 1952 tillstyrkt att stadsfullmäktige ville besluta

att bifalla hälsovårdsnämndens framställning.

Drätselkammaren har i häröver den 7 augusti 1952 avgivet utlåtande anfört följande:

Drätselkammaren har intet att erinra mot hälsovårdsnämndens förslag att skapa möjlighet för anställande av manlig befattningshavare för handhavande av bostadsinspektionens uppgifter. Enligt § 4 i hälsovårdsstadgan äger hälsovårdsnämnden att utfärda instruktion för sina tjänstemän. På grund härav synes icke stadsfullmäktige böra fatta något beslut som ligger inom ramen för de befogenheter som författningsmässigt tillkommer hälsovårdsnämnden. Det bör vara tillfyllest att stadsfullmäktige beslutar vidtaga sådan ändring i tjänsteförteckningen för stadens ordinarie befattningshavare att benämningen bostadsinspektris utbytes mot benämningen bostadsinspektör. Övriga åtgärder i detta sammanhang bör helt överlåtas till hälsovårdsnämnden. Drätselkammaren vill emellertid då frågan om en ändring av instruktionen nu är aktuell uttala det önskemålet att hälsovårdsnämnden så långt det med hänsyn till vad som föreskrives i statliga författningar är möjligt söker organisera den nämnden åliggande inspektionsverksamheten på sådant sätt att onödiga dubbelinspektioner av lägenheter undvikes. För närvarande har det från olika håll påtalats, att nybygg-

nader inspekteras av olika myndigheter vid olika tidpunkter ehuru det kan synas mera ändamålsenligt och mindre störande för de i lägenheterna boende att samordna inspektionerna eller överlämna åt byggnadsnämndens besiktningsmän att ombesörja även den bostadshygieniska slutbesiktningen.

På grund härav tillstyrker drätselkammaren att stadsfullmäktige ville besluta

att i tjänsteförteckningen för stadens ordinarie befattningshavare utbyta benämningen bostadsinspektris mot benämningen bostadsinspektör från och med den 1 oktober 1952 samt

att överlämna åt hälsovårdsnämnden att utarbeta erforderliga ändringar i instruktionen för befattningen.

Nr 150. Överskridande av anslaget för underhålls- och kulturarbeten i stadens skogar i 1952 års stat.

Drätselkammaren har i skrivelse den 7 augusti 1952 anfört följande:

Lantegendomsnämnden planerar att under innevarande år utföra vissa omfattande dikningsarbeten för åstadkommande av god dränering och snabb avrinning från skogsområdena vid Malma och Nordanby. De anslag som upptagits i 1952 års stat äro förbrukade och delvis överskridna beroende på ökade arbetskostnader och materialpriser. En av anledningarna till att lantegendomsnämnden nu ansett sig böra utföra ytterligare dikningsarbeten är att skogsvårdsstyrelsens plantskola för närvarande får mottaga dagvatten från en stor del av skogen vid Malma. Skogsvårdsstyrelsen har riktat lantbruksnämndens uppmärksamhet på de besvärligheter som åsamkats till följd härav och har hemställt om åtgärder för förbättring av förhållandena.

Arbetena ha kostnadsberäknats till 27.500 kronor. Lantegendomsnämnden har hos drätselkammaren hemställt, att få överskrida anslaget för underhålls- och kulturarbeten i årets stat för stadens skogar. Nämnden har samtidigt meddelat, att sågverksrörelsen i lantegendomsnämndens regi beräknats ge en i förhållande till beräkningarna i årets stat ökad vinst som skulle kunna täcka kostnaderna för dikningsarbetena.

Drätselkammaren anser det för närvarande icke vara av behovet påkallat att anvisa ett nytt anslag för lantegendomsnämndens arbeten med hänsyn till de väntade ökade inkomsterna. Ett bemyndigande för nämnden att överskrida anslaget torde därför vara tillfyllest.

På grund härav tillstyrker drätselkammaren att stadsfullmäktige ville besluta

att bemyndiga lantegendomsnämnden att överskrida anslaget för underhålls- och kulturarbeten i stadens skogar i 1952 års stat inom ramen för nu föreliggande kostnadsberäkningar.

Nr 151. Antagande av en tilläggsbestämmelse till § 6 i grunderna för utgivande av särskilda bostadstillägg till folkpensionärer.

Pensionsnämnderna i Västerås östra och västra pensionsdistrikt har i skrivelse den 2 juli 1952 anfört följande:

Enligt statsmakternas nyligen fattade beslut skall under en övergångsperiod fr. o.

m. juli 1952 t. o. m. december 1953 pension, som utgår på grund av egen eller anhörigs arbetsanställning och, som ej utgives i anledning av olycksfall i arbete eller däri ådragen yrkessjukdom, icke räknas som inkomst till den del den understiger 450 kronor om året för gift pensionsberättigad och 600 kronor om året för annan pensionsberättigad. I fråga om äkta makar skall pensionen för envar av dem beräknas till hälften av deras sammanlagda pension.

I fråga om äkta makar innebär privilegieringsbestämmelsen att ett belopp intill 900 kronor privilegieras, oavsett om pension från arbetsgivare uppbäres av endera av makarna eller av båda.

För erhållande av högre pension på grund av privilegieringsbestämmelserna erfordras ansökan därom. Pensionsnämnderna komma att genom annonsering uppmana pensionstagarna att snarast ansöka om högre pension.

De av stadsfullmäktige antagna grunderna för utgivande av särskilt bostadstillägg i Västerås medgiva icke privilegiering av arbetsgivarepension utan ändring av ordalydelsen i 6 §. Pensionsnämnderna hemställa sålunda att de ändrade bestämmelserna i pensionslagen beträffande privilegiering även må få tillämpas vid beräkningen av särskilt bostadstillägg. Merkostnaden är mycket svår att beräkna men uppskattas preliminärt till omkring 10—15 % av hela kostnaden för särskilt bostadstillägg, vilket för innevarande år skulle betyda en merkostnad av i runt tal 6.000 kronor. Då beloppet förskotteras av pensionsstyrelsen kommer kostnaden att inverka på nästa års budget.

Som redan inledningsvis framhållits äro dessa bestämmelser att betrakta som ett provisorium intill den 1 januari 1954 då redan beslutade lagändringar rörande kommunala bostadstillägg, mildrade avdragsregler och ändrade regler för kommunernas bidrag till folkpensionskostnaderna träda i kraft.

För undvikande av dubbelt ansökningsförfarande hemställa pensionsnämnderna om besked i frågan senast under augusti månad innevarande år.

Socialvårdsdelegationen har i utlåtande den 5 augusti 1952 anfört följande:

Såsom infordrat yttrande över pensionsnämndernas i Västerås framställning om viss ändring i grunder för utgivande av särskilda bostadstillägg i Västerås jämlikt 6 § lagen om folkpensionering, får socialvårdsdelegationen anföra.

Riksdagens beslut avser ändring av privilegieringsbestämmelserna i vad gäller s. k. arbetsgivarepension, som grundar sig på egen eller anhörigs arbetsanställning. De tidigare härför gällande bestämmelserna innehöllo allt för låga belopp, som voro undantagna från reducerande inverkan på bl. a. invalidpensioner och bostadstillägg, vilket bl. a. kunde verka oförmånligt för den försäkrade på arbetsgivarepensionen. Det måste därför ur såväl denna, som andra synpunkter anses välbetänkt med den vidtagna ändringen i privilegieringsbestämmelserna. De nya bestämmelserna gälla under en övergångstid eller fr. o. m. 1/7 1952 t. o. m. 31/12 1953.

De av stadsfullmäktige den 29 januari 1948 antagna bestämmelserna för beviljande av särskilda bostadstillägg ha i tillämpliga delar grundats på bestämmelserna härutinnan i lagen om folkpensionering.

I konsekvens härtill synes väl motiverat och ändamålsenligt att ändring sker även av här i staden gällande bestämmelser till överensstämmelse med de statliga bestämmelserna. 6 § i bestämmelserna om särskilt bostadstillägg föreslås i sådant syfte erhålla ett tillägg av innebörd att pensionstagare, som uppbär arbetsgivarepension på grund av egen eller anhörigs arbetsanställning och, som ej utgives på grund av olycksfall i arbete eller däri ådragen yrkessjukdom, äger att komma i åtnjutande av

särskilt bostadstillägg i den mån inkomsten av sagda pension icke överstiger 900 kronor per år för makar och 600 kronor per år för annan pensionsberättigad samt att bostadstillägget i den mån inkomsten av arbetsgivarepensionen överstiger sagda belopp minskas med för övrig inkomst fastställt procenttal eller 25 %.

Drätselkammaren har i häröver den 7 augusti 1952 avgivet utlåtande anfört följande:

Pensionsnämndernas förslag grundar sig på en övergångsbestämmelse till lagen den 6 juni 1952 angående ändring i lagen om folkpensionering (SFS 396/1952). Medan de flesta av lagändringarna skola träda i kraft först vid ingången av år 1954 skall den av pensionsnämnderna refererade bestämmelsen gälla under en övergångstid från och med den 1 juli 1952 till och med den 31 december 1953. För att samma bstämmelse skall bli giltig även vid beräkning av de särskilda bostadstilläggen i Västerås bör ett särskilt stycke med anmärkning härom fogas till § 6 i de av stadsfullmäktige den 29 januari 1948, § 35, antagna grunderna.

Bestämmelsen bör utformas med följande lydelse:

> "Under tiden den 1 juli 1952—den 31 december 1953 skall dock såsom undantag från ovannämnda regel gälla, att pension, som utgår på grund av egen eller anhörigs arbetsanställning och som ej utgives i anledning av olycksfall i arbete eller däri ådragen yrkessjukdom, icke skall räknas som inkomst till den del den understiger 450 kronor om året för gift pensionsberättigad och 600 kronor om året för annan pensionsberättigad. I fråga om äkta makar skall pensionen för envar av dem beräknas till hälften av deras sammanlagda pension."

På grund härav tillstyrker drätselkammaren att stadsfullmäktige ville besluta

> *att* antaga en tilläggsbestämmelse med ovan föreslagna innehåll till § 6 i grunderna för utgivande av särskilda bostadstillägg till folkpensionärer.

Nr 152. Uppflyttning av befattningarna såsom barnavårdsman, socialvårdsasisstent, barnavårdsinspektris och assistent vid socialvårdsbyråns barnavårdsavdelning i högre lönegrader.

Löne- och avtalsnämnden har i skrivelse den 18 juni 1952 anfört följande:

I anslutning till tjänstemannaöverenskommelsen av den 20 maj 1952 rörande lönetilläggen för 1952 har mellan Svenska Stadsförbundet samt Svenska Kommunalarbetareförbundet och Sveriges Kommunaltjänstemannaförbund överenskommits angående löneförmåner för ordinarie socialvårdsassistenter och ordinarie barnavårdsmän. Överenskommelsen innebär i huvudsak följande.

I fråga om de allmänna anställningsvillkoren (semester, sjuklön etc.) förutsätta parterna att samma bestämmelser skola gälla som för kommunens övriga befattningshavare.

Socialvårdsassistent och barnavårdsman skall placeras i lönegrad 17. Första socialvårdsassistent skall placeras i lönegrad 19. Med socialvårdsassistent avses hos fattig-

vårdsstyrelse, barnavårdsnämnd, nykterhetsnämnd eller pensionsnämnd anställd assistent.

Såsom förutsättning för dessa lönegradsplaceringar gäller, att befattningshavaren skall hava avlagt examen vid socialinstitut eller ha därmed jämförlig utbildning. Befattningshavare, som icke uppfyller de föreskrivna kvalifikationsvillkoren, placeras två lönegrader lägre än i respektive lönegrad 17 och lönegrad 19, såvida kommunen icke finner skäl föreligga att medgiva högre lönegradsplacering.

Utan hinder av nämnda krav på utbildning ha parterna emellertid förutsatt att nuvarande befattningshavare, vilka icke uppfylla de angivna kvalifikationskraven men hittills i lönehänseende varit jämställda med utbildad assistent, även i fortsättningen skola erhålla samma lönegradsplacering som utbildad assistent, där icke särskilda skäl till annat föranleda.

Överenskommelsen gäller från och med den 1 juli 1952 till och med den 31 december 1952.

För Västerås vidkommande synes överenskommelsen gälla de för närvarande i lönegrad 16 placerade ordinarie befattningarna såsom barnavårdsman, socialvårdsassistent, barnavårdsinspektris och assistent vid socialvårdsbyråns barnavårdsavdelning. Löne- och avtalsnämnden föreslår, att överenskommelsen tillämpas för dessa befattningar, vilka sålunda skulle uppflyttas till lönegrad 17 räknat från och med den 1 juli 1952.

På grund av vad sålunda anförts föreslår löne- och avtalsnämnden att stadsfullmäktige ville besluta

att godkänna den centrala överenskommelsen,

att till följd härav med verkan från och med den 1 juli 1952 uppflytta de ordinarie befattningarna såsom barnavårdsman, socialvårdsassistent, barnavårdsinspektris och assistent vid socialvårdsbyråns barnavårdsavdelning till lönegrad 17 samt

att till tjänsteförteckningen foga en anmärkning rörande ifrågavarande tjänster att — med undantag för nu anställda — befattningshavare som ej avlagt examen vid socialinstitut eller har därmed jämförlig utbildning skall placeras två lönegrader lägre.

Fattigvårdsstyrelsen har i utlåtande den 5 augusti 1952 tillstyrkt bifall till förslaget.

Barnavårdsnämnden har i utlåtande den 12 augusti 1952 tillstyrkt bifall till förslaget.

Drätselkammaren har i ett den 7 augusti 1952 avgivet utlåtande tillstyrkt att stadsfullmäktige ville besluta

att bifalla löne- och avtalsnämndens förslag.

Nr 153. Förslag till ändringar i arbetsordningen för rådhusrätten och magistraten.

Magistraten har i skrivelse den 26 maj 1952 anfört följande:

Såsom magistraten anfört i skrivelser till stadsfullmäktige den 30 december 1950 och den 16 juli 1951 har magistraten övervägt frågan om viss omorganisation av rådhusrätten. I yttrande över magistratens framställning den 16 juli 1951 framhöll drätselkammaren önskvärdheten av att utredningen om omorganisationen snarast möjligt slutfördes.

I alla med Västerås såvitt angår rådhusrättens arbetsbörda och stadens folkmängd jämförbara städer finnas flera lagfarna ledamöter än i Västerås. Rådhusrättens organisation är också synnerligen ansträngd. Skäl synas därför föreligga att inrätta antingen en ny assessorstjänst eller en befattning såsom icke rättsbildat biträde, rådhuskanslist, å vilken skola kunna överföras vissa assessorn åvilande arbetsuppgifter, huvudsakligen av expeditionell natur. Särskilda under senare tid inträffade omständigheter ha emellertid gjort att magistraten för närvarande icke anser sig böra föreslå någon mera genomgripande omorganisation. Sålunda pågår sedan omkring ett halvt år tillbaka utredning om vissa ändringar i rättegångsbalken, vilka äro ägnade att inverka på rådhusrättens arbetsbörda. En dylik ändring innefattande nya bestämmelser om utskrift av fonetisk upptagning träder i kraft den 1 juli i år och ytterligare dylika ändringar avseende bl. a. utvidgad användning av strafföreläggande äro att vänta. En annan omständighet, som jämväl kan komma att få betydelse för arbetsbelastningen, äro de nya bestämmelserna om trafikbrott, vilka trädde i kraft den 1 januari 1952 och vilka i korthet innebära att ringa ovarsamhet icke straffbelägges. Slutligen finner magistraten önskvärt, att ytterligare erfarenheter vinnas av den nya åklagarorganisationens verkningar.

För att arbetsbördan skall kunna bemästras utan anställande av ny arbetskraft är det emellertid nödvändigt att dels göra viss omfördelning av arbetsuppgifterna och dels vidtaga vissa rationaliseringsåtgärder. Sålunda är med hänsyn till den arbetsbörda, som för närvarande åvilar civilrådmannen och som kan förväntas bliva bestående, erforderligt att överföra vissa göromål från denne. Härvid bör i första hand ifrågakomma boupptecknings- och förmynderskapsärenden samt konkursdomarskapet. Dessa göromål skulle i och för sig utan större olägenhet kunna överflyttas till assessorn. Att överflytta desamma helt eller delvis till annan befattningshavare synes icke möjligt. En överflyttning till assessorn av dessa arbetsuppgifter kan emellertid icke ske med mindre än att dennes arbetsbörda på annat sätt lättas. Detta skulle i viss utsträckning kunna åstadkommas dels genom att icke rättsbildad arbetskraft toges i anspråk för protokollföring i enklare nämndmål och dels genom att dylik arbetskraft användes för ombestyrande på eget ansvar av vissa expeditionsåtgärder. Härför torde emellertid fordras ändring av gällande arbetsordning.

Enligt arbetsordningen åligger det assessorn att ombesörja protester enligt växel- och checklagarna. Detta arbete har icke något samband med magistratens eller rådhusrättens arbetsuppgifter i övrigt och har visat sig medföra olägenhet med hänsyn till att assessorn har att tjänstgöra i rätten flera dagar i veckan och sessioner med överläggningar ej sällan pågå längre än till klockan 19, då protest senast må upptagas. Möjlighet att lösa denna fråga finnes genom att upptagande av protester överlämnas till särskild jämlikt 88 § växellagen av länsstyrelsen förordnad förrättningsman.

Såsom förrättningsman torde böra förordnas någon i stadens tjänst anställd. Inflytande sportler synas böra redovisas till staden och skrivhjälp tillhandahålles av staden. För arbetet bör till förrättningsmannen utgå ett fast arvode jämte ersättning för resor.

Såsom förrättningsman föreslår magistraten magistratsvaktmästaren Helge Thorell med stadsvaktmästaren Rune Pettersson såsom ersättare. Växlarna kunna i dylikt fall liksom hittills inlämnas å någon av magistratens expeditioner. I samband med att särskild förrättningsman förordnas erfordras med hänsyn till bestämmelsen i 5 § stadgan om notarius publicus att denne befrias från skyldighet att upptaga protest. Ersättningen till förrättningsmannen synes lämpligen böra upptagas å magistratens stat. Med den omfattning växelprotesterna under de senare åren haft kan arvodet skäligen beräknas till 800 kronor om året jämte reseersättning. Sportlerna för växelprotester hava senaste åren uppgått till omkring 1.600 kronor per år.

För att möjliggöra att vid särskilt stor arbetsbelastning förordna extra assessor utan tillstånd av hovrätten föreslås att i arbetsordningen intages bestämmelse om rätt för magistraten att meddela dylikt förordnande i den mån medel därtill ställas till förfogande.

Bland övriga ändringar må nämnas att inskrivningsrådmannen ensam föreslås vara överexekutor i stället för, såsom för närvarande är fallet, magistraten i dess helhet. Dylik överflyttning av överexekutorgöromålen har redan tidigare skett i så gott som alla magistratsstäder.

De förut berörda bestämmelserna om möjlighet att förordna icke rättsbildat biträde å kansliet att utföra vissa göromål motsvara i huvudsak vad som gäller om biträde å domsagokansli. Magistraten vill i detta sammanhang betona, att åtskilliga av dessa göromål äro av mycket ansvarsfull natur och att förordnande för biträde att utföra dessa åligganden självfallet kommer att meddelas med stor urskiljning.

På grund av vad sålunda anförts har magistraten upprättat bilagda förslag till ändringar i arbetsordningen för rådhusrätten och magistraten. Förslaget är avsett att träda i kraft från och med månaden näst efter det ändringarna fastställts av Kungl. Maj:t.

Magistraten får på grund härav hemställa att stadsfullmäktige måtte *dels* för sin del antaga bilagda förslag till ändringar i arbetsordningen för rådhusrätten och magistraten, *dels* hos länsstyrelsen i länet hemställa om förordnande för särskild förrättningsman att upptaga protest enligt växel- och checklagarna och om befrielse för notarius publicus från skyldighet att upptaga sådan protest, samt till särskild förrättningsman föreslå Thorell med Pettersson som ersättare *dels ock* för bestridande av kostnaderna för särskild protestförrättare bevilja ett förslagsanslag å 600 kronor för år 1952.

Magistraten har i skrivelse den 9 juni 1952 anfört följande:

Frågan om förordnande av särskild förrättningsman för upptagande av protester har efter det magistraten avlät sin ovannämnda skrivelse kommit i ett förändrat läge. Då magistraten till förrättningsman föreslog magistratsvaktmästaren med stadsvaktmästaren såsom ersättare, betingades detta närmast av önskvärdheten utav att allmänheten i dylika ärenden i fortsättningen liksom hittills skulle kunna vända sig till befattningshavare å rådhuset, där såväl förrättningsmannen som ersättaren ju har sin verksamhet.

Enligt vad för magistraten numera är bekant kommer en första del av den tilltänkta

förvaltningsbyggnaden att uppföras under den närmaste tiden och är det avsett att stadsförvaltningen, där stadsvaktmästaren tjänstgör, skall överflyttas till denna nya byggnad. Magistraten har även inhämtat att drätselkammaren icke är benägen att låta stadsvaktmästaren tjänstgöra som ersättare för protestförrättaren. Slutligen har i ett nyligen avgivet betänkande med förslag till kommunallag m. m. föreslagits att notarius publicusbefattningen i fortsättningen icke skall vara knuten vid magistraten utan att notarius publicus skall förordnas av länsstyrelsen.

Under angivna förhållanden synes i första hand andra utvägar än den föreslagna böra övervägas i fråga om förordnande av protestförrättare och ersättare för denne. Att beakta härvid är att protestförrättaren och dennes ersättare om möjligt bör ha sin verksamhet förlagd till samma ställe och att deras arbete bör vara av sådan natur att de kunna utan olägenhet utom tjänsten verkställa protester. Magistraten har redan tidigare varit inne på tanken att föreslå två exekutorer för ifrågavarande uppdrag, men då, ehuru flera skäl talade härför, avstått från att föreslå detta, särskilt som stadsfogden på förfrågan uttalat betänkligheter mot en sådan ordning. För närvarande anser magistraten att denna lösning närmast bör övervägas.

Magistraten har i skrivelse den 23 juli 1952 anfört följande:

I anslutning till sina skrivelser den 26 maj och 9 juni 1952 angående förordnande av särskild protestförrättare får magistraten föreslå att stadsfullmäktige måtte hos länsstyrelsen i länet hemställa om förordnande för särskild förrättningsman att upptaga protest enligt växel- och checklagarna och om befrielse för notarius publicus från skyldighet att upptaga sådan protest samt till särskild förrättningsman föreslå exekutorn Karl-Erik Ullberg med exekutorn Olof Hult såsom ersättare.

Förslaget till ändringar i arbetsordningen är så lydande:

§ 1.

Rådhusrätten består av borgmästare, tre rådmän och en assessor. Vid rådhusrätten skola därjämte finnas nämndemän till det antal Kungl. Maj:t bestämmer.

Magistraten består av borgmästaren och rådmännen.

I den mån det erfordras med hänsyn till arbetsförhållandena och stadsfullmäktige därtill bevilja medel må extra assessor av magistraten förordnas att tjänstgöra vid rådhusrätten.

§ 2.

Rådhusrätten skall varje vecka å bestämda dagar hålla tre allmänna rättegångsdagar: en för tvistemål och civila ärenden, en för brottmål i vilka nämnd skall deltaga (nämndmål) samt en för övriga brottmål och kriminella ärenden.

Under tiden den 20 december—den 5 januari samt under påskveckan hålles endast en allmän rättegångsdag i veckan.

Rådhusrätten sammanträder eljest så ofta det kräves för arbetet.

§ 3.

Borgmästaren åligger — utöver vad enligt lag eller författning ankommer på borgmästare:

att vara ordförande i samfällda rådhusrätten och i magistraten samt hava tillsyn över arbetets behöriga gång;

att i den omfattning, som angives i § 8, vara ordförande i rådhusrätten dels vid

huvudförhandling och syn å stället i tvistemål och brottmål i vilka rätten vid huvudförhandling är domför med tre lagfarna ledamöter (tremansmål) samt i nämndmål, dels ock vid prövning av ärenden, vid vilkas prövning rätten är domför med tre lagfarna ledamöter (tremansärenden);

att vara ordförande i rådhusrätten vid huvudförhandling i tryckfrihetsmål;

att vara ordförande i ägodelningsrätten vid huvudförhandling och syn å stället;

att i de nämndmål i vilka han skall vara ordförande vid huvudförhandling ävensom i tryckfrihetsmål fullgöra vad som åligger rätten, där denna är domför med en lagfaren ledamot;

att upprätta förslag till och underteckna viktigare framställningar och utlåtanden, som skola avgivas av samfällda rådhusrätten eller magistraten;

att öppna och fördela till rådhusrätten och magistraten ankommande post;

att utfärda vederhäftighetsbevis; samt

att förrätta borgerlig vigsel.

§ 4.

Civilrådmannen åligger:

att i den omfattning, som angives i § 8, vara ordförande i rådhusrätten vid huvudförhandling och syn å stället i tremanstvistemål samt vid prövning av civila tremansärenden;

att i de tvistemål och civila ärenden i vilka han icke skall vara ordförande vara ledamot av rätten, då denna är domför med tre lagfarna ledamöter;

att vara ledamot av ägodelningsrätten vid huvudförhandling och syn å stället;

att i tvistemål leda förberedelse och huvudförhandling, som hålles i omedelbart samband därmed, ävensom fullgöra vad i övrigt åligger rätten, där denna är domför med en lagfaren ledamot;

att handlägga ärenden angående sjöförklaring, sjöförhör och i 59 § lotsförordningen omförmäld undersökning samt civila ärenden vid vilkas prövning rätten är domför med en lagfaren ledamot (civila enmansärenden) med undantag av dels ärenden, som avses i 7 § lagen om handläggning av domstolsärenden, dels ock ärenden angående förmynderskap eller godmanskap enligt föräldrabalken (förmynderskapsärenden);

att i civila tremansärenden med undantag av förmynderskapsärenden svara för sådan handläggning, som avses i 3 och 4 §§ lagen om handläggning av domstolsärenden, samt i dylika ärenden föra protokoll samt

att i tremanstvistemål och civila tremansärenden med undantag av förmynderskapsärenden uppsätta koncept till dom eller beslut.

§ 5.

Brottmålsrådmannen åligger:

att i den omfattning, som angives i § 8, vara ordförande i rådhusrätten vid huvudförhandling och syn å stället i nämndmål och tremansbrottmål samt vid prövning av kriminella tremansärenden;

att i de tremansbrottmål och kriminella tremansärenden i vilka han icke skall vara ordförande vara ledamot av rätten, då denna är domför med tre lagfarna ledamöter;

att handlägga brottmål i vilka rätten vid huvudförhandling är domför med en lagfaren ledamot (enmansbrottmål) ävensom kriminella ärenden i de fall, då rätten är domför med en lagfaren ledamot;

att i tremansbrottmål samt i de nämndmål i vilka han skall vara ordförande vid

huvudförhandling fullgöra vad som åligger rätten, där denna är domför med en lagfaren ledamot;

att i tremansbrottmål uppsätta koncept till dom eller beslut; samt

att om övervakningsnämnd enligt lagen om villkorlig dom finnes vara ledamot av nämnden.

§ 6.

Inskrivningsrådmannen åligger:

att vara ledamot i rådhusrätten vid huvudförhandling och syn å stället i tremansmål och prövning av tremansärenden, då civilrådmannen eller brottmålsrådmannen är ordförande;

att handlägga mål om lagsökning och betalningsföreläggande samt leda förberedelse och huvudförhandling, som äga rum i omedelbart samband med att mål om betalningsföreläggande hänskjutes till rättegång;

att vara inskrivningsdomare samt föra register över upplåtelser av panträtt i spannmål samt i spånadslin och hampa;

att vara ägodelningsdomare och ledamot i ägodelningsrätten samt föra ägodelningsrättens protokoll;

att vara överexekutor;

att vara magistratssekreterare;

att vara notarius publicus; samt

att hava vård om rådhusrättens och magistratens arkiv och bibliotek.

§ 7.

Assessorn åligger:

att vara ledamot av rådhusrätten vid handläggning, då rätten är domför med tre lagfarna ledamöter;

att handlägga ärenden, som avses i 7 § lagen om handläggning av domstolsärenden;

att handlägga förmynderskapsärenden, vid vilkas avgörande rätten är domför med en lagfaren ledamot, och i övriga förmynderskapsärenden svara för sådan handläggning, som avses i 3 och 4 §§ lagen om handläggning av domstolsärenden;

att föra protokoll i tremansmål, nämndmål, tryckfrihetsmål och förmynderskapsärenden i den mån biträde å kansliet ej förordnats som protokollförare;

att föra samfällda rådhusrättens protokoll;

att där så erfordras jämväl i övrigt föra rättens protokoll;

att i nämndmål och tryckfrihetsmål mottaga vadeinlaga, besvärsinlaga och anmälan om missnöje ävensom i övrigt fullgöra vad enligt lag ankommer på rätten vid fullföljd av talan;

att utöva den närmaste tillsynen över överförmyndarens verksamhet;

att vara konkursdomare;

att föra handelsregistret;

att förvalta och redovisa förskottsmedel, som utanordnas av allmänna medel; samt

att efter magistratens förordnande vid valförrättningar tjänstgöra inom magistraten.

§ 9 a.

Biträde å rådhusrättens och magistratens kansli må förordnas att tjänstgöra såsom protokollförare enligt 6 kap. rättegångsbalken.

Biträde må ock av magistraten förordnas att på eget ansvar:

1. bestyrka avskrifts riktighet, föra föreskrivna dagböcker över mål och ärenden ävensom minnesbok;

2. vidtaga de åtgärder, som i samband med domstolsdelgivning författningsenligt ankomma på rätten eller domaren, ävensom föra delgivningsförteckning;

3. omhänderhava stämpelförsäljning samt uppbörd av avgifter för handelspass, lösenmedel och andra expeditionsavgifter, belägga utgående expeditioner med stämplar och lösenmärken samt till vederbörande myndigheter för indrivning översända expeditioner, som ej utlösas;

4. omhänderhava och förvalta förskottsmedel, som utanordnas av allmänna medel;

5. såsom redogörare föra erforderliga räkenskaper och i stadgad ordning redovisa i tjänsten uppburna eller influtna medel;

6. i mål och ärenden uppsätta, underteckna och expediera av rätten eller domaren beslutade kallelser, föreläggganden och andra meddelanden rörande handläggningen;

7. om ej annat bestämts i lag eller författning, expediera domar och beslut, protokoll och andra handlingar samt i samband därmed uppsätta, underteckna och expediera skrivelser, kungörelser och uppgifter, som det åligger rätten eller domaren att utfärda eller avgiva, föra saköreslängd och ombesörja dess expediering ävensom vid fullföljd av talan mot dom eller beslut vidtaga på rätten eller domaren ankommande åtgärder, som angivas i 50 kap. 5 §, 51 kap. 5 § och 52 kap. 4 § rättegångsbalken; samt

8. utfärda bevis, som grunda sig å dagböcker, register eller andra av rådhusrätten eller magistraten förda förteckningar, dock icke bevis i inskrivningsärenden.

Drätselkammaren har genom utlåtande den 7 augusti 1952 anfört följande:

Drätselkammaren, som icke prövat förslaget till ändring i arbetsordningen, får för sin del tillstyrka förslaget om särskild förrättningsman för upptagande av protester. Då den ändrade ordningen kan träda i kraft först under senare delen av året synes anslaget kunna begränsas till 300 kronor.

På grund av vad sålunda anförts tillstyrker drätselkammaren att stadsfullmäktige ville besluta

att hos länsstyrelsen hemställa om förordnande för särskild förrättningsman att upptaga protest enligt växel- och checklagarna och om befrielse för notarius publicus från skyldighet att upptaga sådan protest,

att till särskild förrättningsman föreslå exekutorn Karl-Erik Ullberg med exekutorn Olof Hult såsom ersättare samt

att anvisa magistraten ett förslagsanslag å 300 kronor för år 1952 av reservationsanslaget i årets stat till stadsfullmäktiges förfogande för oförutsedda utgifter för bestridande av kostnaderna för särskild protestförrättare.

Beredningsutskottet har genom utlåtande den 13 augusti 1952 tillstyrkt att stadsfullmäktige ville besluta

att antaga magistratens förslag till ändringar i arbetsordningen för rådhusrätten och magistraten.

Nr 154. Ansökan av Frida A. Bjurfall om tillstånd att utskänka pilsnerdricka i Bjursells matsalar.

Poliskammaren har genom resolution den 17 maj 1952 till stadsfullmäktige för yttrande remitterat ansökan med tillhörande handlingar från fru Frida Amalia Bjurfall om tillstånd att under en tid av tre år få utskänka pilsnerdricka klass II till spisande gäster i den av henne under firma Bjursells Matsalar bedrivna matserveringen, Källgatan 2.

Centralpolisen har den 17 maj 1952 tillstyrkt bifall till framställningen.

Nykterhetsnämnden har i utlåtande den 18 juni 1952 anfört följande:

Emot sökandens lämplighet att handhava den ifrågasatta rörelsen har nykterhetsnämnden veterligt ingen anmärkning att anföra.

Enligt tidigare tillämpad praxis har tillstånd till pilsnerutskänkning första gången beviljats för en kortare tid, omkring ett år, varför nämnden, som tillstyrker sökandens framställning, härmed förordar, att sökanden beviljas utskänkningsrättigheter 1 år från och med den 1 oktober 1952. Några föreskrifter utöver gällande lag och förordning synas icke erforderliga.

På grund härav hemställer nykterhetsnämnden att stadsfullmäktige ville besluta

att hos länsstyrelsen tillstyrka bifall till fru Bjurfalls framställning under en tid av ett år från och med den 1 oktober 1952.

Beredningsutskottet har den 13 augusti 1952 under åberopande av vad nykterhetsnämnden anfört tillstyrkt att stadsfullmäktige ville besluta

att bifalla nykterhetsnämndens förslag.

Nr 155. Anslag för täckande av förlust å stiftelsen Solgårdars verksamhet.

I en till drätselkammaren ställd skrivelse av den 29 juli 1952 har HSB:s i Västerås stiftelse Solgårdar anfört följande:

HSB:s i Västerås stiftelse Solgårdar har två gånger, dels i skrivelse till stadsfullmäktige den 7 oktober 1950 och dels i skrivelse till drätselkammaren den 3 mars 1952, gjort framställningar om anslag på grund av stiftelsens dåliga ekonomi. Orsakerna härtill är, vilket framhållits i tidigare skrivelser, att ursprungliga kalkylkostnaderna äro mycket lågt beräknade. I vissa fastigheter har till och med redan från början förutsatts årliga underskott. På grund av de senaste årens kostnadsstegringar har denna knapphet omedelbart givit utslag i årsresultaten, enär några hyreshöjningar hittills icke medgivits. Reparationsbehovet och förslitningen av fastigheterna ha också visat sig vara väsentligt större för dessa fastigheter, vilka till övervägande del äro bebodda av s. k. barnrika familjer.

Vid den förberedande behandlingen i drätselkammaren av den första ovannämnda skrivelsen ingick även förhandlingar med stiftelsens styrelse. Därvid överenskoms

att stiftelsen och drätselkammaren gemensamt skulle uppvakta i bostadsstyrelsen och begära att få vidtaga sådan hyreshöjning, att stiftelsens självkostnader i fortsättningen skulle täckas. Denna uppvaktning gjordes inför bostadsstyrelsens sociala sektionschef. Denne delade stiftelsens och drätselkammarens uppfattning, att det vore rimligt med en sådan hyreshöjning och begärde att en skriftlig framställning härom skulle ske. En sådan framställning gjordes också sedan bokslutet för 1950 blivit klart och baserades i huvudsak på kostnaderna i detta. Framställningen innebar en sammanlagd höjning av c:a kr. 18.000: —. Kungl. Bostadsstyrelsen beslutade den 10 mars 1952 medgiva en höjning av standardhyrorna med kr. 19.650: — under förutsättning av hyresnämndens godkännande. Framställning härom har inlämnats till hyresnämnden, men kommer densamma icke att behandla frågan förrän vid sitt första sammanträde i september.

Årsresultatet för 1951 års förvaltning visar en fortsatt förlust av väsentligt större omfattning än tidigare. Till övervägande del beror dock denna på, att stiftelsen icke kunnat erhålla full kompensation för de förhållandevis dyra bränslekostnaderna under vintern 1950—51, då kylan var onormalt svår. I sin framställning till hyresnämnden har stiftelsen begärt att i fortsättningen få tillämpa sådan bränsleklausul, att ett upprepande av sådant underskott icke skall behöva ske. Stiftelsens förluster framgå av följande sammanställning.

Balanserade förluster t. o. m. år 1948	Kr.	1.581: 23
Förlust under verksamhetsåret 1949	„	24.362: 83
„ „ „ 1950	„	16.465: 42
„ „ „ 1951	„	67.305: 89
vilket tillsammans gör	Kr.	109.715: 37

För att nedbringa dessa balanserade förluster torde stiftelsen kunna taga i anspråk vissa fonderade medel, vilka framgå av följande.

Grundfond (under förutsättning av stadsfullmäktiges godkännande)	Kr.	20.000: —
Fond för lekstugeverksamhet	„	2.000: —
Oreglerade byggnadskostnader å tillsammans	„	5.840: 83
	Kr.	27.840: 83

Efter en dylik transaktion skulle återstå ett underskott å kr. 81.874: 54.

Stiftelsen får härmed anhålla, att stadsfullmäktige måtte besluta

dels att stiftelsen får använda nuvarande grundfond för täckning av balanserad förlust,

dels att anslå medel för att täcka därefter återstående brist kr. 81.874: 54 samt

dels besluta tillföra stiftelsen en ny grundfond å kr. 20.000: —.

Stiftelsen befarar, att även efter ett genomförande av här föreslagna åtgärder och ett medgivande av hyresnämnden att få vidtaga hyreshöjning på grund av de särdeles höga kostnadsstegringar, som skett under de två senaste åren, innefattande bl. a. höjd skatt, att åtminstone under vissa år förluster icke komma att kunna undvikas. Det kan därför ifrågasättas, huruvida det icke vore lämpligt, att i stadens budget vissa medel avsattes för täckande av underskott i stiftelsen, maximerat till visst belopp.

För att ge de kommunala representanterna ökad insyn i stiftelsens verksamhet har vissa åtgärder under senare år vidtagits, bl. a. sker numera icke några reparationer med mindre än att fastighetschefen Elghufvud dessförinnan deltagit i besiktning.

Med anledning härav har drätselkammaren i skrivelse av den 14 augusti 1952 avgivit följande utlåtande:

I bifogade skrivelse till drätselkammaren av den 29 juli 1952 har HSB:s i Västerås stiftelse Solgårdar gjort framställning om drätselkammarens medverkan till att staden måtte täcka de balanserade förluster som uppstått å stiftelsens rörelse till och med räkenskapsåret 1951.

Drätselkammaren får med anledning härav anföra följande.

Genom beslut av stadsfullmäktige den 29 oktober 1936 bemyndigades drätselkammaren att godkänna stadgar för HSB:s i Västerås stiftelse Solgårdar i huvudsaklig överensstämmelse med ett av drätselkammaren framlämnat förslag samt att till stiftelsen utan vederlag överlämna för dess då planerade verksamhet erforderliga tomtområden ävensom att ikläda staden ansvarsskyldighet gentemot staten för den förlust som kunde å den planerade verksamheten uppkomma genom försummad hyresbetalning. Enligt de för stiftelsen sedermera fastställda stadgarna uppgår stiftelsens grundfond till 20.000 kronor. Denna grundfond har helt tillskjutits av staden genom överlämnande till stiftelsen av tre fastigheter stadsägorna 1434 AO, 1528 DM och 2235 M, vilkas värden hos stiftelsen bokförts som grundfond. Staden har sedermera till stiftelsen för den fortsatta byggenskapen överlåtit *dels* tomten nr 1 i kvarteret Kolven *dels* mark i kvarteret Skjutbanan, *dels* stadsägan 1665 BÄ och ytterligare mark i kvarteret Skjutbanan. Stiftelsen har till ändamål att inom Västerås stad förvärva, bebygga och förvalta fastigheter och tomträtter till fullgörande av de uppgifter, som enligt Kungl. Maj:ts kungörelse av den 4 september 1935 om lån och bidrag av statsmedel till främjande av bostadsförsörjning för mindre bemedlade barnrika familjer ankomma på allmännyttigt bostadsföretag. Stiftelsen står under inspektion av bostadsstyrelsen. Dess angelägenheter handhaves av en styrelse bestående av fem ledamöter av vilka två väljas av Västerås stads drätselkammare och tre utses av Hyresgästernas Sparkasse- och Byggnadsförening i Västerås. Stiftelsens räkenskaper granskas av tre revisorer varav en utses av Västerås stads drätselkammare, en av HSB:s Riksförbund och en av Hyresgästernas Sparkasse- och Byggnadsförening i Västerås. Utöver grundfonden förutsätta stadgarna att en reservfond kan uppläggas, vilken förvaltas av drätselkammaren och vars medel skola användas för främjande av bostadsförsörjning inom kommunen på sätt stadsfullmäktige besluta. Någon dylik reservfond har emellertid icke upplagts. Ändring av stiftelsens stadgar må ske där ändrade förhållanden det föranleda dock må ändring av stadgarna icke avse stiftelsens ändamål. Ändring skall beslutas av styrelsen men för att bliva gällande godkännas av förutom bostadsstyrelsen och drätselkammaren jämväl av Hyresgästernas Sparkasse- och Byggnadsförening i Västerås. Om Västerås stadsfullmäktige besluta övertaga stiftelsens egendom mot utlösande av HSB-organisationens däri eventuellt placerade penningmedel är stiftelsens styrelse skyldig att genomföra transaktionen. Slutligen föreskrives i stadgarna att om stiftelsen upplöses dess behållna tillgångar skola tillfalla Västerås stad för att användas till det avsedda ändamålet.

Genom det sätt på vilket stiftelsen är konstruerad och genom de ekonomiska åtaganden staden redan från början gjort samt genom de ansvarsförbindelser staden författningsenligt fått ikläda sig för stiftelsen har staden ett vitalt intresse därav att stiftel-

sens rörelse icke går med förlust. Redan på hösten 1950 gjorde stiftelsens styrelse en framställning till drätselkammaren om ekonomiskt bistånd. Drätselkammaren bordlade emellertid framställningen enär man i likhet med stiftelsens styrelse hyste den uppfattningen att, innan kommunen lämnade ekonomiskt stöd, man borde söka *dels* ifråga om en av fastigheterna erhålla en höjning av produktionskostnaden och därmed av det statliga lånet *dels ock* söka få tillstånd att uttaga de högre hyror som motiverades av den hastiga förslitningen av bostäderna i stiftelsens fastigheter samt de räntekostnader och övriga utgifter som årligen drabbade stiftelsen. Som framgår av skrivelsen från stiftelsens styrelse har bostadsstyrelsen den 10 mars 1952 medgivit en höjning av standardhyrorna med 19.650 kronor. Frågan om genomförande av den sålunda beslutade hyreshöjningen är för närvarande föremål för hyresnämndens prövning. Stiftelsen hyser vissa förhoppningar, att med de höjda hyrorna i fortsättningen kunna få debet och kredit att gå ihop, dock under förutsättning att jämväl en för stiftelsens ekonomi förmånligare bränsleklausul kan få tillämpas. Emellertid är drätselkammaren icke helt främmande för den eventualiteten att staden även i fortsättningen nödgas i viss utsträckning täcka uppkommande årliga förluster. Storleken av dessa kan givetvis för närvarande icke bedömas. Drätselkammaren har emellertid med hänsyn till stadens engagemang i stiftelsen icke ansett att staden kan undandraga sig att i det läge som för närvarande råder lämna stiftelsen ekonomiskt bistånd. Emellertid är drätselkammaren icke beredd att taga ställning till de former under vilka biståndet skall lämnas. Att som stiftelsen föreslår i första hand använda den nuvarande grundfonden för täckande av förlusterna och sedan skapa en ny grundfond förefaller drätselkammaren vara en omgång. Drätselkammaren konstaterar att det belopp som erfordras för täckande av förlusterna till och med år 1951 efter frånräknande av de medel om sammanlagt 7.840 kronor 83 öre som stiftelsen kan omdisponera utgör 101.874 kronor 54 öre. Drätselkammaren tillstyrker, att stadsfullmäktige ville bevilja nyssnämnda belopp för täckande av stiftelsen Solgårdars balanserade förluster på verksamheten till och med år 1951. Emellertid synes det drätselkammaren vara lämpligast att stadsfullmäktige i det sammanhanget icke bestämma formen för bidragets utbetalande utan uppdraga åt drätselkammaren att i samråd med stiftelsens styrelse fatta närmare beslut härom. Som förutsättning för anslagets lämnande vill drätselkammaren föreslå, att stiftelsens stadgar så ändras, att *dels* drätselkammaren i fortsättningen utser tre av styrelsens fem ledamöter, *dels* att drätselkammaren utser två av stiftelsens tre revisorer samt att, om så låter sig göra, ansvarsfriheten för stiftelsens förvaltning beslutas av drätselkammaren och icke som hittills, av HSB i Västerås efter det drätselkammaren haft tillfälle avgiva yttrande. Det bör samtidigt uppdragas åt drätselkammaren att i samråd med stiftelsens styrelse och efter inhämtande av vederbörliga godkännanden vidtaga de formella ändringar i stiftelsens stadgar som betingas av nu framförda önskemål samt andra därmed sammanhängande.

Beträffande frågan om täckande av förluster i fortsättningen får drätselkammaren hemställa, att få återkomma till frågan i samband med budgetbehandlingen.

På grund härav hemställer drätselkammaren att stadsfullmätige ville besluta

att ställa till drätselkammarens förfogande ett anslag å 101.874 kronor 54 öre att av kammaren användas för täckande av förlust å stiftelsen Solgårdars verksamhet till och med år 1951,

att anslaget skall utgå av det till stadsfullmäktiges förfogande i årets stat ställda reservationsanslaget för oförutsedda utgifter samt

att som förutsättning för anslagets lämnande skall gälla, att sådana ändringar vidtagas i stiftelsens stadgar att drätselkammaren får utse tre av stiftelsens fem styrelseledamöter, två av stiftelsens tre revisorer samt att frågan om ansvarsfrihet i fortsättningen behandlas av drätselkammaren.

Nr 156 Fråga om anslag ur kulturfonden för inköp av tre förslag till ordnande av området kring domkyrkan samt Kyrkbacken.

Kulturnämnden har i skrivelse den 12 augusti 1952 anfört följande:

Byggnadsnämnden har i skrivelse den 19 juni 1952 hemställt om ett anslag ur kulturfonden för inköp av de tre förslag till ordnande av området kring domkyrkan samt Kyrkbacken i Västerås, som utarbetats som prisämne vid Kungl. Konsthögskolans arkitekturavdelning av arkitekterna Bengt Carlberg, Arne Philip och Folke Edenhall.

De utförda förslagen utgöra ett värdefullt idémässigt utredningsarbete för det pågående stadsplanearbetet för de berörda områdena.

Härtill kommer att de äro av ett betydande allmänintresse för staden med hänsyn till uppgiftens anknytning till kulturhistoriska och miljömässiga synpunkten. Hithörande frågor tillhör dem som nämnden på ett tidigt stadium upptagit på sitt arbetsprogram, varför nämnden ej har något att erinra mot att fondens medel tagas i anspråk i förevarande fall.

Kulturnämnden hemställer därför

att stadsfullmäktige ville ur kulturfondens disponibla medel anvisa 4.500 kronor för inköp av tre förslag till ordnande av området kring domkyrkan samt Kyrkbacken i Västerås.

Drätselkammaren har genom utlåtande den 14 augusti 1952 tillstyrkt att stadsfullmäktige ville besluta

att bifalla kulturnämndens framställning.

Nr 157. Fråga om anslag ur kulturfonden för vetenskapliga undersökningar av fornlämningar å fastigheten Tuna 1[4].

Västmanlands Fornminnesförening har i skrivelse den 7 augusti 1952 anfört följande:

Den 20 juni detta år påträffade herr S. A. Helin vid planeringsarbeten på sin tomt, Tuna 1[4], i Västerås, några forntida föremål av guld och brons. Vid de preliminära undersökningar, som omedelbart sattes i gång av Riksantikvarieämbetet i samarbete med Västmanlands Fornminnesförening, anträffades ytterligare fynd, bl. a. fragment

av romerska glaskärl, varjämte det kunde konstateras, att praktiskt taget hela tomten innehöll forntida gravar. Då det var nödvändigt, dels på grund av fornfyndens märklighet, dels med hänsyn till markägarens berättigade önskan att snarast möjligt få planera tomten, att genast göra område till föremål för en vetenskaplig undersökning, påbörjades en sådan på uppdrag av Riksantikvarieämbetet under ledning av professor Mårten Stenberger i samarbete med Västmanlands Fornminnesförening.

Angående det stora vetenskapliga värdet av detta fornminnesområde och de därstädes anträffade fynden hänvisas till det bifogade uttalandet av professor Stenberger. Denna gravanläggning, tydligen sammanhängande med Tuna gård som har anor från forntiden, kan sägas innehålla det hittills kända viktigaste och dyrbaraste arkivmaterialet till kännedomen om västeråstrakten under förhistorisk tid.

Det är helt naturligt, att Västmanlands Fornminnesförening med särskilt intresse omfattar Tuna gravfält och fynden därifrån, då de giva ett så ytterst värdefullt bidrag till kunskapen om Västmanlands forntid och ett tungt vägande belägg för västerås-bygdens höga kulturella nivå i förhistorisk tid. Fornminnesföreningen önskar givetvis också livligt att få införliva Tuna-fynden med sina samlingar och har i detta ärende förhandlat med Riksantikvarieämbetet, som enligt lagen har att avgöra fyndfördelningsärenden. Resultatet av dessa förhandlingar framgår av den skrivelse från Riksantikvarieämbetet till fornminnesföreningen, som här i avskrift bifogas. Det må i detta sammanhang påpekas, att fornminneslagens 13:e paragraf icke någon gång behövt tillämpas, sedan lagen den 1 januari 1943 trätt i kraft.

Undersökningen av gravarna på Tuna 1[4] är ett komplicerat och dyrbart företag, särskilt sedan det visat sig, att gravar från skilda förhistoriska epoker där ligga i olika nivåer och delvis över varandra. Arbetena kräva också relativt lång tid och kunna ej slutföras i en etapp. Det beräknas dock, att de aktuellaste arbetsuppgifterna — nödvändiga att nu fullföljas med hänsyn till både de vetenskapliga kraven och markägarens berättigade önskemål — kunna avslutas innevarande år. Det är omöjligt, att exakt beräkna kostnaderna för dessa arbeten, då dels de berörda fornminnenas karaktär ej kunnat fullt klarläggas, dels området genom tidigare byggnadsverksamhet söndergrävts i viss utsträckning och till stor del belamrats med fyllning och byggnadsmaterial, så att erforderliga iakttagelser ej kunnat göras. Det torde dock kunna sägas, att kostnaderna för årets undersökningar inklusive en skälig ersättning till markägaren för hindrandet av hans planeringsarbeten icke komma att överstiga trettiotusen kronor.

Då fornminnesföreningen icke disponerar det nämnda stora beloppet, och då det vetenskapliga värdet av den pågående undersökningen av Tuna-gravfältet är av så utomordentligt stor betydelse för icke minst den västmanländska fornminnesforskningen och då fynden skulle utgöra ett enastående tillskott till och bli det kanske största "slagnumret" i det blivande konst- och kulturhistoriska museet i Västerås, måste föreningen vända sig till Västerås stad med anhållan om ekonomiskt bistånd. För fornminnesföreningen synes ett sådant stöd väl överensstämma med kulturfondens ändamål.

Västmanlands Fornminnesförening får därför härmed anhålla, att stadsfullmäktige i Västerås ville av avkastningen av Västerås stads fond för stadens förskönande samt för kulturella och allmännyttiga ändamål tilldela föreningen ett belopp intill trettiotusen kronor för genomförandet av innevarande års vetenskapliga undersökningar av fornlämningarna på fastigheten Tuna 1[4] samt för, därest beloppet visar sig vara tillräckligt inlösen och konservering av fynden.

I skrivelsen omnämnda handlingar äro så lydande:

P. M. angående gravfyndet från Tuna, Väsetrås.

Det vid planeringsarbeten på fastigheten Tuna 1[4] i Västerås den 20 sistlidne juni månad gjorda gravfyndet framstår som ett av de märkligaste i sin art, som påträffats ej allenast i Sverige utan i Norden över huvud taget. Det kan hänföras till tiden omkring 300 e. Kr.

Fyndet är anmärkningsvärt såväl genom sin guldrikedom, härutinnan överträffande varje annat gravfynd från sagda tid i Norden, som genom sina provinsialromerska kärl. Den kvinna eller man, som här gravlagts, har fått med sig en utrustning överensstämmande med danska praktgravars från övergången mellan vad vi plär kalla äldre och yngre romersk järnålder, och man är benägen tro att brons- och glasservisen i Tunagraven i sin helhet blivit införd från detta område, snarast då från Själland.

De föremål, vilka herr Helin hittade, voro en hals- och 2 armringar av guld, en spirallagd fingerring och en nål av guld, vidare 2 hankar till stora bronsämbar, bottnen samt delar av väggen till ett av dessa. Vid de tills dato utförda undersökningarna av schaktmassorna ha anträffats ännu en nål av guld, en sluten fingerring av guld, en liten sked av silver, 2 förgyllda silverpaljetter, en bronssölja, stycken av en provinsialromersk glasbägare, som redan till väsentlig del kunnat hopsättas i Statens historiska museums konserveringsanstalt, bottenpartiet och hankfästena m. m. till det ena bronsämbaret samt partier av ett tredje bronskärl, möjligen en stor vinskopa. Trärester ha givit vid handen att graven även inneslutit ett laggkärl.

Vad angår hals- och armringarna äro dessa av det slag, som plär kallas ormhuvudringar. Det är samma sorts ringar, som understundom uppträda i anförda danska gravfynd, men Tunaringarnas detaljutformning antyder snarast svensk tillverkning. De båda bronsämbaren äro av en för speciellt Danmark och Nordtyskland utmärkande typ. Efter en tysk fyndplats har typen blivit kallad Hemmor-kärl, och man antager att dessa präktiga ämbar blivit tillverkade under 100- och 200-talen e. Kr. i Rhenlandet. Att finna 2 sådana kärl i en och samma grav är ovanligt. Från Sverige är tidigare känt blott ett liknande kärl funnet i Uppland, vartill kommer ett fragment från Gotland. Den berömda Apollo-Grannus-vasen från Fycklinge i Björksta socken utgör ett förstadium till de i Tuna funna kärlen. Glasbägaren är av en typ, som ej tidigare påträffats i Sverige. Över huvud taget är detta en mycket sällsynt form med huvudsaklig förekomst på Själland samt i Weischelområdet, en fyndgruppering, som förefaller angiva att tillverkningen av dessa glaskärl varit förlagd till något sydostligt centrum i det romerska imperiet.

Tunagravfyndet är av synnerligen högt vetenskapligt värde. Det belyser den inre Mälarbygdens ställning under århundradena närmast efter Kr. f., berättar om en rik och betydande bygd med goda förbindelser med omvärlden. Fyndet intager och kommer alltid att intaga en rangplats bland svenska järnåldersfynd.

Stockholm den 3 augusti 1952.

Mårten Stenberger.

Riksantikvarieämbetet har denna dag under nedan nämnda förbehåll beslutat, att fynden från 1[4], Badelunda församling, Västerås, skola, på nedan angivna villkor, tillföras Västmanlands fornminnesförenings samlingar.

Fynden äro dels de som under juni 1952 påträffats vid grävnings- och planeringsarbeten, dels de från den undersökning, som påbörjades den 25 juni 1952. Villkoren för överlåtelsen äro: 1) att bygden bestrider alla med den vetenskapliga undersökningen förenade kostnaderna, 2) att hittelön och eventuell annan ersättning i samband med fyndens tillvaratagande betalas av Fornminnesföreningen.

Fornminnesföreningens nuvarande museilokaler fylla icke i alla avseenden de krav, som i vår tid ställas på ett länsmuseum. I avvaktan på att Föreningen får ett nytt modernt museum skola fynden deponeras i Statens Historiska Museum. Ämbetet har emellertid icke något att erinra mot att en tillfällig utställning ordnas i Västerås innan de nya museilokalerna kunna tagas i bruk under förutsättning att detta sker under betryggande förhållanden och utan kostnad för ämbetet.

Skulle vid den fortsatta undersökningen så märkliga fornfynd komma i dagen, att frågan om fyndens framtida förvaring måste hänskjutas till Kungl. Maj:t enligt 13 § lagen den 12 juni 1942 om fornminnen och Kungl. Maj:t därvid skulle finna skäl att utse annan förvaringsplats, komma utläggen som bygden och Fornminnesföreningen gjort, givetvis att återbetalas. Stockholm den 6 augusti 1952.

BENGT THORDEMAN.

K. A. Gustawsson.

Kulturnämnden har i utlåtande den 12 augusti 1952 tillstyrkt bifall till fornminnesföreningens framställning.

Drätselkammaren har i utlåtande den 14 augusti 1952 tillstyrkt att stadsfullmäktige ville besluta

> *att* anvisa Västmanlands Fornminnesförening ett anslag å 30.000 kronor ur kulturfondens disponibla medel för bestridande av kostnaderna för 1952 års vetenskapliga undersökningar av fornlämningar å fastigheten Tuna 1^4 samt för inlösen och konservering av fynden.

Nr 158. Anslag för iordningställande av Svärdsliljegatan och Gulsporregatan samt del av Bangatan.

Drätselkammaren har i skrivelse den 14 augusti 1952 anfört följande:

Asea kommer omkring den 1 oktober 1952 att påbörja återstående bostadsbebyggelse vid Svärdsliljegatan och Gulsporregatan och har begärt, att dessa gator jämte Bangatan mellan Svärdsliljegatan och Hästhovsgatan iordningställes för tillfart till byggnadsplatsen. För första utbyggnad av del av Svärdsliljegatan ha stadsfullmäktige den 20 december 1951, § 385, anvisat 30.000 kronor ur gatukostnadsfonden. De aktuella kostnaderna ha uppskattats för Svärdsliljegatan till 57.000 kronor, för Gulsporregatan till 26.000 kronor och för Bangatan, delen Svärdsliljegatan—Hästhovsgatan till 65.000 kronor. Tillhopa erfordras sålunda 148.000 kronor. Enligt stadsplaneavtal med Asea av den 12 januari 1951 skall Asea ersätta staden kostnaderna för anläggning av samtliga de inom det av avtalet berörda området upptagna gatorna. Kostnaderna skola förskotteras av staden. Sedan Asea betalat kostnaderna, komma

medlen att tillföras gatukostnadsfonden. Förskottsanslaget bör därför anvisas till täckning ur denna fond.

På grund härav hemställer drätselkammaren att stadsfullmäktige ville besluta

att för iordningställande av Svärdsliljegatan och Gulsporregatan samt del av Bangatan anvisa ett anslag å 148.000 kronor samt

att härav föranledd utgift skall bestridas av gatukostnadsfonden.

Nr 159. Medgivande för stadsfogden O. Berglind att kvarstå i tjänst till 1953 års utgång.

Magistraten har i skrivelse den 24 juli 1952 anfört följande:

Genom beslut den 27 september 1951, § 257, ha stadsfullmäktige medgivit stadsfogden Olof Berglind, som den 28 maj 1952 uppnått pensionsåldern, kvarstå i tjänst till 1952 års utgång.

I en den 16 juli 1952 till magistraten inkommen skrivelse har Berglind hemställt att få på oförändrade lönevillkor kvarstå som stadsfogde till 1953 års utgång.

Magistraten har för sin del intet att erinra mot bifall till ansökningen.

Löne- och avtalsnämnden har genom utlåtande den 13 augusti 1952 tillstyrkt att stadsfullmäktige ville besluta

att bifalla framställningen.

Drätselkammaren har i häröver den 14 augusti 1952 avgivet utlåtande tillstyrkt att stadsfullmäktige ville besluta

att bifalla framställningen.

Nr 160. Höjning av arvodet till stadens överlärare.

Löne- och avtalsnämnden har i skrivelse den 13 augusti 1952 anfört följande:

Stadsfullmäktige beslöto den 20 december 1951 under § 401 i protokollet att tillerkänna stadens överlärare arvoden å 2.400 kronor per år räknat från och med den 1 januari 1951.

Svenska Stadsförbundet och Sveriges Överlärarförbund har den 4 juli 1952 överenskommit att rekommendera kommunerna att från och med den 1 januari 1952 höja de för år 1951 utgående arvodena till sådana överlärare varom det i Västerås är fråga med 15 %.

På grund härav tillstyrker löne- och avtalsnämnden att stadsfullmäktige ville besluta

att tillerkänna stadens överlärare arvodeshöjning med 15 % räknat från och med den 1 januari 1952.

Drätselkammaren har i utlåtande den 14 augusti 1952 tillstyrkt att stadsfullmäktige ville besluta

att bifalla löne- och avtalsnämndens förslag.

Folkskolestyrelsen har i utlåtande den 19 augusti 1952 tillstyrkt bifall till förslaget.

Västerås 1952. Vestmanlands Läns Tidnings AB tryckeri

Nr 161. Anslag för bräddavloppsledning från Munkgatan till Svartån och vattenledning i Vasagatan mellan Trädgårdsgatan och Munkgatan.

Styrelsen för Västerås stads tekniska verk har i skrivelse den 19 augusti 1952 anfört följande:

Avloppsledningsnätet i stadens kärnområde har till följd av stadens tillväxt belastats i allt högre grad och blivit i behov av förstärkning. Frågan om bättre dränering har aktualiserats i samband med förestående bebyggelse, innefattande djupa och högvärdiga källare, inom kvarteren Nestor och Nimrod.

Enligt plan skall en bräddavloppsledning utläggas i Vasaparken från Kopparbergsvägen till Svartån med förgrening i Vasagatan till Munkgatan. Av denna ledning bör i första hand sträckan Munkgatan—Svartån komma till utförande. Sedan ledningen i dess hela sträckning utförts, skall densamma i ett senare skede framdragas vidare i Kopparbergsvägen—Munkgatan—Karlsgatan—Stora gatan—Allégatan—Norra Ringvägen.

Även vattenledningsnätet måste förstärkas, i första etapp med en 150 mm ledning i Vasagatan mellan Trädgårdsgatan och Munkgatan i samband med arbetet med avloppsledningen. Denna vattenledning skall senare anslutas till ledningen i Stora gatan.

Kostnaderna för avloppsledningen och vattenledningen i nu aktuell omfattning äro beräknade till 240.000 kronor. I anslutningsavgifter för bebyggelsen inom kvarteren Nestor och Nimrod beräknas inflyta 80.000 kronor. Inkomsten på försålt vatten väntas förränta och amortera 75.000 kronor. Enligt styrelsens mening täckas kostnaderna för ledningarna lämpligen till ett belopp om 80.000 kronor ur tillfälliga fonden för tekniska verkens anslutningsavgifter och resten, 160.000 kronor, av lånemedel.

Under hänvisning härtill hemställer styrelsen, att stadsfullmäktige ville besluta

att för utförande av bräddavloppsledning från Munkgatan till Svartån och vattenledning i Vasagatan mellan Trädgårdsgatan och Munkgatan anvisa 240.000 kronor att täckas med 80.000 kronor ur tillfälliga fonden för tekniska verkens anslutningsavgifter och 160.000 kronor av lånemedel.

Drätselkammaren har i häröver den 4 september 1952 avgivet utlåtande med åberopande av vad styrelsen i ärendet anfört tillstyrkt stadsfullmäktige besluta

att till alla delar bifalla styrelsens hemställan samt

att uppdraga åt drätselkammaren att hos Kungl. Maj:t hemställa om tillstånd till upptagande av amorteringslån å 160.000 kronor ävensom vidtaga alla för lånets upptagande i övrigt erforderliga åtgärder.

Nr 162. Anslag för färdigställande av vissa skyddsrum.

Drätselkammaren har i skrivelse den 4 september 1952 anfört följande:

Enligt av civilförsvarsstyrelsen lämnade föreskrifter skola skyddsrummen i fastigheter byggda åren 1945—1948, med vilkas färdigställande anstånd tidigare lämnats, nu iordningställas. Fastighetskontoret har sålunda fått åläggande att färdigställa skyddsrummen i pensionärshemmen Spantgatan 17, Krutbacken 2 och Emausgatan 47. Den sammanlagda kostnaden för färdigställande av dessa skyddsrum uppgår till 13.600 kronor. Enligt under hand lämnade uppgifter från Kungl. Bostadsstyrelsen äro ökade statsbidrag med anledning av färdigställandet icke att påräkna.

Under hänvisning härtill får drätselkammaren tillstyrka stadsfullmäktige besluta

att för färdigställande av ifrågavarande skyddsrum anvisa ett anslag å 13.600 kronor samt

att härav föranledd utgift skall bestridas av i årets stat upptaget reservationsanslag till stadsfullmäktiges förfogande för oförutsedda utgifter.

Nr 163. Anslag för utredning angående vissa nya skolor.

Folkskolestyrelsen har i skrivelse den 12 augusti 1952 anfört följande:

Kungl. Skolöverstyrelsen har den 3/6 1952 prövat lokalbehovet för ny skola å norra *Skallberget*. Folkskolstyrelsen hyser förhoppning om att få byggnadstillstånd för denna skola under år 1953.

Som stadsfullmäktige har sig bekant behöver nya skolor uppföras i snabb takt på olika områden av staden. Folkskolstyrelsen får i detta hänseende referera till skoldelegationens utredning.

De skolbyggnadsprojekt, som närmast efter skolan på Skallberget bör komma till utförande, är etapp nr II i Skiljebo och vid Ekberga. Då ingen tid bör försittas, har folkskolstyrelsen beslutat ingå till Skolöverstyrelsen med begäran om lokalbehovsprövning av sistnämnda skolor. Denna prövning kan väntas ske i slutet av innevarande år. Skisser till skolan på Skallberget kommer att snarast utarbetas och likaså, så snart ovannämnda övriga byggnadsprojekt behovsprövats, även till dessa.

Folkskolstyrelsen har beräknat kostnaderna för utredningsarbeten inklusive skisser för nämnda skolor till:

för Skallbergsskolan	kr.	12.000: —
„ Skiljeboskolan etapp II	kr.	10.000: —
„ skolan vid Ekberga	kr.	6.000: —

Styrelsen hemställer med anledning härav, att stadsfullmäktige ville besluta

att bevilja ovannämnda anslag till utredningsarbeten för nya skolanläggningarna.

Drätselkammaren har i häröver den 4 september 1952 avgivet utlåtande med åberopande av vad styrelsen i ärendet anfört, tillstyrkt stadsfullmäktige besluta

att bifalla folkskolestyrelsens hemställan samt

att de beviljade anslagen skola upptagas till täckning i nästa års stat.

Nr 164. Anslag för inventarier och undervisningsmateriel till skolorna i Skiljebo och inom kvarteret Hästhoven.

Folkskolestyrelsen har i skrivelse den 12 augusti 1952 anfört följande:

Sedan byggnadstillstånd erhållits för uppförande av en första byggnadsetapp till skola å Skiljeboområdet och under hand meddelats, att tillstånd redan i oktober d. å. kan påräknas till uppförande av småskola i kv. Hästhoven, varigenom utsikt finns, att nämnda skolanläggningar skola kunna tagas i bruk redan fr. o. m. höstterminen 1953, har frågan om anskaffande av inventarier till dessa skolor blivit aktuell.

Med åberopande härav hemställer folkskolestyrelsen

att stadsfullmäktige behagade bevilja följande anslag, vilka av folkskolstyrelsen uppförts i förslaget till utgifts- och inkomststat för år 1953 å nedan angivna littera:

litt. 15A2—124,5
undervisningsmateriel till skolan i Skiljebo ..... 13.000: —
litt. 15A2—124,6
undervisningsmateriel till skola i kv. Hästhoven .. 13.000: —
litt. 15A4—368,4
inventarier till skolan i kv. Hästhoven ..... 55.000: —
litt. 15A4—368,6
inventarier till skolan i Skiljebo ..... 42.000: —
litt. 15A5—124,2
förbrukningsinventarier till bespisningen i skolan i Skiljebo ..... 2.500: —
litt. 15A5—124,3
förbrukningsinventarier till bespisningen i skolan i kv. Hästhoven ..... 3.500: —
litt. 15A5—368,2
inventarier till bespisningarna i skolorna i Skiljebo och Hästhoven ..... 6.000: —

Den i folkskolestyrelsens skrivelse omnämnda specifikationen över inventarierna har icke avtryckts i fullmäktiges handlingar men finnes för granskning tillgänglig å stadskansliet.

Drätselkammaren har i häröver den 4 september 1952 avgivet utlåtande tillstyrkt stadsfullmäktige besluta

att bifalla folkskolestyrelsens förslag samt

att härav föranledd utgift skall upptagas till täckning i 1953 års stat.

Nr 165. Anslag för inredande av bibliotek i Korsängsskolan.

Folkskolestyrelsen har i skrivelse den 12 augusti 1952 anfört följande:

I samband med uppförandet av nya skolor ha i dessa inretts bibliotekslokaler. Detta gäller f. n. Gideonsbergs- och Blåsboskolorna. Dessa bibliotek hålla nu på att förses med böcker, och katalogisering pågår. Tidigare har all utlåning skett från biblioteket i Djäkneberget, vilket dels varit öppet för direkt utlåning för barn från hela distriktet, dels medels boklådor försett de andra skolorna med böcker för utlåning i de olika klasserna. Det säger sig självt, att — i och med skolväsendets snabba växt — ett enda bibliotek icke kan nöjaktigt förse de olika skolorna med böcker. Folkskolstyrelsen har därför med tillfredsställelse noterat de nya bibliotekens tillkomst.

Emellertid är fortfarande distriktets största skola — Korsängsskolan med 44 lärar-avdelningar läsåret 1952/53 — i avsaknad av skolbibliotek annat än i den mån som utlåning sker från de boklådor, vilka utsändas från Djäknebergsskolans bibliotek. Hittintills har lokalfrågan i denna skola utgjort hinder för frågans lösning.

Folkskolstyrelsen har dock nu ansett sig kunna föreslå lämplig lokal, nämligen badlokalerna i skolan, som visat sig bliva relativt obehövliga för sitt hittillsvarande ändamål. Av en utredning, som företagits av överläraren vid skolan, framgår att endast ett fåtal barn har behov av skolbad, då de allra flesta familjerna ha tillgång till badrum i hemmen.

Ekonominämnden, som upprättat kostnadsberäkning för en ombyggnad av lokalerna för biblioteksändamål, har föreslagit, att ett av utrymmena bibehålles som dusch- och tvagningsrum, varvid elever som sakna badrum i hemmet har tillfälle till om inte bad, så dock tvagning och dusch.

Kostnaderna för ifrågavarande omändringsarbeten ha upptagits i förslaget till utgifts- och inkomststat för år 1953 under litt. 15A4—160,1 enl. särskild specifikation med 38.900 kronor och beträffande inventarier under litt. 15A4—368,1 med 3.000 kronor.

För inköp av böcker erfordras ett anslag år 10.000 kronor litt. 15A2—124,8.

Anslag till avlönande av bibliotekarie har upptagits under litt. 15A2—101,11 med 1.150 kronor.

Med åberopande härav hemställer folkskolestyrelsen

att stadsfullmäktige behagade bevilja nedanstående anslag att utgå under år 1953 till inredande av bibliotek i Korsängsskolan:

för omändringsarbeten	kr.	38.900: —
för inventarier	kr.	3.000: —
för böcker	kr.	10.000: —
för anställande av bibliotekarie	kr.	1.150: —

eller sammanlagt 53.050 kronor.

Drätselkammaren har i häröver den 4 september 1952 avgivet utlåtande med åberopande av vad styrelsen i ärendet anfört, tillstyrkt stadsfullmäktige besluta

att bifalla folkskolestyrelsens framställning samt

att de begärda anslagen skola upptagas till täckning i 1953 års stat.

Nr 166. Anslag för inköp av facklitteratur till folkskolorna.

Folkskolestyrelsen har i skrivelse den 12 augusti 1952 anfört följande:

Vid all undervisning är det önskvärt, att eleverna stimuleras till självverksamhet och aktivitet i studierna. En av förutsättningarna härför är riklig tillgång till lämplig litteratur, som bör finnas lätt tillgänglig i varje klassrum. Sålunda bör finnas uppslagsböcker, bredvidläsningsböcker i de olika orienteringsämnena geografi, naturkunnighet, historia, samhällslära m. fl., tillgång till statistiska uppgifter m. m. Folkskolan är f. n. i så gott som fullständig avsaknad av dylik litteratur. Visserligen finns bibliotek, men bokbeståndet i dessa är av annan art. Det är önskvärt, att varje klass erhåller en handbokssamling, som årligen kompletteras med aktuell litteratur.

I de flesta skolor, som någorlunda söka hålla sig i takt med utvecklingen på pedagogikens område, existera dylika handbokssamlingar.

Folkskolestyrelsen finner det angeläget att denna brist i Västerås folkskolor nu elimineras och får därför hemställa

att stadsfullmäktige behagade bevilja ett anslag å 5.000 kronor att under år 1953 utgå till inköp av facklitteratur till klasserna 5—7 vid Västerås folkskolor.

Drätselkammaren har i häröver den 4 september 1952 avgivet utlåtande med åberopande av vad styrelsen i ärendet anfört tillstyrkt stadsfullmäktige besluta

att bifalla folkskolestyrelsens förslag samt

att härav föranledd utgift skall upptagas till täckning i 1953 års stat.

Nr 167. Anslag för kuratorsverksamhet vid folkskolorna.

Folkskolestyrelsen har i skrivelse den 12 augusti 1952 anfört följande:

I ett flertal städer finnes vid folkskolorna anställda s. k. skolkuratorer, som ha till uppgift att följa elevernas sociala förhållanden och vara en förmedlande länk mellan hem, skola, arbetsliv och barnavårdande organ. Behovet av kuratorsverksamhet blir för varje år allt större, inte minst med hänsyn till den tilltagande ungdomsbrottsligheten.

Från städer, där skolkuratorsverksamhet införts, rapporteras mycket positiva intryck och resultat av densamma.

De riktlinjer, som uppdragits för en eventuell kuratorsverksamhet i Västerås, där sådan tidigare förekommit för endast *hjälp*skolans elever, sammanfalla i huvudsak med vad som prövats i bl. a. Göteborg och Gävle. Förslag till riktlinjer och instruktion för skolkuratorer bilägges.

Folkskolstyrelsen och barnavårdsnämnden avses gemensamt komma att ansvara för kuratorsverksamheten — även beträffande kostnaderna. Anslag har uppförts i folkskolans statförslag till anställande av 2 skolkuratorer — en kvinnlig och en manlig. Arvodet föreslås utgå med 800 kronor till vardera kuratorn. Ifrågavarande belopp

har uppförts under litt. 15A3—101,0 med 1.600 kronor. Under litt. 15A3—270 har upptagits som intern inkomst 800 kronor från litt. 16 A (Barnavårdsnämnden).

Under åberopande härav hemställer styrelsen, att stadsfullmäktige ville besluta

att bevilja ett anslag å 1.600 kronor att fr. o. m. 1/1 1953 utgå till skolkuratorsverksamnet vid Västerås folkskolor, samt

att fastställa bifogat förslag till riktlinjer för sagda verksamhet och instruktion för skolkurator.

I skrivelsen angivna "riktlinjer" och instruktion äro så lydande:

Kuratorskommittén får härmed avge nedanstående förslag till

Riktlinjer för kuratorsverksamheten vid Västerås folkskolor.

Vid folkskolorna finns f. n. två kuratorer, nämligen specialklassöverläraren, som är kurator för hjälpklassernas pojkar, och en kvinnlig kurator för dessa klassers flickor.

Kuratorsverksamheten utvidgas att omfatta även folkskolans normalklasser.

Verksamheten bedrives efter följande arbetsfördelning:

Specialklassöverläraren fungerar som hittills som kurator för hjälpskolans pojkar. Kuratorn för hjälpskolans flickor skall vara kurator även för normalklassernas flickor. Tjänsten upprätthålles av kvinnlig folkskollärare. En ny kuratorsbefattning för normalklassernas pojkar inrättas och upprätthålles av manlig folkskollärare.

Kuratorerna för normalskolans klasser tillsättas av en delegation, utsedd av folkskolstyrelsen och barnavårdsnämnden.

Befattningshavare benämnes i egenskap av kurator "skolkurator".

För skolkuratorn för hjälpklassernas pojkar och för den kvinnliga skolkuratorn i vad det gäller hjälpklassernas flickor förutsättes, att nuvarande instruktion för kuratorsverksamhet för hjälpskolan skall gälla.

För kuratorerna för folkskolans normalklasser föreslås nedanstående instruktion:

Instruktion för skolkuratorer vid Västerås folkskolors normalklasser.

1) Skolkurator skall inom distriktet med vaksamt intresse följa skolbarnens speciella förhållanden och vara en förmedlande länk mellan hem, skola, arbetsliv och barnavårdande organ.
2) Anmälan om skolk och andra förseelser, som av klassföreståndare eller skolsköterska ingives till vederbörande överlärare, skall efter dennes prövande undersökas av skolkuratorn. Det ankommer sedan på kuratorn att i samråd med överläraren och klassföreståndaren vidtaga behövliga åtgärder.
3) Skolkurator bör särskilt:
   a) i möjligaste mån ge berörda barn anvisning på lämplig fritidssysselsättning;
   b) vara föräldrarna, där så anses erforderligt, behjälpliga med råd och anvisningar beträffande barnens fostran, deras fortsatta utbildning och arbetsanställningar;
   c) ägna särskild uppmärksamhet åt de skolbarn, vilkas familjer av någon anledning kommit i kontakt med barnavårdsnämnden, och därför å nämndens byrå ta del av utredningar, som gjorts beträffande dessa familjer;

d) i samråd med överlärare och klassföreståndare till skolläkare eller barnavårdsnämnd anmäla allvarligare missförhållanden beträffande barnet eller dess hem;
e) följa utvecklingen hos de barn, som under skoltiden varit under kuratorns uppsikt, även sedan dessa lämnat skolan och i förekommande fall föreslå lämpliga åtgärder särskilt med hänsyn till arbetsanskaffning.

4) För att vid varje tillfälle kunna överblicka verksamheten inom distriktet skall skolkurator föra register med anteckningar över vidtagna åtgärder beträffande de familjer och barn, som påkallat hans uppmärksamhet.
5) Den manliga skolkuratorn skall ävenledes vara skyldig att föra register över utdelning av kläder o. dyl. enl. § 49 folkskolstadgan samt på överlärares begäran lämna uppgifter ur registret och utlåtande över behovet, ävensom att till socialregistret avgiva vederbörlig rapport.
6) Skolkurator skall:
a) ha en bestämd mottagningstid, då han är anträffbar per telefon och kan taga emot besök av målsmän;
b) för varje läsår före den 1 juli till folkskolestyrelsen och barnavårdsnämnden ingiva redogörelse för sin verksamhet.

Kommittén föreslår vidare,

att den i förslaget till riktlinjer nämnda delegationen skall bestå av 2 ledamöter från folkskolstyrelsen och 2 från barnavårdsnämnden, varvid ordförande utses av folkskolstyrelsen, samt

att till var och en av skolkuratorerna (dock icke till specialklassöverläraren) skall utgå ett arvode av 800 kronor pr år, varav hälften bestrides av vardera av ovan nämnda styrelser.

Drätselkammaren har i häröver den 4 september 1952 avgivet utlåtande anfört följande:

Kammaren har icke något att erinra mot att anslag beviljas för år 1953 med begärt belopp för verksamheten ifråga. Anslag utgår redan tidigare till skolkuratorer vid läroverket, flickskolan och praktiska realskolan.

De av skolstyrelsen framlagda förslag till riktlinjer för kuratorsverksamheten och instruktion för skolkuratorerna synas icke föranleda någon erinran. Emellertid torde det icke ankomma på stadsfullmäktige utan på skolstyrelsen att fatta beslut i dessa avseenden.

Under åberopande härav tillstyrker drätselkammaren stadsfullmäktige besluta

att för år 1953 bevilja ett anslag å 1.600 kronor till kuratorsverksamhet vid Västerås Folkskolor samt

att anslaget skall upptagas till täckning av uttaxerade medel i 1953 års stat.

Nr 168. Tilläggsanslag för iordningställande av dusch- och tvättrum vid ålderdomshemmet m. m.

Fattigvårdsstyrelsen har i skrivelse den 12 augusti 1952 anfört följande:

Sedan fattigvårdsstyrelsen varit nödsakad att *dels* anordna ett dusch- och tvättrum

vid ålderdomshemmet inom ekonomiavdelningen för den manliga personalen, företrädesvis maskinpersonalen, som hittills saknat egen sådan anordning samt *dels* verkställa reparationer å fastigheterna i sådan omfattning att ett tilläggsanslag med 5.000 kronor erfordras för täckandet av merkostnaden, som uppstått å anslaget för underhåll av fastigheter. Merkostnaden har uppkommit företrädesvis därigenom att värmesystemets rörledningar måst utbytas i betydande, ej förut beräknad omfattning. Därjämte ha flera spolanordningar med tillhörande rörledningar samt klosettstolar, som varit förbrukade, måst ersättas med nya.

Med anledning härav hemställer styrelsen, att stadsfullmäktige ville besluta

att för ovan angivet ändamål bevilja ett tilläggsanslag avseende *dels* iordningställande av ett dusch- och tvättrum för 6.000 kronor åt de manliga befattningshavarna vid ålderdomshemmet samt *dels* nödvändiga reparationer å anläggningar inom hemmets fastigheter för en merkostnad av 5.000 kronor, eller tillsammans 11.000 kronor.

Drätselkammaren har i häröver den 4 september 1952 avgivet utlåtande med åberopande av vad styrelsen i ärendet anfört, tillstyrkt stadsfullmäktige besluta

att bifalla styrelsens framställning samt

att härav föranledd utgift skall bestridas av det i årets stat upptagna reservationsanslaget till stadsfullmäktiges förfogande för oförutsedda utgifter.

Nr 169. Fråga om inrättande av en ordinarie kontorsbiträdesbefattning å stadsfogdekontoret samt indragande av en skrivbiträdestjänst och en kanslibiträdestjänst vid samma kontor.

Löne- och avtalsnämnden har i skrivelse den 20 augusti 1952 anfört följande:

I magistratens statförslag för 1953 har upptagits en ny kontorsbiträdesbefattning i lönegrad 8 å stadsfogdekontoret. Enligt förslaget skall tjänsten från och med den 1 augusti 1953 ersätta en kanslibiträdestjänst, som enligt beslut av stadsfullmäktige den 27 februari 1947, § 53, överförts till övergångsstat. Nuvarande befattningshavaren avgår nämnda dag med pension. På den föreslagna kontorsbiträdestjänsten kommer enligt vad stadsfogden i särskild skrivelse till lönenämnden anfört att placeras ett av de nuvarande skrivbiträdena. Löne- och avtalsnämnden finner den av magistraten och stadsfogden föreslagna anordningen ändamålsenlig och tillstyrker, att en kontorsbiträdestjänst inrättas när kanslibiträdestjänsten utgår. Samtidigt bör den skrivbiträdesbefattning som då blir vakant indragas. För tydlighetens skull bör angivas att kanslibiträdestjänsten utgår från tjänstestaten.

På grund härav tillstyrker löne- och avtalsnämnden stadsfullmäktige besluta

att från och med den 1 augusti 1953 inrätta en ordinarie kontorsbiträdesbefattning å stadsfogdekontoret samt

att från samma dag avföra en ordinarie skrivbiträdestjänst och en ordinarie kanslibiträdestjänst från stadsfogdekontorets tjänstestat.

Drätselkammaren har i häröver den 4 september 1952 avgivet utlåtande med åberopande av vad löne- och avtalsnämnden i ärendet anfört tillstyrkt stadsfullmäktige besluta

att bifalla löne- och avtalsnämndens förslag.

Nr 170. Inrättande av befattningar som driftingenjör vid vattenverkets kloakreningsverk och installationsingenjör vid vattenverket.

Styrelsen för stadens tekniska verk har i skrivelse den 20 augusti 1952 anfört följande:

På framställning av styrelsen för Västerås Stads Tekniska Verk den 20.2.1950 tillsattes en kommitté för översyn av Tekniska Verkens personalorganisation. Kommittén framlade senare ett organisationsförslag, vilket utgjorde underlag för styrelsens framställning till stadsfullmäktige den 22.8.1950 och stadsfullmäktiges beslut den 27.10.1950 i denna fråga. Organisationsförslaget innefattade dels en enhetlig ram för utbyggnad av personalorganisationen i vad gäller den tekniska personalen, dels ett förslag till inrättande av nya befattningar. Enligt kommitténs och styrelsens mening har frågan därmed bringats till sin lösning för den närmaste framtiden i vad gäller personal för elverket och gasverket. För vattenverkets räkning ansåg sig icke kommittén kunna fatta slutlig ståndpunkt med hänsyn till den då pågående utredningen angående frågan om kvittblivning av sopor och avfall. Det förutsågs nämligen att för den händelse större tekniska anläggningar skulle bli erforderliga för destruktion av sopor och avfall det kunde visa sig lämpligt att samordna dessa anläggningar med kloakreningsverket och att behovet av teknisk personal för vattenverket därigenom kunde komma att påverkas. Sedan nu frågan om kvittblivning av sopor och avfall fått en sådan lösning som ej behöver medföra något direkt samarbete mellan kloakreningsverket och renhållningsverket, är det möjligt att slutbehandla frågan även beträffande vattenverkets personalbehov.

Ingenjörspersonalen vid vattenverket består nu av:
en vattenverksingenjör, H, lg 34, tillika förste ingenjör vid verken,
en driftsingenjör, F, lg 26,
en förste byråingenjör, H, lg 29,
en byråingenjör, F, lg 24.
(Med beteckningen H avses högskoleingenjör, med beteckningen F avses fackskoleingenjör eller läroverksingenjör.)

Denna personalstab täcker i stort sett behovet för dagen. Med hänsyn till växande och tillkommande arbetsuppgifter är emellertid på två punkter förstärkning nödvändig redan nu, nämligen beträffande dels kloakreningsverket och dels besiktning av abonnentinstallationer och mätaranläggningar.

Vad först kloakreningsverket beträffar handhaves dess drift huvudsakligen av driftingenjören vid vattenverket. Verket byggdes i slutet av 30-talet och dimensionerades för den folkmängd man då ansåg sig behöva räkna med. Folkmängdsökningen har som bekant blivit en helt annan än vad man vid mitten av 30-talet kunde förut-

sätta. Som följd härav är verket nu starkt överbelastat och reningseffekten är sjunkande. Mängden av avloppsvatten ökar också avsevärt för varje år och det måste anses medföra svåra vådor att fortsätta med utsläppning av endast låggradigt renat avloppsvatten i Mälaren. En utbyggnad av verket dels till erforderlig kapacitet, dels till höggradig rening är omedelbart påkallad. En sådan utbyggnad måste föregås av grundliga utredningar. När det nya verket en gång kommer i drift kräves för reningsprocessen ständig tillsyn och övervakning av kvalificerad ingenjör. För att genomföra detaljarbetet vid utredningarna, övervaka och kontrollera utbyggnaderna, planera och förbereda inköp och installation av maskinella utrustningar samt slutligen öva tillsyn över driften i det färdiga verket föreslås att redan nu en driftingenjör för verket anställes. Det torde vara erforderligt att härför anställa en ingenjör med utbildning från tekniskt läroverk eller jämförlig läroanstalt (fackskoleutbildning), som äger nödvändiga personliga kvalifikationer och därtill tillräcklig praktisk erfarenhet inom ifrågavarande verksamhetsområde. Det borde vara möjligt att erhålla lämplig person med placering i lg 26. Driftingenjören bör ha utbildning i kemi, dock bör även en väg- och vattenbyggare kunna ifrågakomma under förutsättning att han äger nödig utbildning beträffande vattenkemi.

Granskning av handlingar rörande abonnentinstallationer, registrering av dessa handlingar, besiktning av installationerna och översyn av mätaranordningar handhaves nu av avsynaren vid vattenverket, vilken är placerad i lg 17. Såväl arbetsuppgifternas ständigt växande omfattning som behovet av teknisk sakkunskap har sedan åtskilliga år tillbaka påkallat en förstärkning av personalen på denna punkt. Det föreslås därför att i likhet med vad som skett vid elverket även vid vattenverket en befattning som installationsingenjör inrättas. Denne bör ha utbildning från lägre teknisk läroanstalt (fackskola) samt därjämte praktisk erfarenhet beträffande berörda spörsmål. I likhet med installationsingenjören vid elverket föreslås placering i 21 lg. Befattningshavaren skall även utöva motsvarande arbetsuppgifter beträffande installationer för gas och lönen således fördelas mellan vattenverket och gasverket. Då huvuddelen av arbetsuppgifterna dock falla inom vattenverkets område och med hänsyn till lokala förhållanden är en placering vid vattenverket lämpligast och styrelsen föreslår att befattningen uppföres på vattenverkets stat.

Båda de ovan nämnda befattningarna böra uppföras på ordinarie stat fr. o. m. år 1953.

Med anledning härav hemställer styrelsen, att stadsfullmäktige ville besluta

att fr. o. m. år 1953 inrätta dels en ordinarie befattning som driftingenjör vid vattenverkets kloakreningsverk med placering i 26 lönegraden och dels en ordinarie befattning som installationsingenjör vid vattenverket med placering i 21 lönegraden och

att bemyndiga styrelsen att med ordinarie innehavare besätta dessa befattningar.

Löne- och avtalsnämnden har genom utlåtande den 20 augusti 1952 anfört följande:

Löne- och avtalsnämnden tillstyrker att en ordinarie befattning såsom driftingenjör vid kloakreningsverket inrättas i enlighet med styrelsens förslag. Beträffande den

föreslagna befattningen såsom installationsingenjör vid vattenverket må nämnas, att löne- och avtalsnämnden nyligen fört förhandlingar med vissa personalorganisationer om löneregleringar för en del tjänster. Bland annat har därvid överenskommelse träffats om uppflyttning av befattningen såsom installationsingenjör vid elverket till lönegrad 22 från och med den 1 oktober 1952. Styrelsen har i sin framställning gjort jämförelser med befattningen såsom installationsingenjör vid elverket och ansett att nu föreslagna befattning bör placeras i samma lönegrad. Då detta synes vara riktigt tillstyrker nämnden, att befattningen placeras i lönegrad 22.

På grund av vad sålunda anförts tillstyrker löne- och avtalsnämnden stadsfullmäktige besluta

att från och med den 1 januari 1953 inrätta en ordinarie befattning i lönegrad 26 såsom driftingenjör vid vattenverkets kloakreningsverk och en ordinarie befattning i lönegrad 22 såsom installationsingenjör vid vattenverket samt

att bemyndiga styrelsen för tekniska verken att tillsätta befattningarna med ordinarie innehavare.

Drätselkammaren har i skrivelse den 4 september 1952 med åberopande av vad löne- och avtalsnämnden i ärendet anfört tillstyrka stadsfullmäktige besluta

att bifalla löne- och avtalsnämndens förslag.

Nr 171. Uppförande av extra befattningen såsom biträdande fastighetsförvaltare å ordinarie stat.

Drätselkammaren har i skrivelse den 4 september 1952 anfört följande:

Fastighetskontoret har föreslagit att befattningen såsom biträdande fastighetsförvaltare skulle från och med den 1 januari 1953 uppföras å ordinarie stat med placering i lönegrad 20.

Sedan drätselkammaren anhållit om löne- och avtalsnämndens yttrande över förslaget, har nämnden i skrivelse den 20 augusti 1952 till drätselkammaren på anförda skäl tillstyrkt att befattningen från ovan angivna tidpunkt uppfördes å ordinarie stat med placering i lönegrad 19.

Nämndens yttrande är i hithörande delar så lydande:

Enligt löne- och avtalsnämndens anteckningar har fastighetsförvaltaren Lars Malmberg anställts hos staden den 15 augusti 1949 med lön efter löneklass 17. Från och med den 1 januari 1951 har lönen utgått efter löneklass 18.

Löne- och avtalsnämnden tillstyrker, att befattningen överföres på ordinarie stat från och med den 1 januari 1953. Med hänsyn till den lönesättning som gällt för befattningen under den tid den varit placerad på extra stat och den praxis som gällt beträffande lönesättningen för extra befattningshavare i förhållande till motsvarande ordinarie tillstyrker nämnden, att befattningen placeras i lönegrad 19.

Drätselkammaren anför vidare:

Biträdande fastighetsförvaltaren har till uppgift bland annat att biträda fastighets-

förvaltaren i dennes tjänst, att deltaga i skötseln av kontoret underställda fastigheter, att speciellt handhava vissa reparationsarbeten, att anställa och övervaka gårdskarlar och städerskor, att handhava stadens försäkringar samt att handlägga ärenden rörande statliga och kommunala bostadsbidrag. Då utökningen av stadens fastighetsbestånd medfört att den ordinarie fastighetsförvaltaren omöjligen ensam kan hinna med att handlägga alla fastighetsförvaltningsärenden, måste ett stadigvarande behov av befattningen såsom biträdande fastighetsförvaltare anses föreligga. Sistnämnda befattning bör därför göras ordinarie.

Drätselkammaren har icke något att invända mot den av löne- och avtalsnämnden föreslagna lönegradsplaceringen.

Begynnelse- respektive slutlön i lönegrad 19 utgör inklusive samtliga nuvarande tillägg 10.932 och 12.840 kronor.

Med åberopande härav tillstyrker drätselkammaren stadsfullmäktige besluta

att från och med den 1 januari 1953 omändra nuvarande extra befattningen såsom biträdande fastighetsförvaltare till en ordinarie dylik befattning med placering i lönegrad 19.

Nr 172. Fråga om inrättande av en extra befattning såsom bokhållare å folkskolornas expedition.

Folkskolestyrelsen har i skrivelse den 12 augusti 1952 anfört följande:

Som bekant befinner sig folkskolan i en period av snabb utveckling. Folkskolstyrelsen får därvid peka på dels det starkt stigande barnantalet, varmed följer ökat antal lärare och annan personal, dels den beslutade omorganisationen av skolväsendet. Dessa faktorer — bland andra — skapa en ständig ansvällning av administrationsapparaten.

Situationen är nu sådan, att arbetet på folkskolans expedition icke kan medhinnas eller på ett tillfredsställande sätt skötas. Folkskolstyrelsen har diskuterat olika sätt att organisera arbetet på expeditionen.

I vissa skoldistrikt av Västerås storleksordning har införts eller planerats införande av en inspektörsassistentbefattning. För Västerås synes dock i varje fall för närvarande större behov föreligga av en tjänsteman, som kan handlägga ärenden av kameral natur och som närmast bör sortera under skolkamreraren. Denna befattningshavare bör ha en sådan teoretisk utbildning, att han i händelse av förfall för kamreraren skall kunna handlägga ärenden av mera kvalificerad art och i övrigt kunna ges uppdrag som han självständigt kan handlägga.

Folkskolestyrelsen hemställer med anledning härav

att stadsfullmäktige behagade besluta att inrätta en extra bokhållarebefattning å folkskolans expedition i lönegrad 17 fr. o. m. den 1/1 1953 samt för ändamålet bevilja erforderliga medel.

Löne- och avtalsnämnden har i yttrande den 20 augusti 1952 anfört följande:

Löne- och avtalsnämnden är medveten om behovet av att personalen å folkskoleexpeditionen utökas men finner kravet på en så kvalificerad tjänst som en bokhållaretjänst icke vara motiverat. Nämnden anser därför att man på försök bör anställa kontorist på extra stat. För ordinarie kontorist utgår lön efter lönegrad 13 men hinder synes inte möta mot att även en extra befattningshavare tillerkännes begynnelselönen i samma lönegrad. Lönen skulle i så fall utgå efter löneklass 13 med för närvarande 717 kronor per månad.

Nämnden föreslår därför stadsfullmäktige besluta

att bemyndiga folkskolestyrelsen att från och med den 1 januari 1953 anställa en kontorist på extra stat å folkskoleexpeditionen med lön efter löneklass 13.

Drätselkammaren har i häröver den 4 september 1952 avgivet utlåtande anfört följande:

Såsom framgår av folkskolestyrelsens motivering ha arbetsförhållandena å folkskoleexpeditionen medfört behov av en kvalificerad befattningshavare med kameral utbildning. Drätselkammaren anser sig kunna vitsorda att dylikt behov föreligger. Det torde icke vara möjligt för folkskolestyrelsen att för en lön motsvarande den i 13 löneklassen förvärva och bibehålla en kraft med erforderliga kvalifikationer. Under sådana förhållanden finner sig drätselkammaren böra tillstyrka bifall till folkskolestyrelsens förslag. Avlöningen enligt löneklass 17 utgör inklusive samtliga tillägg 10.032 kronor per år.

Under åberopande härav tillstyrker drätselkammaren stadsfullmäktige besluta

att bemyndiga folkskolestyrelsen att från och med den 1 januari 1953 anställa en extra bokhållare å folkskoleexpeditionen med lön efter löneklass 17.

Nr 173. Fråga om inrättande av en extra befattning såsom barnbibliotekarie och en ordinarie befattning såsom sjukhusbibliotekarie.

Biblioteksstyrelsen har i skrivelse den 18 juli 1952 anfört följande:

Vid stadsbiblioteket finnas för närvarande anställda en "förste" assistentbibliotekarie, tre assistentbibliotekarier och två biblioteksbiträden å ordinarie stat. "Förste" assistentbibliotekarien, vilken mot särskilt arvode tjänstgör såsom t. f. stadsbibliotekarie, är placerad i lönegrad 20 och assistentbibliotekarierna i lönegrad 18. Biblioteksbiträdena äro placerade, det ena i lönegrad 8 och det andra i lönegrad 7. Dessutom finnes ett biblioteksbiträde å extra stat med avlöning efter löneklass 7.

Med hänsyn till den under de senaste åren kraftigt stegrade bokutlåningen är denna personalstyrka redan under nuvarande förhållanden otillräcklig. Än mera torde detta bliva fallet när landsbiblioteksverksamheten kommit i gång och låneverksamheten antagit den omfattning, som möjliggöres genom den nya biblioteksbyggnaden och som motiveras av stadens storlek och dess kulturtraditioner.

Västerås stadsbibliotek hör till de få större svenska folkbibliotek, som ännu icke har särskild barn- och ungdomsavdelning med utbildad barnbibliotekarie. För närvarande har biblioteket endast ett mindre utrymme på tolv kvm. till förfogande för barn- och ungdomsböcker. Utlåningen av barn- och ungdomsböcker har under de senaste 10 åren fördubblats. I samråd med drätselkammaren har biblioteksstyrelsen vidtagit åtgärder för att söka ordna provisoriska lokaler för ungdomsbibliotek i avvaktan på den nya biblioteksbyggnaden. I samband med inrättande av ett ungdomsbibliotek erfordras en kvalificerad, biblioteksutbildad kraft såsom barnbibliotekarie. En dylik lärer icke i längden kunna bibehållas i bibliotekets tjänst med mindre befattningen göres till ordinarie. Oaktat starka skäl sålunda föreligga för inrättande av ordinarie befattning som barnbibliotekarie har styrelsen med hänsyn till det ansträngda budgetläget icke för närvarande velat framlägga förslag härom. Styrelsen har därför i budgetförslaget för 1953 endast upptagit anslag för en extra barnbibliotekarie med avlöning efter begynnelselönen i lönegrad 18 eller samma lönegrad, vari assistentbibliotekariebefattningarna äro placerade.

Redan under den tid biblioteket befann sig i Arbetarinstitutets regi, har från direktionen för centrallasarettet väckts frågan om samarbete med landstinget för upprättande av ett lasarettsbibliotek. Västerås stadsbibliotek har med nuvarande fåtaliga personal ingen möjlighet att åtaga sig denna nya verksamhet med mindre ytterligare en assistenttjänst inrättas vid biblioteket. Biblioteksstyrelsen hade tänkt sig saken ordnad så att en dylik assistent anställdes med huvudsaklig tjänstgöring vid lasarettsbiblioteket. Assistenten skulle emellertid även kunna utnyttjas för stadens bibliotek för viss inre tjänst exempelvis upplysningstjänst 2 kvällar i veckan. Kostnaderna för befattningshavarens avlöning och pensionering skulle fördelas mellan landstinget och staden så att landstinget svarade för 3/4 av och staden för 1/4 av kostnaderna. Landstinget skulle sedan lämna anslag för bokanskaffning. Förhandlingar ha förts med representanter för landstinget om en dylik lösning och sjukhusdirektionen har ingivit framställning om anslag till landstinget.

Under förutsättning att landstinget godkänner denna kostnadsfördelning skulle en ordinarie befattning som sjukhusbibliotekarie upptagas i stadens lönestat i lönegrad 18.

Det kan anmärkas att för den utbyggnad av *stadsbiblioteket*, som härigenom skulle ske, icke kan tagas i anspråk den av staten avlönade, till *landsbiblioteket* knutna personalen, d. v. s. bibliotekarien och de två amanuenserna. Statens medverkan till sjukhusbiblioteket sker i form av statsbidrag, som för närvarande utgår med maximalt kronor 1: 50 per vårdplats.

Med åberopande härav hemställer styrelsen, att stadsfullmäktige ville besluta

att från och med den 1 januari 1953 inrätta en extra befattning såsom barnbibliotekarie med avlöning enligt löneklass 18 samt

att från och med samma dag inrätta en ordinarie befattning såsom sjukhusbibliotekarie i lönegrad 18 under villkor att landstinget bidrager med 3/4 av kostnaderna för befattningshavarens avlöning och pensionering.

Löne- och avtalsnämnden har genom utlåtande den 20 augusti 1952 anfört följande:

Löne- och avtalsnämnden är icke övertygad om lämpligheten att under övergångstiden innan biblioteket överförts till en nybyggnad och organiserats såsom ett statligt landsbibliotek inrätta en tjänst såsom barnbibliotekarie. Tjänsten skulle enligt biblioteksstyrelsens förslag bli en rent kommunal tjänst. Vid det nya landsbiblioteket kommer såvitt man för närvarande vet att finnas både statliga och kommunala tjänster. Hur förhållandet mellan staten och Västerås stad kommer att gestalta sig när det gäller ledningen av biblioteket och huvudmannaskapet för tjänsterna är ännu i stora delar oklart. Innan utförligare uppgifter föreligger i dessa hänseenden synes det löne- och avtalsnämnden icke lämpligt att binda staden för en ytterligare utbyggd personalorganisation, särskilt som nämnden ställer sig mycket tveksam i fråga om behovet av en specialtjänst för barnbiblioteket i dess nuvarande omfattning.

Behovet av en tjänst såsom sjukhusbibliotekarie synes däremot stå utom allt tvivel. Nämnden har emellertid frågat sig om icke landstinget borde vara huvudman för tjänsten eftersom det till största delen är landstingets anstalter som kommer att dra nytta av tjänsten. Nämnden förutsätter emellertid att biblioteksstyrelsen funnit nu föreslagna arrangemang vara det bästa och tillstyrker att tjänsten inrättas under den av styrelsen angivna förutsättningen om bidrag från landstinget.

På grund härav tillstyrker nämnden fullmäktige besluta

att avslå framställningen om en extra befattning såsom barnbibliotekarie samt

att från och med den 1 januari 1953 inrätta en ordinarie befattning såsom sjukhusbibliotekarie i lönegrad 18 under villkor att landstinget bidrager med 3/4 av kostnaderna för befattningshavarens avlöning och pensionering.

Drätselkammaren har i skrivelse den 4 september 1952 anfört följande:

På de av löne- och avtalsnämnden angivna skäl och med hänsyn till det ansträngda budgetläget ansluter sig drätselkammaren till nämndens yrkande om avslag å framställningen angående inrättande av en extra befattning såsom barnbibliotekarie.

Ifråga om befattningen såsom sjukhusbibliotekarie har drätselkammaren inhämtat, att man från landstingets sida icke är hågad att godkänna det förslag, som biblioteksstyrelsen framlagt. Någon framställning om anslag har icke gjorts och kommer icke för närvarande att göras till landstinget. Frågan om stadens medverkan till inrättande av befattningen har därmed åtminstone för närvarande förfallit.

Med åberopande härav tillstyrker drätselkammaren stadsfullmäktige besluta

att helt avslå biblioteksstyrelsens framställning.

Nr 174. Höjning av arvodena till vissa befattningshavare vid folkskolorna.

Folkskolestyrelsen har i skrivelse den 12 augusti 1952 anfört följande:

Vid fastställandet av utgifts- och inkomststat för 1952 beviljades lärare, som inneha s. k. arvodesbefattningar i folkskolan, höjning från 1/1 1952 å utgående arvoden med

18,8 %, efter det tjänstemän å reglerade tjänster från 1/1 1951 beviljats dyrtidskompensation med 20—21 % å grundlön.

Befattningshavarna å regl. tjänster ha för 1952 erhållit ytterligare 15 % dyrtidskompensation. Det synes därför folkskolstyrelsen rimligt att samma kompensation bör utgå på ovannämnda arvodesbefattningar. Styrelsen har vid uppgörandet av 1953 års statförslag företagit en höjning av arvodena med c:a 15 % (i avrundade tal), och får folkskolstyrelsen hemställa

att stadsfullmäktige i enlighet härmed ville fastställa arvodena till följande befattningshavare vid folkskolorna till nedanstående belopp:

2 tillsyningslärare i slöjd	à 1.370: —	}	Litt.
1 föreståndare för fortsättningsskolan	1.040: —	}	15A1—101,0
1 simlärarinna, timarvode	8: 65	}	Litt.
3 trädgårdslärare	à 1.370: —	}	15A2—101,11
1 bibliotekarie	1.950: —	}	
3 bibliotekarier	à 1.150: —	}	

Löne- och avtalsnämnden har i yttrande den 20 augusti 1952 tillstyrkt stadsfullmäktige besluta

att de i folkskolestyrelsens skrivelse upptagna arvodena få utbetalas från och med den 1 januari 1953.

Drätselkammaren har i häröver den 4 september 1952 avgivet utlåtande med åberopande av vad löne- och avtalsnämnden i ärendet anfört tillstyrkt stadsfullmäktige besluta

att bifalla löne- och avtalsnämndens förslag.

Nr 175. Höjning av arvodet till filmarkivarien vid folkskolorna.

Folkskolestyrelsen har i skrivelse den 12 augusti 1952 anfört följande:

Överläraren Nils Stenvall har anhållit om reglering av till honom utgående arvode som filmarkivarie. Sveriges folkskollärarförbund har vidare i skrivelse hemställt, att arvodet till filmarkivarien fastställes att utgå efter vissa av förbundet angivna grunder.

Stenvalls uppgifter som filmarkivarie sammanfalla i huvudsak med dem, som innehållas i folkskollärarförbundets förslag till normalinstruktion.

Därest lön utginge enligt folkskollärarförbundets förslag torde arvodet komma att under kalenderåret 1953 uppgå till 725 kr. grundarvode jämte ersättning med 1 kr. för varje utlånad film. Antalet filmlån 1953 torde böra beräknas till lägst 800.

Överlärare Stenvall har efter underhandling godtagit ett arvode av 1.400 kronor för 1953.

Folkskolstyrelsen, som upptagit detta belopp i utgifts- och inkomststat för 1953, får alltså anhålla

att stadsfullmäktige behagade fastställa arvodet till filmarkivarien vid Västerås folkskolor till 1.400 kronor för år 1953.

Löne- och avtalsnämnden har i yttrande den 20 augusti 1952 anfört följande:

Arvodet utgår för närvarande med 900 kronor per år. Folkskolestyrelsen har i ett annat ärende begärt, att arvodena till vissa folkskollärare för uppdrag vid sidan om den egentliga tjänsten skall för 1953 höjas med 15 %. Löne- och avtalsnämnden har tillstyrkt denna framställning. Enligt nämndens uppfattning finns det ingen anledning att för filmarkivarien fastställa en större höjning av arvodet. Nämnden föreslår därför, att arvodet får även i nu ifrågavarande fall höjas med 15 % från den 1 januari 1953.

På grund härav tillstyrker löne- och avtalsnämnden stadsfullmäktige besluta

att medgiva höjning av arvodet till filmarkivarien vid folkskolorna med 15 % från och med den 1 januari 1953.

Drätselkammaren har i häröver den 4 september 1952 avgivet utlåtande tillstyrkt stadsfullmäktige besluta

att bifalla löne- och avtalsnämndens förslag.

Nr 176. Höjning av arvodet till nämndemännen.

Magistraten har i skrivelse den 28 augusti 1952 anfört följande:

Stadsfullmäktige fastställde genom beslut den 30 oktober 1947 arvodet till de vid rådhusrätten tjänstgörande nämndemännen till tjugo kronor per tjänstgöringsdag Med anledning av penningvärdets fall får magistraten härmed hemställa att stadsfullmäktige måtte besluta om höjning av de till nämndemännen utgående arvodena till tjugofem kronor per tjänstgöringsdag från och med den 1 januari 1953.

Drätselkammaren har i häröver den 4 september 1952 avgivet utlåtande anfört följande:

Kammaren har icke något att erinra mot den föreslagna höjningen av arvodet. Stadsfullmäktiges beslut den 30 oktober 1947 innebar, att det tidigare arvodet, 20 kronor, per rättegångsdag skulle utgå, oavsett sessionens längd. Enligt vad kammaren inhämtat avser magistraten, att nämnda bestämmelse skall bibehållas.

Med åberopande härav tillstyrker kammaren stadsfullmäktige besluta

att arvodet till nämndemännen vid rådhusrätten skall utgå med 25 kronor per tjänstgöringsdag oavsett sessionens längd samt

att detta beslut skall tillämpas från och med den 1 januari 1953.

Nr 177. Yttrande över kommunallagskommitténs betänkande med förslag till kommunallag m. m.

Drätselkammaren har i skrivelse den 4 september 1952 anfört följande:

Genom resolution den 27 maj 1952 har länsstyrelsen i Västmanlands län till stadsfullmäktige för yttrande remitterat kommunallagskommitténs betänkande III med förslag till kommunallag m. m.

Sedan ärendet remitterats till drätselkammaren för förberedande utlåtande, får kammaren anföra följande.

En redogörelse för lagförslagets innehåll återfinnes i Svenska Stadsförbundets tidskrift, häfte 4, för innevarande år till vilken hänvisas. Förslagets detaljer komma därför i det följande att återgivas endast i den mån så är nödvändigt för sammanhanget.

Kommitténs förslag innebär i stort sett ett lagfästande av den praxis på den kommunala förvaltningens område, som under åren utvecklat sig, varför förändringarna i förhållande till nu gällande rätt i många fall icke äro av mera genomgripande art. I en del fall föreslår kommittén emellertid avvikelser av principiellt mera viktig innebörd. Dit kan hänföras framför allt förslaget om avskaffande av magistraten och kommunalborgmästareinstitutionen, om inrättande av ett nytt styrelseorgan för de större städerna, stadskollegiet, samt ändringarna beträffande omfattningen av kommunens underställningsfria lånerätt m. m. Vidare märkas åtskilliga formella ändringar, som avse att skapa fastare riktlinjer för de kommunala organens verksamhet, bl. a. föreskrifterna om skyldighet att å särskild anslagstavla kungöra stadsfullmäktiges och de kommunala styrelsernas och nämndernas beslut, införande av proportionellt valsätt vid tillsättande av kommunens styrelse, införande av utvidgade bestämmelser om jäv, vissa ändringar i fråga om valbarhet, och införande av ett särskilt interpellationsinstitut.

Ett av ledmotiven för kommitténs arbete har varit att söka åstadkomma största möjliga likformighet mellan de bestämmelser, som skola gälla för land och stad. Lagtekniskt sett ha dessa bestämmelser sammanförts till en gemensam lag. En annan synpunkt, som varit bestämmande för lagförslaget, har varit att lämna kommunerna största möjliga frihet att ordna sin verksamhet med hänsynstagande till deras mångskiftande lokala behov. Vidare har man strävat efter att vid avfattningen av lagen åstadkomma största möjliga lättförståelighet, detta med hänsyn till att lagarnas tillämpning ofta handhaves av lekmän.

Som ett helhetsomdöme om förslaget torde kunna sägas, att kommittén på ett förtjänstfullt sätt löst sina uppgifter. Detta hindrar icke att kommitténs förslag på några punkter kan giva anledning till diskussion. I det följande skola dessa punkter var och en för sig upptagas till skärskådande.

Såsom nämnts föreslår kommittén att såväl magistraten som kommunalborgmästareinstitutionen skall bringas att upphöra. Kommittén utgår därvid ifrån att dessa myndigheters hittillsvarande *kommunala* funktioner utan vidare kunna slopas och övertagas av kommunens organ. Beträffande magistratens och kommunalborgmästarens *statliga* funktioner har kommittén tänkt sig att dessa skulle uppdelas på olika redan existerande organ. Ehuru det legat utanför ramen för kommitténs direktiv att närmare utreda denna fråga, har kommittén uppskisserat en fördelning av de statliga funktionerna. Vad beträffar framför allt magistratens kommunala funktioner, vilken bland annat består i den legala kontrollen av de kommunala besluten och magistratens

nu föreskrivna befattning med budget och räkenskapsberättelse, torde praktiskt taget enighet råda om att dessa böra upphöra. Redan nu har i praktiken visat sig att föreskrifterna härom stannat på papperet. Vid övervägande av frågan om magistraternas och kommunalborgmästarnas statliga funktioner, böra även den stora allmänhetens intressen beaktas. Den nuvarande ordningen medför för allmänheten den stora fördelen att den kan vända sig till en enda myndighet i stället för att såsom fallet bleve vid en uppdelning av funktionerna att den ofta skulle sväva i tvivelsmål om till vilken myndighet man i ett särskilt fall skall hänvända sig. Det synes som om förevarande fråga borde bliva föremål för en allsidig utredning, därvid en mera ingående och genomträngande undersökning borde göras beträffande förhållandet mellan stat och kommun.

Kommittén har i förbigående framkastat tanken att drätselkammaren skulle övertaga bland annat magistratens nuvarande befattning med handelsregistret, låt vara med biträde av någon tjänsteman. Lämpligheten härav kan emellertid starkt ifrågasättas med hänsyn till att drätselkammarens arbetsbörda sannolikt även efter förslagets genomförande kan förväntas bliva betydande, varigenom fara föreligger för att drätselkammarens rent kommunala uppgifter och intresset för dessa skulle splittras. Det synes lämpligare, att handelsregistret övertages av annan myndighet eller att ett centralt handelsregister för hela länet, fört av länsstyrelserna, inrättas.

Lagförslaget öppnar möjlighet för de större städerna att efter Kungl. Maj:ts medgivande inrätta ett särskilt stadskollegium, som skulle övertaga de nuvarande drätselkamrarnas centrala styrelsefunktioner. I dylika städer skulle drätselkammaren bliva en specialstyrelse med uppgift att närmast utöva tillsynen över kommunens drätsel. Förslaget vidlådes emellertid av en viss oklarhet beträffande hur man i övrigt skall draga gränsen mellan stadskollegiets och drätselkammarens verksamhetsområden. Önskvärt hade varit att mera detaljerade föreskrifter härom lämnats.

Kommunens styrelse, kommunalnämnd, drätselkammare eller stadskollegium, föreslås skola tillsättas av den nyvalda fullmäktigeuppsättningen i december samma år som valet av denna skett. Härigenom skulle sålunda mandattiderna för fullmäktige och styrelseledamöterna komma att sammanfalla. I den nuvarande kommunallagen för landet föreskrives att kommunalnämnd skall väljas under året efter det då kommunalfullmäktigevalet skett. Städerna ha f. n. frihet att bestämma när drätselkammarvalet skall ske. Här i Västerås tillämpas samma ordning, vilken är föreskriven för landskommunerna. I samband med att i drätselkammarens reglemente infördes föreskrift härom, framhölls från kammarens sida att en fördel med denna ordning vore att de nyvalda stadsfullmäktige hunne göra sig mera förtrogna med kommunalförvaltningen och lättare kunde avgöra vilka personer som lämpligen borde inväljas i drätselkammaren. Drätselkammaren anser, att denna synpunkt allt fortfarande äger giltighet. Inom kommittén har även en stark majoritet uttalat sig för denna uppfattning. Kammaren anser därför, att man i förslaget bort lagfästa den i landskommunerna nu gällande principen att valet av kommunalstyrelse skall ske året näst efter fullmäktigevalet.

Det förtjänar i detta sammanhang påpekas att lagförslaget icke lämnar någon anvisning av vilken myndighet, t. ex. drätselkammarvalet skall beredas i det fall att valet skall ske samma år som stadsfullmäktigevalet. Lagen stadgar visserligen icke beredningstvång för val. Det oaktat torde väl de flesta städer bereda sina val genom särskilda organ, valberedningar eller allmänna beredningsutskott. Man frågar sig om drätselkammarvalet i nu ifrågavarande fall skall beredas av den valberedning eller

det beredningsutskott, som tillsatts av den gamla stadsfullmäktigeuppsättningen, eller om de nyvalda stadsfullmäktige skola tillsätta en ny beredning för ändamålet.

Kommittén har infört bestämmelser om rätt för drätselkammaren samt övriga förvaltningsstyrelser att överlåta (delegera) beslutanderätten i vissa frågor till exempelvis en avdelning inom kammaren eller styrelsen eller till någon tjänsteman. I lagtexten har angivits såsom förutsättning härför att delegationsrätten omfattar vissa särskilt angivna grupper av ärenden. Beslut om framställning eller yttrande till fullmäktige eller offentlig myndighet skulle dock icke få fattas annorledes än av drätselkammaren resp. styrelsen. Kommittén har emellertid avstått från att angiva vilka grupper av ärenden, som skola kunna bliva föremål för delegation. Med hänsyn till att rättstillämpningen på denna punkt är ganska svårtolkad hade det varit önskvärt att kommittén i lagtexten åtminstone uppdragit några riktlinjer för delegationsrätten. Bestämmelsen att yttranden till offentlig myndighet icke få beslutas efter delegation medför i betraktande av de knappt tillmätta remisstiderna åtskilliga svårigheter. Bestämmelsens berättigande måste ur denna synpunkt anses diskutabelt.

Den hittillsvarande rätten för tjänsteman att avböja kommunala uppdrag har slopats genom förslaget. Detta motiverar kommittén med att utökningen av tjänstemannakårerna skulle medföra rätt för ökat antal medborgare att avsäga sig offentliga uppdrag. Det vill synas som om kommittén något överdrivit farhågorna beträffande möjligheten att rekrytera de kommunala förtroendeposterna. I annat sammanhang har kommittén framhållit vikten av att kommunens främste tjänsteman bör stå neutral i förhållande till olika partiriktningar. Samma skäl kunna i viss utsträckning även anföras beträffande andra tjänstemän. En tjänsteman, som avböjer att taga aktiv del i det politiska livet bör icke mot sin vilja kunna tvingas därtill.

En nyhet i förslaget är som nämnts att bestämmelserna om jäv utvidgats. Hittills har endast funnits en bestämmelse, varigenom den, som är redovisningsskyldig till kommunen, förhindrats deltaga i val av revisorer för granskning av förvaltning, för vilken han har att redovisa, eller i beslut med anledning av granskningen. Några allmänna jävsregler ha icke funnits. Kommittén föreslår nu en allmän regel innebärande att ledamot icke får deltaga i behandlingen av ärende, som *personligen rör* honom eller vissa närstående personer. I motiveringen har kommittén uttalat att de kommunala jäven icke borde vara lika ingående och omfattande som domarjäven, då den ställning fullmäktige och de kommunala förvaltningsmyndigheterna intaga mot den enskilde är en helt annan än den som tillkommer domstolar och statsmyndigheter. Härutinnan torde man kunna instämma med kommittén. Men å andra sidan måste framhållas, att den formulering, som kommittén föreslagit, är alltför vag och obestämd för att kunna med lätthet tillämpas. Nästan alla ekonomiska beslut, som fattas av fullmäktige och styrelserna — och dessa beslut äro i övervägande majoritet — kunna sägas personligen på ett eller annat sätt beröra den enskilde ledamoten. Med den utformning jävsregeln fått skulle, efter vad som framgår av kommitténs motivering en verkställande ledamot eller annan intressent i ett bolag, även enskilt, icke bli jävig vid behandlingen av en ekonomisk fråga av för bolaget vital betydelse. Detta kan knappast vara tillfredsställande. Det skall medges, att utformningen av en kommunal jävsregel kan vara tämligen besvärlig, men det oaktat synes kommittén ha bort överväga en mera tillfredsställande och klar formulering än den som föreslagits.

För närvarande kunna proportionella val begäras endast i ett fåtal fall, bl. a. beträffande drätselkammare och särskild beredning. Förslaget har utvidgat möjligheterna att begära proportionella val till att omfatta samtliga styrelser och nämnder

med förvaltningsbefogenheter. Med hänsyn till att proportionalitetsprincipen hittills åtminstone i allmänhet tillgodosetts genom överenskommelse mellan partigrupper och proportionellt valsätt därför endast mera undantagsvis kommit att tillämpas, kunna de föreslagna reglerna måhända anses få mindre betydelse. Emellertid medför det proportionella valsättet komplikationer för den händelse man vill föreskriva speciella kvalifikationer för en eller flera ledamöter i styrelse. Det kan ifrågasättas om icke undantag borde stadgas för dylikt fall. Även ifråga om suppleanterna göra sig vissa svårigheter gällande. Om ledamot, som utsetts vid proportionellt val, avgår under tjänstgöringstiden skall inkallas till ledamot den suppleant, som enligt den mellan suppleanterna bestämda ordningen bör inträda. Den sålunda inkallade tjänstgör under återstående mandattid. Något fyllnadsval skall alltså i detta fall icke verkställas. Har proportionellt val icke förrättats skall däremot när ledamot avgår fyllnadsval anställas. Bestämmelserna synas vara av tvingande karaktär. Det proportionella valsättet kan i detta fall möjligen medföra en nackdel för ett parti, som i en styrelse är representerat med endast en ledamot och en suppleant. Om nämligen både ledamoten och suppleanten skulle avgå under mandattiden, skall enligt lagens ordalag icke något fyllnadsval anställas, varigenom partiet ifråga under återstående mandattid bleve helt orepresenterat. Även ett större parti kan på detta sätt bliva underrepresenterat under en del av mandattiden. Det vore önskvärt att lagtexten på något sätt toge sikte härpå.

I reglerna om besvärsrätt föreslås inga andra ändringar än att besvärstiden genomgående bestämts till tre veckor, räknat från dagen från det kungörelse om justeringen anslagits å särskild plats (kommunens anslagstavla) och att inrättande föreslås av en särskild kommunal besvärsnämnd för frågor angående tillsättande och entledigande av kommunal befattningshavare och disciplinära åtgärder mot dylik befattningshavare. Vidare föreslås att besvärsreglerna skola äga tillämpning även beträffande klagan över beslut av de olika kommunala styrelserna och nämnderna. Enligt gällande lag anses icke-medlem av kommunen vara obehörig att överklaga kommunalt beslut på de kommunala besvärsgrunderna. Kommittén har upptagit till dryftande frågan huruvida klagorätten skulle kunna i vissa fall utsträckas även till icke-kommunmedlem men avvisat denna tanke. Emellertid torde vissa fall föreligga då det ur den enskilde medborgarens synpunkt skulle kunna vara önskvärt med klagorätt, exempelvis vid tjänstetillsättningar. När det gäller besvär hos den förut omtalade besvärsnämnden utgår kommittén från att även icke-kommunmedlem äger klagorätt. Dessa besvär äro s. k. förvaltningsbesvär, vilket innebär att prövningsinstansen kan sätta ett nytt beslut i stället för det överklagade. Besvär över nämndens beslut såsom besvärsinstans kan däremot endast föras såsom vanliga kommunalbesvär, d. v. s. efter de i kommunallagarna angivna besvärsgrunderna. Detta medför att icke-kommunmedlem utestänges från att gå vidare till högre instans. Det torde vara med billighet överensstämmande att icke-kommunmedlem även i detta fall tillerkännes klagorätt och det vill synas som om detta skulle kunna ske utan större olägenheter.

För närvarande erfordras länsstyrelsens godkännande för att giva gällande kraft åt beslut, avseende utgifter som erfordra utdebitering under längre tid än fem år. Skall utdebiteringen ske under kortare tid erfordras ingen underställning. Kommitténs förslaget innebär på denna punkt ett radikalt inskränkande av kommunernas självbestämmanderätt. Beslut om anslag, som skall täckas genom utdebitering under mer än ett år, skall sålunda underställas Konungens prövning. Om anslaget avser anläggningstillgång, må emellertid kommunen liksom nu utan underställning besluta att

anslaget skall täckas genom utdebitering under högst fem år. Kommitténs förslag motiveras med behovet att erhålla effektivare skydd mot olämplig finansiering av utgifterna. Av kommitténs framställning framgår icke huruvida man ansett sig kunna konstatera att kommunerna missbrukat nuvarande rätt. Någon utredning härom finnes heller icke. Under sådana förhållanden kan det starkt ifrågasättas om anledning finnes att i så hög grad som föreslås beskära kommunernas rörelsefrihet i ekonomiskt avseende.

Med åberopande härav tillstyrker drätselkammaren stadsfullmäktige besluta

att såsom eget yttrande åberopa vad drätselkammaren här ovan anfört.

Nr 178. Fråga om uppförande av befattning som assistent hos nykterhetsnämnden å ordinarie stat.

Nykterhetsnämnden har i skrivelse den 21 augusti 1952 anfört följande:

Vid sitt sammanträde den 25 januari 1951, § 18, beslöto stadsfullmäktige efter framställning från nykterhetsnämnden att låta inrätta en befattning å extra stat som assistent hos nämnden med lön efter löneklass 15. Hittills vunna erfarenheter rörande befattningen giva vid handen att inrättandet av densamma var välbetänkt och att en effektivisering av nykterhetsvårdsarbetet i staden kunnat förmärkas. Då en avmattning i detta arbete icke bör ske och då behovet av assistentbefattningen förefaller att bliva konstant, har nykterhetsnämnden i samband med upprättandet av förslag till utgifts- och inkomststat för år 1953 funnit sig böra hemställa hos stadsfullmäktige att assistentbefattningen får uppföras på ordinarie stat. Vad angår löneplaceringen har nämnden observerat den mellan Svenska Stadsförbundet och vederbörande personalorganisationer centralt träffade överenskommelsen, vari bl. a. rekommenderas att befattning av här ifrågavarande slag placeras i lönegrad 17.

Under åberopande härav hemställer nykterhetsnämnden, att stadsfullmäktige ville besluta

att omvandla nuvarande extra befattningen som assistent å nykterhetsnämndens stat till ordinarie befattning från och med den 1 januari 1953 med placering i lönegrad 17, samt

att bemyndiga nykterhetsnämnden att med ordinarie innehavare besätta befattningen.

Löne- och avtalsnämnden har i utlåtande den 8 september 1952 anfört följande:

Stadsfullmäktige beslöto den 25 januari 1951 inrätta befattningen på extra stat med placering i löneklass 15 (S. H. 1951 ser. A nr 10). Löne- och avtalsnämnden erinrar om att såväl nämnden som drätselkammaren vid det tillfället uttalade betänkligheter mot att befattningen över huvud taget inrättades. Löne- och avtalsnämnden

finner det icke så motiverat att efter så kort tid som tjänsten funnits till binda sig för tjänsten för framtiden genom att uppföra den på ordinarie stat. Vad drätselkammaren vid tjänstens tillkomst yttrade om återhållsamhet med inrättandet av nya ordinarie tjänster äger fortfarande och i ännu högre grad sin aktualitet.

På grund härav föreslår löne- och avtalsnämnden stadsfullmäktige besluta

att avslå nykterhetsnämndens framställning.

Drätselkammaren har i häröver den 11 september 1952 avgivet yttrande under hänvisning till vad löne- och avtalsnämnden i ärendet anfört, tillstyrkt stadsfullmäktige besluta

att bifalla löne- och avtalsnämndens förslag.

Nr 179. Uppflyttning av vissa befattningar i högre lönegrad.

Löne- och avtalsnämnden har i skrivelse den 8 september 1952 anfört följande:

Stadsfullmäktige beslöt den 29 maj 1952, § 134, om tjänstemännens lönetillägg för 1952 (S. H. ser. B nr 21). Löne- och avtalsnämnden lämnade i sin förslagsskrivelse i ärendet av den 27 maj en redogörelse för punkt VI i den centrala överenskommelsen av den 20 maj 1952 mellan Svenska Stadsförbundet och de kommunalanställdas olika organisationer om tjänstemännens löner under 1952. I denna del av överenskommelsen hade parterna enats om att de lokala förhandlingar som kunde ifrågakomma under 1952 skulle av vederbörande personalorganisation påkallas hos kommunen senast inom en månad från dagen för överenskommelsen. Fullmäktige uppdrogo åt löne- och avtalsnämnden att pröva sådana framställningar och besluta om utbetalningen av lönetillägget. Inom den stadgade tidsfristen ingavs till löne- och avtalsnämnden ett antal förhandlingsframställningar. Med anledning härav har löne- och avtalsnämnden nyligen förhandlat om de framställningar som inkommit från Sveriges Kommunaltjänstemannaförbund, Svenska Kommunalarbetareförbundet och Svenska Fackläraförbundet. Överenskommelser träffades rörande vissa yrkanden. I en del andra fall erbjöd löne- och avtalsnämnden lönegradsuppflyttning, dock icke i hela den utsträckning som begärdes av motparten. I andra fall slutligen medgav löne- och avtalsnämnden icke några förändringar. Här nedan lämnas en redogörelse för vad löne- och avtalsnämnden till följd av förhandlingarna anser sig böra föreslå stadsfullmäktige. Man har enats om att samtliga lönegradsförändringar skulle gälla från och med den 1 oktober 1952.

Två kanslibiträdestjänster vid uppbördsverket: Med kommunaltjänstemannaförbundet har överenskommits, att tjänsterna skola ändras till kontoristtjänster i lönegrad 13. Frågan var uppe vid förhandlingarna mellan parterna redan under 1951 men ledde då icke till överenskommelse. Före detta års förhandlingar har drätselkammaren i en den 3 april 1952 daterad framställning begärt, att tjänsterna måtte ändras till kontoristtjänster från och med den 1 januari 1952. Löne- och avtalsnämnden tillstyrker nu i enlighet med överenskommelsen att ändringarna skola ske från och med den 1 oktober 1952.

Mätningstekniker: På stadsingenjörskontoret finnas tre ordinarie befattningar i

lönegrad 18 såsom mätningstekniker. Den aktuella överenskommelsen med kommunaltjänstemannaförbundet innebär att befattningarna skola uppflyttas till lönegrad 19.

Fastighetsförvaltare: Kommunaltjänstemannaförbundet har begärt att denna befattning skulle uppflyttas från lönegrad 24 till lönegrad 26. Löne- och avtalsnämnden har icke ansett sig kunna tillstyrka högre uppflyttning än till lönegrad 25. Befattningen uppflyttades enligt beslut av stadsfullmäktige den 28 juni 1951 från lönegrad 23 till lönegrad 24. Redan då yrkade kommunaltjänstemannaförbundet uppflyttning till lönegrad 26. I ett uttalande under fjolårets förhandlingar nämndes från drätselkammarens sida, att kammaren gärna sett befattningen uppflyttad till lönegrad 25 ehuru kammaren icke velat motsätta sig löne- och avtalsnämndens förslag om lönegrad 24. Löne- och avtalsnämnden tillstyrker nu uppflyttning till lönegrad 25.

Underingenjör vid fastighetskontoret: Denna befattning är placerad i lönegrad 20. Kommunaltjänstemannaförbundet har ursprungligen begärt lönegrad 22 men har under förhandlingarnas gång nedsatt yrkandet till lönegrad 21. Löne- och avtalsnämnden har icke kunnat biträda framställningen om uppflyttning av tjänsten.

Vägtekniker vid byggnadskontoret: Det finns tre dylika befattningar, vilka äro placerade i lönegrad 18. Överenskommelse har träffats med kommunaltjänstemannaförbundet om uppflyttning till lönegrad 19. Drätselkammaren har innan förhandlingarna aktualiserades tillstyrkt att befattningarna uppflyttades till lönegrad 20. Löne- och avtalsnämnden tillstyrker nu enligt överenskommelsen uppflyttning till lönegrad 19.

Kontorsbiträde å parkkontoret: Befattningen är nu placerad i lönegrad 8. Kommunaltjänstemannaförbundet begärde ändring av tjänsten till en kanslibiträdestjänst i lönegrad 11. Parkstyrelsen, som hörts under hand, har vidhållit ett tidigare beslut och tillstyrkt kommunaltjänstemannaförbundets förslag. Löne- och avtalsnämnden har icke funnit sig kunna biträda yrkandet. Efter undersökning av arbetsuppgifterna har nämnden emellertid funnit, att befattningshavaren sysslar med rätt omfattande kartritningsarbeten. Ordinarie kartriterska i stadens tjänstestat är placerad i lönegrad 10. Med hänsyn härtill och till att befattningen befunnits vara en kombination av kartritersketjänst och kontorsbiträdestjänst vill löne- och avtalsnämnden föreslå, att benämningen ändras till "kartriterska tillika kontorsbiträde å parkkontoret" samt att befattningen placeras i lönegrad 10. Kommunaltjänstemannaförbundet har gått med på detta förslag.

Fartygsbefälhavare: Två befattningar finnas, en sorterande under drätselkammaren såsom befälhavare å färjorna och en sorterande under hamnstyrelsen såsom befälhavare å bogserbåten. Båda tjänsterna stå i lönegrad 17. Överenskommelse har träffats med kommunaltjänstemannaförbundet om uppflyttning till lönegrad 18.

Ritare vid tekniska verken: Befattningen är för närvarande placerad i lönegrad 15. Efter ett ursprungligt yrkande å lönegrad 19 har kommunaltjänstemannaförbundet stannat för ett yrkande om uppflyttning till lönegrad 17. Löne- och avtalsnämnden har icke funnit det motiverat att uppflytta tjänsten längre än till lönegrad 16.

Installationsingenjör vid elverket: Befattningen står för närvarande i lönegrad 21. Överenskommelse har träffats med kommunaltjänstemannaförbundet om uppflyttning till lönegrad 22.

Kurator hos pensionsnämnderna: Befattningen står för närvarande i lönegrad 14. Pensionsnämnderna ha i en till stadsfullmäktige ställd skrivelse av den 4 juni 1952, som efter remiss till löne- och avtalsnämnden bordlagts i avvaktan å förhandlingarna, begärt att tjänsten skulle ändras till en assistenttjänst och placeras i lönegrad 16 från och med den 1 juli 1952. Överenskommelse har nu träffats med kommunaltjänste-

mannaförbundet om placering av tjänsten i lönegrad 15, liksom beträffande övriga befattningar räknat från och med den 1 oktober 1952. Denna placering har föranletts av den centrala överenskommelsen av den 20 maj 1952 mellan stadsförbundet och kommunaltjänstemannaförbundet om löneförmåner för ordinarie socialvårdsassistenter. Med socialvårdsassistent skulle förstås bl. a. assistent hos pensionsnämnd. Pensionsnämnderna har i sin ovannämnda skrivelse hävdat att befattningen är likställd med assistenttjänst. Det synes löne- och avtalsnämnden på grund härav riktigt att ändra benämningen till assistent.

Enligt den centrala överenskommelsen skulle socialvårdsassistent placeras i lönegrad 17 om innehavaren av befattningen hade avlagt examen vid socialinstitut eller hade därmed jämförlig utbildning. I annat fall skulle befattningshavaren placeras två lönegrader lägre. Med hänsyn till att nuvarande innehavaren av tjänsten ej har den i överenskommelsen föreskrivna utbildningen ha parterna i full överensstämmelse med centrala uppgörelsen enats om att placera tjänsten i lönegrad 15 samt att ändra benämningen.

Kranreparatör: Denna befattning står för närvarande i lönegrad 13. Kommunalarbetareförbundet har begärt att tjänsten skulle uppflyttas till lönegrad 15. Framställning om uppflyttning till lönegrad 15 föreligger även från hamnstyrelsen enligt skrivelsen till stadsfullmäktige av den 7 mars 1952. Skrivelsen har varit bordlagd hos löne- och avtalsnämnden i avvaktan å utgången av de väntade förhandlingarna. Löne- och avtalsnämnden har icke ansett det befogat att flytta tjänsten högre än till lönegrad 14. Överenskommelse har icke kunnat träffas om placeringen.

Tillsyningsman på Björnön: Överenskommelse har träffats med kommunalarbetareförbundet om uppflyttning från lönegrad 11 till lönegrad 12.

Inspektris vid barnstugorna: Med Svenska Fackläraförbundet hade överenskommelse träffats om uppflyttning av tjänsten från lönegrad 16 till lönegrad 17. Till överenskommelsen har emellertid fackläraförbundet fogat ett uttalande, att den godtagna lönesättningen icke vore sådan att tjänsten därmed kunde anses definitivt lönegradsplacerad. Förbundet förbehölle sig därför rätten att vid ett senare tillfälle återkomma till saken.

I anslutning till vad som här föreslås vill löne- och avtalsnämnden meddela, att de tre organisationer varom det nu är fråga (Sveriges Kommunaltjänstemannaförbund, Svenska Kommunalarbetareförbundet och Svenska Fackläraförbundet) i den centrala överenskommelsen förbundit sig att icke begära ytterligare lokala förhandlingar om lönegradsuppflyttningar under 1952. De förändringar som förbunden kan yrka för framtiden skola enligt samma centrala överenskommelse begäras hos städernas lönemyndigheter senast den 1 juni 1953, varefter förhandlingar skola upptagas med sikte på att eventuella lönegradsuppflyttningar skola få giltighet från och med den 1 januari 1954. Det vill därför synas som om stadsförbundet under sina centrala förhandlingar lyckats nå därhän att man för framtiden torde kunna undgå retroaktiva lönegradsförändringar. Sådan retroaktivitet har förekommit i stor omfattning under de senare åren.

På grund härav tillstyrker löne- och avtalsnämnden stadsfullmäktige besluta

att ändra de två kanslibiträdestjänsterna vid uppbördsverket till kontoristtjänster i lönegrad 13,

att uppflytta befattningarna såsom mätningstekniker vid stadsingenjörskontoret från lönegrad 18 till lönegrad 19,

att uppflytta befattningen såsom fastighetsförvaltare från lönegrad 24 till lönegrad 25,

att uppflytta befattningarna såsom vägtekniker vid byggnadskontoret från lönegrad 18 till lönegrad 19,

att ändra befattningen såsom kontorsbiträde å parkkontoret till en befattning såsom kartriterska tillika kontorsbiträde och därvid uppflytta befattningen från lönegrad 8 till lönegrad 10,

att uppflytta de båda befattningarna såsom fartygsbefälhavare från lönegrad 17 till lönegrad 18,

att uppflytta befattningen såsom ritare vid tekniska verken från lönegrad 15 till lönegrad 16,

att uppflytta befattningen som installationsingenjör vid elverket från lönegrad 21 till lönegrad 22,

att ändra befattningen såsom kurator hos pensionsnämnderna till en befattning såsom assistent och placera befattningen i lönegrad 15,

att uppflytta befattningen såsom kranreparatör från lönegrad 13 till lönegrad 14,

att uppflytta befattningen såsom tillsyningsman på Björnön från lönegrad 11 till lönegrad 12,

att uppflytta befattningen såsom inspektris vid barnstugorna från lönegrad 16 till lönegrad 17 samt

att samtliga här föreslagna förändringar skola gälla från och med den 1 oktober 1952.

Drätselkammaren har i häröver den 11 september 1952 avgivet utlåtande anfört följande:

Kammaren har icke något att erinra mot de föreslagna uppflyttningarna, vilka till största delen basera sig på överenskommelser vid förhandlingar med personalorganisationer. I den mån uppflyttningarna beröra tjänstemän under andra myndigheter än drätselkammaren har dessa under hand beretts tillfälle yttra sig och ha de godkänt löne- och avtalsnämndens förslag.

Med åberopande av vad sålunda anförts tillstyrker drätselkammaren stadsfullmäktige besluta

att bifalla löne- och avtalsnämndens förslag.

Nr 180. Uppflyttning av befattningarna såsom utsättare vid tekniska verken och byggnadskontoret i högre lönegrad.

Styrelsen för stadens tekniska verk har i skrivelse den 15 februari 1952 anfört följande:

Utsättaren vid tekniska verken har hos styrelsen hemställt om justering av sin lön. Då denne befattningshavare icke tillhör någon personalorganisation, har justering ej kunnat ske i förhandlingsväg.

Befattningen har ända från dess inrättande den 1 januari 1948 varit placerad i lönegrad 15. Arbetsuppgifterna bestå i mätningstekniska arbeten och teknikerarbeten. De mätningstekniska uppgifterna innefatta avvägning, utstakning och höjdutsättning för nyanläggning av ledningar för gas, vatten och avlopp, under ansvar att alla höjder och mått överensstämma med ritningarna. Teknikerarbetena omfattar markundersökningar och andra förberedande åtgärder för planerade arbeten, inmätning och avvägning av redan utförda ledningar, sektionering för massaberäkningar och utförande av skisser, uppritning m. m. för ifrågavarande arbeten. Utöver dessa utsättaruppgifter tillkommer arbetsledning vid semester, ledighet, sjukdom och annat förfall för arbetsförmännen, i samband med nyanställningar och vid andra tillfällen, då så påfordras.

Under åren efter befattningens tillkomst har en allmän förskjutning skett i lönehänseende till förmån för underställda. Denna omständighet i förening med utsättarens arbetsledaruppgifter, vilka icke äro av ringa omfattning, motiverar enligt styrelsens mening en uppflyttning av befattningen till lönegrad 17.

Begynnelse- och slutlön jämte tillägg är i lönegrad 15 673 och 756 kronor och i lönegrad 17 727 och 829 kronor i månaden.

På grund härav hemställer styrelsen, att stadsfullmäktige ville besluta

att från den 1 januari 1952 uppflytta befattningen såsom utsättare vid tekniska verken till lönegrad 17.

Löne- och avtalsnämnden har i yttrande den 8 september 1952 anfört följande:

Framställningen har legat bordlagd hos löne- och avtalsnämnden, som velat avvakta utgången av lönerörelserna under året för kommunaltjänstemännen, innan nämnden lämnade sitt utlåtande. Tjänsten har funnits på ordinarie stat sedan den 1 januari 1948 enligt beslut av stadsfullmäktige den 25 september 1947 (S. H. 1947 ser. A nr 195). Vid lönesättningen har man tidigare gjort vissa jämförelser med arbetsledaretjänsterna ehuru tjänstens art är sådan att full jämställdhet med arbetsledaretjänster icke föreligger. Med hänsyn till de lönegradsuppflyttningar som under 1951 skett för större delen av stadens arbetsledare finner löne- och avtalsnämnden det skäligt, att viss löneförbättring sker även för utsättartjänsten. Nämnden anser emellertid det tillräckligt att tjänsten uppflyttas till lönegrad 16, vilket bör ske från och med den 1 januari 1953.

Inklusive nu utgående tillägg är i lönegrad 15 begynnelselönen 9.288 kronor och slutlönen 10.428 kronor per år. Motsvarande belopp i lönegrad 16 äro 9.648 kronor och 10.932 kronor.

En befattning såsom utsättare i lönegrad 15 finns även vid byggnadskontoret. Tjänsten inrättades ungefär samtidigt som befattningen vid tekniska verken (S. H. 1947

ser. A nr 178) och befattningshavaren synes ha arbetsuppgifter av samma slag. En uppflyttning av utsättartjänsten vid tekniska verken synes icke kunna ske utan att man gör motsvarande förbättring för tjänsten på byggnadskontoret. Löne- och avtalsnämnden tillstyrker därför, att även denna tjänst uppflyttas till lönegrad 16 från och med den 1 januari 1953.

På grund av vad sålunda anförts tillstyrker löne- och avtalsnämnden stadsfullmäktige besluta

att från och med den 1 januari 1953 uppflytta befattningarna såsom utsättare vid tekniska verken och byggnadskontoret från lönegrad 15 till lönegrad 16.

Drätselkammaren har i häröver den 11 september 1952 avgivet utlåtande med åberopande av vad löne- och avtalsnämnden i ärendet anfört tillstyrkt stadsfullmäktige besluta

att bifalla löne- och avtalsnämndens förslag.

Nr 181. Fråga om omändring av befattning som kanslibiträde å yrkesskolornas expedition till befattning som kontorist.

Styrelsen för Västerås stads skolor för yrkesundervisning har i skrivelse den 11 mars 1952 anfört följande:

Vid de avtalsförhandlingar, som hösten 1951 fördes mellan Västerås stads löne- och avtalsnämnd och Sveriges kommunaltjänstemannaförbund om en del kvinnlig kontorspersonals lönegradsplaceringar, behandlades icke, såvitt det är styrelsen för Västerås stads skolor för yrkesundervisning bekant, lönegradsplaceringen av kontorstjänsterna på yrkesskolans expedition och detta av helt naturliga skäl, enär tjänsteinnehavarna där icke äro organiserade. Ifrågavarande tjänster kommo på så sätt icke heller att beröras av stadsfullmäktiges beslut den 20 december 1951 i fråga om ändring av vissa kontorstjänster.

Med anledning därav tillåter sig styrelsen för Västerås stads skolor för yrkesundervisning att göra följande framställning och hemställan.

Rektor för yrkesskolan, som är deltidsanställd, har till hjälp med skolans ledning och expeditionsarbetet ett kanslibiträde och ett kontorsbiträde. Pedagogisk hjälp åt rektor finnes icke. Antalet personer, som årligen verka som lärare, brukar vara omkring 50, varav 8 äro heltidsanställda. Antalet kurser, klasser och avdelningar per år rör sig om cirka 60. Antalet kursdeltagare var senaste redovisningsår 1.075.

Arbetet med ledningen av en skola av det slag, som representeras av Västerås stads skolor för yrkesundervisning, måste anses vara förhållandevis omfattande bl. a., därför att en mycket stor del av eleverna nyinskrivas varje läsår, därför att många grupper endast arbeta delar av läsåret, vilket leder till att ändringar av schemat måste göras gång på gång och till att helt nytt schema måste göras för varje termin, därför att undervisningen är av mycket skiftande slag i olika avdelningar, därför att denna undervisning pågår från tidigt på morgonen till sent på kvällen, därför att planeringsarbete för nya kurser nästan ständigt pågår och därför att skolan har produktiv tillverkning i verkstadsskolor och huslig avdelning med inköp och försäljning, vilket

bl. a. leder till att skolans expedition belastas med redovisning av influtna medel och behandling av ett stort antal räkningar för inköp till produktionen.

Den mångsidiga verksamheten med bl. a. många utomstående såsom lärare vid yrkesskolan och det förhållandet, att eleverna kunna deltaga i olika avdelningars undervisning, leder vidare till att mycket arbete, som vid andra skolor utföres av klasslärare eller klassföreståndare, här måste utföras på skolexpedtionen, därför att endast där finnes den samlade överblicken över undervisning och elever. Sålunda uppställas på expeditionen t. ex. betygskatalogerna och utskrivas de flesta betygen till eleverna.

Då den deltidsanställde rektorn icke kan hinna att i detalj leda eller ens ombesörja alla i samband med skolans ledning förekommande arbeten, måste han överlåta väsentliga och ofta mycket viktiga delar av dessa göromål på kontorspersonalen och då särskilt på kanslibiträdet.

Kanslibiträdet kommer därvid att få utföra en hel del arbeten, som gränsa till eller utgöra sådant, som i vanliga fall anses höra till det, som utföres av rektor eller honom biträdande lärare eller av skolkamrer.

Sålunda får kanslibiträdet i stor utsträckning emottaga anmälningar om deltagande i undervisningen och därvid lämna studieråd och förslag till val av kurser eller se till att de anmälningar, som emottagas av kontorsbiträdet, bli rätt behandlade ur dessa synpunkter, får hjälpa rektor vid utarbetande av ämnes- och timfördelningsplaner och scheman, får efter rektors anvisningar söka kontakt med lärare och under läsåret hjälpa rektor att upprätthålla kontakten med dem, får gå igenom och kontrollera den mångfald räkningar, som äro föranledda av den produktiva verksamheten, får ta emot lärarnas redovisningar av elevavgifter och av dem emottagna medel för försåld produktion, får föra räkenskap över attesterade räkningar, vilka räkenskaper också ligga till grund för rekvisition av statsbidrag till materiel och till reglering av mellanhavandena med statens elektrotekniska fackskola i fråga om kostnaderna för de gemensamma lokalerna, får upprätta statsbidragsansökningar och skrivelser till Kungl. Överstyrelsen för yrkesutbildning om lärarbehörigheter och uppgöra koncept till avlöningslistor och statsbidragsrekvisitioner, får föra statistik över lärartjänstgöring och ombesörja inventariet, får utbetala statsstipendierna till eleverna och får uppsätta diverse skrivelser efter rektors anvisning och leda kontorsbiträdets arbete, som till en ganska väsentlig del består i att föra den omfattande elevstatistiken och i att sammanföra uppgifter för betygskataloger och betyg samt att skriva ut dessa handlingar.

Då sålunda det av kanslibiträdet utförda arbetet enligt styrelsens uppfattning till icke oväsentlig del omfattar sådana arbetsuppgifter, som ligga utöver vad ett kanslibiträde normalt torde få anses ha att utföra, vill styrelsen, då möjligheter genom kontoristbefattningen öppnats för uppflyttning till en högre befattning av kvinnlig kontorspersonal än kanslibiträdesbefattningen, härmed framhålla, att den anser det skäligt och synnerligen önskvärt, att kanslibiträdesbefattningen på Västerås stads skolors för yrkesundervisning expedition uppflyttas att bli en kontoristbefattning i lönegrad 13.

Kanslibiträdestjänsten innehaves av fröken M. Forsberg, som varit heltidsanställd på skolexpeditionen i över 30 år.

Uppflyttningen bör enligt styrelsens uppfattning göras retroaktivt från 1 januari i år.

Vid en eventuell omändring enligt ovanstående förslag förutsätter styrelsen, att änd-

ring icke göres i fråga om befattningshavare eller antal ålderstillägg. Kostnaden per år blir med den förutsättningen skillnaden i årslön mellan löneklasserna 16 och 14, alltså med nuvarande tillägg på grundlönen, 636 kronor per år.

Med stöd härav hemställer styrelsen, att stadsfullmäktige ville besluta

att kanslibiträdestjänsten på Västerås stads skolors för yrkesundervisning expedition måtte med retroaktiv verkan från den 1 januari 1952 omändras till en kontoristtjänst och

att för ändamålet måtte anvisas ett tilläggsanslag för år 1952 på 636 kronor.

Löne- och avtalsnämnden har i yttrande den 8 september 1952 anfört följande:

Att ärendet föres fram till stadsfullmäktige först nu beror på att löne- och avtalsnämnden haft frågan bordlagd för att avvakta löneutvecklingen under första hälften av året samt för att få en överblick över de framställningar om lönegradsuppflyttningar som kunde väntas i anslutning därtill. Den ifrågavarande befattningen har varit kanslibiträdestjänst sedan den 1 april 1948. Styrelsen för yrkesskolorna gjorde i början av 1948 framställning till stadsfullmäktige om att tjänsten måtte ändras från skrivbiträdestjänst till kanslibiträdestjänst. Denna framställning vann stadsfullmäktiges bifall den 29 april 1948 (S. H. 1948 ser. A nr 98). Tjänsten har sålunda under fyra och ett halvt år stått som kanslibiträdestjänst och löne- och avtalsnämnden har icke funnit, att arbetsuppgifterna under denna tid skulle ha förändrats i sådan omfattning att ändring av befattningen ånyo skulle vara aktuell. Med kanslibiträdestjänst brukar inom stadens övriga förvaltningar vara förenade arbetsuppgifter av kvalificerad art. Ställningen såsom kanslibiträde synes därför icke vara för låg.

Upplysningsvis må nämnas att med nuvarande lönetillägg är i lönegrad 11 begynnelselönen 7.968 kronor per år och slutlönen 8.916 kronor. Motsvarande belopp i lönegrad 13 äro 8.604 kronor och 9.648 kronor.

På grund av vad sålunda anförts föreslår löne- och avtalsnämnden stadsfullmäktige besluta

att avslå styrelsens framställning.

Drätselkammaren har i häröver den 11 september 1952 avgivet utlåtande med åberopande av vad löne- och avtalsnämnden i ärendet anfört tillstyrkt stadsfullmäktige besluta

att bifalla löne- och avtalsnämndens förslag.

Nr 182. Fråga om uppförande av fem tjänstebostäder för vattenverket vid Hässlö. (Jämför ser. A nr 118 år 1952)

Styrelsen för Västerås stads tekniska verk har i skrivelse den 10 september 1952 anfört följande:

I framställning till stadsfullmäktige den 20 maj 1952 har styrelsen för Västerås stads tekniska verk hemställt om anslag på 350.000 kronor för uppförande av 5 st.

tjänstebostäder vid vattenverket, Hässlö. Stadsfullmäktige har vid sammanträde den 26 juni 1952, § 161, på förslag av drätselkammaren beslutat att i princip medgiva styrelsen uppföra 5 st. tjänstebostäder för vattenverket samt att uppdraga åt styrelsen att dels i samråd med drätselkammaren och dess bostadsdelegation undersöka möjligheterna av att nedbringa kostnaderna för uppförande av ifrågavarande tjänstebostäder, dels ock när anbud och kostnader förelåge inkomma till stadsfullmäktige med särskild begäran om anslag för ändamålet. I anledning härav har styrelsen låtit upprätta nya förslagsritningar till ifrågavarande tjänstebostäder, enligt vilka bostäderna sammanbyggas i ett radhus innehållande 5 st. lägenheter i 1½-plan om vardera 4 rum och kök. Lägenhetsytan blir ca 100 m², vartill kommer källare och vindsutrymmen. I varje lägenhet är ett rum avskilt på sådant sätt, att det separat kan uthyras, för den händelse maskinisterna endast önska en 3-rumslägenhet. Huset uppföres i gasbetong klätt med fasadtegel och får i övrigt normal bostadsstandard. Anbud på byggnadskostnaderna exkl. värme- och sanitetsanläggning samt målning har införskaffats. Jämfört med det tidigare förslaget som avsåg 1-plansvillor av vilka en fristående och de övriga sammanbyggda två och två ha nu totalkostnaderna kunnat nedbringas med c:a 60.000 kronor till 290.000 kronor. I denna kostnad ingår även yttre vatten- och avloppsledningar, elledningar, planering för tomterna samt övriga för byggnadens uppförande erforderliga kostnader men däremot ej eventuell kostnad för tomtmark. Kungl. Fortifikationsförvaltningen har medgivit, att bostäderna få uppföras på det ifrågasatta markområdet, men definitiv uppgörelse i markfrågan har ännu ej hunnit träffas.

Det är styrelsens avsikt att söka statliga bostadslån.

Under hänvisning härtill hemställer styrelsen att stadsfullmäktige ville besluta

att för uppförande av 5 st. tjänstebostäder vid vattenverket, Hässlö, anvisa 290.000 kronor av lånemedel.

Drätselkammaren har i häröver den 11 september 1952 avgivet utlåtande anfört följande:

Styrelsens ursprungliga förslag innebar, att två dubbelhus med två trerumslägenheter om 85 kvadratmeter i varje samt ett enkelhus med en lägenhet om fyra rum och kök om 90 kvadratmeter skulle uppföras. Genom att nu samtliga lägenheter inrymmas i ett radhus har man lyckats väsentligt nedbringa kostnaderna samtidigt som utrymmena ökas. För den del av kostnaderna, som icke avser vatten- och avloppsledningar, lär enligt vad som inhämtats från bostadsstyrelsen bostadslån kunna erhållas.

Drätselkammarens bostadsdelegation har för sin del tillstyrkt förslaget.

Med åberopande härav tillstyrker drätselkammaren stadsfullmäktige besluta

att bifalla styrelsens förslag samt

att uppdraga åt vederbörande förvaltningsmyndigheter att göra erforderliga framställningar om upptagande av lån samt i övrigt vidtaga alla åtgärder som erfordras för lånens utbekommande.

Nr 183. Förvärv av stadsägan nr 379.

Drätselkammaren har i skrivelse den 11 september 1952 anfört följande:

Ägarna av stadsägan nr 379 med adress Stadshagsvägen 40 ha erbjudit staden att förvärva fastigheten för ett pris av 22.000 kronor. Stadsägan innehåller en areal av 825 kvadratmeter och är enligt senaste taxering åsatt ett taxeringsvärde av 12.000 kronor, varav 7.000 kronor byggnadsvärde och 5.000 kronor markvärde. Å stadsägan finnes uppfört ett boningshus av trä med bottenvåning och vindsvåning, vardera våningen innehållande en lägenhet om ett rum och kök. Lägenheterna äro försedda med vedspisar, kamin i en lägenhet, golv av furu samt har i övrigt gammalmodig inredning. Vatten och avlopp saknas men brunn finnes på tomten. Torrklosetter finnas i uthusbyggnad. Bostadshuset är i mindre gott skick, varför upprustningsarbeten äro behövliga. Hyresinkomsterna av lägenheterna kunna beräknas till 800 kronor pr år.

Marken är behövlig för möjliggörande av erforderlig breddning av gata. Denna breddning har aktualiserats genom behovet att framdraga bussförbindelse till det nya bostadsområdet inom kvarteret Krumeluren.

Köpeskillingen bör bestridas av försäljningsmedelsfonden.

Med åberopande av vad sålunda anförts och då köpeskillingen kan anses godtagbar, får drätselkammaren tillstyrka stadsfullmäktige besluta

att bemyndiga drätselkammaren att för en köpeskilling av 20.000 kronor och på sedvanliga villkor i övrigt förvärva stadsägan nr 379 i Västerås ävensom vidtaga alla för förvärvets genomförande erforderliga åtgärder samt

att köpeskillingen skall täckas av försäljningsmedelsfonden.

Nr 184. Åtagande för staden att tillhandahålla lokaler till stifts- och landsbibliotek.

Drätselkammaren har i skrivelse den 11 september 1952 anfört följande:

Enligt Kungl. Ecklesiastikdepartementets skrivelse till Stadskontoret angående anslag för budgetåret 1952—1953 till bland annat bibliotek skall i Västerås från och med den 1 juli 1952 upprättas ett stifts- och landsbibliotek. Detta skall beträffande personal m. m. erhålla samma organisation som de nuvarande stifts- och landsbiblioteken i Skara och Linköping.

Landsbiblioteksorganisationen avser att på grundval av de större stifts- och läroverksbiblioteken skapa en biblioteksform, som skall utgöra en förbindelselänk mellan folkbiblioteken och de stora vetenskapliga biblioteken, bland annat genom att tjänstgöra som central för övriga inom länet belägna bibliotek. Enligt folkbibliotekssakkunnigas uttalande skall landsbiblioteket i Västerås bildas genom en sammanslagning av följande i staden befintliga bibliotek, nämligen stifts- och läroverksbiblioteket, det nuvarande stadsbiblioteket, Arosgårdens och Arbetarnas Bildningsförbunds bibliotek med flera samlingar. Staten fungerar såsom huvudman för verksamheten och bekostar avlöningen av en ordinarie bibliotekarie i lönegrad 29, en ordinarie expeditionsvakt i lönegrad 11, samt två amanuenser å extra stat, varjämte staten anvisar vissa anslag

för bokinköp. Staden skall å sin sida åtaga sig att tillhandahålla för ändamålet erforderliga och lämpliga bibliotekslokaler samt att bestrida — förutom kostnaderna för underhåll av nämnda lokaler ävensom inköp och underhåll av inventarier för desamma — jämväl utgifter för uppvärmning, belysning, städning och renhållning av lokalerna samt därmed jämförliga löpande utgifter och för behövlig arbetskraft utöver den av staten bekostade. Förutsättningen för landsbibliotekets inrättande är att staden gör nämnda åtaganden och länsstyrelsen har nu infordrat stadsfullmäktiges yttrande härom.

I en särskild skrivelse har beredningsutskottet föreslagit stadsfullmäktige att utse de ledamöter, vilka författningsenligt skola representera fullmäktige i den nya biblioteksstyrelsen.

Med åberopande härav tillstyrker drätselkammaren stadsfullmäktige besluta

att åtaga staden att tillhandahålla stifts- och landsbiblioteket erforderliga och lämpliga bibliotekslokaler samt att bestrida — förutom kostnaderna för underhåll av nämnda lokaler ävensom inköp och underhåll av inventarier för desamma — jämväl utgifter för uppvärmning, belysning, städning och renhållning av lokalerna samt därmed jämförliga löpande utgifter ävensom för behövlig arbetskraft utöver den av staten bekostade.

Nr 185. Utseende av stadens representanter i styrelsen för stifts- och landsbiblioteket.

Beredningsutskottet har i skrivelse den 10 september 1952 anfört följande:

Enligt Kungl. Maj:ts och Riksdagens beslut skall från och med den 1 juli 1952 i Västerås inrättas ett stifts- och landsbibliotek under förutsättning att stadsfullmäktige åtaga sig att tillhandahålla bibliotekslokaler och inventarier samt att bestrida underhållet av lokalerna och inventarierna samt utgifter för uppvärmning, belysning, städning och renhållning ävensom behövlig arbetskraft utöver den av staten bekostade. Drätselkammaren har i anledning härav i särskild skrivelse till stadsfullmäktige föreslagit fullmäktige att göra nämnda åtaganden.

Det närmaste överinseendet över stifts- och landsbiblioteket skall handhavas av en styrelse, tills vidare bestående av — förutom den blivande bibliotekarien — en ledamot utsedd av domkapitlet i Västerås, en ledamot utsedd av läroverkskollegiet vid Högre Allmänna Läroverket härstädes samt två ledamöter utsedda av stadsfullmäktige. Därest landstinget anslår medel till underhåll och vård av biblioteket, äger landstinget att för den tid, anslag till biblioteket av landstingsmedel utgår utse en ledamot av biblioteksstyrelsen.

Den sålunda utsedda styrelsen skall efter att hava konstituerat sig snarast möjligt och senast den 1 november 1952 ingiva förslag till instruktion för stifts- och landsbiblioteket och omedelbart efter det instruktion för biblioteket blivit av Kungl. Maj:t fastställd, kungöra bibliotekariebefattningen ledig samt från och med den 1 juli 1952 förordna lämplig person att uppehålla nämnda befattning och utse övrig erforderlig personal. Styrelsen äger för tiden intill dess instruktionen trätt i kraft inom sig utse ordförande.

Den nuvarande rent kommunala biblioteksstyrelsen har i avbidan å den nya styrelsens bildande tills vidare fungerat även efter den 1 juli.

När den nya styrelsen konstituerat sig, bör givetvis den nuvarande styrelsens funktion upphöra.

Med åberopande av vad sålunda framhållits får beredningsutskottet tillstyrka stadsfullmäktige besluta

att till ledamöter i styrelsen för stifts- och landsbiblioteket utse kontorschefen Einar Keijser och portvakten Erik Andersson samt

att från och med den tidpunkt, då den nya styrelsen konstituerat sig, befria ledamöterna och suppleanterna i den nuvarande biblioteksstyrelsen från deras uppdrag.

Nr 186. Fastställande av namn å vissa gator och parker inom Skiljeboområdet.

Gatunamnsberedningen har i skrivelse den 25 augusti 1952 anfört följande:

Stadsfullmäktige fastställde den 25 januari 1951 namn på gator inom Skiljeboområdet. Det av stadsfullmäktige den 24 april 1952 antagna förslaget till stadsplan för området medför vissa förändringar som gör några nya namnsättningar nödvändiga.

Från Ekevägen i båge ned mot Stockholmsvägen går för närvarande en gata som fått namnet Jonasborgsvägen. Denna gata finns ej med i stadsplaneförslaget. Gatunamnsberedningen föreslår att namnet *Jonasborgsvägen* i stället användes för den nya gata som enligt förslaget går från Ekevägen parallellt med Stockholmsvägen åt öster och därefter mot norr till Stigbergsgatan. Mellan Högby Skogsfjäll och Grytaborgsvägen har i stadsplanen upptagits en ny vägförbindelse. Gatunamnsberedningen föreslår att även denna vägsträcka får heta *Grytaborgsvägen* eftersom den bildar en sammanhängande led med Grytaborgsvägen. Tidigare förlängning åt söder av Grytaborgsvägen ned till Stockholmsvägen har i stadsplaneförslaget slopats. Söder om Stockholmsvägen har i stadsplaneförslaget upptagits en ny gata mellan Årbylundsgatan och Tallbackagatan. Gatunamnsberedningen föreslår här namnet *Ekspinnargatan*, på grund av att gatan ligger invid kvarteret Ekspinnaren. I detta sammanhang må nämnas, att kvarteren inom området fått namn efter vanliga svenska insekter. Mellan Tallbackagatan och Grenadjärgatan går en ny gata för vilken föreslås namnet *Fjärilgatan*. Namnet anknyter till närliggande kvarter som fått namn efter fjärilar.

Inom stadsplaneområdet förekommer två parker för vilka följande namn föreslås.

Skiljebotäppan för den triangelformade parken norr om Stockholmsvägen, mellan Barrskogsvägen, Husargatan och Bergsvägen.

Skiljeboskogen söder om Stockholmsvägen i områdets sydöstra hörn.

På grund av vad nu anförts får gatunamnsberedningen hemställa att stadsfullmäktige ville besluta

att fastställa de föreslagna gatu- och parknamnen.

Beredningsutskottet har i yttrande den 10 september 1952 anfört följande:

I gatunamnsberedningens förslag betecknades de nya trafiklederna inom området än såsom vägar, än såsom gator. Samma förhållande gäller även beträffande de namn, som tidigare antagits å området liksom på en del andra håll i staden. Beredningsutskottet har tidigare påpekat, att man i detta avseende borde gå fram efter mera konsekventa linjer och anser sig även nu böra göra motsvarande påpekande. Om möjligt borde man enligt utskottets uppfattning sträva efter konsekvens åtminstone beträffande varje särskilt bebyggelseområde. Utskottet har emellertid icke velat motsätta sig gatunamnsberedningens förslag i vad gäller de angivna gatorna och vägarna.

Beträffande de av gatunamnsberedningen föreslagna parknamnen hyser utskottet en annan mening än gatunamnsberedningen. Utskottet finner icke de föreslagna namnen Skiljebotäppan och Skiljeboskogen vara lämpliga utan ifrågasätter om icke dessa parkområden borde ha erhållit namn, vari ordet "park" ingår, och om icke parkområdena borde ha givits namn efter närliggande gator. Utskottet vill därför föreslå att frågan om namnsättningen å parkområdena återremitteras till gatunamnsberedningen för förnyat övervägande.

Med åberopande av vad sålunda framhållits får beredningsutskottet tillstyrka stadsfullmäktige besluta

att fastställa de av gatunamnsberedningen föreslagna namnen å gator och vägar inom området samt

att till gatunamnsberedningen återremittera frågan angående namnsättningen å parkområdena.

Nr 187. Fastställande av namn å vissa gator inom Framnäsområdet.

Gatunamnsberedningen har i skrivelse den 25 augusti 1952 anfört följande:

Stadsfullmäktige fastställde den 30 juni 1949 namn å vägar inom Framnäsområdet. Sedan stadsfullmäktige den 24 april 1952 antagit ett förslag till stadsplan för området, ha vissa nya namnsättningar blivit aktuella.

I anslutning till bifogade karta får gatunamnsberedningen föreslå följande gatunamn.

Håltegelvägen mellan Murtegelvägen och Framnäsvägen. Denna nya gata ligger invid kvarteret Hålteglet.

Från Tegelslagarvägen i norra delen av området har i stadsplaneförslaget upptagits en nya gata åt söder till Framnäsvägen. Då denna gata kan anses utgöra en direkt förlängning av Tegelslagarvägen får beredningen föreslå namnet *Tegelslagarvägen* även på den nya vägsträckan.

För en i stadsplaneförslaget upptagen ny väg mellan Tegelbruksvägen och Murtegelvägen föreslås namnet *Tegelbruksvägen,* eftersom vägen utgör en direkt fortsättning på den tidigare vägen med samma namn.

På grund av vad sålunda anförts får gatunamnsberedningen hemställa att stadsfullmäktige ville besluta

att antaga de föreslagna gatunamnen.

Beredningsutskottet har i yttrande den 10 september 1952 anfört följande:

Utskottet har fäst sig vid att de gatunamn, som tidigare antagits och som nu föreslås, i flera fall äro av så likartad beskaffenhet att förväxling lätt kan ske. Utskottet har tidigare i yttranden framhållit, att om möjligt dylik namnlikhet borde undvikas. Utskottet vill utan att motsätta sig gatunamnsberedningens nu framlagda förslag ännu en gång understryka vad utskottet tidigare framhållit.

Med åberopande av vad sålunda anförts får beredningsutskottet tillstyrka stadsfullmäktige besluta

att bifalla gatunamnsberedningens förslag i ärendet.

Nr 188. Val av kommunal förtroendeman.

Beredningsutskottet har i skrivelse den 10 september 1952 anfört följande:

Sedan metallarbetaren Henry Örjefors, vilken av stadsfullmäktige utsetts till suppleant i fattigvårdsstyrelsen, avlidit, får beredningsutskottet tillstyrka stadsfullmäktige besluta

att till ny suppleant i fattigvårdsstyrelsen efter den avlidne utse metallarbetaren Arne Skogh för tiden intill 1955 års utgång.

Nr 189. Val av kommunala förtroendemän.

Beredningsutskottet har i skrivelse den 10 september 1952 anfört följande:

Vid sammanträde den 28 augusti 1952 ha stadsfullmäktige anmodat beredningsutskottet att till fullmäktige inkomma med förslag angående de förtroendemannaval, som föranleddes av fullmäktigeledamoten Fritz Järneväs' avsägelse från de kommunala uppdrag, vilka av honom innehades på grund av stadsfullmäktiges val.

I anledning härav får beredningsutskottet tillstyrka stadsfullmäktige besluta

att till suppleant efter herr Järvenäs i drätselkammaren utse mätningsmannen Klas Nyberg för tiden intill 1955 års utgång samt till suppleant efter herr Järvenäs i trafiknämnden utse typografen Rune Göthlin för tiden intill 1954 års utgång.

Nr 190. Fråga om ändring av befattning som första kartriterska å stadsingenjörskontoret till en kontoristtjänst.

Byggnadsnämnden har i skrivelse den 30 juni 1952 anfört följande:

För fastighetsregistreringen har stadsingenjören-registerföraren såsom biträde första kartriterskan, till vars åligganden därjämte hör att utföra kvalificerad kartritning för tomtindelningar, olika mätningsförrättningar, adresskartor m. m.

På grund av stadens snabba utveckling har en ansvällning av registreringsuppgifterna skett, som medfört att första kartriterskan mer och mer bundits vid dessa uppgifter. Sedan ett antal år har hon sålunda praktiskt taget helt och hållet avkopplats från kartritning för att huvudsakligen ägna sig åt omförmälda registrering. En återgång till tidigare arbetsförhållanden kan numera anses utesluten för oöverskådlig tid framåt.

Fastighetsregistreringen, som står under Kungl. Lantmäteristyrelsens överinseende, omfattar anteckningar och redovisningar i fastighetsregistret och å registerkartan enligt en mångfald bestämmelser om stadsplaner, tomtindelningar och olika förrättningar samt namn på kvarter, gator, allmänna platser m. m. De flesta av dessa åtgärder har rättsverkan. Registreringar om fastighetsbildning och andra förrättningar skall på föreskrivna tider tillställas pastorsämbetet, kronokamreraren och inskrivningsdomaren. Dessa uppgifter ligger till grund för bl. a. lagfarter och inteckningar. Med ledning av fastighetsregistret och registerkartan redovisas fastigheter, samfälld mark, gator och allmänna platser med resp. beteckningar på grundkarta för stadsplan m. m.

Registreringsarbetet förutsätter lång erfarenhet och utomordentlig noggrannhet.

Tidigare har första kartriterskan utfört alla registreringsåtgärder under ledning och kontroll av stadsingenjören-registerföraren. Med det för stadsingenjören ökade arbetet har det ej varit möjligt för honom att i detalj kunna övervaka biträdets arbete, med den påföljd att biträdet i allt större utsträckning fått arbeta självständigt. Detta har nödvändiggjort, att första kartriterskan allt mer måst förskaffa sig kännedom om gällande författningar.

Denna förändring i första kartriterskans arbetsuppgifter och den noggrannhet och kvalificerade kompetens fastighetsregistrering förutsätter, motiverar omändring av befattningen och justering av löneplaceringen.

Befattningen såsom första kartriterska är placerad i lönegrad 11. Efter den ändring, som skett i fråga om befattningshavarens arbetsuppgifter, är det uteslutet att med sådan löneplacering kunna påräkna person med den speciella kompetens varom här är fråga. Härvid förtjänar framhållas, att under de senaste åren endast ett ringa antal och genomgående dåligt meriterade sökande anmält sig till kartritersketjänster. Ingen har kunnat uppvisa nämnvärd praktik och allra minst sysslat med fastighetsregistrering.

Byggnadsnämnden anser, att befattningen såsom första kartriterska med de ändrade arbetsuppgifterna i fråga om arbetets art och omfattning är i lönehänseende fullt jämförligt med kontoristtjänst, som är placerad i lönegrad 13.

Begynnelse- och slutlön är i lönegrad 11 664 och 743 kronor samt i lönegrad 13 717 och 804 kronor i månaden.

På grund härav hemställer byggnadsnämnden att stadsfullmäktige ville besluta

> *att* befattningen såsom första kartriterska på stadsingenjörskontoret från den 1 januari 1953 omändras till befattning såsom kontorist med placering i lönegrad 13.

Löne- och avtalsnämnden har i yttrande den 8 september 1952 anfört följande:

Löne- och avtalsnämnden är helt ense med byggnadsnämnden om att med befatt-

ningen äro förenade arbetsuppgifter av kvalificerad art. Befattningen är emellertid för närvarande placerad i lönegrad 11, vilket motsvarar kanslibiträdestjänst. Enligt löne- och avtalsnämndens uppfattning är nuvarande likställighet med kanslibiträdestjänst tillräcklig för att ge befattningshavaren kompensation för det med tjänsten förenade ansvarsfulla och kvalificerade arbetet. Befattningen kan icke anses vara för lågt placerad med nuvarande lönesättning. Löne- och avtalsnämnden finner sålunda skäl icke föreligga för uppflyttning av befattningen.

På grund härav tillstyrker löne- och avtalsnämnden stadsfullmäktige besluta

att avslå byggnadsnämndens framställning.

Drätselkammaren har i häröver den 11 september 1952 avgivet utlåtande med åberopande av vad löne- och avtalsnämnden anfört tillstyrkt stadsfullmäktige besluta

att bifalla löne- och avtalsnämndens förslag.

Nr 191. Inrättande av en befattning såsom brandmästare, tillika brandtelegrafföreståndare.

Brandstyrelsen har i skrivelse den 10 juni 1952 anfört följande:

Brandförmannen Rune Thorgren, som i tiden anställts enligt kontrakt med en månads uppsägningstid, har för övergång till tjänst i annan stad entledigats från sin befattning såsom brandförman och brandtelegrafföreståndare från den 1 juli 1952.

Sedan brandstyrelsen efter erhållen kännedom om Thorgrens förestående avskedsansökan under hand den 15 maj 1952 erhållit medgivande att återbesätta befattningen, har denna i behörig ordning kungjorts till ansökan ledig.

Inom utsatt tid ha till befattningen anmält sig tre sökande, av vilka endast en innehar kompetens att föreståbrandtelegraf. Denne sökande har emellertid uppställt som villkor, att befattningen likställes med brandmästartjänst och placeras lägst i lönegrad 18, att honom tillerkännes rätt att räkna sig till godo tjänstgöring i annan kommun för löneklassuppflyttning och att staden åtager sig att erlägga den ersättning om cirka 1.500 kronor han enligt gällande tjänstgöringsreglemente är skyldig att vid för tidig avgång från sin nuvarande befattning utgiva för kostnaderna för genomgång av kurs i Statens Brandskola.

Med hänsyn till föreliggande omständigheter och vikten av att tillförsäkra brandtelegrafen kompetent föreståndare ser brandstyrelsen sökandens krav böra i görligaste mån bifallas. Då omändring av ifrågavarande brandförmanstjänst till annan befattning komme att medföra en minskning av antalet brandförmän till fem eller mindre än gällande brandordning föreskriver, synes frågan ej kunna lösas på annat sätt än att en ny befattning såsom brandmästare, tillika brandtelegrafföreståndare med placering i samma lönegrad som brandmästartjänst eller i lönegrad 18 inrättas från den 1 juli 1952.

Brandmästarbefattning, kombinerad med tjänst som brandtelegrafföreståndare, förekommer bl. a. i Norrköping, Örebro och Gävle.

Begynnelse- och slutlön med gällande lönetillägg utgör i lönegrad 18 869 och 1.010 kronor i månaden.

Till täckande av lönekostnaderna fordras ett anslag å högst 6.000 kronor för innevarande år.

På grund härav hemställer brandstyrelsen, att stadsfullmäktige ville besluta

att inrätta en befattning såsom brandmästare, tillika brandtelegrafföreståndare med placering i lönegrad 18 från den 1 juli 1952, och

att bevilja dels ett anslag å 6.000 kronor till täckande av lönekostnaderna, dels ett å 1.500 kronor för ovan angivna ersättning.

Löne- och avtalsnämnden har i yttrande den 18 juni 1952 anfört följande:

Ehuru en ny brandmästaretjänst i och för sig icke synes erforderlig, får löne- och avtalsnämnden med hänsyn till att brandstyrelsen uppger sig icke kunna på annat sätt anskaffa kompetent person för skötande av brandtelegrafen tillstyrka att en ny brandmästaretjänst inrättas på sätt brandstyrelsen föreslagit. Löne- och avtalsnämnden vill emellertid i detta sammanhang icke underlåta att påpeka, att brandstyrelsen borde för framtiden säkerställa rekryteringen av personal som är kompetent för handhavande av brandtelegrafen genom att inom brandkåren låta lära upp ett lämpligt antal personer i brandtelegraftjänst. Den uppkomna situationen synes nämligen bero på den omständigheten att man saknar kompetent personal inom kårens egna led, sedan den befattningshavare, vilken hittills haft hand om uppgifterna, sagt upp sin anställning för tillträde av befattning på annan ort.

Brandstyrelsens framställning om ett anslag å 1.500 kronor för ersättning till viss sökande till befattningen för dennes kostnader för genomgång av statens brandskola kan löne- och avtalsnämnden av principiella skäl icke tillstyrka. Sökanden har nämligen i sin tjänst hos annan stad med bibehållen lön från staden genomgått statens brandskolas brandmästarekurs och därvid förpliktat sig att till staden återgälda viss del av kostnaderna om han inom viss tid lämnar sin anställning hos staden. Det synes löne- och avtalsnämnden icke riktigt, att på sätt brandstyrelsen gjort tillmötesgå en sökandes anspråk. Staden bör icke åtaga sig att erlägga sökandens tidigare utbildningskostnader för tjänsten. Ett sådant förfarande skulle medföra oöverskådliga konsekvenser.

På grund av vad sålunda anförts tillstyrker löne- och avtalsnämnden stadsfullmäktige besluta

att bifalla brandstyrelsens framställning utom i den del framställningen avser ett anslag å 1.500 kronor för ersättning för utbildningskostnader.

Drätselkammaren har i häröver den 11 september 1952 avgivet utlåtande anfört följande:

Kammaren har vid sammanträde den 12 juni 1952 beslutat överlämna ärendet till löne- och avtalsnämnden och därvid förklara, att drätselkammaren icke vore villig medverka till inrättande av en ny brandmästarebefattning på sätt styrelsen föreslagit. Enligt vad drätselkammaren under hand inhämtat var brandstyrelsens avsikt icke

att, sedan den föreslagna nya brandmästarebefattningen inrättats, indraga den förutvarande brandförmansbefattningen, vilken innehafts av Thorgren, detta enär härigenom brandordningens krav på en viss minimumstyrka kommer att eftersättas. Kammaren har i skrivelse till brandstyrelsen den 14 augusti 1952 ifrågasatt huruvida icke brandordningen kunde ändras så att en brandförmanstjänst indroges, därest den föreslagna tjänsten som brandmästare, tillika brandtelegrafföreståndare skulle inrättas. Om en nyanställd brandmästare finge övertaga de arbetsuppgifter, som tidigare innehafts av Thorgren, syntes det nämligen drätselkammaren icke nödvändigt att bibehålla den nu vakanta brandförmanstjänsten. Vidare ifrågasatte drätselkammaren huruvida i sådant fall icke en eventuell ny tjänst såsom brandmästare borde på nytt utannonseras till ansökan ledig, eftersom tidigare annonsering gällt en brandförmanstjänst.

Brandchefen meddelade i tjänsteskrivelse den 2 september 1952 länsstyrelsen att "brandstyrelsen sett sig nödsakad att omändra befattningen till brandmästaretjänst", varigenom antalet brandförmän minskades från sex till fem. Då för den händelse den nya brandmästaretjänsten inrättades, sammanlagda antalet befäl dock blev oförändrat, hemställde brandchefen i skrivelsen om dispens med tillsättandet av nämnda brandförmanstjänst till den 1 januari 1955.

Länsstyrelsen förklarade i skrivelse den 2 september 1952, att länsstyrelsen icke hade något att erinra mot att det i brandordningen föreskrivna antalet brandförmän *tillfälligt* minskades med en, under förutsättning att antalet brandmästare ökades med en.

Med anledning av länsstyrelsens sistnämnda skrivelse har brandstyrelsen i skrivelse den 2 september 1952 framhållit, att länsstyrelsens godkännande av sådan ändring i brandordningen, att den efter Thorgren ledigblivna befattningen indroges, icke vore att påräkna. Brandstyrelsen funne det däremot möjligt att med begagnande av länsstyrelsens medgivande tillfälligt inskränka antalet brandförmän från sex till fem och låta med återbesättandet av den vakanta brandförmansbefattningen anstå, dock ej längre tid än högst två år.

Brandstyrelsen meddelade vidare i samma skrivelse, att den föreslagna tjänsten såsom brandmästare, tillika brandtelegrafföreståndare, under förutsättning av stadsfullmäktiges bifall till dess inrättande kungjorts till ansökan ledig.

Då möjlighet sålunda icke föreligger att indraga brandförmanstjänsten efter Thorgren men å andra sidan skäl icke föreligga, allra minst under nuvarande budgetära förhållanden, att inrätta ytterligare en befälsbefattning vid brandkåren, föreslår drätselkammaren, att den efter Thorgren ledigblivna befattningen omändras till en befattning såsom brandförman, tillika brandtelegrafföreståndare, med placering i lönegrad 18. Enligt vad drätselkammaren förvissat sig om hos länsstyrelsen kräver en dylik anordning icke någon ändring av brandordningen och hinder möter ej heller från länsstyrelsens sida mot detta förslag. Ehuru kammaren är medveten om att vissa principiella erinringar kunna göras även mot kammarens förslag, har kammaren dock velat på detta sätt tillmötesgå brandstyrelsen med hänsyn till styrelsens uppgift att kompetent kraft för skötande av brandtelegrafen icke stode att erhålla för den lön som utgår för brandförmanstjänsten. Kammaren kan likväl icke undgå att påpeka, att brandstyrelsen kunnat undvika den situation, vari styrelsen nu kommit, genom att i god tid sörja för upplärande av någon befattningshavare inom kåren till brandtelegrafföreståndare. Man kan ej heller låta bli att ställa sig frågan huru man tidi-

gare inom brandkåren förfarit vid sådana tillfällen, då den förre befattningshavaren på grund av semester eller annan ledighet varit förhindrad att sköta brandtelegrafen.

Vid bifall till drätselkammarens förslag kommer brandstyrelsen under sista halvåret 1952 få vidkännas en merutgift svarande mot skillnaden mellan lönen i lönegrad 18 och i lönegrad 16, där övriga brandförmän äro placerade. Någon särskild medelanvisning torde icke vara påkallad härför utan bör brandstyrelsen bemyndigas vid behov överskrida befintliga löneanslag.

För den händelse den i brandstyrelsens skrivelse omförmälde sökanden till den föreslagna brandmästaretjänsten skulle anmäla sig som sökande till den av kammaren nu förordade tjänsten såsom brandförman, tillika brandtelegrafföreståndare, anser drätselkammaren i likhet med löne- och avtalsnämnden att någon ersättning för utbildningskostnader å annan ort icke bör ifrågakomma.

Med åberopande härav tillstyrker drätselkammaren stadsfullmäktige besluta

att från och med den 1 oktober 1952 omändra den efter Thorgren ledigblivna brandförmanstjänsten till en befattning såsom brandförman tillika brandtelegrafföreståndare med placering i lönegrad 18.

Västerås 1952. Vestmanlands Läns Tidnings AB tryckeri.

Nr 192. Anslag för muddringsarbeten i Mälaren vid Lövudden.

Drätselkammaren har i skrivelse den 2 oktober 1952 anfört följande.

Inom drätselkammaren har tidigare diskuterats frågan om anläggande av dels en sjöplansslip vid Johannisberg intill Lövudden, dels en reservplats för småbåtar. I samband härmed har undersökts möjligheten att utföra erforderliga muddringsarbeten i Mälaren vid Lövudden för tillgodoseendet av angivna ändamål. Förslaget förföll denna gång, enär mudderverk icke fanns tillgängligt och arbetet var för litet för att enbart därför förhyra ett mudderverk. För närvarande finnes ett mudderverk i arbete i hamnen och tillfälle erbjudes nu att för en ringa kostnad få arbetena utförda. Något aktuellt behov torde icke föreligga av de angivna anordningarna men då nu tillfälle finnes, skulle det vara av värde för framtiden att ha muddringen utförd, särskilt som arbetet med muddringen kan utföras för endast 4.000 kronor.

Med anledning av vad sålunda anförts får drätselkammaren tillstyrka stadsfullmäktige besluta

att för utförande av angivna muddringsarbeten i Mälaren invid Lövudden anvisa ett anslag å 4.000 kronor samt

att härav föranledd utgift skall bestridas av i årets stat upptaget reservationsanslag till stadsfullmäktiges förfogande för oförutsedda utgifter.

Nr 193. Anslag för konstnärlig utsmyckning av läroverkets nybyggnad.

Läroverkets byggnadskommitté har i skrivelse den 23 september 1952 anfört följande:

Läroverkets hallskola, som från början av innevarande hösttermin i viss utsträckning tagits i bruk, beräknas vara fullt färdig vid årsskiftet 1952—53, bortsett från den konstnärliga utsmyckning som kan anses påkallad.

I sistnämnda avseende har byggnadskommittén kommit till uppfattningen, att hallskolans disposition som samlingslokal icke blott för läroverkets egna elever och lärare utan även för en stor allmänhet vid konserter och andra sammankomster jämte dess centrala läge i staden — och stadens kulturcentrum — motiverar en så rik och värdefull konstnärlig utsmyckning, som omständigheterna kunna medgiva.

Det torde vara varken möjligt eller lämpligt att göra denna utsmyckning fullständig och slutgiltig med en gång, men kommittén har ansett att sådana konstnärliga arrangemang, som mera påtagligt ingå i den arkitektoniska utformningen av byggnaden eller som rent praktiskt ingripa i byggnadsarbetets slutskede böra utföras snarast möjligt.

För att få en utgångspunkt och några riktlinjer för den konstnärliga utsmyckning-

gen av byggnaden har kommittén i samråd med byggnadens arkitekt inventerat de möjligheter som erbjuda sig och även med kulturnämnden diskuterat ett preliminärt program.

Kommittén har icke möjlighet att på nuvarande stadium framlägga något definitivt utsmyckningsprogram eller några specificerade kostnadsuppgifter utan har för avsikt att så fort medel kan ställas till förfogande låta utarbeta konkreta förslag från fall till fall. Vilken arbetsmetod — uppdrag eller tävling — som därvid skall tillämpas får bli en lämplighetsfråga i vart särskilt fall. För att realisera de mest önskvärda av inventeringsuppslagen har kommittén beräknat att en summa av c:a 150.000 kronor skulle erfordras.

Angivna summa utgör c:a 4 % av det för byggnadens uppförande anslagna beloppet.

Det må i detta sammanhang erinras om att för motsvarande ändamål anslog stadsfullmäktige den 30/6 1949 50.000 kronor för Gideonsbergsskolan. Härför erhöll skolan friskulpturen "Flicka lyssnar till fågeln", stafflikonst för klassrum, läraravdelningar och korridorer samt en dekorativ målning i det mindre trapphuset (sistnämnda är ännu icke utförd men en tävling därom pågår).

På anförda skäl hemställer kommittén

att stadsfullmäktige måtte bevilja anslag å 150.000 kronor för konstnärlig utsmyckning av läroverkets nybyggnad att utgå ur kulturfonden samt

att åt byggnadskommittén uppdrages att i samråd med kulturnämnden låta utreda och utföra sådan utsmyckning.

Kulturnämnden har i häröver den 29 september 1952 avgivet yttrande anfört följande:

Tillsammans med läroverkets byggnadskommitté har kulturnämnden vid besök i den nya läroverksbyggnaden tagit del av olika förslag till utsmyckning samt diskuterat sättet för dess utförande. Nämnden har därvid i likhet med byggnadskommittén kommit till den uppfattningen, att byggnadens blivande användning som samlingslokal icke blott för läroverket utan även för en stor allmänhet jämte dess centrala läge i staden motiverar en rik och värdefull konstnärlig utsmyckning. Nämnden delar jämväl byggnadskommitténs uppfattning att det icke är möjligt eller lämpligt att redan nu framlägga ett definitivt förslag till den konstnärliga utsmyckningen utan är förvissad om att mycket skulle kunna vinnas om stadsfullmäktige hade förtroende att åt nämnden och byggnadskommittén överlåta att i samråd fatta erforderliga beslut inom ramen för anvisat anslag. För den händelse oenighet mellan de båda institutionerna skulle uppstå förefinnes alltid möjligheten att tillkalla särskild sakkunnig. För det av byggnadskommittén begärda anslaget å 150.000 kronor torde såvitt nu kan bedömas en god och fullvärdig konstnärlig utsmyckning kunna erhållas. Nämnden har intet att erinra emot att ett anslag med detta belopp lämnas ur kulturfondens disponibla avkastning.

Under hänvisning härtill hemställer nämnden, att stadsfullmäktige ville besluta

att bifalla byggnadskommitténs framställning.

Drätselkammaren har genom utlåtande den 2 oktober 1952 anfört följande:

Drätselkammaren ansluter sig till det framlagda förslaget. Emellertid vill kammaren särskilt understryka vad som även berörts av kulturnämnden nämligen att besluten om konstnärlig utsmyckning på olika sätt av läroverkets nybyggnad skola hållas inom ramen för det begärda anslaget å 150.000 kronor.

Med påpekande härav tillstyrker kammaren stadsfullmäktige besluta

att bifalla kulturnämndens förslag.

Nr 194. Tilläggsanslag för nyanskaffning och reparation av instrument till läroverkets blåsorkester.

Drätselkammaren har i skrivelse den 2 oktober 1952 anfört följande.

Enligt vad rektor för högre allmänna läroverket meddelar är instrumentuppsättningen för läroverkets blåsorkester i behov av komplettering. Sålunda måste anskaffas en bastrumma och en konserttrumma, varjämte en del äldre musikinstrument böra repareras och justeras. Kostnaderna härför uppgå till 1.500 kronor.

Då läroverket saknar medel för ändamålet, har rektor hemställt att staden ville ställa ett anslag å nämnda belopp till förfogande.

Drätselkammaren tillstyrker i anledning härav stadsfullmäktige besluta

att bevilja ett tilläggsanslag å 1.500 kronor för ifrågavarande ändamål samt

att härav föranledd utgift skall bestridas av i årets stat upptaget reservationsanslag till stadsfullmäktiges förfogande för oförutsedda utgifter.

Nr 195. Tilläggsanslag under 1952 för sakkunnigt biträde vid polisutredningar.

Drätselkammaren har i skrivelse den 2 oktober 1952 anfört följande:

I årets stat finnes under konto 2 B 3—126 upptaget ett anslag å 1.500 kronor för sakkunnigt biträde vid polisutredningar. Anslaget avser företrädesvis att täcka kostnaderna för särskild expertis, som kan behöva anlitas i större utredningar om förmögenhetsbrott. En vidlyftigare utredning har företagits i ett mål angående gäldenärsbrott och har kostnaden härför uppgått till 3.000 kronor. Det i staten upptagna beloppet åtgår i sin helhet för täckande av denna kostnad och härutöver erfordras sålunda ett särskilt tilläggsanslag å 1.500 kronor. Stadsfiskalen har hemställt om sistnämnda anslag.

Med åberopande härav tillstyrker drätselkammaren stadsfullmäktige besluta

att bevilja ett tilläggsanslag avseende år 1952 för sakkunnigt biträde vid polisutredningar samt

att härav föranledd utgift skall bestridas av i årets stat upptaget reservationsanslag till stadsfullmäktiges förfogande för oförutsedda utgifter.

Nr 196. Fråga om anslag till stipendier åt lärare för universitetsstudier samt för vidare utbildning i engelska.

Folkskolestyrelsen har i skrivelse den 12 augusti 1952 anfört följande.

Kungl. Maj:t har bifallit framställningen om inrättande av högstadier, inbyggda i folkskolan. Det är i hög grad angeläget, att, då högstadier läsåret 1954/55 inrättas vid Västerås folkskolor, det finns lärare, som äro väl kvalificerade att undervisa i detta. Då bristen på lärare med akademisk examen är synnerligen stor och sannolikt försvåras under de närmaste åren, litar folkskolstyrelsen på att inom distriktet anställda lärare skall skaffa sig sådana akademiska meriter, vilka göra dem kompetenta att undervisa i realskola. Riksdagen har för sin del beslutat bevilja lärare, som vill förskaffa sig dylik meritering, den förmånen att lön under viss tid vid tjänstledighet för studier får bibehållas med avstående av B-avdrag. Folkskolstyrelsen anser det nödvändigt, att även kommunen lämnar bidrag i syfte att bland de egna lärarna stimulera intresset till sådana akademiska studier, vilka kunna komma distriktets eget högstadium till godo. Folkskolstyrelsens ekonominämnd har i protokoll § 158 i ärendet uttalat följande: "Frågan om eventuell studiehjälp till folkskollärare vid distriktets folkskolor, vilka önska meritera sig för tjänstgöring på folkskolans högstadier upptogs till behandling.

Undervisningsnämnden hade på sammanträde den 6/6 1952 beslutat i princip förorda att stipendier tilldelas lärare, som vilja bedriva studier vid universitetet eller liknande.

Folkskolinspektören redogjorde för de beslut som av årets riksdag fattats i detta avseende. Ekonominämnden beslöt efter ingående diskussion förelägga folkskolstyrelsen följande förslag:

1) Stipendium bör beviljas lärare, som önskar antingen vid universitetet eller högskola tentera för betyg i akademisk examen i sådant ämne, som har betydelse för lärartjänstgöring på folkskolans högstadium,

eller deltaga i sådana statliga fortbildningskurser, som avses bliva anordnade för folkskollärare i naturvetenskapliga ämnen, enl. nämnda riksdagsbeslut,

eller i England, Tyskland *eller* undantagsvis Frankrike bedriva fortsatta språkstudier.

2) Stipendium bör maximeras till högst 1.000 kr. för ett läsår.

3) Därest stipendiat avflyttar från Västerås, innan 5 år förflutit från stipendiets mottagande skall han (hon) vara skyldig återbetala åtnjutet stipendium enligt följande plan:

Vid avflyttning under 1:a året återbetalas 5/5 av stip.
„ „ „ 2:a „ „ 4/5 „ „
„ „ „ 3:e „ „ 3/5 „ „
„ „ „ 4:e „ „ 2/5 „ „
„ „ „ 5:e „ „ 1/5 „ „

4) För år 1953 begäres av stadsfullmäktige ett anslag å 10.000 kronor för ändamålet att uppföras i 1953 års utgifts- och inkomststat.

5) Anslaget för 1952 enligt litt. 15 A 2. 104,2 benämnt "Bidrag till lärares utbildning i engelska" bör utgå ur staten och inrymmas i ovannämnda nya anslagspost.

6) Det bör ankomma på folkskolstyrelsen att vid behandling av inkommande stipendieansökningar pröva såväl angelägenhetsgraden ur skolans synpunkt som stipendiebeloppets storlek inom given maximigräns."

I anledning härav hemställer styrelsen

att stadsfullmäktige behagade bevilja ett anslag (Fah) å 10.000 kronor till stipendier åt lärare för universitetsstudier samt för vidareutbildning i engelska språket.

Drätselkammaren har i häröver den 2 oktober 1952 avgivet yttrande anfört följande.

Avsikten är att anslaget skulle ersätta ett i tidigare års stater upptaget anslag å 3.000 kronor för lärares utbildning i engelska. Något hinder föreligger numera icke i formellt avseende när det gäller stipendier av ifrågavarande art. Drätselkammaren har emellertid icke ansett skäl föreligga att tillstyrka anslaget för närvarande och detta av följande skäl. Kammaren har undersökt hur man i andra städer förfarit i detta hänseende och därvid har visat sig att anslag förekomma i ett fåtal städer men att man hittills visat stor försiktighet vid avpassande av anslagens storlek. Möjligheter finnas numera att för de ändamål skolstyrelsen avser i viss utsträckning erhålla statliga stipendier. Därjämte ha även vidtagits vissa andra åtgärder från statligt håll för att avhjälpa lärarbristen vid de högre skolorna. Under sådana förhållanden har kammaren ansett att man bör närmare avvakta utvecklingen på detta område och undersöka i vad mån behovet icke kan tillgodoses genom de statliga bidragen.

Drätselkammaren avstyrker därför bifall till framställningen för närvarande men har icke något att erinra mot att hittillsvarande anslag å 3.000 kronor upptages i 1953 års statförslag med den gamla rubriceringen Bidrag till lärares utbildning i engelska.

Under hänvisning härtill tillstyrker kammaren stadsfullmäktige besluta

att i 1953 års stat skall upptagas ett anslag å 3.000 kronor såsom bidrag till lärares utbildning i engelska samt

att i övrigt för närvarande avslå skolstyrelsens framställning.

Nr 197. Omändring av en befattning på extra stat såsom hemsyster på socialvårdsbyrån till ordinarie befattning.

Socialvårdsdelegationen har i skrivelse den 5 augusti 1952 anfört följande.

Vid sitt sammanträde den 28 mars 1946, § 92, beslöto stadsfullmäktige efter framställning från fattigvårdsstyrelsen att låta inrätta en befattning på extra stat som hemvårdarinna, vilken bland styrelsens klientel skulle bedriva hjälpande och konsulterande verksamhet, då det gällde hemmens skötsel och sanering. Befattningen kallas numera hemsyster och sorterar under socialvårdsdelegationen, varigenom möjlighet vunnits att jämväl tillgodose barnavårdsnämndens och nykterhetsnämndens klientel.

Hemsysterns arbete har varit synnerligen betydelsefullt, framför allt då det gällt att restaurera och rycka upp förfallna hem. Behovet av befattningen förefaller att bliva permanent.

Med stöd härav hemställer delegationen, att stadsfullmäktige ville besluta

att omvandla nuvarande extra befattningen som hemsyster på socialvårdsbyråns stat till ordinarie befattning från och med den 1 januari 1953 med lön efter lönegrad 8, samt

att bemyndiga socialvårdsdelegationen att besätta befattningen med ordinarie innehavare.

Löne- och avtalsnämnden har genom utlåtande den 20 augusti 1952 anfört följande.

Befattningshavaren har hittills i avlöningshänseende varit jämställd med hemvårdarinnorna. Då såväl arbetsuppgifter som utbildning i stort sett äro desamma som för hemvårdarinnorna, finner löne- och avtalsnämnden det lämpligast, att befattningen om den nu överföres på ordinarie stat, vilket tillstyrkes, placeras i lönegrad 7, där hemvårdarinnor enligt en riksomfattande central överenskommelse äro placerade. Vidare bör befattningen benämnas hemvårdarinna. För denna tjänst utgår icke statsbidrag såsom fallet är då det gäller de under hemhjälpsnämnden lydande hemvårdarinnorna. Löne- och avtalsnämnden anser emellertid, att de förmåner av olika slag som i statsbidragsförfattningen äro tillerkända hemvårdarinnor, bl. a. billig bostad, skola utgå även för hemvårdarinnan vid socialvårdsbyrån.

På grund av vad sålunda anförts får löne- och avtalsnämnden tillstyrka att stadsfullmäktige ville besluta

att från och med den 1 januari 1953 ändra en extra befattning såsom hemsyster å socialvårdsbyrån till en ordinarie befattning såsom hemvårdarinna i lönegrad 7 samt

att bemyndiga socialvårdsdelegationen att tillsätta befattningen med ordinarie innehavare.

Drätselkammaren har i häröver den 2 oktober 1952 avgivet yttrande tillstyrkt stadsfullmäktige besluta

att bifalla löne- och avtalsnämndens förslag.

Nr 198. Avförande av en befattning som ordinarie skrivbiträde å folkskolans expedition från ordinarie stat.

Folkskolestyrelsen har i skrivelse den 14 september 1952 anfört följande:

Folkskolstyrelsen får med anledning av drätselkammarens skrivelse den 30/10 1951 och löne- och avtalsnämndens den 21/6 1952, anhålla att den av stadsfullmäktige den 30/8 1951 beslutade ordinarie skrivbiträdesbefattningen på folkskolans expedition må avföras från ordinarie stat.

Drätselkammaren har i häröver den 2 oktober 1952 avgivet utlåtande anfört följande:

Enligt vad kammaren inhämtat har befattningen i fråga aldrig blivit tillsatt med ordinarie befattningshavare. Efter den princip, som tidigare diskuterats med löne- och avtalsnämnden, böra befattningarna såsom skrivbiträden efterhand, som de bliva vakanta, överföras till extra stat. Anledning härtill är bl. a. den rörlighet, som föreligger ifråga om dessa befattningshavare och de betydande belopp staden nödgas utgiva för fribrev i SKP till ordinarie skrivbiträden, som endast kortare tid varit anställda i stadens tjänst.

Under hänvisning härtill tillstyrker drätselkammaren stadsfullmäktige besluta

att från tjänsteförteckningen avföra ifrågavarande befattning som skrivbiträde å folkskolans expedition.

Löne- och avtalsnämnden har i yttrande den 15 oktober 1952 tillstyrkt stadsfullmäktige besluta

att bifalla folkskolestyrelsens framställning.

Nr 199. Inrättande av en ordinarie befattning såsom stadsplanetekniker.

Byggnadsnämnden har i skrivelse den 30 juni 1952 anfört följande:

På stadsarkitektkontoret finns för närvarande tre extra arkitekttjänster. Hittills har befattningshavarna tjänstgjort på stadsplaneavdelningen. På grund av de ökade göromålen på stadsarkitektens avdelning kommer emellertid en av tjänsterna att överflyttas dit. Befattningshavaren kommer bland annat att biträda stadsarkitekten med granskning av byggnadsritningar som skall föredragas inför byggnadsnämnden. Hittills har byggnadsinspektörerna hjälpt till med denna granskning. Deras arbetsuppgifter har emellertid numera fått sådan omfattning att de måste ägna sin mesta tid åt inspektion av byggnadsarbeten och granskning av konstruktioner. Nyligen har Kungl. Bostadsstyrelsen meddelat, att byggnadsnämnderna skall ombesörja besiktningen av hus som bygges med statliga bostadslån. Detta blir en ny uppgift för byggnadsinspektörerna vars arbetsbelastning därmed kommer att öka högst betydligt.

På stadsplaneavdelningen har tidigare funnits en ordinarie befattning såsom stadsplanetekniker, vilken indrogs enligt stadsfullmäktiges beslut den 28 september 1950, § 220, sedan tjänsten blivit vakant. Man räknade då med att icke kunna återbesätta tjänsten med kompetent person på grund av den dåliga nyrekryteringen till verksamhetsområdet. Förhållandena har emellertid ändrats och det finns numera betydligt bättre utsikter att uppbringa en stadsplanetekniker med fullgod kompetens. Sådana tjänster har inrättats i åtskilliga städer och utbildningskurser anordnas av Kungl. Byggnadsstyrelsen. Byggnadsnämnden har på grund härav ansett det möjligt att återinföra befattningen såsom ersättning för den arkitekttjänst som överflyttas till annan verksamhet på stadsarkitektkontoret. Stadsplaneteknikern skall vara kompetent att utföra en del uppgifter av mera rutinmässig karaktär vilka hittills handhafts av arkitekterna man han skall också kunna under stadsplanearkitektens överinseende med en viss självständighet utarbeta enklare stadsplaneförslag. Vidare skall han

självständigt kunna sköta åtskilliga av de betydande fältarbeten som föregå en stadsplan såsom mätningar, utstakningar, förhandlingar med markägare m. m. Befattningen bör med en gång göras ordinarie för att man skall få goda sökande. Lönen bör utgå efter lönegrad 21 där begynnelselönen för närvarande är 1.010 kronor per månad och slutlönen 1.197 kronor.

På grund härav hemställer byggnadsnämnden att stadsfullmäktige ville besluta

att från och med den 1 januari 1953 inrätta en ordinarie befattning i lönegrad 21 såsom stadsplanetekniker samt

att bemyndiga byggnadsnämnden att tillsätta befattningen med ordinarie innehavare.

Löne- och avtalsnämnden har i yttrande den 20 augusti 1952 tillstyrkt stadsfullmäktige besluta

att bifalla byggnadsnämndens framställning.

Drätselkammaren har i häröver den 16 oktober 1952 avgivet utlåtande med åberopande av vad byggnadsnämnden och löne- och avtalsnämnden anfört tillstyrkt stadsfullmäktige besluta

att bifalla löne- och avtalsnämndens förslag.

Nr 200. Inköp av två lastbilar för tekniska verkens räkning.

Styrelsen för stadens tekniska verk har i skrivelse den 30 september 1952 anfört följande:

Tekniska verkens körslor öka fortgående och sysselsätta icke blott verkens egna 12 bilar och 2 skåpvagnar utan även 2—10 förhyrda fordon. Två av verkens bilar, som nu äro insatta för tyngre transporter, böra med det snaraste överföras till lättare, för dem anpassade arbetsuppgifter. För att fylla behovet av bilar för tyngre körslor, måste två för ändamålet utrustade bilar anskaffas. Priset för sådan bil försedd med sökarljus, kran, tipp och annan behövlig utrustning, är 31.230 kronor. Kostnaden för de bägge bilarna, 62.460 kronor, bör enligt styrelsens mening täckas med medel ur fonden för anskaffning av större arbetsmaskiner och bilar.

På grund härav hemställer styrelsen att stadsfullmäktige ville besluta

att bemyndiga styrelsen att täcka kostnaden för inköp av två för tyngre transporter avsedda lastbilar med medel ur fonden för anskaffning av större arbetsmaskiner och bilar.

Drätselkammaren har i häröver den 16 oktober 1952 avgivet utlåtande med åberopande av vad styrelsen i ärendet anfört tillstyrkt stadsfullmäktige besluta

att bifalla styrelsens framställning.

Nr 201. Inköp av två konstverk.

Västerås Konstförening har i skrivelse den 12 september 1952 anfört följande:

Västerås Konstförening har av framlidne skulptören Carl Friesendahls maka blivit erbjuden att inköpa tvenne av hennes make utförda djurskulpturer i brons, den ena föreställande ett lejon, den andra ett vildsvin. Båda äro av stort konstnärligt värde, vilket är helt naturligt, då Friesendahl, som dog 1948, otvivelaktigt var en av vårt lands främste skulptörer, känd långt utanför Sveriges gränser. Priset för de båda skulpturerna är 8.000 kronor per styck, tillsammans 16.000 kronor.

Konstföreningen anser det synnerligen önskvärt, om dessa båda konstverk kunde förenas med dess samlingar men saknar givetvis medel att förvärva desamma, då priset ligger långt över föreningens ekonomiska möjligheter.

I det kommande museet skulle dessa båda skulpturer kunna beredas en framskjuten plats och bli den besökande allmänheten till stor glädje.

Med hänvisning härtill anhåller Västerås Konstförening att stadsfullmäktige ville besluta

att stadsfullmäktige i Västerås ur kulturfonden ville anslå en summa av 16.000 kronor för inköp av ovannämnda två konstverk av skulptören Carl Friesendahl.

Kulturnämnden har i skrivelse den 10 oktober 1952 med överlämnande av konstföreningens skrivelse anfört följande:

Kulturnämnden vill för sin del livligt tillstyrka konstföreningens anhållan samt understryka det önskvärda uti att dessa otvivelaktigt konstnärligt värdefulla skulpturer införlivas med konstföreningens samlingar. Nämnden anser för sin del, att priset 16.000 kronor är acceptabelt. Beträffande formen för inköpet bör enligt nämndens förmenande skulpturerna förvärvas av Västerås stad och deponeras hos konstföreningen.

Under hänvisning härtill hemställer nämnden, att stadsfullmäktige ville besluta

att för inköp av två skulpturer av den avlidne skulptören Carl Friesendahl ställa till kulturnämndens förfogande ett belopp av 16.000 kronor att utgå av kulturfondens disponibla avkastning.

Drätselkammaren har i häröver den 16 oktober 1952 avgivet utlåtande med åberopande av vad kulturnämnden i ärendet anfört tillstyrkt stadsfullmäktige besluta

att till alla delar bifalla kulturnämndens förslag.

Nr 202. Avtal med landstinget angående vissa ledningar inom kvarteret Läkaren och kringliggande områden.

Styrelsen för stadens tekniska verk har i skrivelse den 30 september 1952 anfört följande:

Den 31 mars 1910 medgåvo stadsfullmäktige landstinget rätt att på egen bekost-

nad utlägga ledningar för vatten, avlopp, gas och el från tuberkulossjukhuset till Korsängsgatan, nuvarande Odengatan i dess skärning med Pilgatan. Staden förbehölls därvid rätt att disponera över ledningarna för anslutning av tillkommande abonnenter. Härefter ha till ledningarna anslutits senare tillkomna byggnader å landstingets område, nuvarande kvarteret Läkaren, utan att härför anslutningsavgift erlagts, samt fastigheter utom kvarteret. Den ökade belastningen av avloppsledningarna har medfört att desamma vid olika tillfällen förstärkts. I den mån detta berört ledningarna utom kvarteret ha arbetena utförts och bekostats av staden. Huvudavloppsledningen är numera alldeles otillräcklig och inom kvarteret jämväl behäftad med fel, med den påföljd att översvämningar där blivit allt vanligare.

En förstärkning och omläggning kan ej mera uppskjutas. Arbetet omfattar en spillvattenledning från Knektgatan i Stockholmsvägen och Lasarettsvägen fram till kvarteret Läkaren samt vatten-, spillvatten- och regnvattenledningar i stället för den gamla huvudledningen inom kvarteret. Ett behov föreligger även att ordna ledningsfrågan för de nordost om kvarteret belägna områdena, som på grund av markens lutningsförhållanden bilda ett avrinningsområde med naturlig avledning över kvarteret. För den skull har förslag upprättats om framdragande av ledningarna vidare till Tråddragargatan och österöver i en första etapp mot Ekevägen fram till huvudvattenledningen från Hässlö till vattentornet på Skallberget och i samband därmed utlagda spillvatten- och regnvattenledningar.

De föreslagna ledningarna inom kvarteret Läkaren komma sålunda att betjäna icke blott landstingets nuvarande sjukvårdsanläggningar och framtida bebyggelse inom kvarteret utan även områdena nordost om detsamma, där bebyggelse redan förefinnes eller är planerad.

Med landstingets sjukhusdirektion har träffats en preliminär överenskommelse om övertagande av landstingets huvudledningar och utförande av erforderliga ledningar för vatten, spillvatten och regnvatten inom kvarteret Läkaren. Enligt överenskommelse övertager staden utan ersättning ledningarna inom ett å bilagd karta med "U" betecknat område, som är avsett att för ändamålet upptagas i förestående ändring av stadsplan för bl. a. nämnda kvarter. Dessa ledningar underhållas sålunda för framtiden av staden. Staden utför och bekostar huvudledningar för vatten, spillvatten och regnvatten samt i förekommande fall gas inom U-området. Sjukhusdirektionen å sin sida bekostar och underhåller servisledningarna från sina fastigheter till U-områdets gräns. För omläggningen erlägger sjukhusdirektionen en anslutningsavgift om 60.000 kronor för nuvarande och framtida bebyggelse inom det område av kvarteret Läkaren, som å kartan inritats med grön streckprickad linje. För de utanför denna linje liggande obebyggda delarna av kvarteret utgår vid bebyggelse anslutningsavgift enligt enahanda grunder, som gälla för stadsplanelagd tomtmark, så att avgiften, då bebyggelse i full utsträckning kan anses ha skett, blivit erlagd för hela området.

Under hänvisning härtill hemställer styrelsen att stadsfullmäktige ville besluta

att bemyndiga styrelsen att med landstingets sjukhusdirektion träffa slutligt avtal i frågan i enlighet med den preliminära överenskommelsen.

Drätselkammaren har i häröver den 16 oktober 1952 avgivet utlåtande med åberopande av vad styrelsen i ärendet anfört tillstyrkt stadsfullmäktige besluta

att bifalla styrelsens framställning.

Nr 203. Förvärv av stadsägan nr 1997.

Drätselkammaren har i skrivelse den 16 oktober 1952 anfört följande:

Stadsfullmäktige beslöto den 26 juni 1952 bemyndiga drätselkammaren att i den mån kammaren funne erforderligt vidtaga åtgärder för expropriation av stadsägan nr 1997. Denna, som är belägen omedelbart norr om Folkets park och stadsträdgården innehåller en areal av c:a 18.000 kvm. Gällande stadsplan medger, att området får bebyggas med bostadshus.

Ytterligare förhandlingar har förts med ägaren till stadsägan, järnhandlaren Ragnar Frunck. Denne har nu erbjudit staden att förvärva stadsägan i befintligt skick att tillträdas den 1 januari 1953 för en köpeskilling av 250.000 kronor. Säljaren garanterar att de årliga hyrorna utgöra 1.585 kronor och att dessa hyror äro i överensstämmelse med hyresregleringslagen. Vidare garanterar säljaren att intet hyreskontrakt gäller längre än till den 1 oktober 1953. Ett visst område av fastigheten är utarrenderat till Föreningen Folkets hus och park u. p. a. för ett årligt arrendebelopp av 500 kronor. Detta arrendeavtal gäller till den 1 januari 1953. Säljaren garanterar att byggnaderna å fastigheten intill tillträdesdagen äro brandförsäkrade för 43.500 kronor. Säljaren har för exploatering av fastigheten upprättat vissa ritningar och låtit verkställa utredningar angående gatukostnad o. dyl. för en kostnad av 15.000 kronor. Närmare undersökning skall göras huruvida staden har något intresse av att övertaga dessa ritningar och utredningar och om priset härför.

Senaste taxeringsvärde uppgår till 183.000 kronor varav 173.000 kronor markvärde och 8.000 kronor byggnadsvärde.

Då dessa köpevillkor kunna anses godtagbara, anser drätselkammaren att avtal om förvärv av fastigheten bör kunna träffas på i huvudsak ovan angivna grunder. Av köpeskillingen bör ett belopp, ungefärligen svarande mot taxeringsvärdet, eller 180.000 kronor täckas av lånemedel och återstående del av kostnaden, högst 85.000 kronor, därest avtal träffas om övertagande av ovannämnda ritningar och utredningar, av uttaxerade medel.

Under hänvisning härtill tillstyrker kammaren stadsfullmäktige besluta

att bemyndiga drätselkammaren att på i huvudsak här ovan angivna villkor förvärva stadsägan nr 1997,

att kostnaderna härför till ett belopp av 180.000 kronor skall täckas av lånemedel och till återstående del av uttaxerade medel samt

att uppdraga åt drätselkammaren att hos Kungl. Maj:t hemställa om tillstånd till upptagande av amorteringslån å 180.000 kronor ävensom vidtaga alla för lånets upptagande i övrigt erforderliga åtgärder.

Nr 204. Anslag för inköp av noter till Västerås Musiksällskap.

Västerås Musiksällskap har i skrivelse till kulturnämnden den 12 juni 1952 anfört följande:

Då "Kulturnämnden" vid sin tillkomst föranstaltade en inventering av västeråsarnas önskemål ifråga om användningen av fondmedel, tillät sig Musiksällskapet framföra ett par sådana. Genom en missuppfattning, som vi livligt beklagar, har någon framställning senare icke gjorts om anslag för att tillgodose de i nämnda skrivelse anmälda behoven.

För att tillrättalägga saken, ber Musiksällskapet nu få göra en vördsam framställning om ett anslag för att tillgodose behoven av notlitteratur. Sällskapets konsertverksamhet har länge och i största utsträckning fullföljts genom notlån — ett tids- och arbetskrävande göra — då Sällskapet saknar medel för notköp. Verksamheten skulle ha en mycket påtaglig hjälp om ett notbibliotek kunde åstadkommas i staden.

Under senaste kriget förstördes en mycket stor del av Europas notmaterial, men nu synes tillgången vara normal och tanken på egna noter har åter fått liv.

Inköp skulle i första hand tillgodose anskaffandet av notmaterial av standardverk, ävensom i övrigt tillgodose orkesterns behov för uppnående av fullödiga konsertprogram. Om, som Sällskapet tänkt sig, landsbiblioteket omhändertar vården av materialet vore det naturligtvis högst önskvärt att ett sådant notbibliotek även kunde innehålla material för annan musikutövning än enbart orkester. Det livliga musikintresse i staden, som vi för närvarande kan glädja oss åt, borde i biblioteket tillmötesgås med notmaterial för såväl större och mindre ensemblespelning ävensom miniatyrpartitur.

Med hänvisning till ovanstående hemställer Musiksällskapet härmed att "Kulturnämnden" ville föreslå stadsfullmäktige att bevilja ett anslag ur fonden på 15.000 kronor att ställas till Musiksällskapets förfogande för inköp av notmaterial.

Musiksällskapet förutsätter härvid att inköp får ske efter dess prövning och erinrar därtill om att dess ekonomi står under revision bland annat av representant för staden.

Kulturnämnden har med överlämnande av sällskapets skrivelse genom utlåtande den 10 oktober 1952 anfört följande:

Nämnden finner de av musiksällskapet anförda omständigheterna värda beaktande och anser att det föreslagna ändamålet är värt ett stöd från kulturfonden. Enligt nämndens uppfattning böra noterna deponeras hos landsbiblioteket och därifrån utlämnas i mån av behov till Musiksällskapet eller andra, som därav kunna vara i behov. Musiksällskapet skulle dock i första hand ha tillfälle att nyttja notmaterialet.

Med hänvisning härtill hemställer nämnden, att stadsfullmäktige ville besluta

att för inköp av notmaterial i första hand för musiksällskapets behov ställa till kulturnämndens förfogande ett anslag av 15.000 kronor att utgå av kulturfondens disponibla avkastning samt bemyndiga kulturnämnden att i mån av behov därav utanordna medel till musiksällskapet för erforderliga notinköp.

Drätselkammaren har i yttrande den 16 oktober 1952 anfört följande:

Kammaren anser ifrågavarande ändamål vara av den beskaffenhet att anslag därför bör kunna meddelas av kulturfonden och har icke något att erinra mot det begärda beloppet. Inköpet av noterna bör emellertid enligt drätselkammarens uppfattning ske genom kulturnämnden, som bör samråda med styrelsen för Musiksällskapet.

Under hänvisning härtill tillstyrker drätselkammaren stadsfullmäktige besluta

att bifalla kulturnämndens förslag i ärendet dock med den ändringen att inköpet av noterna bör ske genom kulturnämndens försorg efter samråd med styrelsen för Musiksällskapet.

Nr 205. Anslag för avröjning och planering av område inom kvarteret Malmskopan.

Drätselkammaren har i skrivelse den 2 oktober 1952 anfört följande.

Riksnämnden för Ekonomisk försvarsberedskap har hemställt att för lagring av fossila bränslen av staden få arrendera lämplig mark. Med anledning härav har till nämnden under en tid av fem år från och med den 15 september 1952 för nämnda ändamål upplåtits ett område om 7.500 kvm. inom kvarteret Malmskopan. I arrendeavgäld skall av nämnden erläggas ett belopp av 6.000 kronor per år.

För att möjliggöra att området kan användas för lagringsändamål har avröjning och planering av detsamma måst företagas. Kostnaderna härför ha uppgått till 8.000 kronor.

Då anslag för uppgiften saknas, får drätselkammaren tillstyrka stadsfullmäktige besluta

att för avröjning och planering av ifrågavarande område anvisa ett anslag å 8.000 kronor samt

att härav föranledd utgift skall bestridas av i årets stat upptaget reservationsanslag till stadsfullmäktiges förfogande för oförutsedda utgifter.

Nr 206. Anslag för förstärkning och omläggning av ledningar för vatten och avlopp inom kvarteret Läkaren.

Styrelsen för stadens tekniska verk har i skrivelse den 30 september 1952 anfört följande:

Efter preliminär överenskommelse med landstingets sjukhusdirektion angående behövlig förstärkning och omläggning av ledningar för vatten och avlopp för landstingets nuvarande sjukvårdsanläggningar och framtida bebyggelse inom kvarteret Läkaren och utsträckning av ledningarna till områdena nordost om kvarteret, har förslag härtill uppgjorts å tekniska verken. Förslaget förutsätter en spillvattenledning i Stockholmsvägen, utgående från Knektgatan, och i Lasarettsvägen fram till kvarte-

ret Läkaren, spillvatten och regnvattenledningar på en sträcka av 275 meter och vatten-, spillvatten- och regnvattenledningar på en sträcka av 107 meter inom kvarteret samt utsträckning av sistnämnda ledningar dels ut till Tråddragargatan dels österut mot Ekevägen såsom första etapp fram till huvudvattenledningen från Hässlö till vattentornet på Skallberget och i samband med denna ledning utlagda spillvatten- och regnvattenledningar. Kostnaderna beräknas för ledningen från Knektgatan till kvarteret Läkaren till 65.000 kronor, för spillvatten- och regnvattenledningen inom kvarteret till 130.000 kronor och för övriga ledningar ut till kvarterets gräns till 60.000 kronor samt för ledningarna till Tråddragargatan till 80.000 kronor och för dem ut mot Ekevägen till 150.000 kronor. Totalkostnaderna uppgå sålunda till 485.000 kronor. Härav kommer ett belopp om 80.000 kronor på avvattning av gator och öppna platser. I anslutningsavgifter väntas inflyta 230.000 kronor och vinsten på försålt vatten beräknas förränta och amortera 175.000 kronor.

På grund härav hemställer styrelsen att stadsfullmäktige ville besluta

att för ovan angivna ledningar anvisa 485.000 kronor att täckas med 230.000 kronor ur tillfälliga fonden för tekniska verkens anslutningsavgifter och 175.000 kronor av lånemedel samt 80.000 kronor på sätt drätselkammaren finner lämpligt.

Drätselkammaren har i häröver den 16 oktober 1952 avgivet utlåtande anfört följande:

Kammaren har icke något att erinra mot verkets förslag. Enligt verkets beräkningar faller ett belopp av 80.000 kronor på avvattningen av gator och öppna platser. Verket föreslår att denna del av kostnaderna skall täckas "på sätt drätselkammaren finner lämpligt". Kammaren anser att beloppet bör täckas av lånemedel.

Med åberopande härav tillstyrker kammaren stadsfullmäktige besluta

att anvisa det av styrelsen begärda anslaget å 485.000 kronor

att anslaget skall täckas med 230.000 kronor ur tillfälliga fonden för tekniska verkens anslutningsavgifter och med 255.000 kronor av lånemedel samt

att uppdraga åt drätselkammaren att hos Kungl. Maj:t hemställa om tillstånd till upptagande av amorteringslån å 255.000 kronor ävensom vidtaga alla för lånets uppbärande i övrigt erforderliga åtgärder.

Nr 207. Anslag för utförande av första etappen av skyddsrumsanläggning.

Drätselkammaren har i skrivelse den 2 oktober 1952 anfört följande:

Stadsfullmäktige beslöto den 20 december 1951 bemyndiga drätselkammaren att låta omedelbart igångsätta arbeten med utförande av skyddsrumsanläggningen i Mariaberget samt att uppdraga åt drätselkammaren att, så snart möjligt, till stadsfullmäktige inkomma med närmare förslag och kostnadsberäkningar i ärendet.

Såsom drätselkammaren tidigare framhållit, föreligga vissa skäl att redan från början utvidga de utsprängda utrymmena utöver vad som erfordras enbart för skyddsrumsanläggningen, detta för att kunna erhålla en så ändamålsenlig och högklassig fredstidsanvändning som möjligt av bergsutrymmena. Utvidgningen kan nämligen om den göres i samband med skyddsrumsarbetet verkställas för en tämligen reducerad merkostnad. Frågan har därför närmast varit huru stort sammanlagt utrymme som skulle utsprängas. Man har infordrat anbud å två särskilda alternativ beträffande utsprängningarna, det ena innefattande en golvyta av c:a 4.200 kvm., betecknat alternativ A, och det andra innefattande en golvyta av c:a 2.950 kvm. och betecknat alternativ B. Det sistnämnda alternativet innefattar utrymme för själva skyddsrumsanläggningen och därutöver för gymnastiksal jämte andra utrymmen för exempelvis verkstadslokaler eller liknande ändamål. Någon detaljerad projektering har icke skett utan torde den slutliga utformningen böra bliva föremål för ytterligare utredning. Alternativ A innefattar utöver vad nu sagts även utrymmen för en eventuell hotellanläggning. En av drätselkammaren tillsatt kommitté har efter prövning av anbuden och samråd med Kungl. Civilförsvarsstyrelsen beslutat antaga en entreprenör för arbetena. Denne entreprenörs anbud uppgår inklusive bergtransporter för alternativ A till 1.163.000 kronor och för alternativ B till 945.000 kronor. Om man medräknar kostnaderna för projektering och kontroll samt för tillkommande park- och väglägningar, uppgå totalkostnaderna för alternativ A till 1.379.000 kronor och för alternativ B till 1.139.500 kronor. I statsbidrag kan approximativt beräknas inflyta 667.000 kronor och enligt alternativ A blir sålunda stadens kostnad 712.000 kronor medan den enligt alternativ B skulle bliva 742.500 kronor.

Vid övervägande av de båda alternativen har drätselkammaren ansett sig böra stanna för alternativ B. I statförslaget för 1953 har kammaren räknat med ett anslag brutto å 1.000.000 kronor för utförande av alternativ B och med statsbidrag å 600.000 kronor.

Emellertid har drätselkammaren ansett sig böra särskilt underställa anslagsfrågan stadsfullmäktiges prövning.

Med åberopande härav tillstyrker kammaren stadsfullmäktige besluta

att för utförande av en första etapp, motsvarande sprängningsarbeten m. m. för ifrågavarande skyddsrumsanläggning i huvudsaklig överensstämmelse med alternativ B anvisa ett anslag å 1.000.000 kronor i 1953 års stat att täckas med 400.000 kronor av skattemedel och 600.000 kronor av förväntat statsbidrag ävensom

att uppdraga åt drätselkammaren att ansöka om största möjliga statsbidrag för ändamålet.

Västerås 1952. Vestmanlands Läns Tidnings AB tryckeri

Nr 208. Förvärv av tomten nr 4 i kvarteret Galle.

Drätselkammaren har i skrivelse den 6 november 1952 anfört följande:

Ägaren av tomten nr 4 i kvarteret Galle, med adress Djäknegatan 3, fru Maria Åberg, har erbjudit staden att förvärva nämnda tomt för ett pris av 42.500 kronor. Å tomten, vilken är ofri (stadens grund), och vilken innehåller en areal av 295 kvm., är uppfört ett bostadshus av reveterat trä i två våningar jämte inredd vindsvåning samt ett uthus i två våningar av trä. Lägenheterna äro försedda med vatten, avlopp, mestadels rostfri diskbänk, kakelugn i rummen samt enkla trägolv. I uthuset finnes dels en lägenhet om ett rum och kök utan vatten och avlopp, dels vedbodar samt avträden. Byggnaden är utvändigt i behov av reparation. Hyresinkomsterna uppgå sammanlagt till 3.160 kronor. Taxeringsvärdet utgör 35.000 kronor, varav 6.000 kronor markvärde och 29.000 kronor byggnadsvärde. Fastigheten skulle överlåtas i befintligt skick med tillträde den 1 januari 1953. Säljaren har förbehållit sig hyresrätt intill den 1 april 1953 till båda lägenheterna i gatuhusets andra våning.

Då de erbjudna köpevillkoren äro godtagbara samt staden kan anses ha intresse av att förvärva tomten, tillstyrker drätselkammaren stadsfullmäktige besluta

att bemyndiga kammaren på i huvudsak ovan angivna villkor samt sedvanliga villkor i övrigt träffa avtal om förvärv av tomten nr 4 i kvarteret Galle ävensom vidtaga alla för köpets genomförande erforderliga åtgärder samt

att köpeskillingen, 42.500 kronor, skall bestridas av försäljningsmedelsfonden.

Nr 209. Tilläggsanslag till magistraten för anskaffande av inventarier under år 1952.

Magistraten har i skrivelse den 23 oktober 1952 anfört följande:

Den 30 juni 1948 ställde stadsfullmäktige till magistratens förfogande ett anslag å 15.500 kronor för anskaffande av vissa inventarier, därav ett belopp om 5.000 kronor var avsett för inventarier för rådmännens och assessorns expeditionslokaler. Kostnaden för anskaffande av ifrågavarande inventarier hade beräknats för civilrådmannens expedition till cirka 1.050 kronor, för brottmålsrådmannens expedition till cirka 1.550 kronor, för inskrivningsrådmannens expedition till cirka 1.280 kronor och för assessorns expedition till cirka 1.080 kronor. De för civilrådmannens och brottmålsrådmannens expeditioner avsedda möblerna anskaffades efter anslagets beviljande. Däremot anskaffades möbler för inskrivningsrådmannens expedition först under 1952 i sam-

band med omändring av arkivet. Det beviljade anslaget reserverades efter framställning av magistraten till år 1952 i den mån det icke förbrukats.

Vid det slutliga genomförandet av möbleringsplanerna ha med hänsyn till utökningen av arbetskraften samt stegrat behov av blankettskåp m. m. befunnits erforderligt att anskaffa flera inventarier än som från början avsetts. På grund av den allmänna kostnadsstegringen ha de under senare tid inköpta möblerna blivit avsevärt dyrare än som beräknats vid anslagets beviljande. Sålunda har kostnaden för möblering av inskrivningsexpeditionen uppgått till cirka 3.000 kronor i stället för beräknade 1.280 kronor. Under år 1952 har vidare befunnits erforderligt att inköpa en skrivmaskin för 632 kronor.

Till följd av vad sålunda anförts och då anslaget för inköp av inventarier i staten beräknats för snävt har anslaget kommit att hittills överskridas med 4.146 kronor 23 öre. Vissa utgifter återstår då, däribland kostnaden för vigselkappa, 600 kronor, för vilket ändamål medel anvisats i staten, samt för ett skrivbord, 584 kronor 85 öre.

Magistraten vill i detta sammanhang framhålla, att de anslag för inventarier som av magistraten begärts efter det nyssnämnda anslag å 15.500 kronor beviljades, varit synnerligen blygsamma.

För täckande av det uppkomna underskottet samt kostnaden för ytterligare erforderliga inköp under året, erfordras ett anslag å 5.500 kronor.

Med anledning härav anhåller magistraten

att stadsfullmäktige ville ställa till magistratens förfogande ett tilläggsanslag å 5.500 kronor.

Drätselkammaren har i häröver den 6 november 1952 avgivet yttrande tillstyrkt stadsfullmäktige besluta

att anvisa det begärda anslaget å 5.500 kronor samt

att härav föranledd utgift skall täckas av i årets stat upptaget reservationsanslag till stadsfullmäktiges förfogande för oförutsedda utgifter.

Nr 210. Disposition av brandskadeersättning för byggnad å stadsägan nr 228.

Drätselkammaren har i skrivelse den 6 november 1952 anfört följande:

Vid en den 25 september 1952 timad eldsvåda nedbrann den å stadsägan 228 uppförda byggnaden, vilken förhyrts av Gustavsbergs Fabriker AB för en årlig hyra av 4.400 kronor. Å byggnaden hade hyresgästen företagit avsevärda ombyggnads- och förbättringsarbeten, för vilka bolaget hade särskild brandförsäkring. Efter värdering av skadorna har försäkringsbolaget erbjudit sig att ersätta skadan å den del av byggnaden, vilken får anses tillhörig Västerås stad, med ett belopp av 80.000 kronor. Drätselkammaren har efter granskning av värderingen funnit densamma skälig. Brandstodsersättningen bör tillföras försäljningsmedelsfonden.

Anledning finnes ej att låta återuppföra byggnaden. Emellertid måste brandplatsen avröjas. Vidare måste vattenledning framdragas till den nedanför tomten belägna

plattfabriken. Kostnaderna härför böra fördelas mellan staden och bolaget. På staden skulle av denna kostnad falla ett belopp av cirka 8.800 kronor. Kammaren hemställer, att för täckande av sistnämnda kostnad få taga i anspråk motsvarande belopp ur försäljningsmedelsfonden.

I anledning härav tillstyrker drätselkammaren stadsfullmäktige besluta

att den å staden belöpande brandskadeersättningen, för den nedbrunna byggnaden, 80.000 kronor, skall tillföras försäljningsmedelsfonden samt

att bemyndiga kammaren att av fondens medel taga i anspråk ett belopp av 8.800 kronor för röjning av brandplatsen och framdragande av vattenledning m. m.

Nr 211. Godkännande av förslag till organisationsplan för Västerås skoldistrikt.

Folkskolestyrelsen har i skrivelse den 22 oktober 1952 anfört följande:

Stadsfullmäktige uppdrog den 31/1 1952 till folkskolstyrelsen att vidtaga de åtgärder, som erfordrades med anledning av stadsfullmäktiges beslut angående Västerås stads skoldelegations förslag till skolorganisation m. m.

Efter folkskolstyrelsens framställning har Kungl. Maj:t fattat beslut i ärendet angående i folkskolan inbyggd treårig realskola (se bil. 2).

Det 3-åriga högstadium — klasserna 7—9 — i anslutning till skolkommissionens riktlinjer, som ingick i stadsfullmäktiges beslut om skolorganisation, har förklarats kunna inrättas genom anordnande av en folkskolans högre avdelning, varvid det ankommer på de lokala myndigheterna att därom besluta.

Stadsfullmäktige har alltså i sak redan fattat vederbörligt beslut. Vad som återstår är stadsfullmäktiges godkännande av s. k. organisationsplan för Västerås skoldistrikt, vilken skall fastställas av Kungl. Skolöverstyrelsen efter yttrande av domkapitlet.

Folkskolstyrelsen har utarbetat förslag till organisationsplan, vari alltså intagits bestämmelser om *dels* i folkskolan inbyggd 3-årig realskola *dels* en treårig examensfri linje — klasserna 7—9 — i anslutning till skolkommissionens riktlinjer (bil. 1). Över förslaget har lärarkåren avgivit yttrande (bil. 3).

Förslaget är så lydande:

Bilaga 1.

Förslag till Organisationsplan för Västerås skoldistrikt i Västmanlands län och Västerås stift.

§ 1.

Västerås skoldistrikt omfattar Västerås stad.

Kap. 1 Folkskolan.

§ 2.

Skoldistriktet är indelat i följande överlärardistrikt, omfattande nedan angivna skolor:

Djäknebergsdistriktet, omfattande Djäknebergsskolan, Skepparbacksskolan, Mariabergsskolan, Stora Fridnäs skola och Hwasserska skolan;

Gideonsbergsdistriktet, omfattande Gideonsbergsskolan samt småskola i kv. Hästhoven.

Herrgärdsdistriktet, omfattande Herrgärdsskolan, Blåsboskolan och Rosenlunds skola;

Västra distriktet, omfattande Jakobsbergsskolan, Hammarbyskolan, Lundby skola och Skerike skola;

Östra distriktet, omfattande Korsängsskolan, Badelunda kyrkskola, Hamre skola, Gryta skola och Skiljeboskolan.

(Anm. intill dess Skiljeboskolan är färdig upprätthålles undervisningen i prov. lokaler i Grytaborg, Elim och Ekberga.)

§ 3.

1. Barnen hänvisas till lämplig skola inom det överlärardistrikt, där de äro bosatta.
2. Då omständigheterna därtill föranleda, må skolstyrelsen kunna hänvisa barn till skola jämväl inom annat överlärardistrikt.

§ 4.

Den årliga lästiden utgör trettionio (39) veckor.

§ 5.

Antalet obligatoriska årsklasser är sju (7).

§ 6.

Inom distriktet äro inrättade

a) *hjälpklasser och andra specialklasser,* vilka anordnas till det antal och i den omfattning, som av vederbörande skolmyndigheter i stadgad ordning medgives, och vilka sortera under särskild överlärare.

b) *folkskolans högre avdelning,* omfattande klasserna åtta och nio och förlagda till Gideonsbergs- och Blåsboskolorna.

§ 7.

Vid distriktets folkskolor anordnas

a) en *treårig till realexamen ledande linje,* omfattande lämpligt antal avdelningar av sjunde klassen och frivilliga avdelningar av folkskolans högre avdelning och avsedd för lärjungar, som deltagit i undervisningen i engelska i femte och sjätte klasserna och i övrigt inhämtat de kurser och uppfyllt de fordringar, vilka Kungl. Skolöverstyrelsen finner erforderliga för studier på ifrågavarande linje.

b) en *treårig examensfri linje* i huvudsaklig anslutning till av 1946 års skolkommission angivna riktlinjer, omfattande lämpligt antal avdelningar av sjunde klassen och frivilliga avdelningar av folkskolans högre avdelning.

Kap. 2 Fortsättningsskolan.

§ 8.

Följande fortsättningsskolor upprätthållas:

Västerås centraliserade fortsättningsskolor.

§ 9.

Undervisningstiden i fortsättningsskolan utgör: 180 timmar.

För sådana fortsättningsskolpliktiga, vilka, utan att ha genomgått folkskolans sjunde klass, erhållit avgångsbetyg enl. § 48 folkskolestadgan, skall dock undervisningstiden omfatta 360 undervisningstimmar, fördelade på två årskurser.

Lärarkollegiets yttrande är så lydande:

Bilaga 3.

Utdrag ur protokoll fört vid Västerås Folkskolors lärarkollegium å Gideonsbergsskolan den 15 sept. 1952.

---

§ 4.

Det förslag till ändring av organisationsplan, vilket utsänts för yttrande tillstyrktes.

Dag som ovan
Astrid Lindholm.
sekr.

Justeras:
V. Hargne
N. Källbäck

Rätt utdraget intygar:
H. Collin.

I anledning härav anhåller folkskolestyrelsen att stadsfullmäktige ville besluta

att godkänna bilagt förslag till organisationsplan för Västerås stads skoldistrikt.

Drätselkammaren har i häröver den 6 november 1952 avgivet utlåtande anfört följande:

Föreliggande förslag till organisationsplan är en direkt följd av det beslut, som stadsfullmäktige tidigare fattat angående upprättande av en treårig realskolelinje, inbyggd i folkskolan, samt en treårig examensfri linje. Sedan skolstyrelsen i Västerås skoldistrikt gjort vederbörliga framställningar i ämnet till Kungl. Maj:t, har Kungl. Maj:t medgivit, att dessa linjer få inrättas. Organisationsplanen avser endast kodifiering och närmare utformande av de fattade besluten. Drätselkammaren har icke något att erinra mot det framlagda förslaget.

I anledning härav tillstyrker drätselkammaren stadsfullmäktige besluta

att bifalla folkskolstyrelsens förslag i ärendet.

Beredningsutskottet tillstyrker i skrivelse den 12 november 1952 stadsfullmäktige besluta

att bifalla drätselkammarens förslag.

Nr 212. Fråga om utökning av poliskåren.

Polisnämnden har i skrivelse den 8 juli 1952 på anförda skäl hemställt, att från och med den 1 januari 1953 medgiva utökning av polisverkets personal med 1 kriminalöverkonstapel, 4 kriminalkonstaplar, 1 överkonstapel och 5 konstaplar vid ordningspolisen, omändring av 1 skrivbiträdesbefattning till kontorsbiträde och inköp av ytterligare 1 radiobil samt att medgiva inrättande av ytterligare 5 poliskonstapelstjänster från och med den 1 januari 1954.

Löne- och avtalsnämnden har genom yttrande den 15 oktober 1952 anfört följande:

Löne- och avtalsnämnden har icke ansett sig kunna för dagen göra något uttalande om huruvida poliskåren bör förstärkas med ytterligare ordinarie tjänster vid en tidpunkt som ligger mer än ett år fram i tiden. Nämnden har därför inskränkt sig till att pröva den del av framställningen som avser utökning av kåren från och med den 1 januari 1953. Vad som begäres i detta hänseende tillstyrkes av nämnden.

På grund härav tillstyrker nämnden stadsfullmäktige besluta

att från och med den 1 januari 1953 inrätta en ordinarie befattning såsom kriminalöverkonstapel i lönegrad 19, fyra ordinarie befattningar såsom kriminalkonstapel i lönegrad 16, en ordinarie befattning såsom polisöverkonstapel i lönegrad 19 och fem ordinarie befattningar såsom poliskonstapel i lönegrad 14 samt

att från och med den 1 januari 1953 ändra den i framställningen åsyftade befattningen såsom skrivbiträde till en befattning såsom kontorsbiträde i lönegrad 8.

Drätselkammaren har genom utlåtande den 6 november 1952 anfört följande:

Drätselkammaren vill till en början helt ansluta sig till löne- och avtalsnämndens uttalande att för närvarande något beslut icke bör fattas angående den av polisnämnden föreslagna ytterligare förstärkningen av poliskåren efter den 1 januari 1954. Kammaren håller före, att stadsfullmäktige på denna punkt icke bör nu binda sig utan att frågan härom bör göras till föremål för särskild prövning, när de aktuella omständigheterna därtill föranleda.

Vidkommande polisnämndens framställning i övrigt har nämnden visserligen rent allmänt visat vissa skäl för att en utökning av poliskåren är erforderlig. Såvitt kammaren kunnat finna har nämnden emellertid icke inlåtit sig på någon närmare motivering, varför just den av nämnden föreslagna utökningen med en kriminalöverkonstapel och fyra kriminalkonstaplar samt en polisöverkonstapel och fem poliskon-

staplar från och med 1953 skulle erfordras. Frågans bedömande skulle enligt drätselkammarens förmenande avsevärt ha underlättats om en närmare redogörelse av nämnden lämnats för hur man tänkt sig arbetsfördelningen mellan de nytillkommande befattningshavarna. Med hänsyn härtill och det ansträngda budgetläget vill det synas drätselkammaren som om man i första omgången hade kunnat nöja sig med en något mindre utökning än den föreslagna och tills vidare pröva sig fram med en dylik organisation. Då polisnämnden emellertid förklarat, att en utökning av kåren med minst det av nämnden föreslagna antalet befattningar är erforderlig, har kammaren icke velat motsätta sig nämndens förslag.

Drätselkammaren har därför anslutit sig till löne- och avtalsnämndens förslag angående utökningen för 1953.

Merkostnaden för sålunda föreslagen omorganisation skulle belöpa sig till omkring 140.000 kronor. Särskilt anslag för omorganisationen har icke beräknats i polisverkets budget för 1953. Kostnaderna böra därför täckas av i nämnda års stat upptaget reservationsanslag till stadsfullmäktiges förfogande för oförutsedda utgifter.

Med anledning härav tillstyrker kammaren stadsfullmäktige besluta

att till alla delar bifalla löne- och avtalsnämndens förslag,

att medgiva inköp av ytterligare en radiobil,

att för organisationens genomförande under år 1953 anvisa ett förslagsanslag å 140.000 kronor samt

att härav föranledd utgift skall bestridas av i 1953 års stat upptaget reservationsanslag till stadsfullmäktiges förfogande för oförutsedda utgifter.

Nr 213. Fråga om uppflyttning av befattning som sömmerska vid ålderdomshemmet i högre lönegrad.

Fattigvårdsstyrelsen har i skrivelse den 13 augusti 1952 anfört följande:

Sedan fattigvårdsstyrelsen genom särskilt anlitad sysselsättningsterapeut under senare delen av år 1951 och hittills under innevarande år bedrivit terapeutisk verksamhet bland vårdtagarna på ålderdomshemmet och därav haft en synnerligen god erfarenhet, särskilt som en verksamhet av denna art har förutsättningar att skapa trivsel och trevnad för de å hemmet intagna, har innehavaren av sömmersketjänsten, fröken Annie Winterkvist genomgått en utbildningskurs för terapeutisk verksamhet vartill hon är mycket väl lämpad. Fattigvårdsstyrelsens avsikt är, att hon i fortsättningen jämte sin befattning som sömmerska skulle handha ledningen av den terapeutiska verksamheten vid ålderdomshemmet, istället för att anställa en särskild befattningshavare för hithörande arbetsuppgifter. Dessa kvalificerade arbetsuppgifter kunna självfallet icke påläggas henne utan vederlag i form av förbättrade löneförmåner. Sömmerskebefattningen är placerad i lönegrad 7 och innehavaren har intjänta tre ålderstillägg och åtnjuter sålunda lön enligt lönegrad 7 löneklass 10. Fattigvårdsstyrelsen har vid övervägande av lönesättningen för denna kombinerade tjänst, som bör benämnas "sömmerska tillika arbetsterapeut", funnit en placering i lönegrad 9 skälig.

Att utöver nu utgående löneförmåner lämna ersättning för terapeutverksamheten i form av arvode torde icke vara lämpligt. Den nuvarande innehavaren av sömmersketjänsten bör få tillgodoräkna sig intjänta ålderstillägg.

I anledning härav hemställer styrelsen

att sömmersketjänsten, som jämväl skall inrymma terapeutverksamhet inom ålderdomshemmet måtte placeras i lönegrad 9 samt

att den nuvarande innehavaren av tjänsten måtte få tillgodoräkna sig antalet intjänta ålderstillägg.

Löne- och avtalsnämnden har i häröver den 20 augusti 1952 avgivet yttrande anfört följande:

Frågan om tillgodoräknande av tid för ålderstillägg kan avskiljas från framställningen eftersom sådana frågor enligt tjänstgöringsreglementet avgöres av löne- och avtalsnämnden.

Löne- och avtalsnämnden tillstyrker uppflyttning av tjänsten från lönegrad 7 till lönegrad 9. Det synes löne- och avtalsnämnden emellertid icke lämpligt, att enligt fattigvårdsstyrelsens förslag ändra benämningen till "sömmerska tillika arbetsterapeut" eftersom detta skulle bli en alltför tyngande benämning som bör undvikas. Då förutsättningen för uppflyttning är den av fattigvårdsstyrelsen angivna att befattningshavaren skall handhava den terapeutiska verksamheten bland ålderdomshemmets vårdtagare bör de nya uppgifterna kunna tilldelas befattningshavaren direkt av fattigvårdsstyrelsen utan att detta behöver komma till synes i tjänstens benämning.

På grund härav tillstyrker nämnden stadsfullmäktige besluta

att från och med den 1 januari 1953 uppflytta befattningen såsom sömmerska vid ålderdomshemmet från lönegrad 7 till lönegrad 9.

Sedan drätselkammaren vid sammanträde den 4 september 1952 återremitterat ärendet till löne- och avtalsnämnden för omprövning och övervägande huruvida icke för den terapeutiska verksamheten borde utgå särskilt arvode och lönesättning av tjänsten bestämmas med hänsyn härtill har löne- och avtalsnämnden i skrivelse till drätselkammaren den 30 oktober 1952 anfört följande:

Nämnden hyser stora betänkligheter mot att lämna befattningshavaren ersättning för den nya verksamheten i form av personligt lönetillägg. Dylika tillägg ha försvunnit från stadens avlöningssystem under de senaste båda allmänna löneregleringarna. Såvitt nämnden har sig bekant torde ingen befattningshavare längre uppbära personligt tillägg för arbetsuppgifter som direkt sammanhänger med tjänsten. Av den anledningen tillstyrkte löne- och avtalsnämnden uppflyttning av befattningen. Fattigvårdsstyrelsen har emellertid i sitt nya utlåtande förklarat att den terapeutiska verksamheten vid ålderdomshemmet ännu befinner sig på försöksstadiet. Denna upplysning kan man inte bortse ifrån när frågan nu skall omprövas. Om det förhåller sig så att fattigvårdsstyrelsen ännu inte är av den bestämda uppfattningen att den

terapeutiska verksamheten blir bestående kan man naturligtvis inte nu uppflytta befattningen två lönegrader och vid ett senare tillfälle nedflytta densamma om verksamheten skulle försvinna. Det torde vara uteslutet att ålägga befattningshavaren de nya uppgifterna utan att lämna ersättning härför i någon form. Ehuru med tvekan vill löne- och avtalsnämnden därför tillstyrka att befattningshavaren tillerkännes ett särskilt lönetillägg å 600 kronor per år från och med den 1 januari 1953. Beloppet understiger något skillnaden mellan slutlönen i lönegrad 7 och slutlönen i lönegrad 9. Då det gäller en försöksverksamhet bör beslutet om ett sådant lönetillägg tidsbegränsas och avse endast 1953. Om verksamheten skulle bli bestående bör man vid årets utgång fatta nytt beslut om ersättningen. På grund av tilläggets provisoriska karaktär anser nämnden att detta inte bör medräknas i den lön som är grundläggande för beräkning av pension och för beräkning av sjuklön m. fl. förmåner.

Drätselkammaren har genom utlåtande den 6 november 1952 anfört följande:

Kammaren har icke ansett sig kunna biträda fattigvårdsstyrelsens förslag att en ny tjänst skulle inrättas i lönegrad 9 benämnd "sömmerska tillika arbetsterapeut". Icke heller har kammaren kunnat finna det lämpligt, att såsom löne- och avtalsnämnden ursprungligen föreslagit, uppflytta befattningen från lönegrad 7 till lönegrad 9. Kammaren anser den riktiga lösningen vara, att så länge befattningshavaren handhar den terapeutiska verksamheten vid ålderdomshemmet, en särskild ersättning härför utgår.

Kammaren har icke något att erinra mot löne- och avtalsnämndens förslag att fixera denna ersättning till 600 kronor per år och att beloppet bestämmes endast provisoriskt för år 1953. Kammaren biträder även löne- och avtalsnämndens uppfattning att tillägget icke bör tillsvidare medräknas i den lön, som ligger till grund för beräkning av pension, sjuklön och andra sociala förmåner.

I anledning härav tillstyrker kammaren stadsfullmäktige besluta

att till nuvarande innehavare av befattningen som sömmerska vid ålderdomshemmet under år 1953 skall utgå ett särskilt arvode å 600 kronor såsom ersättning för befattningshavarens terapeutiska verksamhet vid ålderdomshemmet,

att frågan efter utgången av 1953 skall bli föremål för stadsfullmäktiges förnyade prövning samt

att arvodet icke skall anses grundläggande för beräkning av pension och sjuklön m. fl. förmåner.

Nr 214. Tjänstetidsberäkning för badhusföreståndaren Tord Söderquists pensionering.

Löne- och avtalsnämnden har i skrivelse den 15 oktober 1952 anfört följande:

Badhusföreståndaren Tord Söderquist har hos löne- och avtalsnämnden anhållit, att i viss utsträckning få tillgodoräkna sig tid under vilken han haft deltidsanställning hos staden för pension..

Enligt stadens pensionsreglemente av år 1946 räknas tjänstetiden för ordinarie befattningshavare från den dag vederbörande erhöll ordinarie tjänst. För Söderquists del inträffade detta den 1 januari 1951. Befattningen är en kombinerad tjänst såsom föreståndare för badhuset och simlärare vid folkskolorna. Före ordinarieblivandet fanns tjänsten på extra stat under ett års tid.

Den av Söderquist åberopade tiden går tillbaka till den 1 januari 1928 då han blev simlärare vid skolorna. Från och med den 1 januari 1942 har Söderquist dessutom haft arvodestjänst såsom badhusstyrelsens kontrollant vid varmbadhuset. Tjänstgöringens omfattning kan icke med exakthet angivas men man torde kunna utgå från, att den, åtminstone sedan arvodesanställningen vid varmbadhuset tillkom, varit att jämställa med halvtidstjänst. Om man bortser från det år som Söderquist varit extra befattningshavare, vilket utan vidare bör tillgodoräknas honom för pension, fattas för full pension en tid av 9 år och 9 månader. Söderquist är född den 6 mars 1905 och uppnår 1970 pensionsåldern 65 år. För full pension fordras 30 tjänsteår.

Löne- och avtalsnämnden är inställd på att låta en viss del av tidigare anställningstid bli pensionsgrundande. Man synes ej böra ta med hela tiden om 9 år och 9 månader, ty skillnaden mellan den nuvarande heltidsanställningen och de tidigare mera lösa anställningsförhållandena böra beaktas. Emellertid synes det skäligt att man tillgodoräknar Söderquist så lång tid att han tillhopa kommer att få en tjänstetid om 26 år. En sådan beräkning utgår från antagandet att deltidstjänsten under 22 år kan motsvara heltidstjänst under 5 år och 9 månader.

Löne- och avtalsnämnden föreslår sålunda, att Söderquist får såsom tjänstetid för pension tillgodoräkna sig dels tjänstgöringen på extra stat under 1950 och dels 5 år och 9 månader av den dessförinnan fullgjorda deltidstjänstgöringen.

Badhusstyrelsen har uttalat, att den ansåge det skäligt att man vid föreståndarens pensionering tog hänsyn till den tidigare tjänsten som simlärare. Styrelsen har samtidigt uttalat, att man möjligen kunde överväga huruvida icke folkskolan borde stå för kostnaderna för den del av pensionen som hänförde sig till tid då Söderquist hade arvodestjänst som simlärare. Löne- och avtalsnämnden har icke ansett sig böra ingå på sistnämnda fråga utan föreslår att badhusstyrelsen upptager överläggningar med folkskolestyrelsen om styrelsen önskar ersättning för de ökade pensionsavgifterna. Den föreslagna längre tjänstgöringstiden synes med nuvarande pensionsreglemente och pensionslön medföra en årlig höjning av pensionsavgifterna från cirka 1.700 kronor till cirka 2.200 kronor. Sedan det nya normalpensionsreglementet antagits kommer avgifterna att stiga till belopp som nu icke kan angivas. De ungefärliga siffrorna visa emellertid i vilken omfattning den längre tjänstetiden påverkar pensionsavgifterna.

På grund härav tillstyrker nämnden att stadsfullmäktige ville besluta

att badhusföreståndaren Tord Söderquist får tillgodoräkna sig tjänstetid för pension med tillhopa 6 år och 9 månader av tiden före tillträdet av ordinarie tjänst.

Drätselkammaren har i häröver den 6 november 1952 avgivet yttrande med åberopande av vad löne- och avtalsnämnden i ärendet anfört tillstyrkt stadsfullmäktige besluta

att till alla delar bifalla löne- och avtalsnämndens förslag.

Nr 215. Anslag för pålningsarbeten för biblioteksbyggnad inom kvarteret Heimer.

Bibliotekskommittén har i skrivelse den 9 november 1952 anfört följande:

Stadsfullmäktige uppdrogo den 31 januari 1952 åt bibliotekskommittén att i huvudsaklig överensstämmelse med ett av arkitekten Sven Ahlbom uppgjort nytt förslag till byggnad för landsbibliotek fortsätta sitt utredningsarbete. Därefter har inträffat flera omständigheter som gör att man kan räkna med att byggnadsfrågan skall kunna lösas mycket snart. Sålunda har Kungl. Maj:t och Riksdagen beslutat om inrättande av ett landsbibliotek i Västerås från och med den 1 juli 1952. Som en följd härav har byggnadstillstånd lämnats för biblioteksbyggnaden. Vidare har stadsplanen ändrats så att den planerade byggnaden skall kunna passas in i omgivningen. Förslaget ligger för närvarande hos Kungl. Maj:t och man torde kunna räkna med att förslaget kommer att fastställas under den närmaste tiden. Arbetet med ritningar och konstruktioner av olika slag har fortskridit så långt att man torde kunna infordra anbud redan i december månad detta år. Det är nu i högsta grad nödvändigt att byggnadsarbetena får igångsättas fortast möjligt. För att inte försena detta har kommittén funnit det lämpligt, att från huvudentreprenaden avskilja grundförstärkningsarbetena vilka med fördel kunna utföras innan fullständiga handlingar för övriga arbeten föreligger. För pålning å byggnadsplatsen i kvarteret Heimer kan kostnaderna beräknas till cirka 200.000 kronor. Kommittén hemställer nu, att i avräkning på det anslag som kommer att begäras då fullständiga kostnadsuppgifter kan föreläggas fullmäktige få ett anslag å 200.000 kronor för pålningsarbetena.

Av det sagda framgår att bibliotekets byggnadsfråga nu avancerat så långt att kommitténs uppdrag kan anses vara i huvudsak slutfört. Uppdraget är nämligen begränsat till själva utredningsarbetet. Med anledning härav hemställer kommittén nu om bemyndigande att i fortsättningen fungera såsom byggnadskommitté. Under byggnadstiden kommer kommittén att få ta ställning till uppkommande spörsmål i mycket större utsträckning än som varit fallet under utredningstiden. Kommittén ämnar därför delegera beslutanderätten i åtskilliga mindre frågor till ett arbetsutskott. Det är kommitténs avsikt att till ett sådant arbetsutskott kalla representanter för den nya biblioteksstyrelsen. En självskriven ledamot i arbetsutskottet blir den nya bibliotekarien. I detta sammanhang må erinras om att kommitténs arbete ej kommer att bli begränsat till biblioteksbyggnaden. Enligt stadsfullmäktiges bemyndigande den 24 april 1952 har kommittén nämligen att utreda frågan om anskaffande av lämpliga lokaler för den frivilliga studieverksamheten, som ej kunnat beredas plats i biblioteksbyggnaden.

På grund av vad sålunda anförts får kommittén hemställa att stadsfullmäktige ville besluta

att anvisa ett anslag å 200.000 kronor för pålningsarbeten för biblioteksbyggnad i kvarteret Heimer samt

att uppdraga åt utredningskommittén att i fortsättningen fungera såsom byggnadskommitté för biblioteket.

Drätselkammaren har genom utlåtande den 13 november 1952 anfört följande:

Liksom bibliotekskommittén finner drätselkammaren det vara angeläget att bygget

snarast möjligt kommer igång. Då pålningsarbetet utan större olägenheter torde kunna utbrytas ur entreprenaden och kanske lämpligen utföras av en fackfirma har drätselkammaren intet att erinra mot kommitténs förslag. Då kommittén fått entreprenadhandlingarna färdiga förutsätter kammaren att kommittén snarast möjligt kommer in med begäran om det slutgiltiga anslaget för byggnadens uppförande. I avbidan härå torde det nu erforderliga beloppet kunna täckas av fonden för allmänna byggnader, ur vilken fond under alla förhållanden en del av byggnadskostnaden kommer att bestridas.

Under hänvisning härtill tillstyrker drätselkammaren stadsfullmäktige besluta

att anvisa ett anslag å 200.000 kronor för pålningsarbeten för biblioteksbyggnad i kvarteret Heimer att täckas av fonden för allmänna byggnader samt

att uppdraga åt utredningskommittén att i fortsättningen fungera som byggnadskommitté för biblioteket.

Nr 216. Anslag för ombyggnad av siloskajen.

Hamnstyrelsen har i skrivelse den 5 november 1952 anfört följande:

Hamnstyrelsen får härmed anhålla om anslag för ombyggnad och utvidgning av kajen vid Arosbygdens siloanläggning i gamla hamnen.

Kajen är byggd i träkonstruktion med en längd av 150 meter. På 120 meter är vattendjupet 5 meter. Detta minskas på den återstående sträckan till 2 meter. Kajen är gammal och i mycket dåligt skick. Den måste därför byggas om utan längre dröjsmål. Arosbygden planerar att under våren 1953 uppföra en ny siloanläggning. Det vore mycket lämpligt om byggnadsarbetena på kajen kunde samordnas med Arosbygdens arbeten. Enligt föreliggande planer skall kajen utföras i betongkonstruktion. Samtidigt bör kajen breddas 6—8 meter åt sjösidan. Det har nämligen länge varit ett önskemål att kunna utvidga kajutrymmet så att kajen skall kunna användas för hamnrörelsen i dess helhet. Under rådande förhållanden kan kajen knappast användas för andra båtar än dem som går till Arosbygdens anläggningar. För närvarande är trängseln på kajen mycket besvärande. Genom en breddning skulle man få möjlighet att lägga ut ytterligare ett behövligt järnvägsspår framför siloanläggningen. Man skulle vidare få plats för två körfiler mellan järnvägsspåren och kajkanten samt plats för en lättare kran. Kajen skulle såsom nu ha en längd av 150 meter och den skulle byggas för 5 meters vattendjup med möjlighet till framtida fördjupning till 6 meter. Kostnaderna ha beräknats till 400.000 kronor. Såsom framtida kostnader tillkommer utgifterna för järnvägsspår och kran.

På grund härav hemställer styrelsen att stadsfullmäktige ville besluta

att anvisa ett anslag å 400.000 kronor för om- och tillbyggnad av kajen vid Arosbygdens siloanläggning i gamla hamnen.

Drätselkammaren har i utlåtande av den 13 november 1952 anfört följande:

Enligt vad drätselkammaren inhämtat är den nuvarande kajen i så dåligt skick, att

en reparation och förstärkning av densamma är ofrånkomlig. Kostnaderna för en dylik reparation belöpa sig till 100.000 kronor. I samband med ett dylikt arbete har det emellertid ansetts, på skäl som hamnstyrelsen anfört, riktigt att bredda kajen för att möjliggöra körtrafik och ytterligare järnvägsspår varjämte i framtiden, om så skulle visa sig erforderligt, även en lättare kran kan placeras på kajen. Kostnaden för en dylik kran och för densamma erforderliga kranspår torde uppgå till storleksordningen 200.000 à 250.000 kronor. Vissa betänkligheter av ekonomisk art kunna givetvis anföras ifråga om det nu framlagda projektet. Det har icke visats om investeringen kan anses bli räntabel eller icke. Emellertid är det ett faktum att den nuvarande östra kajen vid flera tillfällen är så utnyttjad att behov av en avlastning för densamma föreligger. Den nuvarande kajen framför Arosbygdens silomagasin har icke kunnat användas för andra ändamål än utlastning av spannmål från siloanläggningen. Genom den föreslagna breddningen skulle kajen kunna i avsevärd omfattning användas jämväl för andra hamnändamål. Drätselkammaren har därför för sin del funnit att övervägande skäl tala för bifall till hamnstyrelsens förslag. Den del av kostnaden som svarar mot en under alla förhållanden nödvändig reparation torde böra täckas av uttaxerade medel på hamnens stat. Återstoden eller 300.000 kronor anses böra täckas av lånemedel.

Under hänvisning härtill tillstyrker drätselkammaren stadsfullmäktige besluta

att för om- och tillbyggnad av kajen vid Arosbygdens siloanläggning i gamla hamnen anvisa ett anslag å 400.000 kronor

att anslaget skall täckas till ett belopp av 100.000 kronor av uttaxerade medel å hamnens stat samt till återstående belopp, 300.000 kronor genom upptagande av amorteringslån samt

att uppdraga åt drätselkammaren att hos Kungl. Maj:t göra framställning om tillstånd att för ändamålet upptaga amorteringslån ävensom vidtaga övriga för lånets upptagande och utkvitterande erforderliga åtgärder.

Nr 217. Anslag för upprensning av Emausbäcken.

Drätselkammaren har i skrivelse den 13 november 1952 anfört följande:

Emausbäcken norr om Hästhovsgatan har i samband med exploatering av norra Gideonsbergsområdet fått lov att upprensas i likhet med den upprensning som tidigare utförts närmast söder om Hästhovsgatan. Utan en dylik upprensning uppstår vid högvatten uppdämning i tekniska verkens avloppsledningar. Arbetet har efter särskilt beslut av drätselkammaren i januari innevarande år blivit utfört. Kostnaden härför uppgår till drygt 11.000 kronor. Inklusive eventuella avslutningsarbeten torde ett anslag för ändamålet å 12.000 kronor vara erforderligt.

Med hänsyn till vad ovan anförts får drätselkammaren tillstyrka stadsfullmäktige besluta

att för upprensning av Emausbäcken ställa till drätselkammarens förfogande ett anslag av 12.000 kronor att täckas av det till stadsfullmäktiges förfogande i årets stat ställda reservationsanslaget för oförutsedda utgifter.

Nr 218. Anslag till Husmödrarnas Semesterhem.

Husmödrarnas Semesterhem har i skrivelse den 29 oktober 1952 anfört följande:

Inom vårt län liksom övriga län har under de sista decennierna framvuxit ett allt större behov av semestervistelse för uttröttade husmödrar. Detta behov har för vårt läns vidkommande i stor utsträckning tillgodosetts genom den verksamhet för Husmödrarnas Semesterhem, Västerås, bedrivit på sina båda semesterhem på Almö Lindö. Sedan föreningen sommaren 1931 började sin verksamhet har 2.205 husmödrar under sammanlagt 3.547 veckor gästat hemmen. Sommaren 1952 ha 197 husmödrar, därav 59 från Västerås beretts semestervistelse på Almö Lindö.

Avgifterna för gästerna är satta så lågt som 10 kr. per vecka, och vi vill ogärna höja dem, då vi väl vet hur svårt de sämst ställda familjerna ha att undvara även 20 kr. för en tvåveckors vistelse vid hemmet. Vi åtnjuta anslag från staten och landstinget med tillsammans 3 kr. per gästdag. I övrigt är vi helt beroende av organisationers och enskildas välvilja för vår verksamhets bedrivande.

Som framgår av ovanstående har vi mycket små kontanta medel att bestrida några extra kostnader med. Vi måste till säsongens början nästa år företa en grundlig reparation av köket på den ena fastigheten, samt låta muddra sjöbotten vid badet på den andra fastigheten. Kostnaderna för dessa arbeten beräknas till 2.000 kr. Vi vore därför synnerligen tacksamma om stadsfullmäktige ville bifalla vår vördsamma hemställan om ett anslag på 2.000 kr.

Drätselkammaren har genom utlåtande den 13 november 1952 med överlämnande av skrivelsen anfört följande:

Inom Västmanlands län finnas två semesterhem för husmödrar, dels hemmet Björkliden och dels nu ifrågavarande hem på Almö Lindö. Beträffande Björkliden garanterar landstinget sedan ett år tillbaka driften vid detta hem. För hemmet å Almö Lindö gäller, att landstingsbidrag till detsamma utgår från och med 1953 med 2 kronor per vårddag varjämte tillkommer ett statsbidrag med samma belopp. Rent principiellt anser drätselkammaren att, i den mån kostnaderna för hemmets drift icke kunna bestridas av sålunda till förfogande ställda medel och de inackorderingsavgifter som inflyta, det bör vara landstingets sak, att garantera driften jämväl vid semesterhemmet på Almö Lindö. Drätselkammaren vill sålunda icke tänka sig att Västerås stad i någon form vare sig nu eller i framtiden skall bidraga till driften av detta semesterhem. Den nu aktuella framställningen gäller emellertid ett engångsanslag för vissa reparationer. Med hänsyn till anslagets karaktär av engångsanslag

och i vetskap om att hemmet står under god och insiktsfull ledning har drätselkammaren intet att erinra mot att stadsfullmäktige lämnar det begärda bidraget.

Under hänvisning härtill tillstyrker drätselkammaren stadsfullmäktige besluta

att för reparationer i husmödrarnas semesterhem på Almö Lindö lämna ett anslag å 2.000 kronor att täckas av det i årets stat till stadsfullmäktiges förfogande ställda reservationsanslaget för oförutsedda utgifter.

Nr 219. Förvärv av kvarteret Solberga.

Drätselkammaren har i skrivelse den 13 november 1952 anfört följande:

Drätselkammaren får härmed förelägga stadsfullmäktige ett förslag om förvärv av kvarteret Solberga, här i staden, motsvarande det område där Solberga Handelsträdgård är belägen. Fastigheten, som äges av Solberga Trädgårdsaktiebolag, har en areal av 8.487 kvm. Kvarteret är beläget mellan Persbovägen i norr, Gurksaltargatan i väster, Eriksborgsgatan i söder och Vallgatan i öster. På fastigheten är uppfört ett bostadshus samt diverse växthus. Taxeringsvärdet utgör 150.000 kronor och den överenskomna köpeskillingen uppgår till 195.000 kronor. Fastigheten skulle enligt den preliminära uppgörelsen tillträdas den 1 juli 1953. Gällande stadsplan för området medgiver bebyggelse i två våningar, öppet byggnadssätt, med högst en tredjedel av tomtytan bebyggd.

Under frågans beredning ha yttranden avgivits av stadsarkitekten och stadsplanearkitekten, vilka tillstyrkt förvärvet av fastigheten utan att dock kunna angiva något dagsaktuellt behov av fastigheten.

Idrottsstyrelsen har i yttrande den 19 september 1952 jämväl tillstyrkt förvärv av tomtområdet och därvid tänkt sig möjligheten att på fastigheten kunna förlägga någon idrottsanläggning.

För egen del får drätselkammaren anföra följande.

Även om något direkt behov för dagen icke föreligger att förvärva fastigheten anser drätselkammaren dock, att det kan vara tillrådligt att begagna tillfället att förvärva fastigheten. Dess centrala läge i staden och dess närhet till stadens idrottsanläggningar å Kristiansborg gör att området antingen enbart eller tillsammans med dessa kan komma att utnyttjas för olika ändamål. Då dessutom den överenskomna köpeskillingen förefaller drätselkammaren acceptabel har drätselkammaren velat tillstyrka ett förvärv av fastigheten. Beträffande finansieringen av köpeskillingen föreslås densamma ske på följande sätt. Ett av stadsfullmäktige den 27 juni 1946 anvisat anslag å 40.000 kronor för ritningar till ett hamnmagasin har täckts genom 5-årslån och finnes för närvarande reserverat. Anslaget kommer icke till användning enär planerna på hamnmagasinet för närvarande skrinlagts. Detta reserverade anslag anser drätselkammaren böra ingå som delvis täckning av köpeskillingen för ifrågavarande fastighet. Återstoden eller 155.000 kronor anser drätselkammaren bör täckas av uttaxerade medel.

Under hänvisning härtill tillstyrker kammaren stadsfullmäktige besluta

att för en köpeskilling av 195.000 kronor och på sedvanliga villkor i övrigt förvärva fastigheten kvarteret Solberga i Västerås,

att köpeskillingen skall täckas till ett belopp av 40.000 kronor genom ianspråktagande av tidigare anvisat och reserverat anslag för ritningar till ett hamnmagasin samt till återstående belopp eller 155.000 kronor av uttaxerade medel samt

att uppdraga åt drätselkammaren att vidtaga alla för förvärvets genomförande erforderliga åtgärder.

Nr 220. Förslag till nybyggnad inom kvarteret Nimrod. (Jfr S. F. nr 88 ser. A år 1952.)

Styrelsen för Västerås stads tekniska verk har i skrivelse den 30 september 1952 anfört följande:

På framställning av styrelsen för tekniska verken i skrivelse den 29 mars 1952 hava stadsfullmäktige den 29 påföljande maj i princip godkänt styrelsens förslag till nybyggnad inom kvarteret Nimrod och bemyndigat styrelsen att låta upprätta definitiva ritningar och införskaffa kostnadsanbud för senare framställning i byggnadsfrågan.

Styrelsen har i sin skrivelse redogjort för behovet och planläggningen av byggnaden (S. H. nr 88 ser. A år 1952). Då förelåg icke möjlighet att undanskaffa gasverkets gamla kontorsbyggnad och styrelsen måste räkna med att uppföra nybyggnaden i två etapper, den ena omfattande huvudbyggnaden mot Munkgatan och den andra flygelbyggnaden mot Sturegatan. Emellertid har tillfälle yppat sig att utrymma omförmälda kontorsbyggnad genom att överflytta elverkets mätarjustering till sektionsstationen Västerås västra och där bereda utrymme åt elmontörerna samt att uppbringa rum på annat håll för revisionskontoret och gårdskarlen. Härigenom blir det möjligt att undvika uppförande av nybyggnaden i etapper med åtföljande merkostnad. Styrelsen anser därför, att byggnaden bör uppföras i ett sammanhang och har i samband därmed gjort den ändringen i byggnadsplanen, att flygelbyggnaden, med utnyttjande av i stadsplanen angiven högsta byggnadshöjd, uppföres i fyra i stället för tre våningar, detta desto hellre som huvudbyggnaden är avsedd att uppföras till höjd, som motiverar ändring av stadsplan. Sådan stadsplaneändring, som kommer att beröra även omgivande kvarter, kan ej genomföras med den snabbhet bygget kräver. Då byggnaden emellertid drages ett gott stycke in från tomtgränsen, är enligt vad styrelsen inhämtat dispens från gällande stadsplanebestämmelser att påräkna.

Huvudbyggnaden kommer att inrymmas i källarvåningen, förutom värmefördelningscentral, skyddsrum och utrymmen för hyresgästerna, elverkets förråd, lokaler för högspänningsställverk, transformatorstation, omklädningsrum och matsal för arbetarna samt sal för föreläsningar, matlagningsdemonstrationer och andra ändamål, i bottenvåningen elverkets verkstad, utlämningsställe för material, mätarjustering för gas och vatten, kontrollrum, rådgivningsbyrå, lokaler för mätaravläsare och affärslokaler, i våningen en trappa upp kontorslokaler för stadens förvaltningar eller för uthyrning, i våningarna 2, 3 och 4 trappor upp enkelrum, dubbletter och mindre bostadslägenheter samt i översta våningen familjebostäder. Flygelbyggnaden planeras inrymma i bottenvåningen kontorsrum för verkmästare och förmän, i våningen en trappa upp elmätarjusteringen samt i de två övriga våningarna familjebostäder.

Kostnadsberäkning av nybyggnaden har utförts av Byggnadsfirman Anders Diös

på grundval av ritningar, som dock ej upptagit flygelbyggnadens fjärde våning. Kostnaderna äro av firman beräknade till 3.722.000 kronor. Fjärde våningen medför en kostnadsökning om cirka 125.000 kronor. Totalkostnaderna för hela bygget uppgå sålunda till omkring 3.850.000 kronor.

Styrelsen har låtit upprätta en räntabilitetskalkyl för nybyggnaden. Hyresinkomst kan beräknas på en totalyta av 7.170 m². För förråds- och övriga lokaler i källarvåningen, som få tillgång till varuhissar och direkt nedfart för bilar, väntas inflyta i hyra 20 kronor per m² och för affärslokalerna 60 kronor per m². Genomsnittshyran beräknas till cirka 36 kronor 35 öre per m². Hyresavkastningen uppgår sålunda till i runt tal 260.800 kronor. På utgiftssidan upptages ränta på anläggningskapitalet, enligt 3,6 %, 138.600 kronor, avskrivning enligt 0,75 % 28.900 kronor och driftkostnader 89.500 kronor eller sammanlagt 257.000 kronor. Kalkylen ger sålunda ett inkomstöverskott å 3.700 kronor.

Byggnadskostnaderna för den av tekniska verken för eget behov avsedda delen av huset beräknas till 1.100.000 kronor och täckas enligt styrelsens mening lämpligen med skattemedel å verkens stat åren 1954, 1955 och 1956. Kostnaderna för huset i övrigt torde täckas med lånemedel.

Med åberopande härav hemställer styrelsen, att stadsfullmäktige ville besluta

att för ifrågavarande nybyggnad inom kvarteret Nimrod anvisa 3.850.000 kronor att täckas med 1.100.000 kronor av skattemedel å tekniska verkens stat åren 1954, 1955 och 1956 samt med 2.750.000 kronor av lånemedel.

Rådhuskommittén har i häröver den 12 november 1952 avgivet yttrande anfört följande:

På drätselkammarens anmodan har rådhuskommittén vid sammanträde den 7 november 1952 behandlat frågan om nybyggnad för Tekniska verkens räkning i kv. Nimrod.

Under diskussion omkring frågan i vad mån det tilltänkta byggnadsföretaget kunde påverka planerna för stadshuset framhölls *dels* att 2. etappen av stadshuset icke finge skjutas framåt i tiden på grund av detta mellankommande projekt, som rätteligen utgör etapp 8—10 i stadshusets utbyggnadsplaner, och *dels* att de av stadens förvaltningar, som ha för små eller annars bristfälliga lokaler — och icke erhållit plats i 1. etappen av stadshuset — borde ha förhandsrätt före statliga eller privata företag till kontorslokaler i projektet Nimrod.

Med hänsyn till att projektet ger ett mycket önskvärt tillskott i lokaler för Tekniska verken och — förhoppningsvis — även för andra delar av stadsförvaltningen, vill rådhuskommittén för sin del tillstyrka detsamma, även om det uppgjorda programmet för stadshusbebyggelsen härigenom i viss mån rubbas.

I kommitténs beslut har deltagit utom undertecknad ordförande hrr ledamöter Matell, Sjöberg och Jonsson.

Västerås den 12 november 1952.

För Rådhuskommittén:
GUSTAF OLSSON,
Ordförande.

/*Ivar Ritzén.*

Drätselkammaren har i utlåtande den 13 november 1952 anfört följande:

Frågan har tidigare varit föremål för stadsfullmäktiges behandling nämligen vid sammanträdet den 29 maj 1952 då fullmäktige i princip godkände ett av styrelsen upprättat förslag till nybyggnad inom kvarteret Nimrod samt bemyndigade styrelsen att låta upprätta definitiva ritningar och införskaffa kostnadsanbud för senare framställning i byggnadsfrågan. Vissa ändringar i det preliminära förslaget redovisas i det nu definitiva förslaget. Sålunda har den uppdelning i två etapper som från början var meningen slopats och såväl byggnaden efter Munkgatan som byggnaden efter Sturegatan avses nu bli uppförda i ett sammanhang. Byggnaderna ingå i det program för stadshus, som på sin tid uppgjordes och som även underställts stadsfullmäktige. Kontorsvåningen och bostadsvåningarna i den blivande fastigheten efter Munkgatan äro också så planlösta, att man utan större svårigheter sedermera kan omändra desamma till lokaler för stadsförvaltningen.

Med hänsyn till ärendets sammanhang med stadshusfrågan har drätselkammaren infordrat yttrande från Rådhuskommittén, vilken kommitté i skrivelse den 12 november 1952 meddelat, att med hänsyn till att projektet lämnar ett mycket önskvärt tillskott till lokaler för tekniska verken och även för andra delar av stadsförvaltningen, kommittén för sin del tillstyrker detsamma, även om det uppgjorda programmet för stadshusbebyggelsen härigenom i viss mån komme att rubbas.

Beträffande de ekonomiska förutsättningarna för byggets genomförande får drätselkammaren hänvisa till den ekonomiska kalkyl, som finnes intagen i verkstyrelsens skrivelse. Drätselkammaren vill emellertid framhålla att enligt kammarens mening kalkylen kanske i vissa avseenden är alltför optimistiskt uppgjord. Det förefaller som om driftskostnaderna vore beräknade i lägsta laget, varjämte kan diskuteras huruvida icke rätteligen en större avskrivningsprocent än 0,75 procent borde beräknas. Även med dessa justeringar och med hänsyn till att förändringar i byggnadens konstruktion måhända kunna förbilliga dess utförande anser sig drätselkammaren böra tillstyrka det framlagda förslaget.

Beträffande förvaltningen och uthyrningen av byggnaderna anser drätselkammaren det böra ankomma på drätselkammaren och då närmast på fastighetsförvaltningen att ombesörja detta. Drätselkammaren har redan nu velat framföra denna uppfattning för att ha möjlighet att utöva medbestämmanderätt vid byggnadens uppförande.

Under hänvisning härtill får drätselkammaren tillstyrka stadsfullmäktige besluta

att med bifall till styrelsens för tekniska verken framställning anvisa för uppförande av nybyggnad inom kvarteret Nimrod ett anslag av 3.850.000 kronor att täckas med 1.100.000 kronor av skattemedel på tekniska verkens stat och med 2.750.000 kronor av lånemedel samt

att uppdraga åt drätselkammaren att hos Kungl. Maj:t göra framställning om tillstånd att för ändamålet upptaga amorteringslån ävensom vidtaga övriga för lånets upptagande och utkvitterande erforderliga åtgärder.

Nr 221. Fråga om provisorisk höjning av det särskilda bostadstillägget under år 1953.

Kommittén för utredning rörande folkpensionärernas bostadsförhållanden har i skrivelse den 13 september 1952 på anförda skäl hemställt, att av kommittén verkställd utredning måtte läggas till grund för de överväganden och förslag till kommunala bostadstillägg i Västerås från och med 1954, som stadens pensionsnämnder och kommittén gemensamt har att utarbeta samt att stadsfullmäktige ville besluta att såsom provisorisk förbättring av de nu utgående särskilda bostadstilläggen från och med januari 1953 utbetala till ensamstående pensionär, vilken åtnjuter eller beviljats särskilt bostadstillägg, ett tillägg med 6 kronor per månad samt till gift pensionär, som åtnjuter eller beviljats sådant bostadstillägg ett tillägg med 4 kronor per månad.

Förutnämnda skrivelse finns intagen i stadsfullmäktiges handlingar nr 32 a ser. B för år 1952.

Pensionsnämnderna ha genom utlåtande den 1 september 1952 såsom yttrande över kommitténs förslag i vad gäller den provisoriska förhöjning av bostadstilläggen under år 1953 anfört följande:

Nämnderna instämma i kommitténs motivering för en höjning men finna den föreslagna höjningen alltför blygsam i förhållande till de prishöjningar som inträtt sedan åren 1946—1947, då de nuvarande bestämmelserna utarbetades. Kommittén har beräknat medelhyran till 975 kronor för ogift och 1.100 för makar. Med hänsyn härtill torde det vara erforderligt att höja det provisoriska tillägget under år 1953 med omkring 60 % å utgående grundbelopp. En procentuell höjning måste bli mera rättvis än den av kommittérade föreslagna. Vid en höjning av 60 % å utgående grundbelopp blir det maximala tillägget 252 + 151 eller 403 kronor för ogift samt 300 + 180 eller 480 kronor för makar gemensamt, när båda makarna ha pension. Tillsammans med maximalt allmänt bostadstillägg blir beloppen följande: 450 + 252 + 151 = 853 kronor för ogift samt 600 + 300 + 180 = 1.080 kronor för makar gemensamt. Trots denna höjning uppnås icke den av kommittén beräknade medelhyran.

Ur administrativ synpunkt är det icke försvarbart att kräva ett ansökningsförfarande för en provisorisk höjning. Nämnderna ha under hela år 1953 framför sig ett avsevärt arbete för omräkning av pensionerna till följd av ändrade bostadstillägg från och med år 1954 och kunna svårligen belastas med särskilda ansökningar för den provisoriska höjning av de särskilda bostadstilläggen som avser år 1953.

Vid behandlingen av ärendet inom nämnderna framställdes även förslag om en förhöjning av 45 % vilket skulle ha givit till resultat att ensamstående erhölle ett sammanlagt bostadstillägg av 815 kronor och makar gemensamt 1.035 kronor. Majoriteten röstade emellertid för en höjning av 60 %. Kostnaderna för ifrågavarande förhöjning kunna med utgångspunkt från nuvarande kostnader beräknas till 40.000 kronor, som skall betalas år 1954.

Pensionsnämnderna hemställa sålunda

att stadsfullmäktige måtte besluta en provisorisk förhöjning av nu utgående särskilda bostadstillägg under år 1953 med 60 % av till varje pensionär utgående grundbelopp.

Drätselkammaren har i yttrande den 6 november 1952 anfört följande:

Den av kommittén verkställda utredningen angående pensionärernas bostadskostnader utvisar, att i många fall täckning ej erhålles för den aktuella bostadskostnaden med nu utgående allmänt bostadstillägg och särskilt (kommunalt) bostadstillägg. Drätselkammaren avser att i annat sammanhang återkomma till frågan om den verkställda utredningens inverkan på storleken av de bostadstillägg, som komma att utgå från och med den 1 januari 1954. I detta sammanhang vill kammaren endast till behandling upptaga frågan om en provisorisk förbättring av det kommunala bostadstillägget under 1953. I sådant hänseende har kammaren för sin del anslutit sig till pensionsnämndernas förslag om en höjning med 60 procent. Det torde icke vara erforderligt att direkt ändra bestämmelserna för det kommunala bostadstilläggets utgående utan ett beslut om en procentuell ökning får anses vara tillfyllest. Det har därutöver framställts en begäran att det kommunala bostadstillägget skall avrundas till närmast med 12 delbara belopp.

Under hänvisning härtill hemställer kammaren att stadsfullmäktige ville besluta

att de under 1953 utgående särskilda bostadstilläggen skola förhöjas med 60 procent på utgående grundbelopp, dock att tillägget skall avrundas till närmast med 12 delbara belopp samt

att kostnaderna härför skola bestridas av uttaxerade medel.

Beredningsutskottet har genom utlåtande den 12 november 1952 hemställt att stadsfullmäktige ville besluta

att bifalla drätselkammarens förslag i ärendet.

Västerås 1952. Vestmanlands Läns Tidnings AB tryckeri

Nr 222. Anslag för gatuarbeten inom Sjöhagens industriområde.

Drätselkammaren har i skrivelse den 4 december 1952 anfört följande:

Inom Sjöhagens industriområde ha under år 1952 tecknats ett flertal tomträttskontrakt för upplåtelse av mark till olika industrianläggningar. Såsom följd härav ha vissa gatuarbeten måst påbörjas. Drätselkammaren har den 7 februari 1952 godkänt exploateringskalkyl för Sjöhagens industriområde. I denna kalkyl ingå även kostnader för gator. De gator, som för närvarande äro aktuella, äro Slakterigatan, S:ta Gertruds väg och Järnmalmsgatan. Enligt byggnadskontorets beräkningar uppgår kostnaden för dessa gators färdigställande till omkring 170.000 kronor, i vilken summa ingår även kostnaden för redan utförda arbeten med kronor 11.006: 51.

I detta sammanhang kan anmärkas, att drätselkammaren den 4 september 1952 beslutat av nyanläggningsanslaget för gator och vägar anvisa 29.000 kronor för Slakterigatan. Då detta anslag befunnits rätteligen böra belasta ifrågavarande exploateringsområde, har drätselkammaren beslutat återföra sistnämnda anslag.

Utöver iordningställande av Slakterigatan, S:ta Gertruds väg och Järnmalmsgatan erfordras att terrassering påbörjas på övriga gatar inom Sjöhagens industriområde och likaså uppfyllningar för järnvägsbankar. För dessa arbeten erfordras ett anslag å 90.000 kronor, varav 10.000 kronor för Sjömansgatan, 20.000 kronor för järnvägsspår, 10.000 kronor för Skeppsgatan, 10.000 kronor för Seglargatan och 40.000 kronor för Sjöhagsvägen. Även kostnaderna för nu angivna gator böra påföras exploateringsområdet.

Med anledning av vad sålunda anförts får drätselkammaren tillstyrka stadsfullmäktige besluta

att för iordningställande av Slakterigatan, S:ta Gertruds väg och Järnmalmsgatan anvisa ett anslag å 170.000 kronor,

att för utförande av de övriga här ovan angivna förberedande gatuarbeten inom Sjöhagens industriområde anvisa anslag å sammanlagt 90.000 kronor,

att anslagen skola utgå av lånemedel samt

att uppdraga åt drätselkammaren att hos Kungl. Maj:t hemställa om tillstånd till upptagande av amorteringslån för bestridande av utgiften ifråga ävensom vidtaga alla för lånets utbekommande erforderliga åtgärder i övrigt.

Nr 223. Anslag för provisorisk reparation av bygdegården i Skerike.

Drätselkammaren har i skrivelse den 4 december 1952 anfört följande:

Fastighetskontoret upptog ursprungligen i förslaget till 1953 års stat ett anslag för

om- och tillbyggnad av bygdegården i Skerike. Vid budgetbehandlingen borttogs emellertid detta anslag under motivering att i bokslutet vissa medel avsatts för ändamålet och att i varje fall en närmare utredning borde göras innan ytterligare anslag beviljades.

Frågan angående om- och tillbyggnadens slutliga utformning har ännu icke utretts. Emellertid befinner sig byggnaden i synnerligen dåligt skick och det kan ifrågasättas om den är användbar utan något slag av reparation. Drätselkammaren vill därför på förslag av fastighetskontoret förorda att byggnaden nödtorftigt iordningställes genom tvättning av stora salen, reparation av det inre rummet, utbyte av kamin, målningsarbeten i stora salen, iordningställande av ytterdörr, uppförande av nya avträden, reparation av vedbod samt diverse arbeten. Kostnaden härför beräknas till 3.000 kronor. Förslaget har med hänsyn till att så småningom frågan angående ombyggnad blir aktuell, hållits mycket snävt, varför lokalerna icke genom de nu föreslagna åtgärderna komma att försättas i sådant skick, att byggnaden för någon längre tid kan kvarstå oförändrad.

I 1951 års bokslut för Skerike kommun finnas upptagna medel för ombyggnad av bygdegården. Stadsfullmäktige ha genom beslut den 28 augusti 1952 av tillgängligt överskott reserverat ett belopp å i runt tal 4.000 kronor för täckande av del av kostnaden för bygdegården ombyggnad. Kostnaderna för nu ifrågavarande reparation synes böra bestridas av nämnda medel.

Under hänvisning till vad sålunda anförts får drätselkammaren tillstyrka stadsfullmäktige besluta

att för provisorisk reparation av bygdegården i Skerike anvisa ett anslag å 3.000 kronor samt

att härav föranledd utgift skall bestridas av i Skerike kommuns bokslut för 1951 reserverade medel för täckande av del av kostnaderna för bygdegårdens ombyggnad.

Nr 224. Tilläggsanslag för stadsrevisionen under år 1952.

Västerås stadsrevision har i skrivelse den 1 december 1952 anfört följande:

Stadsrevisionen får härmed hemställa om ett tilläggsanslag på 14.350 kronor för innevarande år med följande motivering.

I staten för år 1952 upptogs ett förslagsanslag på 33.400 kronor för ersättningen till Sveriges Kommunalekonomiska Förening för siffergranskning och kvalificerad revision. Härav utgör 19.000 kronor ersättning för siffergranskning och 14.400 kronor ersättning för 80 dagars kvalificerad revision.

Ovannämnda 33.400 kronor utgör grundersättning till föreningen och är baserad på prisnivån under 1951. Föreningen har i sitt av stadsfullmäktige den 31 maj 1951 antagna anbud reserverat sig för därefter uppkomna prisstegringar. Grundersättningen höjes med 1¼ % för procentuell enhet, varmed tillägget å lönerna för städernas ordinarie befattningshavare efter den 31/12 1951 ökats eller kan komma att ökas enligt i vederbörlig ordning träffade löneöverenskommelser. Tillägget till de ordinarie befattningshavarna har, som känt är, höjts med genomsnittligt 20 %, vilket inne-

bär, att grundersättningen till föreningen skall höjas med 25 % eller 8.350 kronor. Föreningen har tillställt revisionen en räkning på detta belopp. Härför saknas anslag.

Efter framställning från stadsrevisionen anvisade stadsfullmäktige den 28/2 1952 ett tilläggsanslag på 1.500 kronor för täckande av de beräknadd kostnaderna för föreningens slutgranskning av 1951 års räkenskaper och förvaltning. Kostnaderna härför uppgår till 5.500 kronor. Härför finnas ovannämnda 1.500 kronor samt från 1951 reserverade 3.000 kronor disponibla. En brist på 1.000 kronor föreligger sålunda.

För siffergranskningen av 1951 års räkenskaper betingade sig Kurt G. Lundgrens revisionsbyrå en ersättning av 17.000 kronor. Av detta belopp utbetalades 12.000 kronor under 1951 och resterande 5.000 kronor under 1952. Enligt tidigare avtal med Kurt G. Lundgrens revisionsbyrå utbetalades större delen av ersättningen under själva revisionsåret och återstoden året därpå sedan revisionsuppdraget fullgjorts. I budgeten för varje år upptogs anslag för de ersättningar, som avtalsenligt skulle utbetalas under året. När Kurt G. Lundgrens revisionsbyrå meddelade att den i och med utgången av 1951 icke önskade förnya uppdraget att sköta siffergranskningen av stadens räkenskaper och detta arbete uppdrogs åt Sveriges Kommunalekonomiska Förening förbisågs vid uppgörandet av 1952 års budget att en ersättning till Kurt G. Lundgrens revisionsbyrå på 5.000 kronor skulle utbetalas under 1952 och anslag härför upptogs icke.

Under hänvisning härtill hemställer stadsrevisionen

att stadsfullmäktige måtte ställa till stadsrevisionens förfogande ett tilläggsanslag på 14.350 kronor för täckande av ovan angivna kostnader samt

att anslaget måtte täckas av stadsfullmäktiges anslag för oförutsedda utgifter.

Drätselkammaren har i häröver den 4 december 1952 avgivet yttrande med uttalande, att kammaren icke funne anledning till erinran mot det begärda tilläggsanslaget, tillstyrkt stadsfullmäktige besluta

att bevilja det begärda tilläggsanslaget samt

att härav föranledd utgift skall täckas av det i årets stat upptagna reservationsanslaget till stadsfullmäktiges förfogande för oförutsedda utgifter.

Nr 225. Åtagande för staden enligt 32 § Kungl. kungörelsen den 30 juni 1948 om egnahemslån och förbättringslån.

Drätselkammaren har i skrivelse den 4 december 1952 anfört följande:

Enligt Kungl. kungörelsen 546/1948, § 32, gäller att förmedlingsorganet, därest egnahemslån eller förbättringslån preliminärt beviljats, äger rätt från lånebeviljande organet utbekomma och till låntagaren utlämna förskott å nämnda lån under villkor, att kommunen åtager sig ansvar för dessa förskott.

På framställning av drätselkammaren ha stadsfullmäktige den 24 februari 1949

(S. H. nr 33 ser. A), den 31 augusti 1950 (S. H. nr 152 ser. A), den 30 november 1950 (S. H. nr 223 ser. A) samt den 29 november 1951 (S. H. nr 247 ser. A) beslutat ikläda staden ansvar enligt 32 § Kungl. kungörelsen den 30 juni 1948 nr 546 om egnahemslån för ett sammanlagt belopp av 1.900.000 kronor intill utgången av år 1952.

Stadens borgensåtagande enligt sistnämnda paragraf utgår sålunda med årsskiftet. Stadsfullmäktige böra besluta om förnyat åtagande. Av praktiska skäl bör beloppet emellertid höjas och tiden för åtagandet gälla intill den 31 december 1955. Det föregående stadsfullmäktigebeslutet bör icke förlängas utan utbytas mot ett nytt åtagande gällande å ett belopp av 4.000.000 kronor.

Stadsfullmäktiges beslut om dylikt åtagande behöver icke underställas Kungl. Maj:ts prövning.

Med anledning av vad sålunda anförts får drätselkammaren hemställa, att stadsfullmäktige ville besluta

att åtaga staden ansvar jämlikt 32 § i Kungl. kungörelsen den 30 juni 1948 nr 546 om egnahemslån och förbättringslån intill ett högsta belopp av 4.000.000 kronor att gälla från och med den 1 januari 1953 till och med den 31 december 1955,

att detta belopp skall innefatta även stadens tidigare åtaganden enligt nämnda författningsrum samt

att uppdraga åt drätselkammaren att å stadens vägnar teckna ifrågavarande ansvarsförbindelser.

Nr 226. Bidrag till kostnaderna för utgivande av arbetet "Västerås Helgeandshus, hospital och lasarett".

Kulturnämnden har i skrivelse den 14 november 1952 anfört följande:

Sedan 1942 års landsting beviljat anslag såsom bidrag till fru Ruth Rosenius-Högmans kostnader för arkivforskningsarbete i samband med utgivandet av anteckningar om Västerås Helgeandshus, hospital och lasarett har fru Rosenius-Högman sedermera avslutat arbetet vilket betitlats Västerås Helgeandshus, hospital och lasarett. Hos årets landsting har genom landstingets sjukhusdirektion i Västerås anslag begärts för utgivande och tryckning av detta arbete. Samråd har ägt rum med representanter för Västerås stad varvid man uppskattade kostnaderna för verkets tryckning till cirka 35.000 kronor, av vilket belopp 5.000 kronor beräknades kunna täckas genom försäljning. Kvar skulle stå anslagsbehov av 30.000 kronor för verkets utgivande. Det ifrågasattes vid nämnda sammanträffande huruvida icke landstinget och staden borde dela på dessa kostnader. Sedermera har årets lagtima landsting beslutat att bidraga med 15.000 kronor till kostnaderna för utgivande av verket samt bemyndigat förvaltningsutskottet att i samråd med Västerås stad besluta beträffande upplagans storlek med flera detaljfrågor kring bokens utgivande. Man har därvid utgått ifrån att staden skulle tillskjuta resterande 15.000 kronor. Västerås stads kulturnämnd, som beretts tillfälle yttra sig över detta ärende, får anföra följande.

Kulturnämnden har haft tillfälle att i manuskript ta del av fru Rosenius-Högmans

verk och är för sin del övertygad om att verket har ett stort värde och utan tvekan bör befordras till trycket. Nämnden har även samrått med en av nämnden anlitad sakkunnig för uppdragande av riktlinjerna för monografiverket Västerås genom tiderna. Det har nämligen inom nämnden ifrågasatts om inte fru Rosenius-Högmans bok lämpligen borde kunna ingå i Västeråsmonografin. Den sakkunnige har instämt i de välvilliga omdömen som från andra håll lämnats om verkets sakliga kvalité och stilistiska utformning. Arbetet bygger enligt hans uppfattning på mycket omsorgsfulla forskningar i tryckt och otryckt källmaterial. Det inhämtade materialet har sammanställts på ett sätt som vittnar om vetenskapligt sinne och djup förtrogenhet med allt som hör till ämnet. Enligt den sakkunnige måste totalomdömet bli att arbetet fyller alla rimliga anspråk på vederhäftighet och klarhet, i stort sett skulle det säkerligen i sin nuvarande form kunna tryckas. Vad beträffar frågan huruvida arbetet lämpligen bör utgöra en del av den planerade Västeråsmonografin har den sakkunnige av olika skäl ansett sig böra avstyrka att verket ingår i detta arbete.

Då kulturnämnden delar de av den sakkunnige anförda synpunkterna och för sin del gärna skulle vilja medverka till att fru Rosenius-Högmans arbete blir tryckt och tillgängligt för en större allmänhet har nämnden intet att erinra mot att ett anslag å 15.000 kronor lämnas av kulturfondens disponibla medel. Det förutsättes därvid att ett sådant samråd som framgår av landstingsbeslutet kommer till stånd mellan landstinget och staden. På grund härav får nämnden hemställa att stadsfullmäktige ville besluta.

att av kulturnämndens disponibla avkastning anvisa ett belopp av 15.000 kronor till kostnaderna för utgivande av boken "Västerås Helgeandshus, hospital och lasarett" av fru Ruth Rosenius-Högman samt att ifråga om bokens utgivande samråd äger rum mellan Västerås stad och landstinget beträffande alla detaljer om upplagans storlek m. m.

Drätselkammaren har i häröver den 4 december 1952 avgivet utlåtande anfört följande:

Kammaren har haft tillfälle att bilda sig en uppfattning om det arbete om Västerås Helgeandshus, som avses skola utgivas. Verket innehåller, såvitt drätselkammaren kan finna, många värdefulla och intresseväckande kulturhistoriska data beträffande det äldre Västerås och måste i detta hänseende anses utgöra ett värdefullt tillskott till den icke alltför rikhaltiga litteraturen om äldre skeden i stadens historia. Då därtill kommer, att författarinnan lyckats förena vetenskaplig grundlighet med en fängslande framställningskonst, bör arbetet hava förutsättningar att vinna uppskattning även i vidare kretsar.

Kammaren anser under nu angivna förhållanden, att staden bör lämna det begärda bidraget till bokens utgivande, och biträder därför kulturnämndens förslag.

På grund härav får drätselkammaren tillstyrka stadsfullmäktige besluta

att till alla delar bifalla kulturnämndens förslag.

Nr 227. Fråga om höjning av torgplatsavgifterna.

Drätselkammaren har i skrivelse den 4 december 1952 anfört följande:

De nu gällande avgifterna för torgplatserna i Västerås ha fastställts av drätselkammaren den 6 juni 1935. De av torghandeln förorsakade kostnaderna för renhållning och dylikt ha sedan dess väsentligt ökat, varför fastighetskontoret uppsagt samtliga torgplatskontrakt för avgiftshöjning till den 1 januari 1953.

Renhållningen av platserna å Stora torget kostar för närvarande cirka 12.000 kronor per år, varav cirka 5.300 kronor beräknas direkt förorsakade av torghandeln. Arvode till torguppsyningsman och övriga expenser äro i 1953 års stat upptagna till 1.900 konor. Stadens sammanlagda årliga kostnader för torghandeln uppgå således till cirka 7.200 kronor.

I torgplatsavgifter erlägges för närvarande 4 kronor per sträckmeter och år för fasta saluplatser, och 50 öre per sträckmeter och gång för tillfälliga platser.

Inkomsterna av de fasta torgplatserna uppgå till 2.148 kronor per år och av de tillfälliga platserna till cirka 1.400 kronor per år, sammanlagt cirka 3.550 kronor per år. Inkomsterna uppgå således endast till omkring hälften av utgifterna. I dessa utgifter ha då ej medräknats några administrationskostnader. Med anledning härav synes en höjning av avgifterna till 10 kronor per sträckmeter och år för de fasta platserna och 1 krona per sträckmeter och gång för de tillfälliga platserna vara motiverad. Denna höjning skulle giva staden en årlig inkomst på cirka 8.100 kronor.

Medelstorleken av torgplatserna i Västerås är cirka 7 kvm.

Då ifrågavarande avgifter äro att betrakta såsom s. k. avgifter å den allmänna rörelsen, skola de rätteligen prövas och fastställas av Kungl. Maj:t.

I anledning av vad sålunda anförts får drätselkammaren tillstyrka stadsfullmäktige besluta

att avgifterna för torgplatserna i Västerås från och med den 1 januari 1953 höjas efter ovan angivna grunder samt

att uppdraga åt drätselkammaren att hos Kungl. Maj:t hemställa om fastställelse av torgplatsavgifterna.

Nr 228. Fastställande av beklädnadsersättningar för vissa befattningshavare under år 1953.

Löne- och avtalsnämnden har i skrivelse den 19 november 1952 anfört följande:

Stadsfullmäktige fastställde den 29 maj 1952, § 121, 1952 års beklädnadsersättningar till vissa befattningshavare. Till följd härav gäller för närvarande följande ersättningar:

För	polispersonalen	528: —
„	brandpersonalen	430: —
„	renhållningsarbetarna	120: —
„	brandbefälet	456: —
„	hamnbefälet	300: —

Någon anledning till ändring av ersättningarna finnes icke.

På grund härav föreslår nämnden stadsfullmäktige besluta

att för 1953 fastställa ovannämnda beklädnadsersättningar.

Drätselkammaren har i häröver den 4 december 1952 avgivet utlåtande med åberopande av vad nämnden i ärendet anfört, tillstyrkt stadsfullmäktige besluta

att bifalla löne- och avtalsnämndens förslag.

Nr 229. Fastställande av hyror för tjänstebostäder och grunder för uttagande av värmekostnader för dessa under år 1953.

Löne- och avtalsnämnden har i skrivelse den 19 november 1952 anfört följande:

Stadsfullmäktige beslöto senast den 24 april 1952 under § 90 om hyror och värmekostnader för tjänstebostäder. Beslutet avser år 1952. Enligt beslutet utgår hyrorna med följande belopp:

För ett rum och kök	425: —
„ två rum och kök	700: —
„ tre rum och kök	1.000: —
„ fyra rum och kök	1.250: —
„ brandchefens bostad	1.450: —
„ vice brandchefens bostad	1.100: —
„ brandmästarnas bostäder	870: —
„ vaktmästarebostaden vid ålderdomshemmet	425: —

Hyrorna gäller exklusive värmekostnader. Sålunda har varken s. k. fredsvärmekostnad eller krisvärmekostnad ingått. Enligt beslutet den 24 april följer beräkningen av kostnaderna för såväl fredsvärmen som krisvärmen numera socialstyrelsens omarbetade bränsleklausul av år 1941. Löne- och avtalsnämnden har länge ansett, att även själva hyrorna bör revideras. Hyrorna beräknas efter en mall som inte tillåter hänsynstagande till de olika lägenheternas storlek och standard. En anpassning av hyrorna till gällande marknadshyror bör därför ske. Med hänsyn till lägenheternas karaktär av tjänstebostäder bör emellertid ett visst avdrag från marknadshyran göras för att kompensera bostadshavaren för de olägenheter som följer med att bo i en tjänstebostad. Övergång till ett nytt system förutsätter förhandlingar med befattningshavarens organisationer. Vissa omständigheter gör emellertid att löne- och avtalsnämnden icke funnit tidpunkten vara lämplig att nu föreslå någon ändring av hyresbeloppen. Centrala förhandlingar pågår nämligen mellan stadsförbundet och personalorganisationerna om ett nytt normaltjänstereglemente. I detta torde komma att ingå bestämmelser om hur tjänstebostäder skall värderas. Man har anledning räkna med att det nya tjänstgöringsreglementet kan bli färdigt under nästa år. Det kan synas överflödigt att nu upptaga lokala förhandlingar om hyrorna eftersom man förmodligen kommer att rätt snart övergå till nytt tjänstgöringsreglemente. På grund härav föreslår löne- och avtalsnämnden, att såväl hyror som värmekostnader tills vidare får utgå efter oförändrade beräkningsgrunder.

För befallningsmännens bostäder har gällt särskilda värderingar. För dessa har följande belopp utgått:

För befallningsmannens bostad å Johannisberg ..... 1.000: —
„ „ „ „ Nordanby ..... 800: —
„ „ „ „ Malma ..... 800: —

I beloppen ligger ersättning för värmekostnader och en del andra förmåner. Beloppen har prövats av hyresnämnden. Ej heller för dessa bostäder föreslår löne- och avtalsnämnden någon ändring.

På grund av vad sålunda anförts föreslår nämnden stadsfullmäktige besluta

att tills vidare under 1953 skall gälla oförändrade hyror för tjänstebostäder och oförändrade grunder för uttagande av värmekostnader.

Drätselkammaren har i häröver den 4 december 1952 avgivet utlåtande med åberopande av vad nämnden i skrivelsen anfört, tillstyrkt stadsfullmäktige besluta

att bifalla löne- och avtalsnämndens förslag.

Nr 230. Dyrtidstillägg till stadens pensionärer under år 1953.

Löne- och avtalsnämnden har i skrivelse den 19 november 1952 anfört följande:

Enligt stadsfullmäktiges beslut den 29 maj 1952, § 134, utgår dyrtidstillägget till stadens pensionärer för närvarande med 74 % å pensionernas grundbelopp. Tillägg utgår dock icke å den del av grundpension som överstiger 650 kronor per månad. Anledning till ändring av dyrtidstillägget finns för närvarande icke.

På grund härav föreslår nämnden stadsfullmäktige besluta

att dyrtidstillägg till stadens pensionärer skall tills vidare under 1953 utgå med 74 % å pensionernas grundbelopp dock icke å del av pension, som överstiger 650 kronor per månad.

Drätselkammaren har i häröver den 4 december 1952 avgivet utlåtande med åberopande av vad nämnden i ärendet anfört tillstyrkt stadsfullmäktige besluta

att bifalla löne- och avtalsnämndens förslag.

Nr 231. Fråga om pension till änkefru Maud Follmer och änkefru Ester Wallner.

Löne- och avtalsnämnden har i skrivelse den 19 november 1952 anfört följande:

Löne- och avtalsnämnden har behandlat en framställning om pension till änkefru Maud Follmer. Hon är änka efter f. stadsträdgårdsmästaren Anders Follmer, som avled 1947. Follmer var anställd som stadsträdgårdsmästare under åren 1919—1943. På grund av vissa omständigheter kring Follmers avgång från tjänsten förlorade han sin pensionsrätt. Enligt då gällande pensionsreglemente förlorades även rätten

till änkepension. Ehuru sålunda fru Follmer enligt 1929 års pensionsreglemente, som gällde för mannen, inte är berättigad till pension, har löne- och avtalsnämnden ansett sig böra taga under övervägande huruvida inte pensionen borde utgå. Under den tid som gått sedan 1929 års pensionsreglemente skrevs, har uppfattningen om pensionsrätten undergått vissa förändringar. Enligt moderna pensionsreglementen gäller principen om pensionsrättens oantastbarhet. Detta betyder att en intjänad pensionsrätt icke kan frântagas befattningshavaren. Principen har kommit till uttryck bl. a. i Västerås stads pensionsreglemente av år 1946. Enligt detta reglemente blir en befattningshavare som lämnar tjänsten utan att omedelbart uppbära pension berättigad till ett fribrev som tillerkänner vederbörande rätt att framdeles få en pension som svarar mot den intjänta pensionsrätten under anställningstiden hos staden. Fribrevsrätten omfattar även änkepension. Även det nya normalpensionsreglementet, som inom kort kommer att föreläggas stadsfullmäktige, innehåller regler om fribrevsrätt. På grund av dessa ändrade förhållanden anser sig löne- och avtalsnämnden böra förorda, att fru Follmer tillerkännes pension. Frågan bör emellertid prövas av stadsfullmäktige eftersom nämnden icke kan besluta i saken med stöd av något pensionsreglemente. Nämnden föreslår det belopp som skulle utgått såsom pension enligt 1929 års pensionsreglemente å den lön mannen hade när han lämnade tjänsten. Detta belopp är 1.344 kronor per år. Till grundbeloppet kommer sedvanligt dyrtidstillägg om för närvarande 74 %.

I anslutning till ovanstående har nämnden funnit anledning föreslå omprövning av det beslut stadsfullmäktige fattade den 21 december 1942, § 299, om pensionsunderstöd å 350 kronor per år till änkefru Ester Wallner. För fru Wallners del äro omständigheterna likartade med dem som gäller för fru Follmer. Någon åtskillnad bör därför inte göras mellan dessa båda fall. Om fru Wallner skulle tillerkänts änkepension enligt det reglemente som gällde för mannen och på den lön han hade vid avgången ur tjänst skulle beloppet blivit 732 kronor per år. Löne- och avtalsnämnden föreslår att fru Wallner tillerkännes pension med detta belopp.

Båda pensionerna bör utgå från och med den 1 januari 1953.

På grund härav föreslår nämnden stadsfullmäktige besluta

att tillerkänna änkefru Maud Follmer pension från och med den 1 januari 1953 med ett årligt grundbelopp å 1.344 kronor samt

att tillerkänna änkefru Ester Wallner pension från och med den 1 januari 1953 med ett årligt grundbelopp å 732 kronor.

Drätselkammaren har i häröver den 4 december 1952 avgivet utlåtande med åberopande av vad nämnden i ärendet anfört, tillstyrkt stadsfullmäktige besluta

att bifalla löne- och avtalsnämndens förslag.

Nr 232. Fråga om utvidgning av hemhjälpsorganisationen inom Västerås stad.

Hemhjälpsnämnden har i skrivelse den 28 november 1952 anfört följande:

I Socialstyrelsens bestämmelser rörande hemvårdarinneorganisationen, föreskrives

bland annat att statsbidrag till hemvårdarinna utgår efter beräkningarna en hemvårdarinna för varje 4.000-tal invånare och Västerås stad har sålunda möjligheter att med bidrag anställa 16 hemvårdarinnor. Verksamheten, som började 1943 med 2 anställda, har successivt ökats och omfattar nu 8 heltidsanställda hemvårdarinnor varjämte vid behov anlitas deltidsanställd tim- eller dagavlönad arbetskraft. Antalet täcker ju icke behovet för hela staden men detta har hittills icke behövt tillgodoses genom stadens försorg, då industrierna i staden haft hemvårdarinnor anställda, som vid behov biträtt företagens anställda vid sjukdomstillfällen. För Aseas del har hemvårdarinneorganisationen omfattat mellan 5—8 hemvårdarinnor och för dagen har bolaget 7 dylika anställda. Avsikten är nu att avveckla denna bolagets organisation och hänvändelse har därför gjorts till hemhjälpsnämnden, att staden måtte utöka sitt antal hemvårdarinnor så att dessa kunna täcka de behov bolaget tidigare tillgodosett. Asea har därvid förklarat sig villiga att under en övergångstid av fem år till staden betala lika stort belopp som organisationen nu kostar dem med 7 anställda hemvårdarinnor eller tillhopa 25.000 kronor per år. Det väsentligaste villkoret för bidraget är att Asea ges förtursrätt att i mån av behov för sina anställda få disponera högst 6 stycken hemvårdarinnor under avtalstiden.

Hemhjälpsnämnden, som haft upprepade överläggningar i ärendet med representanter från Asea har funnit de av berörda representanter framförda skälen, att nu ifrågavarande organisation bör handhavas i kommunal regi vara riktiga, särskilt som nämnden anser det vara vederbörande kommuns sak att i mån av tillgång på hemvårdarinnor lämna hjälp åt behövande familjer, oavsett om dessa äro anställda vid ett större företag i staden eller om hjälpen berör familjer i övrigt inom staden.

Hemhjälpsnämnden har samrått med representant från Socialstyrelsens hemhjälpsavdelning, vilken varit närvarande vid förhandlingarna med Asea och därvid förklarat sig finna en överflyttning vara lämplig och riktig, då en eventuell indragning av Aseas hemvårdarinneorganisation skulle göra det omöjligt för staden att tillgodose behovet av hemvårdarinnor, särskilt som man kunde utgå från att i en industristad som Västerås, större delen av familjerna saknade möjlighet att genom hembiträde eller annan mera beständig hjälp skaffa ersättare vid husmors sjukdom.

I detta sammanhang bör kanske också framhållas att den hemsamaritverksamhet, som i begränsad omfattning bedrives här i staden huvudsakligen är avsedd för hjälpbehövande ensamma gamla, och då densamma bedrives utan annat bidrag än ett kommunalt sådant om 3.000 kronor och ersättning till hemsamarit utgår med för närvarande två kronor per timme torde det endast vara ett fåtal familjer som vid längre sjukdomstid har råd att anlita dylik hjälp.

Aseas ovanberörda förslag har följande lydelse:

1) Västerås stad erbjuder de för närvarande hos Asea anställda hemvårdarinnorna, till ett antal av högst 5 st., anställning i stadens tjänst från och med den 1 januari 1953, under förutsättning att desamma innehar för erhållande av stats- och landstingsbidrag erforderlig kompetens. De erbjudna anställningsvillkoren skall därvid vara desamma, som gäller för de redan nu i stadens tjänst anställda hemvårdarinnorna.

2) För de hemvårdarinnor, som enligt av staden lämnat erbjudande övergår i kommunal tjänst, uthyr Asea till staden erforderliga bostäder, vilka staden sedan i sin tur uthyr till hemvårdarinnorna. Det åligger staden, att så snart förhållandena så medgiver, dock senast den 31 december 1955, anskaffa andra bostäder för dessa hemvårdarinnor.

3) Under en övergångstid av 5 år förbinder sig staden att vid behov låta minst 6 hemvårdarinnor tjänstgöra hos Asea-anställda enligt anvisningar, som lämnas genom Aseapersonalens Erkända Centralsjukkassa.

4) Under den angivna övergångstiden av 5 år bidrar Asea årligen till stadens kostnader för hemvårdsverksamhet med ett belopp av 25.000 kronor, vilket belopp betalas senast den 1 juli varje år mot av staden utställd räkning.

5) För hemhjälp, som lämnas till Aseas anställda enligt denna överenskommelse, skall ersättning utgå enligt samma grunder, som gäller för stadens övriga invånare. Under den angivna övergångstiden av 5 år åtager sig dock Asea att underlätta stadens arbete med inkassering, genom att staden månatligen får till Aseapersonalens Erkända Centralsjukkassa översända räkning för sådan hemhjälp, som lämnats till Asea-anställda enligt denna överenskommelse.

6) Denna överenskommelse gäller från och med den 1 januari 1953 till och med den 31 december 1957. Därest stadens hemvårdarinneorganisation skulle undergå sådan förändring, att staden icke vid behov kan ställa det stipulerade minimiantalet hemvårdarinnor till Asea-anställdas förfogande, eller därest förhållandena i övrigt skulle väsentligen förändras före den 1 april 1957, äger parterna dock rätt påkalla förhandling om ändring av överenskommelsen.

Förestående förslag har icke godkänts av hemhjälpsnämnden, som däremot icke haft något att erinra mot det först diskuterade förslaget, vilket bland annat innehöll att bidraget skulle utgå med 25.000 kronor per år under tio år samt att avtalet därefter skulle gälla ett år i sänder om uppsägning icke verkställdes sex månader före avtalstidens utgång. I övrigt voro villkoren i huvudsaklig överensstämmelse med ovanberörda förslag från Asea.

Stadens kostnader för hemvårdarinneorganisationen uppgick år 1951 till i runt tal 8.000 kronor per hemvårdarinna, vilken kostnad för 1952 på grund av ökat dyrtidstillägg och höjda pensionsavgifter, telefonkostnader m. m. beräknas öka till 9.450 kronor. Dessa utgifter äro stadens bruttokostnader med undantag av andelen i socialvårdsbyråns kostnader, vilken utgift icke inräknats, då densamma med nuvarande organisation icke torde beröras av antalet anställda.

Från ovanberörda kostnad per hemvårdarinna skall avdragas inkomsterna av hyror, stats- och landstingsbidrag samt ersättning för lämnad hemhjälp, vilka inkomster under 1951 uppgingo till cirka 3.300 kronor per hemvårdarinna.

Med beräkning att staden från den 1 januari 1953 anställer ytterligare 5 hemvårdarinnor samt att Asea erlägger ett årligt bidrag av 25.000 kronor samt att stats- och landstingsbidrag erhålles med tillhopa 2.100 kronor per hemvårdarinna skulle staden sålunda erhålla tillhopa 35.500 kronor i årligt bidrag medan stadens kostnad med utgångspunkt från 1952 års löner skulle uppgå till 47.250 kronor. För organisationens genomförande erfordras alltså för 1953 ytterligare anslag med 11.750 kronor.

För möblering av de nya hemvårdarinnornas bostäder, vilket beräknas till 2.000 kronor per bostad, erfordras dessutom ett belopp av tillhopa 10.000 kronor. Det bör här nämnas att hemvårdarinnorna för stadens möblering av bostaden årligen erlägger en särskild hyra av 60 kronor.

Som ovan nämnts anser nämnden det vara riktigast att organisationen handhaves i kommunal regi och tillstyrker därför den föreslagna överflyttningen av verksamheten och därav följande utökning av antalet hemvårdarinnor i stadens tjänst. Denna utökning kan emellertid om stadsfullmäktige icke vill antaga Aseas förslag ske succes-

sivt och på så sätt att hemhjälpsnämnden erhåller bemyndigande att redan nästa år anställa en hemvårdarinna, vilken är minimum, då den befintliga styrkan är otillräcklig och givetvis blir ännu hårdare ansträngd om Asea avvecklar sin organisation, vilket redan 1953 skulle påbörjas genom att två av deras tjänster, som då bli lediga, icke återbesättas.

Kostnaden för en hemvårdarinna uppgår till 9.450 kronor för år och kommer härtill engångsutgiften för möblering av bostaden 2.000 kronor.

På grund härav hemställer hemhjälpsnämnden, att stadsfullmäktige ville besluta

att från 1 januari 1953 antingen antaga det från Asea överlämnade förslaget om övertagande av fem av deras hemvårdarinnor samt därvid bevilja för ändamålet erforderliga anslag för nästa år med 21.750 kronor,

eller också medge att ytterligare en kommunal hemvårdarinnetjänst inrättas samt att härför erforderliga medel 11.450 kronor ställes till hemhjälpsnämndens förfogande.

Drätselkammaren har i häröver den 4 december 1952 avgivet utlåtande anfört följande:

Enligt vad drätselkammaren erfarit är inom en nära framtid att förvänta en ny lagstiftning om social hemhjälp. Under sådana förhållanden kan drätselkammaren icke finna lämpligt att man redan nu skulle genom ett avtal med Asea binda sig för en organisation av den sociala hemhjälpen utan närmare kännedom om huruvida en dylik organisation kan inordnas inom ramen av den nya lagstiftningen. Därtill kommer att Asea förklarat sig villig att under i varje fall nästkommande år fortfarande ha fem hemvårdarinnor anställda. Det förefaller drätselkammaren därför riktigast att tills vidare ställa sig avvaktande, innan några mera genomgripande ändringar i organisationen företages. Under alla förhållanden torde emellertid under år 1953 erfordras att staden för tillgodoseende av det omedelbara behovet av hemhjälp inom staden anställer ytterligare en hemvårdarinna med heltidstjänstgöring. Drätselkammren anser därför, att stadsfullmäktige böra välja sistnämnda alternativ. Kostnaderna för ytterligare en hemvårdarinna under år 1953, 11.450 kronor, böra bestridas av det i nämnda årets stat upptagna reservationsanslag till stadsfullmäktiges förfogande för oförutsedda utgifter.

Under åberopande härav föreslår drätselkammaren stadsfullmäktige besluta

att från och med den 1 januari 1953 skall inrättas ytterligare en befattning som hemvårdarinna,

att för bestridande av kostnaderna härför under 1953 anvisa ett anslag å 11.450 kronor samt

att härav föranledd utgift skall bestridas av i 1953 års stat upptaget reservationsanslag till stadsfullmäktiges förfogande för oförutsedda utgifter.

Nr 233. Yttrande över statliga hyresregleringskommitténs betänkande rörande behovsprövning på bostadsmarknaden.

Genom resolution den 22 november 1952 har *länsstyrelsen* i Västmanlands län till stadsfullmäktige för yttrande före den 1 januari 1953 överlämnat statliga hyresregleringskommitténs betänkande rörande behovsprövning på bostadsmarknaden.

Drätselkammaren har i yttrande den 4 december 1952 anfört följande:

Drätselkammaren återger först den sammanfattning kommittén gjort av sitt betänkande:

"Bostadsbristen beräknas icke bli undanröjd inom en nära framtid. Med hänsyn härtill och till den omfattning bostadsbristen erhållit utgör det angivna konkurrensläget ett allvarligt missförhållande, som enligt kommitténs mening gör det påkallat att närmare undersöka, huruvida icke genom en reglering i en eller annan form av upplåtelser av lediga lägenheter en samhälleligt sett mera önskvärd fördelning av det lediga lägenhetsbeståndet kunde åstadkommas.

Tre möjligheter att åstadkomma en sådan reglering torde erbjuda sig, nämligen lagstiftning, frivilliga överenskommelser samt åtgärder i syfte att göra önskvärda upplåtelser ekonomiskt förmånliga och icke önskvärda ekonomiskt oförmånliga.

Den sistnämnda möjligheten har kommittén funnit icke vara användbar. Däremot har kommittén ansett, att man både genom lagstiftning och med stöd av frivilliga överenskommelser kan nå en acceptabel form för reglering av bostadsmarknaden. Ifråga om vartdera av dessa båda alternativ har kommittén närmare övervägt vilken utformning som med hänsynstagande till uppkommande fördelar och nackdelar vore att föredraga framför andra varianter därav och sedan träffat sitt val mellan de båda regleringsformerna. Härvid har utformningen av alternativet med lagstiftning fullföljts så, att ett förslag till lag — benämnd bostadsanvisningslag — föreligger i lagtext.

Det av kommittén utarbetade förslaget till bostadsanvisningslag bygger på följande huvudgrunder.

Lagen erhåller tidsbegränsad giltighet. Den föranleder icke ändring i bestående bostadsförhållanden utan avser endast lägenheter som nyproduceras eller eljest bli tillgängliga.

I lokalt hänseende tillämpas lagen endast inom kommun som fattat beslut därom, dock att ifråga om kommun med mindre än 20.000 invånare beslut om regleringens införande för att bli giltigt skall fastställas av Kungl. Maj:t.

I sakligt hänseende omfattar lagen i princip sådana upplåtelser och överlåtelser av nyttjanderätt till bostad som grundas på hyresavtal, bostadsrättsförhållande eller med bostadsrätt jämförbart andelsrättsförhållande. En lägenhet i varje fastighet får fritt nyttjas till egen bostad av fastighetsägaren eller — om flera ägare finnas — en av dem. I fastigheter med minst tre lägenheter får vidare en lägenhet undantagas för fastighetsskötare eller portvakt.

Om särskilda förhållanden föranleda därtill kan Konungen förordna, att lagen icke eller allenast i särskilt angivna hänseenden skall äga tillämpning beträffande viss fastighet eller lägenhet; genom detta undantag är avsett att tillgodose personalbeho-

vet för företag, som medverkat till lösandet av bostadsfrågan för sina anställda. Vissa andra upplåtelser äro också undantagna från lagen (3 §).

Regleringen gäller upplåtelser av både möblerade och omöblerade lägenheter samt avser uthyrning såväl i första som i andra hand. Lägenheter, vari ej ingå kök eller del i kök (enkelrum, kokvrålägenheter m. fl.,), äro emellertid lämnade helt utanför regleringen.

Behovsprövningen skall främst tillgodose hushåll med barn samt sådana bostadssökande utan barn, som ingått eller ämna ingå äktenskap. En viss del av bostadsbeståndet, en fri sektor, lämnas dock utanför regleringen. Med tillhjälp av denna fria sektor, kunna tillgodoses dels sådana speciella bostadsbehov, till vilka eljest icke kan tagas särskild hänsyn, dels deras bostadsbehov, som icke skola ha företräde till något slag av lägenheter. Ett annat syfte med anordnande av en fri sektor är att därmed undvika de olägenheter som erfarenhetsmässigt äro förenade med s. k. barnrikehus. Storleken av den fria sektorn — eller alltså hur många lägenheter som få fritt upplåtas — är i lagen angiven för fastigheter av olika storlek. Genomsnittligt utgör den 25 procent av de eljest regleringen underkastade lägenheterna. I en nyuppförd fastighet skola sålunda 75 procent av lägenheterna upplåtas enligt behovsprövningsnormerna, medan fastighetsägaren icke behöver iakttaga några normer vid upplåtelserna av återstående lägenheter. I fråga om det äldre fastighetsbeståndet blir verkan av systemet följande. Så länge 75 procent av lägenheterna i fastigheten icke äro upplåtna i enlighet med normerna, måste fastighetsägaren iakttaga dessa vid upplåtelse av ledigbliven lägenhet. När nämnda mått är fyllt, har ägaren däremot frihet att upplåta lägenhet till vem han vill. — — — — — — — — — — — — — —

Såsom norm för behovsprövningen gäller, att lägenheter å ett rum och kök skola innehavas av hushåll med minst två familjemedlemmar samt lägenheter å två eller flera rum och kök av hushåll med minst tre familjemedlemmar. Till familjemedlemmar räknas, utom lägenhetsinnehavaren själv, hans make samt hans eller makens barn oavsett barnens ålder. Vidare räknas dit makarnas föräldrar samt, ifråga om förvärvsarbetande ensamstående med barn under 16 år, jämväl hemhjälp med bostad hos lägenhetsinnehavaren.

Genomförandet av behovsprövningen är anordnad på olika sätt för nyproducerade och äldre lägenheter.

I fråga om de förra gäller, att den kommunala bostadsförmedling, som skall finnas i varje kommun där lagen äger tillämpning, skall till varje lägenhet, som ej ingår i den fria sektorn, anvisa så många enligt behovsprövningsnormerna till lägenheten kvalificerade sökande som fastighetsägaren påkallar, dock att förmedlingen icke är skyldig anvisa mer än tre sökande till varje lägenhet. De sökande som anvisas skola skäligen kunna tagas för goda. Sökande som anmält sig tidigare hos förmedlingen skall anvisas före sökande som anmält sig senare. Såsom villkor för att sökande skall kunna komma i fråga till anvisning må icke uppställas krav på bosättning i kommunen. Föreligga ömmande omständigheter, såsom sjukdom eller avsaknad av egen bostad, må förmedlingen ge sökande förtur till anvisning av bostad. I motiveringen ha närmare angivits de typer av fall, för vilka enligt kommitténs mening förtursbestämmelsen kan bli tillämplig.

Vid upplåtelse av äldre lägenhet — dvs. lägenhet som förut varit tagen i bruk — föreligger icke någon rätt för bostadsförmedlingen att anvisa sökande utan det ankommer på fastighetsägaren att anskaffa hyresgäst. Han måste emellertid välja

en hyresgäst, vars hushåll uppfyller behovsprövningsnormerna. Det förutsättes härvid givetvis, att lägenheten icke ingår i fria sektorn; är detta fallet, har han, som förut nämnts, full frihet vid valet. — I vissa fall behöva behovsprövningsnormerna ej vara uppfyllda (18 §). Främst bland dessa fall märkas lägenhetsbytena.

Kontroll av regleringens efterlevnad sker genom den kommunala bostadsförmedlingen. För att göra kontrollen möjlig skola i princip samtliga upplåtelser inom kommunen granskas av förmedlingen.

Lagen ger endast vissa grundläggande bestämmelser om den kommunala bostadsförmedlingens sammansättning och verksamhet (19—23 §§).

Kostnaderna för förmedlingen skola bäras av kommunen. Någon avgift för enskilda fastighetsägare eller hyressökande skall icke förekomma.

— —

Bötesstraff stadgas för överträdelse av lagen. Den som inflyttat i lägenhet utan tillstånd kan på talan av kommunala bostadsförmedlingen avhysas av domstol eller överexekutor.

Närmare föreskrifter om tillämpningen av lagen utfärdas av Konungen.

Alternativet med frivilliga överenskommelser bygger på tanken att det bör vara möjligt att uppnå en tillfredsställande fördelning av ledigblivna bostäder genom att påverka uthyrningspraxis hos dem som upplåta lägenheter. Påverkan avses skola ske dels mera direkt genom upplåtarnas intresseorganisationer, dels genom lämplig upplysning och propaganda, vilken skall rikta sig även till sådana upplåtare som stå utanför organisationerna. Kommittén har varit i kontakt med följande organisationer: Sveriges Fastighetsägareförbund, Svenska Byggnadsindustriförbundet, Hyresgästernas Sparkasse- och Byggnadsföreningars riksförbund u.p.a., Svenska Riksbyggen samt Sveriges Allmännyttiga Bostadsföretag. Samtliga ha förklarat sig villiga att vara aktivt verksamma för att förmå sina medlemmar att vid upplåtelser av lediga bostadslägenheter följa vissa efter överläggningar mellan kommittén och organisationerna utarbetade riktlinjer. I den propaganda som skall komma till stånd utanför organisationerna skola samma riktlinjer rekommenderas till efterföljd. Ett närmare planerande av formerna för propagandan avses skola ske under medverkan av reklamteknisk expertis sedan det blivit bestämt att nu förevarande regleringsalternativ skall genomföras.

För var och en av de angivna organisationerna har utarbetats ett rekommendationsförslag. Sakligt sett skilja sig rekommendationerna praktiskt taget icke från varandra på annat sätt än som betingas av att organisationerna ha delvis skilda verksamhetsfält å bostadsmarknaden. — — — Här skola endast beröras riktlinjerna i den rekommendation som Sveriges Fastighetsägareförbund åtagit sig att verka för.

Då fråga är om upplåtelse utan samband med byte skall iakttagas, *att* lägenhet som frigjorts genom att kommunal bostadsförmedling berett innehavaren annan bostad (eller i förekommande fall annan lägenhet som blivit ledig efter omflyttning inom fastigheten i samband med frigörelse som här avses) upplåtes till någon av de bostadssökande som förmedlingen kan vilja anvisa, *att* lägenheter å ett rum och kök, som icke äro påtagligt olämpliga som familjebostäder, upplåtas till hushåll om minst två personer, därvid i första hand böra ifrågakomma personer med barn, personer som ämna ingå äktenskap samt makar, *samt att* lägenheter å två rum och kök och större lägenheter upplåtas till hushåll om minst tre personer, därvid i första hand

böra ifrågakomma personer med barn (även änklingar, änkor eller ogifta personer med barn).

Avvikelse från nu angivna principer skall kunna ske efter tillstyrkan av ett av ortens fastighetsägareförening inrättat rådgivande organ, uthyrningsnämnd.

Fastighetsägarna medverka även i fortsättningen till lägenhetsbyten.

Såsom önskvärt framhålles slutligen i rekommendationen att fastighetsägarna i största möjliga utsträckning lämna den kommunala bostadsförmedlingen uppdrag att anvisa hyresgäster till lediga lägenheter.

Ett genomförande av den frivilliga ordningen skulle ske i form av ett försök. För att få ett objektivt underlag för en bedömning av resultatet föreslås att upplåtare ålägges uppgiftsskyldighet beträffande skedda uthyrningar av familjebostadslägenheter. Uppgiftsskyldigheten skulle avse lägenhetens storlek räknad i rumsantal, och sammansättning av hyresgästens hushåll. Den skulle endast omfatta tätorter med minst 20.000 invånare. Redovisning av det statistiska material som framkommer genom uppgiftsskyldigheten föreslås ske vid årsskiftet 1954—1955.

Vissa kostnader för genomförandet av den frivilliga ordningen föreslås skola bäras av staten.

Kommitténs val mellan de båda alternativ, för vilka nu redogjorts, har föregåtts av en genomgång av de i olika riktningar verkande synpunkter som kunna anläggas härpå.

Kommittén framhåller därefter, att det slutliga valet mellan de båda alternativen för kommittén blir beroende av vilken betydelse man i nuläget bör tillerkänna den större effekt som talar för lagstiftningsalternativet. Ju mörkare man bedömer bostadssituationen dess större vikt ligger på effekten av det system man vill införa. Om — såsom kommittén är benägen anse — alternativen i övrigt finnas vara i stort sett jämbördiga, blir det bedömningen av bostadssituationen som blir avgörande för vilket av dem som bör ges företräde. Med hänsyn till att intet av alternativen kan beräknas börja tillämpas förrän under nästa år och till att man ej gärna vill binda sig för det hårdare ingreppet, om en lättnad i bostadssituationen är i sikte, blir kommitténs ställningstagande närmast beroende av framtidsbedömningen av bostadssituationen, dvs. förhållandet mellan tillgång och efterfrågan på bostäder.

Kommittén redogör därefter för vissa från bostadsstyrelsen erhållna uppgifter härom. Av redogörelsen framgår bland annat att man enligt bostadsstyrelsens mening på det hela taget hade anledning att för närvarande betrakta den närmaste tidens utveckling i fråga om bostadsproduktionen med en viss, ehuru försiktig optimism.

Kommittén framhåller att — om än några säkra slutsatser icke kunna dragas om tillgången och efterfrågan på bostäder under den närmaste framtiden — de faktorer som äro att räkna med synas ge täckning för omdömet att en lättnad i bostadssituationen är i sikte. Efter erinran om sitt tidigare uttalande att man i ett sådant läge ej gärna vill binda sig för det hårdare av två till buds stående ingrepp, konstaterar kommittén, att resultatet av det förda resonemanget därför bör bli att den frivilliga ordningen ges företräde framför lagstiftningsalternativet. Till detta kommitténs slutliga ställningstagande har även bidragit den synpunkten att en genom organisationers medverkan frivilligt genomförd ordning allmänt sett är att föredraga framför lagstiftning.

Kommittén tillstyrker alltså, att Kungl. Maj:t tager initiativ till att åtgärder för

genomförande på frivillighetens väg av behovsprövning på bostadsmarknaden vidtagas i anslutning till kommitténs förslag.

För att bereda större möjligheter att beivra olagliga ersättningar på bostadsmarknaden föreslår kommittén den ändring i lagarna om hyresreglering m. m. och om kontroll av upplåtelse och överlåtelse av bostadsrätt m. m., att straffbarhet skall inträda redan i och med att den olagliga ersättningen betingas. Enligt den nuvarande lydelsen av straffbestämmelserna måste avtal om ersättning ha kommit till stånd eller ersättningen ha mottagits för att brott skall föreligga. Avtal om eller mottagande av olaglig ersättning skall som hittills vara straffbart.

Nu berörda lagändringar föreslås skola genomföras även om den frivilliga linjen väljes."

Den kommunala bostadsförmedlingen i Västerås behärskar praktiskt taget all *nyproduktion* av bostäder, dels genom föreskrifter i tomträttskontrakten, då det gäller stadens tomtmark, dels genom överenskommelser med byggmästarna beträffande annan mark. Även i fråga om de *befintliga bostäderna* ge tomträttskontrakten möjligheter för bostadsförmedlingen att träda in, liksom det även förekommer att förmedlingsuppdrag från privata fastighetsägare lämnas då en äldre lägenhet blir ledig. Den normala omflyttningen bland de befintliga bostäderna sker dock genom lägenhetsbyte, där förmedlingen sällan behöver anlitas. Drätselkammaren har heller icke den uppfattningen att de av kommittén behandlade olagliga ersättningarna på bostadsmarknaden i dessa fall äro av någon större omfattning.

Det synes sålunda drätselkammaren, som om förhållandena i Västerås icke i nämnvärd grad skulle förbättras genom att lagstiftningsvägen en behovsprövning på bostadsmarknaden tillskapades. De utan tvivel mycket känsliga och svåra ingripanden, som det allmänna därvid skulle få göra i medborgarnas fria val av bostad samt i deras familjeliv te sig långt ifrån tilltalande. Behovet av ett dylikt ingrepp torde även i dagens läge få anses mindre aktuellt än tidigare med hänsyn till de inflytanden på bostadsmarknaden, som en vikande eller i varje fall osäker konjunktur kan komma att medföra.

Skulle emellertid det befinnas lämpligt att på något sätt en behovsprövning på bostadsmarknaden införes, måste drätselkammaren för sin del förorda den frivilliga linjen. Enligt uppgift omfattar Fastighetsägareföreningen i staden omkring 700 fastigheter. Däri ingå icke de fastigheter vilka tillhöra Byggnads AB Mimer, HSB eller Riksbyggen och tydligen icke heller fastigheter tillhörande Asea eller Metallverken. Förutsättningar borde sålunda föreligga för frivilliga överenskommelser med ägarna till de flesta hyres- och bostadsrättsfastigheter i den mån sådan samverkan icke redan nu existerar med den kommunala bostadsförmedlingen. Frågan om sammansättningen av uthyrningsnämnd bör kunna upptagas till prövning, varvid torde kunna övervägas att där inrymmas representanter även för andra intressekategorier än enbart fastighetsägarna.

På grund av vad ovan framhållits har drätselkammaren som icke kan underlåta att reagera mot den korta remisstiden icke ansett sig böra ingå på en detaljkritik av det av kommittén utarbetade lagförslaget. Drätselkammaren förutsätter att, — om överhuvudtaget någon reglering kommer att ske — den prövotid på två år, som kommittén föreslår för frivilligalternativet ger sådana erfarenheter, att ett förnyat remissförfarande då blir aktuellt och att drätselkammaren då beredes tillfälle yttra sig.

Med åberopande härav hemställer drätselkammaren,

att stadsfullmäktige som yttrande över föreliggande betänkande ville ansluta sig till vad drätselkammaren här ovan anfört.

Beredningsutskottet har i skrivelse den 5 december 1952 förklarat sig biträda drätselkammarens uttalande och tillstyrker för den skull stadsfullmäktige besluta

att bifalla drätselkammarens förslag.

Nr 234. Anslag för uppförande av etapp I av skolbyggnad å Skiljeboområdet.

Folkskolestyrelsen har i skrivelse den 2 december 1952 anfört följande:

Sedan folkskolstyrelsen för samtliga arbeten utom målning antagit entreprenörer för beslutade 1:a byggnadsetappen av ny skola å Skiljeboområdet får styrelsen anhålla om anslag till byggnadsföretagets genomförande enligt följande specifikation:

Byggnadsentreprenad	295.000: —
V. V. S.-entreprenad	55.350: —
Elektrisk entreprenad	25.805: —
varav skolradioanläggning	1.895: —
Antagna anbud summa kronor	378.050: —

vartill kommer beräknad kostnad för:

Målningsarbeten	20.000: —
Utvändiga ledningar, planering och inhägnad	65.000: —
Oförutsedda utgifter	61.950: —
Summa kronor	525.000: —

Ifrågavarande byggnadsetapp kommer att innehålla 7 klassrum, lärarrum, materialrum, skolmåltidsmatsal, toaletter, torkrum och skyddsrum.

Beviljade statsbidraget utgår med högst 170.000 kronor, varav 2.600 kronor avser inventarier. Ovannämnda statsbidrag inkluderar icke bidrag till skyddsrumsutrymmen, vilka av Kungl. Skolöverstyrelsen kostnadsberäknats till 14.400 kronor.

Avskrifter av Ecklesiastikdepartementets skrivelse och Kungl. Skolöverstyrelsens tjänstememorial i ärendet bifogas.

Sistnämnda handlingar ha ej avtryckts i fullmäktiges handlingar men finnes för granskning tillgängliga å stadskansliet.

Med hänvisning härtill hemställer styrelsen

att stadsfullmäktige behagade bevilja ett förslagsanslag å kr. Femhundratjugofem tusen (525.000) till uppförande av skolbyggnad (etapp I) å Skiljeboområdet.

Drätselkammaren har i den 4 december 1952 avgivet utlåtande anfört följande:

Stadsfullmäktige ha tidigare i princip beslutat att ny skola skall uppföras å Skiljeboområdet samt att, sedan kostnaderna därför slutligen fastställts, bevilja erforderliga medel. I statsbidrag för själva skolbygget kan förväntas ett belopp av cirka 170.000 kronor. På sedvanligt sätt bör anslag upptagas brutto för totalkostnaderna 525.000 kronor och täckning ske till ett belopp av 170.000 kronor av beräknat statsbidrag samt till återstående del av lånemedel.

Med anledning härav får drätselkammaren tillstyrka stadsfullmäktige besluta

att för uppförande av etapp I av skolbyggnaden å Skiljeboområdet anvisa ett anslag å 525.000 kronor,

att anslaget skall täckas till ett belopp av 170.000 kronor genom förväntat statsbidrag samt till återstående del av lånemedel samt

att uppdraga åt drätselkammaren att hos Kungl. Maj:t hemställa om tillstånd till upptagande av amorteringslån å den del av kostnaden, vilken icke täckes genom statsbidrag, ävensom vidtaga alla för lånets utbekommande erforderliga åtgärder i övrigt.

Nr 235. Anslag för gatuarbeten inom kvarteret Krumeluren.

Drätselkammaren har i skrivelse den 4 december 1952 anfört följande:

Den pågående bebyggelsen inom kvarteret Krumeluren har medfört att gatuarbeten måst påbörjas beträffande de utmed nämnda kvarter belägna delarna av Narvavägen och Hammarbacksvägen. Gatudelarnas iordningställande kommer enligt byggnadskontorets beräkningar att draga en kostnad av 137.000 kronor, varav cirka 95.000 kronor för Narvavägen och cirka 42.000 kronor för Hammarbacksvägen. I totalkostnaden ingår med kronor 19.948: 89 kostnaden för de arbeten, vilka redan måst utföras.

Drätselkammaren har den 11 oktober 1951 fastställt exploateringskalkyl för kvarteret. I denna kalkyl ingå även gatukostnaderna. Anslaget bör med anledning härav täckas genom lånemedel.

Med åberopande härav tillstyrker kammaren stadsfullmäktige besluta

att för ovan angivna gatuarbeten anvisa ett anslag å 137.000 kronor att utgå av lånemedel samt

att uppdraga åt drätselkammaren att hos Kungl. Maj:t hemställa om tillstånd till upptagande av amorteringslån å nämnda belopp ävensom vidtaga alla för lånets utbekommande i övrigt erforderliga åtgärder.

Nr 236. Angående ändring av villkoren för anslag för täckande av förlust å Stiftelsen Solgårdars verksamhet. (Jfr. nr 155 ser. A år 1952).

Drätselkammaren har i skrivelse den 4 december 1952 anfört följande:

Stadsfullmäktige ha vid sammanträde den 28 augusti 1952 beslutat ställa till drätselkammarens förfogande ett anslag å 101.874 kronor 54 öre att av kammaren användas för täckande av förlust å stiftelsen Solgårdars verksamhet till och med år 1951 samt som villkor för anslaget föreskrivit, att sådana ändringar vidtoges i stiftelsens stadgar att drätselkammaren finge utse tre av stiftelsens fem styrelseledamöter, två av stiftelsens tre revisorer samt att frågan om ansvarsfrihet i fortsättningen behandlades av drätselkammaren.

Drätselkammaren har numera godkänt de ändringar i stadgarna, vilka äro en förutsättning för stadsfullmäktiges beslut. Emellertid har styrelsen för stiftelsen hemställt, att stadsfullmäktige ville frångå det villkor för anslagets utgående som bestode däri, att drätselkammaren skulle utse två av stiftelsens tre revisorer. Styrelsen har i förevarande hänseende anfört följande. "Det synes dock stiftelsens styrelse som om ett sådant stadgande i vissa hänseenden skulle vara mindre lämpligt. Det förefaller skäligt att den förvaltande organisationen, HSB i Västerås skall äga att utse en revisor bland sina medlemmar, vilken bör sköta siffergranskningen, då det även i fortsättningen torde komma att bliva nödvändigt för HSB att tillfälligtvis tillhandahålla stiftelsen kontanta medel i begränsad utsträckning. Att utesluta HSB:s Riksförbunds revisor förefaller styrelsen olämpligt, emedan denne som regel uppsöker ett flertal andra orter i landet där förvaltning av liknande stiftelser förekommer. Man kan förvänta att denna revisor i detalj känner författningarnas innebörd och utöver sin rena revisionsverksamhet kan komma med förslag och impulser till förbättringar av förvaltningen och ekonomin".

Styrelsen hemställer i anledning härav, att nu gällande stadgande att drätselkammaren, HSB i Västerås och HSB:s Riksförbund äga utse var sin revisor, bibehålles.

Drätselkammaren har beaktat vad styrelsen sålunda framhållit och finner skäl föreligga för bifall till styrelsens framställning. Även med den av styrelsen föreslagna anordningen torde stadens inflytande över stiftelsens förvaltning vara fullt betryggande. Kammaren föreslår därför, att stadsfullmäktige ville godkänna att stadgarna på denna punkt får bibehållas vid sin nuvarande lydelse.

Med åberopande av vad sålunda anförts får drätselkammaren föreslå stadsfullmäktige besluta

att stadsfullmäktige med frångående av sitt den 28 augusti 1952 därutinnan fattade beslut ville föreskriva att såsom förutsättning för det av fullmäktige beviljade anslaget till täckande av förlust å Stiftelsen Solgårdars verksamhet till och med år 1951 icke vidare skall påfordras att drätselkammaren utser två av stiftelsens tre revisorer.

Nr 237. Åtagande jämlikt 11 § i KK den 30 juni 1948 nr 546 och 11 § i KK den 7 december 1951 nr 755.

Drätselkammaren har i skrivelse den 4 december 1952 anfört följande:

Enligt Kungl. Kungörelsen nr 546/1948 med däri enligt Kungl. Kungörelsen nr

755/1951 vidtagna ändringar må under vissa förutsättningar egnahemslån beviljas för ny- och ombyggnad av en- och tvåfamiljshus. Av lånet skall en del vara ränte- och amorteringsfri. Denna räntefria stående del utgår numera enligt 11 § av kungörelsen i dess ändrade lydelse av år 1951 med 8.000 kronor vid nybyggnad samt vid ombyggnad med 30 % av belåningsvärdet, dock högst ovan angivna belopp, allt under förutsättning att kommunen gentemot staten ansvarar för den förlust, som annorledes än genom avskrivning kan uppkomma å den räntefria stående delen av lånet.

På framställning av drätselkammaren beslöto stadsfullmäktige vid sammanträde den 29 november 1951 (ser. A nr 247) att gentemot staten åtaga Västerås stad förpliktelse att svara för sådan förlust, som avses i 11 § i KK den 30 juni 1948 nr 546 om egnahemslån och förbättringslån intill ett belopp av högst 400.000 kronor för tiden intill den 1 januari 1953.

11 § i sistnämnda kungörelse företer gentemot 11 § i Kungl. Kungörelsen nr 755/1951 vissa ändringar, som beröra grunderna för beräkningen av den räntefria stående delen. Båda författningsrummen innehålla emellertid en på lika sätt avfattad bestämmelse angående kommunens ansvar gentemot staten för förlust av den beskaffenhet, som ovan angivits.

Stadens åtagande enligt 11 § KK nr 546/1948 utgår vid årsskiftet. Stadsfullmäktige böra därför besluta om förnyat åtagande enligt nämnda författningsrum och ifråga om nytillkommande byggnadsföretag om åtagande enligt KK nr 755/1951. Av praktiska skäl bör åtagandet enligt båda författningsrummen gälla ett sammanlagt belopp, som föreslås höjt till 1.600.000 kronor. Åtagandet bör gälla t. o. m. den 31 december 1955.

Stadsfullmäktiges beslut om åtagande behöver icke underställas Kungl. Maj:ts prövning.

Med åberopande härav tillstyrker kammaren stadsfullmäktige besluta

att åtaga staden att gentemot staten ansvara för sådan förlust, som avses i 11 § i KK den 30 juni 1948 nr 546 samt i 11 § i KK den 7 december 1951 nr 755 intill ett högsta belopp av 1.600.000 kronor,

att nämnda åtagande skall gälla till och med den 31 december 1955 samt

att uppdraga åt drätselkammaren att å stadens vägnar teckna ifrågavarande ansvarsförbindelser.

Nr 238. Förslag till nytt pensionsreglemente för stadens anställda.

Löne- och avtalsnämnden har i skrivelse den 1 december 1952 föreslagit stadsfullmäktige besluta

att antaga bifogade normalpensionsreglemente såsom pensionsreglemente för Västerås stads arbetstagare,

att antaga de föreslagna fyra bilagorna till pensionsreglementet,

att uppdraga åt löne- och avtalsnämnden att vara pensionsmyndighet enligt § 1 mom. 1 i reglementet,

att medgivande att kvarstå i tjänst enligt § 4 mom. 1 i reglementet skall lämnas av stadsfullmäktige,

att tjänsterna såsom distriktsläkare skall i pensionshänseende vara placerade i lönegrad 22,

att beslutet skall äga giltighet från och med den 1 oktober 1947 samt

att uppdraga åt löne- och avtalsnämnden att i de fall där så erfordras underställa reglementet med bilagor Kungl. Maj:t eller länsstyrelsen för godkännande.

Nämndens skrivelse jämte därvid fogade bilagor återfinnas i stadsfullmäktiges handlingar ser. B nr 34 för innevarande år.

Drätselkammaren har i häröver den 4 december 1952 avgivet yttrande anfört följande:

Av löne- och avtalsnämndens betänkande framgår innebörden av det nya förslaget och huvuddragen av de ekonomiska konsekvenser, vilka detsamma medföra för staden. Förslaget utgör resultatet av en central överenskommelse mellan Svenska Stadsförbundet och de olika personalorganisationerna, varjämte förslaget upptager vissa efter lokala förhandlingar utarbetade övergångsbestämmelser av lokal karaktär. Drätselkammaren har vid sin granskning av förslaget icke funnit anledning till erinran mot detsamma. Förslaget innebär för befattningshavarnas vidkommande genomgående avsevärda förbättringar i förhållande till nu gällande pensionsreglemente. Även för städernas vidkommande medför förslaget emellertid påtagliga fördelar framförallt genom den enhetliga reglering av pensionsfrågorna för städernas anställda, som möjliggöres genom normalpensionsreglementet och den samordning, vilken därigenom sker de olika städerna emellan.

Såsom framgår av löne- och avtalsnämndens skrivelse ha alla dithörande frågor icke genom förslaget vunnit sin slutgiltiga lösning. Beträffande en stor grupp av pensionärer, nämligen arbetarna, kvarstår ännu uträknandet av det inkomstunderlag, som skall utgöra grundval för pensionerna. Även andra tillämpningsspörsmål vänta ännu på sin lösning. Dit höra bland annat frågorna om uppgörande av planer för anslutning till pensionskassorna, plan för finansiering av de kostnader, som uppkomma i anledning av det nya reglementet, samt förvaltning av pensionerna. I sistnämnda avseende förefinnes möjlighet att kunna åt SKP uppdraga det förvaltningsmässiga handhavandet av pensioneringen. Avsikten är att särskilt upptaga dessa frågor till utredning och att senare inkomma till stadsfullmäktige med de förslag, vartill utredningen kan föranleda.

De sålunda återstående frågorna är emellertid icke av den karaktär att de hindra att reglementet redan nu sättes i kraft.

Under hänvisning härtill tillstyrker kammaren stadsfullmäktige besluta

att till alla delar bifalla löne- och avtalsnämndens förslag.

Nr 239. Förslag till grunder för utgivande av kommunala bostadstillägg i Västerås stad från och med den 1 januari 1954.

Kommittén för utredning av frågan om folkpensionärernas bostadsförhållanden har uti en gemensamt med pensionsnämnderna till stadsfullmäktige avlåten skrivelse, dagtecknad den 3 oktober 1952 framlagt förslag till grunder för utgivande av kommunala bostadstillägg i Västerås stad från och med den 1 januari 1954.

Kommitténs och pensionsnämndernas förslag återfinnes i stadsfullmäktiges handlingar ser. B nr 32 b år 1952.

I ärendet må hänvisas jämväl till kommitténs utredning angående bostadskostnaderna för pensionärerna, vilken utredning återfinnes i handlingarna ser. B nr 32 a för år 1952.

Drätselkammaren anför i skrivelse den 4 december 1952 följande:

Vid den första granskningen av förslaget fann drätselkammaren, att detsamma borde underkastas vissa justeringar i formellt hänseende och att därjämte en kommentar till författningstexten borde lämnas. Sedan under hand enighet uppnåtts mellan drätselkammaren, å ena, samt pensionsnämnderna och kommittén, å andra sidan, angående förslagets utformande, har drätselkammaren hemställt, att pensionsnämnderna och kommittén ville i samma skrivelse dels låta utskriva författningstexten sådan den enligt nämndernas och kommitténs sista förslag skulle lyda, dels lämna en kortfattad kommentar till texten.

Någon dylik utredigering av text och kommentar har emellertid icke lämnats utan har pensionsnämnderna och kommittén i två särskilda skrivelser till drätselkammaren framfört vissa alternativa förslag jämte vissa kommentarer. Med hänsyn till svårigheterna att på grundval enbart av dessa skrivelser bilda sig en uppfattning om den slutliga avfattningen av nämndernas och kommitténs förslag samt kommentarerna härtill har drätselkammaren nödgats att i det följande på grundval av skrivelserna göra en utredigering av såväl författningstexten som kommentarerna. Det förslag till grunder för kommunala bostadstillägg, som nämnderna och kommittén avser att slutligen framlägga, har följande lydelse:

"Grunder för utgivande av kommunala bostadstillägg i Västerås stad fr. o. m. den 1 jan. 1954.

§ 1.

I Västerås mantalsskriven person, som åtnjuter folkpension (hustrutillägg) enligt lagen om folkpensionering eller bidrag enligt lagen om bidrag till änkor och änklingar med barn, äger efter ansökan erhålla kommunalt bostadstillägg efter här nedan och i lagen om folkpensionering stadgade grunder.

Bostadstillägg skall dock ej utgå till pensionär, som stadigvarande vårdas å annan offentlig eller därmed jämförlig enskild anstalt än ålderdomshem och sanatorium.

§ 2.

Med ensamstående pensionär avses här varje icke gift person, som åtnjuter ålderspension, invalidpension eller sjukbidrag. Under benämningen gift pensionär inbegri-

pes hustru, som uppbär hustrutillägg. Med änkepensionär avses person, som antingen åtnjuter änkepension eller erhåller bidrag enligt lagen om bidrag till änkor och änklingar med barn.

§ 3.

Kommunalt bostadstillägg skall, för år räknat, före avdrag för pensionärens inkomst utgå med belopp motsvarande.

dels för ensamstående pensionär 450 kronor, för gift pensionär vars make icke åtnjuter folkpension (hustrutillägg) 450 kronor, för annan gift pensionär 300 kronor och för änkepensionär — kronor (bestämmes senare),

dels ock pensionärens bostadskostnad minskad med resp. 450, 450, 300 och — kronor.

Hela bostadstillägget må dock ej överstiga resp. 975, 732, 550 och — kronor, för såvitt ej familjens storlek, större svårighet att anskaffa billigare bostad eller dylikt uppenbarligen påverkar bostadskostnadens storlek.

§ 4.

Med bostadskostnad enligt § 3 avses den årliga kostnaden för bostaden och dess uppvärmning.

Sammanbor pensionär med annan, skall bostadskostnaden anses utgöra så stor del av kostnaden för den gemensamt nyttjade bostaden, som efter lika fördelning mellan de samboende belöper på pensionären. Där särskilda skäl föranleda därtill, såsom då pensionären sammanbor med barn utan inkomst eller med person, av vars vård han uppenbarligen är beroende, må dock större andel anses belöpa på pensionären. För gift pensionär, vars make ej åtnjuter folkpension (hustrutillägg), skall såsom bostadskostnad räknas minst hälften och högst ⅔ av makarnas bostadskostnad. Bostadskostnaden för gift pensionär skall eljest anses utgöra hälften av makarnas sammanlagda bostadskostnad.

§ 5.

Därest pensionstagare med bostadstillägg under mantalsskrivningsåret tager sin bostad utanför Västerås, skall bostadskostnaden beräknas till den verkliga kostnaden i inflyttningskommunen, dock högst till det bostadskostnadsbelopp, efter vilket bostadstillägget beräknats i Västerås vid tiden för utflyttningen.

§ 6.

Jämlikt övergångsbestämmelse till 1952 års lag angående ändring i lagen om folkpensionering skall person, som vid utgången av år 1953 åtnjutit bostadstillägg enligt § 5 sistnämnda dag i dess då gällande lydelse, därefter äga rätt till folkpension med minst det belopp, varmed pensionen skulle ha utgått, därest bestämmelserna rörande dylikt tillägg alltjämt varit gällande. Det belopp, varmed folkpensionen i sådant fall överstiger vad eljest skulle ha utgått, skall anses såsom kommunalt bostadstillägg."

Pensionsnämndernas och kommitténs kommentar till ovan återgivna bestämmelser avses skola ha följande lydelse:

"§ 1.

Sådana pensionärer, vilka stadigvarande, dvs. mera långvarigt, vårdas å annan

anstalt än ålderdomshem ha undantagits från rätt till bostadstillägg. Med hänsyn till redan nu föreliggande överskottsproblem för sådana pensionärer har det ansetts riktigast att utesluta dessa från rätt till bostadstillägg då den utgående övriga folkpensionen väl täcker vårdkostnaden. Till dem som uteslutas från rätt till bostadstillägg räknas exempelvis sådana pensionärer, vilka vårdas å sinnessjukhus, epileptikerhem och landstingets sjukhem.

I de förslag till bestämmelser, som inkommit från andra städer av liknande storlek som Västerås har begreppet "stadigvarande" använts utan närmare kommentar beträffande vårdtidens längd. Det har tydligen ansetts lämpligt att frågan bör få prövas i varje särskilt fall. Vidare får man förutsätta att det så småningom utbildar sig en praxis i hithörande fråga. En mera detaljrik bestämmelse skulle måhända vara till förfång snarare än till förtydligande. I förslaget har därför icke lämnats någon definition på begreppet "stadigvarande".

För pensionstagare, intagna å sanatorium är vårdtiden i regel begränsad till kortare tid och deras pensionsförmåner oftast även begränsade i form av sjukbidrag, som utgår för ett år framåt, varefter förmånen omprövas. Under den tid pensionstagaren vårdas å sanatorium utgår med de ursprungligen föreslagna bestämmelserna bostadstillägg endast om vårdtiden icke kan antagas bliva stadigvarande. Många gånger räcker vårdtiden endast tre månader och tillägg bör då kunna utgå, men skulle vårdtiden utsträckas till flera månader och kanske år måste vården anses stadigvarande och tillägg skulle då icke kunna utgå. Med hänsyn till att de tuberkulossjuka under vårdtiden få hålla sig med egna kläder och vidare ur terapeutisk synpunkt böra förskonas från ekonomiska bekymmer, föreslås att bestämmelserna utformas så att dessa sjuka jämställas med de å ålderdomshem vårdade, dvs. att de erhålla det generella tillägget.

§ 2.

Denna paragraf innehåller vissa begreppsbestämningar, som här icke torde tarva någon närmare kommentar.

§ 3.

Till en början medgiver denna paragraf ett generellt bostadstillägg motsvarande det nu utgående allmänna bostadstillägget dvs. 450 kronor till ensamstående och gift person vars make icke åtnjuter folkpension samt 300 kronor till envar av makar, vilka båda åtnjuta folkpension. Dessa belopp skola utgå till samtliga pensionärer vilkas inkomst ej överstiger för ensamstående 1.000 kronor och för makar 1.500 kronor gemensamt. De i första paragrafen omnämnda anstaltsvårdade äro icke berättigade till bostadstillägg. Pensionärer, vilka vårdas å ålderdomshem och sanatorium erhålla däremot den generella delen av bostadstillägget och samma är förhållandet med dem som bo i pensionärshem. Den generella delen är sålunda ej knuten till pensionärens bostadskostnad, utan utgår även om pensionären icke har kostnad för sin bostad. De hittills gällande bestämmelserna om särskilt bostadstillägg sammanfalla med undantag för ovan omtalade anstaltsvårdade, vilka med nu föreslagna bestämmelser uteslutas från rätt till bostadstillägg.

Därest kostnaden för bostad överstiger för ensamstående 450 kronor och för makar 600 kronor skall särskilt tillägg utgå för pensionärens bostadskostnad. Sålunda utgår till ensamstående pensionär vars bostadskostnad uppgår till exempelvis 500 kronor,

50 kronor utöver det generella beloppet 450 kronor. Härigenom får han sin bostadskostnad helt täckt.

Som övre gräns för ensamstående har föreslagits 975 kronor. För gift person, vars make icke åtnjuter folkpension föreslås ett högsta bostadstillägg av 732 kronor. Detta sammanhänger med att makarnas bostadskostnad jämlikt bestämmelserna i § 4 skall delas så att ⅔ av bostadskostnaden kommer på pensionären. Om makarna sålunda ha en kostnad för bostaden av 1.100 kronor kan pensionären erhålla högst ⅔ vilket blir 732 kronor. Detta är övre gräns för gift person vars make ej åtnjuter folkpension. Om båda makarna ha folkpension skall hälften av makarnas bostadskostnad räknas på vardera maken eller 550 kronor om deras bostadskostnad uppgår till sammanlagt 1.100 kronor eller mera.

Pensionsnämnd skall dock i undantagsfall, därest familjens storlek, större svårighet att anskaffa billigare bostad eller dylikt uppenbarligen påverkar bostadskostnadens storlek, äga medgiva undantag från maximibeloppen. Det klientel som här kan ifrågakomma utgöres till största delen av sådana pensionstagare vilka utöver folkpensionen även äro berättigade till socialvård. Denna möjlighet att överskrida maximum finnes även i de nuvarande bestämmelserna om särskilt bostadstillägg men har kommit i tillämpning i ytterligt få fall.

§ 4.

Med bostadskostnad avses den avtalade hyran för den av pensionären bebodda lägenheten inklusive bränslekostnad dvs. förekommande värmetillägg i centraluppvärmda lägenheter och pensionärens bränslekostnad i de lägenheter där centralvärme ej finnes. Den i bostadskostnaden ingående bränslekostnaden får endast avse bostadens uppvärmning.

Bebor pensionstagare egen fastighet (lägenhet) beräknar och fastställer pensionsnämnden enligt hittillsvarande praxis bostadskostnaden, därvid medräknas fastighetens (på lägenheten belöpande) ordinarie årliga fastighetsomkostnader med reparationskostnaderna maximerade enligt av pensionsstyrelsen godkänt procenttal, f. n. 1 eller undantagsvis 1½ procent av taxeringsvärdet för stenhus och 1½ eller 2 procent av taxeringsvärdet för trähus.

Sammanbor pensionär med annan person skall bostadskostnaden lika fördelas och pensionären endast erhålla den del av kostnaden som belöper på denne. Med samboende likställes uthyrning till inneboende. Den nettoinkomst som kan uppstå vid uthyrningen till inneboende upptages i vanlig ordning som inkomst och reducerar pensionen om inkomsten uppgår till högre belopp än de avdragsfria beloppen, 1.000 kronor för ensamstående och 1.500 kronor för makar. Denna beräkning överensstämmer med hittillsvarande praxis. Som avdragsgilla omkostnader i samband med uthyrning har hitintills medgivits 15—20 kronor per månad och rum.

§ 5.

I överensstämmelse med vad som förekommer i bland annat Stockholm och Örebro ha här intagits särskilda bestämmelser för fall att en pensionstagare, som åtnjuter bostadstillägg, utflyttar från staden. Enligt folkpensioneringslagen får det kommunala bostadstillägget för en sådan pensionär icke indragas förrän denne blivit mantalsskriven i inflyttningskommunen. Pensionsnämnd bör emellertid vara oförhindrad att företaga jämkning av bostadstillägget med hänsyn till den verkliga bostadskost-

naden i inflyttningskommunen. Dock bör förhöjning av vid utflyttningstillfället utgående bostadstillägg icke ske.

§ 6.

Denna paragraf är avfattad i enlighet med övergångsbestämmelserna i folkpensioneringslagen.

Uti betänkandet av den 3 oktober 1952 ha pensionsnämnderna och kommittén diskuterat tre olika alternativ för utformningen av ett kommunalt bostadstillägg. Man har slutligen stannat inför alternativ 3 därför att detta utformats efter samma system som hitintills tillämpats vid fastställandet av de särskilda bostadstilläggen och sålunda medgiver ett kommunalt bostadstillägg av minst samma storlek som det nuvarande statliga bostadstillägget och särskilda bostadstillägget sammanslaget. Endast en del anstaltsvårdade pensionstagare komma i sämre ställning, vilket ansetts motiverat med hänsyn till det redan nu existerande överskottsproblemet för dessa pensionstagare. Alternativ 1 har avvisats därför att det om man vill undvika en sänkning av förmånerna skulle ställa sig alltför dyrbart att genomföra och alternativ 2 skulle medföra en försämring av förmånerna för ett stort antal pensionstagare i förhållande till nuvarande pensionsförmåner. En närmare utredning har visat att om bostadskostnaderna antages vara de av kommittén föreslagna eller 975 kronor för ogift och 1.100 kronor för makar, enligt alternativet 3 endast 10 % av de ogifta och 13 % av de gifta icke i full utsträckning kompenseras. Detta alternativ ger sålunda i huvudsak en tillfredsställande täckning för pensionärernas hyror och medför dessutom att endast ett litet fåtal, nämligen de som bo i pensionärshem, bli överkompenserade. Dessa pensionärers hyreskostnad uppgår ju icke till det generella beloppet i det framlagda förslaget. Nämnda alternativ har också förordats i samtliga med Västerås jämförbara städer.

Drätselkammaren vill därför i princip ansluta sig till detta av pensionsnämnderna och kommittén förordade alternativ.

Kammaren biträder även kommitténs förslag angående de bostadskostnader som framräknats såsom representativa för ogift person och makar eller respektive 975 kronor och 1.100 kronor. Därjämte ansluter sig kammaren även till förslagets detaljbestämmelser sådana de härovan angivits.

Kostnaderna för bostadstillägget i fortsättningen vid tillämpning av de föreslagna grunderna äro svårbedömbara. Kammaren nöjer sig på denna punkt med att hänvisa till vad pensionsnämnderna och kommittén härom anfört.

Någon anslagstäckning erfordras icke för närvarande, då de förhöjda kostnaderna komma att slå igenom först under år 1955. Om provisorisk höjning av bostadstilläggen för 1953 och täckning av kostnaden härför ha stadsfullmäktige redan tidigare beslutat.

Med åberopande härav tillstyrker kammaren stadsfullmäktige besluta

att fastställa härovan angivna grunder för utgivande av kommunala bostadstillägg i Västerås stad från och med den 1 januari 1954.

Beredningsutskottet har i häröver den 5 december 1952 avgivet utlåtande med åberopande av vad drätselkammaren i ärendet anfört tillstyrkt stadsfullmäktige besluta

att bifalla drätselkammarens förslag.

Nr 240. Förslag till stadsplaneavtal rörande kvarteret Jordrevan.

Drätselkammaren har i skrivelse den 4 december 1952 anfört följande:

Byggnadsnämnden avser att till ett kommande sammanträde förelägga stadsfullmäktige förslag om ändring av stadsplanen bland annat för kvarteret Jordrevan.

Under förutsättning att stadsplaneändringen av stadsfullmäktige antages och blir i vederbörlig ordning fastställd har preliminärt avtal träffats mellan staden, Fastighetsaktiebolaget Gideonsberg och Byggnadsaktiebolaget Västerås-Oleba, vilket avtal härmed underställes stadsfullmäktige för godkännande.

Avtalet innebär i huvudsak följande.

Fastighetsaktiebolaget överlåter till staden med full äganderätt en del av tomten nr 1 i kvarteret Jordrevan, å bilagd karta angiven med röd streckning, för en köpeskilling av 10.000 kronor. Området, som överlämnas gravationsfritt, tillträdes av staden den dag, ändrad tomtindelning för del av kvarteret Jordrevan bliver fastställd. Fastighetsaktiebolaget medgiver, att samtliga i tomten nr 1 i kvarteret Jordrevan gällande inteckningar må dödas utan inskränkning i stamfastighetens ansvarighet, såvitt de besvära det till staden överlåtna området samt förbinder sig vidare att omedelbart föranstalta om sådan ändring av tomtindelningen för del av kvarteret Jordrevan, som enligt avtalet förutsättes. På det överlåtna området belöpande anslutningsavgifter för allmänna ledningar skola återbetalas till fastighetsbolaget och uppgörelse härom träffas med stadens tekniska verk. Fastighetsbolaget och byggnadsbolaget förbinda sig att icke anordna stängsel mellan sina tomter inom kvarteret Jordrevan och angränsande park- och kvartersmark. Staden förklarar sig beredd medverka till att nybyggnad å tomten nr 2 i kvarteret Jordrevan kan verkställas snarast efter stadsplanens fastställande. Om vid bebyggandet av nämnda tomt svårigheter skulle uppstå med avseende på de befintliga allmänna ledningarnas lägen, skall byggnadsbolaget svara för samtliga kostnader för pumpanordningar etc. Därest det vid en stadsplaneändring av stadens intilliggande mark skulle visa sig lämpligt, förklarar sig fastighetsbolaget icke ha något att erinra emot att gemensam infart ordnas för bolagets behållna del av tomten nr 1 i kvarteret Jordrevan och den till staden överlåtna delen av samma tomt.

Köpeskillingen för den till staden överlåtna marken, 10.000 kronor, bör täckas av försäljningsmedelsfonden.

Då det föreslagna avtalet är en förutsättning för genomförande av stadsplan och tomtindelning beträffande marken samt avtalet för stadens vidkommande måste anses godtagbart, får drätselkammaren tillstyrka stadsfullmäktige besluta

att bemyndiga drätselkammaren att efter huvudsakligen ovan angivna grunder träffa stadsplaneavtal rörande kvarteret Jordrevan och vidtaga de åtgärder, som erfordras för avtalets genomförande, samt

att köpeskillingen för den till staden överlåtna marken skall täckas av försäljningsmedelsfonden.

Nr 241. Fråga om fullföljande av planerad tillbyggnad till tekniska skolan (Jfr S. H. nr 14 ser. B och nr 151 ser. A 1947).

Byggnadskommittén för tillbyggnad av tekniska skolan har i skrivelse den 26 november 1952 anfört följande:

Sedan stadsfullmäktige den 31 januari 1946 tillsatt en kommitté att utreda frågan om yrkesskolornas, elektrotekniska fackskolans och högre folkskolans lokalbehov, hade kommittén efter slutförd utredning i skrivelse den 17 maj 1947 till stadsfullmäktige (S. H. nr 14 ser. B 1947) framlagt förslag till om- och tillbyggnad av skolhuset i kvarteret Justus enligt ritningar, som granskats av vederbörande statliga myndigheter, och hemställt om ett anslag å 2.700.000 kronor för byggnadsprojektet.

Den 26 juni 1947 godkände stadsfullmäktige kommitténs förslag och beviljade det äskade anslaget samt bemyndigade kommittén att i egenskap av byggnadskommitté vidtaga åtgärder för att sätta byggnadsarbetet i gång och under byggnadstiden företräda staden. Huvudritningarna till bygget utfördes härefter i huvudsaklig överensstämmelse med skissritningarna samt översändes jämte dispositionsplan för lokalerna och motivering den 14 mars 1949 till Kungl. Överstyrelsen för yrkesutbildning, Kungl. Skolöverstyrelsen och Kungl. Byggnadsstyrelsen för granskning. Samma dag inlämnade kommittén ansökan om byggnadstillstånd. Emellertid kunde av särskilda skäl utlåtande av överstyrelsen för yrkesutbildning ej erhållas förr än den 28 oktober 1949. Med anledning av de erinringar överstyrelsen gjorde mot dispositionen, måste ritningarna i viss mån omarbetas och motiveringen ändras. Detta föranledde, att ansökan om byggnadstillstånd den 4 påföljande november återkallades. Den 8 nästföljande december tillställde kommittén överstyrelsen för yrkesutbildning, skolöverstyrelsen och byggnadsstyrelsen för granskning de omarbetade ritningarna jämte dispositionsplan och ny motivering. Samtidigt inlämnade kommittén ansökan om byggnadstillstånd.

Efter slutförd granskning ha skolöverstyrelsen den 9 januari 1950 och överstyrelsen för yrkesutbildning den 17 påföljande februari ej funnit skäl till erinran. Byggnadsstyrelsen har den 16 mars 1950 jämte förslag till mindre ändring och med erinran om föreskrift i 64 § 2 mom. byggnadsstadgan om brandsäkert utförande av innertakkonstruktionen i nuvarande skolhuset i övrigt ej funnit anledning till erinran. På ansökan av kommittén har länsstyrelsen den 22 juni 1950 med stöd av 73 § 2 mom. jämförd med 64 § 2 mom. byggnadsstadgan medgivit att vid utbyggnad av nuvarande skolhuset takkonstruktionen i den del, som ej berördes av tillbyggnaden, ej behövde utföras brandsäkert.

Byggnadsprojektet har påkallat en ändring av stadsplanen för kvarteret Justus. Sådan ändring har godkänts av stadsfullmäktige den 29 juni 1950 och fastställts av Kungl. Maj:t den 15 påföljande september.

Kommittén har vid upprepade tillfällen påskyndat ärendet om byggnadstillståndet och kan nu påräkna att få detsamma, så att byggnadsarbetet kan sättas i gång den 1 september 1953.

Emellertid har den inträffade prisstegringen medfört att det för bygget beviljade

anslaget icke är tillräckligt. Enligt approximativ uppskattning komma kostnaderna för bygget, exklusive inredning numera att uppgå till i runt tal 4 miljoner kronor. Först sedan detaljerad kalkyl utförts, kan framställning om tilläggsanslag göras.

Med hänsyn till det trängande behov av skollokaler, byggnadsprojektet avser att fylla, hemställer kommittén

att stadsfullmäktige ville besluta att fullfölja byggnadsföretaget.

Drätselkammaren har med överlämnande av kommitténs skrivelse genom utlåtande den 4 december 1952 föreslagit stadsfullmäktige besluta

att bifalla kommitténs förslag i ärendet.

Nr 242. Fråga angående omorganisation av yrkesskolans ledning (Jfr nr 181 ser. A 1952).

Styrelsen för Västerås stads skolor för yrkesundervisning har i yttrande den 28 oktober 1952 anfört följande:

I skrivelse till stadsfullmäktige den 11 mars 1952 hemställde styrelsen för Västerås stads skolor för yrkesundervisning att kanslibiträdesbefattningen på yrkesskolans expedition måtte med retroaktiv verkan från den 1 januari 1952 omändras till en kontoristtjänst samt hemställde om erforderliga medel för omändringen.

I skrivelsen, som återfinnes i stadsfullmäktiges handlingar serie A nr 8 den 25 september 1952, göres av styrelsen en utredning om arbetet med yrkesskolans ledning och arbetet på skolans expedition. Därvid framhålles att rektor är deltidsanställd, att pedagogisk hjälp åt rektor för skolans ledning icke finnes och att vid skolan årligen som lärare bruka verka omkring 50 personer, varav 8 heltidsanställda, att antalet klasser eller avdelningar per år bruka vara cirka 60 och att antalet kursdeltagare senaste redovisningsår var 1.075. Vidare framhålles, att arbetet med ledningen av en skola av det slag, som representeras av Västerås stads skolor för yrkesundervisning, måste anses vara förhållandevis omfattande bl. a. på grund av elevmaterialets stora rörlighet, genom den i olika avdelningar mycket skiftande undervisningen, vilken dessutom pågår från tidigt på morgonen till sent på kvällen, genom att skolan bedriver produktiv verksamhet och genom det nästan ständigt pågående planeringsarbetet för nya kurser. Ytterligare påpekas, att verksamhetens art leder till att på yrkesskolexpeditionen måste utföras mycket arbete, som vid andra skolor utföres av klasslärare eller klassföreståndare. Det framhålles också, att mycket av arbetet med skolans ledning måste av rektor, som ej hinner att i detalj leda eller ombesörja alla i samband med skolans ledning förekommande arbeten, överlåtas på kontorspersonalen, vilket leder till att på denna personal komma arbeten, som gränsa till eller utgöra sådant, som i vanliga fall anses höra till det, som utföres av rektor eller honom biträdande lärare eller skolkamrer.

I styrelsens här nämnda framställning den 11 mars i år redogöres vidare ganska ingående för det, som uträttas på skolexpeditionen av expeditionspersonalen och då särskilt av kanslibiträdet.

Styrelsen framhåller till slut i fråga om arbetsförhållandena på skolans expedition, att det sålunda av kanslibiträdet utförda arbetet enligt styrelsens uppfattning till icke oväsentliga delar omfattar sådana arbetsuppgifer, som ligga utöver, vad ett kanslibiträde normalt torde få anses ha att utföra.

Stadsfullmäktige beslöto vid behandlingen av yrkesskolstyrelsens framställning på sammanträdet den 25 september 1952 återremiss av ärendet till styrelsen för Västerås stads skolor för yrkesundervisning. Styrelsen har fattat detta så, att stadsfullmäktige velat bereda styrelsen tillfälle att underkasta frågan om skolans ledning och arbetet på skolans expedition en granskning för att därefter till stadsfullmäktige framlägga förslag i ärendet, med anledning av att skolans rektor förklarat sig icke längre vara villig att kvarstå vid skolan med nu rådande organisation och därav föranledda arbetsförhållanden.

Inom styrelsen har därför företagits överväganden berörande såväl skolans rent pedagogiska ledning som berörande erforderlig administration för skötseln av förekommande ärenden av mer eller mindre kontorsmässigt slag.

Därvid har styrelsen funnit, att utvecklingen lett därhän, att rektor kommit att bliva allt mer belastad med rent kontorsarbete av mer eller mindre rutinmässig art, t. o. m. innefattande rent manuellt arbete såsom t. ex. renskrivning på maskin och dylikt. Detta har lett till att han fått allt svårare att hinna att leda och tillse skolans undervisning och att han fått allt mindre möjlighet att ägna sig åt det för en yrkesskola viktiga samarbetet med yrkeslivets representanter för att skolans undervisning skall bliva den för yrkesverksamheten i det praktiska livet önskvärda. Detta senare finner styrelsen särskilt betänkligt, eftersom det måste anses vara av allra största betydelse för en yrkesskola, att just denna sida av arbetet med skolans ledning i allra högsta grad beaktas.

Styrelsen tillåter sig i detta sammanhanget att nämna, att yrkesskolorna på olika orter avses att på varje särskild ort meddela just den undervisning, som kan anses lämpa sig för näringslivet på orten ifråga. Detta leder till att yrkesskolorna i stor utsträckning arbeta med kurser, som tillkommit på initiativ av skolorna, varvid vanligen alla detaljer i fråga om t. ex. undervisningsplaner, läroböcker och lärare ordnats vid skolorna och i föreskriven omfattning på förslag av skolorna blivit stadfästa av Kungl. överstyrelsen för yrkesutbildning. Utformningen av verksamheten vid yrkesskolorna blir därför i långt högre grad än vid flertalet andra skolor beroende av den lokala skolledningen. Som yrkesskolorna av nämnda anledning men även med hänsyn till statsbidrag och mycket annat i hög grad äro beroende av statsmakterna, blir det mycket skrivelser mellan dessa skolor och överstyrelsen för yrkesutbildning i form av äskanden och förslag och stor bundenhet till av myndigheterna föreskrivna former med därav föranledd avsevärd arbetsbelastning. I detta sammanhanget vill styrelsen också framhålla, att av skolans ledning mycket arbete lägges ned på planering av undervisning, som kanske ej blir av, därför att den ej möts av väntat intresse eller stöter på andra svårigheter, eller som leder till kurser med litet antal timmar eller ett fåtal elever, och som därför sätter inga eller föga spår i statistiken över verksamheten.

Styrelsen för Västerås stads skolor för yrkesundervisning har funnit, att arbetsförhållandena beträffande härvarande yrkesskolas ledning böra ändras, så att rektor får erforderlig tid att ägna sig åt det för en yrkesskola så viktiga planeringsarbetet i fråga om skolans verksamhet i stort och åt den pedagogiska ledningen av skolan,

såväl då det gäller den mera rutinmässiga planläggningen av arbetet vid terminernas början som då det gäller det dagliga arbetet. För att detta skall nås, anser styrelsen, att rektor i viss utsträckning behöver kvalificerad pedagogisk hjälp för såväl planläggningen av undervisningen som för ledningen av det dagliga undervisningsarbetet med dess omslutning av nära 14 timmar (8.15—22.10). Härvid anser styrelsen, att hjälp behöves av en manlig och en kvinnlig lärare vid skolan, eftersom skolan har undervisning för såväl manliga som kvinnliga elever, i vissa fall av mycket utpräglad typ för manliga resp. kvinnliga elever.

För att under rektors överinseende sköta och leda det kamerala arbetet på skolans expedition och avlasta honom från en väsentlig del av det stora antalet rutinärenden, som faller inom detta område, behöves på expeditionen en för dylika arbeten lämplig befattningshavare. Men denna befattningshavare behöver även vara mycket väl insatt i skolans organisation såväl, då det gäller skolans ställning visavi statsmakterna som, då det gäller de olika kurserna vid skolan, vartill de syfta och vad, som läses i dem. Detta senare gäller därför, att expeditionen i hög grad representerar skolan visavi allmänheten. Det hör nämligen till den ifrågavarande undervisningens natur, med dess upprepade igångsättning av nya kurser och dess mångsidighet, att det ständigt per telefon eller genom besök under expeditionstiden göres förfrågningar om skolan eller anmälningar till kurser, varvid en rådgivande verksamhet måste bedrivas. Rektor kan ej sköta detta, då hans personliga mottagningstid utgör en mycket ringa del av expeditionstiden. För övrigt är antalet anmälningar och förfrågningar, vilka behandlas individuellt, så stort, att rektor icke kan hinna att behandla mer än en ringa del av dem. Stora krav måste med hänsyn till det anförda därför ställas på den befattningshavare det här är fråga om såväl i fråga om förmågan att kunna leda kontorsarbete av kvalificerat slag som, då det gäller att biträda rektor vid skolans kontakt med allmänheten.

Till att utföra kontorsarbeten av mera rutinmässigt slag behöves enligt styrelsens uppfattning allt fortfarande ett kontorsbiträde. Skrivarbeten och enkla kontorsarbeten förekomma i så stor omfattning att även ett skrivbiträde med heltidstjänst erfordras.

De båda lärare inom lärarkåren, en manlig och en kvinnlig, som enligt det föregående vid sidan om sin lärartjänst skulle hjälpa rektor med den pedagogiska ledningen av skolan, böra enligt styrelsens uppfattning i princip erhålla samma ställning som folkskolans överlärare. Det gäller här, liksom då det gäller folkskolans överlärare, att för pedagogisk ledning av skolan få de bästa förmågorna bland lärarna att reflektera på det ifrågavarande arbetet. Arvode bör därför enligt styrelsens uppfattning utgå till dem med samma belopp som till folkskolans överlärare. Men då yrkesskolans ifrågavarande lärare icke beräknas få arbete med rena organisationsfrågor i tillnärmelsevis samma omfattning som folkskolans överlärare föreslås vid yrkesskolan en långt mindre nedsättning i undervisningsskyldigheten, än vad som är fallet vid folkskolan. Styrelsen föreslår för vardera tjänsten en nedsättning med 5 veckotimmar räknat från för resp. lärare ur regleringshandlingarna erhållen medeltjänstgöring. Då styrelsen har tvekat att föreslå, att de båda ifrågavarande befattningshavarna kallas för överlärare, har styrelsen stannat vid benämningen tillsynslärare, ehuru styrelsen är betänksam, huruvida denna beteckning täcker vad som avses.

Med hänsyn till de stora krav ur olika synpunkter, som måste ställas på den ledande

befattningshavaren under rektor på skolexpeditionen, har styrelsen övervägt att föreslå en placering av den såsom skolkamrer i lönegrad 20. Emellertid har styrelsen stannat vid att föreslå en placering av tjänsten såsom ordinarie i lönegrad 18. Styrelsen föreslår att denna befattning benämnes assistent.

Kontorsbiträdesbefattningen föreslås såsom ordinarie i lönegrad 8. Den finnes redan vid skolan. Skrivbiträdesbefattningen föreslås såsom en heltidsbefattning mot arvode motsvarande löneklass 6.

Den här föreslagna organisationen föreslås av styrelsen att träda i kraft den 1 januari 1953.

Beträffande rektor har styrelsen övervägt anställandet av en heltidsanställd rektor, eventuellt med en del undervisning. Det synnerligen intima samarbetet mellan yrkesskolan och statens elektrotekniska fackskola gör dock, att styrelsen tvekat inför denna lösning, särskilt med hänsyn till nu rådande lokalförhållanden vid vilka ett flertal av skolbyggnadens lokaler inklusive expeditionslokalerna äro gemensamma för de båda skolorna. En hel del lokalproblem torde med särskild yrkesskolrektor bli i det närmaste omöjliga att lösa för yrkesskolans del. Styrelsen räknar i stället med att elektrotekniska fackskolans rektor, om den här föreslagna organisationen genomföres, skall kvarstå som deltidsanställd rektor vid Västerås stads skolor för yrkesundervisning. Som rektorsarvode föreslår styrelsen därvid en ersättning motsvarande den, som rektor i elektrotekniska fackskolan enligt bestämmelserna i den statliga timtaxan, skulle erhålla för 10 veckotimmar såsom timlärare i denna skola. Denna ersättning beräknas efter timtaxans löneklass TA 30 och med hänsyn till längden av elektrotekniska fackskolans läsår bli kronor 8.492: 30 per år.

Om efter färdigställande av den planerade nybyggnaden för de här berörda skolorna en omorganisation skulle önskas t. ex. till heltidsanställd rektor och annan ledande befattning på skolexpeditionen än den här föreslagna, torde det icke stöta på större svårigheter att ordna detta, därför att byte av befattningshavare av åldersskäl torde bli aktuellt vid den tidpunkten.

Styrelsens förslag innebär, som torde framgå av det föregående, att kanslibiträdesbefattningen indrages, eller kanske rättare övergår till att bliva en assistenttjänst.

Styrelsen anser dock, att styrelsens förslag i skrivelsen den 11 mars 1952 om kanslibiträdesbefattningens ändring till kontoristbefattning bör bifallas med retroaktiv verkan från den 1 januari 1952 att gälla till dess att den här föreslagna omorganisationen träder i kraft.

Styrelsen räknar med att vid ett ev. genomförande av styrelsens förslag nuvarande innehavaren av kanslibiträdesbefattningen skall placeras på den nya assistentbefattningen. Då denna förändring i realiteten skulle innebära, att en tidigare ej lämpligt placerad befattningshavare skulle få en riktig placering, anser styrelsen, att av befattningshavaren intjänade antal ålderstillägg bör få bibehållas. Styrelsen har räknat med detta i sina här nedan gjorda kostnadsberäkningar.

I samband med omorganisationen vill styrelsen upptaga till behandling och framföra förslag i en annan fråga, som torde kunna anses stå på gränsen till det organisatoriska. Timlärarna vid Västerås stads skolor för yrkesundervisning erhålla enligt yrkesskolstyrelsens beräkningar, som godkänts av stadsfullmäktige genom beviljande av anslag, arvoden, som stå i relation till arvodena enligt den statliga timtaxan. Denna tillämpas automatiskt för alla andra offentliga skolor i staden. Då timtaxans arvoden ändrats, det har inträffat ett par gånger på de senaste åren, ha

för lärarna vid de andra offentliga skolorna utan vidare tillämpats de nya arvodena med viss retroaktiv verkan, författningarna ha kommit sent. Styrelsen för Västerås stads skolor för yrkesundervisning har emellertid ansett sig i varje särskilt fall böra anhålla om stadsfullmäktiges tillstånd till omräkning av timarvodena. Det har i realiteten lett till att arvodesändringarna för yrkesskolans del kommit att träda i kraft en termin senare än vid andra skolor. Styrelsen anhåller nu att i fortsättningen eventuella förändringar i den statliga timtaxan måtte få tillämpas för yrkesskolans timlärare efter samma grunder som vid andra offentliga skolor efter beslut av styrelsen i anslutning till av stadsfullmäktige godtagna riktlinjer.

Styrelsen för Västerås stads skolor för yrkesundervisning föreslår sålunda följande personalstat för ledning och administration av yrkesskolan, avsedd att tillämpas fr. o. m. 1953. (Siffror inom parentes ange motsvarande belopp enligt stadsfullmäktiges handlingar 1952, serie B nr 23, utgifts- och inkomststat för Västerås 1953, sida 149).

	Löne-grad	Löne-klass	Löne-summa	
Ordinarie befattningshavare Fa:				
1 assistent	18	21	12.120: —	(9.648: —*)
1 kontorsbiträde	8	8	6.936: —	(6.936: —)
Tillfälliga befattningar Fa:				
Skrivhjälp på expeditionen		6	6.204: —	(3.102: —)
Arvoden:				
1 rektor Fa			8.492: —	(5.000: —)
2 tillsynslärare à 2.760: — (överlärare)			5.520: —	(—)
Kronor			39.272: —	(24.686: —)

* kontoristtjänst.

Ökningen blir alltså kronor 14.586: —.

Som bilagor till denna skrivelse följa en PM om viktigare arbetsuppgifter för personalen på yrkesskolexpeditionen, en årsberättelse för yrkesskolan för läsåret 1951—1952 och en arbetsordning för höstterminen 1952.

I anledning härav hemställer styrelsen sålunda

att vid skolan fr. o. m. 1953 den befintliga ordinarie kanslibiträdesbefattningen, vilken på sätt nedan sägs från och med 1952 års ingång provisoriskt föreslås såsom kontoristbefattning, skall omändras till ordinarie assistentbefattning i lönegrad 18 och att i lönestaten för år 1953 räknas med befattningshavarens placering i löneklass 21,

att medel för år 1953 beviljas till anställning av ett skrivbiträde i löneklass 6 i stället för halvtidstjänst,

att rektorsarvodet beräknas efter här i skrivelsen angivna grunder och att för år 1953 upptages ett arvode av förslagsvis kronor 8.492: —,

att vid yrkesskolan fr. o. m. 1953 få anställas 1 manlig och 1 kvinnlig tillsynslärare (överlärare), utsedda bland skolans ordinarie lärare, med arvode lika med arvodet till folkskolans överlärare och dessutom med en nedsättning i tjänstgöringen av 5 veckotimmar under för resp. lärare gällande medeltjänstgöring och att i staten för år 1953 för ändamålet upptages ett sammanlagt belopp av kronor 5.520: —,

att här angivna förändringar och kompletteringar av lönestaten måtte godkännas och i samband därmed erforderliga anslag beviljas för år 1953,

att styrelsen måtte erhålla bemyndigande att vid eventuella förändringar i den statliga timlärartaxan företaga motsvarande förändringar i rektors och timlärares arvoden och

att styrelsens hemställan den 11 mars i år om ändring av kanslibiträdesbefattningen till en kontoristbefattning med retroaktiv verkan från den 1 januari 1952 måtte bifallas för att gälla tills här ovan föreslagna inrättande av en assistentbefattning träder i kraft.

De i yrkesskolestyrelseskrivelsen angivna bilagorna ha icke avtryckts i fullmäktiges handlingar men finnas för granskning tillgängliga å stadskansliet.

Drätselkammaren har i häröver den 6 november 1952 avgivet utlåtande anfört följande:

Kammaren vill till en början påpeka, att frågan om löneklassplacering för innehavare av en eventuell nyinrättad assistentbefattning icke faller under stadsfullmäktiges avgörande utan jämlikt gällande tjänstgöringsreglemente skall prövas av löne- och avtalsnämnden. Kammaren, som för den händelse nuvarande kanslibiträdet skulle erhålla en nyinrättad befattning som assistent, icke har något att erinra mot att befattningshavaren får tillgodoräkna sig sina ålderstillägg i förstnämnda befattning, anser sig därför kunna avskilja detta yrkande från ärendet.

Vidkommande framställning i övrigt finner sig drätselkammaren kunna vitsorda, att en omorganisation av arbetsförhållandena på skolans expedition äro nödvändiga av de skäl skolstyrelsen anfört. En dylik omorganisation hade under alla förhållanden förr eller senare måst företagas även om frågan icke nu aktualiserats på det sätt som skett.

Drätselkammaren har vid granskning av skolstyrelsens förslag icke funnit anledning till erinran mot detsamma i annan mån än att kammaren finner det principiellt oriktigt och olämpligt att en kontoristbefattning inrättas provisoriskt — och därtill retroaktivt — under endast ett års tid. Saken bör i stället enligt drätselkammarens mening lösas på det sättet att det nuvarande kanslibiträdet under år 1952 erhåller ett lönetillägg motsvarande skillnaden mellan slutlönen i lönegrad 13, där kontoristbefattningen är placerad, och slutlönen för kanslibiträde i lönegrad 11. Kanslibiträdesbefattningen bör därför från och med 1953 direkt omändras till en befattning såsom assistent i lönegrad 18. Merkostnaden under år 1953 för hela omorganisationen,

kronor 14.586: — bör täckas av i nämnda års stat upptaget reservationsanslag till stadsfullmäktiges förfogande för oförutsedda utgifter.

Med anledning av vad sålunda anförts tillstyrker drätselkammaren stadsfullmäktige besluta

att medgiva, att innehavaren av den nuvarande ordinarie kanslibiträdesbefattning vid yrkesskolorna under år 1952 skall äga åtnjuta ett lönetillägg motsvarande skillnaden mellan slutlönen i lönegrad 13 och slutlönen i lönegrad 11,

att i övrigt bifalla yrkesskolestyrelsens förslag samt

att härav föranledd utgift för år 1953 skall täckas av i nämnda års stat upptaget reservationsanslag till stadsfullmäktiges förfogande för oförutsedda utgifter.

Löne- och avtalsnämnden har i skrivelse den 1 december 1952 anfört följande:

Löne- och avtalsnämnden och drätselkammaren har tidigare avstyrkt styrelsens framställning om ändring av kanslibiträdestjänsten å skolornas expedition till en kontoristbefattning. Styrelsen har nu företagit en översyn av hela organisationen och föreslagit rätt betydande ändringar i syfte att bättre fördela arbetsuppgifterna som utan tvivel blivit år från år allt mera omfattande och betungande. Personalen synes icke vara tillräcklig för dessa ökade uppgifter. Liksom drätselkammaren tror löne- och avtalsnämnden, att en omorganisation under alla förhållanden skulle visat sig nödvändig även om kanslibiträdestjänsten ändrats. Enbart med en uppflyttning av tjänsten hade man icke vunnit de bättre arbetsförhållanden som arbetsuppgifternas mångfald kräver. Ehuru löne- och avtalsnämnden sålunda i princip är ense med skolornas styrelse och drätselkammaren vill nämnden beträffande de föreslagna lönesättningarna uttala en del avvikande meningar.

Nämnden tillstyrker, att kanslibiträdesbefattningen ändras till en assistentbefattning men anser sig icke kunna tillstyrka högre placering än i lönegrad 16. En placering i lönegrad 18 skulle säkerligen medföra konsekvenser för lönesättningen på andra håll inom stadens förvaltning, vilket löne- och avtalsnämnden i egenskap av förhandlande lönemyndighet måste taga särskild hänsyn till. I lönegrad 16 är inklusive nu gällande tillägg begynnelselönen 9.648 kronor och slutlönen 10.932 kronor. I lönegrad 18 är motsvarande belopp 10.428 kronor och 12.120 kronor. Förslaget att befattningshavaren skall för år 1952 retroaktivt få kompensation för att hon icke blivit uppflyttad såsom kontorist från årets början kan icke tillstyrkas. Retroaktiva löneförhöjningar bör så långt det är möjligt undvikas.

När det gäller de föreslagna båda tillsynslärarna finner löne- och avtalsnämnden jämförelsen med överlärarna vid Västerås stads folkskolor icke övertygande motiverad. För överlärarna är arvodena en följd av en centralt rekommendation från Svenska Stadsförbundet som förhandlat med vederbörande personalorganisation. De arvoden som rekommenderats gäller förhållandena vid folkskolor och anknyter till antalet klassavdelningar. Någon direkt jämförelse torde därför icke kunna göras med folkskolornas överlärare. För att likväl anknyta till de belopp som gäller enligt den centrala rekommendationen vill löne- och avtalsnämnden föreslå, utan att i övrigt göra jämförelser med folkskolornas överlärare, att arvodet till var och en av de

ifrågavarande tillsynslärarna sättes till 1.600 kronor per år. På detta arvode bör liksom för folkskolornas överlärare utgå årets lönetillägg om 15 %.

I fråga om rektorsarvode och timlärararvoden tillstyrker nämnden bifall till vad styrelsen föreslagit. I detta sammanhang vill nämnden emellertid uttala ett önskemål om att nämnden underrättas varje gång en förändring sker av timlärararvodena, vare sig detta sker till följd av en allmän höjning av arvodena eller till följd av att en viss lärare eller en grupp av lärare uppflyttas till en högre klass i den statliga timlärartaxan.

Eftersom yrkesskolornas styrelse i sin framställning antytt att man på grund av åldersskäl har att emotse byte av befattningshavare inom några år vill löne- och avtalsnämnden föreslå en anordning som sammanhänger med att nämnden i dagarna framlagt ett förslag till nytt pensionsreglemente. För kanslibiträdet är pensionsåldern för närvarande 60 år. Om förslaget att befattningen skall ändras till en assistenttjänst vinner stadsfullmäktiges bifall kommer pensionsåldern enligt det nya pensionsreglementet att höjas till 65 år. Då detta knappast torde ha varit förutsett då styrelsen uppgjorde sitt förslag vill löne- och avtalsnämnden föreslå att man för den ifrågavarande befattningshavaren beslutar om ett undantag från pensionsåldersbestämmelserna i det nya reglementet och att för befattningshavaren sålunda får gälla en oförändrad pensionsålder av 60 år.

Vad styrelsen i övrigt föreslagit tillstyrkes av löne- och avtalsnämnden.

På grund härav tillstyrker nämnden att stadsfullmäktige ville besluta

att från och med den 1 januari 1953 ändra den ordinarie kanslibiträdesbefattningen å yrkesskolornas expedition till en befattning såsom assistent i lönegrad 16,

att pensionsåldern för nuvarande innehavare av kanslibiträdestjänsten skall därest hon placeras å assistenttjänsten vara 60 år,

att arvodena till de föreslagna båda tillsynslärarna skall utgå med 1.600 kronor per år jämte tillägg om 15 %,

att avslå framställningen om retroaktiv ersättning till det nuvarande kanslibiträdet för 1952 samt

att i övrigt bifalla yrkesskolestyrelsens förslag.

Nr 243. Förslag till ändring och utvidgning av stadsplanen för kvarteret Silon m. m.

Byggnadsnämnden har i skrivelse den 8 december 1952 anfört följande:

Byggnadsnämnden får härmed överlämna ett av stadsplanearkitekten Bertil Tideström uppgjort förslag till ändring och utvidgning av stadsplanen för kvarteret Silon m. m. Förslaget är daterat den 17 november 1952 och har betecknats Pl 124. Till förslaget, som består av karta och stadsplanebestämmelser, hör en beskrivning.

Förslaget har varit utställt för granskning under tiden 21 november—5 december 1952. I fråga om behandlingen av en under utställningstiden inkommen skrivelse från

AB Ivar Thulin får byggnadsnämnden hänvisa till vad stadsplanearkitekten anfört i bifogade tjänsteutlåtande av den 6 december 1952. Nämnden ansluter sig helt till de däri anförda synpunkterna.

I skrivelsen omförmälda stadsplanebestämmelser, beskrivning och tjänsteutlåtande äro så lydande:

Förslag till ändring och utvidgning av stadsplanen för Västerås kv. Silon m. m. Pl. 124.

STADSPLANEBESTÄMMELSER

§ 1.

Stadsplaneområdets användning.

1 mom. Byggnadskvarter.

Med Js betecknat område får användas endast för industriändamål. Byggnader få dock uppföras eller inredas för bostadsändamål i den utsträckning som fordras för tillsyn och bevakning av anläggning inom området.

2 mom. Trafikområden.

Med Th betecknat område får användas endast för hamntrafik och därmed samhörigt ändamål.

Med Tj betecknat område får användas endast för järnvägstrafik och därmed samhörigt ändamål.

§ 2.

Mark som icke eller i endast mindre omfattning får bebyggas.

Med punktprickning betecknad mark får icke bebyggas eller användas för upplag.

Med punkt- och korsprickning betecknad mark får icke bebyggas, dock får anordningar i direkt samband med respektive trafikändamål såsom transportanordningar, lastbryggor, mindre kiosker och dylikt uppföras, om detta för varje särskilt fall prövas vara förenligt med ett prydligt och ändamålsenligt bebyggande av området.

§ 3.

Mark tillgänglig för allmänna ledningar.

Å med u betecknad mark får icke vidtagas anordningar som hindra framdragande eller underhåll av underjordiska allmänna ledningar.

§ 4.

Byggnads höjd.

Å med siffra i romb betecknat område får byggnad uppföras till högst den höjd i meter som siffran angiver. Inom med Is eller Th betecknade områden må dock för särskilt fall kunna medgivas den större höjd som påvisas vara erforderlig och som med hänsyn till sundhet och brandsäkerhet samt i övrigt ur allmän synpunkt prövas lämplig.

§ 5.

Byggnads material.

Å med Js eller Th betecknat område skola byggnads ytterväggar utföras brandsäkert.

Västerås den 17 november 1952.

Bertil Tideström
Stadsplanearkitekt

Beskrivning tillhörande förslag till ändring och utvidgning av stadplanen för Västerås kv. Silon m. m.

Förslaget, daterat den 17 november 1952, är avfattat å karta Pl 124, samt, i särskild handling, stadsplanebestämmelser.

För delar av området gäller stadsplan fastställd av Kungl. Maj:t den 28 mars 1947 och 22 juli 1949.

Förslaget omfattar området mellan Kungsängsgatan och den gamla inre hamnbassängen. I 1945 års stadsplaneförslag för hamnområdet utlades det i huvudsak som kvarter för industriändamål, ehuru det till en del undantogs från fastställelse. Stadsplanen föreslås nu utvidgad att omfatta även dessa delar mellan Spannmålsgatan och Verksgatan. Kvarterens användning i stort — industriändamål — föreslås oförändrat. Särskild hänsyn har nu tagits till avvägningen av byggnadshöjder och byggnadsfria avstånd mellan kvarteren, vilket för vissa delar nödvändiggjort avsevärt lägre höjder än vad det äldre förslaget avsåg.

Från Kungsängsgatan till hamnområdet väster om kvarteret Silon har angivits en gatutillfart i vinkeln mellan de båda kajerna. I öster har Verksgatan visats förlängd som tillfart till den utvidgade hamnplan, som erhålles vid utfyllning i den innersta hamnbassängen ut mot den s. k. tippen.

Spannmålsgatan, som ligger mellan de båda nu nämnda tillfarterna till hamnen, föreslås däremot slopad såsom allmän gata men alltjämt upptagen som sträckning för allmänna ledningar — den s. k. Lillåkulverten. Härigenom kan kvarteret Silon utökas österut och en ny spannmålssiloanläggning uppföras i den östra delen med anslutning till de redan befintliga anläggningarna inom det ursprungliga kvarteret.

I stadsplanebestämmelserna har intagits krav på att byggnadsytterväggar skola uppföras brandsäkert.

Västerås den 17 november 1952.

Bertil Tideström
Stadsplanearkitekt

Tjänsteutlåtande rörande förslag till ändring och utvidgning av stadsplanen för kv. Silon m. m., Pl 124.

Ovanstående förslag daterat den 17 november 1952 har i enlighet med byggnadsnämndens beslut varit utställt för granskning under tiden 21 november—5 december.

Vägförvaltningen i länet, som delgivits förslaget, samt drätselkammaren har i inkomna skrivelser förklarat sig icke ha något att erinra däremot.

Dessutom har inkommit en skrivelse från AB Ivar Thulin, ägare till stadsägan 2256 J, vilken till största delen ingår i det blivande triangelformade kvarteret mellan Kungsängsgatan och Verksgatan. Skrivelsen är av följande lydelse:

"Byggnadsnämnden
Västerås,

Krylbo den 4 december 1952.

I anledning av ändring av stadsplanen för kvarteret Gasklockan och kvarteret Silon av den 17 november 1952 be vi få anhålla att beträffande bolaget tillhöriga stadsägan

2256 J gränsen mot Kungsängsgatan gives samma sträckning som för närgränsande stadsäga 2256 K. Detta innebär att den markreglering som gjordes enligt köpekontraktet av den 22/5 1948 måste omjusteras, då denna grundades på en annan gräns mot Kungsängsgatan. Denna gräns var då gjord lika för alla närgränsande stadsägor. Vi kan inte finna, varför man nu skall göra avsteg från denna princip. Ett sådant avsteg som det framlagda stadsplaneförslaget innebär skadar våra intressen. Så kan t. ex. en parkeringsplats framför fasaden på en vår planerad byggnad verka både estetiskt störande och hindrande.

Vi äro tacksamma för att vinna beaktande för våra synpunkter och teckna vördsamt

A.B. Ivar Thulin
Ivar Thulin."

Med anledning av skrivelsen får undertecknad anföra ytterligare följande:

Det föreliggande stadsplaneförslaget innebär på denna punkt i överensstämmelse med gällande plan att, utöver Kungsängsgatans genomgående bredd av 18 meter, ytterligare en remsa av omkring 6 meters bredd är utlagd såsom allmän plats. I gällande plan har den tillsammans med avsedda spårområden oegentligt betecknats som parkmark, men avses nu att till större delen kunna tjäna som parkeringsplats. Att ordna sådana platser vid sidan av, men ändock i anslutning till, detta trafikstråk måste ur allmän trafiksynpunkt vara mycket angeläget. Åt väster fortsättes denna markremsa av ett område för blivande industrispår. Den bibehållna kvartersgränsen för bolagets område ligger sålunda helt i linje med den, som gäller för tomterna närmast i väster. Med hänsyn härtill och då den tänkta parkeringsplatsen dessutom i verkligheten kommer att skiljas från tomtmarken genom gångbana eller skyddsremsa torde någon särskild olägenhet just för denna tomt ej kunna påvisas. Att kvartersgränsen för granntomten i öster — betongfabriken — såsom bolaget påpekar flyttats fram till gatulinjen, har framtvingats av att denna rörelse, en gång förlagd till denna trånga plats, har alldeles speciella transportproblem, som det inte minst ur allmän synpunkt varit angeläget att kunna lösa inom den egna tomtmarken.

Med hänvisning till vad ovan anförts får jag föreslå att den inkomna skrivelsen icke måtte föranleda någon ändring av förslaget samt hemställa att byggnadsnämnden sålunda ville godkänna förslaget i oförändrat skick och överlämna detsamma till stadsfullmäktige för vederbörlig fortsatt behandling.

Västerås den 6 december 1952.

Bertil Tideström
Stadsplanearkitekt

På grund härav hemställer byggnadsnämnden att stadsfullmäktige ville besluta

att antaga stadsplaneförslaget samt

att bemyndiga byggnadsnämnden att underställa förslaget Kungl. Maj:t för fastställelse.

Drätselkammaren har i häröver den 11 december 1952 avgivet utlåtande med åberopande av vad nämnden i ärendet anfört tillstyrkt stadsfullmäktige besluta

att bifalla byggnadsnämndens förslag.

Västerås 1952. Vestmanlands Läns Tidnings AB tryckeri

HANDLINGAR
Ser. B

Stadsfullmäktiges i Västerås Handlingar

1952 Ser. B nr 1

Nr 1. Angående generalplan för Västerås stads skolväsende.

Till Stadsfullmäktige i Västerås.

Västerås stads skoldelegation, som tillsattes av Stadsfullmäktige den 31/5 1951, erhöll enligt samma dag fastställt reglemente bl. a. i uppdrag att upprätta generalplan för Västerås stads skolväsen.

Det är framför allt två omständigheter av stor vikt, som inträffat under år 1951 och som skapat en för skolväsendet i Västerås akut situation. *Dels* har stadens framställning om upprättande av nya realskolor icke föranlett någon Kungl. Maj:ts åtgärd, samtidigt som tillströmningen av elever till de högre skolorna för varje år starkt ökar. *Dels* har Kungl. Skolöverstyrelsen med skärpa — i samband med skolbyggnadsprojektet i Skiljebo — framhållit vikten av att en plan snarast upprättas för den kommunala skolbyggnadsverksamheten i Västerås, varvid bör göras klart vilka lokaliteter, som behövas för *dels* folkskolans låg- och mellanstadium, *dels* dess högstadium (motsvarande klasserna 7—9 i en blivande enhetsskola).

Delegationen tillsatte på sammanträde den 13/9 1951 ett arbetsutskott — kurator John Johansson (ordf.), direktör K. E. Eriksson och tjänsteman B. Grip. — Åt utskottet uppdrogs att utarbeta förslag till generalplan för Västerås stads skolväsen. I delegationen och dess arbetsutskott har stadens folkskolinspektör fungerat som sekreterare.

Arbetsutskottet avgav den 15 oktober ett första förslag till *dels* skolorganisation, *dels* lösning av skolbyggnadssituationen. (Bil. 1.) Förslag har i samband härmed uppgjorts till såväl timplaner för folkskolans klasser 5—7 som ock behövliga ändringar i gällande kursplaner. (Bil. 2—3.) Av särskilda skisser framgår *dels* den nuvarande skolorganisationen (Bil. 4), *dels* den föreslagna vid tidpunkten för läsåret 1957/58 (Bil. 5), *dels ock* klassrumsbristen såväl i staden som helhet (Bil. 6) som i de olika stadsdelarna (Bil. 7). (Bilaga 2, 4 och 5 finnas intagna efter Bil. 8.)

Skoldelegationen beslöt på sammanträde den 26 oktober utsända det sålunda avgivna preliminära förslaget på remiss till stadens samtliga skolstyrelser och lärarkollegier. En sammanställning av de olika yttrandena bilägges. (Bil. 8.)

Arbetsutskottet har genom besök i Kungl. Skolöverstyrelsen den 16/12 1951 erhållit direktiv, anvisningar eller råd i fråga om utformandet av utskottets förslag till skolorganisation för Västerås. En redogörelse för detta besök ges i särskild bilaga (Bil. 9).

Skoldelegationen har därefter på sammanträde den 19 december 1951 beslutat hos Stadsfullmäktige anhålla om godkännande av nedanstående.

Förslag till generalplan för Västerås stads skolväsen.

ORGANISATION.

1. Intagning i den statliga realskolan och den kommunala flickskolan begränsas till högst status quo, och skall intagningen i dessa skolor ske enligt hittills gällande normer.

2. I folkskolan inbygges en 3-årig kommunal realskola, vars slutmål är realexamen med i huvudsak det kunskapsmål, som gäller för nuvarande realskolor och för vilken samma kursplaner, vilka gälla för klasserna 3^5—5^5 i statliga realskolor, skola tillämpas. Kursplanerna för folkskolans klasser 5—6 modifieras på sådant sätt, att kurserna i huvudsak överensstämma med dem i realskolans klasser 1^5—2^5. Viss klass- eller ämnesdifferentiering i folkskolans klasser 5—6 torde kunna bli nödvändig och bör prövas.

3. Vid sidan om den inbyggda realskolans högstadium (1^3—3^3) ordnas försök med ett högstadium (klasserna 7—9) enligt enhetsskoletyp. Denna försöksskola bör till sin natur vara konstruktiv och inträdet i densamma göras frivilligt. Uppdelning göres i klass 9 på linje 9 a och 9 y. Utskottet förutsätter, att Kungl. Skolöverstyrelsens »Timplaner och huvudmoment för studieplaner» skola i huvudsak tillämpas i denna försökslinje. Frågan om inrättande av linje 9 g synes utskottet böra upptagas till prövning först sedan dennas utformning och placering i skolsystemet blivit av statsmakterna slutgiltigt fastställd.

4. Intagningen i samtliga högstadieskolor (läroverkets realskola, kommunala flickskolan, praktiska mellanskolan, den i folkskolan inbyggda realskolan och försöksskolan) begränsas till 50 % av barnantalet i ogallrad folkskoleklass 5.

5. De barn, vilka finnas kvar i egentliga folkskolan efter avgången till läroverkets realskola klass 1^5, kommunala flickskolans klass 1^7, praktiska mellanskolan, den inbyggda realskolans klass 1^3 och försöksstadiets klass 7 skola övergå till avslutningsklass 7. Dennas kursplaner böra revideras som en följd av de föreslagna ändringarna i 5—6:e klassernas kurs- och timplaner. På sjunde klassen bygges alltfort yrkesbestämda fortsättningsskolor, vilkas kursplaner moderniseras.

6. Vid övergången från klass 6 till klass 1^3 av inbyggda realskolan bör intagningspoängen fastställas till c:a 16.

Betygssättning i folkskolan och inbyggda realskolan samt övergång till allm. läroverk eller kommunal mellanskola bör ske enligt de normer, som gälla för Stockholms nioåriga teoretiska skolor med realexamen som slutmål. (Aktuellt från Skolöverstyrelsen nr 144/1951) (Bil. 10).

7. Utredning bör snarast verkställas av Praktiska mellanskolans styrelse, huruvida det kan anses lämpligt att göra denna skola 3-årig för barn tillhörande Västerås och övriga orter, där engelska läses fr. o. m. klass 5 i folkskolan.

8. Genomförandet av den nya skolorganisationen föreslås börja i och med läsåret 1952/53 varvid modifierad timplan första gången tillämpas för klass 5. Först vid läsårets 1954/55 början sker uppdelning av eleverna på de tre linjerna: 3-årig inbyggd realskola, högstadium av enhetsskola och kommunal praktisk realskola (= praktiska mellanskolan). Övriga barn fortsätta skolgången i avslutningsklass 7.

LOKALER.

1. I enlighet med det förslag, som av arbetsutskottet framlagts den 15/10 1951 förlägges den 3-åriga inbyggda realskolan till Blåsboskolan och försöksstadiet till Gideonsbergsskolan. Kommunala praktiska realskolan förutsättes få sin lokalfråga löst i enlighet med det förslag, vilket f. n. väntar på Kungl. Maj:ts beslut.

2. Kommande nybyggnadsprogram bör syfta till att skaffa fram lokaler i hastigast möjliga takt för i huvudsak folkskolans låg- och mellanstadium. Särskild institutionsbyggnad bör uppföras för den inbyggda 3-åriga realskolan och viss omdisponering

av utrymmena ske för att göra Gideonsbergsskolan kapabel att mottaga enhetsskolans försöksstadium.

LÄRARE.

1. I klasserna 5—6 av folkskolan förutsättes det, att undervisningen uppehålles av folkskollärare.
2. För undervisningen i högstadierna anställes i mån av tillgång akademiskt utbildade lärare. I övrigt uppehålles undervisningen av folkskollärare med särskild behörighet i visst ämne eller viss ämnesgrupp.

STATSBIDRAG.

1. Statsbidrag kan påräknas för avlöning till lärare i den 3-åriga inbyggda realskolan i samma utsträckning, som gäller för folkskolans lärare, och för försöksstadiets lärare i enlighet med de författningsbestämmelser som gälla för distrikt med försöksverksamhet. (Se Aktuellt från Skolöverstyrelsen nr 111/51, bil. 11).
2. En i folkskolan inbyggd realskola får inrymmas i folkskolebyggnad, vartill statsbidrag utgår. Statsbidrag torde alltså komma att utgå även till ny institutionsbyggnad.
3. All undervisning i de i folkskolan inrymda högstadierna förutsättes vara helt kostnadsfri för eleverna.

ANGÅENDE ADMINISTRATION AV DE I FOLKSKOLAN INBYGGDA HÖGSTADIERNA.

Arbetsutskottet förutsätter, att folkskolstyrelsen handhar administrationen av i folkskolan inbyggda högstadier. Frågan om rektors ställning i 3-årig realskola bör bliva föremål för utredning.

Kommentarer

till ovanstående förslag till generalplan. (Angivna punkter hänföra sig till motsvarande punkter i förslaget).

ORGANISATION.

1. Då intagningen i de nu befintliga högre skolformerna föreslagits till status quo, har delegationen utgått från den omständigheten att högre allmänna läroverkets realskola icke av praktiska skäl gärna kan ytterligare växa. Det synes förr sannolikt att, i mån av gymnasiets successiva utbyggnad på bredden genom de ökande barnkullarna, realskolan måste avstå en eller annan parallellavdelning. I fråga om den kommunala flickskolan synes det osannolikt, att statsmakterna kunna komma att tillåta en utökning av antalet parallellavdelningar. Praktiska mellanskolan bör lämnas viss frihet att öka antalet parallellavdelningar. Enligt av vad som framgår av bil. 9 förutsättes också att utredning bör verkställas syftande till att klargöra, huruvida denna skola kan ges 3-årig lärogång för elever, vilka läst engelska språket fr. o. m. folkskolans 5:e klass. I utredningen har förutsatts att intagning i högre allmänna läroverket sker med 5 parallellavdelningar årligen t. o. m. läsåret 1954—55 för att därefter begränsas till 4 avdelningar. Kommunala flickskolan förutsättes för framtiden ta emot 4 parallellavdelningar och praktiska mellanskolan 3 avdelningar t. o. m. läsåret 1954/55, därefter 4 avdelningar. Totala intagningen i befintliga högre skolor

har sålunda beräknats till status quo, d. v. s. sammanlagt 12 parallellavdelningar à 30 elever pr år eller sammanlagt 360 elever.

2. Delegationen har ingående diskuterat olika framkomliga vägar för ordnandet av den teoretiska undervisningen på realskolestadiet. Västerås stads begäran om att få inrätta ytterligare 2 nya statliga realskolor kan anses definitivt avslagen. Riksdagen har 1951 i enlighet med proposition nr 136 fastställt de riktlinjer, efter vilka realskoleundervisningen måste ordnas under övergångstiden intill den nioåriga enhetsskolans tillkomst. All hänsyn måste därvid tagas till den allt starkare bristen på akademiskt utbildade ämneslärare. För Västerås del är det i huvudsak blott tre alternativ, som kunna ifrågakomma: a) en i folkskolan helt inbyggd 5-årig realskola, byggd på folkskolans fjärde klass, b) en i folkskolan *inbyggd* 3-årig realskola, byggd på folkskolans sjätte klass med modifierad kursplan för klasserna 5—6, c) en *fristående* kommunal realskola likaledes byggd på folkskolans sjätte klass.

Läroverkslärarkollegiet och kollegiet i praktiska mellanskolan ha visserligen framlagt ytterligare ett antal alternativ, vilka emellertid icke kunna realiseras, enär de icke överensstämma med de riktlinjer, som av riksdagen antagits. (Se bil. 8—9.)

Alt. a) förutsätter, att intagningen i folkskolans 5-åriga realskola sker enligt samma normer, som gäller för intagningen på allmänt läroverk. Folkskolans barn bli då uppdelade i två olika kategorier — s. k. linjedelning — från och med klass 5.

Alt. b och c förutsätta, att folkskolans kurser i klasserna 5—6 modifieras i sådan mån att realskolans kurser i huvudsak inhämtas. Särskilda realskoleklasser inrättas härvid icke förrän efter folkskolans sjätte klass.

Delegationen har noggrant vägt de olika alternativens för- och nackdelar mot varandra.

Arbetsutskottet har ifråga om linjedelning i sitt yttrande till delegationen anfört följande: »Om särskilda linjer inbyggas i folkskolan, skulle intagningen även i dessa ske efter betygspoäng. Härigenom erhölles en rättvisare fördelning av barnmaterialet mellan läroverken och folkskolans inbyggda realskola. Effektiviteten i undervisningen skulle därmed kunna antagas bli större än i en odifferentierad klass, i synnerhet om i dylika klasser infördes ämneslärarsystem och dit anvisades lärare, som vore speciellt lämpliga. Trots att en dylik anordning sålunda uppenbarligen skulle innebära vissa fördelar har utskottet funnit övervägande skäl tala för att klasserna 5—6 böra vara odifferentierade.

Utskottet anser, att en relativt stor procent barn i 11-årsåldern icke äro mogna för vare sig ämneslärarsystem eller den hårdkörning, som sannolikt skulle skapas i särskilda realskolelinjer. Den befarade mindre effektiviteten i odifferentierade klasser synes åtminstone i viss mån kunna uppvägas av den tryggare miljön i dylik klass. En förstärkning av modersmålsundervisningens, matematikens och i någon mån orienteringsämnenas ställning i fråga om veckotimtalen pr ämne synesävenledes kunna åstadkommas. Ur folkskolans synpunkt är anordningen med *särskilda* linjer på folkskolans mellanstadium icke önskvärd även i det avseendet, att folkskollärarkåren därvid måste uppdelas i 2 olika grupper, en anordning som icke synes önskvärd ur flera synpunkter. Utskottet anser vidare, att, då en särskild försökslinje (klass 7—9) föreslås inrättad, det är lämpligt att en relativt stor procent barn med teoretisk studiebegåvning uppskjuter valet av utbildningslinje till slutet av klass 6. Högstadiet i den inbyggda realskolan (klasserna 3^5—5^5) kan antingen inrättas som en fristående kommunal mellanskola eller inbyggt i folkskolan. I båda fallen avses undervisningen skola omhänderhas av ämneslärare, med akademisk eller på annat sätt förvärvad kompetens.»

Vid arbetsutskottets besök i Kungl. Skolöverstyrelsen framhölls av ett undervisningsråd (se bil. 9), att en från folkskolans 5:e klass linjedelad inbyggd realskola kunde tänkas bli mera effektiv, under det att ett annat undervisningsråd varnade för en dylik anordning med hänsyn till vissa ekonomiska m. fl. problem, som ansågs besvärliga att lösa ur såväl folkskollärarkårens som överstyrelsens synpunkt.

Delegationen har ansett, att effektiviteten i icke linjedelad klass avsevärt kan ökas, om i sådana klasser viss klass- eller ämnesdifferentiering genomföres, en anordning som f. ö rekommenderas av skolkommissionen för den planerade enhetsskolans del.

Beträffande frågan huruvida en fristående 3-årig realskola, som av delegationsledamoten Inge Jonsson föreslagits, bör föredragas framför en i folkskolan inbyggd 3-årig realskola, har delegationen funnit övervägande skäl tala för att den fristående realskolan under förhandenvarande omständigheter för Västerås del är mindre lämplig *dels* ur organisatorisk, *dels* ur ekonomisk synpunkt. Då man i framtiden i allt större utsträckning måste för undervisningen på högstadiet lita till folkskollärare med akademiska betyg eller särskild behörighet, synes det delegationen lättare att erhålla arbetskraft i en i folkskolan inbyggd realskola än i en fristående sådan. Att den inbyggda realskolan ur ekonomisk synpunkt är att föredraga, framgår av delegationens uttalande under rubriken »Statsbidrag» i förslaget till generalplan.

3. Delegationen har ansett det synnerligen angeläget, att försök får göras med undervisning i ett högstadium av enhetsskoletyp, innan den nioåriga enhetsskolan slutgiltigt införes. Detta försök får emellertid enligt vad som framhållits av Skolöverstyrelsens representanter icke göras för stort. I utredningen har förutsatts att en första avdelning skulle inrättas läsåret 1954/55, varefter antalet parallellavdelningar skulle successivt utökas, så att de 1957/58 uppgå till 4 och läsåret 1961/62 till 6. En utökning av antalet paralleller i sådan utsträckning, att enhetsskolans högstadium skulle kunna ersätta den föreslagna inbyggda 3-åriga realskolan har av överstyrelserepresentanterna ansetts otänkbar.

4. Delegationen anser det rimligt att — på grund av att åttonde skolår med hänsyn till lokalbristen icke får införas — Västerås ger åtminstone hälften av alla folkskolebarn möjlighet till en undervisning, som motsvarar realskolebildning.

LOKALER.

Lokalfrågorna för folkskolan blir för varje år alltmer brännande. Enligt den sifferutredning, som ligger till grund för organisationsförslaget, stiger barnantalet explosionsartat år för år. Under förutsättning att elevintagningen i samtliga högre skolformer utgör 50 % av barnantalet i ogallrad 5:e folkskoleklass beräknas barnantalet i folkskolans klasser 1—6 + avslutningsklass 7 utgöra under läsåren 1951/52—1957/58: 5259, 5860, 6448, 6903, 7391, 7735, 7876. Om barnantalet i de i folkskolan inbyggda högstadierna medräknas blir motsvarande siffror: 5259, 5860, 6448, 6963, 7571, 8095, 8416.

Klassrumsbehovet framgår av bil. 6. Om det förutsättes att de nya småskolorna i Skiljebo och kv. Hästhoven äro färdiga vid början av läsåret 1953/54 är klassrumsbristen år 1953—54, därest ingen ytterligare nybyggnation skulle förekomma, 48 och stiger därefter åren 1954/55—1961/62 successivt till 65, 83, 101, 110, 115, 119, 120, 118. De i folkskolan planerade högstadierna kräva av detta antal följande antal klassrum motsvarande år (1954/55—1961/62): 2, 6, 12, 18, 23, 26, 27 och 28.

Härav framgår alltså, att högstadierna mycket väl kunna inrymmas i Gideonsbergs-

och Blåsboskolorna, vilka lämpa sig synnerligen väl för ändamålet, om ny institutionsbyggnad uppföres i Blåsbo, och Gideonsbergsskolan förses med ytterligare någon specialsal.

Byggnadsprogrammet kan alltså i fortsättningen inriktas på att i ökad takt skaffa fram lokaler för låg- och mellanstadiet, d. v. s. i första hand klassrum och de specialsalar, som tarvas för dessa stadier inklusive avgångsklass 7.

Arbetsutskottet har uppgjort ett preliminärt förslag till byggnadsprogram (se bil. 1). Givetvis kan tidsföljden vid dess realiserande komma att bliva en annan, än vad som skisserats. Enligt vad som upplysts av Skolöverstyrelsen, kommer också byggnadsfrågorna att prövas år från år i vanlig ordning.

STATSBIDRAG.

Det upplyses från Skolöverstyrelsens administrativa avdelning, att utredning pågår rörande höjning av statsbidraget till ämneslärare vid i folkskola inbyggd realskola. Det kan anses sannolikt, att samma grunder komma att gälla för dylikt statsbidrag som för statsbidrag till ämneslärare i försöksdistrikt, d. v. s. att bidrag utgår med en summa, som motsvarar hela lönen, minskat med samma belopp (f. n. 1.600 kr. i Västerås), som avdrages från statsbidraget till folkskollärare vid rekvisitionen av statsbidrag. Statsbidrag utgår icke till skolbyggnad för fristående kommunal realskola.

Hemställan:

Delegationen får med hänvisning till vad ovan anförts hemställa

att Stadsfullmäktige behagade godkänna det av Västerås stads skoldelegation avgivna förslaget till generalplan samt uppdraga till

a) folkskolstyrelsen att vidtaga för beslutets verkställande erforderliga åtgärder,

b) styrelsen för praktiska mellanskolan att inkomma med förslag till eventuellt ändrad organisation för praktiska mellanskolan.

Västerås den 2 januari 1952.

Å Västerås stads skoldelegations vägnar:

JOHN JOHANSSON
ordförande

/H. COLLIN
sekreterare

Bil. 1.

Utdrag av protokoll fört vid sammanträde med Västerås stads skoldelegations arbetsutskott den 15 oktober 1951 kl. 18.30.

Närvarande: herrar John Johansson (ordf.), K. E. Eriksson, B. Grip samt undertecknad H. Collin.

§ 1.

Arbetsutskottet beslöt enhälligt förelägga skoldelegationen nedanstående förslag till skolorganisation för Västerås stads skolväsende:

1) Intagningen i realskolan, kommunala flickskolan och praktiska mellanskolan begränsas till högst status quo.

2) I folkskolan inbygges en femårig realskola, vars slutmål är realexamen med det kunskapsmål, som gäller för nuvarande realskolor. Klasserna 1^5 och 2^5 av denna realskola inbyggas i folkskolans 5:e och 6:e klasser utan särskild linjeuppdelning. Klasserna 3^5—5^5 ordnas som en i folkskolan inrymd överbyggnad med i huvudsak samma kursplaner, vilka gälla för klasserna 3^5—5^5 i statliga realskolor. Kursplanerna för folkskolans klasser 5—6 modifieras på sådant sätt att kurserna i huvudsak överensstämma med dem i realskolans klasser 1^5 och 2^5.

3) Vid sidan om den inbyggda realskolans högstadium (3^5—5^5) ordnas försök med ett högstadium (klasserna 7—9) enligt enhetsskoletyp. Denna försöksskola bör till sin natur vara konstruktiv och inträdet i densamma göres frivilligt. Uppdelning göres i klass 9 på linje 9 a och 9 y. Frågan om en linje 9 g ställes tills vidare på framtiden. Utskottet förutsätter att Kungl. Skolöverstyrelsens "Timplaner och huvudmoment för studieplaner" skola i huvudsak tillämpas i denna försökslinje.

4) Intagningen i samtliga högstadieskolor (läroverkets realskola, kommunala flickskolan, praktiska mellanskolan, den i folkskolan inbyggda realskolan och försöksskolan) begränsas till 50 % av barnantalet i ogallrad folkskoleklass 5.

5) De barn, vilka finnas kvar i egentliga folkskolan efter avgången till läroverkets realskola klass 1^5, kommunala flickskolans klass 1^7, praktiska mellanskolans klass 1^4, den inbyggda realskolans klass 3^5 och försöksstadiets klass 7 skola övergå till avslutningsklass 7. Dennas kursplaner böra revideras som en följd av ändringarna i 5—6:e klassernas kurs- och timplaner. På sjunde klassen bygges alltfort yrkesbestämda fortsättningsskolor, vilkas kursplaner moderniseras. I särskild bilaga har arbetsutskottet kommenterat det sålunda avgivna förslaget till skolorganisation. (Bil. 1.)

Arbetsutskottet föreslår vidare, att delegationen ville besluta att överlämna ovannämnda förslag för yttrande till samtliga lokala skolstyrelser och de olika skolornas lärarkollegier, och vill utskottet för sin del framhålla önskvärdheten av att remisstiden, med hänsyn till ärendets brådskande natur, göres så kort som möjligt.

§ 2.

Av verkställd utredning rörande klassrumsbehovet med hänsyn tagen till ovan i § 1 skisserad skolorganisation framgår att detta är mycket stort och växer med lavinartad hastighet de närmaste åren. Från Kungl. Skolöverstyrelsen har uttalats, att ytterligare nybyggnader knappast kunna påräknas, innan skoldistriktet redovisat, huru stort behovet är för *dels* hög- *dels* låg- och mellanstadiet.

De i § 1 föreslagna inbyggda realskole- och försökslinjerna kräva för klasstadierna 7—9 vid full utbyggnad år 1961 c:a 28 lärosalar. Övrigt klassrumsbehov gäller låg- och mellanstadierna.

Den totala klassrumsbristen stiger år för år. Om det förutsättes, att Västerås den 1/7 1953 har fått bygga förutom Blåsboskolan och Hammarbyskolans tillbyggnad, ytterligare 10 salar i kv. Hästhoven och 7 lärosalar i Skiljebo, är klassrumsbristen ändock vid ingången av läsår 1953/54 48 salar, vilken brist därefter stiger, om ingen ytterligare byggnation skulle ifrågakomma, till 65 läsåret 1954/55 och därefter ökar till 83, 101, 110, 115, 119 och 120 under läsåren 1955/56—1960/61.

Utskottet förordar, att skolorna i Gideonsberg och Blåsbo inrättas som högstadieskolor. För realiserande av denna plan behövs en utökning av specialsalarnas antal

i Gideonsbergsskolan och en ny institutionsbyggnad vid Blåsboskolan. Återstoden av byggnadsverksamheten kunde därefter inriktas på enbart låg- och mellanstadiets behov.

Utskottet förutsätter att en byggnation — så stor, att lokalbristen skall helt kunna elimineras — är otänkbar.

Skall folkskolan åtaga sig ansvaret för en stor del av högstadiet är det emellertid ofrånkomligt att statsmakterna tillser, att dupliceringen i folkskolan väsentligt nedbringas. Arbetsutskottet har ansett, att förutsättningen för ett genomförande av i § 1 uppskisserad skolorganisation är tillhandahållandet av lokaler åtminstone i den utsträckningen, att klassrumsbristen icke något år under perioden 1954/55—1961/62 tillåtes överskrida antalet 30.

Av en undersökning rörande klassrumsbehovet i olika delar av staden framgår klart, att behovet är relativt litet på väster, mycket stort på öster och katastrofalt stort på mellanområdet. Att behovet är störst på sistnämnda område beror i hög grad på att utskottet föreslår högstadiets — utom avslutningsklass 7 — förläggning till mellanområdet. Men även bortsett från denna omständighet, är behovet av klassrum mycket stort i sistnämnda del av staden.

Utskottet föreslår alltså, att skoldelegationen ville besluta förelägga folkskolstyrelsen följande förslag:

1) Folkskolstyrelsen bör, så snart förslag till skolorganisation för Västerås antagits av Stadsfullmäktige, hos vederbörande statsmakter göra framställning om lokaler i sådan utsträckning, att klassrumsbristen icke tillåtes överstiga siffran 30.

2) Folkskolstyrelsen bör i samråd med stadsplanearkitektkontoret snarast granska nedanstående av arbetsutskottet framlagda preliminära utkast till nybyggnadsprogram och till skoldelegationen ingiva yttrande i ärendet.

Plan för nybyggnation läsåren 1953/54—1958/59.

Placering av skola	*Färdigställd und. läsåret*	*Stadium klass*	*Antal klassrum*	*Byggnadsetapp*
Skallberget	1953/54	1—6	17	
Östra Gideonsberg	1954/55	1—6	12	I
Ekberga	1954/55	1—6	6	
Blåsbo	1955/56	1—3	9	
Skiljebo	1955/56	4—6	7	II
Institutionsbyggnad i Blåsbo	1955/56			
Skallberget	1956/57	1—3	6	
Östra Gideonsberg	1956/57	1—6	8	II
Malmaberg	1956/57	1—6	8	II
Tunby	1957/58	1—6	8	I
Specialsalar i Gideonsbergs skola	1957/58			
Tunby	1958/59	1—6	8	II
			89	

Förutom klassrum böra inrymmas i skolanläggningar för mellanstadiet slöjdsalar och naturkunnighetsrum. Likaså bör framställning göras om byggnad av gymnastiksalar på Gideonsberg, Blåsbo ev. Herrgärdet, Skallberget och Skiljebo.

En utbyggnad av Jakobsbergsskolan med 3—4 klassrum kan ävenledes bli aktuell inom de närmaste åren — sannolikt före läsåret 1955/56.

§ 3.

— —

Justerat:
John Johansson.

Vid protokollet:
H. Collin.

Rätt utdraget betygar:
H. Collin.

Bil. 3.

Preliminärt förslag till modifiering av kursplaner för klasserna 5—6 i folkskolan.

Kristendom. Folkskolans kursplan för klasserna 5—6 följes i huvudsak. Momentet »Kyrkoåret och gudstjänsten» överföres från klass 7 till klass 6. Berättelser och bilder ur kristendomens historia efter 1700-talet överföres till klass 7.

Modersmålet. Momentet »Språklig tolkning och några lätta stycken ur norsk (eller dansk) litteratur» införes i kursplan för klass 6. I övrigt synes ingen nämnvärd justering behöva företagas av folkskolans kursplan. Anvisningar i undervisningsplan för rikets folkskolor och Metodiska anvisningar till undervisningsplan för rikets allmänna läroverk bör tjäna till ledning vid undervisningen i klasserna 5—6 i folkskolan.

Engelska. Folkskolans kursplan följes; dock utbytes momentet »Fortsatt behandling av formläran» mot orden »Formläran avslutad».

Matematik. Folkskolans kursplan följes.

Naturkunnighet. Folkskolans kursplan följes; dock överföres den grundläggande kursen i kemi till klass 7. Genom utökning av undervisningstiden med 1 veckotimme i klasserna 5—6 (i jämförelse med realskolans klasser 1^5 och 2^5) ges tillfälle till den utförligare kurs i biologi, som motsvarar realskolans fordringar.

Geografi. Europa och de främmande världsdelarna utom Amerika.

Historia. Folkskolans kursplan följes, dock överföres kursen i Sveriges historia från tiden efter 1720 till avslutningsklass 7. Allmän historia intill 1600-talets mitt.

Bil. 8.

Sammanställning av utlåtanden över skoldelegationens arbetsutskotts förslag till skolorganisation m. m.

A. *BETR. SKOLORGANISATIONEN.*

Folkskolstyrelsen tillstyrker förslaget till organisation och anför följande:

Styrelsen anser, »att förslaget om inbyggnad av realskola i folkskolan icke bör betraktas som en definitiv lösning, en gång för alla fastställd, utan bör kunna ge anledning till försöksverksamhet under de närmaste åren, med möjlighet till en viss differentiering inom klassens ram i klasserna 5—6, dock utan linjeuppdelning.

Styrelsen vill slutligen framhålla vikten av, att ansvarsfördelningen, i vad det gäller

högstadiets i den inbyggda realskolan (motsvarande klasserna 3^5—5^5) administrering och pedagogiska ledning, noggrant utredes».

I skriftlig reservation yrkar ledamoten herr Inge Jonsson:

Avslag på förslaget, att i folkskolan inbygga en 5-årig realskola.
Bifall på förslaget, att en försöksverksamhet med 9-årig enhetsskola påbörjas snarast möjligt. Dock bör vid uppdelningen i klass 9 även linje 9 g medtagas.

Lokalstyrelsen för Högre allmänna läroverket uttalar följande:

Då den av Västerås stad till vederbörande myndigheter gjorda framställningen att nya fristående statliga realskolor måtte inrättas (jfr lokalstyrelsens protokoll från den 14 febr. 1950) förklarats icke föranleda någon åtgärd, är det nödvändigt att snarast finna andra utvägar för utökning av undervisningen på realskolestadiet, som kunna påräkna statsmakternas godkännande. Skoldelegationens förslag innebär nu bl. a. att Gideonsbergs- och Blåsboskolorna avdelas och utrustas för högstadiet i en 9-årig undervisningsgång inom folkskolan, som åtminstone i en av skolorna skall leda till en realexamen av nuvarande typ. Lokalstyrelsen har intet att erinra mot valet av skolor för utökning av undervisningen på realskolestadiet inom staden.
Däremot kan styrelsen på frågans nuvarande stadium ej göra något uttalande rörande de av skoldelegationen föreslagna organisationsformernas lämplighet. Styrelsen anser att tillräcklig utredning ej föreligger rörande vilka möjligheter, som stå öppna för realskolefrågans lösning under övergångstiden till dess enhetsskolan tagit form och skulle också önska få en redogörelse över de lösningar, som valts i Stockholm och Malmö och hittills därstädes vunna erfarenheter. Vid frågans fortsatta behandling räknar lokalstyrelsen med att få tillfälle till förnyat yttrande.

Styrelsen för Kommunala flickskolan och därvarande lärarkollegium anföra i gemensamt yttrande:

Att en försöksverksamhet med enhetsskolans allmänna linje och yrkeslinje (9a och 9y) igångsättes är önskvärt.
Beträffande utformningen av den av utskottet föreslagna i folkskolan inbyggda realskolan föreslås återremiss för att man må mera ingående undersöka vilka olika vägar som erbjuda sig samt vilka som äro framkomliga och bäst.

Styrelsen för Praktiska mellanskolan tillstyrker förslaget och yttrar:

Styrelsen finner arbetsutskottets förslag till ordnande av Västerås stads skolväsen utgöra en framkomlig väg och tillstyrker således, att dessa allmänna riktlinjer på realskolans stadium komma till utförande.
Vad angår särskilt praktiska mellanskolans ställning i organisationsplanen vill styrelsen påpeka, att skolan, som avser praktiskt inriktad utbildning och leder fram till praktisk realexamen, mycket väl, som av delegationen påvisas, kan inpassas i planen. Styrelsen vill även framhålla betydelsen av att praktiska mellanskolan fortfarande kan få breddas med ytterligare parallellklasser, om tillströmningen skulle ytterligare öka, dels på grund av att stadens inträdesberättigade årskullar komma att betydligt förstoras, dels beroende på att praktiska mellanskolan i samband med namnbyte den 1 juli 1952, då den kommer att kallas praktisk kommunal realskola, torde komma att få sitt lärjungeområde utvidgat att omfatta ej endast Västerås stad utan i likhet

med stadens övriga läroverk, även omgivande landsbygd.

Styrelsen vill vidare betyga sin glädje och tacksamhet över att detta förslag till generalplan för Västerås stads skolväsen kommit till stånd, då det, om det kommer till utförande, kan tänkas påskynda lösningen av den praktiska mellanskolans mångåriga byggnadsfråga, som pockar på sin lösning.

Styrelsen för Västerås stads skolor för yrkesundervisning tillstyrker likaledes organisationsförslaget under framhållande att den icke ansett sig böra ingå på någon detaljgranskning av förslaget, men gör dock följande uttalande:

Med förefintliga förutsättningar, stigande barnantal, lärarbrist och övergång från nuvarande skolformer till den 9-åriga enhetsskolan, synes det, som om genom delegationens förslag en lämplig plan erhållits för lösning av 1950-talets skolfrågor i Västerås för barn på ifrågavarande åldersstadier, även om en hel del svårigheter torde komma att möta i detaljer. Styrelsen finner sålunda, att vägar öppnas för ett lämpligt antal barn i de allt större årsklasserna att erhålla den slutexamen efter 9 års skolgång, realexamen, som allt fortfarande kommer att vara kvar för de ungdomar, som önska teoretisk utbildning, men styrelsen finner också med tillfredsställelse, att även andra utbildningsvägar äro upptagna, avpassade för dem, som icke ämna avlägga den vanliga realexamen. Särskilt vill styrelsen uttala sin tillfredsställelse över förslaget, att försök planeras med enhetsskoleavdelningar innefattande bland annat yrkeslinjen avslutad med klassen 9 y. Styrelsen vill även uttala, att den räknar med att det av skoldelegationen framförda förslaget blir så beskaffat, att erforderliga smärre modifikationer, t. ex. i fråga om antalet parallellavdelningar av olika slag eller i fråga om differentiering av undervisningen inom en och samma årsklass, kunna företagas, i den mån erfarenheten visar, att behov eventuellt föreligger därav.

Folkskolans lärarkollegium tillstyrker, men uttalar att målsmännens synpunkter böra beaktas, så att tillträdet till de olika linjerna blir valfritt, men att tillräcklig betygspoäng erfordras för tillträde till realskolan (klasserna 7—9).

Högre allmänna läroverkets lärarkollegium ger följande kritiska granskning av förslaget:

Enligt det framlagda förslaget beräknas intagningen i läroverket och flickskolan ske efter betygspoäng, såsom hittills skett. I den i folkskolan inbyggda realskolelinjen skulle alltså i realiteten de odifferentierade klasserna 5—6 få ett sämre elevmaterial än motsvarande klasser i läroverket och flickskolan. Man får dessutom anta att många av de bästa eleverna i den i folkskolan inbyggda realskolan skulle begagna sig av möjligheten att övergå till läroverkets och flickskolans klasser, i den mån vakanta platser uppstå. Detta förhållande skulle sålunda ytterligare bidra till att försämra den inbyggda realskolans elevmaterial.

För läroverkets del skulle nämnda förhållande också leda till att även de tre högsta klasserna i dess realskola ständigt skulle ha fullt elevantal, något som givetvis inte skulle minska påfrestningen på eleverna eller främja ett gott arbetsresultat.

Med hänsyn till vad som ovan sagts och till den av den rena differentieringen vållade hopträngningen av kurserna till de tre högsta klasserna i den inbyggda realskolan, förefaller uppnåendet av »det kunskapsmål, som gäller för nuvarande realskolor» att bli en utopi.

Vid valet mellan kommunal mellanskola och i folkskolan inbyggd realskola synes arbetsutskottets motivering tyda på att utskottet i verkligheten endast räknar med tillgång till »folkskollärare med viss behörighet». Det synes vidare vara meningen, att all undervisning, således även undervisningen i engelska, i den inbyggda realskolans odifferentierade klasserna 1—2 (folkskolans 5—6) skulle ombesörjas av klasslärarna. Detta torde i sin tur ytterligare öka risken för den »hårdkörning», som man kan befara i de tre högsta klasserna, eftersom där åtskilligt måste inhämtas, som ej medhunnits i de två lägre. Svårigheterna att med de lärarkrafter, som sålunda enligt arbetsutskottets tanke skulle stå till buds för att uppehålla undervisningen äro särskilt iögonenfallande när det gäller undervisningen i tyska och franska men förefinnas även i övriga ämnen.

Under förutsättning att engelskundervisningen normalt skall skötas av klassläraren, torde en särskild konsulentverksamhet för engelskundervisningen bli nödvändig. Kollegiet anser att en differentiering borde genomföras icke blott i engelska (arbetsutskottets förslag) utan även i modersmålet och matematik.

Även om kursplanerna för den föreslagna, i folkskolan inbyggda realskolan (enligt »preliminärt förslag till modifiering av kursplaner för klasserna 5—6 i folkskolan») och den hittillsvarande realskolan formellt synas överensstämma, föreligga i verkligheten stora skillnader, särskilt i modersmålet, t. ex. i form- och satsläran, vilken är av betydelse för de fortsatta språkstudierna, och i matematiken, t. ex. i bråkläran, som är viktig för de högre klassernas matematikkurser.

Såsom känt är, tillämpa folkskolan och läroverket olika betygsskalor. En anpassning av dessa till varandra redan fr. o. m. stadiet folkskolans klass 5 synes nödvändig. I annat fall skulle orättvisor uppkomma vid övergång från den ena till den andra realskolan. En omedelbar anpassning av betygsskalorna mellan läroverkets realskola och den i folkskolan inbyggda stöter emellertid på stora svårigheter. Läroverket måste söka hålla likvärdig betygsskala med övriga realskolor i riket och folkskolan måste söka hålla likvärdig betygsskala för alla elever i klasserna 5 och 6 och för alla folkskolestadier.

I arbetsutskottets kommentar säges (s. 2): »En lärare med akademisk utbildning bör vara rektor för denna högstadieskolas lokala ledning". Härtill må fogas, att det även är av betydelse, att denna rektor har god erfarenhet av undervisningen i den hittillsvarande realskolan. Ur läroverkslärarnas riksförbunds skrivelse till Konungen den 8 febr. 1951 med vissa synpunkter på Skolöverstyrelsens förslag angående upprättandet av högre skolor under övergångstiden före enhetsskolans genomförande kan följande citeras: »Man har anledning att tro, att allt fler lärare utan direkt utbildning för och erfarenhet av undervisning inriktade på att meddela realskolekunskaper måste tagas i bruk och då främst i de lägre klasserna (folkskolans klasser 5—6). För dessa lärare måste det vara en avgjord förmån att placeras vid den skola, vars ledare (rektor) är speciellt förtrogen med realskolans kurser, undervisningsmetodik, studiernas inriktning mot Gymnasiet och övriga pedagogiska problem.»

Av ovan förda resonemang och de skäl, som framgå av närslutna bilagor, förefalla följande alternativ samtliga och i nedan angiven ordning vara att föredraga framför det av arbetsutskottet framlagda förslaget.

1) En fristående, 5-årig kommunal realskola (i folkskolans byggnader). En lika väl som andra föreslagna icke stadgefästa övergångsformer tänkbar skolform. Detta skulle vara den övergångsform, som medförde de minsta svårigheterna för såväl läroverken som folkskolorna.

2) En fristående 4-årig kommunal realskola (i folkskolans byggnader). De skäl för bibehållande tillsvidare av denna skolform, som anföres av statsminister Erlander i Kungl. Maj:ts proposition 9 mars 1951 nr 136 sid. 24, st. 2 torde kunna åberopas för ett uppehållande i tillräcklig omfattning av dylika skolor även i städer i vilka undervisningen i engelska i folkskolorna icke ännu hunnit helt utbyggas. Övergång såväl från 5:te som från 6:te folkskoleklassen kan tänkas ordnad med hänsyn till elevernas förutsättningar.
3) En fristående 3-årig kommunal realskola synes oss visserligen äga den förtjänsten, att den lättare kunde draga till sig akademiskt utbildad lärarkraft men torde såsom 3-årig även om den bygger på linjedelade klasser 5 och 6 icke kunna på ett nöjaktigt sätt leda fram till det uppställda målet.
4) En i folkskolan inbyggd från och med den första klassen (folkskolans klass 5) linjedelad 5-årig realskola.

   (Denna typ förekommer i ett försök med 9-årig enhetsskola i Stockholm bil. 1. och i Malmö bil. 2.)
5) En i folkskolan inbyggd, från och med 2:dra klassen (folkskolans klass 6) linjedelad 5-årig realskolekurs.

   Såvitt kollegiet förstår bör en närmare undersökning av ovanstående alternativ icke behöva fördröja uppförandet av nya skolbyggnader så snart klarhet vunnits i vilka byggnader högstadieundervisningen skall bedrivas och institutioner inrättas.

I en bilaga refereras vissa uttalanden rörande de s. k. Stockholms- och Malmöförsöken.

Praktiska mellanskolans lärarkollegium gör följande uttalande:

1. Delegationen föreslår begränsning av intagningen i stadens 3 realskolor till status quo. Detta måste anses vara fullt riktigt i fråga om Högre Allmänna Läroverket, vilken skola redan nu har för många elever i de lägre klasserna. Flickskolans elevantal kan sägas vara ungefär lagom ur pedagogisk synpunkt.

Praktiska mellanskolan har f. n. sammanlagt endast 229 elever, 128 gossar och 101 flickor. Det ringa antalet elever beror ingalunda på liten efterfrågan efter denna slags utbildning — tvärtom är behovet av sådan ganska stor i Västerås — utan på den utomordentliga njugghet, med vilken de styrande behandlat skolans sedan tio år tillbaka olösta lokalfråga.

Detta förhållande står i bjärt kontrast till den behandling, som praktiska mellanskolor rönt i andra industristäder, där man tydligen ansett, att denna kombinerade teoretiska och praktiska utbildning har framtiden för sig. Som exempel må nämnas:

Norrköping	Praktiska	Mellanskola:	egen skolbyggnad	590	elever	
Eskilstuna	„	„	nybyggnad år 1951	320	„	(ofullst.)
Uppsala	„	„	„ år 1946	450	„	(ca)
Örebro	„	„	„ år 1946	670	„	
Hälsingborg	„	„	„ år 1950	618	„	

Över huvud taget har alla praktiska mellanskolor i landet på senare tid fått sådana lokaler, att de kunna taga emot ett *lämpligt elevantal.* En realskola måste ju bedriva den mesta undervisningen med ämneslärare — sådana finnas även tillgängliga vid Västerås praktiska mellanskola. För vissa lektioner och annan verksamhet behövs specialrum och apparater (t.ex. för kemi, fysik, gymnastik, bibliotek, expedition o.dyl.)

Varken dessa *ämneslärares eller specialsalarnas kapacitet* blir utnyttjad på lämp-

ligt sätt, *om skolans elevantal är så litet* som nu (200 à 300 elever). Som exempel kan tjäna, att det i dylika fall har förekommit, att språkspecialisten haft fyllnadstimmar i biologi el. dyl. Då bristen på specialiserade ämneslärare redan är stor och *kommer att bli än större,* är sådant ju slöseri med arbetskraft.

Allmänheten tycks tro, att det skall gå lätt att hastigt få fram tillräckligt antal effektiva ämneslärare ur folkskollärarekåren. Däremot talar dels det faktum, att ämneslärareyrket är föga populärt bland studerande ungdom samt att våra universitets och högskolors resurser äro högst otillräckliga, vilket även inverkar menligt på efterutbildning av folkskollärare.

Folkskollärare äro säkert villiga att instämma i, att arbetssätten i en fri folkskola och en examensbunden skola äro mycket olika — främst då arbetstempot. Vi ämneslärare vill påstå, att det krävs åtskilliga års rutin, för att en ung lärare skall bli en god ämneslärare. Följaktligen finns ingen anledning att se optimistiskt på tillgången av specialister inom läraryrket. Så mycket större skäl är därför att använda de förefintliga ämneslärarna på ett rationellt sätt.

Med hänsyn till detta *vore det högst oekonomiskt att i en så stor stad som Västerås låsa fast praktiska mellanskolan vid sitt nuvarande elevantal,* ev. utökad med den föreslagna hushållslinjen. *En skola på 500 à 600 elever* är även ur många andra, såväl pedagogiska som ekonomiska synpunkter det lämpligaste, vilket vi ämneslärare på grund av vårt kringflyttande som extralärare ha praktisk erfarenhet av.

2. Delegationen föreslår en i folkskolan inbyggd 5-årig realskola, vars slutmål är *realexamen med nuvarande realskolas kunskapsmått — utan linjedelning* under 1. och 2. året. Det förefaller oss på grund av vår mångåriga erfarenhet från realskolor och delvis även folkskolor att vara en nära nog olöslig uppgift, som där ålägges folkskollärarna. Det synes oss fara värt, att i det långa loppet kunskaper inhämtade i denna skola, bli mera osäkra och skolformen får sämre anseende än vanliga realskolor, vilket vore odemokratiskt. Eller också skulle de icke *läs*begåvade barnens uppfostran och färdigheter bli försummade, vilket vore till än större skada.

Redan nu ha de ämneslärare, som undervisa i 4-årig realskola vissa erfarenheter av de kunskaper ungdomarna ha efter *odifferentierade 5. och 6. klass även i engelska.* Dessa erfarenheter visa oss, att folkskolan har och bör ha en helt annan målsättning för undervisningen är realskolan.

Nu utlovas vissa revisioner i folkskolans kursplaner för klass 5 och 6 samt *utökade kurser* för engelskundervisningen. Men vackra kursplaner är en sak, och i vad mån en lärare kan få eleverna att inhämta dessa kurser är en annan. Förmåga att inlära teoretiska ting har *hos vissa fullt normala barn* sin bestämda begränsning. Hos andra barn är just *förmågan att absorbera fakta särskilt stor i 11 till 13-årsåldern* och bör tagas till vara.

Ingen aldrig så skicklig lärare lär kunna tillfredsställa dessa olika elevtypers krav i de stora klasser, som vi av ekonomiska skäl bli tvungna att ha, om det icke gives tillfälle till differentiering eller gruppindelning, samtidigt som läraren i vissa ämnen även får annan metodisk hjälp.

3. Ett annat sätt att tillvarataga tillgången på ämneslärare och lokaler på ett rationellt sätt vore, att hela lågstadiet, d. v. s. alla elever upp till 13-årsåldern undervisades av folkskollärare, och att tillgängliga ämneslärare och utrymmet i H. Allmänna Läroverket sparades för de äldre eleverna. En viss differentiering i folkskolans klasser 5. och 6. vore även i så fall nödvändig, för att ej ungdomen i de ömtåliga tonåren skulle pressas för hårt.

4. En oklar punkt tycker vi oss finna i moment 2 angående denne akademiskt utbildade rektor, som skulle fungera som högstadiefolkskolans ledning. Avses en rektor med de uppgifter, en sådan har i en realskola, och hur avgränsas hans befogenheter gentemot folkskolans överlärare? Eller avses en *studierektor* för att tillse, att kurserna inhämtas. I det senare fallet skulle man snarare vilja rekommendera något slags rådgivande konsulenter, en för humanistiska ämnen (särskilt med tanke på modersmål och engelska) och en för matematik och naturvetenskaper. En akademiker kan icke vara god rådgivare i bägge ämnesgrupper. Vi hålla nämligen före, att svårigheterna i den föreslagna inbyggda realskolan mest komma att ligga på det metodiska planet och att uppgiften blir synnerligen vansklig, särskilt för lärarna i klasserna 5 och 6.

Yrkesskolornas lärarkollegium meddelar, att »kollegiet med intresse tagit del av det framlagda förslaget och förstår svårigheterna att nå en tillfredsställande lösning.

Då de skolformer, vilka beröras, först efter lång tid kunna inverka på yrkesskolans arbete, har kollegiet ej funnit skäl att detaljgranska förslaget.

Kollegiet uttrycker den förhoppningen, att delegationen i sitt fortsatta arbete från vederbörande myndigheter skall erhålla det stöd, som erfordras, för att det framlagda förslaget skall kunna genomföras och den uppkomna situationen bemästras.»

B. BETR. HÖGSTADIETS FÖRLÄGGNING OCH ÖVRIGA SKOLBYGGNADSFRÅGOR.

Samtliga hörda styrelser och kollegier ha antingen tillstyrkt arbetsutskottets förslag eller icke gjort erinringar mot detsamma.

Bilaga till läroverkslärarnas yttrande.

Anmärkningsvärda punkter i en artikel av överlärare Sixten Blomquist om ett försök med 9-årig enhetsskola, påbörjat hösten 1947. Artikeln är publicerad i Tidning för Sveriges läroverk, nr 11/1951. Citerade ställen återge ordagrant artikelns formulering.

"Emellertid pågår i Stockholm också ett annat försök med nioårig enhetsskola, som startades hösten 1947 och som i dagarna alltså fullbordar sitt fjärde läsår. Detta försök omfattar fem överlärardistrikt och blir fullt utbyggt fr. o. m. nästa läsår, då klass 9 anordnas för första gången."

— —

"Försöket skulle i korthet läggas upp på det sättet, att klasserna 1—4 skulle lämnas orubbade, att engelska språket skulle införas i klasserna 5 och 6 där i övrigt folkskolans vanliga kurser skulle läsas, och att eleverna efter genomgång av klass 6 skulle beredas tillfälle att välja mellan att i klasserna 7—9 gå igenom en teoretisk linje, som avsåg att ge läsbegåvad ungdom möjlighet att på de tre åren nå i huvudsak den bildning, som den nuvarande 4-åriga realskolan avser att ge, eller en praktisk linje . . ."

— —

"De fem försöksdistrikten valdes huvudsakligen bland sådana distrikt, där övergång till realskolan efter folkskolans fjärde klass inte brukade ske i så stor omfattning. Det var ju nämligen av värde, att i klass 5 få ett så differentierat elevmaterial som möjligt."

— — — — — — — — — — — — — — — — — — —

"... matematikundervisningen på den teoretiska linjen. Från den har jag själv en viss erfarenhet och har hunnit med att konstatra, att det skulle vara till rätt stor fördel, om man i klass 6 kunde ge de begåvade eleverna viss överkurs i räkning, eftersom det inte är så lätt att helt tillfredsställande klara av matematikkursen på den teoretiska linjens tre år."

— —

»I två av de fem försöksdistrikten deltar samtliga elever i klass 5 i försöket, i de övriga tre finns på varje klasstadium en avdelning, som står utanför försöket. Själv har jag funnit, att det sistnämnda arrangemanget medför vissa fördelar, både för de elever, som inte går i försöksklass, för dem som går där och för de lärare, som sköter framför allt undervisningen i engelska i dessa avdelningar. Elever, som redan i klass 4 har haft vissa svårigheter att tillgodogöra sig undervisningen, kan ju beräknas få ytterligare svårigheter, när ett främmande språk kommer till, och målsmännen till sådana elever vill därför oftast hellre ha dem i 'vanlig' klass än i språkklass.»

— —

»Framför allt finns det en viss risk för att de begåvade eleverna får litet för litet vid engelskundervisningen och därför får en sämre grund att bygga på än de borde få».

— —

I Malmö förekommer sedan något år en i folkskolan inbyggd, linjedelad, 5-årig realskola. Vid intagningen, som sker gemensamt för hela staden, deltar folkskolans som likaberättigad, och läroverket erhåller således icke bättre elevmaterial. De intagna eleverna fördelas så mellan läroverket och folkskolans realskola, att de erhålla kortast möjliga skolväg. Några hänsyn till föräldrarnas önskemål om viss placering tas sålunda ej. Varje avdelning i klasserna 5 och 6 har två lärare. Den ene har akademisk examen eller akademiskt tentamensbetyg, den andre är folkskollärare, en lämplig övergångsform mellan klasslärare och ämneslärare-systemen. Betygsskalan är densamma som läroverkets. Anmärkas må, att det i Malmö — utan någon påverkan från läroverket — redan från början förutsatts, att den inbyggda realskolan skulle vara linjedelad från och med klass 1 (folkskolans klass 5).

Jämförelse mellan timplaner klass 5—7

Västerås = V. Normalplan för engelskl.-skola = N. Realskola = R. Försöksskola = F.

Förslag till timplaner för odifferentierade klasser 5—6 och avslutningsklass 7 vid föreslagen skolorganisation

	Klass 5				Klass 6				Klass 7					Förslag: Klass 5	Förslag: Klass 6	Förslag: Klass 7 (avslutn.klass)	
									Engelskläs.		Icke engelskläs.						
									goss.	flick.	goss.	flick.				goss.	flick.
	V	N	R (1⁵)	F	V	N	R (2⁵)	F	V	V	V	V	N				
Kristendom	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2
Modersmålet:																	
Tal- och läsövning	4	4	} 6	} 7	3	4	6	6	3	3	3	3	3	4	3	3	2
Skrivn. och språklära	4	4			4	4			4	4	5	5	4	4	4	4	4
Engelska	5	5	6	5	5	5	5	5	4	4	—	—	4	5	6	4	4
Räkning och geometri	4	5	4	5	4	4	5	5	5	5	5	5	5	5	5	5	4
Geografi	2	2	2	2	{2	{2	2	2	2½	2	3	2	} 5	} 5	} 5	} 5	} 5
Naturkunnighet	3	3	2	2	{3	{3	2	2	2	2	3	3					
Historia	2	2	2	1	3	3	3	2	2½	2	3	3	3	2	3	2	2
Samhällskunskap	—	—	—	1	—	—	—	1	—	—	—	—	—	—	—	1	1
Teckning	2	2	2	2	2	1	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2
Sång (och musik)	1	1	2	2	1	1	2	2	1	1	1	1	1	1	1	1	1
Gymnastik med lek och idrott	2	2	4	3	2	3	4	3	2	1	3	2	3	2	2	2	1
	31	32	32	32	31	32	33	32	30	28	30	28	32	32	33	31	28
Hushållsgöromål										5		5					5
Slöjd	3	2	2	4	3	2	2	4	4	3	4	3	4	3	2	4	3
Summa timmar:	34	34	34	36	34	34	35	36	34	36	34	36	36	35	35	35	36

Västerås 1952. Vestmanlands Läns Tidnings AB tryckeri

NUVARANDE SKOLORGANISATION

I VÄSTERÅS.

Läsåret 1950 - 1951

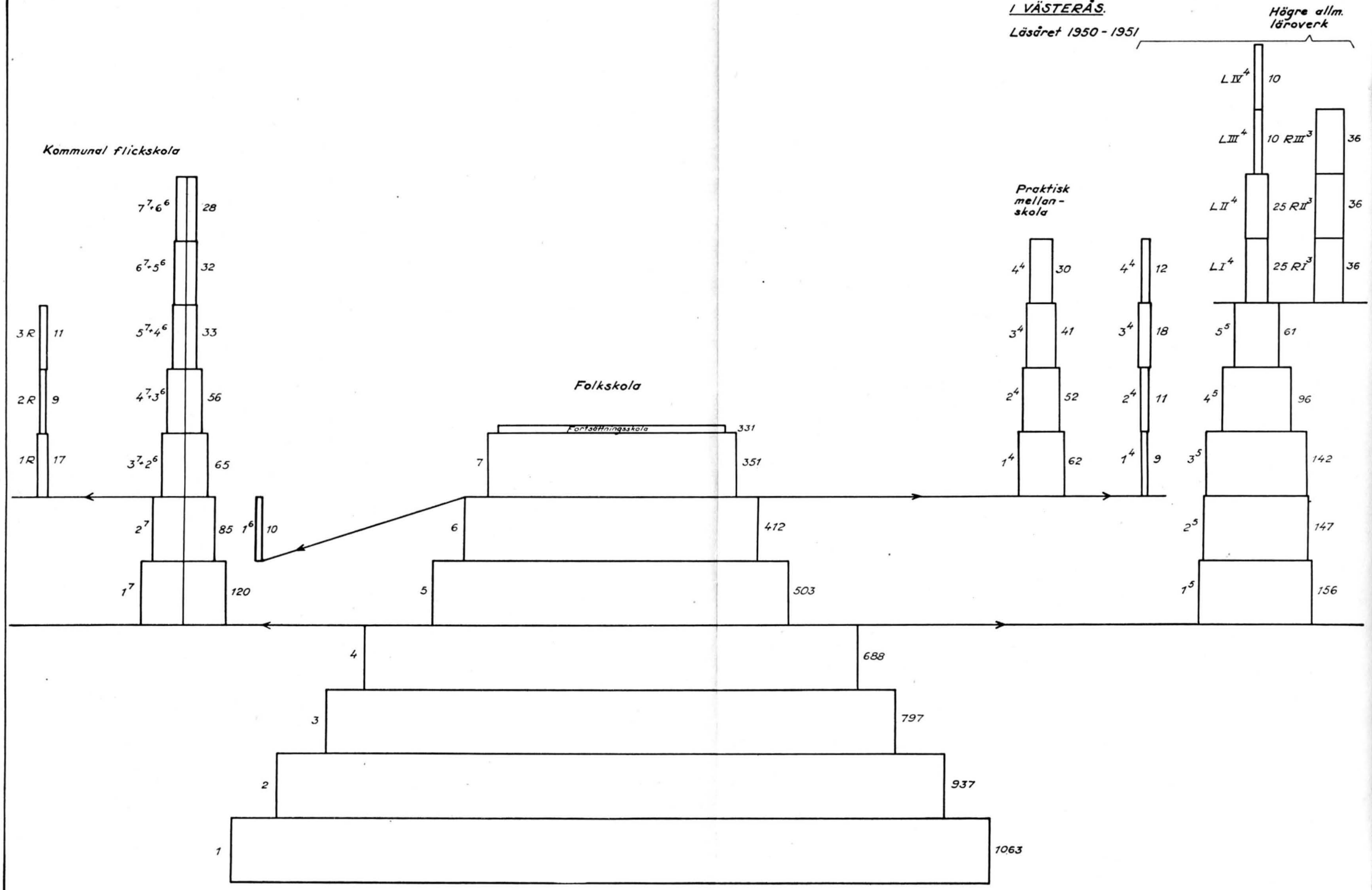

FÖRSLAG TILL SKOLORGANISATION FÖR VÄSTERÅS. Läsåret 1957-1958.

Låg- mellan- och högstadierna.

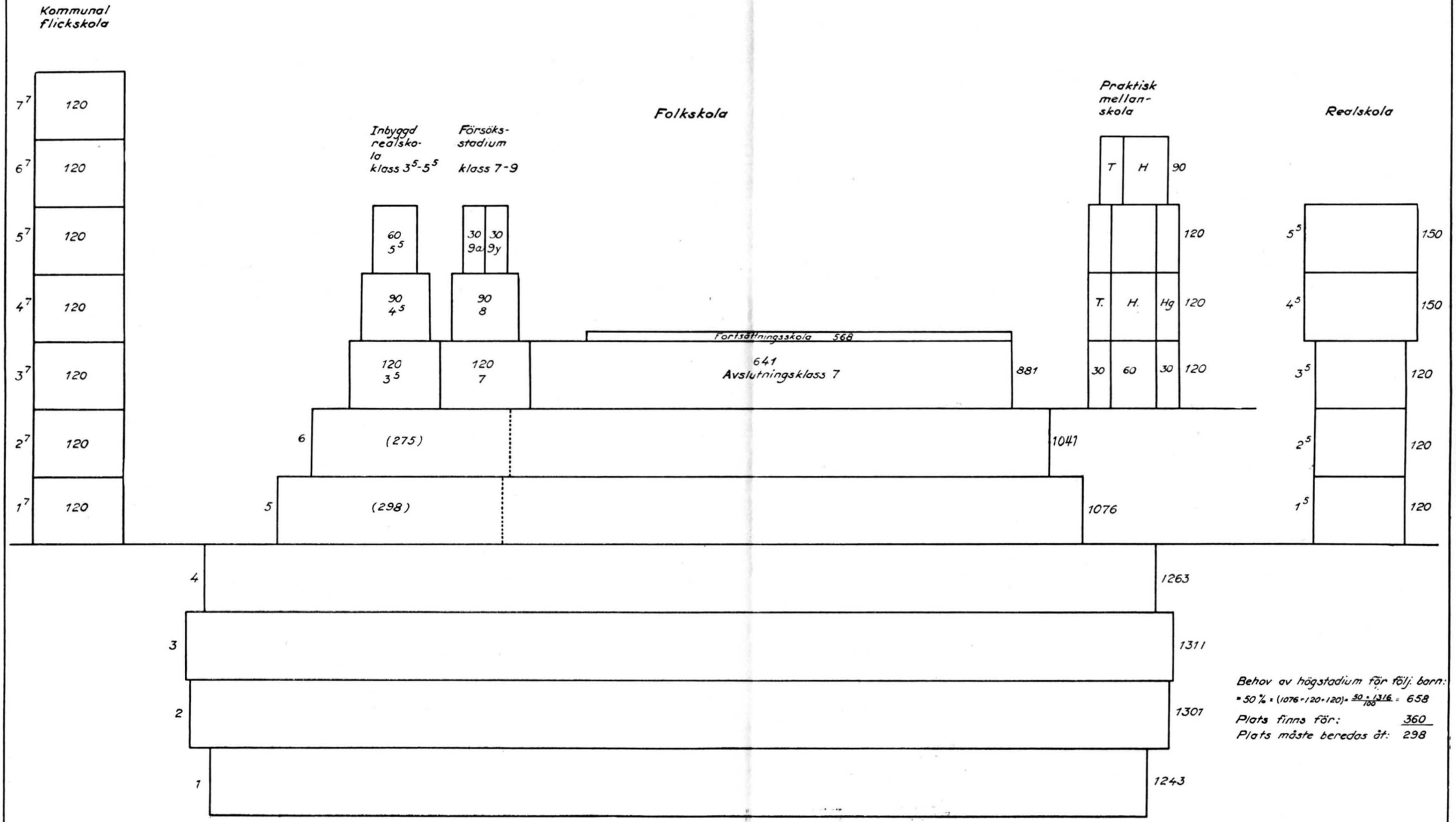

Behov av högstadium för följ. barn:
= 50 % · (1076 + 120 + 120) = $\frac{50 \cdot 1316}{100}$ = 658
Plats finns för: 360
Plats måste beredas åt: 298

Stadsfullmäktiges i Västerås Handlingar
1952 Ser. B nr 2

Nr 2. Förslag till åtgärder för undanskaffande av sopor och avfall m. m.

Till Drätselkammaren.

År 1950 tillsatte Drätselkammaren, Lantegendomsnämnden och Styrelsen för Tekniska Verken en gemensam kommitté för att utreda frågan om kvittblivning av sopor samt slam från avloppsreningsverket och kommittén får härmed efter slutfört utredningsarbete överlämna följande redogörelse och förslag:

I detta ärende ha tidigare redovisats en del synpunkter nämligen i skrivelse från Lantegendomsnämnden och från Styrelsen för Tekniska Verken av den 1/2 1949 till drätselkammaren, S. F. handlingar, serie A, nr 29, år 1949.

Enligt beräkningar från renhållningsverket kan maximikvantiteten sopor och avfall per dag för närvarande uppskattas till ca 40 ton. Med hänsyn till att sopmängden ökas relativt snabbt bör en anläggning av varaktig karaktär för kvittblivning av sopor planeras och utbyggas så att kapaciteten kan ökas till omkring det dubbla eller 75 à 100 ton sopor och avfall per dygn.

Största dygnskvantiteten rötat slam från reningsverket utgör f. n. ca 20 ton med en vattenhalt av omkring 95 %. Reningsverket har emellertid f. n. otillräcklig kapacitet. Härtill kommer att det inom kort måste utbyggas för höggradig rening. En anläggning för kvittblivning av slammet med en beräknad livslängd av ca 25 år bör därför planeras för en flerdubbelt större slammängd. Preliminärt har räknats med en största slammängd av ca 100 ton/dygn vid ca 95 % vattenhalt eller ca 25 ton/dygn om slammet avvattnas till 65 à 70 % vattenhalt.

Gjorda överväganden ha lett till att följande 3 alt. för kvittblivning av sopor och avfall samt avloppsslam ansetts kunna komma ifråga, nämligen:

1. Förbränning i ugn.
2. Malning och kompostering enligt Dano-metoden.
3. Uppläggning i kontrollerad tipp.

Vid alternativ 1 och 2 kan behandling av sopor och avfall resp. avloppsslam ske antingen i gemensam anläggning eller i skilda anläggningar. Vid alternativ 3 kan man visserligen tänka sig att transportera kloakslammet till en soptipp men ett dylikt förfarande medför inga fördelar. I stället bör avloppsslammet omhändertagas separat.

Latrinet från fastigheter utan wc:n omhändertages för närvarande av stadens lantbruk som komposterar detsamma för gödningsändamål. Med hänsyn till att mängden latrin undan för undan minskar saknas anledning att vidtaga några ändringar i detta förfarande. De anläggningar, som behöva utföras för upptining och tvättning av latrinkärlen komma att redovisas nedan.

Utförda undersökningar beträffande sammansättningen hos sopor och avfall, deras askhalt, fuktighet, värmevärde m. m. ge vid handen, att med hänsyn härtill intet hinder föreligger för tillämpning av vilket som helst av ovan angivna alternativ. Dock får man räkna med, att om alternativ 1 eller 2 kommer till utförande, det blir nödvändigt, att aska och slagg från värmeledningspannor uppsamlas separat och föres direkt till tipp.

Alternativ 1.

Av förekommande ugnstyper anser kommittén att den av firman Nichols i New York konstruerade enhärdsugnen med roterande skrapa vara avgjort överlägsen. Denna ugn har hittills ej kommit till utförande i Sverige men dominerar numera helt i Amerika särskilt beträffande mindre anläggningar.

Från firma Nichols har inhämtats preliminärt förslag med kostnadskalkyl på en anläggning med Nicholsugn. Nichols har förklarat, att med hänsyn till den stora kvantiteten avloppsslam det icke är lämpligt att bygga en kombinerad ugn för förbränning av sopor och slam. Däremot kan med fördel en separat flerhärdsugn för förbränning av slammet installeras i ugnsanläggningen, varvid vissa delar av anläggningen kunna utföras gemensamma. För förbränningen av sopor och avfall har firman föreslagit tvenne enhärdsugnar vardera med en kapacitet av ca 136 ton per dygn. På 8 timmar kan alltså en sådan ugn avverka 44 ton. Gjorda prov ha emellertid visat att ugnen äger en avsevärd överkapacitet, detta isynnerhet om vattenhalten ligger gynnsamt till. Man kan då tänka sig att omedelbart endast installera en ugn men utföra byggnaden så, att ytterligare en ugn kan installeras i densamma. Man måste räkna med, att denna andra ugn kommer att behövas inom en relativt snar framtid, varför i en kalkyl på längre sikt båda ugnarna böra medtagas.

Som nedan angives synes möjlighet föreligga att behandla avloppsslammet i öppna torkgårdar under ett antal år framåt. Med hänsyn härtill medtages för närvarande ej ugn för slamförbränning i kalkylen. Planering av förbränningsanläggningen bör dock ske på sådant sätt, att slamförbränningsugn senare kan tillbyggas.

Vid bedömning av frågan om en förbränningsanläggnings placering har man att taga hänsyn dels till hygieniska och dels transporttekniska synpunkter. Ur transportsynpunkt når man bästa resultatet om anläggningen placeras nära centrum av det område, varifrån soporna hämtas. Askan efter förbränningen måste borttransporteras till tipp. Då askmängden utgör endast 12—15 viktsprocent av soporna spelar denna transportkostnad mindre roll. Av hygieniska skäl bör anläggningen ej placeras inom eller intill ett bostadsområde och helst ej heller allt för nära intill industri- eller affärsbyggnader av ur hygienisk synpunkt känslig karaktär. En inventering av de möjligheter som föreligga ger vid handen, att inom det nuvarande bebyggelseområdet endast platsen sydväst om avloppsreningsverket mot Mälaren kan komma ifråga. På detta område finnes redan förut anläggningar av ur hygienisk synpunkt ungefär samma karaktär. Det gäller därvid att planera för områdets ianspråktagande på sådant sätt, att man inte hämmar framtida utbyggnad av reningsanläggningarna för avloppsvattnet. Detta är möjligt, men det är av största vikt, att andra industrianläggningar icke tillåtas bli placerade så nära intill avfallsugnarna eller reningsverkets anläggningar att hygieniska besvärligheter uppstå eller att området för dessa anläggningars framtida utvidgning beskäres.

En annan anledning varför en förbränningsugn bör placeras i anslutning till avloppsreningsverket är, att möjlighet då skapas att tillgodogöra sig den överskottsvärme som alstras. I frågans nuvarande läge är det mycket svårt att få någon överblick av det ekonomiska värdet och detta värde har ej heller medtagits i kalkylerna.

Skulle en förläggning i anslutning till avloppsreningsverket ej visa sig möjlig blir man hänvisad att uppsöka lämplig plats utanför bebyggelseområdet. En sådan förläggning medför avsevärt högre årskostnader på grund av fördyrade transporter.

En preliminär uppskattning av kostnaderna för en förbränningsanläggning med tvenne Nichols enhärdsugnar, vardera med en kapacitet av 44 ton sopor per 8 tim-

mars skift och utrustad med inbyggd binge, där soporna kunna tippas från bil, samt traverskran för upplastning till ugnarna, slutar på ca 1,5 milj. kronor. Årskostnaderna inklusive ränta och amorteringar beräknas uppgå till ca 150.000 kronor. Det omedelbara kapitalbehovet kan beräknas bli något lägre eller ca 1 milj. kronor om till en början endast 1 ugn installeras.

Om anläggningen även kompletteras med en flerhärdsugn för förbränning av avloppsslam samt vakuumfilteranläggning för avvattning av slammet kan anläggningskostnaden approximativt beräknas stiga till ca 2,5 milj. kronor och årskostnaden till ca 250.000 kronor.

Alternativ 2.

Från Dano Ingeniörsforrettning och Maskinfabrik, Köpenhamn, har ett preliminärt förslag till en anläggning för framställning av kompost ur sopor, stadsavfall och avloppsslam erhållits. Firman har erbjudit en s. k. konverteringsanläggning för 40 ton sopor per 8 timmars skift så dimensionerad, att ett roterande silo för lagring och förbehandling av avfallet kan arbeta tillsammans med 2 st. egsétorer (granuleringsoch homogeniseringsmaskiner), vardera med en kapacitet av 40 ton per 8 timmars skift. Omedelbart skulle en egsétor installeras och komplettering med ytterligare en skulle ske när avfallsmängden växer över 40 ton per dag. Vid en kalkyl på längre sikt bör man dock räkna med en komplett anläggning med 2 egsétorer.

En Dano-anläggning kräver betydande plats för uppläggning och lagring av kompostprodukter. Ur hygieniska synpunkter är det ej möjligt att förlägga densamma i direkt anslutning till nuvarande eller blivande bebyggelse av något slag. Lämpligaste placering synes vara i närheten av Malma gård eller möjligen i skogsområdet öster om Lugna gatan.

Dano-anläggningen kan kompletteras med maskineri för inblandning av avloppsslam i komposten. Slammet måste då först avvattnas och Danofirman föreslår att detta sker med vakuumfilter. En tänkbar möjlighet är dock att åtminstone till en början utföra avvattningen på öppna torkbäddar. Vilken avvattningsmetod som än väljes måste slammet på något sätt transporteras från avloppsreningsverket till Danoanläggningen. Sker avvattningen vid reningsverket får slammet transporteras med bil. Förlägger man åter avvattningen i anslutning till Dano-anläggningen kan slammet transporteras i rörledning. Vilken metod som bör väljas får senare göras till föremål för en ekonomisk utredning.

De mängder kompost man med denna metod kan framställa blir avsevärda. Utan tvekan kan komposten bli av värde, i första hand för handelsträdgårdar och vid iordningställande av trädgårds- och parkområden inom staden. Möjligen kan även avsättning för jordbruksändamål påräknas. Hittills gjorda erfarenheter har dock givit vid handen, att det ekonomiska utbytet av kompostförsäljningen inte är något att räkna med på kreditsidan i en driftskalkyl. Försäljningsinkomsterna torde i stort sett kunna täcka kostnaderna för borttransport av komposten från upplagsplatsen.

Kostnaderna för en Dano-anläggning med en kapacitet av ca 80 ton per 8 timmars skift, inberäknat byggnader, transportanordningar, elektrisk anläggning, vägar samt personalrum, beräknas uppgå till ca 1,4 milj. kronor. Årskostnaden är svår att närmare överblicka. Det är sannolikt att ett maskineri av denna art blir utsatt för stark förslitning och kommer att dra stort underhåll. Uppskattningsvis kunna årskostnaderna beräknas bli 175.000—200.000 kronor.

Vid en jämförelse mellan alternativ 1 och 2 måste hänsyn tagas till de ökade trans-

portkostnaderna vid alternativ 2 genom anläggningens placering längre bort från bebyggelse. I någon mån motväges dessa kostnader av kostnaderna för borttransport av askan vid alternativ 1. Ett något så när riktigt begrepp om kostnadsskillnaden kan endast ernås genom ett detaljerat studium av transportvolymen i tonkilometer vid respektive alternativ. Uppskattningsvis torde merkostnaderna vid alternativ 2 röra sig om 10.000—20.000 kronor per år vid nuvarande avfallsmängd.

Det är en känd regel att varje anläggning för kvittblivning av avfall och avloppsslam blir oproportionerligt mycket dyrare per ton beräknat vid behandling av små mängder än i större anläggningar. Inför de kostnader som såväl alternativ 1 som 2 medföra, har kommittén funnit det väl motiverat att söka nå en tillfredsställande lösning av frågan utan att tillgripa dyrbara maskinella anläggningar. För sopor och avfall kan ett okontrollerat tippningsförfarande inte godtagas ur hygienisk synpunkt. En kontrollerad tipp av vanlig Bradford-typ medför å andra sidan rätt betydande driftskostnader.

Dessa överväganden har lett till ett förslag till en om icke definitiv lösning i frågan så dock en lösning, som medgiver att större investeringar kunna uppskjutas åtminstone ett 10-tal år framåt i tiden, nämligen:

Alternativ 3.

Inom skogsområdet öster om Lugna gatan mellan denna och Lunda gård finnes ett par lågt belägna dalgångar, delvis bestående av icke skogbärande kärrmark, där med fördel uppfyllnad skulle kunna ske. Avståndet från Lugna gatan är 500—700 meter och lika stort är avståndet från blivande planerad bebyggelse. Här finnes möjlighet att anordna en kontrollerad tipp och utrymmet bör vara tillräckligt för åtminstone ett 10-tal år framåt. En kontrollerad tipp kan med enkla medel uppläggas på sådant sätt att sopor av alla slag tömmes ovanpå tippen, varefter dessa medelst en bandtraktor med schaktblad eller en caterpillar skjutes ut. Tippens höjd kan lämpligen vara 2—3 meter. Bandtraktorn komprimerar och söndermal tippens översida så, att fast mark bildas omedelbart och bilarna obehindrat kan köra ända ut på tippens kant. Tippens frontlinje kan hållas relativt smal, ca 20 m, och sidorna saneras med jord från schakter eller annat ur hygienisk synpunkt lämpligt material. Tippen kan normalt skötas av en man och anläggningskostnaderna beräknas till ca 50.000 kronor inklusive planeringsmaskin. Årskostnaden uppgår till ca 25.000 kronor.

En tipp av exakt liknande typ finnes i Örebro, där ett sankt område intill Hjälmaren utfylles. Trots att detta ligger på öppen ej skogbevuxen terräng är den ur hygienisk synpunkt fullt tillfredsställande. På den här föreslagna platsen kommer den att ligga inbäddad i skog, vilket är en fördel. Om därtill täckning med jord sker ovanpå tippen torde skogen kunna återplanteras ganska snart.

Behandling av avloppsslam kan vid samtliga alternativ ske vid avloppsreningsverket antingen genom avvattning å öppna torkgårdar eller medelst vakuumfilter.

Den utbyggnad av avloppsreningsverket som måste ske snarast möjligt planeras för en folkmängd av 90.000 personer, vilket beräknas motsvara behovet för 15 à 20 år framåt. Denna storlek svarar mot dimensioneringen av de pågående utbyggnaderna av vattenverket vid Hässlö. Det markområde som efter fortsatt utfyllnad av Mälaren blir tillgängligt utanför reningsverkets tomt enligt det stadsplaneförslag som för närvarande är under utarbetande medgiver utrymme för en anläggning av denna storlek. Den mark som måste hållas i beredskap för fortsatt utbyggnad om 15 à 20 år kan under tiden användas för anordnande av öppna torkbäddar för avloppsslammet. Tork-

bäddarna böra planeras så, att de kunna betjänas med lastmaskiner för borttagande av det torkade slammet. Detta kan därefter borttransporteras till soptippen eller uppläggas i komposter vid sidan av torkbäddarna. Efter lämplig lagringstid torde slammet bli användbart som matjord eller jordförbättringsmedel. De investeringar som behövas för dylika anläggningar äro relativt obetydliga. Ur hygieniska synpunkter behöva inga olägenheter uppstå under förutsättning att bebyggelse av permanent karaktär icke kommer till stånd omedelbart intill anläggningen. Ett skyddsbälte av 50—100 meters bredd bör därför ordnas, vilket kan användas som ändock nödvändig upplagsplats för Tekniska Verkens behov eller för plantering eller kanske helst för bådadera. I blivande stadsplan bör disposition av tillgänglig mark ske i överensstämmelse härmed.

Vid planeringen av det nya reningsverket kommer frågan om vakuumfilteranläggningens ekonomiska förutsättning i förhållande till öppna slamtorkgårdar att utredas. Området utanför reningsverket på den utfyllda marken kommer troligen i båda fallen att behövas för kompostering av slammet.

Renhållningsverkets nuvarande station för upptining och tvättning av latrinkärl är inrymd i en byggnad belägen vid Kungsängen på mark, som staden överlämnat till S. J. och renhållningsverket har fått anstånd med flyttning därifrån till slutet av 1952. Kommittén har funnit nödvändigt att en byggnad för detta ändamål uppföres och eftersom kärlantalet minskar med åren bör den planeras och placeras så att den med minsta möjliga kostnad kan framdeles nyttjas för annat ändamål. En inventering av lämpliga platser har givit vid handen, att nämnda synpunkter bäst tillgodoses om byggnaden förlägges till byggnadskontorets förrådsgård öster om det nybyggda magasinet, som f. n. användes till garage. För att få en god utnyttjning av byggnaden har en viss del reserverats för byggnadskontorets räkning såsom tvätt- och omklädningsrum för chaufförer samt förmanskontor. Dessutom har i samma byggnad planerats lokaler för en betongskola. Förslaget till byggnaden har upprättats av byggnadskontoret i samråd med renhållningsverket och har kostnadsberäknats till 250.000 kronor.

Med hänsyn till ovanstående vill kommittén framlägga följande förslag:

a) En avstjälpningsplats för sopor iordningställes i skogsområdet öster om Lugna gatan. Utrymmet är tillräckligt att mottaga sopor under minst en 10-årsperiod och kostnaderna för iordningställandet av vägar, garage, manskapsbod och framdragning av elledningar samt inköp av en enklare planeringsmaskin beräknas uppgå till 50.000 kronor. Reservfrågan för planeringsmaskinen kan lösas på två sätt, antingen genom ett inköp av ytterligare en enkel maskin eller en större och dyrbarare Caterpillar, som i så fall även kan användas för andra behov. Eftersom denna maskins huvudsakliga användning kommer att bli vid Tekniska Verkens ledningsarbeten och för uthyrning synes det lämpligast att maskinen inköpes av Tekniska Verken, som redan förut har en maskinpark av liknande art. Förslag om inköp av reservmaskin kommer senare att framläggas av Tekniska Verkens styrelse eller av Lantegendomsnämnden.

Årskostnaden för avstjälpningsplatsen beräknas till 25.000 kronor.

b) Kvittblivning av slammet ordnas genom Tekniska Verkens försorg antingen genom avvattning på öppna slamtorkgårdar eller på vakuumfilter för att senare komposteras och event. försäljas eller transporteras till avstjälpningsplatsen. Frågan kommer att lösas i samråd med planeringen av avloppsreningsverkets utbyggnad.

c) En byggnad för renhållningsverkets behov och i viss mån även för byggnads-

kontoret uppföres å byggnadskontorets förrådsgård. Byggnaden är kostnadsberäknad till 250.000 kronor.

Kommittén får därför hemställa att Drätselkammaren måtte besluta föreslå Stadsfullmäktige

att förlägga avstjälpningsplatsen för sopor på stadens område öster om Lugna gatan, och

att för iordningställandet bevilja ett anslag på 50.000 kronor,

att låta uppföra en byggnad för renhållningsverket och i viss mån även för byggnadskontorets behov på byggnadskontorets förrådsgård, och

att härför bevilja ett anslag på 250.000 kronor.

Västerås den 2 februari 1952.

Å kommitténs vägnar:

GUSTAF OLSSON.

/*Carl-Eric Ekman.*

Västerås 1952. Vestmanlands Läns Tidnings AB tryckeri

Stadsfullmäktiges i Västerås Handlingar

1952 **Ser. B nr 3**

Nr 3. Förteckning över stadsfullmäktiges oavgjorda ärenden.

Till Stadsfullmäktige i Västerås.

Jämlikt § 13 i den av stadsfullmäktige den 25 oktober 1945 antagna arbetsordningen för fullmäktige skall före den 1 mars varje år genom stadsfullmäktiges sekreterares försorg upprättas och i fullmäktiges tryckta handlingar intagas en förteckning över sådana oavgjorda ärenden, vilka för besluts fattande förutsätta särskild utredning ävensom över av stadsfullmäktige fattade beslut av mera väsentlig betydelse, vilka av en eller annan anledning icke blivit till årsskiftet verkställda.

Med anledning härav får jag överlämna närslutna förteckning.

Västerås den 18 februari 1952.

PER SIÖSTEEN.
Stadsfullmäktiges sekreterare.

A. *Oavgjorda ärenden.*

Dag, då senaste beslut av stfm fattades	Ärendets innehåll	Beslutets innehåll	Anmärkningar
1930 $^{30}/_{5}$	Motion ang. inrättande av friluftsbad.	Remiss till drätselkammaren.	Frågan sammanhänger med ordnandet av friluftsområdet vid Mälaren. Sedan drätselkammaren den 13 juni 1946 beslutat anordna pristävlan ang. förslag till friluftsbad har dylik tävlan numera utlysts. Tävlingsförslagen prövas för närvarande av en tävlingskommitté.
1947 $^{28}/_{8}$	Ny motion i samma syfte.	Remiss till drätselkammaren.	
1936 $^{28}/_{5}$	Uppförande av nytt rådhus m. m.	Tillsattes en kommitté för utredning och förslag i ärendet.	Stadsfullmäktige ha den 25 aug. 1949 godkänt förslag till stadshus att uppföras å tomten Nes-

Dag, då senaste beslut av stfm fattades	Ärendets innehåll	Beslutets innehåll	Anmärkningar
			tor nr 1 samt anvisat ett anslag för första etappen. Arbetstillstånd har sökts för denna etapp och tillstyrkts av länsarbetsnämnden. Besked har ännu ej lämnats.
1938 $^{27}/_{1}$	Utredning om anordnande av småbåtshamn.	Remiss till drätselkammaren och hamnstyrelsen.	Frågans fortsatta utveckling är beroende på utformningen av friluftsområdet vid Mälaren. Ang. detta se ovan.
1939 $^{30}/_{3}$	Inrättande av landsbibliotek i Västerås.	Ansökan till Kungl. Maj:t om proposition till riksdagen.	I statsverkspropositionen för innevarande år har upptagits anslag för inrättande av landsbibliotek från och med den 1 juli 1952. Stadsfullmäktige har den 31 januari 1952 godkänt nytt förslag till biblioteksbyggnad. Arbetstillstånd har sökts.
1939 $^{30}/_{11}$	Om- och tillbyggnad av Högre allmänna läroverket.	Ny utredning genom den förutvarande kommittén.	Arbetet pågår och beräknas bli färdigt vid årsskiftet 1952/53.
1942 $^{26}/_{11}$	Utredning av frågan om kommunala tvättstugor.	Remiss till särskild kommitté.	Sedan kommitterade d. 6 nov. 1945 framlagt förslag i ärendet, ha stadsfullmäktige den 20 december 1945 uppdragit åt drätselkammaren att vidtaga erforderliga åtgärder för frågans fortsatta lösande. Drätselkamma-

Dag, då senaste beslut av stfm fattades	Ärendets innehåll	Beslutets innehåll	Anmärkningar
			ren har remitterat ärendet till badhusstyrelsen, som i avgivet yttrande tillstyrkt förslaget. Ärendet vilar i avbidan å stadsplanefrågans lösning.
1943 $^{18}/_{6}$	Inventering och översyn av namnen å gator och kvarter m. m.	Uppdrag åt gatunamnsberedningen att föranstalta om inventering och översyn.	Utredning pågår med tillhjälp av särskild av gatunamnsberedningen anlitad sakkunnig.
1943 $^{26}/_{8}$	Upplåtelse av tomt till Västerås hantverks- och industriförening för uppförande av pensionärshem.	Återremiss till drätselkammaren.	Utredningen ännu ej avslutad.
1943 $^{25}/_{11}$	Motion angående utredning av frågan om inrättande av hem för ensamma mödrar.	Remiss till beredningsutskottet. Särskild kommitté tillsatt.	Kommittén har utarbetat preliminärt förslag mot vilket från socialstyrelsens sida framställts vissa anmärkningar. Kommittén har uppdragit åt stadsarkitekten att utarbeta nya ritningar. Med hänsyn till tidsläget vilar utredningen för närvarande.
1945 $^{28}/_{3}$	Motion angående inrättande av hem för viss kategori av stadens gamla.	Remiss till drätselkammaren.	Ärendet utredes genom en av drätselkammaren tillsatt kommitté.
1945 $^{25}/_{10}$	Motion angående hyreshjälp till barnrika familjer.	Remiss till drätselkammaren.	Stadsfullmäktige ha den 24 april 1947 tillsatt en särskild kommitté att verkställa en allsidig

Dag, då senaste beslut av stfm fattades	Ärendets innehåll	Beslutets innehåll	Anmärkningar
			och förutsättningslös utredning av bostadsfrågan i hela dess vidd och har motionen överlämnats till denna kommitté.
1945 $^{29}/_{11}$	Utredning av frågan om tillbyggnad av tekniska skolan.	Remiss till beredningsutskottet.	Av stadsfullmäktige d. 31 jan. 1946 tillsatt utredningskommitté har framlagt förslag, vilket godkänts av stadsfullmäktige den 26 juni 1947, då även medel för tillbyggnaden anvisats. De senast utarbetade ritningarna ha godkänts i alla instanser. Frågan om arbetstillstånd beroende av Kungl. Maj:ts prövning.
1946 $^{27}/_{6}$	Utredning om bostäder åt mindre bemedlade.	Remiss till beredningsutskottet och drätselkammaren.	Stadsfullmäktige utsågo den 26 sept. 1946 en kommitté med uppdrag att verkställa utredning i frågan. Utredningen skall enligt fullmäktiges beslut den 24 april 1947 samordnas med den utredning, som skall företagas av ovan omförmälda särskilda bostadsutredningskommitté.
1946 $^{29}/_{8}$	Fråga om reserverande av mark inom kv. Klaudia för ny varmbadhusanläggning.	Remiss till byggnadsnämnden och drätselkammaren.	Byggnadsnämnden har yttrat sig den 3 mars 1947. Drätselkammaren har begärt utredning genom stadsplaneavdelningen. Inom denna äro

Dag, då senaste beslut av stfm fattades	Ärendets innehåll	Beslutets innehåll	Anmärkningar
			flera alternativa förslag till tomtfrågans lösning under utformande.
1947 $^{29}/_{5}$	Motion angående utredning av frågan om anskaffande av lämpliga lokaler för hantverkare och småindustriidkare.	Särskild utredningskommitté tillsatt.	Kommitténs utredning ännu icke avslutad.
1947 $^{25}/_{9}$	Motion angående ordnande av nytt koloni-trädgårdsområde i staden.	Remiss till lantegendomsnämnden och drätselkammaren för yttrande.	Ärendet vilar hos lantegendomsnämnden. Drätselkammaren har vidtagit åtgärder för upplåtande av Gränstaområdet till koloniområden.
1948 $^{29}/_{4}$	Motion angående uppförande av fontän i Vasaparken.	Remiss till parkstyrelsen och drätselkammaren.	Frågan sammanhänger med frågan om Vasaparkens framtida utformning. Planerna i detta avseende äro ännu icke klara.
1948 $^{21}/_{12}$	Motion angående utredning om pensionärernas inkomst- och förmögenhetsförhållanden m. m.	Remiss till drätselkammaren och beredningsutskottet.	Utredning pågår genom en av stadsfullmäktige den 30 augusti 1951 tillsatt kommitté.
1949 $^{22}/_{12}$	Motion angående anläggande av konstfrusen skridskobana på Arosvallen.	Remiss till idrottsstyrelsen och drätselkammaren.	Idrottsstyrelsen har ännu icke avgivit sitt yttrande.
1950 $^{26}/_{1}$	Motion angående utredning av frågan om kommunala bostadsbidrag.	Remiss till bostadsförsörjningskommittén och drätselkammaren.	Utredning pågår.
1950 $^{23}/_{2}$	Motion angående fri trappstädning i stadens pensionärshem.	Remiss till pensionärshemsstyrelsen och drätselkammaren.	Utredning pågår.

Dag, då senaste beslut av stfm fattades	Ärendets innehåll	Beslutets innehåll	Anmärkningar
1950 $^{26}/_{10}$	Fråga om bestämmelser angående användningen av fröken Anna Falkenbergs donation.	Uppdrag för fattigvårdsstyrelsen att inkomma med förslag.	Utredning pågår.
1951 $^{25}/_{10}$	Motion angående anskaffande av samlingslokaler i västra stadsdelen.	Remiss till drätselkammaren.	Utredning pågår.
1951 $^{25}/_{10}$	Motion angående utredning av lämplig plats för djurpark.	Remiss till drätselkammaren och parkstyrelsen.	Utredning pågår.
1951 $^{29}/_{11}$	Motion angående inrättande av ett inackorderingshem för alkoholsjuka personer.	Remiss till nykterhetsnämnden och drätselkammaren.	Utredning pågår.
1951 $^{29}/_{11}$	Motion angående utredning av möjligheterna att anskaffa garage.	Remiss till drätselkammaren.	Utredning pågår.
1951 $^{20}/_{12}$	Motion om utgivande av en upplysningsskrift för hjälpbehövande.	Remiss till drätselkammaren och beredningsutskottet.	Utredning pågår.

B. *Ej verkställda beslut.*

Dag för stfm:s beslut	Beslutets innehåll	Anmärkningar
1938 $^{24}/_{11}$	Om- och tillbyggnad till högre allmänna läroverket.	Se ovan.
1942 $^{9}/_{6}$	Utbyggnad av Djuphamnen.	Kajbyggnaden färdig. Spårbyggnaden pågår.

Dag för stfm:s beslut	Beslutets innehåll	Anmärkningar
1944 $^{30}/_{11}$	Anläggande av nya branddammar.	Arbetet med planering av nya branddammar har återupptagits. Preliminära kostnadsberäkningar pågå beträffande en viss branddammstyp.
1945 $^{22}/_{2}$	Utbyggnad av vågbrytaren vid Djuphamnen.	En mindre del av utbyggnaden återstår ännu.
1945 $^{30}/_{8}$	Uppförande av nytt hamnmagasin.	Arbetet ej påbörjat enär ansökan om arbetstillstånd avslagits.
1946 $^{25}/_{4}$	Utbyggnad av nya gator inom småstugeområdet söder om Lilla Johanneslund.	Arbetena pågå. Beläggningsarbeten återstå.
1947 $^{24}/_{4}$	Gatuarbetena å Gideonsberg, Kungsängen, Kungsängsgatan, Södra Skallberget och Djuphamnsområdet.	Arbetena pågå. Del av Kungsängsgatan samt vissa beläggningsarbeten på Kungsängen återstå.
1948 $^{31}/_{3}$	Framdragande av elektriska ledningar till Västerås flygklubbs hangar och verkstadsbarack å flygfältet vid Johannisberg.	Arbetet ej utfört.
1949 $^{31}/_{3}$	Utredning av frågan om fjärrvärmedistribution i Västerås.	Utredningen pågår.
1949 $^{27}/_{5}$	Uppförande av kolonihem i Söderbärke.	Arbetstillstånd ännu icke beviljat.
1949 $^{27}/_{5}$	Utförande av asfaltering av diverse gator, inklusive förarbeten, kantstensbeläggning å Föreningsgatan, delen Bernsborgs—Flodinsgatan, breddning och kantstensbeläggning å S:ta Ursulas väg, Kullavägen—Flodinsgatan, samt Drottninggatan, delen norr om Sotargatan, ävensom omläggning av gatukors Hållgatan—Kristinagatan.	Arbetena avseende Drottninggatan ännu ej färdiga. Arbetena i övrigt färdiga.

Dag för stfm:s beslut	Beslutets innehåll	Anmärkningar
1949 25/8	Iordningställande av kommunala flickskolans område samt övrig del av Mariaberget.	Arbetet färdigt med undantag av infarten å västra sidan.
1949 25/8	Arbeten avseende iordningställande av Humlegatan å delen Långmårtensgatan—Bangatan, Bangatan å delen Humlegatan—Hästhovsgatan, Hästhovsgatan samt gångväg i parkområdet mellan Humlegatan och Hästhovsgatan.	Arbetet pågår.
1949 27/10	Framdragande av ny vattenhuvudledning från Skiljebo till planerat nytt vattentorn å Skallberget.	Arbetet pågår.
1950 26/1	Uppförande av vattentorn å Skallberget.	Arbetet pågår.
1950 27/4	Framdragande av ledningar i Stockholmsvägen och Strandhemsvägen.	Arbetet pågår.
1950 27/4	Anslutning av transformatorstation vid Norra Gideonsberg till ledningsnätet och uppställande av provisorisk transformatorkiosk.	Arbetet pågår.
1950 30/5	Iordningställande av Hagaparken.	Arbetet pågår.
1950 26/10	Anläggande av grundvattenpumpstation vid Hässlö.	Arbetet pågår.
1950 30/11	Kulvert för avledande av regnvatten utefter Stockholmsvägen.	Arbetet pågår.
1950 21/12	Jordkablar från transformatorstationen vid Agnegatan till Skogsvägen.	Arbetet pågår.

Dag för stfm:s beslut	Beslutets innehåll	Anmärkningar
1951 $^{22}/_{2}$	Anslag för uppförande av mindre personalbyggnad vid Djuphamnen.	Arbetet pågår.
1951 $^{22}/_{2}$	Anslag för utförande av vissa arbeten avseende Violstigen.	Beläggningen med asfalt återstår.
1951 $^{26}/_{4}$	Anslag för iordningställande av 1) Hammarbacksvägen, 2) Hästhovsgatan, 3) Violstigen, 4) Klockartorpsgatan, 5) Skyttegatan och Åkarhagsgatan, 6) Knektgatan, 7) bostadsområdet vid CVV.	Arbetet utfört betr. 1), 4) och 6), ej utförda betr. 2) och 3), betr. 5) återstår en mindre del längst i norr, betr. 7) återstår beläggning.
1951 $^{26}/_{4}$	Anslag för ombyggnads- och förbättringsarbeten i apoteket Bäverns lokaler.	Arbetena pågå och beräknas bli färdiga på vårsidan.
1951 $^{26}/_{4}$	Anslag för anläggande av ny mätarkammare samt för installation av klordoseringsapparater vid Hässlö vattenverk.	Arbetet pågår.
1951 $^{26}/_{4}$	Anslag för utläggande av huvudvattenledning och avloppsledning från vattentornet på Skallberget till Vasagatan.	Arbetet pågår.
1951 $^{26}/_{4}$	Fråga om anslag för utförande av reningsverk för snabbfiltrering av råvatten till Hässlö.	Arbetet pågår.
1951 $^{26}/_{4}$	Fråga om anslag för vatten- och avloppsledningar i nordöstra Skiljebo.	Arbetet pågår.
1951 $^{31}/_{5}$	Anslag för jordkabelserviser till sju fastigheter i kvarteren Stenborren och Stenbjörnen.	Arbetet pågår.
1951 $^{31}/_{5}$	Anslag för vatten- och avloppsledningar å Norra Gideonsberg.	Arbetet pågår.

Dag för stfm:s beslut	Beslutets innehåll	Anmärkningar
1951 $^{31}/_{5}$	Anslag för ställverksbyggnad å stadsägan 883 E.	Arbetet pågår.
1951 $^{31}/_{5}$	Anslag för framdragande av vatten- och avloppsledningar inom Norra Skallberget.	Arbetet pågår.
1951 $^{28}/_{6}$	Framdragande av vatten- och avloppsledningar på Västra Jakobsberg.	Arbetet pågår.
1951 $^{28}/_{6}$	Fråga om anslag för byggande av dykdalb.	Arbetet ej utfört, skall utföras som vinterarbete i år.
1951 $^{30}/_{8}$	Tilläggsanslag för till- och ombyggnad av kommunala flickskolan.	Ombyggnaden av gamla byggnaden delvis klar.
1951 $^{25}/_{10}$	Anslag för stamkabel å djuphamnsområdet.	Arbetet pågår.
1951 $^{25}/_{10}$	Anslag för vatten- och avloppsledningar till Berghamra.	Byggnadstillstånd saknas ännu.
1951 $^{25}/_{10}$	Anslag för ombyggnad av koksorteringsverket.	Arbetet pågår.
1951 $^{29}/_{11}$	Uppförande av nya småskolor inom kvarteret Hästhoven och å Skiljeboområdet.	Utredning pågår. Ritningar under utarbetande.
1951 $^{20}/_{12}$	Anslag för jordkabelserviser till kvarteren Blåklinten, Blåklockan m. m.	Arbetet pågår.
1951 $^{20}/_{12}$	Anslag för del av kostnaden för dagvattenledning i Narvavägen vid kvarteret Krumeluren.	Arbetet pågår.

Dag för stfm:s beslut	Beslutets innehåll	Anmärkningar
1951 $^{20}/_{12}$	Anslag för vatten- och avloppsledningar till verkstadsbyggnad vid Järnmalmsgatan och till ställverksbyggnaden å stadsägan nr 883 E.	Arbetet pågår.
1951 $^{20}/_{12}$	Anslag för första utbyggnad av del av Svärdsliljegatan.	Arbetet pågår.
1951 $^{20}/_{12}$	Bemyndigande för drätselkammaren att låta igångsätta skyddsrumsanläggning.	Grundundersökningen pågår. Byggnadstillstånd beviljat.

Västerås 1952. Vestmanlands Läns Tidnings AB tryckeri

Stadsfullmäktiges i Västerås Handlingar
1952 Ser. B nr 4

Nr 4. Årsberättelse rörande den allmänna hälsovården från Hälsovårdsnämnden i Västerås för år 1951.

HÄLSOVÅRDSNÄMNDEN.

Ledamöter: Stadsläkaren G. Andrén, ordförande, Ombudsmannen Erik Berglind, v. ordf., Polismästaren O. Stålhane, Distriktsveterinären V. Snöborgs, Byggmästaren Gust. A. Lindahl, Konditorn Ove Klingvall, Husmodern Markit Björkman.

Suppleanter: Fru Karin Kjelldahl, Ombudsmannen Erik Pettersson, Fru Greta Jansson, Ombudsmannen Rune Gustafson, Ombudsmannen Gösta Janson.

Sekreterare: Kanslinotarien Åke Renvall.

I. *HÄLSOVÅRDSNÄMNDENS VERKSAMHET.*

1. Nämnden har sammanträtt 14 gånger under året. Ärendena protokollförda i 461 paragrafer.
2. Diarieförda ärenden 494.
3. Åtgärder beträffande oympade skolbarn: Föreläggande har skett i 67 fall.

II. *BEFOLKNINGSFÖRHÅLLANDENA INOM SAMHÄLLET.*

1.	Kyrkoskrivna inv. vid årets början:	m.	30.300	kv.	29.690	s:a 59.990
	Kyrkoskrivna inv. vid årets slut:	m.	31.386	kv.	30.631	s:a 62.017
2.	Antal under året levande födda:	m.	595	kv.	518	s:a 1.113
3.	Antal under året döda personer:	m.	207	kv.	213	s:a 420

4. Antal döda under 1 års ålder: 16 st.
5. Särskilt stor dödlighet inom viss stadsdel har ej förekommit.

Folkmängdens tillväxt under de senaste 15 åren framgår av nedanstående tabell.

År	Folkmängden vid årets början	Folkmängden vid årets slut	Ökning + Minskning −	Födda			Döda			Nativitets överskott + underskott −	Inflyttnings överskott + underskott −
				Män	Kv.	S:ma	Män	Kv.	S:ma		
1937	33,834	35,378	+1,544	247	244	491	162	183	345	+146	+1,398
1938	35,378	36,551	+1,173	278	271	549	156	164	320	+229	+ 944
1939	36,551	37,848	+1,297	286	279	565	140	195	335	+230	+1,067
1940	37,848	38,597	+ 749	284	288	572	171	157	328	+244	+ 505
1941	38,597	39,433	+ 836	352	336	688	161	148	309	+379	+ 457
1942	39,433	40,797	+1,364	399	377	776	170	153	323	+453	+ 911
1943	40,797	42,707	+1,910	455	469	924	193	184	377	+547	+1,363
1944	42,707	44,306	+1,642	553	514	1,067	161	183	344	+723	+ 919
1945	44,306	46,165	+1,859	540	517	1,057	187	192	379	+678	+1,181
1946	48,602	51,034	+2,432	646	561	1,207	204	191	395	+812	+1,620
1947	51,034	53,540	+2,506	594	601	1,195	232	205	437	+758	+1,748
1948	53,390	56,912	+3,522	672	571	1,243	204	207	411	+832	+1,690
1949	55,828	57,908	+2,080	666	566	1,232	223	212	435	+797	+1,283
1950	57,908	59,990	+2,082	618	577	1,195	227	191	418	+777	+1,305
1951	59,990	62,017	+2,027	595	518	1,113	207	213	420	+693	+1,334

III. *ALLMÄN HÄLSOVÅRD.*

A. Vattentillgången.

1) Behovet av hushållsvatten tillgodoses genom stadens vattenledning, vartill samtliga fastigheter inom staden äro anslutna utom vissa delar av Västra Jakobsbergsområdet och Skiljebo. Härtill kommer några egnahemsområden, som äro belägna utanför den egentliga stadsbebyggelsen.

2) Under året utfördes 5.915 m. nya vattenledningar. Vattenledningarnas sammanlagda längd utgjorde den 31 december 147.429 m.

3) Vatten inleddes under året i 112 fastigheter.

Vattenledningsvattnet utgöres av vatten taget ur brunnar i Badelundaåsen vid Hässlö. Vattnet består dels av i åsen från norr framrinnande grundvatten och dels av vatten från Mälaren som infiltrerats i åsen. På vattenledningsvattnet (renvattnet) ha under året utförts regelbundna undersökningar. Vattnets hårdhet har varierat mellan 7,3 och 8,5 och i medeltal varit 7,9 tyska grader. Manganhalten har varierat mellan 0,05 och 0,17 milligram per liter. Manganoxider ha tillfälligtvis förekommit i form av utfällningar. Undersökningar av vattnets bakteriehalt ha utförts en gång i månaden. Härom intet att anmärka.

Klorering av renvatten ha verkställts sedan augusti månad.

Vattentillgången var under året fullt tillräcklig. Vid något tillfälle under året förekom dock knapphet på vatten i vissa högt belägna delar av staden på grund av störningar i den normala driften. Förbrukningen var under året

För hushållsbehov	3.010.000 m³	eller	48,6 %
„ industriella behov	1.896.000 „	„	30,6 %
Övrigt	1.287.000 „	„	20,8 %
Summa	6.193.000 m³		

Per person och dygn blev förbrukningen sålunda

För hushållsbehov	140 liter
„ industriella behov	88 „
Övrigt	60 „
Summa	288 liter

En höjning av vattenavgifterna har under året genomförts och följande avgifter för vattenförbrukningen enligt mätare gäller fr. o. m. den 1 juli 1951.

	Grundavgift kr. per år och mätare	Förbrukningsavgift öre per m³	Tillämpning vid förbrukning av
Zon 1	9	28	0 — 8.550 m³
„ 2	180	26	8.551 — 21.000 „
„ 3	600	24	21.001 — 45.000 „
„ 4	1.500	22	45.001 — 120.000 „
„ 5	3.900	20	120.001 — „

Från de fastigheter (ca 100 st.) vilka debiterats enligt kontrakt ha inkomsterna varit kr. 18.910: —.

Avgifterna för vatten, som uttages enligt kontrakt, har även höjts under året och utgöra per år fr. o. m. den 1 juli 1951: för rum 8: —, bad- eller duschrum 15: —, vattenklosett 15: —, vattenpost 10: —. Tvättavgift per hushåll 7: —.

Undersökningar av Mälarens vatten ha pågått under året. Proven ha tagits vid Björnön, Östra holmen, Johannisberg, Reningsverket, Kraftverket, FCS badbrygga, f. d. Hamre tegelbruk, Svartån vid Vallby och Kvarndammen.

Mälarvattnets halt av colibakterier per liter.

Provtagningsställe	Juni	Juli	Aug.	Sept.	Okt.
Björnön	1900	4000	4000	7000	1000
Östra Holmen	3000	8000	4000	13000	1500
Johannisberg	1500	5000	17000	6000	2500
Andelsslakteriet	4300	12000	10000	22000	60000
f. d. Kallbadhuset	12000	—	—	—	—
Reningsverket	550000	90000	90000	2500000	4200000
Kraftverket	6000	50000	40000	37000	340000
FCS badbrygga	2500	11000	6000	27000	1500
f. d. Hamre tegelbruk	5000	4000	8000	10000	2100
Svartåns mynning	79000	—	—	—	—
Svartån vid Vallby	8000	22000	36000	45000	31000
Kvarndammen	—	43000	30000	29000	35000

Samtliga prover äro tagna på 2 meters djup utom de vid Svartåns mynning, Svartån vid Vallby och Kvarndammen, som äro tagna vid ytan.

B. *Avledning av spill- och regnvatten.*

Vattenavloppet är i huvudsak anordnat enligt det kombinerade systemet, d. v. s. såväl spill- som regnvatten avledes i gemensamma ledningar. För en del nybyggda ytterområden är vattenavloppet anordnat enligt det separata systemet.

Allt avloppsvatten undergår mekanisk rening innan det utsläppes i Mälaren eller Svartån. Huvudparten av avloppsvattnet renas vid reningsverket vid Kungsängen.

Avloppsvatten för områden, som på grund av sitt läge ej kan avledas till reningsverket undergår mekanisk rening genom separat byggda emscherbrunnar. Dessa områden äro stadsdelen Kvarnbrovreten och en del av Aroslund. Hovdestalund—Åshagenområdets avloppsvatten renas i en Fries brunn.

Under året utfördes 8.041 m. nya avloppsledningar.

Avloppsledningarnas sammanlagda längd var vid årets slut 153.735 m.

Under året inkopplades 113 fastigheter på stadens avloppsnät.

RENINGSVERKET.

Det till rötkammaren pumpade slammet, vilket avvattnats och uppmätts i en kontrollkammare, uppgick till 15.106 m³ eller i medeltal 41,4 m³ per dygn. Från rötkammaren urtappades under året 4.807 m³ utrötat slam.

Den från rötkammaren erhållna metangasen, som under året uppgick till 292.760 m³ eller i medeltal 802 m³ per dygn, har levererats till gasverket och inblandats i stadsgasen.

Driftresultat.

Månad	Förbr. kWh	Uppfordr. sand m³	Rötk. temp. °C	Rågas m³	pH-värde ink. vatt.	Orötat slam till rötk. m³	Utrötat slam fr. rötk. m³
Januari	31.010	20	27	25.600	7,4	1.229	382
Februari	34.100	20	26	18.980	7,5	1.214	415
Mars	35.840	25	26	20.300	7,6	1.300	429
April	44.920	19	30	18.090	7,6	931	288
Maj	39.110	17	29	22.820	7,4	1.257	341
Juni	34.840	25	32	26.970	7,3	1.250	410
Juli	30.780	21	34	21.850	7,2	1.210	371
Augusti	44.770	34	32	22.780	7,2	1.050	320
September	40.080	25	31	30.460	7,1	1.367	445
Oktober	32.900	27	30	30.570	7,3	1.521	499
November	38.240	35	29	29.240	7,3	1.468	484
December	39.230	24	28	25.100	7,2	1.309	423
S:a värde	445.820	292		292.760		15.106	4.807
Medelvärde pr dygn	1.221	0,80	29,5	802	7,3	41,4	13,2

Med utgångspunkt från förbrukad elenergi har pumpad vattenmängd under året beräknats till 6,7 milj. m³ och i medeltal per dygn 18.400 m³.

C. *Renhållning.*

a) Latrinrenhållning:

1. Genom stadens renhållningsverks försorg, förutom 12 gårdar, belägna i stadens utkanter, där latrinrenhållningen ombesörjes av resp. gårdsägare.
2. Missförhållanden ang. renhållning ha anmärkts i 8 fall, som rättats efter tillsägelse.
3. Antal våningsklosetter.
4. Se mom. 1.
5. Torvpudretten användes för stadens eget lantbruk.

b) Renhållning av gårdar och gator:

Tre-delningssystemet är föreskrivet inom det centralare stadsområdet.

1. Bortforsling sker genom renhållningsverket (förutom i 497 gårdar belägna i ytterområdet). I 146 fastigheter (större) förbrännes soporna.

2. Särskilda upplagsplatser finnas å stadens lantegendomar utanför det bebyggda stadsområdet. Tipp finnes å strandområdet väster om djuphamnen.

3. Svinmaten inom tre-delningsområdet går till stadens svingård, belägen å en av stadens lantegendomar, samt till ett flertal lantbrukare. Soporna köras ut till strandutfyllningar.

4. Anmärkningar beträffande renhållning å gårdar, avstjälpningsplatser och dyl. ha gjorts i 31 fall, varav flertalet grundar sig på bristande sophämtning, bristfälliga sopkärl etc.

Nämnden har beslutat att sopkärl av plåt, s. k. Norbakärl, rymmande 125 liter, försett med avtagbart lock, skall användas.

Sophämtning utföres enl. systemet "dammfri tömning". Enhetliga sopkärl skulle överallt i staden vara anskaffade senast den 1/7 1942. Detta har dock på grund av materialbrist ej kunnat genomföras.

c) Antal inom staden befintliga:

1. Svinhus: Inga.
2. Fähus: Inga.
3. Stall: 25, alla inom hälsovårdsområdet för stad.
4. Svinhållning förbjuden inom stadsplaneområdet.

Missförhållanden och åtgärder beträffande dessa:

Beträffande	Anmärkta fall	Till nämndens åtgärd föranledda	Åtal
Gårdrenhållning	6	—	—
Bristande hämtning av sopor	5	—	—
Avträden och urinkurar	8	—	—
Bristfälliga sopplatser och sopkärl	10	—	—
Stall	2	—	—

Råttutrotning:

Ett anslag på 10.000 kr., som ställts till Nämndens förfogande för råttgiftsutläggning, har förbrukats under år 1951. Härav ha 7.000 kr. använts vid storsanering under året av staden med ytterområde.

Resultatet av råttkriget synes ha varit tillfredsställande.

Utrotning av duvor, kajor och kattor:

För utrotning av skadegörande fåglar och kattor har ett anslag av 1.000 kr. beviljats i 1951 års stat. Under året avlivades 478 duvor, 92 kråkfåglar, 117 kajor och 54 kattor.

D. *Begravningsplatser.*

Tre begravningsplatser finnas. Å de båda äldre, inom själva staden, begraves endast i familjegravar. Nya begravningsplatsen, som är belägen omkring ett par kilometer

utom den bebyggda staden togs i bruk 1925. Anmärkta missförhållanden ha ej förekommit.

Byggnadstillstånd för uppförande av ett krematorium har beviljats.

E. *Fabriker och näringar.*

1. Anmälan om anläggande eller inrättande av nya fabriker enligt § 24 av hälsovårdsstadgan: Inga.

2. Uppgift ang. minderåriga i industriellt yrke: Byråföreståndaren förordnad som tillsyningsorgan. Han har till yrkesinspektionen insänt vederbörliga rapporter. Tillsynen omfattar 648 inspektioner fördelat på 130 dagar.

Arbetsställena: Hantverk 61, handel 496, övrig verksamhet 91. Missförhållanden, som föranlett anmälan till yrkesinspektör: Inga.

I 40 fall hava gjorda anmärkningar beträffande belysning, ventilation, drag från fönster, bristfälliga skyddsanordningar, saknade intygsböcker för minderåriga blivit rättade.

F. *Bostäder.*

1. Antal med boningshus bebyggda tomter planlagt område vid årets slut: 3.943.

Under året ha uppförts 92 nya fastigheter med 771 lägenheter.

Lägenheterna fördela sig på följande sätt: 38 enkelrum, 84 lägenheter om 1 rum och kokvrå, 68 lägenheter om 1 rum och kök, 9 lägenheter om 2 rum och kokvrå, 274 lägenheter om 2 rum och kök, 194 lägenheter om 3 rum och kök, 71 lägenheter om 4 rum och kök, 23 lägenheter om 5 rum och kök, 3 lägenheter om 6 rum och kök, 1 lägenhet om 7 rum och kök, 2 lägenheter om 8 rum och kök.

Rivna fastigheter: 14 st., omfattande 36 lägenheter, därav 3 järnspiselrum, 29 st. lägenheter på 1 rum och kök, 3 st. lägenheter på 2 rum och kök och 1 lägenhet på 4 rum och kök.

2. För barnrika familjer finnas 17 bostadshus.

I staden finnas nu 9 pensionärshem med 242 lägenheter, som fördela sig på följande sätt: 225 lägenheter med 1 rum och kokvrå samt 6 lägenheter med 1 rum och kök, 4 lägenheter med 2 rum och kokvrå samt 7 lägenheter för fastighetsskötare.

Ett bostadshus för "pauvres honteux" finnes även, med 8 lägenheter à 1 rum och kök Flodinska gården (Föreningen De Gamlas Vänner) à 6 rum samt Floragården (Missionsförsamlingen) à 6 rum.

Bostadsbristen är fortfarande mycket stor och ett 100-tal utdömda lägenheter äro fortfarande bebodda. Antal bostadssökande 2.001.

3. Särskilda bostäder för lungsiktiga finnas ej.

4. Inga härbärgen eller asyler ha tillkommit.

5. a) Bostadsinspektionen handhaves av en bostadsinspektris. b) Antal bostadsinspektioner under året: 1:sta besök 2.636, återbesök 310, summa 2.946. Åtgärdade anmälningar, förfrågningar och klagomål 2.428.

Avhjälpta missförhållanden 257.

Av hälsovårdsnämnden utdömda bostäder: 3 järnspiselrum, 17 st. lägenheter på 1 rum och kök, 3 st. lägenheter på 2 rum och kök.

Antal damfriseringar 47. De flesta av dem äro små och primitiva.

Antal kombinerade herr- och damfriseringar: 16.

G. *Samlingslokaler.*

Anmärkningar: Inga.

H. *Bad- och badanstalter, särskilt skol- och folkbad.*

I stadens varmbadhus har under året serverats 111.740 bad, varav för skolbarn: Simhall med värmestuga 37.348, billighetsbastu 33.390 och simundervisningsbad 22.728. Folkbad: Billighetsbastu 33.390.

Staden har anordnat 3 friluftsbad å holmar i Västeråsfjärden, dit regelbundna buss-, båt- och ångfärjeförbindelser finnas dagligen under sommaren. Sedan broförbindelse ordnats från fastlandet till Björnön, har friluftsbadet här betydligt bättre kunnat utnyttjas. Ett friluftsbad ligger vid Johannisberg. Vattnet i Västeråsfjärden var liksom under föregående år tämligen starkt förorenat. Colihalten var hög. Ökad sjuklighet i samband med badningen har dock ej förmärkts. Förbättring av rådande förhållanden kan förväntas när framdeles reningsverket utökas med biologiskt filtrum. Biologiskt filtrum kan av kostnadsskäl tillsvidare ej anläggas. En kommunal badstuga vid Lundby kyrkby har inspekterats och godkänts. Antal bad för vuxna 657, skolbad 267.

Bastubad finnes vid Arosvallen, Idrottshallen, Emaus Idrottsplats, Kanothuset samt vid Björnögården. Dessutom har bastu anordnats i 6 större bostadshus.

I. *Födoämnen och njutningsmedel.*

1. Köttbesiktningstvång finnes. (Se 7 B.) Västerås Andelsslakteri (Nr 74) började sin verksamhet i nov. 1934. En större privat saluhall finnes sedan 1931.

3. Se mom. I.

4. Enskilda, mindre slakterier: 1 st. Intet under s. k. offentlig kontroll.

5. Mjölkkontrollen genom inspektörerna. Mjölkundersökningarna utföras å det år 1939 inrättade mjölklaboratoriet (vid köttbesiktningsbyrån) och beträffande pasteuriseringsprov å apoteket Bävern.

6. Matvaruberedning och matvaruhandel.

Rörelsens art	Vid årets början	Antal Under året nedlagda	Antal Under året inrättade	Vid årets slut
Slakterier	2	—	—	2
Korvfabriker	30	1	1	30
Charkuteributiker	64	1	8	71
Bagerier	50	2	2	50
Karamellfabriker	6	—	—	6
Brödbutik	33	—	—	33
Mejerier	1	—	—	1
Mjölkbutiker	112	1	3	114
Speceributiker	97	—	1	98
Fiskbutiker	12	—	—	12
Näringsställen	69	3	—	66
Rak- och Frisérsalonger	30	1	1	30
Skrot- och hudupplag	11	—	—	11
Självbetjäningsbutiker	7	—	2	9

I ovanstående är Saluhallen ej medräknad.

7. A. Missförhållanden och åtgärder beträffande dessa:

Beträffande	Anmärkta fall	Till nämndens åtgärd föranledda	Åtalade
Charkuterier	7	—	—
Charkuteributiker	11	—	—
Bagerier och konditorier	17	—	—
Mjölkbutiker	11	—	—
Speceriaffär	5	—	—
Näringsställen	31	3	—
Fiskbutiker	1	—	—
Rak- och Frisérsalonger	6	1	—

Av hälsovårdsinspektionen beslagtagna födoämnen 1951:

Köttvaror	123	kg. på grund av förskämning
Fläsk	75	„ „ „ „ „
Korv	26	„ „ „ „ „
Fisk	404	„ „ „ „ „
Fågel	—	„ „ „ „ „
Bröd	20	„ „ „ „ „
Saltgurka	—	„ „ „ „ „
Choklad	—	„ „ „ „ „

7. B. På stadens köttbesiktningsbyrå hava besiktigats:

Djurslag	Antal besiktigade kroppar (antal slaktade djur)	[2]	Godkända efter kassation av förändrade delar (organ el. kött)		Godkända efter särskild behandllng			
					Kylhusbehandling		Summa särskilt behandlade	
			Antal	Kasserat (kg)	Antal	Före behandl. kg.	[1] Antal	Före behandl. kg.
Storboskap	138	—	2		1	183	1	183
Större kalv	93	5						
Mindre kalv	151	1						
Får och get	7	—						
Svin	328	62	30					
Spädgris	—							
Häst	23							
Rådjur	1							
Summa	741	68	32		1	183	1	183

[1] Uppgifterna böra överensstämma med motsvarande uppgifter enligt formulär H 3.

[2] Å slakthus och kontrollslakteri avses denna kolumn endast för kött av älg, björn och vildsvin.

8. Ur beslagsrapporten från köttbesiktningsbyrån.

Översikt av under året beslagtagna födoämnen.

	Antal beslag	Kassationsorsak			
		tuberkulos	trikiner	andra sjukliga förändringar	förskämning
Kött av: nötkreatur	3	1	—	2	—
svin	30	—	—	30	—

9. Tillsyn av matserveringsställen:

427 inspektionsbesök, varvid i 31 fall anmärkningar förekommit.

10. Livsmedelskontrollens anordning och kostnader:

Vid mjölklaboratoriet ha undersökts 634 mjölk- och 488 gräddprov. Medelfetthalten för oskummad mjölk 2,9 %, för tunn grädde 12,9 % samt för tjock grädde 39,1 %. Anmärkningar mot för låg fetthalt på oskummad mjölk har skett i 20 fall. Fetthalten å grädde har hållit sig mellan de stadgade gränserna utom i 3 fall.

Mjölkkontrollen har utökats och omfattar förutom fetthalt även prov på smutshalt och hållbarhet.

Beträffande mjölkens hållbarhet, vilken provats medels reduktasprovet, har av 634 undersökta prov 19 givit anledning till anmärkning.

Prov av inom staden saluhållet smör: 40 prov, av dessa har inget prov haft för hög vattenhalt.

125 korvprov ha undersökts på halten av vatten och bindemedel varav 18 prov visat sig innehålla för hög vattenhalt och 10 prov för hög halt av bindemedel.

11. Missförhållanden med avseende på försäljning eller förtäring av spritvaror eller andra berusnings- eller njutningsmedel ha ej varit föremål för nämndens handläggning.

12. 8 st. köttbilar för kringföringshandel å landsbygden har av hälsovårdsnämnden erhållit förnyat tillstånd under året.

13. Svampkontrollen, som ägt rum å torgdagar (onsdagar och lördagar) mellan 7—9, påbörjades den 4 aug. och pågick t. o. m. den 7 nov. Summa 27 torgdagar. Svampkontrollant har varit fru Wennberg.

Tablå över kontrollerad svamp år 1951:

Kantareller 3.550 l, Snöbollschampinjon 50 l, Stolt Fjällskivling 14 l, Rodnande Fjällskivling 20 l, Karljohansvamp 50 l, Smörsopp 24 l, Fårticka 46 l, Blek och Röd Taggsvamp 113 l, Mjölskivling 1 l, Blodriska 17 l, Riddarmusseron 10 l, Blåmusseron 26 l, Gul Fingersvamp 34 l, Skogschampinjon 7 l, Gul Trumpetsvamp 2 l, Trattkantarell 19 l, Sotvaxskivling 1 l, Ängs- och Scharlakansröd Vaxskivling 3 l, Silkesmusseron 1 l, Irismusseron 3 l, Pudrad Trattskivling 5 l, Blandad svamp 14 l.

14. 15 glassprover har tagits varav 9 prover haft anmärkning som tyder på allvarliga hygieniska brister vid varans beredning.

K. *Åtgärder i anledning av lag ang. könssjukdomar av den 20 juni 1918.*

1. Poliklinik är inrättad sedan 1 juli 1924. Besöksantalet under året 2.196. Medeltal per mottagning 7. Nytillsjuknade under året 310 m. och 123 kv.
Den 15/11 1936 flyttades polikliniken till stadsläkarens mottagningslokaler.
2. Missförhållanden och i anledning därav vidtagna åtgärder ha ej förekommit.

L. *Åtgärder i anledning av lagen den 14 sept. 1914 ang. vissa åtgärder mot utredning av tuberkulos.*

1. Antal lägenheter, i vilka smittrening för tuberkulos ägt rum = 25.
2. Anslag från staden för den privata dispensärverksamheten (sommarkolonien) = 4.000 kr. (Se stadsläkarens ämbetsberättelse för år 1947 bil. 10.)

M. *Åtgärder i anledning av lag om skyddskoppympning av den 2 juni 1916.*

1. Stadsläkaren var under året förordnad som offentlig vaccinatör. D:r Assar Normark för fall tillhörande Barnavårdscentralen.
2. Åtgärder beträffande oympade skolbarn: Föreläggande har skett i 67 fall.
3. Anslag för den offentliga vaccinationen har utgått med 175 kronor.
Skyddsympning mot difteri: Se stadsläkarens årsberättelse III. 3.

N. *Kommunala vårdanstalter.*

Sjukavdelning finnes inrättad vid ålderdomshemmet Karlslund med 89 platser. Ålderdomshemmets friskavdelning 110 platser.

	Plats antal	Stadens kostn. resp. bidrag
Västerås stads upptagningsanstalt för barn (Barnhemmet i Sommarro)	11	
Enskilda föreningars barnhem:		
Västerås Barnkrubba. I medeltal pr dag	25	3.500
Flickbarnhemmet	14	1.000

Västerås stads barnhem Sommarro.

Utdrag ur årsberättelsen 1951.
Läkare: stadsläkare G. Andrén.
Föreståndarinna: Ewy Aspling.
Antal underhållsdagar: 3.735 st.
Antal kvarliggande barn från år 1950: 13 st.
Antal intagna barn år 1951: 20 st.
Antal utskrivna barn under år 1951: 33 st.
Antal sjukdagar c:a 66.
Barnhemmet stängdes den 31/12 1951.

Barnhemmet för flickor.

Utdrag ur årsberättelsen 1951.
Läkare: stadsläkare G. Andrén.
Föreståndarinna: Viola Berg.
Antal underhållsdagar: 5.165 st.
Antal kvarliggande barn från år 1950: 13 st.
Antal intagna barn år 1951: 4 st.
Antal utskrivna barn under år 1951: 3 st.
Antal kvarliggande barn till år 1952: 14 st.
Antal sjukdagar c:a 90.

3. Barnkrubban.
Adress: Anderslundsgatan 6.
Öppet kl. 6.40—18. Lördagar till kl. 13. Stängt under juli.
För driftskostnaden svarar närmast Föreningen Västerås Barnkrubba, Understödsförening.
Kommunalt bidrag.
Dagavgift 75 öre—3: 50 kr. enligt förmögenhetstillgång per barn och dag.
Läkare: K. Hallengren.

4. Sommarkoloniverksamhet.
Folkskolans sommarkolonier:

vid Frösåker (59 barn och 60 barn under 2 vårdperioder à 5 veckor)	119	platser
„ Mårdhyttan (58 barn och 62 barn under 2 vårdperioder à 5 veckor)	120	„
„ Bysala (29 barn och 31 barn under 2 vårdperioder à 5 veckor)	60	„
„ Gusselby (62 barn och 67 barn under 1 vårdperiod à 5 veckor)	129	„
Röda korsets sommarkoloni vid Karbenning (emottager barn från hela länet)	32	„
Tuberkulosdispensärens sommarkoloni i Lindersnäs (Varberg) (öppet 15/6—23/8)	50	„
Aseas sommarkoloni Bjällandsås, Bokenäs (Västkusten), 100, 100 och 50 barn under 1 mån., i 3 perioder (öppet 12/6—21/9)	250	„
Aseas barnpensionat Fliken, Kärrgruvan (öppet hela året)	20	„
Aseas barnpensionat Hemgården, Aseastigen 4	16	„

Uddens småbarnskoloni i Skinnskatteberg för barn mellan 3 och 6 år.
I sexveckorsperioder med 15 barn under vår- och höstperioderna, under sommaren två sexveckorsperioder med 25 barn i varje.

5. Barnträdgårdar:
"Västerås stads barnstugor"

Aroslunds barnträdgård	20 + 20 = 40	barn
Aspvretens „	20 + 20 = 40	barn
Fridnäs 1 „	20 + 20 = 40	barn
Fridnäs 2 „	20 + 20 = 40	barn
Gideonsbergs „	20 + 20 = 40	barn
Hagagårdens „	20 + 20 = 40	barn
Hallens „	20 + 20 = 40	barn
Hamregårdens „	15 + 15 = 30	barn

Herrgärdets barnträdgård		20 + 20 = 40 barn
Jakobsbergs	„	20 + 20 = 40 barn
Klockartorpets	„	18 + 18 = 36 barn
Malmabergs	„	20 + 20 = 40 barn
Parkgårdens	„	20 + 20 = 40 barn
Skallberget 1	„	20 + 20 = 40 barn
Skallberget 2	„	20 + 20 = 40 barn
Tunbys	„	20 + 20 = 40 barn

Å vardera barnträdgården emottages c:a 20 barn å en förmiddagsavd. 3 tim. och c:a 20 barn å eftermiddagsavd. 3 tim. Alla dagar utom lördag och söndag.

Läkare: P. Fritsch.

Eftermiddagshem för skolbarn: Herrgärdsskolan.

Varje dag 14—17 em. 30 barn.

Dagkoloni: 25/6—20/8 kl. 11.30—3.30 i form av badresor till Östra holmen. 88 barn i genomsnitt per dag.

Lekplatsverksamheten har varit anordnad under ledning av ledarinna tiden 4 juni—25 augusti vid Folkets park medeltal barn/dag 56, Djäkneberget medeltal barn/dag 64, Hagaparken medeltal barn/dag 27, Korsängen medeltal barn/dag 18, Rudbecksparken medeltal barn/dag 51, Smalbäcken medeltal barn/dag 32, Tunby medeltal barn/dag 22.

Fritidsverksamhet för skolbarn har varit anordnad vid Tunby: 6 klubbar med 12 skolbarn i vardera samt vid Fridnäs 3 klubbar.

Utanby daghem vid Östra Ringvägen har sedan årets början 42 platser: för spädbarn 11, koltbarn 12—13 och barnträdgårdsbarn 15—18.

Hammarby daghem, barn mellan 3—6 år, delade på koltavd. 15 barn, barnträdgårdsavd. 15—18 barn.

O. 1. *Spädbarns- och fosterbarnsvård.*

På barnavårdscentralerna för meddelande av läkarevård ang. uppfödning och vård av barn under 3 år ha varit inskrivna 3.003 därav 1.047 nyinskrivna (1950 inskrivna 3.343, därav 1.135 nyinskrivna).

Läkarmottagningar 623, varvid 7.634 barn undersökts. Medeltal per mottagning 12,25 (1950 7.065 barn undersökts. Medeltal per mottagning 13,28).

Sköterskorna har gjort 10.728 besök i hemmen. På sköterskornas mottagningsrum ha avlagts 2.704 besök (1950 10.387 besök i hemmen. På sköterskornas mottagningsrum 1.219 besök).

Läkare: D:r Assar Normark.

O. 2. *Mödravård.*

Å landstingets mödravårdscentral vid Centrallasarettet emottages för undersökning och rådgivning mödrar från hela länet.

Vid 200 mottagningar besöktes centralen av 2.695 mödrar (1950 vid 200 mottagningar 3.125 mödrar).

Medeltal: 13,48 per gång (1950 15,63 per gång).

Personal: 3 läkare, 1 barnmorska, 1 sköterska samt 1 kontorsbiträde.

P. 1. *Hälso- och sjukvårdspersonal.*

1. Tjänstebefattningar: 1 stadsläkare, 2 stadsdistriktsläkare, 1 veterinär såsom föreståndare vid köttbesiktningsbyrån, 1 vaktmästare vid samma byrå, 1 bostadsinspektris, 1 byråföreståndare, tillika inspektör, 5 inspektörer, som tillika är desinfektörer, 8 stadsdistriktssjuksköterskor, 1 dispensärsköterska och 6 skolsköterskor. Dessutom finnas 4 diakonissor, 2 distriktsbarnmorskor, som tillika äro landsdistriktsbarnmorskor. Sedan oktober 1948 är ett skrivbiträde anställt å hälsovårdsbyrån.

Andre stadsläkaretjänsten har ersatts med 2 distriktsläkarbefattningar. På hälsovårdsnämndens byrå är en byråföreståndare anställd, som tillika är inspektör.

P. 2. *Byrå för psykisk rådgivning och mentalhygien.*

Sedan år 1948 har en psykolog varit tillgänglig för psykisk rådgivning.

Ett årsanslag å 2.000 kr. för denna verksamhet erhålles från landstinget.

Mottagningslokal: Hälsovårdsnämndens byrå, Munkgatan 20. Mottagning måndagar 14—18.

Under år 1951 har teol. lic. Gösta Nordquist från 1/1 till 5/3, fil. lic. Gustaf Lundgren från 5/3 till 15/10 och direktor Göte Bergsten från 15/10 till 31/12 varit byråns föreståndare.

Verksamheten har tillvunnit sig stort förtroende och besöksantalet har ökat efter hand.

Besöksfrekvens: C:a 8 personer per mottagning.

R. *Kvacksalveri och olaga medikamentförsäljning.*

I staden praktisera 2 homeopater (Massörer).

S. *Andra omständigheter, som kunnat menligt inverka på befolkningens hälsa.*

Intet att anföra.

T. *Ambulanser.*

2 ambulanser äro stationerade vid brandkåren.

1 ambulans är stationerad vid epidemisjukhuset.

1 reservambulans är stationerad vid Centralsjukhusen.

U. *Observationsplats för besiktning av fartyg med avseende å förekomst av råttor.*

Inrättad 1 januari 1938.

Besiktningsläkare: stadsläkare G. Andrén med d:r Ericsson och d:r Jorde som ersättare.

Under år 1951 ha 21 fartyg besiktigats och erhållit bevis om befrielse från råttutrotning.

V. *Sanitär kontroll över luftfarten.*

Inrättad 19 december 1938.

Läkare vid tullflygplatserna för landflygplan Västerås—Hässlö är stadsläkaren G. Andrén med d:r Ericsson och d:r Jorde som ersättare.

X. *Civila luftskyddet.*

Gruppchef för sjukvårdstjänsten är stadsläkaren G. Andrén.
Utbildning och instruktion ha meddelats.

Bilagor: 1) Årsberättelse rörande bostäder, samlingslokaler och bostadsinspektion.
Västerås den 3 mars 1952.

På hälsovårdsnämndens vägnar:
GUSTAV ANDRÉN
Ordf., stadsläkare.

Bilaga 1.

Bilaga till årsberättelsen från hälsovårdsnämnden i Västerås stad rörande bostäder, samlingslokaler och bostadsinspektion år 1951.

I. Av hälsovårdsnämnden prövade ärenden rörande bostäder 209
Nytillkomna bostadslägenheter 771

II. Bostadsinspektionen.

A. Organisation.

Närmaste förman för bostadsinspektionens personal Byråförest. C. v. Malmborg.
Instruktion för personalen fastställd år 1949.
Personal: Bostadsinspektris Carin Graffner-Lindberg. Ex. skrivbiträde Anna-Lisa Larsson.
Beräknad omloppstid för den fortlöpande inspektionen c:a 5 år.

B. Verksamhet.

Prövade ärenden rörande bostäder	2.583
därav ärenden, som prövats på grund av anmälan från allmänhet eller myndighet	2.428
därav ärenden som prövats på grund av den fortlöp. inspektionen	159
Utförda inspektioner	2.946
därav återbesök	310
Inspekterade bostäder om	
1 rum (ej kök)	47
1 kök	37
1 rum och kök eller kokvrå ..	446
2 rum och kök eller kokvrå ..	534
3 rum och kök eller kokvrå ..	253
mer än 3 rum och kök eller kokvrå	153
Vid inspektionerna hava missförhållanden iakttagits beträffande:	
1. Byggnadens anordning, inredning, underhåll och skötsel	103
2. Boningsrums, köks eller kokvrås fönster eller dagerbelysning	2
uppvärmning	35
skydd mot olägenhet från grund	5
ohyra	4
luftväxling	15
skydd mot fukt	17
skydd mot angränsande utrymmen	15
3. Bostadslägenhetens biutrymmen och bekvämligheter:	
garderob	2
avträde	1
(vattenklosett)	4
skafferi	36
tvättstuga	3
vattenledning	4
avloppsledning	7
elektriskt ljus	1
4. Bostadslägenhetens skötsel	18

5. Trångboddhet i familj med intill 2 barn	108
Trångboddhet i familj med mer än 2 barn	80
Trångboddhet i familj med inneboende	200
Inspekterade samlingslokaler, hotell och pensionat	1
Inspekterade samlingslokaler, möteslokaler	1
Iakttagna missförhållanden som avhjälpts genom ingripande av bostadsinspektionen (dess tjänstemän)	244
hälsovårdsnämnden	13
Iakttagna missförhållanden, som ej avhjälpts	89
Utdömda lägenheter, som utrymts	10
Medgivet uppskov med utrymningen av utdömd lägenhet	5
Av hälsovårdsnämnden meddelade föreläggande enligt 8 § 8 mom. resp. 43 § 7 mom.	42
Utfärdade förbud mot rums användande till bostadsändamål enligt samma lagrum	22
Meddelade uppskov med föreläggande eller förbud mot lägenhets beboende av minderåriga	11
Meddelade uppskov med föreläggande eller förbud mot lägenhets beboende under viss årstid	1

Västerås den 29 februari 1952.

Carin Graffner-Lindberg
Bostadsinspektris.

Årsberättelse från Hälsovårdsnämnden i Västerås rörande epidemisjukvården för år 1951.

1.	I 2 § 1 mom. epidemilagen avsedda sjukdomars förekomst inom kommunen under året och i anledning därav enl. 2 § 1 och 2 mom.[1] vidtagna åtgärder (tillkallande av läkare, anmälan till tjänsteläkare eller länsstyrelse).	Scharlakansfeber ..... 173 insjuknade Barnförlamning ..... 4 „ Summa 177 insjuknade
2.	Från läkare till nämnden enl. 2 § 3 mom. inkomna anmälningar.	195 st.
3.	Åtgärder enl. 3 § 1 och 2 mom. för beredande av isolering och vård åt personer, som äro eller misstänkas vara behäftade med sjukdom, som i 2 § 1 mom. sägs.	69 scharlakansfeberfall vårdades i hemmet. Övervakning och behandling med penicillin utfördes av distriktssjuksköterskorna. Hemvården har givit lika goda resultat som sjukhusvården. Smittospridning från dessa fall kunde ej förmärkas.
4.	Åtgärder enligt 3 § 3 mom. för anordnande av observation, isolering, m. m. av personer, som utan att vara sjuka likväl av läkare misstänkas föra smitta av sjukdom, som säges i 2 § 1 mom.	De sjuka ha vårdats å epidemisjukhuset. Syskon till de insjuknade ha varit isolerade i hemmet under erforderlig tid.
5.	Åtgärder för a) smittrening enl. 4 och 5 §§ och i samband därmed stående frågor enl. 6 och 7 §§.	Formalindesinfektion har utförts: 1 gång efter fall av epidemisk sjukdom. 22 ggr efter fall av tuberkulos. Förutom de sjukas kläder, som behandlats i smittande hem, har 27 rum och 11 kök desinfekterats.
	b) förgörande av ohyra (i bostäder, avlusningsanstalter).	Cyanvätebehandling = 3 rum.
	c) utbildning av härför erforderlig personal.	Privat cyankammare har tagits i bruk 3 ggr under året för ohyresbehandling av möbler, kläder m. m.

[1] Hänvisningar till §§ och mom. avse, där icke annorlunda säges, epidemilagen den 19 juni 1919.

Västerås den 3 mars 1952.

GUSTAV ANDRÉN.

Årsberättelse från stadsläkaren i Västerås för år 1951.

I.

Befolkningsförhållanden inom samhället.

1. Antal kyrkoskrivna innevånare vid redovisningsårets början:

i Domkyrkoförsamlingen	m.	26.934	kv.	26.917	s:a	53.851
i Lundby församling	m.	2.023	kv.	1.584	s:a	3.607
i Badelunda församling	m.	1.343	kv.	1.189	s:a	2.532
s:a	m.	30.300	kv.	29.690	s:a	59.990

Antal vid årets slut:

i Domkyrkoförsamlingen	m.	27.808	kv.	27.887	s:a	55.695
i Lundby församling	m.	2.215	kv.	1.567	s:a	3.782
i Badelunda församling	m.	1.363	kv.	1.177	s:a	2.540
S:a	m.	31.386	kv.	30.631	s:a	62.017

2. Under året levande födda:

i Domkyrkoförsamlingen	m.	543	kv.	471	s:a	1.014
i Lundby församling	m.	31	kv.	30	s:a	61
i Badelunda församling	m.	21	kv.	17	s:a	38
S:a	m.	595	kv.	518	s:a	1.113

3. Antal under året döda personer (kyrkoskrivna):

i Domkyrkoförsamlingen	m.	186	kv.	194	s:a	380
i Lundby församling	m.	14	kv.	9	s:a	23
i Badelunda församling	m.	7	kv.	10	s:a	17
S:a	m.	207	kv.	213	s:a	410

4. Därav antal döda under 1 års ålder:

i Domkyrkoförsamlingen	m.	9	kv.	5	s:a	14
i Lundby församling	m.	0	kv.	1	s:a	1
i Badelunda församling	m.	0	kv.	1	s:a	1
S:a	m.	9	kv.	7	s:a	16

5. Särskilt stor dödlighet inom viss del av samhället och särskilt stor dödlighet bland späda barn har ej förekommit.

6. Antal under året födda har överstigit under året döda med 703.

7. Ökning av befolkningssiffran genom inflyttning 1.334.

II. *Sjukvården.*

1. I 2 § och 6 mom. epidemilagen avsedda sjukdomars förekomst inom staden under året:

Scharlakansfeber	173	insjuknade
Akut barnförlamning	4	„
Summa	177	insjuknade

I scharlakansfeber insjuknade 173 personer (356 år 1950). De flesta fallen inträffade under jan. och febr. månad. Av barnförlamning (polio) hade vi endast 4 fall. Den under senare delen av 1950 pågående influensaepidemien fortsatte under januari och februari med sammanlagt omkr. 600 fall varefter denna epidemi hastigt upphörde. Även förkylningssjukdomarna visade under årets 3 första månader höga siffror. En mässlingsepidemi pågick under maj—juli (omkr. 550 fall). Vattenkoppor förekommo under hela året med ökning under årets 3 sista månader (46 fall i nov. 45 fall i dec.). Av kikhosta inrapporterades 10—20 fall varje månad. Ett ökat antal sjukdomsfall av "röda hund" förekom under årets första hälft (maj 102 fall). Påssjuka förekom med ett fåtal fall månatligen. En stegring antecknades mot årets slut (dec. 33 fall). Gulsotfallen voro 11 under året.

Könssjukdomarna ha i år ungefär samma frekvens som under föregående år.

Besöksantalet på polikliniken för könssjukdomar var under

år 1946	2.495	Antal nytillkomna	år	1946	519,
„ 1947	2.653.	„ „	„	1947	397,
„ 1948	3.270.	„ „	„	1948	558,
„ 1949	1.527.	„ „	„	1949	381,
„ 1950	2.339.	„ „	„	1950	424,
„ 1951	2.196.	„ „	„	1951	433.

Föredrag:

För länsläkareföreningen: Olika medicinska ämnen.

III. *Socialmedicinska vården.*

1. *Apoteksväsendet.*

På apoteket Hjorten tjänstgöra förutom innehavaren 2 leg. apotekare och 5 pharm.-kandidater, 3 partiellt tjänstgörande kandidater, 2 elever.

På apoteket Bävern tjänstgöra förutom innehavaren 2 leg. apotekare, 3 pharm.-kandidater.

På apoteket Humlan tjänstgöra förutom innehavaren 3 leg. apotekare, 3 pharm.-kandidater, 1 elev.

2. *Barnmorskeväsendet.*

Västerås utgör numera endast 1 barnmorskedistrikt. Till distriktet höra även socknarna Badelunda, Björksta, Dingtuna, Haraker, Hubbo, Irsta, Kungsåra, Kärrbo, Lillhärad, Ryttern, Romfartuna, Sevalla, Skerike, Skultuna, Tillberga, Tortuna, Västerås-Barkarö och Ängsö.

Distriktsbarnmorskor: Fru Carola Pagmer och fru Anna-Lisa Laago.

3. *Skyddskoppympning.*

Stadsläkaren har under året varit förordnad såsom offentlig vaccinatör mot smittkoppor samt frivillig skyddsympning mot difteri.

D:r Normark för fall tillhörande Barnavårdscentralen.

D:r Granberg har varit förordnad att utföra frivillig skyddsympning mot difteri för fall tillhörande folkskolorna.

Inalles har c:a 1.028 här kyrkoskrivna barn vaccinerats samt c:a 241 skyddsympats mot difteri. Föreläggande ang. vaccination ha meddelats i 67 fall. Under året hava utförts 176 ympningar på förut med framgång ympade personer.

Av de skolpliktiga barnen som i år började sin skolgång ha enligt anmälan c:a 91 barn icke inom föreskriven tid undergått ympning.

IV.

Ämbetsförrättningar på grund av vederbörligt förordnande:

1. För hälso- och sjukvård:

Från Medicinalstyrelsen: Intet att anföra.

Från Hälsovårdsnämnden: Utredningar och inspektioner i tjänsten.

Förordnad som ympare enl. lag om skyddskoppympning.

2. För rättsmedicinskt ändamål. Förekommande rättsmedicinska obduktioner utföras av lasarettsläkaren på patol. avd.

V.

Sinnessjuka och sinnesslöa.

Ingen anmälan har inkommit rörande icke tillfredsställande vård av sinnessjuk i ensk. hem. Ej heller har anledning funnits att hos länsstyrelsen anhålla om förordnande att få besöka sinnessjuk. Inspektion av i enskilt hem vårdade sinnessjuka och sinnesslöa utföres av hjälpverksamhetsläkaren och stadsläkaren.

Å pastorsämbetet journalförda:

Sinnessjuka: 264.

Sinnesslöa: 147.

Under året 1951 har psykisk rådfrågning varit anordnad av teol. lic. Gösta Nordquist, fil. lic. Gustaf Lundgren och direktor Göte Bergsten.

VI och VII.

Spädbarnsvården.

Den år 1931 inrättade barnavårdscentralen för meddelande av läkarråd ang. uppfödning och vård av barn under 1 års ålder har utökats med ännu en central samt barnens ålder höjts till 3 år. Centralerna ha även under det gångna året flitigt anlitats. D:r Assar Normark har varit föreståndare.

Sköterskor: Syster Svea Sandberg, syster Karin Norbäck, syster Rigmor Bergström, syster Ingabrita Andersson, syster Berta Hedlöf och syster Märtha Anestedt.

Mottagningslokaler: Kristinagatan 17, Centrallasarettet, Skallbergsgatan 1.

Mödravården.

Å landstingets mödravårdscentral vid Centrallasarettet emottagas för undersökning och rådgivning mödrar från hela länet. Nytillkomna under året 802 mödrar (1950 1.000 mödrar).

Vid 200 mottagningar besöktes centralen av 2.695 mödrar (1950 3.125 mödrar).

Medeltal: 13,48 per gång (1950 15,63 per gång).

Personal: 3 läkare, 1 barnmorska, 1 sköterska samt 1 kontorsbiträde.

VIII.

Enl. MF 11/51. Bilaga 3.

Uppgift angående läkare bosatta i staden:

a) Antalet inom staden vid årets utgång boende läkare: 52.

b) Nominativ förteckning på läkare som under året tillkommit i staden och sådana som utnämnts till innehavare av statliga eller kommunala befattningar: Inga.

c) Nominativ förteckning på läkare som under året avflyttat från länet eller avlidit och sådana som avgått från statliga eller kommunala tjänster: Inga.

Enl. MF 11/51. Bilaga 4.

Medicinalpersonalen i Västerås den 31/12 1951:

1. Läkare:

G. Ankarswärd, 1:ste provinsialläkare, Västgötegatan 2 A, tel. 34655.
E. Julin, t. f. provinsialläkare, Engelbrektsplan 1, tel. 33232.
G. Andrén, stadsläkare, läkare vid Västmanlands läns epidemisjukhus, läkare vid könspolikliniken, dispensärläkare, Claréusgatan 5, tel. 30335.
A. Jorde, distriktsläkare, läkare vid Ålderdomshemmet, Hållgatan 21 B, tel. 41065.
T. Ericsson, distriktsläkare, läkare vid Kraftverket, Rudbecksgatan 6 A, tel. 40707.
K. Hallengren, läkare vid Tekniska skolan, Köpmangatan 8, tel. 32408.
J. Lundblad, fängelseläkare, läkare vid Västmanlands läns sjukhem, Hållgatan 10, tel. 32424.
P. Fritsch, 1:ste flygläkare, läkare vid Västerås stads barnträdgårdar, läkare vid Högre Allm. läroverket, Källgatan 12, tel. 34212.
C. A. Sjöberg, flygläkare, läkare vid Kraftverket, Källgatan 12, tel. 34212.

Privatpraktiserande:

S. Bursell, Vasagatan 24, tel. 41234.
K. Granberg, läkare vid folkskolan, järnvägsläkare, Slottsgatan 19, tel. 36140.
A. Hedfeldt, verksläkare, läkare vid Asea, tel. 37039.
G. Helmer, Domkyrkoesplanaden 5 B, tel. 33890.
C. Idar, f. d. 2:dre stadsläkare, Vasagatan 26, tel. 30650.
Hjördis Lind-Campbell, läkare vid flickskolan, Sturegatan 9, tel. 32233.
G. Ljungqvist, Vasagatan 24, tel. 39500.
D. Nordblad, Floragatan 29, tel. 40560.
Elisabeth Noreby, Djäknebergsgatan 5 B, tel. 35062.
V. Noreby, Hållgatan 21, tel. 40630.
A. Tegström, Aseas hälsovårdsbyrå, tel. 30739.
G. Wingren, f. d. fältläkare, Kristinagatan 10, tel. 30990.

Psykisk rådgivning:

Teol. lic. Gösta Nordquist 1/1 1951—5/3 1951, Fil. lic. Gustaf Lundgren 5/3 1951—15/10 1951, Direktor Göte Bergsten 15/10 1951—31/12 1951.

Vid Centrallasarettet, växel 37100:

A. Bjure, lasarettsläkare vid medicinska avd.
K.-A. Vannfält, bitr. lasarettsläkare vid medicinska avd.
G. Lilja, 2:dre underläkare vid medicinska avd.
A. Skrastins, 2:dre underläkare vid medicinska avd.

T. Soans, 2:dre underläkare vid medicinska avd.
E. M. Bergenfeldt, lasarettsläkare vid kirurgiska avd.
T. Hendelberg, bitr. lasarettsläkare vid kirurgiska avd.
H. Tillander, 1:ste underläkare vid kirurgiska avd.
A. Haid, 2:dre underläkare vid kirurgiska avd.
E. Mosesson, 2:dre underläkare vid kirurgiska avd.
E. Mandri, 2:dre underläkare vid kirurgiska avd.
A. Renander, lasarettsläkare vid röntgenavd.
G. Tilling, 1:ste underläkare vid röntgenavd.
R. Lundgren, 2:dre underläkare vid röntgenavd.
R. Fåhræus, lasarettsläkare vid gynekologiska- och BB-avd.
L. Hagbard, 1:ste underläkare vid gynekologiska- och BB-avd.
K. Ihrman, 2:dre underläkare vid gynekologiska- och BB-avd.
N. Boström, lasarettsläkare vid öronavd.
G. Schenström, 1:ste underläkare vid öronavd.
N. Bjerner, 2:dre underläkare vid öronavd.
B. Odqvist, lasarettsläkare vid ögonavd.
G. Fabian, bitr. lasarettsläkare vid ögonavd.
A. Normark, lasarettsläkare vid barnavd.
B. Malmgren, 1:ste underläkare vid barnavd.
L. Hambræus, extra läkare vid barnavd.
I. Behring, lasarettsläkare vid patologiska avd.

Vid länssanatoriet Skogsfjället, Stockholmsvägen. Växel 37100.
B. Karth, sanatorieläkare, läkare vid Centraldispensären.
Å. Boman, bitr. sanatorieläkare.
A.-Z. Gudzieniacki, 2:dre underläkare.
L. Weingart, 2:dre underläkare.

2. a) Tandläkare vid Folktandkliniken, Munkgatan 7 B, tel. 36375:
Föreståndare K. Edlund, K. Schüberg, M. Skomba, R. Bonheim, R. Hannerz, J. Adjemian, G. Martin, Z. Ezernieks.

Tandläkare vid Folktandkliniken, Gideonsbergsskolan, tel. 41515.
M. Elander.

Centraltandpolikliniken, Centrallasarettet. Växel 37100:
Föreståndare S. Sundberg, E. Schybergsson.

b) Övriga tandläkare:
E. Adolphsson, Engelbrektsplan 2, tel. 30803.
E. Berggren, Domkyrkoesplanaden 4, tel. 38678.
A. Björk, Smedjegatan 8, tel. 34200.
C. J. Björkander, Claréusgatan 11, tel. 31597.
N. Björn, Västgötegatan 2, tel. 32312.
O. Boberg, Claréusgatan 11, tel. 31597.
G. von Bothmer, Domkyrkoesplanaden 1 A, tel. 30531.
Fru Gisela Cronholm-Twetman, Fiskartorget 1, tel. 33344.
L. Elander, Lidmansvägen 3, tel. 40940.
Brita Fjellander, Västgötegatan 2 A, tel. 35840.
G. Jonsson, Köpmangatan 12, tel. 31203.

O. Lagerblad, Hållgatan 21 A, tel. 38590.
E. Lagerqvist, Hållgatan 12, tel. 31531.
H. Larsten, Stora gatan 19, tel. 38510.
T. Liljefors, Hållgatan 21 B, tel. 39262.
E. Nyström, Utanbygatan 24, tel. 30690.
G. Traneus, Kopparbergsvägen 9, tel. 33456.
C. Tysklind, Engelbrektsplan 2, tel. 38334.
Gudrun Ullsten, Stora gatan 19, tel. 36727.
E. von Unge, Floragatan 21, tel. 30416.
F. E. Wahlund, Slottsgatan 7—9, tel. 38464.
Ulla Wennberg, Vasagatan 24, tel. 30178.
G. Werthén, Stora gatan 44 B, tel. 33350.
O. Westermark, Stora gatan 23, tel. 34085.

Veterinärer:
Thor Henrikson, länsveterinär, Biskopsgatan 7, tel. 34893.
Verner Snöborgs, distriktsveterinär, Hållgatan 2 B, tel. 30884.
Harald Sjölin, besiktningsveterinär vid Köttbesiktningsbyrån och Andelsslakteriet, Götgatan 11, tel. 33331.
Hilding Thörne, chefsveterinär vid tuberkuloslaboratoriet, Köpingsvägen, tel. 34754.
Stig Winsö, assistentveterinär vid tuberkuloslaboratoriet, Köpingsvägen, tel. 34754.
Ernst Thunberg, praktiserande veterinär, Bågevägen 3, tel. 32413.

3. a) Apoteksinnehavare och farmacevter:
Apoteket Hjorten, Stora gatan 29, tel. 30013:
Apoteksinnehavare W. Hök, leg. apotekare G. Thunell, leg. apotekare Karin Thorén, pharm.-kandidat Ingeborg Ewertz, pharm.-kandidat Greta Sjöberg, pharm.-kandidat Ilse Helmrichz, pharm.-kandidat Hjördis Björne, pharm.-kandidat Gösta Enander.
Apoteket Bävern, Stora torget 4, tel. 30678:
Apoteksinnehavare E. B. Bengtsson, leg. apotekare Åke Pettersson, leg. apotekare Inga-Brita Almskoug, pharm.-kandidat Birgitta Almqvist, pharm.-kandidat Eva-Lena Hult, pharm.-kandidat Laila Suokoski.
Apoteket Humlan, Stora gatan 74, tel. 39000:
Apoteksinnehavare L. Hultquist, leg. apotekare Karin Larsson, leg. apotekare Karin Turesson, leg. apotekare Britta Gestblom, pharm.-kandidat Gun Elmvall, pharm.-kandidat Dorrit Olsson, pharm.-kandidat Anna-Britta Kjellberg.

4. a) Distriktsbarnmorskor:
Fru Carola Pagmer, Sturegatan 17 B, tel. 32677.
Fru Anna-Lisa Laago, Klockartorpsgatan 19 D, tel. 35898.
b) Å Centrallasarettet anställda. Växel 37100:
Svea Björkman, Edit Brandt, Margit Carlsson, Siv Nilsson, Inga Persson, Anna-Lisa Stenberg, Elin Söderberg.
c) Privatpraktiserande: 0.

5. a) Sjuksköterskor anställda av landsting:
1) Distriktssköterskor:
Eivor Eidengård, Köpingsvägen 57, tel. 40356.
I distr.: Området begränsas av följande linje: Västmannagatan—Hammarbygatan—Stadshagsvägen—Lundby samt den planerade bebyggelsen på Råbygärdet.

Margit Gustavsson, Västermalmsgatan 3, tel. 40106.
II distr.: Området begränsas av följande linje: Ormberget—Hammarbygatan—Jakobsbergsgatan till Pilbogatan över Djäkneberget till Skarpskyttebron—Svartån—Skerike s:n—Åshagen—Billsta till Skultunagränsen.

Helny Green, Västermalmsgatan 3, tel. 40106.
III distr.: Området begränsas av följande linje: Västmannagatan—Jakobsbergsgatan—Pilbogatan över Djäkneberget—Skarpskyttebron—N. Ringvägen—Engelbrektsgatan—Vasagatan söder ut till järnvägen.

Birgit Neppelberg, Munkgatan 7 A, tel. 35059.
IV distr.: Området begränsas av följande linje: Vasagatan—Engelbrektsgatan—Kristiansborgsallén—Persbovägen—Mobergsgatan—planerad riksväg—Kopparbergsvägen—Östra Ringvägen—Trefasgatan samt området söder om järnvägen.

Sanna Schultz, Skultunavägen 18 D, tel. 35146.
V distr.: Området begränsas av följande linje: Svartån—Aroslundsområdet fram till Rocklundaskogen—Önsta-, Gryta- och Tunbygårdarna—Vegagatan på båda sidor—Vallgatan—Kristiansborgsallén—Norra Ringvägen.

Gulli Jakobsson, Hästhovsgatan 14, tel. 42977.
VI distr.: Området begränsas av följande linje: Öster om Vegagatan—Nordanbyområdet—Järnvägen—Tegnérgatan—planerad riksväg—Mobergsgatan—Vallgatan.

Iris Fagerlund, Malmabergsgatan 51 C, tel. 35152.
VII distr.: Området begränsas av följande linje: Järnvägen—Pilgatan—Stockholmsvägen—Utmarkgatan samt området bakom lasarettet.

Siri Widell, Klockartorpsgatan 21 A, tel. 30723.
VIII distr.: Området begränsas av följande linje: Stockholmsvägen—Lasarettsvägen — Utmarksgatan — Plåtslagargatan —Tråddragargatan—Badelunda—Hamre—CVV och Kraftverket.

Dispensärsköterska (distrikts-), Dispensärbyrån, Polisgränd 1, tel. 30858:
Elisabeth Nilsson, Vallingatan 5 B, tel. 35283.

2) Å Epidemisjukhuset, Kopparbergsvägen 33, tel. 30679:
Gerda Åhlberg husmor tillika sjuksköterska, Elsa Vestlund, Helmy Kjellin.

Å Västmanlands läns sjukhem, Hållgatan 2 A, tel. 33109:
Markit Björkman husmor tillika sjuksköterska, Eva Jonsson, Ester Tetzell, Lissi Olsson, Olga Elfving, Anna Wallin, Ingrid Andersson, Märta Olsson, Maja Romanovski, Anna—Maja Andersson, Dagmar Söderström, Gertrud Eriksson vikarie, Elsi Blomkvist vikarie.

3) Å Barnavårdscentralen, Kristinagatan 17, tel. 38814:
Svea Sandberg, Karin Norbäck.

Å Barnavårdscentralen, Centrallasarettet. Växel 37100:
Rigmor Bergström, Ingabrita Andersson.

Å Barnavårdscentralen, Skallbergsgatan 1 A, tel. 41822.

Församlingsdiakonissor:
Astrid Aronsson, Tessingatan 6, tel. 30513.
Sigrid Bons, Skallbergsgatan 1 A, tel. 35325.
Annie Hagberg, Bruksgatan 26, tel. 31228.
Irma Malmsjö, Garpgatan 2, tel. 31320.

Vid Barnkrubban, Anderslundsgatan 6, tel. 32446:
Hilma Moberg.

Församlingssystrar:
Ebba Westerlund, Floragatan 17, tel. 30129.
Elin Karlsson, Grindstuvägen 11, tel. 34534.

b) Å Ålderdomshemmet, Karlslund, tel. 30272:
Greta Eriksson husmor, Alinde Högdén, Ella Björklund, Ingeborg Berglind, Ingeborg Gerdlén, 2 tjänster ha uppehållits som deltidsanställda av Karin Berghök, Anna Lindberg, Linnéa Hammar, Linnéa Åkerblom, Ingeborg Ågren, Tyra Stahre, Anna-Lisa Düring.

Skolsköterskor:
Rut Berggren-Nilsson, Västerås Folkskolor, tel. 34477.
Dagmar Silén, Västerås Folkskolor, tel. 32807.
Astrid Larsson, Västerås Folkskolor, tel. 33388.
Birgit Holmberg, Västerås Folkskolor, tel. 42232.
Kerstin Molander, Högre allm. läroverket, tel. 36865.
Gun Sjölin, Läroverket för flickor, tel. 30427.

c) Sköterskor vid Asea. Växel 37020.
Ebba Rosendahl, Göta Andersson, Rigmor Bergström

Privatpraktiserande:
Asta Andersson, Åsgatan 4 D, tel. 38676.
Aina Nyman, Agnegatan 11, tel. 36541.
Ingrid Rehnwall, Gästgivarvägen 14, tel. 38823.

6. Sjukgymnaster:
Manliga legitimerade:
Gymnastikdirektör A. Hammarfeldt, Jakobsbergsgatan 46, tel. 33013.
Gymnastikdirektör A. Tersmeden, Källgatan 2, tel. 30823.

Kvinnliga legitimerade:
Fru Karin Andersson-Sellström, Tråddragargatan 29 A, tel. 39665.
Fru Gisela Ekestubbe, Skultunavägen 62, tel. 33490.
Fru E. Quiding-Andersson, Stora gatan 46, tel. 35101.
Fru Greta Ljungquist, Stora gatan 46, tel. 35101.
Fru Märtha Lindhe-Landqvist, Vasagatan 34, tel. 30601.
Fröken C. Lindevall, Smedjegatan 1 D, tel. 31515.
Fru Maud Seda, Tråddragargatan 29 A, tel. 40197.
Fru Karin Wibell-Eriksson, Utanbygatan 11 A, tel. 33086.
Gymnastiklärarinnan Elisabet Arvedson, Högbergsgatan 10, tel. 30895.

Å Västmanlands läns sjukhem, Hållgatan 2 A, tel. 33109.
Fröken Karin Borggren.

Å Centrallasarettet. Växel 37100:
Gertrud Hidén, Louise Schultz, Stina Söderberg, Dagny Trenius.

7. Hälsovårdsbyråns personal:
Byråföreståndaren Clarence von Malmborg, Brahegatan 5 A, tel. 40714.
Bostadsinspektrisen Carin Graffner-Lindberg, Vallingatan 6 A, tel. 33652.

8. Hälsovårdsinspektörer tillika desinfektörer:
Gust. Gustafsson, Mästargatan 7, tel. 33692.
Sven Langgren, Emausgatan 46 B, tel. 36790.
Sven Jonsson, Stjernhöksgatan 5 B, tel. 42317.
Curt Björklund, Skallbergsgatan 15 B, tel. 31306.
Sune Eklund, Sommarrogatan 4.
Skrivbiträde Anna-Lisa Larsson.

9. Hemvårdarinnor:
Astrid Nilsson, Engelbrektsgatan 17, tel. 35576.
Svea Laggar, Skallbergsgatan 3 B, tel. 38974.
Elsa Westerström (vikarie för Svea Laggar), Vallingatan 6 B, tel. 35792.
Ingrid Lindgren, Brahegatan 5 B, tel. 36495.
Karin Fredriksson, Körsbärsvägen 8, tel. 39837.
Alice Johansson, Skallbergsgatan 6, tel. 41755.
Kerstin Edvardsson, Klockartorpsgatan 20 B, tel. 39836.
Aina Pettersson, Nygatan 11, tel. 38975.
Elin Eriksson, Nygatan 11, tel. 38975.

b) Sjukvårdsanstalter med angivande av antal vårdplatser å de olika avdelningarna samt anstalternas ägare (huvudmän).

I. För kroppssjuka:
1) Centrallasarettet: Medicinska avd. 123 vårdplatser, kirurgiska avd. 132 vårdplatser, reumatiska avd. 56 vårdplatser, röntgenavd. 7 vårdplatser, gynekologiska avd. 30 vårdplatser, öronavd. 30 vårdplatser, ögonavd. 20 vårdplatser, barnavd. 25 vårdplatser. Ägare Västmanlands Läns Landsting.
2) Länssanatoriet Skogsfjället, Stockholmsvägen: 209 vårdplatser. Ägare Västmanlands Läns Landsting.
3) Epidemisjukhuset, Kopparbergsvägen 33: 96 vårdplatser. Ägare Västmanlands Läns Landsting.
4) Centrallasarettet, BB-avd.: 66 vårdplatser. Ägare Västmanlands Läns Landsting.
5) Sjukhemmet, Hållgatan 2: 153 vårdplatser. Ägare Västmanlands Läns Landsting.
6) Enskilda sjukhus: 0.

II. För sinnessjuka, sinnesslöa och epileptici:
1) statliga, 0.
2) drivna av landsting, 0.
3) drivna av kommun, 0.
4) enskilda, 0.

c. Anstalter för socialvård som stå under stadsläkarens inspektion:
1) ålderdomshem, Karlslund.
2) pensionärshem vid Bomansgatan 32 B, Emausgatan 47 C, Föreningsgatan 43, Hästhovsgatan 5 A, Jakobsbergsgatan 41 A, Krutbacken, Malmabergsgatan 43, Spantgatan 17 A och Tenngatan 1.
3) barnhem, Barnhemmet för flickor, Högbergsgatan 3, (Barnhemmet Sommarro, Klockartorpsgatan 7, nedlade verksamheten den 31/12 1951).
4) alkoholistanstalter, 0.
5) barndaghem, Barnkrubban, Anderslundsgatan 6.
6) barnkolonier, Folkskolans sommarkolonier vid Frösåker, Mårdshyttan, Bysala och Gusselby, Röda korsets sommarkoloni vid Karbenning, Tuberkulosdispensärens

sommarkoloni i Lindersnäs, Aseas sommarkoloni i Bjällandsås, Bokenäs vid västkusten och Uddens småbarnskoloni i Skinnskatteberg.

7) Sociala stiftelser för hithörande vård, Pauvres-Honteux, Flodinska gården och Floragården (Se under F. Bostäder).

8) andra anstalter, 0.

Anordningar för öppen socialvård (benämning, läkare (tandläkare) antal mottagningar per vecka, månad eller år; sjuksköterskor eller barnmorskor anställda därstädes):

1) mödra- och barnavårdscentraler och stationer,
Mödravårdscentralen, Centrallasarettet, läkare L. Hagbard och K. Ihrman, 4 mottagningar per vecka; anställda därstädes: Barnmorskan Anna-Lisa Foborg och sköterskan Birgit Silverberg.
Barnavårdscentralen, Centrallasarettet, lasarettsläkare A. Normark med biträde av underläkare vid barnkliniken, 4 mottagningar per vecka; sjuksköterskor anställda därstädes: Rigmor Bergström och Ingabrita Andersson.
Barnavårdscentralen, Skallbergsgatan 1 A, lasarettsläkare A. Normark med biträde av underläkare vid barnkliniken, 4 mottagningar per vecka; sjuksköterskor anställda därstädes: Berta Hedlöf och Märtha Anestedt.
Barnavårdscentralen, Kristinagatan 17, lasarettsläkare A. Normark med biträde av underläkare vid barnkliniken, 4 mottagningar per vecka; sjuksköterskor anställda därstädes: Svea Sandberg och Karin Norbäck.

2) dispensärer, Centraldispensären å Länssanatoriet, sanatorieläkare B. Karth, 3 mottagningar per vecka; sjuksköterskor anställda därstädes: Eva Holm, Rut Linell och Elisabeth Nilsson (tillika dispensärsköterska).
Lokaldispensären, Polisgränd 1, stadsläkare G. Andrén, 2 mottagningar per vecka; sjuksköterska anställd därstädes: Elisabeth Nilsson.

3) tandpolikliniker, Folktandvården, Munkgatan 7 B, tandläkare K. Edlund, K. Schüberg, M. Skomba, R. Bonheim, R. Hannerz, J. Adjemian, G. Martin och Z. Ezernieks, 6 mottagningar per vecka; tandsköterskor anställda därstädes: Göta Böhme, Astrid Jonsved, Alice Bernström, Gerd Willén, Maj Lövberg, Eivor Dellbäck, Dagmar Nilsson och Ingrid Runberg.
Folktandvården, Gideonsbergsskolan, tandläkare M. Elander, 6 mottagningar per vecka; tandsköterskor anställda därstädes: Asta Sthen.
Centraltandpolikliniken, Centrallasarettet, tandläkare S. Sundberg och E. Schybergsson, 6 mottagningar per vecka; tandsköterskor anställda därstädes: Eivor Jonsson och Elsa Nord.

4) den öppna sinnessjukvården, 0.

5) landstingets psykiska barna- och ungdomsvård, 0.

e) Erkända sjukkassor. Centralsjukkassan Västmanlands läns erkända, Västerås Erkända Sjukkassa, Aseapersonalens Erkända Centralsjukkassa.

f) Vattenledningsverk, som äro skyldiga att till stadsläkaren regelbundet insända undersökningsprotokoll. Västerås stads Tekniska verk.

g) Ambulanser och sjuktransportbilar i staden. 3 ambulanser, därav 2 stationerade vid Brandstationen och 1 vid Epidemisjukhuset.

Denna berättelse åtföljes av följande bilagor:

1. Översikt över gängse sjukdomar.
2. Summarisk förteckning över skyddskoppympningen.
3. Sammandrag av summariska utdrag ur barnmorskornas dagböcker.
4. Uppgifter över medicinalpersonalen i staden.
5. Distriktsläkarnas årsberättelser (med årsredogörelse från sjukhuset vid stadens ålderdomshem).
6. Årsredogörelse från polikliniken för könssjuka.
7. Föreståndarens årsberättelse.
8. Bostadsinspektrisens årsberättelse.
9. Översikt över stadssjuksköterskornas arbete under året.
10. Årsberättelse från dispensären i Västerås stad.
11. Hemsystrarnas verksamhetsberättelse.
12. Barnavårdscentralernas årsberättelser.

Västerås den 3 mars 1952.

GUSTAV ANDRÉN.
Stadsläkare.

Bilaga 2.

Summarisk förteckning

upprättad med anledning av inkomna utdrag av journaler över skyddskoppympning inom Västerås i Västmanlands län år 1951.

A. Vaccination.

Utdragets n:r	Församlingens namn	Ymparens namn	Antal personer, som fullgjort ympningsplikt på grund av			
			framgångsrik ympning	11 § 2 mom. lagen om skyddskoppympning	genomgångna smittkoppor	Summa
	Västerås	D:r G. Andrén	240	10		250
	„	D:r A. Normark	721	8		729
	„	D:r J. Lundblad	1			1
	„	D:r C. A. Sjöberg ..	9	1		10
	„	D:r A. Jorde	14			14
	„	D:r E. Julin	4			4
	„	D:r P. Fritsch	13			13
	„	D:r S. Hansson.....	2			2
	„	D:r Å. Boman	2			2
	„	D:r L Hambræus	1			1
	„	D:r K. Hallengren ..	2			2
		Summa	1.009	19		1.028

Antal ovaccinerade i skolåldern: 91 barn.

B. Revaccination.

Under året hava utförts 176 ympningar på förut med framgång ympade personer.

Bilaga 1. *Översikt av gängse sjukdoma*

Sjukdomar	Insjuknade				
	Januari	Februari	Mars	April	Maj
Scarlatina	38	28	10	14	10
Barnförlamning	—	1	—	—	—
Influensa	583	125	42	23	13
Mässling	4	—	2	15	199
Vattenkoppor	13	9	4	16	25
Kikhosta	11	9	12	16	22
Röda hund	35	71	77	68	102
Påssjuka	3	4	15	9	16
Gulsot	—	—	—	—	2
Paratyfus	—	—	—	—	—
Nervfeber	—	—	—	—	—
Akut inflammation i luftstrupe och luftrör	185	99	88	59	89
Bronkopneumoni, Kapillär bronkit	188	137	118	15	53
Akut lunginflammation	14	11	25	28	4
Lungsäcksinflammation	5	2	1	3	2
Akut mag- och tarminflammation	19	41	61	72	49
Halsfluss	97	100	58	48	61
Summa	1.195	637	513	386	647

Bilaga 3. *Sammandrag av summariskt utdrag ur dagböcker, förda av barnmorskor i*

Antal barnmorskor, från vilka uppgifter inkommit	Barnaföderskor						Barnsängskvinnan var 10 dagar efter förlossningen		
	Gifta	Ogifta	Änkor o. frånskilda	Summa	Där av: Förstföderskor	Där av: Omföderskor	frisk	sängliggande	död
2	40	4	2	46	5	41	45	1	—

Ögondesinfektion verkställd å 44 nyfödda barn, därav 23 gossar och 21 flickor.

Västerås år 1951.

Insjuknade							
Juni	Juli	Augusti	September	Oktober	November	December	Summa
6	4	7	10	12	23	11	173
1	—	—	1	1	—	—	4
11	8	4	21	29	24	26	909
272	70	13	6	9	13	11	614
28	8	9	11	26	46	44	239
30	6	10	11	23	17	27	194
32	4	2	3	4	5	2	405
28	14	8	2	7	15	33	154
3	2	—	—	2	2	—	11
—	—	—	—	1	—	—	1
—	1	—	1	—	1	—	3
58	24	60	91	89	171	96	1.109
32	38	44	49	103	80	95	952
15	3	2	4	7	1	4	118
2	—	—	1	2	2	4	24
43	39	51	52	54	57	51	589
48	33	43	61	67	70	74	770
609	254	253	324	436	527	478	6.269

västerås stad, Västmanlands län, under år 1951.

Antal förlossn.	Antal börder				Födda barn						
	Övr. förlossn.-f.				Levande födda				Summa		
					Fullgångna		Ofullgångna				
	Enkelbörder	Tvillingbörder	Trillingbörder	Summa	Gossar	Flickor	Gossar	Flickor	Gossar	Flickor	Hela antalet
2	44	—	—	46	21	20	2	1	23	21	44

Bilaga 4. *Uppgifter angående antalet läkare och tandläkare samt sjukgymnaster*

Provinsialläkardistrikt, e. provinsialläkardistr., stad, köping och municipalsamhälle, som ej tillhör provinsialläkardistrikt.	Antal legitimerade läkare							Antal tandläkare					
	Civila läkare som inneha civil läkarbefatt. med tjänstårsrätt	Militär läkare	Enskilt praktiserande	Icke praktiserande	Summa	Därav		Distrikts-			Enskilt praktiserande		
						Manliga	Kvinnliga	Manliga	Kvinnliga	Summa	Manliga	Kvinnliga	Summa
Västerås stad	6*	2**	13***	—	21	19	2	9	2	11	22	4	26
Centrallasarettet	26	—	—	—	26	—	—	—	—	—	—	—	—
Länssanatoriet.....	4	—	—	—	4	—	—	—	—	—	—	—	—

* 1 förste provinsialläkare, 1 provinsialläkare, 1 stadsläkare, 2 stadsdistriktsläkare och 1 fängelseläkare.

** De två militärläkarna ha endast militär tjänsteårsrätt.

*** Samt de 8 tjänsteläkarna.

ırnmorskor och sjuksköterskor den 31 dec. 1951.

Antal sjuk-gymnaster, egitimerade		Antal barnmorskor				Antal sjuksköterskor					Summa	Anmärkningar
m.	kv.	Distrikts-barnmorskor	Anställda av kommun	Anställda å för-lossningsanstalt	Summa	Distrikts-sköterskor	Dispensär-sköterskor	Sjuksköt. vid barnav.-central	Andra av kommun, församling, bruk m.m. fast anst. sjuk-sköterskor	I ensk. sjuk-vårdstjänst		
2	14	2	—	7	9	8	1	6	17	3	35	
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	

Bilaga 5.

Årsberättelse från distriktsläkaren i östra distriktet i Västerås för år 1951.

1. *Den öppna sjukvården i distriktet.*

Angående de epidemiska sjukdomarnas förekomst hänvisas till stadsläkarens ämbetsberättelse. Beträffande övriga sjukdomar hänvisas till bilagda översikt av gängse sjukdomar i Västerås under år 1951.

2. *Övriga förhållanden av medicinskt intresse.*

Intet av vikt att anföra.

Västerås den 15 februari 1952.

THORD ERICSSON
Distriktsläkare.

Årsberättelse från distriktsläkaren i västra distriktet i Västerås för år 1951.

1. *Den öppna sjukvården i distriktet.*

Angående de epidemiska sjukdomarnas förekomst och övriga gängse sjukdomar hänvisas till bilagda översikt. Något särskilt inom distriktet att anmärka har ej förekommit.

2. *Övriga förhållanden av medicinskt intresse.*

Möjligheterna att erhålla psykiatrisk konsultation ha varit synnerligen begränsade, varför de sjuka ofta måst remitteras till Stockholm eller Uppsala.

Denna berättelse åtföljes av följande bilagor:
1. Översikt av gängse sjukdomar i Västerås västra distrikt år 1951.
2. Årsberättelse från sjukhuset vid stadens ålderdomshem jämte bilaga.

Västerås den 29 februari 1952.

ALF JORDE
stadsdistriktsläkare.

Bilaga 5.

Årsberättelse från sjukhuset vid Västerås stads ålderdomshem för år 1951.

Sjukhuset tillhör Västerås stad.

1. Under året vidtagna åtgärder beträffande:
   a) byggnaderna och deras omgivning: dörren till isoleringsrummet i avd. I har breddats, så att sängen obehindrat kan bäras därigenom. Diverse förbättringar ha gjorts i tvätt- och sköljrum.
   b) mathållning: inga förändringar.
   c) inventarier, utredningspersedlar och instrument: Nytt medicinskåp har uppsatts i läkarexpeditionen i stället för det gamla, som ej fyllde moderna krav på ett dylikt. Sängutrustningen har ytterligare förbättrats. I år ha sålunda 20 stycken nya moderna sängar erhållits, varjämte en del av de gamla sängarna utbytts mot bättre, ommålade dylika från annan avdelning inom ålderdomshemmet. I ett dagrum på avd. I har ett akvarium uppställts. Fiskarna och växterna ha skänkts av medlemmar i Västerås akvarieförening. De ha berett många sjuka stort nöje.
   d) ordningsstadgar och bestämmelser för patienternas intagning: inga förändringar.
2. Inträffade förändringar beträffande personalen: inga förändringar.
3. Viktigare åtgärder, som blivit föreslagna: anskaffande av kylskåp för vissa apoteksvaror samt förbättring av vägg- och nattbelysningen i sjukrummen.
4. Övriga anmärkningsvärda förhållanden: Efterfrågan på platser är alltjämt större än tillgången. På avd. 3 vårdas å andra sidan under långa tider sinnessjuka i väntan på plats på sinnessjukhus och hindra sålunda andra vårdbehövande att komma in på sjukhuset. Dessa sinnessjuka äro ofta störande.

Intagna, avlidna, underhållsdagar, antal sängar framgår av följande tabell, uppgjord av syssloman Lidquist.

Antal intagna	199 st.
„ avlidna	52 „
„ underhållsdagar för samtliga vårdade	31.546 „
„ sängar	89 „
Medeltal vårdade per dag	86 „
Högsta antal vårdade någon dag under året	90 „
Lägsta antal vårdade någon dag under året	81 „

Medellängd av sjukhusvistelsen 159 dagar.

Västerås den 28 februari 1952.

ALF JORDE

Bilaga C.

Antal intagna sjukdomsfall ävensom döda.

Sjukdomarnas benämning	Intagna		Döda	
	m.	kv.	m.	kv.
I. Infektionssjukdomar.				
Sepsis	1			
Herpes zoster		1		
Febris ineertac causae	1	1		
II. Tumörer.				
Cancer linguae		1		1
„ mandibulae	1			
„ ventriculi	1	2	1	2
„ coli			2	
„ recti	1		1	
„ mammae		1		
„ uteri		2		1
III. Allergiska sjukdomar. Endokrina systemets sjukdomar. Ämnesomsättningssjukdomar.				
Diabetes mellitus	3		2	
Hypothyreoidism	1			
IV. Blodbildande organens samt blodets sjukdomar.				
Anaemia perniciosa	2			
Anaemia hypochromica			2	
V. Mentala sjukdomar. Psykoneuroser. Patologiska Personlighetstyper.				
Schizophrenia	3		1	
Psychosis manicodepressiva			1	
Psychosis senilis	1		2	
Psychosis praesenilis	1			
Psychosis non definitae	1			
Psychoneuros	2		1	
Persona asocialis	1			
Anomalia sexualis	1			
Psychopathia UNS	2		1	
Alcoholismus chron.	1			
Imbecillitas	2			
Morosis		3		
VI. Nervsystemets och sinnesorganens sjukdomar.				
Haemorrhagia cerebri	1	2	2	2
Embolia et thrombosis cerebri	1	3		1
Arteriosclerosis cerebri	10	6	3	4

	Intagna		Döda	
	m.	kv.	m.	kv.
Paralysis agitans	1			
Memiplegia et paraplegia UNS	4	2		1
Epilepsia	2			
Synnedsättning UNS	1	2		
Hörselnedsättning UNS	1			
VII. Cirkulationsorganens sjukdomar.				
Cardiosclerosis	7	12	4	3
Morbus cordis UNS	2	1	2	2
Hypertonia essentialis	2	6		
Arterioscleroisis universalis	10	6	3	1
Ulcus varicos cruris	2			
VIII. Respirationsorganens sjukdomar.				
Influensa	1	1		
Pneumonia lobaris				1
Bronchopneumonia	7	5	4	3
Bronchitis chron.	1			
IX. Digestionsorganens sjukdomar.				
Ulcus duodeni	1			
Enteritis chron.	1			
Obstipatio		1		
Cholecystitis	1			
X. Urogenitalorganens sjukdomar.				
Cystitis	2			
Hyperplasia prostatae	5			
XII. Hudens och underhudens sjukdomar.				
Eczema	1			
Psoriasis	1			
Ulcera cruris causae ignotae	1			
XIII. Skelettets och rörelseorganens sjukdomar.				
Polyarthritis rheum. chron.	1	1		
Omarthritis		1		
XVI. Sympton, senilitet, ofullständigt preciserade fall.				
Marasmus senilis	1	6		4
Mors subita causae ignotae	2		3	
Causa socialis	1			
XVII. Skador genom yttre våld och förgiftning.				
A. Skadans tillkomstsätt:				
Fall i trappor	2	1		
Fall i samma plan	4	3		

	Intagna m.	Intagna kv.	Döda m.	Döda kv.
B. Skadans natur:				
Fractura costarum	1			
Fractura colli femoris	4	4		
Fractura malleollaris	1			

Bilaga 6.

Årsberättelse från Västerås poliklinik för kostnadsfri behandling av könssjuka enligt lagen den 20 juni 1918, 5 § för år 1951.

I. a) Läkare och hans vikarier för den manliga avdelningen: } 1
kvinnliga „ }

b) Sköterskor, antal 1.

	Lidande av eller misstänkta för könssjukdom i smittsamt skede	Lidande av könssjukdom i icke smittsamt skede, hudsjukdomar o. s. v.
II. Antal under året undersökta eller behandlade patienter		
a) manliga	335	
därav nytillkomna under året	310	
b) kvinnliga	141	
därav nytillkomna under året	123	
III. Antal under året vid polikliniken avlagda besök		
a) av manliga patienter	1.302	
medeltal per mottagning	4	
b) av kvinnliga patienter	894	
medeltal per mottagning	3	

IV. Poliklinikmottagningarna ha under året varit förlagda till följande tider och veckodagar:

a) för manliga patienter: Måndag, tisdag, torsdag, fredag 17.00—17.30.

b) för kvinnliga patienter: Måndag, tisdag, torsdag, fredag 17.30—18.00. Dessutom tisdagar 07.30—08.30 företrädesvis för kvinnliga patienter.

Besök kunna dessutom medgivas på förmiddagens privatmottagning.

V. Anmärkningar: (Polikliniklokal m. m.) Lika som förra året.

Gustav Andrén.
Poliklinikföreståndare.

Bilaga 7.

Sammandrag av hälsovårdsinspektörernas i Västerås arbeten under år 1951.

Inspektionen har omfattat:	Gårdar och avträden	23.055	besök
	Stall	233	„
	Svinhus	—	„
	Lump-, hud- och benupplag	95	„
	Avstjälpningsplatser	25	„
	Avloppstr. och diken	98	„
	Godsmagasin	58	„
	Salubodar för födoämnen	6.551	„
	Salutorg	156	„
	Bagerier och karamellfabriker	983	„
	Mjölkförsäljningsställen	1.963	„
	Slakterier och korvfabriker	1.393	„
	Näringsställen	427	„
	Rak- och frisérsalonger	85	„
	Utförda desinfektioner	27	„
	Provtagningar	107	„
	Anhållande av födoämnen	25	„
	Expeditionstjänst	311	„
	Diverse arbeten	550	„

Västerås den 29 februari 1952.

Clarence von Malmborg
byråföreståndare

Bilaga 8.

Till Hälsovårdsnämnden i Västerås.

Redogörelse för bostadsinspektrisens arbete under år 1951.

Inspektioner:	Antal 1:sta besök	2.636
	Antal återbesök	310
	Summa	2.946
Inkomna anmälningar		196
WC-ansökningar (omfattande 1.343 wc.)		148
Kvarstående ärende från föregående år		74
„ „ till nästkommande år		85
Avhjälpta ärenden		185
Fortlöpande besiktningar		155

Utdömda lägenheter: 3 st. järnspiselrum
17 st. lägenheter på 1 rum och kök
3 st. lägenheter på 2 rum och kök

Antal damfriseringar: 47
„ herr- och damfriseringar: 16

En damfrisering samt en kombinerad herr- och damfrisering har tillkommit under året.

Förutom ovannämnda uppgifter ha förekommit andra med inspektionen förenade arbeten såsom bokföring, kortregistrering, skriftliga och muntliga förhandlingar med hyresvärdar och hyresgäster m. fl.

Arbetet har i stort sett fortgått efter samma riktlinjer som förut. Det ökade arbetet ger tyvärr alltför ringa tid till fortlöpande inspektioner.

Västerås den 29 februari 1952.

Carin Graffner-Lindberg
bostadsinspektris.

Uppgifter till 1951 års årsberättelse.

Antal våningsklosetter: c:a 21.723 st. varav 21.695 äro wc. i c:a 2.917 fastigheter.

Under året har till hälsovårdsnämnden inkommit 148 ansökningar angående wc-anläggningar omfattande 1.343 wc., varav de flesta tillkommit i nybyggnadsfastigheter.

28 st. torrklosetter inomhus finnas i 23 fastigheter (35 föregående år).

Antal med boningshus bebyggda fastigheter vid årets slut c:a 3.943.

Under året har enl. fastighetskontorets uppgifter till Kungl. Bostadsstyrelsen tillkommit 92 st. hus.

De tillkomna lägenheterna, 771 st., fördelar sig på följande sätt:

enkelrum	38	4 rum och kök	71
1 rum och kokvrå	84	5 rum och kök	27
1 rum och kök	68	6 rum och kök	3
2 rum och kokvrå	9	7 rum och kök	1
2 rum och kök	274	8 rum och kök	2
3 rum och kök	194		

Rivna hus: 14 st. omfattande 36 lägenheter enl. nedanstående:

3 st. järnspiselrum
29 st. lägenheter på 1 rum och kök
3 st. lägenheter på 2 rum och kök
1 st. lägenhet på 4 rum och kök.

Västerås den 29 februari 1952.

Carin Graffner-Lindberg
bostadsinspektris.

Bilaga 9.

Sammanställning och översikt över distriktssköterskornas i Västerås verksamhet under år 1951.

I. distriktet: Eivor Eidengård, Köpingsvägen 57.
II. distriktet: Margit Gustavsson, Västermalmsgatan 3.
III. distriktet: Helny Green, Västermalmsgatan 3.
IV. distriktet: Birgit Neppelberg, Munkgatan 7 A.
V. distriktet: Sanna Schulz, Skultunavägen 18 D.
VI. distriktet: Gulli Jakobsson, Hästhovsgatan 14.
VII. distriktet: Iris Fagerlund, Malmabergsgatan 51 C.
VIII. distriktet: Siri Widell, Klockartorpsgatan 21 A.

Sammandrag av distriktssjuksköterskornas årsberättelse.

Sjukvård:

a) åtföljt patient till sjukvårdsanstalt, antal gånger	16
b) hel dag i hem, antal dagar	½
c) vaknatt, antal nätter	1½
d) hembesök: dag, antal besök	16.291
e) hembesök: natt, antal besök	203
f) besök å egen mottagning: dag, antal besök	10.229
g) besök å egen mottagning: natt, antal besök	4

Bostadstillsyn:

d) övervakning av smittrening, antal gånger	10

Övrigt arbete:

c) utredningsarbete och dylikt, antal utredningar	1
d) anmälan ang. hjälpbehov, Centraldispensären, antal dagar	4
e) övrigt socialt arbete, Husmoderssemesteransökningar, antal ansökningar	9
Biträtt läkare vid vaccination antal gånger	10

Bilaga 10.

Årsberättelse för år 1951 från Västerås stads distriktsdispensär typ 11, i Västmanlands län för år 1951.

1. Dispensären är anordnad av Västmanlands läns landsting.
2. Dispensärdistriktet: Västerås stad, Lundby och Badelunda församlingar. Folkmängd: 31/12 1951: 62.017.
3. Personal: a) distriktsdispensärläkare: förste stadsläkaren doktor G. Andrén.
   b) dispensär- respektive distriktssköterskor: Elisabeth Nilsson, Västerås stad.
4. Lokal för dispensärläkarens mottagningar: särskild.
5. Mottagningar: Två gånger i veckan.
6. Antal rådfrågningar hos dispensärdistriktssköterskorna (utom i anslutning till läkarmottagningarna): Omkring 1.700 besök på dispensärbyrån, rådfrågningar och tuberkulinprövningar inberäknade.

7. Antal undersökningar utförda vid distriktsdispensären:
   a) av dispensärläkaren undersökta personer 471, därav nytillkomna 257.
   b) av dispensärläkaren utförda läkarundersökningar 687.
   c) tuberkulinundersökningar (av dispensärklientelet) 337 personer, därav positiva 200, därav negativa för 1 mg Mantoux 114.
   e) Utföres på Centraldispensären.
8. Åtgärder vidtagna av distriktsdispensären:
   a) antal till centraldispensären (eller för röntgenundersökning) remitterade personer 297.
   b) antal genom dispensärens förmedling på tuberkulossjukvårdsanstalter intagna personer omkring 25.
   d) antal BCG-vaccinationer av dispensärklientel 44, därav barn 18, vuxna 26.
   e) antal hembesök av dispensär-, distriktssköterskorna i dispensärens tjänst 1.094 besök i 625 hem.
   f) övriga besök och resor i dispensärens tjänst 8.
   g) i fosterhem eller på barnhem omhändertagna friska barn från tuberkulösa familjer: under 2 år 3, över 2 år 5.
9. Under året i registret nyinförda personer, behäftade med tuberkulos (som barn räknas personer under 16 år).
   Endast inom distriktet mantals- eller kyrkskrivna personer införas.

	Lungtuberkulos					Enbart annan tuberkulos[1])				
a) konstaterade av central- eller distriktsdispensärläkare	Män	Kv.	G.	Fl.	S:a	Män	Kv.	G.	Fl.	S:a
	22	17	—	—	39	15	11	3	5	34
b) anmälda av annan läkare	1	1	—	1	3	5	2	2	—	9
c) inflyttade	15	10	—	—	25	1	7	—	—	8
Summa	38	28	—	1	67	21	20	5	5	51

10. Från dispensärens register under året avförda personer:

	Lungtuberkulos	Enbart annan tuberkulos[1])
a) tillfrisknande	26	41
b) dödsfall i tuberkulos[2])	6	—
c) dödsfall i annan sjukdom	3	1
d) avflyttade	14	8
e) okända	1	—
Summa	50	50

[2]) Endast *före* döden registrerade personer medräknas.

11. I dispensärens register den 31 dec. kvarstående personer:

Lungtuberkulos	därav med öppen tbc	Enbart annan tuberkulos[1])
362	116	195

[1]) Bland enbart annan tuberkulos medräknas hiluslymfom, pleurit och knölrosfall av tuberkulös art utan tydligt påvisbara lunghärdar. Till öppen tuberkulos räknas fall med kaverner eller TB i direktpreparat (ej *enbart* vid odling eller marsvinsprov).

Anmärkningar: 741 utförda tuberkulinprov på 469 personer som ej tillhör dispensärklientelet.

52 Calmettevaccineringar utförda på värnpliktiga.

66 Calmettevaccineringar utförda på övriga som ej tillhör dispensärklientelet.

Dispensärsköterskan har under år 1951 tjänstgjort en dag i veckan på Centraldispensären.

Västerås den 7 februari 1952.

Gustav Andrén
distriktsdispensärläkare.

Hemvårdarinnor.

Under året 1951 har 8 ordinarie hemvårdarinnor varit anställda nämligen: Astrid Nilsson, Elsa Westerström vik. för Svea Laggar, Ingrid Lindgren, Karin Fredriksson, Alice Johansson, Kerstin Edvardsson, Aina Pettersson och Elin Eriksson.

Bilaga 12.

Årsberättelse från Västra Barnavårdscentralen i Västerås för år 1951.

Befolkningsrörelsen inom verksamhetsområdet år 1951.

Kommuner	Antal inv. 31/12 1951 (redovisningsåret)	Inflyttade	Utflyttade	Lev. födda		Dödfödda	Döda		
				antal	per 1000 inv.		i månad		i samtliga åldrar
							1	2—12	
Västerås Domkyrkoförsamling	55.695	4.910	3.625	1.014	—	16	15	4	380
Lundby församling	3.782	922	757	61	—	1	1	1	23
Summa	59.477	5.832	4.382	1.075	—	17	16	5	403

Verksamhetens omfattning:

1. Personal: Läkare: Lasarettsläkare Assar Normark med biträde av underläkare vid barnkliniken. Sjuksköterskor: Svea Sandberg, Västerås, verksam inom barnavård; Karin Norbäck, Västerås barnavård.
2. Läkarmottagningar: Kristinagatan 17, Västerås. Skilda mottagningar: spädbarn 104, barn 1—7 år 104.
3. Besök vid läkarmottagningar: barn åldersgrup — år: 0—1, 1.411, 1—2 614, 2—3 409, 3—4 22.
4. Besök vid övriga mottagningar och hembesök:

	Mottagning hos sjuksköterska	Hembesök av sjuksköterska	
		pat. anträffad	pat. ej anträffad
Barn, åldersgräns år: 0—1	405	2402	285
1—2	109	489	138
2—3	61	249	63
3—4	3	6	—

5—6. — — —

7. Under året inskrivna spädbarn som inskrivits före fyllda 1 månad 375 st.

	Åldersgrupp, år			
	0—1	1—2	2—3	3—4
å överförda från lägre ålder	—	320	212	44
n nyinskrivna	388	—	—	—
c överförda från annat barnavårdsorgan på orten	25	10	5	—
o inflyttade från annan ort	30	12	7	—

	Åldersgrupp, år			
	0—1	1—2	2—3	3—4
skyddskoppsvaccinerade	141	97	67	1
difterivaccinerade, 1:a gången	7	57	40	8
„ 2:a gången	—	2	5	4
tuberkulinpröv (ej BCG-vaccinerade)	4	9	41	8
därav positiva	—	—	—	—
BCG-vaccinerade	375	1	4	—
hämoglobinundersökta	7	283	179	12
därav med Hb $\leqq$ 65 %	—	14	7	—

Hämoglobinmetod Tallquist.

8. Inskrivna spädbarn som avlidit:

Dödsorsak	Antal
Cholera infantum	1
Suffucatio (olyckshändelse)	1
Laryngo-trancheo-bronchitis acuta	1
Myocarditis acuta + Dyspopsia acuta	1

9. Uppfödningen: av 420 barn, som under året uppnått 1 års ålder (fosterbarn frånräknade) och under minst 1:a halvåret kontrollerats å central eller station, hava
290 fått enbart bröstmjölk 2 mån. eller längre
202 fått enbart bröstmjölk 4 mån. eller längre
151 fått enbart bröstmjölk 6 mån. eller längre
10. Erfarenheter och önskemål rörande verksamheten: Modersmjölk har förmedlats i samma utsträckning som förut.
11. Redogörelse för särskild upplysningsverksamhet (kurser för blivande mödrar, för ungdom, undervisning åt elever, föreläsningar i samband med mottagningar eller övrigt): För blivande mödrar har en gång i månaden anordnats demonstration av spädbarnets utrustning och vård.

Västerås den 30 januari 1952.

Assar Normark
centralens läkare.

Årsberättelse från Östra Barnavårdscentralen i Västerås för år 1951.

Befolkningsrörelsen inom verksamhetsområdet år 1951.

Kommuner	Antal inv. 31/12 1951 (redovisningsåret)	Inflyttade	Utflyttade	Lev. födda		Dödfödda	Döda		
				antal	per 1000 inv.		i månad		i samtliga åldrar
							1	2—12	
Västerås domkyrkoförsamling	55.695	4.910	3.625	1.014	—	16	15	4	380
Badelunda församling	2.540	318	329	38	—	3	1	—	17
Summa	58.235	5.228	3.954	1.052	—	19	16	4	397

Verksamhetens omfattning:

1. Personal: Läkare: Lasarettsläkare Assar Normark med biträde av underläkare vid barnkliniken. Sjuksköterskor: Rigmor Bergström, Västerås, verksam inom barnavård; Ingabrita Andersson, Västerås barnavård.
2. Läkarmottagningar: Barnavårdscentralen, Centrallasarettet, Västerås. Skilda mottagningar: spädbarn 103, barn 1—7 år 104.
3. Besök vid läkarmottagningar: barn åldersgrupp — år: 0—1 1.133, 1—2 645, 2—3 413, 3—4 58.
4. Besök vid övriga mottagningar och hembesök:

	Mottagning hos sjuksköterska	Hembesök av sjuksköterska	
		pat. anträffad	pat. ej anträffad
Barn, åldersgräns år: 0—1.....	372	2.002	282
1—2.....	156	515	148
2—3.....	122	448	130
3—4.....	36	91	14

5—6. — — —

7. Under året inskrivna spädbarn som inskrivits före fyllda 1 månad 310 st.

	Åldersgrupp, år			
	0—1	1—2	2—3	3—4
å överförda från lägre ålder	—	240	232	104
n nyinskrivna	318	—	—	—
c överförda från annat barnavårdsorgan på orten ..	66	49	25	1
o inflyttade från annan ort	12	10	9	—

	Åldersgrupp, år			
	0—1	1—2	2—3	3—4
konsultationsfall (vid centraler av typ 1)	1	—	—	—
skyddskoppvaccinerade	74	80	42	4
difterivaccinerade, 1:a gången	8	63	38	6
„ 2:a gången	—	1	15	8
tuberkulinprov (ej BCG-vaccinerade)	8	3	9	5
därav positiva	—	—	—	—
BCG-vaccinerade	332	6	8	2
hämoglobinundersökta	34	306	163	19
därav med Hb $\leqq$ 65 %	4	10	—	—

hämoglobinmetod Carlberg-Wahlquists dropphæmometer.

8. Inskrivna spädbarn som avlidit:

Dödsorsak	Antal
Bronchopneumonia ac. + Thrombosis venærenal	1

9. Uppfödningen: av 330 barn, som under året uppnått 1 års ålder (fosterbarn frånräknade) och under minst 1:a halvåret kontrollerats å central eller station, hava
233 fått enbart bröstmjölk 2 mån. eller längre
159 fått enbart bröstmjölk 4 mån. eller längre
106 fått enbart bröstmjölk 6 mån. eller längre

10. Erfarenheter och önskemål rörande verksamheten: Modersmjölk har förmedlats i samma utsträckning som förut. Under år 1952 torde den av landstinget beslutade modersmjölkscentralen kunna igångsättas.
Barnavårdscentralen delar fortfarande lokal med medicinska barnmottagningen, vilket för båda parter medför trängsel och andra besvärligheter. Medel har emellertid anvisats av landstinget för anordnande av särskild lokal för barnavårdscentralen inom Centrallasarettet.

11. Redogörelse för särskild upplysningsverksamhet (kurser för blivande mödrar, för ungdom, undervisning åt elever, föreläsningar i samband med mottagningar eller övrigt).

Västerås den 30 januari 1952.

Assar Normark
centralens läkare.

Årsberättelse från Norra Barnavårdscentralen i Västerås för år 1951.

Befolkningsrörelsen inom verksamhetsområdet år 1951.

Kommuner	Antal inv. $^{31}/_{12}$ 1951 (redovisningsåret)	Inflyttade	Utflyttade	Lev. födda		Dödfödda	Döda		
				antal	per 1000 inv.		i månad		samtliga åldrar
							1	2—12	
Västerås Domkyrkoförsamling	55.695	4.910	3.625	1.014	—	16	15	4	380
Summa	55.695	4.910	3.625	1.014	—	16	15	4	380

Verksamhetens omfattning:

1. Personal: Läkare: Lasarettsläkare Assar Normark med biträde av underläkare vid barnkliniken. Sjuksköterskor: Berta Hedlöf, Västerås, verksam inom barnavård; Märtha Anestedt, Västerås barnavård.
2. Läkarmottagningar: Skallbergsgatan 1 A, Västerås. Skilda mottagningar: spädbarn 104, barn 1—7 år 104.
3. Besök vid läkarmottagningar: barn åldersgrupp — år: 0—1 1,524, 1—2 760, 2—3 569, 3—4 76.
4. Besök vid övriga mottagningar och hembesök:

	Mottagning hos sjuksköterska	Hembesök av sjuksköterska	
		pat. anträffad	pat. ej anträffad
Barn, åldersgräns år: 0—1.....	923	1.740	346
1—2.....	342	529	236
2—3.....	151	360	229
3—4.....	24	19	7

5—6. — — —

7. Under året inskrivna spädbarn som inskrivits före fyllda 1 månad 325 st.

	Åldersgrupp, år			
	0—1	1—2	2—3	3—4
å överförda från lägre ålder	—	287	275	78
n nyinskrivna	335	4	2	—
c överförda från annat barnavårdsorgan på orten ..	29	30	12	—
o inflyttade från annan ort	24	21	14	—

	Åldersgrupp, år			
	0—1	1—2	2—3	3—4
skyddskoppvaccinerade	97	71	32	4
difterivaccinerade, 1:a gången	25	123	86	12
„ 2:a gången	—	3	25	11
tuberkulinpröv.	—	22	36	11
därav positiva	—	—	—	—
BCG-vaccinerade	329	2	7	—
hämoglobinundersökta	9	430	337	49
därav med Hb $\leqq$ 65 %	5	73	21	—

hämoglobinmetod Tallquist.

8. — — —
9. Uppfödningen: av 346 barn, som under året uppnått 1 års ålder (fosterbarn frånräknade) och under minst 1:a halvåret kontrollerats å central eller station, hava
238 fått enbart bröstmjölk 2 mån. eller längre
166 fått enbart bröstmjölk 4 mån. eller längre
136 fått enbart bröstmjölk 6 mån. eller längre

10. Erfarenheter och önskemål rörande verksamheten: Modersmjölk har förmedlats i samma utsträckning som förut.
11. Redogörelse för särskild upplysningsverksamhet (kurser för blivande mödrar, för ungdom, undervisning åt elever, föreläsningar i samband med mottagningar eller övrigt): För blivande mödrar har en gång i månaden anordnats demonstration av spädbarnets utrustning och vård.

Västerås den 30 januari 1952.

Assar Normark
centralens läkare.

Västerås 1952. Vestmanlands Läns Tidnings AB tryckeri

Stadsfullmäktiges i Västerås Handlingar
1952 Ser. B nr 5

Nr 5. Brandstyrelsens årsberättelse för år 1951.

Till Stadsfullmäktige i Västerås.

Brandstyrelsen får härmed överlämna brandchefens årsberättelse för år 1951.
Västerås den 17 mars 1952.

För brandstyrelsen:
GEORG ROBSAHM

Åke Renvall.

BRANDCHEFENS ÅRSBERÄTTELSE FÖR ÅR 1951.

Till Brandstyrelsen i Västerås.

Över brandkårens verksamhet och därmed sammanhängande förhållanden under det förflutna året får jag härmed avgiva följande berättelse:

Västerås stad:

Folkmängden (kyrkoskrivna) i staden var den 31 december 1950 59.882 personer och den 31 december 1951 62.014 personer.

Stadens hela ytinnehåll uppgår till 12.000 har.

Antalet registerförda fastigheter är 4.724 st., varav 1.588 äro tomter.

Organisation och personal:

Brandstyrkan består av:

Brandchef och vice brandchef samt

Yrkesbrandkåren: brandkapten, 3 brandmästare, 6 brandförmän och 32 brandmän;

Borgarbrandkåren: chef, 3 förmän och 36 man;

Brandberedskap från Västmanlands flygflottilj samt

Reservbrandstyrka för skogsbrandsläckning: 4 förmän, 5 uppbådare samt 40 beredskapsmän.

Under året har brandman Clas-Ivar Karlsson genomgått brandförmanskurs kat. I vid Statens Brandskola. Vid årsskiftet genomgår även brandman Karl-Axel Dahlström ovannämnda kurs.

Brandchef Olof Clarholm, som skulle pensionerats den 1/8, avled den 21/7. Han hade vid sin död tjänstgjort vid Västerås stads brandkår i 33 år.

Brandman Bernt Nysell beviljades avsked fr. o. m. den 1/10.

Till ordinarie brandmän antogos följande vikarierande brandmän:

Den 1/1 Sten Johansson och Åke Andersson;

„ 1/10 Harry Hassel.

Till brandchef utsågs fr.o.m. den 1/9 vice brandchef Ove Werngren.

Den 8/11 antogs till vice brandchef med tillträde den 1/2 1952 brandkapten Gösta Planell, Malmö.

Som t.f. brandkapten under tiden 3/3—15/11 har brandbefälsaspiranten Mats Bergman tjänstgjort.

Första brandmästare Stig Rosenlund, Hälsingborg, tjänstgjorde som t.f. brandchef under tiden 23/7—9/9.

Brandkapten Karl-Egon Lindberg tjänstgjorde som t.f. vice brandchef under tiden 7/9—31/12.

En vapenfri värnpliktig 292—3—51 B. Sundström har under året tjänstgjort vid kåren.

Sammanlagda antalet sjukdagar vid yrkeskåren var 786. En brandmästare och en brandman ha under sammanlagt 730 dagar varit befriade från utryckningstjänst. Brandmästaren har i stället förrättat brandsyner och brandmannen sysselsatts med verkstadsarbete.

Brandredskap:

Följande fordon ha stått utrustade å brandstationen för utryckning:

1. Öppen brandbil med aktermonterad centrifugalpump om 1.200 l/min. och utskjutsstege. Scania Vabis.
2. Täckt brandbil med frontmonterad Api-pump om 1.800 l/min., 650 l. vattentank samt 22 meters mekanisk Wibe-stege. Volvo.
3. Täckt brandbil med frontmonterad Api-pump om 1.800 l/min., 950 l. vattentank samt 20 watts bilradiostation. Volvo.
4. Manskapsbil (även användbar som lastbil). Volvo.
5. Stegbil, Volvo, med 26,5 m. Magirusstege.
6. Personbil, Ford V-8.
7. Willys-Jeep.
8. Lätt 5-sitsig brandbil med 200 l. vattentank. Panamapump, 20 watts bilradiostation samt div. lätt materiel. Ford V-8.

1 lastbil. Ford.
1 motorspruta om 1.600 l/min. (bogserbar).
3 motorsprutor om 1.000 l/min. (bogserbar).
1 bärbar motorspruta om 200 l/min.
Dessutom finnes ett större antal motorsprutor tillhörande civilförsvaret.
1 st. Lenna-kärra med 500 l. vattentank och div. skogsbrandmateriel.
1 st. Lenna-kärra, byggd som slangkärra för 750 m. 63 mm. slang.
1 st. bogserbar kärra för skogseldsläckningsmateriel.
Första utryckningen utgöres av bil 8, bil 3 samt bil 5.
Andra utryckningen utgöres av bil 1 och bil 2.

Brandtelegrafen:

Antalet brandskåp utökades under året med 5 och utgjorde den 31/12 81 st., varav 12 privata.

Antalet automatiska brandalarmanläggningar utgjorde vid årsskiftet 10.

Radioanläggningen:

En ny bilradiostation har installerats å brandkårens personbil (nr 6).

Vattenledningen:

Å vattenledningen ha tillkommit 25 st. brandposter bl.a. å Norra Skallberget m.fl. ytterområden. Hela antalet brandposter utgjorde vid årets slut 860 varav 119 enskilda.

Ambulansväsendet:

Brandkåren betjänar en ambulansbil tillhörig Västerås stads hälsovårdsnämnd

samt en, som äges av Västmanlands läns landsting. Dessutom finnes en äldre ambulans, vilken står i reserv.

Med hälsovårdsnämndens ambulansbilar ha utförts 1.508 transporter, därav 1.264 sjukdomsfall och 244 olycksfall. Med landstingets bil ha utförts 779 transporter, därav 746 sjukdomsfall och 33 olycksfall.

Brandsyn:

Brandsyn har förrättats i enlighet med bestämmelserna i stadens brandordning, varvid eldstadsbesiktning utförts av vederbörande skorstensfejare.

Under året har 1 130 brandsyner gjorts.

Övningar och arbeten:

Följande dagordning har tillämpats för yrkesbrandkåren:

07.30—08.00 Städning
08.00—09.30 Övning eller gymnastik
09.30—10.30 Frukost
10.30—12.30 Arbete
12.30—13.00 Rast
13.00—15.00 Arbete
15.00—16.00 Gymnastik eller övning.

Å kårens verkstäder ha utom för brandkårens räkning arbeten utförts för flera av stadens institutioner bestående av smides-, bil-, cykel- och skrivmaskinsreparationer, snickeri och måleri.

Sammanlagda värdet av de i verkstäderna utförda arbetena utgör kronor 21.269: 86 enligt följande fördelning:

Smides- och bilverkstaden	5 691: 69
Snickeriverkstaden	1.774: 40
Brandtelegrafarbeten	11.312: —
Diverse arbeten	2.491: 77
Summa kronor	21.269: 86

Vakthållning vid teater- och cirkusföreställningar m.m. har av kåren utförts 120 gånger med två man varje gång.

Brandkåren har även tillkallats för räddning av djur i fara och lämnat hjälp i andra fall av nödlägen.

Utryckningar och eldsvådor:

Antalet utryckningar har varit:

För eldsvåda	114
„ trängrök och förmodad eldfara	31
„ soteld	41
„ kontakt i ledningar till automatiskt brandalarm m.m.	14
„ falskt alarm	7
Summa	207

De vanligaste brandorsakerna ha varit barns lek med eld (19), överhettning av uppvärmningsanordningar (10), självantändning (10) samt fel på elinstallationen (9).

Försäkringsbeloppet för av brand **hotad** egendom uppgick till 10.691.830 kronor. Av detta utbetalades som brandskadeersättning 130.169 kronor, d.v.s. värdet av genom brand **förstörd** egendom. Värdet av räddad egendom utgör således 10.561.661 kr.

Vid släckning av eldsvådor ha vid 1 tillfälle fyra, vid 10 tillfällen två och vid 14 tillfällen en slangledning från brandposter eller motorsprutor använts. Sammanlagda längden av vid eldsvådor använd slang utgör 5.240 meter.

Alarmeringen har 13 gånger skett genom brandskåp, 15 gånger genom automatisk brandalarm, 173 gånger genom telefon samt 6 gånger genom bud.

Eldsvådor av betydenhet eller större intresse:

Den 25 januari 1951 kl. 05.45 larmades Västerås brandkår per telefon till SJ:s verkstäder. Vid framkomsten konstaterades, att en explosion inträffat i acetyléngasverket. Envåningsbyggnaden, vari detta är inrymt, är fristående med kraftiga tegelväggar och måtten 23×8 m. I dess ena ända är själva gasverket beläget, varifrån ledningar föra till gastuberna, som skola laddas. Dessa äro uppställda utifrån ena långväggen i byggnadens mitt. I andra ändan finnes ett kontor inrymt, skilt från övrigt utrymme medelst en vägg, i vilken finnes ett stort fönster. Explosionens kraft framgick av att praktiskt taget samtliga fönsterrutor och dörrar slagits ut — i en del fall tillsammans med infattningarna. Taket hade rämnat på två ställen och tydligen lyft sig, men fallit ner på sin plats igen. Eldsken syntes i fönsteröppningarna och en närmare orientering gav vid handen, att små eldhärdar förekommo på ett par ställen, bl.a. mitt bland gastuberna. Dessutom brann det i gas, som strömmade ut från avslitna ledningar. Utav det femtiotal tuber, som hade stått på laddning, voro ett flertal rödglödgade, varför risk för ytterligare explosioner förelåg.

Då de tjocka tegelväggarna syntes kunna erbjuda ett relativt gott skydd vid en eventuell explosion, gick brandkåren till angrepp. Detta skedde från två håll. Bränderna i diverse trämaterial släcktes snart med hjälp av centrumslang från bilvattentank och dragen fram till ena dörröppningen. Från brandpost lades dessutom ut en slangledning (63 m. m.) på vilken kopplades ett "Fog nozzle" dimmunstycke med förlängningsrör. Detta stacks omväxlande in genom lämpliga fönsteröppningar, varifrån tuberna vore åtkomliga för avkylning. När explosionsfaran icke längre var överhängande, drogs denna ledning in genom dörröppningen, och avkylningen fortsattes inifrån. Vid sjutiden kunde faran anses vara i det närmaste avvärjd, men vattenbegjutningen pågick till kl. 08.30.

Den 7 februari kl. 18.36 kallades brandkåren till fastigheten Elektron 18 vid Trefasgatan, där eld utbrutit i en garderob, tillhörande en lägenhet i andra våningen. Fastigheten är uppförd av reveterat trä i två våningar under plåttak. Branden släcktes med hjälp av en centrumslang och en ledning från brandpost. Väggar och tak i lägenheten måste delvis huggas ned. Eftersläckning och bevakning pågick hela natten till kl. 07.00.

Under det eftersläckningen pågick upptäcktes på vinden en sträng av bränt papper, vilken slutade vid en flaska, som var till hälften fylld med bensin. Detta tydde på, att branden var anlagd. Innehavaren av den eldhärjade lägenheten erkände sedermera, att han först försökt tända på vinden men, då detta misslyckats, i stället anlagt eld i sin bostad.

Onsdagen den 25 april kl. 06.28 utryckte brandkåren till Berga gård i Badelunda. Upplysning hade lämnats, att en person fanns kvar i det brinnande huset. Rökdykarna, som omedelbart vid framkomsten trängde in i byggnaden för att försöka rädda vederbörande, fann honom då redan död.

Lägenheten i bottenvåningen av byggnaden, som är en äldre träbyggnad i två

våningar, blev svårt brand- och rökskadad bl.a. genom att golven i två rum måste brytas upp för att branden skulle bli ordentligt släckt.

Orsaken till eldsvådan var följande: Den omkomne, som var nittiofem år gammal, brukade på grund av sjukdom tillbringa nätterna sittande fullt påklädd i en stol. Vid fötterna hade han ett elektriskt värmeelement, vilket han kopplade på, då det blev kallt. Kläderna har tydligen kommit i beröring med elementet och fattat eld, varvid han försökt taga sig ur huset men ej lyckats.

På grund av det kraftiga regnet den 10—11 augusti 1951 uppstod på flera håll i staden risk för vattenskador. Således hotades dyrbara varulager, telefonväxlar, transformatorer m.m. Från allmänheten inkom under fredagens lopp begäran om hjälp från åtminstone ett 100-tal platser. Från vissa kom sedermera återbud. Ett 80-tal antecknades emellertid och hjälp lämnades enligt behovsprincipen.

För att kunna hålla utryckningsstyrkan vid normal storlek inkallades ett antal borgarbrandmän jämte fridygnslediga yrkesbrandmän.

Västerås den 28 februari 1952.

OVE WERNGREN
Brandchef.

Västerås 1952. Vestmanlands Läns Tidnings AB tryckeri

STADSFULLMÄKTIGES I VÄSTERÅS HANDLINGAR
1952 Ser. B nr 6

Nr 6

REDOGÖRELSE

ÖVER

VÄSTERÅS STADS RÄKENSKAPER

FÖR ÅR 1951

Balansräkning den 31 december 1951.

31/12 1950		Tillgångar.	31/12 1951	
		Fasta:		
	701	Fast egendom:		
22.289.228: 91	701,1	Under drätselkammarens förvaltning ..	24.464.375: 05	
3.930.000: —	701,2	Hamnar	3.930.000: —	
8.333.200: —	701,3	Tekniska verken	9.637.500: —	
3.872.500: —	701,4	Folkskolorna	4.027.500: —	
1.247.000: —	701,5	Socialvården	1.247.000: —	43.306.375: 05
39.671.928: 91				
1.606.917: 66	702	Inventarier och transportmedel		1.618.412: 40
	703	Aktier och andelar samt bostadsrätter:		
200.000: —	703,11	Västerås Omnibus AB 2.000 st. å nom. 100: —	200.000: —	
73.400: —	703,12	Västerås Teater AB, 1.468 st. å nom. 50: —	73.400: —	
500.000: —	703,13	Byggnads AB Mimer, 10.000 st. å nom. 50: —	500.000: —	
10.000: —	703,14	AB Västeråsbanans Intressenter, 100 st. å nom. 100: —	10.000: —	
300.000: —	703,15	AB Arbetarebostäder, 3.000 st. å nom. 100: —	300.000: —	
4.709: 90	703,16	Arosbygdens Lantmannaförbund förening u. p. a., insatskapital	6.245: 90	
14.865: 83	703,17	Bostadsrätter	13.881: 63	
50: —	703,18	Hyresgästernas Sparkasse- och Byggnadsförening, medlemsandel	50: —	
1.500: —	703,31	Gas- och Koksverkens Ekonomiska Förening, insatskapital	1.500: —	
200: —	703,32	Svenska Elverksföreningen, insatskapital	200: —	1.105.277: 53
1.104.725: 73				
	704	Utlämnade fasta lån:		
381.349: 59		Mot säkerhet i inteckningar	336.490: 52	
56.411: 65		Övriga	46.462: 21	382.952: 73
437.761: 24				
	708	Andra fasta tillgångar:		
		Fastigheter och anläggningar under uppförande:		
2.124.097: 42	708,1	Drätselkammaren	4.681.198: 55	

31/12 1950				31/12 1951	
3.579.866: 51	708,2	Hamnen		4.758.955: 15	
2.837.211: 63	708,3	Tekniska verken		3.890.229: 44	
2.438.939: 69	708,4	Folkskolorna		4.144.940: 88	17.475.324: 02
10.980.115: 25					
53.801.448: 79	Summa fasta tillgångar				63.888.341: 73
		R ö r l i g a :			
		Drifttillgångar:			
	710	Kassa			
2.043: 88	710,1	Drätselkammaren	5.145: 30		
1.306: 49	710,5	Socialvårdsbyrån	2.717: 56	7.862: 86	
3.350: 37					
	711	Postgiro			
151.768: 32	711,1	Drätselkammaren	39.457: 11		
22.643: 29	711,3	Tekniska verken	31.712: 78		
30.533: 29	711,5	Socialvårdsbyrån	7.041: 99	78.211: 88	
204.944: 90					
	712	Bank			
2.491.093: 06		Drätselkammarens bankräkningar		2.328.521: 95	
	713	Obligationer			
4.327.483: 82		Svenska Statens 3 % obligationer av år 1944		—: —	
652.903: 05	714	Interimsfordringar		1.775.729: 42	
1.038.460: 30	715	Statsbidrag		1.257.499: 93	
	716	Andra fordringar			
3.962.849: 40	716,1	Drätselkammaren	318.977: 88		
73.153: 51	716,2	Hamnen	954.424: 65		
1.363.472: 21	716,3	Tekniska verken	1.784.420: 05		
276.154: 43	716,5	Socialvården	214.229: 57	3.272.052: 15	
5.675.629: 55					
		Lager och förråd			
547.996: 21	717,1	Övr. stadens förvaltningar	617.988: 26		
47.380: 72	717,2	Hamnen	56.979: 83		
1.121.041: 88	717,3	Tekniska verken	2.081.200: 97		
	717,5	Socialvården	1.300: —	2.757.469: 06	
1.716.418: 81					
	719	Andra drifttillgångar			
2.109: 82	719,1	Övr. stadens förvaltningar	4.320: 96		
	719,2	Hamnen	119: 33		
50.967: 38	719,3	Tekniska verken	122.233: 50	126.673: 79	11.604.021: 04
53.077: 20					
16.163.361: 06					

31/12 1950				31/12 1951	
		Fondernas tillgångar			
	790	Anbragta fondmedel			
6.160.891: 18		Obligationer	7.487.000: —		
304.708: 22		Bankräkningar	313.125: 05		
3.593.500: —		Lån	580.500: —		
57.737: 65		Fordringar	54.011: 98	8.434.637: 03	
10.116.837: 05					
6.698.571: 96	791	Nyttjade fondmedel		9.644.633: 37	18.079.270: 40
16.815.409: 01					
		Underskott och förskott			
	794	Skattestatens underskott			
		För år 1951		786.957: 07	
855.330: 10	795	Skattestatens förskott	797.800: 13		
	796	Låne- och fondstatens förskott			
116.720: 23	796,11	Drätselkammaren	252.313: 01		
12.426.905: —	796,12	Beslutad ej verkställd upplåning	18.486.200: —		
	796,2	Hamnen	105.103: 69		
326.174: 08	796,3	Tekniska verken	424.873: 55	20.066.290: 38	20.853.247: 45
12.869.799: 31					
13.725.129: 41					
46.703.899: 48	Summa rörliga tillgångar				50.536.538: 89
100.505.348: 27	Summa tillgångar				114.424.880: 62

31/12 1950		Skulder.		31/12 1951	
		Fasta:			
		Med Kungl. Maj:ts tillstånd:			
20.953.113: 99	805	Upptagna fasta lån		19.780.951: 50	
6.310.811: 96	806	Nyttjade fondmedel		6.124.317: 92	25.905.269: 42
27.263.925: 95					
387.760: —	808	Andra fasta lån			345.074: 85
26.149.762: 84	809	Fast kapital			37.637.997: 46
53.801.448: 79		Summa fasta skulder			63.888.341: 73
		Rörliga:			
		Driftskulder:			
5.741.771: 40	810,1	Skuld till AB Västeråsbanans Intressenter		5.492.513: 75	
—: —	811	Tillfälligt nyttjade fondmedel		3.298.610: 45	
1.768.983: 63	814	Interimsskulder		2.942.382: 15	
	819	Andra driftskulder			
510.440: 79	819,1	Drätselkammaren	691.817: 97		
19.063: 89	819,2	Hamnen	—: —		
698.045: 04	819,3	Tekniska verken	196.710: 36		
21.189: 62	819,5	Socialvården	21.768: 14	910.296: 47	12.643.802: 82
1.248.739: 34					
8.759.494: 37					
		Fonder:			
	890	Särskilda fonder:			
1.448.689: 07	890,01	Västerås stads trafikfond	1.492.974: 73		
7.864.186: 78	890,021	Västerås stads kulturfond	7.911.398: 18		
1.655.000: —	890,03	Särskilda fonden för allmänna byggnader	2.105.000: —		
37.068: —	890,04	Särskilda fonden för införande av nytt sophämtningssystem	37.068: —		
1.175.432: 33	890,05	Västerås stads pensionsfond	1.292.822: 30		
206.452: 27	890,06	Särskilda fonden för bostadssubvention	233.153: 15		
109.913: —	890,07	Särskilda fonden för förrådsbyggnader	26.491: 87		
88.441: 12	890,08	Särskilda fonden för ommurning av gasverkets ugnar	73.858: 04		
6.432: 34	890,09	Tekniska verkens särskilda fond för anordnande av hiss m. m. i vattentornet	6.432: 34		

31/12 1950				31/12 1951	
37.043: 11	890,10	Särskilda fonden för ränte-reglering	49.033: 61		
—: —	890,11	Tekniska verkens särskilda fond för anskaffning av större arbetsmaskiner ..	26.559: 53	13.254.791: 75	
12.628.658: 02					
	891	Tillfälliga fonder:			
555.238: 29	891,01	Försäljningsmedelsfonden..	886.102: 02		
78.969: —	891,02	Låneöverskottsfonden	102.746: 55		
21.289: 76	891,03	Brandförsvarsfonden	14.189: 76		
249.753: 85	891,04	Gatukostnadsfonden	214.187: 03		
	891,05	Tillfällig fond av tekniska verkens anslutningsavg.	25.706: 92		
60.522: 90	891,06	Tillfällig fond för anskaffande av kreatursbesättning för lantegendomsnämnden	60.522: 90	1.303.455: 18	
965.773: 80					
		Andra fonder:			
20.977: 19	892,01	Donationsjordsfonden		21.023: 47	
3.200.000: —	898	Skatteregleringsfonden		3.500.000: —	18.079.270: 40
16.815.409: 01					
		Överskott och reservationer:			
	894	Skattestatens överskott			
651.645: 41		För år 1949		—: —	
383.015: 93		För år 1950		383.015: 93	
1.034.661: 34					
	895	Skattestatens reservationer:			
4.505.005: 54	895,1	Drätselkammaren	4.648.796: 83		
298.271: 57	895,2	Hamnen	202.616: 12		
361.819: 50	895,3	Tekniska verken	366.897: 62	5.218.310: 57	
5.165.096: 61					
	896	Låne- och fondstatens reservationer:			
9.447.415: 07	896,1	Drätselkammaren	9.061.852: 21		
3.892.110: 63	896,2	Hamnen	2.932.383: 85		
1.589.712: 45	896,3	Tekniska verken	2.217.903: 11	14.212.139: 17	19.813.465: 67
14.929.238: 15					
21.128.996: 10					
46.703.899: 48		Summa rörliga skulder			50.536.538: 89
100.505.348: 27		Summa skulder.....			114.424.880: 62

Avalredovisning per 31/12 1951

	Borgensåtagande (högsta belopp)	Borgensansvar per 31/12 1951	
Borgensförbindelser:			
Med Kungl. Maj:ts tillstånd i varje särskilt fall	10.555.095: —	6.334.399: 20	
Enl. KK nr 143/1949	2.600.000: —	1.730.540: —	
Övriga	220.000: —	98.000: —	8.162.939: 20
	13.375.095: —		
Pensionsförpliktelser uppgående till ett belopp för år av ca			710.000: —
Pensionsgaranti för anställda vid Västerås Omnibus AB (stfm 28/8 1947 § 226) ca			425.000: —
Ställda panter:			
Obligationer för AB Västeråsbanans Intressenters lån			5.393.000: —
Mottagna panter (depositioner)			
Inteckningar		8.579.708: 12	
Spärrade bankböcker		295.823: 58	
Depositionsbevis		351.998: 30	
Obligationer		27.500: —	9.255.030: —
Anm. Förutom här ovan angivna panter har staden erhållit servitutsinteckningar, borgen m. m. som säkerhet för vissa åtaganden och förpliktelser.			
Restantier åren 1942—1945 (ej redovisade i balansräkningen)			357.278: 21
Fordran av hamnen för underskott t. o. m. 1951			1.640.372: 85

Västerås den 29 mars 1952

För Västerås stads drätselkammare:

FRITZ EKLUND

/Folke Wahlsten

809,0 Fasta kapitalbehållningens avräkning

DEBET

007.	**Skattestatens avräkning**		
	Kapitalinkomster å skattestat		750.373: 11
008.	**Låne- och fondstatens avräkning**		
	Kapitalinkomster å låne- och fondstat		3.747.148: —
003.	**Skattestatens kapitalutgifter**		
	Avsättning till kapitalfonder å skattestat		1.273.687: 75
005.	**Låne- och fondstatens utgifter**		
	Avsättning till kapitalfonder		1.572.134: 25
	Nedskrivning av följande fasta kapitaltillgångar (utan motsvarande kapitalinkomst)		
	Fastigheter och anläggningar	1.515.374: 45	
	Tekniska verkens anläggningar	271.142: 50	
	Inventarier och transportanordningar	767.146: 24	
	Lån och andelar	108.824: 20	2.662.487: 39
009.	**Utgående balans**		
	Fast kapitalbehållning vid årets slut		37.637.997: 46
		Kronor	47.643.827: 96

KREDIT

000.	**Ingående balans**		
	Fast kapitalbehållning vid årets början		26.149.762: 84
007.	**Skattestatens avräkning**		
	Kapitalutgifter å skattestat		6.279.147: 87
008.	**Låne- och fondstatens avräkning**		
	Kapitalutgifter å låne- och fondstat		11.731.835: 86
006.	**Låne- och fondstatens kapitalinkomster**		
	Disposition ur kapitalfonder	1.996.758: —	
	Fonderat		
	Gatukostnadsbidrag	80.221: 39	
	Anslutningsavgifter	903.250: 71	2.980.230: 10
	Uppskrivning av följande kapitaltillgångar (utan motsvarande kapitalutgift)		
	Fastigheter och anläggningar	414.358: 63	
	Tekniska verkens anläggningar	7.104: 32	
	Inventarier och transportanordningar	81.388: 34	502.851: 29
		Kronor	47.643.827: 96

Skattestatens

Litt	Titel	Driftutgifter		Kapital
		Detalj	Total	Detalj
1	**Allmän förvaltning**			
1 A	Stadsfullmäktige och dess beredningar:			
1 A 1	Stadsfullmäktige	26.463: 86		
1 A 2	Löne- och avtalsnämnd	6.077: —	32.540: 86	
1 B	Stadsrevision		18.124: 23	
1 C	Drätselkammare			
1 C 1	Gemensamma kostnader	4.138: 40		
1 C 2	Stadskansli	217.407: 46		3.599: 65
1 C 3	Drätselkontor	308.978: 31		48.296: 37
1 C 4	Byggnadstekniska byrån	59.505: 49	590.029: 66	6.191: 12
1 Ö	Övriga ändamål		51.935: 86	
2	**Rätts- och ordningsväsen**			
2 A	Magistrat och rådhusrätt		273.059: 15	
2 B 1	Polisväsen och fångvård	1.291.935: 36		16.433: 21
2 B 3	Åklagarväsen	58.106: 23	1.350.041: 59	7.024: 76
2 Ö	Övriga ändamål		17.896: 98	
3	**Mantalsskrivnings- och beskattningsväsen**			
3 B 1	Uppbördsverk	256.474: 84		1.552: 13
3 B 2	Taxeringskontor	20.255: 36	276.730: 20	
3 C	Exekutionsverk		165.210: 72	
4	**Byggnads- och stadsplaneväsen**			
4 A	Stadsarkitektkontor	226.781: 10		6.772: 30
4 B	Stadsingenjörskontor	298.570: 13	525.351: 23	16.729: 49
5	**Försvarsväsen**			
5 A	Civilförsvar		8.786: 75	
5 B	Familjebidrag		267.921: 33	
5 Ö	Övriga ändamål		4.000: —	
6	**Brandförsvar**		756.466: 58	
7	**Fastighetsförvaltning**			
7 A	Fastighetskontor och gemensam förvaltning		238.084: 72	
7 B	Förvaltningsfastigheter			
7 B 1	Rådhus med annex	65.053: 68		18.176: 02

redovisning

utgifter	Driftinkomster		Kapitalinkomster		Litt
Total	Detalj	Total	Detalj	Total	
					1
					1 A
					1 A 1
					1 A 2
— 2.481: 04		11.000: —			1 B
					1 C
					1 C 1
	1.000: —				1 C 2
	78.664: 52				1 C 3
58.087: 14	61.696: 61	141.361: 13			1 C 4
1.400: —		3.154: 25			1 Ö
					2
11.607: 07		60.258: 82			2 A
	136.275: —				2 B 1
23.457: 97	135: 10	136.410: 10			2 B 3
					2 Ö
					3
	390: 30				3 B 1
1.552: 13		390: 30			3 B 2
		32.795: 29			3 C
					4
	46.968: 62				4 A
23.501: 79	26.812: 90	73.781: 52			4 B
					5
9.734: 56		51.133: —			5 A
		247.813: 31			5 B
					5 Ö
53.307: 86		51.615: 17			6
					7
					7 A
3.226: 64		10.464: 65			
					7 B
	61.646: 75				7 B 1

Litt	Titel	Driftutgifter		Kapital
		Detalj	Total	Detalj
7 B 2	Kv. Njord nr 1	52.577: 87		
7 B 3	Polishus	30.260: 50		23.630: 27
7 B 4	Brandstation	71.252: 55		
7 B 5	Tullhus	20. 837: 14		3.618: 81
7 B 6	Diverse fastigheter	44.330: 74		
7 B 7	Drätselkammarens förrådsbyggnader	9.320: 01		
7 B 8	Barnstuga, daghem och barnkoloni	13.509: 68		2.399: 66
7 B 9	Stadshus		307.142: 17	270: 61
7 C	Exploateringsfastigheter		200.045: 56	
7 D 1	Jordbruksrörelse	406.445: 04		31.992: 30
7 D 2	Skogar	55.273: 42		
7 D 3	Jordbruksfastigheter	113.739: 49	575.457: 95	25.033: 40
7 E	Hyresfastigheter			
7 E 1	Diverse fastigheter	589.286: 88		533.000: —
7 E 2	Stadshotell	217.558: 01		
7 E 3	Sundinska huset	28.094: 55		
7 E 4	Paviljong i Stadsparken	23.617: 85		
7 E 5	Varumagasin o. d.	40.623: 77		6.303: 35
7 E 6	Omnibusgarage	39.449: 23	938.630: 29	
7 F	Bostadsförsörjning			
7 F 2	Pensionärshem		199.088: 86	
7 Ö	Aktier och andelar i byggnadsföretag		32.000: —	
8	**Gatu- och parkförvaltning**			
8 B	Gatuförvaltning			
8 B 1	Byggnadskontor och gatuförvaltningens gemensamma kostnader	456.343: 53		3.253: 94
8 B 2	Underhåll och nyanläggningar av gator och vägar	797.027: 83		946.632: 58
8 B 3	Allmän belysning och renhållning	191.409: 61		54.277: 47
8 B 4	Drätselkammarens förråd	93.740: 98		13.143: 65
8 B 5	Grustag	94.048: 22		
8 B 6	Bilar	162.564: 64		93.043: 63
8 B 7	Maskiner	182.938: 69		62.766: 82
8 B 8	Hästar	40.899: 88		
8 B 9	Bekvämlighetsinrättningar	23.148: 07	2.042.121: 45	73.060: 22
8 C	Parkförvaltning		647.330: 22	

utgifter	Driftinkomster		Kapitalinkomster		Litt
Total	Detalj	Total	Detalj	Total	
	47.897: 19				7 B 2
	34.722: 50				7 B 3
	65.352: 93				7 B 4
	1.740: 01				7 B 5
	29.689: 52				7 B 6
	10.700: —				7 B 7
	33.427: 25				7 B 8
48.095: 37		285.176: 15			7 B 9
93.578: 16		209.113: 93			7 C
	440.589: 63				7 D 1
	77.458: 27				7 D 2
57.025: 70	39.637: 10	557.685: —			7 D 3
					7 E
	422.294: 45				7 E 1
	85.537: 27				7 E 2
	23.454: 95				7 E 3
	8.850: —				7 E 4
	31.998: 75				7 E 5
539.303: 35	42.500: —	614.635: 42			7 E 6
					7 F
2.477: 80		201.069: 36			7 F 2
		15.000: —			7 Ö
					8
					8 B
					8 B 1
	27.190: 23				
	545.874: 16				8 B 2
	10.500: —				8 B 3
	67.265: 41				8 B 4
	109.760: 46				8 B 5
	194.413: 55				8 B 6
	217.244: 74				8 B 7
	33.204: 39				8 B 8
1.246.178: 31	3.608: 87	1.209.061: 81			8 B 9
320.109: 62		37.999: 71			8 C

Litt	Titel	Driftutgifter		Kapital
		Detalj	Total	Detalj
9	**Hamnförvaltning**			
9 A	Hamnar		908.218: 71	
10	**Kommunikationsföretag**			
10 C	Johannisbergs flygfält		10.348: 65	
10 D	Färjor och ångslupar			
10 D 1	Färjor	77.526: 87		
10 D 2	Motorfartyget	21.107: 47	98.634: 34	
10 F	Aktier och andelar i kommunikationsföretag		8.000: —	
11	**Industriella verk**			
11 A	Tekniska verkens gemensamma förvaltning		641.543: 90	
11 B	Gasverk		3.165.886: 26	
11 C	Elverk		3.399.823: 86	
12	**Hälso- och sjukvård**			
12 A 1	Allmän hälsovård	190.463: 73		2.115: 45
12 A 2	Poliklinik	8.641: 45	199.105: 18	
12 B	Folktandvården		16.159: 54	
12 Ö	Övriga ändamål		5.200: —	
13	**Allmän hygien**			
13 AB	Vatten- och avloppsverk		1.490.933: 67	
13 C	Renhållningsverk		432.662: 04	
13 D 1	Varmbadhus	219.747: 91		27.563: 18
13 D 2	Karlslunds tvättinrättning	68.076: 02	287.823: 93	13.051: 76
13 E	Anordningar för friluftsliv			
13 E 2	Björnön	53.334: 10		18.114: 10
13 E 3	Hästholmarna	55.490: 29		3.366: 62
13 E 4	Johannisbergsbadet	33.542: 51		3.521: 58
13 E 5	Småbåtshamnar	31.450: 59		3.072: 58
13 E 6	Övriga friluftsändamål	29.201: 87	203.019: 36	
14	**Livsmedelshygien och livsmedelstillförsel**			
14 A	Salutorg		1.680: —	
14 C	Köttbesiktningsbyrån		13.040: 34	
15	**Undervisnings- och bildningsverksamhet**			
15 A	Folkskola och fortsättningsskola			

utgifter	Driftinkomster		Kapitalinkomster		Litt
Total	Detalj	Total	Detalj	Total	
					9
580.817: 93		1.246.116: 93		125.000: —	9 A
					10
		760: 68			10 C
					10 D
	35.472: 90				10 D 1
	30.529: 35	66.002: 25			10 D 2
					10 F
					11
					11 A
		647.036: 91			
117.101: 88		3.055.688: 82		157.800: —	11 B
53.394: 83		4.293.970: 67		139.300: —	11 C
					12
	10.017: 40				12 A 1
2.115: 45	5.000: —	15.017: 40			12 A 2
					12 B
					12 Ö
					13
105.035: 39		1.389.865: 20		263.624: 60	13 AB
380: —		154.856: 21			13 C
	119.756: 19				13 D 1
40.614: 94	78.512: 83	198.269: 02			13 D 2
					13 E
	15.961: —				13 E 2
	8.426: 75				13 E 3
	200: —				13 E 4
	14.085: —				13 E 5
28.074: 88		38.672: 75			13 E 6
					14
		3.717: 50			14 A
		4.060: 25			14 C
					15
					15 A

Litt	Titel	Driftutgifter		Kapital
		Detalj	Total	Detalj
15 A 1	Administration	111.212: 41		3.358: 13
15 A 2	Undervisning i folkskola och fortsättningsskola	2.632.793: 88		26.531: 95
15 A 3	Socialpedagogiska anordningar	90.512: 62		887: 54
15 A 4	Fastigheter och inventarier	944.824: 28		146.361: 33
15 A 5	Skolmåltider	576.041: 68	4.355.384: 87	6.745: 73
15 B	Praktisk mellanskola		212.919: 59	
15 D	Kommunal flickskola		578.711: 02	
15 G	Statliga läroverk			
15 G 1	Allmänt läroverk	131.170: 77		5.598: 10
15 G 2	Elektroteknisk fackskola	11.250: —	142.420: 77	
15 H	Yrkesskola		344.890: 76	
15 I	Gymnastik och idrott			
15 I 1	Gemensam förvaltning	129.901: 99		
15 I 2	Idrottsplatser	113.174: 53		62.984: 64
15 I 3	Idrottshallen	83.333: 37		2.214: 39
15 I 4	Dansarrangemang i idrottsstyrelsens regi	40.697: 21		
15 I 5	Bidrag till övrig idrottsverksamhet	6.666: 48	373.773: 58	
15 J	Stadsbibliotek		99.000: —	
15 Ö	Övriga ändamål		194.768: 30	
16	**Socialvård**			
16 A	Socialvårdsbyrån		160.791: 08	
16 B	Fattigvård			
16 B 2	Sluten fattigvård	795.112: 03		23.484: 45
16 B 3	Öppen fattigvård	519.495: 61	1.314.607: 64	
16 C	Barnavård			
16 C 2	Barnhem	54.305: 08		
16 C 3	Öppen barnavård	465.363: 12	519.668: 20	
16 C 40	Gemensam förvaltning	32.261: 27		591: 49
16 C 41	Barnträdgårdar och klubbar	216.532: 36		9.659: 54
16 C 42	Daghem och eftermiddagshem	173.364: 57		563: 11
16 C 43	Uddens koloni	58.573: 56		3.051: 67
16 C 5	Ungdomsvård	56.282: 55	537.014: 31	210: 32
16 D	Hyresnedsättning		139.567: 53	
16 E	Arbetslöshetsunderstöd			
16 F	Nykterhetsvård		46.920: 13	
16 H	Hemhjälpsnämnd			
16 H 1	Hemsysterverksamhet	67.348: 23		797: 40
16 H 2	Systugeverksamhet	10.473: 55	77.821: 78	403: 29
16 Ö	Övriga ändamål		114.406: 39	

utgifter	Driftinkomster		Kapitalinkomster		Litt
Total	Detalj	Total	Detalj	Total	
					15 A 1
					15 A 2
	2.015.177: 06				
					15 A 3
	11.425: 03				
	185.528: 08				15 A 4
183.884: 68	206.409: 33	2.418.539: 50			15 A 5
5.191: 83		111.463: 13			15 B
16.046: 06		309.272: 98			15 D
					15 G
	2.322: 45				15 G 1
5.598: 10		2.322: 45			15 G 2
11.294: 46		185.455: 72			15 H
					15 I
	1.923: 80				15 I 1
	43.122: 65				15 I 2
	91.105: 39				15 I 3
					15 I 4
	40.226: 62				
					15 I 5
65.199: 03		176.378: 46			
					15 J
					15 Ö
					16
1.840: 93		164.791: 08			16 A
					16 B
	331.418: 95				16 B 2
23.484: 45	201.752: 65	533.171: 60			16 B 3
					16 C
	51.905: 08				16 C 2
	205.909: 19	257.814: 27			16 C 3
	32.561: 27				16 C 40
	51.039: 03				16 C 41
	46.507: 99				16 C 42
	11.063: 35				16 C 43
14.076: 13	15.000: —	156.171: 64			16 C 5
					16 D
					16 E
		3.570: 97			16 F
					16 H
	26.357: 09				16 H 1
1.200: 69	3.719: 25	30.076: 34			16 H 2
					16 Ö

Litt	Titel	Driftutgifter		Kapital
		Detalj	Total	Detalj
17	**Social förmedlingsverksamhet**			
17 B	Bostadsförmedling		13.087: 83	
18	**Socialförsäkring**			
18 A	Folkpensionering		789.706: 99	
18 B	Sjukförsäkring		29.785: —	
19	**Kristidsförvaltning**			
19 B	Hyresnämnd		19.177: 34	
19 ö	Övriga ändamål		11.040: 73	
20	**Finansförvaltning**			
	Räntor och lånekostnader ..	801.808: 82		
	Anslag till särskilda ändamål	643.826: 49		
	Medel till oförutsedda behov			
	Egna fonder			1.235.924: 22
	Upplånat kapital			1.296.534: 46
	Utlånat kapital			
	Skatter och rättigheter	11.969: 65	1.457.604: 96	
	Skattestatens avräkning		31.933.144: 94	
	Skattestatens driftutgifter ..			
	Skattestatens driftinkomster		36.991.328: 32	
	Fastigheter och anläggningar			
	Nyanläggningar o. nyanskaffningar			
	Avskrivningar			
	Inventarier			
	Nyanskaffning			
	Avskrivning			
	Upplånat kapital			
	Minskad låneskuld			
	Utlånat kapital			
	Minskad fordran.....			
	Aktier och andelar			
	Förvärv av aktier och andelar			
	Andra fasta tillgångar			
	Fastigheter och anläggningar under uppförande			
	Fast kapitalbehållning, avräkning			
	Avsättning till kapitalfonder			
	Kronor		68.924.473: 26	

utgifter	Driftinkomster		Kapitalinkomster		Litt
Total	Detalj	Total	Detalj	Total	
					17
					17 B
					18
					18 A
					18 B
					19
1.175: 10					19 B
					19 Ö
					20
	2.382.023: 43				
	185.000: —				
				64.648: 51	
2.532.458: 68	15.011.323: 24	17.578.346: 67		64.648: 51	
6.279.147: 87		36.991.328: 32		750.373: 11	
		31.933.144: 94			
				1.741.550: 06	
510.200: —					
				849.024: 22	
175.524: 60					
				1.648.046: 68	
64.648: 51					
				1.536: —	
				765.303: 16	
				1.273.687: 75	
7.029.520: 98		68.924.473: 26		7.029.520: 98	

007 Skattestatens avräkning

DEBET

795 Skattestatens förskott

Förskott vid årets början, som täckas under året:

795.1 Drätselkammaren	441.262: 68	
795.2 Hamnen	41.834: 59	
795.3 Tekniska verken	204.700: 32	687.797: 59

001 Skattestatens driftutgifter

Driftutgifter	31.933.144: 94

809.0 Fast kapitalbehållning, avräkning

Kapitalutgifter å skattestat	6.279.147: 87

895 Skattestatens reservationer

Reservationer vid årets slut av årets anslag:

895.1 Drätselkammaren	1.922.501: 63	
895.2 Hamnen	48.624: 37	
895.3 Tekniska verken	143.500: —	2.114.626: —
	Kronor	41.014.716: 40

KREDIT

895 Skattestatens reservationer

Reservationer vid årets början som tagits i anspråk under året:

895.1 Drätselkammaren	947.826: 31	
895.2 Hamnen	144.279: 82	
895.3 Tekniska verken	138.421: 88	1.230.528: 01

894 Skattestatens överskott

Överskott från 1949 som tagits i anspråk	651.645: 41

002 Skattestatens driftinkomster

Driftinkomster	36.991.328: 32

809.0 Fast kapitalbehållning, avräkning

Kapitalinkomster å skattestat	750.373: 11

794 Skattestatens underskott

Årets budgetunderskott	786.957: 07

795 Skattestatens förskott

Förskott vid årets slut å kommande års anslag:

795.1 Drätselkammaren	479.412: 34	
795.2 Hamnen	64.098: 85	
795.3 Tekniska verken	60.373: 29	603.884: 48
	Kronor	41.014.716: 40

794 Skattestatens underskott

DEBET

007 Skattestatens avräkning

Underskott för år 1951		786.957: 07
	Kronor	786.957: 07

KREDIT

009 Utgående balans

Underskott för år 1951		786.957: 07
	Kronor	786.957: 07

894 Skattestatens överskott

DEBET

007 Skattestatens avräkning

I anspråk taget överskott för 1949		651.645: 41

009 Utgående balans

Överskott för år 1950		383.015: 93
	Kronor	1.034.661: 34

KREDIT

000 Ingående balans

Överskott för år 1949	651.645: 41	
Överskott för år 1950	383.015: 93	1.034.661: 34
	Kronor	1.034.661: 34

Låne- och fondstatens redovisning

Litt	Titel	Kapitalutgifter debet		Kapitalinkomster kredit	
		Detalj	Total	Detalj	Total
	6. Brandförsvar		6.000: —		
	7. Fastighetsförvaltning				
7 B	Förvaltningsfastigheter ..	121.451 35			
7 C	Exploateringsfastigheter..	218.465: 90		406.512: 90	
7 E	Hyresfastigheter	564.181: 72		113.000: —	
7 F 1	Bostadsförsörjning	117.680: —			
7 F 2	Pensionärshem	1.403.057: 64	2.424.836: 61		519.512: 90
	8. Gatu- och parkförvaltning				
8 B 1	Gatuförvaltning	417.654: 20		80.221: 39	
8 C	Parkförvaltning	26.780: 46	444.434: 66		80.221: 39
	9 A. Hamnar		1.064.830: 47		
	10 D. Färjor och ångslupar				
10 D 1	Färjor	17.310: 16			
10 D 2	Motorfartyget	278.010: 92	295.321: 08		
	11. Industriella verk				
11 B	Gasverk	145.541: 21		2.577: 23	
11 C	Elektricitetsverk	411.935: 04	557.476: 25	75.956: 65	78.533: 88
	13. Allmän hygien				
13 AB	Vatten- och avloppsverk..	2.359.879: 57		824.716: 83	
13 C 1	Renhållningsverk	442: 86			
13 E 6	Övriga friluftsändamål....	3.205: 85	2.363.528: 28	700: —	825.416: 83
	15. Undervisnings- och bildningsverksamhet				
15 A 1	Folkskola	1.655.842: 50			
15 D	Kommunal Flickskola	246.096: 42			
15 G 1	Allmänt läroverk	1.101.335: 34	3.003.274: 26		
	20. Finansförvaltning				
	Egna fonder	1.572.134: 25		1.996.758: —	
	Upplånat kapital		1.572.134: 25	246.705: —	2.243.463: —
	Kronor		11.731.835: 86		3.747.148: —

Litt	Titel	Kapitalinkomster debet		Kapitalutgifter kredit	
		Detalj	Total	Detalj	Total
701	**Fast egendom**				
701,1	Försålda fastigheter		520.212: 90		
	Nyanskaffning och nyanläggning				
701,1	Fastigheter under drätselkammarens förvaltning			576.913: 45	
	Gatuanläggningar			152.008: 19	
	Parkanläggningar			26.780: 46	755.702: 10
701,3	Fastigheter och anläggningar:				
	Tekniska verken:				
	Gasverk			145.541: 21	
	Elverk			213.274: 08	
	Vatten- och avloppsverk..			240.597: 99	599.413: 28
702	**Inventarier och transportmedel**				
	Nyanskaffning, drätselkammaren				23.753: 02
704	**Utlämnade fasta lån**				
	Kommunal bostadssubvention				117.680: —
708	**Andra fasta tillgångar**				
708,1	Drätselkammarens fastigheter och anläggningar under uppförande				3.624.537: 70
708,2	Hamnens fastigheter och anläggningar under uppförande				1.064.830: 47
708,3	Tekniska verkens fastigheter och anläggningar under uppförande:				
	Elverk			198.660: 96	
	Vatten- och avloppsverk..			2.119.281: 58	2.317.942: 54
708,4	Folkskolans fastigheter o. anläggningar under uppförande				1.655.842: 50
805—808	**Upplånat kapital**				
	Ökad låneskuld		246.705: —		

Litt	Titel	Kapitalinkomster debet		Kapitalutgifter kredit	
		Detalj	Total	Detalj	Total
809,0	**Fast kapitalbehållning, avräkning**				
	Disp. ur kapitalfonder....	1.996.758: —			
	Fondering av:				
	Gatukostnads-bidrag 80.221: 39				
	Anslutningsav-gifter 903.250: 71	983.472: 10	2.980.230: 10		
	Avsättning till kapital-fonder				1.572.134: 25
	Kronor		15.478.983: 86		15.478.983: 86

008 Låne- och fondstatens avräkning

DEBET

796	**Låne- och fondstatens förskott**		
	Förskott täckta under året:		
	796.11 Drätselkammaren	106.477: 50	
	796.12 Beslutad ej verkställd upplåning	121.705: —	
	796.2 Hamnen	—: —	
	796.3 Tekniska verken	151.390: 23	379.572: 73
809.0	**Fast kapitalbehållning, avräkning**		
	Låne- och fondstatens utgifter		11.731.835: 86
896	**Låne- och fondstatens reservationer**		
	Reserverat under året:		
	896.1 Drätselkammaren	3.064.925: 83	
	896.2 Hamnen	—: —	
	896.3 Tekniska verken	2.013.310: 47	5.078.236: 30
		Kronor	17.189.644: 89

KREDIT

896	**Låne- och fondstatens reservationer**		
	I anspråk tagna reservationer:		
	896.1 Drätselkammaren	4.339.259: 53	
	896.2 Hamnen	959.726: 78	
	896.3 Tekniska verken	1.338.863: 77	6.637.850: 08
809.0	**Fast kapitalbehållning, avräkning**		
	Låne- och fondstatens inkomster		3.747.148: —
796	**Låne- och fondstatens förskott**		
	Förskotterade medel under året:		
	796.11 Drätselkammaren	237.003: 42	
	796.12 Beslutad ej verkställd upplåning	6.181.000: —	
	796.2 Hamnen	105.103: 69	
	796.3 Tekniska verken	281.539: 70	6.804.646: 81
		Kronor	17.189.644: 89

Budgetavräkning för

Litt	Titel	Enligt budget och särskilda beslut			
		UTGIFTER		INKOMSTER	Täckta förskott
		Enligt budget	Enl. särskilda beslut		
1	**Allmän förvaltning**				
1 A	Stadsfullmäktige och dess beredningar:				
1 A 1	Stadsfullmäktige	21.100: —			
1 A 2	Löne- och avtalsnämnd	6.300: —			
1 B	Stadsrevision	23.850: —	392: 25	11.000: —	2.146: 45
1 C	Drätselkammare:				
1 C 1	Gemensamma kostnader ..	3.700: —	425: —		
1 C 2	Stadskansli	193.750: —	14.676: —	1.000: —	
1 C 3	Drätselkontor	259.025: —	33.350: —	78.700: —	
1 C 4	Drätselkammarens byggnadstekniska byrå.....				
1 Ö	Övriga ändamål	46.950: —	6.106: 68	100: —	
2	**Rätts- och ordningsväsen**				
2 A	Magistrat och rådhusrätt	231.950: —	35.000: —	50.175: —	
2 B 1	Polisväsen och fångvård	1.128.975: —	87.400: —	108.100: —	8.341: 46
2 B 3	Åklagarväsen	71.400: —	4.100: —		
2 Ö	Övriga ändamål	3.500: —	15.000: —		
3	**Mantalsskrivnings- och beskattningsväsen**				
3 B 1	Uppbördsverk	259.650: —	11.300: —	300: —	
3 B 2	Taxeringskontor	19.710: —	6.500: —		
3 C	Exekutionsverk	145.550: —	13.980: —	25.000: —	
4	**Byggnads- och stadsplaneväsen**				
4 A	Stadsarkitektkontor	201.097: —	21.438: —	32.500: —	
4 B	Stadsingenjörskontor	296.800: —	7.900: —	25.000: —	
5	**Försvarsväsen**				
5 A	Civilförsvar	10.350: —	61.000: —	51.333: —	250: 78
5 B	Familjebidrag	166.500: —		150.000: —	
5 Ö	Övriga försvarsväsen.....		4.000: —		
6	**Brandförsvar**	689.275: —	61.200: —	40.600: —	2.206: 41
7	**Fastighetsförvaltning**				
7 A	Fastighetskontor och gemensam förvaltning	254.700: —	12.449: —	6.100: —	6.730: 72
7 B 1	Rådhus med annex.....	65.200: —	26.000: —	60.840: —	

1951 års skattestat

Enligt räkenskap					Budgetavräkningens nettoresultat	
DEBET		KREDIT				
Årets reservationer	Utgifter	Inkomster	I anspråk tagna reservationer	Förskotterade medel	Överskott	Underskott
	26.463: 86					5.363: 86
	6.077: —				223: —	
3.000: —	15.643: 19	11.000: —			3.452: 61	
	4.138: 40					13: 40
	221.007: 11	1.000: —				12.581: 11
	357.274: 68	78.664: 52	4.600: —	18.550: —		41.785: 16
	65.696: 61	61.696: 61		4.000: —		
5.527: 85	53.335: 86	3.154: 25	3.516: 55		763: 77	
4.700: —	284.666: 22	60.258: 82	2.081: 31	1.642: 05		8.609: 04
	1.308.368: 57	136.275: —	7.101: 48			65.058: 55
2.975: 24	65.130: 99	135: 10			7.528: 87	
	17.896: 98				603: 02	
21.978: 58	258.026: 97	390: 30	14.090: 91		5.125: 66	
5.400: —	20.255: 36				554: 64	
2.480: —	165.210: 72	32.795: 29				365: 43
6.500: —	233.553: 40	46.968: 62	13.771: 69		10.721: 91	
	315.299: 62	26.812: 90	2.000: —			6.786: 72
54.495: 34	18.521: 31	51.133: —	4: 82	2.397: 65	285: 04	
	267.921: 33	247.813: 31				3.608: 02
	4.000: —					
25.836: 77	809.774: 44	51.615: 17	4.674: 12			71.653: 33
33.466: 40	241.311: 36	10.464: 65	3.118: 04			6.876: 79
27.872: 83	83.229: 70	61.646: 75	17.766: 71			1.329: 07

Litt	Titel	Enligt budget och särskilda beslut			
		UTGIFTER		INKOMSTER	Täckta förskott
		Enligt budget	Enl. särskilda beslut		
7 B 2	Kv. Njord nr 1	47.828: —		46.000: —	2.700: —
7 B 3	Polishus	32.200: —		32.200: —	
7 B 4	Brandstation	66.700: —		66.481: —	
7 B 5	Tullhus	19.400: —	4.500: —	1.830: —	464: —
7 B 6	Diverse förvaltningsfastigheter	42.800: —		27.243: —	
7 B 7	Drätselkammarens förrådsbyggnader	9.500: —		9.500: —	
7 B 8	Barnstuga, daghem och barnkoloni	35.700: —		18.760: —	
7 B 9	Stadshus				
7 C	Exploateringsfastigheter	396.300: —	19.900: —	167.053: —	153.000: —
7 D 1	Jordbruksrörelse	397.255: —		397.255: —	
7 D 2	Skogar	35.700: —		35.800: —	
7 D 3	Jordbruksfastigheter	120.300: —	909: 06	36.990: —	909: 06
7 E 1	Diverse fastigheter	800.000: —	17.700: —	405.154: —	4.019: 53
7 E 2	Stadshotell	166.540: —	60.800: —	71.387: —	
7 E 3	Sundinska huset	26.125: —		22.524: —	
7 E 4	Paviljong i Stadsparken	21.720: —		8.000: —	
7 E 5	Varumagasin o. d.	48.050: —		31.704: —	7.326: —
7 E 6	Omnibusgarage	35.800: —		26.000: —	
7 F 2	Pensionärshem	186.400: —		186.400: —	
7 Ö	Aktier och andelar i byggnadsföretag	32.000: —		24.000: —	
8	**Gatu- och parkförvaltning**				
8 B 1	Byggnadskontor och gatuförvaltningens gemensamma kostnader	419.016: —	13.561: —	13.000: —	
8 B 2	Underhåll och nyanläggningar av gator och vägar	1.462.150: —	312.800: —	651.350: —	36.653: 04
8 B 3	Allmän belysning och renhållning	221.700: —		10.500: —	9.981: 81
8 B 4	Drätselkammarens förråd	74.110: —		45.300: —	
8 B 5	Grustag	57.032: —		65.000: —	
8 B 6	Bilar	181.200: —		154.000: —	
8 B 7	Maskiner	226.100: —	4.000: —	234.000: —	11.040: 23
8 B 8	Hästar	36.160: —		34.000: —	
8 B 9	Bekvämlighetsinrättningar	20.150: —	19.000: —	2.200: —	
8 C	Parkförvaltning	760.100: —	87.700: —	29.140: —	1.613: 32

Enligt räkenskap					Budgetavräkningens nettoresultat	
DEBET		KREDIT				
Årets reservationer	Utgifter	Inkomster	I anspråk tagna reservationer	Förskotterade medel	Överskott	Underskott
	52.577: 87	47.897: 19				5.552: 68
6.943: 96	53.890: 77	34.722: 50	24.464: 91			1.647: 32
	71.252: 55	65.352: 93				5.680: 62
854: 68	24.455: 95	1.740: 01				1.964: 62
	44.330: 74	29.689: 52			915: 78	
	9.320: 01	10.700: —			1.379: 99	
17.600: 34	15.909: 34	33.427: 25			16.857: 57	
	270: 61		270: 61			
46.000: —	293.623: 72	209.113: 93	62.225: 07		27.862: 28	
	438.437: 34	440.589: 63	4.552: 19		6.704: 48	
	55.273: 42	77.458: 27			22.084: 85	
2.845: 70	138.772: 89	39.637: 10	24.329: 40		5.657: 91	
12.000: 53	1.122.286: 88	422.294: 45	7.783: 41	259.571: 81		36.111: 27
47.188: 78	217.558: 01	85.537: 27	8.585: 50			14.671: 02
	28.094: 55	23.454: 95	392: —			646: 60
	23.617: 85	8.850: —				1.047: 85
	46.927: 12	31.998: 75				5.908: 37
	39.449: 23	42.500: —			12.850: 77	
2.000: —	201.566: 66	201.069: 36	2.497: 30			
	32.000: —	15.000: —				9.000: —
4.000: —	459.597: 47	27.190: 23	3.253: 94			13.576: 30
459.974: 23	1.743.660: 41	545.874: 16	128.077: —	20.030: 17		422.706: 35
7.734: 17	245.687: 08	10.500: —				41.703: 06
	106.884: 63	67.265: 41	13.143: 65		2.334: 43	
	94.048: 22	109.760: 46			7.744: 24	
6.609: 99	255.608: 27	194.413: 55	29.653: 62			10.951: 09
29.875: 13	245.705: 51	217.244: 74	8.443: 18			64.832: 95
	40.899: 88	33.204: 39				5.535: 49
3.210: 80	96.208: 29	3.608: 87	47.271: 02	840: —		10.749: 20
76.644: 18	967.439: 84	37.999: 71	61.157: 66	27.566: 85		100.313: 12

Litt	Titel	Enligt budget och särskilda beslut			
		UTGIFTER		INKOMSTER	Täckta förskott
		Enligt budget	Enl. särskilda beslut		
9	**Hamnförvaltning**				
9 A	Hamnar	1.134.081: —		1.134.081: —	41.834: 59
10	**Kommunikationsföretag**				
10 C	Johannisbergs flygfält	9.300: —		1.000: —	
10 D 1	Färjor och ångslupar	54.100: —	10.400: —	30.300: —	
10 D 2	Motorfartyget				
10 F	Aktier och andelar i kommunikationsföretag	8.000: —			
11	**Industriella verk**				
11 A	Tekniska verkens gemensamma förvaltning	511.700: —		511.700: —	5.493: 01
11 B	Gasverk	2.448.600: —		2.522.173: —	34.890: —
11 C	Elverk	2.808.300: —		3.686.000: —	88.104: 32
12	**Hälso- och sjukvård**				
12 A 1	Allmän hälsovård	172.950: —	10.700: —	5.100: —	
12 A 2	Poliklinik	8.500: —		5.000: —	
12 B	Folktandvård	15.300: —			
12 Ö	Övriga ändamål	5.200: —			
13	**Allmän hygien**				
13 AB	Vatten- och avloppsverk	1.277.000: —		1.323.500: —	76.212: 99
13 C	Renhållningsverk	354.250: —	9.600: —	156.600: —	
13 D 1	Varmbadhus	209.000: —	3.600: —	116.685: —	
13 D 2	Karlslunds tvättinrättning	72.296: —		59.300: —	
13 E	**Anordningar för friluftsliv**				
13 E 2	Björnön	166.854: —	700: —	7.830: —	
13 E 3	Hästholmarna	53.160: —		8.425: —	
13 E 4	Johannisbergsbadet	31.600: —		200: —	
13 E 5	Småbåtshamnar	34.850: —		13.000: —	
13 E 6	Övriga friluftsändamål	300: —			
14	**Livsmedelshygien och livsmedelstillförsel**				
14 A	Salutorg	2.000: —		3.400: —	
14 C	Köttbesiktningsbyrå	14.200: —		4.100: —	
15	**Undervisnings- och bildningsverksamhet**				
15 A	Folkskola och fortsättningsskola				

Enligt räkenskap					Budgetavräkningens nettoresultat	
DEBET		KREDIT				
Årets reservationer	Utgifter	Inkomster	I anspråk tagna reservationer	Förskotterade medel	Överskott	Underskott
48.624: 37	1.489.036: 64	1.371.116: 93	144.279: 82	64.098: 85		
3.125: 60	10.348: 65	760: 68	4.369: 95			43: 62
	77.526: 87	35.472: 90				7.853: 97
	21.107: 47	30.529: 35			9.421: 88	
	8.000: —					
	641.543: 90	647.036: 91				
19.000: —	3.282.988: 14	3.213.488: 82	115.401: 88			81.560: 44
8.500: —	3.453.218: 69	4.433.270: 67		8.984: 49	14.732: 15	
7.400: —	192.579: 18	10.017: 40	1.437: 54	677: 91		9.296: 33
	8.641: 45	5.000: —				141: 45
	16.159: 54					859: 54
	5.200: —					
116.000: —	1.595.969: 06	1.653.489: 80	23.020: —	51.388: 80		106.783: 45
	433.042: 04	154.856: 21				70.935: 83
22.678: 52	247.311: 09	119.756: 19	21.241: 70			33.076: 72
	81.127: 78	78.512: 83			10.381: 05	
106.126: 27	71.448: 20	15.961: —	8.472: 11		6.582: 64	
	58.856: 91	8.426: 75	3.366: 62			2.328: 54
	37.064: 09	200: —	3.521: 58			1.942: 51
	34.523: 17	14.085: —	3.072: 58		4.484: 41	
	29.201: 87		28.901: 87			
	1.680: —	3.717: 50			637: 50	
	13.040: 34	4.060: 25			1.119: 91	

Litt	Titel	Enligt budget och särskilda beslut			
		UTGIFTER		INKOMSTER	Täckta förskott
		Enligt budget	Enl. särskilda beslut		
15 A 1	Administration	96.634: —	5.300: —		
15 A 2	Undervisning i folkskola och fortsättningsskola	2.248.429: 27		1.538.240: —	
15 A 3	Socialpedagogiska anordningar	93.010: —	3.100: —	10.800: —	
15 A 4	Fastigheter, inventarier o. d.	1.009.672: 74	82.336: 16	77.971: —	
15 A 5	Skolmåltider	562.221: 99		167.850: —	
15 B	Praktisk mellanskola	227.224: —		117.852: —	
15 D	Kommunal flickskola	506.080: —	23.400: —	279.400: —	
15 G 1	Allmänt läroverk	172.500: —	28.000: —	1.873: —	7.572: —
15 G 2	Elektrotekniska fackskolan	11.250: —			
15 H	Yrkesskola	342.890: —	9.550: —	189.569: —	
15 I	**Gymnastik och idrott**				
15 I 1	Gemensam förvaltning	101.430: —	3.600: —	110: —	
15 I 2	Idrottsplatser	150.342: —		42.400: —	1.307: 87
15 I 3	Idrottshallen	71.500: —		75.600: —	
15 I 4	Dansarrangemang i idrottsstyrelsens regi	34.100: —		40.000: —	
15 I 5	Bidrag till övrig idrottsverksamhet	4.000: —	2.666: —		
15 J	Stadsbibliotek	99.000: —			
15 Ö	Övriga ändamål	168.400: —	32.200: —		
16	**Socialvård**				
16 A	Socialvårdsbyrå	138.500: —	560: —	139.060: —	
16 B 2	Sluten fattigvård	626.500: —	17.400: —	357.300: —	
16 B 3	Öppen fattigvård	417.228: —	2.196: —	177.300: —	
16 C 2	Barnhem	47.900: —		46.950: —	
16 C 3	Öppen barnavård	411.220: —	10.208: —	169.800: —	
16 C 40	Gemensam förvaltning	23.700: —		23.700: —	
16 C 41	Barnträdgårdar och klubbar	212.550: —	11.000: —	41.300: —	
16 C 42	Daghem och eftermiddagshem	161.110: —	7.800: —	36.840: —	
16 C 43	Uddens koloni	59.540: —		8.700: —	
16 C 5	Ungdomsvård	63.300: —		19.700: —	
16 D	Hyresnedsättning	110.294: —			
16 E	Arbetslöshetsunderstöd	400: —			
16 F	Nykterhetsvård	35.518: —	1.539: —	2.500: —	
16 H 1	Hemsysterverksamhet	62.652: —	7.217: —	27.200: —	
16 H 2	Systugeverksamhet	15.600: —		3.000: —	
16 Ö	Övriga ändamål	112.600: —	1.360: —		

Enligt räkenskap					Budgetavräkningens nettoresultat	
DEBET		KREDIT				
Årets reservationer	Utgifter	Inkomster	I anspråk tagna reservationer	Förskotterade medel	Överskott	Underskott
	114.570: 54					12.636: 54
1.852: 72	2.659.325: 83	2.015.177: 06	13.271: 42		77.459: 20	
312: 46	91.400: 16	11.425: 03			5.022: 41	
252.839: 38	1.091.185: 61	185.528: 08	44.700: 67	38.835: 06		60.923: 28
	582.787: 41	206.409: 33	1.428: 02		19.421: 93	
785: 39	218.111: 42	111.463: 13	477: 22		2.415: 54	
	594.757: 08	309.272: 98	2.636: 37	9.022: 21		23.745: 52
57.855: 12	136.768: 87	2.322: 45	2.972: 90		1.726: 36	
	11.250: —					
3.565: 06	356.185: 22	185.455: 72				11.423: 56
	129.901: 99	1.923: 80				23.058: 19
16.352: 10	176.159: 17	43.122: 65	6.601: 87	3.778: 63		32.373: 99
	85.547: 76	91.105: 39			1.457: 63	
	40.697: 21	40.226: 62				6.370: 59
	6.666: 48					—: 48
	99.000: —					
4.848: 62	194.768: 30		2.473: 23		3.456: 31	
2.159: 07	162.632: 01	164.791: 08				
10.000: —	818.596: 48	331.418: 95	105: 68			210.471: 85
	519.495: 61	201.752: 65				75.618: 96
	54.305: 08	51.905: 08				1.450: —
	465.363: 12	205.909: 19				7.825: 93
300: —	32.852: 76	32.561: 27	591: 49			
1.054: 46	226.191: 90	51.039: 03			6.042: 67	
236: 89	173.927: 68	46.507: 99			4.413: 42	
	61.625: 23	11.063: 35			278: 12	
	56.492: 87	15.000: —			2.107: 13	
	139.567: 53					29.273: 53
					400: —	
	46.920: 13	3.570: 97				8.792: 16
	68.145: 63	26.357: 09	797: 40		1.677: 86	
	10.876: 84	3.719: 25	403: 29		5.845: 70	
	114.406: 39					446: 39

Litt	Titel	Enligt budget och särskilda beslut			
		UTGIFTER		INKOMSTER	Täckta förskott
		Enligt budget	Enl. särskilda beslut		
17	**Social förmedlingsverksamhet**				
17 B	Bostadsförmedling	12.100: —	1.000: —		
18	**Socialförsäkring**				
18 A	Folkpensionering	854.990: —	4.500: —		
18 B	Sjukförsäkring	29.785: —			
19	**Kristidsförvaltning**				
19 B	Hyresnämnd	18.800: —	500: —		
19 Ö	Övriga ändamål	8.600: —	300: —		
20	**Finansförvaltning**				
	Överskott å skattestat			651.645: —	
	Räntor och lånekostnader....	816.978: —		2.147.849: —	
	Anslag till särskilda ändamål	1.013.840: —		185.000: —	185.000: —
	Medel till oförutsedda behov	1.398.208: —	[1]884.959: 15		
	Egna fonder.....	1.228.970: —			
	Upplånat kapital.....	1.064.903: —			
	Utlånat kapital			49.940: —	
	Skatter och rättigheter.....	13.000: —		14.983.877: —	
		34.326.379: —	368.860: —	34.695.239: —	687.797: 59
	Skattestatens förskott				
	Skattestatens reservationer..				
	Underskott för år 1951				
	Kronor	34.326.379: —	368.860: —	34.695.239: —	

[1] Av beloppet utgör kr. 411.882: 16 disp. av stfm:s anslag
18.309: 76 disp. av drk:s anslag
9.884: — disp. av anslaget för engångsinbetalningar till S. K. P.
94.883: 23 disp. av anslaget för kulturella och allmännyttiga ändamål samt
350.000: — anslag för ökade dyrtidstillägg
884.959: 15

Enligt räkenskap					Budgetavräkningens nettoresultat	
DEBET		KREDIT				
Årets reservationer	Utgifter	Inkomster	I anspråk tagna reservationer	Förskotterade medel	Överskott	Underskott
	13.087: 83				12: 17	
2.000: —	789.706: 99				67.783: 01	
	29.785: —					
	20.352: 44		800: —			252: 44
	11.040: 73					2.140: 73
			719.002: 12		67.357: 12	
	801.808: 82	2.382.023: 43			249.343: 61	
	643.826: 49	185.000: —		92.500: —	277.513: 51	
511.294: 47					1.954: 38	
	1.235.924: 22					6.954: 22
	1.296.534: 46		230.000: —			1.631: 46
		64.648: 51			14.708: 51	
	11.969: 65	15.011.323: 24			28.476: 59	
2.114.626: —	38.212.292: 81	37.741.701: 43	1.882.173: 42	603.884: 48	1.019.883: 54	1.806.840: 61
	687.797: 59	603.884: 48				
	2.114.626: —	1.882.173: 42				
		786.957: 07			786.957: 07	
	41.014.716: 40	41.014.716: 40			1.806.840: 61	1.806.840: 61

Skattestatens utgående förskott

1. Allmän förvaltning

1 C 3	*Drätselkontor:*	
368	Anskaffning av inventarier Stfm § 83/1951	18.550: —
1 C 4	*Drätselkammarens byggnadstekniska byrå:*	
368	Anskaffning av inventarier	4.000: —

Rätts- och ordningsväsen

2 A	*Magistrat och rådhusrätt:*	
368.1	Anskaffning av inventarier	1.642: 05

5. Försvarsväsen

5 A	*Civilförsvar:*	
360.3	Skyddsrum för aktiv cf-personal	2.080: 82
368.4	Anskaffning av inredning m. m. till civilförsvarets utbildningslokaler	316: 83

7 E Hyresfastigheter

7 E 1	*Diverse fastigheter:*	
160.4	Reparation av dammanläggning vid Västerås Kvarn	19.571: 81
360.8	Förvärv av stadsägan nr 1906 Stfm § 49/1951	25.000: —
360.9	Förvärv av tomten nr 3 i kv. Gere Stfm § 118/1951	215.000: —

8 Gatu- och parkförvaltning

8 B 2	*Underhåll och nyanläggningar av gator och vägar:*	
350.098	Cykelbana å den s. k. Bergslagsvägen	6.415: 65
350.117	Toppbeläggning å väg 233 Skultuna—Västerås delen Lista—Hovdestalund Stfm § 136/1948	9.726: 65
351.207	Iordningställande av Bangatan närmast Långmårtensgatan, första utbyggnaden	5.439: 74
351.222	Garpgatan, delen Schenströmsgatan—Högbergsgatan, ordnande av gatutillfart	3.049: 12
351.225	Kantstensättning och iordningställande av Fågelvägen	1.523: 86
351.231	Sjöhagsvägen förberedande arbeten	290: 80
8 B 9	*Bekvämlighetsinrättningar:*	
161	Bränsle, ljus o. dyl.	840: —
8 C	*Parkförvaltning:*	
353.02	Parkområdet, mellan Spantgatan och Köpingsvägen jämte närliggande parkremsor, del av kostnad	16.315: 66
353.11	Bergslagsparken	10.881: 69
353.18	Parkområdet mellan Gideonsbergsbäcken och kv. Snödroppen	369: 50

9 A Hamnar

360.2	Om- och tillbyggnad jämte förflyttning av kafé i djuphamnen Stfm § 264/1948	13.788: 09

360.7	Uppförande av båtbrygga i gamla hamnen intill färjläget Stfm § 61/1951	14.449: 76
360.8	Uppförande av mindre personalbyggnad vid djuphamnen Stfm § 62/1951	2.149: 02
360.9	Anskaffande av ny bilvåg Stfm § 135/1951	18.585: 98
360.10	Anordnande av gångbrygga och oljeledning i djuphamnen Stfm § 197/1951	15.126: —
	11 C Elektricitetsverk	
3336	Underhållskostnader för fordon	7.185: 34
3333.19	Högspänningsjordkabel i Bellmansgatan	1.799: 15
	12 Hälso- och sjukvård	
12 A	*Allmän hälso- och sjukvård:*	
12 A 1	*Allmän hälsovård:*	
368,2	Anskaffning av inventarier och teknisk utrustning	677: 91
	13 AB Vatten- och avloppsverk	
1336	Fordon	6.685: 34
1831	Inköp av 2 st. lastbilar	47.703: 46
	15 Undervisnings- och bildningsverksamhet	
15 A	*Folkskola och fortsättningsskola:*	
15 A 4	*Fastigheter och inventarier:*	
360,8	Uppförande av vaktmästarebostad vid Blåsboskolan Stfm § 183/1951	38.835: 06
15 D	*Kommunal flickskola:*	
368,2	Inredning av nya lokaler Stfm § 199/1951	9.022: 21
15 I	*Gymnastik och idrott:*	
15 I 2	*Idrottsplatser:*	
360.08	Ombyggnadsarbeten vid Emaus idrottsplats	1.760: 74
360,10	Idrottsplats vid Gideonsbergsskolan	701: 03
368,1	Anskaffning av inventarier	1.316: 86
	20 Finansförvaltning	
195,1	Avbetalning på utdebiteringsförskott	277.000: —
	Kronor	797.800: 13

Skattestatens utgående reservationer.

1 Allmän förvaltning

1 B	*Stadsrevision:*	
126	Ersättning till revisionsfirma för siffergranskning	3.000: —
1 Ö	*Övriga ändamål:*	
103.1	Skärmbildsundersökning av stadens anställda Stfm § 17/1951	2.977: 85
119.2	Reklam	4.144: 02
126.3	Utredning av frågor i samband med Badelundaåsen	988: —
368	Anskaffning av konstverk	2.550: —

2 Rätts- och ordningsväsen

2 A	*Magistrat och rådhusrätt:*	
101.0	Löner och arvoden Stfm § 20/1951 och 224/1951	4.700: —
2 B 3	*Åklagarväsen:*	
368	Anskaffning av inventarier	2.975: 24

3 Mantalsskrivnings- och beskattningsväsen

3 B 1	*Uppbördsverk:*	
126.1	Ersättning för tillhandahållande av stommar till mantalslängder m. m.	68.277: 32
368	Anskaffning av inventarier	2.000: —
3 B 2	*Taxeringskontor:*	
101.02	Ersättning till ledamöter i taxeringsnämnder	5.400: —
3 C	*Exekutionsverk:*	
101.0	Löner och arvoden Stfm § 225/1951	1.200: —
368	Anskaffning av inventarier Stfm § 225/1951	1.280: —

4 Byggnads- och stadsplaneväsen

4 A	*Stadsarkitektkontor:*	
126.1	Generalplanen	11.685: 80
126.2	Undersökning av motorbuller kring Hässlö flygfält. Reservationen sammanföres 1952 med 126,1 Stfm § 174/1949	1.234: 30
368	Anskaffning av inventarier Stfm § 241/1951	1.500: —
4 B	*Stadsingenjörskontor:*	
126	Flygfotokartor	33.746: 11

5 Försvarsväsen

5 A	*Civilförsvar:*	
101.0	Arvoden Dk § 541/1951	772: —
168.1	Ersättning och underhåll m. m. av skyddsrumsinredningar	9.609: 95
360.1	Offentligt skyddsrum i kv. Nestor Stfm § 65/1951	53.723: 34
368.1	Fjärrmanövrering, mikrofonhögtalare och telegrafnyckel	2.000: —
368.2	Anskaffning av reservelverk	23.000: —

6 Brandförsvar

103.2	Beklädnad för 39 man à 350: —	2.823: 01
360.1	Anläggning av branddammar	15.000: —
368.1	Utbyggnad av brandtelegraf	638: 92
368.3	Anskaffning av övriga inventarier Dk § 799/1951	7.374: 84

7 Fastighetsförvaltning

7 A	*Fastighetskontor och gemensam förvaltning:*	
126.1	Utredningskostnader för om- eller nybyggnad av stadshotellet	48.863: 80
126.3	Utredningskostnader för nytt polishus	5.000: —
368	Anskaffning av inventarier	3.466: 40

7 B Förvaltningsfastigheter

7 B 1	*Rådhus med annex:*	
160.1	Underhåll av fastigheter	2.082: 72
360	Del av kostnader för tillbyggnad av Nestor 4 Stfm § 198/1948	2.348: 22
360.3	Ombyggnad av stadsarkitektkontorets lokaler	25.790: 11
7 B 3	*Polishus:*	
160.3	Ändringsarbeten	29.165: 36
160.4	Ändring av entré	6.943: 96
360	Ombyggnad av vindsvåning och arrestlokal	15.919: 73
7 B 5	*Tullhus:*	
360	Uppförande av vaktkur för tullens bevakningspersonal i djuphamnen Stfm § 292/1951	854: 68
7 B 6	*Diverse förvaltningsfastigheter:*	
360.1	Installation av värme i fastigheten Ingrid 1	41.180: —
7 B 8	*Barnstuga, daghem och barnkoloni:*	
160.2	Iordningställande av tomten vid Uddens barnkoloni	2.000: —
160.4	Delkostnad för flyttning av del av daghemmet	34.315: 97
360.1	Anordnande av tvättstuga vid Uddens barnkoloni	2.600: 34
7 B 9	*Stadshus:*	
360	Utredningskostnader för nytt stadshus	64.870: 86
7 C	*Exploateringsfastigheter:*	
161.9	Grundundersökningar	6.462: 27
360.1	Diverse mindre fastighetsförvärv	12.180: —
360.2	Grundrabatter	39.700: —
364	Utläggning av järnvägsspår Stfm § 325/1948	19.522: 14
7 D 2	*Skogar:*	
126	Skogstaxering	1.914: 20
7 D 3	*Jordbruksfastigheter:*	
137	Utredningskostnader för ekonomibyggnader vid lantbruket	2.845: 70
360.1	Maskinhallar vid Malma	17.242: 56
360.2	Anordnande av bostadslägenheter Stfm § 172/1945	33.000: —
360.3	Ladugård vid Lundby	24.700: —
360.4	Restaurering av Nordanby gård Stfm § 183/1950	7.941: 80

7 E Hyresfastigheter

7 E 1	*Diverse fastigheter:*	
160.2	Anordnande av snöskydd och nockräcken	16.979: 34
160.6	Ombyggnads- och förbättringsarbeten i apoteket Bäverns lokaler Stfm § 110/1951	12.000: 53
7 E 2	*Stadshotellet:*	
160.1	Underhåll av fastigheten	6.113: 35
160.2	Anordnande av snöskydd och nockräcken	8.000: —
160.4	Utbyte av värmepanna i stadshotellet Stfm § 153/1951	41.075: 43
7 E 5	*Varumagasin o. d.:*	
160.2	Anordnande av snöskydd och nockräcken	6.000: —
7 F 2	*Pensionärshem:*	
161.8	Iordningställande av planteringar vid Tenngatan 1	2.716: 94
355	Konstnärlig utsmyckning av pensionärshemmets samlingssalar Stfm § 14/1950	3.680: 91
360	Förbättringsarbeten	1.523: 66
368	Anskaffning av inventarier	6.992: 35

8 Gatu- och parkförvaltning

8 B 1	*Byggnadskontor och gatuförvaltningens gemensamma kostnader:*	
368	Anskaffning av inventarier	4.648: 94
8 B 2	*Underhåll och nyanläggning av gator och vägar:*	
	Nyanläggningar enligt beslut i varje särskilt fall av drätselkammaren	25.240: 15
350.001	Rikshuvudvägen	73.664: 40
350.062	Östra Ringvägen, delen Trefasgatan—Stora gatan	29.686: 86
350.104	Omläggning av Björnövägen Stfm § 124/1946	31.077: 76
350.131	Arosvägen, anslutningen till Skultunavägen Stfm § 309/1948	9.729: 35
350.197	Busshållplats å Björnövägen vid CVV Stfm § 18/1951	15.062: 51
350.201	Anläggning av cykelbanor utefter Köpingsvägen, delen Hammarby—stadsgränsen Dk § 276/1951	66.265: 06
350.217	Breddning av Drottninggatan från Grindstuvägen 240 m. norrut Dk § 602/1951	435: 63
350.223	Anordnande av cykel- och gångbanor vid Bergslagsvägen delen Emausgatan—Eriksberg	46.715: 62
351.002	Bro över Svartån, del av kostnad	300.000: —
351.003	Gatumark från tomten nr 1 i kv. Knut Stfm § 237/1945	135.000: —
351.003	Bidrag till Asea för flyttning av modellbodar för utläggande av Rikshuvudvägen Stfm § 104/1945	150.000: —
351.004	Vägport för Hästhovsgatan	149.958: —
351.109	Asfaltering av diverse gator Dk § 274/1951	39.558: 49
351.138	Långmårtensgatan, Gideonsbergsgatan—Humlegatan, inkl. bro Stfm § 85/1949	19.268: 01
351.174	Provisorisk cykelväg till Johannisbergsbadet	2.126: 01
351.182	Katrinelundsvägen, delen Allégatan—Krutkällarvägen, kantsten och justering	8.138: 12

351.183	Hülphersgatan, kantsten och justering	6.797: 60
351.184	Tegelvretsgatan, delen Länsmansgatan—Krutkällarvägen, kantsten och justering	3.012: 60
351.185	Allégatan, delen Tegelvretsgatan—Katrinelundsvägen, kantsten och justering	5.716: 40
351.193	Skallbergsgatan, parkeringsplats	1.000: —
351.208	Värjgatan, kantsten och justering Dk § 502/1951	1.597: 43
351.209	Runebergsgatan, del av, kantsten och justering Dk § 502/1951	836: 96
351.210	Västmannagatan, del av Gustavsgatan—Västra Bergsgatan, kantsten och justering Dk § 502/1951	4.400: —
351.213	Iordningställande av Geijersgatan med kantsten Dk § 540/1951	4.300: —
351.215	Iordningställande av Dalavägen med kantsten Dk § 540/1951	6.313: 68
351.218	Breddning av Mileniigatan m. m. Dk § 602/1951	5.411: 48
351.219	Andrégatan, delen Tunbyvägen—Vegagatan, kantsten Dk § 660/1951	1.500: —
351.224	Kantstensättning och iordningställande av Kullavägen, delen S:ta Ursulas väg och Dalavägen Dk § 733/1951	4.199: 61
351.227	Kantstensättning och iordningsställande av Släggargatan Dk § 733/1951	13.117: 26
351.228	Kantstensättning och iordningställande av Åsgatan från Hammarbygatan och norrut Dk § 733/1951	10.148: 98
351.229	Första utbyggnad av vändplan i norra änden av Vinkelgatan Dk § 843/1951	1.895: 05
368.1	Optiska signaler för Stora gatan	32.390: 64
368.2	Anskaffning av cykelställ	8.813: 42
8 B 3	*Allmän belysning och renhållning:*	
4069	Hästhovsgatan och angränsande gator TV § 109/1951	7.734: 17
8 B 4	*Drätselkammarens förråd:*	
368	Anskaffning av inventarier	3.434: 24
8 B 5	*Grustag:*	
368	Anskaffning av maskiner	13.614: 36
8 B 6	*Bilar:*	
366	Anskaffning av transportmedel	6.609: 99
8 B 7	*Maskiner:*	
366	Anskaffning av transportmedel Stfm § 124/1950	29.875: 13
8 B 9	*Bekvämlighetsinrättningar:*	
360	Anordnande av toaletter Stfm § 136/1951	3.210: 80
8 C	*Parkförvaltning:*	
351	Gångväg i parkområdet Humlegatan—Hästhovsgatan Stfm § 205/1949	3.694: 18
353.01	Iordningställande av området omkring kommunala flickskolan Stfm § 204/1949	4.634: 93
353.04	Ordnande av fotbollsplan inom Hammarbyområdet	1.440: 64
353.08	Iordningställande av plantering i Oxbacken	6.400: 58
353.09	Skallberget	15.014: 64

353,10	Parkområdet vid Maskinist-, Målar- och Snickargatan	20.869: 28
353,12	Langenbergsparken	6.620: 47
353.14	Mindre park- och planteringsytor (Skiljebo, Hemdal, Malmaberg, Jakobsberg och Hammarby)	12.319: 97
353.17	Terassanläggning vid vegetationsdammen på Djäkneberget	2.699: 32
355.1	Anslag till skulptur vid Södra Skallberget Stfm § 21/1951	13.500: —
368	Anskaffning av inventarier	5.620: 50
	9 A Hamnar	
166.04	Reservdelar för ny brokran Stfm § 233/1950	17.350: —
160.05	Reservdelar för vipparmskran Stfm § 233/1950	10.000: —
166.06	Reservdelar för kranarna 9, 10, 17 och 18 Stfm § 233/1950	12.445: —
166.07	Reservdelar för kran 16 Stfm § 233/1950	24.156: 07
167.07	Omflyttning av kranarna 16 och 17 Stfm § 233/1950	30.000: —
167.09	Anordning av frizon i strömkanalen vid gamla djuphamnskajen Stfm § 233/1950	200: —
360.1	Nytt hamnmagasin Stfm § 199/1945	33.000: —
360,3	Ducdálb vid oljekajen i djuphamnen	14.840: 68
360,4	Uppsättning av betongskärmar vid malmupplag i djuphamnen Stfm § 37/1950	1.722: 86
360,5	Personalrum i gamla hamnen	30.000: —
360.6	Stängsel kring hamnens verkstad	15.000: —
366,01	Tillverkning av ny gripskopa för kol	12.000: —
368	Anskaffning av inventarier	1.901: 51
	10 Kommunikationsföretag	
10 C	*Johannisbergs flygfält:*	
160.1	Underhåll av fält och byggnader	3.125: 60
360.1	Installation av el-ström Stfm § 93/1948	3.600: —
360,2	Anskaffning av maskiner	5.000: —
	11 A Gemensam förvaltning	
439	Iordningställande av tomtområdet kring kontorsbyggnaden	10.000: —
	11 B Gasverk	
2811	Anläggning av serviser och mindre ledningsutsträckningar under år 1951	19.000: —
2821	Ombyggnad av kokssorteringsverk samt släckningsramp	196.898: 12
	11 C Elektricitetsverk	
3333.17	Jordkabel till fastigheter norr om Hammarbacksvägen	8.500: —
	12 Hälso- och sjukvård	
12 A	*Allmän hälso- och sjukvård:*	
134.6	Psykisk rådgivning	2.000: —
368.1	Anskaffning av bilradiostation och syrebehandlingsapparat för ambulansbil	5.400: —

13 Allmän hygien

13 AB	*Vatten- och avloppsverk:*	
1358	Utredning av frågan om fjärrvärmedistribution Stfm § 83/1949	16.499: 50
1811	Anläggning av serviser och mindre ledningsutsträckningar under år 1951	116.000: —
13 C	*Renhållningsverk:*	
137	Utredningskostnader för nytt renhållningsverk	5.379: 96
13 D 1	*Varmbadhus:*	
360	Ombyggnads- och förbättringsarbeten Stfm § 234/1950	20.269: 90
368	Anskaffning av inventarier Stfm § 234/1950	2.408: 62

13 E Anordningar för friluftsliv

13 E 2	*Björnön:*	
151,1	Anordnande av vändplats vid Björnöbron	3.000: —
151.2	Underhåll av vägar	4.117: 56
351,1	Om- eller nybyggnad av bro	99.720: 20
351.2	Anläggning av ny väg öster om badviken jämte ordnande av cykelparkering	2.288: 51
360	Uppförande av toalettbyggnad	2.000: —
13 E 3	*Hästholmarna:*	
360	Ombyggnad och modernisering av restaurangbyggnaden på Elba	14.176: 19
13 E 4	*Johannisbergsbadet:*	
360,1	Serveringsbyggnad vid Johannisbergsbadet Stfm § 185/1946	953: 20
360,2	Ytterligare arbeten vid badplatsen inkl. anordningar för simträning	1.998: 58
13 E 5	*Småbåtshamnar:*	
360,1	Anordnande av småbåtshamn	23.999: 06
13 E 6	*Övriga friluftsändamål:*	
126	Arkitektpristävlan för friluftsområde Stfm § 286/1948	14.034: 40
173,2	Berga Bastuförening Stfm § 36/1950	500: —

15 Undervisnings- och bildningsverksamhet

15 A 2	*Undervisning i folkskola och fortsättningsskola:*	
368	Anskaffning av inventarier	1.852: 7
15 A 3	*Socialpedagogiska anordningar:*	
368	Anskaffning av inventarier	312: 46
15 A 4	*Fastigheter och inventarier:*	
355,1	Inköp av konst till stadens äldre folk- och småskolor Stfm § 201/1951	50.000: —
360.2	Utredningskostnader för gymnastiklokal vid Blåsboskolan Stfm § 66/1951	1.298: 80
360.4	Tillbyggnad av Hammarbyskolan	97.800: —

360.5	Utredningskostnader för skolbyggnad i kv. Hästhoven Stfm § 66/1951 och 327/1951	1.902: 57
368,1	Anskaffning av inventarier	15.246: 84
368.2	Inventarier för Gideonsbergsskolan Stfm § 192/1949	46.253: 49
368.3	Inventarier för Blåsboskolan	86.591: 17
15 B	*Praktisk mellanskola:*	
368	Anskaffning av inventarier	785: 39
15 G 1	*Allmänt läroverk:*	
160.2	Grundförstärkning av huvudbyggnaden Stfm § 230/1950	22.545: —
160.3	Inläggning av parkettgolv i samt reparation av aulan	7.787: 12
368.2	Anskaffning av nya möbler i läroverkets aula	27.523: —
15 H	*Yrkesskola:*	
163	Iordningställande av lokal för kurser i betong- och cementarbeten Stfm § 236/1951	991: 73
178,2	Statsstipendier till elever	73: 33
368.3	Anskaffning av verktyg o. dyl. för kurser i betong- och cementarbeten Stfm § 236/1951	2.500: —

15 I Gymnastik och idrott

15 I 1	*Gemensam förvaltning:*	
126.1	Utredningskostnader för ny idrottsplats	2.918: 25
15 I 2	*Idrottsplatser:*	
360.01	Ombyggnadsarbeten vid Arosvallen	41.305: 17
360.02	Inhägnad kring Arosvallen	6.872: 60
360.03	Simbassäng	25.000: —
360.04	Högtalaranläggning	7.000: —
360.05	Tennisbana	4.828: 50
360.07	Baracker för omklädnadsändamål Stfm § 35/1949	426: 12
360.09	Inhägnad kring Emaus	5.000: —
360.12	Ståplatsläktare	13.060: —
368.2	Anskaffning av maskiner	4.352: 10
15 I 5	*Bidrag till övrig idrottsverksamhet:*	
161	Lövuddens idrottsplats	1.000: —
15 J	*Stadsbibliotek:*	
360	Huvudritning för ny biblioteksbyggnad Stfm § 110/1948	50.000: —
15 Ö	*Övriga ändamål:*	
124	Inköp av skioptikonbilder för konstundervisning Dk § 381/1951	500: —
137.1	Bidrag till kostnaderna för utredning av länsmuseets och Västerås Konstförenings byggnadsfrågor m. m. Stfm § 293/1948	2.396: 64
137,2	Kostnader för skoldelegationens utredningsarbete Stfm § 321/1951	1.348: 62
171.1	Anordnande av vävkurser år 1952 vid landstingets yrkesskolor Dk § 949/1951	1.000: —
178.1	Stipendier ur Västerås stads kulturfond Stfm § 80/1951	2.000: —
368	Inköp av konstsamling Stfm § 164/1950	3.820: —

16 Socialvård

16 A	*Socialvårdsbyrå:*	
368	Anskaffning av inventarier	2.159: 07
16 B 2	*Sluten fattigvård:*	
126	Utredningskostnader för ålderdomshemmets utbyggnad	10.102: 60
16 C 4	*Barnstugor:*	
16 C 40	*Gemensam förvaltning:*	
119.2	Upplysningsfilm	195: 37
368	Anskaffning av inventarier	1.665: 66
16 C 41	*Barnträdgårdar och klubbar (inkl. lekplatser och dagkoloni):*	
368	Anskaffning av inventarier	1.054: 46
16 C 42	*Daghem och eftermiddagshem:*	
163.5	Plaskdamm	3.000: —
368	Anskaffning av inventarier	236: 89
16 H 1	*Hemsterverksamhet:*	
368	Anskaffning av möbler	885: 95
16 H 2	*Systugeverksamhet:*	
368	Anskaffning av inventarier	965: 24
16 Ö	*Övriga ändamål:*	
173.4	Föreningen Västerås Skollovskolonier: För uppförande av kolonihem i Söderbärke Stfm § 143/1949	250.000: —

18 Socialförsäkring

18 A	*Folkpensionering:*	
137	Utredning av folkpensionärernas bostadsförhållanden Stfm § 322/1951	2.000: —

20 Finansförvaltning

D 3	Anslag för engångsinbetalningar till S. K. P.	44.838: —
S 7	Anslag för kulturella och allmännyttiga ändamål	738.619: 72
S 0	Anslag för retroaktiva pensionsavgifter till S. K. P.	648.897: 82
		Kronor 5.218.310: 57

Låne- och fondstatens utgående förskott.

7 C Exploateringsfastigheter

560.31	Exploatering av norra Gideonsbergsområdet, anslutningsavgifter Stfm § 80/1950	10.889: 96

8 B 2 Nyanläggningar av gator och vägar

551.005	Förberedande arbeten å del av Jakobsbergsgatan Stfm § 53/1951	31.350: 53
551.502	Humlegatan Stfm § 205/1949	975: 63
551.503	Bangatan å Gideonsbergsområdet Stfm § 205/1949	18.253: 09
551.509	Första utbyggnad av gator å Kungsängen väster om Regementsallén samt anläggning av väg utanför gasverket Stfm § 129/1947	36.976: 98
551.510	Svarvargatan å Malmabergsområdet Stfm § 80/1950	906: 27
551.516	Hammarbacksvägen å Hammarbyområdet, asfaltering Stfm § 103/1951	283: 49
551.527	Narvavägen å Hammarbyområdet, förlängning inom kv. Krumeluren Dk § 898/1951	12.063: 99
551.528	Hammarbacksvägen å Hammarbyområdet inom kv. Krumeluren Dk § 898/1951	600: 72
551.529	S:ta Gertruds väg Dk § 57/1952	294: 50

9 A Hamnar

560.1	Utbyggnad av djuphamnen jämte i densamma ingående vågbrytare Stfm § 248/1949	90.030: 21
560,5	Anordning för arbetsbelysning i djuphamnen Stfm § 233/1950	13.234: 31
566.06	Låsanordningar för kranarna 16 och 17 Stfm § 233/1950	1.839: 17

10 D 2 Motorfartyget

566.2	Anskaffning av ny passagerarebåt Stfm § 237/1950	3.010: 92

11 B Gasverk

L—220	Lågtrycksgasklocka Stfm § 81/1951	21.500: —

11 C Elverk

L—313	Jordkabel Norra Skallberget	94: 50
L—385	Jordkabelserviser Emausområdet övre delen Stfm § 72/1950	6.631: 44
L—388	Inköp av transformatorer Stfm § 32/1952	26.809: 55
L—389	Elledningar i kv. Sliparen, Lindaren och Svarvaren Stfm § 258/1950	3.315: 34
L—394	Transformatorstation vid Djuphamnen Stfm § 187/1950	24.696: 64

13 AB Vatten- och avloppsverk

L—108	Vatten- och avloppsledning Årbylund i Skiljebo TV styr. § 166/1948	39.000: —
L—110	Brunn nr 2 vid Hässlö gård Stfm § 9/1952	6.929: 44
L—112	Vatten- och avloppsledningar i S:ta Gertruds väg Stfm § 384/1951	140: 47
L—115	Regnvattenledning i Narvavägen	35.153: 33

L—116	Bräddavloppsledning i Lustigkullagatan	1.035: 31
L—171	Utbyggnad av vattentäkten vid Hässlö Stfm § 195/1948	95.150: 64
L—1711	Intagsledning	89: 90
L—1712	Byggnadsarbeten för pumpstationen	47: 65
L—1713	Maskiner och elektrisk utrustning för pumpstationen	17.423: 32
L—1715	Tryckledning	3: 50
L—180	Vatten- och avloppsledning Jonasborgsvägen och Bergsvägen Stfm § 105/1949	9.189: 16
L—185	Huvudvattenledning från Skiljebo till vattentornet på Skallberget Stfm § 277/1949 och § 112/1951	42.836: 12
L—191	Brunn vid Hässlö gård Stfm § 257/1950	86.995: 85
L—197	Vatten- och avloppsledning i Garpgatan	7.831: 39
	13 E Anordningar för friluftsliv	
13 E 6	Övriga friluftsändamål:	
560.1	Röjning av resterna efter kallbadhuset Stfm § 2/1952	3.205: 85
	15 A Folkskola och fortsättningsskola	
15 A 4	Fastigheter och inventarier	
560.3	Uppförande av folkskolebyggnad i Skiljebo Stfm § 327/1951	10.289: 91
560.4	Tillbyggnad av Hammarbyskolan Stfm § 30/1952	123.211: 17
	Kronor	782.290: 25

Låne- och fondstatens utgående reservationer.

	6 Brandförsvar	
566	Anskaffning av transportmedel (en skåpbil, en transportkärra, en livräddningsbåt m. m.) Stfm § 286/1951	11.600: —
	7 B Förvaltningsfastigheter	
7 B 7	Drätselkammarens förrådsbyggnader:	
560.2	Uppförande av en magasinsbyggnad å Viksäng Stfm § 388/1951	34.322: 16
7 B 9	Stadshus:	
560.1	Stadshus i kv. Nestor Stfm § 214/1949	898.723: 03
	7 C Exploateringsfastigheter	
560.2	Exploatering av Norra Gideonsbergsområdet, grundrabatter Stfm § 80/1950	225.800: —
560.2	Exploatering av Malmabergsområdet, grundrabatter Stfm § 80/1950	46.000: —
560,32	Anslutningsavgifter och regnvattenledningar för exploatering av Norra Skallberget Stfm § 152/1951	182.112: 10
	7 D 1 Jordbruksrörelse	
566	Anskaffning av transportmedel till ny ladugård vid Nordanby (foderhiss) Stfm § 172/1945	3.500: —
568	Anskaffning av inventarier till ny ladugård vid Nordanby (mjölkmaskin m. m.) Stfm § 172/1945	7.300: —
	7 D 3 Jordbruksfastigheter	
560.4	Uppförande av ladugård vid Nordanby Stfm § 172/1945	202.120: 55
	7 E Hyresfastigheter	
7 E 1	Diverse fastigheter:	
560.1	Förvärv av fastigheten nr 1 och 2 i kv. Gabriel Stfm § 200/1948	95.000: —
560.1	Förvärv av stadsägan nr 563 Stfm § 309/1951	50.000: —
560.6	Förvärv av fastigheten nr 1 i kv. Lennart Stfm § 237/1945	200.000: —
7 E 5	Varumagasin o. dyl.	
560.3	Utarbetande av erforderliga ritningar för uppförande av ett hamnmagasin för stadens egen hamnrörelse Stfm § 193/1946	40.000: —
	7 F Bostadsförsörjning	
7 F 2	Pensionärshem:	
560.1	Pensionärshem i kv. Gulmåran (Gideonsbergsområdet) Stfm § 203/1949	46.360: 43
	8 B 2 Nyanläggningar av gator och vägar	
551.155	Utbyggnad av Klockartorpsgatan Stfm § 103/1951	3.233: 97
551.230	Svärdsliljegatan första utbyggnad Stfm § 385/1951	24.401: 17

551.501	Hästhovsgatan Stfm § 205/1949 och § 103/1951	31.377: 19
551.504	Violstigen Stfm §§ 64 och 103/1951	8.699: 39
551.505	Gideonsbergsgatan, del av Stfm § 80/1950	45.219: 32
551.506	Anläggande av gator å Hagaområdet Stfm § 103/1951	4.153: 97
551.507	Anläggande av gator å från Kronan inlösta marken av stä 2239 vid CVV Stfm § 103/1951	10.216: 91
551.508	Första utbyggnad av gator inom småstugeområdet söder om Lilla Johanneslund Stfm § 80/1950	10.540: 15
551.511	Plåtslagaregatan Stfm § 80/1950	1.726: —
551.513	Tråddragargatan Stfm § 80/1950	14.926: 20
551.515	Siggesborgsgatan jämte andel i Nordanbyvägen Stfm § 80/1950	42.801: 91
551.517	Aspvretsgatan, del av Stfm § 80/1950	4.889: 08
551.518	Vitmåragatan Stfm § 80/1950	81.654: 36
551.519	Kumminstigen och Majstigen Stfm § 80/1950	30.000: —
551.520	Solvändegatan Stfm § 80/1950	12.987: 56
551.521	Nordanbygatan, del av Stfm § 152/1951	27.817: 50
551.522	Karlfeldtsgatan Stfm § 152/1951	305.731: 12
551.523	Bellmansgatan Stfm § 152/1951	51.668: 15
551.524	Silfverstolpesgatan Stfm § 152/1951	72.000: —
551.525	Böttigers gata Stfm § 152/1951	14.000: —
551.526	Dan Anderssons gata Stfm § 152/1951	17.000: —

8 C Parkförvaltning

553.05	Iordningställande av parkanläggningar inom Hagaområdet Stfm § 119/1950	25.870: 28
553.06	Ordnande av parkmark närmast utefter kvartersgräns vid stä 2239 (CVV) Stfm § 311/1945	17.901: 11
553.07	Iordningställande av lekplats inom kv. Smalbäcken Stfm § 76/1950	3.994: 11
553.505	Anordnande av parken inom exploateringsområdet Norra Gideonsberg Stfm § 80/1950	70.000: —
553.508	Anordnande av parken inom exploateringsområdet Lilla Johanneslund Stfm § 80/1950	10.000: —
553.510	Anordnande av parken inom exploateringsområdet Malmaberg Stfm § 80/1950	50.000: —
553.511	Anordnande av parken inom exploateringsområdet Norra Skallberget Stfm § 152/1951	120.000: —

9 A Hamnar

560.2	Uppförande av verkstadsbyggnad vid djuphamnen Stfm § 224/1944	4.774: 07
560.6	Andel i kostnad för transformatorstation Stfm § 233/1950	26.000: —
560.7	Anordningar för strömtillförsel till djuphamnen Stfm § 233/1950	72.315: 24
566.03	Anskaffande av 8-tons brokran Stfm § 233/1950	2.036.600: —
566.04	Anskaffande av 8-tons vipparmskran Stfm § 233/1950	451.300: —
566.05	Transportband för kran 16 Stfm § 233/1950	217.194: 54
566.07	Ändring av portalkran 18 Stfm § 233/1950	2.200: —

566.08	Säkringsanordningar mot snedställning å brokran 17 Stfm § 233/1950	14.000: —
566.09	Ombyggnad av kranarna 9, 10 och 19 Stfm § 233/1950	105.000: —
566.10	Signalanläggning för brokran Stfm § 233/1950	3.000: —
	10 D 1 Färjor	
566.1	Installerande av oljeeldning å Elbafärjorna Stfm § 49/1950	7.689: 84
	11 C Elektricitetsverk	
L—310	Stamkabel från Västerås västra över Andelsslakteriet och Djuphamnen Stfm § 289/1951	22.143: 29
L—312	Jordkablar till fastigheten norr om Hammarbacksvägen TV styr. § 76/1951	3.000: —
L—364	Transformatorstation övre Gideonsberg (Gulmåran) Stfm § 230/1947	4.000: —
L—390	Högspänningsjordkabel Bergslagsvägen—Hästhovsgatan—Humlegatan (Gulmåran) Stfm § 92/1950	8.702: 15
L—396	Jordkabelserviser till kvarteren Blåklinten, Blåcklockan m. fl. Stfm § 382/1951	57.455: 98
L—397	Jordkablar Agnegatan—Blåsboskolan	5.527: 05
L—398	Jordkabelserviser till sju fastigheter i kv. Stenborren och Stenbjörnen Stfm § 138/1951	4.439: 44
L—399	Ställverksbyggnad å stadsäga 883 E "Västerås västra" Stfm § 154/1951	210.228: 29
	13 AB Vatten- och avloppsverk	
L—111	Vatten- och avloppsledningar inom Norra Skallberget Stfm § 155/1951	201.995: 17
L—113	Vatten- och avloppsledningar i Järnmalmsgatan Stfm § 384/1951	48.451: 78
L—114	Vatten- och avloppsledningar inom Berghamraområdet Stfm § 290/1951	35.000: —
L—164	Vatten- och avloppsledning i västra delen av Kronvägen till Råbygatan Stfm § 397/1947 och 179/1951	134.496: 50
L—188	Vattentorn Stfm § 19/1950	108.707: 27
L—189	Vatten-, dagvatten- och spillvattenledningar i Stockholmsvägen och Strandhemsvägen Stfm § 91/1950	18.000: —
L—192	Reningsverk för snabbfiltrering av råvatten vid Hässlö Stfm § 113/1951	1.160.446: 58
L—193	Vatten- och avloppsledningar i nordöstra delen av Skiljebo Stfm § 114/1951	62.392: 71
L—194	Regnvattenkulvert i Stockholmsvägen från Funkisgatan Stfm § 276/1950	44.159: 67
L—198	Ny mätarkammare samt installation av klordoseringsapparater vid Hässlö vattenverk Stfm § 111/1951	19.650: 44
L—199	Vatten- och avloppsledningar i Norra Gideonsberg Stfm § 140/1951	69.106: 79
	13 C 1 Renhållningsverk	
566	Inköp av fem nya sophämtningsbilar Stfm § 189/1949	47.677: 08

15 A Folkskola och fortsättningsskola

15 A 4	Fastigheter och inventarier:	
555.1	Konstnärlig utsmyckning av Gideonsbergsskolan Stfm § 192/1949	32.368: —
560.1	Uppförande av folkskolebyggnad å Gideonsbergsområdet (kv. Kungsljuset nr 1) Stfm § 192/1949	123.756: 50
560.2	Uppförande av folkskolebyggnad i Blåsbo (kv. Blåsboskolan) Stfm § 141/1951	360.269: 39

15 D Kommunal flickskola

560.2	Tillbyggnad av äldre huvudbyggnaden vid Kommunala flickskolan Stfm § 221/1951	63.578: 01

15 G Statliga läroverk

15 G 1	Allmänt läroverk:	
560.1	Nybyggnad av högre allmänna läroverket Stfm § 6/1946 och § 156/1951	2.582.173: 86

15 H Yrkesskola

560.1	Tillbyggnad av tekniska skolan för tillgodoseende av elektrotekniska fackskolan, yrkesskolornas och praktiska mellanskolans behov Stfm § 206/1947	2.688.691: 81
		Kronor 14.212.139: 17

Redogörelse

över förvaltningen av följande stadens egna fonder för år 1951

890.01 Västerås stads trafikfond

Inkomster:

Ränta å:		
Sparkasseräkning		2.176: 32
Svenska statens 3 % obligationer		35.884: 34
Lån till Byggnads AB Mimer		6.225: —
	Kronor	44.285: 66

Tillgångar:

Bankräkningar:

Sparkasseräkning i:		
Westmanlands läns sparbank	35.443: 55	
Västerås stads sparbank	39.277: 10	74.720: 65

Obligationer:

Svenska statens 3 % obligationer av år 1944	1.238.254: 08

Lån:

Byggnads AB Mimers lån à 3,5 % enligt revers av den 25/5 1951	180.000: —
Kronor	1.492.974: 73

Skulder:

Fondens kapital	1.492.974: 73
Kronor	1.492.974: 73

890.021 Västerås stads kulturfond

Inkomster:

Ränta å:	
Kapitalräkning	573: 68
Sparkasseräkning	2.023: 47
Svenska statens 3 % obligationer	34.849: 73
Västerås stads 3 % obligationer	165.850: —
Lån till Västerås stad	10.878: 42
Lån till Byggnads AB Mimer	21.881: 72
	236.057: 02
Avgår: 4/5 att tillföras fondens disponibla avkastning	188.845: 62
Kronor	47.211: 40

Tillgångar:

Bankräkningar:

Kapitalräkning i:			
Sveriges Kreditbank AB	18.576: 16		
AB Svenska Handelsbanken	4.803: —	23.379: 16	
Sparkasseräkning i:			
Westmanlands läns sparbank	35.443: 55		
Västerås stads sparbank	34.030: 03	69.473: 58	92.852: 74

Obligationer:

Svenska statens 3 % obligationer av år 1944	1.293.727: 52	
Västerås stads 3 % obligationer av år 1950	5.840.000: —	7.133.727: 52

Lån:

Västerås stads lån enligt revers av den 1/1 1945, ränta à 3,5 %	284.317: 92	
Byggnads AB Mimers lån enl. revers av den 28/9 1945, ränta à 3,25 %	400.500: —	684.817: 92
	Kronor	7.911.398: 18

Skulder:

Fondens kapital	7.911.398: 18
Kronor	7.911.398: 18

890.03 Särskilda fonden för allmänna byggnader

Avsatta medel uttaxerade i 1945 och tidigare års stater:			
för bibliotek	325.000: —		
„ läroverk (exkl. ritn. 75.000: —)	425.000: —		
„ stadshus	300.000: —		
Överförda enl. Stfms beslut den 20/12 1945 § 368 till en särskild fond för kommunala byggnader		1.050.000: —	
Avsatta medel uttaxerade i 1946—1949 års stater med kr. 400.000: — per år		1.600.000: —	
Avsatta medel uttaxerade i 1950 års stat		900.000: —	
Avsatta medel uttaxerade i 1951 års stat		1.000.000: —	4.550.000: —

Avgår följande beviljade anslag ur fonden:

Nybyggnad för högre allmänna läroverket, del av anslag 3.700.000: — (Stfm 31/1 1946, § 6 och 31/5 1951, § 156)	1.000.000: —	
Om- och tillbyggnad av kommunala flickskolan, del av anslag 1.320.000: — (Stfm 31/1 1946, § 7)	320.000: —	
Tillbyggnad av äldre huvudbyggnaden vid kommunala flickskolan (Stfm 30/8 1951, § 221)	50.000: —	
Tillbyggnad till tekniska skolan för tillgodoseende av elektrotekniska fackskolans, yrkesskolornas och praktiska mellanskolans lokalbehov, del av anslag 2.700.000: — (Stfm 26/6 1947, § 206)	675.000: —	
Uppförande av stadshus, första byggnadsetappen, del av anslag 900.000: — (Stfm 25/8 1949, § 214)	400.000: —	2.445.000: —
Fondens kapital den 31/12 1951	Kronor	2.105.000: —

Tillgångar:

Obligationer:

Svenska statens 3 % obligationer av år 1944	2.105.000: —
Kronor	2.105.000: —

Skulder:

Fondens kapital	2.105.000: —
Kronor	2.105.000: —

890.06 Särskilda fonden för bostadssubvention

Inkomster:

Avsättning till fonden av uttaxerade medel	100.000: —
Annuitet å från fonden utlämnade lån	44.380: 88
Kronor	144.380: 88

Utgifter:

Utlämnade kommunala tilläggslån	107.850: —
Utlämnade lån för insats i bostadsrättslägenheter	7.830: —
Utlämnade lån till bostadsbyggare	2.000. —
Kronor	117.680: —

Tillgångar:

Obligationer:

Svenska statens 3 % obligationer av år 1944	233.153: 15
Kronor	233.153: 15

Skulder:

Fondens kapital	233.153: 15
Kronor	233.153: 15

890.07 Särskilda fonden för förrådsbyggnader

Avsatta medel uttaxerade i:		
1946 års stat	100.000: —	
1947 års stat	100.000: —	
Del av köpeskilling för ett garage inom det till Asea överlåtna området å hamnplan	36.845: 50	
Överskott å anslag för uppsättande av militärbarack samt inredning av förrådskontoret	578: 87	237.424: 37
Utöver ovanstående avsättningar hade innan fonden bildades anslag beviljats i 1944 och 1945 års skattestater för uppförande av förrådsbyggnader med resp. kronor 100.000: — och 50.000: —		150.000: —
		387.424: 37

Avgår kostnader för uppförande av förrådsbyggnader under åren:

1945	148.892: 07	
1946	16.975: 06	
1947	7.263: 95	
1948	1.422: 88	
1949	5.378: 54	179.932: 50

Under åren 1950—51 anvisades medel för:

Uppsättande av militärbarack samt inredning av förrådskontoret (Dk 13/4 1950, § 289 och Stfm 20/12 1951, § 388)	26.000: —	
Uppförande av en magasinsbyggnad å Viksäng (Stfm 30/11 1950, § 274 och Stfm 20/12 1951, § 388)	155.000: —	360.932: 50
Fondens kapital den 31/12 1951	Kronor	26.491: 87

891.01 Västerås stads försäljningsmedelsfond

Inkomster:

Försålda fastigheter		520.212: 90
Markskadeersättning		704: —
Överskott å anslag för:		
Inköp av fastigheten Norna nr 1		2: 40
Anläggning av Knektgatan		472: 43
	Kronor	521.391: 73

Utgifter:

Inköp av exploateringsfastigheter		9.378: —
Inköp av hyresfastigheter		128.650: —
Nyanläggning av gator		52.500: —
	Kronor	190.528: —

Tillgångar:

Bankräkningar:

Kapitalräkning i AB Svenska Handelsbanken	14.531: 62	
Sparkasseräkning i Westmanlands läns sparbank	15.637: 42	30.169: 04

Obligationer:

Svenska statens 3 % obligationer av år 1944	305.076: —	
Svenska statens 2 ¾ % obligationer av år 1949	280.000: —	585.076: —

Lån:

Lån till Västerås stad, 5-åriga lån (nr 104, 105, 106 och 109)		221.705: —

Fordringar:

Västmanlands läns landsting, ogulden köpeskilling för ett område av Östra utmarken		49.151: 98
	Kronor	886.102: 02

Skulder:

Fondens kapital	886.102: 02
Kronor	886.102: 02

891.04 Västerås stads gatukostnadsfond

Inkomster:

Gatukostnadsbidrag	80.221: 39
Överskott å anslag för anläggning av Hyvlargatan	61: 79
Kronor	80.283: 18

Utgifter:

Nyanläggning av gator	115.850: —
Kronor	115.850: —

Tillgångar:

Obligationer:

Svenska statens 3 % obligationer av år 1944	214.187: 03
Kronor	214.187: 03

Skulder:

Fondens kapital	214.187: 03
Kronor	214.187: 03

892.01 Västerås stads donationsjordsfond

Inkomster:

Avsättning till fonden motsvarande 1/10 av årets ränteavkastning å fondkapitalet	46: 28
Kronor	46: 28

Tillgångar:

Bankräkningar:

Kapitalräkning i AB Svenska Handelsbanken	4.375: 71

Obligationer:

Svenska statens 3 % obligationer av år 1944	11.787: 76

Fordringar:

Räntefri fordran av HSB i Västerås stiftelse Solgårdar	4.860: —
Kronor	21.023: 47

Skulder:

Fondens kapital	21.023: 47
Kronor	21.023: 47

Västerås den 19 mars 1952.

På drätselkammarens vägnar:

FRITZ EKLUND

/*Folke Wahlsten*

Redovisning för bolag med kommunal aktiemajoritet.

Västerås Omnibusaktiebolag.

Bolagets ställning per den 31 dec. 1951 framgår av följande

Balansräkning:

Tillgångar:		
Omsättningstillgångar:		
Kassamedel		133.967: 96
Konduktörers växelkassor		2.245: —
Diverse fordringar		37.866: 61
Anläggningstillgångar:		
Vagnparken		793.400: —
Maskiner och inventarier		7.100: —
	Kronor	974.579: 57
Skulder och eget kapital:		
Skulder:		
Diverse skulder		248.715: 68
Förskottsbetalda avgifter		500: —
Skuld till Västerås Omnibusaktiebolags Pensionsstiftelse		522.725: —
Eget kapital:		
Aktiekapital		200.000: —
Reservfond	2.554: 76	
Balanserad vinst från föregående år enligt bolagsstämmobeslut överfört till reservfonden	67: 14	2.621: 90
Årets vinst		16: 99
	Kronor	974.579: 57

Västerås den 11 mars 1952.

Fritz Eklund — **Ruben Nyman**

H. Welin-Berger — **Erik Pettersson**

S. Karlson — **Gösta Sjöberg**

verkst. dir.

Västerås Teater Aktiebolag.

Bolagets ekonomiska ställning per den 31 december 1951 framgår av följande

Balansräkning:

Tillgångar:		
Anläggningstillgångar:		
Teaterfastigheten, taxeringsvärde 225.000 kronor		213.400: —
Inventarier		1: —
Omsättningstillgångar:		
Kassa	2.052: 86	
Innestående i bank	120: 97	
Innestående å postgiro	242: 12	2.415: 95
Fordran av Västerås stad		5.000: —
Beräknad skattefordran		148: —
	Kronor	220.964: 95
Skulder och eget kapital:		
Långfristiga skulder:		
Inteckningslån i Västerås stads Sparbank		95.000: —
Kortfristiga skulder:		
Ej förfallen del av fastighetsskatt		412: —
Obetalda omkostnader		1.681: —
Eget kapital:		
Aktiekapitalet		108.500: —
Reservfonden		14.249: 89
Vinst å bolagets verksamhet:		
Vinst enligt balansräkning 31/12 1950	1.249: 89	
Avgår enligt bolagsstämmobeslut 11/5 1951:		
Avsättning till reservfonden	1.249: 89	
Årets nettovinst		1.122: 06
	Kronor	220.964: 95

Ställda panter:

Inteckningar i fast egendom å 145.000 kronor.

Styrelsen och verkställande direktören föreslår att bolagsstämman måtte besluta:

att fastställa balansräkningen, och

att årets vinst kronor 1.122: 06 disponeras sålunda:

till reservfonden avsättes	120: 11
till reparationsfond avsättes återstoden	1.001: 95
Kronor	1.122: 06

Västerås den 20 januari 1952.

J. Ruben Nyman.

Gösta Lundberg **Thjelvar Hedberg.**

Erik Pettersson **Einar Keijser.**
verkst. direktör

Byggnadsaktiebolaget Mimer i Västerås.

Bolagets ekonomiska ställning per den 31 december 1951 framgår av följande

Balansräkning.

Tillgångar:		
Anläggningstillgångar:		
Fastigheter, färdigställda:		
Nr 3 i kv. Kalla	550.000: —	
„ 7 i „ Leif	470.000: —	
„ 1 i „ Pipan	1.184.000: —	
„ 1 i „ Läskstången	897.000: —	
„ 1 i „ Råbocken	2.897.000: —	
„ 3 i „ Älgen	1.731.000: —	
„ 3 i „ Mården	3.654.000: —	
„ 1 i „ Älgen	1.414.000: —	
„ 4 i „ Älgen	2.576.000: —	
„ 1 i „ Vargen	2.090.000: —	
„ 1 i „ Björnen	3.205.000: —	
„ 1 i „ Rådmannen	380.000: —	
„ 1 i „ Sliparen	2.644.000: —	
„ 2 i „ Lindaren	1.278.000: —	
„ 1 i „ Svarvaren	1.266.000: —	26.236.000: —
Fastigheter, ej färdigställda:		
Nr 8 i kv. Stenborren	1.465.447: 01	
„ 2 i „ Kronhjorten och nr 1 i kv. Bävern	973.972: 77	2.439.419: 78
Utbetalda arkitekt- och konstruktionsarvoden m. m. för planerad bebyggelse i:		
Nr 13 i kv. Leif (f. d. nr 8 i kv. Leif)	59.200: 30	
„ 5 i „ Sandstenen	4.275: —	
Garagebyggnad m. m. å tomten nr 1 i kv. Vargen	14.170: —	
Garagebyggnad å tomten nr 1 i kv. Läskstången	200: —	77.845: 30
Inventarier:		
För kontoret	1: —	
För fastigheterna	1: —	2: —
Omsättningstillgångar:		
Kassa	367: 15	
Innestående å checkräkning	7.169: 33	
Innestående å postgiro	45.989: —	53.525: 48
Hyresfordringar		1.194: 29
Övriga fordringar		1.454: 50
Diverse materialier		26.836: —
Kungl. Bostadsstyrelsen, beräknad ränteeftergift		27.049: 35
Bränslelager		29.955: —
	Summa kronor	28.893.281: 70

Skulder och eget kapital:			
Långfristiga skulder:			
Inteckningslån enligt bilaga nr 4		24.566.426: 16	
Byggnadskreditiv i AB Svenska Handelsbanken		3.324.531: 21	27.890.957: 37
Kortfristiga skulder:			
Inbetalda hyror för år 1952		173.509: 23	
Upplupna ej förfallna räntor		83.285: 49	
Debiterade ej förfallna fastighetsskatter		39.888: —	
Ej inlevererade källskattemedel		13.082: —	
Obetalda fastighetsomkostnader		5.217: 47	
Innehållna garantibelopp för fastigheters färdigställande		4.800: —	
Reserverade medel för fastigheters färdigställande		87.610: 26	
Reserverade medel för s. k. friköpta garantiarbeten		11.111: 73	
Reserverade medel för ungdomsverksamheten		1.867: 83	
Depositionsbelopp för entreprenadhandlingar		150: —	420.522: 01
Eget kapital:			
Aktiekapitalet		500.000: —	
Reservfonden		58.000: —	
Dispositionsfonden		6.762: 07	564.762: 07
Vinst å bolagets verksamhet:			
Vinst enligt balansräkning 31/12 1950		17.451: 13	
Avgår enligt bolagsstämmobeslut 11/5 1951:			
Utdelning till aktieägarna	15.000: —		
Avsättning till reservfonden	2.000: —	17.000: —	451: 13
Årets nettovinst			16.589: 12
		Summa kronor	28.893.281: 70
Ställda panter:			
Inteckningar:			
I av bolaget ägda fastigheter		2.739.000: —	
I bolagets tomträtter		25.537.980: —	28.276.980: —
Utfärdad revers med inteckningsmedgivande:			
Överlämnad till Västerås stad som provisorisk säkerhet för tecknad borgen å byggnadskreditiv för N:a Skallberget tills tomträttskontrakt upprättats och inteckningar uttagits			3.000.000: —
		Summa kronor	31.276.980: —

Styrelsen och verkställande direktören föreslår att bolagsstämman måtte besluta:

att fastställa balansräkningen, och

att årets vinst kr. 16.589: 12 samt från föregående år balanserade vinstmedel kr. 451: 13, eller tillhopa kr. 17.040: 25, disponeras sålunda:

till reservfonden avsättes	2.000: —
till aktieägarna utdelas 3 % mot kupong nr 12	15.000: —
att på balanserade vinstmedels konto får kvarstå	40: 25
Kronor	17.040: 25

Västerås den 8 februari 1952.

Fritz Eklund

Thjelvar Hedberg **Gust. Olsson**
Åke Johansson **G. Elghufvud**

Axel Bergquist
Verkställande direktör.

Aktiebolaget Arbetarebostäder i Västerås.

Bolagets ekonomiska ställning per den 31 december 1951 framgår av följande

Balansräkning.

Tillgångar:		
Anläggningstillgångar:		
Fastigheten kv. Högne	222.000: —	
„ „ Julius-Jörgen	690.000: —	
„ „ Oskaria	200.000: —	
„ „ Bruno	160.000: —	
„ „ Hyttan	150.000: —	1.422.000: —
Omsättningstillgångar:		
Kassa	329: 49	
Innestående å checkräkning	3.381: 83	
Innestående å postgiro	336: 37	4.047: 69
Förlust å bolagets verksamhet:		
Årets nettoförlust		14.122: 59
	Kronor	1.440.170: 28
Skulder och eget kapital:		
Långfristiga skulder:		
Inteckningslån		1.008.006: 73
Kortfristiga skulder:		
Inbetalda hyror för år 1952	9.394: 18	
Upplupna ej förfallna räntor	8.905: 41	
Debiterade ej förfallna fastighetsskatter	2.606: —	20.905: 59
Eget kapital:		
Aktiekapitalet	300.000: —	
Reservfonden	42.200: —	
Dispositionsfonden	67.000: —	409.200: —
Balanserade vinstmedel:		
Vinst enligt balansräkning 31/12 1950	2.257: 96	
Avgår enligt bolagsstämmobeslut 11/5 1951:		
Avsättning till reservfonden	200: —	2.057: 96
	Kronor	1.440.170: 28

Ställda panter:
Inteckningar å 1.133.200 kronor i bolagets fasta egendom.

Styrelsen och verkställande direktören föreslår att bolagsstämman måtte besluta
att fastställa balansräkningen, och
att årets förlust å kr. 14.122: 59 med avdrag från föregående år balanserade vinstmedel kr. 2.057: 96, eller kr. 12.064: 63, måtte balanseras till 1952.

Västerås den 20 februari 1952.

Gösta Lundberg

Thjelvar Hedberg **Åke Johansson**

Mattias Pers **Erik R. Carlsson**

Axel Bergquist
Verkställande direktör.

Aktiebolaget Västeråsbanans Intressenter

Bolagets ekonomiska ställning per den 31 december 1951 framgår av följande

Balansräkning.

Tillgångar:

Fordran av Västerås stad enligt revers		5.492.513: 75
	Kronor	5.492.513: 75

Skulder:

Lån hos Kungl. Generalpoststyrelsen enligt revers	5.388.219: 91	
Upplupen ännu ej förfallen ränta å samma lån	94.293: 84	5.482.513: 75
Aktiekapital		10.000: —
	Kronor	5.492.513: 75

Ställd säkerhet för bolagets lån:
Västerås stad tillhöriga Svenska Statens 3 % obligationer av den 1/7 1944 nom. kr. 5.393.000: —.

Då bolaget icke redovisar vare sig vinst eller förlust å verksamheten inskränker sig styrelsen till att hemställa, att bolagsstämman måtte fastställa balansräkningen.

Västerås i februari 1952.

Gustaf Olsson

Fritz Eklund **H. Welin-Berger**

Ruben Nyman **Thjelvar Hedberg**

Förteckning över dispositionen av stadsfullmäktiges och drätselkammarens anslag för oförutsedda behov 1951

Litt.	Kontobenämning	Beslut	Anslagsbelopp Stfm:s anslag 20—S1	Anslagsbelopp Drätselk:s anslag 20—D2
1 B—115	Kostnader för deltagande i revisionskonferens	Dk § 622/1951		392: 25
1 C 1—119	Anskaffning av kartor till drätselkammarens ledamöter	Dk § 524/1951		425: —
1 C 3—368	Anskaffning av ny adressanläggning till avlöningskontoret	Stfm § 83/1951	9.450: —	
	Inköp av ny stencileringsmaskin	Dk § 448/1951		1.000: —
1 Ö—103,1	Skärmbildsundersökning av stadens befattningshavare	Stfm § 17/1951	3.000: —	
1 Ö—104	Kostnad för deltagande i kurs i yrkeshygien och yrkessjukdomar	Dk § 330/1951		128: —
1 Ö—119,1	Kostnader för Dk:s middag på Elba den 14/6 1951 ..	Dk § 521/1951		595: 45
1 Ö—119,5	Anslag till säkerhetskommittén	Dk § 190/1951		500: —
2 A—101,0	Tillfällig förstärkning av arbetskraften vid rådhusrätten	Stfm § 20/1951	6.000: —	
	Anställande av assessor vid rådhusrätten	Stfm § 224/1951	6.200: —	
2 A—163,1	Omändring av magistratens arkiv	Stfm § 13/1951	3.000: —	
2 A—368,2	Inredning av magistratens arkiv	Stfm § 13/1951	5.500: —	
2 B 3—101,0	Anställande av en extra åklagare	Stfm § 278/1951	3.000: —	
2 Ö—173	Anslag till kampanjen "Säkerhetens mönsterstad"..	Stfm § 352/1950	15.000: —	
	Kostnader i samband med den allmänna fastighetstaxeringen:			
3 B 2—101,01	Biträde vid deklarationsblanketters utlämnande, mottagande och sortering	Stfm § 268/1951	600: —	
3 B 2—101,02	Arvode till ledamöter i fastighetstaxeringsnämnden	Stfm § 268/1951	5.400: —	

Litt.	Kontobenämning	Beslut	Anslagsbelopp Stfm:s anslag 20—S1	Anslagsbelopp Drätselk:s anslag 20—D2
3 B 2—114	Annonskostnader o. d.	Stfm § 268/1951	500: —	
3 C—101,0	Anställande av en extra exekutor från 1/10 1951	Stfm § 225/1951	1.200: —	
3 C—368	Inköp av skrivmaskin och kontorsstol	Stfm § 225/1951	780: —	
4 A—368	Inköp av inventarier till stadsarkitektkontoret ..	Stfm § 241/1951	1.500: —	
5 A—101,0	Anställande av ett byggnadstekniskt biträde	Dk § 541/1951		1.000: —
5 A—360,1	Projektering av skyddsrumsanläggning i kv. Nestor	Stfm § 65/1951	19.000: —	
5 A—360,2	Geologisk undersökning av Djäkneberget	Stfm § 65/1951	1.000: —	
5 Ö—173,1	Bidrag till Västerås Hemvärn	Stfm § 222/1951	3.000: —	
5 Ö—173,2	Bidrag till Västerås Befälsutbildningsförenings lokalkostnader	Stfm § 234/1951	1.000: —	
6—101,03	Kostnader för bestridande av borgarbrandmännens löner	Stfm § 306/1951	21.000: —	
6—368,3	Inköp av bokhylla, telefonhylla och avlastningsbord till brandkåren	Dk § 79/1951		900: —
7 B 1—360,3	Ombyggnad av stadsarkitektkontorets lokaler....	Stfm § 223/1951	26.000: —	
7 B 5—360	Uppförande av vaktkur för tullens bevakningspersonal i djuphamnen	Stfm § 292/1951	4.500: —	
7 C—161,8	Täckning av kostnader för omläggning av ledningar i mark inom kv. Verkstaden	Stfm § 115/1951	14.900: —	
7 C—360,3	Del av kostnad för dagvattenledning i Narvavägen vid kv. Krumeluren (anslutningsavgift)	Stfm § 383/1951	5.000: —	
7 D 3—160,3	Ändringsarbeten vid Gidensonsbergs gård	Dk § 299/1951		909: 06
7 E 1—160,1	Iordningställande av lägenhet i fastigheten Smedjegatan 1 till barnträdgård och eftermiddagshem för barn	Dk § 746/1951		700: —

Litt.	Kontobenämning	Beslut	Anslagsbelopp Stfm:s anslag 20—S1	Anslagsbelopp Drätselk:s anslag 20—D2
7 E 2—160,4	Utbyte av värmepanna i stadshotellsbyggnaden ..	Stfm § 153/1951	60.000: —	
8 B 2—351,003	Diverse marklösen	Stfm § 307/1951	10.000: —	
8 B 7—368	Anskaffning av en ny jeep till byggnadskontoret ..	Stfm § 63/1951	4.000: —	
8 B 9—360	Tilläggsanslag för inrättande av bekvämlighetsinrättning i Stadsparken	Stfm § 136/1951	19.000: —	
8 C—115	Bidrag till kostnaderna för stadsträdgårdsmästarens deltagande i kongress ..	Dk § 559/1951		600: —
8 C—162	Hyra för tillfälliga kontorslokaler i Hotell Vasa för parkförvaltningen	Dk § 317/1951		900: —
8 C—163	Iordningställande av nya kontorslokaler för parkstyrelsen	Stfm § 386/1951	5.450: —	
8 C—353,15	Omläggning av strandskoningen intill Svartån vid Stadsparken	Stfm § 136/1951	11.250: —	
8 C—353,16	Iordningställande av Stadsparken invid bekvämlighetsinrättningen	Stfm § 136/1951	20.000: —	
8 C—366	Inköp av motorbåt	Stfm § 143/1951	4.500: —	
10 D 1—160,1	Ombyggnad och reparation vid Elbafärjornas tilläggsplats	Stfm § 61/1951	10.000: —	
12 A 1—134,5	Bidrag till Västmanlands läns Jaktvårdsförening för utrotande av kråkfåglar	Dk § 321/1951		500: —
13 D 1—115	Bestridande av kostnaderna för deltagande i en av Hälsingborgs stads badförvaltning anordnad konferens	Dk § 476/1951		500: —
15 A 1—101,0	Upprättande av personhistoriskt arkiv vid folkskolorna	Dk § 803/1951		1.000: —
15 A 4—101,0	Anslag för avlöning av t. f. vaktmästare vid Blåsboskolan för tiden 15/11—31/12 1951	Stfm § 148/1951	900: —	
15 A 4—160,1	Reparationer i Berga skola	Stfm § 198/1951	3.936: 16	

Litt.	Kontobenämning	Beslut	Anslagsbelopp Stfm:s anslag 20—S1	Anslagsbelopp Drätselk:s anslag 20—D2
15 A 4—162	Förhyrande av Elimförsamlingens lokal i Skiljebo för senare halvåret 1951	Dk § 467/1951		600: —
15 A 4—360,1	Utredningskostn. för gymnastikbyggnad vid Gideonsbergsskolan	Stfm § 66/1951	3.500: —	
15 A 4—360,2	Utredningskostn. för gymnastikbyggnad vid Blåsboskolan	Stfm § 66/1951	2.500: —	
15 A 4—360,5	Utredningskostnader för ny skolbyggnad inom kv. Hästhoven.....	Stfm § 66/1951	5.000: —	
15 A 4—360,6	Utredningskostn. för gymnastikbyggnad vid Herrgärdsskolan	Stfm § 66/1951	3.000: —	
15 A 4—366	Inköp av en tjänstebil till folkskolornas fastighetsförvaltning	Stfm § 102/1951	6.800: —	
	Inköp till kommunala flickskolan:			
15 D—121,3	Fria läroböcker	Stfm § 354/1950	18.000: —	
15 D—124,3	Lexika att utlånas	Stfm § 354/1950	4.000: —	
	Inköp till allmänna läroverket:			
15 G 1—121	Fria läroböcker	Stfm § 354/1950	22.000: —	
15 G 1—124,2	Lexika att utlånas	Stfm § 354/1950	6.000: —	
15 H—101,1	Tilläggsanslag för höjning av timlärararvodena vid yrkesskolorna	Stfm § 254/1951	3.750: —	
15 H—121,2	Anskaffning av undervisningsmaterial för kurser i betong- och cementarbeten höstterminen 1951 ..	Stfm § 236/1951	1.000: —	
15 H—163	Iordningställande av lokal för kurser i betong- och cementarbeten höstterminen 1951	Stfm § 236/1951	1.000: —	
15 H—368,3	Anskaffning av verktyg o. dyl. för kurser i betong- och cementarbeten höstterminen 1951	Stfm § 236/1951	2.500: —	
15 I 5—173,1	Tilläggsanslag för gymnastikanordningar å Björnön	Stfm § 589/1951	1.366: —	

Litt.	Kontobenämning	Beslut	Anslagsbelopp Stfm:s anslag 20—S1	Anslagsbelopp Drätselk:s anslag 20—D2
	Bidrag till Västerås Gymnastikförening för iordningställande av plan och redskap för gymnastik å Björnön	Dk § 329/1951		550: —
15 I 5—173,2	Bidrag till brandmännens idrottsförening	Dk § 368/1951		750: —
15 Ö—124	Inköp av skioptikonbilder vid konstundervisning ..	Dk § 381/1951		500: —
15 Ö—135	Bidrag till en i domkyrkan den 26/9 1951 anordnad avgiftsfri konsert			100: —
15 Ö—137,2	Kostnader för skoldelegationens utredningsarbete	Stfm § 321/1951	3.000: —	
15 Ö—171,1	Anslag till landstingets yrkesskolor för anordnande av vävkurser år 1952 ..	Dk § 949/1951		1.000: —
15 Ö—173,1	Bidrag till en av västeråskretsen av S. L. N. anordnad studiekurs	Dk § 865/1951		300: —
15 Ö—173,3	Bidrag till kostnader för upprätthållande av verksamheten i Folkets Park	Stfm § 320/1951	11.000: —	
15 Ö—173,5	Bidrag till S. S. U:s kongress i Västerås	Dk § 158/1951		1.000: —
15 Ö—173,6	Bidrag till västmanlandsungdomens arbetstävling 1951	Dk § 263/1951		300: —
16 B 2—160,2	Ändringsarb. inom Karlslunds tvättinrättning....	Stfm § 82/1951	5.000: —	
16 C 3—173	Bedrivande av pojkidrottskoloni under sommaren 1951	Stfm § 181/1951	1.900: —	
16 H 1—179	Bidrag till en under år 1951 på försök anordnad hemsamaritverksamhet	Stfm § 67/1951	3.000: —	
16 Ö—173,6	Bidrag till Västerås dövstumsförening	Dk § 195/1951		600: —
16 Ö—173,8	Bidrag till folkpensionärernas förening	Dk § 156/1951		500: —
16 Ö—173,9	Fri bussresa för transport av barn till och från Röda Korsets kolonihem vid Hagbyn	Dk § 449/1950		260: —

Litt.	Kontobenämning	Beslut	Anslagsbelopp Stfm:s anslag 20—S1	Anslagsbelopp Drätselk:s anslag 20—D2
17 B—101,0	Uppläggning av ett nytt registreringssystem för bostadsförmedlingen	Dk § 956/1950		800: —
18 A—119	Representationskostnader för Västerås tredje pensionsdistrikt	Dk § 811/1951		200: —
18 A—137	Kostnader för utredning av folkpensionärernas bostadsförhållanden	Stfm § 322/1951	2.000: —	
19 B—368	Inköp av skrivbord och skrivmaskinsbord till hyresnämnden	Dk § 282/1951		500: —
19 Ö—101,0	Arvode till överblockledare	Dk § 367/1951		300: —
		Summa kronor	411.882: 16	18.309: 76

Disposition av anslag för engångsinbetalningar till SKP

Litt.	Kontobenämning	Beslut	Anslagsbelopp Drätselk:s anslag 20—D3
	Avgift till SKP för fribrev för:		
1 C 2—108	Kansliбiträdet M. V. Eriksson	Dk § 511/1951	1.276: —
4 A—108	Kontorsbiträdet E. M. Bokvist	Dk § 511/1951	2.738: —
7 A—108	Fastighetsingenjör B. A. D. Kihlberg	Dk § 511/1951	249: —
8 B 1—108	Grovarbetare G. A. Kvarnström	Dk § 511/1951	4.329: —
8 B 1—108	1:e ingenjör K. G. Svendenius	Dk § 548/1951	732: —
16 A—108	Förutvarande skrivbiträdet vid socialvårdsbyrån B. Gustafsson	Dk § 804/1951	560: —
		Summa kronor	9.884: —

Disposition av kulturfondens disponibla avkastning för kulturella och allmännyttiga ändamål

Litt.	Kontobenämning	Beslut	Anslagsbelopp Stfm:s anslag 20—S7
1 Ö—119,4	Kulturnämndens förvaltningskostnader		1.883: 23
8 C—355,1	Bidrag till en skulptur inom Södra Skallberget	Stfm § 21/1951	28.000: —
15 A 4—355,1	Inköp av konst till stadens äldre folk- och småskolor	Stfm § 201/1951	50.000: —
15 Ö—178,1	För utdelning av stipendier	Stfm § 80/1951	15.000: —
		Summa kronor	94.883: 23

Under år 1951 beviljade anslag av låne- och fondmedel

Litt	Benämning	Beslut	Lånemedel	Fondmedel
	6 Brandförsvar			
	Anslag ur brandförsvarsfonden:			
566	Anskaffning av transportmedel (en skåpbil, en transportkärra, en livräddningsbåt m. m.)	Stfm § 286/1951		11.600: —
568.2	Anskaffning av radioutrustning till brandkårens befälsbil	Stfm § 60/1951		6.000: —
	7 B Förvaltningsfastigheter			
	Anslag ur särskilda fonden för förrådsbyggnader:			
7—560.1	Tilläggsanslag för utförande av vissa inredningsarbeten i förrådskontoret samt för uppförande av en militärbarack	Stfm § 388/1951		9.000: —
7—560.2	Tilläggsanslag för uppförande av en magasinsbyggnad å Viksäng	Stfm § 388/1951		75.000: —
	7 C Exploateringsfastigheter			
	Anslag ur försäljningsmedelsfonden:			
560.1	Förvärv av gatumark å stä nr 775	Dk § 64/1951		365: —
560.1	Förvärv av del av tomt nr 3 i kv. Ida enl. kontrakt 12/7 1951			2.600: —
560.1	Förvärv av stä nr 3307 (Lundby 2^{54}) om 1.459 kvm	Stfm § 104/1951		4.370: —
560.1	Förvärv av stä nr 1524 ..	Stfm § 308/1951		2.043: —
560.32	Anslutningsavg. och regnvattenledningar för Skallberget	Stfm § 152/1951	358.000: —	
	7 E Hyresfastigheter			
	Anslag ur försäljningsmedelsfonden:			
1—560.1	Förvärv av tomten nr 3 i kv. Fabian	Stfm § 119/1951		25.000: —

Litt	Benämning	Beslut	Lånemedel	Fondmedel
1—560.1	Förvärv av stadsägan nr 563	Stfm § 309/1951		50.000: —
1—560.3	Förvärv av tomten nr 1 i kv. Norna	Stfm § 142/1951	125.000: —	53.650: —
	Anslag ur gatukostnadsfonden:			
1—560.3	Förvärv av tomten nr 1 i kv. Norna	Stfm § 142/1951		1.550: —
	8 B 2 Nyanläggningar av gator och vägar			
	Anslag ur gatukostnadsfonden:			
551.005	Förberedande arbeten å del av Jakobsbergsgatan ..	Stfm § 53/1951		20.000: —
551.230	Första utbyggn. av Svärdsliljegatan	Stfm § 385/1951		30.000: —
551.501	Hästhovsgatan, asfaltering	Stfm § 103/1951		17.700: —
551.504	Utförande av vissa arbeten avseende Violstigen	Stfm § 64/1951		25.000: —
551.504	Violstigen, asfaltering	Stfm § 103/1951		4.500: —
551.514	Iordningställande av Hyvlargatan med kantsten..	Stfm § 11/1951		8.000: —
551.516	Hammarbacksvägen, asfaltering	Stfm § 103/1951		9.100: —
	Anslag ur försäljningsmedelsfonden:			
551.155	Klockartorpsgatan, diverse gatuarbeten samt asfaltering	Stfm § 103/1951		12.000: —
551.506	1. Skyttegatan, asfaltering	Stfm § 103/1951		5.400: —
551.506	2. Åkarhagsgatan, asfaltering	Stfm § 103/1951		10.200: —
551.507	Bostadsområdet vid CVV, diverse gatuarbeten samt asfaltering	Stfm § 103/1951		19.900: —
551.512	Knektgatan, asfaltering ..	Stfm § 103/1951		5.000: —
	Gatubyggnadskostnader vid Skallberget:			
551.521	Nordanbygatan, del av ..	Stfm § 152/1951	42.000: —	
551.522	Karlfeldtsgatan	Stfm § 152/1951	320.000: —	
551.523	Bellmansgatan	Stfm § 152/1951	85.000: —	
551.524	Silfverstolpesgatan	Stfm § 152/1951	72.000: —	
551.525	Böttigers gata	Stfm § 152/1951	14.000: —	
551.526	Dan Anderssons gata	Stfm § 152/1951	17.000: —	
	8 C Parkförvaltning			
553.511	Ordnande av parker vid Skallberget	Stfm § 152/1951	120.000: —	

Litt	Benämning	Beslut	Lånemedel	Fondmedel
	11 B Gasverk			
	Ur tillfälliga fonden av tekniska verkens anslutningsavgifter			
L—200	Gasserviser	Av TV:s disp. medg. å 100.000: —		1.623: 40
L—220	Tilläggsanslag för uppförande av lågtrycksgasklocka	Stfm § 81/1951	180.000: —	
	11 C Elektricitetsverk			
	Ur tillf. fonden av tekniska verkens anslutningsavgifter:			
L—300	Serviser och mindre ledningsutsträckningar	Av TV:s disp. medg. å 100.000: —		47.548: 15
L—310	Framdragande av stamkabel å Djuphamnsområdet	Stfm § 289/1951	48.500: —	
L—312	Jordkablar till fastigheten norr om Hammarbacksvägen	Av TV:s disp. medg. å 100.000: —		3.000: —
L—383	Jordkabelledningar för återstående utbyggnad av bostadsområdet vid CVV	Av TV:s disp. medg. å 100.000: —		823: 54
L—384	Jordkabel till kv. Sliparen	Av TV:s disp. medg. å 100.000: —		2.800: —
L—396	Framdragande av jordkabelserviser till kvarteren Blåklinten, Blåklockan m. fl.	Stfm § 382/1951	52.000: —	21.800: —
L—398	Framdragande av jordkabelserviser till sju fastigheter i kv. Stenborren och Stenbjörnen	Stfm § 138/1951	15.000: —	2.800: —
L—399	Uppförande av ställverksbyggnad å stadsägan 883 E	Stfm § 154/1951	275.000: —	
	13 AB Vatten- och avloppsverk			
	Anslag ur tillfälliga fonden av tekniska verkens anslutningsavgifter:			
L—100	Serviser och mindre ledningsutsträckningar under 1951	Av TV:s disp. medg. å 100.000: —		41.850: 38

Litt	Benämning	Beslut	Lånemedel	Fondmedel
L—111	Framdragande av vatten- och avloppsledningar inom Norra Skallberget ..	Stfm § 155/1951	135.000: —	331.000: —
L—112	Framdragande av vatten- och avloppsledningar i S:ta Gertruds väg	Stfm § 384/1951		20.000: —
L—113	Framdragande av vatten- och avloppsledningar i Järnmalmsgatan	Stfm § 384/1951		75.000: —
L—114	Framdragande av vatten- och avloppsledningar inom Berghamraområdet..	Stfm § 290/1951		35.000: —
L—156	Tilläggsanslag för utförande av vatten- och avloppsledningar inom Emausområdet	Stfm § 101/1951	37.000: —	
L—164	Framdragande av vatten- och avloppsledningar å Västra Jakobsberg .... (Västra delen av Kronvägen till Råbygatan)	Stfm § 179/1951		119.000: —
L—171.7	Tilläggsanslag för infiltrationsbassänger vid Hässlö	Stfm § 137/1951	58.000: —	
L—180	Vatten- och avloppsledning Jonasborgsvägen och Bergsvägen	Av TV:s disp. medg. å 100.000: —		2.354: 53
L—183	Tilläggsanslag för anläggning av vatten- och gasledningar från kv. Sigurd till Nedre Hyttvägen....	Stfm § 101/1951	28.000: —	
L—185.6	Framdragande av huvudvattenledning och avloppsledning från vattentornet på Skallberget till Vasagatan	Stfm § 112/1951	82.000: —	
L—192	Anläggning av reningsverk för snabbfiltrering av råvatten vid Hässlö	Stfm § 113/1951	1.500.000: —	
L—193	Framdragande av vatten- och avloppsledningar i nordöstra delen av Skiljebo	Stfm § 114/1951	26.000: —	139.000: —
L—196	Framdragande av vatten- och avloppsledningar i Hemdalsvägen på sträckan Uppsalagat.—Stockholmsvägen	Stfm § 50/1951	10.000: —	41.000: —

Litt	Benämning	Beslut	Lånemedel	Fondmedel
L—198	Anläggande av ny mätarkammare samt installation av klordoseringsapparater vid Hässlö vattenverk	Stfm § 111/1951	35.000: —	
L—199	Framdragande av vatten- och avloppsledningar i Norra Gideonsberg	Stfm § 140/1951	68.500: —	36.500: —
	15 A Folkskola och fortsättningsskola			
4—560.2	Uppförande av Blåsboskolan	Stfm § 141/1951	1.403.000: —	
	15 D Kommunal flickskola			
	Anslag ur särskilda fonden för allmänna byggnader:			
560.2	Till- och ombyggnad av flickskolans huvudbyggnad	Stfm § 221/1951		50.000: —
	15 G 1 Allmänt läroverk			
	Anslag ur tillfälliga fonden för allmänna byggnader:			
560.1	Tilläggsanslag för uppförande av läroverkets nybyggnad	Stfm § 156/1951	1.200.000: —	500.000: —
		Summa	6.306.000: —	1.879.078: —

Fördelning av fondanslagen

890.03	Särskilda fonden för allmänna byggnader	550.000: —
890.07	Särskilda fonden för förrådsbyggnader	84.000: —
891.01	Försäljningsmedelsfonden	190.528: —
891.03	Brandförsvarsfonden	17.600: —
891.04	Gatukostnadsfonden	115.850: —
891.05	Tillfälliga fonden av tekniska verkens anslutningsavgifter ..	921.100: —
	Kronor	1.879.078: —

Statistik över antalet anställda och utbetalda löner

	Antal[1]				Lönesumma (avrundade tal)			
	1948	1949	1950	1951	1948	1949	1950	1951
Ordinarie befattningshavare	369	401	445	434	2.921.000: —	3.081.000: —	3.350.000: —	4.039.000: —
Lärare	194	227	275	325	1.605.000: —	2.185.000: —	2.243.000: —	2.854.000: —
Extra och tillfälliga befattningshavare	471	528	582	625	1.750.000: —	1.445.000: —	1.552.000: —	1.706.000: —
Kollektivanställda	493	574	611	645	2.924.000: —	3.002.000: —	3.013.000: —	4.727.000: —
	1.527	1.730	1.913	2.029	9.200.000: —	9.713.000: —	10.158.000: —	13.326.000: —
Pensionärer	218	246	260	274	437.000: —	514.000: —	557.000: —	658.000: —
	1.745	1.976	2.173	2.303	9.637.000: —	10.227.000: —	10.715.000: —	13.984.000: —

[1] Medeltal.

INNEHÅLLSFÖRTECKNING. Sid.

Redovisning av stadens ekonomiska ställning 3
Fasta kapitalbehållningens avräkning 9
Skattestatens redovisning 10
Skattestatens avräkning 20
Skattestatens underskott och överskott 21
Låne- och fondstatens redovisning 22
Låne- och fondstatens avräkning 25
Budgetavräkning för 1951 års skattestat 26
Skattestatens utgående förskott 36
Skattestatens utgående reservationer 38
Låne- och fondstatens utgående förskott 46
Låne- och fondstatens utgående reservationer 48
Redogörelse över förvaltningen av stadens egna fonder 52
Redovisning för bolag med kommunal aktiemajoritet 57
Förteckning över dispositionen av stadsfullmäktiges och drätselkammarens anslag för oförutsedda behov 1951 63
Disposition av anslag för engångsinbetalningar till SKP 69
Disposition av kulturfondens disponibla avkastning för kulturella och allmännyttiga ändamål 69
Under år 1951 beviljade anslag av låne- och fondmedel 70
Statistik över antalet anställda och utbetalda löner 75

Redogörelse för förvaltningen av Västerås stads donationsfonder avseende år 1951.

Vid 1951 års slut förvaltade staden 113 donationsfonder, varav

55 st.	under drätselkammarens,
16 st.	under folkskolestyrelsens,
5 st.	under yrkesskolestyrelsens,
15 st.	under kommunala flickskolans och
22 st.	under fattigvårdsstyrelsens förvaltning
113 st.	

Av ovanstående donationsfonder stå 35 st. under KB:s tillsyn enligt lag den 24/5 1929 om tillsyn över stiftelse.

Antalet fonder har sedan föregående år minskat med två, nämligen *"Johanna Matilda Janssons fond"* (den 31/12 1950 kr. 536: 08), vars hela behållning tagits i anspråk av fattigvårdsstyrelsen för täckande av del av kostnaderna för inköp av ett piano till ålderdomshemmet och *"Fattiga skolbarns beklädnadskonto"* (den 31/12 1950 kr. 9.749: 52). Den sistnämnda fonden är icke en fond i egentlig mening utan ett uppsamlingskonto för avkastningen från vissa fonder.

Fröken Anna Falkenberg donerade till Västerås stad enl. testamente den 19/6 1912 sin förmögenhet till "Ålderdomshemmet i Västerås" (jfr stfm 18/6 1915 § 123) och bestämde därvid att förmögenheten skulle förvaltas av AB Svenska Handelsbanken och att avkastningen skulle utgå till en förutvarande tjänarinna samt till fröken Falkenbergs kusiner. Numera utgår endast ett legat på kr. 400: — till omförmälda tjänarinna, och resten av avkastningen skall tillhandahållas Västerås stad. Stadsfullmäktige beslöto vid sammanträde den 26/10 1950 § 260 att uppdraga åt fattigvårdsstyrelsen att utarbeta förslag till bestämmelser angående användningen och förvaltningen av donationen. Efter närmare undersökning har det emellertid framkommit att donationen icke avser ålderdomshemmet Karlslund utan hemmet för pauvres honteux vid Källgatan, som förvaltas av drätselkammaren. Fonden är icke redovisad i bokslutet, då AB Svenska Handelsbanken fortfarande förvaltar densamma. Från banken har staden under 1951 erhållit resterande avkastning för 1950 med kr. 997: 62.

Västerås stad erhöll den 19/6 1945 (jfr stfm 27/9 1945 § 225) en donation på kr. 20.000: — av med. dr Albert Grönberg att under namnet *"Grönbergska fonden"* förvaltas av fattigvårdsstyrelsen. Medlen ha på grund av bestämmelserna i donationsbrevet ännu ej tillförts staden.

Fonden *"Stadsarkitekt Erik Hahrs minne"* togs under 1950 i anspråk med det ursprungliga beloppet, kr. 10.000: —, för täckande av del av kostnaderna för inköp av Carl Milles' fontänskulptur "Solglitter" (jfr stfm 29/6 1950 § 162). Återstoden av fondens behållning motsvarande ränteavkastningen, den 31/12 1951 kr. 1.282: 43, avsågs ursprungligen användas för täckande av eventuella merkostnader för själva planteringen. Det visar sig emellertid att det anslag, som lämnats härför (kr. 35.000: — ur

kulturfonden, stfm 29/6 1950 § 162) är fullt tillräckligt varför resterande belopp i fonden kan disponeras för annat ändamål i enlighet med donationsbrevet.

Stadsfullmäktige beslöto vid sammanträde den 30/11 1950 § 294 att under vissa villkor överlämna behållningen i *"Fru Carolina Hygrells fond"* till de Gamlas Vänner såsom bidrag till finansieringen av föreningens planerade ny- och ombyggnad å tomten Brage nr 5. Behållningen, som den 31/12 1951 utgör kr. 82.228: 22, har i mars 1952 överlämnats till föreningen.

Totalt utgör fondernas bokförda tillgångar vid 1951 års slut kr. 2.620.704: 08 mot kr. 2.578.709: 54 vid 1950 års slut och utgöres av:

	1951	1950
Obligationer	169.447: —	166.706: —
aktier	559.398: —	453.934: —
bankräkningar	33.890: 32	34.683: 60
lån	1.625.566: 21	1.711.241: 95
fastigheter	74.900: —	74.900: —
avräkning med staden	157.502: 55	137.243: 99
	2.620.704: 08	2.578.709: 54

Aktier och obligationer äro bokförda till kursvärdet den 31/12 1951, obligationerna dock högst nominella värdet. Fastigheterna, *Lovisa nr 3* och *Ingrid nr 6,* tillhörande respektive *"Sundinska donationsfonden för välgörande och allmännyttiga ändamål"* och *"fonden för pauvres honteux",* äro bokförda till respektive kr. 60.000: —, utgörande av stadsfullmäktige den 26/11 1885 fastställt värde och kr. 14.900: —, motsvarande anskaffningskostnaderna (1899). Taxeringsvärdena äro för närvarande respektive kr. 100.000: — och kr. 45.000: —.

Fondernas fordran i avräkning med staden, den 31/12 1951 kr. 157.502: 55, förräntas efter gällande sparkasseränta. En utredning pågår för att omplacera en del av dessa medel till högre ränta.

Fondernas lån, kr. 1.625.566: 21, äro placerade som följer:

Västerås stad 3,1 %	287.183: 08	
Dito 3 %	69.399: 21	
Dito 3,5 %	315.383: 92	671.966: 21
Byggnads AB Mimer (stående lån) 3,5 %	514.385: —	
Dito (amorteringslån) 4 %	433.215: —	947.600: —
Birger Rollins dödsbo 3,5 %		6.000: —
	Kronor	1.625.566: 21

Som säkerhet för dessa lån finnas inteckningar. För lånen till Byggnads AB Mimer har Västerås stad dessutom enligt stadsfullmäktiges beslut den 27/1 1949 § 4 med Kungl. Maj:ts medgivande den 9/1 1951 tecknat borgen med undantag för det stående lånet. Av det stående lånet till Byggnads AB Mimer skall sedermera kr. 325.000: — omplaceras sedan bolagets lån i övrigt slutgiltigt placerats.

Ifråga om fondernas aktieportfölj har en del förändringar skett sedan föregående år. Sålunda har antalet aktier i följande företag ökats under 1951 genom nyemissioner:

i Asea	med	379	från 759	till 1138	st. aktier
i AB Svenska Handelsbanken	med	108	från 541	till 649	st. aktier
i Skandinaviska Banken AB	med	8	från 43	till 51	st. aktier
i Stora Kopparbergs Bergslags AB (fondemission)	med	50	från 150	till 200	st. aktier

Aktieägarna i Stockholms Enskilda Bank AB har beretts tillfälle att övertaga en post aktier i Wikmanshytte Bruks AB. För *"Ruth Randall Edströms minnesfonds"* räkning har drätselkammaren — sedan donatorns godkännande lämnats — beslutat övertaga en post om 50 st. aktier. Denna aktiepost redovisas icke i bokslutet då betalning ännu ej erlagts.

Kurserna på aktierna ha nedgått sedan föregående år, då aktierna voro bokförda till kr. 453.934: — mot kr. 472.988: — i detta bokslut, varvid hänsyn tagits till fondemission under året.

Några nyinköp av obligationer har icke ägt rum under 1951. Obligationer tillhörande 1941 års 2:dra försvarslån med 4 % ränta på kr. 2.000:— har konverterats mot Svenska statens 3,5 % obligationslån av den 15/6 1951.

Nominella värdet på fondernas innehav av obligationer utgör kr. 173.130: — och det bokförda värdet kr. 169.447: —.

Samtliga obligationer äro utgivna av Svenska staten utom en post på kr. 2.000: —, som utgivits av Konungariket Sveriges Stadshypotekskassa.

Under året har för försålda teckningsrätter till aktier i Asea influtit kr. 2.499: 90, avseende

Häradshövding Claes Ugglas och fru Gertrud Ugglas, född Sundén, understödsfond	2.485: —
21-septemberfonden	14: 90
till aktier i Skandinaviska Banken AB kr. 16: 15, avseende Maria Hallanders fond	16: 15
till aktier i AB Svenska Handelsbanken kr. 8: —, avseende Maria Hallanders fond för Anna Falkenbergs dödsbo	8: —

Beträffande hemmet för pauvres honteux vid Källgatan pågår utredning om hemmets fortsatta drift. Utgifterna för hemmet överstiger betydligt disponibla inkomster, varför frågan om hemmets fortsatta drift måste tagas under allvarlig omprövning. Upplysningsvis meddelas, att hemmets utgifter under tidsperioden 1943—1951 uppgick till ca kr. 44.300: — och inkomsterna till ca kr. 28.200: —.

Följande fonders avkastning har icke tagits i anspråk utan lagts till kapitalet:

"Otto Oests gåva", behållningen den 31/12 1951 kr. 794: 82, vars medel fritt får disponeras av barnstugestyrelsen.

"Hygrellska donationsfonden". Enligt stadsfullmäktiges beslut skall fondens behållning stiga till kr. 5.000: —, varefter hela avkastningen skall överlämnas till Föreningen Västerås Skollovskolonier. Behållningen den 31/12 1951 utgör kr. 4.780: 28.

"Abraham Abrahamsson Hülphers fond". Behållningen utgör den 31/12 1951 kr. 8.147: 61. Fondens avkastning får enligt Kungl. Maj:ts medgivande den 22/12 1950 disponeras av fattigvårdsstyrelsen till understöd åt fattiga inom staden.

"Katarina Molls fond". Behållningen den 31/12 1951 utgör kr. 6.310: 61. Enligt Kungl. Maj:ts beslut den 22/12 1950 får fondens medel disponeras av barnstugestyrelsen för daghemsverksamheten.

"Ekelundska sjukvårdsfonden". Behållningen den 31/12 1951 utgör kr. 22.422: 20. Från och med 1948 står avkastningen till hälsovårdsnämndens förfogande inom donationsbestämmelsernas ram (jfr stfms handlingar ser. B nr 22 sid. 72/1947). Under åren 1948—1951 har avkastningen icke tagits i anspråk med undantag för ett belopp på kr. 350: — till bestridande av bussresor för inom staden anställda distriktssköterskor under 1951 enligt drätselkammarens beslut den 7/6 1951 § 479 och hälsovårdsnämndens beslut den 25/6 1951 § 210.

"Västerås Trädplanteringssällskaps donationsfond". Fondens behållning den 31/12 1951 utgör kr. 4.566: 93. Enligt donationsbestämmelserna skall kapitalet växa till kr. 5.000: —, varefter avkastningen skall användas till belönande åt mindre trädgårdsodlare.

"Folkskolans premiefond". Fondens behållning den 31/12 1951 utgör kr. 431: 36.

"Yrkesskollärarnas premiefond". Fondens behållning den 31/12 1951 utgör kr. 169: 90.

Stadsfullmäktige hemställde år 1950 att få överföra behållningen i *"Badelunda sockens skogsfond"* till försäljningsmedelsfonden, vilken framställning Kungl. Maj:t den 22/12 1950 lämnat utan bifall. Utredning pågår om ändrade bestämmelser.. Fondens behållning den 31/12 1951 utgör kr. 16.317: 42.

En viss del, hälften av 9/10, av avkastningen från *"Ruth Randall Edströms minnesfond"* skall ställas till parkstyrelsens förfogande. Under åren 1948—1950 har avkastningen fonderats. Under 1951 togs ett belopp på kr. 8.500: — av den disponibla avkastningen för parkstyrelsens förfogande för en terassanläggning vid vegetationsdammen på Djäkneberget. Efter denna disposition återstår den 31/12 1951 ett belopp på kr. 5.065: 52 till parkstyrelsens förfogande.

Drätselkammaren beslöt den 2/3 1950 § 195 att avkastningen från *"Victor Anderssons och hans hustrus donationsfond"* årligen skulle tillföras *"Törnblomska donationsfonden"* att av fattigvårdsstyrelsen utdelas till behövande i f. d. Badelunda kommun. Drätselkammaren har sedermera den 3/1 1952 § 24 beslutat att innan överföring sker ⅓ av avkastningen skall läggas till kapitalet.

Fröken Emelie Bergström donerade enligt testamente den 3/1 1921 ett belopp av kr. 12.000:— att användas såsom tillskott för tillbyggnad av hemmet för pauvres honteux med villkor att en ränta på 6 % å detta kapital årligen betalades till en tjänarinna under hennes livstid. Sedan denna tjänarinna avlidit i juni 1951 står kapitalbeloppet numera till förfogande för det ändamål för vilket donationen gjordes.

I efterföljande redogörelse upptagen fond *"Hedda Hoffmans m. fl. fonders räntebehållning"* är icke en fond i egentlig mening utan ett uppsamlingskonto från vissa andra fonder.

Fattigvårdsstyrelsen har gjort en utredning beträffande dispositionen av avkastningen från under styrelsens förvaltning stående fonder och beslutat att samla avkastningen till mindre antal understödstagare för att dessa skola få större belopp.

Avkastningen under året, som uppgått till kr. 101.227: 29, mot kr. 92.204: — föregående år, varav:

	1951	1950
för obligationer	5.558: 96	2.668: 71
„ aktier	18.946: 26	16.463: 50
„ bankräkningar	1.017: 06	845: 90
„ lån	57.686: 39	55.798: 67
„ försålda teckningsrätter	2.524: 05	2.236: 20
avkastningen fr. Anna Falkenbergs dödsbo	997: 62	—: —
för fastigheter	10.000: —	10.000: —
„ av staden garanterad ränteavkastning samt	546: 39	
„ avräkning med staden	3.950: 56	4.191: 02
	101.227: 29	92.204: —

utgör 3,93 % av det bokförda värdet vid 1950 års slut.

Utgifterna under året utgjorde kr. 107.642: 01, mot kr. 78.304: 25 föregående år, varav:

	1951	1950
för pensioner och understöd	53.547: 21	51.711: 82
„ stipendier och premier	3.233: 11	3.103: 87
„ ålderdomshem och barnhem m. m.	11.046: 21	7.115: 06
„ skolbarns beklädnad	14.186: 43	3.909: 32
„ fattiga skolbarns skolstudier	450: —	—
„ bidrag till yrkesskolorna för pensioner	1.901: 16	1.599: —
„ landstinget (hemmet för kroniskt-sjuka)	10.000: —	10.000: —
„ fria bussresor till distriktssköterskorna	350: —	—: —
„ diverse ändamål	11.686: 20	115: 56
„ gravskötslar enl. donationsbestämmelserna	75: —	80: —
„ administrationskostnader m. m. samt	1.166: 69	531: 21
„ avräkning med staden	—	138: 41
	107.642: 01	78.304: 25

De största fonderna äro:

Torngrens fond för konvalescenter och obotligt sjuka	kr.	572.150: 70
Wahlbeckska välgörenhetsfonden	„	190.815: 07
Sundinska donationsfonden för välgörande och allmännyttiga ändamål	„	183.807: 24
Ruth Randall Edströms minnesfond (varav emellertid 5.065: 52 skall disponeras av Parkförvaltningen)	„	208.088: 84
Maria Hallanders donationsfond	„	181.653: 42
Systrarna Hedmans understödsfond	„	129.695: 32
J. G. Berglunds understödsfond	„	119.630: 92

I övrigt hänvisas till efterföljande siffermässiga redogörelser.

Västerås den 26 mars 1952.

F. WAHLSTEN
Stadskamrer

Redovisning av Västerås stads donationsfonders ekonomiska ställning.
Balansräkning per den 31 december 1951.

Tillgångar.

Bankräkningar:

Sparkasseräkning med Västmanlands läns sparbank enl. motbok nr 45644	5.417: 60	
Sparkasseräkning med Västerås stads sparbank enl. motbok nr 8230	25.346: 50	
Sparkasseräkning med Västerås stads sparbank enl. motbok nr 61313	3.126: 22	33.890: 32
Avräkning med Västerås stad		157.502: 55

Lån:

Lån till Västerås stad enl. revers d. 30/6 1942 med 3,5 % ränta på ursprungligen 736.493: 12	315.383: 92	
Lån till Västerås stad enl. revers d. 1/12 1950 med 3 % ränta på ursprungligen 125.000: —	69.399: 21	
Lån till Västerås stad enl. revers d. 5/5 1950 med 3,1 % ränta på ursprungligen 415.350: —	287.183: 08	
Lån till Byggnads AB Mimer enl. revers d. 18/12 1948 stående lån med 3,5 % ränta på ursprungligen 189.385: —	189.385: —	
amorteringslån med 4 % ränta på ursprungligen 468.345: —	433.215: —	
Andel i Västerås stads lån till Byggnads AB Mimer enl. revers d. 25/5 1951 med 3,5 % ränta på 600.000: — varav för donationsfonderna	325.000: —	
Lån till Birger Rollins dödsbo enl. revers d. 11/4 1950 med 3,5 % ränta mot inteckning i fastigheten Lustigkulla 9	6.000: —	1.625.566: 21

Aktier:

1.138 st. aktier i Asea à nom. 100: —, kurs 166: —	188.908: —	
104 st. aktier i AB Svenska Metallverken à nom. 60: —, kurs 121: —	12.584: —	
25 st. aktier i Svenska Sockerfabriks AB, à nom. 60: —, kurs 80: —	2.000: —	
250 st. aktier i Stockholms Enskilda Bank AB, nom. 100: —, kurs 435: —	108.750: —	
200 st. aktier i Stora Kopparbergs Bergslags AB, à nom. 100: —, kurs 457: —	91.400: —	
51 st. aktier i Skandinaviska Banken AB, à nom. 142: —, kurs 318: —	16.218: —	
649 st. aktier i AB Svenska Handelsbanken, à nom. 100: —, härav		
541 st. gamla, kurs 206: —	111.446: —	
108 st. nya, kurs 194: —	20.952: —	132.398: —

7 st. aktier i Försäkrings AB Hansa, à nom. 500: — kurs 1.020: —	7.140: —	559.398: —
Obligationer:		
7 st. Teaterbyggnadskonsortiets premieobligationer av år 1893, à nom. 20: —, kurs 19: —	133: —	
Sv. statens obl.-lån av år 1939, 2,75 %, nom. 2.500: —, kurs 94 %	2.350: —	
Sv. statens obl.-lån av år 1951, 3,5 %, nom. 2.000: —, kurs 100 %	2.000: —	
Sv. statens obl.-lån av år 1941, 3,5 %, nom. 12.600: —, kurs 99 %	12.474: —	
Sv. statens obl.-lån av år 1943, 3,5 %, nom. 9.000: —, kurs 99 %	8.910: —	
Sv. statens obl.-lån för inlösen av ensk. järnvägar 1944 års emission, 3 %, nom. 10.890: —, kurs 100 %	10.890: —	
Sv. statens obl.-lån av år 1945, 3 %, nom. 10.000: —, kurs 94 %	9.400: —	
Sv. statens obl.-lån av år 1946, 3 %, nom. 29.000: —, kurs 94 %	27.260: —	
Sv. statens obl.-lån av år 1950, 3,25 %, nom. 95.000: —, kurs 99 %	94.050: —	
Konungariket Sveriges Stadshypotekskassas obl.-lån av år 1941, 3,5 %, nom. 2.000: —, kurs 99 %	1.980: —	169.447: —
Fastigheter:		
Ingrid nr 6	14.900: —	
Lovisa nr 3	60.000: —	74.900: —
	Kronor	2.620.704: 08

Skulder.

Fondernas kapital:	
Under drätselkammarens förvaltning	2.274.348: 71
Under folkskolestyrelsens förvaltning	35.727: 60
Under yrkesskolestyrelsens förvaltning	47.356: 10
Under kommunala flickskolans förvaltning	34.286: 43
Under fattigvårdsstyrelsens förvaltning	228.985: 24
Kronor	2.620.704: 08

Mottagna säkerheter:

För lån till Byggnads AB Mimer:	
Inteckningar i tomträtt	657.730: —
För övriga lån:	
Inteckningar	6.000: —

Västerås den 26 mars 1952.

På drätselkammarens vägnar:
FRITZ EKLUND

/Folke Wahlsten.

Sammandrag av inkomsterna.

År 1950		År 1951
55.798: 67	Ränta å lån	57.686: 39
2.668: 71	Ränta å obligationer	5.558: 96
16.463: 50	Utdelning å aktier	18.946: 26
845: 90	Ränta å sparkasseräkning	1.017: 06
4.191: 02	Ränta å förlagsräkning med Västerås stad	3.950: 56
	Av Västerås stad garanterad ränteavkastning	546: 39
2.236: 20	Försålda teckningsrätter	2.524: 05
	Avkastning från Anna Falkenbergs dödsbo	997: 62
10.000: —	Hyra för fastighet	10.000: —
92.204: —	Kronor	101.227: 29

Sammandrag av utgifterna.

Fonder för hjälpverksamheten

50.991: 82	Pensioner och understöd	53.187: 21
10.000: —	Bidrag till landstinget	10.000: —
	Fria bussresor för inom staden anställda distriktssköterskor	350: —
60: —	Gravskötsel	55: —
531: 21	Förvaltningskostnader	1.166: 69

Fonder för ålderdomshem, barnhem m. m.

5.316: 64	Ålderdomshemmet för pauvres honteux	9.597: 03
261: 51	Barnhemmet för flickor	326: 65
720: —	Pensioner och understöd	360: —
691: 48	Föreningen Västerås Skollovskolonier	741: 84
345: 43	Barnstugestyrelsen	380: 69

Fonder för skolor och undervisning

3.103: 87	Stipendier och premier	3.233: 11
3.909: 32	Beklädnad till skolbarn	14.186: 43
1.599: —	Bidrag till yrkesskolorna för pensioner	1.901: 16
	Bidrag till fattiga skolbarns skolstudier	450: —
500: —	Barnbespisning	
20: —	Gravskötsel	20: —

Diverse ändamål

81: 42	Bidrag till fåglarna i Svartån	93: 28
14: 20	Bidrag till Skarpskyttеföreningen	17: 20
19: 94	Bidrag till andre komministerns lön	23: 59
138: 41	Ränta å förlagsräkning	
	Bidrag till vegetationsdamm på Djäkneberget	8.500: —
	Diverse (piano)	536: 08
	Köp av teckningsrätter	2.516: 05
78.304: 25	Kronor	107.642: 01

REDOGÖRELSE

över förvaltningen av Västerås stads donationsfonder år 1950

Fondens namn	Tillgång vid 1951 års början	Inkomster	Utgifter	Upp- o. nedskrivning av värdehandl.	Kapitalförändringar av annat slag	Tillgång vid 1951 års slut
Under drätselkammarens förvaltning						
Altinska fonden	4.018: 53	136: 98	131: —			4.024: 51
Natalia Anderssons stipendiefond	1.059: 05	34: 60	33: —			1.060: 65
Victor Anderssons och hans hustrus donationsfond	5.417: 60	162: 66	162: 66			5.417: 60
Badelunda sockens skogsfond	15.597: 99	501: 43		+ 218: —		16.317: 42
Augusta Berglunds vängåva	25.340: 04	753: 50	747: 04			25.346: 50
J. G. Berglunds testamentsfond	14.962: 95	516: 24	516: 24	+ 25: 05		14.988: —
Bergmanska testamentsfonden för Arbetareföreningen	10.972: 46	374: 46	373: 72	+ 21: 35		10.994: 55
Natthärbärget	3.003: 48	102: 06	102: 12			3.003: 42
Emelie Bergströms donationsfond	11.612: 82	908: 79	908: 79	+ 39: 85		11.652: 67
P. Billschiers testamentsfond	1.652: 50	55: 94	55: 94			1.652: 50
Ruth Randall Edströms minnesfond (I tillgången vid 1951 års slut ingår 5.065: 52 som utgör disp. avkastning för parkförvaltningen)	179.826: 83	6.307: 17	11.195: 16	+ 33.150: —		208.088: 84
Lotten Eklunds donationsfond	49.823: 30	1.715: 63	1.715: 63	+ 116: 70		49.940: —
Ekelundska sjukvårdsfonden	21.959: 12	751: 88	350: —	+ 61: 20		22.422: 20
A. Engströms donationsfond	10.000: —	337: 01	337: 01			10.000: —
Engvallska pensionsfonden	31.570: 16	1.064: 89	1.115: 28	+ 61: 20		31.580: 97
Stina Flodins donationsfond	2.692: 42	93: 28	93: 28			2.692: 42
Johanna Fryklunds donationsfond	10.234: 54	353: 53	330: —	+ 21: 35		10.279: 42
Maria Hallanders donationsfond	179.074: 62	6.559: 40	4.881: 01	./. 1.392: —		181.653: 42
				+ 2.276: 26	+ 16: 15	
Stadsarkitekt Erik Hahrs minne	1.245: 08	37: 35				1.282: 43

Fondens namn	Tillgång vid 1951 års början	Inkomster	Utgifter	Upp- o. nedskrivning av värdehandl.	Kapitalförändringar av annat slag	Tillgång vid 1951 års slut
Systrarna Hedmans understödsfond ..	129.002: —	4.405: 37	4.031: 75	./. 300: —		
		(55: 94)	(55: 94)	+ 619: 70		129.695: 32
Fru Carolina Hygrells fond	79.422: 55	2.725: 97		+ 79: 70		82.228: 22
Bernhard Carlssons donationsfond....	52.109: 24	1.816: 89	1.816: 89	./. 36: —		
				+ 39: 85		52.113: 09
Knyppelsällskapet i Västerås gåva ..	903: 28	26: 72	26: 95			903: 05
G. R. Lagerquists donationsfond	29.413: 20	1.004: 90	1.000: —	+ 61: 20		29.479: 30
P. O. Linds fond	10.010: 66	340: 71	324: 33			10.027: 04
Cecilia Charlotta Lindgrens fond	2.468: 65	79: 02	79: 02	+ 21: 35		2.490: —
Adolf Mobergs och hans hustrus guldbröllopsfond	35.024: 73	1.182: 79	1.200: —	+ 79: 70		35.087: 22
Mark Modins minne	723: 83	24: 33	25: —			723: 16
Katarina Molls fond	6.105: 78	204: 83				6.310: 61
Fru Karin Möllers fond	4.914: 17	166: 24	166: 24			4.914: 17
Theresia Möllers donationsfond	4.627: 67	156: 42	155: —			4.629: 09
Meurlingska fonden	4.716: 29	159: 43	155: —			4.720: 72
Anna Norbergs, f. Nordin, stipendiefond	1.964: 16	98: 56	88: —			1.974: 72
Olof Norelii testamentsfond	31.470: 45	1.077: 92	1.077: 92	+ 61: 20		31.531: 65
Orströms donationsfond	9.971: 56	340: 20	200: —	+ 21: 35		10.133: 11
Amanda Petterssons donationsfond ..	20.198: 05	705: 04	690: —			20.213: 09
Sundinska donationsfonden för pauvres honteux och medelklassen	30.453: 35	1.030: 72	900: —	+ 79: 70		30.663: 77
Sundinska donationsfonden för arbetsklassen	15.061: 79	508: 68	485: 87	+ 21: 35		15.105: 95
Sundinska beklädnadsfonden	5.000: —	174: 90	174: 90			5.000: —
Sundinska donationsfonden för barnhemmet	10.003: 82	327: 55	326: 65			10.004: 72
Sundinska donationsfonden för välgörande och allmännyttiga ändamål	183.456. 27	14.125: 15	14.071: 63	+ 297: 45		183.807: 24

Fondens namn	Tillgång vid 1951 års början	Inkomster	Utgifter	Upp- o. nedskrivning av annat slag	Kapitalförändringar av annat slag	Tillgång vid 1951 års slut
Sundinska donationsfonden för Skarpskytteföreningen	500: 10	17: 58	17: 20			500: 48
Systrarna Sundvalls pensionsfond	33.067: 26	1.111: 47	1.084: 68	+ 79: 70		33.173: 75
F. d. riksdagsman G. Sällings donationsfond	3.001: 44	102: 89	102: —			3.002: 33
Torngrens fond för konvalescenter och obotligt sjuka	554.773: 70	20.389: 70	16.100: 10	./. 5.100: — + 18.187: 40		572.150: 70
Häradshövding Claes Ugglas och fru Gertrud Ugglas, f. Sundén, understödsfond	46.494: 24	4.584: 16	4.501: 49	./. 1.999: — + 770: —		45.347: 91
Gustaf Wahlbecks gåva	3.036: 58	104: 44	96: —			3.045: 02
Wahlbeckska välgörenhetsfonden	189.855: 18	6.453: 65	5.690: 16	+ 196: 40		190.815: 07
Hanna och P. W. Werkelins donationsfond	22.028: 48	764: 38	761: 38			22.031: 48
E. G. Wretmans donationsfond	1.116: 35	37: 28	36: 82			1.116: 81
Västerås Gilles donationsfond	1.000: —	32: 57	32: 57			1.000: —
Västerås Trädplanteringssällskaps donationsfond	4.417: 47	149: 46				4.566: 93
Zimmermanska slöjdskolefonden	78.891: 63	2.692: 70	1.901: 16			79.683: 17
Ålderdomshemmets konto	38.396: 99	4.167: 52	9.597: 03			32.967: 48
		(3.529: 83)	(3.529: 83)			
Otto Oests gåva	768: 39	26: 43				794: 82
Anna Falkenbergs dödsbo		1.020: 15	1.020: 15			
	2.224.432: 80	93.103: 52	90.983: 77	+ 47.780: 01	+ 16: 15	2.274.348: 71
Avgår interna inkomster och utgifter mellan fonderna		3.585: 77	3.585: 77			
Kronor	2.224.432: 80	89.517: 75	87.398: —	+ 47.780: 01	+ 16: 15	2.274.348: 71

Fondens namn	Tillgång vid 1951 års början	Inkomster	Utgifter	Upp- o. nedskrivning av värdehandl.	Kapitalförändringar av annat slag	Tillgång vid 1951 års slut
Under folkskolestyrelsens förvaltning						
Berglundska fonden	4.808: 01	166: 35	166: —			4.808: 36
Fabriks- och Handtverksföreningens premiefond	1.067: 64	37: 09	40: 10			1.064: 63
Fattiga skolbarns beklädnadskonto	9.749: 52	4.436: 91	14.186: 43			
		(4.192: 36)	(4.192: 36)			—: —
Folkskolans premiefond	417: 86	13: 50				431: 36
Domprosten och domprostinnan Fåhræus stipendiefond	3.890: 14	132: 61	133: —			3.889: 75
Hygrellska donationsfonden	4.620: 30	159: 98				4.780: 28
Johannisbergs gårds donationsfond	206: 86	6: 65	6: —			207: 51
Christina Catarina Lindqvists donationsfond	4.000: —	139: 94	139: 94			4.000: —
Menlöska donationsfonden	695: 98	23: 59	23: 59			695: 98
Nordgrens änkas donationsfond	2.200: —	76: 43	76: 43			2.200: —
Johanna Redins donationsfond	1.029: 35	34: 85	34: —			1.030: 20
Anna Maria Scherdins donationsfond	500: —	16: 86	16: 86			500: —
Sophie Elisabet Sjöbergs testamentsfond	500: —	16: 86	16: 86			500: —
Ströms änkas donationsfond	200: —	6: 74	6: 74			200: —
Sundinska premiefonden för folkskolan	10.073: 10	350: 89	297: 25			10.126: 74
AB Svenska Metallverkens premiefond	1.060: 32	35: 97	35: —			1.061: 29
J. G. Walströms donationsfond	230: 98	7: 52	7: —			231: 50
	45.250: 06	5.662: 74	15.185: 20			35.727: 60
Avgår interna inkomster och utgifter mellan fonderna		4.192: 36	4.192: 36			
Kronor	45.250: 06	1.470: 38	10.992: 84			35.727: 60

Fondens namn	Tillgång vid 1951 års början	Inkomster	Utgifter	Upp- o. nedskrivning av värdehandl.	Kapitalförändringar av annat slag	Tillgång vid 1951 års slut
Under yrkesskolestyrelsens förvaltning						
Hans och Augusta Larssons stipendiefond	37.318: 94	1.292: 63	1.062: 31	+ 160: —		37.709: 26
Karlsbrödernas stipendiefond till tekniska skolan	2.921: 93	87: 17	60: —			2.949: 10
Sundinska premiefonden för slöjdskolan	5.126: 57	151: 77	126: 50			5.151: 84
Wilhelmsstipendiet till tekniska skolan	1.353: 88	47: 12	25: —			1.376: —
Yrkesskollärarnas premiefond	164: 28	5: 62				169: 90
Kronor	46.885: 60	1.584: 31	1.273: 81	+ 160: —		47.356: 10
Under kommunala flickskolans förvaltning						
Eric och Mathilda Anderssons fond	1.018: 62	34: 85	34: —			1.019: 47
Elsa Andréns minnesfond	459: 40	15: 73	15: —			460: 13
Th. af Billbergs fond	1.963: 45	66: 11	66: —	+ 25: —		1.988: 56
Lina Gröndals fond	1.996: 07	70: —	70: —	+ 20: —		2.016: 07
Johan och Augusta Högstedts stipendiefond	2.314: 38	68: 34	65: —			2.317: 72
Karlsbrödrafonden nr 1	2.982: 98	95: 59	95: —	+ 81: —		3.064: 57
Karlsbrödrafonden nr 2	2.893: 58	100: 03	100: —			2.893: 61
Anna Löfgrens fond	2.941: 12	86: 81	85: —			2.942: 93
Anna Löfgrens stipendiefond	2.043: 56	60: 30	60: —			2.043: 86
Flickskolans premiefond	2.091: 30	61: 86	60: —			2.093: 16
Stipendiefonden "Brittas minne"	3.123: 68	92: 54	90: —			3.126: 22
Sundinska stipendiefonden till flickläroverket	4.994: 93	177: 26	175: —	+ 50: —		5.047: 19

Fondens namn	Tillgång vid 1951 års början	Inkomster	Utgifter	Upp- o. nedskrivning av värdehandl.	Kapitalförändringar av annat slag	Tillgång vid 1951 års slut
21-septemberfonden	2.338: 86	100: 53	106: 90	+ 125: —	+ 14: 90	2.472: 39
Adalrik och Hildur Hwassers minnesfond	1.513: 33	51: 70	51: —			1.514: 03
Wilhelmsstipendiet till flickläroverket	1.283: 60	37: 92	35: —			1.286: 52
Kronor	33.958: 86	1.119: 57	1.107: 90	+ 301: —	+ 14: 90	34.286: 43
Under fattigvårdsstyrelsens förvaltning						
Anna Helena Almströms fond	4.002: 40	131: 87	124: —	+ 1: 85		4.012: 12
Ulrika Anderssons fond	500: —	16: 83	16: 83			500: —
J. G. Berglunds understödsfond	118.728: 21	3.936: 90	3.100: 94	+ 66: 75		119.630: 92
P. Bilschiers testamentsfond	1.247: 43	41: 50	41: 50			1.247: 43
Engstedt och Kjellbergska donationsfonden	720: 38	24: 72	24: —			721: 10
Beate Louise Voughts fond	10.013: 17	343: 85	335: —	+ 1: 85		10.023: 87
Ulrika Godenius testamentsfond	1.988: 92	65: 16	64: —			1.990: 08
Johanna Hallströms testamentsfond	2.553: 94	83: 85	80: —			2.557: 79
Hedda Hoffmans testamentsfond	879: 31	28: 82	28: 82			879: 31
Abraham Abrahamsson Hülphers fond	7.855: 93	270: 33		+ 21: 35		8.147: 61
Johanna Matilda Janssons fond	536: 08		536: 08			—: —
Fanny Johanssons fond	4.992: 67	164: 40	155: —	+ 1: 85		5.003: 92
Fanny och Olivia Kolméns fond	42.968: 85	1.394: 07	1.444: 10	+ 28: 75		42.947: 57
Anders Petter Ljunglöfs fond	1.003: 17	33: 45	31: —			1.005: 62
Malmströms fond	10.065: 84	331: 38	315: —	+ 5: 55		10.087: 77
Alexander Mossbergs testamentsfond	672: 01	21: 66	21: 66			672: 01
Regina Möllers testamentsfond	5.009: 03	164: 07	158: —	+ 1: 85		5.016: 95

Fondens namn	Tillgång vid 1951 års början	Inkomster	Utgifter	Upp- o. nedskrivning av värdehandl.	Kapitalförändringar av annat slag	Tillgång vid 1951 års slut
Anders Nordlöfs testamentsfond	679: 31	22: 62	22: 62			679: 31
Anna Sofia Sjöbergs testamentsfond..	407: 21	12: 82	12: 82			407: 21
Sofia Elisabet Sjöbergs testamentsfond	4.491: 21	148: 29	140: —	+ 1: 85		4.501: 35
Törnblomska donationsfonden	4.254: 51	310: 59	300: —			4.265: 10
		(162: 66)	(162: 66)			
E. G. Vretmans och hans hustrus donationsfond	4.492: 93	147: 67	100: —	+ 3: 70		4.544: 30
Hedda Hoffmans m. fl. fonders räntebehållning	119: 71	147: 34	125: —	+ 1: 85		143: 90
		(144: 25)	(144: 25)			
	228.182: 22	7.842: 19	7.176: 37	+ 137: 20		228.985: 24
Avgår interna inkomster och utgifter mellan fonderna		306: 91	306: 91			
Kronor	228.182: 22	7.535: 28	6.869: 46	+ 137: 20		228.985: 24
Sammandrag						
Under drätselkammarens förvaltning	2.224.432: 80	89.517: 75	87.398: —	+ 47.780: 01	+ 16: 15	2.274.348: 71
Under folkskolestyrelsens förvaltning	45.250: 06	1.470: 38	10.992: 84			35.727: 60
Under yrkesskolestyrelsens förvaltning	46.885: 60	1.584: 31	1.273: 81	+ 160: —		47.356: 10
Under kommunala flickskolans förvaltning	33.958: 86	1.119: 57	1.107: 90	+ 301: —	+ 14: 90	34.286: 43
Under fattigvårdsstyrelsens förvaltning	228.182: 22	7.535: 28	6.869: 46	+ 137: 20		228.985: 24
Kronor	2.578.709: 54	101.227: 29	107.642: 01	+ 48.378: 21	+ 31: 05	2.620.704: 08

Västerås den 26 mars 1952.

På drätselkammarens vägnar:
FRITZ EKLUND

/Folke Wahlsten

Stadsfullmäktiges i Västerås Handlingar
1952 Ser. B nr 8

Nr 8. Ungdomsvårdsstyrelsens årsberättelse för år 1951.

Till Stadsfullmäktige i Västerås.

Ungdomsvårdsstyrelsen får härmed överlämna sin berättelse över verksamheten 1951.

Ledamöter: Kapten Axel Edström, ordförande, verktygsarbetaren Karl Olov Johansson, vice ordförande, fastighetsförvaltaren Inge Jonsson, fru Lilian Svensson, rektorn Ingeborg Jansson, redaktören Stig Ek och gjutaren Sven Ring.

Suppleanter: Stiftsadjunkten Nils-Hugo Ahlstedt, kontoristen Linnéa Eriksson, överläraren Helmer Gustafsson, laboratoriebiträdet Rune Gunnarsson och fru Ellen Björk.

Styrelsen har sammanträtt fyra gånger.

Ungdomsgårdarna i Stadsparken och Brogården ha under tiden 7/1—30/4 och 10/10—20/12 hållits öppna för ungdom varje kväll i vanlig utsträckning. I ungdomsgården i Stadsparken ha vissa kvällar i veckan varit programkvällar med föredrag, uppträdanden av olika slag och dans. I Brogården har programverksamhet ej förekommit. Gården har berett ungdomen en samlingsplats för tidsfördriv med läsning av tidningar och böcker samt schack och andra spel. Tillfälle till inköp av läskedrycker och andra förfriskningar har funnits.

Samtliga programkvällar ha samlat fulltalig publik eller drygt 200 personer per kväll. Också i övrigt har besöksfrekvensen ökat. Detta gäller särskilt Brogården, som i tilltagande utsträckning samlat ungdom.

Ur anslaget för understöd åt ungdomsorganisationer för lokalkostnader ha till nedan angivna organisationer utdelats följande bidrag, nämligen till

Västerås Godtemplares Ungdomsverksamhet	2.160: —
Nationaltemplarorden	570: —
Baptistkyrkans Ungdomsförening	440: —
Frälsningsarméns Ungdomskår	770: —
Kristliga Föreningen av Unge Män	4.025: —
Kristliga Föreningen av Unga Kvinnor	590: —
Missionskyrkans ungdomsavdelningar	2.200: —
Metodistkyrkans Ungdomsförening	200: —
Folkpartiets Ungdomsavdelning, Västerås	175: —
Västerås Soc.-dem. Ungdomsklubbar	1.585: —
Högerns Ungdomsförbund, Västeråsföreningen	190: —
Västerås Scoutkår	585: —
Västerås Flickscoutkår I	210: —
Västerås Flickscoutkår II	25: —
Västerås Unga Örnar	3.980: —
Västerås Frisksportklubb	25: —
Västerås Folkdansgille	70: —
Sammanlagt kr.	17.800: —

Av det i staten för utbildning av ungdomsledare upptagna anslaget ha stipendier utbetalats enligt beslut av Västerås Ungdomsråd.

Västerås den 20 mars 1952.

För ungdomsvårdsstyrelsen:
AXEL EDSTRÖM.

/Åke Renvall.

Västerås 1952. Vestmanlands Läns Tidnings AB tryckeri

Stadsfullmäktiges i Västerås Handlingar
1952 Ser. B nr 9

Nr 9. Västerås stads bostadsförmedling. Verksamhetsberättelse för år 1951.

Under år 1951 förmedlade bostadsförmedlingen 426 lägenheter mot 340 lägenheter år 1950. Av de förmedlade lägenheterna voro 261 (188) nyproducerade.

Vid årets början voro 1.688 sökande anmälda och under året tillkommo 2.318 (1950 = 2.265). Sedan 426 (340) erhållit lägenhet genom förmedlingen och 1.734 (1.637) av andra skäl avregistrerats, återstodo vid årets slut 1.846 (1.688), vilka representerade sammanlagt 5.118 (4.868) personer. Sedan förmedlingen började sin verksamhet år 1947 har 1.524 sökande representerande cirka 4.700 personer, erhållit lägenhet genom förmedlingen.

Efterfrågan på bostadslägenheter har ökat och enligt förmedlingens uppfattning har läget på bostadsmarknaden ytterligare förvärrats under året.

I föregående verksamhetsberättelse framhöll förmedlingen att väntetiden var betydligt längre för dem som sökte lägenheter om 1 eller 2 rum och kök än för sökande till större lägenheter samt att det vore önskvärt att produktionen tills vidare ökade ifråga om mindre lägenhetstyper.

Förmedlingen kan för år 1951 meddela, att av de under året nyanmälda sökandena önskade cirka 14,5 % lägenheter om 3 rum och kök eller större. Denna siffra bör ökas till 18 % med hänsyn till att en del sökande anmält sig för mindre lägenheter än 2 boende per rum. Motsvarande siffra vid årets början och slut är c:a 16 %. Av samtliga till förmedlingen under året anmälda nyproducerade lägenheter utgjorde de större typerna 34,5 %. Man kan säga att till varje nyproducerad lägenhet om 2 rum och kök eller mindre har funnits cirka 9 sökanden och till varje större lägenhet cirka 3 sökanden. Om man avskiljer lägenheter om 4 rum och kök eller större blir antalet sökande till varje sådan lägenhet mindre än 2.

I tabell 1 lämnas detaljerade uppgifter om de sökandes antal vid 1951 års början och slut samt under året nyanmälda och avregistrerade. Av de 1.688, som voro anmälda vid årets början, ha 324 erhållit lägenhet och 719 avregistrerats, varför 645 kvarstodo vid årets slut. Under året nyanmäldes 2.318, av vilka 102 erhållit lägenhet och 1.015 avregistrerats varför vid årets slut 1.201 kvarstodo av dessa.

Då sökandenas orsak till bostadsbehovet ofta förändrats under tiden de äro anmälda å förmedlingen, har en omgruppering gjorts i slutet på tabellen.

Tabell 1. Hyressökande vid 1951 års början och slut samt under året nyanmälda fördelade efter orsak till bostadsbehov.

Lägenhetstyp	Totala antalet sökande	Orsak till bostadsbehov						
		Uppsägning från hyresvärd	Giftermål	Inneboende	Inflyttning från annan ort	Utdömd lägenhet	Rivning av byggnad	Andra orsaker
Under 1951 anmälda hyressökande:								
Enkelrum	194	4	11	70	28	—	2	79
Ettrumslägenheter	819	13	231	159	111	4	10	291
Tvårumslägenheter	967	20	153	87	204	2	2	499
Trerumslägenheter	250	—	7	15	64	—	2	162
Fyrarumslägenheter	65	—	2	3	17	—	—	43
Femrumslägenheter	14	—	—	—	2	—	—	12
Sexrumslägenheter	2	—	—	—	—	—	—	2
Affärslokaler el. dyl.	7	—	—	—	—	—	—	7
	2318	37	404	334	426	6	16	1095
Vid årets början kvarstående hyressökande:	1688	31	363	169	179	12	—	934
	4006	68	767	503	605	18	16	2029
Från registret avförda sökande:								
På grund av genom förmedlingen erhållen lägenhet	426	23	35	105	43	11	6	203
Av annan orsak	1734	13	257	306	272	2	1	883
Kvarstående hyressökande:	1846	32	475	92	290	5	9	943
Omflyttningar	—	—	— 175	— 211	— 102	—	—	+ 66
Hyressökande vid årets slut:	1846	32	300	303	188	5	9	1009
	100 %	1,7 %	16,3 %	16,4 %	10,2 %	0,3 %	0,5 %	54,6 %

Såsom redan nämnts och som visas i **tabell 2** önska flertalet sökande mindre lägenheter. De flesta eller 880 st. motsvarande 47,6 % önska 2 rum och kök, 626 st. eller 33,9 % önska 1 rum och kök samt 181 st. eller 9,8 % 3 rum och kök.

Tabell 2. Hyressökande den 31 december 1951 fördelade efter orsak till bostadsbehov samt önskad lägenhetsstorlek.

Lägenhetstyp	Totala antalet sökande		Uppsägning från hyresvärd	Giftermål	Inneboende	Inflyttning från annan ort	Utdömd lägenhet	Rivning av byggnad	Andra orsaker
Enkelrum	100	5,5 %	3	6	72	8	—	2	9
Ettrumslägenheter	626	33,9 %	10	151	129	69	3	4	260
Tvårumslägenheter	880	47,6 %	19	138	89	85	2	2	545
Trerumslägenheter	181	9,8 %	—	3	13	20	—	1	144
Fyrarumslägenheter	37	2,0 %	—	2	—	4	—	—	31
Femrumslägenheter	12	0,7 %	—	—	—	2	—	—	10
Sexrumslägenheter	2	0,1 %	—	—	—	—	—	—	2
Affärslokaler el. dyl	8	0,4 %	—	—	—	—	—	—	8
	1846	100,0 %	32	300	303	188	5	9	1009

Enligt **tabell 3** skulle många familjer bli trångbodda även om de erhölle en sådan lägenhet, som de närmast anmält sig för, om man räknar med högst två boende per rum. I synnerhet skulle många behöva tvårumslägenhet i stället för begärd ettrumslägenhet.

Tabell 3. Hyressökande den 31 december 1951 fördelade efter antalet familjemedlemmar samt önskad lägenhetsstorlek.

Lägenhetstyp	Antal sökande	1 pers.	2 pers.	3 pers.	4 pers.	5 pers.	6 pers.	7 pers.	8 pers.	9 pers.
Enkelrum	100	73	26	1	—	—	—	—	—	—
Ettrumslägenheter	626	75	312	211	27	1	—	—	—	—
Tvårumslägenheter	880	21	303	269	225	48	13	1	—	—
Trerumslägenheter	181	3	34	51	50	21	8	8	4	2
Fyrarumslägenheter ..	37	2	4	7	16	6	2	—	—	—
Femrumslägenheter	12	—	—	2	4	4	1	1	—	—
Sexrumslägenheter	2	—	—	—	—	1	1	—	—	—
	1838	174	679	541	322	81	25	10	4	2

De flesta sökande, nämligen 679 (604) eller 36,9 % (35,9 %) representera två personer **(tabell 4)**. Trepersonersfamiljerna, i regel familjer med ett barn, utgöra 541 (498) och fyrapersonersfamiljerna 322 (303) st. De vid årsskiftet anmälda 1.838 (1.682) sökande till bostadslägenheter representera 5.118 (4.868) personer eller i medeltal per sökande 2,79 (2,90) personer.

Tabell 4. Hyressökande den 31 december 1951 samt antalet familjemedlemmar.

	Antal sökande		Antal personer
Ensamstående	174	9,5 %	174
2 personer	679	36,9 %	1.358
3 personer	541	29,4 %	1.623
4 personer	322	17,5 %	1.288
5 personer	81	4,4 %	405
6 personer	25	1,4 %	150
7 personer	10	0,6 %	70
8 personer	4	0,2 %	32
9 personer	2	0,1 %	18
	1.838	100,0 %	5.118

Enligt **tabell 5** finnas alltjämt 19 sökande från 1947; väntetiden för dessa har alltså varit inemot 5 år. Dessa ha i flertalet fall lägenheter men önska större eller bättre sådana. De 102 sökande, som erhållit lägenhet trots att de anmält sig först under året, äro i övervägande antalet fall sökande till större lägenheter samt en del s. k. katastroffall.

Tabell 5. Hyressökande fördelade efter anmälningstiden.

Anmälningsår	Den 1/1 1951 kvarstående hyressökande samt nyanmälda under 1951	Från registret avförda sökande		Kvarstående hyressökande vid årets slut
		På grund av genom förmedlingen erhållen lägenhet	Av annan orsak	
1947	48	22	7	19
1948	120	43	29	48
1949	335	107	91	137
1950	1185	152	592	441
1951	2318	102	1015	1201
	4006	426	1734	1846

Av de enligt **tabell 6** förmedlade 426 lägenheterna voro 76 (73) omoderna och 350 (267) moderna. Av samtliga förmedlade voro 48 (33) belägna i stadens hus, 245 (162) i Mimers hus samt 133 (145) i privat eller kooperativt ägda fastigheter. Av Mimers lägenheter voro 213 (120) nyproducerade och av de privata eller kooperativa 48 (66).

Tabell 6. Under åren 1947, 1948, 1949, 1950 och 1951 förmedlade lägenheter.

Lägenhetstyp	Totalt				1951	
	1947	1948	1949	1950	Totalt	Därav nybyggt
Enkelrum	20	15	51	31	30	10
Ettrumslägenheter	47	60	127	109	128	39
Tvårumslägenheter	13	116	194	138	165	122
Trerumslägenheter	5	17	70	39	63	52
Fyrarumslägenheter ..	1	9	7	20	30	29
Femrumslägenheter....	1	—	1	3	10	9
Affärslokaler el. dyl. ..	2	1	1	—	—	—
	89	218	451	340	426	261

De sökande som erhållit lägenheter representera 1.374 (1.071) personer eller i medeltal 3,23 (3,15) personer (**tabell 7**). Motsvarande medeltal var vid årets början 2,90 och vid årets slut 2,79 varför sålunda ett visst företräde kunnat lämnas flerbarnsfamiljerna. I likhet med föregående år har förmedlingen i några fall anvisat lägenheter, som icke haft den önskvärda storleken. Detta beror på tvingande skäl, exempelvis oförmåga att betala hyra för en större lägenhet, katastroffall eller dyl.

Tabell 7. Sökande som erhållit lägenhet under år 1951 fördelade med hänsyn till antalet familjemedlemmar.

Erhållen lägenhetstyp	Antal sökande							
	Totalt	fördelat efter antalet familjemedlemmar						
		1 pers.	2 pers.	3 pers.	4 pers.	5 pers.	6 pers.	7 pers.
Enkelrum	30	8	18	4	—	—	—	—
Ettrumslägenheter	128	4	44	60	14	5	1	—
Tvårumslägenheter	165	3	29	58	51	21	3	—
Trerumslägenheter	63	—	11	17	15	10	6	4
Fyrarumslägenheter ..	30	—	5	8	11	3	3	—
Femrumslägenheter....	10	1	—	—	7	2	—	—
	426	16	107	147	98	41	13	4

Slutligen redovisas i **tabell 8** de som erhållit lägenhet efter väntetid och orsaksgrupp.

Tabell 8. Sökande som erhållit lägenheter under år 1951 fördelade efter anmälningstid och orsak till bostadsbehov.

Anmälningstid	Totala antalet sökande	Uppsägning från hyresvärd	Giftermål	Inneboende	Inflyttning från annan ort	Utdömd lägenhet	Rivning av byggnad	Andra orsaker
År 1947	22	—	1	1	—	—	—	20
År 1948	43	—	2	3	1	1	—	36
År 1949	107	5	14	28	2	3	1	54
År 1950	152	8	15	45	17	7	2	58
År 1951	102	10	3	28	23	—	3	35
	426	23	35	105	43	11	6	203

På begäran av Kungl. Bostadsstyrelsen verkställdes i slutet av september månad 1951 en specialutredning över då anmälda bostadssökande å förmedlingen. Resultatet härav redovisas i **tabell 9.**

Tabell 9. Uppgifter om antalet bostadssökande vid kvartalsskiftet september/oktober 1951.

	Totalt	därav					
		med barn under 16 år			utan barn under 16 år		
		gifta	icke gifta som söka lgh för att ingå äktenskap	övriga icke gifta	gifta	icke gifta som söka lgh för att ingå äktenskap	övriga icke gifta
A. Inom kommunen bosatta bostadssökande							
1. med egen lägenhet[1]) ..	1.102	670	11	40	249	16	116
därav							
a) boende i enkelrum utan kokvrå, kokskåp eller spis	18	4		1	6	1	6
b) boende i rivningshus	19	7	1	1	3		7
c) boende i lägenhet som är utdömd eller utdömbar	125	54	4	6	41	9	11
d) övriga	940	605	6	32	199	6	92
2. Utan egen lägenhet	666	86	24	33	90	305	128
därav							
a) inneboende hos anhöriga eller i annat hushåll	663	85	24	33	88	305	128
b) övriga[2])	3	1			2		
3. Summa 1 + 2	1.768	756	35	73	339	321	244
B. Utanför kommunen bosatta bostadssökande	233	120		7	73	3	30
därav							
a) sökande som själva bo i kommunen, men vilkas familjer till följd av bostadsbristen måste kvarbo i annan kommun	47	36			11		
b) övriga	186	84		7	62	3	30
C. Summa A + B	2.001	876	35	80	412	324	274

[1]) En bostadssökande anses ha egen lägenhet om den är förhyrd direkt av värd eller disponerad med äganderätt, bostadsrätt eller som tjänstebostad.

[2]) Boende i lokaler ej avsedda för bostadsändamål, på hotell, i provisoriskt inredda nödbostäder, etc.

Förmedlingen har under året haft cirka 12.200 (16.000) besök, dvs. cirka 40 per dag. Minskningen beror på att förmedlingen vidtagit åtgärder för att nedbringa besöksfrekvensen.

Bostadsförmedlingen är underställd stadens fastighetskontor och å dess expedition har under året fröken Ulla Helgeson och fru Brita Sjöholm tjänstgjort, den senare med halvdagstjänstgöring. Vissa tider har extra arbetskraft anlitats.

Västerås i stadens bostadsförmedling den 31 mars 1952.

G. ELGHUFVUD.

/*Sven Söderström.*

Västerås 1952. Vestmanlands Läns Tidnings AB tryckeri

Stadsfullmäktiges i Västerås Handlingar
1952 Ser. B nr 10

Nr 10. Redogörelse över Västerås Stads Tekniska Verks räkenskaper för år 1951

11 B. Gasverk.

Driftutgifter.

1. Förvaltning:

Personalkostnader	146.032: 53	
Lokalkostnader	9.000: —	
Underhållskostnader	7.300: —	
Materialkostnader	5.000: —	
Allmänna kostnader	29.136: 09	
Räntor och avskrivningar	7.187: 14	203.655: 76

2. Tillverkning:

Personalkostnader	192.881: 55	
Lokalkostnader	10.915: 66	
Underhållskostnader	200.487: 77	
Materialkostnader	2.144.822: 67	
Allmänna kostnader	2.542: 48	
Kraftinköp	27.687: 28	
Räntor och avskrivningar	217.000: —	2.796.337: 41

3. Distribution:

Personalkostnader	21.120: 14	
Underhållskostnader	53.228: 19	
Mätningskostnader	36.594: 18	
Räntor och avskrivningar	43.300: —	154.242: 51

4. Installationsverksamhet:	11.650: 58
Summa driftutgifter	3.165.886: 26

Kapitalutgifter.

Skattestat	55.590: —
Summa utgifter	3.221.476: 26

Driftinkomster.

Förbrukningsavgifter	1.324.501: 18	
Försäljningsinkomster	1.675.722: 22	
Hyresinkomster	5.393: —	
Övriga inkomster	4.900: —	
Disp. ur fonden för ommurning av ugnar	44.583: 08	
Ränteinkomster	589: 34	3.055.688: 82
Summa driftinkomster		3.055.688: 82

Kapitalinkomster.

Skattestat:		
Avskrivning på fasta tillgångar		157.800: —
	Summa inkomster	3.213.488: 82

11 C. Elektricitetsverk.

Driftutgifter.

1. Förvaltning:

Personalkostnader	296.986: 52	
Lokalkostnader	26.766: 53	
Underhållskostnader	21.857: 42	
Materialkostnader	14.901: 82	
Allmänna kostnader	126.633: 84	
Räntor och avskrivningar	21.606: 67	508.752: 80

2. Tillverkning:

Personalkostnader	10.087: 57	
Lokalkostnader	6.900: —	
Underhållskostnader	1.814: 32	
Materialkostnader	354: 38	
Kraftinköp	1.785.281: —	
Räntor och avskrivningar	1.700: —	1.806.137: 27

3. Distribution:

Personalkostnader	141.517: 44	
Lokalkostnader	7.207: 50	
Underhållskostnader	502.201: 11	
Materialkostnader	1.820: 72	
Mätningskostnader	115.919: 67	
Räntor och avskrivningar	215.100: —	983.766: 44

4. Installationsverksamhet:		173.982: 01
	Summa driftutgifter	3.472.638: 52

Kapitalutgifter.

Skattestat		68.200: —
	Summa utgifter	3.540.838: 52

Driftinkomster.

Förbrukningsavgifter	4.037.776: 66	
Försäljningsinkomster	244.917: 55	
Hyresinkomster	9.750: —	
Övriga inkomster	1.193: 25	
Ränteinkomster	333: 21	4.293.970: 67
Summma driftinkomster		4.293.970: 67

Kapitalinkomster.

Skattestat:	
Avskrivning på fasta tillgångar	139.300: —
Summa inkomster	4.433.270: 67

13 A—B. Vatten- och avloppsverk.

Driftutgifter.

1. Förvaltning:

Personalkostnader	219.960: 75	
Lokalkostnader	9.000: —	
Underhållskostnader	7.300: —	
Materialkostnader	5.000: —	
Allmänna kostnader	23.161: 12	
Räntor och avskrivningar	57.711: 74	322.133: 61

2. Tillverkning:

Personalkostnader	17.930: 55	
Lokalkostnader	1.625: —	
Underhållskostnader	30.270: 60	
Materialkostnader	1.088: 40	
Allmänna kostnader	2.441: 74	
Kraftinköp	90.688: 76	
Räntor och avskrivningar	29.500: —	173.545: 05

3. Distribution:

Personalkostnader	135.120: 60	
Lokalkostnader	23.749: 47	
Underhållskostnader	350.211: 11	
Materialkostnader	9.208: 58	
Allmänna kostnader	1.079: 50	
Mätningskostnader	38.343: 21	
Kraftinköp	14.178: 92	
Räntor och avskrivningar	354.300: —	926.180: 39

4. Installationsverksamhet:	60.669: 28
Summa driftutgifter	1.482.528: 33

Kapitalutgifter.

Skattestat		231.244: 92
	Summa utgifter	1.713.773: 25

Driftinkomster.

Förbrukningsavgifter	1.184.207: 62	
Försäljningsinkomster	97.212: 83	
Hyresinkomster	4.744: 96	
Övriga inkomster	102.704: 05	
Ränteinkomster	995: 74	1.389.865: 20
	Summa driftinkomster	1.136.879: 23

Kapitalinkomster.

Skattestat:		
Avskrivningar på fasta tillgångar		263.624: 60
	Summa inkomster	1.653.489: 80

Nyanläggningar fullbordade år 1951.

	Anslag Fa beviljat den	Beräknad kostnad	Verklig kostnad	Kostnaden täckt med		
				Fondmedel	Skattemedel	Lånemedel
Vatten- och avloppsverk:						
Vatten- och avloppsledningar:						
Västra Jakobsberg (Thuregatan från Kronvägen söderut)	18/12—47 28/6—51	31.000: —	31.000: —	23.000: —		8.000: —
Skiljeboområdet (Jonasborgsvägen från Ekevägen österut, Bergsvägen mellan Ekevägen och Barrskogsvägen samt Barrskogsvägen från Bergsvägen norrut)	28/4—49	19.700: —	31.243: 69	25.243: 69		6.000: —
Skogsvägen från Arosvägen västerut	30/11—50	13.000: —	9.872: 14	872: 14		9.000: —
Hemdalsvägen från Uppsalagatan till Stockholmsvägen	22/2—51	51.000: —	41.553: 05	31.553: 05		10.000: —
Jakobsbergsgatan — Jakobsbergsplatsen (till kv. Stenborren och Stenbjörnen)	26/10—50	87.000: —	59.306: 42	38.306: 42		21.000: —
Maskiner och apparater:						
1 st. polypgripskopa						
1 „ slamsugningstank	26/10—50	20.000: —	28.772: 40		28.772: 40	
1 „ transportabel dieselmotordriven luftkompressor						
4 „ lastbilar	30/3—50	60.000: —	55.062: 99		55.062: 99	
Utredning och undersökning för vattentäkt för uppgörande av förslag till reningsverk	26/6—47	100.000: —	90.600: —			90.600: —
Avtal med Kronan angående upplåtelse av mark för vattenverket	29/9—49	20.000: —	22.000: —			22.000: —
Infiltrationsbassäng	30/6—49 31/5—51	198.000: —	197.800: —			197.800: —
Serviser och mindre ledningsutsträckningar	26/10—50	40.000: —	46.850: 38	41.850: 38	5.000: —	
		639.700: —	614.061: 07	160.825: 68	88.835: 39	364.400: —
Pågående anläggningar		5.516.000: —	3.523.230: 01			
	Kronor	6.155.700: —	4.137.291: 08			
Gasverk:						
Gasledningar:						
Jakobsbergsgatan—Jakobsbergsplatsen (till kv. Stenborren och Stenbjörnen)	26/10—50	23.000: —	23.000: —	2.000: —		21.000: —
Lågtrycksgasklocka 20.000 m³	25/8—49 29/3—51	1.130.000: —	1.151.500: —			1.151.500: —
Lastningsmaskin	29/6—50	60.000: —	25.590: —		25.590: —	
		1.213.000: —	1.200.090: —	2.000: —	25.590: —	1.172.500: —
Serviser och mindre ledningsutsträckningar	26/10—50	30.000: —	15.623: 40	1.623: 40	14.000: —	
		1.243.000: —	1.215.713: 40	3.623: 40	39.590: —	1.172.500: —
Pågående anläggningar		100.000: —	103.101: 88			
	Kronor	1.343.000: —	1.318.815: 28			

	Anslag Fa beviljat den	Beräknad kostnad	Verklig kostnad	Kostnaden täckt med		
				Fondmedel	Skattemedel	Lånemedel
Elverk:						
Jordkabel kv. Aspvreten	28/8—47	14.500: —	13.299: 91	5.300: —		7.999: 91
Transformatorstation Hästhovsgatan	28/8—47	23.000: —	19.600: —			19.600: —
Transformatorstation Humlegatan	31/3—49	23.500: —	22.800: —			22.800: —
Jordkabelledningar för återstående utbyggnad av bostadsområde vid CVV	25/8—49	30.000: —	31.376: 85	14.823: 54		16.553: 31
Jordkabel kv. Sliparen	26/10—50	2.800: —	2.800: —	2.800: —		
Jordkabelserviser till 18 st. fastigheter inom kv. Konvaljen, Violen, Daggkåpan, Hästhoven, Snödroppen och Emaus 1	30/3—50	49.000: —	55.606: 19	8.574: 75		47.031: 44
Inköp av transformatorer	30/3—50	80.000: —	80.000: —			80.000: —
Elledningar kv. Lindaren och Svarvaren	26/10—50	9.000: —	10.652: 77	837: 43		9.815: 34
Högsp.-jordkabel mellan transformatorstationerna södra Skallberget—Vegagatan	30/11—50	11.500: —	10.100: —			10.100: —
		243.300: —	246.235: 72	32.335: 72		213.900: —
Serviser och mindre ledningsutsträckningar	26/10—50	60.000: —	98.248: 15	47.548: 15	50.700: —	
		303.300: —	344.483: 87	79.883: 87	50.700: —	213.900: —
Pågående anläggningar		646.100: —	236.204: 49			
	Kronor	949.400: —	580.688: 36			
Sammandrag:						
Nyanläggningar fullbordade år 1951:						
Vattenverk		639.700: —	614.061: 07	160.825: 68	88.835: 39	364.400: —
Gasverk		1.243.000: —	1.215.713: 40	3.623: 40	39.590: —	1.172.500: —
Elverk		303.300: —	344.483: 87	79.883: 87	50.700: —	213.900: —
	Kronor	2.186.000: —	2.174.258: 34	244.332: 95	179.125: 39	1.750.800: —
Pågående anläggningar:						
Vattenverk		5.516.000: —	3.523.230: 01			
Gasverk		100.000: —	103.101: 88			
Elverk		646.100: —	236.204: 49			
	Kronor	6.262.100: —	3.862.536: 38			

Viss del av tomten nr 3 i kv. Gasklockan har försålts. Bokföringsvärdet den 31/12 1951 **Kronor 79.000: —.**

SAMMANSTÄLLNING

av verkens anläggnings- och bokförda värden år 1951 samt avskrivningar under åren 1912—1951

	Anläggningsvärde kr.	Avskrivningar kr.	Bokfört värde kr.
Vattenledningverk	4.337.158: 58	2.026.077: 18	2.311.081: 40
Avloppsledningar	3.809.753: 33	1.884.261: 33	1.925.492: —
Gasverk	5.219.658: 89	2.065.167: 89	3.154.491: —
Elverk	4.611.229: 19	2.418.028: 19	2.193.201: —
Kontors- och förrådsbyggnader	400.615: 10	293.014: 10	107.601: —
Kronor	18.378.415: 09	8.686.548: 69	9.691.866: 40

Vatten- och avloppsverken.

VATTENVERKET.

Sammanlagda vattenförbrukningen har under året varit 6.193.000 m³ och visar en ökning av 2,2 % jämfört med föregående år. Medan förbrukningen för hushållsbehov och industriella behov visar en ökning av 7,0 resp. 7,5 % visar förbrukningen för allmänna behov och läckage en minskning av 13,3 % jämfört med föregående år. Dygnsförbrukningen har varierat mellan 21.340 m³ och 10.230 m³.

Genom att helt utnyttja vattenverkets kapacitet har stadens vattenbehov kunnat tillgodoses även vid maximal vattenförbrukning tack vare att vattenverkets kapacitet under året har ökats bl. a. genom att en ny pumpstation har inkopplats vid Hässlö. Vid något tillfälle under året förekom dock knapphet på vatten i vissa högt belägna delar av staden på grund av störningar i den normala driften.

En höjning med c:a 20 % av vattenavgifterna har genomförts fr. o. m. den 1 juli. Den nya taxan har fått formen av en grundavgiftstariff i stället för som tidigare en stegrabattariff.

Byggnadsarbetena på det nya vattentornet har pågått under året och vattentornet beräknas bliva fullt färdigställt under sommaren 1952.

Isolering av yttertaket å vattentornet vid Djäkneberget har utförts under året. Detta arbete har utförts av Byggnads AB Paul Anderson.

Utbyggnaden av vattenverket vid Hässlö har fortsatt under året. Sålunda har infiltrationsbassäng nr 2 färdigställts under försommaren. Därefter har med kortare avbrott för skumning och påläggning av filtersand båda bassängerna varit i drift.

Den under föregående år påbörjade nya pumpstationen (nr 11) med högspänningsrum vid Hässlö gård har tagits i drift under juli månad. Byggnadsarbetet utfördes av Byggnads AB Paul Anderson. Vissa kompletteringsarbeten vid pumpstationen återstår men dessa beräknas bliva helt färdigställda under år 1952.

Under året har kloreringsapparater installerats dels i gamla vattenverksbyggnaden och dels i pumpstationen (nr 11) vid Hässlö gård. Apparaterna har levererats av AB Zander & Ingeström och äro i drift sedan augusti månad.

Omfattande reparationsarbeten å maskinistbostaden vid Hässlö har utförts under

året. Dessa arbeten, som utförts av Byggnads AB Skandia, bestod förutom av utvändig fasadbeklädnad även av vissa reparationsarbeten inom bostadslägenheterna.

Arbetena för det nya reningsverket med en kapacitet av 40.000 m³ per dygn påbörjades under året, sedan stadsfullmäktige för ändamålet beviljat ett preliminärt anslag å 1.500.000 kronor. Schaktningsarbetena, som utfördes av Entreprenörsfirman AB Nils P. Lundh, voro avslutade under september månad. Byggnads AB Paul Anderson, som är entreprenör för byggnadsarbetet, påbörjade detsamma under oktober månad 1951. Reningsverket beräknas kunna tagas i drift under hösten.

Rekognosceringsborrningar för ytterligare en pumpstation (nr 12), som är avsedd att utbyggas under år 1952 har utförts under året.

Under 1951 har utförts 5.915 m vattenledningar. Bland större ledningsarbeten, som färdigställts under året, kan nämnas nya huvudvattenledningen från Skiljebo till nya vattentornet på Skallberget.

AVLOPPSVERKET.

Vid reningsverket har under året pumpats c:a 6,7 milj. m³ avloppsvatten. Det till rötkammaren pumpade slammet uppgick till 15.106 m³ och ur rötkammaren urtappades 4.807 m³ utrötat slam. Det utrötade slammet har använts till utfyllnad vid Mälaren omedelbart söder om reningsverket. Den från rötkammaren erhållna metangasen, som uppgick till 292.760 m³, har levererats till gasverket och inblandats i stadsgasen.

Vid reningsverket har under året utbyte skett av dels ena värmepannan i maskinhuset och dels vissa värmeslingor i de båda rötkamrarna.

För tömning av rännstens- och emscherbrunnar har under året inköpts en ny slamtankbil, som levererats av AB Åsbrink & Co, Malmö.

Under året utfördes sammanlagt 8.041 m avloppsledningar, varav 550 m kombinerade ledningar och 3.402 m spillvattenledningar samt 4.089 m regnvattenledningar.

VATTENVERKET.

Vattenförbrukning m. m.

	1950	1951	Ökn. resp. minskning jämf. med föregående år i %
Årsförbrukning total ..... m³	6.061.000	6.193.000	+ 2,2
Förbrukning:			
För hushållsbehov ..... m³	2.813.000	3.010.000	+ 7,0
För industriella behov ..... m³	1.764.000	1.896.000	+ 7,5
Övrigt[1] ..... m³	1.484.000	1.287.000	— 13,3
Procentuell fördelning:			
För hushållsbehov ..... m³	46,4	48,6	+ 2,2
För industriella behov ..... m³	29,1	30,6	+ 1,5
Övrigt[1] ..... m³	24,5	20,8	— 3,7
Antal inv. inom förbrukn.-området	56.500	59.000	+ 4,4
Dygnsförbrukning:			
Medeltal..... m³/d	16.600	16.970	+ 2,2
Maximum (1/6 —51) ..... m³/d	20.050	21.340	+ 6,4
Minimum (30/4 —51) ..... m³/d	12.200	10.230	— 16,1
Specifik förbrukning:			
Medeltal ..... l/p.d.	294	288	— 2,0
Maximum ..... l/p.d.	355	362	+ 2,0
Minimum ..... l/p.d.	216	173	— 18,1
Elkraftförbrukning:			
Renvattenpumpstation ..... kWh	2.666.000	2.708.000	+ 1,6
Per 1000 m³ pumpad vattenm... kWh	440	437	— 0,7
Råvattenpumpstation..... kWh	546.000	547.000	+ 0,2

Undersökning av vattnets bakteriehalt har verkställts en gång per månad. Av dessa undersökningar har framgått, att vattnet i bakteriologiskt hänseende är tillfredsställande.

Vattnets hårdhet och manganhalt har undersökts c:a 2 ggr per månad.

Hårdheten har varierat mellan 7,3 och 8,5, och i medeltal varit 7,9 tyska grader.

Manganhalten har varierat mellan $<$ 0,05 och 0,17 milligram per liter.

Klorering av renvatten har verkställts sedan augusti månad.

[1] För allmänna behov, såsom vattenkastare, urinoarer, dricks- och spolposter, vattning av gräsmattor, spolning av gator, brandsläckning m. m. samt läckage.

Under året ha följande vattentaxor tillämpats:
Första halvåret, fastställd i Stadsfullmäktige 31 januari 1946.

För förbrukning	intill	10.000	m³				23	öre/m³
,, ,,	över	10.000	,,	intill	20.000	m³/år	22	,,
,, ,,	,,	20.000	,,	,,	30.000	,,	21	,,
,, ,,	,,	30.000	,,	,,	40.000	,,	20	,,
,, ,,	,,	40.000	,,	,,	50.000	,,	19	,,
,, ,,	,,	50.000	,,				18	,,

Andra halvåret, fastställd i Stadsfullmäktige 28 juni 1951.

	Grundavgift kr. per år och mätare	Förbrukningsavgift öre per m³	Tillämplig vid förbrukning av
Zon 1	9	28	0— 8550 m³
,, 2	180	26	8551— 21000 ,,
,, 3	600	24	21001— 45000 ,,
,, 4	1500	22	45001—120000 ,,
,, 5	3900	20	120001— ,,

Vattenledningarna.

	Meter	Summa meter
Gjutjärnsledningar:		
Sammanlagda längden den 31 december 1950		132.065
Under året lagda ledningar	5.915	
Under året kasserade ledningar	615	5.300
Sammanlagda längden den 31 december 1951		137.365
Stålrörsledningar:		
Sammanlagda längden den 31 december 1950		5.219
Under året lagda ledningar	—	
Under året kasserade ledningar	—	—
Sammanlagda längden den 31 december 1951		5.219
Asbestcementrör (Everite):		
Sammanlagda längden den 31 december 1950		390
Under året lagda ledningar	—	—
Under året kasserade ledningar	—	—
Sammanlagda längden den 31 december 1951		390
Smidesjärnsledningar:		
Sammanlagda längden den 31 december 1950		4.510
Under året lagda ledningar	—	
Under året kasserade ledningar	55	— 55
Sammanlagda längden den 31 december 1951		4.455
Vattenledningsnätets sammanlagda längd den 31 dec. 1951		147.429

Stålrörsledningar:

Inga vattenledningar av stålrör ha utförts under året.

Asbestcementrör:

Inga vattenledningar av asbestcementrör ha utförts under året.

Smidesjärnsrör:

Inga vattenledningar av smidesjärnsrör ha utförts under året.

Antal vattenmätare den 31 december 1950	3.440
Ökning under året	132
Antal vattenmätare den 31 december 1951	3.572
Antal brandposter den 31 december 1950	835
Ökning under året	25
Antal brandposter den 31 december 1951	860[1]
Vattenserviser: Under året anlades	112

[1] Därav 119 enskilda.

År 1951 lagda vattenledningar.

	Meter							S:a
	500 mm	400 mm	300 mm	200 mm	150 mm	100 mm	50 mm	meter
Gjutjärnsrör:								
Torpvägen från Bergsvägen norrut					74			74
Stockholmsvägen från Skiljebovägen österut					84			84
Nordöstra Skiljebo från Stockholmsvägen till G:la Tortunavägen, sträckan B-C-E-F					230			230
Nordöstra Skiljebo vid stadsägan nr 3021, sträckan C-D							56	56
Garpgatan från Schenströmsgatan västerut							34	34
Hammarbacksvägen österut till Narvavägens förlängning.....					149			149
Svarvargatan från Målargatan till Maskinistgatan						58		58
Didriksgatan från Apalbyvägen till Bågevägen						8	65	73
Jakobsbergsgatan—Jakobsbergsplan till kv. Stenborren och Stenbjörnen				88	31	31		150
Djuphamn från Västerås Kolimport till Slakterigatan söder om Sjöhagsvägen..					385			385
Hemdalsvägen från Uppsalavägen till Stockholmsvägen					159			159
S:ta Gertruds väg från Saltängsvägen norrut						75		75
Huvudvattenledning från Tråddragargatan till Malmabergsgatan		1019						1019
Huvudvattenledning från järnvägen till Malmabergsgatan		714						714
Hässlö, från brunn 11 till växelstn norr om maskinistbostaden		688						688
Nordanbyvägen, Karlfeldtsgatan och Nansengatan från Bergslagsvägen till Vattentornet		971						971
Bågevägen från Norra Ringvägen norrut					16			16
Ledning från Nansengatan till Vattentornet	89							89
Vasagatans förlängning norrut till Nansengatan				141				141
Järnmalmsgatan från Slakterigatan österut				124				124
Apalbyvägen, norrut vid kv. Kapellet					19			19
Bellmansgatan från Bergslagsvägen norrut, sträckan P-Q-R					160			160
Nansengatan från Vattentornet til Vasagatans förlängning			447					447
Summa	89	3392	447	353	1307	172	155	5915

Avloppsledningarna.

	Meter	Summa meter
Kombinerade ledningar:		
Sammanlagda längden den 31 december 1950		111.081
Under året lagda ledningar	550	
Under året kasserade ledningar	375	175
Sammanlagda längden den 31 december 1951		111.256
Spillvattenledningar:		
Sammanlagda längden den 31 december 1950		18.073
Under året lagda ledningar	3.402	
Under året kasserade ledningar	525	2.877
Sammanlagda längden den 31 december 1951		20.950
Regnvattenledningar:		
Sammanlagda längden den 31 december 1950		17.919
Under året lagda ledningar	4.089	
Under året kasserade ledningar	479	3.610
Sammanlagda längden den 31 december 1951		21.529
Avloppsnätets sammanlagda längd den 31 december 1951		153.735

År 1951 lagda avloppsledningar.

Kombinerade spill- och regnvattenledningar.

	Meter			S:a meter
	400 mm	300 mm	225 mm	
Torpvägen från Bergsvägen norrut			73	73
Nordöstra Skiljebo vid stadsägan nr 3021, sträckan C-D			55	55
Garpgatan från Schenströmsgatan västerut			34	34
Bruksgatan från Metallgatan västerut	45			45
Didriksgatan från Apalbyvägen till Bågevägen			40	40
Hemdalsvägen från Uppsalagatan till Stockholmsvägen..	160			160
Frihetsvägen vid Hammarbyskolan			7	7
Apalbyvägen, norrut vid kv. Kapellet			19	19
Nansengatan från Vattentornet västerut			76	76
Nansengatan från Tunbyvägen västerut		25		25
Bågevägen från Norra Ringvägen norrut			16	16
Summa	205	25	320	550

Separata spillvattenlednigar.

	Meter			S:a meter
	300 mm	225 mm	150 mm	
Stockholmsvägen från Skiljebovägen österut		70		70
Nordöstra Skiljebo från Stockholmsvägen till G:la Tortunavägen, sträckan B-C-E-F		230		230
Hammarbacksvägen österut till kv. Krumeluren		45		45
Jakobsbergsgatan—Jakobsbergsplan till kv. Stenborren och Stenbjörnen		233		233
Djuphamn från Västerås Kolimport till Slakterigatan söder om Sjöhagsvägen	371			371
S:ta Gertruds väg från Saltängsvägen norrut		76		76
Ledning längs huvudvattenledningen från Tråddragargatan till Malmabergsgatan	411	413		824
Ledning längs huvudvattenledningen från järnvägen till Malmabergsgatan	167	128		295
Svärdsliljegatan från Violstigen västerut		98		98
Nordanbyvägen, Karlfeldtsgatan och Nansengatan från Bergslagsvägen till vattentornet	520	260		780
Ledning från Nansengatan till vattentornet			87	87
Järnmalmsgatan från Slakterigatan österut		124		124
Bellmansgatan från Bergslagsvägen norrut sträckan P-Q-R		160		160
Murtegelvägen vid stadsägan nr 3056		9		9
Summa	1469	1846	87	3402

Separata regnvattenledningar.

	Meter						S:a meter
	800 mm	600 mm	500 mm	400 mm	300 mm	225 mm	
Stockholmsvägen från Skiljebovägen österut				68			68
Nordöstra Skiljebo från Stockholmsvägen till G:la Tortunavägen, sträckan B-C-E-F				230			230
Utanbygatan från Allégatan till Ö. Ringvägen					227		227
Hammarbacksvägen österut till Narvavägens förlängning		45	103				148
Jakobsbergsgatan—Jakobsbergsplan, till kv. Stenborren och Stenbjörnen					88	145	233
Djuphamn från Västerås Kolimport till Slakterigatan söder om Sjöhagsvägen			53		70	280	403
S:ta Gertruds väg från Saltängsvägen norrut		29			79		108
Ledning längs huvudvattenledningen från Tråddragargatan till Malmabergsgatan	411	272	141				824
Ledning längs huvudvattenledningen från järnvägen till Malmabergsgatan		89	78	128			295
Svärdsliljegatan från Violstigen västerut						98	98
Nordanbyvägen, Karlfeldtsgatan och Nansengatan från Bergslagsvägen till vattentornet	300	215	260	145			920
Ledning från Nansengatan till vattentornet ..				88			88
Järnmalmsgatan från Slakterigatan österut		119					119
Narvavägens förlängning från Hammarbacksvägen norrut			159				159
Bellmansgatan från Bergslagsvägen norrut sträckan P-Q-R				43		117	190
Murtegelvägen vid stadsägan nr 3056						9	9
Summa	711	769	794	702	464	649	4.089

Avloppsserviser: Under året anlades	113
Antal vattenklosetter den 31 december 1950	20.352
Ökning under året	1.343
Antal vattenklosetter den 31 december 1951	21.695

Avloppsverket.

Reningsverket.

Det till rötkammaren pumpade slammet, vilket avvattnats och uppmätts i en kontrollkammare, uppgick till 15.106 m³ eller i medeltal 41,4 m³ per dygn. Ur rötkammaren urtappades under året 4.807 m³ utrötat slam.

Den från rötkammaren erhållna metangasen, som under året uppgick till 292.760 m³ eller i medeltal 802 m³ per dygn, har levererats till gasverket och inblandats i stadsgasen.

Driftsresultat.

Månad	Förbr. kWh	Upp-fordr. sand m³	Rötk-temp. °C	Rågas m³	PH-värde ink. vatt	Orötat slam till rötk. m³	Utrötat slam från rötk. m³
Januari	31.010	20	27	25.600	7,4	1.229	382
Februari	34.100	20	26	18.980	7,5	1.214	415
Mars	35.840	25	26	20.300	7,6	1.300	429
April	44.920	19	30	18.090	7,6	931	288
Maj	39.110	17	29	22.820	7,4	1.257	341
Juni	34.840	25	32	26.970	7,3	1.250	410
Juli	30.780	21	34	21.850	7,2	1.210	371
Augusti	44.770	34	32	22.780	7,2	1.050	320
September	40.080	25	31	30.460	7,1	1.367	445
Oktober	32.900	27	30	30.570	7,3	1.521	499
November	38.240	35	29	29.240	7,3	1.468	484
December	39.230	24	28	25.100	7.2	1.309	423
S:a värde	445.820	292		292.760		15.106	4.807
Medelvärde per dygn	1.221	0,80	29,5	802	7,3	41,4	13,2

Med utgångspunkt från förbrukad elenergi har pumpad vattenmängd under året beräknats till 6,7 milj. m³ och i medeltal per dygn 18.400 m³.

Periodiska undersökningar av Mälarens vatten ha pågått under året. Proven ha tagits vid Björnön, Östra holmen, Johannisberg, Andelsslakteriet, Reningsverket, Kraftverket, FCS badbrygga, f. d. Hamre Tegelbruk, Svartån vid Vallby och Kvarndammen.

Gasverket

Under 1951 blevo svårigheterna att erhålla gas- och kokskol större än under föregående år. Europeiska kol kunde ej erhållas i tillräckliga mängder, varför gasverkets behov till stor del måste täckas med import från U. S. A. På grund av de höga frakterna blev det amerikanska kolet dyrare och för att utjämna priset genomförde Bränslekommissionen den 18 mars ett clearingpris för alla av gasverken inköpta kol. Detta pris ändrades fyra gånger under årets lopp. De kol, som Bränslekommissionen tilldelade gasverken, fördelades av Svenska Gasverksföreningen på de olika gasverken. Vid årets början var kollagret litet på grund av försenad leverans av beställda kol, vilka inkommo dels omedelbart efter årsskiftet dels i mars månad.

Koksen var under året strängare ransonerad än under föregående år. Också industrikoksen, som 1950 blivit fri, har under året underkastats licenstvång. För att tillgodose sina kunders behov av tillskottsbränsle anskaffade gasverket licensfria brunkolsbriketter och ångkol.

Den starka expansion, som kännetecknat gasverkets drift sedan 1947, har under året avmattats. Metallverken har ökat sin förbrukning endast i mindre grad. Asea däremot har ökat sin gasförbrukning till c:a 50.000 m³ per månad genom inkoppling av nya ugnar, främst i gjuteriet. För att öka förbrukningen inom hushållen och småindustrin har en gaspropaganda igångsatts, som omfattat bl. a. matlagningsdemonstrationer och utställning av olika gasapparater för hushåll och industri.

De svårigheter, som under de senare åren med starkt ökad gasproduktion förelegat på grund av otillräckliga gaslagringsmöjligheter och samtidigt exceptionellt varierande dygnsförbrukningar, särskilt hos industrin, har nu övervunnits, sedan den under juldagarna 1950 färdigställda gasklockan kommit i drift, varigenom behållarvolymen ökats från 18.000 m³ till 38.000 m³. Driften har därigenom blivit betydligt lugnare med laddningarna relativt jämnt fördelade under veckan. Vissa olägenheter har däremot förekommit beträffande svavelreningen på grund av att reningskistorna äro i minsta laget och de engelska gaskolen visat en stark tendens till ökad svavelhalt.

Det nuvarande sorteringsverket är mycket omodernt och har en kapacitet som ej alls motsvarar den nuvarande koksproduktionen. Under de senare åren har all koks till försäljning eftersorterats i två eftersorteringsverk. Ett nytt kokssorteringsverk är planerat och medel därtill har även i viss utsträckning anvisats. Nybyggnaden har emellertid måst uppskjutas till dess gasverkets planerade utbyggnad även i andra avseenden blivit slutgiltigt utredd. För att under mellantiden minska omkostnaderna för kokshanteringen har under året en ombyggnad av det gamla sorteringsverket beslutats och påbörjats. I samband härmed utföres även en släckningsramp för koksen och en transportanordning för koks från rampen til sorteringsverket och råkokslagret. Dessa anläggningar beräknas bli klara i början av år 1952.

Under året infördes 42-timmars vecka för 3-skiftarbetare. — Efter anmärkningar från säkerhetskommittén förbättrades ventilationen i apparathuset genom insättande av evakueringsfläktar.

Driftresultat.

Månadsöversikt för gas.

Månad	Total tillv. m³	Ink. rötgas m³	Gas till Metallverken m³	Gas till stadsnätet m³
Januari	861.215	25.600	429.260	443.455
Februari	790.240	18.980	413.060	376.360
Mars	843.875	20.300	433.177	403.516
April	749.650	18.090	440.410	323.740
Maj	728.145	22.820	385.830	324.315
Juni	674.910	26.970	368.443	320.167
Juli	519.660	21.850	222.350	269.110
Augusti	820.595	22.780	454.640	366.455
September	765.135	30.460	352.853	402.482
Oktober	796.840	30.570	384.970	421.370
November	786.560	29.240	370.940	430.020
December	802.150	25.100	342.489	445.781

		Driftresultat					1950 — 51 i %
		1947	1948	1949	1950	1951	
Avgasat kol	ton	13.451	16.780	20.928	21.762	23.737	+ 9.1
Förgasad gasol	ton	—	140.5	39.7	43.4	25.3	— 41.7
Tillverkad gas	1000 m³	5.774	6.800	8.067	8.922	8.848	— 0.8
Gas från reningsverket	1000 m³	261	171	183	286	293	+ 2.5
Gasutbyte	m³/ton kol	429	405	387	411	373	— 9.2
Värmevärde	K cal	4.200	4.220	4.135	4.240	4.130	— 2.6
Kokstillv. total	1000 hl	175	236	335	362	382	+ 5.5
Koks till undereldning	1000 hl	50.3	74.6	98.3	92.6	93.3	+ 0.5
„ „ „	hl/ton kol	3.7	4.4	4.6	4.3	3.9	— 10.7
Gas till undereldning	1000 m³	397.0	45.6	91.0	—	18.5	—
Koks till försäljning	1000 hl	125	161	237	270	289	+ 7.0
„ „ „	hl/ton kol	9.3	9.6	11.1	12.4	12.2	— 1.6
Tillverkad tjära	ton	629	630	770	988	811	— 17.9
„ „	kg/ton kol	46.8	37.5	33.9	45.4	34.3	— 24.5
Antal laddningar	st.	7.729	9.830	12.423	13.082	13.782	+ 5.4
Kol per laddning	kg.	1.740	1.705	1.685	1.665	1.772	+ 3.4
Utgående kollager	ton	15.080	15.296	13.477	5.552	10.312	+ 85.9
„ kokslager	1000 hl	4.8	3.2	100.5	44.4	97.0	+ 118.0
Antal gasmätare vid årets slut	st.	9.815	9.781	9.704	9.606	9.430	— 1.8

Fördelning av den förbrukade gasen.

	1950		1951		Ökning eller minskning i %
	1000 m³	%	1000 m³	%	
Stadens förbrukning	3.571	38,8	3.685	40,3	+ 3,2
Metallverkens förbrukning	4.339	47,2	4.598	50,3	+ 6,0
Summa enskild förbrukning	7.910	86,0	8.283	90,6	+ 4,7
Tekniska verkens förbrukning	190	2,1	238	2,6	+ 25,3
Undereldning	—	—	19	0,2	—
Felm., kondens. och läckage	1.090	11,9	604	6,6	— 44,6
	9.190	100,0	9.144	100,0	— 0,5

Gasförbrukningar per dygn.

	Metallverken		Övrig förbrukning		Total förbrukning	
Största	23.680 m³	5.3	18.035 m³	11.12	37.750 m³	30.1
Medel	12.598 m³		12.455 m³		25.053 m³	
Minsta	0 m³ (semester)		4.000 m³	15.7	4.200 m³	15.7

Gasmätare.

Antal gasmätare den 31 december 1950	9.606
Nytillkomna under året	+ 92
Borttagna under året	— 268
Antal gasmätare den 31 december 1951	9.430
Gasserviser: Under året anlades	16

Under året ha följande gastaxor tillämpats:

Första halvåret, fastställd i stadsfullmäktige 21 december 1950.

	Grundavgift kr. per år och mätare	Förbrukningsavgift öre per m³	Tillämplig vid förbrukning av
Zon 1	6	18	0—1333 m³
„ 2	40	15	1334—2000 „
„ 3	100	12	2001—4666 „
„ 4	240	9	4667— „

Andra halvåret, fastställd i stadsfullmäktige 28 juni 1951.

Zon 1	12	20	0—1200 m³
„ 2	48	17	1201—2400 „
„ 3	120	14	2401—6000 „
„ 4	300	11	6001— „

I zon 4 tillkommer index- och kolpristillägg.

Gasledningar.

	Meter	Summa meter
Gjutjärnsledningar:		
Sammanlagda längden den 31 december 1950		77.939
Under året lagda ledningar	782	
Under året kasserade ledningar	240	542
Sammanlagda längden den 31 december 1951		78.481
Stålrörsledningar:		
Sammanlagda längden den 31 december 1950		3.121
Under året lagda ledningar	—	
Under året kasserade ledningar	—	—
Sammanlagda längden den 31 december 1951		3.121
Smidesjärnsledningar:		
Sammanlagda längden den 31 december 1950		4.704
Under året lagda ledningar	—	
Under året kasserade ledningar	—	—
Sammanlagda längden den 31 december 1951		4.704
Gasnätets sammanlagda längd den 31 december 1951		86.306

År 1951 lagda gasledningar.

	Meter				Summa meter
	200	150	100	75	
Gjutjärnsrör:					
Hammarbacksvägen österut till Narvavägens förlängning		110			110
Svarvargatan från Målargatan till Maskinistgatan			57		57
Didriksgatan från Apalbyvägen till Bågevägen			72		72
Jakobsbergsgatan—Jakobsbergsplan till kv. Stenborren och Stenbjörnen	88	62	58	28	236
Hemdalsvägen från Uppsalagatan till Stockholmsvägen		160			160
Bågevägen från Norra Ringvägen norrut			16		16
Ledning från Stadshagsvägen norrut till Hammarbacksvägen		112			112
Apalbyvägen norrut till kv. Kapellet		19			19
Summa	88	463	203	28	782

Elverket

Kraftomsättningen under året har uppvisat i stort sett samma ökning som tidigare år vad beträffar energiförbrukningen (13 %). Däremot har effektökningen varit lägre än normalt (10,5 %) beroende på det milda klimat som rådde under årets sista månader.

Energiförlusterna på distributionsnätet utgöra för året 8,5 %. Som framgår av texten i tabellen inkluderas i detta värde även den energiförlust som uppstår till följd av att avläsningsåret för vissa abonnentgrupper ej sammanfalla med kalenderåret. Avläsningsåret för dessa grupper omfattar i medeltal tiden 20/11—20/11 vilket vid stigande belastning innebär att ökningen på energiförbrukningen under tiden 20/11—31/12 jämfört med tidigare år ej blir redovisad under rätt kalenderår. Tages hänsyn till detta förhållande, vilket endast kan göras approximativt torde de egentliga förlusterna på nätet kunna angivas till c:a 7 %.

Bland de olika abonnentgrupperna har ökningen varit i stort sett jämn med undantag av för lantbruk där en minskning jämfört med föregående år uppträtt. Detta beror på en tillfällig förlängning av avläsningsåret för år 1950 och motsvarande förkortning för innevarande år. Jämfört med konsumtionen år 1949 uppvisar 1951 års förbrukning en årlig ökning av 13 %.

Anläggandet av den nya mottagningsstationen väster om staden har under året igångsatts men blivit försenat relativt planerna, varför provisorisk drift i stationen kan påräknas först våren 1952. Utmatning kommer då att ske över en redan nedlagd stamkabel till Djuphamnen samt över en planerad stamkabel till Hammarbacksområdet. Senare på året nedlägges även en direkt förbindelse till centrala staden.

Kabelnätet för högspänning har utökats med grenkablar till ny transformatorstation samt till nya transformatorkiosker inom stadens nordöstra delar.

Kabelnätet för lågspänning har utvidgats huvudsakligast inom nybyggnadsområdena i stadens östra och nordöstra delar. En del av friledningsnätet inom staden har ersatts med jordkabel vid breddning av gator och i samband med spänningsomläggningar.

Gatubelysning har tillkommit för nyanlagda vägar samt kompletterats på ett flertal platser inom det äldre gatubelysningsnätet.

I Badelunda har spänningsomläggning från 220 till 380 V fortgått varvid antalet transformatorstationer kunnat reduceras. Inom staden har även på skilda platser spänningsomläggning från 220 till 380 V företagits.

Installationsarbeten huvudsakligast kompletteringar och underhåll ha utförts inom stadens fastigheter (skolor, idrottsplatser, förvaltningslokaler) samt i viss utsträckning även inom fastigheter tillhörande enskilda abonnenter. Under senare delen av året har emellertid installationsverksamheten betydligt inskränkts, då de av Priskontrollnämnden fastställda debiteringspriserna ej täckt elverkets självkostnader efter senaste avtalsuppgörelsen med Sv. Elektrikerförbundet och rörelsen har därför ej kunnat göras lönsam.

ELVERKET.

Kraftomsättning.

Inköpt och producerad energi	1949	1950	1951	% ändr. fr. 1950
Inköpt från Älvkarleby Kraftverk:				
Botteneffekt ..... kW	7.300	9.000	10.000	+ 10,5
Toppeffekt ..... kW	3.690	3.638	4.033	
Bottenenergi ..... kWh	45.605.750	51.867.260	58.484.800	+ 13,1
Topperergi ..... kWh	1.998.500	1.223.650	1.556.050	
Egen produktion ..... kWh	60.600	128.000	128.900	
S:a inköpt och producerad .. kWh	47.664.850	53.218.910	60.169.750	+ 13
Pris för inköpt kraft .. öre/kWh	2.68	2.70	2.97	+ 10
Utnyttjningstid på inköpt kraft tim./år	4.331	4.201	4.279	+ 2
Distribuerad energi enligt nedanstående spec. kWh	41.934.333	48.705.806	55.031.687	+ 13
Förluster inklusive felvisningar p. g. a. att avläsningsperioderna för inköpt och distribuerad energi ej sammanfalla ..... kWh	5.730.517	4.513.104	5.138.063	
%	12	8,5	8,5	—
Dito approximativt korrigerade för ej sammanfallande avläsningsperioder ..... ca %	7	7	7	
Den distribuerade energins fördelning på taxor				
Högspänning:				
Antal abonnemang ..... st.	16	16	18	+ 12,5
Energiförbrukning ..... kWh	7.187.174	7.565.310	8.360.426	+ 10,5
Avgifter ..... kr.	349.469: 80	370.916: 06	421.518: 17	+ 13,6
Medelpris, totalt ..... öre/kWh	4,85	4,9	5,04	+ 2,9
Tekn. verkens egen förbrukn. kWh	4.235.724	4.907.272	4.560.940	— 7,1
Avgifter ..... kr.	104.006: 45	134.944: 22	117.852: 37	— 12,7
Medelpris, totalt ..... öre/kWh	2,46	2,75	2,57	— 6,5
Lågspänning:				
Hushållsabonnenter (Normaltaxa B 1—B 5)		*)		
Antal abonnemang ..... st.	18.403	19.135	20.646	
Energiförbrukning..... kWh	16.482.138	19.219.999	22.557.360	
Avgifter efter kWh-pris .... kr.	837.350: 76	974.213: 44	1.287.256:15	
Avgifter fasta ..... kr.	485.889: 75	515.632: 69	524.865: 66	
Medelpris, totalt ..... öre/kWh	8,05	7,76	8,05	
Yrkesabonnenter (Normaltaxa N 1—N 73, taxa 2, taxa M)		*)		
Antal abonnemang ..... st.	6.028	6.042	4.949	
Energiförbrukning..... kWh	13.899.389	16.999.088	14.178.798	
Avgifter efter kWh-pris .... kr.	709.538: 48	866.884: 69	925.671: 20	
Avgifter fasta ..... kr.	471.854: 55	522.948: 62	537.062: 66	
Medelpris totalt ..... öre/kWh	8,5	8,2	10,35	

	1949	1950	1951	% ändr. fr. 1950
Värme enligt nattariff:				
Antal abonnemang ..... st.	58	58	62	+ 6,9
Energiförbrukning ..... kWh	775.082	834.372	903.169	+ 8,3
Avgifter efter kWh-pris ..... kr.	19.408: 05	21.087: 44	25.379: 05	+ 25,3
Avgifter fasta ..... kr.	8.720: 01	10.235: 21	13.873: 85	
Medelpris, totalt ..... öre/kWh	3,63	3,76	4,35	+ 15,7
Värme, avkopplingsbar:				
Antal abonnemang ..... st.	97	101	110	+ 8,9
Energiförbrukning ..... kWh	1.377.431	1.451.040	1.628.616	+ 12,2
Avgifter efter kWh-pris ..... kr.	23.105: 45	22.938: 00	28.602: 57	+ 22,7
Avgifter, fasta ..... kr.	6.967: 32	7.189: 70	8.344: 75	
Medelpris, totalt ..... öre/kWh	2,18	2,07	2,27	+ 9,7
Lantbruk:				
Antal abonnemang ..... st.	277	277	257	— 7,2
Energiförbrukning ..... kWh	613.089	836.306	784.713	— 6,2
Avgifter efter kWh-pris ..... kr.	30.654: 45	41.815: 30	43.741: 93	+ 4,4
Avgifter, fasta ..... kr.	19.509: 32	19.002: 81	19.720: 99	
Medelpris, totalt ..... öre/kWh	8,18	7,27	8,09	+ 11,3
Gatubelysning[1])				
Antal lampor	2.563	2.790	2.999	+ 7,5
Antal kW	560	603	643	+ 6,6
Energiförbrukning ..... kWh	1.600.030	1.799.690	2.057.665	+ 14,3
Avgifter ..... kr.	57.281: 08	64.428: 91	83.887: 31	+ 30,2
Medelpris, totalt ..... öre/kWh	3,58	3,58	4,07	+ 13,7

[1]) Priset inkluderar lampbyten och underhåll.

*) Vad beträffar grupperna hushållsabonnenter resp. yrkesabonnenter äro 1951 års värden ej direkt jämförbara med värdena för tidigare år, enär en viss omgruppering av abonnemang enligt normaltaxan, skett fr. o. m. år 1951 och denna omgruppering har ej kunnat göras retroaktiv. Dessutom har Tekniska Verkens egen förbrukning vilken tidigare ingått i gruppen yrkesabonnenter fr. o. m. innevarande år redovisats separat.

Transformatorstationer i drift 31/12 1951	128 st.	Transf.-effekt	28.991 kVa
Stolptransformatorer i drift 31/12 1951	71 „	„	2.055 „
	199 „	„	31.046 „

Uppsatta mätare:

	Likström	Växelström
Den 31/12 1950	329	25.052
Ändring under året	— 16	+ 761
Den 31/12 1951	313	25.813

Under året tillämpade taxor

Högspänningsleverans:

Högspänningstaxa fastställd av Stadsfullmäktige den 30/1 1947.

	Abonnemang 0—50 kW	50—100 kW	över 1000 kW
Fast avgift kr./år	500	1000	1500
Effektavgift kr./kWår	65	55	50

Energiavgift:

a) för energi intill 4000 timmars utnyttjningstid per år
   intill 2 MkWh ..... 1,5 öre/kWh
   utöver 2 MkWh ..... 1,25 „
b) för energi över 4000 timmars utnyttjningstid per år 1,1 „

Utöver ovanstående avgifter tillkommer indextillägg med 0,3 (I—180) % där I utgör medelvärdet under kalenderåret av Socialstyrelsens levnadskostnadsindex med 1914 som basår.

Lågspänningsleverans:

Normaltaxa fastställd av Stadsfullmäktige den 31/1 1946.

	Avsnitt 1	Avsnitt 2	Avsnitt 3
Energiavgift öre/kWh	25	10	5 (6)*)
Fast avgift	—	Grundavgift enligt nedan	Dubbel grundavgift enligt nedan

Klass	Grundavgift kr./år
1	4: — + 0: 20 pr m² golvyta (ekv.-yta)
2	8: — + 0: 25 „ „ „
3	12: — + 0: 35 „ „ „
4	16: — + 0: 50 „ „ „
5	20: — + 0: 70 „ „ „
6	24: — + 1: — „ „ „
7	32: — + 1: 40 „ „ „

Lantbrukstaxa fastställd av Stadsfullmäktige den 28/10 1943

Energiavgift ..... 5 (6)* öre/kWh
Grundavgift ..... 3: 50 kr./tariffenhet

Motortaxa fastställd av Stadsfullmäktige den 31/1 1946

Abonnentavgift ..... 20 kr./år
Energiavgift intill 4000 kWh/år ..... 15 öre/kWh
utöver 4000 kWh/år ..... 10 öre/kWh

För ansluten lampeffekt tillkommer vid tillfälliga abonnemang (byggnadsplatser) en avgift av 10 kr./100 W, år.

*) Anm.: Energipriset enligt normaltaxans avsnitt 3 och enligt lantbrukstaxan höjt från 5 till 6 öre/kWh med tillämpning fr. o. m. årets andra avläsningsperiod enligt Stadsfullmäktiges beslut den 28/6 1951.

Effekttariff med tidspärr fastställd av Stadsfullmäktige den 31/1 1946

Effektavgift ..... 20 kr./kW,år

Energiavgift ..... 2 öre/kWh

Utöver ovanstående avgifter tillkommer indextillägg med 0,3 (I—180) %.

Spärrtid mellan kl. 7 och 21.

Till vissa abonnenter har dessutom under året leverans av såväl hög- som lågspänd kraft skett efter speciella kontrakt.

Under året slutförda större arbeten.

6 kV-kablar.

Nyanläggningar:

Grenkabel från Skallbergsgatans till Vegagatans transformatorstation. Area 3×50 mm².

Grenkabel från transformatorstation vid Utmarksgatan till provisoriskt uppställd transformatorkiosk väster om kvarteret Sliparen. Area 3×50 mm².

Grenkabel från transformatorstation vid Humlegatan till nyuppförd station vid Hästhovsgatan. Area 3×50 mm²

Grenkabel från blivande transformatorstation vid Bellmansgatan med anslutning till friledning vid Nordanbyvägen. Area 3×50 mm².

Stamkabel från gamla Djuphamnsstationen över nya Djuphamnsstationen och Andelsslakteriet fram till nya mottagningsstationen Västerås Västra. Area 3×120 mm².

Ändringar och reparationer:

Omläggning av kablar i Drottninggatan till följd av gatubreddning.

Reparation av kablar i Smedjegatan, Köpingsvägen, Drottninggatan, Skultunavägen, Bellmansgatan, Gamla Hamnen och Djuphamnen.

Transformatorstationer.

Nyanläggningar:

Transformatorstation vid Hästhovsgatan med 500 kVA transformator.

Transformatorstation för nya djupvattenbrunnen vid Hässlö med 400 kVA transformator.

Transformatorkiosk vid

Tegnérgatan med 50 kVA transformator

Järnmalmsgatan med 150 kVA transformator

Tråddragargatan med 200 kVA transformator

Bellmansgatan med 125 kVA transformator (Prov. uppställd i avvaktan på permanent station)

Norra Ringvägen med 100 kVA transformator (Transformatorn utflyttad från Keijsers Metallfabrik)

Stolptransformatorstation vid Bjärby för nya golfbanan med 10 kVA transformator.

Ändringar:	Transformatorkiosken vid Framnäs flyttad till Björnövägen. Flyttning av stolptransformatorstationerna vid Hovdestalund, Billsta och Borup. Stolptransformatorstation i Skiljebo för industriområde ersatt med transformatorkiosk med 125 kVA transformator.

Lågspänningsnätet.

Nyanläggningar:	Komplettering av jordkabelnätet inom CVV bostadsområde samt inom matningsområdena för transformatorstationerna vid Humlegatan, Hästhovsgatan och Jakobsberg.
Ändringar:	Friledningsnätet ersatt med jordkabel vid Drottninggatan, Skultunavägen—Arosvägen, Katrinelundsvägen—Tegelvretsgatan och Skogsvägen.
Spänningsomläggningar:	Haga, Emausgatan—Vikmansgatan, Jakobsbergsgatan, Stadshagsvägen—Frihetsvägen, Fredsgatan, Skogsvägen, Skiljebo och Vedby.

Västerås den 19 mars 1952.

GUSTAF OLSSON.

/John Sintorn.

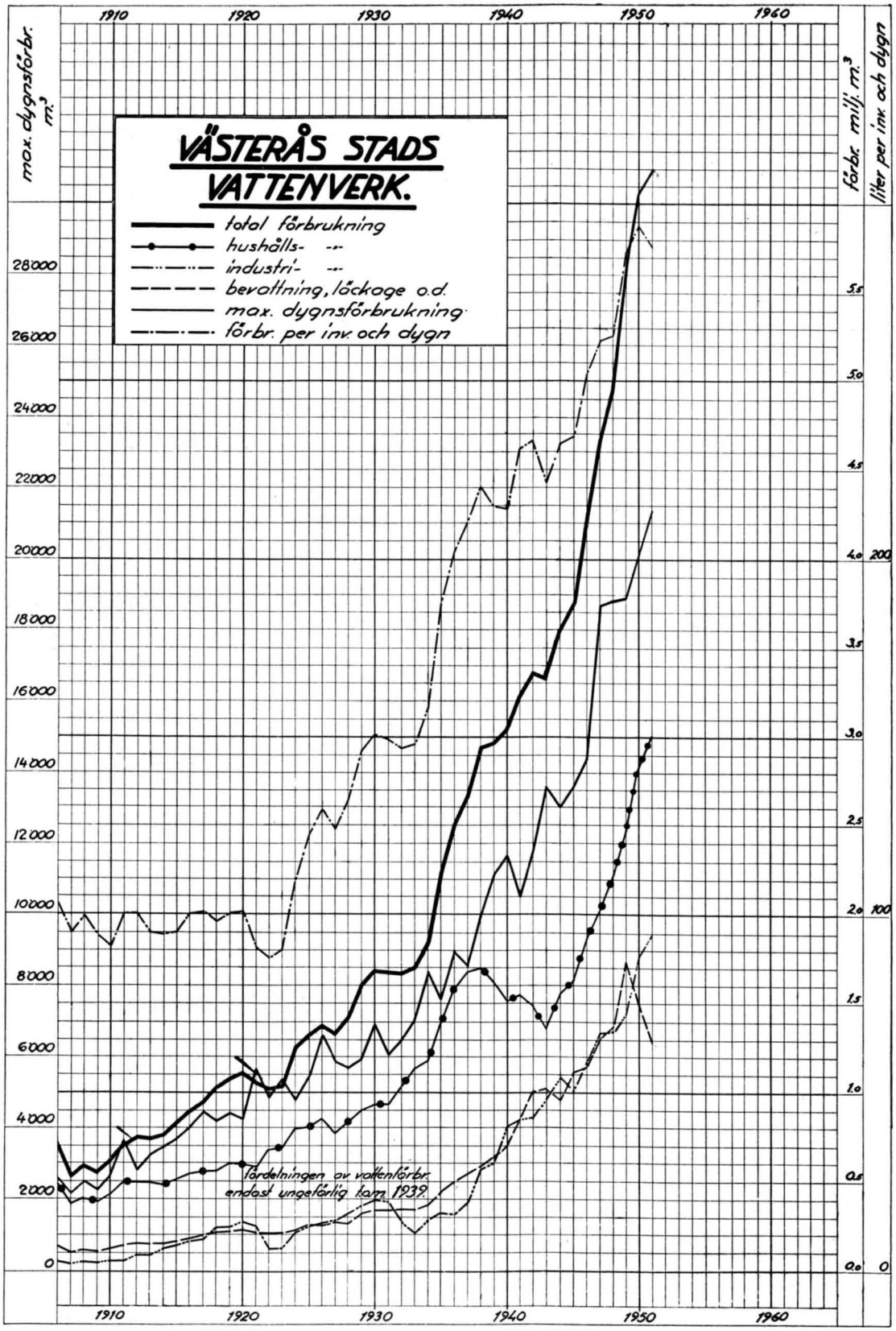
VÄSTERÅS STADS VATTENVERK.
total förbrukning
hushålls- --
industri- --
bevattning, läckage o.d.
max. dygnsförbrukning
förbr. per inv. och dygn
max. dygnsförbr. m³
förbr. milj. m³
liter per inv. och dygn
1910
1920
1930
1940
1950
1960
28000
26000
24000
22000
20000
18000
16000
14000
12000
10000
8000
6000
4000
2000
0
5.5
5.0
4.5
4.0
3.5
3.0
2.5
2.0
1.5
1.0
0.5
0.0
200
100
0
Fördelningen av vattenförbr. endast ungefärlig t.om. 1939.

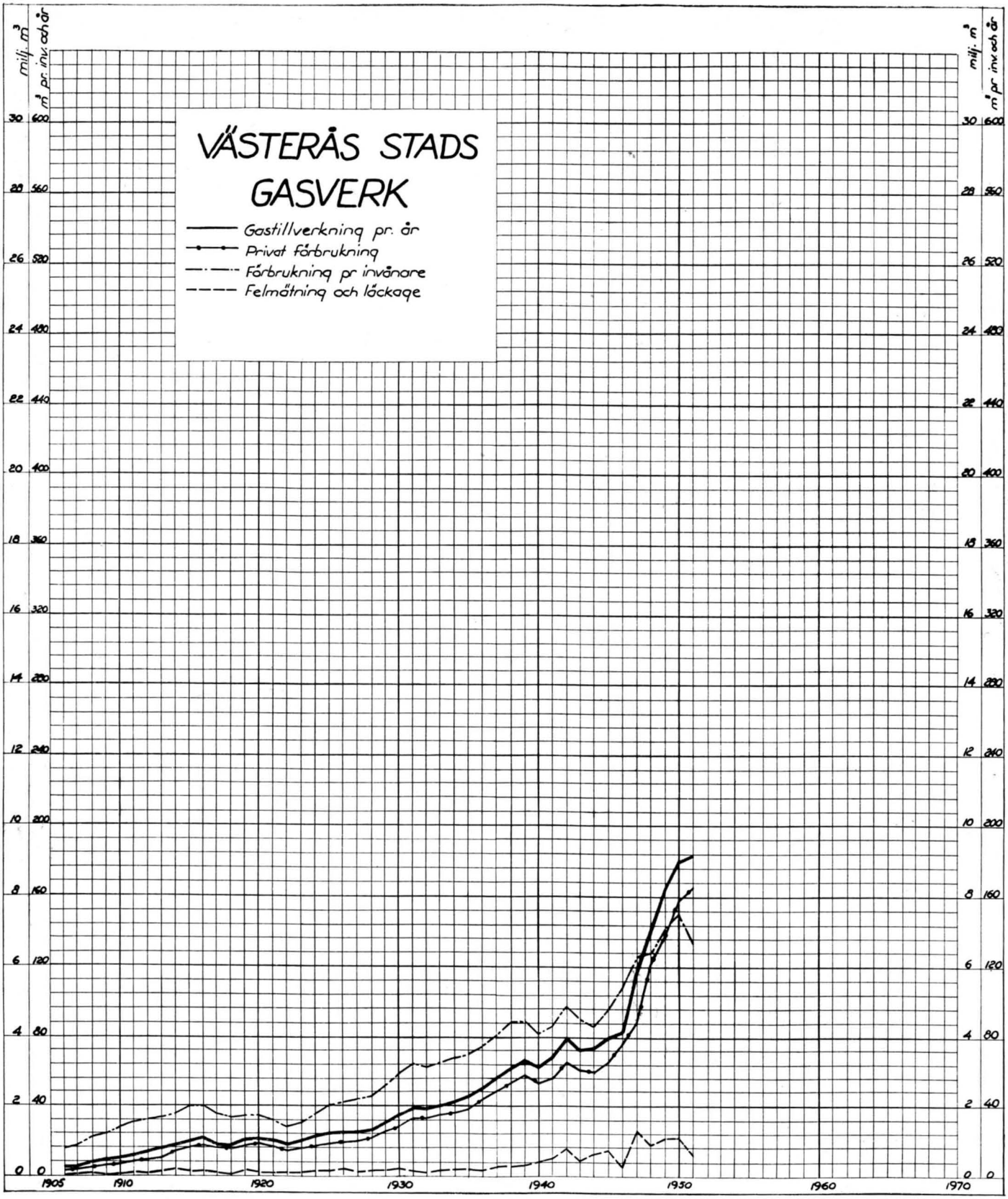
VÄSTERÅS STADS
GASVERK
Gastillverkning pr. år
Privat förbrukning
Förbrukning pr invånare
Felmätning och läckage
milj. m³
m³ pr. inv. och år
0
2
4
6
8
10
12
14
16
18
20
22
24
26
28
30
0
40
80
120
160
200
240
280
320
360
400
440
480
520
560
600
1905
1910
1920
1930
1940
1950
1960
1970

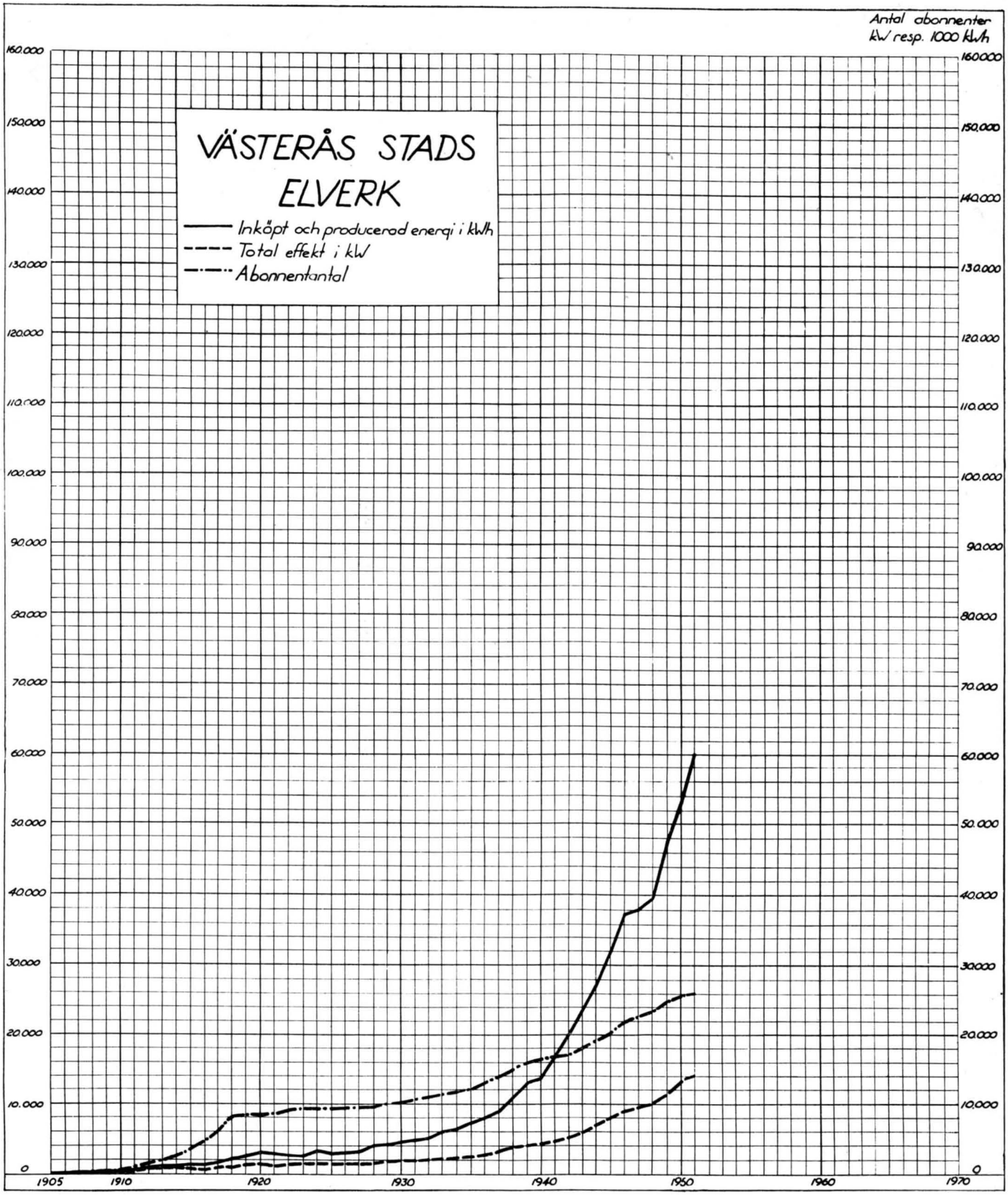
VÄSTERÅS STADS
ELVERK
Inköpt och producerad energi i kWh
Total effekt i kW
Abonnentantal
Antal abonnenter
kW resp. 1000 kWh
160.000
150.000
140.000
130.000
120.000
110.000
100.000
90.000
80.000
70.000
60.000
50.000
40.000
30.000
20.000
10.000
0
1905
1910
1920
1930
1940
1950
1960
1970

Stadsfullmäktiges i Västerås Handlingar
1952 Ser. B nr 11

Nr 11. Västerås stads socialvård för år 1951.

Socialvårdsdelegationens berättelse.

Fattigvårdsstyrelsens, barnavårdsnämndens, nykterhetsnämndens, hemhjälpsnämndens och familjebidragsnämndens förvaltningstekniska arbetsuppgifter äro centraliserade till socialvårdsbyrån, som sålunda är dessa myndigheters verkställande organ.

Socialvårdsdelegationen är en av de anslutna myndigheterna vald gemensam institution med f. n. fem ledamöter. För socialvårdsdelegationens verksamhet gäller ett i vederbörlig ordning fastställt reglemente. Socialvårdsbyrån och den där anställda gemensamma personalen lyda närmast under socialvårdsdelegationen.

Socialvårdsdelegationen har under året haft följande sammansättning.

Från fattigvårdsstyrelsen: f. drätseldirektören Theofil Öberg och fru Helga Hall med annonschefen Einar Jonsson och skomakarmästaren Ernfrid Carlsson som suppleanter.

Från barnavårdsnämnden: Kontoristen Gösta Sjöberg och fru Lydia Billgren med överlärare Helmer Gustafsson och montören Bertil Clason som suppleanter samt

Från nykterhetsnämnden: ombudsman R. V. Hult med doktor Hjördis Lind-Campbell som suppleant.

Som ordförande resp. v. ordförande ha fungerat f. drätseldirektören Theofil Öberg och kontoristen Gösta Sjöberg.

Gemensam förvaltningspersonal, som lyder närmast under socialvårdsdelegerade:

1) Axel Norén, socialvårdschef sedan 1/1 1929 (dessförinnan fattigvårds- och socialvårdssyssloman fr. o. m. 1/1 1920).
2) Sten Fägerstam, socialvårdssekreterare sedan 1/1 1949 (ord. sedan 1/1 1950).
3) Fröken Margareta Beskow, kassörska från den 1/11 1946.
4) Fröken Gurli Ahlström, kontorsbiträde sedan 1/2 1929 (ord. sedan 1/1 1940).
5) Fru Karin Sjölin, kontorsbiträde sedan 1/2 1937 (ord. sedan 1/1 1941).
6) Fru Maj-Britt Ström, skrivbiträde sedan 9/2 1940 (ord. sedan 1/9 1945).
7) Fru Britta Gustavsson, skrivbiträde sedan 1/7 1940 (ord. sedan 1/9 1945), slutat den 15/8 1951.
8) Fröken Britta Andersson, extra skrivbiträde sedan den 1/3 1949.
9) Fröken Gunnel Lidbom, extra skrivbiträde sedan 15/6 1948 (ord. sedan den 1/1 1951).
10) Fru Anne-Marie Bäckström, extra skrivbiträde sedan 20/6 1949.
11) Fru Maj-Britt Hellblom, extra skrivbiträde sedan 1/2 1950.
12) Fröken Berit Eriksson, extra skrivbiträde sedan 23/7 1951.

Socialvårdsdelegationen har under året haft 4 sammanträden med 43 protokollförda ärenden, huvudsakligen rörande personal- och förvaltningsfrågor. Dessutom ha yttranden avgivits i remitterade frågor.

Personaluppsättningen har icke undergått någon nämnvärd förändring.

Socialregistret omfattade vid senaste årsskiftet c:a 23.000 personer. Antalet nyregistrerade personer under året utgjorde c:a 2.500 och antalet avregistrerade c:a 2.300.

För hemhjälpsverksamheten, vars arbetsuppgifter äro förlagda till socialregistret, lämnas särskild redogörelse.

I övrigt hänvisas till nedanstående tabeller och ekonomiska redogörelse.

Västerås i april 1952.

För socialvårdsdelegerade:

GÖSTA SJÖBERG.

Axel Norén.

Inlagor i socialvårdsmål:

a) till främmande kommuner avlåtna anmaningar, svar å anmaningsskrivelser och annan skriftväxling:

	1942	1943	1944	1945	1946	1947	1948	1949	1950	1951
Anmaningsskrivelser..	226	220	245	281	300	300	297	367	337	257
Svar å anmaningsskrivelser	228	249	220	195	232	297	302	294	287	220
Utgångna andra skrivelser	4142	4049	5024	4708	4875	4770	4383	4548	12164	12734
Inkomna andra skrivelser	—	—	—	—	—	—	4620	4967	8400	9232
Summa	4596	4518	5489	5184	5407	5367	9602	10176	21188	22443

b) till Konungens befallningshavande i länet:

Ansökningar	63	62	62	86	76	66	90	99	64	25
Påminnelser	134	183	170	124	214	140	154	188	128	72
Förklaringar	116	163	115	86	107	139	132	200	108	84
Summa	313	408	347	296	397	345	476	487	300	181

Mantalsskrivningsmål:

Ansökningar	119	148	123	144	115	92	129	105	73	58
Påminnelser	54	155	87	86	105	103	182	178	82	21
Förklaringar	32	46	60	82	77	83	81	84	68	24
Summa	205	349	270	312	297	278	392	367	223	103

Tablå över socialvårdsbyråns inkomster och utgifter.

DEBET:

Inkomster:

Andel i nettokostnaderna från:

Fattigvårdsstyrelsen: sluten fattigvård	6.000: —
Öppen fattigvård	51.607: 05

Barnavårdsnämnden och familjebidragsnämnden: Sluten barnavård	1.200: —
Öppen barnavård	89.325: 33
Nykterhetsnämnden	11.521: 41
Hemhjälpsnämnden	4.937: 75
Olycksfallsersättning	199: 50
Summa kronor	164.791: 08

KREDIT:

Utgifter:

Andel i stadsrevisionens kostnader	2.500: —
Andel i avlöningskontorets kostnader	2.000: —
Löner och arvoden	95.643: —
Sjukvård	71: 53
Olycksfalls- och sjukvårdsförsäkring	201: 74
Pensioner	2.034: —
Pensionsavgifter	5.065: —
Kontorskostnader	8.937: 83
Telefon, porto och annonser	16.274: 48
Resor och traktamenten	3.887: 65
Fordonsersättningar	137: 50
Föreningsavgifter	884: 10
Övriga expenser	1.793: 26
Förbrukningsinventarier	541: 53
Hyror	7.500: —
Städning	7.263: 82
Uppvärmning och belysning	4.741: 79
Diverse kostnader	1.313: 85
	160.791: 08

Kapitalutgifter:

Anskaffning av inventarier	1.840: 93
Reserv till år 1952	2.159: 07
Summa kronor	164.791: 08

Västerås 1952. Vestmanlands Läns Tidnings AB tryckeri.

Stadsfullmäktiges i Västerås Handlingar
1952 Ser. B nr 12

Nr 12. Fattigvårdsstyrelsens årsberättelse för år 1951.

Jämlikt bestämmelserna i 3 § reglemente för Västerås stads fattigvård får fattigvårdsstyrelsen härmed avgiva berättelse över sin verksamhet för år 1951.

Styrelsen har under året haft 11 sammanträden med 112 protokollförda ärenden.

Förvaltningsutskottet, som förbereder och handlägger ärenden rörande företrädesvis ålderdomshemmet har haft 8 sammanträden med 124 protokollförda ärenden.

Understödsdelegationen, som handlägger understödsärenden, har haft 12 sammanträden med 369 protokollförda ärenden.

Antalet personer, som åtnjutit understöd utgör 1.694 varav 338 personer varit intagna på ålderdomshemmet. Samtidigt med åtnjuten fattigvård ha 209 personer åtnjutit folkpension, 46 särskilt barnbidrag och 92 bidragsförskott mot resp. 221, 51 och 80 under år 1950.

Procenttalet av understödstagarnas antal i förhållande till stadens folkmängd utgjorde 2,19 %, varav 1,64 % hänför sig till den öppna och 0,55 % till den slutna fattigvården.

Bruttokostnaderna för fattigvården i sin helhet utgjorde 1.338.092: 09 kronor, varav 519.495: 61 kronor belöper å den öppna och 818.596: 48 kronor å den slutna fattigvården. Sammanlagda inkomsten uppgick till 533.171: 60 kronor, varför nettoutgiften för hela fattigvården uppgick till 804.920: 49 kronor, vilken summa fördelad på innevånare och skattekronor utgjorde 12: 98 kronor resp. 0: 46 kronor mot 9: 20 och 0: 29 kronor under närmast föregående år.

Den öppna fattigvårdens kostnader visa ett underskott mot stat med 75.618: 96 kronor, till huvudsaklig del beroende av ökade kostnader för understöd och löner.

Ökningen av folkpensionsbeloppet har föranlett en fortgående minskning av antalet understödstagare, som samtidigt uppbära folkpension och särskilt barnbidrag. Däremot öka alltfort de understödsfall, som uppkomma genom skilsmässor och andra slitningar och komplikationer, vilka vanligtvis föranleda tidsödande utredningar och svårbemästrade arbetsuppgifter. Ett växande antal utlänningar, som måste bli föremål för fattigvårdens åtgärder, ha även förorsakat betydande ökning av kostnader och arbete.

Arbetsföreläggande enligt 71 § fattigvårdslagen har meddelats i 3 fall, men i intet fall har föreläggandet lett till intagning å arbetshem.

Antalet intagna å ålderdomshemmet under året har varit 338 med 66.675 vårddagar. Medelbeläggningen per dag har varit 183, som utslaget på 67 vårdrum utgör en genomsnittsbeläggning av 2,8 personer per rum, vilket visar att ålderdomshemmet icke tillnärmelsevis motsvarar de humana principer för ålderdomshemsvård, som äro i hög grad önskvärda och åsyftas bl. a. i socialvårdskommitténs betänkande med förslag till ålderdomshem. Dagkostnaden uppgick till 12: 28 kronor mot 9: 83 kronor under närmast föregående år.

En del invändiga reparationer ha under året utförts vid ålderdomshemmet varjämte kompletterande inköp av möbler och tavlor skett. Tavlorna ha inköpts med särskilt anslag från Kulturfonden.

Ålderdomshemmets bokslut visar ett underskott mot stat på 210.471: 85 kronor beroende främst på att kostnaderna för löner, livsmedel och värme stigit avsevärt. Överskridandena ha tidigare anmälts och motiverats.

Med årets utgång har styrelsens ordförande fr. o. m. år 1942 f. d. drätseldirektören Theofil Öberg samt ledamoten mätningsmannen Folke Lindqvist avgått ur styrelsen.

I övrigt hänvisas till efterföljande tabeller och siffermässiga uppgifter.

För fattigvårdsstyrelsen:

EINAR JONSSON.

/*Axel Norén.*

FATTIGVÅRDSSTYRELSEN.

Förre drätseldirektören Th. Öberg, ordförande.

Kontoristen Gösta Sjöberg, vice ordförande.

Ledamöter: Annonschefen Einar Jonsson, fru Helga Hall, kassör Alvar Johansson, skomakarmästaren Ernfrid Carlsson och mätningsmannen Folke Lindqvist.

Förvaltningsutskottet.

Förre drätseldirektören Th. Öberg, ordförande.

Kontoristen Gösta Sjöberg, vice ordförande samt ledamoten fru Helga Hall.

Understödsdelegationen.

Fattigvårdsstyrelsens ledamöter ha i tur och ordning två och två växelvis under en tid av fyra månader vardera tjänstgjort som ledamöter varjämte fattigvårdsstyrelsens ordförande tjänstgjort som ordförande.

FATTIGVÅRDENS BEFATTNINGSHAVARE.

Vid socialvårdsbyrån.

Eric Johansson, tillsyningsman resp. assistent sedan 1 nov. 1930.

Karl Österberg, tillsyningsman resp. assistent sedan den 1 maj 1933 (ordinarie från 1/7 1939).

Vid ålderdomshemmet.

Hans Lidquist, syssloman sedan den 15/5 1949.

Viktor Eriksson, vaktmästare sedan den 24/10 1921.

Ruben Sandh, bitr. vaktmästare sedan den 31/8 1942, dessförinnan sjukvårdare sedan 1/7 1923.

Henrik Forslund, maskinist sedan den 1/3 1920.

Holger Larsson, bitr. maskinist sedan den 31/8 1942, dessförinnan eldare sedan 16/6 1930.

Greta Eriksson, husmoder sedan den 1/1 1947.

Carin Larsson, föreståndarinna sedan den 16/6 1950.

Ella Björklund, sjuksköterska sedan den 15/9 1941.

Alinde Högdén, sjuksköterska sedan den 1/1 1943.

Ingeborg Gerdlén, sjuksköterska sedan den 7/4 1949.
Maria Berglind, sjuksköterska sedan den 1/11 1949.
Karin Berghök, Anna Lindberg, Thyra Stahre, Linnéa Hammar, Linnéa Åkerblom, Annalisa Düring, Ingeborg Ågren, nattsköterskor, timanställda.
Ester Westberg, tvättföreståndarinna sedan den 1/3 1929.
Anna Lundkvist, kokerska sedan den 1/2 1935.
Annie Winterqvist, sömmerska sedan den 1/1 1940.
Britt-Marie (Pehrsson) Pennemo, kontorsbiträde sedan den 7/7 1947.
Komminister Axel Bergenfalk, predikant sedan den 1/11 1946.
Organist, vakant.
Stadsdistriktsläkaren Alf Jorde, läkare sedan den 10/7 1949.
22 st. vårdbiträden i dagtjänst.
4 st. „ i nattjänst (delvis timanställda).
1 st. biträdande kokerska.
3 st. köksbiträden.
4 st. tvättbiträden.

Inom den öppna fattigvården tjänstgöra.

Staden är uppdelad i två läkardistrikt, östra och västra distriktet, med gräns Vasagatan, Linnégatan, Kristiansborgsallén och Bergslagsvägen.
VÄSTRA DISTRIKTET: Stadsdistriktsläkaren Alf Jorde och i
ÖSTRA DISTRIKTET: Stadsdistriktsläkaren Thord Ericsson fr. o. m. 1/4 1949.

Statistisk redogörelse angående familjetyper och understödsformer m. m. åren 1944—1951.

Familjetyp:	1944	1945	1946	1947	1948	1949	1950	1951
Ensam man utan barn	279	315	397	297	246	352	371	162
„ „ med barn	2	3	2	—	1	2	2	3
Ensam kvinna utan barn	445	419	454	458	249	297	298	161
„ „ med barn	71	86	83	57	85	89	107	118
Gift par eller samboende utan barn	278	246	250	222	156	60	53	124
Gift par eller samboende med barn	236	264	220	232	194	111	127	254
Ensamma barn	—	1	—	—	—	—	—	—
Antal hemmavarande barn under 16 år	405	447	398	360	351	382	464	490
Omhändertagna av barnavårdsnämnden	18	42	43	45	48	40	46	44
Summa antal personer	1.734	1.823	1.747	1.671	1.330	1.333	1.469	1.356
Understödets beskaffenhet:								
Understöd enligt fattigvårdslagen	1.613	1.698	1.615	1.534	1.323	1.327	1.466	1.353
Understöd enligt lagen om kommunalt pensionstillskott m. m.	121	125	132	137	7	6	3	3
Summa antal personer	1.734	1.823	1.747	1.671	1.330	1.333	1.469	1.356

Vård å fattigvårdsanstalt:

	1944	1945	1946	1947	1948	1949	1950	1951
Antal vårdtagare: män	146	169	170	175	157	175	186	192
„ „ kvinnor	146	135	143	137	127	117	137	146
„ „ under 16 år	16	3	5	8	2	—	1	—
Summa antal personer	308	307	318	320	286	292	324	338

	1944	1945	1946	1947	1948	1949	1950	1951
Ant. underh.-dagar	65.109	64.569	65.450	65.512	65.186	66.153	66.402	66.675
Vårdens värde, kr.	319.202	371.947	378.267	437.325	530.572	576.603	674.709	818.596: 48

Vård å sjukvårdsanstalt helt eller delvis på kommunens bekostnad.

	1944	1945	1946	1947	1948	1949	1950	1951
Antal vårdtagare: män	121	145	121	106	96	98	100	100
„ „ kvinnor	126	129	123	109	96	86	74	76
„ „ barn	21	24	14	26	30	32	38	51
Summa antal personer	268	298	258	241	222	216	212	227

	1944	1945	1946	1947	1948	1949	1950	1951
Antal vårddagar	59.227	59.013	53.158	47.604	45.805	41.691	39.295	36.735
Vårdens värde, kr.	98.501	108.408	91.623	85.363	118.180	117.945	117.712	110.555

Hemunderstöd:

Understöd, värde, kr.	203.254	227.203	244.583	235.063	158.485	175.652	174.697	224.440
Annan hj., värde kr.	6.579	6.884	6.670	8.410	6.310	9.342	12.003	16.373
Antal kalendermånader under vilka hjälp lämnats	4.859	5.014	5.063	4.895	1.654	1.806	1.838	1.934

Därjämte har utgått till följande antal personer:

	1944	1945	1946	1947	1948	1949	1950	1951
Tilläggspension	781	747	741	734	390	280	221	209
Barnbidrag	102	83	97	76	54	61	51	46
Bidragsförskott	44	45	45	39	49	53	80	92
Antal	927	875	883	849	493	394	352	347

Utfärdade ansvarsförbindelser:	1942	1943	1944	1945	1946	1947	1948	1949	1950	1951
Å lasarett och likställda vårdanstalter	96	142	99	165	84	81	88	121	94	92
Å sanatorium	36	21	38	42	42	19	17	17	27	21
Å sinnessjukhus och likställda vårdanstalter	153	143	162	153	109	141	73	30	40	45
Å epileptikerhem	5	7	5	5	7	9	2	3	2	—
Å Västmanlands läns sjukhem	23	15	8	9	9	3	1	2	2	—
Å kuranstalter	14	7	12	12	17	15	13	7	8	6
Å andra anstalter	40	44	22	19	7	18	28	30	82	25
Summa	367	379	346	405	275	296	222	210	255	189

Ålderdomshemmet Karlslund.

De intagna pensionärernas antal under år 1951:

Kvarvarande sedan år 1950	192	
Under året intagna	146	338
„ „ utskrivna	97	
„ „ avlidna	52	149
Vid årets slut kvarvarande		189

varav 106 män och 83 kvinnor.

Av under året vårdade tillhörde 36 män och 20 kvinnor främmande fattigvårdssamhällen.

De å hemmet intagna pensionärerna voro till ålder och civilstånd:

	Män			Kvinnor			
Ålder	Og.	G.	Ä.	Og.	G.	Ä.	S:a
Pensionärer mellan 21 och 30 år	7	—	—	1	1	—	9
„ „ 31 „ 40 „	7	—	1	1	—	—	9
„ „ 41 „ 50 „	3	—	—	6	1	2	12
„ „ 51 „ 60 „	23	2	2	11	2	1	41
„ „ 61 „ 70 „	28	5	5	12	9	6	65
„ „ 71 „ 80 „	24	9	28	15	3	24	103
„ „ 81 „ 90 „	11	5	29	8	5	33	91
„ över 90 år	—	2	1	1	—	4	8
Summa	103	23	66	55	21	70	338

Dessa 338 pensionärer ha åtnjutit vård under sammanlagt 66.675 vårddagar, varav 31.546 belöpa sig på 110 män och 96 kvinnor, vilka vårdats på hemmets sjukavdelningar.

Av de på hemmet vårdade pensionärerna åtnjöto 299 folkpension. Den äldsta manliga pensionären har under året varit f. d. metallarbetaren Karl Erik Andersson född år 1856 och den äldsta kvinnliga pensionären änkefru Anna Sofia Pettersson, född år 1855.

Med avseende på hälsotillstånd och arbetsförmåga:

Icke arbetsföra:	Män	Kvinnor	S:a
Sinnessjuka och sinnesslöa	23	17	40
Blinda och litet seende	3	1	4
Lama och ofärdiga	14	4	18
Ständigt sängliggande	34	56	90
Ålderstigna och sjukliga	79	44	123
Minderåriga barn	—	—	—
Mindre arbetsföra:			
Sinnessjuka och sinnesslöa	15	23	38
Av annan orsak partiellt arbetsföra	25	—	25
Summa	193	145	338

Pensionärerna ha för hemmets räkning sysslat med arbeten av olika slag såsom vävnad, sömnad, stickning, tvätt, skomakeri, tapisseri, måleri, snickeri, trädgårdsskötsel m. m.

I hemmets tvättinrättning har under året tvättats 82.068 kg. tvätt, varav för enskilda personer och andra inrättningar 28.843 kg. och för ålderdomshemmet 53.225 kg.

Tablå över leveranspriser å de för ålderdomshemmets behov inköpta större artiklarna under åren 1942—1951.

Artiklar	1942	1943	1944	1945	1946	1947	1948	1949	1950	1951
Rågmjöl	28: 80	25: —	28: —	23: —	28: —	32: 50	36: 12	36: —	36: —	75: —
Rågsikt	34: 75	—: —	—: —	—: —	—: —	—: —	—: —	—: —	—: —	—: —
Vetemjöl	39: 60	39: 15	38: 13	35: 95	39: 75	45: 75	50: 11	54: —	51: 34	59: —
Korngryn	44: 22	42: 50	39: 25	36: —	34: 50	38: —	42: —	47: —	38: —	72: —
Ärter, gula	69: 50	62: 50	48: —	44: 75	45: —	46: 50	55: 55	58: —	58: 31	60: —
Fläsk	265: —	375: —	350: —	380: —	—: —	373: —	383: —	318: —	313: 31	388: —
Sill	—: —	100: —	133: —	153: —	135: —	120: —	87: 50	97: —	140: —	—: —
Havregr.	53: —	45: 38	45: —	45: —	44: —	46: —	48: 50	50: —	45: 51	80: —
Risgryn	124: —	119: —	114: —	99: —	99: —	—: —	—: —	132: —	113: 92	95: —
Kaffe	425: —	430: —	440: —	423: 75	395: —	427: 50	451: —	430: —	700: —	933: —
Socker	56: 81	58: 13	53: 75	55: 88	55: 50	69: —	66: 23	71: —	77: 83	86: —
Br. bönor	—: —	—: —	119: 50	110: 25	106: —	112: —	—: —	132: —	120: 43	115: —
Margarin	255: —	246: 75	216: 56	201: 13	192: —	218: 50	227: 50	221: —	203: 20	418: —
Farin	—: —	53: —	53: —	53: —	54: —	66: —	—: —	—: —	—: —	—: —
Smör	—: —	—: —	—: —	—: —	—: —	—: —	—: —	505: —	510: 10	541: —

Tabell, utvisande sammanlagda kostnaderna för såväl den inre som yttre fattigvården dels i genomsnitt under 5-årsperioder åren 1920—1944 och dels årsvis åren 1945—1951.

	Bruttokostnad			Nettokostnad		
Åren	Sluten fattigvård Kr.	Öppen fattigvård Kr.	Summa Kr.	Sluten fattigvård Kr.	Öppen fattigvård Kr.	Summa Kr.
1920—1924	122.516: 25	452.688: 92	575.202: 17	78.473: 75	413.524: 36	511.998: 11
1925—1929	198.691: 50	460.036: 37	658.727: 87	89.216: 91	407.143: 75	496.360: 66
1930—1934	249.991: 55	449.927: 54	659.919: 08	117.880: 78	364.434: 88	482.315: 67
1935—1939	277.655: 52	368.086: 64	645.722: 16	128.513: 70	256.844: 06	385.315: 77
1940—1944	339.767: 35	387.262: 16	727.029: 89	132.713: 57	264.414: 73	395.928: 30
1945	431.265: 30	423.972: 09	855.237: 39	158.963: 66	269.027: 90	427.991: 56
1946	427.725: 68	413.509: 39	841.235: 07	155.118: 60	283.347: 37	438.465: 97
1947	528.329: 28	405.228: 15	933.557: 43	249.327: 23	299.113: 46	548.440: 69

1948	547.234: 91	382.551: 67	929.786: 58	200.392: 77	227.946: 45	428.339: 22
1949	576.603: 06	430.122: 85	1.006.725: 91	235.573: 77	247.253: 44	482.827: 21
1950	674.709: 72	382.040: 65	1.056.749: 37	299.687: 28	252.226: 39	551.913: 67
1951	818.596: 48	519.495: 61	1.338.092: 09	487.177: 53	317.742: 96	804.920: 49

Tabell utvisande kostnadssummorna fördelade på invånare och skattekronor m. m. dels i genomsnitt under 5-årsperioder åren 1920—1944 och dels årsvis under åren 1945—1951

År	Antal skattekronor	Nettokostnaden för hela fattigvården		Nettokostnaden för öppna fattigvården		Understödstagare inom den slutna vården			Underhållskostnad på ålderdomshemmet	
		fördelad på antal invånare	fördelad på antal skattekr.	fördelad på antal inv.	fördelad på antal skattekr.	Antal intagna under året	Medeltal pr dag	Antal underhållsdagar	pr understödstagare och år kr.	pr underst.-tagare o. dag kr.
1920—1924	351.984	17: 86	1: 74	14: 05	1: 42	270	114	41.775	1.051: 48	2: 81
1925—1929	284.882	16: 89	1: 77	13: 88	1: 48	377	167	60.798	1.067: 31	3: 03
1930—1934	352.579	15: 57	1: 37	11: 77	1: 03	362	182	66.410	1.377: 48	3: 77
1935—1939	397.491	11: 05	0: 81	7: 38	0: 54	326	190	69.434	1.489: 20	4: 08
1940—1944	753.740	9: 65	0: 53	6: 40	0: 35	294	184	67.128	1.848: 83	5: 07
1945	880.956	9: 28	0: 49	5: 83	0: 30	307	178	65.041	2.409: —	6: 60
1946	1.073.243	8: 59	0: 41	5: 55	0: 26	318	179	65.450	2.337: 30	6: 40
1947	1.409.384	10: 27	0: 39	5: 60	0: 21	320	179	65.512	2.951: 56	8: 08
1948	1.506.475	7: 77	0: 28	4: 13	0: 15	286	179	65.186	3.057: 17	8: 40
1949	1.657.342	8: 54	0: 29	4: 28	0: 15	292	183	66.153	3.135: 20	8: 72
1950	1.767.362	9: 20	0: 31	4: 22	0: 14	324	182	66.402	3.587: 95	9: 83
1951	1.740.285	12: 98	0: 46	5: 12	0: 18	338	185	66.675	4.424: 88	12: 28

Tablå över understödstagarnas procenttal av Västerås stads folkmängd, dels för 5-årsperioder åren 1920—1944 och dels årsvis fr. o. m. år 1945.

År	Antal kyrkoskrivna invånare vid årets slut	Antal understödstagare	Yttre fattigvården antal understödstagare i %	Inre fattigvården antal understödstagare i %	Hela fattigvården antal understödstagare i %
1920—					
1924	30.322	2.720	7,61	0,89	8,50
1925—					
1929	29.387	2.476	7,04	1,11	8,15
1930—					
1934	30.996	2.240	6,24	1,09	7,33
1935—					
1939	35.254	1.876	4,54	0,76	5,30
1940—					
1944	41.192	1.728	3,52	0,68	4,20
1945	46.118	1.823	3,28	0,67	3,95
1946	51.034	1.747	2,80	0,62	3,42
1947	53.390	1.671	2,53	0,60	3,13
1948	55.828	1.330	1,87	0,51	2,38
1949	57.826	1.333	1,80	0,50	2,30
1950	59.982	1.469	1,91	0,54	2,45
1951	62.014	1.356	1,64	0,55	2,19

Fattigvårdsstyrelsens inkomster och utgifter för år 1951.

DEBET:

Inkomster:

Yttre fattigvården:

Bidrag och ersättningar:

Landstingsbidrag, ersättning av enskilda samt av pensioner och sjukkassor	133.598: 17	
Ersättning för främmande understödstagare	68.086: 90	
Övriga inkomster	67: 58	201.752: 65

Ålderdomshemmet:

Försäljning och utförda arbeten	36.900: 70	
Hyror och portionsersättningar	20.306: 17	
Bidrag och ersättningar:		
Tvättinrättningens andel i ålderdomshemmets kostnader	22.800: —	
(Vårdavg. av främmande kommuner, enskilda, landstinget, staten samt av pensioner och sjukkassor)	249.348: 69	
Diverse inkomster	2.063: 10	331.418: 95
Uttaxerade medel		814.814: 81
Summa Kronor		1.347.986: 41

KREDIT:

Utgifter:

Yttre fattigvården:

Andel i socialvårdsbyråns kostnader	51.607: 05	
Personalkostnader	22.214: 19	
Understöd med karaktär av fattigvård	319.115: 09	
Understöd utan karaktär av fattigvård	17.180: 72	
Anstaltsvård	109.378: 56	519.495: 61

Ålderdomshemmet:

Personalkostnader	342.281: 60	
Administrationskostnader	9.106: 53	
Pensionärernas arbeten	29.706: —	
Rörelsekostnader	21.772: 71	
Underhåll av byggnader samt ändringsarbeten vid tvättinrättningen	23.771: 23	
Underhåll av maskiner och inventarier	6.747: 55	
Räntor	49.900: —	
Sjukvård och begravningskostnader	15.244: 34	
Hushåll, tvätt och beklädnad	182.303: 78	
Lokalkostnader	72.099: 48	
Anskaffning av inventarier	23.600: 06	
Utredningskostnader för ålderdomshemmets utbyggnad	10.000: —	
Diverse utgifter	41.957: 92	828.490: 80
	Summa Kronor	1.347.986: 41

I övrigt hänvisas till tablå, intagen i drätselkammarens förvaltningsberättelse.

Donationsfonder:

Behållningen av samtliga under fattigvårdens förvaltning stående donationsfonder utgjorde den 1/1 1951 kronor 228.182: 22, inkomsterna under året kronor 7.535: 28, utgifterna kronor 6.869: 46 samt behållningen den 31/12 1951 kronor 228.985: 24.

Den bristande överensstämmelsen mellan förestående belopp har föranletts dels av uppskrivning av värdet med kronor 665: 82 av de obligationer, i vilka donationsmedlen placerats och dels av balanserad ränta med kronor 137: 20.

Angående detaljsiffrorna hänvisas till drätselkammarens förvaltningsberättelse.

Tvättinrättningen har liksom tidigare år drivits såsom från ålderdomshemmet fristående rörelse och redovisas genom nedanstående siffermässiga sammandrag av inkomster och utgifter.

Driftutgifter:

Personalkostnader	37.699: 49
Administrationskostnader	22.800: —
Driftkostnader	4.485: 58

Underhållskostnader	2.948: 92	
Anskaffning av inventarier	13.051: 76	
Diverse utgifter	142: 03	81.127: 78
	Kronor	81.127: 78

Driftinkomster:

Tvättavgifter	78.512: 83	78.512: 83
	Kronor	78.512: 83

Västerås 1952. Vestmanlands Läns Tidnings AB tryckeri.

Stadsfullmäktiges i Västerås Handlingar
1952 Ser. B nr 13

Nr 13. Barnavårdsnämndens och Ungdomsnämndens årsberättelse för år 1951.

Till Stadsfullmäktige i Västerås.

Barnavårdsnämnden har under året haft 11 sammanträden och i sin egenskap av ungdomsnämnd ett sammanträde. Delegationen, som handlägger mödrahjälpsärenden och verkställer av nämnden beslutade varningar, har haft 14 sammanträden. Arbetsutskottet, som trädde i funktion från och med februari månad och som d e l s avgör och d e l s avgiver förslag till barnavårdsnämnden i barnavårdsärenden, har under året haft 10 sammanträden.

Vid samtliga dessa sammanträden ha behandlats tillsammans 1.356 protokollförda ärenden.

Utredningar ha verkställts och yttranden avgivits i 44 adoptivärenden, 13 vårdnadsärenden och 30 ärenden rörande åtalseftergift.

Arbetsföreläggganden jämlikt 72 § barnavårdslagen har meddelats 35 försumliga försörjare. I 7 fall ha föreläggandena lett till intagning på arbetshem samt övriga 28 fall av olika anledningar antingen beviljats anstånd med intagning till förelagt arbete eller icke anträffats för delgivning eller intagning.

Samtliga fosterhem samt av nämnden omhändertagna utackorderade barn inom staden ha besökts minst en gång under året. För barn som tillhöra Västerås, men utackorderats i andra kommuner, ha rapporter över verkställda inspektioner infordrats från barnavårdsnämnderna i vederbörande vistelsekommuner. Samtliga av nämnden omhändertagna barn, som kvarstodo vid årsskiftet till följande år utgjorde 306 mot 316 under näst föregående år.

Bruttokostnaderna för barnavården uppgick till 465.363 kronor och nettokostnaden till 259.454 kronor mot 405.906 kronor resp. 221.985 kronor under närmast föregående år. Kostnadsökningen är närmast föranledd av betydligt ökade kostnader för löner och återbetalning till andra kommuner. Fördelad på invånareantal och antalet bevillningskronor utgör kostnaden kronor 4,18 resp. 0,15. Motsvarande siffror för år 1950 voro 3,86 och 0,13.

Bidragsförskott har utgått i 346 fall därav till 87 barn födda utom och 359 i äktenskap med sammanlagt kronor 86.674: 38. Mödrahjälp har utgått med kronor 41.428: — till 184 mödrar.

Antalet barn för vilka barnavårdsman varit förordnad utgjorde sammanlagt 1.388 varav 725 barn utom och 465 barn i äktenskap.

Fria resor till enskilt ordnad ferievistelse ha förekommit för 810 barn och 432 vårdare. Antalet husmödrar, som erhållit fria resor, utgjorde 169 mot resp. 1.045.655 och 239 under föregående år.

Allmänna barnbidrag ha utgått till 15.161 barn med sammanlagt belopp av kronor 3.964.480: —.

Familjebidragsverksamheten har under året haft en betydligt större omfattning än närmast föregående år. Bidrag har utgått med kronor 261.421: — mot kronor 180.795: — under år 1950.

En s. k. idrottskoloni har varit anordnad under tiden 4—31 juli för pojkar i åldern

10—15 år vid KFUM:s sommarhem Lövudden. I genomsnitt deltogo 24 pojkar per dag. Verksamheten har bl. a. omfattat idrott, gymnastik, cykelturer till historiska platser samt instruktioner i olika ämnen. Kostnaden uppgick till kronor 1.173: —. Denna form av verksamhet för pojkar har omfattats med intresse och gillande samt torde ha fyllt ett verkligt behov.

Med utgången av året har barnhemmet Sommarro nedlagts. Föreståndarinnan Evy Aspling, som varit anställd vid hemmet sedan 1935 har övergått till liknande befattning vid landstingets barnhem. Fröken Aspling har nedlagt ett mycket gediget arbete inom barnhemsvården i staden.

I övrigt hänvisas till efterföljande under särskilda rubriker lämnade redogörelser.

Västerås i april 1952.

För Västerås stads barnavårdsnämnd:

GÖSTA SJÖBERG.

Axel Norén.

Barnavårdsnämnden har under året utgjorts av:

Ordförande: Tjänsteman Gösta Sjöberg.
V. ordförande: Överlärare Helmer Gustafsson.
Ledamöter: Komminister Nils Berge, doktor Knut Granberg, fru Anna Vestberg, fru Lydia Billgren och förman Bertil Clason.

Befattningshavare:

Barnavårdsnämndens avdelning:

Avdelningsföreståndare: Carl E. Scott, fr. o. m. 1 januari 1931.
Barnavårdsmän: fröken Elsa Hultgren, fr. o. m. 15 april 1932 och fru Annalena Nohrstedt-Sten, extra sedan 7/11 1946 och ordinarie från 1/1 1949.

Inspektionsavdelningen:

Barnavårdsinspektriser: fröken Britta Wengelin fr. o. m. 1/1 1945, dessförinnan extra fr. o. m. 1/1 1944 och
fröken Marie-Anne Odqvist fr. o. m. den 1/1 1951, dessförinnan extra sedan 1/1 1949.
Skrivbiträde: fru Sigrid Eriksson, extra sedan 1/11 1943 och ordinarie fr. o. m. 1/1 1945.

Avdelning för allmänna barnbidrag och familjebidrag:

Avdelningsföreståndare: Karl Emil Ericsson, fr. o. m. 4/7 1940.
Skrivbiträden: fru Greta Sjödahl fr. o. m. 1/10 1947 och
fru Elisabet Viberg, fr. o. m. 1/10 1947.

Avdelning för mödrahjälp och fria resor:

Kontorsbiträde: fru Gurli Borg-Kahn fr. o. m. 1/10 1947.

Barnhemmet:

Föreståndarinna: fröken Evy Aspling fr. o. m. 1/2 1935.

Samhällsvård och skyddsuppfostran samt därmed sammanhängande åtgärder.

Barn, vilka nämnden omhändertagit eller eljest haft befattning med under dels tidsperioden 1937—1946 samt dels årsvis fr. o. m. år 1947.

År	i äkt.		u. äkt.		Förebyggande åtgärder enl. 23 § bvl.	Skyddsuppfostran enl. 22 §				Samhällsvård enl. 29 §	
	m.	kv.	m.	kv.		a)	b)	c)	d)	1 o. 2 m.	3 m.
1937 —41	84	44	52	50	47	5	19	32	3	39	84
1942 —46	81	54	51	45	54	20	32	31	8	30	91
1947	122	68	60	50	44	38	58	34	9	40	107
1948	115	81	63	51	79	41	57	34	7	124	21
1949	127	64	68	54	79	43	60	34	3	122	29
1950	162	76	86	57	106	46	63	43	3	162	32
1951	217	71	73	60	160	46	63	41	3	156	29

I 20 fall ha ingångna anmälningar icke föranlett annan åtgärd än utredning.

De av nämnden under 5-årsperioden 1936—1945 samt fr. o. m. år 1946 omhändertagna barnen fördela sig sålunda:

År	Avgångna	Till nästa år	Antal underhållsmån.	Överlämnad till			Skyddshem	Annan anstalt
				ensk. person		barnhem		
				inom kommun	utom kommun			
1936 —40	30	157	1.923	53	77	31	21	15
1941 —45	27	154	1.819	61	58	29	26	16
1946	20	174	2.362	72	53	49	41	28
1947	39	194	2.515	80	62	46	29	21
1948	27	284	2.567	85	66	57	32	24
1949	19	271	2.613	90	70	43	37	30
1950	65	316	2.777	91	91	58	37	39
1951	47	306	2.902	89	88	67	29	33

Tabell, utvisande kostnaden för barnavården dels under femårsperioderna åren 1934—1943 och dels årsvis fr. o. m. 1944 samt kostnadens fördelning på mantalsskriven invånare och bevillningskrona.

År	Kostnad		Kyrkoskrivna invånare	Antal skattekronor	Nettokostnad fördelad på	
	Brutto	Netto			invånare	bev.-kr.
1934—						
1938	96.952: —	66.134: —	34.043	447.253	1: 93	0: 15
1939—						
1943	129.468: —	71.979: —	39.900	699.309	1: 80	0: 10
1944	141.523: —	78.792: —	44.306	843.548	1: 78	0: 08
1945	152.479: —	95.221: —	46.118	880.956	2: 06	0: 11
1946	185.910: —	87.147: —	51.034	1.073.243	1: 71	0: 08
1947	209.029: —	141.658: —	53.390	1.409.384	2: 66	0: 10
1948	278.584: —	138.163: —	55.828	1.506.475	2: 48	0: 09
1949	301.498: —	203.688: —	57.826	1.657.342	3: 30	0: 12
1950	405.906: —	221.985: —	59.982	1.767.362	3: 86	0: 13
1951	465.363: —	259.454: —	62.014	1.740.285	4: 18	0: 15

Tabell, utvisande dels under femårsperioden 1938—1942 och dels årsvis fr. o. m. 1943 utgjort bidragsförskott och beviljad mödrahjälp.

År	Bidragsförskott			Kronor	Ansökningar om mödrahjälp			Antal bev. fall	Kronor
	Antal barn	Antal barn			Antal fall	Antal mödrar			
		u. ä.	i. ä.			ogifta	gifta		
1938—1942	175	94	81	38.038: 91	146	44	102		22.089: —
1943	138	42	96	26.856: —	222	75	175		28.227: —
1944	129	66	63	26.043: 95	242	79	163		35.911: —
1945	100	67	33	31.335: 78	350	67	183		49.261: —
1946	143	74	69	30.562: —	468	79	389		49.112: —
1947	244	75	169	32.455: —	452	87	365		53.763: —
1948	336	116	220	59.226: —	328	99	229		47.740: —
1949	299	106	252	69.545: 79	553	99	454		68.441: —
1950	394	103	291	78.814: 04	434	96	338	247	47.400: —
1951	346	87	359	86.678: 38	338	107	231	184	41.428: —

Barnhemmet Sommarro:

Å barnhemmet ha följande antal barn intagits och utskrivits m. m.

Kvarvarande från år 1950	13	
Intagna under året	20	33
Utskrivna under året		33

Av de intagna barnen voro 25 gossar och 8 flickor.

Hela årskostnaden för barnhemmet utgör kronor 54.305: 08, vilken summa fördelar sig på 3.735 underhållsdagar utgör kronor 14: 54 per dag och barn mot kronor 12: 06 år 1950.

Feberdagar under året		66
fördelade på	11 barn	
Röda hund	1 fall	
Påssjuka	8 fall	
Vattenkoppor	2 fall	

2 st. tonsilloperationer ha utförts på centrallasarettet.

Barnhemmet avvecklades den 31/12 1951, varför samtliga barn överflyttades till Gideonsbergs barnhem.

AVD. II.

Verksamheten på grund av bestämmelserna i föräldrabalken:

Antal barnavårdsmän:

Under år 1951 har samtliga förordnanden varit uppdelade på fyra fast anställda barnavårdsmän, en manlig och tre kvinnliga.

Antal barnavårdsmannaförordnanden för barn u. ä.:

Kvarstående från föregående år		730
Under året utfärdade		193
Härav inom kommunen skrivna	149	
Inflyttade från annan kommun	44	
Summa förordnanden u. ä.		923

Under året upphörda förordnanden u. ä.:

Enär barnet fyllt 16, resp. 18 år	24	
Föräldrarnas giftermål med varandra	62	
Överflyttning till annan kommun	35	
Adoption av barnen	19	
Barnens död	8	
Annan orsak	5	153
Kvarstående förordnanden vid årets slut		770

Fastställande av faderskap av 1951 års förordnanden:

Frivilligt genom avtal	120	
Fastställt genom dom	1	
Rättegång pågår	5	
Interimistisk dom	2	
Utredning och efterspaning av uppgiven fader	17	
Kan ej fastställas	4	149
För de inflyttade var faderskapet fastställt för	43	
och icke fastställt för	1	44
	Summa	193

För de inom kommunen födda barnen har trolovning mellan dess föräldrar konstaterats och barnens egenskap av trolovningsbarn fastställts i 95 fall.

Antal barnavårdsmannaskap för barn i. ä.:

Kvar från föregående år		358
Under året utfärdade		107
	Summa antal barn	465
Därav från annan kommun under året inflyttade	11	

Under året upphörda förordnanden:

Barnen fyllt 16, resp. 18 år	9	
Barnen adopterade	6	
Överflyttning till annan kommun	24	
Sammanlevnaden återupptagits	9	
Annan orsak	4	52
	Kvarstående vid årets slut	413

De i äktenskap födda barnen, som hade barnavårdsman vid 1951 års slut bestodo av:
a) 12 barn, vilkas föräldrar leva åtskilda på grund av söndring.
b) 65 „ „ „ „ „ efter vunnen hemskillnad.
c) 336 „ till föräldrar, vilkas äktenskap är upplöst genom äktenskapsskillnad.

Av samtliga utomäktenskapliga barn, för vilka barnavårdsman var förordnad vid 1951 års utgång, var:

faderskapet fastställt genom avtal för	623
„ „ „ dom „	92
och har icke kunnat fastställas för	55

De 55 barn, för vilka faderskapet icke kunnat fastställas, voro 22 barn under 1 år, 16 barn mellan 1 och 3 år samt 17 barn mellan 3 och 16 år.

Mot barnens föräldrar vidtagna åtgärder:

Beslut om arbetsföreläggande	34
Därav inställda å arbetshem	3
Uppskov med inställelsen på grund av uppgörelse	19

Delgivna men handräckning ej begärd under året 9
Ej anträffade med delgivning 2
Handräckning ej beviljad 1

Underhållsbidrag:

Underhållsbidrag har under året inbetalats till Förmedlingskassan med tillsammans kr. 271.575: 73, vilken summa utvisar en ökning från föregående år med kr. 42.899: 81. Förmedlingskassan, som har postgironummer 127801, har verkställt utbetalningarna till de underhållsberättigade över postgiro, samt i förekommande fall verkställt fördelning mellan de underhållsberättigade, samhällsvård och bidragsförskott.

Granskning:

Föreskriven granskning av barnavårdsmännens handlingar har i likhet med under föregående år, enligt nämndens beslut, verkställts av socialvårdschefen Axel Norén och avdelningsföreståndaren Carl E. Scott.

Tabell, utvisande nya barnavårdsmannaförordnanden per år samt den utomäktenskapliga procenten av under året inom kommunen födda barn:

År	Förordnanden för		Summa förordnanden	Procent av inom kommunen födda
	inom kommunen födda	från annan kommun inflyttade		
1931	70	29	99	19,07
1932	60	32	92	17,00
1933	78	30	88	14,92
1934	53	15	68	15,96
1935	47	19	66	14,60
1936	64	28	92	15,17
1937	61	38	99	12,45
1938	71	42	113	12,96
1939	83	26	109	10,48
1940	79	31	110	13,96
1941	85	27	112	12,43
1942	77	26	103	10,03
1943	98	49	147	10,60
1944	113	44	157	10,08
1945	108	32	140	10,36
1946	127	56	183	11,13
1947	143	54	197	12,04
1948	146	47	193	11,30
1949	127	57	184	10,47
1950	140	46	186	11,74
1951	149	44	193	13,87

Avd. III.

Fosterbarn under barnavårdsnämndens tillsyn.

Under barnavårdsnämndens tillsyn har under år 1951 stått 232 barn enligt bestämmelserna i § 49 mom. 1 i lagen om samhällets barnavård.

Av dessa ha 142 varit födda inom äktenskap och 90 utom äktenskap.

Barnen under tre års ålder inskrivas i barnavårdscentralen och stå under barnavårdssystrarnas tillsyn. Dessa ha till antalet varit 65.

Antal barn vid årets början	141
därav i fosterhem	126
därav på barnhem	15
Under året tillkomna	91
därav i fosterhem	65
därav på barnhem	26
Under året avgångna	64
därav enär barnet flyttat från staden	15
därav enär barnet omhändertagits av föräldrarna	12
därav enär barnet omhändertagits av modern	16
därav enär barnet omhändertagits av fadern	4
därav enär barnet omhändertagits för samhällsvård	0
därav enär barnet fyllt 16 år	4
därav enär barnet adopterats	15
därav enär barnet avlidit	0
därav enär barnet intagits på anstalt å annan ort	1
Antal barn vid årets slut	168
därav i fosterhem	149
därav å barnhem	21

Inspektion och andra hembesök:

Besök i hem för inspektion av (fosterbarn)	246
„ i „ „ „ „ (barn utackorderade av nämnden)	122
„ i „ „ övervakning av barn och hem, som ställts under övervakning	99
„ i „ „ undersökning av blivande daghem	39
„ „ „ „ „ „ fosterhem	55
„ i „ „ utredning ang. åtalseftergift	27
„ i „ „ „ „ skyddsuppfostran	35
„ i „ „ „ „ adoption	16
„ i „ „ „ „ vårdnadsfråga	39
„ i „ „ „ p. g. a. förfrågningar från andra nämnder	28
„ i „ „ „ p. g. a. anmälan till härvarande nämnd	257
Antal hembesök	663

Utredningar och rapporter.

Utredningar för åtalseftergift	29
„ „ skyddsuppfostran och intagande å skyddshem	13
„ „ intagning å barnhem	21
„ „ adoption	42
„ „ intagning å psykiatriskt sjukhus	5
„ „ vårdnadsfråga	14
Mindre utredningar p. g. a. förfrågningar från andra nämnder	31
Vanliga utredningar p. g. a. olika anmälningar till härvarande nämnd	97
Övervakningsrapporter	54
Antal rapporter	506

Övervakningar:

Enskilda personer och hem, som under år 1951 stått under övervakning	24
Övervakningar, som upphört under året	7
Nytillkomna övervakningar	15

Avgiftsfria resor:

	Antalet barn				Antalet vårdare			Antalet husmödrar			Antal resor till semesterhem
År	Hela antalet	Därav under 6 år	Därav 6—7 år	Därav över 7 år	Hela antalet	Därav mödrar	Därav annan	Hela antalet	Därav m. 2 el. flera barn	Därav mindre än 2 barn	
1948	865	530	59	276	533	—	—	155	148	7	55
1949	880	516	48	316	478	395	83	182	172	10	68
1950	1045	605	89	351	655	546	109	239	227	12	74
1951	810	447	37	326	432	360	72	183	169	14	64

Under år 1951 ha 803 barn haft ferievistelse under 4 veckor och däröver samt 7 barn kortare tid än 4 veckor. Beträffande vårdarna ha 329 återvänt tidigast efter 4 veckor samt 103 inom 10 dagar.

Av husmödrarna ha 182 haft semestervistelse i över 10 dagar och 1 kortare tid än 10 dagar.

Avd. IV.

Avdelning för allmänna barnbidrag.

Vid ingången av år 1951 utgjorde antalet bidragsberättigade barn 14.787. Under året ha inkommit anmälningar för 1.070 födda barn och 954 barn inflyttade från andra kommuner samt avgått 16 barn som avlidit. 794 barn utflyttat till andra kommuner och 522 barn som uppnått 16 års ålder. Under året har utanordnats allmänna barnbidrag med 60.992 bidragsbelopp med ett sammanlagt belopp av 3.964.480 kronor.

Vid 1951 års utgång utgjorde antalet bidragsberättigade barn 15.479, alltså en ökning under året med 692. Bidragsmottagarnas antal utgjorde 9.431.

Avd. V.

Familjebidragsverksamheten.

Under år 1951 har utbetalats familjebidrag med ett sammanlagt belopp av kronor 261.421: 33, fördelat sålunda:

	Statsbidrag	Kommunandel	Summa
Familjepenning 3 a)	145.670: 40	—	145.670: 40
„ 3 b) och c)	15.057: 52	3.764: 38	18.821: 90
Bostadsbidrag	85.363: 87	9.484: 87	94.848: 74
Näringsbidrag	796: 40	103: 10	899: 50
Sjukbidrag	632: 36	158: 08	790: 44
För yrkesutbildning	292: 76	97: 59	390: 35
Summa kronor	247.813: 31	13.608: 02	261.421: 33

Övriga utgifter utgöra:

Andel i barnavårdsnämndens kostnader	6.500: —
vartill kommer kommunandelen av familjebidrag	13.608: 02
Tillhopa kronor	20.108: 02

Den av stadsfullmäktige fastställda staten för nämndens verksamhet för år 1951 upptog för kommunens del ett sammanlagt belopp av kr. 10.000: — alltså ett underskott å anslaget å kr. 3.608: 02.

Angående nämndens verksamhet i övrigt kan nämnas, att antalet registrerade akter vid 1951 års utgång utgjorde 11.913, varav 587 tillkommit under året. Inkomna ansökningar utgjorde 1.002 och 1.035 beslut har fattats i familjebidragsärenden. Antalet postgiroutbetalningar utgjorde 5.621.

Nämndens verksamhet har under 1951 varit av betydligt större omfattning än under föregående år, beroende på ökade inkallelser till repetitions- och efterutbildningsövningar.

Tablå över barnavårdsnämndens inkomster och utgifter.

DEBET

Inkomster:		
Yttre barnavården:		
Bidrag och ersättningar:		
Ersättning av staten och enskilda för bidragsförskott, statsbidrag, landstingsbidrag, ersättning av enskilda för uppfostringsbidrag, andel i lokalkostnader för avdelningen för familjebidrag samt andel i löner för avdelningen för familjebidrag	144.337: 65	
Ersättning från främmande kommuner för barn	61.571: 54	205.909: 19
Inre barnavården:		
Hyra och portionsersättning	4.272: 18	

Vårdavgifter av staten, landstinget, främmande kommuner och enskilda	47.632: 90	51.905: 08
		257.814: 27
Uttaxerade medel från drätselkammaren		261.853: 93
	Summa kronor	519.668: 20

KREDIT

Utgifter:

Yttre barnavården:

Personalkostnader	96.117: 71	
Administrationskostnader	89.325: 37	
Utackorderingskostnader	116.901: 44	
Övriga bidrag	87.069: 37	
Anstaltsvård	10.669: 25	
Sjukvårds- och begravningskostnader	1.938: 25	
Ersättning till dagkoloni vid Lövudden	1.172: 55	
Anordnande av barnavårdskurs	474: 85	
Kostnader för barn tillhörande främmande kommuner	61.694: 33	465.363: 12

Barnhemmet Sommarro:

Personalkostnader	31.333: —	
Administrationskostnader	1.540: 75	
Underhållskostnader	267: 25	
Sjukvård	206: 27	
Hushåll, tvätt och beklädnad	13.240: 43	
Lokalkostnader	5.590: 46	
Anskaffning av inventarier	—	
Diverse utgifter	2.126: 92	54.305: 08
	Summa kronor	519.668: 20

Beträffande detaljsiffrorna hänvisas till tablå, intagen i drätselkammarens förvaltningsberättelse.

Västerås 1952. Vestmanlands Läns Tidnings AB tryckeri.

Stadsfullmäktiges i Västerås Handlingar
1952 Ser. B nr 14

Nr 14. Hemhjälpsverksamheten för år 1951.

Hemhjälpsnämnden får härmed överlämna sin årsberättelse för år 1951.

Hemhjälpsnämnden har under året haft följande ledamöter och suppleanter:

Fru Gertrud Lundkvist, ordförande.
Fru Ebba Berg, v. ordförande.
Fröken Inez Mallander, ledamot.
Suppleanter: Fru Elsa Engberg, Fru Ingrid Andrén och Fru Rut Forsberg.

Nämndens förvaltningsmässiga verksamhet är förlagd till socialvårdsbyråns registeravdelning och skötes under socialvårdschefens överinseende av socialregisterföraren.

Hos nämnden ha 8 ordinarie hemvårdarinnor varit anställda, nämligen:
Astrid Nilsson,
Aina Pettersson,
Elin Eriksson, t. o. m. 31/6 1951 därefter
Ingeborg Ullhede,
Svea Laggar, sjukledig hela året, vikarie
Elsa Vesterström,
Ingrid Lindgren, tjänstledig fr. o. m. 1/9 1951, vikarie
Ingbritt Karlsson,
Karin Fredriksson,
Alice Johansson,
Kerstin Edvardsson.

Förmedlingsarbetet har under året haft följande omfattning:

1. Ansökningar kvarstående från år 1950	4	
2. Under året inkomna ansökningar	382	386
3. Ansökningar, som föranlett anvisning	227	
4. Ansökningar, som återtagits eller på grund av bristande tillgång på hemvårdarinnor icke föranlett åtgärd	155	
5. Kvarstående till år 1952	4	386

Hemvårdarinnorna ha under året tjänstgjort sammanlagt 1.689 dagar eller i genomsnitt 229 dagar vardera.

Den hos fattigvårdsstyrelsen helt anställda hemsystern har betjänat 17 familjer under sammanlagt 229 dagar. Dessutom ha efterbesök gjorts utan att åtgången tid antecknats samt tjänstgjort i de övriga hemsystrarnas arbetsuppgifter.

Anledningen till att antalet tjänstgöringsdagar för hemsystrarna icke är högre är att som arbetsdag räknats även sådana dagar då betydande övertidsarbete förekommit.

Sammandrag av inkomster och utgifter för hemhjälpsnämnden:

Driftutgifter:

Löner och arvoden	44.292: 38
Pensionsavgifter	6.005: 13
Administrationskostnader	6.233: 07

Hyra och värmetillägg för bostad åt hemvårdarinnorna	9.240: 85	
Resor och traktamenten.....	779: 34	
Diverse utgifter	797: 46	67.348: 23
	Summa utgifter	67.348: 23

Driftinkomster:

Hyror (av hemvårdarinnorna)	7.292: 17	
Statsbidrag	9.740: 32	
Landstingsbidrag	4.933: 85	
Ersättning för lämnad hemhjälp	4.390: 75	26.357: 09
Uttaxerade medel		40.991: 14
	Summa inkomster	67.348: 23

Västerås i april 1952.

För hemhjälpsnämnden:

GERTRUD LUNDKVIST.

/Axel Norén.

Västerås 1952. Vestmanlands Läns Tidnings AB tryckeri.

Stadsfullmäktiges i Västerås Handlingar
1952 Ser. B nr 15

Nr 15. Nykterhetsnämndens årsberättelse för år 1951.

Berättelse av nykterhetsnämnden i Västerås stad över nykterhetstillståndet inom kommunen samt angående nämndens verksamhet under år 1951.

I. Nämndens organisation.

Nykterhetsnämnden utgöres av särskilt tillsatt nämnd sedan år 1918. Antal ledamöter 7 och samma antal suppleanter.

Ledamöter ha under året varit:

Ordförande: R. V. Hult, Ombudsman.

Övriga ledamöter: Fru Hjördis Lind-Campbell, doktor, v. ordförande, Henning Carneborg, domkyrkoringare, Gustav Andrén, 1:ste stadsläkare, Fru Helga Hall, stadsfullmäktigeledamot, Martin Lindberg, lagerföreståndare, Birger Grip, civilförsvarsassistent, stadsfullmäktigeledamot.

Suppleanter: E. W. Redmalm, civilingenjör, Algot Bergstrand, direktör, fru Karin Kjelldahl, assistent, stadsfullmäktigeledamot, Helge Thorell, magistratsvaktmästare, Hugo Ericsson, förman, stadsfullmäktigeledamot, Folke Rebermark, kriminalkonstapel, Fru Hildur Thelenius.

Ombud för länsnykterhetsnämnden jämlikt 5 § första stycket alkoholistlagen: Laurentz Gustavsson, polisman.

Ordningen för handläggningen av löpande ärenden (förekomsten av arbetsutskott, uppdrag åt ordförande, föredragande eller särskild arbetskraft att handlägga vissa ärenden), uppgift om personer inom eller utom nämnden, som ombesörja sekreteraregöromål, övervakningar, tillsyn för nämndens räkning av ordning vid nöjesplatser, uppsikt över pilsnerdricksförsäljning m. m.

Delegation: Ordföranden, vice ordförande och läkarledamoten.

Sekreterare: Socialvårdssekreteraren Sten Fägerstam.

Inspektör: K. A. Bergvall.

Assistent: Torsten Persson.

För ett trettiofemtal personer har nämnden anlitat biträdande övervakaren.

II. Nämndens verksamhet under redogörelseåret.

Nämnden (fattigvårdsstyrelsen i egenskap av nykterhetsnämnd) har under året hållit 11 sammanträden. Följande yttranden och framställningar till kommunala eller andra myndigheter ha avgivits under året (siffror inom parentes avse föregående år).

12 (7) yttranden ang. utskänkning av pilsnerdricka klass II.

3 (6) yttranden ang. försäljning av rödsprit.

54 (41) yttranden ang. ifrågasatt återkallelse av körkort, varav har förordats återkallelse för 30 och varning för 24.

173 (174) yttranden ang. försökspermissioner, tandvård och inköp av kläder åt å alkoholistanstalt intagna, utskänkningsförbud och tillfälliga spritutskänkningar m. fl.

Antal behandlade motboksärenden 5. Anmärkning i nykterhetshänseende förekom härvid i 1 fall.

Antal ärenden enligt motorfordonsförordningen (yttranden i anledning av framställningar om nykterhetsintyg): 1.306.

Anmärkning i nykterhetshänseende förekom härvid i 14 fall.

Åtgärder enligt alkoholistlagen:

1) Hela antalet personer[1], som under redogörelseåret varit föremål för något slag av ingripande av nämnden (häri inräknade även fall, där endast undersökning förekommit)	426	(424)
Vid årets början övervakade personer	56	(50)
Mot dessa personer ha vidtagits följande åtgärder[2]:		
2) Förebyggande åtgärder mot personer, som ej falla under 1 § alkoholistlagen (exempelvis förmaning av tjänsteman eller nämndledamot i samband med undersökning) eller eljest i	278 fall	(255)
Därav mot personer under 25 år i	59 fall	(59)
3) Åtgärder mot personer, på vilka 1 § varit tillämplig:		
a) Enbart avstängningsåtgärder i	46 fall	(49)
b) Allvarlig erinran enligt 13 § (varning)[3] i	78 fall	(79)
c) Undersökning av läkare och rådgivning av denne i	30 fall	(45)
d) Vård på sjukhus eller annan anstalt (utom alkoholistanstalt i	3 fall	(9)
e) Frivillig intagning på alkoholistanstalt i	5 fall	(5)
f —		
g) Övervakning enligt 13 § alkoholistlagen i	44 fall	(46)
h) Ansökan om tvångsintagning på alkoholistanstalt i	24 fall	(26)
i) Verkställande av tvångsintagningsbeslut i	18 fall	(16)
j) Övervakning och andra hjälpåtgärder efter anstaltvistelse i	41 fall	(30)
k) Ärendet utan annan åtgärd än ev. undersökning överlämnat till annan nykterhetsnämnd i	29 fall	(42)
4) Ej åtgärd utom undersökning[4]	10 fall	(11)
Därav:		
antal fall där 1 § alkoholistlagen konstaterats vara tillämplig	4	(3)
övriga fall	6	(8)
Vid 1951 års slut övervakade personer	64	(56)
31/12 1951 inskrivna å anstalt 46 (39) varav voro intagna	21	(19)

Av nämnden bedriven upplysningsverksamhet: I likhet med föregående år har nämnden utdelat propagandaskrifter för nykterhet till av nämnden övervakade personer samt till avgångsklasserna i folkskolan. Nämndens ordförande och inspektör har efter inbjudan hållit föredrag om nykterhetsvård vid föreningssammankomster.

---

1) Summan av från föregående år under nykterhetsnämndens behandling kvarstående personer (inkl. personer tillhörande kommunen, som vid årsskiftet befunno sig på alkoholistanstalt) och under redogörelseåret nytillkomna.

2) Då en och samma person kan ha varit föremål för flera åtgärder, kan antalet fall enligt punkterna 2)—4) vara större än antalet personer enligt punkt 1).

3) Därest varningen i något fall varit enbart skriftlig, angives under Anmärkningar antalet fall, där så varit förhållandet.

4) Här redovisas även de fall, då vederbörande t. ex. ej anträffats eller avlidit, innan åtgärd hunnit vidtagas.

Anslutning till sammanslutning av nykterhetsnämnder: Västmanlands distrikt av Nykterhetsnämndernas Riksförbund.

Samarbete med nykterhetsorganisationer eller andra: Västerås Nykterhetsförbund.

Upplysningar i övrigt (t. ex. i vilken omfattning nämnden plägar göra undersökning rörande personer, som göra sig skyldiga till fylleriförseelser, nykterhetsfrämjande åtgärder av annat slag än vad ovan angivits):

Liksom under föregående år ha personer, som anhållits för fylleri och som vistas i Västerås kallats inför nämndens tjänstemän, vilka efter upprättande av en kortfattad redogörelse å nämndens vägnar tilldelat dem erinran eller varning. Ett större antal yngre personer ha dessutom kallats att inställa sig inför nämnden eller dess ordförande eller läkarledamoten. För västeråsbor, som vistas å annan ort och som anhållits för fylleri, har nykterhetsnämnden i vistelseorten underrättats.

III. Nämndens ekonomi.

Inkomster och utgifter fördela sig på följande sätt:

Inkomster:

Statsanslag	2.926: 15
Kommunalt bidrag	43.349: 16
Flitpengar från alkoholistanstalter	644: 82
Summa kronor	46.920: 13

Utgifter:

Arvoden till ordf.	300: —
Ersättning till särskild arbetskraft (inkl. ersättningar för övervakningsuppdrag o. d.)	21.529: 70
Kostnader för olycksfall- och sjukvårdsförsäkringar, pensionsavgifter	1.463: 49
Vårdkostnader	8.445: 23
Förebyggande och eftervårdande verksamhet	1.386: 18
Litteratur (inkl. tidskrifter)	154: 20
Andel i Socialvårdsbyråns kostnader	11.367: 21
Ersättning till bitr. övervakaren, flitpengar	2.274: 12
Summa kronor	46.920: 13

IV. Nykterhetstillståndet inom kommunen.

Nämndens uppfattning om nykterhetstillståndet inom kommunen i allmänhet och i jämförelse med föregående år, utvecklingstendenser, förekomsten av nöjesplatser inom kommunen och ordningsförhållanden vid dessa, olaga rusdryckshantering (vilken form?), olaga pilsnerdricksförsäljning m. m.

Nykterhetstillståndet i Västerås är icke gott. Antalet fylleriförseelser har under året ökat något. I övrigt är nykterhetstillståndet i likhet med de närmast föregående åren.

För att stävja den illegala handeln med spritdrycker har nämnden samarbetat med polismyndigheten och Systemaktiebolaget m. fl.

Beträffande de yngre personer, som anhållits för fylleriförseelser, har nämnden

under året sökt samarbete med stadens idrottsföreningar för att erhålla deras medverkan att taga sig an dessa ungdomar. Ävenså är det ett önskemål för nämnden att erhålla ett inackorderingshem för en del av nämndens klienter och särskilt för dem som sakna ett gott hem. Ett sådant hem skulle vara en stor tillgång i nämndns förebyggande och eftervårdande verksamhet.

Även om nämndens arbete icke alltid givit önskat resultat har dock i många fall förbättring kunnat förmärkas.

Antalet ansökningar om nykterhetsintyg för erhållande av körkort har ökat år från år och var 1948 650, 1949 734, 1950 909 och 1951 1.306 ansökningar. Även antalet rattfylleriförseelser har ökat i omfattning, vilket är oroväckande. Under år 1948 6 rattfylleriförseelser, 1949 5, 1950 17 och 1951 29 förseelser. All anledning finnes att än mer uppmärksamma rådande förhållanden.

Till nykterhetsnämnden har under året inkommit från enskilda personer (siffror inom parentes avse föregående år) 112 (126) anmälningar om alkoholmissbruk.

Från polismyndigheten i Västerås har rapporterats att 501 (437) personer anhållits för fylleriförseelser, därav 352 (315) västeråsbor. För angivna förseelser hade 309 (344) personer åtalats i Västerås, därav 235 (256) västeråsbor.

Sammanlagt har 406 (391) västeråsbor i Västerås och på annan ort anhållits för 513 (512) fylleriförseelser. Därav har 53 (64) personer haft mer än en förseelse. Uppdelat på åldersgrupper: 60 (45) personer är födda år 1900 och före, 176 (189) födda under åren 1901—1920, 138 (131) 1921—1930 och 32 (26) är födda 1931 eller senare. Antalet västeråsbor, som anhållits för fylleriförseelser, 406, är 6,5 ‰ av invånareantalet 62.019.

Från polismyndigheten har även meddelats att 7 (18) personer har åtalats för förseelse mot gällande förordningar angående tillverkning och försäljning av rusdrycker och pilsnerdricka.

Uppgifter från Systemaktiebolaget i Västerås (avser Västerås stad med omkringliggande 24 kommuner). Sammanlagda antalet motboksinnehavare vid bolagets utminuteringsaffär i Västerås: Innehavda av män 24.977 (24.435), innehavda av kvinnor 2.173 (2.114). Vid samma affär försåld kvantitet spritdrycker och vin: 476.581,77 (488.839,88) liter spritdrycker och 85.143,51 (78.857,63) liter vin. Utskänkningsvis försåld kvantitet spritdrycker och vin vid utskänkningsställena inom Västerås stad: 68.583 (65.006) liter spritdrycker och 9.335 (8.337) liter vin.

Västerås den 19 februari 1952.

För Västerås stads nykterhetsnämnd:

R. V. HULT.

/K. A. Bergvall.

Västerås 1952. Vestmanlands Läns Tidnings AB tryckeri

Stadsfullmäktiges i Västerås Handlingar
1952 Ser. B nr 16

Nr 16. Västerås stads byggnadskontors årsberättelse 1951.

Till Stadsfullmäktige i Västerås.

För stadsfullmäktiges kännedom får drätselkammaren härmed överlämna Västerås stads byggnadskontors årsberättelse för år 1951.

Västerås den 15 maj 1952.

För drätselkammaren:
FRITZ EKLUND.

/ *Per Siösteen.*

8 B. Gatuförvaltning.

Barmarkstiden har under 1951 varit 8½ månad.

Vinterväghållningen har under årets första månader varit ovanligt betungande. Den största delen av underhållsanslagets överskridande är förorsakad härav. Enligt särskilda beslut av drätselkammaren ha på underhållskontot även förts kostnader för underhållsytbehandling av Skultunavägen, delen Skerikesvägen—Hovdestalund (16.144: 57), Björnövägen (26.326: 80) samt omsättning i samband med breddning av Kopparbergsvägen mellan Utanbygatan och Knutsgatan (18.610: 49) eller sammanlagt kr. 61.081: 86.

Underhåll.	Anslag	Verkl. kostn.
Underhåll av för automobiltrafiken viktiga gator och vägar	240.000: —	401.675: 67
Underhåll och mindre förbättringar av övriga gator och vägar	225.000: —	389.521: 27
Rensning av gatubrunnar	10.000: —	10.000: —
Summa kronor	475.000: —	801.196: 94

Gaturenhållning.		
Sopning av allmänna platser	6.000: —	5.923: 53
Övriga renhållningskostnader	88.700: —	78.387: 26
(härav skolorna 6.077: 50, läroverket 4.507: 79, SJ busstation 3.210: 61).		
Summa kronor	94.700: —	84.310: 79

Sammanställning av underhållskostnader för stadens gator och vägar 1951.

	För biltrafiken viktiga gator och vägar			Övriga gator och vägar	Totalsumma
	Körbanor	Gång- och cykelbanor	Summa		
1. Barmarksunderhåll:					
Permamenta och halvpermanenta beläggningar.					
Gatsten	51.455: 97		51.455: 97	14.000: 15	65.456: 12
Bituminösa beläggningar ..	52.157: 28		52.157: 28	9.705: 11	61.862: 39
Gång- och cykelbanor		5.500: 68	5.500: 68	4.446: 12	9.946: 80
Röjning, trummor m. m. ..			2.730: 81	*10.486: 13	13.216: 94
Grusvägar och gator:				134.551: 72	134.551: 72
Grusning:					
Grupp I	7.983: 35				
Grupp II	2.569: 94				
Grupp III	1.068: 58		11.621: 87		11.621: 87
Hyvling:					
Grupp I	2.977: 70				
Grupp II	2.669: 75				
Grupp III	504: 90		6.152: 35		6.152: 35
Dammbindning:					
Grupp I	1.661: 45				
Grupp II	2.920: 73				
Grupp III	2.173: 38		6.755: 56		6.755: 56
Gång- och cykelbanor					
Röjning, trummor m. m. ..			30.114: 25	973: 81	31.088: 06
Summa 1	128.143: 03	5.500: 68	166.488: 77	174.163: 04	340.651: 81
2. Vinterväghållning:					
Snöröjning, snöskärmar och buskning			74.078: 25	110.132: 28	184.210: 53
Snökörning (transporter) ..			32.142: 24	27.499: —	59.641: 24
Sandning			36.255: 71	59.436: 86	95.692: 57
Summa 2			142.476: 20	197.068: 14	339.544: 34

* Häri ingår 10.000: — för rensning av gatubrunnar.

3. Broar:			1.623: 08	808: 13	2.431: 21
4. Vägmärken:			19.205: 59	27.481: 96	46.687: 55
7. Övriga kostnader:					
Barmarksunderhåll o. vinterväghållning i Badelunda 1950—1951	(vägsalt 8.547: —) (Vägförv. 57.890: 91)		66.437: 91		
Ersättning för underhåll av väg i Badelunda, utbet. till V. Johansson enligt kontrakt			150: —		
Kostnad för bil i tjänsten			4.000: —		
Trafikräkning			1.294: 12		71.882: 03
Summa 1—7	128.143: 03	5.500: 68	401.675: 67	399.521: 27	801.196: 94
Lugna gatan, redovisad under litt. 8B5.151				1.456: 01	802.652: 95

Asfaltarbeten.

Arbetena ha utförts på entreprenad av Nya Asfalt AB. Förarbetena ha utförts av staden och ha i kostnad varierat mellan 0: 06 och 2: 75 per kvm.

Beläggningstyper	Entreprenadpris per kvm.
Ab 80	4: 45
Imp. + Ab 50	3: 18
Falb 30	1: 90
Öab 80 + Top 50	8: 77
Yg I	2: 39
Uy	1: 20
Cg Öab	3: 53
Streumakadam	8: 32
Lm + Ab 50	4: 60

Följande gator ha försetts med beläggning.

	Belägn. typ	Areal kvm.	Kostnad
Agnegatan	Imp + Ab 50	1084,2	4.161: 43
Arosvägen mot Skultunavägen	Ab 80	499,0	2.220: 05
Arosvägen delen Tunbyvägen—Arosvägen 41 ..	Falb 30	2664,1	6.449: 74
Björnövägen bussfickor vid CVV	Ab 80	412,0	2.046: 57
Björnövägen, delen F. C. S.-väg till avtagsväg till F 1	Uy	21939,0	26.326: 80
Bågevägen, delen N. Ringvägen—Föreningsgatan	Ab 80	1573,5	8.831: 72
Emausgatan, delen Bergslagsvägen—Tunbyvägen	Falb 30	3861,9	7.345: 33
Flodinsgatan, delen Föreningsgatan—S:ta Ursulas väg	Uy	574,0	728: 68
Föreningsgatan, delen Ringvägen—Langenbergsgatan	Yg I	1502,9	3.910: 73

Gideonsbergsgatan, delen Emausgatan—Smalbäcksgatan	Ab 80	4009,0	22.007: 37
Hagagatan, hela	Imp + Ab 50	2502,3	9.757: 37
Hamngatan gångbanor vid Turbinbron	Cg Öab	147,4	520: 32
Hammarbacksvägen, hela	Ab 80	1851,0	9.383: 49
Hästhovsgatan, delen Bangatan—Violstigen	Indränkning + bitum. flis	1346,0	2.688: 54
Hästhovsgatan, delen Violstigen—130 m västerut	Indränkning + bitum. flis	1250,0	2.905: 91
Kapellvägen, delen Föreningsgatan—S:ta Ursulas väg	Yg I	471,3	1.445: 36
Knektgatan, hela	Imp + Ab 50	1200,8	4.374: 02
Kungsängsgatan, delen Björnövägen—Kungsängsgatan 9	Öab + Top 2	3319,8	36.435: 69
Kungsängsgatan			
Mitt för nr 9 (prov mellan järnvägsspår)	Ab 50 + Falb 30	151,0	767: 68
Kraftverksgatan	Ab 80	686,0	4.006: 21
Klockartorpsgatan, delen nr 21—27	Imp + Ab 50	852,4	3.699: 17
Lustigkullagatan, hela + Bryggerigatan n. delen	Yg I	3384,4	10.726: 67
Långmårtensgatan, delen Gideonsbergsgatan—Humlegatan	Ab 80	2478,7	13.498: 01
Modellgatan, hela	Imp + Ab 50	354,0	1.240: 16
Palandergatan, hela	Yg I	364,8	1.101: 55
Ringvägen N., delen Vasagatan—Skultunavägen	Yg I	3014,2	9.441: 69
Skallbergsgatan, del nr 20—40 samt parkering	Imp + Ab 50	2713,0	11.126: 82
Skallbergsgatan, del nr 20—40	Ab 80	(20,0)	123: 88
Skallbergsgatan, delen Emausgatan — nr 14	Falb 30	1586,4	3.171: 01
Skogsvägen, delen Agnegatan—S:t Örjansgatan	Imp + Ab 50	615,5	3.240: 38
Skyttegatan, delen Metallgatan—Skyttegatan 6	Ab 80	1133,5	5.747: 65
Skultunavägen, delen Skerikesvägen—Hovdestalunds kyrkogård	Uy	12.942,0	16.144: 57
S:ta Ursulas väg, delen Bågevägen—S:ta Ursulas väg nr 20	Imp + Ab 50	1550,0	5.613: 15
S:ta Ursulas väg, Bågevägen—N. Ringvägen	Yg I	618,1	1.683: 35
Stockholmsvägen, kryss mot Ansgarsgatan	Ab 80	370,7	1.759: 02
Stohagsvägen, delen Hasselvägen—Västmannagatan	Ab 80	853,0	4.582: 59
Svantegatan, delen Västmannagatan—Floragatan	Ab 80	995,0	6.684: 42
Tunbyvägen, delen Orrvägen—Äppelvägen	Ab 80	2159,8	11.492: 20
Tunbyvägen, delen Persbovägen—Trastvägen	Yg I	1722,4	6.401: 64
Urhagsgatan, delen Haga Parkgata—Gjutargatan	Imp + Ab 50	984,9	3.748: 09
Urhagsgatan, delen Gjutargatan—Åkarhagsgatan	Ab 80	941,0	5.006: 91
Vegagatan, delen Nansengatan—50 m norr Finn Malmgrensgatan	Yg I	1236,9	3.206: 02
Verksgatan, delen Kungsängsgatan—70 m söderut	Öab + Top 2	677,0	7.546: 15
Västmannagatan, delen Eriksgatan—Gustavsgatan	Ab 80	1612,0	8.563: 86

Åkarhagsgatan, delen Malmabergsgatan—Urhagsgatan	Ab 80	1642,2	8.267: 99
Äppelvägen, delen Tunbyvägen—Växthusvägen	Imp + Ab 50	344,2	1.444: 49
Diverse gator, lappning	Lagn. m. Ab 80	(107,5)	1.101: 45
Lundahlska jorden, markeringsränder	Imp		220: 65
Skultunavägen delen Hovdestalunds kyrkogård—Lista	Förstärkn. m. Streumakad.	6513,6	72.132: 77
Skultunavägen, delen Hovdestalunds kyrkogård—Lista	Lm + Ab 50	24989,0	114.993: 92
Köpingsvägen Cykel- och gångbanor Stadsgränsen—G:la Köpingsvägen	Indränkning + bitum. flis	16812,0	67.360: 08
	Summa m²	144505,9	567.383: 32

Sammanfattning:

Ab 80	21.216,4	kvm.
Imp + Ab 50	12.201,3	„
Ab 50 + Falb	151,0	„
Falb 30	8.112,4	„
Öab 80 + Top 50	3.996,8	„
Yg I	12.315,0	„
Uy	35.455,0	„
Cg Öab	147,4	„
Streumakadam	9.109,6	„
D:o å gångbanor	16.812,0	„
Lm + Ab 50	24.989,0	„
Tot. belagd yta	144.505,9	kvm.

Utförda arbeten.

A. Inom stadsplanelagt område.

Andrégatan (Tunbyvägen—Vegagatan).

Anslag kr. 7.500: — bev. av Drk den 6/9 1951 för kantstenssättning och justering. Arbetet utfört.

Slutkostnad 4.867: 15

Arosvägen (anslutning till Skultunavägen).

Anslag kr. 10.000: — + 32.000: — från 8B2.350.001 bev. av Stfm den 28/10 1948 för omläggning avseende erhållande av större trafiksäkerhet. Arbetet upptaget i Kungl. Väg- och Vattenbyggnadsstyrelsens fördelningsplan för 1950—1951.

Arbetsplan godkänd av Väg- och Vatten den 29/9 1950 med en bidragsberättigad kostnad av 33.500: — av beräknade 34.000: —. Arbetet har fortsatt och slutförts med asfaltering närmast krysset samt stensättning.

Kostnad under året 19.907: 74

Slutkostnad 32.270: 65.

Asfaltering.

Anslag kr. 130.000: — bev. av Drk den 5/4 1951 för årets asfalteringsarbeten på diverse gator inom och utom stadsplan. Se förteckning av asfaltarbeten. Kostnad under året 99.543: 83 av vilken kostnad kr. 21.953: 70, utgörande Aseas andel för asfaltbeläggning av Gideonsbergs- och Långmårtensgatorna, förskotterats för att belasta 1952 års anslag för asfaltarbeten.

Bokförd kostnad under året kr. 99.543: 83 — 21.953: 70 = ... 77.590: 13

Aspvretsgatan.

Anslag kr. 5.000: — bev. av Stfm den 30/3 1950 för breddning av c:a 100 m vid Gideonsbergsgatan.

Justering av gångbana i korsningen med Gideonsbergsgatan har utförts.

Kostnad under året 110: 92

Bangatan.

Anslag kr. 11.000: — bev. av Sftm den 25/8 1949. Gatans utbyggnad har fortsatts med hårdgöring och kantstenssättning. Sprängning för mur till fastighet i hörnet Bangatan—Hästhovsgatan har även utförts samt sprängning för fortsättning norrut (ingår ej i beviljat anslag).

Kostnad under året 17.706: 14

Totalkostnad hittills kr. 29.253: 09.

Bangatan närmast Långmårtensgatan.

Anslag 20.000: — bev. av Drk den 14/6 1951, för påbörjande av nyanläggning. Arbetet har omfattat första utbyggnad vid HSB:s nybyggnad. Kostnad under året 25.439: 74

Bellmansgatan.

Anslag kr. 85.000: — bev. av Stfm den 31/5 1951 för nyanläggning. Terrassering med bergsprängning pågår.

Kostnad under året 33.331: 85

Bergslagsvägen.

Anslag kr. 75.000: —, varav 71.000: — täckes av statsbidrag och 4.000: — av 1951 års anslag för nyanläggningar beviljat av Drk 15/11 1951, för utförande av cykel- och gångbanor samt fyra busshållplatser mellan Emausgatan och Eriksberg. Arbetet pågår.

Kostnad under året 28.284: 38

Björnövägen.

Anslag kr. 39.000: — bev. av Drk den 4/1 1951, varav enl. beslut den 17/11 1950 i Väg- och Vatten 95 % = 33.000: — skall täckas av statsbidrag, för ordnande av busshållplats och cykelbanor enl. av V. o. V fastställd arbetsplan. Anslag av skattemedel 6.000: — kr.

Kostnad under året 23.076: 36

Totalkostnad hittills kr. 23.937: 49.

C. V. V. bostadsområde.

Anslag kr. 125.000: — bev. av Stfm den 20/12 1945 kr. 322: 80 har täckts i 1945 års bokslut kr. 37.000: — bev. av Drk. den 7/12 1950 av reserv. bokslutsöverskott kr. 19.900: —, bev. den 26/4 1951 av Stfm. Sammanlagda anslag kr. 182.222: 80.

Dikning för avledande av skogsvatten öster om området samt en del mindre justeringsarbeten har utförts.

Kostnad under året 2.292: 76

Totalkostnad hittills 172.005: 89.

Dalavägen.

Anslag kr. 12.000: — bev. av Drk. den 5/7 1951 för kantstenssättning och ordnande av gångbanor.

Kostnad under året 5.686: 32

Drottninggatan (Grindstuvägen—240 m norrut).

Anslag kr. 50.000: — bev. av Drk. den 16/8 1951 för breddning, kantstenssättning och delvis beläggning av smågatsten. Arbetet pågår.

Kostnad under året 49.564: 37

Drottninggatan (bussvändplats vid Skerikesvägen).

Anslag kr. 4.500: — bev. av Drk. den 11/5 1950 för prov. vändplats. Återstående arbete slutfört.

Kostnad under året 280: 96

Slutkostnad 2.384: 52.

Eriksborgsgatan (Gurksaltargatan—Vallgatan).

Anslag kr. 13.000: — bev. av Drk. den 5/10 1950 för fortsatt nybyggnad. Arbetet utfört.

Kostnad under året 520: 48

Slutkostnad kr. 12.599: 11.

Eriksgatan (Västmannagatan—Hasselvägen).

Anslag kr. 15.000: — bev. av Drk. den 6/9 1951 för kantstenssättning och justering. Arbetet utfört.

Slutkostnad 9.336: 06

Frejagatan (Malmabergsgatan—Frejahöjden).

Anslag kr. 16.000: — bev. av Drk. den 4/5 1951 för förstärkning och urgrävning av körbana, kantstenssättning och ordnande av gångbanor. Arbetet utfört.

Slutkostnad 17.822: 10

Fågelvägen.

Anslag kr. 20.000: — bev. av Drk. den 11/10 1951 för terrassering, kantstenssättning och ordnande av gångbanor. En del mindre arbeten återstå.

Kostnad under året 21.523: 86

Garpgatan (Schenströmsgatan—Högbergsgatan).

Anslag kr. 6.000: — bev. av Drk. den 6/9 1951 för påbörjande av terrassering. Arbetet pågår.

Kostnad under året 9.049: 12

Geijersgatan (Malmabergsgatan—österut).
Anslag kr. 19.000: — bev. av Drk. den 5/7 1951 för förstärkning av körbana, kanstenssättning, ordnande av gångbanor samt vändplan. Arbetet utfört.
Slutkostnad 13.579: 50

Gideonsbergsgatan.
Anslag kr. 103.000: — bev. av Stfm den 30/3 1950 för dels täckande av tidigare brist av 50.000: —, dels fortsatt utbyggnad av gatan.
Kostnad under året 7.780: 68
Totalkostnad hittills kr. 57.780: 68.

Gideonsbergsgatan.
Anslag den 31/3 1949 kr. 90.000: — och av Drk, den 5/4 1951 kr. 24.700: — eller tillsammans kr. 114.700: —. Asfaltering har utförts å delen Emausgatan—Smalbäcksgatan för en kostnad av 23.636: 89
Kostnad hittills el. slutkostnad kr. 116.344: 53.

Gustavsborgsgatan (Gurksaltargatan—Kristiansborgsallén).
Anslag kr. 12.000: — bev. av Drk. den 5/10 1950 för kantstenssättning och justering. Återstående arbete utfört.
Kostnad under året 399: 05
Slutkostnad kr. 10.965: 58.

Hagaområdet.
Sammanlagda anslag t. o. m. 1950 års stat 407.700: —. För Skyttegatan har av 1949 års bokslutsöverskott den 7/12 1950 av Drk. anvisats kr. 48.000: —. Stfm har dessutom den 26/4 1951 anvisat 15.600: — för asfaltering av Skytte- och Åkarhagsgatorna.
Sammanlagda anslag kr. 471.300: —.
Asfaltering har utförts å Skyttegatan delen Metallgatan—Skyttegatan 6, för kr. 5.747: 65 och Åkarhagsgatan delen Malmabergsgatan—Urhagsgatan för kr. 8.267: 99.
Kostnad under året 14.015: 64
Totalkostnad hittills kr. 467.146: 03.

Hammarbacksvägen.
Anslag kr. 9.100: — bev. av Stfm den 26/4 1951 för asfalteringsarbeten. Arbetet utfört (se spec. för asfalteringsarbeten).
Slutkostnad 9.383: 49

Hammarbacksvägen (till Narvavägens förlängning).
Anslagstäckning 1952 enl. Drk. beslut § 898 1951 för terrassering, hårdgöring, kantstenssättning samt ordnande av gångbanor. Arbetet pågår.
Kostnad under året 600: 72

Hasselvägen.
Anslag kr. 12.000: — bev. av Drk. den 6/9 1951 för kantstenssättning och justering. Arbetet utfört.
Slutkostnad 8.277: 03

Humlegatan.
Anslag kr. 30.000: — bev. av Stfm den 25/8 1949. Utbyggnaden har fortsatt med grusfyllning, hårdgöring av körbana samt kantstenssättning. Arbetet pågår.
Kostnad under året 4.580: 62
Totalkostnad hittills kr. 30.975: 63.

Hästhovsgatan, vägport.
Anslag kr. 150.000: — i 1951 års stat. Överenskommelse har träffats med S. J. Stålöverbyggnad beställd. Stakningskostnad ..... 42: —

Hästhovsgatan delen Siggesborgsgatan—Bangatan.
Anslag kr. 95.000: — bev. av Stfm den 25/8 1949 kr. 41.000: — av Stfm den 30/3 1950 samt 17.700: — av Stfm den 26/4 1951 = kr. 153.700: —.
Delen Siggesborgsgatan—Bangatan har försetts med kantsten. Körbanan har belagts med makadam som indränkts med asfalttjära.
Delen Siggesborgsgatan—Gideonsbergsgatan har terrasserats.
Kostnad under året 43.486: 44
Totalkostnad hittills kr. 122.322: 81.

Jakobsbergsgatan (vid Allmänningen).
Anslag kr. 20.000: — bev. av Stfm den 22/2 1951 för påbörjande av terrassering, hårdgöring, ordnande av gångbanor och parkering. Arbetet pågår.
Kostnad under året 51.350: 53

Jakobsgatan (Sotargatan söderut c:a 200 m).
Anslag kr. 15.000: — bev. av Drk. den 3/8 1950. Anslag kr. 25.000: — bev. av Drk. den 6/9 1951 för nybyggnad. Under året har kantstenssättning och iordningställande av gångbanor utförts.
Kostnad under året 15.856: 82
Slutkostnad kr. 37.100: 75.

Johannisberg, cykelväg.
Anslag kr. 5.000: — bev. av Drk. den 15/6 1950 för prov. cykelväg.
Kostnad under året 2.336: 12
Totalkostnad hittills kr. 2.873: 99.

Karlfeltsgatan.
Anslag kr. 320.000: — bev. av Stfm den 31/5 1951. Terrasseringsarbeten har utförts.
Kostnad under året 14.268: 88

Katrinelundsvägen (Allégatan—Krutkällarvägen).
Anslag kr. 20.000: — bev. av Drk. den 17/8 1950 för kantstenssättning och justering.
Kostnad under året 36: 76
Totalkostnad hittills kr. 11.861: 88.

Kopparbergsvägen (Utanbygatan—Nygatan).
Anslag kr. 11.000: — bev. av Drk. den 4/5 1951 för breddning och om-

sättning av körbana. I samband därmed erforderliga omsättningsarbeten skulle påföras underhållsanslaget. Fri smågatsten från statens lager. Arbetet utfört.
Slutkostnad ..... 11.000: —

Kopparbergsvägen (Stora gatan—Munkgatan).
Anslag kr. 27.000: — bev. av Drk. den 8/2 1951 för breddning och omsättning av körbana. Fri smågatsten från statens lager. Arbetet utfört.
Slutkostnad 18.576: 99

Krusbärsvägen.
Anslag kr. 12.000: — bev. av Drk. den 14/6 1951 för kantstenssättning och justering. Arbetet utfört.
Slutkostnad 9.428: 83

Kullavägen (S:ta Ursulas väg—Dalavägen).
Anslag kr. 6.000: — bev. av Drk. den 11/10 1951 för förstärkning av körbana, kantstenssättning och ordnande av gångbana.
Kostnad under året 1.800: 99

Körsbärsvägen.
Anslag kr. 11.500: — bev. av Drk. den 14/6 1951 för kantstenssättning och justering. Arbetet utfört.
Slutkostnad 11.030: 94

Lundahlska jorden (Källgatan 22).
Anslag kr. 19.000: — bev. av Drk. den 17/8 1950 för anläggande av prov. bilparkeringsplats. Återstående arbete utfört.
Kostnad under året 23.751: 09
Slutkostnad kr. 26.712: 97.

Långmårtensgatan Gideonsbergsgatan—Humlegatan.
Anslag den 31/3 1949 kr. 90.000: — och av Drk. den 5/4 1951, 46.300: — = 136.300: —. Asfaltering har utförts å delen Gideonsbergsgatan—Humlegatan.
Kostnad under året 13.749: 26
Totalkostnad hittills kr. 117.031: 99.

Mileniigatan del öster om Jakobsbergsgatan.
Anslag kr. 8.000: — bev. av Drk. den 16/8 1951 för terrassering och grusfyllning av del i samband med nybyggnad av angränsande tomt. Arbetet pågår.
Kostnad under året 2.588: 52

Nansengatan, se Småstugeområdet.

Narvavägen (förlängning inom kv. Krumeluren).
Anslagstäckning år 1952 enl. Drk. beslut § 898/1951 för terrassering, hårdgörning, kantstenssättning samt ordnande av gångbanor. Arbetet pågår.
Kostnad under året 12.063: 99

Nordanbygatan, del av.
Anslag kr. 42.000: — bev. av Stfm den 31/5 1951, för nyanläggning. Terrassering pågår med bergsprängning.
Kostnad under året 14.182: 50

Nybomsgatan
Anslag kr. 20.000: — bev. av Drk. den 4/5 1951 för kantstenssättning och justering. Arbetet utfört.
Slutkostnad 23.222: 74

Plåtslagargatan
Anslag kr. 17.500: — bev. av Stfm den 30/3 1950 för nybyggnad inkl. beläggning av del, som utgör stadens expl. område. En del kompl. arbeten har utförts. Beläggning återstår.
Kostnad under året 1.461: 06
Totalkostnad hittills kr. 15.774: —.

Roslagsgatan.
Anslag kr. 14.000: — bev. av Drk. den 17/8 1950 för kantstenssättning och justering. Återstående arbete utfört.
Kostnad under året 5.130: 26
Slutkostnad 12.942: 51.

Runebergsgatan.
Anslag kr. 17.500: — bev. av Drk. den 14/6 1951 för terrassering, hårdgörning, kantstenssättning och ordnande av gångbanor. Arbetet utfört.
Kostnad under året 16.663: 04

S:ta Gertruds väg.
Anslagstäckning i samband med uppgörande av exploateringskalkyl för området.
Kostnad under året för schaktmaskin 294: 50

Siggesborgsgatan.
Anslag kr. 95.000: — bev. av Stfm den 30/3 1950 för nyanläggning. Terrassering har utförts.
Kostnad under året 51.445: 97
Totalkostnad hittills kr. 52.198: 09.

Sjöhagsvägen.
Anslag kr. 10.000: — bev. av Drk. den 17/1 1952.
En del röjningsarbeten har utförts.
Kostnad under året 290: 80

Skultunavägen (Rådmansbacken—Skerikesvägen).
Se Arosvägen ang. breddning.

Släggargatan.
Anslag kr. 20.000: — bev. av Drk. den 11/10 1951 för terrassering, förstärkning av körbana, kantstenssättning, iordningställande av gångbana samt vändplats. Arbetet pågår.
Kostnad under året 6.882: 74

Småstugeområdet sö. Lilla Johanneslund.

Anslag kr. 35.000: — bev. av Stfm den 31/5 1946 av medel ur expl.-fonden för första utbyggnad av Växthusvägen, förlängning av Nansengatan och breddning av Äppelvägen. Den 30/3 1950 har Stfm av lånemedel för området anvisat för Äpplevägen kr. 3.000: —, för Tunbyvägen kr. 16.500: —, för Nansengatan kr. 5.200: — och för Växthusvägen kr. 29.000: —. Den 1/6 1950 har Drk. för Tunbyvägen anslagit kr. 11.500: — för arbete berörande annan mark än stadens expl.-område. Sammanlagda anslag kr. 100.200: —.

Växthusvägen har i hela sin längd färdigställts. Beläggning återstår.
Kostnad 17.991: 38

Nansengatan delen Tunbyvägen—Växthusvägen har försetts med kantsten.
Kostnad ..... 7.200: —

Tunbyvägen delen Orrvägen—Äppelvägen har asfalterats.
Kostnad 5.746: 10

Äppelvägen delen Tunbyvägen—Nansengatan har asfalterats.
Kostnad 722: 37
Kostnad under året 31.659: 85
Totalkostnad hittills kr. 89.412: 73.

Solhemsgatan (Salagatan—Hemdalsvägen).

Anslag kr. 7.500: — bev. av Drk. den 11/10 1951 för hårdgöring, kantstenssättning samt ordnande av gångbanor. Arbetet utfört.
Slutkostnad 4.887: 84

Solvändegatan.

Anslag kr. 14.000: — bev. av Stfm den 30/3 1950 för nyanläggning. En del terrassering har utförts.
Kostnad under året 1.012: 44

Sotargatan (Drottninggatan—Jakobsgatan).

Anslag kr. 14.500: — bev. av Drk. den 5/7 1951 för terrassering, hårdgöring, kantstenssättning samt ordnande av gångbanor. Arbetet utfört.
Slutkostnad 9.933: 97

Stora gatan trafiksignaler.

Anslag kr. 30.000: — i 1949 års stat kr. 58.000: — bev. av Stfm den 30/3 1950 för anordnande av fordonstyrda trafiksignaler. Arbetet utfört men ej slutjusterat.
Kostnad under året 22.768: 52
Totalkostnad hittills kr. 55.609: 36.

Strängnäsgatan.

Anslag kr. 11.000: — bev. av Drk. den 17/8 1950 för kantstenssättning och justering. Återstående arbete utfört.
Kostnad under året 3.627: 89
Slutkostnad kr. 12.617: 97.

Svarvargatan.
Anslag kr. 3.800: — bev. av Stfm den 30/3 1950. Omläggning av kantsten 2 rader storgatsten i stället för tidigare 1 rad.
Slutkostnad 4.706: 27

Svärdsliljegatan.
Anslag kr. 30.000: — bev. av Stfm den 20/12 1951 för första utbyggnad.
Kostnad under året 5.598: 83

Södra Esplanaden (Kopparbergsvägen—Centralstation).
Anslag kr. 8.000: — bev. av Drk. den 4/1 1951 för ordnande av cykelparkering i nuvarande planteringen samt uppställningsplats för privatbilar till tågen mittför taxistationen. Återstående arbete utfört.
Kostnad under året 8.039: 36
Slutkostnad kr. 10.456: 67.

Södra Skallberget.
Sammanlagda anslag t. o. m. 1951 års stat kr. 298.108: 01 varav 176.000: — t. o. m. 1950 års stat, av 1949 års bokslutsöverskott 58.000: — av 1950 års anslag till asfalt 17.608: 01, för permanent bilparkering å Emausgatan 8.500: — och tilläggsanslag 37.000: — av Drk. den 5/4 1951 samt för bilparkering vid Skallbergsgatan av Drk. den 17/8 1950 kr. 1.000: —.
Plattsättning vid rundeln samt asfaltering av parkeringsplats, Emausgatan och Skallbergsgatan har utförts.
Kostnad under året 27.080: 88
Totalkostnad hittills kr. 288.188: 89.

Tegelvretsgatan (Länsmansgatan—Krutkällarvägen).
Anslag kr. 16.500: — bev. av Drk. den 17/8 1950 för kantstenssättning och justering. Mindre arbete utfört.
Kostnad under året 251: 24
Totalkostnad hittills kr. 13.487: 40.

Tegnérgatan (Allégatan—Lovisebergsvägen).
Anslag kr. 10.000: — bev. av Drk. den 4/5 1951 för kantstenssättning och justering. Arbetet utfört.
Slutkostnad 7.195: 66

Tråddragargatan (öster om Målargatan).
För stadens expl.-område har av lånemedel den 30/3 1950 av Stfm anvisats kr. 51.000: —. För pågående bebyggelse ha terrasseringsarbeten fortsatt och en mindre del försetts med kantsten. Arbetet utfört.
Kostnad under året 15.622: 20
Med tidigare anslagna och utförda arbeten utgör totalkostnaden hittills kr. 48.346: 39. Av 51.000: — kr.-anslaget har förbrukats kr. 36.073: 80.

Tunbyvägen (Nansengatan—Orrvägen).
Anslag kr. 3.000: — av bokslutsöverskottet från 1950 enl. Drk. beslut den 5/4 1951 för kantstenssättning. Arbetet har utförts.
Slutkostnad 5.388: 04

Tunbyvägen, delen Orrvägen—Äppelvägen, se Småstugeområdet.

Utmarksgatan.
Anslag kr. 20.000: — bev. av Drk. den 5/10 1950 för kantstenssättning och justering. Återstående arbete utfört.
Kostnad under året 5.882: 08
Slutkostnad kr. 19.915: 21.

Vegagatan (Polhemsgatan—Nansengatan).
Anslag kr. 17.000: — bev. av Drk. den 5/7 1951 för kantstenssättning och ordnande av gångbanor. Arbetet utfört.
Slutkostnad 18.685: 12

Viksäng, gator.
Anslag bev. av Stfm den 25/4 1946 kr. 50.000: —, den 24/4 1947 kr. 155.000: — och av Drk. den 11/4 1946 kr. 13.000: — eller sammanlagt kr. 218.000: — för nyanläggning av gator.
Asfaltering av Kungsängsgatan kr. 37.203: 37, Kraftverksgatan kr. 4.006: 21 och Verksgatan kr. 7.546: 15. Verksgatan har utbyggts och försetts med kantsten.
Kostnad under året 66.892: 58
Totalkostnad hittills 254.976: 98 kr.

Vinbärsvägen.
Anslag kr. 7.000: — bev. av Drk. den 4/5 1951 för kantstenssättning å ena sidan samt ordnande av gångbana. Arbetet utfört.
Slutkostnad 9.795: 14

Vinkelgatan.
Anslag kr. 3.000: — bev. av Drk. den 15/11 1951 för ordnande av prov. vändplats.
Kostnad under året 1.104: 95

Violstigen.
Anslag kr. 25.000: — bev. av Stfm den 22/2 1951 och 4.500: — bev. av Stfm den 26/4 1951 = 29.500: — kr.
Gatan har påförts grus samt kantstenssats.
Kostnad under året 9.550: 14
Totalkostnad hittills kr. 20.800: 61.

Vitmåragatan.
Anslag kr. 94.000: — bev. av Stfm den 30/3 1950 för anläggning av gatan. Terrassering har utförts.
Kostnad under året 12.345: 64

Värjgatan.
Anslag kr. 5.500: — bev. av Drk. den 14/6 1951.
Gatan har delvis försetts med kantsten.
Kostnad under året 3.902: 57

Västmannagatan (Gustavsgatan—Västra Bergsgatan).
Anslag kr. 13.500: — bev. av Drk. den 14/6 1951 för nybyggnad. Arbetet utfört.
Slutkostnad 6.783: 12

Växthusvägen, se Småstugeområdet.

Åsgatan.

Anslag kr. 12.000: — bev. av Drk. den 11/10 1951 för terrassering av ena sidan mot nybygge. (HSB:s).

Kostnad under året 1.851: 02

Äppelvägen (Vinbärsvägen—Växthusvägen). (Se även Småstugeområdet).

Anslag kr. 8.000: — bev. av Drk. den 4/5 1951 för kantstenssättning och justering. Arbetet utfört.

Slutkostnad 8.210: 18

Summa kronor 1.072.361: 36

B. Utom stadsplanelagt område.

Asfaltering.

Anslag kr. 130.000: — bev. av Drk. den 5/4 1951 för årets asfalteringsarbeten på diverse gator inom och utom stadsplan. Se förteckning av asfaltarbeten.

Kostnad under året 12.851: 38

Klockartorpsgatan (delen nr 21—27).

Anslag kr. 88.000: — t. o. m. 1950 års stat, kr. 12.000: — bev. av Stfm den 26/4 1951 eller sammanlagt kr. 100.000: —.

Justeringsarbeten och asfaltering har utförts. Se förteckning för asfaltarbeten.

Kostnad under året 3.699: 17

Totalkostnad hittills kr. 96.766: 03.

Knektgatan.

Anslag kr. 9.000: — bev. av Stfm den 31/8 1950 och 5.000: — av Stfm den 26/4 1951 för justeringsarbeten och asfaltering.

Se förteckning för asfaltarbeten.

Kostnad under året 4.374: 02

Slutkostnad kr. 13.527: 57.

Köpingsvägen.

Anläggning av cykelbanor å delen Hammarby—Stadsgränsen.

Anslag kr. 130.000: — bev. av Drk. den 5/4 1951, varav 123.500: — täckes av statsbidrag och 6.500: — av 1951 års anslag för nyanläggningar. Se förteckning för asfaltarbeten. Schakt, makadamisering och första indränkning utförd. Beläggning med asfalt återstår.

Kostnad under året 63.734: 94

Skultunavägen delen Lista—Hovdestalund.

Anslag kr. 114.000: — bev. av Drk. den 5/4 1951 + ökat statsbidrag enl. godkänd arbetsplan 65.550: — och av anslaget för nyanläggningar Drk. den 5/4 1951 kr. 5.700: — = 179.550: — varav statsbidrag kr. 173.850: —. Förstärkningsarbeten samt toppbeläggning med asfalt har utförts. Arbetet slutfört.

Kostnad under året 189.276: 65

Summa kronor 273.936: 16

C. Övriga arbeten.

Tillverkning av orienteringstavlor, mur vid Hammarbygatan, stödmur vid Lekgatan samt trådnät på räck vid Stadsparken	1.631: 36
Inköp och montering av cykelställ	1.186: 58
Flaggningskostnad, staket vid f. d. Busstation samt provborrning	1.691: 53
Diverse marklösen	16.802: 68
Hyra för mark, gångpassage och parkeringsplatser	2.508: —
	23.820: 15

SAMMANSTÄLLNING.

Utgifter:

Gator och vägar:	
Underhåll	801.196: 94
Gaturenhållning	84.310: 79
Nyanläggning:	
Inom stadsplanen	1.072.361: 36
Utom stadsplanen	273.936: 16
Övriga arbeten	23.820: 15
Summa kronor	2.255.625: 40

Inkomster:

Hamnens avgifter för vissa kostnader		5.000: —
Riksförsäkringsanstalten		6.418: 10
Administrationspålägg		15.772: 13
Bidrag från Omnibus AB		7.000: —
Avgifter för nyttjande av allmänna platser		4.174: 16
Statligt underhållsbidrag		193.800: —
Statsbidrag för nyanläggningar:		
Skultunavägen kr. 146.400: —, Köpingsvägens cykelbanor kr. 123.500: — och cykelbanor Bergslagsvägen kr. 71.000: —		340.900: —
Avgifter för gaturenhållning:		
Folkskolorna	6.000: —	
H. Allm. Läroverket	2.700: —	
Hamnen	1.800: —	10.500: —
Summa kronor		583.564: 39

8 B 4. Drätselkammarens förråd.

Kostnaderna för utgående material, uthyrning och verktygsslitning år 1951 fördelas enligt nedanstående:

Hantlangning	491: 25
Fastigheter	14.428: 15

Gator och vägar:		
Underhåll	61.102: 78	
Sandning	1.032: 60	
Nyanläggningar	183.372: 16	
Asfaltgator	3.622: 56	249.130: 10
Renhållning		1.786: 56
Förrådet		2.669: 06
Malma		2.001: 65
Bilar och maskiner		11.792: 30
Stallet		819: 57
Hamnar		18.787: 41
Flygfält		189: 44
I avräkning för andras räkning		2.202: 58
Diverse		1.180: 94
Försålt och uthyrt		35.383: 68
	Summa kronor	340.862: 69

Inköp av större redskap m. m. under året:	
1 st. 3″ länspump	1.330: —
1 st. motordriven slipsten	600: —
Bord och stolar	2.300: —
1 st. laddningshylla och 1 st. likriktare	780: —
1 st. bergborrslipmaskin	1.050: —
3 st. rörstubbrytare	930: —
1 st. färgtrycksbehållare	345: —
1 st. haspel	2.364: —
3 st. sandningsmaskiner (Sprider)	2.724: —

8 B 5. Malma grustag.

Utgående material från grustaget 1951.

Sort. 2 sand	4.360,5 m³
3 krossgrus	7.360,5 „
5 grovsingel	4.345,5 „
Grus	19.087,1 „
Fyllning	1.082,0 „
	36.235,6 m³

Kostnaderna för utgående material fördelas enligt nedanstående:

Gator och vägar:		
Underhåll	16.464: 99	
Nyanläggningar	49.656: 96	
Asfaltgator	477: 88	
Sandning	6.966: 38	73.566: 21
Fastigheter		4.252: 68

Hamnar	23.219: 30
Flygfält	171: 50
I avräkning för andras räkning	48: 25
Övriga	24: 50
Försålt	12.635: 27
Kronor	113.917: 71

Lager vid grustaget av material, vilket passerat sorteringsverket.

Sort. 2	1.156	kbm. à 2: 50	2.890: —
3	1.055,4	„ à 3: 50	3.693: 90
5	360,4	„ à 3: 75	1.351: 50
		Kronor	7.935: 40

Driftinkomster 109.760: 46
Driftutgifter 94.048: 22

8 B 6. Automobilerna.

Bilarnas gångtid och körlängd ha varit:

	Tim.	Mil
U 1169 Volvo	2.299	2.792,5
U 1285 „	1.940	3.074
U 1785 Volvo skåpvagn, inköpt april	1.562	1.000
U 2503 Volvo paketvagn, inköpt juni	1.014	1.027,6
U 2777 Volvo, inköpt april	1.469	1.227,4
U 3124 Volvo, inköpt aug.	931,5	980,3
U 3717 Ford	2.119	1.747,6
U 3750 Volvo	2.246,5	2.419,6
U 4588 Volvo	2.348	2.819,1
U 11419 Volvo personvagn		1.552

Under året har försålts U 1515 för 2.500: — kr. och U 8399 för 6.000: — kr.

2 lastbilar, 1 paketvagn, 1 skåpvagn och 1 personbil har inköpts under året.
Inköpspris:

U 1785	9.930: —
U 2503	12.500: —
U 2777	28.620: —
U 3124	30.700: —
U 11419	9.175: —

Driftinkomster 194.413: 55
Driftutgifter 162.564: 64

8 B 7. Maskiner.

Inköp av större maskiner.

1 Willys jeep	9.600: —
1 Snöfräs med montering till jeep	20.500: —
1 Aveling-Barford vält	30.750: —

Maskinernas gångtid ha varit:

Väghyvel	I Svedala	848,5	tim.
	II Munktell	1.416,5	„
	III Svedala	1.040,5	„
	IV Cat. Diesel	1.951,5	„
	V Svedala	1.703	„
Kompressor	I Atlas Diesel	845,5	„
	II Atlas Diesel	682	„
	III Atlas Diesel	714	„
Jeep	I med kompressor	1.535	„
	II med snöfräs	1.356,5	„
Traktor	I Ford	671,5	„
	II Allis Chalmers	745,5	„
	III Volvo	2.166	„
	IV Lånad från lantbruket	552	„
Vägvält	I Munktell	1.002	„
	II Åkerman	1.438,5	„
	III Aveling-Barford, inköpt okt. 1951	210,5	„
Gångbanevält	I Motala	958,5	„
	II Aveling-Barford	654,5	„
3 stenstötningsmaskiner		1.543	„

Driftinkomster 217.244: 74
Driftutgifter 182.938: 69

8 B 8. Hästar.

Hästarnas körtid under året har varit 6.933½ timmar och fördelas å nedanstående arbetsplatser:

Fastigheter	924	tim.
Sandning av gångbanor	790	„
Diverse gator	1.953	„
Gatuarbeten med anslag	1.441	„
Allmän renhållning	1.507,5	„
Snöröjning av gångbanor samt snörenhållning	232	„
Förrådet	13	„
Hamnar	43	„
Diverse	30	„
Summa	6.933,5	„

2 hästar äro lånade från lantbruket.

Driftinkomster 33.204: 39
Driftutgifter 40.899: 88

9 A. Hamnar.

Djuphamn kajbyggnad.

Den nya kajen har helt färdigställts. Järnvägsspår efter kajens sträckning har

framdragits. Utfyllning av kajplanet klar förutom mindre justeringar. För 3 belysningsmaster har betongfundament gjutits och masterna uppmonterats. 1 mast återstår. Två transportkulvertar för kol och koks anlägges i hamnen av vilka den för Bränslebolagets räkning är färdigställd och den för Kolimporten pågår.

C:a 60 meter kranspår återstår att anlägga. Utfyllning för upplagsplatser pågår, likaså framdragning av järnvägsspår.

Kostnad under året 996.267: 77

Totalkostnad hittills 4.391.958: 48.

SAMMANSTÄLLNING

över fördelningen under året av arbetare, lastbilar och hästar angivet i medeltal per månad och år.

Månad	Effektiv arbetsstyrka				Ineffektiv arbetsstyrka					Använda	
	Grovarbetare	Snickare	Stensättare	Summa	Tjänstl.	Semester	Sjuka	Olycksfall	Summa	Lastbilar	Hästar
Januari	88	11	—	99	0,7	—	10,5	0,7	11,9	19,1	6,6
Februari	88	12	—	100	0,8	0,3	9,5	0,8	11,4	15,7	7,4
Mars	86	14	—	100	—	—	12,4	1,0	13,4	21,4	6,8
April	88	14	2	104	0,7	—	8,8	0,3	9,8	14,0	7,6
Maj	88	15	7	110	1,4	—	5,6	—	7,0	23,3	6,3
Juni	83	17	8	108	0,5	2,6	4,1	0,6	7,8	15,4	9,3
Juli	52	12	2	66	—	48,7	4,6	0,3	53,6	7,5	5,5
Augusti	65	14	7	86	2,0	26,2	5,2	0,7	34,1	9,6	7,2
September	85	16	7	108	0,9	1,6	7,5	1,5	11,5	15,6	7,6
Oktober	83	17	7	107	0,9	1,9	7,3	1,7	11,8	14,7	9,4
November	84	17	6	107	2,3	0,1	7,1	3,0	12,5	19,0	7,3
December	88	14	0,5	102,5	5,0	1,3	6,4	—	12,7	15,7	7,4
Medeltal under året	82	14	5,2	100	1,3	6,9	7,4	0,9	16,5	15,9	7,3

Personaluppgifter.

Under året har sammanlagt 137 st. arbetare varit anställda enligt nedanstående:

10 st. stensättare
56 „ grovarbetare
19 „ snickare
8 „ murare
9 „ chaufförer
3 „ reparatörer
4 „ förrådsmän
10 „ motorskötare
1 „ extra körkarl
2 „ bergsprängare
1 „ förmans medhjälpare
13 „ sopare
1 „ släpskopsförare

Arbetad tid:

Tidlön (35,5 %)	93.660,0 tim.	
Ackord (64,5 %)	170.018,0 „	263.678,0 tim.
Dagsverken	32.960	
Arbetsveckor	5.493	

Arbetstiden har under året varit 7 månader med 48 timmars arbetsvecka och 5 månader med 45,5 timmars arbetsvecka.

I avlöningar och andra ersättningar har utbetalts kr. 1.160.546: — enligt nedanstående:

Timtidsarbete	93.660,0 tim.	264.454: —
Ackordsarbete	170.018 „	703.827: —
Skiftarbete		1.969: —
Övertidsarbete	10.049 „	45.303: —
Dagtraktamenten (för 95 st. arbetare)	1.754 st.	4.437: —
Cykelersättningar	33 „	1.500: —
Semesteravlöningar	148 „	67.725: —
Olycksfallsavlöningar	13 „	7.151: —
Sjukavlöningar	54 „	38.688: —
Begravningshjälp		—
Övriga ersättningar (lagbaspengar, sprängarpengar, stallpengar m. m.)		25.492: —
Avgifter till S. K. P.	41.349: —	
„ „ Pensionsfond	12.322: —	53.671: —

Västerås i april 1952.

Västerås stads byggnadskontor

F. SCHIÖTT.

Stadsfullmäktiges i Västerås Handlingar
1952 Ser. B nr 17

Nr 17. Badhusstyrelsens årsberättelse år 1951.

Till Stadsfullmäktige i Västerås.

Badhusstyrelsen får över förvaltningen vid stadens varmbadhus under 1951 avgiva följande berättelse:

Badhuset har hållits öppet alla helgfria vardagar under året med undantag för nyårsafton, då flertalet av stadens affärer och företag hade stängt, samt två veckor i juli, då den årliga genomgången av pannanläggningen och övriga reparationer utfördes.

Antalet baddagar har varit detsamma som föregående år, 290, och totala antalet bad 111.740, vilket innebär en ökning på 7 683 bad sedan 1950. Av 1951 års bad är icke mindre än 22.728 fria skolbad som staden betalar.

Hur baden fördela sig på olika badformer framgår av följande tabell med jämförelsesiffror för 1950:

	1951			1950		
	Herrar	Damer	Summa	Herrar	Damer	Summa
Karbad	2.893	3.224	6.117	2.858	3.194	6.052
D:o med massage	315	159	474	553	260	813
Medicinska bad	265	238	503	234	268	502
I kl. bastu	10.461	709	11.170	10.134	714	10.848
Simhall	27.082	10.266	37.348	27.375	9.129	36.504
Billighetsbastu	26.245	7.145	33.390	26.049	6.040	32.089
Fria skolbad	13.944	8.784	22.728	10.220	7.005	17.225
Hundbad			10			24
Summa bad	81.205	30.525	111.740	77.423	26.610	104.057

Under året har en mindre invändig ombyggnad företagits, som gjort det möjligt att utöka antalet hytter i I kl. bastu från 11 till 20. Dessutom har ett personalrum erhållits, medan antalet kar i karbadsavdelningen på nedre botten minskats från sex till fyra.

Den i samband med denna ombyggnad planerade moderniseringen av bastu- och tvagningsrum har måst uppskjutas till sommaren 1952 på grund av de långa leveranstiderna på behövlig rörarmatur.

Årets utgifter och inkomster i förhållande till i staten beräknade belopp framgår av följande sammandrag:

Driftutgifter:

	Anslag	Saldo enl. bokslut
Personalkostnader	93.600: —	103.537: 21
Administrationskostnader	2.500: —	3.375: 02
Rörelsekostnader	46.400: —	68.771: 65
Underhålls- och renhållningskostnader	29.100: —	32.064: 03
Räntor	12.000: —	12.000: —
Summa driftutgifter	183.600: —	219.747: 91

Kapitalutgifter:

	Anslag	Saldo	Utg. reserv.
Ombyggnadsarbeten	43.041: 70	22.771: 80	20.269:90
Anskaffning av inventarier	7.200: —	4.791: 38	2.408: 62
Summa kapitalutgifter	50.241: 70	27.563: 18	22.678: 52

Driftinkomster:

	Anslag	Saldo enl. bokslut
Ersättning för simlärarearvode	4.000: —	4.534: 35
Badavgifter, simundervisningsbad m. m.	110.050: —	112.554: 77
Hyror	2.635: —	2.667: 07
Summa driftinkomster	116.685: —	119.756: 19

Underskott mot stat: 33.076: 72 kr.

Personalkostnaderna ha blivit närmare 10.000 kr. högre än beräknat på grund av att lönerna avtalsenligt höjts under året. Att administrationskostnaderna överstigit de beräknade med 800 kr. beror främst på stegrade papperskostnader samt på att biljetter och trycksaker måst förnyas på grund av ändrade badpriser.

Den väldiga höjningen av kolpriserna, som inte kunde beräknas när staten uppgjordes, har gjort att kostnaden för bränsle stigit till 56.037 kr. mot beräknade 36.000 kr. På grund av prisstegringar har även kontot för förbrukningsmaterial överskridits, varför sammanlagda rörelsekostnaderna överstigit de beräknade med 22.371: 65.

Underhållskostnaderna ha dragit ungefär de i staten beräknade beloppen, medan kontot för städning och renhållning på grund av de höjda arbetslönerna dragit 7.383: 12 mot beräknade 6.000 kr. Belysningen har blivit 915: 44 kr. dyrare än beräknat.

På grund av att moderniseringen av bastu- och tvagningsrum ej kunnat utföras under året ha medel som anslagits för detta ändamål reserverats till 1952.

Trots att en genomgående höjning av badpriserna företagits under sommaren 1951 ha inkomsterna endast obetydligt överstigit de i staten beräknade.

Underskottet på verksamheten har alltså blivit kr. 33.076: 72 större än det i staten beräknade, vilket, i enlighet med vad som av ovan framgår, till övervägande delen kan hänföras till de ökade kostnaderna för bränsle och löner.

Västerås den 21 april 1952.

För Badhusstyrelsen:

THEOFIL ÖBERG
Ordf.

/Tord Söderquist.

Västerås 1952. Vestmanlands Läns Tidnings AB tryckeri

Stadsfullmäktiges i Västerås Handlingar
1952 Ser. B nr 18

Nr 18. Styrelsens för Västerås stads barnstugor årsberättelse 1951.

Till Stadsfullmäktige i Västerås.

Styrelsen för Västerås stads barnstugor får härmed avgiva årsberättelse rörande styrelsens verksamhet för 1951.

Västerås den 17 mars 1952.

För styrelsen för Västerås stads barnstugor:
ANNA LARSSON.
/Iris Karlsson.

Västerås stads barnstugor. Årsberättelse för 1951.

Styrelsens ledamöter:
Ekonomichef Gösta Lundberg, ordförande.
Rektor Knut Carlfors, vice ordförande.
Fru Anna Larsson.
Överlärare Gösta Brismar.
Ombudsman Erik Pettersson.

Suppleanter:
Fru Ingrid Andrén.
Fru Stina Barkman.
Tjänsteman Gustav Jacobsson.

Enligt styrelsebeslut av den 2 februari 1951 har barnstugornas inspektris tjänstgjort som sekreterare.

Anställd personal.
Ordinarie befattningshavare:
1 inspektris.
3 föreståndarinnor.
8 barnträdgårdslärarinnor.
1 barnsköterska.

Extra befattningshavare:
13 barnträdgårdslärarinnor.
4 barnsköterskor.
1 vaktmästare, deltidsanställd.

Ekonomipersonal:
4 kokerskor.
1 köksbiträde.
21 städerskor, därav 7 tillfälligt anställda med lön utgående/timme.

Kollektivanställda:
3 deltidsanställda vaktmästare.
2 barnsköterskor.

Under den gemensamma beteckningen Västerås stads barnstugor har under 1951 bedrivits:

1. Barnträdgårdar för 4—6-åringar. Antal 16.
2. Daghem för barn till förvärvsarbetande mödrar. Antal 2.
3. Familjedaghem för barn till förvärvsarbetande mödrar. Antal 20.
4. Eftermiddagshem för skolbarn. Antal 1.
5. Skolbarnsklubbar vid Fridnäs och Tunby barnträdgårdar. Antal 9.
6. Småbarnskoloni i Skinnskatteberg. Antal 1.
7. Dagkoloni på Östra holmen. Antal 1.
8. Lekplatsverksamhet i stadens parker. Antal 7.
9. Handledning och annan undervisning i småbarnsvård för elever vid Ansta barnsköterskeskola.

1. Barnträdgårdsverksamheten började vårterminen med 26 avdelningar för sammanlagt 626 barn. Under januari—februari månader inrättades 3 nya barnträdgårdar, vartefter lokalerna blev inflyttningsfärdiga. Sålunda öppnades Hamregården i C. V. V.-området med plats för 30 barn och Klockartorpets barnträdgård med plats för 36 barn. Dessa båda barnträdgårdar är belägna i rena källarutrymmen och är att betrakta som provisorium intill dess lokalfrågan kan lösas på ett för verksamheten mera ändamålsenligt sätt. I Mimers nya bostadsområde vid Malmaberg öppnades den 19 februari 1951 en barnträdgård med plats för 40 barn.

Under vårterminen sades gällande hyresavtal upp mellan barnstugorna och Nationaltemplarordens fastighetsförening, då föreningen för sin egen verksamhet fordrade större utrymme. Samtidigt aktualiserades ombyggningen av bespisningslokalerna i Herrgärdsskolan, varför både Hallens och Herrgärdets barnträdgård ställdes inför utsikten att stå utan lokaler till höstterminen.

Efter underhandlingar med fastighetskontoret tilldelades barnstugorna en lägenhet i fastigheten Smedjegatan 1, vilken dock ej blev inflyttningsfärdig under 1951. Herrgärdets barnträdgård fick, efter skolstyrelsens medgivande, kvarstanna i sina lokaler i Herrgärdsskolan medan Hallens barnträdgård efter tillmötesgående från ungdomsvårdsstyrelsen, tillfälligt skulle få uppehålla sig i ungdomsgården Brogårdens lokaler.

Flera av barnträdgårdarnas lokaler har upplåtits till söndagsskol-, klubb- och ungdomsverksamhet samt för studiecirklar. Under perioden juni—augusti uthyrdes Malmabergs barnträdgård till Landstinget, vilket utnyttjade barnträdgården till provisoriskt daghem för barn till vid lasarettet tjänstgörande sköterskor.

Vid inskrivningarna till höstterminen anmäldes 1.149 barn till 376 lediga platser, varför 773 barn ej kunde beredas plats i barnträdgård. Trots den utbyggnad, som pågått, är bristen på barnträdgårdar starkt kännbar.

Hälsotillståndet har övervakats av barnstugornas läkare. Se hälsovårdsberättelsen.

Föräldramöten har hållits 3—4 gånger per arbetstermin vid samtliga barnträdgårdar.

Statistiska uppgifter från barnträdgårdarna.

	Antal besök	antal arb.-dag	medeltal barn/dag	avgifter
Aroslund	5.400	157	34	2.587: —
Aspvreten	5.706	165	34	1.834: —
Fridnäs 1	5.459	166	33	2.477: —
„ 2	5.320	160	33	2.644: —
Gideonsberg	5.661	165	34	1.668: 50
Hagagården	5.408	165	33	1.784: 50
Hallen	4.979	158	31	1.974: —
Herrgärdet	6.060	166	37	2.062: —
Hamregården	3.941	150	26	1.197: —
Jakobsberg	5.391	151	35	2.925: 50
Klockartorpet	4.529	145	31	1.828: —
Malmaberg	4.674	134	35	1.772: 50
Parkgården	5.323	161	33	1.875: 50
Skallberget 1	5.543	165	33	2.020: —
„ 2	5.531	165	33	1.894: —
Tunby	4.074	124	32	1.722: 50
	Summa 82.999			32.266: —

Nettokostnaden för barn i barnträdgård belöper sig till 1: 17 per barn/besöksdag, per barn/år 198: —.

2. Daghem.

Utanby och Hammarby daghem har fortsatt sin verksamhet som föregående år med fullbelagda avdelningar. På grund av alltför få platser har daghemmen ej kunnat tillgodose det behov av daghemsplatser som föreligger.

Regelbundna föräldramöten har hållits för att uppehålla kontakten daghemmet—hemmet.

Statistiska uppgifter från daghemmen.

	Antal besök	antal arb.-dag	medeltal barn/dag	avgifter
Utanby:				
Spädbarn	2.229	272	9	4.703: 05
Koltbarn	2.466	272	8	5.005: 10
Barnträdgårdsbarn	3.288	272	12	6.842: 10
Hammarby:				
Koltbarn	2.580	272	9	5.152: 35
Barnträdgårdsbarn	3.291	272	12	7.334: 20
	Summa 13.854			29.036: 80

Kostnaden per barn/vårddag vid Utanby daghem belöper sig till brutto 10: 49, netto 7: 32.

Kostnaden per barn/vårddag vid Hammarby daghem belöper sig till brutto 9: 42, netto 6: —.

3. Familjedaghemmen.

Som utbyggnad av och komplement till daghemmen påbörjades fr. o. m. den 1 september 1951 familjedaghemsvården.

En barnträdgårdslärarinna handhar verksamheten, som tillsvidare får betraktas som ren försöksverksamhet.

För pedagogisk och psykologisk handledning av barn, har ordnats särskilda sammankomster för de mödrar vilka mottager barn i familjedaghem.

Statistiska uppgifter från familjedaghemmen.

Antal besök	1.236
Antal godkända familjedaghem	21
Antal placerade barn i fam.-daghem	28

Kostnaden per barn/vårddag i familjedaghem belöper sig till 3: 56.

4. Herrgärdets eftermiddagshem för skolbarn har liksom tidigare mottagit 30 barn i ålder 7—11 år, fördelade på två grupper. Slöjdlärare har en kväll i veckan undervisat i träslöjd då flickor såväl som pojkar deltagit. Dessutom har klubbverksamhet anordnats två gånger per vecka.

Statistiska uppgifter från eftermiddagshemmet.

Antal besök	5.625
Antal arbetsdagar	150
Medeltal barn/dag	23
Avgifter	1.216: 40

Kostnaden per barn/vårddag i em.-hemmet belöper sig till brutto 4: 24, netto 3: 58.

5. Skolbarnsverksamheten har pågått hela året vid Fridnäs barnträdgård och vid Tunby barnstuga endast under vårterminen. Svårigheten att anskaffa lämplig personal till denna verksamhet har gjort att skolbarnsverksamheten vid Tunby barnstuga måste inställas till förmån för barnträdgården.

Ett par av barnträdgårdslärarinnorna har av eget initiativ och intresse för just denna verksamhetsform bedrivit skolbarnsverksamhet i sina respektive barnträdgårdar.

Statistiska uppgifter från skolbarnsverksamheten.

	Antal besök	antal arb.-dag	medeltal barn/dag	avgifter
Tunby barnstuga:				
Vårterminen	899	94	9	134: —
Höstterminen	—	—	—	—
Fridnäs barnträdgård:				
Vårterminen	405	52	8	74: —
Höstterminen	464	39	12	210: —
	Summa 1.768	185		418: —

6. Småbarnskolonien Udden har under 1951 drivits året om i 4 sexveckorsperioder, 1 åttaveckorsperiod samt en femveckorsperiod. Sammanlagt har 110 barn vistats vid kolonien under året. Antal arbetsdagar har uppgått till 249.

En barnträdgårdslärarinna har stått som föreståndarinna för kolonien, biträdd av barnsköterska och ekonomipersonal.

Kostnaden per barn/dag vid kolonien belöper sig till brutto 12: 13, netto 10: 18.

7. Dagkolonien på Östra holmen pågick under tiden 25 juni—16 augusti för barn i ålder 3—12 år. Barnen vistades på holmen 4 3/4 timma i sträck, resorna inberäknade, avresan skedde med färja kl. 10.30 och barnen återkom till hamnen kl. 15.15. Varje barn har kostnadsfritt erhållit mjölk. Även resorna är avgiftsfria. Fyra lärarinnor har tjänstgjort som ledare vid kolonien med en skolflicka som hjälp vid mjölktransporten.

Badresorna måste inställas 3 dagar på grund av regn.

Statistiska uppgifter från dagkolonien.

Antal besök	3.248
Antal baddagar	37
Medeltal barn/dag	88

Kostnaden per barn/besöksdag vid dagkolonien belöper sig till 1: 28.

8. Lekplatserna.

Verksamheten vid Korsängens, Djäknebergets, Rudbecksparkens, Folkets park och Tunby lekplatser har pågått under tiden 4 juni—25 augusti. Dessutom har lekverksamhet anordnats i Hagaparken under tiden 2 juli—4 augusti samt vid Smalbäcken tiden 2 juli—15 augusti.

Statistiska uppgifter från lekplatserna.

	Antal besök	antal arb.-dag	medeltal barn/dag
Korsängen	1.819	56	32
Djäkneberget	4.078	64	64
Rudbecksparken	5.352	67	80
Folkets park	11.731	65	180
Tunby	2.439	62	38
Hagaparken	1.363	27	54
Smalbäcken	2.020	37	55

Kostnaden per barn/besöksdag vid lekplatserna belöper sig till 0: 38.

9. Under 1951 kunde barnstugorna tillmötesgå Landstingets tidigare framställning beträffande handledning och annan undervisning av barnsköterskeeleverna vid Ansta barnsköterskeskola. Samma barnträdgårdslärarinna, vilken handhar familjedaghemsverksamheten tilldelades ansvaret för barnsköterskeeleverna.

Kostnaderna för denna verksamhet ekonomiseras helt av landstinget. Åtta praktikplatser har kunnat beredas vid fyra av Barnstugornas institutioner.

I personalarbetet har under året ingått regelbundna kollegium där arbetsproblem

och uppfostringsfrågor diskuterats. Ett samkväm, där hela Barnstugornas personal inbjudits av styrelsen, har anordnats. Dessutom har mindre sammankomster anordnats för att uppehålla kontakten mellan olika arbetstagare inom förvaltningen.

Stipendier till fortbildning har tilldelats två lärarinnor, samt tilldelades samtliga barnträdgårdslärarinnor ett anslag under höstterminen för att deltaga i studiedagar i Stockholm.

Barnstugorna har under året mottagit ett flertal besök av styrelser och kommittéer både från in- och utlandet.

Då styrelsen är väl medveten om de ökade krav, som den snabba tillväxten av barnträdgårdsverksamheten ställer, både på personal och anställda, har genom omorganisation och effektivisering av rent rutinarbete både utveckling och standard kunnat hållas kvar på den nivå som barnträdgårdsverksamheten i Västerås alltid stått.

Västerås den 17 mars 1952.

För styrelsen för Västerås stads barnstugor:
ANNA LARSSON.

/Iris Karlsson.

Årsberättelse över hälsovården vid Västerås stads barnstugor 1951.

Undersökningar och hälsokontroll har utförts i likhet med tidigare år. Samtliga barn ha undersökts vid terminernas början; de hos vilka någon sjukdom eller svaghet konstaterats ha dessutom kontrollerats vid upprepade tillfällen. I åtskilliga fall ha föräldrarna beretts tillfälle rådgöra med läkaren; en del barn ha hänvisats till specialistvård. Varje barnträdgårdsavdelning har besökts en gång per månad — 3 gånger på höstterminen och 4 gånger på vårterminen; daghemmen 2 gånger per månad.

Före avresan till Uddens barnkoloni har varje barngrupp undersökts. Hälsotillståndet under vistelsen på kolonin har kontrollerats av ortens provinsialläkare.

Samtliga barn ha tuberkulinprovats. Intet fall av aktiv tuberkulos har konstaterats.

Sjukdomsfrekvensen framgår av bif. tablå.

"Förkylningssjukdomarna" dominera som alltid. De lindriga smittosamma sjukdomarna röda hund och vattenkoppor liksom även mässling ha angripit många barn i likhet med vad fallet varit bland stadens övriga barn. Epidemier inom barnträdgårdarna ha i regel kunnat undvikas trots att kortare stängning av avdelningar för att motverka smittospridning endast behövt tillgripas i ett par fall. Förtjänsten härav tillkommer väsentligen respektive föreståndarinnor.

All personal har under året kontrollundersökts, inkl. skärmbildsundersökning.

Dödsfall har under året ej förekommit bland barn eller personal.

De hygieniska förhållandena inom lokalerna ha övervakats.

Kosthållet vid daghemmen har kontrollerats.

Åtskilliga förbättringar och reparationer äro inom flera lokaler önskvärda eller nödvändiga. I särskild skrivelse till Barnstugornas styrelse har jag meddelat mina anmärkningar och förslag. Här må endast framhållas att Hallens barnträdgårds nuvarande provisoriska lokal (den tredje i ordningen) är absolut olämplig och efter vårterminens slut ej bör användas vidare för detta ändamål.

Den nyöppnade Malmabergs barnträdgård har fått en utmärkt lokal, som vad utrymme, disposition, ljus, luft och hygieniska anordningar beträffar synes vara mönstergill.

Med den snabba och i och för sig synnerligen önskvärda tillväxten av barnträdgårdsverksamheten samt måhända även av andra skäl har följt vissa svårigheter, som det gäller att bemästra i tid, om icke den kvantitativa ökningen skall ske på bekostnad av kvaliteten. Det är för den skull nödvändigt att inspektrisen i görligaste mån frigöres från expeditionsarbete, så att hon kan ägna sig åt sina huvuduppgifter: inspektion och rådgivning.

Västerås den 17 mars 1952.

Paul W. Fritsch.

Till styrelsen för Västerås stads barnstugor.

Beträffande barnträdgårdarnas lokaler har jag till styrelsens tjänst sammanställt nedanstående:

Aroslund:

En viss obehaglig lukt kan tidvis konstateras. Bör undersökas och avlägsnas. F. ö. en utmärkt lokal.

Aspvreten:

Lokalen som sådan är acceptabel trots den låga takhöjden och de för små sidoutrymmena. Barnens stoj och lek ekar, varför vistelsen där blir onödigt orolig och tröttande. Ljudisoleringsplattor i taket önskvärda.

Fridnäs 1 och 2:

Lokalerna som helhet ganska lämpliga. Fridnäs I (östra) är för liten och bör kunna utökas med angränsande skräprum. Toalett och tvättställ bör insättas. Båda lokalerna äro i behov av genomgripande renovering. Onödiga dammgömmor bör försvinna (t. ex. släta dörrar). Ljudisoleringsplattor i taket önskvärda. Större värmeelement eller intensivare eldning.

Gideonsberg:

Bra lokal men biutrymmen för barnens möbler behövs. De äro ofta betydligt neddammade på morgnarna. Cigarrettfimpar har hittats bland leksakerna. Man kan ifrågasätta inflyttning av möblerna i angränsande B-sal om ej särskilt utrymme kan beredas. Korkmattan behöver repareras.

Hagagården:

Bra lokal trots de mörka förrummen, vari barnen dock ej vistas. Det är ganska kyligt höst och vår.

Hallen:

Den nuvarande lokalen är olämpligt disponerad, mörk och fuktig. Bör ej få användas.

Hamregården:

Lokalen är för liten och mörk. Acceptabel som ett provisorium.

Herrgärdet:

Den provisoriska lokalen Smedjegatan 1 är rymlig, ljus och trevlig. Panel önskvärd.

Jakobsberg:

Barnträdgården är tillräckligt stor och väl disponerad. Den är dock för mörk (souterrainvåning) och ibland golvkall och ganska fuktig. En dörr från stora lekrummet utåt bör sättas igen.

Klockartorpet:

För liten lokal. Det är golvkallt och drar från fönstren. Den är även för mörk — det elektriska ljuset måste vara tänt hela dagarna. Ljudet ekar i den trånga lokalen. Må det bli ett kortvarigt provisorium.

Malmaberg:

Malmabergs barnträdgård är utmärkt.

Parken:

Ut- och inflyttning av materiel är besvärligt och sliter på materielen. "Köket" torde kunna användas för förvaring av möbler och materiel i större utsträckning än vad som nu sker. Toaletten bör kunna låsas.

Skallberget 1 och 2:

Skallbergets barnträdgårdar äro utan anmärkning.

Tunby:

Barnträdgården är i behov av ommålning utom- och inomhus. Tvättbar tapet?

Västerås i mars 1952.

Paul W. Fritsch.
Barnstugornas läkare.

Sjukdomsstatistik 1951.

	Mässling	Kikhosta	Röda hund	Vattenkopp.	Påssjuka	Scharlakansfeber	Luftvägsinf.	Öronsjukd.	Mag- och tarmsjukd.	Olycksfall	Övriga sjukd.
Aroslund	10	1	6	9	1	1	49	6	2	1	1
Aspvreten ..		1	5	4	1		61	3	1	1	1
Fridnäs 1 ..			7				71	4	5		2
„ 2 ..		1	3			2	80	1		2	
Gideonsberg..		2	9	6		2	49	3	1	2	
Hagagården..	1	3	2	9	15	1	62	2	1		3
Hallen	3	4	2	1	8	7	66	1	3	1	2
Hamregården		4	10	4			58	5	5	1	2
Herrgärdet ..			2	1	1	1	41	3			
Jakobsberg ..		4	12	4	1	1	57	5	4		3
Klockartorpet	3			5		1	35	2	1		5
Malmaberg ..	12	2		6	1		64	6			2
Parken	3	2		3	1	1	62	8	1		3
Skallberget 1	2	3		2			45	5	1		7
„ 2	1		1	1	1		54	3			8
Tunby	2		7	1			25	6	4		
Ham:by dagh.	2		4	7		2	50	9			3
Utanby dagh.	7		3	15		1	30	3			3
Uddens koloni	7						3				
Summa	53	23	73	78	30	20	962	75	29	8	45

Västerås 1952. Vestmanlands Läns Tidnings AB tryckeri.

Stadsfullmäktiges i Västerås Handlingar
1952 Ser. B nr 19

Nr 19. Pensionsnämndernas årsberättelse för år 1951.

Till Stadsfullmäktige i Västerås.

Härmed överlämnas pensionsnämndernas årsberättelse för 1951.

Västerås den 8 maj 1952.

Martin Lindheimer.
Pensionsnämndens ordförande.

BERÄTTELSE
över
Pensionsnämndens i Västerås verksamhet 1951.

Nämndens organisation.

Pensionsnämnden bestod under år 1951 förutom av ordförande, förordnad av Konungens befallningshavande, av sex utav stadsfullmäktige valda ledamöter jämte sex suppleanter. Pensionsnämnden har under året haft följande sammansättning:

Rådman M. Lindheimer, ordf.
Socialvårdschef A. Norén, v. ordf.
Bokförlagsföreståndare R. V. Hult
Fru Karin Kjelldahl
Fru Greta Schörling
Vaktmästare E. A. Lindstedt
Barnavårdsman Elsa Hultgren
Lokförare A. G. Lindgren

Suppleanter:
Fru Margit Pettersson
Taxeringskontrollant U. Wilmark
Fru Marta Johansson
Metallarbetare S. Ekholm
Riksbankskassören G. Bergström
Föreståndare Y. Engström.

Å pensionsnämndens kansli äro anställda en byråföreståndare, som är chef för nämndens kansli, samt en kurator och ett skrivbiträde, samtliga ordinarie.

Pensionsstyrelsens ombud har under året varit Rådman J. C. Carlbom.

Pensionsnämndens kansli.

Pensionsnämndens kansli, som inrymmes i Munkgatan 7 B, Västerås, har hållits öppet vardagar kl. 10—13 och lördagar kl. 10—12. Å kansliet ha sökandena erhållit hjälp med upprättande av ansökningshandlingar samt fått råd och anvisningar i till verksamheten hörande ärenden.

Personalen har verkställt erforderliga utredningar och upprättat förslag till beslut.

Inkomna ansökningar och handläggning av desamma.

Till pensionsnämnden ha under året inkommit sammanlagt 946 ansökningar. Ansökningarna fördela sig på följande sätt:

Ålderspension (Åp)	318
Bostadstillägg (Bt)	203
Invalidpension (Ip)	77
Sjukbidrag (Sjb)	31
Hustrutillägg (Ht)	25
Änkepension (Äp)	23
Änkebidrag (Äb)	8
Särskilt barnbidrag (Bb)	20
Särskilt bostadstillägg (Sbt)	87
Blindtillägg (Blt)	2
Hjälplöshetstillägg	3
Omprövningar	254
Sjukvård (Sjv)	110

Pensionsnämnden har under året hållit 21 sammanträden. Ärendena ha till varje sammanträde särskilt förberetts av ordföranden och byråföreståndaren. Protokollet från sammanträdena upptager 623 paragrafer.

Ansökningar om enbart ålderspension, sjukvård och yrkesutbildning ha handlagts å kansliet och vidarebefordrats till pensionsstyrelsen.

Utanordnade folkpensioner m. m.

År 1951 utbetalade staden i kommunbidrag för pensionsförmåner, som utgått under år 1950, följande belopp:

Folkpensioner	705.768: 75	
Särskilda bostadstillägg	50.670: —	756.438: 75

Den invaliditetsförebyggande verksamheten.

Sjukvård.

Pensionsstyrelsen bereder sjukvård företrädesvis åt personer lidande av ledgångsreumatism, psykoneuros, astma, neuralgi och dylikt. I vissa fall lämnar styrelsen bidrag till specialvård, samt inackorderings- och resekostnader i samband därmed. Bidrag kan utgå för vård av minderårig, men däremot i regel icke för vård av personer, som överskridit, när det gäller ledgångsreumatism, 60 år och vid övriga sjukdomar, 55 år.

Ansökning om sjukvård ingives till pensionsnämnden, som efter erforderlig utredning, översänder ansökningen till Pensionsstyrelsen.

Till pensionsnämnden ha under året inkommit 106 ansökningar om olika slags sjukvård. Pensionsstyrelsens beslut framgår av nedanstående tabell.

Inkomna ansökningar	Beslut		Återtagna ansökningar
	Bifall	Avslag	
106	94	5	7

Att ansökningar återtagits beror på att sjukvård genom Pensionsstyrelsen icke längre ansetts erforderlig. I 5 fall har Pensionsstyrelsen ansett att sökandena icke skulle ha haft varaktig nytta av ifrågasatt sjukvård och därför avslagit ansökningen.

Antalet vårdade personer fördela sig på de olika kur- och sjukvårdsanstalterna på följande sätt:

Kur- eller sjukvårdsanstalt:		Antal vårdade
Nynäshamn	Pensionsstyrelsens sjukhus	7
Tranås		3
Åre		5
Vänersborg		5
Västerås		61
Lund		1
Sätra Brunn		9
Karolinska sjukhusets phoniatriska avd.		1
Norrbackainstitutet, Vanföreanstalten, Stockholm		2

Utöver Pensionsstyrelsens bidrag, i regel 2/3 av vårdkostnaden, har vårdavgiften vid Pensionsstyrelsens sjukhus utgjort 2 kr 30 öre per dag. I vissa fall har dock vårdavgiften med hänsyn till sökandens ekonomiska förhållanden höjts. Fria resor ha beviljats till och från Pensionsstyrelsens sjukhus och i vissa fall har även fri resa beviljats medföljande vårdare.

Vid brunnsanstalterna har vårdavgiften utgjort cirka 12 kr per dag. Pensionsstyrelsen har bidragit med 2/3 av vårdkostnaden. Fria resor ha icke beviljats.

Vårdtiden vid Pensionsstyrelsens sjukhus och vid brunnsanstalterna har som regel utgjort 2 månader. Bidrag till tandvård har i några fall erhållits i samband med kurortsvården.

Yrkesutbildning och arbetsberedning.

Personer, som äro behäftade med vanförhet eller lyte eller som lida av hjärtfel, stationär tuberkulos, ledgångsreumatism, astma eller dylikt, kunna erhålla bidrag till utbildning i lämpligt yrke ävensom till startande av rörelse.

De under året pågående och avslutade yrkesutbildningarna med bidrag från Pensionsstyrelsen framgår av följande uppställning.

Yrkesval	Pågående		Avslutade	
	Man	Kvinna	Man	Kvinna
Finmekaniker			1	
Maskinreparatör	2			
Gravör		1		
Kontorist				1
Verkmästare	1			
Instrumentmakare			1	
Konfektionssömnad				1
Klädningssömnad		1		
Ingenjör	3			
Förberedande ing.-utb.	1			
Möbelritare	1			
	8	2	2	2

Kansliet har verkställt erforderliga utredningar i samband med ansökningarna om bidrag till yrkesutbildning samt övervakat och förmedlat kostnaderna. Anskaffningen av utbildare och utredningen i samband därmed har ombesörjts av länsarbetsnämndens arbetsvårdsbyrå, som beredvilligt varit nämnden behjälplig även när det gällt att söka placera arbetsföra pensionstagare.

På anmodan av Pensionsstyrelsen ha även utredningar gjorts i ärenden, där ansökan om yrkesutbildning gjorts i andra pensionsdistrikt.

I en del fall ha personer, som gjort förfrågan om yrkesutbildning eller eventuellt arbete kunnat genom arbetsvårdsexpeditionens försorg placeras i lämpligt arbete utan att yrkesutbildning behövt komma till stånd. Dock har yrkesutbildning, framförallt då det gällt yngre personer, ansetts böra vara till fördel för sökanden i stället för arbetsplacering utan utbildning. I samband med ansökningar om invalidpension har frågan om arbetsplacering i lämpligt arbete aktualiserats och lett till att en del sökande kunnat placeras i sådant arbete, som de alltjämt kunnat utföra, varför ansökning om invalidpension icke behövt fullföljas.

Pensionsstyrelsens bidrag till kostnaderna för yrkesutbildning har i regel uppgått till 3/4 av totalkostnaden. För resterande kostnader ha som regel sökandenas hemortsrättskommuner ansvarat.

I 4 fall ha sökande genom förmedling av pensionsnämnds- och arbetsvårdsexpeditionerna erhållit bidrag för startande av kioskrörelse varvid Pensionsstyrelsen bidragit med 2.000 kr i 3 fall samt 2.500 kr i 1 fall. En person har sökt bidrag för startande av tobaksaffär, men ansökan har ej bifallits av Pensionsstyrelsen.

Efterkontroll.

Kansliet har verkställt efterundersökningar dels på anmodan av Pensionsstyrelsen i 176 fall och dels på eget initiativ i 228 fall samt företagit andra kontrollutredningar i 291 fall. Vidare har fortlöpande efterkontroll företagits i ärenden rörande inkomstprövade pensionsförmåner av alla slag och mantalsskrivningsförhållandena.

I samband med förundersökningar och efterkontroll har hembesök företagits i ett flertal fall.

Vid efterkontrollen ha sådana förändringar framkommit, att omprövning av beviljade bidrag måst ske i stort antal ärenden, vilket visar, att efterkontrollen utgör en viktig del av nämndens arbete. Sålunda har en hel del ökningar och minskningar av de inkomstprövade förmånerna skett. Minskningarna fördela sig på följande sätt:

Antal	Pensionsförmån	Årsbelopp kr.
51	Bostadstillägg	7.851
48	Invalidpensioner, sjukbidrag	27.609
20	Änkepensioner, änkebidrag	5.158
6	Hustrutillägg	1.500
18	Särskilda barnbidrag	6.285
27	Särskilda bostadstillägg	5.025
	Kronor	53.428

Ekonomi.

Den uppgjorda budgeten för 1951 slutar på 859.490 kr som dock icke har tagits i

anspråk helt. Sålunda har ett överskott om 67.783 kr uppstått till stor del beroende på de inbesparingar, som efterkontrollen medfört.

Sammanlagda utgifterna för folkpensioneringen uppgingo till 789.706 kr 99 öre.

Kurser och dylikt.

Ordföranden och kuratorn samt 3 ledamöter har såsom representanter för nämnden deltagit i Svenska Socialvårdsförbundets distriktskonferens i Falun 23—24 november 1951 samt kuratorn och en ledamot vid Sveriges Socialtjänstemannaförbunds studiekurs i Norrköping 16—19 augusti.

Genom de fortgående prisstegringarna har folkpensionärernas dyrtidskompensation uppsugits. Förslag om nya bestämmelser rörande bostadstillägg och avdragsfri inkomst m. m. har framlagts av 1950 års folkpensionsrevision över vilket betänkande nämnden avgivit yttrande till Drätselkammaren. Förslaget skall behandlas av riksdagen under vårsessionen.

Västerås den 16 april 1952.

MARTIN LINDHEIMER.
Ordförande.

/Eric Croner.
Byråföreståndare.

Västerås 1952. Vestmanlands Läns Tidnings AB tryckeri.

Stadsfullmäktiges i Västerås Handlingar
1952 Ser. B nr 20

Nr 20. Fastighetskontorets årsberättelse för år 1951.

Fastighetskontoret får härmed avgiva årsberättelse för år 1951. Beträffande kontorets verksamhetsområde etc. hänvisas till stfm handl. ser. A nr 114 och ser. B nr 12 år 1946.

A. Fastighetsförvärv.

Under året ha 9 av stadsfullmäktige godkända avtal träffats om förvärv av fastigheter och fastighetsdelar. Av dessa förvärv utgjorde 2 bytesavtal utan kontant vederlag, medan stadsfullmäktige i ett fall (den 26 april 1951) godkänt markbyte, enligt vilket staden utbetalade ett mellanskillnadsbelopp av 1.100 kronor. För övriga 6 förvärv erlades en sammanlagd köpeskilling av 452.043 kronor.

Med stöd av stadsfullmäktiges bemyndigande för drätselkammaren den 21 juni 1939 § 171 att med för staden bindande verkan träffa avtal om köp och försäljning av mark för regleringsändamål har träffats 49 avtal om förvärv av sammanlagt 4.800 m², företrädesvis gatumark. Övervägande delen härav har överlåtits kostnadsfritt såsom ett led i fullgörandet av vederbörande fastighetsägares skyldighet att utgiva gatumarksersättning. I övrigt ha köpeskillingar överenskommits till ett sammanlagt belopp av kronor 3.714.

Asea har mot en formell köpeskilling av 25 kronor och viss kompensation i förhyrningsavseende till staden överlåtit 7.583 m² mark att ingå i tomten nr 1 i kv. Krumeluren.

Dessutom har stadsplaneavtal träffats med Asea rörande ändring och utvidgning av stadsplanen för Norra Gideonsberg. Genom avtalet erhöll staden kostnadsfritt all gatu- och parkmark jämte kvartersmark för allmänt ändamål.

En översikt över de stadsfullmäktige underställda fastighetsförvärv, som ägt rum under året, finnes i *bilaga A*.

B. Fastighetsförsäljningar.

Totala antalet försäljningar under året av tomter och markområden, vilka försäljningar skett med stöd av stadsfullmäktiges beslut eller givna bemyndigande, uppgå till 52. Av dessa ha 5 fastigheter och markområden överlåtits genom byte mot annan mark. Den totala arealen uppgår till 46.226,4 m², för vilka erlagts en sammanlagd köpeskilling av 303.995: 40 kronor.

En översikt över de fastighetsförsäljningar, som skett med stöd av stadsfullmäktiges beslut finnes i *bilaga B*.

C. Tomträttsupplåtelser.

Under året ha 12 tomter upplåtits med tomträtt för bostadsändamål, varav 8 för egnahemsbebyggelse och 4 för flerfamiljshus. Den årliga avgälden uppgår till 18.530 kronor motsvarande 3,6 % ränta å ett tomtvärde av 514.700 kronor. För industriändamål har 1 tomt upplåtits med tomträtt mot en avgäld av 2.800 kronor per år. En förteckning över de upplåtna tomterna finnes i *bilaga C*.

D. Bidrag till stadens gatukostnad.

Gatumarksersättning har under året erlagts för 4 tomter med ett belopp av 13.790: —
Därjämte har ersättningsskyldighet fullgjorts för 58 tomter genom kostnadsfri överlåtelse av gatumark, representerande ett värde av ..... 82.416: —
(Häri ingår icke gatumark, som överlåtits av markexploatör.)
Bidrag till gatubyggnadskostnader, överförda till gatukostnadsfonden, har under året erlagts med ett belopp av 80.221: 39

Summa 176.427: 39

I samband med nybyggnadsföretag har säkerhet lämnats för ännu ej förfallna bidrag till gatukostnader, avseende 18 fastigheter. Det sammanlagda belopp, för vilket säkerhet ställts, uppgår till 206.300 kronor, varav 4.300 kronor avser gatumarksersättning och 202.000 kronor bidrag till gatubyggnadskostnad.

E. Förvaltningen av stadens fastigheter.

1. Stadens fastighetsinnehav.

Det bokförda värdet å stadens fastigheter, med undantag för Tekniska Verkens fastigheter, utgjorde vid 1951 års början 34.295.128 kronor och vid årets slut 35.765.275 kronor. Ökningen — 1.470.147 kronor — hänför sig i huvudsak till förvärv av hyresfastigheter å cirka 1.000.000 kronor, varifrån avgår försäljningar och nedskrivningar av motsvarande fastigheter å cirka 325.000 kronor, färdigställd nybyggd del av pensionärshem vid Gideonsberg 500.000 kronor samt nyuppförd bekvämlighetsinrättning i Stadsparken 77.000 kronor.

Bokförda värdet är i regel lika med stadens självkostnadspris vid nyförvärv eller nybyggnad. För erhållet statsbidrag för pensionärshem, skolor etc. har avdrag dock icke gjorts.

Brandförsäkringsvärdena ha ökat från 38.318.430 kronor till 48.335.845 kronor.

I efterföljande uppställning är fastighetsinnehavet den 31 december 1951 redovisat. Taxeringsvärden saknas för hamnbyggnader (kajanläggningar etc.) och för sådana nybyggnader, varå taxeringsvärden ännu icke åsatts. Brandförsäkringsvärdena avse endast byggnader och försäkringar finnas icke å kajanläggningar o. dyl.

	Bokförda värden	Taxerings-värden	Brandförs. värden
Förvaltningsfastigheter, 19 st.	3.494.000: —	3.550.300: —	5.603.700: —
Exploateringsfastigheter, huvudsakligen tomter, stadsägor, smärre markbitar	3.052.975: —	4.705.300: —	930.700: —
Jordbruksfastigheter, skogar o. grustag	2.425.300: —	1.284.800: —	1.872.100: —
Hyresfastigheter, 102 st.	8.077.000: —	6.536.200: —	14.824.845: —
Pensionärshem, 9 st.	2.440.000: —	1.662.800: —	3.240.000: —
Gatu- och parkförvaltning	238.000: —	95.000: —	345.000: —
Hamnar	3.930.000: —	57.000: —	729.900: —
Kommunikationsföretag	37.000: —	—	80.000: —
Renhållningsverk	10.000: —	—	63.000: —
Badhus	300.000: —	260.000: —	782.000: —
Fritidsreservat	741.000: —	259.300: —	695.100: —
Folkskolor	6.635.000: —	2.385.000: —	10.473.600: —

	Bokförda värden	Taxerings-värden	Brandförs. värden
Kommunal flickskola, allmänt läroverk, yrkesskola	2.331.000: —	1.175.000: —	5.467.000: —
Idrottsanläggningar	807.000: —	400.000: —	1.256.300: —
Ålderdomshem	1.247.000: —	1.000.000: —	1.972.600: —
Kronor	35.765.275: —	23.370.700: —	48.335.845: —

2. Nybyggnader.

Om- och tillbyggnaden av omnibusgaraget slutfördes under år 1951. Totalkostnad 423.000 kronor, till vilket belopp erhållna anslag uppgår. 1951 års kostnader utgjorde kronor 1.484: 12.

Under år 1951 har bekvämlighetsinrättningen i Stadsparken uppförts. Årets kostnader utgör kronor 73.060: 22, vartill kommer vissa smärre vid årsskiftet icke betalda räkningar. Anslag härtill å 77.000 kronor har vid skilda tillfällen erhållits, senast vid stadsfullmäktiges sammanträde den 31 maj 1951. Särskilda anslag ha dessutom erhållits för omläggning av strandskoningen och iordningställande av del av Stadsparken.

3. Ombyggnads-, reparations- och förbättringsarbeten.

För de fastigheter, för vilka kontoret handhar förvaltningen, ha kostnaderna för under året utförda arbeten uppgått till kronor 633.544: 78. För år 1950 utgjorde motsvarande belopp kronor 595.288: 61.

Förvaltningsfastigheter	112.609: 17
Exploateringsfastigheter	15.548: 25
Jordbruksfastigheter (Nordanby)	23.829: 40
Hyresfastigheter	309.594: 79
Pensionärshem	34.676: 53
Varmbadhus	43.366: 94
Fritidsreservat	20.365: 80
Kommunal flickskola	12.091: 87
Läroverk	50.855: 18
Teknisk skola	10.606: 85
Kronor	633.544: 78

4. Uthyrningsverksamheten.

Antalet uthyrningsenheter utgjorde vid 1951 års början 1.265 och vid årets slut 1.395, vilka senare fördelade sig sålunda:

Bostadslägenheter:		
Enkelrum	66 st.	
Ettrumslägenheter	340 „	
Tvårumslägenheter	109 „	
Trerumslägenheter eller större	56 „	
Pensionärslägenheter	225 „	796 st.
Kommunala inrättningar		26 „
Skollokaler		9 „

Butikslokaler		26 st.
Kontor		12 „
Verkstads- eller lagerlokaler		86 „
Garage, stall		17 „
Hotell, serveringslokaler		15 „
Sommarstugor		31 „
Markarrenden, fiskevatten		156 „
Tomträttsupplåtelser:		
En- och tvåfamiljshus	162 st.	
Flerfamiljshus	27 „	
Övriga	5 „	194 „
Diverse uthyrningar		27 „
		Summa 1.395 st.

Härutöver har kontoret omhänderhaft debitering, krav och kontroll av hyror och arrenden för andra förvaltningar för tillsammans 212 kontrakt.

För under kontorets förvaltning stående fastigheter ha inkomsterna i form av hyror, arrenden och tomträttsavgälder uppgått till

	1950	1951
Förvaltningsfastigheter	239.821: 32	269.791: 15
Exploateringsfastigheter (huvudsakligen mark):		
Hyror och arrenden	88.787: 96	98.345: 27
Tomträttsavgälder	94.051: 89	110.768: 66
Hyresfastigheter	534.615: 25	597.635: 42
Pensionärshem	67.469: 33	71.127: 68
Fritidsreservat	14.055: —	11.174: 16
Kronor	969.040: 18	1.158.842: 34

Sedan Kungl. Maj:t medgivit, att hyrorna i hus uppförda före år 1942 finge höjas med 5 % för hyresåret 1 oktober 1951—30 september 1952, har fastighetskontoret efter drätselkammarens godkännande verkställt hyreshöjningar i enlighet härmed.

Hyresinkomsterna å enbart hyresfastigheter uppgick till cirka 7,4 % å det vid årets slut bokförda värdet 8.077.000 kronor, i vilket värde sålunda även ingår fastigheter som under året förvärvats men som icke under hela året lämnat hyresavkastning.

5. Pensionärshem.

Den 15 november 1951 var ett av de tre hus, som uppföres å tomten nr 2 i kvarteret Gulmåran vid Gideonsberg, inflyttningsfärdigt. Byggnaden inrymmer 30 lägenheter för en person och 6 för två personer samt tvättstuga, mangel- och strykrum för samtliga tre byggnader. De övriga två husen blevo inflyttningsklara den 1 januari och 1 februari 1952. Vid årets slut hade staden 9 pensionärshem med tillsammans 225 lägenheter för pensionärer och 7 för fastighetsskötare.

Styrelsen för pensionärshemmen kunde under år 1951 bevilja inträde för 60 personer i 47 lägenheter, varav 42 personer inflyttade i det ovannämnda nya pensionärshemmet. Den 31 december 1951 utgjorde antalet pensionärer totalt 284 st.

Vid årsskiftet inneliggande ansökningar voro 481, varav 348 avsågo en person och

133 två personer; antalet sökande var alltså 614. Av ansökningarna inkommo under året 90 st. för tillsammans 129 personer.

I de lägenheter å Malmabergsgatan 43 och Tenngatan 1, som icke varit reparerade sedan husen uppfördes år 1940 har målningsreparationer verkställts. Ävenså har trappuppgångarna i de båda husen reparerats.

6. Koloniträdgårdar.

Föreningen Västerås koloniträdgårdar förhyr av staden tre olika områden för koloniändamål. Beträffande *Lustigkulla*-området tecknades nytt kontrakt gällande fram till mars 1953 och därefter med ett års förlängning. Även för *Sundinska utmarken* tecknades nytt kontrakt, varvid upplåtelsetiden för delen söder om Tråddragargatans förlängning efter samråd med landstinget kunde sättas till tio år, under det att marken i och norr om gatan upplåtes med mycket kort varsel. Arrendekontraktet för *Biskopsängen* gäller fram till år 1957. Under år 1951 ha även arbeten påbörjats för ett nytt koloniområde vid *Gränsta* omfattande omkring 170 lotter.

F. Stadens försäkringshandlingar.

Det sammanlagda brandförsäkringsvärdet på stadens fastigheter, med undantag av Tekniska Verkens, utgjorde vid årsskiftet 48.335.845 kronor fördelat å 218 försäkringsbrev. Häri ingår icke skogs- och parkförsäkringar. Lösöreförsäkringarna voro fördelade på 83 brev med en sammanlagd försäkringssumma på c:a 6.870.000 kronor. Utöver dessa försäkringar funnos motorfordons-, ansvarighets-, garanti- m. fl. försäkringar.

På grund av ökade fastighetsvärden m. m. har under året en allmän översyn och höjning gjorts av försäkringsvärdena.

G. Bostadsförmedlingen.

Beträffande bostadsförmedlingen hänvisas till särskild verksamhetsberättelse av den 31 mars 1952, stfm. handl. ser. B nr 9.

H. Stadens verksamhet såsom förmedlingsorgan för statliga lån och bidrag till främjande av bostadsförsörjningen.

Nedan följer en sammanställning av dels under året behandlade ansökningar om statliga lån och bidrag till bostadsbyggandet, dels den kommunala subvention, som i vissa fall utgår jämsides med statlig subvention, dels ock behandlade ansökningar om bostadsbidrag av olika slag.

1. Egnahemslån och förbättringslån.

a. *Preliminära ansökningar.*

Låneform	Antal ansökningar	Lånebelopp kr.	Ränte- o. amort.fri del kr.	Godkänd prod.-kostn. kr.	Antal lägenheter
Lån för nyb. av enfam.-hus ..	63	1.154.305	248.000	2.928.062	63
„ „ „ „ tvåfam.-hus ..	3	83.400	18.000	208.500	6
Summa	66	1.237.705	266.000	3.136.562	69

b. *Slutliga ansökningar.*

Låneform	Antal ansökningar	Lånebelopp kr.	Ränte- o. amort.fri del kr.	Godkänd prod.-kostn. kr.	Antal lägenheter
Lån för nyb. av enfam.-hus ..	45	519.140	182.000	1.756.056	45
„ „ „ „ tvåfam.-hus ..	14	353.290	82.000	881.170	28
„ „ omb. „ enfam.-hus ..	2	12.000	7.000	41.040	2
Summa	61	884.430	271.000	2.678.266	75

c. *Ombyggnads- och förbättringslån.*

Under året ha inga preliminära beslut betr. ombyggnads- och förbättringslån behandlats. Höjning av två prel. beslut för ombyggnad har tillstyrkts med ett sammanlagt belopp av 9.800 kronor och två slutliga ansökningar ha tillstyrkts.

Av de sökta egnahemslånen har ett återkallats på grund av kostnadsstegringen och ett avslagits av det lånebeviljande organet, på grund av för hög tomtkostnad. En ansökan har avstyrkts.

2. Tertiärlån och tilläggslån.

a. *Preliminära ansökningar.*

Företag	Antal ansökningar	Tertiärlån kr.	Tilläggslån kr.	Komm. subvention kr.	Godkänd prod.-kostn. kr.	Antal lägenheter
Allmännyttiga	1	479.310	1.850	460	1.600.000	36
Kooperativa	3	1.434.515	118.265	29.565	5.897.000	208
Övriga	11	1.721.842	168.785	42.197	8.908.050	238
Summa	15	3.635.667	288.900	72.222	16.405.050	482

b. *Slutliga ansökningar.*

Allmännyttiga	4	1.511.475	169.415	42.350	5.250.000	239
Kooperativa	5	2.088.410	198.738	49.683	8.662.000	280
Övriga	6	1.410.710	118.206	29.554	8.627.800	288
Summa	15	5.010.595	486.359	121.587	22.539.800	807

c. *Lån till utbyte av ledningar.*

För utbyte av galvaniserade varmvattenrör mot kopparrör finnes möjlighet erhålla statliga lån, antingen i form av höjt tilläggslån eller ökat tertiärlån. Dylika lån har beviljats i 4 fall med ett belopp av tillhopa 20.025 kronor, under det att en ansökan avstyrkts.

3. Höjning av prel. beviljade lån.

Den från 1950 fortsatta kostnadsstegringen har medfört att många lån ha omprövats med hänsyn till de ökade kostnaderna. 42 egnahemslån för enfamiljshus ha höjts med sammanlagt 147.088 kronor, motsvarande c:a 3.500 kronor pr hus. 3 egnahemslån för tvåfamiljshus ha höjts med sammanlagt 22.300 kronor, motsvarande c:a 7.430 kronor

pr hus. 6 lån till flerfamiljshus ha höjts med sammanlagt 1.486.300 kronor, dessa hus innehålla 461 lägenheter varför höjningen motsvarar c:a 3.225 kronor pr lägenhet.

Ytterligare höjning i samband med slutligt beslut för flerfamiljshus har tillstyrkts, höjningen motsvarar här c:a 4.000 kronor pr lägenhet. Egnahemslånen ha knappast förändrats vid slutliga besluten, endast vid trähus ha höga, knappast indexmässiga, höjningar märkts.

4. Övertagande av beviljade lån.

12 ansökningar om övertagande av statliga lån i samband med försäljning av fastigheter ha under året behandlats och tillstyrkts.

5. Besiktningar.

Genom att de s. k. femårsbesiktningarna för statligt belånade bostadshus överflyttats från bostadsstyrelsen till kommunerna har fastighetskontoret belastats med ytterligare arbetsuppgifter. Under år 1951 ha 25 bostadshus besiktigats.

I. Bostadsbyggandet.

Under år 1951 ha nya kvotberäkningsregler tillämpats i syfte att bl. a. öka produktionen av smålägenheter. Reglerna skola i sin helhet tillämpas från årsskiftet 1951—52. Från samma tidpunkt upphör även fördelningen av bostadskvoten på särskilda kvotorter. I stället har bostadsbyggnadskvoten fördelats länsvis, varvid Västmanlands län erhållit 1.500 kvotlägenheter för år 1952.

1. Bostadskvot.

Den för år 1951 beviljade bostadsbyggnadskvoten utgjorde ursprungligen 640 lägenheter inklusive 20 lägenheter för CVV-anställda. Genom tillskott ur särskild kvot dels för CVV-anställda, dels för Aseas räkning kom kvoten att slutligen uppgå till 695 lägenheter. På grund av att några större byggnadsföretag måste igångsättas erhölls dessutom 59 kvotlägenheter i förskott av 1952 års kvot. Under 1951 påbörjade bostadslägenheter blevo således 754 lägenheter och fördela sig enligt följande:

Kvot för industrianställda:			
Asea, 120 smålägenheter			60 kvotlägenheter
Övrig bostadskvot:			
Byggnads AB Mimer	248	kvotlägenheter	
HSB i Västerås	90	„	
Riksbyggens lokalavdelning	87	„	
Stadens pensionärshem och folkskola	40	„	
Stiftelser och dylikt	12	„	
Enskilda byggmästare	138	„	
En- och tvåfamiljsvillor	79	„	694 kvotlägenheter
		Summa	754 kvotlägenheter

2. Bostadsproduktion m. m.

a. *Färdigställda lägenheter.*

Enär bostadsbyggandet ur arbetskrafts- och sysselsättningssynpunkt haft sin tyngd-

punkt under andra halvåret sammanfalla icke siffrorna för igångsatta och färdigställda bostäder under året. Byggnadstiderna tendera dessutom att bli längre än tidigare.

Under år 1951 ha emellertid färdigställts 771 lägenheter enligt följande specifikation.

Lägenhetstyp	Mimer	HSB	Riksb.	Enskilda		Egna hem	Pens.-hem	Stat. o. landst.	S:ma
				För ind.	Övriga				
1 r.m.el.u.koksk.					3			35	38
1 r. m. kokv.	12						72		84
2 r. m. kokv.			1	8					9
1 r. o. kök	41			18	3		6		68
2 „	117	21		114	19	1		2	274
3 „	59	44	5	38	16	31		1	194
4 „	8	13	10		28	12			71
5 „	4		2		12	9			27
6 „						3			3
7 „				1					1
8 „						2			2
Summa	241	78	18	179	81	58	78	38	771

b. *Planinstitut.*

Stadsplan. De nytillkomna bostadshusen voro samtliga utom 13 belägna på stadsplanelagd mark.

Avstyckningsplan. 11 egnahem i Skiljebo, Åshagen, Billsta och Framnäs.

Utom plan. 2 egnahem på jordbruk.

c. *Markdisposition.*

Av de nytillkomna lägenheterna byggdes 492 på av staden försåld eller upplåten tomtmark. Resterande lägenheter tillkommo i huvudsak på Aseas mark på Gideonsberg, på 42 egnahemstomter samt på HSB:s mark i kvarteret Kata.

d. *Hustyper.*

Av de uppförda flerfamiljshusen äro 9 rad- eller kedjehus.

Ifråga om husens våningsantal kan nämnas att 32 voro i en våning, 18 i 1½ våning, 14 i två våningar, 24 i tre våningar, 3 i fyra våningar samt 1 i sex våningar.

e. *Byggnadsmaterial.*

Beträffande byggnadsmaterial kan nämnas, att 13 hus uppfördes av tegel, 34 av lättbetong, 14 av trä, 24 av stramit (halmplank), 2 av betonghålsten, 1 av betong, 2 av s. k. Martinblock, 1 av fasadtegel och stramitplattor samt 1 av fasadtegel med bakmurning av lättbetong.

f. *Lägenheternas utrustning.*

Vatten och avlopp. Samtliga lägenheter utom 5 voro anslutna till stadens vattenledningar. Därav hade 4 egen brunn och 1 var ansluten till annan gemensam vattenled-

ning. Samtliga lägenheter utom 4 voro anslutna till stadens avloppsledningar, av dessa hade 2 egen reningsbrunn och 2 voro anslutna till annan gemensam avloppsledning.

Värme. Samtliga lägenheter voro försedda med centralvärme.

Wc. Samtliga lägenheter utom 3 enkelrum voro försedda med wc, de senare hade gemensamt wc.

Bad. Samtliga lägenheter utom 3 enkelrum, 78 lägenheter i pensionärshem samt 35 lägenheter i sköterskehemmet voro försedda med badrum. Pensionärslägenheterna hade gemensamt badrum i källaren.

g. *Belåningen.*

Av statistiken kan vidare inhämtas att det övervägande antalet bostadslägenheter tillkommit med hjälp av statliga egnahemslån, tertiär- och tilläggslån. Vissa större en- och tvåfamiljsvillor om 11 lägenheter, en byggnad om 4 lägenheter, två pensionärshem och landstingets sköterskebostäder samt 18 lägenheter i för industri uppförd byggnad ha icke statligt belånats.

h. *Rivningar.*

Under år 1951 bortrevos 15 hus med tillsammans 37 lägenheter.

i. *Pågående bostadsbyggnadsverksamhet.*

Antalet pågående bostadsbyggnadsföretag vid årsskiftet utgjorde 777 lägenheter fördelade på 91 hus. Vid början av år 1951 voro 759 lägenheter under byggnad.

Av intresse kan vara att av 55 pågående villabyggnader endast 1 uppföres i trä.

3. Utredningar m. m.

Drätselkammarens funktion som förmedlingsorgan för den statliga bostadspolitiken medför även, att fastighetskontoret har att för Kungl. Bostadsstyrelsens räkning utföra utredningar och undersökningar av skilda slag, bl. a. ifråga om vissa lägenheters utnyttjande, om särskilda bostadsrabatter, om befolkningsförhållanden etc. i samband med bostadsbyggnadskvotens bestämmande. Bland de mera omfattande undersökningarna kan nämnas:

1951 års familjeundersökning.

Denna utredning var avsedd att belysa hyreskostnaderna för lägenheter nybyggda under slutet av 1940-talet i relation till inkomsterna för de familjer vilka flyttat in i dessa lägenheter. Materialet skulle ingå dels i utredning betr. ändrade bostadssubventioner, dels i skatteutredningen.

Utredning ang. driftskostnader.

Kontoret har medverkat till en utredning betr. driftskostnadernas utveckling under 1940-talet, desammas variationer med hänsyn till husens ålder, byggnadsmaterial, storlek och förvaltningsform. Ingår i 1951 års bostadsutredning.

J. Personal.

Kontorets personal har bestått av fastighetschef, fastighetsingenjör, fastighetsförvaltare, fastighetsassistent, underingenjör, fastighetsförman, kanslibiträde, biträde å bostadsförmedlingen, kontorsbiträde och skrivbiträde, samtliga å ordinarie stat, samt biträdande fastighetsförvaltare, kartriterska, tre skrivbiträden och ett skrivbiträde med halvtidstjänstgöring å extra stat. Härutöver ha eldare å Stadshotellet samt vissa

städerskor varit underställda kontoret. Fastighetskontoret har dessutom haft ett flertal fastighetsskötare som deltidsanställda.

Västerås den 15 maj 1952.

G. ELGHUFVUD.

Fastighetsförvärv 1951. *Bilaga A*

Fastighet	Köpeskilling kr.	Förvärv från	SF:s prot.	Anm.
Stadsägan nr 1906 ..	25.000: —	G. A. Andersson	§ 49	
Stadsägan nr 3307 ..	Byte, mellanavgift 1.100: —	Sten Thore Jensen	§ 104	Jfr. försäljning av nr 3531
Delar av nr 4 kv. Leif	10.000: —	J. A. Hygrell	§ 120	
Nr 3 kv. Fabian	25.000: —	I. M. Erikssons dödsbo	§ 119	
Nr 3 kv. Gere	215.000: —	Birger Pettersson	§ 118	
Nr 1 kv. Norna	175.000: —	E. E. Karlsson	§ 142	
Del av nr 1 kv. Märta	Utan ers.	Harry Bunner, Stina Edström m. fl.	§ 243	Jfr. friköp av nr 1 kv. Märta
Stadsägan nr 1524 ..	2.043: —	G. A. Johansson	§ 308	
Stadsägan nr 563	Byte utan mellanavg.	Byggnads AB Verner Johansson	§ 309	Jfr. försäljning av del av nr 7 kv. Fjolner

Fastighetsförsäljningar 1951. *Bilaga B*

Stadsägan nr 3531 ..	Byte	Sten Thore Jensen	§ 104	Jfr. förvärv av nr 3307
Tomten nr 3 kv. Aroslund	38.190: —	Bostadsrättsföreningen Skogsgården	1946	
Del av nr 7 kv. Fjolner	Byte utan mellanavg.		§ 363	
		Byggnads AB Verner Johansson	§ 309	Jfr. förvärv av nr 563
Nr 1 kv. Märta	Friköp	Harry Bunner, Stina Edström m. fl.	§ 243	Stadens kvarstående rätt till i tomten ingående mark å ofri grund. Jfr. förvärv av del av nr 1 kv. Märta

Bilaga C

Tomträttsupplåtelser år 1951.

Tomt	Upplåtelse-tid	Avgäld kr./år	Upplåten till
Egnahem:			
Klarbäret nr 11	60 år	164: —	E. G. Andersson
„ „ 12	„	163: —	P. S. Bodin
Skarpskytten nr 1	„	325: —	Å. Hultström
Vitmåran nr 2	„	194: —	K. H. Karlsson
„ „ 3	„	244: —	E. O. Arnkvist
„ „ 4	„	193: —	C. B. Dahlberg
„ „ 5	„	193: —	E. Berglind
„ „ 6	„	193: —	L. E. Johansson
Flerfamiljshus:			
Klövern nr 2	„	7.426: —	Riksb. Västeråshus nr 14
Prästkragen nr 1	„	3.333: —	A. Lennartsson
Solvändan nr 1	„	882: —	„
Stenborren nr 8	„	5.220: —	Byggnads AB Mimer
Industrier:			
Retorten nr 2	30 år	2.800: —	Alvenius & Co

Västerås 1952. Vestmanlands Läns Tidnings AB tryckeri

Nr 21. Fråga om godkännande av central överenskommelse angående lönetillägg till stadens befattningshavare under 1952.

Löne- och avtalsnämnden har i yttrande den 27 maj 1952 anfört följande.

Svenska Stadsförbundet har den 20 maj 1952 träffat överenskommelse med flertalet av de kommunalanställdas organisationer om tjänstemännens löneförmåner för 1952 m. m. Texten till överenskommelsen har helt nyligen kommit löne- och avtalsnämnden tillhanda. Då det emellertid är mycket angeläget att snarast möjligt få tillämpa överenskommelsen har löne- och avtalsnämnden i samråd med drätselkammaren beslutat hemställa, att stadsfullmäktige ville upptaga ärendet till behandling redan å sammanträdet den 29 maj ehuru handlingarna icke blivit tryckta och ärendet ej heller kunnat medtagas å kallelsen till sammanträdet. Såsom orientering får nämnden överlämna texten till överenskommelsen. De däri åberopade bilagorna ha uteslutits eftersom de sakna betydelse i nu förevarande sammanhang. På grund av att frågan så nyligen blivit aktuell, är nämnden nämligen icke i tillfälle att förelägga stadsfullmäktige förslag i överenskommelsens alla delar, så t. ex. icke beträffande lönegradsuppflyttningar. Nämndens framställning gäller endast frågan om det nya tillägget till tjänstemän och pensionärer.

Av inledningen till överenskommelsen framgår vilka organisationer som godkänt densamma. Numera har överenskommelsen biträtts även av Sveriges Arbetsledareförbund. Med Svensk Sjuksköterskeförening har särskild överenskommelse tidigare träffats.

Stadens tjänstemän avlönas enligt en löneplan där löneklasserna upptaga samma belopp som gäller för statens tjänstemän i dyrortsgrupp 3. Löneplanen har byggts ut med 11 löneklasser efter löneklass 40, som är den sista i den statliga löneplanen. Utbyggnad har skett enligt en tidigare rekommendation från stadsförbundet. Sedan löneplanens tillkomst 1947 ha lönetilläggen till tjänstemännen utgått efter samma grunder som gällt för statens befattningshavare. Enligt den nu föreliggande överenskommelsen skall så bli fallet även under 1952. De tidigare lönerna samt de nu föreslagna löneförhöjningarna framgå av bifogade tabell.

Tilläggen ha konstruerats på följande sätt. I löneklasserna 1 till och med 7 ha 1951 års utgående löner ökats med 20 %. Befattningshavare i löneklasserna 8 till och med 14 få ett tillägg som utgör 15 % å 1951 års utgående lön i löneklass 14. För löneklass 15 och de följande utgör tillägget 15 % å 1951 års utgående löner varvid dock är att märka att tillägg såsom hittills beräknas å ett högsta grundbelopp av 1.600 kronor per månad.

För pensionärernas del avses att de 1951 utgående pensionerna (grundpension + dyrtidstillägg) skola höjas med 15 %. Även här skall hänsyn tagas till maximeringen av tillägget å ett högsta grundbelopp av 650 kronor per månad. Dyrtidstillägget har tidigare utgått med 51 %, som byggt på det för staden tidigare gällande speciella dyrtidstillägget å 27 %. Löne- och avtalsnämnden anser det lämpligare att i stället för att höja föregående års pensioner med 15 % höja dyrtidstillägget om 51 % till ett procenttal som ger samma resultat. Detta betyder en höjning till i avrundat tal 74 %.

Liksom beträffande lönetilläggen skall detta tillägg räknas från och med den 1 januari 1952.

Tilläggen kunna utbetalas till befattningshavarna först sedan vissa lokala förutsättningar härför föreligga. Dessa förutsättningar framgå av punkt VI i överenskommelsen. Här gäller att under 1952 skall i huvudsak föras endast centrala förhandlingar. De lokala förhandlingar, som ändock kunna komma ifråga under 1952, skola ha *starkt begränsad syftning och omfattning* och skola av vederbörande personalorganisation påkallas hos kommunen senast inom en månad från dagen för överenskommelsen. Tiden för ingivande av sådana framställningar utlöper den 20 juni 1952. Enligt en av stadsförbundet översänd särskild kommentar kan vid prövning av frågan om utbetalning av tilläggen följande alternativ uppkomma: a) En personalorganisation anmäler, att den icke avser att påkalla några lokala förhandlingar — tilläggen böra då omedelbart utbetalas till medlemmarna i denna organisation. b) En personalorganisation avhöres ej alls senast den 20 juni 1952 — tilläggen kunna börja utbetalas den 21 juni. c) En personalorganisation anmäler senast den 20 juni 1952, att den önskar förhandla i vissa lönefrågor men löne- och avtalsnämnden finner framställningen ha en "starkt begränsad syftning och omfattning" — tilläggen kunna även då börja utbetalas den 21 juni. d) En personalorganisation har ingivit så omfattande och/eller långt gående krav, att löne- och avtalsnämnden finner det klart att dessa ej kunna anses ha "starkt begränsad syftning och omfattning" — löne- och avtalsnämnden bedömer när tilläggen kunna börja utbetalas, om utbetalningen kan börja den 21 juni trots de framställda kraven eller om betalningen bör anstå tills förhandlingarna om de framställda kraven slutförts. I vissa frågor gäller andra förutsättningar. Så är fallet beträffande de i punkt VII anmärkningen nämnda "konsekvenserna av den statliga byråchefsutredningen" samt SACO-organisationernas förhandlingar enligt första stycket av protokollsanteckningen sist i överenskommelsen.

Enligt punkt XI skola de lokala förhandlingarna föras under fredsplikt. Stridsåtgärder få sålunda icke vidtagas från någondera sidan. I visst fall gäller emellertid icke fredsplikten för SACO-organisationerna enligt protokollsanteckningen sist i överenskommelsen. Detta fall torde emellertid sakna betydelse för Västerås.

Såsom synes är frågan om utbetalning av tilläggen förknippad med åtskilliga villkor. Detta kan resultera i att tilläggen kunna komma att utbetalas vid skilda tillfällen till de olika grupperna av befattningshavare beroende på vilken organisation vederbörande tillhör. I punkt VI har stadsförbundet åtagit sig att rekommendera sina medlemmar att snarast bemyndiga lönenämnderna att besluta om utbetalning av det särskilda lönetillägget med iakttagande av att i sådant fall där organisation till kommunen riktat förhandlingsframställning, som klart strider mot överenskommelsen, utbetalningen beror på nämndens prövning. I enlighet härmed hemställer nu löne- och avtalsnämnden att stadsfullmäktige ville lämna ett dylikt bemyndigande.

I punkt VIII avhandlas frågorna om ersättning för arbete på obekväm arbetstid. Överenskommelsen ansluter sig i denna del till nya statliga bestämmelser. Denna fråga är emellertid icke aktuell i detta sammanhang utan sammanhänger med de pågående centrala förhandlingarna om ett nytt normaltjänstereglemente.

Överenskommelsen är så lydande:

ÖVERENSKOMMELSE

mellan svenska stadsförbundet å ena sidan samt å den andra de till SACO anslutna organisationerna med förhandlingsrätt gentemot stadsförbundets medlemmar, svenska

kommunalarbetareförbundet, och följande i TCO:s kommunaltjänstemannakommitté ingående organisationer: Sveriges kommunaltjänstemannaförbund, svenska polisförbundet, svenska fackläraförbundet och svenska barnmorskeförbundet angående till nämnda personalorganisationer anslutna kommunalanställda tjänstemäns löneförmåner för år 1952 m. m.

Central tjänsteförteckning.

I. Till stadsförbundet anslutna kommuner rekommenderas att inplacera ordinarie innehavare av de i bifogade centrala tjänsteförteckning upptagna befattningarna i där angivna lönegrader (Bilaga 1).

Innebär inplacering enligt föregående stycke att befattning placeras i ny lönegrad, skall förändringen tillämpas fr. o. m. den 1 juli 1952.

Särskilt lönetillägg.

II. Till de under år 1951 till *ordinarie* befattningshavare utgående månadslönerna skola läggas särskilda lönetillägg, så att lönebeloppen för månad under år 1952 komma att uppgå till belopp, som angivas i bifogade tabeller (Bilaga 2).

Vad i föregående stycke sägs skall gälla även i fråga om sådana *fulltidssysselsatta* a) *extra* befattningshavare, b) *tillfälligt* anställda och c) *arvode*anställda, vilkas lön eller arvode utgår enligt lönegrad och/eller löneklass i löneplan 1 och 2. För *andra arvodestagare* ävensom för sådana lönegradsplacerade deltidsanställda befattningshavare, på vilkas arvode resp. lön hittills utgått procentuellt lönetillägg enligt de grunder, som gälla för vederbörande kommuns ordinarie befattningshavare, skall lönetillägget under år 1952 vara 53 % på grundbeloppet. För *övriga anställda* prövas centralt eller lokalt, huruvida utgående ersättning bör höjas och om höjningen bör verka från den 1 januari 1952.

Anm. Beträffande sådan deltidsanställd, som är lönegradsplacerad såsom heltidsanställd men åtnjuter lön avkortad i proportion till den nedsatta tjänstgöringstiden, skall hittillsvarande princip för lönens beräkning gälla.

De särskilda lönetilläggen utgå endast till anställda, som fyllt 17 år.

Snarast möjligt efter det att — med beaktande av stadgandena i punkt VI — lokala förutsättningar härför föreligga, skola lönetilläggen börja utbetalas till tjänsteman tillhörande organisation, som denna dag undertecknat eller senare anslutit sig till denna överenskommelse.

Tillägg på pensioner.

III. Å de pensionsbelopp, på vilka under år 1951 utgått tillägg med 32/33 eller 33 %, skall under år 1952 i stället utgå tillägg med 53 %. Där tillägg under år 1951 utgått enligt andra grunder, skall pensionsbelopp, på vilket sådant tillägg utgått, ökat med tillägget, höjas med 15 %.

Vad här sagts gäller dock icke sådana pensioner, på vilka enligt särskilda regler utgå tillägg, som innebära full kompensation för levnadskostnadsstegringen.

Anm. a. Vid utformandet av ovanstående bestämmelser ha parterna med hänsyn till tilläggets speciella konstruktion icke tagit ställning till frågan, huruvida tillägget till någon del utgör en realförbättring av pensionerna. Med denna överenskommelse har därför något avsteg icke gjorts från den i NPR fastslagna principen att dyrtidskompensation på pension skall utgå med det procenttal, varmed lönebelopp ökas för att kompensera sänkning av penningvärdet.

Anm. b) 53 % tillägg skall under år 1952 utgå även på sådana tilläggspensioner, som utgivas till SPA-pensionstagare, i de fall där under år 1951 på dessa pensioner utgått tillägg med 32/33 eller 33 % och förhöjningen till 53 % icke föranleder reducering av SPA-pensionen.

Garantiregel.

IV. Om levnadskostnadsindex i 1935 års serie exklusive skatter och sociala förmåner för tredje eller fjärde kvartalet 1952 uppnår eller överstiger 216, äger första gången detta sker de organisationer, som godtagit denna uppgörelse, påkalla förhandlingar om höjning av lönerna och pensionerna intill full kompensation för indexhöjningen utöver 210. Om sådan kompensation därvid erbjudes, skall överenskommelse anses träffad. De höjda lönerna och pensionerna skola i dylikt fall utgå från och med andra månaden i respektive kvartal.

Om indextalet efter att för tredje kvartalet 1952 ha uppnått eller överstigit 216, för fjärde kvartalet nedgår under 216, skall den höjning som kan ha medgivits på grund av denna överenskommelse sänkas i proportion till den sänkning av index, som skett i jämförelse med den tidigare höjningen över 210, som föranlett löne- och pensionsökningen. Sådan sänkning skall inträda från och med den andra månaden i kvartalet.

I samband med ovannämnda förhandlingar skola jämväl förhandlingar föras angående i överenskommelse reglerade priser för kost och bostad.

Konsekvens av allmän hyreshöjning.

V. Därest under den tid denna överenskommelse gäller allmän hyreshöjning för viss eller vissa kommuner genomföres, skola kommunerna äga rätt att efter förhandling vidtaga motsvarande höjning av tillämpade tjänstebostadshyror.

Lokala förhandlingar m. m.

VI. Parterna äro ense om att under 1952 i huvudsak endast centrala förhandlingar skola äga rum. De lokala förhandlingar, som ändock kunna ifrågakomma under 1952, skola ha starkt begränsad syftning och omfattning och skola av vederbörande personalorganisation påkallas hos kommunen senast inom 1 månad från dagen för denna överenskommelse. Personalorganisationerna åtaga sig att i begränsande syfte ompröva redan ingivna framställningar om lönegradsförändringar och att därefter — i den utsträckning så därvid befinnes påkallat — ånyo aktualisera dessa framställningar hos vederbörande kommun inom ovan angivna tidsperiod.

Förhandlingarna skola efter utgången av nämnda tid upptagas och slutföras snarast möjligt. Stadsförbundet åtager sig att rekommendera sina medlemmar att snarast bemyndiga lönenämnderna att besluta om utbetalning av det särskilda lönetillägget med iakttagande av att i sådant fall där organisation till kommunen riktat förhandlingsframställning, som klart strider mot föregående stycke, utbetalningen beror på lönenämndens prövning.

Löneförändring, som överenskommes vid lokal förhandling, skall gälla från tidpunkt, som bestämmes vid förhandlingen.

Personalorganisationerna förklara att de icke ha för avsikt att under år 1952 framföra några ytterligare yrkanden om lönegradsändringar.

Anm. Vad här ovan sagts äger icke avseende å förhandlingarna om tjänsteförteckningsrevision för Stockholm, vilka förhandlingar programenligt skola fullföljas. Dessa

förhandlingar skola ej heller påverka utbetalningen av det särskilda lönetillägget enligt punkt II, dock med iakttagande av vad för SACO:s del bestämts i den till denna överenskommelse fogade generella protokollsanteckningen.

Prot.-ant. Parterna, som beakta det kommunala budgetarbetets natur, förklara sig eniga om att verka för att från ingången av år 1953 en sådan ordning iakttages, att löneframställning skall — där ej tidigare datum lokalt fastställts — vara ingiven senast den 1 juni för att kunna leda till ändrad lönesättning under påföljande år. Förhandling med anledning av sådan framställning skall äga rum snarast möjligt.

Centrala tjänsteförteckningsförhandlingar.

VII. Parterna äro ense om att uppta förhandlingar om revision och utbyggnad av den centrala tjänsteförteckningen. Såsom förberedelse till dessa förhandlingar skola parterna snarast samråda om vilka ytterligare grupper av befattningshavare som lämpligen kunna medtagas i förteckningen. Förhandlingarna skola påbörjas senast 3 månader efter det att personalorganisationerna avlämnat sitt förslag till ny tjänsteförteckning.

Tidpunkten, från vilken vid central förhandling överenskommen lönegradsändring skall gälla, fastställes vid förhandlingen.

Prot.-ant. 1. Då någon tidpunkt här icke fastställts för ikraftträdandet av resultat från förhandling, varom här är fråga, har därmed icke avgjorts, att icke sådant förhandlingsresultat kan genom överenskommelse givas retroaktiv giltighet.

Prot.-ant. 2. Parterna äro överens om att i samband med spörsmålet om komplettering av den centrala tjänsteförteckningen skola upptagas till behandling också frågor om revision av utgående beklädnadsersättningsbelopp.

Anm. Påbörjade centrala förhandlingar angående arbetsledare och kvalifikationsbestämmelser för kontorspersonal skola fullföljas.

Likaså skola de påbörjade förhandlingarna om konsekvenserna av den statliga chefslöneregleringen centralt fortsättas och i erforderlig omfattning fullföljas vid lokala förhandlingar, å vilka bestämmelserna i punkt VI första och andra styckena, icke gälla.

Ersättning för arbete på obekväm arbetstid.

VIII. De upptagna förhandlingarna om normaltjänstereglemente fortsättas med skyndsamhet. Följande bestämmelser, ingående i komplexet angående sådant reglemente, skola oavsett nämnda förhandlingar gälla:

a) *Kallortstillägg.* De statliga bestämmelserna angående kallortstillägg skola tillämpas fr. o. m. den 1 januari 1952.

b) *Obekvämlighetstillägg.* Under förutsättning av att fredlig uppgörelse träffas om principerna för normaltjänstereglemente före den 1 januari 1953 skall sådant tillägg utbetalas från och med den 1 januari 1952. Träffas uppgörelse först efter den 1 januari 1953, skall tilläggets utgående förskjutas i motsvarande mån.

Anm. a) I samband med förhandlingarna om normaltjänstereglemente upptages frågan om central rekommendation angående de grupper av tjänstemän, på vilka bestämmelserna om obekvämlighetstillägg skola äga tillämpning. Frågan huruvida och i vad mån lönetillägg för obekväm arbetstid skall utgå till tjänsteman eller grupp av tjänstemän bedömes med hänsyn till huruvida ersättning för arbetstidens förläggning i visst fall inrymts i lönen eller nu utgår såsom särskild ersättning eller huruvida kompensation beretts i form av ledighet, avkortad effektiv tjänstgöring eller dylikt.

Anm. b) Omedelbart och alltså utan hinder av vad ovan sagts skall obekvämlighetstillägg utbetalas till barnmorskor, från och med den 1 januari 1952 räknat.

Anm. c) Oberoende av det antal semesterdagar, varom överenskommelse kan komma att träffas vid förhandlingarna om normaltjänstereglementet, ha parterna enats om att följande bestämmelse skall ingå i reglementet:

För tjänsteman, som avses i § 21, andra stycket, första meningen i 1945 års normaltjänstereglemente och som skulle erhålla den kortare semestern, utgår utöver denna 4 vardagars semester per år.

Obekvämlighetstillägget utgår enligt följande:

1. Tillägget utgår efter beslut av lönenämnden till tjänsteman, som fyller villkoren härför.

2. Till tjänsteman, som avses i punkt 1 ovan och som *dels* uppnått en ålder av minst 17 år, *dels* har reglerad arbetstid, *dels* innehar tjänst i högst lönegrad 16, *dels ock* äger erhålla gottgörelse för övertidstjänstgöring, skall utgå, särskilt lönetillägg i enlighet med vad nedan sägs för sådan fullgjord effektiv tjänstgöring på s. k. obekväm arbetstid, som icke skall anses utgöra övertidsarbete.

3. Med obekväm arbetstid avses i dessa bestämmelser arbetstid, som infaller
   a) mellan klockan 19 och 6,
   b) på sön- eller helgdag, påskafton, midsommarafton eller julafton mellan klockan 6 och 19 eller
   c) på vardag, som omedelbart efterföljes av sön- eller helgdag, mellan klockan 18 och 19.

4. Lönetillägg utgår till

tjänsteman	i	lönegraderna	3½—	4	med	30 öre/tim.
,,	i	,,	4½	8	,,	35 ,, ,,
,,	i	,,	9	—16	,,	40 ,, ,,

5. Om den i tjänstgöringsschema angivna arbetstiden — utökad med det ytterligare antal timmar varunder tjänstemannen fullgjort tjänstgöring, som ej skall anses utgöra övertidsarbete — understiger 192 timmar per 4-veckors period, skall lönetillägg för effektiv tjänstgöring mellan klockan 22 och 6 utgå endast om och i den mån antalet till sådan tid förlagda arbetstimmar överstiger tre gånger det antal timmar, varmed arbetstiden understiger 192 timmar per 4-veckorsperiod.

   Anm. Tjänsteman, som uteslutande tjänstgör som telefonist eller telefonföreståndarinna och därvid icke sysselsätts med annat arbete, äger därest bestämmelserna om obekvämlighetstillägg på grund av punkt 1 skola tillämpas, oavsett bestämmelserna i detta moment åtnjuta lönetillägg för tjänstgöring mellan klockan 22 och 6, dock endast för det antal tjänstgöringstimmar mellan nämnda klockslag, som överstiger 36 timmar per 4-veckorsperiod.

6. Utgår på grund av arbetets förläggning annan kontant ersättning, skall denna minskas med lönetillägget eller i förekommande fall helt bortfalla.

7. Anspråk på lönetillägg för tjänstgöring på obekväm arbetstid skall genom av arbetsledningen attesterad räkning eller på sätt lokalt överenskommes göras gällande senast under kalendermånaden efter den då sådan tjänstgöring fullgjorts.

   Lönetillägget utgår endast för sammanlagt antal hela tjänstgöringstimmar per tjänstgöringsperiod.

8. Erfordras med hänsyn till tjänstgöringsförhållandena närmare föreskrifter rörande tillämpningen av dessa bestämmelser, utfärdas sådana föreskrifter av lönenämnden.

IX. För tiden fr. o. m. den 1 januari 1952 och till dess beslut kan fattas och börja tillämpas om ersättning till polispersonal i Stockholm för arbete på obekväm arbetstid

skall till den ordinarie polispersonalen i Stockholm utgå en summa av 25.000 kronor per månad att fördelas efter 1951 års principer.

Därest obekvämlighetstillägg enligt p. VIII kommer att utgå retroaktivt, skall uppräkning ske månadsvis för de befattningshavare, som härigenom bli berättigade till högre ersättning.

Till överkonstapel i Stockholm, som den 31 december 1950 uppnått slutlöneklassen i lönegrad 20, utgår för år 1952 ett tilläggsarvode av 360 kronor i ett för allt.

X. Beträffande sinnessjukvårdspersonalen i Stockholm hänvisas till bilagda överenskommelse mellan stadskollegiets lönekommitté och svenska kommunalarbetareförbundet (Bilaga 3).[1])

Fredsgaranti.

XI. Parterna förbinda sig att under den tid denna överenskommelse gäller icke vidta uppsägning såsom stridsåtgärd, strejk, blockad, bojkott, lockout eller annan stridsåtgärd av vad slag det vara må. Denna fredsgaranti gäller endast de av överenskommelsen berörda personalgrupperna. Den har icke bindande verkan för respektive gentemot kommun, som underlåter att följa de i överenskommelsen angivna rekommendationerna.

Undantag från överenskommelsen.

XII. Denna överenskommelse gäller icke ifråga om kommunalanställda kvinnliga sjukgymnaster.

Giltighetstid.

XIII. Denna överenskommelse gäller t. o. m. den 31 december 1952. Uppsäges överenskommelsen icke senast den 31 oktober är den i tillämpliga delar förlängd för ett år i sänder.

Rätt att uppsäga överenskommelsen tillkommer stadsförbundet, de till SACO anslutna organisationerna med förhandlingsrätt gentemot stadsförbundets medlemmar, svenska kommunalarbetareförbundet och följande i TCO:s kommunaltjänstemannakommitté ingående organisationer: Sveriges kommunaltjänstemannaförbund, svenska polisförbundet, svenska fackläraförbundet och svenska barnmorskeförbundet. Har en av dessa organisationer eller sammanslutningar före dag, som nyss sagts, uppsagt överenskommelsen, äger envar av de övriga uppsäga densamma senast den 30 november.

Protokollsanteckning.

SACO-organisationerna skola senast sju dagar efter denna överenskommelses godkännande till stadsförbundet anmäla de fall, där framställning om ändrade avlöningsvillkor ingivits till kommun senast den 12 maj 1951 men förhandlingar i anledning därav ännu icke avslutats. Med avseende på de framställningar, som av en till SACO ansluten organisation anmälts beträffande viss kommun, skall denna överenskommelse äga tillämpning först i och med att uppgörelse rörande ifrågavarande framställningar träffats. Innan så skett skall denna överenskommelse icke heller gälla i förhållandet mellan kommunen och övriga till vederbörande organisation anslutna tjänstemän.

---

[1]) Bilaga 3 här utelämnad.

Anm.
Bland de i detta stycke av SACO avsedda förhandlingsfrågorna äro sådana kvarstående delar av förhandlingarna om tjänsteförteckningsrevision i Stockholm, som icke komma att anmälas av SACO-organisation jämlikt anmärkningen till nedanstående stycke. Till medlemmar av sådan SACO-organisation, som anmäler att den har yrkanden i dessa kvarstående delar av Stockholms tjänsteförteckningsrevision, utgår med hänsyn härtill icke särskilt lönetillägg enligt punkt II, förrän uppgörelse träffats rörande organisationens yrkanden.

Förhandling enligt punkt 6 i föregående års centrala överenskommelse mellan stadsförbundet och SACO samt punkt 5 i överenskommelsen den 29 mars 1951 i Stockholm avseende konsekvenserna av den statliga chefslöneregleringen, varom erinrats i andra stycket av anmärkningen under punkt VII, skall, där den icke lett till uppgörelse mellan parterna före den 1 oktober 1952, på endera partens begäran hänskjutas till en skiljenämnd, bestående av en representant utsedd av Stadsförbundet, och en representant utsedd av SACO, jämte en av dessa båda representanter utsedd tredje ledamot av skiljenämnden, tillika dess ordförande. Skulle oenighet yppas i valet av den tredje ledamoten, utses denne av socialstyrelsen. Vad i punkt XI ovan sagts gäller icke för, respektive gentemot kommun, som icke biträder av skiljenämnden rekommenderat beslut.

Anm.
a) I detta stycke omnämnda förhandlingar avse yrkanden gällande Stockholm, som anmälas till stadskollegiets lönekommitté senast den 24 maj 1952, ävensom yrkanden, som anmälts *dels* i SACO-organisationernas skrivelse till Göteborgs stads löne- och tjänstenämnd den 17/11 1951, *dels* i SVR:s och SER:s skrivelse till lönenämnden i Malmö den 4/4 1952, *dels* till stadsförbundet senast den 19 maj 1952.

b) SACO-representanterna ha förklarat sig biträda förslaget under punkt XI liksom den här ovan angivna ordningen såsom ett experiment.

Stockholm den 20 maj 1952.

För Svenska stadsförbundet:

Walfrid Frank

/Erik Törngren.

För SACO:

Börje Langendorf.

För Svenska fackläraförbundet:

Ingvar Thege.

För Svenska kommunalarbetareförbundet:

Gunnar Hallström.

För Svenska barnmorskeförbundet:

Astrid Kristensson.

För Sveriges kommunaltjänstemannaförbund:

Filip Anger.

För Svenska polisförbundet:

B. Skoglund.

/M. Lindell.

För stadskollegiets lönekommitté
i vad avser bil. 3.

Walfrid Frank

W. Romberg.

Löneklasser	Månadslön med 1951 års höjning (32 resp. 33 %)	Månadslön med 1952 års höjning	Ökning i kr.	Ökning i %
1	346: —	415: —	69: —	20
2	356: —	427: —	71: —	20
3	371: —	445: —	74: —	20
4	387: —	464: —	77: —	20
5	407: —	488: —	81: —	20
6	431: —	517: —	86: —	20
7	456: —	547: —	91: —	20
8	481: —	578: —	97: —	20
9	509: —	606: —	97: —	19
10	539: —	636: —	97: —	18
11	567: —	664: —	97: —	17
12	593: —	690: —	97: —	16
13	620: —	717: —	97: —	16
14	646: —	743: —	97: —	15
15	673: —	774: —	101: —	15
16	699: —	804: —	105: —	15
17	727: —	836: —	109: —	15
18	756: —	869: —	113: —	15
19	792: —	911: —	119: —	15
20	829: —	953: —	124: —	15
21	878: —	1.010: —	132: —	15
22	930: —	1.070: —	140: —	15
23	984: —	1.132: —	148: —	15
24	1.041: —	1.197: —	156: —	15
25	1.103: —	1.268: —	165: —	15
26	1.167: —	1.342: —	175: —	15
27	1.234: —	1.419: —	185: —	15
28	1.301: —	1.496: —	195: —	15
29	1.370: —	1.576: —	206: —	15
30	1.439: —	1.655: —	216: —	15
31	1.503: —	1.728: —	225: —	15
32	1.568: —	1.803: —	235: —	15
33	1.623: —	1.866: —	243: —	15
34	1.679: —	1.931: —	252: —	15
35	1.734: —	1.994: —	260: —	15
36	1.790: —	2.059: —	269: —	15
37	1.845: —	2.122: —	277: —	15
38	1.901: —	2.186: —	285: —	15
39	1.956: —	2.249: —	293: —	15
40	2.011: —	2.313: —	302: —	15
41	2.069: —	2.379: —	310: —	15
42	2.127: —	2.445: —	318: —	14,9
43	2.175: —	2.493: —	318: —	14,6
44	2.225: —	2.543: —	318: —	14,3
45	2.275: —	2.593: —	318: —	14,0
46	2.325: —	2.643: —	318: —	13,7
47	2.375: —	2.693: —	318: —	13,4
48	2.425: —	2.743: —	318: —	13,1
49	2.475: —	2.793: —	318: —	12,9
50	2.525: —	2.843: —	318: —	12,6
51	2.575: —	2.893: —	318: —	12,4

På grund härav hemställer nämnden, att stadsfullmäktige ville besluta,

att godkänna överenskommelse av den 20 maj 1952 mellan

stadsförbundet och personalorganisationerna i de delar den gäller tillägg å löner och pensioner,

att bemyndiga löne- och avtalsnämnden att besluta om utbetalning av det särskilda lönetillägget i enlighet med överenskommelsen samt

att räknat från och med den 1 januari 1952 höja pensionärernas dyrtidstillägg från 51 till 74 % efter i övrigt oförändrade grunder.

Drätselkammaren har i häröver den 27 maj 1952 avgivet yttrande anfört följande.

Drätselkammaren tillstyrker bifall till förslaget. I årets stat finns avsatt ett belopp å 250.000 kronor för de ökade tilläggen. Detta belopp kommer icke att förslå. Kammaren saknar för dagen möjlighet att angiva hur mycket som erfordras i tilläggsanslag för täckning av kostnaderna och hemställer att få återkomma med förslag härom till stadsfullmäktiges sammanträde i juni, då en bättre överblick bör ha vunnits över kostnadsökningarna.

På grund härav tillstyrker kammaren att stadsfullmäktige ville besluta

att bifalla löne- och avtalsnämndens förslag.

Västerås 1952. Vestmanlands Läns Tidnings AB tryckeri

Nr 22 a. Motiveringar till budgetförslaget för år 1953.

Bilaga 1 A 2 Löne- och avtalsnämnd.

Till Stadsfullmäktige i Västerås.

Löne- och avtalsnämnden får i anslutning till bifogade förslag till utgiftsstat för 1953 anföra följande.

Nämnden hemställer, att arvodet till ordföranden höjes från 2.200 till 3.000 kronor per år samt att arvodet till var och en av de övriga båda ledamöterna i nämndens arbetsutskott höjes från 400 till 500 kronor per år. Denna höjning är skälig med hänsyn till penningvärdesförsämringen och de ökade arbetsuppgifterna för nämnden.

För böcker, tidskrifter o. d. begäres höjning av anslaget från 100 kronor till 300 kronor. Detta beror på att Svenska Stadsförbundet numera i allt större omfattning brukar i tryck utgiva de centrala förhandlingsöverenskommelserna av olika slag och utsända dessa till lönenämnderna. Härav föranledda kostnader bruka föras å detta konto. Anslaget för övriga expenser har höjts från 100 kronor till 200 kronor på grund av att anslaget för löpande år icke visat sig vara tillräckligt.

Övriga anslag ha upptagits till oförändrade belopp.

På grund av vad sålunda anförts får löne- och avtalsnämnden hemställa, att stadsfullmäktige ville besluta

att fastställa förslaget till utgiftsstat.

Västerås den 20 augusti 1952.

För LÖNE- OCH AVTALSNÄMNDEN:

Karl Engdahl

/Sven Martiin

Bilaga 1 B Stadsrevision.

Stadsrevisionen får med överlämnande av sitt förslag till stat för år 1953 anföra följande:

Arvodet till stadsrevisionens ledamöter har höjts med 400 kronor från 1.750 till 2.150 kronor.

Ersättningen till revisionsfirman Sveriges Kommunalekonomiska förening u. p. a. har höjts med 6.600 kronor från 33.400 kronor till 40.000 kronor såsom en följd av föreningens ökade löneutgifter sedan budgeten för år 1952 fastställdes.

Anslaget under 126,2 teknisk expertis och specialutredningar 4.000 kronor har under 1952 ej tagits i anspråk. Stadsrevisionen har upptagit beloppet i staten för budgetåret 1953, emedan revisionen har för avsikt att under detta år göra vissa specialutredningar.

Övriga anslag äro oförändrade.

Västerås den 19 augusti 1952.

För STADSREVISIONEN

Karl Engdahl

Bilaga 2 A Magistrat och rådhusrätt.

Till Stadsfullmäktige i Västerås.

Magistraten får härmed överlämna förslag till inkomst- och utgiftsstat för magistrat och rådhusrätt samt exekutionsverk för år 1953 och därtill anföra följande:

A) *Beträffande magistraten och rådhusrätten.*

1) Driftutgifter.

101,0 Kanslibiträdet S. Nedza har hos löne- och avtalsnämnden gjort framställning om uppflyttning i 12. löneklassen. Med anledning därav har hennes lön beräknats enligt denna löneklass.

Beträffande posten vikarier för rådhusrättens ledamöter har densamma med hänsyn till inträffade löneökningar måst avsevärt ökas. Vikarie med fiskalskompetens erfordras under tillhopa cirka elva arbetsmånader, om hänsyn tages till att under semestertid minst två vikarier tjänstgöra samtidigt. Lönen för fiskal i lägsta lönegraden (23) utgör 1.132 kronor per månad. Vikariatsarvodet beräknas enligt Juristförbundets rekommendationer efter 25. lönegraden (1.268 kronor) eller två lönegrader högre än angivna lönegrad plus halva mellanskillnaden mellan assessorns lön i första löneklassen (1.803 kronor) och 25. lönegraden eller alltså tillhopa 1.535 kronor per månad. Härtill kommer traktamente beräknat till 300 kronor per månad. Beträffande traktamentskostnaden är att märka att vikarier av hovrätten anvisas till tjänstgöring endast för kortare tider. Kostnaderna för vikarier från hovrätten kan sålunda beräknas till 20.185 kronor. Vikariatslöner till ordinarie befattningshavare vid rådhusrätten beräknas till 3.300 kronor. Det är emellertid att märka att borgmästaren Rylander vid ledighet för riksdagsmannauppdrag enligt löne- och avtalsnämndens beslut vidkännes avdrag å lön, som kan beräknas till 3.200 kronor. Vidare utgår till vikarier från annan ort reseersättning. På grund härav har detta anslag beräknats till 20.800 kronor.

Anslaget till tillfälliga biträden har med hänsyn till löneutvecklingen ansetts böra höjas med 20 procent till 7.800 kronor.

Arvodet till nämndemännen har ansetts böra höjas med 20 procent till 25 kronor per tjänstgöringsdag. Anslaget härför behöver emellertid ej höjas.

Magistraten har i skrivelse den 26 maj, 9 juni och 23 juli 1952 föreslagit att särskild protestförrättare skall förordnas och att anslag för ändamålet skall utgå med 800 kronor. Av uppdraget föranledda resekostnader synas böra såsom

hittills ingå i magistratens anslag för sådant ändamål.

105 Anslaget har i enlighet med avlöningskontorets beräkningar upptagits till 225 kronor.

107 För pensioner har enligt avlöningskontorets anvisningar upptagits ett anslag å 12.500 kronor.

108 Enligt avlöningskontorets anvisning har anslaget minskats till 10.000 kronor.

111 Anslaget till böcker m. m. har med hänsyn till ökade bokpriser samt behovet av nyanskaffning ansetts böra höjas till 1.200 kronor.

114 Anslaget har med hänsyn till ökade annonspriser och till förbrukningen under år 1951 ansetts böra upptagas till 9.500 kronor.

115 Anslaget har med hänsyn till ökade resekostnader och höjda traktamenten ansetts böra höjas till 2.000 kronor.

162, 163 Anslagen ha upptagits enligt anvisning från fastighetskontoret.

169 Magistraten har ansett synnerligen önskvärt att för framtida säkerhet arkivfotografering verkställes av fastighetsböckerna. Enligt av drätselassistenten infordrat anbud skulle kostnaderna härför uppgå till omkring 5.000 kronor.

Arbetet med uppläggande av nya fastighetsböcker är nu i det närmaste avslutat utom i vad avser det s. k. bihang C till fastighetsregistret (gatumark m. m.) I denna del har arbetet ansetts böra anstå i avbidan på fullbordandet av de senare årens talrika markförvärv för sådant ändamål. Arbetet synes emellertid nu böra fortsättas. I anledning härav begäres ett anslag å 3.000 kronor.

Enligt uppgift från drätselkontoret kvarstår å tidigare anslag för extra assessor enligt Stadsfullmäktiges beslut (§§ 20 och 224/1951) ett belopp av 4.700 kronor, vilket reserverats. I den mån detta belopp icke förbrukats under innevarande år begäres att detsamma reserveras till år 1953, enär behov av extra assessor vid arbetsanhopning kan förväntas uppkomma (jfr magistratens skrivelse den 26 maj 1952 beträffande ändring i arbetsordningen).

2) Kapitalutgifter.

368,1 För en av rådmännen erfordras ytterligare en bokhylla för en beräknad kostnad av 550 kronor.

För ljusrörsarmatur i ett skrivrum begäres 170 kronor och för en gångmatta i samma rum 80 kronor.

För diverse smärre inköp, som nu ej kunna specificeras, begäres 300 kronor.

3) Driftinkomster.

237 Med hänsyn till inkomsten under föregående år har beloppet ansetts böra höjas med 5.000 kronor.

Ersättning för förlorad inteckningslösen har upphört att utgå.

B) *Beträffande exekutionsverket.*

1) Driftutgifter.

101,0 Stadsfogden Berglind, som den 27 september 1951 av Stadsfullmäktige erhållit tillstånd att efter den 28 maj 1952 uppnådd pensionsålder kvarstå i tjänst intill årets slut, har i särskild framställning anhållit om ytterligare anstånd med

avgång ur tjänsten till 1953 års utgång. Då denna framställning är beroende på Stadsfullmäktiges beslut och väsentliga skiljaktigheter i staten bliva följden av om framställningen bifalles eller icke, har magistraten funnit lämpligt upprätta alternativa förslag till stat.

Exekutorn Sundquist inträder i pensionsåldern från den 1 januari 1953. I anledning härav har en exekutorstjänst uppförts som vakant.

Kanslibiträdet Greta Skog pensioneras från och med den 1 augusti 1953. Enligt Stadsfullmäktiges beslut den 27 februari 1947, § 53 (ser. A nr 37), angående överflyttning av den av henne innehavda kanslibiträdestjänsten från uppbördsverket till stadsfogdekontoret för hennes återstående tjänstetid fördes tjänsten över stat. Den genom hennes avgång lediga kanslibiträdestjänsten skall sålunda icke återbesättas. Emellertid synes behov föreligga att i stället för denna tjänst en befattning som kontorsbiträde inrättas från och med den 1 augusti 1953 (jämför stadsfogdens skrivelse till löne- och avtalsnämnden den 16 juli 1952). Med anledning härav har i staten upptagits en vakant kontorsbiträdesbefattning från och med den 1 augusti 1953.

103,1
105
108
162
163
} Anslagen ha upptagits efter lämnade anvisningar.

2) Kapitalutgifter.

368 Då i stadsfogdens tjänsterum inventarierna i huvudsak äro stadsfogden Berglinds enskilda egendom erfordras i varje fall vid ombyte av tjänsteinnehavare anslag för möblering av rummet. Oavsett om vid stadsfogden Berglinds eventuella kvarblivande i tjänst inventarier under hans tjänstetid komma att anskaffas anser magistraten att nu i staten bör upptagas anslag härför. Enligt stadsfogdens uppgift erfordras: ett skrivbord, en skrivstol, en besöksstol, tre vanliga stolar, ett avlastningsbord, ett mindre bord, en matta och armatur. Härför erfordras ett anslag å 3.000 kronor. Därjämte erfordras för stadsfogdens bruk en Addo räknemaskin till ett pris av 925 kronor. Därjämte bör i staten upptagas anslag för oförutsedda utgifter, som nu icke närmare kunna specificeras med 500 kronor.

Västerås rådhus den 29 juli 1952.

På MAGISTRATENS vägnar:

Olov Rylander

/Martin Lindheimer

Bilaga 2 B Polisväsen och fångvård.

Till Stadsfullmäktige i Västerås.

Polisnämnden får härmed överlämna sitt förslag till utgifts- och inkomststat för år 1953 samt därvid anföra:

Utgifter:

I enlighet med uppgift från drätselkontoret har utgifterna för avlöningskontorets kostnader höjts med 700 kronor.

Utgifterna för löner till personal på ordinarie stat har ökats med 235.410 kronor. Av detta belopp utgör 105.770 kronor kostnader för utökning av personalen, varom särskild skrivelse avlåtits till stadsfullmäktige.

På grund av höjda löner och ovan angivna personalökning ha utgifterna för löner till extra och tillfälliga befattningshavare höjts med 38.140 kronor, varav cirka 10.000 kronor belöpa å personalökningen. Vidare har anslaget för avlöning av polismästarens vikarie höjts till 2000 kronor, motsvarande en månadslön för denne. Här bör framhållas, att stadsfiskalen gör gällande, att i den mån biträdande stadsfiskalen enligt instruktionen tjänstgör jämväl för polismästaren, åklagarmyndighetens konto bör gottskrivas något belopp härför.

Beklädnadsanslaget för ordinarie personal har ökat med 5.536 kronor på grund av ovanberörda personalökning medan anslaget för beklädnad åt extra personal minskats med 700 kronor.

Utgifterna för löner och stipendier ha på grund av löneökningarna höjts med 1.175 kronor.

För utbildning av personal har upptagits ett anslag å 2.500 kronor. Ifrågavarande medel äro avsedda att användas för att låta lämpliga polismän företaga studieresor till andra städer i Sverige och eventuellt även till de nordiska grannländerna samt för anskaffning av föredragshållare och litteratur för ytterligare utbildning av personalen.

Utgifterna för personalförsäkring, pensioner och pensionsavgifter ha upptagits i enlighet med av avlöningskontoret lämnade uppgifter.

Anslaget för skrivmateriel m. m. har visat sig otillräckligt och därför höjts med 3.000 kronor. Samma är förhållandet med anslaget för telefon, porto och annonser, vilket måste ökas med 5.500 kronor. Höjda biljettpriser och traktamenten ha medfört ökning av anslaget för resor med 2.000 kronor.

Anslaget för förbrukningsmateriel har höjts med 500 kronor, då det visat sig att kostnaderna för 1951 å detta konto uppgingo till cirka 2.300 kronor. Då förbrukningen under 1953 beräknas bli något lägre än 1951 har polisnämnden ansett 1.500 kronor vara tillfyllest.

Utgifterna för förbrukningsinventarier, som år 1951 uppgingo till 9.900 kronor, har beräknats till 8.000 kronor för år 1953.

Anslaget för sakkunnigt biträde har höjts med 700 kronor. Det är omöjligt att fastslå en siffra för detta konto, vilket helt är beroende av antalet och omfattningen av anlitad hjälp. Det ständigt ökade antalet rattfyllerier och andra undersökningar anses emellertid motivera ett anslag å minst 2.000 kronor.

Utgifterna för lokalhyror ha enligt uppgift från fastighetskontoret ökats med 6.000 kronor. Av samma anledning har statspolisens hyra ökats med 875 kronor.

Utgifterna för belysning och gas har på grund av höjda priser och utökning av lokalerna höjts med 2.000 kronor.

På grund av höjda verkstadspriser samt då det på grund av bilarnas ålder beräknas bli större reparationer under 1953 har anslaget för underhåll av transportmedel höjts med 3.000 kronor.

Utgifterna för andel i brandkårens underhåll av polistelefonskåp har enligt överenskommelse med brandstyrelsen höjts med 275 kronor.

Kapitalutgifter.

För anskaffning av bilar och radioutrustning har upptagits ett anslag å 53.500 kronor. Kostnaderna fördela sig sålunda. Utbyte av en radiobil, sedan mellanavgift frånräknats, 14.500 kronor. Inköp av *dels* en Volvo PV 444 för kriminalavdelningen jämte radioanläggning till berörda bil, 17.000 kronor och *dels* en större personbil med radioutrustning för en kostnad av 22.000 kronor. Sistnämnda inköp sammanhänger med den utökning av personal och bilar varom särskild framställning gjorts till stadsfullmäktige.

I samband med den föreslagna personalökningen erfordras inköp av beväpning och annan utrustning samt möbler för berörda personal. Kostnaderna härför uppgå till 12.500 kronor och äro närmare specificerade i skrivelsen till stadsfullmäktige.

För möblering av ett ännu omöblerat rum i polishuset samt nödvändig komplettering av kontorsmöbler, belysning och gardiner ävensom inköp av väggur, skrivmaskiner och personalskåp erfordras ett belopp av 7.450 kronor.

För inköp av teknisk utrustning, vilken icke har samband med personalökningen, erfordras ett belopp av 4.160 kronor.

Bland berörda inventarier betingar elektronblixtapparaten ett pris av 1.000 kronor, vilket kan förefalla dyrbart. Saken är emellertid den, att lamporna, som användas vid blixtfotografering kosta över en krona per styck, och kunna endast användas en gång. Nu föreslagna apparat, som användes av alla yrkesfotografer, undergår ingen större förslitning vid användningen och sparas därför ganska snart in. Med fotografering i ungefär nuvarande omfattning inbesparas beloppet på 1½ år.

Spegelreflexkameran, som är av relativt enkelt slag, är synnerligen lättskött och kan därför användas av kriminalpolisens icke specialutbildade personal.

Snabbkopieringsapparaten jämte tillhörande framkallningsanordningar är avsedd för duplicering av originalhandlingar, som skola ingå i förundersökningsprotokollen till rådhusrätten.

Strålkastarna slutligen äro avsedda för ordningspolisen och skola användas vid bevakning, olycksplatser o. dyl.

Inkomster:

Med undantag för att inkomsterna för ammunition beräknats öka med 500 kronor samt statsbidraget på grund av löneökningarna med 20.000 kronor ha inkomsterna bibehållits vid oförändrade belopp.

På grund av vad ovan anförts får polisnämnden hemställa

att stadsfullmäktige ville godkänna bilagda förslag till utgifts- och inkomststat för polisväsen och fångvård för år 1953.

Västerås den 8 juli 1952.

För POLISNÄMNDEN:
B. W. Alwestrand
/Gunnar Ekberg.

Särskilt yttrande beträffande förslag till stat för 2 B 3 Åklagarväsen för år 1953.

Betr. konto 101,0 (löner och arvoden). Åklagarmyndigheten fick vid uppdelningen av polis- och åklagarväsendet, trots föreliggande behov, sig icke tilldelat något kanslibiträde. Arbetsuppgifterna för kontorsbiträdet äro sådana att de böra bestridas av ett kanslibiträde. Arbetsuppgifterna framgå av bifogade promemoria.

Den 24/4 1952 § 79 har stadsfiskalen efter framställning beviljats anslag å 5.000 kronor för anställande av extra skrivbiträde å stadsfiskalsexpeditionen. Sedan framställningen gjordes har arbetsuppgifterna på expeditionen ökat ytterligare, varför under hela år 1953 måste för fullgörande av arbetsuppgifterna finnas extra skrivbiträde.

Betr. konto 126 (sakkunnigt biträde vid polisutredningar) har detta höjts från 1.500 kronor till 6.000 kronor. 1952 års anslag kommer att överskridas, varför tilläggsanslag för 1952 måste begäras för obetalt utredningsarvode, varå räkningar redan föreligga å 2.500 kronor utöver i 1952 års stat anslagna medel. För närvarande pågå utredningar, som beräknas bliva färdiga i slutet av år 1952 och betalas under början 1953. Redan upplupna kostnader härför beräknas uppgå till c:a 4.000 kronor. Jag vill särskilt framhålla, att det är som regel omöjligt att på förhand beräkna kostnaderna på detta konto. Under åtskilliga år har dylikt sakkunnigt biträde ej anlitats. Anslag har dock måst finnas varje år.

Driftinkomsters konto 101,0. Bitr. stadsfiskalen tjänstgör enligt instruktion för polismästaren, förutom vid kortare tjänstledighet, vid dennes semester 32 vardagar och tjänstledighet 15 dagar per år. Ersättning mellan förvaltningar bör utgå härför. Som skäligt belopp uppskattas halv lön under 1½ månad i lönegrad 36 eller avrundat till 1.500 kronor.

Betr. konto 368 (anskaffning av möbler) erfordras under 1952 medel till ett skrivbord till skrivbiträdet å expeditionen. Hon har f. n. ett avlastningsbord, som extra skrivbiträdet får övertaga.

Kostnaden beräknas till	500: —
En taklampa till stadsfiskalens rum (saknas nu)	300: —
Anläggning av ringledning med stig-in-skylt. Den förutbefintliga övertagen av polisverket vid rumsbyte	200: —
För oförutsett	300: —
Kronor	1.300: —

Västerås den 5 augusti 1952.

Helge Hellekant.

Bilaga 4 A och B Byggnadsnämnd.

Till Stadsfullmäktige i Västerås.

Byggnadsnämnden får härmed överlämna förslag till utgifts- och inkomststat för stadsarkitekt- och stadsingenjörskontoren för år 1953.

Stadsarkitektkontoret.

Driftutgifterna stiga till 276.075 kronor mot 230.650 kronor i staten för 1952. Största ökningen 44.700 kronor kommer på löner och arvoden. Häri ingår ett belopp om 12.120 kronor för en ny befattning såsom stadsplanetekniker, varom särskild framställning göres. Följande anslag har höjts, nämligen 107 pensioner på grund av högre dyrtidstillägg, 110 kontorskostnader till följd av stegrade materialpriser, 114 telefon, porto, annonser o. d. med anledning dels av ökad andel i kostnaderna för stadens telefon-

växel, dels av höjda samtalsavgifter och porton, 115 resor och traktamenten, med hänsyn till anslagsförbrukningen och höjda biljettpriser samt 162 hyror enligt uppgift från fastighetskontoret. Den sammanlagda ökningen för nyssnämnda poster uppgår till 3.200 kronor. Under 169 har införts ett nytt anslag å 200 kronor för övriga kostnader för inventarier. Anslaget avser närmast kostnader för brandförsäkring av kontorets lösöre. Däremot har minskning skett i följande fall. Anslaget 103,1 för sjukvård, har kunnat minskas med 50 kronor. Anslagen 105 för personalförsäkring och 108 för pensionsavgifter har enligt uppgift från drätselkontoret kunnat sättas ned med sammanlagt 1.525 kronor. Anslagen 113 för resolutioner, kallelsekostnader o. d. och 116 för fordonsersättningar har ansetts kunna nedbringas med inalles 1.100 kronor Övriga anslag är oförändrade.

Under kapitalutgifter har anslaget 368 för anskaffning av inventarier bibehållits med samma belopp som i årets stat. Anslaget avser inredning i arkivet för nämndens arkivhandlingar och viss komplettering av kartskåp, bokhyllor m. m.

Enär arbetet med generalplanen icke kan förväntas bli slutfört under år 1952, bör odisponerade medel av anslaget 126 för generalplanen reserveras till år 1953.

Driftinkomsterna stiga till 38.500 kronor eller 500 kronor mera än vad staten för 1952 upptar. Ökningen hänför sig till posten 225 kopiering o. d. och motiveras av genomförd höjning av taxan. Inkomstposten 237 avgifter för byggnadslov och protokollslösen höjdes för år 1952 till 35.000 kronor. Då med största sannolikhet en ytterligare inskränkning av byggnadsverksamheten är att räkna med, har posten med tvekan bibehållits oförändrad.

Stadsingenjörskontoret.

Driftutgifterna uppgår till 416.050 kronor och ökar sålunda med 63.450 kronor. Största ökningen 56.000 kronor kommer på 101,0 löner och arvoden och 101,5 löner till kollektivanställd personal. Till ökningen av förstnämnda post bidrar omändring av befattningen såsom första kartriterska till kontoristtjänst enligt särskild framställning. Anslaget 107 för pensioner ökar med 6.000 kronor på grund av höjt dyrtidstillägg och pensionering av underingenjören på kontoret. Enligt meddelande från drätselkontoret stiga pensionsavgifterna med 1.200 kronor. På grund av den allmänna prisstegringen måste anslaget 110 för kontorskostnader höjas med 1.000 kronor. I enlighet med uppgift om hyreskostnaderna för år 1953 har anslaget 162 för hyror ökats med 800 kronor. Däremot har anslaget 103,1 för sjukvård ansetts kunna minskas med 50 kronor. Anslaget 116 för fordonsersättning har beräknats kunna nedskäras med 500 kronor. Till följd av beräknad minskning av inköp av förbrukningsinventarier har anslaget 124 för nämnda ändamål upptagits till ett 400 kronor lägre belopp än i innevarande års stat. Med hänsyn till anslagsförbrukningen har anslagen 167 för övriga kostnader för transportmedel och 169 för övriga kostnader för inventarier minskats med sammanlagt 600 kronor. Övriga poster äro oförändrade.

Kapitalutgifterna, som omfattar posten 368 för anskaffning av inventarier har på grund av emotsett mindre inköp satts ned med 1.000 kronor.

Driftinkomsterna beräknas uppgå till 40.300 kronor, vilket betyder en ökning om 15.300 kronor i jämförelse med staten 1952. En ny post 229 för diverse inkomster avser intäkter vid försäljning av översiktskartor o. d. Denna inkomst har beräknats till 300 kronor. En ökning om 15.000 kronor kommer på 237 tomtindelningar, mätningsförrättningar, utstakningar o. d. och beror på förhöjda avgifter enligt mätnings-

taxa, fastställd av Kungl. Maj:t den 6 juni 1952 med giltighet från den 1 påföljande juli.

På grund av vad ovan anförts hemställer byggnadsnämnden att stadsfullmäktige ville besluta

att fastställa nämndens förslag till utgifts- och inkomststat för år 1953.

Västerås den 14 juli 1952.

För BYGGNADSNÄMNDEN:

Olov Rylander

Åke Renvall

Bilaga 5 A Civilförsvarsnämnd.

Till Stadsfullmäktige i Västerås.

Civilförsvarsnämnden överlämnar härmed sitt förslag till utgifts- och inkomststat för år 1953.

Driftutgifterna uppgår till 15.800 kronor. Ökningen utgör 4.350 kronor. Anslaget 101,0 arvoden har höjts med 1.500 kronor till 3.500 kronor. Genom omorganisation har arvodet till förrådsförvaltaren nedbringats från 2.000 kronor till 1.500 kronor. Men i stället har tillkommit arvode å 2.000 kronor till byggnadstekniskt biträde för fullföljd av påbörjad besiktning och kontroll av skyddsrumsanläggningar i hus, uppförda åren 1945—1948, som till följd av löpande arbetsuppgifter icke medhinnes av stadens byggnadsinspektör. På grund av kostnadsstegring och behovsökning har anslagen 110 för kontorskostnader och 115 för resor och traktamenten ökats med inalles 650 kronor. Då under löpande år behov av anslag för övriga expenser uppkommit, har nämnden i förslaget under 119 intagit ett anslag å 100 kronor för sådana utgifter. Anslaget 162 för hyror har dels till följd av ökade lokalutrymmen, dels för erhållande av lokal för uppbevaring av den statliga brandmateriel, motorsprutor, snabbkopplingsrör och blockpumpar, som ställts till stadens disposition, höjts med 1.400 kronor. Förrådet av kommunal civilförsvarsmateriel och inventarier har under året vuxit, och har anslaget 168,2 för underhåll av sådan materiel och inventarier av sådan anledning höjts med 600 kronor. I förslaget har ytterligare införts under 168,3 ett nytt anslag å 1.000 kronor för underhåll av förenämnda till stadens disposition ställda statliga materiel. Däremot har nämnden i fråga om anslaget 160,2 för underhåll av branddammar, med anledning av att samtliga branddammar under år 1951 undergått genomgripande reparation, och beträffande anslaget 163 för städning och belysning, med beaktande av anslagsförbrukningen, ansett sig kunna sänka anslagen med resp. 600 och 300 kronor.

Bland kapitalutgifter har nämnden under 360,4 upptagit ett tilläggsanslag å 14.000 kronor, motsvarande beräknad kostnadsökning för de två branddammar, för vilka anslag finnes i årets stat. Nämnden räknar med att dessa branddammar äntligen kommer till utförande. Därjämte har nämnden i förslaget intagit två mindre anslag, det ena under 368,4 å 200 kronor för anskaffning av mörkläggningsgardiner till utbildningslokalen för möjliggörande av filmförevisning under den ljusa årstiden och det

andra under 368,5 å 600 kronor för anskaffning av behövlig ljusskylt för vägvisning till nämnda lokal. Kapitalutgifterna uppgå sålunda till 14.800 kronor mot 322.000 kronor i årets stat.

I förslaget har sålunda icke medtagits det allmänna skyddsrum, som planeras i Mariaberget, varom anslagsäskande kommer att göras i särskild framställning.

Nämnden önskar till år 1953 få reserverade odisponerade medel av anslag, som i sådant avseende angivits i statförslaget.

Såsom driftinkomst har upptagits statsbidrag för tilläggskostnaden för branddammar (2/3 av 14.000 kronor) eller 9.333 kronor. I årets stat är driftinkomsterna upptagna till 144.183 kronor.

På grund av vad ovan anförts hemställer civilförsvarsnämnden, att stadsfullmäktige ville besluta

att godkänna nämndens förslag till utgifts- och inkomststat för år 1953.

Västerås den 17 juli 1952.

För CIVILFÖRSVARSNÄMNDEN:

Walter Åkerman

/Åke Renvall

Bilaga 6 Brandförsvar.

Till Stadsfullmäktige i Västerås.

Brandstyrelsen överlämnar härmed sitt förslag till utgifts- och inkomststat för år 1953.

Den fortgående penningförsämringen har medfört krav på ökade anslag. Styrelsen har varit angelägen om att med iakttagande av den största sparsamhet och återhållsamhet hålla utgifterna nere och endast i trängande fall höjt anslagen eller upptagit nya utgiftsposter. Förslaget uppvisar driftutgifter å 917.630 kronor och kapitalutgifter å 194.300 kronor mot resp. 780.880 och 83.800 kronor i innevarande års stat. Driftinkomsterna har beräknats till 68.045 kronor mot 63.500 kronor i staten för 1952.

Driftutgifter:

I jämförelse med årets stat uppvisar förslaget en ökning om 136.750 kronor. Största delen därav kommer på löner och arvoden, ersättning till semestervikarier, pensioner och pensionsavgifter, sammanlagt 126.900 kronor. I anslaget för löner ingår ett belopp om 10.500 kronor för en ny befattning, varom styrelsen gjort särskild framställning. Det för vikarier upptagna anslaget har städse visat sig vara för knappt tilltaget och har därför med beaktande av tidigare anslagsförbrukning höjts från 40.000 kronor till 70.000 kronor. Andelen i avlöningskontorets kostnader har ökat med 200 kronor. Den allmänna kostnadsstegringen och i vissa fall även ökat behov har motiverat höjning av anslagen 103,1 för sjukvård, 104 för personalutbildning inkl. stipendier, 109 för tidningar, litteratur, julfest o. d. för personalen, 110 för skrivmateriel, blanketter o. d., 111 för facklitteratur, 114 för telefon, porto, annonser o. d., 115 för

resor och traktamenten, 119 för övriga expenser, 120 för råvaror och halvfabrikat för verkstäder, 121,1 för förbrukningsmateriel för verkstäder, 132 för tvätt, 163,1 för städning, 163,2 för belysning och hyra för reservbelysning och 167,2 för försäkringspremier för transportmedel, och uppgår ökningen för dessa poster till 11.100 kronor. Däremot har anslaget 105,1 för personalförsäkring enligt uppgift från avlöningskontoret satts ned med 450 kronor. Därjämte har styrelsen beräknat utgifterna 121,2 för förbrukningsmateriel i övrigt och 124,1 för förbrukningsinventarier för verkstäder sammanlagt 1.000 kronor lägre än i årets stat. Vid tiden för budgetens behandling och överlämnande förelåg ännu ej uppgift om hyreskostnaden för år 1953. Anslaget 162 för hyra har därför upptagits till oförändrat belopp.

Kapitalutgifter:

Av anslaget å 29.800 kronor för branddammar kommer 1.900 kronor på förbättring av branddamm i Finnsta (Skerike), 1.600 kronor på rensning av bäck i Apalby och 1.300 kronor på upprensning av branddamm i Gryta (Badelunda). Resterande 25.000 kronor utgör beräknad kostnad för branddamm, avsedd i främsta rummet till skydd för länets magasinerade civilförsvarsmateriel. Organisationsplanen för civilförsvaret förutsätter icke branddamm på platsen för förrådet, men med hänsyn till ändamålet bör före arbetets inledande statsbidrag upp till 2/3 av kostnaden kunna utverkas.

Anslaget å 125.000 kronor för anskaffning av transportmedel avser en magirusstege. Brandkåren har sedan 14 år till sitt förfogande en sådan stege. Under denna tid har staden emellertid vuxit avsevärt och flera höghus, ofta med blott en trappa, ha tillkommit. Vid eldsvåda i sådant hus är en magirusstege till ovärderlig hjälp för räddning av människor från balkonger och fönster. Utvecklingen har lett till att brandkåren numera är i trängande behov av två magirusstegar vid större eldsvådor och för att vid service eller reparation ha åtminstone en sådan stege till sitt förfogande. Styrelsen har vid tillfälle, då magirusstegen varit under reparation, varit pinsamt medveten om de risker och faror, som därunder kunnat uppstå. En grundlig översyn av magirusstegen kan ej mera allt för länge uppskjutas. Denna översyn kan ej ske annorstädes än på fabriksorten i Tyskland. Med inräknande av transporttiden kommer härför att åtgå i gynnsammaste fall en tid av 2—3 månader.

Brandstyrelsen anser anskaffningen av en magirusstege så viktig och trängande, att för den skull all övrig anskaffning nedskurits till betänkligt minimum.

Utryckningsbilen, Ford 1933, är utsliten och vidare uppskov med anskaffningen av en ny är ej möjligt. Kostnaden vid byte stiger till 14.000 kronor. För att icke belasta skattestaten bör kostnaden lämpligen täckas med medel ur brandförsvarsfonden. Personbilen, Ford V 8 1936 och en Volvo-piketbil 1934 äro också synnerligen utslitna. Efter yttersta tvekan har styrelsen emellertid ansett nyanskaffning av personbil och piketbil kunna anstå till 1954.

Anslaget för utbyggnad av brandtelegraf har efter nedskärning av antalet nya brandskåp från fem till ett kunnat hållas nere vid 7.500 kronor.

För anskaffning av brandredskap upptar förslaget ett anslag å 29.000 kronor. Av beloppet kommer 11.000 kronor för ersättning av materiel, som förstörts vid eldsvådor, och nyanskaffningen avser slang. Behovet är 2.000 meter, men har efter stor tvekan nedskurits till 1.500 meter.

Anslaget för anskaffning av övriga inventarier har satts ned från 9.500 kronor, som representerar normalbehov, till 3.000 kronor.

Odisponerade medel av tidigare anslag bör reserveras till år 1953.

Driftinkomster:

De ökade lönekostnaderna har medfört höjning av bidrag och ersättningar för skötsel och körning av ambulansbilar samt skötseln av automatiska brandalarmanläggningar och enskilda brandskåp och polisens brandtelegraf. Verkstadsrörelsen beräknas ge 2.000 kronor mera och sålunda täcka merutgiften för inköp av råvaror och halvfabrikat för verkstäderna. I statsbidrag för branddammen för länets civilförsvarsmateriel har upptagits 16.000 kronor. Ersättningen från andra kommuner för eldsläckning har ökat från 300 kronor till 5.000 kronor, beroende främst på utökningen av dessa kommuner med Dingtuna kommun.

Med hänvisning till vad ovan anförts hemställer brandstyrelsen, att stadsfullmäktige ville besluta

att godkänna styrelsens förslag till utgifts- och inkomststat för år 1953 och

att för anskaffning av ny utryckningsvagn av märket Ford anvisa 14.000 kronor ur brandförsvarsfonden.

Västerås den 30 juni 1952.

För BRANDSTYRELSEN:
Georg Robsahm.

/Åke Renvall.

Bilaga 7 D och 13 C Lantegendomsnämnd.

Till Stadsfullmäktige i Västerås.

Lantegendomsnämnden får härmed överlämna sitt förslag till utgifts- och inkomststat för år 1953 beträffande jordbruksrörelser, skogar och renhållningsverk samt därvid anföra:

JORDBRUKSRÖRELSER.

Utgifter:

På grund av under innevarande år avtalad höjning av dyrtidstillägget ha utgifterna för löner och arvoden till enligt lönestat anställda ökat med 8.000 kronor samt lönerna till kollektivt anställd personal med 18.000 kronor. Ifrågavarande löneökning medför ökning av kostnaderna för sjuk- och semesterlön åt sistnämnda med tillhopa 2.000 kronor. Nyssberörda utgifter ha liksom pensioner och pensionsavgifter upptagits i enlighet med av drätselkontoret lämnade uppgifter.

Ändrade bestämmelser beträffande bil- och cykelersättningar har medfört ökning av utgifterna med 955 kronor.

Därest nytt svinhus under detta eller början av nästa år kan bliva färdigställt erfordras i samband därmed under 1953 anslag för följande ändamål med här nedan

angivna belopp: Inköp av grisar 10.000 kronor, uppsamling av svinmat 2.000 kronor samt inköp av foder för svin 20.000 kronor.

På grund av begränsad tillgång på naturlig gödning samt höjda priser å konstgödsel har anslaget för inköp av dylikt ökats med 10.000 kronor. Höjda försäkringsvärden medför med 500 kronor ökade premier. Ökning av traktorbeståndet medför utgiftsökning för drivmedel med 1.000 kronor. Större antal traktorer har medfört möjlighet att minska hästbeståndet och därmed utgifterna för foder åt hästar med 1.000 kronor.

Kapitalutgifter.

Då lantegendomsnämnden i största möjliga utsträckning använder maskinell utrustning för jordbruksdriften har liksom för innevarande år upptagits utgifter för anskaffning av transportmedel och inventarier med tillhopa 25.000 kronor. Beloppen fördela sig sålunda: Utbyte av traktor 10.000 kronor, utbyte av skördetröska 9.000 kronor, utbyte av traktorplog 1.500 kronor, nyanskaffning av traktorharv 900 kronor, traktorvält 1.600 kronor samt en st. slåtteraggregat för traktor 2.000 kronor.

Inkomster:

Under förutsättning att försäljningen av svin kan bibehållas i nuvarande omfattning samt skördeutfallet blir normalt har inkomsterna beräknats täcka utgifterna.

SKOGAR.

Utgifter:

Löneökningarna samt höjda bilersättningar medföra att bidraget till jordbruksrörelsen ökas med 1.260 kronor. För nödvändiga vägbyggnader har upptagits ett anslag å 1.000 kronor.

Då försäljningen av virke på rot numera så gott som helt upphört samt avverkning och försågning sker i egen regi beräknas kostnaderna härför stiga med 5.500 kronor.

På grund av innevarande års höjning av taxeringsvärdena å bl. a. skogarna beräknas fastighetsskatten öka med 2.000 kronor.

Kapitalutgifter.

För anskaffande av en arbetsbesparande lastvagn för timmertransporter samt vissa andra för skogsbruket nödvändiga inventarier erfordras ett belopp av 15.000 kronor. Ovanberörda lastvagn, vilken är försedd med maskinell utrustning för lastning av timmer drar f. n. en kostnad av omkring 13.000 kronor.

Inkomster:

Liksom beträffande jordbruksrörelse beräknas att försäljning av skogsprodukter skall täcka utgifterna. Lantegendomsnämnden vill i detta sammanhang dock framhålla vanskligheten av att i detta fall beräkna inkomsterna, då prissättningen å skogsprodukter är beroende av många olika faktorer. Beräkningarna äro emellertid gjorda efter ett mera normalt pris än vad som i allmänna marknaden tillämpats under den gångna vintern.

RENHÅLLNINGSVERK.

Utgifter:

På grund av avtalsenliga löneökningar samt i övrigt uppkomna kostnadsökningar utom nämndens kontroll ha följande konton måst ökas med härefter angivna belopp: Ersättning till jordbruket för administration 2.600 kronor, löner och arvoden 12.000 kronor, löner till kollektivt anställd personal 39.000 kronor, sjuk- och semesterlön till kollektivt anställd personal med 2.500 resp. 2.000 kronor, beklädnad 600 kronor, pensioner 5.715 kronor samt telefon m. m. 300 kronor.

På grund av höjda priser och ökad förbrukning ha utgifterna för torvmull och förbrukningsinventarier höjts med 1.000 resp. 500 kronor.

För inköp av latrinkärl har upptagits ett anslag å 3.000 kronor. Utgifterna härför ha tidigare påförts kontot för underhåll av inventarier.

För iordningställande av stadsfullmäktige beslutad avstjälpningsplats vid Lugna gatan ha upptagits anslag å 30.000 kronor.

På grund av höjd lön för städerskan har anslaget för städning m. m. ökats med 500 kronor.

Genom de allmänna löneökningarna uppkomna kostnadsökningar för bl. a. reparation av bilar samt då ytterligare en sopbil kommer att levereras i höst har anslaget för underhåll av bilar höjts med 5.000 kronor. Anskaffningen av ovanberörda sopbil medför också höjning av utgifterna för drivmedel med 2.000 kronor.

För inköp av drivmedel till den för tippens skötsel anskaffade planeringsmaskinen har upptagits ett belopp av 2.500 kronor.

Kontot för underhåll av inventarier har bibehållits oförändrat trots att utgifterna för latrinkärl upptagits å särskilt konto. Att någon minskning icke skett sammanhänger med inköpet av planeringsmaskinen, vars reparationskostnader skola upptagas under utgifterna för inventarieunderhåll.

Höjda försäkringspremier och förhyrning av ytterligare garage medför ökning av utgifterna med 1.000 kronor. För av nämnden beslutade tidsstudier har upptagits ett anslag å 5.000 kronor. Redan 1951 och även under innevarande år har nämnden för tidsstudier vid renhållningsverket anlitat Svenska Stadsförbundets tidsstudieman, vars verksamhet härstädes givit en hel del möjligheter att rationalisera arbetet och göra detta mindre kostsamt. Då lantegendomsnämnden anser utgifterna för dessa tidsstudier vara väl använda pengar har anslag upptagits för 1953 med 5.000 kronor.

Kapitalutgifter.

För inköp av en skrivmaskin, en räknemaskin samt vissa kompletteringsmöbler för kontoret har upptagits ett belopp av 2.000 kronor.

I enlighet med stadsfullmäktiges beslut har för inköp av planeringsmaskiner för soptippen upptagits ett belopp av 20.000 kronor.

Inkomster:

Med ledning av nuvarande omfattningen av sophämtningen samt de av stadsfullmäktige beslutade avgifterna för sophämtning ha inkomsterna av hämtningsavgifter beräknats öka med 75.000 kronor.

Lantegendomsnämnden hemställer slutligen, att odisponerade medel av tidigare anslag, som av skilda anledningar icke kommer att förbrukas under året måtte reserveras till påföljande år.

På grund av vad sålunda anförts får lantegendomsnämnden hemställa att stadsfullmäktige ville besluta

att godkänna bilagda förslag till utgifts- och inkomststat för jordbruksrörelser, skogar och renhållningsverk för år 1953.

Västerås den 20 juni 1952.

För LANTEGENDOMSNÄMNDEN:
Henrik Welin-Berger

/Gunnar Ekberg.

Bilaga 7 F 2 Pensionärshem

Till Stadsfullmäktige i Västerås

Pensionärshemsstyrelsen får härmed avlämna förslag till budget för år 1953 och i samband därmed anföra följande.

101,0 I 1952 års stat medtogs bland annat arvode till en föreståndarinna vid det nya pensionärshemmet å Gideonsberg. Då någon sådan tjänst emellertid icke tillsatts, har anslaget sänkts.

160,1 För löpande underhåll upptogs i 1952 års stat 20.000 kronor. För 1953 beräknas motsvarande post behöva höjas till 22.000 kronor. Härutöver beräknar styrelsen, att 16.000 kronor är erforderligt för reparation av sådana lägenheter i pensionärshemmet å Jakobsberg, som icke varit föremål för reparation sedan huset byggdes år 1942, och för utvändiga reparationer i samma byggnad. Motsvarande reparationer ha verkställts i pensionärshemmen å Malmabergsgatan och Tenngatan under föregående år.

161,4 På grund av ökade kokspriser har anslaget för värme höjts med 8.000 kronor.

368 Anslaget till inventarier har sänkts till 1.000 kronor då någon samlingslokal icke skall iordningställas under 1953. Det begärda anslaget är närmast avsett till trädgårdsmöbler.

Styrelsen hemställer att stadsfullmäktige måtte godkänna förslaget till budget för år 1953.

Västerås den 19 juni 1952.

För styrelsen för VÄSTERÅS STADS PENSIONÄRSHEM

Einar Keijser

/Sven Söderström.

Bilaga 8 C Parkförvaltning.

Till Stadsfullmäktige i Västerås.

Parkstyrelsen får härmed överlämna sitt förslag till utgifts- och inkomststat för år 1953 samt därvid anföra:

Utgifter:

Utgifterna för löner och arvoden samt för löner till kollektivt anställd månadsavlönad personal ha med anledning av årets löneökningar höjts med 17.616 resp. 16.400 kronor.

Utgifterna för personalförsäkring, pensioner och pensionsavgifter ha upptagits i enlighet med av avlöningskontoret lämnade uppgifter.

Anslaget för fordonsersättningar har ökats med 1.000 kronor, då tidigare anslag varit otillräckligt.

Utgifterna för lön till kollektivt anställd timavlönad personal för parker och stadsträdgård ha på grund av höjda löner och ackordsersättningar ökats med 19.000 resp. 4.000 kronor. Beträffande sistnämnda ökning, som avser stadsträdgårdspersonalen bör nämnas, att den relativt obetydliga ökningen är beroende på att avlöningen för en av befattningshavarna, vilken har sitt huvudsakliga arbete vid förrådet, överförts till detta konto, som därigenom visar en ökning med 14.000 kronor.

Höjda städerskelöner och utökning av kontorslokalerna medför en ökning av städnings- och renhållningskostnaderna med 1.800 kronor.

Då hittillsvarande anslag för belysning och vatten städse visat sig otillräckliga samt avgifterna undergått viss höjning har anslaget därför höjts med 7.000 kronor.

Höjda verkstadspriser och beräknade större utgifter för reparation av bilarna, vilka nu börja bli tämligen slitna, medför ökning av underhållsanslaget med 1.000 kronor.

I övrigt äro utgiftsposterna lika med i innevarande års budget.

Som framgår av vad ovan sagts beräknas således driftutgifterna öka med 79.516 kronor. Denna ökning beror icke i något fall på utökning av personal eller underhåll utan har uteslutande betingats av löneökningar och stegrade priser.

Kapitalutgifter.

I föregående års stat begärde parkstyrelsen att få inköpa ytterligare en lastbil, då det visat sig att utgifterna för förhyrda bilar blivit av sådan omfattning, att det enligt transportkontorets bestämda uppfattning skulle ställa sig väsentligt fördelaktigare för staden att hålla egen bil. Parkstyrelsens framställning bifölls emellertid icke. På grund av de höjda priserna å förhyrda lastbilar har behovet ytterligare aktualiserats men i förhoppning om att frågan under nästkommande år kommer att lösas har parkstyrelsen bibehållit utgiftskontot för körslor oförändrat. Parkstyrelsen har nämligen erfarit, att utredning pågår om omläggning av stadens lastbilstransporter och har därför nu icke upptagit anslag för ny bil utan hemställer, att parkstyrelsens ökade behov av bilar måtte beaktas vid genomförande av den tänkta omläggningen.

För anskaffning av inventarier har för 1953 upptagits ett belopp av 20.250 kronor, vilken summa endast inrymmer för driften oundgängligen nödvändiga redskap, som bestå av en jordfräs med schaktblad 6.000 kronor, en traktorsläpvagn med 3-vägstipp och krok 4.000 kronor, 4 st. 2-hjuliga manskapsvagnar 8.000 kronor, ett slåtteraggregat till traktor 1.100 kronor, 2 st. stubbrytare 750 kronor samt diverse möbler för personalrum 400 kronor.

För utbyte av de för parkvakterna upptagna motorcyklarna, vilka nu använts i tre år och därvid blivit så pass förslitna att de tarva ständiga reparationer, har upptagits ett belopp av 5.000 kronor, beräknad mellanavgift vid byte frånräknad.

Nyanläggningar:

För iordningställandet av parkområdet mellan Rudheska tomten och Björnövägen har upptagits ett belopp av 15.000 kronor. Ifrågavarande område, beläget utmed en mycket trafikerad gata, har länge befunnit sig i synnerligen ovårdat skick och det är därför nödvändigt att detsamma nästa år blir iordningställt.

Jakobsbergsplan:

Parkområdet vid ovanberörda plats är beläget i anslutning till större bostadshus och bör därför snarast iordningställas. Kostnaden för det egentliga parkområdet jämte därintill beläget trädbevuxet område har beräknats till 20.000 kronor.

Parkområde vid Herrgårdsvägen.

För ifrågavarande område beviljades för innevarande år ett anslag å 25.000 kronor. Av detta anslag omdisponerades efter framställning av parkstyrelsen 12.200 kronor för iordningställande av del av parkområde i Fågelsången vid Blåsboskolan. Då hela det ursprungligen begärda beloppet för ordnande av nu ifrågavarande parkområde, som är beläget strax norr om landstingets nya barnhem, är nödvändigt, hemställes nu om anslag å 12.200 kronor.

Parkområde inom Fågelsången.

Som ovan nämnts iordningställdes en del av detta område i anslutning till Blåsboskolan av den för skoltomtens iordningställande antagne entreprenören, vilken från parkstyrelsen erhöll ersättning härför med 12.200 kronor. För slutgiltigt ordnande av berörda område, vilket bör ske under nästa år, erfordras ytterligare 10.000 kronor.

Djäkneberget.

Då en hel del av inom stadens parker anordnade konserter avhållas å Djäkneberget har det visat sig nödvändigt att här anordna en permanent musikestrad. I anslutning till denna erfordras vissa planeringsarbeten. Kostnaden har beräknats till 8.000 kronor.

Det bör här framhållas, att de föreningar och andra som avhålla konserter och dylikt å Djäkneberget vid upprepade tillfällen hemställt om anordnande av nu ifrågavarande estrad.

I innevarande års stat beviljades på begäran av parkstyrelsen ett anslag å 15.000 kronor för anordnande av toalett i timmerbyggnaden å Djäkneberget. Vid nu företagna undersökningar har det visat sig olämpligt anordna toaletterna i berörda byggnad, då desamma därigenom skulle komma att bli helt utan tillsyn. Vidare har det visat sig nödvändigt att utrymme under tak ordnas för den av barnstugestyrelsen bedrivna lekverksamheten å Djäkneberget ävensom att kioskfrågan och frågan om regnskydd löses på ett bättre sätt. Härtill kommer att personal- och förrådsutrymmen erfordras av mera permanent karaktär, då det visat sig vara tämligen kostsamt att varje gång arbeten pågår å Djäkneberget transportera dit såväl manskapsvagnar som handredskap. Denna fråga har på senaste tiden ytterligare aktualiserats, då det väl är fråga om relativt kort tid innan förrådet vid Rådhuset kommer att upphöra.

De avloppsledningar, som nu finnas till serveringsbyggnaden å Djäkneberget äro endast sommarledningar och måste därför omläggas. Detta medför ganska omfattande sprängningsarbeten och beräknas dra en kostnad av cirka 5.000 kronor.

Den tänkta byggnaden kommer att uppföras av gammalt timmer från logbyggnader, som skola rivas vid Nordanby gård.

Kostnaderna för nu ifrågavarande byggnad har sammanlagt beräknats till 35.000

kronor, varav 15.000 kronor finnas upptagna i årets stat. För år 1953 erfordras således 20.000 kronor.

Parkstyrelsen vill slutligen framhålla, att Djäkneberget är den mest besökta av stadens parker och det är därför nödvändigt att fullgoda toalettanordningar finnas Som det nu är, blir den i serveringsbyggnaden anordnade personaltoaletten med endast sommaravlopp den enda ordentliga toalett, som finns att tillgå och detta olämpliga arrangemang bör snarast upphöra.

Nuvarande serveringsinnehavaren, som i fortsättningen ämnar hålla öppet även på vintern, har åtagit sig tillsynen av de ifrågasatta anläggningarna.

Ytterligare nyanläggningar äro synnerligen aktuella, men parkstyrelsen har av sparsamhetsskäl låtit dessa anstå tills vidare för att icke ytterligare belasta utgiftskonton, som skola täckas av skattemedel.

Parkstyrelsen beräknar i stället att kunna utföra vissa mindre arbeten vartill pengar finnas tillgängliga av exploateringsmedel.

Inkomster:

Inkomsterna ha beräknats till ungefär samma belopp som för innevarande år.

På grund av vad ovan anförts får parkstyrelsen hemställa att stadsfullmäktige ville besluta

att godkänna parkstyrelsens förslag till utgifts- och inkomststat för år 1953.

Västerås den 13 juli 1952.

För PARKSTYRELSEN:
Adolv Andersson
/Gunnar Ekberg.

Bilaga 9 A Hamnar.

Till Stadsfullmäktige i Västerås.

I anslutning till bifogade förslag till utgifts- och inkomststat för 1953 får hamnstyrelsen anföra följande.

Hamnen.

Driftutgifter.

Hamnens andel i stadens allmänna förvaltningskostnader har höjts med 1.000 kronor till 9.000 kronor enligt följande fördelning: Byggnadskontoret 5.000 kronor, Drätselkontoret 3.000 kronor, Stadskansliet 1.000 kronor. Andelar i Stadsrevisionens kostnader har höjts med 1.000 kronor till 3.500 kronor.

Lönekostnaderna visa en avsevärd ökning beroende framförallt på att det fasta lönetillägget till tjänstemännen höjts under 1952. I övrigt må nämnas en nyinrättad befattning såsom kranförman samt ålderstillägg till två tjänstemän på hamnkontoret. Den bland arvodena upptagna posten tantiem till fartygsbefälhavare har höjts med 1.200 kronor med hänsyn till att utgiften är beroende av trafiken, som beräknas öka.

Anslaget för sjukvård har höjts från 100 kronor till 500 kronor. Anslaget avser framförallt kostnaderna för inköp av sjukvårdsmaterial. Ökat antal kollektivavtalsanställda och ökade inköpspriser föranleda höjningen.

Det höjda anslaget för beklädnad till kranskötare, innefattande även bogserbåtspersonalen, beror på att arbetarekåren utökats.

Pensioner och pensionsavgifter ha upptagits enligt rekommendationer från drätselkontoret.

Anslaget för telefoner, porto, annonser o. d. har höjts från 3.800 kronor till 4.600 kronor beroende på portohöjningen, de ökade annonskostnaderna och indragningen av en ny telefon till hamnkontoret.

För resor och traktamenten har anslaget höjts från 2.500 kronor till 3.500 kronor. Detta beror framförallt på att hamnens besiktningsmän för kranar troligen måste under 1953 resa till Demags verkstäder i Tyskland för kontroll av den nya brokranen som beställts för djuphamnen.

Fordonsersättningarna ha höjts från 3.820 kronor till 6.300 kronor. Ersättning för användande av privatbil i tjänsten utgår numera även till hamnmästaren. Cykelersättningarna utgå till ett större antal kranförare.

Anslaget för övriga expenser och representation har minskats från 2.500 kronor till 1.500 kronor.

Anslaget för förbrukningsmaterial har måst upptagas till högre belopp beroende på ökade inköpspriser och ökat antal kranar.

För kraftström till verkstaden har anslaget måst fördubblas då man måste räkna med ökade reparationsarbeten.

Högre anslag har upptagits för förbrukningsinventarier beroende dels på ökade inköpspriser och dels på direktiv från drätselkontoret om överflyttning till detta konto av vissa kostnader för mindre inköp.

Kostnaderna för provision på hamnavgiftsuppbörd ha sänkts till ett beräknat belopp av 140 kronor, på grund av att linjetrafiken minskat i betydelse.

Kostnaderna för kranbesiktning ha höjts med 500 kronor, vilket är att tillskriva de två nya kranarna i djuphamnen.

Arvodet för kontroll av nya kranar har upptagits med samma belopp som i 1952 års stat. Dessutom hemställes, att anslag från tidigare års stater, som icke fullt tagits i bruk, måtte reserveras för 1953.

Anslaget för ansvarsförsäkring har höjts från 1.900 kronor till 2.500 kronor till följd av ökat antal kranar och större personal.

Kostnaderna för underhåll av vägar och upplag kan väntas minska under nästa år. Därför har blott hälften av tidigare anslag upptagits.

För hamnbelysning och fyrlampor synes kostnaderna kunna minskas från 8.500 kronor till 5.000 kronor, enär tidigare beräkningar visat sig vara för höga.

Anslaget för underhåll av fast egendom har höjts från 10.000 kronor till 14.000 kronor till följd av att lönerna höjts och att en del större reparationer äro erforderliga på träskärmar som flyttats från malmupplagen till andra upplag.

Enligt stadsfullmäktiges beslut den 28 februari 1952, § 40, har upptagits ett anslag å 5.700 kronor för anläggning av en brandpost vid djuphamnskajen.

Den i 1952 års stat under 161,1 upptagna rubriken "lokalkostnader för verkstäder och personalrum" har enligt önskemål från drätselkontoret utbytts mot en ny rubrik benämnd "övriga kostnader för fast egendom". Därvid ha en del kostnader överförts från tidigare anslag för underhåll av fast egendom. Resultatet har blivit en ökning av detta anslag från 6.500 kronor till 7.500 kronor.

Hyran för hamnkontoret har av drätselkammaren höjts från 1.600 kronor till 1.750 kronor.

Kostnaderna för uppvärmning och städning av hamnkontoret har stigit på grund av högre löner och höjda bränslepriser.

Anslaget för underhåll av järnvägsspår har höjts från 13.000 kronor till 15.000 kronor. Detta beror på ökade priser och betydligt förlängda järnvägsspår. Efter färdigställandet av de under utbyggnad varande spåren komma de under hamnens förvaltning sorterande spåren i djuphamnen att omfatta 10.267 spårmeter med 38 växlar.

Anslaget för underhåll av hamnmaskiner har ökat med 5.000 kronor beroende på att två nya kranar tillkomma i djuphamnen samt att lönerna höjts.

Anslaget för underhåll av bogserbåten har måst höjas från 4.300 kronor till 6.000 kronor beroende på slitage under isbrytning, ökad hamntjänst och höjda underhållskostnader.

Stadsfullmäktige anvisade den 28 september 1950, § 233, anslag för inköp av reservdelar till vissa kranar. Hamnstyrelsen hemställer att beloppen måtte reserveras för 1953 i den mån de icke tagits i anspråk.

Enligt beslut av stadsfullmäktige den 26 juni 1952 har till täckning i 1953 års stat upptagits ett anslag å 50.000 kronor för målning av kran nr 16.

För nödvändiga underhållsarbeten (målning och reparation) å pontoner har medtagits ett belopp å 10.000 kronor.

Lönerna till kranskötare, reparatörer och besättningsmän på bogserbåten har höjts i det nya kollektivavtalet med påföljd att löneanslagen måst höjas med rätt betydande belopp.

Posten "Övriga kostnader för kranar och lastmaskiner" har måst ökas med 10.000 kronor till 60.000 kronor på grund av ökade kostnader och nya kranar.

Anslaget "Övriga kostnader för bogserbåten" har höjts med 3.000 kronor beroende på ökade kostnader för olja och ökad trafik.

Stadsfullmäktige anvisade den 28 september 1950 under § 233 ett anslag å 30.000 kronor för omflyttning av kranarna 16 och 17. Det har nu visat sig att kostnaderna komma att ställa sig betydligt dyrare än man från början hade anledning räkna med. Hamnstyrelsen hemställer därför om ett tilläggsanslag å 20.000 kronor, vilket upptages i statförslaget. Därjämte hemställes, att det tidigare anvisade anslaget å 30.000 kronor reserveras för 1953.

Räntekostnaderna kunna enligt uppgift från drätselkontoret beräknas till 301.500 kronor. I 1952 års stat utgör motsvarande belopp 259.839 kronor. Den betydande höjningen beror på den ökade upplåningen för utbyggnaden av djuphamnen och anskaffandet av ny kranutrustning.

Enligt uppgift från drätselkontoret bör avskrivningarna på fasta tillgångar upptagas till 300.000 kronor. Denna post återkommer på inkomstsidan. Någon post för avskrivningar har tidigare ej funnits i staten.

Kapitalutgifter.

Bland kapitalutgifterna ha upptagits olika anslag som beviljats av stadsfullmäktige med föreskrift att beloppen skulle täckas i hamnstyrelsens utgiftsstat.

Vidare hemställes, att tidigare beviljat anslag för stängsel kring hamnens verkstad reserveras för 1953 beroende på att området kring verkstaden ännu inte kunnat färdigställas till följd av hamnutbyggnaden.

Det i 1952 års stat upptagna anslaget å 15.000 kronor för ombyggnad av verkstaden i djuphamnen har ännu icke tagits i bruk. Hamnstyrelsen hemställer att beloppet reserveras för 1953.

För inventarieanskaffning har upptagits ett reservationsanslag å 2.500 kronor.

Anslaget avser inköp av en bänkborrmaskin, en bänkslipskiva till verkstaden i gamla hamnen, ett förvaringsskåp för hamnkontoret samt vissa smärre inventarier.

Det i 1952 års stat upptagna reservationsanslaget å 8.600 kronor för dykareutrustning har icke tagits i bruk sedan det av olika anledningar visat sig för närvarande icke vara lämpligt att hålla egen dykare i hamnen. Beloppet behöver därför icke reserveras.

Amorteringarna på upplånat kapital stiger för 1953 enligt drätselkontorets beräkningar till 479.617 kronor, således en i förhållande till den i 1952 års stat upptagna summan, 413.212 kronor, betydande ökning, som huvudsakligen hänför sig till djuphamnsutbyggnaden.

Driftinkomster.

Den interna posten för småbåtshamnarnas andel i hamnens kostnader har höjts från 3.500 kronor till 4.000 kronor.

Olycksfallsersättningarna ha höjts eftersom det visat sig att antalet olycksfall ökat trots omfattande säkerhetsanordningar. En post å 1.000 kronor har nu upptagits mot 500 kronor tidigare.

Hamnavgifterna för varor å fartyg i regelbunden trafik kan icke upptagas till så högt belopp som uppskattats i 1952 års stat, 5.000 kronor. Eftersom linjetrafiken nästan helt upphört upptas nu endast 2.000 kronor. Hamnavgifter för varor från andra fartyg upptages till 350.000 kronor mot 300.000 kronor i 1952 års stat. Den verkliga inkomsten under 1951 enligt bokslut utgjorde 245.750 kronor. Ökad trafik och höjda hamntaxor synes emellertid kunna motivera en höjning av den beräknade inkomsten. Av samma anledning synes man kunna upptaga inkomsterna av fartygsavgifterna till högre belopp. De verkliga inkomsterna under 1951 utgjorde 123.543 kronor. I 1952 års stat har beräknats en inkomst av 147.000 kronor. Hamnstyrelsen har ansett sig kunna räkna med inkomster å 145.000 kronor av ång- och motorfartyg, 2.000 kronor av segelfartyg och 3.000 kronor av pråmfartyg.

För bogsering och isbrytning har beräknats inkomster å 100.000 kronor mot 70.000 kronor i 1952 års stat. De verkliga inkomsterna under 1951 utgjorde 119.177 kronor.

Hyrorna för upplagsplatser för fasta upplag ha upptagits till högre belopp till följd dels av ökade upplagsutrymmen och dels av höjda taxor.

I hyra för pontoner upptas ytterligare 1.500 kronor. Småbåtshamnarna använder tre pontoner. Hittills har emellertid hyra betalats för endast en ponton.

Kranhyrorna har upptagits till 500.000 kronor, innebärande en höjning med 50.000 kronor i förhållande till 1952 års stat. Höjningen beror på ny krantaxa och ökat antal kranar samt på väntad ökad trafik. 1951 års inkomst utgjorde 476.743 kronor.

Kapitalinkomster.

Här återkommer den summa å 300.000 kronor, vilken upptagits för avskrivningar å utgiftssidan.

Det belopp varmed de beräknade utgifterna överstiger de beräknade inkomsterna utgör i statförslaget 429.807 kronor. Denna summa regleras på finansförvaltningens stat. Motsvarande belopp i 1952 års stat är 235.566 kronor. I bokslutet för 1951 utgjorde beloppet 111.573 kronor. Ökningen är främst att tillskriva höjda löner och höjda priser samt de ökade räntor och amorteringar, som följa med hamnutbyggnaden.

Småbåtshamnar.

Driftutgifter.

Såsom ovan nämnts i samband med hamnens inkomster har småbåtshamnarnas andel i hamnens förvaltningskostnader höjts från 3.500 kronor till 4.000 kronor. Ett nytt belopp å 1.000 kronor har medtagits utgörande småbåtshamnarnas andel i byggnadskontorets förvaltningskostnader.

För fullföljande av utredningen om småbåtshamnar hemställes om ett anslag å 20.000 kronor. Samtidigt anhålles, att tidigare reservationsanslag å 20.000 kronor reserveras i den mån det icke tagits i anspråk. I detta sammanhang må nämnas att en ansökan om statsbidrag för småbåtshamn icke bifallits av vederbörande myndigheter.

Underhållskostnaderna ha höjts med 1.000 kronor beroende på höjda priser och höjda löner.

För isväckning har upptagits 500 kronor mindre än i 1952 års stat. Beträffande de höjda pontonhyrorna hänvisas till vad ovan sagts under rubriken hamnens inkomster.

Kapitalutgifter.

För anläggning av en båtbrygga vid tipparmen utanför östra kajen hemställes om ett anslag å 20.000 kronor. Detta belopp synes kunna förslå för utbyggnad av halva den planerade anläggningen. Stadsfullmäktige ha tidigare anvisat anslag för muddringsarbetena.

Driftinkomster.

Båtplatsavgifterna ha kunnat beräknas till 15.000 kronor mot tidigare 13.000 kronor, vilket beror på att ett antal nya motorbåtsplatser tillkommit.

Med hänvisning till vad sålunda anförts får hamnstyrelsen hemställa, att stadsfullmäktige ville besluta

att fastställa förslaget till utgifts- och inkomststat för hamnen och småbåtshamnarna för 1953.

Västerås den 6 augusti 1952.

För HAMNSTYRELSEN:

Herman Thorén

/Sven Martiin

Bilaga 11 Tekniska verken.

Till Stadsfullmäktige i Västerås.

Styrelsen för tekniska verken överlämnar härmed förslag till utgifts- och inkomststat för år 1953.

Förslaget präglas av, att utgifterna på grund av prisstegringar ökat i betydligt högre grad än inkomsterna. Den prisstegring som förekom under åren före 1950 gick i relativt långsam takt. Den reella taxesänkning, penningvärdeförsämringen medförde med nominellt oförändrade taxor, kunde kompenseras dels genom ökad omsättning och därigenom förbilligad distribution, dels genom rationaliseringsåtgärder. Från mitten av år 1950 har emellertid en prisstegring inträtt, som räknat i 1953 års prisindex

utgör ca 24 % (från 173 till 213). Kostnadsökningarna på många av de produkter tekniska verken förbruka ha därtill varit betydligt större än indexstegringen. Detta gäller särskilt järn- och metallprodukter (kablar, transformatorer, rör, armatur, rördelar av olika slag m. m.) Genomsnittligt röra sig prisstegringarna på material och arbetskraft om 30—40 %. I mitten av år 1951 vidtogos vissa taxehöjningar för att motverka de stora utgiftsökningarna. Vattenverkets taxor höjdes sålunda med ca 22 %, gasverkets med ca 15 % och elverkets med ca 12 %. Därvid är att märka att gasverkets taxor för storförbrukare, som konsumera 70 % av gasproduktionen, äro indexreglerade, varför prisstegringen för dessa kunnat slå igenom med högre belopp. Liknande är förhållandet med elverkets taxor för storförbrukare, nämligen högspänningstaxorna, jämte vissa specialtariffer, men dessa utgöra endast ca 20 % av verkets omsättning.

De hittills vidtagna taxehöjningarna kunna sålunda ej kompensera prisstegringarna på utgiftssidan. Beräkningarna i utgifts- och inkomststaten för år 1953 uppvisa likväl relativt tillfredsställande resultat, men dels äro utgiftskalkylerna under nuvarande förhållanden osäkra och dels tillkomma under de närmaste åren starkt ökade utgifter i form av räntor och amorteringar för de stora anläggningar, som till nu rådande priser måste utföras för att tillgodose den växande förbrukningen. Styrelsen vill därför framhålla, att ytterligare taxehöjningar inom kort kunna bli nödvändiga, särskilt om prisstegringarna fortsätta. Eltaxorna äro fortfarande priskontrollerade och priskontrollnämnden har ännu ej tagit ställning till en ansökan från Svenska Elverksföreningen om generellt medgivande till indexberoende taxehöjningar. Ett sådant ställningstagande väntas dock under höstens lopp.

För samtliga verk har en ökning i räntekostnader uppkommit jämfört med förra årets stat uppgående till sammanlagt 139.600 kronor härflytande från ränta på pågående anläggningar, vilket tidigare ej budgeterats. Numera debiterar drätselkontoret tekniska verken ränta även å anslag till icke slutförda arbeten, i den mån dessa anslag under året tagits i anspråk.

Gemensam förvaltning.

Förrådsförmanstjänsterna har överförts från denna förvaltning till resp. elverk samt vatten- och avloppsverk.

Styrelsen har med hänsyn dels till penningvärdets fall men framför allt till de starkt ökade arbetsuppgifterna upptagit arvodet till styrelsens ordförande till 3.000 kronor. Tekniska verkens andel i drätselkontorets kostnader äro höjda med 17.000 kronor. I övrigt föreligger utgiftsökning vid gemensamma förvaltningen liksom vid delförvaltningarna på grund av lönehöjningarna. På en punkt har det varit möjligt att föreslå en sänkning, nämligen beträffande utgifterna för städning, som upptagits till 26.000 kronor. Detta beror på att varannandagsstädning genomförts. Om så ej skett, hade städningskostnaderna stigit till 35.000 kronor.

Gasverk.

En gasverkseldare å ordinarie stat har ersatts med en kollektivanställd.

Priserna på kol och koks äro fortfarande fastställda av Statens Bränslekommission så att driftförluster ej kunna undvikas. Styrelsen har i sina beräkningar utgått från nu rådande prisläge och driftunderskottet uppgår till 292.900 kronor jämfört med ett i årets stat beräknat överskott på 1.500 kronor. Styrelsen har gjort upprepade framställningar till bränslekommissionen, senast den 9 augusti 1952, om ändring av de ogynnsamma prisrelationerna och därvid särskilt framhållit orimligheten i en prissätt-

ning, som innebär att kommuner med gasverk belastas med utgifter för en hela riket omfattande reglering av bränslekostnaderna i synnerhet som dessa kommuner på grund av egen koksproduktion ej erhålla några fördelar vid bränsletilldelningen. Driftomkostnaderna i övrigt bortsett från fastlåsta löne- och räntekostnader förete måttliga stegringar delvis som följd av att de verkställda utbyggnaderna medgivit rationaliseringar av driften.

Elverk.

Elverkets utgifter för råkraft äro indexreglerade. Förutom därav följande prisstegringar tillkommer en prishöjning av 15 % på all kraft, som nyabonneras efter år 1950. Inverkan av denna prishöjning blir de första åren icke stor, men växer fort vid ökad omsättning. År 1958 utgår nu löpande kontrakt med Kungl. Vattenfallsstyrelsen. Därefter torde man få räkna med att 15 %-höjningen drabbar hela kraftbehovet. De stora nyanläggningar, som pågå eller förestå, betinga för dagen ett nästan dubbelt så högt pris som för 3 à 4 år sedan. Verkets driftöverskott minskar relativt redan nu, och denna tendens kommer, om prisfall ej inträder, att allt mer göra sig gällande i framtiden. Verket har även hittills profiterat av att gasverkets gamla lokaler vid Sturegatan kunnat användas för dess rörelse. Detta är icke längre möjligt, varför kostnadskrävande nybyggnader förestå. För år 1953 beräknas dock driftöverskottet kunna bli av samma nominella storlek som tidigare. Omsättningsökningen är för närvarande ca 10 % per år, vilket procentuellt är lägre än under 1940-talet. Då försäljningstaxorna i stort sett äro oförändrade, medan råkraftskostnaderna stiga, blir inkomstökningen av försäljningen i förhållande till utgiftsökningen för råkraft ej så stor som tidigare år.

Vatten- och avloppsverk.

I detta verks stat har upptagits löner för två nya ordinarie tjänster, en som driftingenjör vid kloakreningsverket och en som installationsingenjör, om vilka befattningars inrättande styrelsen gjort särskild framställning. Utgifterna öka i övrigt genomgående som följd av de allmänna kostnadsökningarna och den växande distributionen. Utöver normalt anslag för underhåll av ledningsnätet har upptagits ett anslag å 50.000 kronor för omläggning av sådana avloppsledningar främst inom den centrala staden som på grund av olika skäl blivit otillräckliga, i detta fall en del av ledningen via Eriksgatan och Floragatan upp till Jakobsberg. Framdeles blir det nödvändigt att utföra en successiv förstärkning av avloppsledningsnätet inom de äldre stadsdelarna efter uppgjord plan. Omläggningen bör, där så ske kan, utföras innan gatorna förses med permanent ytbeläggning. Delvis torde densamma i den mån den betingas av ökad bebyggelse, bekostas av anslutningsavgifter. I viss utsträckning synes det dock bli nödvändigt att härför taga i anspråk driftmedel.

Bland utgifterna ingår även ett anslag på 40.000 kronor för bestridande av kostnader för dränering av gator och parker. Enligt gällande bestämmelser få fastighetsägarnas ledningsbidrag i form av anslutningsavgifter ej tagas i anspråk för detta ändamål. Tidigare ha dessa kostnader täckts av lånemedel. Styrelsen finner dock ett sådant förfarande mindre lämpligt och föreslår i stället att anslag härför upptages i driftstaten. Ett tänkbart alternativ är även att denna kostnad, som i själva verket är en gatukostnad, upptages som del i kostnaden för iordningställande av gator och parker.

Med dessa anslag inberäknade stiger driftunderskottet för vatten- och avloppsverket till 287.400 kronor jämfört med 99.900 kronor i innevarande års stat.

Den fond, som under årens lopp influtit från inkomster för visning av gamla vattentornet och som avsatts för inrättande av en hiss på denna plats, har ej medtagits i årets stat. Styrelsen avser att föreslå att medlen tages i anspråk till täckande av kostnaden för hissen i det nya vattentornet.

Under åberopande av vad ovan anförts får styrelsen hemställa, att stadsfullmäktige måtte besluta

att godkänna förslaget till utgifts- och inkomststat för år 1953 samt

att bemyndiga styrelsen att disponera över tillfälliga fonden för tekniska verkens anslutningsavgifter upp till 100.000 kronor och fonden för anskaffning av större arbetsmaskiner och bilar till ett belopp om 38.800 kronor.

Västerås den 26 augusti 1952.

För STYRELSEN FÖR VÄSTERÅS STADS TEKNISKA VERK:

Gustaf Olsson

/Einar Wennberg

Bilaga 12 A Hälsovård, 12 B Folktandvård och 14 C Köttbesiktningsbyrå.

Till Stadsfullmäktige i Västerås.

Hälsovårdsnämnden överlämnar härmed sitt förslag till utgifts- och inkomststat för år 1953 för 12 A Allmän hälso- och sjukvård, 12 B Folktandvård och 14 C Köttbesiktningsbyrå.

Driftutgifterna för allmän hälsovård uppgå enligt förslaget till 230.250 kronor mot 194.025 kronor i staten för 1952. Ökningen utgör alltså 36.225 kronor. Därav kommer på 101,01 löner och arvoden samt 107 pensioner 32.500 kronor. Till ökningen av lönerna har bidragit den innevarande år inrättade nya befattningen såsom stadsdistriktsläkare. Å andra sidan medför den nya befattningen en minskning av läkarjourarvodena. Minskningen har likväl stannat vid 125 kronor, beroende på att timersättningen till tjänstetandläkarna, som utgår efter gällande anställningsvillkor för dessa läkare (S. H. nr 3 ser. A 1948), höjts till 24 kronor. Anslagen 105 för personalförsäkring och 108 pensionsavgifter har enligt uppgift från avlöningskontoret nedsatts med 1.050 kronor. Under 124 lakan, örngott m. m. har på framställning av brandchefen upptagits ett anslag å 450 kronor för anskaffning av lakan och handdukar, ett dussin av varje, två kuddar och sex skyddsrockar. Anslagsökningen är 200 kronor. Ersättningen till brandkåren för skötsel och körning av ambulansbilar har på hemställan av brandstyrelsen höjts med 2.200 kronor. Den allmänna prisstegringen har föranlett höjning av anslagen 134,5 utrotning av skadedjur med 1.500 kronor, 163 städning och belysning med 400 kronor och 166 underhåll av ambulansbilar med 600 kronor. Anslaget 162 hyror har i brist på uppgift om hyreskostnaden för år 1953 bibehållits oförändrat. Nämnden har ansett sig kunna hålla övriga utgiftsposter vid samma belopp som i årets stat.

Driftutgifterna för poliklinik har till följd av höjning av lön till sköterskan och

hennes semestervikarie ökat med 800 kronor. Arvodet till polikliniklläkaren fastställes av Kungl. Maj:t för ett år i taget från den 1 juli varje år. Då meddelande om arvodet för tiden 1/7 1952—30/6 1953 vid budgetens behandling ej förelegat, har arvodet upptagits till hittills utgående belopp eller 5.000 kronor, som återfinnes på inkomstsidan såsom statsbidrag.

Såsom kapitalutgift för allmän hälsovård har i förslaget upptagits anskaffning av ambulansbil för en kostnad av 30.000 kronor. I detta belopp ingår 5.000 kronor, som avser radiostation och syrebehandlingsapparat för bilen. Anslaget har upptagits på framställning av brandchefen med följande motivering. Den äldre av nämndens ambulansbilar, inköpt 1933, har kört 9.000 mil och är ej mera i sådant skick att densamma kan användas i påkostande utryckningstjänst. Vid tillfällen, då ambulansbil tagits ur tjänst för reparation eller vanlig service, bör en annan, användbar bil stå till förfogande.

Nämnden hemställer, att reservationsanslaget 368,1 för anskaffning av radiostation och syrebehandlingsapparat för ambulansbil reserveras till 1953. Vid anslaget har fästs det villkor, att detsamma finge tagas i anspråk, om landstinget bekostade motsvarande anordningar å sina bilar. Enligt uppgift har landstinget numera anskaffat syrebehandlingsapparat till sina bilar.

Driftinkomsterna för allmän hälso- och sjukvård har ej undergått ändring, med reservation likväl för statsbidrag till polikliniken vid eventuell höjning av läkarens arvode.

Driftutgifterna för folktandvård har ökat med 1.000 kronor på grund av höjning av tandläkararvodena. Anslaget för hyra och uppvärmning har, då uppgift om kostnader härför för 1953 ej varit till hands, bibehållits oförändrat.

Driftutgifterna för köttbesiktningsbyrå är, med undantag för av en ökning om 800 kronor, som kommer på löner och pensioner, oförändrade.

Driftinkomsterna är upptagna till oförändrade belopp.

Med hänvisning till vad ovan anförts hemställer hälsovårdsnämnden, att stadsfullmäktige ville besluta

att godkänna nämndens förslag till utgifts- och inkomststat för år 1953.

Västerås den 30 juni 1952.

För HÄLSOVÅRDSNÄMNDEN:
Gustav Andrén.

/Åke Renvall.

Bilaga 12 ö Tuberkulos.

Till Stadsfullmäktige i Västerås.

Styrelsen för Västerås stads förening mot tuberkulos får härmed vördsamt hemställa, att stadsfullmäktige måtte för år 1953 bevilja föreningen ett anslag å 5.000 kronor för dess verksamhet.

Västerås den 11 juni 1952.

För VÄSTERÅS STADS FÖRENING MOT TUBERKULOS:

Olov Rylander

Bilaga 13 D 1 Varmbadhus.

Till Stadsfullmäktige i Västerås.

Badhusstyrelsen får härmed överlämna förslag till utgifts- och inkomststat för 1953 och i anslutning därtill anföra:

Lönerna äro beräknade efter i juli 1952 utgående löner med oförändrad personal. I summan på konto 101,5 är inberäknat avlöningar till vikarier på 9.984 kronor.

Beloppen för personalförsäkring, pensioner och pensionsavgifter ha fixerats i samråd med avlöningskontoret.

Anslagen för beklädnad, kontorskostnader, telefon, porto samt förbrukningsmateriel, vilka icke höjdes i 1952 års stat, ha nu med tanke på det sänkta penningvärdet måst justeras uppåt med i en del fall relativt sett avsevärda belopp.

Trots att kolpriserna f. n. äro nedåtgående har anslaget för bränsle och kraftström ej ansetts kunna upptagas till avsevärt lägre belopp än den reella kostnaden 1951.

Sedan flera år tillbaka beställt badlinne för kr. 9.402: 40 utgör anledningen till att anslaget för detta ändamål föreslås kraftigt höjt. Under närmast följande år torde anslag för inköp av badlinne ej erfordras.

Rätt omfattande murningsarbeten kommer att bli erforderliga för att reparera badhusets fasader och detta jämte de höjda kostnaderna för alla övriga reparationer är anledningen till att underhållet av fastigheten beräknas kosta 30.000 kronor mot 25.000 kronor i årets stat.

Kostnaderna för städning och renhållning, belysning samt underhåll av inventarier har beräknats efter 1951 års kostnader och med tanke på de höjda arbetslönerna.

Då priskontrollnämnden icke godkänner ökning av badavgifterna i proportion till de stegrade kostnaderna ha inkomsterna på bad, trots en förhoppning om ökad frekvens som följd av moderniseringen, ej kunnat upptagas till högre belopp än 135.000 kronor.

Västerås den 27 juni 1952.

För BADHUSSTYRELSEN:

Theofil Öberg

/Tord Söderquist

Bilaga 13 D 2 Karlslunds tvättinrättning.

13 D 2. Karlslunds tvättinrättning.

Driftutgifter:

101,5 *Löner till kollektivanställd personal:* Anslaget för detta ändamål har begärts förhöjt med 15.000 kronor med anledning av att *dels* biträdande vaktmästartjänsten överförts hit från ordinarie stat, varigenom en kostnadsminskning på konto 101,0 uppstått med 5.500 kronor, *dels* genom nytt avtal löneökning skett samt dels viss utökning av anställd arbetskraft i stället för pensionärer måst äga rum.

103,2 *Beklädnad till personal:* Härför har begärts förhöjning av anslaget från 100 kronor till 250 kronor, beroende på ökade anskaffningskostnader för avtalsenlig beklädnad.

107 *Pensioner:* Ökat anslag härför har begärts med 700 kronor i enlighet med drätselkontorets anvisningar.

169 *Övriga kostnader för inventarier:* Anslaget härför har begärts förhöjt med 25 kronor, enär tidigare anslag visat sig otillräckligt.

Kapitalutgifter:

368 *Anskaffning av inventarier:* Den största och äldsta av tvättmaskinerna är utsliten och tarvar därför numera betydande kostnader i underhåll, varför anslag till ny tvättmaskin upptagits med 14.000 kronor, eller den summa enligt inhämtade uppgifter en ny maskin betingar.

Driftinkomster:

232 *Tvättavgifter:* Inkomsterna härför ha beräknats uppgå till samma belopp som driftutgifterna eller 85.750 kronor.

Bilaga 15 A Folkskola.

Till Stadsfullmäktige i Västerås.

Folkskolstyrelsen får härmed överlämna förslag till utgifts- och inkomststat för år 1953.

Statförslaget företer jämfört med staten för år 1952 en relativt stark ökning av såväl utgifts- som inkomstposterna. Av motiveringarna till statförslaget framgår, att de flesta höjningarna är beroende av

dels löne- och prisstegringar,

dels det alltjämt raskt stigande barnantalet.

Stadens nettokostnader för folk- och fortsättningsskolan beräknas 1953 till kronor 3.422.731: —, motsvarande en ökning i förhållande till 1952 med c:a 22,0 %, varav c:a hälften torde kunna anses bero av det ökade barnantalet.

Motivering till statförslaget, som sammanställts i en särskild P.M. bilägges.

Västerås den 12 augusti 1952.

På VÄSTERÅS FOLKSKOLSTYRELSES vägnar:
Birger Grip
Ordf.

/H. Collin.
Sekr.

15A1—101,0.

a) Nytt anslag för inrättande av en bokhållarebefattning på folkskolexpeditionen. Se särskild skrivelse i ärendet. (Bil. 6.)

b) Anslagen till tillsynslärarna och föreståndaren för fortsättningsskolan ha höjts med 15 % (avrundade tal). Då de s. k. arvodestjänsterna äro att betrakta som av-

lönade befattningar har folkskolstyrelsen ansett det naturligt att innehavarna erhålla samma dyrtidskompensation som befattningshavarna på reglerade sådana. Särskild skrivelse. (Bil. 7.)

15A1—114—115.

Anslagens höjning nödvändiga med hänsyn till administrationsapparatens växande på grund av ökning av barnantal, lärare och övrig personal m.m.

15A1—368.

Se specifikation (bil. 4).

15A2—101,11.

a) Arvodena till simlärarinnan, trädgårdslärarna och bibliotekarierna ha höjts med 15 % (avrundade tal). Jfr motivering till 15A1—101,0. Särskild skrivelse (bil. 7).

b) Antalet bibliotekarier har utökats med en för nytt bibliotek i Korsängsskolan, vartill anslag uppförts under litt. 15A2—124,8. Särskild skrivelse. (Bil. 12.)

c) Arvodet till filmarkivarien har höjts med 500 kr. Höjningen motiveras med *dels* utökning av arbetet, *dels* levnadskostnadsökningen. Särskild skrivelse. (Bil. 8.)

d) Antalet lärartjänster ha beräknats i förhållande till barnantalet, dels vid vårterminens, dels höstterminens början 1953. (Se bil. 1.)

15A2—104,1.

Ekonominämnden har i protokoll, § 160 uttalat:

"Västerås folkskolors lärarsällskaps styrelse hade genom lärarkårens representant anhållit om anslag till anordnande av föredragsserier under dels höstterminen 1952, dels kommande kalenderår. Dessa föredragsserier skulle stå öppna för såväl lärare som skolstyrelseledamöter.

Folkskolinspektören meddelade, att anslaget till stipendier för lärare, som deltaga i fortbildningskurser, icke helt disponerats, varför för höstterminen 1952 pengar finnes disponibla för ändamålet.

Undervisningsnämnden hade på sammanträde den 6/6 1952 tillstyrkt, att understöd lämnas till lärarsällskapets föreläsningsverksamhet.

Ekonominämnden beslöt enhälligt tillstyrka

att överskjutande medel av anslag enligt litt. 15A2. 104,1 i 1952 års stat får disponeras för lärarsällskapets föreläsningsverksamhet i mån av behov höstterminen 1952

att anslaget under rubrik "Bidrag till lärares studieresor och fortbildningskurser" i 1952 års stat bör 1953 inrymma även bidrag till av lärarsällskapet planerad föreläsnings- och kursverksamhet för lärare samt styrelseledamöter

att ifrågavarande anslagspost i 1953 års utgifts- och inkomststat ökas till 3.500 kronor med hänsyn till dels ovannämnda föreläsningsverksamhet dels även och framför allt lärarkårens hastiga tillväxt och penningvärdets försämring".

Folkskolstyrelsen biträder ekonominämndens synpunkter.

15A2—104,2.

Särskild skrivelse. (Bil. 9.)

15A2—108.

Statens pensionsanstalt har d. 18.7.52 överlämnat bevis om tjänsteårsberäkning enligt SPA-reglementet för övningsläraren vid Västerås folkskolor A. C. Palmén. Enligt detta tillgodoräknas följande tjänsteår för Palmén.

a) utan engångsavgift	19,5945 år
b) mot erläggande av en engångsavgift å 8124 kronor	3,9005 år
	23,5 år

Engångsavgiften skall inbetalas senast 18 jan. 1953.

Dylika engångsavgifter torde komma att krävas för de flesta av distriktets övningslärare. (Se KK 726/1949 § 8, mom. 4 och § 18, mom. 3). F. n. kan icke exakt angivas det belopp, som kan bli erforderligt 1953 för inbetalning av engångsavgifter för övningslärare. Med tillämpning av de principer, som gäller i ovanstående fall, torde ett belopp för samtliga övningslärares engångsavgifter å kr. 65.000: — bli erforderligt. Folkskolstyrelsen kommer att, då situationen klarnat, inge framställning om anslag. I avvaktan härpå har uppförts ett expektansbelopp å 65.000 kr.

15A2—115,2.

20.000 kronor ha beräknats för skjutsar, å vilka utgår statsbidrag. Återstående 15.000 kronor avser utgifter för busskort till barn, som ha en väglängd till skolan av lägst resp. 2 eller 2,5 km enligt tidigare gällande bestämmelser för utdelande av busskort. På grund av att *4 hela* klasser barn, hemmahörande i Korsängens skolområde, läsåret 1952/53 måste på grund av trängseln i Korsängsskolan hänvisas till andra skolor beräknas antalet behövliga busskort bli fördubblat år 1953.

15A2—121,1.

Anslaget till fri undervisningsmateriel kommer — trots vidtagna besparingsåtgärder — icke att hålla under 1952. Visserligen hade den 14.6.1952 endast 6715 kronor disponerats av ett anslag å 125.000 kronor. Anledningen till den obetydliga åtgången under vårterminen är skenbar, eftersom i det närmaste *hela läsårsbehovet* rekvireras i juni eller juli, varför räkningarna inte betalas förrän under höstterminen. Förbrukningen år 1951 uppgick till kr. 120.606: 95, motsvarande en kostnad pr barn à kronor 22: 75, varvid barnantalet var 5300 1/7-51. Vid läsårets ingång 1953/54 beräknas barnantalet till 6600. Medelpriset har antagits höjt med 15 % till kronor 26: 15. Totala kostnaden blir sålunda 6600×26,15 = 172.590 kronor. Beloppet har avrundats till kronor 175.000: — med hänsyn till att kostnaderna för klass 5 bli väsentligt högre än tidigare på grund av den modifiering av kursplanerna, som beslutats med hänsyn till det framtida folkskolans högstadium och som kräver flera läroböcker.

15A2—121,2.

Kostnad enl. bok 1951	kr.	13.803: 10
Medelkostnad pr barn 1951	,,	9: 20
Beräknad medelkostnad 1953 med c:a 20 % förhöjning	,,	11: —
Barnantal i gosslöjd 1953 beräknas till 1850.		
Beräknad totalkostnad (i avrundat tal)	,,	20.000: —

15A2—121,3.

Kostnad enl. bok. 1951 kronor 23.710: 59.
Medelkostnad pr barn 1951 kronor 15: 80.
Beräknad medelkostnad med 15 % förhöjning kronor 18: 15.
Barnantalet i flickslöjd 1953 beräknas till 1850.
Beräknad totalkostnad till kronor 33.000: — (avrundat tal).

15A2—124,1.

Av 1952 års anslag till skolornas förråd avsågs 13.000 kronor materiel till Hammarbyskolans annex. Till övriga skolor alltså 27.000.

Sistnämnda anslag föreslås 1953 höjt med c:a 10 % med hänsyn till de höjda priserna.

15A2—124,2.

Med hänsyn till det ständigt ökande antalet lärare är en höjning av anslaget till lärarpersonalens bibliotek i hög grad önskvärd.

15A2—124,3.

Till detta littera räknas nu biblioteken även i Blåsbo och Gideonsbergsskolorna, varför anslagshöjningen är relativt obetydlig i förhållande till behovet.

15A2—124,5—6.

Nytt anslag. Se särskild skrivelse. (Bil. 10).

15A2—124,7.

Nytt anslag. Se särskild skrivelse. (Bil. 11).

15A2—124,8.

Nytt anslag. Se särskild skrivelse. (Bil. 12).

15A2—368.

Se specifikation. (Bil. 4.) Omorganisation av fortsättningsskolan har genomförts, varigenom undervisningen gjorts helt praktisk. Bl. a. har undervisning i maskinskrivning införts på den s. k. handelslinjen. Behovet av skrivmaskiner är mycket stort, f. n. c:a 90 maskiner. Innevarande sommar ha maskiner lånats från olika håll — utom från olika institutioner i Västerås även från realskolan och yrkesskolorna i Arboga — mot erläggande av hyra. Folkskolstyrelsen föreslår, att årligen ett antal maskiner inköpas, för 1953 till ett belopp av kronor 10.000: —.

15A2—270,1.

Lönerna till lärarpersonalen gälla *kalenderåret* 1953 medan statsbidragen till lärarlöner avse de bidrag, som inflyta 1953 men äro grundade på lönerna för *läsåret* 1952/53.

Statsbidrag till löner för folk- och småskollärare utgår enl. KK 208/1948, till övningslärare enl. KK 479/1950, till lärare i fortsättningsskola enl. KK 587/1932 med sedermera vidtagna ändringar (se Folkskolestadgan av Wallin—Holmqvist för år 1952 sid. 377) och enl. KK 556/1951. Statsbidragen ha alltså beräknats enl. följande:

Folk- och småskollärare		
Löner 1/7-52 — 30/6-53		2.685.222: —
Kommunens andel		303.500: —
	Statsbidrag	2.381.722: —
Övningslärare		
Löner 1/7-52 — 30/6-53		333.058: —
Statsbidrag 78 %		259.785: —
Lärare i forts.-skolan		
Löner 38.600: —		
Därav statsbidrag 78 % å 35.000: —		= 27.300: —
100 % å 3.600: —		3.600: —
	Statsbidrag	30.900: —
	Summa statsbidrag	2.672.407: —
	i avrundat tal	2.673.000: —

15A2—270,2.

Statsbidraget maximerat till kronor 1000: —.

15A2—270,3.

Se KK 400/1947.

231 avd. à 60 ..... 13.860

8 avd. à 110 880
1 avd. à 160 160

14.900
i avrundat tal 15.000

15A2—270,4.

Se KK 292/1946 + 598/1952.
5984 (barn) × 12 kr. = 71.808: —
i avrundat tal 71.800: —

15A2—270,5.

Se KK 346/1947 med sedermera vidtagna ändringar. (Folkskolestadgan av Wallin—Holmqvist år 1952 sid. 265.)
80 % 19.859: — = 15.887: —
i avrundat tal 16.000: —

15A3—101,0.

Angående arvoden till skolkuratorer: Se särskild skrivelse. (Bil. 13.)

15A3—133,2.

Av totala barnantalet 6.300 kalenderåret 1953 beräknas 5.000 barn bliva behandlade till en kostnad av 5 kr pr barn och år.

15A3—(övriga poster driftutgifter)

Höjningarna förorsakade av det ökade barnantalet.

15A3—368.

Se specifikation (bil. 4).

15A3—270.

Se KK 585/1944 med sedermera vidtagna ändringar (Folkskolestadgan för år 1952, sid. 293) + 597/1952.
5984 (barn) × (1: 55* + 1: —**) = 15.259: 20
i avrundat tal 15.300: —
*) bidrag till skolläkaren
**) bidrag till skolsköterskan

15A4—160,1—160,2.

Se specifikation (bil. 5).

15A4—161,9.

Ersättningen beroende av beräknade inkomsterna för hyra litt. 260,2.

15A4—124.

Nuvarande anslag otillräckligt. Kostnaderna år 1951 kronor 14.494: 79. Med hänsyn till utökat antal lokaler och prishöjningarna torde en höjning till kronor 20.000 vara ofrånkomlig.

15A4—355,2.

Anslag till konst ur Kulturfonden har i skrivelse den 23/2-52 äskats med kronor 30.000: —, vilket belopp — i händelse detsamma blir beviljat — bör reserveras till 1953.

15A4—360,2—4.

Se särskild skrivelse. (Bil. 14.)

15A4—368,1.

Se specifikation. (Bil. 5.)

15A4—368,4 o. 6.

Se särskild skrivelse. (Bil. 10.)

15A4—270,2.

(Se KK 398/1943)

15A4—270,6—7.

Statsbidrag utgår f. n. med kronor 1000: — pr lärosal.

15A5—101,0.

Ersättning för vakthållning utgår med 2 kr pr dag till tjänstgörande lärare.

Kalkyl:

210 (besp.-dgr) × 32 (lärare) × 2 kr. = 13.440: —
i avrundat tal 13.500: —

15A5—104.

Stip. till besp.-personals utbildning. (Se skrivelse bil. 15.)

15A5—120.

Den starka ökningen beror på det ökade barnantalet och höjda livsmedelspriser.

Kalkyl:

Kostnad pr portion 1951 43,28 öre.
Kostnad beräknad 1953 pr portion 50 öre.
Antal beräknade portioner 1953:
6000 (barn) × 80 % (deltagande) × 200 dagar = 960.000 port.
Kostnad: 960.000 × 50 öre = 480.000 kronor.

15A5—124,2—3.

Se särskild skrivelse. (Bil. 10.)

15A5—162,2.

Hyra för 1953 i Folkets park fastställes av hyresnämnden. Parkstyrelsen har begärt 12.000 kronor.

15A5—368,1.

Se specifikation. (Bil. 4.)

15A5—368,2.

Se särskild skrivelse. (Bil. 10.)

15A5—270,1.

Se KK 553/1946 med däri sedermera vidtagna ändringar (Folkskolestadgan år 1952, sid. 285). Bidragsunderlaget av riksdagen höjt till 70 öre pr portion. Statsbidraget till skolmåltider torde kunna beräknas till högst 28 öre pr portion eller totalt

960.000 × 0: 28 kr = 268.800 kr.
i avrundat tal 270.000 kr.

15A5—270,2.

Se KK 398/1943. Bidraget gäller Parkrotundan. Statsbidragets storlek ovisst. Förslagsvis upptages kronor 2000: — — varvid frånräknas uppvärmning, städning, hyra av apparatur o. dyl. — *Högst* hälften av utgående hyra kan erhållas, om denna anses skälig.

Bilaga 15 B Praktisk realskola.

Till Stadsfullmäktige i Västerås

Styrelsen för praktiska realskolan i Västerås får härmed överlämna bifogade utgifts- och inkomststat för år 1953 och får i sammanhang därmed meddela följande.

Styrelsen har i möjligaste mån iakttagit den av drätselkammaren anvisade återhållsamheten, när det gäller skolans utgiftsstat. I likhet med föregående år får styrelsen dock peka på en del poster, som höjts sedan föregående år beroende dels på att skolan även höstterminen 1953 utvidgas med ännu en klassavdelning, dels på ökade kostnader, när f. d. seminariebyggnaden kommer att disponeras hela året, dels på

genom statsmakterna genomförd höjning av lönerna, varjämte höstriksdagen 1952 säkerligen kommer att tillägga varje lärarbefattning en lönegrad redan från och med den 1 juli 1952. Styrelsen beräknar, när det gäller anslagen över huvud taget, att inga ytterligare anslag skola behövas under år 1953.

Styrelsen övergår efter denna allmänna motivering till detaljmotivering av höjda anslag.

Löne- och arvodestaten är angiven i enlighet med i juni månad år 1952 gällande löner.

Pensionsstaten och pensionsavgiften äro höjda i enlighet med meddelande från avlöningskamreraren.

Anslaget för fri undervisningsmateriel, inkl. fria läroböcker, är höjt med 2000 kr, beroende på tillkomsten av nya klasser. *Undervisningsmaterielanslaget* är likaså höjt med 2000 kr, då kontot under innevarande år visar sig knappt. *Anslaget för lexika, ritbestick* är sänkt från 5000 kr till 1000 kr, då anslaget visat sig fullt tillräckligt år 1952, och då en del nyanskaffningar år 1953 ha upphört.

Skolmåltidsanslaget, som internt betalas till Västerås Folkskolor, är höjt, varvid beräknats bespisning liksom år 1952 av ett 60-tal behövande lärjungar under 200 dagar till ett pris av 1 kr pr portion. Antalet bespisade utgör ungefär en fjärdedel av skolans lärjungeantal, och anslaget är höjt med 3700 kr. Statsbidraget på denna utgift inflyter i folkskolans stat. Likaså är *simbadsanslaget* höjt med 200 kr, då lärjungeantalet ökar. På *anslaget till skolläkare och skolsköterska* har en höjning vidtagits om 500 kr, enär staten höjt sådana arvoden, varpå staten återbetalar 50 %. *Anslaget för hyror* är höjt med 10.000 kr., vilket belopp motsvarar hyra för f. d. seminariebyggnaden enligt fastighetskontorets preliminära beräkning. I denna hyra ingår även rengöring av gård och gata. *Anslaget för städning, eldning och skurning* är höjt beroende på utgifter för städning och eldning av f. d. seminariebyggnaden enligt förslag från fastighetskontoret, innefattande 3500 kr för städning och 500 kr för eldning. Av samma orsak är *anslaget för belysning* höjt med 200 kr och *för uppvärmning* med 4000 kr, det sista beräknad utgift för oljeeldning i f. d. seminariefastigheten, summan föreslagen preliminärt med hjälp av fastighetskontoret.

Kapitalutgifter.

Anskaffning av inventarier i f. d. seminariebyggnaden. Denna byggnad skall inrymma dels rektorsexpedition, dels lärarrum, dels 2 nya klasser och dels beräknad inredning å bl. a. byggnadens vind, där skolans olika samlingar få en fristad. Skolmöbler göra för en klass 3500 kr, möbler och övrig utrustning till rektorsexpeditionen 3000 kr, möblering av ett lärarrum 5000 kr, till förvaring av skolans samlingar samt kartor och annan undervisningsmateriel å vinden 2000 kr samt inköp av ett nödvändigt piano för musikundervisning i denna byggnad 3500 kr, sammanlagt 17.000 kr.

Driftinkomster.

Statens bidrag till lärarlöner är fortfarande 78 %. Då inkomsten från staten vid skolans utvidgning med flera lärarlöner på grund av statens budgetår lider av en viss eftersläpning, har anslaget beräknats i samma proportion till utgifterna som föregående år, som av drätselkammaren då uppsattes till 108.310 kr. Statens bidrag till skolans lärarlöner uppgick år 1951 till 107.600 kr. För år 1953 beräknas motsvarande summa till 151.000 kr.

Västerås den 28 juni 1952.

Folke Ericsson
Ordförande.

/Knut Carlfors.

Bilaga 15 D Kommunal Flickskola.

Till Stadsfullmäktige i Västerås.

Styrelsen för kommunala flickskolan i Västerås får härmed framlägga förslag till inkomst- och utgiftsstat för år 1953 och vill i samband därmed göra följande påpekanden:

Bland *lärarlönerna* ha ämneslärarlönerna preliminärt beräknats enligt den överenskommelse, som under våren träffats mellan Saco och Tjänsteförteckningskommittén och vilken överenskommelse skall behandlas av 1952 års höstriksdag. Antalet befordringstjänster grundar sig på den beräkning, som gjorts för Kungl. Skolöverstyrelsens räkning. En aspiranttjänst upptages och avser täcka sjuktjänstledigheter. De fyra nya ordinarie ämneslärartjänster, som Kungl. Maj:t medgivit, ha medtagits.

Liksom för år 1952 upptages ett arvode för avlöning av vikarie för de timmar, som bibliotekarien med Kungl. Skolöverstyrelsens medgivande erhållit nedsättning i sin ordinarie ämneslärartjänst; kontant ersättning utgår icke till bibliotekarien.

Övningslärarnas löner ha beräknats som för år 1952.

För realskolelinjen ha lönerna beräknats som för flickskolelinjen.

Administrationskostnaderna ha höjts något med hänsyn till att omkostnaderna blivit högre. Detsamma gäller övriga expenser.

Beträffande *material för undervisningen* ha posterna måst höjas, i skolkök, dels därför att matpriserna höjts, dels därför att antalet elever, som åtnjuta undervisning i hushållsgöromål, ökat betydligt; detsamma gäller övriga övningsämnen samt läroämnen.

Hälso- och sjukvårdskostnaderna ha enligt gällande författning höjts med hänsyn till det höjda elevantalet.

Bland *lokalkostnaderna* ha posterna för städning, skurning och uppvärmning måst höjas, dels på grund av höjda löner, dels på grund av ökade priser.

På *kapitalökningen* ha särskilda belopp upptagits för inköp dels av en magnefon och en portabel högtalarapparat för undervisningen i främmande språk och musik, dels ett belopp för inköp av en hushållsmaskin för undervisningen i skolkök och en ny matservis; föregående servis inköptes 1902; att ny servis ej tidigare inköpts beror på att det varit svårt att utan särskild beställning i fabrik få tag på en servis, som varit stark och ändamålsenlig. — 4.000 kronor beräknas för ett utomhusur.

Inkomsterna ha beräknats efter samma grunder som förut. Statsbidrag på flickskolelinjens lärarlöner utgår med 78 %. Terminsavgifterna ha upptagits till 23.000 kronor, och skolköksavgifterna beräknas uppgå till 2.300 kronor.

Statsstipendierna upptagas till ett beräknat belopp på såväl inkomst- som utgiftssidan.

Västerås den 22 augusti 1952.

Ebba Berg
Ordförande

Ingeborg Jansson
Sekreterare

Bilaga 15 H Yrkesskola.

Till Stadsfullmäktige i Västerås

Styrelsen för Västerås stads skolor för yrkesundervisning, som samtidigt härmed till drätselkontoret överlämnar förslag till utgifts- och inkomststat och till lönestat för år 1953, får beträffande de överlämnade förslagen vördsamt anföra följande:

Skolverksamheten beräknas bliva bedriven i ungefär samma omfattning som innevarande år.

Genom det förändrade penningvärdet ha en del poster måst beräknas till större belopp än i innevarande års stat, men styrelsen har också ansett sig kunna räkna med en del smärre sänkningar. Höjningarna på utgiftssidan hänföra sig till väsentlig del till stegrade avlöningskostnader. På inkomstsidan har styrelsen kunnat räkna med en betydande ökning av statsbidraget till lärarlöner, emedan under hand från Överstyrelsen för yrkesutbildning meddelats, att de nuvarande statsunderstöden per undervisningstimme 2: 80 och i ett mindre antal fall 3 kronor kunna beräknas bliva höjda till 5 kronor.

Föreslagna förändringar m. m. behandlas i det följande:

I fråga om löner och arvoden, konto 101,0, har, förutom med höjda avlöningar enligt löneplanen, räknats med att, enligt styrelsens framställning till stadsfullmäktige den 11 mars i år, kanslibiträdesbefattningen ändras till en kontoristbefattning, men med oförändrad innehavare av tjänsten. Vidare har, emedan arbetet på skolans expedition kräver detta, såsom nytt upptagits ett arvode till skrivhjälp på expeditionen på kronor 3102: — motsvarande en halv avlöning enligt löneklass 6. (Se lönestaten.)

Beträffande lärarna, konto 101,1 (jfr. lönestaten), ha inga andra förändringar vidtagits, än att det räknats med de förhöjda avlöningarna enligt löneplanen såväl till de ordinarie lärarna som till timlärarna. I fråga om avlöningen till timlärarna tillåter sig styrelsen hänvisa till sin skrivelse till stadsfullmäktige den 30 juni i år, vari framhålles, att yrkesskolans timläraravlöningar icke kunna hållas oförändrade, då alla andra lärarlöner utom just timlärarlönerna vid yrkesskolan höjas på grund av inflationen. Stegringen i utgifterna i fråga om lärarlöner motsvaras emellertid, som i inledningen nämnts, av en stegring i statsbidrag till dem, inkomstposten 270,1, som beräknas stiga väsentligt och t.o.m. mycket mer än utgiftsposten 101,1.

På grund av stegrade matpriser beräknas måltider i skolköket till skolkökslärarinnorna, konto 103,2, höjt med 100 kronor. Posterna 107 och 108 pensioner och pensionsavgifter ha upptagits till värden, som meddelats från avlöningskontoret och som äro väsentligt högre än tidigare. Konto 161,1 bränsle, belysning, vatten har styrelsen ansett sig kunna sänka med 2.000 kronor till 18.000 kronor på grund av fallande bränslepriser. Däremot har styrelsen ansett sig böra höja posten 161,3, övriga kostnader för lokaler, från 9.000 till 10.000 kronor, framför allt beroende på ökade ersättningar till städerskor och till rengöringshjälp. Hyreskontot, 162, har ökats med 500 kronor, för att medel skola finnas för tillfälligt förhyrande av lokaler för undervisning t. ex. tvättstugor för undervisning i maskintvätt. Styrelsen beräknar en minskning av kontot 168, underhåll av inventarier, från 3.000 till 2.000 kronor, då skolans inventarier befinna sig i relativt gott skick. Bidraget till statsverket för avlöning till vaktmästare, enligt avtal, konto 170, måste på grund av ökade löner höjas , 8.000 kronor beräknas åtgå.

I fråga om anskaffning av inventarier, konto 368,1, beräknas en nedsättning kunna

ske med 1.000 kronor till 1.000 kronor. Anskaffning av stadigvarande undervisningsmateriel, konto 368,2, föreslås sänkt med 500 kronor till 11.000 kronor. Denna senare ganska stora post erfordras huvudsakligen för fullföljandet av en pågående ersättning av förslitna maskiner i verkstadsskolan för elektromekaniker. Dessa maskiner användas även av praktiska realskolan.

På inkomstsidan beräknas ersättning från elektrotekniska fackskolan m. fl., konto 226, kunna höjas till 11.000 kronor, vilket bl. a. beror på de stigande utgifterna på konto 161,3. Ett nytt konto, diverse inkomster, 229, har införts, då det visat sig behövas för bokföring av oväntade inkomster t. ex. vid försäljning av kasserad materiel. Statsbidraget till lärarlöner, konto 270,1, beräknas som tidigare nämnts stiga väsentligt, nämligen med över 35.000 kronor, statsbidraget till stadigvarande undervisningsmateriel, konto 270,2, sjunker till 5.500 kronor genom sänkningen av utgiftsposten 368,2, statsbidraget till expenser för installatörkurs, konto 270,5, som täcker alla expenserna för installatörkursen, beräknas minskat till 1.000 kronor genom försiktighet med utgifterna, som huvudsakligen bestå av annonsering (under konto 114). Slutligen beräknas ett något ökat bidrag från Zimmermanska fonden till pensioner, konto 273,2, genom pensionernas höjning.

Det föreliggande förslaget, som avser 1953, beräknas av styrelsen att också, liksom det analoga förhållandet tidigare varit fallet år från år, att användas vid ansökningen av statsbidrag för läsåret (det statliga budgetåret) 1953/1954, därför att, då detta statsbidrag skall sökas, senare stat än den här framförda icke finnes för yrkesskolans del.

Västerås den 2 juli 1952.

Theofil Öberg
Styrelsens ordförande

Folke Ericsson.

Bilaga 15 I Gymnastik och idrott.

Till Stadsfullmäktige i Västerås.

Idrottsstyrelsen får härmed överlämna sitt förslag till utgifts- och inkomststat för år 1953 samt därvid anföra:

Utgifter:

Gemensam förvaltning.

Utgifterna för löner och arvoden ha på grund av höjda löner ökat med tillhopa 21.000 kronor, övertidsersättning till vaktmästarna däri inräknad. Utgifterna för sjukvård, personalförsäkring, pensioner och pensionsavgifter ha upptagits med av avlöningskontoret angivna belopp.

Anslaget för resor och traktamenten ha visat sig otillräckligt och därför höjts med 400 kronor. Denna ökning beror dels på höjda traktamenten och biljettkostnader och dels på nödvändigheten av att vid behov kunna företaga enstaka studieresor till annan idrottsplats för att studera därvarande organisation.

Anslaget för bidrag till idrottsutbyte med vänorterna, vilket de senaste åren utgjort 4.000 kronor har nu höjts med 1.000 kronor. Anslaget har huvudsakligen utgjort bidrag till resekostnader vid årligen återkommande tävlingar i olika grenar mellan vänorterna. Det har varje år visat sig otillräckligt för att täcka de kostnader, som

äro oundgängligen nödvändiga för att upprätthålla det idrottsutbyte som överenskommits mellan respektive städers idrottsorganisationer. De två senaste årens stegring av uppehålls- och biljettkostnaderna ha medfört en kostnadsökning, som motsvarar höjningen av anslaget.

Sedan idrottsområdet vid Rocklunda numera ställts till styrelsens förfogande är det nödvändigt att snarast möjligt kunna påbörja de förberedande arbetena därmed icke minst med tanke på den relativt omfattande utredning, som måste göras. Då anläggning av fotbollplaner och löparbanor kommer att taga sin rundliga tid och enligt uppgift norra delen av Arosvallen inom de närmaste åren beräknas bli tagen i anspråk för annat kommunalt ändamål, är det av behovet påkallat att utredningsarbetet snarast igångsättes, så att ersättning för vid Arosvallen mistade utrymmen kunna ersättas utan tidsförlust. Då anlitande av arkitekter och andra sakkunniga draga ganska stora kostnader har idrottsstyrelsen ansett ett anslag å 25.000 kronor vara behövligt.

Anslaget för tränarverksamhet, vilket i årets budget upptagits till 2.000 kronor varjämte stadsfullmäktige vid sammanträde den 31 januari 1952 beviljat ytterligare 1.200 kronor för 1952 har nu höjts till 4.000 kronor. En bidragande anledning härtill är givetvis de höjda lönerna men även kostnaderna för att få tillgång till fullgod tränare inverka. De två senaste åren har det nämligen visat sig att en uppryckning skett inom den fria idrotten och idrottsstyrelsen anser att detta förhållande i viss mån kan tillskrivas den tränare, som då verkat här.

Idrottsplatser.

Anslaget för vattenavgifter som visat sig otillräckligt har höjts med 300 kronor. Den ökade förbrukningen beror i viss mån på att antalet planer och andra anläggningar ökats. Sistnämnda förhållande jämte det senaste årets prisstegringar medför även ökning av utgifterna för underhåll av byggnader med 3.000 kronor och diverse träningsplaner med 5.000 kronor. Höjda avgifter för belysning har medfört höjning av anslaget härför med 1.000 kronor. Slutligen beräknas utgifterna för fastighetsskatt och försäkring öka med 100 kronor.

Idrottshallen.

Beträffande kontona under denna rubrik ha endast de ändringar gjorts, att anslaget för underhåll av byggnader sänkts med 6.000 kronor och utgifterna för fastighetsskatt och försäkring höjts med 300 kronor. Ifråga om sänkningen av underhållsanslaget vill idrottsstyrelsen framhålla, att detta kunnat ske, då endast en del ytterligare underhållsarbeten kvarstå till nästa år. Hallen, som sedan stadens övertagande av densamma varje år undergått ganska omfattande bättrings- och reparationsarbeten, är nu i tämligen gott skick och de arbeten som kvarstå utgöres huvudsakligen av inre arbeten å golv o. dyl.

Dansarrangemang.

Den enda förändring som gjorts är att anslaget för löner och arvoden sänkts med 900 kronor.

Bidrag till övrig idrottsverksamhet.

Då det beräknats, att simundervisningen under nästa år kommer att bedrivas i ökad omfattning har anslaget härför ansetts böra höjas med 1.500 kronor.

Kapitalutgifter:

Idrottsplatser.

För under året påbörjat arbete med iordningställande av idrottsplats vid Skallberget har upptagits ett anslag å 15.000 kronor. Som angavs i motiveringen för innevarande års budget erfordrades det i nämnda budget beviljade anslaget å 15.000 kronor för ett provisoriskt ordnande av anläggningen. Erfarenheten har nu visat att det är en absolut nödvändighet låta inhägna berörda idrottsplats, enär den eljest trots förbud kommer att användas med påföljd att gräsådden blir helt förstörd. För att en ordentlig gräsmatta skall kunna erhållas är det nödvändigt att planen får vila cirka 1½ år efter sådden innan den tages i bruk. Vidare har det visat sig att löparbanor måste anordnas vid denna inom ett synnerligen tättbebyggt bostadsområde belägna idrottsplats.

För insättande av elektriska varmvattenberedare i omklädningsbarackerna å Emaus idrottsplats och vid ishockeybanan å Arosvallen erfordras tillhopa 4.000 kronor. Det har nämligen visat sig att där anordnade duschanordningar vintertid icke kunna användas på grund av avsaknad av varmvatten. Rätteligen skulle värmeledning ha inlagts i båda barackerna, men idrottsstyrelsen har låtit sig nöja med att föreslå insättande av beredarna, vilka kunna flyttas till annan plats, då de provisoriska byggnaderna någon gång i framtiden kommer att ersättas av en ordentlig byggnad.

För fortsättning av de under innevarande år påbörjade ombyggnadsarbetena vid Emaus idrottsplats har upptagits anslag å 20.000 kronor. Sedan de över idrottsplatsen framdragna kraftledningarna under föregående år flyttats har nämligen arbetet med idrottsplatsens iordningställande kunnat igångsättas. I dessa arbeten ingår fyllning av området mot Tegnérgatan, vilket ligger flera meter lägre än området i övrigt. De huvudsakligaste arbetena därutöver bestå i nyanläggning av en träningsplan, omläggning av en gräsplan samt anordnande av ishockeybana. Vidare skola löparbanor anordnas.

På grund av de omfattande sprängningsarbeten som fått vidtagas vid anläggning av idrottsplatsen vid Gideonsbergs folkskola har de tidigare beviljade medlen icke varit tillräckliga. För påförande av matjord samt sådd av planen erfordras ytterligare 5.000 kronor. I detta belopp ingår även kostnaderna för anläggande av en löparbana, vilken begärts av folkskolstyrelsen såsom nödvändig för skolbarnens idrottsutövning. Berörda bana hade icke inräknats i tidigare anslag.

Sedan ett område för ny idrottsplats ställts till idrottsstyrelsens förfogande vid Grytaborg i förutvarande Badelunda socken har anslag upptagits med 20.000 kronor för iordningställande av berörda idrottsplats. Inom denna stadsdel finnes tidigare endast en provisorisk idrottsplats anordnad å till riksvägen avsatt område i skogen vid Lundby gård. Denna idrottsplats är långtifrån tillräcklig för att tillgodose behovet och det är därför nödvändigt, att den nya idrottsplatsen snarast kommer till stånd. Sistberörda idrottsplats, vilken kommer att förses med löparbanor och i övrigt skall göras av fullgod kvalitet, skall även användas för den skola, som kommer att anläggas vid Grytaborg. Då en inhägnad av planen kommer att bli nödvändig först 1954 återkommer idrottsstyrelsen till denna sak i budgeten för nämnda år.

Då åskådarutrymmena vid stadens idrottsanläggningar äro synnerligen provisoriska mest på grund av att någon fast läktare med tillräckligt antal platser icke finnes vid någon idrottsanläggning, har det visat sig nödvändigt att anskaffa ytterligare flyttbara läktare. Bandy och seriefotboll, korporationsfotbollen icke inräknad, spelas nu på icke mindre än fyra utanför Arosvallen belägna idrottsplatser och till-

gången på ståplatsläktare räcker icke till för mer än två av dessa planer. Nya läktare skulle erfordras för cirka 4.000 personer men idrottsstyrelsen har nöjt sig med att tills vidare begära anslag för halva antalet.

För anskaffning av ytterligare gräsklippningsmaskiner, bevattningsanordningar med koppling och slang har liksom tidigare upptagits ett belopp av 3.000 kronor.

Anslaget för anskaffning av idrottsmateriel för utlåning till skolorna har sänkts med 100 kronor.

Idrottshallen.

På grund av upprepade klagomål från kringboende över att idrottsstyrelsen icke har sop- och asktunnorna inställda i lämpligt skjul, vilket medför att aska och andra förorenande partiklar vid blåst flyger omkring inom området, har efter samråd med arkitektkontoret anslag med 3.000 upptagits för uppförande av lämpligt uthus för berörda kärl.

Anslaget för anskaffning av inventarier har bibehållits oförändrat.

Slutligen hemställes att odisponerade medel av tidigare anslag måtte reserveras till 1953 i den mån arbetena icke medhinnas eller av andra anledningar icke kunna komma till utförande under 1952.

Inkomster:

Inkomsterna för fotboll beräknas öka med 4.000 kronor medan inkomsterna av ishockey torde bli 2.000 kronor lägre, då några lag från staden numera icke spela i den högsta divisionen. Inkomsterna av övriga arrangemang beräknas nu till endast 1.000 kronor mot tidigare 5.000 kronor, då några motortävlingar under nästa år icke kommer att arrangeras på Arosvallen. Inkomstena av transporter beräknas öka med 2.000 kronor.

Inkomsterna från idrottshallen beräknas öka med 3.000 kronor, då det visat sig att där anordnad tennis, övrig idrott, bordtennis och bowling ökat i omfattning.

På grund av vad sålunda anförts får idrottsstyrelsen hemställa

att stadsfullmäktige måtte godkänna bilagda förslag till utgifts- och inkomststat för gymnastik och idrott för år 1953.

Västerås den 30 juni 1952.

För IDROTTSSTYRELSEN:
E. Holmqvist

/Gunnar Ekberg.

Bilaga 15 J Stadsbibliotek

Till Stadsfullmäktige i Västerås.

Biblioteksstyrelsen får härmed överlämna bifogade förslag till stat för 1953.

Enligt riksdagens beslut har från och med den 1 juli 1952 i Västerås inrättats ett lands- och stiftsbibliotek, vilket övertager jämväl stadsbibliotekets verksamhet. Några närmare direktiv för övertagandet har — när detta skrives — ännu icke lämnats. Avsikten är emellertid att staten skall fungera såsom huvudman för verksamheten, vilken står under närmaste tillsyn av en lokal biblioteksstyrelse, samman-

satt av representanter för stadsfullmäktige, domkapitlet, läroverket m. fl. I statens regi avlönas en bibliotekarie, två amanuenser och en vaktmästare. Övrig personal kvarstår på stadens lönestat. Vidare utgår från statens sida ett anslag för anskaffande av böcker och ett omkostnadsanslag. I övrigt bekostas verksamheten av staden.

I avbidan å utfärdande av närmare bestämmelser om den nya biblioteksstyrelsen och dess tillsättande har det ankommit på den nuvarande rent kommunala styrelsen att uppgöra statförslaget för 1953. Härvid har samråd tagits med förste bibliotekskonsulenten i Kungl. skolöverstyrelsen, B. Hjelmqvist, efter vilkens anvisningar statförslaget uppsatts. I likhet med vad fallet är i Linköping, där landsbibliotek även finnes, upptagas inga inkomster i det kommunala statförslaget. Inkomsterna ha tidigare utgjorts av pliktavgifter och statsbidrag. Avgifterna skola numera tillfalla huvudmannen eller kronan och statsbidraget bör icke heller redovisas i den kommunala staten. Denna kommer att fungera närmast såsom ett slags specifikation å det kommunala bidraget till verksamheten.

Då full klarhet ännu icke i brist på närmare direktiv kunnat vinnas om det rättsliga förhållandet mellan kronan och staden särskilt vad angår biblioteksverksamheten inom staden och vidare bibliotekets möjligheter att provisoriskt i avbidan å ny biblioteksbyggnad erhålla vidgade utrymmen icke för dagen låter sig bedömas, ha betydande svårigheter förelegat att i vissa fall beräkna bibliotekets anslagsbehov. Angivna förhållanden medföra, att statförslaget tyvärr måste lämnas med reservation för bl. a. de ändringar, som kunna bliva en följd av senare lämnade direktiv från de statliga myndigheterna.

Beträffande själva statförslaget må här påpekas endast de förändringar, som skett beträffande lönestaten. Anslag har upptagits för en särskild bibliotekarie å extra stat vid bibliotekets ungdomsavdelning och med en fjärdedel av avlöningen till en sjukhusbibliotekarie å ordinarie stat. Biblioteksstyrelsen avser att resterande tre fjärdedelar av kostnaderna för sistnämnda befattningshavare skola bestridas av landstinget, med vars representanter förhandlingar även inletts. Sjukhusdirektionen har även ingivit framställning till årets landsting om anslag för sjukhusbiblioteket. Anslaget till sjukhusbibliotekarie upptages i den kommunala staten med förbehåll för att uppgörelse kan träffas med landstinget efter angivna grunder.

Beträffande nu nämnda tjänster kommer särskild framställning att göras till stadsfullmäktige.

I övrigt framgå ändringarna i förhållande till innevarande års stat och motiveringarna för anslagen av bilagda P. M., till vilken styrelsen hänvisar.

Västerås den 18 juli 1952.

För BIBLIOTEKSSTYRELSEN:
Einar Keijser.

/Per Siösteen.

Bilaga 15 ö Arosgården.

Till Stadsfullmäktige i Västerås.

Styrelsen för Arosgårdens intressentförening anhåller härmed om ett förnyat anslag för år 1953 förhöjt till 7.000 kronor. Den bifogade berättelsen visar att kostnaderna för bl. a. lön till vaktmästare samt värme och lyse stigit kraftigt.

Med förhoppning om stadsfullmäktiges tillmötesgående tecknar

Högaktningsfullt

Theofil Öberg
Ordförande

Ruben Karlsson
Föreståndare

Bilaga 15 ö Västerås Musiksällskap.

Till Stadsfullmäktige i Västerås.

Västerås Musiksällskap får härmed vördsamt anhålla om bidrag för verksamheten under 1953. Den höjning av bidraget för innevarande år som Musiksällskapet med tacksamhet antecknade, bidrog i hög grad att trygga verksamheten och det blev också möjligt att med anlitande av de sista egna reserverna väsentligt nedbringa den stora brist på 9.000 kronor som för ett år sedan anmäldes.

Då nedanstående förslag till stat för 1953 uppgjorts, ha vi måst ta hänsyn till de oundvikliga anspråk som ställas på höjning av löner och arvoden. Lokalsvårigheterna gör att vi icke våga räkna med väsentlig inkomstökning av inträdesavgifterna.

Med ett bifall till vår framställning, som innebär ett anslag för nästa år på 22.000 kronor, hoppas vi att under kommande verksamhetsår få fullfölja vårt arbete att berika stadens musikliv med goda och högklassiga konserter.

Västerås den 4 augusti 1952.

VÄSTERÅS MUSIKSÄLLSKAP:

Mattias Pers

Förslag till stat för 1952/53.

Inkomster:

Anslag av Västerås stad	22.000: —
„ „ SOR	2.700: —
„ „ bolag	1.000: —
Medlemsavgifter (abonnemang)	6.000: —
Biljettförsäljning	3.000: —
Kronor	34.700: —

Utgifter:

Hyror	1.000: —
Dirigent	15.000: —
Egna orkestermusiker	3.500: —
Lejda „	5.000: —
Solister till orkesterkonserter	1.500: —
Kammarmusikkonserter	2.500: —

Reskostnader för musiker	1.000: —
Vaktmästare och medhjälpare	900: —
Noter, instrument och inventarier	800: —
Nöjesskatt	300: —
Representation	300: —
Förbundsavgifter	200: —
Porto, telefon, transporter	600: —
Tryck och annonser	2.100: —
Kronor	34.700: —

Bilaga 15 Ö Västerås Musikskola.

Till Stadsfullmäktige i Västerås.

Västerås musikskola har under sitt sjunde arbetsår 1951/1952 haft 1.694 elever, och antalet arbetstimmar har varit 14.447.

Då styrelsen uppgjort förslag till stat för år 1953, har den oaktat på alla områden inträdda fördyringar ej ansett sig kunna öka de olika posterna i staten utom vad beträffar löner och arvoden. Ifråga om de fast anställda musiköverlärarna och musiklärarna har stadsfullmäktige, genom beslut den 26 juni i år, fastställt här i staten beräknade löner och beviljat härför behövligt tilläggsanslag för innevarande år. De två hittillsvarande musiklärarna bli emellertid under nästa år berättigade till ett första ålderstillägg, som inräknats i summan jämte anslag till ytterligare en ny musiklärare med lön i första lönegraden. De två nu anställda musiklärarna är båda fiollärare, men styrelsen måste hemställa, att även få fast anställa en pianolärare, då skolan löper stor risk att förlora de utmärkta lärare vi lyckats förvärva som timlärare, om utsikt ej finnes till fast anställning.

Genom stadsfullmäktiges tillmötesgående har de fast anställda lärarna fått löneförbättring från innevarande års början. Beträffande de många timlärarna har styrelsen ej kunnat ge dem motsvarande förmån, men den har för avsikt att från och med höstterminen öka deras timarvode med 50 öre. Detta nödgar styrelsen att ytterligare höja elevavgifterna, som redan förut är högre än vid någon motsvarande musikskola i landet. I posten Arvoden till timlärare ingår de ökade kostnaderna för grupptillägg och till det för eleverna avgiftsfria omfattande samspelet.

Verkställande ledamoten-kassören-sekreteraren har alltifrån musikskolans början blott haft ett arvode av 1.000 kronor för sitt mycket omfattande, ansvarsfulla arbete. Styrelsen anser sig ej kunna sätta arvodet lägre än 2.000 kronor. Genom arvodeshöjningarna blir det nödvändigt att öka stadens anslag till stipendier åt behövande och musikbegåvade elever från 7.000 till 8.000 kronor, helst som de med åren fortskrida till högre och dyrbarare undervisning.

Av stadsfullmäktige för innevarande år beviljade anslag till musikskolan uppgår till sammanlagt 63.208 kronor, medan det behövliga anslaget för 1953 enligt statförslaget beräknas till 74.000 kronor. Härvid har styrelsen ej ansett sig böra upptaga gammal kvarstående brist, som vid slutet av bokföringsåret 1951/52 uppgick till kronor 6.109: 86.

Förslag till stat för år 1953.

Utgifter:

Lön till två överlärare	33.528: —	
Lön till tre musiklärare	33.552: —	
Arvoden till timlärare	76.820: —	143.900: —
Arvode till sekr.-kassör-verkställ. ledamot		2.000: —
Arvode för teorikurser och föreläsningar		800: —
Arvode för lärarutbildning		800: —
Instrument, anskaffning, hyra och reparationer		7.000: —
Notanskaffning		3.000: —
Lokalkostnader, vaktmästare		5.000: —
Tryck och annonser		1.500: —
Expeditionens kostnader, telefoner		10.000: —
	Kronor	174.000: —

Inkomster:

Elevavgifter		100.000: —
Västerås stad till lektionskostnader för begåvade och mindre bemedlade	8.000: —	
D:o övriga omkostnader	66.000: —	74.000: —
	Kronor	174.000: —

I anslutning till ovanstående får styrelsen hemställa, att stadsfullmäktige ville till Västerås musikskola för år 1953 bevilja ett anslag på 74.000 kronor.

Västerås den 12 augusti 1952.

Mattias Pers
Ordförande

Ivar Andrén
Sekreterare

Bilaga 15 Ö Tjänstemännens bildningsförbund.

Till Stadsfullmäktige i Västerås.

Västerås lokalkommitté av Tjänstemännens Bildningsverksamhet (TBV) får härmed vördsamt anhålla om ett kommunalt anslag på 6.000 kronor för verksamhetsåret 1952—1953.

Som av bifogade verksamhetsberättelse framgår har antalet studiecirklar under föregående arbetsår uppgått till 88 st. med ett sammanlagt deltagarantal av 815 som fullföljt kurserna. Dessutom har 2 st. längre folkbildningskurser hållits.

Med hänsyn till den allmänna kostnadsstegringen och verksamhetens omfattning se vi oss nödsakade att hemställa om ett anslag av 6.000 kronor.

Det är vår förhoppning att här gjorda äskande beviljas, så att vår studieverksamhet kan få fortgå i samma utsträckning som hittills.

Västerås den 23 juli 1952.

För TJÄNSTEMÄNNENS BILDNINGSVERKSAMHET:

Nils Hällkvist
Ordförande

/Helge Lundborg.
Sekreterare.

Bilaga 15 Ö Västerås Nykterhetsförbund.

Till Drätselkammaren i Västerås.

För 1952 års anslag på 2.000 kronor ber Västerås Nykterhetsförbund att få tacka.

Med stöd av bifogad förvaltningsberättelse för år 1951 och bifogat förslag till budget för år 1953 ber Västerås Nykterhetsförbund att av 1953 års stat erhålla 5.000 kronor till sin verksamhet under år 1953.

Den statliga nykterhetsutredningen har visat att nykterhetsarbetet är befogat, ja, nödvändigt. Det torde vara rimligt, att det moderna samhället, som genom socialvården, polisväsendet o. a. måste lägga ned en hel del arbete och pengar på alkoholbrukets skadeverkningar, stödjer det frivilliga nykterhetsarbetet. I det moderna livet äro många krafter verksamma och många stämmor låta sig höras. Nykterhetsfolket finner ofta nog att dess resurser att verka och låta sig höras äro otillräckliga. När man ser vad exempelvis det minsta affärsföretag eller en ren nöjesanordning anser sig böra kosta på ifråga om reklam, finner man nykterhetsfolkets resurser i den vägen synnerligen små, för att inte säga löjeväckande.

Västerås Nykterhetsförbund, som representerar 21 nykterhetsvänliga organisationer i Västerås med tillsammans 3.000 medlemmar, och därmed kan sägas representera stadens nykterhetsfolk, måste inhibera större nykterhetsfrämjande aktioner på grund av otillräckligt med pengar.

Innevarande års anslag på kronor 2.000: — är förbrukat under första halvåret, och ändå har förbundet, när det gäller sina arrangemang under året måst inskränka på annonsering o. a. reklam.

I förhoppning om Drätselkammarens välvilliga stöd ber alltså Västerås Nykterhetsförbund denna gång om ett anslag på kronor 5.000 (fem tusen).

Västerås den 28 juli 1952.

För VÄSTERÅS NYKTERHETSFÖRBUND:

Gust. Lindén
Ordförande

Göte Sjödin
Sekreterare.

Bilaga 15 ö Västmanlands Fornminnesförening.

Till Stadsfullmäktige i Västerås.

När Västmanlands Fornminnesförening härmed vänder sig till Västerås stad med anhållan om anslag för nästkommande år, ber föreningen att få hänvisa till styrelsens berättelse över den nyligen avslutade verksamhetsperioden 1/5 1951—31/5 1952 samt till den i nämnda berättelse intagna ekonomiska redogörelsen för räkenskapsåret 1951.

Av berättelsen framgår, att fornminnesföreningen kunnat fortsätta sin verksamhet enligt tidigare angivna riktlinjer i minst lika stor omfattning som förut. Föreningen vill framhålla, att intresset för och uppskattningen av föreningens museer i Västerås, till vilka höra föreningens icke minst för Västerås stads kulturhistoria ytterst värdefulla arkivaliska samlingar, alltjämt synes stiga, även om länsmuseets besökssiffror äro mycket låga, beroende på att museets otillräckliga lokaler icke tillåta en fullgod utställning och att på grund av lokalbristen stora delar av samlingarna måst magasineras.

Fornminnesföreningens tjänstemän utnyttjas mer och mer när det gäller att vinna eller sprida kunskap om Västerås och dess historia. Tjänstemännen ha i stor utsträckning anlitats för att presentera staden och dess sevärdheter för skolresor, andra studiegrupper, deltagare i hit förlagda möten och kongresser o. s. v. Härigenom tror sig fornminnesföreningen ha avsevärt bidragit till att göra såväl det gamla som det nya Västerås känt och uppskattat både bland stadens egna invånare och bland besökare från skilda delar av vårt land och även från utlandet.

Den omfattande verksamheten och de framgångar i arbetet, som föreningen kunnat glädja sig åt, grunda sig i högsta grad på fornminnesföreningens anslag från Västerås stad och Västmanlands läns landsting. Det är föreningens förhoppning, att verksamheten skall kunna fortgå och om möjligt än mera intensifieras och vidgas. Tyvärr har föreningen dock icke haft möjlighet att öka sina inkomster i proportion till den allmänna prisstegringen. Föreningen anser sig dock icke nu böra hos Västerås stad och landstinget anhålla om högre anslag än de för innevarande år beviljade.

Västmanlands Fornminnesförening får sålunda hemställa,

> *att* Stadsfullmäktige i Västerås måtte för året 1953 bevilja föreningen ett anslag på fjortontusen kronor till understödjande av föreningens verksamhet samt därutöver ett förslagsanslag på ettusen kronor att användas till ersättning för föreningens tjänstemäns visningar av Västerås för främlingar.

Västerås den 14 juli 1952.

För VÄSTMANLANDS FORNMINNESFÖRENING:

Ragnar Casparsson
Ordförande

Sven Drakenberg.

Bilaga 15 ö Folkets Park.

Till Drätselkammaren i Västerås.

Föreningen Folkets Hus och Park hemställer härmed om att det för år 1952 utgå-

ende anslaget till Folkets Parks verksamhet för år 1953 utökas med 5.000 kronor till att sammanlagt omfatta 30.000 kronor.

Som motivering för denna vår framställan få vi vördsamt anföra följande:

Den s. k. vardagsverksamheten som Folkets Parks ledning sedan några år tillbaka gett särskild omvårdnad åt, har med den utveckling verksamheten fått, åsamkat föreningen ökade utgifter. Därvid är det särskilt de stigande lönekostnaderna och den kompletterande utrustningen för barnverksamheten, som ådragit ett ökat omkostnadskonto. Även ytterligt vidtagna åtgärder i skapandet av trivsel, underhållning och förströelse, — då närmast i samband med "Måndagsträffarna", har åsamkat föreningen ökade utgifter.

Med tillfredsställelse noterar parkledningen den utveckling i betjänande syfte Folkets Park fått. Vardagar, kvällar och söndagar söker sig familjer och anförvanter i alltmer ökad utsträckning till Folkets Park, till dess barnverksamhet, dess rogivande viloplatser och till de skönhetsvärden som med åren skapats. Det är parkledningen angeläget att även i fortsättningen med god omvårdnad uppehålla denna ideella och samhällsgagnande verksamhet, och vågar därvid även i fortsättningen räkna med Västerås stads ekonomiska stöd.

Västerås den 22 juli 1952.

FÖRENINGEN FOLKETS HUS OCH PARK, VÄSTERÅS:

Gustaf Nyman
Ordförande.

Bilaga 16 A Socialvårdsbyrå.

16 A. Socialvårdsbyrå.

Driftutgifter:

100 *Andel i stadsrevisionens och avlöningskontorets kostnader:* Ökning å 2000 kronor föreslås enligt drätselkontorets anvisningar.

101,0 *Löner och arvoden:* Ökning å 25.000 kronor har förorsakats dels av höjda dyrtidstillägg, dels av under innevarande år nyinrättad befattning som kontorsbiträde, dels ock av omvandling av kontorsbiträdesbefattning till kanslibiträde.

105 *Personalförsäkring:* Sänkning med 50 kronor enligt drätselkontorets anvisning.

107 *Pensioner:* Ökning med 400 kronor enligt drätselkontorets anvisning.

108 *Pensionsavgifter:* Sänkning med 2000 kronor enligt drätselkontorets anvisning.

110 *Kontorskostnader:* Sänkning med 2000 kronor med ledning av förbrukningen under föregående och innevarande år.

111 *Böcker, tidskrifter o. d.:* Nytt anslag. Utgifter av detta slag ha förut oriktigt belastat andra konton.

114 *Telefon, porto, annonser o. d.:* Ökning med 5000 kronor förorsakad av höjda abonnemangsavgifter och porton. Förbrukningen å detta konto var under föregående år 16.274 kronor.

119 *Övriga expenser:* Ökning med 200 kronor på grund av anslagets visade otillräcklighet till följd av prisstegringar.

162 *Hyror:* Ökning med 700 kronor efter anvisning av drätselkontoret.
163,1 *Städning:* Ökning å 1000 kronor har förorsakats av höjda arbetslöner och prisstegring å rengöringsmedel.
169 *Övriga kostnader för inventarier:* Sänkning med 50 kronor med ledning av föregående års förbrukning.
368 *Anskaffning av inventarier:* Sänkning med 1000 kronor har kunnat ske. Övriga, här icke kommenterade anslag ha äskats med oförändrade belopp.

Bilaga 16 B Fattigvård.

16 B 21. Sluten fattigvård (Karlslund och Sommarro).

Driftutgifter:

000 *Pensionärernas arbeten:* Denna post, som är intern, har beräknats öka genom ökat antal dagsverken och en förhöjd värdesättning av desamma.
100 *Andel i socialvårdsbyråns kostnader:* Förhöjning har skett i förhållande till ökningen av socialvårdsbyråns totala kostnader.
101,0 *Löner och arvoden samt löner till kollektivanställd personal:* Anslagen härför
101,5 ha måst begäras förhöjda med 20.000 kronor respektive 63.000 kronor på grund av dels löneökningar samt dels utökning av personalen i samband med tillkomsten av Sommarro-annexet, sålunda har upptagits anslag, förutom till ersättare för det biträde som befordrats till avdelningsföreståndarinna vid Sommarro, anslag till löner åt ytterligare erforderliga två vårdbiträden jämte ett köksbiträde, vilket senare blivit behövligt på grund av att vårdtagarna icke längre kunna anlitas för kökshandräckning i samma omfattning som tidigare.
103,2 *Beklädnad för personal:* Härför har upptagits ett med 200 kronor ökat belopp, vilket motiveras av föresagda personalökning.
105 *Personalförsäkring, pensioner och pensionsavgifter:* Anslag för dessa ändamål
107 o. ha upptagits i överensstämmelse med de uppgifter som inkommit från drätsel-
108 kontoret.
114 *Telefon, porto och annonser:* Ökning av anslaget härför har begärts med 500 kronor på grund av dels behövlig ny telefonapparat vid Sommarro-annexet samt dels höjda taxor för telefon, porto och annonser.
119 *Övriga expenser:* Förhöjningen av anslaget härför med 50 kronor motiveras av inträffade prisstegringar, som gjort innevarande års anslag härför otillräckligt.
121,1 *Förbrukningsmateriel:* Förhöjt anslag har begärts med 1.500 kronor på grund av prisstegringar samt att anslaget under tidigare år visat sig otillräckligt.
121,2 *Arbetsmateriel för terapiverksamheten:* Det begärda anslaget är nytt och är erforderligt för den vid hemmet påbörjade terapiverksamheten, som visat sig betydelsefull ur flera synpunkter.
124,2 *Glas, porslin och köksattiralj:* Anslaget för angivet ändamål har återupptagits enär särskilda medel för detta ändamål visat sig erforderliga och att hithörande förnödenheter icke lämpligen böra bokas å annat konto.

126 *Utredningskostnader för ålderdomshemmets tillbyggnad:* Härför har beräknats ett anslag på 10.000 kronor. I den mån medel av årets anslag kvarstå böra dessa reserveras och överföras å detta konto.

130,1 *Anskaffning av livsmedel:* Härför har äskats ett med 15.000 kronor förhöjt anslag på grund av dels tillkomsten av Sommarro-annexet och dels av avsevärt stegrade matvarupriser.

130,2 *Produkter från hemmets trädgård:* utgör en intern post, värdet därav har beräknats stiga med 1.000 kronor.

131 *Anskaffning av beklädnad:* Härför har begärts ett med 1.000 kronor förhöjt anslag på grund av inträdda prisstegringar.

135,1 *Tidskrifter, utflykter, film o. dyl. för vårdtagarna:* Anslaget har begärts förhöjt med 1.000 kronor. Fattigvårdsstyrelsen har planerat ökad underhållning i form av filmförevisningar o. dyl. för vårdtagarna. Därjämte har prenumerationsavgifterna ökat betydligt.

135,2 *Inköp av böcker till biblioteket:* utgör nytt konto. Å inkomstsidan har upptagits statsbidrag med 300 kronor till täckande av hälften av kostnaderna.

160 *Underhåll av fastigheter:* Anslaget har bibehållits i sin nuvarande storlek, enär avdelning VI (gamla huvudbyggnaden) är i behov av en genomgripande utvändig reparation, som av byggnadskontoret beräknats belöpa sig på 15.000: — kronor. Därjämte äro en hel del andra löpande reparationer erforderliga.

161,1 *Renhållning, städning o. dyl.:* Kostnaden härför har beräknats öka med 500 kronor eller från 2.500—3.000 kronor på grund av inträffade prisstegringar på rengöringsmedel och arbetskraft.

161,2 *Vatten:* Ökning av anslaget härför från 4.500—4.700 kronor har visat sig behövligt.

161,3 *Elström:* Kostnaden härför har beräknats öka med 500 kronor eller från 7.500—8.000 kronor, dels på grund av tillkomsten av Sommarro-annexet samt dels på grund av att kylaggregat och annan maskinell utrustning måste införas på sjukhuset.

161,4 *Värme:* Anslaget härför har begärts ökat från 50.000—60.000 kronor, enär kostnaden för detta ändamål visat sig uppgå till sist sagda summa med nuvarande kolpriser. Tillkomsten av Sommarro-annexet kommer även att bidraga till högre kostnader härutinnan.

168,2 *Underhåll av övriga inventarier:* Kostnaderna härför har beräknats öka med 200 kronor med tillkomsten av Sommarro-annexet.

168,3 *Utbyte av motströmsapparat:* Anslaget för innevarande år till detta ändamål har icke tagits i anspråk, enär genom nödtorftig reparation av apparaten, densamma kunnat användas under innevarande år. Anslag för ändamålet har därför ånyo upptagits med belopp motsvarande tidigare, enär utbyte under budgetåret sannolikt blir erforderligt.

169 *Försäkringspremier av inventarier:* Förhöjning av anslaget har skett med 100 kronor, föranlett av tillkomsten av Sommarro-annexet.

178,1 *Flitpengar:* Härför har begärts ett med 2.500 kronor förhöjt anslag på grund av dels förhöjning av grunderna för tilldelning av flitpengar, dels den utökade terapeutiska verksamheten samt dels utökningen av antalet vårdtagare genom tillkomsten av Sommarro-annexet.

178,2 *Del av folkpension till vårdtagare:* Förhöjning har skett av anslaget från

30.000—35.000 kronor, vilket motiveras av ändrade grunder för pensionstagares rätt till del av folkpension.

185 *Ränta på fasta tillgångar:* Ökningen härav med 1.600 kronor grundar sig på uppgift från fastighetskontoret och föranledes av Sommarrofastigheten.

368 *Anskaffning av inventarier:* Anslaget härför har sänkts med 12.000 kronor. Inköp av möbler och andra inventarier under budgetåret är erforderligt enligt bilagd förteckning.

I den mån anslag begärts med lika eller lägre belopp jämfört med innevarande år har särskild motivering icke anförts.

Inalles utgör den beräknade kostnadsökningen 138.150 kronor. Därvid bör bemärkas att tio nya vårdplatser tillkommit, vilket gör en merkostnad av c:a 35.000 kronor. Löneökningarna utgöra c:a 83.000 kronor.

Driftinkomster:

Inkomsterna ha beräknats till sammanlagt 370.100 kronor mot 399.000 kronor under innevarande år, eller en minskning av 28.900 kronor, vilket huvudsakligast föranledes därav att fattigvårdsstyrelsen slopat i förhållande till inkomst och tillgångar graderade vårdavgifter och infört likformiga sådana.

16 B 22 Badelunda ålderdomshem.

Driftutgifter:

101,0 *Löner och arvoden:* Anslaget härför har begärts ökat med 164 kronor, enär föreståndarinnan är behörig till ett ålderstillägg fr. o. m. 1/6 1952.

119 *Övriga expenser:* Anslag härför har begärts med 25 kronors förhöjning, enär tidigare anslag visat sig otillräckligt.

130,1 *Anskaffning av livsmedel:* Härför har begärts förhöjning av anslaget från 13.000—13.500 kronor på grund av ökade livsmedelskostnader.

132 *Bad och tvätt:* Härför begäres ett anslag som med 50 kronor överstiger nuvarande på grund av ökade varupriser. Dessutom har anslaget för innevarande år visat sig otillräckligt.

Inalles innebär kostnadsförslaget en ökning av utgifterna med 679 kronor.

Driftinkomster:

Inkomsterna ha beräknats till samma belopp som i staten för innevarande år.

16 B 3. Öppen fattigvård.

Driftutgifter:

100 *Andel i socialvårdsbyråns kostnader:* Ökning med c:a 10.000 kronor efter procentuell fördelning.

101,0 *Löner och arvoden:* Ökning med 3.000 kronor på grund av höjda dyrtidstillägg.

108 *Pensionsavgifter:* Sänkning med 100 kronor efter drätselkontorets anvisning.

172 *Ersättning till främmande kommuner för utgiven fattigvård:* Sänkning med 5.000 kronor med ledning av föregående och innevarande års förbrukning.

175,1 *Sinnessjukvård:* Sänkning med 5.000 kronor av samma anledning.

175,2 *Lasarettsvård:* Sänkning med 1.500 kronor av samma anledning.

177,01 *Understöd i kontanter:* Ökning med 55.000 kronor. Till följd av penningvärdesförsämringen har fattigvårdsstyrelsen varit absolut nödsakad att företaga betydande höjningar av understöden. Förbrukningen redan under föregående år uppgick till 111.428 kronor och under innevarande år har en höjning med c:a 15 % måst företagas.

177,02 *Understöd till hyra:* Ökning med 20.000 kronor med ledning av förbrukningen under de senaste två åren.

177,03 *Understöd in natura:* Ökning med 10.000 kronor av samma anledning.

177,04 *Understöd i form av öppen sjukvård:* Sänkning med 500 kronor har ansetts möjlig.

177,08 *Understöd till personer, tillhörande andra fattigvårdssamhällen:* Ökning med 32.000 kronor. Utgifter av detta slag ha tidigare endast förts i avräkning, varför beloppen i innevarande och föregående års stater felberäknats. Den kraftiga ökningen å kontot uppväges dock av motsvarande inkomstökning å konto 272.

177,11 *Bidrag till yrkesutbildning:* Ökning med 400 kronor, enär anslaget visat sig otillräckligt.

Övriga, här icke kommenterade anslag ha äskats med oförändrade belopp.

Driftinkomster:

271 *Landstingsbidrag för sinnessjuk-, lasaretts-, sanatorie- och annan sjukvård:* Ökning med 3.000 kronor har beräknats med ledning av de senaste två årens siffror.

272 *Ersättning för understöd till personer, tillhörande andra fattigvårdssamhällen:* Ökning med 31.000 kronor beräknad till följd av utgiftsökningen å konto 177,08. Differensen å 1.000 kronor kommer att belasta övriga konton.

273,1 *Ersättning av enskilda:* Ökning med 10.000 kronor har kunnat beräknas.

273,2 *Ersättning genom pensioner och sjukkassor:* Här har i stället måst beräknas en minskning å 20.000 kronor, varför detta och föregående konto sammanlagt utvisa en minskning å 10.000 kronor.

Övriga inkomster beräknas inflyta i stort sett oförändrade.

Bilaga 16 C 3 Barnavård och 5 B Familjebidrag.

16 C 3. Öppen barnavård.

Driftutgifter:

100 Andel i socialvårdsbyråns kostnader: Ökning med c:a 16.000 kronor efter procentuell fördelning.

101,0 Löner och arvoden: Ökning med 18.800 kronor, vilken förorsakats dels av höjda dyrtidstillägg, dels av löneklassuppflyttningar, dels ock av att ytterligare ett extra skrivbiträde beräknats komma att erfordras. Till skolkuratorsverksamheten har upptagits 800 kronor.

105 Personalförsäkring: Sänkning med 25 kronor efter anvisning av drätselkontoret.

108 Pensionsavgifter: Ökning med 3.000 kronor efter drätselkontorets anvisning.

134,3 Ferieverksamhet bland barn i förskoleåldern: Nytt anslag å 2.000 kronor. Redan i sitt förslag till stat för innevarande år äskade barnavårdsnämnden anslag för detta ändamål, vilket drätselkammaren dock fann anledning avslå. Medan barn i skolåldern genom vistelse på kolonier och i enskilda feriehem kunna beredas välbehövlig lantvistelse under sommaren, äro barnen i förskoleåldern i regel utestängda från denna möjlighet. För att söka avhjälpa denna brist har anslaget ånyo äskats.

172 Ersättning till främmande kommuner för omhändertagna barn: Ökning med 5.000 kronor med ledning av föregående och innevarande års förbrukning.

175,1 Samhällsvård i barnhem: Ökning med 4.000 kronor av samma anledning.

175,2 Skyddsuppfostran i barnhem: Ökning med 5.000 kronor av enahanda anledning. En avsevärd höjning av avgifterna på vissa anstalter har ägt rum.

175,3 Lasarettsvård: Sänkning med 200 kronor har kunnat ske.

175,4 Sanatorievård: Sänkning med 100 kronor har ansetts motiverad.

175,5 Vanföre- och sinnesslövård: Ökning med 2.000 kronor till följd av höjda vårdavgifter och med ledning av föregående års förbrukning.

176,1 Samhällsvård i enskilda hem: Ökning med 5.000 kronor. På grund av penningvärdets fall har barnavårdsnämnden nödgats höja utgående fosterlegor.

176,2 Skyddsuppfostran i enskilda hem: Sänkning med 2.000 kronor, enär denna vårdform anlitas i minskad omfattning.

176,3 Inspektionskostnader: Sänkning med 500 kronor har ansetts befogad.

177,2 Bidragsförskott: Ökning med 25.000 kronor. Genom lagändring har bidragsförskottets maximibelopp fr. o. m. den 1/7 1952 höjts från 250 kronor till 324 kronor om året, alltså med c:a 30 %. I praktiskt taget samtliga fall utgår maximibelopp.

177,6 Kostnader för barn, tillhörande främmande kommuner: Ökning med 27.000 kronor. Utgifter av detta slag ha tidigare endast förts i avräkning, varför beloppen i innevarande och föregående års stater felberäknats. Ökningen å kontot uppväges dock helt av motsvarande inkomstökning å konto 272. Övriga, här icke kommenterade anslag ha äskats med oförändrade belopp.

Driftinkomster:

200 Familjebidragsnämndens andel i barnavårdsnämndens kostnader: En ytterligare belastning å 5 B Familjebidrag med 2.000 kronor har med hänsyn till lönehöjningar m. m. ansetts skälig.

270,1 Ersättning av staten för bidragsförskott: Till följd av de höjda bidragsförskotten har en ökning med 15.000 kronor kunnat beräknas. Beloppet utgör 3/4 av nettokostnaden, sedan alltså inkomster å konto 273,1 frånräknats.

271 Landstingsbidrag: Å detta konto inflyta ersättning för sjukvårdskostnader för barn. Med ledning av föregående års siffror har en sänkning å 1.500 kronor måst ske.

272 Ersättning för kostnader för barn, tillhörande främmande kommuner: Ökning med 27.000 kronor har beräknats till följd av utgiftsökningen å konto 177,6.

273,1 Ersättning av enskilda för bidragsförskott: Ökning har beräknats med 5.000 kronor till följd av de höjda förskottsbeloppen. Övriga inkomster beräknas inflyta i stort sett oförändrade.

5 B. Familjebidrag.

Driftutgifter:

100 Andel i barnavårdsnämndens kostnader: Ökning med 2.000 kronor har ansetts skälig med hänsyn till höjda personalkostnader m. m.

177 Familjebidrag: Ökning med 100.000 kronor till följd av ökade inkallelser, vilken dock med undantag för c:a 5 % uppväges av ökat statsbidrag å konto 270.

Driftinkomster:

270 Statsbidrag: Ökning med 95.000 kronor till följd av utgiftsökning å konto 177.

Bilaga 16 C 4 Barnstugor.

Till Stadsfullmäktige i Västerås.

Härmed överlämnar styrelsen för Västerås stads barnstugor förslag till utgifts- och inkomststat för år 1953.

Statförslaget är uppdelat efter samma principer som föregående år. Enligt budgetförslaget skulle utgifterna totalt belöpa sig till 691.292 kronor. Inkomsterna beräknas till 128.933 kronor, nettoanslag skulle sålunda utgöra 562.359 kronor mot 449.321 kronor under år 1952, vilket innebär en ökning av 113.038 kronor. Inkomsterna beräknas höjas med 11.468 kronor. Den kraftiga höjningen av utgifterna beror, förutom den under 1952 genomförda löne- och hyreshöjningen, av den nya familjedaghemsverksamheten, vilken är inberäknad i 1953 års budget samt är driften av Siggesborgsgården i kvarteret Klövern inberäknad för hela året 1953 mot halva året under 1952, samt finns uppsättning och drift av en ny barnträdgård i kvarteret Krumeluren vid Hammarbyområdet inberäknad, fr. o. m. den 1 juli 1953. Se stfm beslut av den 25 januari 1951 § 25. Höjningen av inkomsterna beror dels av avgifterna från ett ökat antal barnträdgårdselever, dels av Landstingets ersättning till löner för den personal, som handhar handledning och undervisning av barnsköterskeelever från Landstingets yrkesskolor. Beräkningen av budgeten för 1953 har byggts på 1952 års erfarenheter samt bokslutet från 1951.

Gemensam förvaltning 16 C 40.

Höjningen där beror till största delen av höjda löner och pensionsavgifter, samt har de övriga kontona justerats med tanke på de ökade omkostnader, vilka uppstår i samband med verksamhetens utbyggning. Under konto 368 är anslaget beräknat till en skrivmaskin.

Barnträdgårdar och klubbar 16 C 41.

De konton, som ej är beroende av löne- och hyresregleringen har försökt att bibehållas, i en del fall även sänkts. Här är uppsättningen och driften av den nya barnträdgården i kvarteret Krumeluren inberäknad, samt driften för hela året 1953 av Siggesborgsgården i kvarteret Klövern.

Under konto 162 är sålunda hyra för Siggesborgsgården inberäknad för ett helt år mot ett halvt år under 1952 samt hyra fr. o. m. den 1 juli 1953 för den nya barnträdgården i kvarteret Krumeluren. Höjningen beror även av de under 1952 uppåt justerade hyrorna.

Under konto 163,1 har en kraftig höjning gjorts dels med tanke på ett ökat antal

städerskor, samt var lönerna under 1952 beräknade efter 1950 års lönesättning med 10 % förhöjning, vilket långt ifrån täcker den lönestegring som skett under 1952.

Under konto 368 är upptaget:

Inventarier till uppsättning av ny barnträdgård med ett belopp av	6.000: —
Komplettering av armatur till Fridnäs barnträdgårdar	1.000: —
Piano till Klockartorpets barnträdgård	2.500: —
(Pianot var inköpt gammalt vid Barnstugornas start och behöver bytas ut.)	
Stapelbara stolar och hopfällbara bord till Skallberget	600: —
(att användas vid personalsammankomster o. d.)	
Till utbyte av gamla och utslitna möbler i Hagagårdens och Tunbys barnträdgårdar	1.000: —
Ett förvaringsskåp för verktyg och träslöjd till Malmabergs barnträdgård	500: —
Till komplettering av stort lekmaterial i samtliga barnträdgårdar	800: —
	12.400: —

Daghem och eftermiddagshem 16 C 42.

Även här är det kontona, vilka är beroende av lönerna som företer den kraftigaste höjningen, dessutom har de höjda livsmedelspriserna bidragit till höjningen av konto 130.

Under konto 124 är det höjda anslaget avsett till utbyte av en del uppslitna förbrukningsinventarier.

Konto 133 är beräknat med tanke på förhöjda läkararvoden.

Konto 162 är internt och uppgifterna är erhållna från fastighetskontoret.

Konto 163,4 är höjt med tanke på eventuella reparationer av fastigheten, som kan komma ifråga, då Barnstugorna själva få ansvara för reparationskostnaderna.

Konto 176, ersättning till familjedaghem, är beräknat efter första halvåret 1952.

Under konto 368 är anslaget beräknat till:

två bänksatser till Utanby daghem	200: —	
persienner till Hammarby daghem	200: —	400: —

Uddens koloni 16 C 43.

Höjningarna här är beräknade i stort sett efter samma principer, som gäller daghem och eftermiddagshem.

Den kraftiga höjningen av konto 124 beror på att porslin och linneförråd både måste kompletteras och nyanskaffas. Kolonien startade med använda inventarier, som övertogs vid inflyttningen varför det visar sig nödvändigt med utbyte av alltför dåliga inventarier.

Konto 368 är beräknat till nyanskaffning av barnsängar.

Med stöd av vad som ovan anförts får styrelsen för Västerås stads barnstugor hemställa om att stadsfullmäktige ville besluta

att godkänna bifogade förslag till utgifts- och inkomststat för år 1953.

Västerås den 6 juli 1952.

För STYRELSEN FÖR VÄSTERÅS STADS BARNSTUGOR:

Anna Larsson

/Iris Karlsson

Bilaga 16 C 5 Ungdomsvård.

Till Stadsfullmäktige i Västerås.

Ungdomsvårdsstyrelsen får härmed överlämna sitt förslag till utgifts- och inkomststat för år 1953.

Driftutgifterna utgöra 78.700 kronor mot 71.600 kronor i staten för 1952. Anslaget för löner och arvoden har höjts med 1.200 kronor, varav 100 kronor kommer på föreståndaren och resten som en följd av den allmänna lönehöjningen på biträdande föreståndare och vakter. Kostnadsstegringen har motiverat höjning av anslaget för städning och belysning med 900 kronor. Då uppgift om hyreskostnaderna för år 1953 ej förelegat, har anslaget för hyror upptagits till samma belopp som för innevarande år. För att bereda nytillkommande ungdomsorganisationer och idrottsorganisationer, som jämte sin speciella uppgift bedriva ungdomsvårdsverksamhet, möjlighet att erhålla bidrag till sina lokalkostnader, har styrelsen på framställning av Västerås Ungdomsråd höjt anslaget 173,2 med 5 000 kronor. Övriga utgiftsposter har styrelsen ansett kunna bibehållas oförändrade.

Såsom kapitalutgift har styrelsen i förslaget upptagit ett anslag å 1.000 kronor för anskaffning av inventarier i kompletteringssyfte. Det i årets stat för ändamålet upptagna anslaget är 7.000 kronor.

Driftinkomsterna har bibehållits oförändrade.

Med hänvisning till vad ovan anförts hemställer ungdomsvårdsstyrelsen, att stadsfullmäktige ville besluta

att godkänna styrelsens förslag till utgifts- och inkomststat för år 1953.

Västerås den 19 juni 1952.

För UNGDOMSVÅRDSSTYRELSEN:

Axel Edström

/Åke Renvall

Bilaga 16 F Nykterhetsvård.

16 F. Nykterhetsvård.

Driftutgifter:

100 Andel i socialvårdsbyråns kostnader: Ökning med c:a 2.000 kronor efter procentuell fördelning.

101,0 Löner och arvoden: Ökning med 3.000 kronor till följd av höjda dyrtidstillägg och löneklassuppflyttning.

108 Pensionsavgifter: Sänkning med 300 kronor efter drätselkontorets anvisning.

119 Övriga expenser: Nytt anslag. Då nykterhetsnämnden får vidkännas vissa utgifter av mera allmän natur, vilka dock icke böra belasta konto 16 A—119, har detta anslag befunnits erforderligt.

175 Vårdavgifter för alkoholister: Ökning med 500 kronor har med ledning av föregående års förbrukning ansetts erforderlig.

177,1—3 Förebyggande och eftervårdande verksamhet: Totalt visa de tre underkontona en ökning med 1.800 kronor, vilken framförallt återfinnes i anslaget för övervakningsbidrag. Nykterhetsnämndens arbete i form av övervakning har emellertid visat sig så pass betydelsefullt att en intensifiering av detsamma ansetts välmotiverad. Anslaget för flitpengar, som egentligen endast är en utgift i direkt korrespondens med inkomsten å konto 279, har höjts med 200 kronor.

Driftinkomster:

270 Statsbidrag: Ökning med 400 kronor har beräknats som följd av den ökade övervakningsverksamheten.

279 Flitpengar: Ökning med 200 kronor. Dessa medel överlämnas till nykterhetsnämnden från olika alkoholistanstalter vid klienternas utskrivning för att därefter av nämnden på lämpligt sätt utbetalas till vederbörande. Konto 177,3 debiteras därvid.

Bilaga 16 H Hemhjälpsnämnd.

Till Stadsfullmäktige i Västerås.

Hemhjälpsnämnden får härmed överlämna förslag till utgifts- och inkomststat för år 1953 samt därvid anföra:

Utgifter:

Hemvårdarinneverksamhet.

Löner och arvoden ha på grund av årets löneökningar höjts med 9.365 kronor. Utgifterna för sjukvård, personalförsäkring och pensionsavgifter ha upptagits i enlighet med från avlöningskontoret erhållna uppgifter.

I övrigt äro utgifterna oförändrade.

Systugeverksamhet.

Utgifterna för värme, belysning m. m., underhåll av inventarier samt övriga kostnader för inventarier ha med ledning av årets och föregående års utgifter kunnat sänkas med tillhopa 600 kronor.

I övrigt äro utgifterna oförändrade.

Hemhjälpsnämnden har under de senaste åren försökt anskaffa en centralt belägen systuga för att därigenom kunna centralisera verksamheten. Detta har på grund av den stora bristen på lokaler av olika slag hittills icke kunnat realiseras. Nämnden hyser emellertid den förhoppningen att frågan skall kunna lösas vid stundande årsskifte, då en del lokaler bör kunna bli lediga sedan läroverkets nybyggnad färdigställts. Kostnaderna för förhyrning av lokaler kan därför komma att undergå förändring.

På grund av vad nyss sagts hemställes även om reservation av befintliga anslag för inköp av inventarier.

För hemvårdarinneverksamheten torde reservation av anslaget för nyanskaffning av möbler vara tillfyllest även om nyanställning skulle visa sig nödvändig.

Inkomster:

Inkomsterna för hemvårdarinneverksamhet ha höjts med 300 kronor, utgörande beräknad ökning av hemvårdarinnorna inbetalda hyror.

I övrigt föreligger ingen förändring vid jämförelse med årets stat.

På grund av vad sålunda anförts får hemhjälpsnämnden hemställa, att stadsfullmäktige ville besluta

att godkänna av hemhjälpsnämnden upprättat förslag till utgifts- och inkomststat för år 1953.

Västerås den 12 juni 1952.

För HEMHJÄLPSNÄMNDEN:

Gertrud Lundkvist.

/Gunnar Ekberg.

Bilaga 16 ö Skollovskolonier.

Till Stadsfullmäktige i Västerås.

Med hänvisning till bif. inkomst- och utgiftsstat för år 1953 får styrelsen för Föreningen Västerås skollovskolonier härmed vördsamt anhålla, att Stadsfullmäktige måtte för år 1953 bevilja föreningen ett anslag av Etthundratusen (100.000) kronor för uppehållande av föreningens koloniverksamhet och Trettiofemtusen (35.000) kronor för uppehållande av föreningens feriebarnsverksamhet, alltså tillsammans Etthundratrettiofemtusen (135.000) kronor.

Koloniföreningen har under det gångna verksamhetsåret kunnat bereda 665 barn vistelse på landet mot 568 föregående år. (427 barn har vistats vid kolonierna, 235 barn i feriehem och 3 astmatiska barn har beretts sommarvistelse i Sälen.) I statsbidrag har erhållits 1 kr. pr barn och dag för feriebarn samt 80 öre pr barn och dag för kolonibarn. Kolonibarnen har vistats på landet 5 veckor och feriebarnen i regel 6 veckor. Till bif. redogörelse för verksamheten under år 1951 hänvisas.

Att styrelsen sett sig nödsakad att begära förhöjt anslag för nästa år motiveras av bl. a. följande:

1. Den starka prisstegringen på livsförnödenheter har gjort, att kostnaderna för matvaror är avsevärt högre i år än under fjolåret och blir efter allt att döma ännu högre under nästkommande år.

2. För att erhålla fullgod arbetskraft har styrelsen i år måst höja arvodet till personalen från 7 kr. till 8 kr. pr dag.

3. Feriebarnsverksamheten kommer om möjligt att utökas. Allteftersom stadens invånarantal ökar, stiger också antalet ansökningar om sommarvistelse på landet. I år har 1.150 ansökningar inlämnats till föreningen mot 900 föregående år. Då föreningen kan mottaga endast ett begränsat antal barn vid kolonierna, vore det önskvärt, att flera kunde beredas plats i feriehem. Föreningen betalar i år 3: 50 pr barn och dag till feriehemmet. Om priset på livsförnödenheter fortsätter att stiga, torde föreningen nästa år vara tvungen att höja bidraget.

4. Av ekonomisk berättelse för år 1951 framgår, att föreningen har kronor 80.758: 51 innestående i bank. I denna summa ingår 30.000 kronor, som föreningen erhållit från A.-B. Svenska Metallverken. Enligt bestämmelserna skall denna summa fonderas till driftkostnader vid planerad koloni. Återstående kapital kronor 50.758: 51 har nästan helt

och hållet tagits i bruk för omfattande målnings- och ombyggnadsarbeten, som utförts vid Frösåker och Mårdshyttan i år.

Västerås den 10 juli 1952.

För FÖRENINGEN VÄSTERÅS SKOLLOVSKOLONIER:

Helmer Gustafsson

Bilaga 16 Ö Folkpensionärsförening.

Till Drätselkammaren i Västerås.

På begäran får Västerås Folkpensionärsförening meddela att inkomster och utgifter för 1951 balanserat på kronor 4.259: 47 och torde med nuvarande priser ej understiga nämnda summa för 1952. Inkomsten har bestått av medlemsavgifter, gåvor från Västerås stad samt Kafé AB Mimer och F. C. O. Utgifter till förbund, distrikt, inköp av olika slag för föreningsverksamhet samt till kaffe och förströelse m. m. Samtidigt kan meddelas att Nora förening erhöll 1.500 kronor från staden då de besökte Västerås den 10 juni i år. Malmöföreningen fick som gåva av staden 3.500 kronor förra året.

Västerås i juli 1952.

E. G. Lindecrantz
Ordf.

C. E. Eriksson
Kassör

Hilda Johansson
Sekr.

P. W. Lorix
Revisor

Alle Tillman

Bilaga 18 A Folkpensionering.

Till Stadsfullmäktige.

Pensionsnämnderna få härmed överlämna förslag till utgifts- och inkomststat för år 1953 och därtill anföra följande:

101,0 Innevarande års riksdag har antagit nya bestämmelser ifråga om folkpensionerna. Dessa träda i kraft 1 januari 1954. Reformen innebär att pensionsnämnderna under år 1953 kommer att ompröva samtliga inkomstprövade pensioner. Vidare har det beräknats att de nya bestämmelserna om kommunala bostadstillägg skola kunna utformas av Stadsfullmäktige under oktober innevarande år samt att pensionsnämnderna under de följande tio månaderna skola hinna besluta i samtliga pensionsärenden. I annat fall kan pensionsstyrelsen icke utbetala de nya pensionerna från den tid de äro avsedda att utgå eller från och med januari 1954. Helt naturligt kommer de nya bestämmelserna att medföra ökat arbete för nämnderna. Nämnderna räkna med att extra arbetskraft måste anlitas för att kunna bemästra omprövningen av pensioner och kommunala bostadstillägg. Härför begäres anslag med 6.000 kronor.

105 Anslag till personalförsäkring har enligt avlöningskontorets anvisningar upptagits till 50 kronor.

108 Anslag till pensionsavgifter har upptagits till 3.200 kronor enligt anvisning från avlöningskontoret.

110 Kontorskostnader ha höjts från 600 kronor till 1.000 kronor, beroende på dels att det förra anslaget visat sig vara för lågt dels ock att nyanskaffningskostnader för blanketter förväntas på grund av den förut omtalade ändrade lagstiftningen.

114 Anslaget till telefon, annonser m. m. visade sig förra året otillräckligt och föreslås delvis på grund av påpekande från drätselkontoret höjt till 1.100 kronor.

115 Anslaget till resor och traktamenten föreslås höjt till 1.500 kronor med hänsyn dels till höjda traktamenten och resekostnader, dels ock till att både personal och ledamöter böra beredas tillfälle få nödiga informationer vid konferenser o. dyl., som med största sannolikhet komma att anordnas under år 1953 med anledning av den beslutade reformen. Vidare ligger pensionsnämndernas verksamhet i nära linje med socialvårdens och därav följer att det är nödvändigt att ledamöter och personal äro väl insatta i vad som rör sig på socialvårdens område i stort. Det är sålunda värdefullt att såväl ledamöter som personal få möjlighet att deltaga i de studiekurser o. dyl. som anordnas årligen av Socialvårdsförbunden. Det hittillsvarande anslaget har de senaste åren väsentligt överskridits.

162 Anslaget till lokalhyra har höjts till 2.600 kronor enligt anvisning från fastig-
163 hetskontoret. Samma är förhållandet med anslaget till övriga kostnader för förhyrda lokaler (tidigare "Städning"), som höjts till 1.500 kronor.

170,1 Beträffande kommunbidraget till folkpensionerna har pensionsstyrelsen rekommenderat en höjning till 900.000 kronor varvid bidragsprocenten beräknats till 50 och pensionspristalet antagits kvarstå vid 135. Avskrift av skrivelse den 5 juli 1952 från pensionsstyrelsen bifogas.

170,2 Kostnaderna för särskilda bostadstillägg kunna enligt pensionsstyrelsen beräknas till 60.000 kronor. Nämnderna ha föreslagit ett belopp av 66.000 kronor och därvid utgått ifrån att Stadsfullmäktige komma att bevilja nämndernas framställning att den privilegiering av arbetsgivarepensioner, som helt nyligen trätt i kraft, även får tillämpas beträffande de särskilda bostadstilläggen varvid kostnaderna för innevarande år beräknas till 6.000 kronor.

119,133 Övriga utgiftsposter föreslås oförändrade.
168,368

Västerås den 22 juli 1952.

På PENSIONSNÄMNDERNAS vägnar:
Martin Lindheimer.
Ordf.

Bilaga 19 B Hyresnämnd.

Till Stadsfullmäktige i Västerås.

I anslutning till sitt statförslag får hyresnämnden anföra följande.

Konto 101,0. Löner och arvoden. Anslaget har upptagits till 19.000 kronor mot

16.100 kronor i årets stat. Anledningen till höjningen är att fröken Steen begärt höjning av arvodet från 100 kronor till 200 kronor per månad och fru Bokvist från för närvarande 289 kronor per månad, motsvarande hälften av avlöning enligt löneklass 8 till 332 kronor (hälften av avlöning enligt löneklass 11, motsvarande avlöningen till kanslibiträde). Särskild framställning om dessa arvodeshöjningar har gjorts till löne- och avtalsnämnden.

Arvodena till ordförande, ledamöter och sekreterare ha upptagits med oförändrade belopp.

Konto 110. Kontorskostnader. Oförändrat anslag föreslås. Under 1951 åtgick 413 kronor och innevarande års första hälft kronor 117: —.

Konto 114. Porto. Anslaget föreslås höjt från 2.000 kronor till 3.000 kronor. Under 1951 förbrukades 2.978 kronor och under första hälften av detta år 723 kronor.

Konto 115. Resor. Anslaget föreslås oförändrat till 1.000 kronor. Under 1951 åtgick cirka 800 kronor.

Konto 119. Övriga expenser. Anslaget föreslås oförändrat.

Konto 126. Sakkunniga. Anslaget föreslås oförändrat till 600 kronor.

Västerås den 19 juli 1952.

På HYRESNÄMNDENS vägnar:

Olov Rylander

Stadsfullmäktiges i Västerås Handlingar
1952 Ser. B nr 22 b

Nr 22 b. Motiveringar till budgetförslaget får år 1953.

Till Magistraten och Stadsfullmäktige i Västerås.

Drätselkammaren får härmed överlämna förslag till utgifts- och inkomststat för år 1953 och i samband därmed anföra följande.

1952 års taxering av 1951 års inkomster har resulterat i ett skatteunderlag, som uppgår till 2.428.946 skattekronor, varav 283.216 fastighetsskattekronor. Antalet skattekronor vid 1951 års taxering av 1950 års inkomster uppgick till 1.919.022 skattekronor, varav 208.657 fastighetsskattekronor. Rent siffermässigt uppgår ökningen i skattekronornas antal till cirka 509.000 skattekronor eller i runt tal 27 procent. Emellertid inverkar 1950 års beslut om höjning av de kommunala ortsavdragen även nu i sänkande riktning. Efter den reduktion, som enligt ortsavdragsreformen skett av 1952 års skatteunderlag uppgår detsamma till i runt tal 2.249.000 skattekronor. Det reducerade beloppet enligt 1951 års taxering utgjorde cirka 1.740.000 skattekronor. Skillnaden uppgår även här till cirka 509.000 kronor, vilket innebär en ökning av det *reducerade* skatteunderlaget med cirka 29 procent. Anledningen till den påtagligt stora ökningen av skattekronorna ligger *dels* däri, att under 1951 betydande löneökningar ägde rum för anställda av alla kategorier, medförande ökade beskattningsbara inkomster, *dels* däri att fastighetsskattekronorna stigit på grund av det höjda taxeringsvärdet. Skillnaden mellan det skatteunderlag, som skulle ha förelegat, om ortsavdragsreformen icke genomförts, och det reducerade skatteunderlaget utgör i runt tal 179.000 skattekronor. Om skattesatsen antages oförändrad, har staden på detta sätt gått miste om inkomster av cirka 1.500.000 kronor. I kompensation härför erhålles emellertid från staten endast ett belopp av 139.200 kronor.

Ökningen i *inkomstskattekronornas* antal uppgår till i runt tal 434.000 skattekronor.

Det reducerade antalet skattekronor per invånare utgör 36 kronor mot 29 kronor föregående år.

Liksom tidigare har man vid upprättande av 1953 års budgetförslag att räkna med en fordran på statsverket avseende skatt och motsvarande skillnaden mellan den numera av taxeringsnämnderna fastställda skatten för 1951 års inkomst och det belopp, som staden under samma år av statsverket uppburit i avräkning å nyssnämnda skatt. Skillnaden uppgår till 4.195.000 kronor för Västerås stad, inräknat Skerike. Motsvarande belopp vid upprättande av 1952 års stat utgjorde sammanlagt 1.712.000 kronor.

I stället för att det vid uppgörande av 1952 års budget förelåg ett bokslutsöverskott på 383.000 kronor föreligger nu ett underskott på 787.000 kronor.

Vid bedömande av utgångsläget för 1953 års budget måste särskilt beaktas följande omständigheter. Det förhållandet att nu underskott föreligger, medför en försämring av utgångsläget med i runt tal 1.170.000 kronor. Ytterligare försämras utgångsläget av följande orsak. Enligt ny lagstiftning ha kommunerna ålagts att göra vissa avsättningar till skatteregleringsfonden. Bestämmelserna innebära i stora drag, att det

redovisningsöverskott (skillnaden mellan slutlig taxering och preliminärt uppburna belopp), som tillkommer kommunen, skall med halva beloppet avsättas till skatteregleringsfonden sedan först från redovisningsöverskottet avräknats senaste bokslutsunderskottet. Då enligt vad ovan sagts redovisningsöverskottet utgör 4.195.000 kronor och bokslutsunderskottet 787.000 kronor, är staden under alla förhållanden skyldig att till skatteregleringsfonden avsätta cirka 1.704.000 kronor. Avsättningar har emellertid i det följande budgetförslaget avrundats till 1.750.000 kronor. Då i 1952 års stat ett belopp av 1.000.000 kronor kunnat disponeras av skatteregleringsfonden, uppgår den härigenom uppkomna försämringen i utgångsläget till 2.750.000 kronor. Tillsammans med förut omnämnda försämring, beroende på bokslutsunderskottet, utgör den totala försämringen sålunda redan vid utgångsläget i runt tal 3.920.000 kronor. Om man räknar med ökningen i inkomstskatteunderlaget, och oförändrad skattesats av kronor 8: 35 samt ökningen i fastighetsskatteunderlaget, med oförändrad skattesats av kronor 7: 35, skulle skatteunderlagets ökning giva en merinkomst av 4.170.000 kronor. Nämnda merinkomst konsumeras såsom synes nästan helt av förut angivna försämringar å 3.920.000 kronor.

Ökningen av redovisningsöverskottet från länsstyrelsen utgör i förhållande till 1952 års stat skillnaden mellan 4.195.000 kronor och 1.712.000 kronor eller sålunda i runt tal 2.480.000 kronor. Även detta överskott konsumeras emellertid till en betydande del genom ökningar av avlöningar till ordinarie och extra befattningshavare samt lärare, vartill komma åtskilliga betydande anslagsstegringar utöver de automatiska löneförhöjningarna. De höjningar, som beräknats å inkomstsidan, bortsett från skatteinkomsten och redovisningsöverskottet, äro å andra sidan icke så stora, att de kunna kompensera utgiftsstegringarna i de olika staterna.

Beträffande löner och pensioner har i 1953 års budget räknats med nuvarande dyrtidstillägg, d. v. s. för tjänstemännens del i runt tal 53 procent och för pensionärernas 74 procent. I finansförvaltningens stat har avsatts ett belopp av 250.000 kronor för täckande av eventuella höjningar i dyrtidskompensationen.

I 1952 års och tidigare stater ha avsatts sammanlagt cirka 848.000 kronor för retroaktiv inbetalning av pensionsavgifter. Numera har det s. k. normalpensionsreglementet blivit antaget av de förhandlande parterna och frågan om nytt pensionsreglemente kommer i anledning därav sannolikt att upptagas till slutgiltig behandling av stadsfullmäktige under höstens lopp. Man har i anledning härav måst räkna med kraftigt ökade pensionsavgifter för 1953. Beräkningarna ha i huvudsak gjorts enligt följande grunder. Pensionsavgifterna i 1952 års stat uppgå till i runt tal 735.000 kronor, varav cirka 610.000 kronor avgifter till Sveriges kommunala pensionskassa och Statens pensionsanstalt samt 125.000 kronor avsättningar till stadens pensionsfond för sådana befattningshavare, som icke äro pensionsförsäkrade i central kassa. Stadsfullmäktige ha redan tidigare beslutat, att de löneökningar, som skedde från den 1 oktober 1947, skulle bliva pensionsgrundande. På grund härav måste man räkna med vissa års retroaktiv verkan av det nya pensionsreglementet. Ifråga om avgiftsbetalningen kan man förfara på två sätt. Antingen kunna retroaktivavgifter inbetalas och från och med den 1 januari 1953 de nya löpande avgifterna bestämmas utan hänsyn till retroaktivitet eller också kan från och med den 1 januari 1953 premierna avvägas så, att försäkringen omfattar även den retroaktiva tiden. Efter samråd med SKP har man valt sistnämnda alternativ, och premierna till SKP och SPA komma i enlighet härmed att uppgå till cirka 1.084.000 kronor. Beloppet har icke kunnat beräknas fullt exakt men torde ungefärligen svara mot de blivande verkliga utgif-

terna. Om de tidigare omförmälda avsättningarna å 848.000 kronor för retroaktivavgifter överföras till stadens pensionsfond, som härigenom bringas upp i 2.303.000 kronor, har man ansett att för 1953 sedvanliga avsättningar till stadens pensionsfond för befattningshavare, som icke äro anslutna till pensionskassa, kan uraktlåtas. Givetvis bör till ett kommande år avsättningarna till fonden återupptagas. Därest staden *försäkringsmässigt* skulle erlägga eller ha erlagt premier för försäkring av sina anställda och för utbetalande av nu utgående pensioner, skulle de årliga utgifterna härför kunna beräknas till approximativt 3.500.000 kronor. Med den föreslagna avsättningen till stadens pensionsfond av 848.000 kronor, beloppet av utgående pensioner och i 1953 års budgetförslag upptagna pensionsavgifter utgör den sammanlagda pensionskostnaden i runt tal 2.825.000 kronor. Med detta är icke sagt att staden behöver eller ens bör varje år göra avsättningar, eller inbetalningar och utbetalningar på sammanlagt ~~3.500~~ 3.500.000 kronor.

Antalet av stadens anställda och pensionärer utvisar alltjämt en ökning. Antalet ordinarie befattningar (utom lärarpersonalen) utgjorde enligt 1951 års stat 462, i 1952 års stat 478 och beräknas i 1953 års stat till 485. I sistnämnda siffra har ej medräknats den begärda förstärkningen av poliskåren med 11 man. Motsvarande siffror för lärarpersonalen äro för 1951 280, för 1952 301 och för 1953 331. Antalet pensionärer utgjorde för 1951 275, för 1952 281 och beräknas för år 1953 till 284. Lönesumman, inklusive dyrtidstillägg, har ökat ifråga om ordinarie befattningshavare utom lärare från cirka 3.571.000 kronor i 1951 års stat till cirka 5.320.000 kronor i 1953 års statförslag, och för lärarpersonalen från cirka 2.538.000 kronor i 1951 års stat till cirka 4.255.000 kronor enligt föreliggande statförslag. Lönesumman för övrig, ej kollektivanställd personal, vartill hänföras extra och tillfälliga befattningshavare samt arvoden m. m., utgjorde inklusive dyrtidstillägg år 1951 cirka 1.003.000 kronor och beräknas enligt 1953 års statförslag till cirka 1.526.000 kronor.

Pensionssummorna, inklusive dyrtidstillägg, ha ökats från cirka 584.000 kronor i 1951 års stat till cirka 850.000 kronor enligt 1953 års statförslag.

Budgetförslaget för 1953 omsluter cirka 50.909.000 kronor, medan omslutningen i innevarande års stat är cirka 40.808.000 kronor. Till jämförelse kan meddelas, att omslutningen i 1951 års budget uppgick till cirka 34.260.000 kronor och i 1950 års budget till cirka 31.654.000 kronor.

De flesta delstaterna utvisa nettoökningar men vissa delstater även sänkningar. De största nettoökningarna återfinnas under budgettitel 2 B 1 Polisverk med cirka 299.000 kronor, 5 A Civilförsvar med cirka 357.000 kronor, 6 Brandförsvar med cirka 244.000 kronor, 8 B 2 Nyanläggningar av gator och vägar med cirka 306.000 kronor, 11 B Gasverk med cirka 230.000 kronor, 13 AB Vattenverk med cirka 150.000 kronor, 15 A Folkskola med cirka 500.000 kronor, 16 B 2 Sluten fattigvård med cirka 290.000 kronor och 18 A Folkpensionering med cirka 120.000 kronor.

Liksom tidigare föreslås väsentliga avsättningar till kapitalbildande utgifter. Bland dessa må nämnas följande. Fullföljande av skyddsrumsanläggning vid Ormberget 400.000 kronor med avdrag för beräknat statsbidrag 267.000 kronor, offentligt skyddsrum i Mariaberget netto 400.000 kronor, en ny magirusstege för brandkårens behov 125.000 kronor fördelat på två år, en ny byggnad för renhållningsverk och förråd m.m. 250.000 kronor fördelat på två år, grundrabatter och anslutningsavgifter 100.000 kronor, bro över Svartån tilläggsanslag 50.000 kronor, vägport vid Hästhovsgatan 150.000 kronor, nyanläggningar inom Tekniska verkens område 250.000 kronor, inven-

tarieanskaffning m. m. för folkskolan 235.000 kronor och förvärv av Badelunda ålderdomshem 95.00 kronor.

Hamnens beräknade förlust för 1953, cirka 368.000 kronor, har till ett belopp av 300.000 kronor täckts av uttaxerade medel på finansförvaltningens stat. En närmare redogörelse härför och för hamnens sammanlagda driftsunderskott lämnas nedan vid kommenteringen av hamnstyrelsens statförslag.

Som ovan omnämnts har till skatteregleringsfonden avsatts 1.750.000 kronor, varigenom fonden kommer upp i ett belopp av 4.250.000 kronor. Till fonden för allmänna byggnader har föreslagits en avsättning av 1.000.000 kronor mot 600.000 kronor i innevarande års stat. Efter frånräknande av hittills beviljade anslag ur fonden skulle densamma med avsättningen i 1953 års statförslag komma att uppgå till 3.355.000 kronor. Till bostadssubventionsfonden föreslås en avsättning å 400.000 kronor. Fonden uppgick vid halvårsskiftet 1952 till cirka 150.000 kronor. Den föreslås ställd till drätselkammarens förfogande.

Stadsfullmäktiges reservationsanslag till oförutsedda utgifter har upptagits till cirka 899.000 kronor mot cirka 702.000 kronor i årets stat. Därest viss utökning av poliskåren, varom framställning föreligger, kommer att beslutas, inrymmer anslaget en reserv härför.

Av vad som tidigare framhållits framgår, att stora svårigheter förelegat att få budgeten att balansera. I den mån så ansetts möjligt ha nedskärningar företagits å olika anslagsposter i förhållande till de olika förvaltningarnas framställningar. Det kan omnämnas att delförvaltningarna synas ha gått till budgetarbetet med större omsorg än vanligt. Trots de nedskärningar, som företagits, har det icke varit möjligt att undgå en icke oväsentlig skattehöjning. Staden har numera kommit i ett läge då åtskilliga, sedan länge vilande byggnadsprojekt, börjat realiseras och sannolikt kommer denna tendens att även i fortsättningen hålla i sig. Å andra sidan kan man icke undgå att räkna med att en omsvängning i konjunkturerna längre fram kan inträffa. Under sådana förhållanden har det synts drätselkammaren riktigast att, trots det dåliga utgångsläget för budgeten i skattestaten, för vissa framtida behov företaga avsättningar, vilka eljest måhända kunnat skjutas på framtiden.

Skattesatsen har från angivna utgångsläge och med omförmälda avsättningar samt efter de ändringar i delstaternas budgetförslag, varför nedan skall redogöras, satts till kronor 8: 85 per skattekrona. Därest den kyrkliga kommunen bibehåller 65 öres uttaxering, kommer skatten sålunda att uppgå till 9 kronor 50 öre per skattekrona. Då landstingsskatten synes komma att bibehållas vid kronor 3: 80, skulle sålunda den sammanlagda uttaxeringen i Västerås komma att uppgå till 13 kronor 30 öre mot för närvarande 12 kronor 80 öre per skattekrona.

Kammaren vill nu liksom förut kraftigt understryka vikten av att de olika delförvaltningarna under det kommande budgetåret iakttaga största möjliga sparsamhet med anslagen. Kammaren förutsätter vidare att framställningar om nya anslag utöver de i staten upptagna under budgetåret endast göras i särskilt trängande fall.

Liksom tidigare ha under en del konton angivits utgiftens beteckning utan att något anslagsbelopp utförts, varjämte kontot försetts med en not, vari omtalats, att odisponerade medel av tidigare anslag reserveras till år 1953. I samtliga dessa fall avser drätselkammaren att hos stadsfullmäktige hemställa om medgivande, att de medel å kontot, vilka vid 1952 års utgång kvarstå odisponerade, få för samma ändamål reserveras till år 1953. För undvikande av onödig vidlyftighet i framställningen kommenteras dessa konton endast i undantagsfall, då särskilda förhållanden därtill föranleda.

Drätselkammaren övergår härefter till att kortfattat kommentera de olika specialstatförslagen.

1. Allmän förvaltning.

1 A Stadsfullmäktige och dess beredningar.

1 A 1 Stadsfullmäktige.

Utgifterna ha ökat med 7.000 kronor i förhållande till årets stat beroende därpå, att anslaget för tryckning av stadsfullmäktiges handlingar visat sig vara otillräckligt och därför måst höjas från 18.000 kronor till 25.000 kronor.

1 A 2 Löne- och avtalsnämnd.

Statförslaget företer en höjning av 1.300 kronor. Arvodet till löne- och avtalsnämndens ordförande har höjts från 2.200 kronor till 3.000 kronor samt arvodet till var och en av de två ledamöterna i arbetsutskottet från 400 kronor till 500 kronor. Arvodesanslagen ha upptagits under förutsättning av stadsfullmäktiges godkännande genom särskilt beslut.

1 B Stadsrevision.

Driftutgifterna uppgå till 43.150 kronor mot 40.250 kronor i årets stat. Ett i årets stat upptaget kapitalutgiftsanslag av engångsnatur å 28.800 kronor för inköp av andelar i Sveriges Kommunalekonomiska Förening har bortfallit. Arvodet till stadsrevisionens ordförande föreslås höjt från 250 kronor till 350 kronor och för var och en av revisionens övriga ledamöter från 250 kronor till 300 kronor. Anslagen ha upptagits under förutsättning av stadsfullmäktiges godkännande genom särskilt beslut. Anslaget för ersättning till Sveriges Kommunalekonomiska Förening har höjts med 6.600 kronor från 33.400 kronor till 40.000 kronor som en följd av föreningens ökade löneutgifter.

I stadsrevisionens statförslag har upptagits ett särskilt anslag å 4.000 kronor för teknisk expertis och specialutredningar. Då emellertid i årets stat finnes upptaget ett anslag å 4.000 kronor för samma ändamål, vilket anslag icke tagits i anspråk, bör beloppet reserveras och det av revisionen begärda anslaget utgå.

1 C Drätselkammare.

1 C 1 Gemensamma kostnader.

Statförslaget företer en ökning av cirka 7.800 kronor. Ett nytt anslag har upptagits å 2.300 kronor för arvoden till drätselkammareledamöter på grund av att drätselkammaren numera sammanträder å sådan tid på dagen att bestämmelserna om ersättningar för deltagande i sammanträden bliva tillämpliga.

Till drätselkammarens ordförande utgår för närvarande ett arvode av 4.500 kronor. Med hänsyn till att ordföranden alltmer måst ställa sin tid till stadens förfogande för deltagande i sammanträden och konferenser och till den ansvarsfulla ställning han intager, vilken nödvändiggjort för honom att ständigt hålla sig à jour med stadens förvaltning, måste det anses skäligt att arvodet bestämmes till avsevärt högre belopp än vad nu är fallet. Härtill kommer även att man i fortsättningen icke torde kunna

räkna med att för nuvarande arvode i erforderlig utsträckning taga i anspråk en ordförandes tid. Enligt vad verkställd utredning givit vid handen ha dessa synpunkter i städer, jämförbara med Västerås, vunnit beaktande vid bestämmande av arvodet till drätselkammareordföranden. Utan att för dagen närmare ingå på den omorganisation, som skulle kunna bliva följden av den nya kommunallagens genomförande, har drätselkammaren härmed velat föreslå att arvodet till ordföranden sättes till 10.000 kronor. Särskilt beslut härom bör fattas.

1 C 2 Stadskansli.

Utgiftsökningen under denna titel uppgår till cirka 41.000 kronor. Den största ökningen ligger i lönekontot, vilket till följd av de automatiska lönestegringarna på alla delförvaltningarna medför mer eller mindre avsevärt stegrade utgifter. I detta sammanhang kan framhållas, att i fortsättningen de automatiska lönestegringarna icke komma att särskilt kommenteras. Detsamma gäller även den i ingressen i denna skrivelse angivna höjningen av pensionsavgifterna, som slår igenom på praktiskt taget alla förvaltningar. Inventarieanslaget å 5.000 kronor avser bl. a. anslag för anskaffande av ny ormigapparat.

1 C 3 Drätselkontor.

Utgiftsökningen uppgår netto till cirka 4.500 kronor. I lönestaten har icke upptagits några nya tjänster. Däremot föreslås överförande av tre vakanta ordinarie skrivbiträdesbefattningar i lönegrad 6 till extra tjänster. Överförandet förutsätter särskilt beslut av stadsfullmäktige och förbehåll göres för fullmäktiges bifall.

Bland driftutgifterna märkes en höjning av anslaget för kontorskostnader med 4.000 kronor och för telefon, porton m. m. å 1.500 kronor.

1 C 4 Drätselkammarens byggnadstekniska byrå.

Bortsett från löneanslaget äro anslagen i huvudsak oförändrade, dock att för anskaffning av inventarier begäres ett med 2.000 kronor ökat anslag. Utgifter och inkomster balansera å 101.700 kronor. Byråns utgifter fördelas nämligen vid bokslutet på de olika byggnadsföretag, som taga byråns tjänster i anspråk. Här märkes ett nytt anslag å 100 kronor för underhåll av transportmedel. Anslaget avser underhåll av en nyanskaffad motorcykel.

1 Ö Övriga ändamål.

Anslaget till resor och traktamenten har sänkts med 1.000 kronor från 5.000 kronor till 4.000 kronor. Detta beror på att numera särskilda dylika anslag i större utsträckning än tidigare upptagits på de olika förvaltningarna. Anslaget för avgifter till Svenska Stadsförbundet har upptagits till 23.252 kronor eller cirka 4.000 kronors ökning i förhållande till 1952 års stat. Någon ändring av representationsanslaget har ej behövt ifrågakomma, varför anslaget bibehålles oförändrat med 20.000 kronor. Då drätselkammaren numera abonnerar på de av stadsförbundet utgivna statistikkorten, har upptagits ett nytt anslag å 1.000 kronor för Svenska Stadsförbundets statistiktjänst. Västerås Resoavdelning har begärt ett anslag å 6.000 kronor för 1953. Framställningen har motiverats med att Reso utan detta bidrag har små utsikter att göra företaget ekonomiskt bärande. I årets stat har upptagits ett anslag å 2.000 kronor. Drätselkammaren har med hänsyn till prisstegringarna ansett skäligt att höja an-

slaget till 3.000 kronor, därvid kammaren dock anser sig böra uttala en förväntan, att företaget organiseras på ett sådant sätt, att det går ekonomiskt ihop.

Drätselkammaren hemställer, att stadsfullmäkige ville fastställa statförslaget under rubriken Allmän förvaltning med ovan angivna ändring i stadsrevisionens statförslag.

2. Rätts- och ordningsväsen.

2 A Magistrat och rådhusrätt.

I magistratens statförslag ha vidtagits följande ändringar. Löneanslaget, som av magistraten beräknats till 253.000 kronor, har sänkts till 250.000 kronor. I anslaget ingick nämligen ett belopp om 3.000 kronor för uppläggande av nya fastighetsböcker. Då arbetet härmed torde få anses ingå i det löpande arbetet, har särskilt anslag härför icke ansetts erforderligt. Vidare har företagits en justering av posten pensionsavgifter. Anslaget för telefon, annonser o. dyl. har nedsatts från 9.500 kronor till 8.500 kronor med hänsyn till tidigare förbrukning å anslaget. En justering har vidtagits uppåt av den interna hyresposten. Å inkomstsidan har inkomsten av sportler samt avgifter för registrering av handelsfirmor höjts från av magistraten föreslagna 55.000 kronor till 60.000 kronor. Under 1951 har influtit cirka 59.000 kronor.

Efter sålunda vidtagna justeringar företer deltiteln en utgiftsökning netto å 13.000 kronor.

I lönestaten märkes ett nytt anslag å 800 kronor för ersättning till särskild protestförrättare såsom en följd av stadsfullmäktiges beslut den 28 augusti 1952.

2 B 1 Polisväsen och fångvård.

I polisnämndens statförslag föreslås följande ändringar. Såsom förut antytts i ingressen har man i polisens budget icke räknat med någon kostnad för utökning av poliskåren. På grund härav har nedsättning skett å konto 101,01. Löner till ordinarie personal med cirka 100.000 kronor, å konto 101,02 Löner till extra och tillfälliga befattningshavare med 12.000 kronor, å kontot Beklädnadsbidrag med 5.000 kronor, kontot Anskaffning av bilar med 22.000 kronor och kontot Anskaffning av inventarier med 12.500 kronor eller sammanlagt med cirka 150.000 kronor. Oberoende av den begärda utökningen har i lönestaten upptagits anslag för avlöning av två extra skrivbiträden i löneklass 5 och för en tolk och kontorsbiträde i löneklass 10. Motsvarande anslag återfinnas icke i budgeten för innevarande år. Ett i löneanslaget ingående vikarieanslag å 2.000 kronor har borttagits, enär biträdande stadsfiskalen jämlikt sin instruktion är skyldig att utan ersättning tjänstgöra för polismästaren under dennes tjänstledighet och semester. Anslaget för telefon, porto och annonser har nedsatts från 23.000 kronor till 21.000 kronor med hänsyn till tidigare förbrukning å motsvarande anslag. Av samma anledning har kontot Resor och traktamenten nedsatts från 12.000 kronor till 10.000 kronor. Slutligen ha vissa omföringar skett beträffande några konton, vilket dock icke påverkat budgeten.

Efter sålunda vidtagna justeringar företer statförslaget en ökning med cirka 299.000 kronor. Bortsett från ökningar å löner och pensionsstaten kan framhållas att anslaget för skrivmateriel m. m. höjts med 3.000 kronor, anslaget för telefon, porton och annonser med 3.500 kronor och anslaget för underhåll av transportmedel med 3.000 kronor.

Polisnämnden har upptagit ett anslag å 2.500 kronor för personalutbildning. Anslaget avser att bereda tillfälle för polismän till studieresor till andra städer i Sverige och eventuellt till de nordiska länderna samt för anskaffande av föredragshållare och litteratur. Drätselkammaren föreslår att anslag å 1.000 kronor upptages för ändamålet men vill framhålla, att det måste anses såsom tveksamt huruvida ett anslag av denna karaktär bör förefinnas i polisverkets budget.

Beträffande kapitalutgifterna har bibehållits ett anslag å 31.500 kronor för anskaffande av bilar. I anslaget ingår mellanskillnad för utbyte av en radiobil mot en ny samt kostnad för inköp av en ny personbil för kriminalavdelningen jämte radioanläggning i samma bil. För anskaffning av inventarier har bibehållits ett anslag å 11.600 kronor, avseende möblering av ett ännu omöblerat rum i polishuset, nödvändig komplettering av kontorsmöbler, armatur och gardiner, inköp av väggur, skrivmaskiner och personalskåp samt inköp av diverse teknisk utrustning.

2 B 3 Åklagarväsen.

Lönekontot har sänkts till 72.000 kronor. I kontot har stadsfiskalen medtagit kostnaderna för avlönande av ett kanslibiträde, då drätselkammaren samt löne- och avtalsnämnden avslagit stadsfiskalens begäran om uppflyttning av ett kontorsbiträde till kanslibiträde, har löneanslaget minskats till ovannämnda belopp. Anslag har begärts med 6.000 kronor för sakkunnigt biträde vid polisutredningar mot 1.500 kronor i årets stat. Anslaget har bibehållits. Det bör emellertid påpekas, att räkningar föreligga redan nu för verkställda utredningar, varför täckning saknas i 1952 års stat.

Stattiteln företer en nettoökning av cirka 19.700 kronor.

2 Ö Övriga ändamål.

Utgifterna äro oförändrade.

Drätselkammaren hemställer, att stadsfullmäktige ville fastställa statförslaget under titeln Rätts- och ordningsväsen med ovan under de särskilda deltitlarna angivna ändringar.

3. Mantalsskrivnings- och beskattningsväsen.

3 B 1 Uppbördsverk.

Nettoökningen utgör cirka 59.000 kronor. Ersättning för tillhandahållande av stommar till mantalslängder m. m. har upptagits till 30.000 kronor med hänsyn till en av Statistiska centralbyrån gjord beräkning, vilket innebär en ökning av anslaget med 20.000 kronor i förhållande till årets stat. Anslaget avseende ersättning för medverkan vid uppbörd har vidare måst höjas från 75.500 kronor i årets stat till 82.000 kronor. Inventarieanslaget å 3.000 kronor avser anskaffande av skrivmaskiner i stället för äldre förslitna sådana.

3 B 2 Taxeringskontor.

Utgiftsökningen utgör cirka 1.900 kronor, beroende på en del smärre ökningar å anslagen.

3 C Exekutionsverk.

I magistratens statförslag har på utgiftssidan tillagts en post å 2.100 kronor av-

seende andel i fastighetsskötarens lön för vaktmästaresysslan. Därjämte har på inkomstsidan sportlerna beräknats till 30.000 kronor i stället för av magistraten föreslagna 25.000 kronor. Under 1951 inflöto nämligen 32.000 kronor och ha till och med juli månad detta år influtit cirka 20.000 kronor. I posten Löner och arvoden ingår en ny befattning som kontorsbiträde i stället för kanslibiträde, som avgår med juli månads utgång 1953, då sistnämnda befattning jämlikt stadsfullmäktiges beslut den 25 september 1952 skall indragas.

Efter sålunda justeringar utvisar stattiteln en nettoökning av cirka 29.000 kronor. Inventarieanslaget avser företrädesvis möblering av stadsfogdens rum. De nuvarande möblerna äro i huvudsak befattningshavarens enskilda egendom. I anslaget ingår vidare utgift för inköp av en räknemaskin.

Drätselkammaren hemställer, att stadsfullmäktige ville fastställa statförslaget under titeln Mantalsskrivnings- och beskattningsväsen med ovan angivna ändringar och tillägg.

4. Byggnads- och stadsplaneväsen.

4 A Stadsarkitektkontor.

Bortsett från en justering uppåt av anslaget för pensionsavgifter ha icke vidtagits några ändringar i byggnadsnämndens statförslag för denna deltitel. I anslaget för löner och arvoden ingår en ny ordinarie befattning såsom stadsplanetekniker. Anslaget bibehålles i denna del under villkor av stadsfullmäktiges bifall till framställning om befattningens inrättande. Nettoökningen å anslaget utgör cirka 54.000 kronor. Inventarieanslaget å 5.000 kronor avser i huvudsak skåp och hyllinredningar till arkivet jämte en del mindre inventarier.

4 B Stadsingenjörskontor.

Sedan byggnadsnämnden inkommit med en särskild framställning därom, har i statförslaget upptagits ett nytt anslag å 2.000 kronor för arkivfotografering av fastighetsregistret m. m. En justering uppåt har gentemot byggnadsnämndens förslag företagits å posten Pensionsavgifter.

Inkomstposten Tomtindelningar och mätningsförrättningar m. m. har av byggnadsnämnden beräknats till 40.000 kronor mot 25.000 kronor i årets stat. Ehuru med fog en högre inkomst kan förväntas efter den taxehöjning, som vidtagits, har drätselkammaren bibehållit inkomstposten vid det av byggnadsnämnden föreslagna beloppet.

Inventarieanslaget å 2.000 kronor avser bland annat ett skåp, en vägghylla, två skrivmaskiner och två skrivmaskinsbord.

Drätselkammaren föreslår stadsfullmäktige besluta att godkänna byggnadsnämndens statförslag under titeln Byggnads- och stadsplaneväsen med ovan angivna justeringar och förbehåll.

5. Försvarsväsen.

5 A Civilförsvar.

I nämndens statförslag föreslås följande ändringar. Anslaget för resor och traktamenten har nedsatts från 1.000 kronor till 500 kronor. Civilförsvarsnämnden har i

förslaget upptagit ett tilläggsanslag för iordningställande av branddammar å 14.000 kronor. Emellertid finnas från tidigare år under konto 168,1 reserverade medel för ersättning och underhåll m. m. av skyddsrumsinredningar å sammanlagt cirka 9.600 kronor. Drätselkammaren föreslår nu, att av sistnämnda medel 8.000 kronor får tagas i anspråk för anläggning av branddammar medan återstoden cirka 1.600 kronor reserveras för konto 168,1. Med anledning härav har drätselkammaren för anläggning av branddammar endast upptagit ett anslag netto å 6.000 kronor. Såsom förut omförmälts i ingressen har upptagits ett bruttoanslag å 1.000.000 kronor för offentligt skyddsrum i Mariaberget. I statsbidrag beräknas inflyta 600.000 kronor. Vidare har utöver civilförsvarsnämndens förslag tillagts ett anslag å 400.000 kronor avseende andra etappen av bergrum för civilförsvaret. I 1952 års stat upptogs för detta ändamål ett anslag å 165.000 kronor. Anläggningen är i dess helhet kostnadsberäknad till 554.000 kronor. På inkomstsidan har upptagits ett statsbidrag med 2/3 av 400.000 kronor, avseende ovannämnda bergrum.

Efter dessa justeringar företer denna stattitel en nettoökning av cirka 357.000 kronor.

5 B Familjebidrag.

Barnavårdsnämnden har räknat med en ökning av 100.000 kronor i familjebidrag till följd av ökade inkallelser. Denna kostnadsökning återhämtas dock med cirka 95 procent genom ökat statsbidrag under inkomstsidan. Nettouttaxeringen på denna budgettitel ökar sålunda endast med 7.000 kronor.

5 Ö Övriga ändamål.

Anslaget till Västerås Hemvärn har upptagits med oförändrat belopp av 3.000 kronor. För första gången upptages i staten ett anslag å 1.000 kronor såsom bidrag till Västerås Befälsutbildningsförening. Anslag har tidigare beviljats föreningen utan samband med staten.

Drätselkammaren tillstyrker stadsfullmäktige bifalla förslaget till stat under titeln Försvarsväsen med ovan angivna ändringar och tillägg.

6. Brandförsvar.

I brandstyrelsens statförslag föreslås följande ändringar. Brandstyrelsen har begärt anslag med 70.000 kronor för vikarier, medan motsvarande anslag i årets stat utgör 40.000 kronor. Drätselkammaren, som icke funnit en så kraftig anslagsökning vara påkallad, har nedsatt anslaget med 10.000 kronor till 60.000 kronor. I anslaget för löner och arvoden ingår en ny tjänst såsom brandmästare tillika brandtelegrafföreståndare, varjämte en för tillfället vakant brandförmansbefattning bibehållits. Då drätselkammaren emellertid föreslagit omändringar av befattningen som brandförman till en befattning som brandförman tillika brandtelegrafföreståndare, varigenom någon utökning av befälspersonalen sålunda icke sker, har anslaget minskats med 10.000 kronor. I det sålunda justerade kontot ingår emellertid uppflyttning av denna brandförmanstjänst till lönegrad 18. Då frågan ännu icke varit föremål för stadsfullmäktiges slutliga behandling, göres i detta avseende sedvanligt förbehåll om fullmäktiges

godkännande. Beklädnadsanslaget har nedsatts från 8.000 kronor till 7.000 kronor med hänsyn till att anslagsförbrukningen föregående år utgjorde 5.900 kronor. Anslaget för resor och traktamenten har nedsatts från 900 kronor till 700 kronor och övriga expenser från 700 kronor till 500 kronor. Brandstyrelsen har begärt höjning av anslaget för städning från 9.000 kronor till 11.000 kronor. Då kostnaderna för städning kunna nedbringas genom att varannandagsstädning införes, vilket bör vara möjligt åtminstone beträffande vissa lokaler, har drätselkammaren bibehållit anslaget vid 9.000 kronor. Bland kapitalutgifterna har brandstyrelsen begärt anslag med 25.000 kronor för branddamm, avsedd i främsta rummet till skydd för länets magasinerade civilförsvarsmateriel. Då emellertid organisationsplanen för civilförsvaret icke förutsätter någon branddamm på platsen för förrådet, har anslaget bortförts från budgeten. Vidare har brandstyrelsen begärt ett anslag å 125.000 kronor för anskaffande av en ny magirusstege. Anslaget har bibehållits men uppdelats på två år i finansförvaltningen.

Slutligen ha justeringar vidtagits på posterna Pensionsavgifter och Hyra.

Nettoökningen under denna stattitel utgör cirka 244.000 kronor.

Brandstyrelsen har begärt att få anskaffa en ny utryckningsvagn för 14.000 kronor av brandförsvarsfondens medel. Utgiften belastar sålunda icke skattestaten. Drätselkammaren tillstyrker bifall till denna framställning, varom särskilt beslut bör fattas av stadsfullmäktige.

Drätselkammaren föreslår stadsfullmäktige att godkänna brandstyrelsens förslag till statförslag med ovan angivna ändringar, tillägg och förbehåll samt att medgiva brandstyrelsen att av brandförsvarsfonden taga i anspråk ett belopp av 14.000 kronor för anskaffande av ny utryckningsvagn.

7. Fastighetsförvaltning.

7 *A Fastighetskontor och gemensam förvaltning.*

Beträffande fastighetsstaten kan generellt anmärkas, att vissa poster genomgående blivit höjda. Så ha exempelvis reparationskostnaderna för fastigheterna ökat med cirka 15 procent, sophämtningsavgifterna med 150 procent och fastighetsskatten med 16 procent. Till följd av Kungl. Maj:ts beslut om generell hyreshöjning för hyresåret 1 oktober 1952—1 oktober 1953, ha hyrorna fått höjas med 10 procent på grundhyrorna, sålunda ytterligare 5 procent, vilket iakttagits vid inkomstberäkningarna. Motsvarande höjning har även genomgående vidtagits beträffande stadens interna hyror.

I anslaget för löner och arvoden å fastighetskontoret ingår lön till ordinarie biträdande fastighetsförvaltaren enligt stadsfullmäktiges beslut den 25 september 1952. Vidare har sedan upprättande av 1952 års budget jämligt stadsfullmäktiges beslut en befattning som kontorsbiträde omändrats till befattning som kanslibiträde och en tjänst som skrivbiträde till en befattning som kontorsbiträde, vilket iakttagits i statförslaget för 1953. Anslaget för tillfällig arbetskraft har hittills tagits i anspråk i ringa omfattning. En höjning av anslaget har trots detta företagits med 4.000 kronor för att kunna slutföra arbetet med fastighetsförteckningen och för att avarbeta den

balans, som föreligger ifråga om de kamerala arbetsuppgifterna. Anslaget skall icke tagas i anspråk för sistnämnda ändamål utan drätselkammarens medgivande.

Höjningar märkas bland annat med 1.000 kronor å anslaget för porton, telefon och annonser o. dyl. med hänsyn till 1951 års förbrukning å motsvarande anslag samt med 1.500 kronor å anslaget för belysning, värme och städning på grund av ökade kostnader härför.

Deltiteln företer en utgiftsökning netto å cirka 45.000 kronor.

7 B Förvaltningsfastigheter.

Under *Rådhus med annex* märkes ett nytillkommet anslag å 2.700 kronor utgörande pension till en f. d. städerska. Anslaget för renhållning och städning har ökats med 3.000 kronor från 27.000 kronor till 30.000 kronor, därvid anslaget begränsats med hänsyn till att varannandagsstädning i största möjliga utsträckning skall införas. I övrigt äro utgifterna i huvudsak oförändrade.

Även driftutgifterna för *tomten nr 1 i kvarteret Njord* (Nämndhuset) äro i stort sett oförändrade. Under *Polishus* har upptagits ett anslag å 11.000 kronor för installation av oljeeldning. Polishusets uppvärmning har under flera år icke varit tillfredsställande. Pannrummet är trångt och illa beläget, vilket föranlett att koloxid vid flera tillfällen trängt upp i kontorslokalerna. En omläggning till oljeeldning är därför önskvärd. Om så befinnes lämpligare, kan polishuset medelst en kulvertledning inkopplas på stadshotellets värmecentral. Vilket alternativ som än väljes, kommer viss besparing av kostnaden för eldningspersonal att erhållas. Under kapitalutgifter å polishusets stat har upptagits ett tilläggsanslag å 20.000 kronor för ombyggnad av vindsvåning och arrestlokal. I 1949 och 1952 års stater upptogs anslag för detta ändamål med tillhopa 100.000 kronor. Arbetet med ombyggnad av vindsvåningen är numera praktiskt taget färdigt. Av anslaget återstår cirka 40.000 kronor, som emellertid icke torde komma att förslå till de kvarvarande arbetena, varför förut omnämnda tilläggsanslag begärts, varjämte givetvis återstoden av tidigare anslagen begäras reserverade.

Beträffande *Brandstationen* har anslaget för underhålls- och förbättringsarbeten kunnat nedsättas med 1.000 kronor.

Ifråga om *Tullhuset* har underhållsanslaget höjts med 1.000 kronor.

Under rubriken *Diverse förvaltningsfastigheter* har underhållsanslaget kunnat nedsättas med 2.000 kronor, enär fastigheten Sommarro överlåtits å socialvården och då fastigheten Ingrid nr 1 vilken ingår häribland, för närvarande genomgår en större ombyggnad, på grund varav större reparationer under 1953 icke behöva förväntas. Fastighetskontoret har ursprungligen upptagit ett anslag å 75.000 kronor för om- och tillbyggnad av bygdegården i Skerike, i samband varmed å inkomstsidan av kontot upptogs 25.000 kronor som beräknat statsbidrag. Dessa poster ha borttagits med hänsyn till att i bokslutet vissa medel avsatts för ändamålet och att i varje fall en närmare utredning bör göras innan ytterligare anslag beviljas.

Under rubriken *Drätselkammarens förrådsbyggnad* har upptagits anslag å 250.000 kronor för uppförande av byggnad för renhållningsverk och byggnadskontor enligt stadsfullmäktiges beslut den 29 maj 1952. Anslaget fördelas på två år, vilket kommer till synes i finansförvaltningens stat. Nybyggnaden föranleder särskilda anslag för uppvärmning och fastighetsskatt, å respektive 3.500 och 2.600 kronor.

Utgifterna under rubriken *Barnstugor, daghem och barnhem* äro i stort sett oförändrade.

7 C Exploateringsfastigheter.

Höjning av taxeringsvärdet å stadens markinnehav har föranlett en beräknad ökning av fastighetsskatten med 12.000 kronor. Anslaget för tomtmätning och tomtindelning av egen mark har ökat med 1.000 kronor till följd av taxornas höjning. Bland driftutgifterna har upptagits ett anslag å 50.000 kronor för omläggning av ledningar i det nya lokstationsområdet enligt stadsfullmäktiges beslut den 28 augusti 1952. Bland kapitalutgifterna märkas ett anslag för grundrabatter å 50.000 kronor samt ett lika stort anslag för anslutningsavgifter för ledningar. För utläggning av järnvägsspår har upptagits ett anslag å 10.000 kronor.

Å inkomstsidan ha tomträttsavgälderna beräknats öka med cirka 70.000 kronor.

7 D 1 Jordbruksrörelse.

I det av lantegendomsnämnden framlagda statförslaget för *Jordbruksrörelse* ha följande ändringar företagits. Andelen i avlöningskontorets kostnader har höjts från 1.000 till 1.300 kronor. För inköp av grisar har lantegendomsnämnden begärt anslag å 10.000 kronor. Emellertid har under innevarande år försäljning av grisar ägt rum och influtit en köpeskilling, vilken fonderats för inköp av nya djur. Vidare har lantegendomsnämnden i s. k. svinpremier erhållit 9.600 kronor, vilket belopp likaledes fonderats. Med anledning härav har kammaren funnit oriktigt att i 1953 års stat upptaga särskilda anslag för inköp av grisar utan bör inköpet i stället bestridas av de fonderade medlen.

7 D 2 Skogar.

I lantegendomsnämndens statförslag har posten Pensioner borttagits, enär vederbörande pensionär numera avlidit. Inkomstposten Försäljning av skogsprodukter har höjts från av lantegendomsnämnden föreslagna 70.000 kronor till 75.000 kronor. Efter dessa justeringar företer utgiftstiteln en nettoförbättring av cirka 3.000 kronor. Anslaget för avverknings- och försågningskostnader har höjts från 19.500 kronor till 25.000 kronor. Inventarieanslaget avser huvudsakligen anskaffande av en arbetsbesparande lastvagn för timmertransporter.

7 D 3 Jordbruksfastigheter.

Jordbruksfastigheterna sortera under fastighetsförvaltningen men brukas av lantegendomsnämnden. Statförslaget bör därför uppgöras av fastighetskontoret. Trots påpekande härom har lantegendomsnämnden även för 1953 upprättat budgetförslag för jordbruksfastigheter. Bland driftutgifterna märkas följande nya anslag, nämligen ett anslag å 25.000 kronor för omläggning av tak på mangårdsbyggnaden å Malma, vilket ansetts nödvändigt för att icke byggnaden skall förfalla, vidare ett anslag å 10.000 kronor för iordningställande av byggnaderna vid Rocklunda för uthyrning till Eks åkeri, anslag å 10.000 kronor för omläggning av elledningarna vid lantgårdarna, vilket påkallats av tekniska verken, och anslag å 3.000 kronor för uppförande av en siloanläggning vid Johannisberg, vilket ansetts nödvändig med hänsyn till de foderförluster, som uppstå genom den dåliga lagringen.

7 E Hyresfastigheter.

Anslag för underhåll av *Diverse fastigheter* har höjts från 210.000 kronor till 240.000 kronor. Detta anslag har endast beräknats täcka inträffade kostnadsökningar och någon hänsyn till ökad reparationsstandard har icke tagits. Anslagen för löner

till gårdskarlar samt renhållning har höjts från 65.000 kronor till 80.000 kronor, för vatten och belysning från 19.000 kronor till 22.000 kronor, för försäkringspremier från 10.000 kronor till 12.000 kronor samt för fastighetsskatt från 35.000 kronor till 43.000 kronor. Bland hyresinkomsterna ingår 15.000 kronor, som avser den generella hyreshöjningen med ytterligare 5 procent från den 1 oktober 1952.

Underhållsanslaget för *Stadshotellet* har upptagits med oförändrat belopp av 40.000 kronor. Anslaget för renhållning har höjts med 1.400 kronor, däremot har anslaget för uppvärmning kunnat sänkas från 60.000 kronor till 53.000 kronor beroende på installation av oljeeldning och på att avlöningen för eldaren, som tidigare redovisats på detta konto, överförts till kontot för Kollektivanställd personal.

Utgifterna för *Sundinska huset* företer sammanlagt höjningar med 2.300 kronor, vilken höjning fördelas å olika konton. Beträffande *paviljongen i Stadsparken* har underhållsanslaget höjts från 7.000 kronor till 12.000 kronor, enär nytt parkettgolv i matsalens nedre del måste inläggas till sommaren 1953.

Under titeln *Varumagasin* har upptagits anslag å 12.000 kronor för underhåll och renhållning av järnvägsspår mot 8.000 kronor i årets stat i enlighet med de uppgifter som lämnats angående dessa kostnader av SJ och hamnkaptenen. Vidare har underhållsanslaget höjts från 8.000 kronor till 10.000 kronor. Beträffande *Omnibusgaraget* har upptagits ett nytt anslag å 28.000 kronor för asfaltering av garagegården i enlighet med framställning, som gjorts av omnibusbolaget. Med anledning av den hyreshöjning, som bör bliva en följd härav och varom förhandlingar komma att upptagas med omnibusbolaget, har inkomstposten Hyror något ökats.

7 F Bostadsförsörjning.

7 F 1 Bostadsförsörjning för mindre bemedlade barnrika familjer.

Här har upptagits ett anslag å 15.000 kronor, avseende bidrag till HSB:s stiftelse Solgårdar för eventuell förlust å rörelsen under år 1952. Bidraget uttaxeras under budgettiteln 16 D.

7 F 2 Pensionärshem.

Staten är beräknad för nio pensionärshem. Nettoutgifterna under denna budgettitel, vilka uttaxerats under titeln 16 D uppgår till 222.500 kronor mot 197.800 kronor i årets stat. Anslaget för underhåll av fastigheter har höjts från 20.000 kronor till 38.000 kronor. I sistnämnda anslag ingår ett belopp av 16.000 kronor avseende reparation av sådana lägenheter i pensionärshemmet å Jakobsberg, vilka icke underkastats reparation sedan hemmet uppfördes år 1942, och för utvändiga reparationer i samma byggnad. På grund av ökade kokspriser har anslaget för värme höjts från 70.000 kronor till 78.000 kronor.

7 Ö Aktier och andelar i byggnadsföretag.

Driftutgifterna äro oförändrade. Å inkomstsidan har icke räknats med någon utdelning på aktierna i AB Arbetarbostäder, till följd varav inkomsterna upptagits till 15.000 kronor i stället för 24.000 kronor i årets stat.

Drätselkammaren hemställer, att stadsfullmäktige ville godkänna föreliggande förslag till stat under titeln Fastighetsförvaltning med ovan angivna ändringar och tillägg.

8. Gatu- och parkförvaltning.

8 B Gatuförvaltning.

8 B 1 Byggnadskontor och gatuförvaltningens gemensamma kostnader.

Kontot Löner till kollektivanställd personal har ökat väsentligt på grund av att avlöningen för utsättare med flera kollektivanställda befattningshavare överförts från kontot Löner och arvoden till förstnämnda konto. Anslaget för sjuklön till kollektivanställd personal har bibehållits med oförändrat belopp av 50.000 kronor under det att anslaget för semesterlön ökats från 60.000 kronor till 65.000 kronor. På inkomstsidan har posten Administrationspålägg ansetts kunna upptagas till 10.000 kronor mot 5.000 kronor i årets stat. Under 1951 inflöt 15.800 kronor och under år 1950 38.900 kronor. Nettoökningen under denna utgiftstitel utgör cirka 61.000 kronor.

8 B 2 Underhåll och nyanläggning av gator och vägar.

Anslaget för underhåll av bidragsberättigade gator och vägar har höjts från 300.000 kronor i årets stat till 450.000 kronor, sedan Väg- och vattenbyggnadsstyrelsen för tiden 1952—1955 fastställt ett nytt underhållsbidrag, omfattande även de förändringar, som skett under den gångna bidragsperioden. Vidare har underhållsanslaget för övriga gator och vägar höjts från 350.000 kronor till 450.000 kronor. Anslagsposten Övriga kostnader för gator och vägar har ansetts kunna sänkas från 5.000 kronor till 3.500 kronor med hänsyn till tidigare anslagsförbrukning.

Bland kapitalutgifterna märkas följande. Anslaget för nyanläggning har upptagits till 800.000 kronor mot 750.000 kronor i årets stat. Utöver detta anslag finnas från tidigare år reserverade medel för Rikshuvudvägen å cirka 73.000 kronor, vilka, om så skulle visa sig erforderligt, kunna omdisponeras. Ytterligare medel för gatuanläggningar finnas även tillgängliga i gatukostnadsfonden, som den 31 december 1951 uppgick till 214.000 kronor. Vissa anslag har lämnats ur fonden under året men de flesta av dessa skola endast förskotteras av fonden för att sedermera återbetalas av Asea. För anläggande av bro över Svartån har upptagits ett anslag å 50.000 kronor. Tidigare har för samma ändamål anslagits och reserverats sammanlagt 300.000 kronor. Ett anslag har upptagits å 150.000 kronor för vägport vid Hästhovsgatan. Tidigare har för samma ändamål reserverats 150.000 kronor. Något anslag för optiska signaler har icke upptagits. Tanken har varit att låta utföra sådana i Källgatan och Slottsgatan men drätselkammaren har ansett att anläggningarna böra kunna anstå till kommande år.

Statsbidraget för underhåll av bidragsberättigade gator och vägar har beräknats till 427.500 kronor mot 210.000 kronor i årets stat.

Nettoökningen å denna deltitel uppgår till 306.000 kronor.

8 B 3 Allmän belysning och renhållning.

Anslaget för övriga gator och renhållningskostnader föreslås sänkt från 95.000 kronor till 85.000 kronor. 1951 förbrukades å kontot 65.000 kronor och år 1950 55.000 kronor. Anslaget för elektrisk belysning har upptagits till 100.000 kronor mot 80.000 kronor i årets stat, varemot ett i årets stat upptaget anslag å 20.000 kronor för elskatt utgår. Under kapitalutgifter har upptagits ett anslag å 100.000 kronor för belysningsanläggningar mot 60.000 kronor i detta års stat.

Bland inkomstposterna har upptagits ett belopp å 2.700 kronor utgörande bidrag

från Högre Allmänna Läroverket. Med anledning av den nya läroverksbyggnadens tagande i bruk bör undersökas huruvida icke högre bidrag kan erhållas med hänsyn till de härigenom ökade renhållningskostnaderna.

8 B 4 Drätselkammarens förråd och verkstad.

Inventarieanslaget å 10.000 kronor avser utökad maskinborrutrustning. Sedan vissa maskinhyror reviderats och större omsättning beräknats, har inkomst av rörelsen ansetts kunna höjas från 75.000 kronor till 85.000 kronor.

8 B 5 Grustag.

Utgiftsposterna förete genomgående ökningar. Bland annat märkes en höjning av anslaget för övriga rörelsekostnader från 12.000 kronor till 18.000 kronor. Under kapitalutgifter har upptagits ett anslag å 40.000 kronor för anskaffning och ombyggnad av maskiner. Det nuvarande sorteringsverket är nerslitet. I samband med ersättningen synes modernisering av verket med utbyte av de förslitna sorteringstrummorna mot skaksåll, iordningställande av mera driftsäkert uppfordringsverk m. m. böra ske. Drätselkammaren har medgivit byggnadschefen att redan under innevarande år få beställa viss utrustning. Å inkomstsidan har posten försäljning av grus och sten beräknats öka med 25.000 kronor.

8 B 6 Bilar.

Staten är beräknad för åtta lastbilar, en paketvagn, en skåpbil och personvagn. Dessutom har alternativt och beroende av senare beslut, räknats med en ny paketvagn eller övertagande av en bil från idrottsstyrelsen. Ett nytt internt anslag har upptagits å 8.500 kronor avseende byggnadskontorets andel i kostnaderna för transportkontoret. Under kapitalutgifter har upptagits ett belopp å 8.000 kronor, vilket jämte reserverat överskott från tidigare år skall användas för inköp av ovan omförmälda nya vagnar.

Å inkomstsidan har posten inkomst av bilar ökats från 220.000 kronor till 280.000 kronor.

8 B 7 Maskiner.

Staten är beräknad för bland annat följande större maskiner nämligen en väghyvel, två tunga gatuvältar och en lättare sådan, två gångbanevältar, fyra traktorer, två jeepar varav den äldsta avses utbytas mot en ny, fyra kompressorer, varav en ny, en snöfräs, en självupptagande sopbil, och tre stenstötningsmaskiner. Under Löner och arvoden har tillkommit ett belopp av 26.000 kronor. Här redovisas nämligen numera körkarlarna å ordinarie stat, sedan hästar icke längre användas. Underhåll av maskiner beräknas kosta 15.000 kronor mera än i årets stat till följd av den utökade maskinparken och de stegrade kostnaderna. Bland kapitalutgifterna har upptagits ett anslag å 20.000 kronor för anskaffande av transportmedel avseende inköp av två nya traktorer, varvid lantbruket skall inlösa den som nu användes gemensamt av byggnadskontoret och lantbruket. Vidare märkes här ett anslag å 50.000 kronor för inköp av vissa övriga maskiner, bland annat släputrustning för traktor och extra släpvagn för sopning, dieseldriven kompressor, slåttermaskin m. m. Slutligen redovisas här anslag å 90.000 kronor för anskaffande av traktor enligt stadsfullmäktiges beslut den 26 juni 1952.

Nettoökningen under denna utgiftstitel uppgår till cirka 90.000 kronor.

8 B 8 Hästar.

Som förut nämnts användes icke längre hästar, varför under denna deltitel icke upptagits något anslag.

8 B 9 Bekvämlighetsinrättningar.

Titeln företer en utgiftsökning netto av 11.700 kronor. Anslaget för bränsle, ljus och dylikt har måst ökas från 2.000 kronor till 6.000 kronor beroende på att pumpen i den nya toaletten medfört avsevärt ökade kostnader för elström.

8 C Parkförvaltning.

Drätselkammaren föreslår följande ändringar i parkstyrelsens statförslag. Andelen i avlöningskontorets kostnader har justerats uppåt med 1.000 kronor. Anslaget till materiel för parkunderhållet har nedsatts från av parkstyrelsen begärda 67.000 kronor till 65.000 kronor, enär anslagsförbrukningen under år 1951 utgjorde 56.000 kronor. För städning och renhållning har parkstyrelsen begärt 2.900 kronor mot 1.100 kronor i årets stat. Anslaget har nedsatts till 2.000 kronor, och bör parkstyrelsen överväga att övergå till varannandagsstädning. Kostnaden för uppvärmning har av parkstyrelsen upptagits till 6.000 kronor men föreslås sänkt till 4.000 kronor. Anslagsförbrukningen uppgick nämligen 1951 till 3.000 kronor och 1950 till 3.800 kronor.

Bland kapitalutgifterna har parkstyrelsen begärt ett anslag å 20.000 kronor för iordningställande av parkområde vid Jakobsbergsplan jämte norr och väster därom belägen parkskog. Då skogsområdet torde kunna iordningställas utan större kostnader, har anslaget nedsatts till 10.000 kronor. Vidare har parkstyrelsen för anordnande av musikestrad och terrassplanering å Djäkneberget upptagit ett anslag å 8.000 kronor. Då anordningen icke kan anses oundgängligen nödvändig, har anslaget borttagits. För uppförande av toalett, personal och förrådsbyggnad jämte kiosk och öppet regnskydd har parkstyrelsen begärt ett anslag å 20.000 kronor. I årets stat finnes upptaget ett anslag å 15.000 kronor för anordnande av toalett i en timmerbyggnad å Djäkneberget. Med hänsyn härtill och då det kan ifrågasättas om kiosk och regnskydd överhuvudtaget äro nödvändiga har endast upptagits ett anslag å 10.000 kronor för uppförande av toalettbyggnad m. m. på Djäkneberget, varjämte tidigare anslagna medel föreslås reserverade. Drätselkammaren förutsätter att parkstyrelsen förebringar närmare utredning samt inger ritningar och detaljförslag innan arbetet igångsättes. Parkförvaltningen har upptagit ett anslag å 20.250 kronor för anskaffande av inventarier, varibland ingår fyra manskapsvagnar. Med hänsyn till budgetläget har sänkning skett med 4.250 kronor motsvarande kostnaderna för två manskapsvagnar. Styrelsen har begärt anslag å 12.200 kronor för parkområde vid Herrgårdsvägen norr om landstingets nya barnhem. Tidigare beviljat anslag härför föreslås reserverat och anslaget å 12.000 kronor har i stället överförts till konto 353,22 för iordningställande av parkområde vid Blåsboskolan.

Å inkomstsidan har posten Diverse rörelseintäkter höjts från av parkstyrelsen beräknade 3.000 kronor till 5.000 kronor. 1950 inflöt nämligen 6.800 kronor och 1951 samma belopp.

Efter sålunda vidtagna justeringar innebär statförslaget en nettouttaxering på 793.000 kronor mot cirka 777.000 kronor i årets stat.

I lönestaten har räknats med att arvode skall utgå till parkstyrelsens ordförande

med 600 kronor. Tidigare har dylikt arvode ej utgått. Särskilt beslut bör fattas av stadsfullmäktige.

Drätselkammaren föreslår stadsfullmäktige besluta att godkänna förslaget till stat för Gatu-och parkförvaltning med ovan angivna ändringar och tillägg.

9. Hamnförvaltning.

9 A Hamnar.

I hamnstyrelsens statförslag ha företagits följande ändringar. Justeringar har skett av posterna Löner och arvoden, där utförts ett belopp netto av 136.000 kronor mot av styrelsen upptagna 135.000 kronor. Vidare har posten Pensionsavgifter ökats från av styrelsen föreslagna 19.500 kronor till 27.400 kronor. En mindre justering har även företagits å posten Hyra för hamnkontoret. Inkomsten av bogsering och isbrytning, av hamnstyrelsen beräknad till 100.000 kronor, har ansetts kunna höjas till 120.000 kronor. 1951 inflöt 119.000 kronor och till och med maj 1952 ha influtit 60.000 kronor. Posten Kranhyror har av hamnstyrelsen upptagits till 500.000 kronor men har höjts till 550.000 kronor. 1951 inflöt 476.000 kronor och till och med maj innevarande år ha influtit 192.000 kronor. Under 1953 tillkomma två nya kranar, nämligen en vipparmskran, som tagits i bruk innevarande höst, samt den nya brokranen. Härtill komma även de ökade krantaxorna.

Efter vidtagna justeringar uppgå de överskjutande utgifterna att regleras på finansförvaltningens stat till cirka 368.800 kronor. I hamnstyrelsens statförslag utgjorde motsvarande belopp 429.000 kronor. Av det sålunda budgeterade underskottet å 368.000 kronor ha 300.000 kronor täckts å finansförvaltningens stat. Samtliga hamnens driftunderskott till och med år 1951 utgöra 1.640.372 kronor. Det beräknade underskottet i 1952 års stat utgör 235.566 kronor och det beräknade underskottet för 1953 368.800 kronor. Det sammanlagda verkliga och beräknade underskottet vid 1953 års utgång skulle sålunda uppgå till cirka 2.244.700 kronor. Därav har täckts av uttaxerade medel till och med 1953 2.140.400 kronor. Vid 1953 års utgång skulle sålunda under förutsättning att någon ändring gentemot budgetberäkningen icke inträder kvarstå en balanserad förlust av cirka 104.000 kronor. Det finnes emellertid all anledning räkna med att i varje fall 1952 års resultat skall bli betydligt bättre än vad 1952 års budget förutsätter. På grund härav kan om så önskas vid bokslutet för 1952, i den mån det i nämnda års stat å finansförvaltningen avsatta beloppet å 200.000 kronor icke behöver tagas i anspråk, reserveras ett belopp motsvarande 1953 års beräknade förlust, som icke täckts på finansförvaltningens stat i 1953 års budget.

Bland utgifterna märkes ett anslag å 50.000 kronor för ommålning av kran nr 16 enligt stadsfullmäktiges beslut den 26 juni 1952 samt å 5.700 kronor för anläggning av en brandpost enligt stadsfullmäktiges beslut den 28 februari samma år. Lönerna till kranskötare ha ökats med 24.000 kronor och övriga kostnader för kranar och lastmaskiner med 10.000 kronor. Under konto 167,07 har upptagits tilläggsanslag å 20.000 kronor för omflyttning av kranarna 16 och 17. Stadsfullmäktige ha tidigare beviljat anslag härför med 30.000 kronor, vilka föreslås reserverade till kommande år.

Bland kapitalutgifterna märkes åtskilliga tidigare beslutade anslag, bland annat tilläggsanslag för dykdalb vid oljekajen å 21.000 kronor, anskaffande av betongskärmar mellan malmupplagen i djuphamnen å 110.000 kronor, omläggning av Kapell-

bäcken å 25.000 kronor samt iordningställande av upplagsplatser i djuphamnen å 50.000 kronor.

En nyhet i statförslaget är att anslag upptagits under rubriken kapitalinkomster med 300.000 kronor för avskrivning å fasta tillgångar. Motsvarande belopp återfinnes bland driftutgifterna.

Drätselkammaren hemställer, att stadsfullmäktige ville besluta att med ovan angivna ändringar antaga hamnstyrelsens förslag till stat för nästkommande år.

10. Kommunikationsföretag.

10 C Johannisbergs flygplats.

Utgifter och inkomster äro ungefärligen desamma som innevarande år.

10 D Båttrafiken.

Underavdelningarna Färjor och ångslupar samt Motorfartyg ha sammanslagits till en budgettitel 10 D Båttrafik, detta med hänsyn till svårigheten att hålla de olika utgifterna för båtarna isär. Vid jämförelse med innevarande års stat företer båttrafiken en nettoförbättring å cirka 12.500 kronor enligt föreliggande statförslag.

10 F Aktier och andelar i kommunikationsföretag.

Utgifterna, 8.000 kronor, utgörande ränta på stadens innehav av aktier i Västerås Omnibusaktiebolag, äro oförändrade.

Drätselkammaren hemställer, att stadsfullmäktige ville godkänna föreliggande förslag till stat under titeln Kommunikationsföretag.

11. Industriella verk.

11 A Tekniska verkens gemensamma förvaltning.

Under kontot Löner till personal å ordinarie stat ingår höjning av lönen för en ritare från 15 till 16 lönegraden enligt stadsfullmäktiges beslut den 25 september 1952. Tidigare redovisades under detta konto en del förrådspersonal, som emellertid nu överförts till vattenverket och elverket. En vakant ordinarie skrivbiträdesbefattning föreslås överförd till extra tjänst. Överförandet sker med förbehåll av stadsfullmäktiges godkännande. Arvodet till styrelsens ordförande föreslås höjt från 1.500 kronor till 3.000 kronor, *dels* med hänsyn till den starkt ökade arbetsbördan, *dels* på grund av penningvärdets fall. Särskilt beslut härom bör fattas av stadsfullmäktige. Efter införande av varannandagsstädning har anslaget för städning kunnat sänkas från 27.500 kronor till 26.000 kronor. Därest denna ej genomförts, skulle städningskostnaderna stigit till 35.000 kronor. Utgifterna för den gemensamma förvaltningen och inkomsterna ha fördelats med 20 procent på gasverket, 60 procent på elverket och 20 procent på vattenverket eller efter samma fördelningsgrunder som i årets stat.

11 B Gasverk.

Driftutgifterna utgöra 3.780.300 kronor mot 3.337.500 kronor i årets stat. Kapitalutgifterna uppgå till 50.000 kronor mot 60.000 kronor i årets stat. Driftinkomsterna utgöra 3.464.900 kronor mot 3.339.000 kronor i 1952 års stat, under det kapitalinkomsterna utgöra 232.500 kronor mot 157.800 kronor i årets stat. Härigenom företer budgetförslaget för gasverk en nettoförlust å 133.000 kronor, medan man i budgeten för 1952 beräknat ett nettoöverskott på 100.000 kronor. Gasverket utvisar sålunda en försämring av cirka 230.000 kronor. Till detta resultat har medverkat det förhållandet att priserna på kol och koks fortfarande äro reglerade av statens bränslekommission och den ogynnsamma prisrelationen mellan kol och koks. Hos bränslekommissionen har påtalats det orimliga i att kommuner med gasverk belastas med utgifter för en hela riket omfattande reglering av bränslekostnaderna, särskilt som dessa kommuner på grund av egen koksproduktion ej erhåller några förmåner vid bränsletilldelning. Driftutgifterna förete i övrigt måttliga stegringar, delvis som följd av att driften kunnat rationaliseras genom verkställda utbyggnader.

Kostnaderna för inköp av gaskol ha beräknats stiga från 2.350.000 kronor till 2.550.000 kronor. Under kapitalutgifter har upptagits ett anslag med oförändrat belopp av 50.000 kronor för nyanläggningar. Sammanlagda anslaget för nyanläggningar vid tekniska verken utgör 250.000 kronor. Å vardera av elverkets och vattenverkets stater redovisas 100.000 kronor. Gasavgifterna från enskilda ha beräknats till 1.450.000 kronor mot 1.325.000 kronor detta år, medan försäljningen av koks och tjära beräknas inbringa oförändrat belopp av 2.000.000 kronor.

Beträffande lönestaten märkes, att en befattning som gasverkseldare å ordinarie stat indragits vid uppkommen vakans å befattningen och i stället kollektivanställd eldare anställts.

11 C Elektricitetsverk.

Som inkomst av den enskilda strömförbrukningen har tekniska verken räknat med ett belopp av 4.500.000 kronor. Under budgetberedningen har emellertid beloppet ansetts kunna höjas till 4.600.000 kronor. I 1952 års stat har räknats med 4.250.000 kronor. Under 1949 inflöt 2.962.000 kronor och 1950 3.373.000 kronor motsvarande en ökning från 1949 till 1950 med 411.000 kronor. Under 1951 inflöt 3.954.000 kronor, vilket innebär en ökning i förhållande till år 1950 av 581.000 kronor. Häri ingår dock ett halvt års taxehöjning, beräknad till i runt tal 150.000 kronor. Då inkomstökningen från 1952 till 1953 enligt tekniska verkens beräkning skulle utgöra endast 250.000 kronor, ha skäl ansetts föreligga för ökningen av inkomstposten.

Driftutgifterna utgöra 3.834.800 kronor mot 3.580.600 kronor i årets stat. Kapitalutgifterna utgöra 100.000 kronor mot 161.000 kronor i årets stat, beroende på att ett par tidigare engångsanslag icke återfinnas. Driftinkomsterna ha efter den ovan angivna justeringen beräknats till 4.756.500 kronor mot 4.451.800 kronor i årets stat. Motsvarande siffror för kapitalinkomster äro respektive 148.500 kronor och 139.300 kronor. Härmed skulle budgetförslaget utvisa ett överskott av cirka 970.000 kronor, medan motsvarande överskott i 1952 års stat beräknades till 850.000 kronor.

I anslaget för Löner till personal å ordinarie stat ingår höjning av lönen för installationsingenjören enligt stadsfullmäktiges beslut den 25 september 1952. För inköp av elkraft har upptagits ett anslag å 2.100.000 kronor mot 1.900.000 kronor i 1952 års stat. Anslaget för underhåll av ledningsnät har bibehållits oförändrat vid 350.000

kronor. Som förut nämnts har under kapitalutgifter upptagits anslag för nyanläggningar å 100.000 kronor eller med samma belopp som i årets stat.

I övrigt märkes en höjning av anslaget för underhåll å gatubelysning från 70.000 kronor till 90.000 kronor. Anslaget arbetslöner och materiel under Installationsverksamhet har nedsatts från 90.000 kronor till 30.000 kronor. Detta sammanhänger med att verksamheten måste avsevärt inskränkas, då den till följd av de kraftigt ökade lönerna för vederbörande kommunalarbetare icke längre är konkurrenskraftig.

Styrelsen hemställer, att under 1953 få disponera över tillfälliga fonden för tekniska verkens anslutningsavgifter intill 100.000 kronor och särskilda fonden för anskaffning av större arbetsmaskiner och bilar intill 38.800 kronor.

Drätselkammaren hemställer, att stadsfullmäktige ville med ovan angivna tillägg godkänna förslaget till stat under titeln Industriella verk samt att lämna styrelsen begärt bemyndigande ifråga om dispositionen av angivna fonder.

12. Hälso- och sjukvård.

12 A Hälso- och sjukvård.

I hälsovårdsnämndens statförslag ha företagits följande ändringar. Anslag för resor och traktamenten har nedsatts från begärda 4.000 kronor till 3.000 kronor, enär under år 1951 åtgått endast 2.900 kronor. Vidare har med hänsyn till tidigare anslagsförbrukning anslaget för analyser sänkts från 3.000 kronor till 2.500 kronor. Ett anslag har tillagts å 2.000 kronor för psykisk rådgivning. Anslaget motsvaras å inkomstsidan av bidrag från landstinget med samma belopp. Justeringar ha gjorts å pensionsposten med hänsyn till att en pensionär numera avlidit. Under kapitalutgifter har upptagits anslag å 30.000 kronor för anskaffning av ambulansbil i stället för en äldre, nedsliten sådan. Uppgiften att anskaffa och underhålla ambulansbilar åvilar emellertid principiellt landstinget, ehuru staden tidigare delvis hållit dylika bilar. Det bör framhållas för landstinget, att detta i fortsättningen bör helt övertaga denna uppgift. Med anledning härav har anslaget bortförts ur staten. Efter sålunda vidtagna ändringar företer statförslaget en nettoförsämring å cirka 39.000 kronor. I kontot Löner och arvoden ingår avlöning till den nyinrättade befattningen såsom distriktsläkare.

12 A 2 Poliklinik.

Utgifterna öka netto med cirka 800 kronor.

12 B Folktandvård.

Utgifterna beräknas öka med cirka 1.000 kronor.

12 Ö Övriga ändamål.

Västerås stads förening mot tuberkulos har utan särskild motivering begärt ett anslag å 5.000 kronor mot 4.000 kronor i årets stat. Anslaget har emellertid bibehållits vid nuvarande belopp. Även i övrigt äro utgifterna under denna titel i huvudsak oförändrade.

Drätselkammaren tillstyrker stadsfullmäktige att med ovan angivna ändringar godkänna hälsovårdsnämndens förslag till stat.

13. Allmän hygien.

13 A B Vatten- och avloppsverk.

Driftutgifterna uppgå enligt förslaget till 1.915.500 kronor och kapitalutgifterna till 150.800 kronor mot i årets stat respektive 1.436.400 kronor och 214.000 kronor. Driftinkomsterna ha beräknats till 1.601.900 kronor och kapitalinkomsterna till 238.200 kronor mot i årets stat respektive 1.336.500 kronor och 238.100 kronor. Vattenverket utvisar sålunda medräknat kapitalutgifter och kapitalinkomster en nettoökning å 150.400 kronor.

I anslaget för löner till personal å ordinarie stat ha upptagits två nya befattningar vid vattenverket nämligen såsom driftingenjör och installationsingenjör enligt stadsfullmäktiges beslut den 25 september 1952. Under rubriken Tillverkning har anslaget för lokaluppvärmning måst höjas från 1.400 kronor till 10.000 kronor med hänsyn till vattenverkets nytillkomna lokaler. Anslaget för kraftinköp har höjts från 110.000 kronor till 125.000 kronor. Under rubriken Distribution märkes bland underhållskostnaderna ett nytt anslag å 40.000 kronor avseende kostnader för dränering av gator och parker samt ett anslag å 50.000 kronor, likaledes nytt, för omläggning av sådana avloppsledningar främst inom den centrala staden, som på grund av olika skäl blivit otillräckliga. Anslaget för underhåll av byggnader och fasta anläggningar har höjts från 25.000 kronor till 30.000 kronor, för underhåll av vattenledningar från 115.000 kronor till 125.000 kronor och för avloppsledningar från 115.000 kronor till 175.000 kronor. Bland kapitalutgifterna upptages anslag å 100.000 kronor för nyanläggningar samt 12.000 kronor för möblering av serveringslokalen i vattentornet enligt stadsfullmäktiges beslut den 28 mars 1952, § 76. Här har även upptagits överskottet på lastbilar och arbetsmaskiner med 38.800 kronor, vilket avsättes till den särskilda fonden. Inkomsten av förbrukningsavgifter har beräknats öka från 1.200.000 kronor till 1.450.000 kronor.

13 C Renhållningsverk.

I renhållningsverkets statförslag har bland annat gjorts följande ändringar. Posten Löner och arvoden har ökats från 103.000 kronor till 106.000 kronor, enär lantegendomsnämnden felaktigt räknat med renhållningsarbetare i 10 lönegraden i stället för i 11 lönegraden. Lantegendomsnämnden har beräknat lönen för tidavlönad kollektivanställd personal till 146.000 kronor. I 1952 års stat upptogs 107.000 kronor. Under 1951 åtgick 120.000 kronor. Ökar man sistnämnda belopp med vad som svarar mot den senaste löneökningen eller cirka 15 procent, kommer man upp till ett anslag å 138.000 kronor, vilket upptages i stället för det av lantegendomsnämnden föreslagna beloppet. Anslaget för avlöning av kollektivanställd personal under sjuk- och olycksfallstid har minskats från 11.000 kronor till 10.000 kronor med hänsyn till tidigare anslagsförbrukning. Andelen i avlöningskontorets kostnad har höjts från 600 kronor till 800 kronor. Anslaget för semesterlöner har nedsatts från 9.000 kronor till 8.000 kronor med hänsyn till tidigare anslagsförbrukning. Vidare har justering gjorts å posten Pensionsavgifter.

Efter sålunda vidtagna justeringar utvisar statförslaget en nettoökning av 55.300 kronor. Ett nytt anslag har upptagits å 3.000 kronor för inköp av latrinkärl, å 5.000 kronor för tidsstudieutredning och å 30.000 kronor för iordningställande av ny avstjälpningsplats vid Lugna gatan, sistnämnda anslag i enlighet med stadsfullmäktiges beslut den 29 maj 1952.

Vidare har under kapitalutgifter upptagits ett nytt anslag å 20.000 kronor för inköp av planeringsmaskin enligt stadsfullmäktiges beslut nyssnämnda dag. Till följd av höjda taxor ha hämtningsavgifterna beräknats öka från 150.000 kronor till 225.000 kronor.

13 D 1 Varmbadhus.

Gentemot badhusstyrelsens förslag ha vidtagits de ändringar att pensionsanslaget sänkts från 27.000 kronor till 25.000 kronor, enär en pensionär avlidit, och att anslaget för bränsle och kraftström, som av badhusstyrelsen upptagits till 55.000 kronor, nedsatts till 50.000 kronor *dels* med hänsyn till tidigare anslagsförbrukning *dels* med hänsyn till sänkta priser på kol. En justering har vidare gjorts å posten Pensionsavgifter. En höjning märkes av anslagen för linne från 3.000 kronor till 10.000 kronor, för underhåll av fastigheten från 25.000 kronor till 30.000 kronor och för städning och renhållning från 8.000 kronor till 9.000 kronor.

Utgiftsökningen netto uppgår efter angivna ändringar till cirka 5.000 kronor.

13 D 2 Karlslunds tvättinrättning.

Driftutgifterna och driftinkomsterna balansera å 86.950 kronor. Härtill komma överskjutande kapitalutgifter i form av ett anslag å 14.000 kronor för anskaffning av ny tvättmaskin i stället för en gammal försliten.

13 E Anordningar för friluftsliv.

Beträffande *Björnön* har i kontot Löner och avlöningar räknats med den av stadsfullmäktige den 25 september 1952 beslutade höjningen av lönen till tillsyningsmannen. Anslaget för underhåll av park- och skogsmark har höjts från 15.000 kronor i årets stat till 20.000 kronor. Ifråga om *Hästholmarna* upptagas oförändrade anslag för underhåll av park-, skogsmark och badplats med 20.000 kronor och för underhåll av byggnader med 10.000 kronor. Anslaget för underhåll av bryggor har däremot kunnat sänkas från 16.000 kronor till 5.000 kronor. Under titeln *Johannisbergsbadet* har underhållsanslaget för park- och skogsmark och badplats kunnat nedsättas från 25.000 kronor till 20.000 kronor. Under *Småbåtshamnar* har såsom driftsanslag upptagits ett tilläggsanslag för utredning angående småbåtshamnar samt under kapitalutgifter ett anslag å 20.000 kronor för anordnande av småbåtshamn. Under *Övriga friluftsändamål* har upptagits anslag till Lundby badhusförening med oförändrat belopp av 300 kronor och dessutom ett nytt anslag å 400 kronor till Berga bastuförening. Då av äldre års anslag finnas kvar cirka 30.000 kronor disponibla för fortsatt utredning om friluftsområde, har i 1953 års stat icke något anslag härför upptagits.

Drätselkammaren hemställer, att stadsfullmäktige ville antaga föreliggande förslag till budget för Allmän hygien med angivna ändringar och tillägg.

14. Livsmedelshygien och livsmedelstillförsel.

14 A Salutorg.

Utgifter och inkomster beräknas öka med 300 kronor.

14 C Köttbesiktningsbyrå.

Utgifterna beräknas uppgå till 16.550 kronor och inkomsterna till 5.150 kronor.

Drätselkammaren hemställer, att stadsfullmäktige ville godkänna föreliggande förslag till stat under titeln Livsmedelshygien och Livsmedelstillförsel.

15. Undervisnings- och bildningsverksamhet.

15 A Folkskola och fortsättningsskola.

Liksom i årets stat har denna titel uppdelats på fem olika kostnadsställen nämligen 15 A 1 Administration, 15 A 2 Undervisning, 15 A 3 Socialpedagogiska anordningar, 15 A 4 Fastigheter och inventarier samt 15 A 5 Skolmåltider.

Folkskolans stat utvisar en kraftig ökning dels på grund av det alltjämt stigande barnantalet, dels på grund av den stegrade prisnivån. Utgiftsökningarna netto efter de justeringar, vilka omnämnas i det följande utgöra cirka 500.000 kronor.

15 A 1 Administration.

Förutom justering av löner och pensionsanslaget ha följande ändringar vidtagits i folkskolans statförslag. En vakant ordinarie befattning som skrivbiträde föreslås överförd till extra tjänst. Överförandet bör ske med förbehåll av stadsfullmäktiges godkännande. Anslaget för telefon, porton och annonser har av folkskolestyrelsen upptagits till 13.000 kronor. Anslaget har nedsatts till 11.000 kronor. I 1952 års budget har upptagits 10.000 kronor och anslagsförbrukningen under år 1951 var 7.600 kronor.

Under folkskolans olika underavdelningar i budgeten förekomma på flera håll nya eller höjda anslag, beträffande vilka styrelsen gjort särskilda framställningar till stadsfullmäktige. I den mån dessa framställningar icke i det följande särskilt omnämnas, ha de bibehållits och göres i samtliga fall reservation för stadsfullmäktiges godkännande.

15 A 2 Undervisning.

Löner till undervisningspersonal har av folkskolestyrelsen upptagits till 3.232.000 kronor mot 2.506.000 kronor i årets stat. Efter samråd med folkskoleinspektören har en avrundning av beloppet till 3.200.000 kronor ansetts möjlig, varför utgiftsposten minskats med 32.000 kronor. Folkskolestyrelsen har upptagit anslag för fri undervisningsmateriel med 175.000 kronor. Med hänsyn till tidigare års anslagsförbrukning har anslaget nedsatts med 10.000 kronor till 165.000 kronor. Kontot Slöjdmateriel för flickor har sänkts från av folkskolestyrelsen begärda 33.000 kronor till 30.000 kronor bland annat på grund av inträdd prissänkning på textilier. Folkskolestyrelsen har begärt särskilt anslag å 10.000 kronor för stipendier till lärare för studier vid universitet och för vidare utbildning i engelska. Detta anslag skulle ersätta ett tidigare upptaget mindre anslag för bidrag till lärares utbildning i engelska. Det större anslaget har motiverats med behovet att få fram lärarkrafter till den i folkskolan inbyggda realskolelinjen, som planerats från och med läsåret 1954/1955. Drätselkammaren har undersökt hur man på andra håll förfarit i detta hänseende. Det har därvid visat sig, att dylika anslag visserligen förekomma i ett fåtal städer men att man vid anslagens utmätande framgått med stor försiktighet. Möjligheter finnas att för

ifrågavarande ändamål erhålla statliga stipendier. Under sådana förhållanden har drätselkammaren ansett lämpligt att man bör närmare avvakta utvecklingen på detta område och undersöka i vad mån behovet icke kan tillgodoses genom de statliga bidragen. Drätselkammaren har därför företagit den ändringen, att endast ett anslag å 3.000 kronor eller samma som i årets stat upptagits med den gamla rubriceringen Bidrag till lärares utbildning i engelska.

Bland driftutgifterna märkas höjning av anslagen för skolskjutsar från 21.000 kronor till 35.000 kronor, för fri undervisningsmateriel inklusive fria läroböcker från 125.000 kronor till 165.000 kronor och anslagen slöjdmateriel för gossar från 18.000 kronor till 20.000 kronor samt slöjdmateriel för flickor från 23.000 kronor till 30.000 kronor. Anslaget för materiel till skolornas förråd har kunnat sänkas från 40.000 kronor till 30.000 kronor. Å inkomstsidan märkes statsbidrag till lärarlöner med 2.673.000 kronor mot 2.023.000 kronor för innevarande år. Bidragsbeloppen släpa som vanligt efter beroende på att statens och stadens budgetår icke sammanfalla.

15 A 3 Socialpedagogiska anordningar.

I lönekontot ingår bland annat arvodet till skolläkaren. Såsom gällande författningar äro utformade, åtnjuter skolläkaren för närvarande för sitt arbete inom stadens folkskolor ett arvode av i det närmaste 20.000 kronor pr år. Höjningar märkas å anslagen för testning och skolmognadsundersökningar från 3.000 kronor till 4.000 kronor, för specialist- och talfelsbehandling från 3.000 kronor till 4.000 kronor, å beklädnadsanslaget från 4.000 kronor till 5.000 kronor och å anslaget för avgifter till folktandvården från 19.000 kronor till 25.000 kronor. Å andra sidan har anslaget till skolbad kunnat sänkas från 5.000 kronor till 4.000 kronor.

15 A 4 Fastigheter och inventarier.

Följande ändringar föreslås i folkskolestyrelsens statförslag. Anslaget för förbrukningsinventarier har av styrelsen upptagits till 20.000 kronor men nedsatts till 18.000 kronor. Motsvarande anslag i årets stat utgör 10.000 kronor. Folkskolestyrelsen har vidare upptagit anslag å 230.000 kronor i underhållsanslag för byggnader enligt särskild specifikation till 270.000 kronor. Efter samråd med folkskoleinspektören har anslaget nedsatts till 200.000 kronor, varvid dock bör anmärkas att i det ursprungliga anslaget ingående kostnad för flyttning av barack vid Hammarby 40.000 kronor utbrutits och flyttats till konto 360,9. För underhåll av skolgårdar har upptagits ett anslag å 71.000 kronor, därvid avsikten varit att åtskilliga skolgårdar skulle asfaltbeläggas. Detta arbete har uppdelats på flera år och anslaget har nedsatts till 50.000 kronor. För skötseln av skolornas gräsmattor, häckar och planteringar har upptagits ett anslag å 25.000 kronor. Med hänsyn till tidigare anslagsförbrukning har anslaget kunnat nedsättas till 20.000 kronor. För uppvärmning och sotning har styrelsen beräknat ett anslag å 225.000 kronor mot i årets stat 200.000 kronor. Anslagsförbrukningen utgjorde under 1951 153.000 kronor. Med hänsyn till tendensen mot sjunkande bränslepriser har anslaget nedsatts med 15.000 kronor till 210.000 kronor. Anslaget för underhåll av fasta och lösa inventarier har nedsatts från begärda 53.000 kronor till 48.000 kronor. Åtgången var under år 1951 35.000 kronor. Vissa justeringar har även i övrigt vidtagits å utgiftsposterna. Bland kapitalutgifterna återfinnas åtskilliga av stadsfullmäktige under året beslutade utgifter bland annat tidigare omförmälda anslag å 40.000 kronor för ombyggnad och flyttning av en bespisningsbarack vid Hammarbyskolan. Vidare har här upptagits åtskilliga av stadsfullmäktige den 25 september 1952

beslutade anslag för utredningskostnader och inventarieanskaffningar, varom särskilda framställningar gjorts till stadsfullmäktige.

15 A 5 Skolmåltider.

För inköp av matvaror har folkskolestyrelsen upptagit ett anslag å 480.000 kronor. Med hänsyn till förbrukningen under 1951 har anslaget nedsatts med 30.000 kronor till 450.000 kronor, vilket motsvarar ett pris av 47 öre pr portion i matinköp. Motsvarande anslag i årets stat uppgår till 330.000 kronor. Styrelsen har vidare upptagit ett anslag å 500 kronor till stipendier för personalutbildning. Drätselkammaren har icke ansett anslaget tillräckligt motiverat och därför bortfört detsamma. På inkomstsidan har posten Kostersättning från personal höjts från av styrelsen beräknade 14.000 kronor till 16.000 kronor, detta med hänsyn till vad som tidigare influtit. Vidare har tillagts en inkomst på 1.000 kronor utgörande statsbidrag till skolmåltidsinventarier.

15 B Praktisk realskola.

Anslaget för undervisningsmateriel har nedsatts från av styrelsen begärda 9.000 kronor till 8.000 kronor med hänsyn till tidigare anslagsförbrukning. Då badhusstyrelsen beräknat högre inkomst av skolans simbad, har i enlighet härmed anslaget för dylika bad, av skolstyrelsen beräknat till 1.400 kronor, höjts till 2.700 kronor. På inkomstsidan har tillagts en post på 3.000 kronor utgörande statsbidrag för skolmåltider.

15 D Kommunal flickskola.

Följande ändringar har företagits i flickskolestyrelsens stat. Förutom justering av anslaget för pensionsavgifter har anslaget för uppvärmning med hänsyn till tidigare anslagsförbrukning nedsatts från begärda 25.000 kronor till 22.000 kronor. Inkomsterna av terminsavgifter, som av skolstyrelsen beräknats till 23.000 kronor, har upptagits till 25.000 kronor.

I löneanslaget ingår avlöning till en befattning som kanslibiträde avsedd att ersätta den nuvarande befattningen som kontorsbiträde. Sedvanligt förbehåll om stadsfullmäktiges godkännande skall här göras. Till följd av riksdagens beslut om löneökningar har anslaget för löner till ämneslärare och timlärare ökats från 286.000 kronor till 405.000 kronor. Likaledes ha löner till övningslärare höjts från 87.000 kronor till 114.000 kronor. Under budgetbehandlingen har i enlighet med styrelsens begäran anslaget för anskaffning av skolinventarier höjts med 1.800 kronor från 2.600 kronor till 4.400 kronor.

15 G Statliga läroverk.

15 G 1 Allmänt läroverk.

För fria läroböcker har upptagits ett anslag å 25.000 kronor mot 35.000 kronor i årets stat. Något anslag för anskaffning av undervisningsfilmer har icke upptagits. Sammanlagt ha under två år 10.000 kronor anvisats för ändamålet. Anslaget för underhåll av fastigheterna har upptagits med oförändrat belopp av 30.000 kronor. Den interna räntan på fasta tillgångar har med anledning av den nya läroverksbyggnadens tillkomst ökats från 22.000 kronor till 170.000 kronor.

15 G 2 Elektroteknisk fackskola.

Utgifterna ha bibehållits oförändrade vid 11.250 kronor.

15 H Yrkesskola.

Utgifterna under denna budgettitel äro beräknade till 435.000 kronor mot 397.000 kronor innevarande år och inkomsterna till 248.000 kronor mot 200.000 kronor i årets stat. I lönekontot ingår anslag för merkostnad i anledning av att kanslibiträdet å rektorsexpeditionen begärts uppflyttad till kontorist. Särskild framställning härom föreligger, vilken av stadsfullmäktige återremitterats. Reservation göres för stadsfullmäktiges bifall till yrkesskolestyrelsens framställning.

15 I Gymnastik och idrott.

15 I 1 Gemensam förvaltning.

I anslag för löner till kollektivanställd personal har idrottsstyrelsen upptagit ett belopp av 80.000 kronor. I årets stat har för ändamålet upptagits 65.000 kronor. Då styrelsens anslagsberäkning förefaller att vara i överkant, har anslaget nedsatts till 75.000 kronor, vilket motsvarar en höjning med cirka 15 procent av anslaget i årets stat. Posterna Pensionsavgifter och Pensioner ha vidare justerats. Anslag för bidrag till idrottsutbyte med vänorterna har av styrelsen upptagits med 5.000 kronor. Anslaget har nedsatts till 4.000 kronor och överförts till deltiteln 15 I 5. På samma sätt har anslaget för tränarverksamhet, av styrelsen upptaget till 4.000 kronor, nedsatts till 3.000 kronor och överförts till sistnämnda titel. Under konto 126,1 har idrottsstyrelsen upptagit ett anslag å 25.000 kronor till utredningskostnader för ny idrottsplats. Drätselkammaren har låtit anslaget utgå. Reserverade medel å kontot, cirka 2.900 kronor, ha emellertid överförts till 15 I 2 — 360,01 Idrottsanläggning å Rocklunda (utredningskostnader). För sistnämnda ändamål föreslås jämväl omdisponerade från förra året reserverade medel för ombyggnadsarbeten vid Arosvallen 26.400 kronor. Drätselkammaren vill framhålla, att innan någon plan för idrottsplatsbebyggandet föreligger, medel icke böra disponeras för några anläggningsarbeten. På inkomstsidan har tillagts en post å 200 kronor för olycksfallersättning.

I löneanslaget ingår arvode till styrelsens ordförande med 400 kronor. Arvode har förut ej utgått. Arvodesposten förutsätter stadsfullmäktiges särskilda godkännande.

15 I 2 Idrottsplatser.

Under kapitalutgifter har av styrelsen upptagits ett anslag för idrottsplats å Skallberget med 15.000 kronor. Anslaget, som huvudsakligen avser inhägnad, har nedsatts till 10.000 kronor. Vidare har styrelsen upptagit ett anslag å 20.000 kronor för idrottsplats vid Grytaborgsskolan, vilket emellertid borttagits ur budgeten, enär andra viktigare anläggningsarbeten böra gå före. Styrelsen har upptagit ett anslag å 25.000 kronor för ståplatsläktare. Anslaget har nedsatts till 15.000 kronor.

15 I 3 Idrottshallen.

Utgifterna sluta å 68.800 kronor mot 75.500 kronor innevarande år. Inkomsterna beräknas uppgå till 78.100 kronor mot 75.100 kronor innevarande år.

15 I 4 Dansarrangemang i idrottsstyrelsens regi.

Utgifterna ha beräknats till 35.800 kronor mot 36.400 kronor i årets stat. Inkomsterna ha beräknats till 37.000 kronor eller samma belopp som i årets stat.

15 I 5 Bidrag till övrig idrottsverksamhet.

Som förut nämnts ha hit överförts anslagen för vänortsutbyte och tränarverksam-

het. Anslag för simundervisning har upptagits med 4.000 kronor mot 2.500 kronor i årets stat. Anslag har begärts av Västerås Gymnastikförening med 6.000 kronor. Anslaget har emellertid bibehållits vid samma belopp som i årets stat eller 4.000 kronor.

15 J Stadsbibliotek.

Kungl. Maj:t och Riksdagen ha beslutat att från och med den 1 juli 1952 inrätta ett landsbibliotek, varför stattiteln måhända egentligen borde vara Landsbibliotek. Landsbiblioteket kommer att bliva en statlig inrättning, som emellertid skall fungera såsom huvudman även för det kommunala biblioteket. Vissa svårigheter ha förelegat att inplacera en stat för landsbiblioteket i den kommunala budgeten. I förslaget upptages givetvis icke avlöningarna till de befattningshavare, som skola avlönas av staten eller de övriga utgifter, som staten skall bekosta. Sedan biblioteksstyrelsen uppgjort statförslaget, ha stadsfullmäktige den 25 september 1952 beslutat avslå framställningar om inrättande av sjukhusbibliotekarie och barnbibliotekarie. Därav föranledda rättelser ha företagits i statförslaget.

Efter dessa justeringar uppgå utgifterna till kronor 170.330: —. Sedan landstingets bidrag till sjukhusbibliotekarie i anledning av det ovan sagda bortförts, upptager statförslaget inga inkomster.

15 Ö Övriga ändamål.

Följande anslag ha upptagits med oförändrade belopp nämligen anslag för vänortsutbyte med övriga nordiska länder med 5.000 kronor, för frilufts- och folkkonserter med 10.000 kronor, för Västerås Arbetareinstituts föreläsningsverksamhet med 4.000 kronor, för ABF:s studie- och biblioteksverksamhet med 20.000 kronor, för KFUM:s studie- och sociala verksamhet med 1.000 kronor, för Västerås Trädgårdsföreningars samarbetskommitté med 1.500 kronor och för Västmanlands Fornminnesförening med 14.000 kronor samt anslag för visningar av staden i föreningens regi med 1.000 kronor. Anslagsposterna Garanti för Västerås Teater AB, Stipendier ur kulturfonden samt Ränta å fasta tillgångar äro vidare oförändrade.

Arosgården har anhållit om ett från 5.000 kronor till 7.000 kronor förhöjt anslag. Anslaget har upptagits till det av föreningen begärda beloppet. Västerås Musiksällskap har begärt höjning av anslaget från 18.000 kronor i årets stat till 22.000 kronor. Drätselkammaren föreslår anslag med 20.000 kronor. Västerås Konstförening har begärt och erhållit ett anslag å 10.000 kronor, vilket är 2.000 kronor lägre än i årets stat. Sänkningen beror på intendentens frånfälle, på grund varav pension till denne bortfallit. Västerås Musikskola har begärt höjning av anslaget från 57.000 kronor till 74.000 kronor. Anslaget har upptagits med det av musikskolan begärda beloppet. TBV har begärt höjning av anslaget från 4.000 kronor till 6.000 kronor men anslaget har icke upptagits till högre belopp än 5.000 kronor. Västerås Nykterhetsförbund har hemställt om höjning av anslaget från 2.000 kronor till 5.000 kronor. I budgetförslaget har anslag upptagits med 4.000 kronor. Liberala Studieförbundet har i särskild skrivelse begärt ett anslag å 200 kronor. Anslag har emellertid icke upptagits härför i budgetförslaget. Till Folkets Parks verksamhet har anslag upptagits med 30.000 kronor. Under 1952 har anslag utgått med sammanlagt 25.000 kronor.

Utgiftssumman under denna titel uppgår till 243.400 kronor mot 197.400 kronor i årets stat.

Drätselkammaren föreslår stadsfullmäktige att med ovan angivna ändringar, tillägg och förbehåll godkänna förslaget till stat under titeln Undervisnings- och bildningsverksamhet.

16. Socialvård.

16 A Socialvårdsbyrå.

Socialvårdsbyråns utgifter fördelas efter oförändrade grunder med 35 procent på fattigvårdsstyrelsen, 55 procent på barnavårdsnämnden med familjebidragsnämnden, 7 procent på nykterhetsnämnden och 3 procent på hemhjälpsnämnden. Utgifterna och inkomsterna balansera på 202.500 kronor. I lönekontot ingår anslag för en ordinarie hemsyster. Anslaget har bibehållits med reservation för stadsfullmäktiges bifall till framställningen om befattningens inrättande.

16 B 21 Sluten fattigvård (Karslunds- och Sommarro ålderdomshem).

I fattigvårdsstyrelsens statförslag ha vidtagits följande ändringar. Anslaget till löner och arvoden har ökats med 1.000 kronor beroende på uppflyttning av en sömmerska i lönegrad 9. Anslaget för merkostnaden bibehålles med sedvanligt förbehåll om stadsfullmäktiges godkännande. Styrelsen har vidare begärt ett anslag för värme å 60.000 kronor. Med hänsyn till tidigare anslagsförbrukning och sänkta bränslepriser har drätselkammaren nedsatt anslaget till 55.000 kronor. Styrelsen har upptagit ett anslag å 4.500 kronor för utbyte av motströmsapparat. Då emellertid motsvarande anslag finnes i 1952 års stat, har anslaget i 1953 års stat borttagits och behållna medel av 1952 års anslag reserverats. Med hänsyn till att änkan till en pensionär ingått nytt äktenskap, varigenom pensionsförpliktelsen mot henne bortfallit, har posten Pensioner kunnat sänkas från 18.000 kronor till 15.000 kronor.

Bland anslagsposterna må framhållas särskilt anslaget Anskaffning av livsmedel, som måst höjas från 120.000 kronor till 135.000 kronor. Ett nytt anslag har upptagits å 600 kronor för inköp av böcker till bibliotek. Statsbidrag redovisas å inkomstsidan med halva beloppet. Inkomsterna av övriga vårdavgifter ha beräknats till 275.000 kronor mot 300.000 kronor i årets stat. Minskningen är en följd av att fattigvårdsstyrelsen slopat de inkomstgraderade vårdavgifterna och infört likformiga sådana.

16 B 22 Sluten fattigvård (Badelunda ålderdomshem).

Som kapitalutgifter har här tillagts ett anslag för inköp av ålderdomshemmets fastighet å 95.000 kronor enligt stadsfullmäktiges beslut den 27 mars 1952. Driftutgifterna för hemmet uppgå till 56.660 kronor och driftinkomsterna till 33.300 kronor.

16 B 3 Öppen fattigvård.

Fattigvårdsstyrelsen har begärt anslag å 140.000 kronor för understöd i kontanter. Med hänsyn till tidigare förbrukning (under 1951 111.000 kronor) har anslaget nedsatts till 130.000 kronor. I 1952 års stat finnes upptaget ett anslag härför å 85.000 kronor. Å inkomstsidan har posten Ersättning av enskilda höjts från av fattigvårds-

styrelsen beräknade 60.000 kronor till 65.000 kronor med hänsyn till vad som tidigare influtit å kontot. Efter företagna ändringar uppgår nettoökningen till cirka 67.000 kronor. Ökningen beror företrädesvis på höjningar av understöden, vilka motiverats med hänsyn till penningvärdets försämring.

16 C 3 Öppen barnavård.

Vissa justeringar ha vidtagits i barnavårdsnämndens statförslag bland annat beträffande andel i socialvårdsbyråns kostnader samt löner och arvoden. Under rubriken Pensioner har tillagts ett belopp å 3.000 kronor på grund av att under 1953 en ny pensionär tillkommer, varmed nämnden icke räknat. Nämnden har begärt anslag med 2.000 kronor för feriebarnsverksamhet bland barn i förskoleåldern. Anslaget har emellertid borttagits, enär staden redan i betydande omfattning engagerat sig för feriebarnsverksamhet. Liknande framställning avslogs föregående år. Å inkomstsidan har ersättningen av enskilda för uppfostringsbidrag beräknats till 55.000 kronor. Barnavårdsnämnden har räknat med 50.000 kronor.

Efter verkställda justeringar visar denna budgettitel en nettoökning av cirka 68.000 kronor.

16 C 4 Barnstugor.

16 C 40 Gemensam förvaltning.

Den gemensamma förvaltningens utgifter fördelas å inkomstsidan med 50 procent å barnträdgårdar och klubbar, 35 procent å daghem och eftermiddagshem samt 15 procent å Uddens barnkoloni, varför inkomster och utgifter balansera å 58.750 kronor. I lönekontot ingår uppflyttning av inspektrisen till lönegrad 17 enligt stadsfullmäktiges beslut den 25 september 1952.

16 C 41 Barnträdgårdar och klubbar.

Anslaget för städning har sänkts från av styrelsen begärda 34.750 kronor till 30.000 kronor. Motsvarande anslag i årets stat utgör 19.000 kronor. För inköp av inventarier har styrelsen begärt ett anslag å 12.400 kronor. Genom att i viss utsträckning enklare inköp göras och genom att tidigare icke förbrukade medel reserveras har anslaget ansetts kunna nedsättas till 8.000 kronor. En justering har vidtagits å hyresposten. Å inkomstsidan ha avgifterna av styrelsen beräknats till 34.000 kronor. Emellertid bör posten kunna höjas till 36.000 kronor med hänsyn till vad som tidigare under åren influtit. Vidare har tillagts en inkomstpost å 1.300 kronor avseende hyror av anställda.

16 C 42 Daghem och eftermiddagshem.

Följande ändringar ha vidtagits i styrelsens statförslag. Anslaget för bespisning har nedsatts från av styrelsen begärda 40.100 kronor till 38.000 kronor. Under 1951 åtgick 32.500 kronor och någon utökning av daghemmen har icke förekommit. Justering har även företagits å hyresposten. Å inkomstsidan har tillagts en post å 800 kronor utgörande bidrag från landstinget.

Efter justeringar företer statförslaget en nettoökning av cirka 35.000 kronor.

16 C 43 Uddens barnkoloni.

Styrelsen har utan motivering höjt anslaget för sjukvård till 3.450 kronor. Anslags-

förbrukningen under år 1951 var 1.600 kronor. Anslaget har därför av drätselkammaren bibehållits vid 2.500 kronor. En mindre justering har vidtagits beträffande posten Löner och arvoden.

16 C 5 Ungdomsvård.

I förslaget har endast företagits en justering av hyresposten. Anslaget till olika ungdomsorganisationer för lokalkostnader utgjorde i årets stat 20.000 kronor. Styrelsen har begärt förhöjning av anslaget med 5.000 kronor för att bereda nytillkommande ungdomsorganisationer och idrottsorganisationer möjlighet att erhålla bidrag till sina lokalkostnader. Anslaget har upptagits till det av styrelsen begärda beloppet.

16 D Hyresnedsättning.

Här redovisas nettouttaxeringen för bidrag till bostadsförsörjning för mindre bemedlade barnrika familjer och till pensionärshem samt vidare kommunens andel i 3-kronorsbidragen, det sistnämnda med 12.000 kronor.

16 E Arbetslöshetsunderstöd.

Några utgifter ha icke behövt upptagas under denna budgettitel.

16 F Nykterhetsvård.

En justering har företagits uppåt av anslaget för pensionsavgifter. Utgiftsökningen utgör netto cirka 8.300 kronor.

16 H Hemhjälpsnämnd.

16 H 1 Hemsysterverksamhet.

I nämndens förslag ha vidtagits följande ändringar. Nämnden har begärt oförändrat anslag å 3.000 kronor till hemsamaritverksamheten. Under 1951 har å kontot bokförts 148 kronor och under 1952 225 kronor. Anslaget har därför nedsatts till 1.000 kronor. Å inkomstsidan har posten Ersättning för lämnad hemhjälp ansetts kunna höjas från av styrelsen beräknade 3.500 kronor till 4.500 kronor.

Efter justeringar föreligger en utgiftsökning netto med cirka 7.900 kronor.

16 H 2 Systugeverksamhet.

Utgifterna uppgå till 18.450 kronor mot 19.050 kronor i årets stat. Inkomsterna ha beräknats till oförändrat belopp av 4.000 kronor.

16 Ö Övriga ändamål.

Föreningen Rädda Barnen, som tidigare haft fri lokal med beräknat hyresvärde av 550 kronor, föreslås nu i stället få bidrag till lokalhyra med 500 kronor. Hyresvärdet för Natthärbärgets lokaler har upptagits till 700 kronor och för Samhjälpens lokaler till 450 kronor mot i årets stat respektive 600 och 400 kronor. Oförändrade anslag ha upptagits till Barnkrubban med 12.000 kronor, Natthärbärget med 1.500 kronor, Frälsningsarméns Slumverksamhet med 1.200 kronor, Frälsningsarméns sommarhem i Ransta med 500 kronor, Sjömansvården med 600 kronor, Missionsförsamlingens församlingssysterverksamhet med 1.200 kronor och till Samhjälpen med 1.500 kronor. Anslag har för första gången upptagits i staten med 500 kronor till Västerås Folkpensionärsförening. Detta anslag har tidigare beviljats i särskild ordning. Skollovs-

koloniföreningen har begärt anslag å 100.000 kronor för koloniverksamheten och 35.000 kronor för feriebarnsverksamheten. Anslag har upptagits för förstnämnda ändamål med 100.000 kronor och för sistnämnda ändamål med 30.000 kronor. Motsvarande anslag voro i 1952 års stat respektive 90.000 kronor och 25.000 kronor. Slutligen har upptagits anslag för ränteavkastning för vissa stiftelser med oförändrat belopp av 100 kronor.

Utgiftsökningen i förhållande till årets stat utgör cirka 15.600 kronor.

Drätselkammaren föreslår stadsfullmäktige besluta att antaga statförslaget för Socialvård med ovan angivna ändringar, tillägg och förbehåll.

17. Social förmedlingsverksamhet.

17 B Bostadsförmedling.

Utgifterna uppgå till 16.900 kronor mot 14.400 kronor i årets stat.

Drätselkammaren föreslår stadsfullmäktige godkänna föreliggande förslag till stat för Social förmedlingsverksamhet.

18. Socialförsäkring.

18 A Folkpensionering.

Vissa justeringar ha företagits å posterna Löner och arvoden samt Pensionsavgifter. Efter dessa utgöra utgifterna, inräknat kapitalutgifter 1.016.250 kronor mot 895.990 kronor i årets stat. Med ledning av pensionsstyrelsens uppgifter beräknas kommunbidraget till folkpensionerna utgöra 900.000 kronor mot 810.000 kronor i årets stat. I kontot Löner och arvoden ingå 6.000 kronor för extra arbetskraft med anledning av förberedelserna för nya folkpensioneringslagen. Kontot upptar även den löneökning, som föranletts av stadsfullmäktiges beslut den 25 september 1952 angående uppflyttning av befattningen såsom kurator (numera assistent) till lönegrad 15.

18 B Sjukförsäkring.

I 1953 års statförslag ha icke upptagits några kommunala bidrag till sjukkassorna. Dessa erhålla nämligen numera statsbidrag i väsentligt större omfattning än tidigare. Vidare skola enligt pensionsstyrelsens bestämmelser kommunbidragen användas för sänkning av avgifterna. Stadens bidrag till sjukkassorna medför således endast en synnerligen obetydlig sänkning av sjukkasseavgifterna, motsvarande 1 krona per medlem och år. Under sådana förhållanden har drätselkammaren efter samråd med Västerås erkända sjukkassa och Aseas centralsjukkassa icke funnit anledning upptaga något kommunalt bidrag till sjukkassorna.

Drätselkammaren föreslår stadsfullmäktige att med nämnda justeringar fastställa föreliggande förslag till stat under titeln Socialförsäkring.

19. Kristidsförvaltning.

19 B Hyresnämnd.

Utgifterna uppgå till 24.100 kronor mot 20.400 kronor i årets stat. I lönestaten har upptagits ett särskilt anslag för höjning av arvodena till nämndens biträden. Frågan om denna höjning är ännu icke avgjord av löne- och avtalsnämnden. Anslaget bibehålles under förbehåll av nämndens godkännande.

En höjning märkes av anslaget för porto från 2.000 kronor till 3.000 kronor.

19 Ö Övriga ändamål.

Bland arvodena ingår arvoden till prisombud och överblockledare. Anslaget för pension avser pensionen till en avliden anställds änka. Anslaget bibehålles under förutsättning av stadsfullmäktiges bifall.

Drätselkammaren hemställer att stadsfullmäktige ville med angivna ändringar och förbehåll godkänna förslaget till stat under titeln Kristidsförvaltning.

20. Finansförvaltning.

Räntan å fast upplånat kapital har ökat till 1.252.000 kronor från 816.000 kronor. Härav avgår hamnens andel 301.500 kronor mot cirka 209.000 kronor i årets stat. På finansförvaltningen uttaxeras sålunda i räntor netto cirka 950.000 kronor mot cirka 606.000 kronor i 1952 års stat. Ränta å beräknad ytterligare upplåning har upptagits till 200.000 kronor, motsvarande ett halvt års ränta efter 3½ procent å cirka 12.000.000 kronor. Som avsättning till Västerås stads pensionsfond har upptagits 43.650 kronor, motsvarande 3 procent å fondkapitalet. För restitution av nöjesskatt har upptagits oförändrat belopp av 18.000 kronor. Här har upptagits 1951 års underskott, cirka 786.000 kronor. I 1952 års stat redovisades ett överskott å 385.000 kronor. Som avbetalning på utdebiteringsförskott upptages sammanlagt 187.500 kronor, motsvarande halva kostnaden för anskaffande av brandkårens magirusstege och halva kostnaden för renhållningsverks- och förrådsbyggnaden å byggnadskontorets förrådstomt. Såsom tidigare angivits upptages till täckning å finansförvaltningens stat 300.000 kronor av hamnens beräknade förlust. Till skatteregleringsfonden har avsatts 1.750.000 kronor. Som anslag till oförutsedda behov att disponeras av stadsfullmäktige upptages ett anslag å cirka 899.000 kronor mot 702.371 kronor innevarande år. I anslaget ligger även en reserv för den kostnadsökning, som blir följden, därest en utökning av poliskåren kommer att beslutas. Förslagsanslaget till drätselkammarens förfogande för oförutsedda utgifter har upptagits med oförändrat belopp av 25.000 kronor. Anslag för engångsinbetalning till SKP har icke denna gång upptagits enär av innevarande och tidigare års anslag finnas reserverade cirka 94.000 kronor. Medlen disponeras av drätselkammaren. Av skäl som tidigare anförts har icke heller upptagits anslag för retroaktiva pensionsavgifter. I stället ha samtliga för detta ändamål gjorda reservationer föreslagits överförda till pensionsfonden. Anslag för eventuellt ökade dyrtidstillägg att disponeras av drätselkammaren har upptagits med oförändrat belopp av 250.000 kronor.

Ifråga om kapitalutgifterna må anföras följande. Anslagen för amorteringar å fast upplånat kapital utgöra 1.934.000 kronor mot 1.488.000 kronor i årets stat. Ham-

nens andel härav utgör 479.000 kronor mot 363.000 kronor i årets stat. Å finansförvaltningens stat uttaxeras sålunda 1.454.000 kronor mot 1.125.000 kronor i årets stat. Man har icke räknat med någon amortering å den beräknade nya upplåningen. Anslag har upptagits till olika fonder, varav må framhållas en avsättning å 1.000.000 kronor till särskilda fonden för allmänna byggnader mot 600.000 kronor i årets stat och en avsättning till bostadssubventionsfonden å 400.000 kronor mot cirka 79.000 kronor i årets stat. Sistnämnda fond beräknas nämligen komma att i fortsättningen utsättas för avsevärt kraftigare belastningar än hittills. Bland inkomsterna märkas statsbidragen för olika skolbyggnader med sammanlagt 35.322 kronor. Räntan å övriga rörelsemedel beräknas ge 150.000 kronor mot 75.000 kronor i årets stat. Den interna räntan på fasta tillgångar har upptagits till 2.232.400 kronor mot 1.849.700 kronor i årets stat. Räntan på tekniska verkens förlagsmedel, vilken ävenledes är en intern post, har höjts från 10.000 kronor till 20.000 kronor. Hundskatten föreslås bibehållen med oförändrat belopp av 50 kronor per hund och beräknas inbringa 45.000 kronor. mot 42.000 kronor i årets stat.

Den kommunala andelen av nöjesskatten beräknas till 250.000 kronor eller 10.000 kronor mer än i 1952 års stat.

Den provisoriska skatteersättningen med anledning av ortsavdragsreformen beräknas ge samma belopp som i innevarande års stat eller 139.200 kronor. För inkomsten av slutlig skatt och preliminär skatt har redogjorts i ingressen till denna skrivelse.

Liksom tidigare har icke utförts någon inkomst av skatterestantier.

Fastighetsskatten, som skall beräknas å den skattesats som gäller för 1952 års taxering med kronor 7: 35 per skattekrona för staden, beräknas inbringa cirka 2.081.000 kronor och inkomstskatten efter kronor 8: 85 per skattekrona cirka 17.400.000 kronor.

Drätselkammaren föreslår fullmäktige att godkänna kammarens förslag till stat under titeln Finansförvaltning.

Under hänvisning till vad sålunda anförts får drätselkammaren hemställa, att stadsfullmäktige ville besluta

att fastställa hundskatten till 50 kronor per hund,

att fastställa uttaxeringen för år 1953 till kronor 8: 85 per skattekrona,

att från och med den 1 januari 1953 höja arvodet till löne- och avtalsnämndens ordförande från 2.200 kronor till 3.000 kronor, arvodet till var och en av de två ledamöterna i löne- och avtalsnämndens arbetsutskott från 400 kronor till 500 kronor, arvodet till stadsrevisionens ordförande från 250 kronor till 350 kronor och för var och en av stadsrevisionens övriga ledamöter från 250 till 300 kronor, arvodet till drätselkammarens ordförande från 4.500 kronor till 10.000 kronor och arvodet till styrelsens för tekniska verken ordförande från 1.500 kronor till 3.000 kronor, allt per år räknat,

att från och med den 1 januari 1953 arvode skall utgå till parkstyrelsens ordförande med 600 kronor och till idrottsstyrelsens ordförande med 400 kronor per år,

att av från tidigare år under konto 5 A—168,1 reserverade medel för ersättning och underhåll m. m. av skyddsrumsinredningar ett belopp av 8.000 kronor får tagas i anspråk för anläggning av branddammar medan återstoden av medlen reserveras å förstnämnda konto,

att ställa till brandstyrelsens förfogande ett belopp av 14.000 kronor av brandförsvarsfonden för anskaffande av ny utryckningsvagn,

att bemyndiga styrelsen för tekniska verken att under år 1953 få disponera intill ett belopp av 100.000 kronor ur tillfälliga fonden för tekniska verkens anslutningsavgifter och intill ett belopp av 38.800 kronor ur särskilda fonden för anskaffning av större arbetsmaskiner och bilar,

att reserverade medel under konto 15 I 1—126,1 Utredningskostnader för ny idrottsplats, cirka 2.900 kronor, skola överföras till konto 15 I 2—360,01 Idrottsanläggning å Rocklunda (utredningskostnad),

att till sistnämnda konto skola överföras jämväl från förra året reserverade medel för ombyggnadsarbeten vid Arosvallen, 26.400 kronor,

att jämväl i övrigt godkänna drätselkammarens förslag till utgifts- och inkomststat för år 1953 med härovan under titlarna gjorda särskilda yrkanden och förbehåll, samt

att beträffande samtliga de utgiftsposter, för vilka sådant i budgeten särskilt anmärkts, medgiva, att den behållning, som vid utgången av år 1952 förefinnes av för ändamålet tidigare beviljade medel, må för samma ändamål reserveras till år 1953.

Västerås den 6 oktober 1952.

För drätselkammaren:
FRITZ EKLUND

Per Siösteen

Till Stadsfullmäktige i Västerås.

Till beredningsutskottet har för yttrande överlämnats det av drätselkammaren upprättade förslaget till utgifts- och inkomststat för år 1953 ävensom kammarens betänkande angående budgeten.

Beredningsutskottet får efter företagen granskning meddela att utskottet icke på någon punkt funnit anledning till erinran mot förslaget.

Utskottet har särskilt uppmärksammat drätselkammarens i budgetskrivelse riktade maning till de olika delförvaltningarna att iakttaga största möjliga sparsamhet med anslagen och att endast i särskilt trängande fall göra framställningar om nya anslag utöver de i staten upptagna under budgetåret. Med hänsyn till det ekonomiska läget vill utskottet kraftigt understryka vikten av att kammarens maning av förvaltningarna noggrannt hörsammas.

I övrigt föranleder föreliggande budgetförslag icke något beredningsutskottets särskilda yttrande.

Utskottet tillstyrker sålunda stadsfullmäktige besluta

att till alla delar bifalla drätselkammarens förslag.

Västerås den 10 oktober 1952.

För beredningsutskottet:
GÖSTA SJÖBERG

/Per Siösteen

Till Stadsfullmäktige i Västerås.

Sedan drätselkammaren till magistraten ingivit förslag till utgifts- och inkomststat för år 1953, får magistraten härmed överlämna förslaget jämte därtill hörande handlingar för besluts fattande.

Västerås rådhus den 11 oktober 1952.

På magistratens vägnar:
ERIK AHNLUND

Västerås 1952. Vestmanlands Läns Tidnings AB tryckeri

STADSFULLMÄKTIGES I VÄSTERÅS HANDLINGAR
1952 Ser. B nr 23

Nr B 23

UTGIFTS- OCH INKOMSTSTAT

FÖR

VÄSTERÅS STAD

ÅR 1953

Västerås 1952. Vestmanlands Läns Tidnings AB tryckeri

Anslagsbeteckningar

Fasta anslag (utan särskild beteckning) utgå med bestämt belopp och få icke överskridas eller reserveras.

Förslagsanslag (Fa) få överskridas men icke reserveras.

Förslagsanslag högst (Fah) få varken överskridas eller reserveras.

Reservationsanslag (Ra) få reserveras och överskridas.

Reservationsanslag högst (Rah) få reserveras men ej överskridas.

Uttaxering:

till borgerliga kommunen	8: 85
till kyrkliga kommunen	0: 65
Summa uttaxering pr skattekrona	9: 50
Landstingets uttaxering	3: 80
Summa kommunal uttaxering pr skattekrona	13: 30

Sammandrag av specialstaterna för Västerås stads utgifts- och inkomststat år 1953.

			Utgifter		Inkomster		Skattestatens överskjutande	
			Driftutgifter	Kapitalutgifter	Driftinkomster	Kapitalinkomster	Utgifter	Inkomster
		1. Allmän förvaltning.						
A	1	Stadsfullmäktige	29.500: —				29.500: —	
	2	Löne- och avtalsnämnd	8.800: —				8.800: —	
B		Stadsrevision	43.150: —		21.000: —		22.150: —	
C		Drätselkammare:						
	1	Gemensamma kostnader	12.440: —				12.440: —	
	2	Stadskansli	266.850: —	5.000: —	1.000: —		270.850: —	
	3	Drätselkontor	375.450: —	6.000: —	107.475: —		273.975: —	
	4	Drätselkammarens byggnadstekniska byrå	98.700: —	3.000: —	101.700: —			
Ö		Övriga ändamål	60.852: —	3.000: —	2.000: —		61.852: —	
		2. Rätts- och ordningsväsen.						
A		Magistrat och rådhusrätt	315.875: —	1.100: —	60.000: —		256.975: —	
B	1	Polisväsen och fångvård	1.640.600: —	43.100: —	161.200: —		1.522.500: —	
	3	Åklagarväsen	99.050: —	1.300: —	100: —		100.250: —	
Ö		Övriga ändamål	4.000: —				4.000: —	
		3. Mantalsskrivnings- och beskattningsväsen.						
B	1	Uppbördsverk	335.425: —	3.000: —	400: —		338.025: —	
	2	Taxeringskontor	22.890: —				22.890: —	
C		Exekutionsverk	207.850: —	4.425: —	30.000: —		182.275: —	
		4. Byggnads- och stadsplaneväsen.						
A		Stadsarkitektkontor	285.275: —	5.000: —	38.500: —		251.775: —	
B		Stadsingenjörskontor	428.450: —	2.000: —	40.300: —		390.150: —	

		5. Försvarsväsen.						
A		Civilförsvar	15.300: —	1.406.800: —	876.000: —		546.100: —	
B		Familjebidrag	360.000: —		330.000: —		30.000: —	
Ö		Övriga ändamål	4.000: —				4.000: —	
		6. Brandförsvar.	927.830: —	169.300: —	51.645: —		1.045.485: —	
		7. Fastighetsförvaltning.						
A		Fastighetskontor och gemensam förvaltning	307.800: —		10.200: —		297.600: —	
B	1	Rådhus med annex	78.800: —		76.167: —		2.633: —	
	2	Kv. Njord nr 1	54.200: —		50.787: —		3.413: —	
	3	Polishus	42.400: —	20.000: —	37.165: —		25.235: —	
	4	Brandstation	59.300: —		62.000: —			2.700: —
	5	Tullhus	21.300: —	600: —	1.910: —		19.990: —	
	6	Diverse förvaltningsfastigheter	49.400: —		30.826: —		18.574: —	
	7	Drätselkammarens förrådsbyggnader	24.100: —	250.000: —	24.300: —		249.800: —	
	8	Barnstuga, daghem och barnkoloni	17.400: —		20.519: —			3.119: —
	9	Stadshus		—: —				
C		Exploateringsfastigheter	262.000: —	110.000: —	268.803: —		103.197: —	
D	1	Jordbruksrörelse	436.770: —	25.450: —	467.220: —			5.000: —
	2	Skogar	51.450: —	15.000: —	75.000: —			8.550: —
	3	Jordbruksfastigheter	179.500: —	2.000: —	45.900: —		135.600: —	
E	1	Diverse hyresfastigheter	669.000: —		444.000: —		225.000: —	
	2	Stadshotell	193.300: —		89.050: —		104.250: —	
	3	Sundinska huset	29.900: —		25.190: —		4.710: —	
	4	Paviljong i stadsparken	29.300: —		8.000: —		21.300: —	
	5	Varumagasin o. d.	46.100: —		33.045: —		13.055: —	
	6	Omnibusgarage	64.700: —		44.500: —		20.200: —	
F	1	Bostadsförsörjning för mindre bemedlade barnrika familjer	15.000: —		15.000: —			
	2	Pensionärshem	324.700: —	1.000: —	325.700: —			
Ö		Aktier och andelar i byggnadsföretag	32.000: —		15.000: —		17.000: —	

		Utgifter		Inkomster		Skattestatens överskjutande	
		Driftutgifter	Kapitalutgifter	Driftinkomster	Kapitalinkomster	Utgifter	Inkomster
	8. Gatu- och parkförvaltning.						
B	1 Byggnadskontor och gatuförvaltningens gemensamma kostnader	566.000: —	1.000: —	23.000: —		544.000: —	
	2 Underhåll och nyanläggningar av gator och vägar	915.100: —	1.010.000: —	436.500: —		1.488.600: —	
	3 Allmän belysning och renhållning	234.500: —	100.000: —	20.000: —		314.500: —	
	4 Drätselkammarens förråd och verkstad	119.200: —	10.000: —	91.100: —		38.100: —	
	5 Grustag	79.550: —	40.000: —	100.000: —		19.550: —	
	6 Bilar	200.300: —	8.000: —	284.000: —			75.700: —
	7 Maskiner	256.450: —	160.000: —	320.000: —		96.450: —	
	9 Bekvämlighetsinrättningar	44.100: —	500: —	5.600: —		39.000: —	
C	Parkförvaltning	745.300: —	78.200: —	30.690: —		792.810: —	
	9. Hamnförvaltning.						
A	Hamnar	1.371.090: —	701.417: —	1.772.507: —	300.000: —		
	10. Kommunikationsföretag.						
C	Johannisbergs flygplats	11.000: —		980: —		10.020: —	
D	Båttrafiken	126.400: —		73.225: —	11.000: —	42.175: —	
F	Aktier och andelar i kommunikationsföretag	8.000: —				8.000: —	
	11. Industriella verk.						
A	Tekniska verkens gemensamma förvaltning	708.900: —		708.900: —			
B	Gasverk	3.780.300: —	50.000: —	3.464.900: —	232.500: —	132.900: —	
C	Elektricitetsverk	3.834.800: —	100.000: —	4.756.500: —	148.500: —		970.200: —

		12. Hälso- och sjukvård.						
A	1	Allmän hälsovård	234.450: —		8.200: —		226.250: —	
	2	Poliklinik	10.800: —		5.750: —		5.050: —	
B		Folktandvård	18.097: —				18.097: —	
Ö		Övriga ändamål	5.320: —				5.320: —	
		13. Allmän hygien.						
AB		Vatten- och avloppsverk	1.915.500: —	150.800: —	1.601.900: —	238.200: —	226.200: —	
C		Renhållningsverk	521.950: —	22.000: —	256.500: —		287.450: —	
D	1	Varmbadhus	268.100: —		143.000: —		125.100: —	
	2	Karlslunds tvättinrättning	86.950: —	14.000: —	86.950: —		14.000: —	
E	2	Björnön	54.600: —		10.691: —		43.909: —	
	3	Hästholmarna	53.350: —		8.782: —		44.568: —	
	4	Johannisbergsbadet	20.100: —		200: —		19.900: —	
	5	Småbåtshamnar	45.850: —	20.000: —	15.000: —		50.850: —	
	6	Övriga ändamål	700: —				700: —	
		14. Livsmedelshygien och livsmedelstillförsel.						
A		Salutorg	1.900: —		3.700: —			1.800: —
C		Köttbesiktningsbyrå	16.550: —		5.150: —		11.400: —	
		15. Undervisnings- och bildningsverksamhet.						
A	1	Administration	146.750: —	3.000: —			149.750: —	
	2	Undervisning	3.754.500: —	26.000: —	2.776.800: —		1.003.700: —	
	3	Socialpedagogiska anordningar	139.540: —	500: —	16.200: —		123.840: —	
	4	Fastigheter och inventarier	1.348.675: —	201.000: —	110.234: —		1.439.441: —	
	5	Skolmåltider	846.100: —	9.300: —	301.300: —		554.100: —	
B		Praktisk realskola	377.150: —	17.000: —	164.515: —		229.635: —	
D		Kommunal flickskola	799.150: —	12.250: —	449.600: —		361.800: —	
G	1	Allmänt läroverk	248.725: —				248.725: —	
	2	Elektroteknisk fackskola	11.250: —				11.250: —	

		Utgifter		Inkomster		Skattestatens överskjutande	
		Driftutgifter	Kapitalutgifter	Driftinkomster	Kapitalinkomster	Utgifter	Inkomster
H	Yrkesskola	423.640: —	12.000: —	248.430: —		187.210: —	
I	Gymnastik och idrott						
1	Gemensam förvaltning	154.960: —		300: —		154.660: —	
2	Idrottsplatser	113.042: —	57.300: —	46.100: —		124.242: —	
3	Idrottshallen	63.800: —	5.000: —	78.100: —			9.300: —
4	Dansarrangemang i idrottsstyrelsens regi	35.800: —		37.000: —			1.200: —
5	Bidrag till övrig idrottsverksamhet	15.000: —				15.000: —	
J	Stadsbibliotek	130.330: —	40.500: —			170.830: —	
Ö	Övriga ändamål	243.400: —				243.400: —	
	16. Socialvård.						
A	Socialvårdsbyrå	199.500: —	3.000: —	202.500: —			
B 2	Sluten fattigvård:						
21	Karlslund—Sommarro ålderdomshem	926.350: —	13.000: —	370.100: —		569.250: —	
22	Badelunda ålderdomshem	56.660: —	95.000: —	33.300: —		118.360: —	
3	Öppen fattigvård	558.600: —		206.200: —		352.400: —	
C 3	Öppen barnavård	572.775: —		226.200: —		346.575: —	
40	Gemensam förvaltning	58.050: —	700: —	58.750: —			
41	Barnträdgårdar och klubbar (inkl. lekplatser och dagkoloni)	329.000: —	8.000: —	63.200: —		273.800: —	
42	Daghem och eftermiddagshem	228.800: —	400: —	56.975: —		172.225: —	
43	Uddens barnkoloni	69.742: —	500: —	8.400: —		61.842: —	
5	Ungdomsvård	80.300: —	1.000: —	16.100: —		65.200: —	
D	Hyresnedsättning	249.584: —				249.584: —	

E		Arbetslöshetsunderstöd	—: —					
F		Nykterhetsvård	53.750: —		3.500: —		50.250: —	
H	1	Hemsysterverksamhet	86.025: —		28.500: —		57.525: —	
	2	Systugeverksamhet	18.450: —		4.000: —		14.450: —	
Ö		Övriga ändamål	150.750: —				150.750: —	
		17. Social förmedlingsverksamhet.						
B		Bostadsförmedling	16.900: —				16.900: —	
		18. Socialförsäkring.						
A		Folkpensionering	1.015.950: —	300: —			1.016.250: —	
B		Sjukförsäkring	—: —					
		19. Kristidsförvaltning.						
B		Hyresnämnd	24.100: —				24.100: —	
Ö		Övriga ändamål	4.650: —				4.650: —	
		20. Finansförvaltning.	5.776.702: —	2.945.333: —	27.394.706: —	51.902: —		18.724.573: —
		Summa kronor	44.114.364: —	7.994.075: —	51.126.337: —	982.102: —	19.802.142: —	19.802.142: —
				52.108.439: —		52.108.439: —		

Specialstater.

1. Allmän förvaltning.

1 A. Stadsfullmäktige och dess beredningar.

1952 års budget				
		1 A 1. Stadsfullmäktige.		
		Driftutgifter:		
1.500: —	101,0	Arvoden (bil. 1)	1.500: —	
18.000: —	112	Tryckning av stadsfullmäktiges handlingar Fa	25.000: —	
3.000: —	114	Telefon och annonser Fa	3.000: —	29.500: —
22.500: —		Kronor		29.500: —
		1 A 2. Löne- och avtalsnämnd.		
		Driftutgifter:		
5.000: —	101,0	Arvoden (bil. 1) Fa	6.000: —	
100: —	111	Böcker, tidskrifter o. d. Fa ..	300: —	
800: —	115	Resor och traktamenten Fa ...	800: —	
1.500: —	119,1	Representation Fa	1.500: —	
100: —	119,2	Övriga expenser Fa	200: —	8.800: —
7.500: —		Kronor		8.800: —

1 B. Stadsrevision.

		Driftutgifter:		
1.750: —	101,0	Arvoden (bil. 1)	2.150: —	
300: —	114	Telefon Fa	200: —	
500: —	115	Resor och traktamenten Fa	500: —	
300: —	119	Övriga expenser Fa	300: —	
33.400: —	126,1	Ersättning till Sveriges Kommunalekonomiska förening u. p. a. för revision Fa	40.000: —	
4.000: —	126,2	Teknisk expertis och specialutredningar[1])	—	43.150: —

[1]) Odisponerade medel av tidigare anslag reserveras till år 1953.

		Kapitalutgifter:		
28.800: —	382	Andelar i Sveriges Kommunalekonomiska förening u. p. a. ..	—	
69.050: —		Kronor		43.150: —
		Driftinkomster:		
	200	Andelar i revisionskostnader:		
2.500: —		Hamnen	3.500: —	
12.000: —		Tekniska verken	14.000: —	
2.500: —		Socialvården	3.500: —	21.000: —
17.000: —		Kronor		21.000: —

1 C. Drätselkammare.

1 C 1. Gemensamma kostnader.

		Driftutgifter:		
4.500: —	101,0	Arvoden samt dagtraktamenten till ledamöter och suppleanter i drätselkammaren (bil. 1) Fa ..	12.300: —	
120: —	114	Telefon Fa.....	140: —	12.440: —
4.620: —		Kronor		12.440: —

1 C 2. Stadskansli.

		Driftutgifter:		
155.000: —	101,0	Löner och arvoden (bil. 1) Fa	180.000: —	
50: —	103,1	Sjukvård Fa	50: —	
200: —	105	Personalförsäkring Fa	200: —	
22.000: —	107	Pensioner (bil. 2) Fa	28.000: —	
13.000: —	108	Pensionsavgifter (bil. 3) Fa ..	17.200: —	
5.000: —	110	Skrivmateriel, blanketter o. d. Fa	6.000: —	
500: —	111	Böcker, tidskrifter o. d. Fa	600: —	
2.000: —	112	Tryckning av handlingar o. d. Fa	2.000: —	
200: —	113	Expeditionslösen, stämpelavgifter o. d. Fa	200: —	
7.000: —	114	Telefon, porto, annonser o. d. Fa	8.000: —	
1.500: —	115	Resor och traktamenten Fa	2.000: —	
500: —	119	Övriga expenser Fa.....	500: —	
19.100: —*	162	Hyra	20.500: —*	
1.000: —	168	Underhåll av inventarier Fa ..	1.000: —	
600: —	169	Försäkringspremier Fa	600: —	266.850: —
		Kapitalutgifter:		
3.000: —	368	Anskaffning av inventarier Ra[1]		5.000: —
230.650:—		Kronor		271.850: —

[1]) Odisponerade medel av tidigare anslag reserveras till år 1953.

Driftinkomster:

1.000: —	200	Hamnens andel i stadens allmänna förvaltningskostnader ..		1.000: —
1.000: —		Kronor		1.000: —

1 C 3. Drätselkontor.

Driftutgifter:

247.000: —	101,0	Löner och arvoden (bil. 1) Fa .	287.000: —	
50: —	103,1	Sjukvård Fa	50: —	
500: —	105	Personalförsäkring Fa	500: —	
12.000: —	107	Pensioner (bil. 2) Fa	14.000: —	
18.000: —	108	Pensionsavgifter (bil. 3) Fa....	22.800: —	
16.000: —	110	Kontorskostnader Fa	20.000: —	
8.500: —	114	Telefon, porto, annonser o.d. Fa	10.000: —	
—: —	115	Resor och traktamenten Fa	800: —	
500: —	119	Övriga expenser Fa	500: —	
13.600: —*	162	Hyra	15.500: —*	
4.000: —	168	Underhåll av inventarier Fa....	4.000: —	
300: —	169	Övriga kostnader för inventarier Fa	300: —	375.450: —

Kapitalutgifter:

10.000: —	368	Anskaffning av inventarier Ra[1])	6.000: —	
18.550: —		Anskaffning av bokföringsmaskin (Stfm 29/3 1951 § 83)	—: —	6.000: —
349.000: —		Kronor		381.450: —

Driftinkomster:

65.700: —	200	Andel i drätselkontorets kostnader	90.300: —		
13.500: —		Andelar i telefonväxelns kostnader (125: — pr till växeln anknuten telef.)	16.875: —	107.175: —	
300: —	229	Försäljning av trycksaker o. d.		300: —	107.475: —
79.500: —		Kronor			107.475: —

1 C 4. Drätselkammarens byggnadstekniska byrå.

Driftutgifter:

75.000: —	101,0	Löner och arvoden (bil. 1) Fa..	85.000: —
200: —	105	Personalförsäkring Fa	200: —
4.000: —	108	Pensionsavgifter (bil. 3) Fa	4.400: —
2.200: —	110	Kontorskostnader Fa.....	2.200: —

[1]) Odisponerade medel av tidigare anslag reserveras till år 1953.

1.000: —	114	Telefon, porto, annonser o. d. Fa	1.000: —	
2.000: —	115	Resor och traktamenten Fa ...	2.500: —	
200: —	119	Övriga expenser Fa	200: —	
2.000: —	162	Hyra Fa	2.200: —	
100: —	163	Övriga kostnader för förhyrda lokaler Fa	100: —	
—: —	166	Underhåll av transportmedel Fa	100: —	
—: —	167	Övriga kostnader för transportmedel Fa	600: —	
200: —	168	Underhåll av inventarier Fa ..	200: —	98.700: —
		Kapitalutgifter:		
1.000: —	368	Anskaffning av inventarier Fa		3.000: —
87.900: —		Kronor		101.700: —
		Driftinkomster:		
87.900: —	225	Fördelning av byråns kostnader på vederbörande byggnadsanslag		101.700: —
87.900: —		Kronor		101.700: —

1 Ö. Övriga ändamål.

		Driftutgifter:		
1.000: —	101,0	Arvoden till ledamöter i samtliga samarbetsnämnder (bil. 1) Fa..	1.000: —	
—: —	103,1	Skärmbildsundersökning av stadens anställda[1])	—: —	
1.500: —	111	Svenska stadsförbundets tidskrift Fa	1.500: —	
500: —	113	Inkassokostnader, lösen av protokoll m. m. Fa	500: —	
5.000: —	115,1	Resor och traktamenten Fa	4.000: —	
	118	Föreningsavgifter:		
19.129: —		Svenska Stadsförbundet ..... 23.252: —		
200: —		Västmanlands läns turisttrafikförening .. 200: —	23.452: —	
20.000: —	119,1	Representation Fa	20.000: —	
—: —	119,2	Reklam[1])	—: —	
—: —	119,4	Kulturnämndens förvaltningskostnader. *Anm.* Att täckas ur kulturfonden enl. bestämmelserna	—: —	
300: —	119,5	Diverse expenser för säkerhetskommittén Fa	300: —	

[1]) Odisponerade medel av tidigare anslag reserveras till år 1953.

—: —	119,7	Svenska stadsförbundets statistiktjänst Fa	1.000: —	
2.000: —	126,1	Mindre utredningar Fa	2.000: —	
2.500: —	129	Ansvarsförsäkring Fa	3.500: —	
100: —	170	Bidrag till kostnaderna för ångbåtstrafik mellan vissa öar i Mälaren och staden	100: —	
500: —	173,1	Svenska Flaggans dag Fah	500: —	
2.000: —	173,2	Västerås Reso	3.000: —	60.852: —
		Kapitalutgifter:		
3.000: —	368	Anskaffning av konstverk Ra[1])		3.000: —
57.729: —			Kronor	63.852: —
		Driftinkomster:		
2.000: —	229	Diverse inkomster		2.000: —
2.000: —			Kronor	2.000: —

[1]) Odisponerade medel av tidigare anslag reserveras till år 1953.

2. Rätts- och ordningsväsen.

2 A. Magistrat och rådhusrätt.

Driftutgifter:

212.000: —	101,0	Löner och arvoden (bil. 1) Fa ..	250.000: —	
50: —	103,1	Sjukvård Fa	50: —	
300: —	105	Personalförsäkring Fa	225: —	
11.000: —	107	Pensioner (bil. 2) Fa	12.200: —	
11.000: —	108	Pensionsavgifter (bil. 3) Fa	8.700: —	
8.000: —	110	Skrivmateriel, blanketter o.d. Fa	8.000: —	
800: —	111	Böcker, tidskrifter o. d. Fa	1.200: —	
—: —	112	Arkivfotografering Ra	5.000: —	
7.000: —	114	Telefon, annonser o. d. Fa	8.500: —	
1.500: —	115	Resor och traktamenten Fa	2.000: —	
500: —	119	Övriga expenser Fa	500: —	
15.000: —	137	Valomkostnader	—: —	
16.500: —*	162	Hyra	17.600: —*	
1.500: —	168	Underhåll av inventarier Fa ..	1.500: —	
400: —	169	Försäkringspremier Fa	400: —	315.875: —

Kapitalutgifter:

2.600: —	368,1	Anskaffning av inventarier Ra..		1.100: —
8.000: —	368,3	Inköp av valinventarier		—: —
296.150: —			Kronor	316.975: —

Driftinkomster:

50.000: —	237	Sportler samt avgifter för registrering av handelsfirmor		60.000: —
2.175: —	270	Ersättning för förlorad inteckningslösen		—: —
52.175: —			Kronor	60.000: —

2 B 1. Polisväsen och fångvård.

Driftutgifter:

1.800: —	100	Andel i avlöningskontorets kostnader	2.500: —	
842.000: —	101,01	Löner till personal på ordinarie stat (bil. 1) Fa.....	977.000: —	
61.000: —	101,02	Löner till extra och tillfälliga befattningshavare (bil. 1) Fa ..	107.000: —	
1.000: —	103,1	Sjukvård Fa	1.000: —	
46.464: —	103,2	Beklädnadsbidrag för ordinarie befattningshavare 87 ½ man à 528: — Fah	46.200: —	

5.000: —	103,3	Beklädnadsbidrag för extra personal Fa	4.300: —
23.875: —	104,1	Löner och stipendier under skolutbildningstid (10 man under 5 mån. 70 % + 3 stipendier à 300 kr.) Fa	25.000: —
800: —	104,2	Gymnastik och idrott (inkl. hyra av gymnastiksal) Fa	800: —
—: —	104,3	Personalutbildning Fah	1.000: —
5.500: —	105	Personalförsäkring Fa	8.250: —
148.000: —	107	Pensioner (bil. 2) Fa	172.000: —
80.000: —	108	Pensionsavgifter (bil. 3) Fa	130.100: —
500: —	109	Tidningar, litteratur m. m. för personal Fa	500: —
12.000: —	110	Skrivmateriel, blanketter o.d. Fa	15.000: —
17.500: —	114,1	Telefon, porto, annonser Fa	21.000: —
3.300: —	114,2	Telefon för statspolisen Fa	3.300: —
10.000: —	115	Resor och traktamenten Fa ...	10.000: —
300: —	118	Föreningsavgifter Fa	300: —
1.000: —	119,1	Övriga expenser Fa	1.000: —
500: —	119,2	Utgifter i tjänsten, som må utbetalas endast efter godkännande av ordföranden i polisnämnden Fa	500: —
1.000: —	121,1	Förbrukningsmateriel Fa	1.500: —
3.100: —	121,2	Ammunition Fa	3.100: —
7.000: —	124	Förbrukningsinventarier Fa	8.000: —
1.300: —	126	Sakkunnigt biträde vid polisutredningar (även kostnader vid tagande av blodprov, draggning o. d.) Fa.....	2.000: —
2.000: —	130	Kost för anhållna Fa	2.000: —
1.000: —	133	Sjukvård för anhållna Fa	1.000: —
30.350: —*	162,1	Lokalhyror (varav internt 32.350: —*)	35.350: —
1.850: —*	162,2	Hyra för statspolisens tjänstelokaler	1.525: —*
15.000: —	163,1	Städning och renhållning Fa ..	15.000: —
1.200: —	163,2	Städning och renhållning för statspolisen Fa	1.200: —
5.000: —	163,3	Belysning och gas Fa.....	7.000: —
1.000: —	163,4	Belysning och gas för statspolisen Fa	1.000: —
7.000: —	166	Underhåll av transportmedel Fa	10.000: —
18.200: —	167,1	Övriga kostnader för transportmedel (drivmedel, olja, garage [varav internt 1.300: —]*), försäkringsavgifter m. m.) Fa ...	19.200: —

—: —	167,2	Hyra för statspolisens garage ..		1.200: —*	
2.500: —	168	Underhåll av inventarier Fa	2.500: —		
500: —*		Andel i brandkårens underhåll av polistelefonskåp	775: —*	3.275: —	
1.000: —	169	Övriga kostnader för inventarier (bl. a. försäkringspremier) Fa..		1.000: —	
500: —	175	Fångar på straffängelser Fa ..		500: —	1.640.600: —
		Kapitalutgifter:			
—: —	366	Anskaffning av bilar Ra		31.500: —	
4.500: —	368	Anskaffning av inventarier Ra[1])		11.600: —	43.100: —
1.364.539: —			Kronor		1.683.700: —
		Driftinkomster:			
10.000: —	200	Stadsfiskalsorganisationens andel i polisverkets kostnader.....		10.000: —	
700: —	205	Olycksfallsersättning		700: —	
1.100: —	229,1	Ersättning för ammunition		1.500: —	
5.000: —	229,2	Övriga rörelseintäkter (inkl. ersättning för hittegods och ersättning för polisbevakning vid lossning av bensin jfr stfm handl. nr 57/1931).....		5.000: —	
4.000: —	237	Sportler		4.000: —	
120.000: —	270	Statsbidrag för stats- och reservpolis		140.000: —	161.200: —
140.800: —			Kronor		161.200: —

2 B 3. Åklagarväsen.

		Driftutgifter:			
10.000: —	100	Andel i polisverkets lokalkostnader och telefon m. m.		10.000: —	
56.000: —	101,0	Löner och arvoden (bil. 1) Fa..		72.000: —	
200: —	105	Personalförsäkring Fa		50: —	
5.000: —	108	Pensionsavgifter (bil. 3) Fa		6.000: —	
2.000: —	110	Skrivmateriel, blanketter o.d. Fa		2.000: —	
500: —	111	Böcker och tidskrifter Fa		500: —	
1.500: —	114	Telefon, porto och annonser Fa		1.000: —	
1.000: —	115	Resor och traktamenten Fa		1.000: —	
100: —	119	Övriga expenser Fa.....		200: —	
1.500: —	126	Sakkunnigt biträde vid polisutredningar Fa		6.000: —	
300: —	168	Underhåll av inventarier Fa ..		300: —	99.050: —

[1]) Odisponerade medel av tidigare anslag reserveras till år 1953.

		Kapitalutgifter:		
2.500: —	368	Anskaffning av inventarier Fa		1.300: —
80.600: —		Kronor		100.350: —
		Driftinkomster:		
—: —	237	Sportler		100: —
—: —		Kronor		100: —

2 ö. Övriga ändamål.

		Driftutgifter:		
2.000: —	119	Överförmyndarens verksamhet Fa	2.000: —	
	137,1	Trafiknämnden:		
1.500: —		Trafikpropaganda Fa	1.500: —	
500: —	137,2	Övriga kostnader för trafikens främjande Fa	500: —	4.000: —
4.000: —		Kronor		4.000: —

3. Mantalsskrivnings- och beskattningsväsen.

3 B 1. Uppbördsverk.

		Driftutgifter:		
500: —	100	Andel i avlöningskontorets kostnader ..... 700: —		
1.800: —		Andel i fastighetsskötarens lön för vaktmästarsysslan (7 B 2) 2.100: —	2.800: —	
155.000: —	101,0	Löner och arvoden (bil. 1) Fa .	182.000: —	
50: —	103,1	Sjukvård Fa	50: —	
300: —	105	Personalförsäkring Fa	275: —	
10.000: —	108	Pensionsavgifter (bil. 3) Fa	12.300: —	
6.000: —	110	Kontorskostnader Fa	6.500: —	
3.500: —	114	Telefon, annonser o. d. Fa.....	4.000: —	
100: —	119	Övriga expenser Fa.....	100: —	
10.000: —	126,1	Ersättning för tillhandahållande av stommar till mantalslängder m. m. Ra[1])	30.000: —	
75.500: —	126,2	Ersättning för medverkan vid uppbörd Fa	82.000: —	
6.150: —*	162	Hyra	8.200: —*	
5.000: —	163,1	Städning och renhållning Fa ..	5.500: —	
500: —	163,2	Belysning Fa.....	500: —	
1.000: —	168	Underhåll av inventarier Fa ...	1.200: —	335.425: —
		Kapitalutgifter:		
4.000: —	368	Anskaffning av inventarier Ra[1])		3.000: —
279.400: —		Kronor		338.425: —
		Driftinkomster:		
300: —	226	Ersättning från Rfa för upprättande av arbetsgivareförteckning		400: —
300: —		Kronor		400: —

3 B 2. Taxeringskontor.

		Driftutgifter:		
6.800: —	101,01	Löner och arvoden (bil. 1) Fa ..	6.900: —	
6.000: —	101,02	Ersättning till ledamöter i taxeringsnämnder (bil. 1) Fa	7.000: —	
5.000: —	101,03	Arvoden till biträden åt taxeringsnämndsordförandena (bil. 1) Fah	5.000: —	

[1]) Odisponerade medel av tidigare anslag reserveras till år 1953.

50: —	105	Personalförsäkring Fa	50: —	
250: —	110	Kontorskostnader Fa	350: —	
800: —	114	Telefon, annonser o. d. Fa	1.300: —	
1.860: —*	162	Hyra	2.040: —*	
250: —	163	Belysning och städning Fa	250: —	22.890: —
21.010: —		Kronor		22.890: —

3 C. Exekutionsverk.

		Driftutgifter:		
1.800: —	100	Andel i fastighetsskötarens lön för vaktmästarsysslan (7 B 2).	2.100: —	
135.000: —	101,0	Löner och arvoden (bil. 1) Fa..	160.000: —	
100: —	103,1	Sjukvård Fa	100: —	
350: —	105	Personalförsäkring Fa	250: —	
14.000: —	107	Pensioner (bil. 2) Fa	20.000: —	
7.500: —	108	Pensionsavgifter (bil. 3) Fa	6.300: —	
5.000: —	110	Kontorskostnader Fa	5.000: —	
3.000: —	114	Telefon och annonser Fa	3.200: —	
2.200: —	115	Resor och traktamenten Fa	2.200: —	
300: —	116	Fordonsersättningar Fa.....	300: —	
300: —	119	Övriga expenser Fa.....	300: —	
4.200: —*	162	Hyra	4.400: —*	
3.500: —	163	Övriga kostnader för förhyrda lokaler Fa	3.500: —	
400: —	168	Underhåll av inventarier Fa	200: —	207.850: —
		Kapitalutgifter:		
1.000: —	368	Anskaffning av inventarier Ra[1])		4.425: —
178.650: —		Kronor		212.275: —
		Driftinkomster:		
25.000: —	237	Sportler		30.000: —
25.000: —		Kronor		30.000: —

[1]) Odisponerade medel av tidigare anslag reserveras till år 1953.

4. Byggnads- och stadsplaneväsen.

4 A. Stadsarkitektkontor.

		Driftutgifter:		
173.000: —	101,0	Löner och arvoden (bil. 1) Fa ..... 217.000: —		
5.300: —		Tillkommer andel från 8 B 1 ..... 6.000: —	223.000: —	
100: —	103,1	Sjukvård Fa	50: —	
250: —	105	Personalförsäkring Fa	225: —	
2.200: —	107	Pensioner (bil. 2) Fa	2.500: —	
15.500: —	108	Pensionsavgifter (bil. 3) Fa	23.200: —	
8.000: —	110	Kontorskostnader Fa	8.500: —	
500: —	113	Resolutioner kallelsekostnader o. d. Fa	400: —	
3.500: —	114	Telefon, porto, annonser o. d. Fa	4.200: —	
2.000: —	115	Resor och traktamenten Fa	3.000: —	
6.000: —	116	Fordonsersättningar Fa	5.000: —	
1.000: —	119,1	Stadsplanemodeller Fa	1.000: —	
500: —	119,2	Övriga expenser Fa	500: —	
—: —	126	Generalplanen Ra[1])	—: —	
10.500: —*	162	Hyror	11.200: —*	
100: —	163	Övriga kostnader för förhyrda lokaler Fa	100: —	
500: —	166	Underhåll av transportmedel Fa	500: —	
1.200: —	167	Övriga kostnader för transportmedel Fa	1.200: —	
500: —	168	Underhåll av inventarier Fa....	500: —	
—: —	169	Övriga kostnader för inventarier Fa	200: —	285.275: —
		Kapitalutgifter:		
5.000: —	368	Anskaffning av inventarier Fa..		5.000: —
235.650: —		Kronor		290.275: —
		Driftinkomster:		
3.000: —	225	Kopiering o. d.	3.500: —	
35.000: —	237	Avgifter för byggnadslov och protokollslösen	35.000: —	38.500: —
38.000: —		Kronor		38.500: —

[1]) Odisponerade medel av tidigare anslag reserveras till år 1953.

4 B. Stadsingenjörskontor.

Driftutgifter:

215.000: —	101,0	Löner och arvoden (bil. 1) Fa .	255.000: —	
70.000: —	101,5	Löner till kollektivanställd personal Fa	86.000: —	
100: —	103,1	Sjukvård Fa	50: —	
1.100: —	105	Personalförsäkring Fa	1.100: —	
8.500: —	107	Pensioner (bil. 2) Fa	14.500: —	
16.000: —	108	Pensionsavgifter (bil. 3) Fa	27.600: —	
8.000: —	110	Kontorskostnader Fa	9.000: —	
—: —	112	Arkivfotografering Ra	2.000: —	
2.000: —	113	Resolutioner, kallelsekostnader o. d. Fa	2.000: —	
3.000: —	114	Telefon, porto, annonser o. d. Fa	3.000: —	
1.300: —	115	Resor och traktamenten Fa	1.300: —	
3.000: —	116	Fordonsersättningar Fa	2.500: —	
200: —	119	Övriga expenser Fa	200: —	
4.000: —	121	Polygonpunkter och material m. m. Fa	4.000: —	
1.400: —	124	Förbrukningsinventarier Fa	1.000: —	
—: —	126	Flygfotokartor[1])	—: —	
12.500: —*	162	Hyror	13.300: —*	
2.000: —	166	Underhåll av transportmedel Fa	2.000: —	
2.500: —	167	Övriga kostnader för transportmedel Fa	2.000: —	
1.500: —	168	Underhåll av inventarier Fa	1.500: —	
500: —	169	Övriga kostnader för inventarier Fa	400: —	428.450: —

Kapitalutgifter:

3.000: —	368	Anskaffning av inventarier Fa		2.000: —
355.600: —		Kronor		430.450: —

Driftinkomster:

—: —	229	Diverse inkomster	300: —	
25.000:—	237	Tomtindelningar, mätningsförrättningar, utstakningar o. d.	40.000: —	40.300: —
25.000: —		Kronor		40.300: —

[1]) Odisponerade medel av tidigare anslag reserveras till år 1953.

5. Försvarsväsen.

5 A. Civilförsvar.

		Driftutgifter:		
2.000: —	101,0	Arvoden (bil. 1) Fa	3.500: —	
1.000: —	104	Utbildning av personal vid kurser anordnade av Kungl. Civilförsvarsstyrelsen Fa	1.000: —	
50: —	105	Personalförsäkringar Fa	50: —	
200: —	110	Kontorskostnader Fa	350: —	
200: —	114	Telefon, porto, annonser Fa	200: —	
500: —	115	Resor och traktamenten Fa	500: —	
—: —	119	Övriga expenser Fa.....	100: —	
100: —	121	Förbrukningsmateriel Fa	100: —	
900: —	123,1	Elström för civilförsvarscentralen Fa	900: —	
200: —	123,2	Drivmedel Fa	200: —	
300: —	160,1	Underhåll av civilförsvarscentralen Fa	300: —	
1.600: —	160,2	Underhåll av branddammar Fa	1.000: —	
200: —	160,3	Underhåll av brandövningshus Fa	200: —	
2.200: —	162	Hyror (internt 1.500: —*) Fa ..	3.600: —	
1.000: —	163	Städning och belysning (Utbildningslokalen) Fa	700: —	
—: —	168,1	Ersättning och underhåll m. m. av skyddsrumsinredningar[3])....	—: —	
900: —	168,2	Underhåll av kommunal civilförsvarsmateriel och inventarier Fa	1.500: —	
—: —	168,3	Underhåll av statlig av staden disponerad brandmateriel	1.000: —	
100: —	169	Övriga kostnader för inventarier Fa	100: —	15.300: —
		Kapitalutgifter:		
—: —	360,1	Offentligt skyddsrum i kv. Nestor[2])	—: —	
—: —	360,3	Offentligt skyddsrum i Mariaberget (del av beräknad kostnad) stfm 30/10 1952 Ra[1])	1.000.000: —	

[1]) Odisponerade medel av tidigare anslag reserveras till år 1953.

[2]) Odisponerade medel av tidigare anslag omdisponeras att täcka 5 A—360,3.

[3]) Från tidigare år reserverade medel för ersättning och underhåll av skyddsrumsinredningar (konto 168,1) kr. 9.609: 95 tages 8.000: — för 360,4; resten reserveras för konto 168,1.

44.000: —	360,4	Anläggning av branddammar Ra[1])	14.000: —	
		[3]) Avgår reserverade medel	8.000: —	6.000: —
9.500: —	360,5	Uppförande av brandövningshus[1])		—: —
165.000: —	360,6	Bergrum för civilförsvaret, 2:a etappen, Ra[1])		400.000: —
—: —	368,1	Fjärrmanövrering, mikrofonhögtalare och telegrafnyckel[1])		—: —
—: —	368,2	Anskaffning av reservelverk[1])		—: —
100.000: —	368,3	Anskaffning av motorsprutor, slang m. m.[1])		—: —
3.500: —	368,4	Anskaffning av övriga inventarier Fa		800: — 1.406.800: —
333.450: —			Kronor	1.422.100: —
		Driftinkomster:		
144.183: —	270	Statsbidrag:		
		För skyddsrum i Mariaberget..		600.000: —
		För branddammar		9.333: —
		För bergrum		266.667: — 876.000: —
144.183: —			Kronor	876.000: —

5 B. Familjebidrag.

		Driftutgifter:		
8.000: —	100	Andel i barnavårdsnämndens kostnader		10.000: —
250.000: —	177	Familjebidrag Fa		350.000: — 360.000: —
258.000: —			Kronor	360.000: —
		Driftinkomster:		
235.000: —	270	Statsbidrag		330.000: —
235.000: —			Kronor	330.000: —

5 Ö. Övriga ändamål.

		Driftutgifter:		
3.000: —	173,1	Bidrag till Västerås Hemvärn för verksamhetsåret 1/7 1953—30/6 1954		3.000: —
—: —	173,2	Bidrag till Västerås Befälsutbildningsförening		1.000: — 4.000: —
3.000: —			Kronor	4.000: —

[1]) Odisponerade medel av tidigare anslag reserveras till år 1953.

[3]) Från tidigare år reserverade medel för ersättning och underhåll av skyddsrumsinredningar (konto 168,1) kr. 9.609: 95 tages 8.000: — för 360,4; resten reserveras för konto 168,1.

6. Brandförsvar.

		Driftutgifter:		
800: —	100	Andel i avlöningskontorets kostnader		1.000: —
396.000: —	101,01	Löner och arvoden (bil. 1) Fa	459.000: —	
40.000: —	101,02	Vikarier (bil. 1) Fa	60.000: —	
40.700: —	101,03	Löner och arvoden till borgarbrandkåren (bil. 1) Fa.....	44.000: —	563.000: —
500: —	103,1	Sjukvård Fa		1.000: —
17.630: —	103,2	Beklädnad för 41 man à 430: — Rah		17.630: —
8.000: —	103,3	Beklädnad för vikarier, ersättning för förstörda kläder o. d. Fa		7.000: —
1.500: —	103,4	Beklädnadsersättning till brandchef, v. brandchef och brandkapten Fa.....		1.500: —
1.000: —	104	Personalutbildning inkl. stipendier Fa		1.200: —
5.800: —	105,1	Personalförsäkring Fa		5.350: —
1.500: —	105,2	Personalförsäkring (borgarbrandkåren) Fa		1.500: —
72.000: —	107	Pensioner (bil. 2) Fa		82.000: —
45.500: —	108	Pensionsavgifter (bil. 3) Fa		87.700: —
600: —	109	Tidningar, litteratur, julfest o. d. för personalen Fah		1.100: —
1.500: —	110	Skrivmateriel, blanketter o. d. Fah		2.500: —
250: —	111	Facklitteratur Fa		350: —
3.500: —	114	Telefon, porto, annonser o. d. Fa		4.500: —
700: —	115	Resor och traktamenten Fa		700: —
1.000: —	116	Cykelersättning till borgarbrandkåren (40 man à 25: —) Fa		1.000: —
100: —	118	Föreningsavgifter		100: —
500: —	119	Övriga expenser Fa		500: —
3.000: —	120	Råvaror och halvfabrikat för verkstäder Fa		5.000: —
500: —	121,1	Förbrukningsmateriel för verkstäder Fa		1.500: —
2.000: —	121,2	Förbrukningsmateriel i övrigt Fa		1.500: —
500: —	121,3	Skumvätska Fa		500: —
800: —	123	Kraftström Fa		800: —

2.000: —	124,1	Förbrukningsinventarier för verkstäder Fa	1.500: —	
1.200: —	124,2	Rökskyddsmateriel Fa	1.200: —	
4.500: —	124,3	Anskaffning av eldrockar, vinterutrustning, trenchcoats och gummistövlar Fa	4.500: —	
3.000: —	124,4	Sängkläder Fa	3.000: —	
2.500: —	124,5	Övriga förbrukningsinventarier Fa	2.500: —	
100: —	126,1	Ersättning för brandsyn o. d. Fa	100: —	
100: —	126,2	Ersättning vid eldsvådor Fa ..	100: —	
2.000: —	132	Tvätt Fa	3.000: —	
53.000: —*	162	Hyra	55.000: —*	
9.000: —	163,1	Städning Fa	9.000: —	
5.000: —	163,2	Belysning och hyra för reservbelysning Fa.....	6.000: —	
20.000: —	163,3	Värme Fa	20.000: —	
12.000: —	166	Underhåll av transportmedel Fa	12.000: —	
10.000: —	167,1	Drivmedel och smörjoljor Fa .	10.000: —	
1.800: —	167,2	Försäkringspremier för transportmedel Fa	2.200: —	
4.000: —	168,1	Underhåll av brandtelegraf och ringledningar Fa	4.000: —	
3.000: —	168,2	Underhåll av brandredskap Fa..	3.000: —	
500: —	168,3	Underhåll av eldrockar, vinterutrustning, trenchcoats och gummistövlar Fa	500: —	
1.200: —	168,4	Underhåll av övriga inventarier Fa	1.200: —	
100: —	169	Övriga kostnader för inventarier Fa	100: —	927.830: —
		Kapitalutgifter:		
47.000: —	360,1	Anläggning av branddammar Ra[1])	4.800: —	
—: —	366	Anskaffning av magirusstege Ra	125.000: —	
12.800: —	368,1	Utbyggnad av brandtelegraf Ra[1])	7.500: —	
14.500: —	368,2	Anskaffning av brandredskap Ra[1])	29.000: —	
9.500: —	368,3	Anskaffning av övriga inventarier Ra[1])	3.000: —	169.300: —
864.680: —		Kronor		1.097.130: —

[1]) Odisponerade medel av tidigare anslag reserveras till år 1953.

		Driftinkomster:		
3.000: —	205	Olycksfallsersättning	3.000: —	
14.500: —*	226,1	Bidrag från hälsovårdsnämnden för skötsel och körning av ambulansbilar	16.700: —*	
1.200: —	226,2	Ersättning för skötsel av automatiska brandalarmanläggningar och enskilda brandskåp	1.270: —	
500: —*	226,3	Bidrag från polisen för skötsel av brandtelegraf	775: —*	
1.800: —	229	Försäljning av diverse materiel och ersättning för underhåll av brandredskap	1.800: —	
3.500: —	238	Verkstadsrörelse	5.500: —	
—: —	260	Ersättning för upplåtelse av gymnastiksal	200: —	
300: —	268	Uthyrning av brandredskap och inventarier	300: —	
23.500: —	270	Beräknat statsbidrag för branddammar (SFS 696/1944)	—: —	
14.500: —	271	Ersättning från landstinget för skötsel och körning av ambulansbilar	16.700: —	
300: —	272	Ersättning från andra kommuner för eldsläckning	5.000: —	
400: —	273	Ersättning från enskilda för vissa brandutryckningar	400: —	51.645: —
63.500: —		Kronor		51.645: —

7. Fastighetsförvaltning.

7 A. Fastighetskontor och gemensam förvaltning.

		Driftutgifter:		
136.000: —	101,0	Löner och arvoden (bil. 1) Fa	167.000: —	
19.000: —		Tillkommer andel till 8 B 1	22.000: —	189.000: —
9.000: —	101,6	Lön till tidavlönad kollektivanställd personal under sjuk- och olycksfallstid Fa		10.000: —
12.000: —	101,9	Lön till tidavlönad kollektivanställd personal under semestertid o. d. Fa.....		13.000: —
200: —	103,1	Sjukvård Fa		100: —
4.800: —	105	Personalförsäkring Fa	400: —	
		Tillkommer andel till 8 B 1	4.800: —	5.200: —
2.000: —	107	Pensioner (bil. 2) Fa		2.500: —
17.000: —	108	Pensionsavgifter (bil. 3) Fa	26.200: —	
18.000: —		Tillkommer andel till 8 B 1	14.000: —	40.200: —
7.500: —	110	Kontorskostnader Fa		7.500: —
10.000: —	113	Lagfartskostnader o. d. Fa		10.000: —
6.000: —	114	Telefon, porto, annonser o. d. Fa		7.000: —
2.300: —	115	Resor och traktamenten Fa		2.800: —
2.000: —	116	Fordonsersättningar Fa		2.200: —
300: —	119	Övriga expenser Fa		500: —
—: —	126,1	Utredningskostnader för om- eller nybyggnad av Stadshotellet[1])		—: —
400: —	126,2	Besiktningsavgifter		—: —
—: —	126,3	Utredningskostnader för nytt polishus[1])		—: —
3.200: —*	162	Hyra		4.900: —*
6.000: —	163	Belysning, värme och städning Fa		7.500: —
1.800: —	166	Underhåll av bil Fa		1.800: —
2.200: —	167	Drivmedel, försäkring, garagehyra o. d. för bil Fa		2.500: —
600: —	168	Underhåll av inventarier Fa		800: —

[1]) Odisponerade medel av tidigare anslag reserveras till år 1953.

400: —	169	Övriga kostnader för inventarier (bl. a. försäkringspremier) Fa..	300: —	307.800: —
		Kapitalutgifter:		
2.000: —	368	Anskaffning av inventarier[1])		—: —
262.700: —		Kronor		307.800: —
		Driftinkomster:		
3.000: —	200	Bostadsförmedlingens andel i kostnader för kontorsmateriel, lokal, värme, lyse och städning	3.000: —	
1.200: —	205	Olycksfallsersättningar	1.200: —	
6.000: —	266	Inkomster av bil	6.000: —	10.200: —
10.200: —		Kronor		10.200: —

7 B. Förvaltningsfastigheter.

1. Rådhus med annex.

		Driftutgifter:		
—: —	107	Pensioner (bil. 2) Fa	2.700: —	
8.000: —	160,1	Underhåll av fastigheter Fa[1]) ..	8.000: —	
27.000: —	161,1	Renhållning och städning Fa....	30.000: —	
600: —	161,2	Vatten och sotning Fa	600: —	
5.000: —	161,3	Elektrisk ström Fa	6.000: —	
16.000: —	161,4	Värme Fa	16.000: —	
300: —	161,6	Försäkringspremier Fa	400: —	
300: —	161,9	Övriga kostnader för fast egendom	—: —	
15.000: —*	185	Ränta på fasta tilgångar (bil. 4)	15.100: —*	78.800: —
		Kapitalutgifter:		
—: —	360,1	Del av kostnaden för tillbyggnad av kv. Nestor 4 (Stfm § 198/1948)[1])		—: —
—: —	360,3	Ombyggnad av stadsarkitektkontorets lokaler[1])		—: —
—: —	360,4	Ändrings- och reparationsarbeten å stadsingenjörskontoret[1])		—: —
72.200: —		Kronor		78.800: —
		Driftinkomster:		
71.000: —*	260,1	Hyror, stadens förvaltningar	75.600: —*	
540: —	260,2	Hyror, övriga	567: —	76.167: —
71.540: —		Kronor		76.167: —

[1]) Odisponerade medel av tidigare anslag reserveras till år 1953.

2. Kv. Njord nr 1.

Driftutgifter:

370: —	108	Pensionsavgifter (bil. 3) Fa	—: —	
200: —	114	Telefon Fa	200: —	
7.000: —	160,1	Underhåll av fastigheten Fa	7.000: —	
8.400: —	161,1	Lön till fastighetsskötare samt renhållning Fa ..... 9.800: —		
./. 3.600: —		Avgår andelar från 3 B 1 och 3 C ..... 4.200: —	5.600: —	
850: —	161,2	Vatten och sotning Fa	1.100: —	
700: —	161,3	Elektrisk ström Fa	700: —	
12.000: —	161,4	Värme Fa	13.000: —	
200: —	161,6	Försäkringspremier Fa	200: —	
1.700: —	161,7	Fastighetsskatt Fa	1.800: —	
24.600: —	185	Ränta på fasta tillgångar (bil. 4)	24.600: —*	54.200: —
52.420: —		Kronor		54.200: —

Driftinkomster:

26.847: —*	260,1	Hyror, stadens förvaltningar	28.797: —*	
21.852: —	260,2	Hyror, övriga	21.990: —	50.787: —
48.699: —		Kronor		50.787: —

3. Polishus.

Driftutgifter:

5.000: —	160,1	Underhåll av fastigheten Fa	5.000: —	
—: —	160,2	Installation av oljeeldning Ra ..	11.000: —	
—: —	160,3	Ändringsarbeten[1])	—: —	
—: —	160,4	Ändring av entré[1])	—: —	
3.600: —	161,1	Renhållning Fa	4.000: —	
500: —	161,2	Vatten och sotning Fa	500: —	
12.000: —	161,4	Värme Fa	13.000: —	
200: —	161,6	Försäkringspremier Fa	200: —	
—: —	161,7	Fastighetsskatt Fa	300: —	
1.500: —	162	Hyror Fa.....	1.500: —	
6.900: —	185	Ränta på fasta tillgångar (bil. 4)	6.900: —*	42.400: —

Kapitalutgifter:

50.000: —	360	Ombyggnad av vindsvåning och arrestlokal Ra[1])		20.000: —
79.700: —		Kronor		62.400: —

[1]) Odisponerade medel av tidigare anslag reserveras till år 1953.

Driftinkomster:

34.700: —*	260,1	Hyror, stadens förvaltningar	37.075: —*	
90: —	260,2	Hyror, övriga	90: —	37.165: —
34.790: —			Kronor	37.165: —

4. Brandstation.

Driftutgifter:

18.000: —	160,1	Underhåll och förbättringsarbeten Fa	17.000: —	
1.200: —	161,1	Renhållning Fa	1.400: —	
1.800: —	161,2	Vatten och sotning Fa	2.000: —	
300: —	161,6	Försäkringspremier Fa	200: —	
38.700: —	185	Ränta på fasta tillgångar (bil. 4)	38.700: —*	59.300: —
60.000: —			Kronor	59.300: —

Driftinkomster:

53.000: —*	260,1	Hyror, stadens förvaltningar	55.000: —*	
7.000: —	260,2	Hyror, övriga	7.000: —	62.000: —
60.000: —			Kronor	62.000: —

5. Tullhus.

Driftutgifter:

200: —	114	Telefon Fa	200: —	
4.000: —	160,1	Underhåll av fastigheten Fa	5.000: —	
1.700: —	161,1	Renhållning Fa	1.700: —	
400: —	161,2	Vatten och sotning Fa	400: —	
500: —	161,4	Värme Fa	1.200: —	
100: —	161,6	Försäkringspremier Fa	100: —	
600: —	162	Hyror Fa	500: —	
300: —	168	Underhåll av inventarier Fa	300: —	
11.900: —	185	Ränta på fasta tillgångar (bil. 4)	11.900: —*	21.300: —

Kapitalutgifter:

600: —	368	Anskaffning av inventarier Fa ..	600: —
20.300: —		Kronor	21.900: —

Driftinkomster:

1.830: —	260,2	Hyror, övriga	1.910: —
1.830: —		Kronor	1.910: —

6. Diverse förvaltningsfastigheter.

(Mariabergets arkiv, köttbesiktningsbyrån, Ingrid nr 1, Heimer nr 1 och Stora Fridnäs m. fl.)

		Driftutgifter:		
9.000: —	160,1	Underhåll av fastigheter Fa	7.000: —	
3.600: —	161,1	Renhållning Fa	4.000: —	
1.200: —	161,2	Vatten, sotning och elström Fa	1.200: —	
9.000: —	161,4	Värme Fa	9.500: —	
300: —	161,6	Försäkringspremier Fa	300: —	
1.300: —	161,7	Fastighetsskatt Fa	1.500: —	
23.800: —	185	Ränta på fasta tillgångar (bil. 4)	25.900: —*	49.400: —
		Kapitalutgifter:		
25.000: —	360,1	Installation av värme i fastigheten Ingrid nr 1 jämte förbättringsarbeten[1])		—: —
—: —	360,2	Om- och tillbyggnad av bygdegård i Skerike		—: —
73.200: —		Kronor		49.400: —
		Driftinkomster:		
20.600: —*	260,1	Hyror, stadens förvaltningar	26.400: —*	
7.043: —	260,2	Hyror, övriga	4.426: —	30.826: —
27.643: —		Kronor		30.826: —

7. Drätselkammarens förrådsbyggnader.

		Driftutgifter:		
2.300: —	160	Underhåll av fastigheter Fa	3.500: —	
300: —	161,2	Vatten och sotning Fa	300: —	
—: —	161,4	Elström för uppvärmning Fa ..	3.500: —	
200: —	161,6	Försäkringspremier Fa	300: —	
—: —	161,7	Fastighetsskatt Fa	2.600: —	
8.200: —	185	Ränta på fasta tillgångar (bil. 4)	13.900: —*	24.100: —
		Kapitalutgifter:		
—: —	360,1	Uppförande av byggnad för renhållningsverk och byggnadskontor (Stfm 29/5 1952 § 119) Ra..		250.000: —
11.000: —		Kronor		274.100: —
		Driftinkomster:		
11.000: —*	260,1	Hyror, stadens förvaltningar	22.100: —*	
8.000: —	260,2	Hyror, övriga	2.200: —	24.300: —
19.000: —		Kronor		24.300: —

[1]) Odisponerade medel av tidigare anslag reserveras till år 1953.

8. Barnstugor, daghem och barnkoloni.

Driftutgifter:

5.500: —	160,1	Underhåll av fastigheter Fa	6.000: —	
2.000: —	160,2	Iordningställande av tomten vid Uddens barnkoloni[1])	—: —	
—: —	160,4	Delkostnad för flyttning av del av daghemmet[1])	—: —	
400: —	161,1	Renhållning och sotning Fa	200: —	
300: —	161,6	Försäkringspremier Fa	300: —	
200: —	161,7	Fastighetsskatt Fa	200: —	
10.700: —	185	Ränta på fasta tillgångar (bil. 4)	10.700: —*	17.400: —

Kapitalutgifter:

—: —	360,1	Anordnande av tvättstuga vid Uddens barnkoloni[1])		—: —
19.100: —		Kronor		17.400: —

Driftinkomster:

17.800: —*	260,1	Hyror, stadens förvaltningar	19.700: —*	
960: —	260,2	Hyror, övriga	819: —	20.519: —
18.760: —		Kronor		20.519: —

9. Stadshus.

Kapitalutgifter:

—: —	360	Utredningskostnader för nytt stadshus (stfm 25/8 1949 § 214)[1])		—: —
—: —		Kronor		—: —

7 C. Exploateringsfastigheter.

Driftutgifter:

7.000: —	137	Tomtmätning och tomtindelning av egen mark Fa	8.000: —	
1.200: —	151	Underhåll av kreatursplats och tivoliplats Fa	1.000: —	
6.000: —	160,1	Underhåll av fastigheter Fa	7.000: —	
—: —	160,2	Omläggning av ledningar (stfm 28/8 1952 § 185) Fa	50.000: —	
500: —	161,2	Vatten och sotning Fa	400: —	
300: —	161,6	Försäkringspremier Fa	300: —	
25.000: —	161,7	Fastighetsskatt Fa	37.000: —	
5.000: —	161,9	Grundundersökning Ra[1])	2.000: —	
2.000: —	162	Arrenden och avgälder Fa	2.000: —	
152.700: —	185	Ränta på fasta tillgångar (bil. 4)	154.300: —*	262.000: —

[1]) Odisponerade medel av tidigare anslag reserveras till år 1953.

		Kapitalutgifter:		
—: —	360,1	Diverse mindre fastighetsförvärv[1])	—: —	
—: —	360,21	Grundrabatter Ra[1])	50.000: —	
100.000: —	360,22	Grundrabatter för Norra Skallberget (stfm 31/5 1951, § 102)[1])	—: —	
10.000: —	360,3	Anslutningsavgifter för ledningar Ra[1])	50.000: —	
—: —	364	Utläggning av järnvägsspår Ra[1])	10.000: —	110.000: —
309.700: —		Kronor		372.000: —
		Driftinkomster:		
29.642: —*	260,1	Hyror och arrenden, stadens förvaltningar	34.042: —*	
49.267: —	260,2	Hyror och arrenden, övriga	54.611: —	
150: —*	261,1	Tomträttsavgälder (16 C 41) ..	150: —*	
110.339: —	261,2	Tomträttsavgälder, övriga	180.000: —	268.803: —
189.398: —		Kronor		268.803: —

7 D 1. Jordbruksrörelse.

		Driftutgifter:		
1.000: —	100	Andel i avlöningskontorets kostnader	1.300: —	
51.000: —	101,0	Löner och arvoden (bil. 1) Fa ..	59.000: —	
112.000: —	101,5	Löner till tidavlönad kollektivanställd personal Fa	130.000: —	
3.000: —	101,6	Löner till tidavlönad kollektivanställd personal under sjuk- och olycksfallstid Fa	4.000: —	
5.000: —	101,9	Löner till tidavlönad kollektivanställd personal under semestertid Fa	6.000: —	
100: —	103,1	Sjukvård Fa	100: —	
2.300: —	105	Personalförsäkring Fa.....	2.300: —	
40.000: —	107	Pensioner (bil. 2) Fa 49.400: —		
./. 8.600: —		Avgår andel till 13 C 10.000: —	39.400: —	
18.000: —	108	Pensionsavgifter (bil. 3) Fa	24.500: —	
700: —	114	Telefon, porto och annonser Fa..	700: —	
350: —	115	Resor och traktamenten Fa	350: —	
5.225: —	116	Fordonsersättningar Fa	6.180: —	
150: —	119	Övriga expenser Fa	150: —	
10.000: —	120,1	Utsäde Fa	10.000: —	
6.000: —	120,2	Utfodring av får Fa	6.000: —	

[1]) Odisponerade medel av tidigare anslag reserveras till år 1953.

—: —	120,3	Inköp av grisar[2])	—: —	
—: —	120,4	Uppsamling och transport av svinmat Fa	2.000: —	
—: —	120,5	Utfodring av svin Fa	20.000: —	
25.000: —	121,1	Gödselmedel Fa	35.000: —	
5.000: —	121,2	Förbrukningsmaterial Fa	5.000: —	
10.000: —	123	Elektrisk ström Fa	10.000: —	
2.000: —	124	Förbrukningsinventarier Fa	2.000: —	
1.800: —	129	Övriga rörelsekostnader (inkl. försäkringspremier för lager och förråd) Fa	1.800: —	
20.000: —	160	Underhåll av byggnader och hägnader Fa	20.000: —	
1.000: —	161,1	Vatten och sotning Fa	1.000: —	
2.000: —	161,2	Försäkringspremier (fastighet) Fa	2.500: —	
17.500: —*	162,1	Arrenden.....	16.900: —*	
1.890: —	162,2	Arrenden till Asea och Kronan ..	1.890: —	
6.000: —	166	Underhåll av transportmedel Fa	6.000: —	
12.000: —	167,1	Drivmedel till traktorer Fa	13.000: —	
3.000: —	167,2	Utfodring av hästar Fa	2.000: —	
500: —	167,3	Övriga kostnader för djuren Fa	500: —	
6.000: —	168	Underhåll av inventarier Fa	6.000: —	
1.000: —	169	Övriga kostnader för inventarier Fa	1.000: —	
200: —	185	Ränta på fasta tillgångar (bil. 4)	200: —*	436.770: —
		Kapitalutgifter:		
10.000: —	366	Anskaffning av transportmedel Ra	10.000: —	
15.000: —	368	Anskaffning av inventarier Ra..	15.000: —	
450: —	382	Förvärv av andelar i Arosbygdens Lantmannaförbund Fa	450: —	25.450: —
386.565: —			Kronor	462.220: —
		Driftinkomster:		
	200	Ersättning för administration från		
16.800: —		13 C ..... 19.400: —		
5.040: —		7 D 2 ..... 6.300: —		
2.160: —		7 D 3 ..... 3.000: —	28.700: —	
500: —	205	Olycksfallsersättning	500: —	
269.615: —	220,1	Jordbruksprodukter	298.070: —	
30.000: —	220,2	Försäljning av får (inkl. ull) ..	25.000: —	
500: —	220,3	Försäljning av hästar	500: —	
—: —	220,4	Försäljning av svin	50.000: —	

[1]) Odisponerade medel av tidigare anslag reserveras till år 1953.

[2]) 1953 års kostnader beräknade till 10.000: — skola täckas av från 1952 fonderade medel.

450: —	229,1	Återbäring från Arosbygdens Lantmannaförbund	450: —	
3.000: —	229,3	Övriga rörelseintäkter	3.000: —	
30.000: —	238	Körningar och ersättningar för utförda arbeten	30.000: —	
24.500: —	260,1	Hyror	27.000: —	
4.000: —	262,2	Potatislotter	4.000: —	467.220: —
386.565: —		Kronor		467.220: —

7 D 2. Skogar.

		Driftutgifter:		
5.040: —	100	Bidrag till 7 D 1 för administration	6.300: —	
1.000: —	101	Arvoden (bil. 1)	1.000: —	
150: —	105	Personalförsäkring Fa.....	150: —	
3.800: —	107	Pensioner	—: —	
500: —	123	Elektrisk ström Fa	500: —	
600: —	124	Förbrukningsinventarier Fa	600: —	
—: —	126	Skogstaxering[1])	—: —	
2.500: —	160,1	Underhåll och kulturarbeten Fa	2.500: —	
—: —	160,2	Vägbyggnader Fa	1.000: —	
19.500: —	161,1	Avverknings- och försågningskostnader Fa	25.000: —	
400: —	161,2	Försäkringspremier Fa	400: —	
3.000: —	161,3	Fastighetsskatt Fa	5.000: —	
1.000: —	168	Underhåll av inventarier Fa	1.000: —	
8.000: —	185	Ränta på fasta tillgångar (bil. 4)	8.000: —	51.450: —
		Kapitalutgifter:		
9.000: —	360	Förflyttning av sågverksanläggning[1])	—: —	
10.000: —	368	Anskaffning av inventarier Ra[1])	15.000: —	15.000: —
64.490: —		Kronor		66.450: —
		Driftinkomster:		
70.000: —	220	Försäljning av skogsprodukter ..		75.000: —
70.000: —		Kronor		75.000: —

7 D 3. Jordbruksfastigheter.

		Driftutgifter:		
2.160: —	100	Bidrag till 7 D 1 för administration	3.000: —	

[1]) Odisponerade medel av tidigare anslag reserveras till år 1953.

—: —	126	Kostnader för laga av- och tillträdessyner Fa	500: —	
2.000: —	160,1	Underhåll av byggnader Fa	2.000: —	
15.000: —	160,2	Grundförbättringar Fa	20.000: —	
—: —	160,3	Omläggning av tak på mangårdsbyggnaden å Malma Ra	25.000: —	
—: —	160,4	Iordningställande av byggnaderna vid Rocklunda för uthyrning till Eks åkeri Ra	10.000: —	
—: —	160,5	Omläggning av el-ledningar vid lantgårdarna Fa	10.000: —	
—: —	160,6	Uppförande av Siloanläggning vid Johannisberg Fa	3.000: —	
9.500: —	161,7	Fastighetsskatt Fa	17.000: —	
89.000: —	185	Ränta på fasta tillgångar (bil. 4)	89.000: —*	179.500: —
		Kapitalutgifter:		
—: —	360,1	Maskinhall vid Malma[1])	—: —	
—: —	360,4	Restaurering av Nordanby gård[1])	—: —	
—: —	360,5	Om- och tillbyggnad av ekonomibyggnader vid Lundby gård[1]) ..	—: —	
—: —	368	Inköp av inventarier (brandskyddsmaterial till arrendegårdar) Fa.....	2.000: —	2.000: —
117.660: —		Kronor		181.500: —
		Driftinkomster:		
13.700: —*	260,1	Arrenden, stadens förvaltningar	13.700: —*	
21.350: —	260,2	Arrenden, övriga	30.700: —	
—: —	270	Statsbidrag till dikningsföretag..	1.000: —	
—: —	273	Bidrag från intressenter till dikningsföretag	500: —	45.900: —
35.050: —		Kronor		45.900: —

7 E. Hyresfastigheter.

1. Diverse fastigheter.

		Driftutgifter:		
210.000: —	160,1	Underhåll av fastigheter Fa	240.000: —	
—: —	160,2	Anordnande av snöskydd och nockräcken[1])	—: —	
16.000: —	160,3	Reparation av dammanläggning vid Västerås kvarn	—: —	
65.000: —	161,1	Löner till gårdskarlar samt renhållning Fa.....	80.000: —	

[1]) Odisponerade medel av tidigare anslag reserveras till år 1953.

19.000: —	161,2	Vatten och belysning Fa	22.000: —		
15.000: —	161,4	Värme Fa	15.000: —		
6.500: —	161,5	Sotning Fa	7.000: —		
10.000: —	161,6	Försäkringspremier Fa	12.000: —		
35.000: —	161,7	Fastighetsskatt Fa	43.000: —		
2.000: —	161,9	Övriga kostnader för fast egendom Fa	1.000. —		
6.000: —	162	Avgifter och hyror för lägenheter Fa	6.000: —		
235.500: —	185	Ränta på fasta tillgångar (bil. 4)	242.000: —*		
1.000: —	187	Avskrivningar på hyresfordringar Fa	1.000: —	669.000: —	
		Kapitalutgifter:			
25.000: —	360,8	Förvärv av stadsägan nr 1906..	—: —		
215.000: —	360,9	Förvärv av tomten nr 3 i kv. Gere	—: —		
861.000: —		Kronor		669.000: —	
		Driftinkomster:			
22.830: —*	260,1	Hyror och arrenden, stadens förvaltningar	25.000: —*		
400.000: —	260,2	Hyror och arrenden, övriga	419.000: —	444.000: —	
422.830: —		Kronor		444.000: —	
		2. Stadshotell.			
		Driftutgifter:			
8.000: —	101,0	Löner (bil. 1) Fa	9.000: —		
—: —	101,5	Löner till kollektivanställd personal Fa	10.000: —		
100: —	103,1	Sjukvård Fa	100: —		
100: —	105	Personalförsäkring Fa.....	100: —		
3.200: —	107	Pensioner (bil. 2) Fa	3.800: —		
350: —	108	Pensionsavgifter (bil. 3) Fa	2.900: —		
40.000: —	160,1	Underhåll av fastigheten Ra	40.000: —		
—: —	160,2	Anordnande av snöskydd och nockräcken[1])	—: —		
8.600: —	161,1	Renhållning Fa	10.000: —		
5.500: —	161,2	Vatten och el-ström Fa	6.000: —		
60.000: —	161,4	Värme Fa	53.000: —		
600: —	161,5	Sotning Fa	600: —		
700: —	161,6	Försäkringspremier Fa	900: —		
6.500: —	161,7	Fastighetsskatt Fa	7.700: —		
1.000: —	168	Underhåll av inventarier Fa	2.000: —		
47.200: —	185	Ränta på fasta tillgångar (bil. 4)	47.200: —*	193.300: —	
181.850: —		Kronor		193.300: —	

[1]) Odisponerade medel av tidigare anslag reserveras till år 1953.

Driftinkomster:

3.060: —*	260,1	Hyror, stadens förvaltningar	6.860: —*	
60.327: —	260,2	Hyror, övriga	62.190: —	
20.000: —	260,3	Avgifter för värme och varmvatten	20.000: —	89.050: —
83.387: —		Kronor		89.050: —

3. Sundinska huset.

Driftutgifter:

4.000: —	160,1	Underhåll av fastigheten Fa	4.500: —	
3.900: —	161,1	Lön till fastighetsskötare samt renhållning Fa	5.000: —	
1.100: —	161,2	Vatten, elektrisk ström och sotning Fa	1.000: —	
8.000: —	161,4	Värme Fa	8.500: —	
200: —	161,6	Försäkringspremier Fa	200: —	
400: —	161,7	Fastighetsskatt Fa	700: —	
10.000: —	162	Hyra till Sundinska fonden	10.000: —	29.900: —
27.600: —		Kronor		29.900: —

Driftinkomster:

8.750: —*	260,1	Hyror och arrenden, stadens förvaltningar	9.280: —*	
14.030: —	260,2	Hyror, övriga	15.910: —	25.190: —
22.780: —		Kronor		25.190: —

4. Paviljong i stadsparken.

Driftutgifter:

2.000: —*	153	Skötsel av plantering (ersättning till 8 C)	2.000: —*	
7.000: —	160,1	Underhåll av byggnaden Fa	12.000: —	
1.000: —	161,1	Renhållning och sotning Fa	1.000: —	
3.800: —	161,4	Värme Fa	4.200: —	
100: —	161,6	Försäkringspremier Fa	100: —	
1.000: —	161,7	Fastighetsskatt Fa	1.000: —	
9.000: —	185	Ränta på fasta tillgångar (bil. 4)	9.000: —*	29.300: —
23.900: —		Kronor		29.300: —

Driftinkomster:

8.000: —*	260,1	Hyror, stadens förvaltningar		8.000: —
8.000: —		Kronor		8.000: —

5. Varumagasin o. d.

Driftutgifter:

2.000: —	151	Underhåll av magasinsgator Fa..	1.000: —	
8.000: —	160,1	Underhåll av fastigheter Fa	10.000: —	
—: —	160,2	Anordnande av snöskydd och nockräcken[1])	—: —	
500: —	161,1	Vatten, sotning och renhållning Fa	500: —	
250: —	161,6	Försäkringspremier Fa	300: —	
2.200: —	161,7	Fastighetsskatt Fa	2.200: —	
8.000: —	164	Underhåll och renhållning av järnvägsspår Fa	12.000: —	
19.600: —	185	Ränta på fasta tillgångar (bil. 4)	20.100: —*	46.100: —
40.550: —		Kronor		46.100: —

Driftinkomster:

1.712: —*	260,1	Hyror, stadens förvaltningar ..	1.875: —*	
29.992: —	260,2	Hyror, övriga	31.170: —	33.045: —
31.704: —		Kronor		33.045: —

6. Omnibusgarage.

Driftutgifter:

6.000: —	160,1	Underhåll Fa	8.000: —	
—: —	160,2	Asfaltering av gård Fa	28.000: —	
500: —	161,6	Försäkringspremier Fa	500: —	
3.500: —	161,7	Fastighetsskatt Fa	1.900: —	
30.400: —	185	Ränta på fasta tillgångar (bil. 4)	26.300: —*	64.700: —
40.400: —		Kronor		64.700: —

Driftinkomster:

42.500: —	260,2	Hyror, övriga		44.500: —
42.500: —		Kronor		44.500: —

7 F. Bostadsförsörjning.

1. Bostadsförsörjning för mindre bemedlade barnrika familjer.

Driftutgifter:

—: —	173	Bidrag till HSB:s stiftelse Solgårdar Fa	15.000: —
—: —		Kronor	15.000: —

[1]) Odisponerade medel av tidigare anslag reserveras till år 1953.

		Driftinkomster:		
—: —	274	Ersättning från 16 D		15.000: —
—: —		Kronor		15.000: —

2. Pensionärshem.
(9 st.)

		Driftutgifter:		
3.400: —	101,0	Arvoden (bil. 1) Fa	2.100: —	
1.200: —	114	Telefon Fa	1.500: —	
20.000: —	160,1	Underhåll av fastigheter Fa	38.000: —	
24.900: —	161,1	Löner till fastighetsskötare samt renhållning Fa	26.000: —	
11.000: —	161,2	Vatten och belysning Fa	11.000: —	
70.000: —	161,4	Värme Fa	78.000: —	
800: —	161,5	Sotning Fa	1.000: —	
1.700: —	161,6	Försäkringspremier Fa	1.900: —	
—: —	161,8	Iordningställande av planteringar vid Tenngatan 1[1]	—: —	
9.000: —	161,9	Skötsel av grönytor kring pensionärshemmen (ersättning till 8 C)	10.000: —	
155.200: —	185	Ränta på fasta tillgångar (bil. 4)	155.200: —*	324.700: —
		Kapitalutgifter:		
—: —	355	Konstnärlig utsmyckning av pensionärshemmens samlingssalar[1]	—: —	
4.000: —	368	Anskaffning av inventarier Ra[1]	1.000: —	1.000: —
301.200: —		Kronor		325.700: —
		Driftinkomster:		
103.386: —	260,1	Hyror (varav internt 240: —*) ..	103.116: —	
197.814: —	274	Ersättning från 16 D	222.584: —	325.700: —
301.200: —		Kronor		325.700: —

7 Ö. Aktier och andelar i byggnadsföretag.

		Driftutgifter:		
32.000: —	185	Ränta på fasta tillgångar (bil. 4)		32.000: —*
32.000: —		Kronor		32.000: —
		Driftinkomster:		
	282	Utdelning på aktier:		
15.000: —		Byggnads AB Mimer	15.000: —	
9.000: —		AB Arbetarebostäder	—: —	15.000: —
24.000: —		Kronor		15.000: —

[1]) Odisponerade medel av tidigare anslag reserveras till år 1953.

8. Gatu- och parkförvaltning.

8 B. Gatuförvaltning.

1. Byggnadskontor och gatuförvaltningens gemensamma kostnader.

		Driftutgifter:			
4.000: —	100	Andel i avlöningskontorets kostnader		6.000: —	
220.000: —	101,0	Löner och arvoden (bil. 1) Fa	228.000: —		
./. 5.300: —		Avgår andel: till 4 A 101,0	6.000: —		
./. 19.000: —		till 7 A 101,0	22.000: —	200.000: —	
9.000: —	101,5	Löner till kollektivanställd personal Fa		44.000: —	
50.000: —	101,6	Löner till tidavlönad kollektivanställd personal under sjuk- och olycksfallstid Fa		50.000: —	
60.000: —	101,9	Löner till tidavlönad kollektivanställd personal under semestertid Fa		65.000: —	
100: —	103,1	Sjukvård Fa		100: —	
25.200: —	105	Personalförsäkring Fa	25.000: —		
./. 4.800: —		Avgår andel till 7 A 105	4.800: —	20.200: —	
62.000: —	107	Pensioner (bil. 2) Fa		73.500: —	
80.900: —	108	Pensionsavgifter (bil. 3) Fa	82.700: —		
./. 18.000: —		Avgår andel till 7 A 108	14.000: —	68.700: —	
5.000: —	110	Kontorskostnader Fa		5.000: —	
6.000: —	114	Telefon, porto, annonser o. d. Fa		6.000: —	
6.000: —	115	Resor och traktamenten (varav 4.000: —* från 8 B 6—266) Fa ..		6.000: —	
12.600: —	116	Fordonsersättningar Fa	15.000: —		
./. 4.000: —		varav redovisas under 8 B 2—150	4.000: —	11.000: —	
1.000: —	119	Övriga expenser Fa		1.000: —	
8.500: —*	162	Hyra		8.900: —*	
500: —	168	Underhåll av inventarier Fa		500: —	
300: —	169	Försäkringspremier Fa		100: —	566.000: —
		Kapitalutgifter:			
—: —	368	Anskaffning av inventarier Ra[1])			1.000: —
500.000: —			Kronor		567.000: —

[1]) Odisponerade medel av tidigare anslag reserveras till år 1953.

		Driftinkomster:			
5.000: —	200	Ersättning från 9 A för vissa kostnader.....	5.000: —		
—: —		Ersättning från 13 E 5 för vissa kostnader....	1.000: —	6.000: —	
7.000: —	205	Olycksfallsersättningar		7.000: —	
5.000: —	226	Administrationspålägg		10.000: —	23.000: —
17.000: —			Kronor		23.000: —

2. Underhåll och nyanläggningar av gator och vägar.

		Driftutgifter:			
300.000: —	150	Underhåll av bidragsberättigade gator och vägar (varav ersättning till 8 B 1—116 4.000: —) Fa		450.000: —	
350.000: —	151	Underhåll av övriga gator och vägar Fa		450.000: —	
1.600: —	152,1	Hyra av mark för gångpassage och parkering Fa		1.600: —	
10.000: —	152,2	Trafikanordningar och provisoriska omläggningar Fa		10.000: —	
5.000: —	152,3	Övriga kostnader för gator och vägar Fa		3.500: —	915.100: —
		Kapitalutgifter:			
750.000: —		Nyanläggningar enligt beslut i varje särskilt fall av drätselkammaren Ra[1] [2]		800.000: —	
—: —	350,001	Rikshuvudvägen [1]		—: —	
—: —	350,002	Bro över Svartån, del av kostnad Ra[1]		50.000: —	
5.000: —	351,003	Diverse marklösen Fa	5.000: —		
—: —		Gatumark från tomten nr 1 i kv. Knut[1]	—: —		
—: —		Bidrag till Asea för flyttning av modellbodar för utläggande av Rikshuvudvägen[1] ..	—: —	5.000: —	
—: —	351,004	Vägport för Hästhovsgatan Ra[1]		150.000: —	
50.000: —	368,1	Optiska signaler[1]		—: —	
10.000: —	368,2	Anskaffning av cykelställ Ra[1]		5.000: —	1.010.000: —
1.481.600: —			Kronor		1.925.100: —

[1]) Odisponerade medel av tidigare anslag reserveras till år 1953.

[2]) Från detta anslag anvisade medel skall redovisas på resp. gatuanläggningar under 350 och 351.

		Driftinkomster:			
7.000: —	252	Bidrag från Västerås Omnibus AB	7.000: —		
2.000: —		Avgifter för utnyttjande av allmänna platser	2.000: —	9.000: —	
210.000: —	270,1	Statsbidrag för underhåll av bidragsberättigade gator och vägar enl. Kungl. Väg- och Vattenbyggnadsstyrelsens beslut den 21/6 1952		427.500: —	
80.000: —	270,2	Statsbidrag för nyanläggningar		—: —	436.500: —
299.000: —			Kronor		436.500: —

3. Allmän belysning och renhållning.

		Driftutgifter:			
3.100: —	108	Pensionsavgifter (bil. 3) Fa		2.800: —	
6.000: —	159,1	Sopning av allmänna platser (kapitelhjonen) Fa		7.200: —	
13.000: —*	159,2	Rensning av gatubrunnar (13 AB)		13.000: —*	
95.000: —	159,3	Övriga gaturenhållningskostnader		85.000: —	
80.000: —	159,4	Elektrisk belysning Fa	100.000: —		
20.000: —		Elskatt	—: —	100.000: —	
		Övrig renhållning Fa:			
7.000: —	159,5	Folkskolorna	8.500: —		
3.200: —	159,6	Högre Allmänna Läroverket	7.000: —		
9.000: —	159,7	Omnibusstationen	6.900: —		
—: —	159,8	Västerås Praktiska Realskola	3.000: —	25.400: —	
500: —*	162	Hyror (11 A 400: —, 7 E 1 700: —)		1.100: —*	234.500: —
		Kapitalutgifter:			
60.000: —	359	Belysningsanläggningar (disponeras av Tekniska Verken) Ra[1]) ..			100.000: —
296.800: —			Kronor		334.500: —
		Driftinkomster:			
	226	Ersättning för belysning och renhållning från:			
7.000: —*		Folkskolorna		8.500: —*	
2.700: —		Högre Allmänna Läroverket (dk 15/6 1950 § 491)		2.700: —	

[1]) Odisponerade medel av tidigare anslag reserveras till år 1953.

3.000: —		Omnibusstationen		2.300: —	
—: —		Västerås Praktiska Realskola ..		3.000: —*	
3.500: —*		Hamnen		3.500: —*	20.000: —
16.200: —			Kronor		20.000: —

4. Drätselkammarens förråd och verkstad.

Driftutgifter:

14.600: —	101,0	Löner och arvoden (bil. 1) Fa.....	18.400: —		
7.800: —		Tillkommer andel från 8 B 5	9.000: —		
			27.400: —		
./. 2.200: —		Avgår del av lön till kontorsbiträde att påföras transportkontoret	3.500: —	23.900: —	
33.000: —	101,5	Löner till övrig personal Fa		40.000: —	
—: —	103,1	Sjukvård Fa		100: —	
3.400: —	107	Pensioner (bil. 2) Fa		4.000: —	
3.000: —	108	Pensionsavgifter (bil. 3) Fa		4.200: —	
750: —	121	Förbrukningsmaterial Fa		1.000: —	
2.500: —	123	Energi och drivmedel Fa		2.000: —	
17.000: —	124	Förbrukningsinventarier Fa		15.000: —	
12.650: —*	162	Hyror (7 B 7 12.200: —, 7 E 1 1.800: —)		14.000: —*	
1.000: —	163	Övriga kostnader för förhyrda lokaler Fa		2.000: —	
9.000: —	168	Underhåll av inventarier Fa		12.000: —	
1.000: —	169	Försäkringspremier Fa		1.000: —	119.200: —

Kapitalutgifter:

30.000: —	368	Anskaffning av inventarier Ra[1])			10.000: —
133.500: —			Kronor		129.200: —

Driftinkomster:

100: —	205	Riksförsäkringsanstalten		100: —	
75.000: —	229	Inkomst av rörelsen		85.000: —	
3.000: —	268	Uthyrning av inventarier		6.000: —	91.100: —
78.100: —			Kronor		91.100: —

5. Grustag.

Driftutgifter:

15.600: —	101,0	Löner och arvoden (bil 1) Fa.....	18.000: —		
./. 7.800: —		Avgår andel till 8 B 4	9.000: —	9.000: —	

[1]) Odisponerade medel av tidigare anslag reserveras till år 1953.

12.400: —	101,5	Löner till kollektivanställd personal Fa	14.000: —	
1.000: —	101,6	Löner till tidavlönad kollektivanställd personal under sjuk- och olycksfallstid Fa	1.000: —	
1.000: —	101,9	Löner till tidavlönad kollektivanställd personal under semester Fa	1.000: —	
—: —	103,1	Sjukvård Fa	50: —	
50: —	105	Personalförsäkring Fa.....	50: —	
700: —	108	Pensionsavgifter (bil. 3)	—: —	
150: —	114	Telefon Fa	150: —	
4.000: —	123	Energi och drivmedel Fa	4.000: —	
500: —	124	Förbrukningsinventarier Fa	500: —	
12.000: —	129	Övriga rörelsekostnader Fa	18.000: —	
3.000: —	151	Underhåll av väg Fa	1.800: —	
20.000: —*	162	Avgäld för grustäkt Fa	25.000: —*	
7.000: —	168	Underhåll av inventarier Fa	5.000: —	79.550: —
		Kapitalutgifter:		
—: —	368	Anskaffning och ombyggnad av maskiner Ra[1])		40.000: —
69.600: —		Kronor		119.550: —
		Driftinkomster:		
75.000: —	220	Försäljning av grus och sten....		100.000: —
75.000: —		Kronor		100.000: —

6. Bilar.

		Driftutgifter:		
—: —	100	Andel i kostnaderna för transportkontoret	8.500: —	
78.000: —	101,5	Löner till kollektivanställd personal Fa	89.000: —	
6.000: —	108	Pensionsavgifter (bil. 3) Fa	6.700: —	
1.000: —	114	Telefon Fa	1.300: —	
1.500: —	121	Förbrukningsmaterial Fa	2.000: —	
40.000: —	123	Drivmedel Fa	45.000: —	
4.000: —	129	Övriga rörelsekostnader Fa	2.000: —	
4.000: —	162	Hyror (varav internt 4.000: —*) Fa	4.800: —	
15.000: —	166	Underhåll Fa	25.000: —	
19.000: —	167	Skatt och försäkringar Fa	16.000: —	200.300: —

[1]) Odisponerade medel av tidigare anslag reserveras till år 1953.

		Kapitalutgifter:		
35.000: —	366	Anskaffning av transportmedel Ra[1])		8.000: —
203.500: —			Kronor	208.300: —
		Driftinkomster:		
4.000: —*	266	Gatuförvaltningens del för personbil (8 B 1—115)	4.000: —*	
220.000: —		Inkomst av bilar	280.000: —	284.000: —
224.000: —			Kronor	284.000: —

7. Maskiner.

		Driftutgifter:		
—: —	101,0	Löner och arvoden (bil. 1) Fa ..	26.000: —	
88.000: —	101,5	Löner till kollektivanställd personal Fa	100.000: —	
—: —	107	Pensioner (bil. 2) Fa	2.100: —	
11.400: —	108	Pensionsavgifter (bil. 3) Fa	19.700: —	
600: —	114	Telefon Fa	600: —	
3.000: —	121	Förbrukningsmaterial Fa	4.000: —	
30.000: —	123	Energi och drivmedel Fa	35.000: —	
1.000: —	124	Förbrukningsinventarier Fa	1.000: —	
4.400: —	162	Hyror (varav internt 2.840: —*) Fa	3.450: —	
4.000: —	166	Underhåll av transportmedel Fa	6.000: —	
800: —	167	Skatt och försäkringar Fa	3.000: —	
40.000: —	168	Underhåll av maskiner Fa	55.000: —	
600: —	169	Försäkringspremier Fa	600: —	256.450: —
		Kapitalutgifter:		
10.000: —	366	Anskaffning av transportmedel Ra[1])	20.000: —	
	368	Anskaffning av traktor med utrustning (Stfm 26/6 1952 § 148) Ra ..... 90.000: —		
60.000: —		Övriga maskiner Ra[1]) 50.000: —	140.000: —	160.000: —
253.800: —			Kronor	416.450: —
		Driftinkomster:		
41.000: —	266	Inkomster av transportmedel....	60.000: —	
206.000: —	268	Inkomster av maskiner	260.000: —	320.000: —
247.000: —			Kronor	320.000: —

[1]) Odisponerade medel av tidigare anslag reserveras till år 1953.

9. Bekvämlighetsinrättningar.

Driftutgifter:

23.000: —	101,5	Löner till kollektivanställd månadsavlönad personal och extra personal Fa	30.000: —	
—: —	101,6	Löner till tidavlönad kollektivanställd personal under sjuk- och olycksfallstid Fa	1.000: —	
50: —	103,1	Sjukvård Fa	50: —	
100: —	105	Personalförsäkring Fa	100: —	
—: —	114	Telefon Fa	300: —	
1.000: —	160	Underhåll av byggnader Fa	1.500: —	
2.000: —	161,4	Bränsle, ljus o. d. Fa	6.000: —	
50: —	161,6	Försäkringspremier Fa	50: —	
500: —	163	Övriga kostnader för förhyrda lokaler Fa	500: —	
—: —	168	Underhåll av inventarier Fa	500: —	
4.100: —	185	Ränta på fasta tillgångar (bil. 4)	4.100: —*	44.100: —

Kapitalutgifter:

500: —	368	Anskaffning av inventarier Fa		500: —
31.300: —		Kronor		44.600: —

Driftinkomster:

3.400: —	225	Avgifter	5.000: —	
600: —*	260	Hyra (10 D 162)	600: —*	5.600: —
4.000: —		Kronor		5.600: —

8 C. Parkförvaltning.

Driftutgifter.

2.000: —	100	Andel i avlöningskontorets kostnader	3.000: —	
75.000: —	101,0	Löner och arvoden (bil. 1) Fa	93.000: —	
70.600: —	101,5	Löner till kollektivanställd månadsavlönad personal Fa	87.000: —	
12.000: —	101,6	Löner till kollektivanställd tidavlönad personal under sjuk- och olycksfallstid Fa	12.000: —	
15.000: —	101,9	Lön till kollektivanställd tidavlönad personal under semestertid, skyddsombudstid o. d. Fa	15.000: —	
100: —	103,1	Sjukvård Fa	100: —	
3.400: —	105	Personalförsäkring Fa	3.300: —	
5.200: —	107	Pensioner (bil. 2) Fa	5.900: —	
38.200: —	108	Pensionsavgifter (bil. 3) Fa	52.600: —	

2.500: —	110	Skriv- och ritmaterial, blanketter o. d. Fa	2.500: —	
500: —	111	Böcker, tidskrifter o. d. Fa	500: —	
3.000: —	114	Telefon, porto, annonser o. d. Fa	3.000: —	
2.000: —	115	Resor och traktamenten Fa	2.000: —	
2.000: —	116	Fordonsersättning Fa	3.000: —	
100: —	118	Föreningsavgifter Fah.....	100: —	
500: —	119	Övriga expenser Fa	500: —	
7.000: —	121	Förbrukningsmaterial Fa	7.000: —	
13.000: —	124	Förbrukningsinventarier Fa	13.000: —	
168.000: —	153,11	Arbetslöner till kollektivanställd parkpersonal Fa	187.000: —	
66.000: —	153,12	Arbetslöner till kollektivanställd stadsträdgårdspersonal Fa	70.000: —	
12.000: —	153,13	Arbetslöner till kollektivanställd förråds- och verkstadspersonal Fa	26.500: —	
67.000: —	153,2	Material för parkunderhållet Fa	65.000: —	
19.000: —	153,3	Körslor för parkunderhållet Fa..	19.000: —	
13.000: —	160	Underhåll av byggnader (växthus, förråds- och personallokaler o. d.) Fa	12.500: —	
1.100: —	161,1	Städning och renhållning Fa	2.000: —	
5.000: —	161,3	Belysning och vatten för fastigheten Fa	12.000: —	
6.000: —	161,4	Uppvärmning Fa	4.000: —	
1.100: —	161,7	Fastighetsskatt Fa	1.100: —	
500: —	161,9	Övriga kostnader för fast egendom bl. a. försäkringspremier) Fa	500: —	
6.800: —	162	Hyror (varav internt 2.200: —*) Fa	5.800: —	
4.000: —	166	Underhåll av transportmedel Fa	5.000: —	
15.000: —	167	Övriga kostnader för transportmedel Fa (varav intern garagehyra 1.000: —*)	15.000: —	
7.000: —	168,1	Underhåll av maskiner och redskap Fa	7.000: —	
3.000: —	168,2	Underhåll av parkmöbler Fa ..	3.000: —	
—: —	168,3	Underhåll av övriga inventarier Fa	500: —	
500: —	169	Övriga kostnader för inventarier bl. a. försäkringspremier Fa	500: —	
5.400: —	185	Ränta på fasta tillgångar (bil. 4)	5.400: —*	745.300: —
		Kapitalutgifter:		
—: —	351	Gångväg i parkområdet Humlegatan—Hästhovsgatan (stfm 25/8 1949 § 205)[1])	—: —	

[1]) Odisponerade medel av tidigare anslag reserveras till år 1953.

18.000: —	353,02	Parkområdet mellan Spantgatan och Köpingsvägen jämte närliggande parkytor, del av kostnad	—: —	
—: —	353,09	Skallberget[1])	—: —	
—: —	353,10	Parkområdet vid Maskinist-, Målar- och Snickargatan[1])	—: —	
45.000: —	353,11	Bergslagsparken [1])	—: —	
—: —	353,12	Langenbergsparken[1])	—: —	
—: —	353,14	Mindre park- och planteringsytor (Skiljebo, Hemdal, Malmaberg, Jakobsberg och Hammarby)[1])	—: —	
10.000: —	353,18	Parkområdet mellan Gideonsbergsbäcken och kv. Snödroppen[1])	—: —	
25.000: —	353,19	Parkområdet vid Herrgårdsvägen norr om landstingets nya barnhem[1])	—: —	
10.000: —	353,20	Första iordningställande av parkområde inom Södra Skallberget (år 1952 8 C — 353,17)[1])	—: —	
—: —	353,21	Iordningställande av tomt inom kv. Orren som lekplats[1])	—: —	
—: —	353,22	Iordningställande av parkområde vid Blåsboskolan Ra	12.200: —	
—: —	353,23	Parkområde i Fågelsången i anslutning till Blåsboskolan Ra....	10.000: —	
—: —	353,24	Parkområde mellan Rudbeska tomten och Björnövägen Ra	15.000: —	
—: —	353,25	Parkområde vid Jakobsbergsplan (jämte norr och väster därom belägen parkskog) Ra	10.000: —	
—: —	355,1	Skulptur å rundeln vid Södra Skallberget[1])	—: —	
—: —	355,2	Inköp av Oscar Antonssons skulpturgrupp "Sommarsöndag" (att uppsättas i Sundemans backe)[1])	—: —	
15.000: —	360,2	Uppförande av toalettbyggnad m. m. på Djäkneberget Ra[1])	10.000: —	
—: —	366	Anskaffning av transportmedel Ra[1])	5.000: —	
29.950: —	368	Anskaffning av inventarier Ra[1])	16.000: —	78.200: —
805.450: —		Kronor		823.500: —
		Driftinkomster:		
1.000: —	205	Olycksfallsersättning	1.000: —	
3.000: —	229	Diverse rörelseintäkter (försäljning av växter o. d.)	5.000: —	

[1]) Odisponerade medel av tidigare anslag reserveras till år 1953.

	238	Ersättning för utförda arbeten:			
9.000: —*		Pensionärshem (7 F 2)	10.000: —*		
9.600: —*		Barnstugor (16 C 41)	1.600: —*		
		D:o (16 C 42)	9.000: —*		
2.000: —*		Stadsparken (7 E 4)	2.000: —*		
1.000: —		Slottsparken	1.000: —		
1.000: —		Parkområdet vid Aseas huvudkontor	1.000: —	24.600: —	
1.800: —		Folkets Park		—: —	
90: —	273	Bidrag från Flodinska fonden för fågelstammar i Svartån		90: —	30.690: —
28.490: —			Kronor		30.690: —

9. Hamnförvaltningen.

9 A. Hamnar.

Driftutgifter:

8.000: —	100	Andel i stadens allmänna förvaltningskostnader	9.000: —	
2.500: —		Andel i stadsrevisonens kostnader	3.500: —	12.500: —
110.000: —	101,0	Löner och arvoden (bil. 1) Fa	139.000: —	
./. 2.700: —		Avgår andel i bitr. maskinistens lön att att påföras 10 D	3.000: —	136.000: —
6.000: —	101,6	Lön till kollektivanställd personal under sjukdom och olycksfall Fa		6.000: —
100: —	103,1	Sjukvård Fa		500: —
1.830: —	103,2	Beklädnad till kranskötare Fa	2.100: —	
1.200: —		Beklädnad till hamnbefälet Fa	1.200: —	3.300: —
3.600: —	105	Personalförsäkring Fa.....		3.550: —
5.800: —	107	Pensioner (bil. 2) Fa		7.000: —
19.500: —	108	Pensionsavgifter (bil. 3) Fa		27.400: —
3.000: —	110	Kontorskostnader Fa		2.500: —
3.800: —	114	Telefoner, porto, annonser o.d. Fa		4.600: —
2.500: —	115	Resor och traktamenten Fa		3.500: —
3.820: —	116	Fordonsersättning Fa		6.300: —
700: —	118	Föreningsavgifter Fa		700: —
2.500: —	119,1	Övriga expenser och representationer Fa		1.500: —
3.000: —	121	Förbrukningsmaterial Fa		3.500: —
600: —	123	Kraftström för verkstaden Fa ..		900: —
1.500: —	124	Förbrukningsinventarier Fa		2.500: —
350: —	126,1	Provision på hamnavgiftsuppbörd Fa		140: —
3.000: —	126,2	Kranbesiktning Fa		3.500: —
4.000: —	126,3	Arvode för kontroll av nya kranar Ra		4.000: —
1.900: —	129	Ansvarsförsäkring Fa		2.500: —
4.000: —	138	Arbeten för utomstående Fa		4.000: —
3.000: —	151	Underhåll av vägar och upplag Fa		1.500: —
10.000: —	152	Isbrytning Fa		10.000: —
3.500: —*	159,1	Offentlig belysning och renhållning		3.500: —*

8.500: —	159,2	Hamnbelysning och fyrlampor Fa	5.000: —	
10.000: —	160,1	Underhåll av fast egendom Fa ..	14.000: —	
—: —	160,2	Anläggning av en brandpost (stfm 28/2 1952 § 40)	5.700: —	
6.500: —	161,1	Övriga kostnader för fast egendom Fa	7.500: —	
800: —	161,2	Innerbelysning Fa.....	800: —	
480: —	161,3	Brandförsäkring av fastigheter Fa	500: —	
450: —	161,4	Fastighetsskatt Fa	500: —	
2.000: —	161,5	Isväckning Fa	2.000: —	
1.600: —*	162	Hyra för hamnkontoret	1.750: —*	
3.000: —	163,1	Uppvärmning och städning av hamnkontoret Fa	3.500: —	
13.000: —	164	Underhåll av järnvägsspår Fa ..	15.000: —	
60.000: —	166,01	Underhåll av hamnmaskiner Fa	65.000: —	
4.000: —	166,02	Underhåll av bogserbåt Fa.....	6.000: —	
1.200: —	166,03	Underhåll av motorbåten Fa	500: —	
—: —	166,04	Reservdelar för ny brokran (stfm § 233/1950)[1]	—: —	
—: —	166,05	Reservdelar för vipparmskran (stfm § 233/1950) [1].....	—: —	
—: —	166,06	Reservdelar för kranarna 9, 10, 17 och 18 (stfm § 233 1950)[1]	—: —	
—: —	166,08	Målning av kran 16 (stfm 26/6 1952 § 159) Fa	50.000: —	
—: —	166,09	Målning och reparation av pontoner Fa	10.000: —	
176.000: —	167,01	Lön till kranskötare Fa	200.000: —	
8.200: —	167,02	Lön till besättningsmän på bogserbåten Fa	9.500: —	
50.000: —	167,03	Övriga kostnader för kranar och lastmaskiner Fa	60.000: —	
14.000: —	167,04	Övriga kostnader för bogserbåten Fa	17.000: —	
1.000: —	167,05	Övriga kostnader för motorbåten Fa	1.000: —	
21.350: —	167,06	Försäkring av maskiner och transportmedel Fa.....	21.350: —	
—: —	167,07	Omflyttning av kranarna 16 och 17 (stfm § 233 1950) Ra[1]	20.000: —	
1.500: —	168	Underhåll av inventarier Fa	1.500: —	
100: —	169	Försäkring av inventarier Fa ..	100: —	
259.839: —	180	Ränta på lån med Kungl. Maj:ts tillstånd Fa	301.500: —	
—: —	186	Avskrivning på fasta tillgångar Fa	300.000: —	1.371.090: —

[1]) Odisponerade medel av tidigare anslag reserveras till år 1953.

		Kapitalutgifter:		
24.000: —	360,3	Tilläggsanslag för duc d' Alb vid oljekajen (stfm 26/6 1952 § 160)	21.000: —	
—: —	360,5	Personalrum i gamla hamnen[1])	—: —	
—: —	360,6	Stängsel kring hamnens verkstad[1])	—: —	
18.000: —	360,7	Båtbrygga vid färjläget (stfm § 61/1951)	—: —	
10.000: —	360,8	Tilläggsanslag för anläggning av vatten- och avloppsledningar till nyuppförd personalbyggnad (stfm 28/2 1952 § 40)	3.300: —	
25.000: —	360,9	Ny bilväg (stfm 31/5 1951 § 135)	—: —	
41.000: —	360,10	Tilläggsanslag för oljeledning (stfm 26/6 1952 § 160)[1])	10.000: —	
8.000: —	360,11	Värmeledning i oljeledningen	—: —	
15.000: —	360,12	Ombyggnad av verkstaden i djuphamnen[1])	—: —	
—: —	360,13	Anskaffning av betongskärmar mellan malmupplagen i djuphamnen (stfm. 27/3 1952 § 59) Ra	110.000: —	
—: —	360,14	Omläggning av Kapellbäcken (stfm 27/3 1952 § 60) Ra	25.000: —	
—: —	360,15	Iordningställande av upplagsplatser i djuphamnen öster om Kapellbäcken (stfm 27/3 1952 § 60) Ra	50.000: —	
—: —	360,16	Förtöjningsanordning i djuphamnen (jfr dk 7/8 1952 § 645) [1])	—: —	
1.500: —	368,1	Anskaffning av inventarier Ra[1])	2.500: —	
8.600: —	368,2	Utrustning för dykare	—: —	
413.212: —	380	Avbetalning på fast upplånat kapital Fa	479.617: —	701.417: —
1.414 831: —			Kronor	2.072.507: —
		Driftinkomster:		
3.500: —	200	Småbåtshamnarnas andel i kostnader	4.000: —	
500: —	205	Olycksfallsersättning	1.000: —	
		Hamnavgift för varor:		
5.000: —	225,1	Fartyg i regelbunden trafik 2.000: —		
300.000: —	225,2	Andra fartyg 350.000: —	352.000: —	
		Hamnavgift för fartyg:		
140.000: —	225,3	Ång- och motorfartyg 145.000: —		
3.000: —	225,4	Segelfartyg 2.000: —		
4.000: —	225,5	Pråmfartyg 3.000: —	150.000: —	

[1]) Odisponerade medel av tidigare anslag reserveras till år 1953.

70.000: —	225,6	Bogsering och isbrytning	120.000: —	
1.000: —	225,7	Motorbåtstransporter	1.000: —	
8.000: —	225,8	Bilvågen	9.000: —	
750: —*	226	Hyra för pontoner (13 E 5)	2.250: —*	
2.000: —	229	Övriga rörelseinkomster	2.000: —	
6.000: —	238	Ersättning för utförda arbeten..	6.000: —	
50.000: —	260,1	Hyra för upplagsplatser	60.000: —	
2.015: —	260,2	Hyra för varuskjul	2.100: —	
125.000: —	260,3	Markhyra för fasta upplag	135.000: —	
8.000: —	260,5	Övriga hyror	8.300: —	
450.000: —	266	Kranhyror	550.000: —	
500: —	268	Uthyrning av inventarier	1.000: —	1.403.650: —
235.566: —		Överskjutande utgifter att regleras på finansförvaltningens stat		368.857: —
				1.772.507: —
		Kapitalinkomster:		
—: —	466	Avskrivning på fasta tillgångar		300.000: —
1.414.831: —			Kronor	2.072.507: —

10. Kommunikationsföretag.

10 C. Johannisbergs flygplats.

		Driftutgifter:		
550: —	101,0	Löner och arvoden (bil. 1)	550: —	
100: —	115	Bilresor för inspektion Fa	50: —	
450: —	119	Expenser Fa	200: —	
700: —	151	Underhåll av väg Fa	700: —	
6.000: —	160,1	Underhåll av fält och byggnader Fa	8.000: —	
1.500: —	185	Ränta på fasta tillgångar (bil. 4)	1.500: —*	11.000: —
		Kapitalutgifter:		
—: —	360,1	Installation av elström[1])	—: —	
—: —	360,2	Anskaffning av maskiner[1])	—: —	
9.300: —		Kronor		11.000: —
		Driftinkomster:		
500: —	225	Avgifter	200: —	
780: —	260	Hyror	780: —	980: —
1.280: —		Kronor		980: —

10 D. Båttrafiken.

		Driftutgifter:		
800: —	100	Andel i färjornas kostnader för administration m. m.		—: —
49.000: —	101,0	Löner och arvoden (bil. 1) Fa	50.000: —	
		Tillkommer andel i bitr. maskinistens lön (9 A)	3.000: —	53.000: —
200: —	103,1	Sjukvård Fa		100: —
400: —	103,2	Beklädnad Fa.....		600: —
1.500: —	105	Personalförsäkring Fa		1.100: —
1.900: —	107	Pensioner (bil. 2) Fa		2.500: —
2.700: —	108	Pensionsavgifter (bil. 3) Fa		4.000: —
400: —	110	Kontorskostnader Fa		500: —
1.400: —	114	Telefon, porto, annonser o. d. Fa		1.400: —
500: —	115	Resor och traktamenten Fa		1.000: —
400: —	119	Övriga expenser Fa		500: —
3.800: —	121	Förbrukningsmateriel Fa		2.000: —

[1]) Odisponerade medel av tidigare anslag reserveras till år 1953.

25.000: —	123	Drivmedel Fa	17.000: —		
1.400: —	124	Förbrukningsinventarier Fa	500: —		
9.500: —	129	Övriga kostnader för fartyg (försäkringspremier) Fa	12.000: —		
600: —*	162	Hyra (8 B 9)	600: —*		
800: —	163	Belysning och uppvärmning Fa	500: —		
14.500: —	166	Underhåll av fartyg Fa	7.000: —		
11.000: —	185	Ränta på fasta tillgångar (bil. 4)	11.100: —*		
11.000: —	186	Avskrivning på fasta tillgångar	11.000: —		126.400: —
136.800: —		Kronor			126.400: —
		Driftinkomster:			
800: —	200	Andel i administrationskostnader ersatta av motorfartyget	—: —		
68.000: —	225	Avgifter (godstrafik och persontrafik)	70.000: —		
	226	Ersättning för fria resor för barn			
1.500: —*		Från 15 A	2.000: —		
800: —*		Från 16 C 41	1.000: —	3.000: —*	
—: —	260	Arrende för servering		225: —	73.225: —
		Kapitalinkomster:			
11.000: —	466	Avskrivning på fasta tillgångar			11.000: —
82.100: —		Kronor			84.225: —

10 F. Aktier och andelar i kommunikationsföretag.

		Driftutgifter:		
8.000: —	185	Ränta på fasta tillgångar (bil. 4)		8.000: —*
8.000: —		Kronor		8.000: —

11. Industriella verk.

11 A. Tekniska verkens gemensamma förvaltning.

Driftutgifter:

1. Personalkostnader:

183.000: —	411	Löner till personal på ordinarie stat (bil. 1) Fa		188.000: —	
71.000: —	412	Löner till extra personal (bil. 1) Fa		95.000: —	
70.000: —	413	Sjukavlöningar Fa		80.000: —	
2.000: —	414	Läkare, sjukvård, medicin Fa ..		2.000: —	
	415	Försäkringsavgifter Fa:			
36.800: —		Olycksfalls- och sjukförsäkring	36.000: —		
1.200: —		Ansvarighets- och garantiförsäkring	2.000: —	38.000: —	
30.000: —	416	Pensioner (bil. 2) Fa	34.000: —		
13.800: —		Pensionsavgifter (bil. 3) Fa	12.800: —	46.800: —	
	417	Arvoden till styrelse och revisorer:			
1.500: —		Ordförandearvode (bil. 1)	3.000: —		
500: —		Dagtraktamente för styrelse och kommittéer Fa	500: —		
12.000: —		Andel i revisionskostnader	14.000: —*	17.500: —	467.300: —

2. Lokalkostnader:

1.650: —	421	Hyra till fastighetsförvaltningen (7 E 1)	1.650: —*	
9.350: —	422	Uppvärmning och vatten Fa	10.350: —	
3.500: —	423	Elström Fa	4.000: —	
27.500: —	424	Städning, renhållning, gårdskarl Fa	26.000: —	42.000: —

3. Underhållskostnader Fa:

9.000: —	431	Byggnader[1])	—: —	
10.000: —		Ombyggnad av kassalokaler	—: —	
8.000: —	434	Maskiner, verktyg och inventarier	9.000: —	9.000: —

4. Materialkostnader Fa

18.000: —	447	Kontorsmaterial, trycksaker och ritmaterial	22.000: —

[1]) Odisponerade medel av tidigare anslag reserveras till år 1953.

		5. Allmänna kostnader:			
22.000: —	451	Porto, telefon och telegram Fa		24.000: —	
5.000: —	453	Annonser, tidningar, tidskrifter och övriga allmänna kostnader Fa		7.000: —	
2.000: —	454	Resor och traktamenten Fa		2.500: —	
2.000: —	455	Representation Fa		2.000: —	
48.000: —	459	Andel i drätselkontorets kostnader		65.000: —*	100.500: —
		8. Räntor och avskrivningar:			
4.600: —	481	Ränta på fasta tillgångar (bil. 4)		4.300: —	
8.400: —	482	Avskrivning på fasta tillgångar		8.400: —	
10.000: —	483	Ränta på rörelsemedel Förlagsmedel		20.000: —	32.700: —*
		Fördelning av gemensamma förvaltningens inkomster:			
	4701	Hyresinkomster			
		Gasverket:			
2.800: —		Stadens förvaltningar	3.100: —		
700: —		Övriga ..	1.000: —	4.100: —	
		Elverket:			
8.400: —		Stadens förvaltningar	9.200: —		
2.100: —		Övriga ..	3.000: —	12.200: —	
		Vattenverket:			
2.800: —		Stadens förvaltningar	3.100: —		
700: —		Övriga ..	1.000: —	4.100: —	20.400: —
	4702	Ersättning från Rfa			
3.000: —		Gasverket		3.000: —	
9.000: —		Elverket		9.000: —	
3.000: —		Vattenverket		3.000: —	15.000: — 35.400: —
643.300: —				Kronor	708.900: —
		Driftinkomster:			
	4931	Hyresinkomster:			
13.600: —		Kontors- och övriga lokaler för drätselkontoret		15.000: —*	
400: —		Byggnadskontoret, personalrum		400: —*	
3.500: —		Övriga		5.000: —	20.400: —
15.000: —	4941	Ersättning från Rfa			15.000: — 35.400: —

Fördelning av gemensamma förvaltningens utgifter:

	4991	Personalkostnader			
84.400: —		Gasverket	93.100: —		
253.000: —		Elverket.....	281.100: —		
84.400: —		Vattenverket	93.100: —	467.300: —	
	4992	Lokalkostnader			
8.400: —		Gasverket	8.400: —		
25.200: —		Elverket	25.200: —		
8.400: —		Vattenverket.....	8.400: —	42.000: —	
	4993	Underhållskostnader			
5.400: —		Gasverket	1.800: —		
16.200: —		Elverket.....	5.400: —		
5.400: —		Vattenverket.....	1.800: —	9.000: —	
	4994	Materialkostnader			
3.600: —		Gasverket	4.400: —		
10.800: —		Elverket	13.200: —		
3.600: —		Vattenverket.....	4.400: —	22.000: —	
	4995	Allmänna kostnader			
15.800: —		Gasverket	20.100: —		
47.400: —		Elverket	60.300: —		
15.800: —		Vattenverket	20.100: —	100.500: —	
	4996	Räntor och avskrivningar			
		Gasverket:			
3.000: —		Räntor ..	4.800: —		
1.700: —		Avskrivn.	1.700: —	6.500: —	
		Elverket:			
8.600: —		Räntor ..	14.700: —		
5.000: —		Avskrivn.	5.000: —	19.700: —	
		Vattenverket:			
3.000: —		Räntor ..	4.800: —		
1.700: —		Avskrivn.	1.700: —	6.500: —	32.700: — 673.500: —
643.300: —				Kronor	708.900: —

11 B. Gasverk.

Driftutgifter:

1. FÖRVALTNING.

1. Personalkostnader:

84.400: —	2110	Andel i gemensamma kostnader	93.100: —*
19.000: —	2111	Löner till personal på ordinarie stat (bil. 1) Fa	23.000: —

18.000: —	2112	Löner till extra personal (bil. 1) Fa	21.000: —		
32.000: —	2116	Pensioner (bil. 2) Fa	37.500: —		
		Pensionsavgifter (bil. 3) Fa	5.100: —	42.600: —	179.700: —
		2. Lokalkostnader:			
8.400: —	2120	Andel i gemensamma kostnader		8.400: —*	
		3. Underhållskostnader:			
5.400: —	2130	Andel i gemensamma kostnader		1.800: —*	
		4. Materialkostnader			
3.600: —	2140	Andel i gemensamma kostnader		4.400: —*	
		5. Allmänna kostnader:			
15.800: —	2150	Andel i gemensamma kostnader	20.100: —*		
1.000: —	2153	Annonser och reklam Fa	3.000: —		
1.200: —	2154	Resor och traktamenten Fa	1.500: —		
800: —	2155	Representation Fa ..	800: —		
3.800: —	2158	Utskylder Fa	7.400: —		
	2159	Övriga allmänna kostnader:			
3.500: —		Föreningsavgifter Fa	4.000: —	36.800: —	
		8. Räntor och avskrivningar:			
	2180	Andel i gemensamma kostnader:			
3.000: —		Räntor ..	4.800: —		
1.700: —		Avskrivn.	1.700: —	6.500: —*	
	2184	Avskrivning på rörelsetillgångar:			
500: —		Kundförluster Fa....	1.000: —	7.500: —	238.600: —
		2. TILLVERKNING.			
		1. Personalkostnader Fa:			
71.000: —	2211	Löner till personal på ordinarie stat (bil. 1)	74.000: —		
80.000: —	2212	Gasverkseldare, ej på ordinarie stat	100.000: —		
13.000: —		Löner till extra kollektivanställd personal	20.000: —		
21.800: —	2216	Pensionsavgifter (bil. 3)	48.200: —	242.200: —	

		2. Lokalkostnader:			
2.800: —	2221	Hyror och arrenden (7 C)	2.800: —*		
1.000: —	2222	Uppvärmning Fa	5.000: —		
4.500: —	2224	Städning och renhållning Fa	6.000: —	13.800: —	
		3. Underhållskostnader:			
45.000: —	2231	Byggnader och ugnar, årligt underhåll Fa ..	45.000: —		
30.000: —	2232	Avsättning till driftfond för ommurning av ugnar	30.000: —		
40.000: —	2233	Övriga fasta anläggningar Fa	40.000: —		
35.000: —	2234	Maskiner och apparater Fa	35.000: —		
5.000: —	2235	Verktyg och inventarier Fa	4.000: —	154.000: —	
		4. Materialkostnader Fa:			
3.000: —	2241	Oljor	3.000: —		
7.000: —	2242	Förbrukningsmaterial	7.000: —		
2.350.000: —	2244	Gaskol	2.550.000: —		
8.000: —	2245	Reningsmassa	12.000: —		
12.000: —	2246	Vatten	20.000: —		
13.000: —	2247	Gas från reningsverket	15.000: —	2.607.000: —	
		5. Allmänna kostnader Fa:			
3.000: —	2257	Laboratoriekostnader		3.000: —	
		7. Kraftinköp Fa:			
40.000: —	2272	Elström		40.000: —	
		8. Räntor och avskrivningar:			
66.400: —	2281	Ränta på fasta tillgångar (bil. 4)	112.200: —		
130.600: —	2282	Avskrivning på fasta tillgångar	204.500: —	316.700: —*	3.376.700: —
		3. DISTRIBUTION.			
		1. Personalkostnader Fa:			
19.000: —	2311	Löner till personal på ordinarie stat (bil. 1)	22.000: —		
./. 2.000: —		Avgår andel till 13 AB (förmän)	—: —		
1.000: —	2312	Löner till extra personal	1.000: —		

8.000: —	2316	Pensionsavgifter (bil. 3)	9.600: —	32.600: —	
		3. Underhållskostnader Fa:			
40.000: —	2332	Ledningsnät	45.000: —		
2.000: —	2335	Verktyg och inventarier	2.000: —	47.000: —	
		6. Mätningskostnader Fa:			
5.000: —	2361	Ombyte av mätare..	6.000: —		
20.000: —	2362	Underhåll av mätare	20.000: —		
10.000: —	2363	Anskaffning av mätare	10.000: —		
2.000: —	2364	Gaspolletter	—: —	36.000: —	
		8. Räntor och avskrivningar:			
17.800: —	2381	Ränta på fasta tillgångar (bil. 4)	18.100: —		
25.500: —	2382	Avskrivningar på fasta tillgångar	26.300: —	44.400: —*	160.000: —
		4. INSTALLATIONSVERKSAMHET.			
5.000: —	2413	Arbetslöner och material Fa			5.000: —
					3.780.300: —
		Kapitalutgifter:			
50.000: —	2811	Nyanläggningar Ra			50.000: —
—: —	2821	Ombyggnad av kokssorteringsverk[1])			—: —
10.000: —	2832	Andel i kostnaderna kr. 50.000:— för anskaffande av specialmaskin för el-, gas- och vattendebitering samt ny adresseringsmaskin....			—: —
3.397.500: —			Kronor		3.830.300: —
		Driftinkomster:			
		1. Förbrukningsavgifter:			
1.325.000: —	2911	Gasavgifter från enskilda			1.450.000: —
		2. Försäljningsinkomster:			
	2921	Egen tillverkning:			
2.000.000: —		Koks, tjära och slagg		2.000.000: —	
5.500: —	2923	Utförda installationsarbeten		5.500: —	2.005.500: —
		3. Hyresinkomster:			
1.500: —	2931	Hyror		1.800: —	
	2934	Andel i gemensamma hyresinkomster:			
2.800: —		Staden.....	3.100: —		
700: —		Övriga	1.000: —	4.100: —*	5.900: —

		4. Övriga inkomster:			
3.000: —	2941	Andel i gemensamma ersättningar från Rfa			3.000: —*
		7. Ränteinkomster:			
500: —	2971	Inkomsträntor			500: —
					3.464.900: —
		Kapitalinkomster:			
		Avskrivning på fasta tillgångar:			
1.700: —	2981	Förvaltning		1.700: —	
130.600: —	2982	Tillverkning		204.500: —	
25.500: —	2983	Distribution		26.300: —	232.500: —*
3.496.800: —			Kronor		3.697.400: —

11 C. Elektricitetsverk.

1. FÖRVALTNING.

Driftutgifter:

1. Personalkostnader:

253.000: —	3110	Andel i gemensamma kostnader	281.100: —*		
62.000: —	3111	Löner till personal på ordinarie stat (bil. 1) Fa	79.000: —		
22.000: —	3116	Pensioner (bil. 2) Fa 38.000: —			
8.400: —		Pensionsavgifter (bil. 3) Fa .. 10.400: —	48.400: —	408.500: —	
		2. Lokalkostnader:			
25.200: —	3120	Andel i gemensamma kostnader		25.200: —*	
		3. Underhållskostnader:			
16.200: —	3130	Andel i gemensamma kostnader		5.400: —*	
		4. Materialkostnader:			
10.800: —	3140	Andel i gemensamma kostnader		13.200: —*	
		5. Allmänna kostnader:			
47.400: —	3150	Andel i gemensamma kostnader	60.300: —*		
12.000: —	3153	Annonser och reklam Fa	12.000: —		
2.300: —	3154	Resor och traktamenten Fa	2.500: —		
1.200: —	3155	Representation Fa ..	1.200: —		

86.000: —	3158	Utskylder Fa	50.000: —		
	3159	Övriga allmänna kostnader:			
2.500: —		Föreningsavgifter Fa	2.500: —	128.500: —	
		8. Räntor och avskrivningar:			
	3180	Andel i gemensamma kostnader:			
8.600: —		Räntor .. 14.700: —			
5.000: —		Avskrivn. 5.000: —	19.700: —*		
	3184	Avskrivningar på rörelsetillgångar:			
2.000: —		Kundförluster Fa ..	2.000: —	21.700: —	602.500: —
		2. TILLVERKNING.			
		1. Personalkostnader Fa:			
9.000: —	3211	Löner till personal på ordinarie stat (bil. 1)	10.000: —		
2.500: —	3212	Löner till extra personal	2.500: —		
1.600: —	3216	Pensionsavgifter (bil. 3)	2.600: —	15.100: —	
		2. Lokalkostnader:			
	3221	Hyror och arrenden			
3.000: —		Staden (7 E 1)	3.000: —		
3.900: —		Övriga Fa	3.900: —	6.900: —	
		3. Underhållskostnader Fa:			
1.500: —	3231	Byggnader	1.500: —		
1.500: —	3234	Maskiner och instrument	1.500: —	3.000: —	
		4. Materialkostnader Fa:			
100: —	3241	Oljor	100: —		
200: —	3242	Förbrukningsmaterial	200: —	300: —	
		7. Kraftinköp Fa:			
1.900.000: —	3272	Elkraft	2.100.000: —		
1.000: —	3273	Elkraft för vattendestillering	1.000: —	2.101.000: —	
		8. Räntor och avskrivningar:			
300: —	3281	Ränta på fasta tillgångar (bil. 4)	200: —		
1.400: —	3282	Avskrivning på fasta tillgångar	1.400: —	1.600: —*	2.127.900: —
		3. DISTRIBUTION.			
		1. Personalkostnader Fa:			
109.000: —	3311	Löner till personal på ordinarie stat (bil. 1)	131.000: —		

9.000: —	3312	Löner till extra personal (bil. 1)	10.000: —		
36.100: —	3316	Pensionsavgifter (bil. 3)	36.400: —	177.400: —	
		2. Lokalkostnader:			
	3321	Hyror och arrenden			
262: —		Staden (7 E 3 150: —, 7 E 5 125: —)	275: —		
10.038: —		Övriga Fa	10.025: —	10.300: —	
		3. Underhållskostnader Fa:			
4.000: —	3331	Byggnader	4.000: —		
350.000: —	3332	Ledningsnät	350.000: —		
20.000: —	3334	Transformatorer	20.000: —		
20.000: —	3335	Verktyg och inventarier	20.000: —		
15.832: —	3336	Fordon .. 18.000: —			
8.668: —		Fordonsersättningar 10.000: —	28.000: —		
70.000: —	3337	Gatubelysning	90.000: —		
	3338	Övriga fasta anläggningar:			
40.000: —		Ställverk	40.000: —	552.000: —	
		4. Materialkostnader Fa:			
3.000: —	3342	Förbrukningsmaterial		3.000: —	
		6. Mätningskostnader Fa:			
17.000: —	3361	Ombyte av mätare ..	20.000: —		
12.000: —	3362	Underhåll av mätare	15.000: —		
60.000: —	3363	Anskaffning av mätare	60.000: —	95.000: —	
		8. Räntor och avskrivningar:			
82.200: —	3381	Ränta på fasta tillgångar (bil. 4)	94.600: —		
132.900: —	3382	Avskrivning på fasta tillgångar	142.100: —	236.700: —*	1.074.400: —
		4. INSTALLATIONSVERKSAMHET.			
90.000: —	3413	Arbetslöner och material Fa			30.000: —
					3.834.800: —
		Kapitalutgifter:			
100.000: —	3811	Nyanläggningar Ra			100.000: —
30.000: —	3832	Andel i kostnaderna för anskaffande av specialmaskin för el-, gas- och vattendebitering samt ny adresseringsmaskin			—: —

31.000: —	3833	Anskaffande av justeringsutrustning för elmätare		—: —
3.741.600: —			Kronor	3.934.800: —
		Driftinkomster:		
		1. Förbrukningsavgifter:		
4.250.000: —	3911	Enskild strömförbrukning	4.600.000: —	
80.000: —	3912	Allmän belysning	100.000: —	4.700.000: —
		2. Försäljningsinkomster:		
2.000: —	3921	Destillerat vatten	2.000: —	
100.000: —	3923	Utförda installationsarbeten	33.000: —	35.000: —
		3. Hyresinkomster:		
	3934	Andel i gemensamma hyresinkomster:		
8.400: —		Staden	9.200: —	
2.100: —		Övriga	3.000: —	12.200: —*
		4. Övriga inkomster:		
9.000: —	3941	Andel i gemensamma ersättningar från Rfa		9.000: —*
		7. Ränteinkomster:		
300: —	3971	Inkomsträntor		300: —
				4.756.500: —
		Kapitalinkomster:		
		Avskrivning på fasta tillgångar:		
5.000: —	3981	Förvaltning.....	5.000: —	
1.400: —	3982	Tillverkning.....	1.400: —	
132.900: —	3983	Distribution	142.100: —	148.500: —
4.591.100: —			Kronor	4.905.000: —

12. Hälso- och sjukvård.

12 A. Allmän hälso- och sjukvård.

1. ALLMÄN HÄLSOVÅRD.

Driftutgifter:

106.000: —	101,01	Löner och arvoden (bil. 1) Fa	134.000: —		
./. 3.000: —		Avgår andel till 14 C	3.500: —	130.500: —	
4.725: —	101,02	Arvoden för läkarjour (bil. 1) Fa		4.600: —	
100: —	103,1	Sjukvård Fa		100: —	
450: —	105	Personalförsäkring Fa		400: —	
28.000: —	107	Pensioner (bil. 2) Fa		30.000: —	
13.000: —	108	Pensionsavgifter (bil. 3) Fa		18.700: —	
1.500: —	110	Kontorskostnader Fa		1.500: —	
5.000: —	114	Telefon, porto, annonser Fa		5.000: —	
4.000: —	115	Resor och traktamenten Fa		3.000: —	
300: —	116	Fordonsersättningar Fa		300: —	
400: —	119	Övriga expenser Fa		400: —	
250: —	124	Lakan, örngott m. m. Fa		450: —	
14.500: —*	126	Ersättning till brandkåren för skötsel och körning av ambulansbilar Fa		16.700: —*	
3.000: —	134,1	Analyser Fa		2.500: —	
500: —	134,2	Difteri- och skyddskoppympning Fa		500: —	
300: —	134,3	Kostnader på grund av epidemilagen Fa		300: —	
150: —	134,4	Desinfektion Fa		150: —	
4.500: —	134,5	Utrotning av skadedjur Fa		6.000: —	
—: —	134,6	Psykisk rådgivning Ra[1])		2.000: —	
3.500: —	162	Hyror Fa	3.500: —		
250: —		tillkommer andel fr. 14 C	250: —	3.750: —	
1.600: —	163	Städning och belysning Fa		2.000: —	
1.000: —	166	Underhåll av ambulansbilar Fa..		1.600: —	
4.000: —	167	Övriga kostnader för ambulansbilar Fa		4.000: —	234.450: —

Kapitalutgifter:

—: —	368,1	Anskaffning av bilradiostation och syrebehandlingsapparat för ambulansbil[1])		—: —

[1]) Odisponerade medel av tidigare anslag reserveras till år 1953.

1.400: —	368,2	Skåp för bostadsinspektionens kartotek			—: —
195.425: —			Kronor		234.450: —
		Driftinkomster:			
4.000: —	225	Ambulansutryckningar		4.500: —	
1.700: —	237	Lösen för protokoll och intyg ..		1.700: —	
—: —	271	Bidrag från landstinget för psykisk rådgivning		2.000: —	8.200: —
5.700: —			Kronor		8.200: —
		2. POLIKLINIK.			
		Driftutgifter:			
7.800: —	101,0	Löner och arvoden (bil. 1) Fa ..		9.300: —	
900: —	119	Polikliniklläkarens utgifter i tjänsten		900: —	
600: —	162	Hyra		600: —	10.800: —
9.300: —			Kronor		10.800: —
		Driftinkomster:			
5.000: —	270	Statsbidrag			5.750: —
5.000: —			Kronor		5.750: —

12 B. Folktandvård.

		Driftutgifter:			
3.500: —	133	Fri tandvård (jfr stfm 20/12 1943 § 306) Fa		4.500: —	
13.597: —*	162	Hyra och uppvärmning av tandkliniken		13.597: —*	18.097: —
17.097: —			Kronor		18.097: —

12 Ö. Övriga ändamål.

		Driftutgifter:			
4.000: —	173,1	Västerås stads förening mot tuberkulos		4.000: —	
	173,2	Fritt upplåtna lokaler:			
400: —*		Rödakorskretsen	440: —		
800: —*		Västmanlands distrikt av Svenska Röda korset	800: —	1.320: —*	5.320: —
5.200: —			Kronor		5.320: —

13. Allmän hygien.

13 AB. Vatten- och avloppsverk

Driftutgifter:

1. FÖRVALTNING.

1. Personalkostnader:

84.400: —	1110	Andel i gemensamma kostnader		93.100: —*	
76.000: —	1111	Löner till personal på ordinarie stat (bil. 1) Fa		126.000: —	
—: —	1112	Löner till extra personal (bil. 1) Fa		11.000: —	
56.000: —	1116	Pensioner enl. pensionsstat (bil. 2) Fa	63.000: —		
9.400: —		Pensionsavgifter (bil. 3) Fa	12.600: —	75.600: —	305.700: —

2. Lokalkostnader:

8.400: —*	1120	Andel i gemensamma kostnader	8.400: —*

3. Underhållskostnader:

5.400: —*	1130	Andel i gemensamma kostnader	1.800: —*

4. Materialkostnader

3.600: —*	1140	Andel i gemensamma kostnader	4.400: —*

5. Allmänna kostnader:

15.800: —*	1150	Andel i gemensamma kostnader		20.100: —*	
2.000: —	1154	Resor och traktamenten Fa		2.500: —	
1.000: —	1155	Representation Fa ..		1.000: —	
3.300: —	1158	Utskylder Fa		10.100: —	33.700: —

8. Räntor och avskrivningar:

	1180	Andel i gemensamma kostnader:			
3.000: —*		Räntor ..	4.800: —		
1.700: —*		Avskrivn.	1.700: —	6.500: —*	
	1184	Avskrivningar på rörelsetillgångar:			
500: —		Kundförluster Fa....		500: —	

25.000: —	1185	Lastbilar och större arbetsmaskiner:			
		Ränta på fasta tillgångar (bil. 4) ..	2.600: —		
		Avskrivn.	14.600: —	17.200: —*	24.200: — 378.200: —

2. TILLVERKNING.

1. Personalkostnader Fa:

21.000: —	1211	Löner till personal på ordinarie stat (bil. 1)		31.000: —	
2.000: —	1212	Löner till extra personal		2.000: —	
1.900: —	1216	Pensionsavgifter (bil. 3)		5.700: —	38.700: —

2. Lokalkostnader Fa:

600: —	1221	Hyror och arrenden		600: —	
1.400: —	1222	Uppvärmning		10.000: —	10.600: —

3. Underhållskostnader Fa:

30.000: —	1231	Byggnader, brunnar och filter		30.000: —	
7.000: —	1234	Maskiner och instrument		7.000: —	
1.500: —	1235	Verktyg och inventarier	2.000: —		
		Dito för snabbfilterverket ..	6.000: —	8.000: —	45.000: —

4. Materialkostnader Fa:

1.000: —	1241	Oljor		1.000: —	
1.000: —	1242	Förbrukningsmaterial		2.000: —	3.000: —

5. Allmänna kostnader Fa:

2.500: —	1257	Laboratoriekostnader			3.000: —

7. Kraftinköp Fa:

110.000: —	1272	Elström			125.000: —

8. Räntor och avskrivningar:

10.600: —*	1281	Ränta på fasta tillgångar (bil. 4).....		70.700: —	
18.900: —*	1282	Avskrivning på fasta tillgångar		28.900: —	99.600: —* 324.900: —

3. DISTRIBUTION.

1. Personalkostnader Fa:

72.000: —	1311	Löner till personal på ordinarie stat (bil. 1)	87.000: —	
2.000: —*		Tillkommer andel från 11 B (förmän)	—: —	
18.000: —	13121	Löner till extra personal (bil. 1)	22.000: —	
9.000: —	13123	Ersättningspersonal..	9.000: —	
3.000: —	13124	Visning av vattentornet	—: —	
57.200: —	1316	Pensionsavgifter (bil. 3)	67.900: —	185.900: —

2. Lokalkostnader:

3.000: —*	1321	Hyror och arrenden (7 C)	3.000: —*	
13.000: —	1322	Uppvärmning Fa	18.000: —	
2.500: —	1323	Vatten- och elström..	—: —	
2.500: —	1324	Städning och renhållning Fa	3.000: —	24.000: —

3. Underhållskostnader Fa:

25.000: —	1331	Byggnader och fasta anläggningar	30.000: —	
	1332	Ledningsnät:		
115.000: —		1. Vattenledningar.... 125.000: —		
115.000: —		2. Avloppsledningar.... 175.000: —		
		Kostnader för dränering av gator o. parker.. 40.000: —		
		Omläggning av avloppsledningar, styr. beslut 28/3 1952 50.000: —	390.000: —	
8.000: —	1334	Maskiner och instrument	10.000: —	
20.000: —	1335	Verktyg och inventarier	30.000: —	

14.954: —	1336	Fordon ..	16.000: —		
9.046: —		Fordonsersättningar	13.000: —	29.000: —	489.000: —
		4. Materialkostnader Fa:			
1.000: —	1341	Oljor	1.500: —		
3.500: —	1342	Förbrukningsmaterial	5.000: —		
2.000: —	1343	Diverse kostnader för transportkontoret ..	5.000: —	11.500: —	
		5. Allmänna kostnader:			
1.000: —	1357	Laboratoriekostnader Fa	2.000: —		
—: —	1358	Utredning ang. fjärrvärmedistribution (stfm § 83/1949)[1] ..	—: —	2.000: —	
		6. Mätningskostnader Fa:			
3.500: —	1361	Ombyte av mätare ..	4.500: —		
12.000: —	1362	Underhåll av mätare	13.000: —		
25.000: —	1363	Anskaffning av mätare	25.000: —	42.500: —	
		7. Kraftinköp Fa:			
20.000: —	1372	Elström		20.000: —	
		8. Räntor och avskrivningar:			
151.800: —*	1381	Ränta på fasta tillgångar (bil. 4)	224.500: —		
192.500: —*	1382	Avskrivning på fasta tillgångar	193.000: —	417.500: —*	1.192.400: —
		4. INSTALLATIONSVERKSAMHET.			
30.000: —	1413	Arbete och material Fa			20.000: —
					1.915.500: —
		Kapitalutgifter:			
100.000: —	1811	Nyanläggningar Ra		100.000: —	
38.000: —	1822	Anskaffning av rensskärare		—: —	
—: —	1823	Möblering av serveringslokalen i vattentornet. (Styr. beslut 28/3 —52 § 76) Fa		12.000: —	
45.000: —	1831	Inköp av två lastbilar		—: —	
10.000: —	1832	Andel i kostnaderna för anskaffande av specialmaskin för el-, gas- och vattendebitering samt ny adresseringsmaskin.....		—: —	

[1]) Odisponerade medel av tidigare anslag reserveras till år 1953.

1.000: —	1841	Avsättning till fond för anskaffande av bl. a. hiss i vattentornet		—: —	
20.000: —	1842	Avsättning till fond för anskaffande av större arbetsmaskiner och bilar Fa		38.500: —	150.800: —
1.650.400: —			Kronor		2.066.300: —
		Driftinkomster:			
		1. Förbrukningsavgifter:			
1.200.000: —	1911	Vattenavgifter			1.450.000: —
		2. Försäljningsinkomster:			
13.000: —	1921	Metangasförsäljning		15.000: —	
35.000: —	1923	Utförda installationsarbeten		23.000: —	
13.000: —*	1924	Ersättning från 8 B 3 för rensning av gatubrunnar		13.000: —*	51.000: —
		3. Hyresinkomster:			
1.500: —	1931	Hyror		15.000: —	
	1934	Andel i gemensamma hyresinkomster:			
2.800: —*		Staden	3.100: —		
700: —*		Övriga	1.000: —	4.100: —*	19.100: —
		4. Övriga inkomster:			
3.000: —*	1941	Andel i gemensamma ersättningar från Rfa		3.000: —*	
4.000: —	1942	Visning av vattentornet		—: —	
18.000: —	1943	Fördelning av transportmästarens lön, pensionsavgift och fordonsersättning m. m.		22.300: —	
20.000: —	1944	Överskott på grävmaskiner		20.000: —	
20.000: —	1945	Överskott på lastbilar		30.000: —	
5.000: —	1946	Överskott på övriga större arbetsmaskiner		6.000: —	81.300: —
		7. Ränteinkomster:			
500: —	1971	Inkomsträntor			500: —
					1.601.900: —
		Kapitalinkomster:			
		Avskrivning på fasta tillgångar:			
26.700: —	1981	Förvaltning		16.300: —	
18.900: —	1982	Tillverkning		28.900: —	
192.500: —	1983	Distribution		193.000: —	238.200: —
1.574.600: —			Kronor		1.840.100: —

13 C. Renhållningsverk

		Driftutgifter:		
600: —	100	Andel i avlöningskontorets kostnader	800: —	
16.800: —		Andel till 7 D 1 för administration	19.400: —	20.200: —
91.000: —	101,0	Löner och arvoden (bil. 1) Fa ..		106.000: —
107.000: —	101,5	Lön till tidavlönad kollektivananställd personal Fa		138.000: —
8.500: —	101,6	Lön till tidavlönad kollektivanställd personal under sjuk- och olycksfallstid Fa		10.000: —
7.000: —	101,9	Lön till tidavlönad kollektivanställd personal under semestertid Fa		8.000: —
200: —	103,1	Sjukvård Fa		200: —
2.500: —	103,2	Beklädnad Fa		3.100: —
3.400: —	105	Personalförsäkring Fa		3.400: —
23.000: —	107	Pensioner (bil. 2) Fa	27.500: —	
8.600: —		Tillkommer andel från 7 D 1	10.000: —	37.500: —
15.300: —	108	Pensionsavgifter (bil. 3) Fa		15.000: —
1.200: —	110	Kontorskostnader Fa		1.200: —
1.200: —	114	Telefon, porto, annonser o. d. Fa		1.500: —
500: —	115	Resor och traktamenten Fa		500: —
200: —	119	Övriga expenser Fa		200: —
2.000: —	121	Torvmull Fa		3.000: —
25.000: —	122	Anskaffning av sopkärl för försäljning Fa		25.000: —
500: —	124,1	Förbrukningsinventarier Fa		1.000: —
—: —	124,2	Inköp av latrinkärl Fa		3.000: —
5.000: —	126,1	Förhyrda bilar Fa		5.000: —
—: —	126,2	Tidsstudieutredning Ra		5.000: —
—: —	137,1	Utredningskostnader för nytt renhållningsverk[1])		—: —
20.000: —	160,1	Underhåll av fast egendom (byggnader och avstjälpningsplats) Fa		20.000: —
—: —	160,2	Iordningställande av ny avstjälpningsplats vid Lugna gatan (stfm 29/5 1952 § 119) Ra		30.000: —
3.000: —	161,1	Värme, lyse och städning Fa		3.500: —
250: —	161,2	Försäkringspremier (fast egendom) Fa		250: —
15.000: —	166	Underhåll av bilar Fa		20.000: —
28.000: —	167,1	Drivmedel till lastbilar Fa		30.000: —

—: —	167,2	Drivmedel till planeringsmaskin Fa	2.500: —	
23.000: —	167,3	Övriga kostnader för bilar (försäkringar ,skatt och garagehyra, varav internt 3.300: —*) Fa	24.000: —	
4.000: —	168	Underhåll av inventarier Fa	4.000: —	
500: —	169	Övriga kostnader för inventarier Fa	500: —	
400: —	185	Ränta på fasta tillgångar (bil. 4)	400: —*	521.950: —
		Kapitalutgifter:		
—: —	368,1	Inköp av inventarier Fa	2.000: —	
—: —	368,2	Inköp av planeringsmaskin (stfm. 29/5 1952 § 119) Ra	20.000: —	22.000: —
413.650: —		Kronor		543.950: —
		Driftinkomster:		
500: —	205	Olycksfallsersättning	500: —	
3.000: —	220,1	Försäljning av sopor och torvmull	3.000: —	
2.000: —	220,2	Uppsamling och transport av svinmat	2.000: —	
25.000: —	222	Försäljning av sopkärl	25.000: —	
1.000: —	229	Diverse rörelseintäkter	1.000: —	
150.000: —	259	Hämtningsavgifter	225.000: —	256.500: —
181.500: —		Kronor		256.500: —

13 D 1. Varmbadhus

		Driftutgifter:		
32.000: —	101,0	Löner på ordinarie stat (bil. 1) Fa	37.000: —	
49.000: —	101,5	Löner till kollektivanställd personal Fa	60.000: —	
100: —	103,1	Sjukvård Fa	100: —	
500: —	103,2	Beklädnad Fa	700: —	
700: —	105	Personalförsäkring Fa	700: —	
24.000: —	107	Pensioner (bil. 2) Fa	25.000: —	
3.000: —	108	Pensionsavgifter (bil. 3) Fa	7.700: —	
700: —	110	Kontorskostnader Fa	1.500: —	
1.000: —	114	Telefon, porto, annonser o. d. Fa	1.500: —	
—: —	115	Resor och traktamenten Fa	100: —	
300: —	119	Representation Fa	300: —	
4.000: —	120	Vattenavgifter Fa.....	4.000: —	
7.000: —	121	Förbrukningsmaterial Fa	10.000: —	
53.000: —	123	Bränsle och kraftström Fa	50.000: —	
3.000: —	124,1	Förbrukningsinventarier Fa	3.000: —	
3.000: —	124,2	Linne Fa	10.000: —	

200: —	129	Övriga rörelsekostnader Fa	200: —		
25.000: —	160	Underhåll av fastigheten Fa	30.000: —		
8.000: —	161,1	Städning och renhållning Fa	9.000: —		
2.000: —	161,3	Belysning Fa	3.500: —		
400: —	161,6	Brandförsäkring Fa	400: —		
300: —	161,7	Fastighetsskatt Fa	300: —		
800: —	168	Underhåll av inventarier Fa	1.000: —		
100: —	169	Övriga kostnader för inventarier Fa	100: —		
12.000: —	185	Ränta på fasta tillgångar (bil. 4)	12.000: —*		268.100: —
		Kapitalutgifter:			
—: —	360,1	Ombyggnads- och förbättringsarbeten[1])			—: —
6.000: —	360,2	Anskaffning av uppvärmningsaggregat för två basturum			—: —
16.000: —	360,3	Ny reningsanläggning för simbassängen			—: —
252.100: —			Kronor		268.100: —
		Driftinkomster:			
4.000: —	200	Bidrag från 15 A 2 till simlärarearvode	4.500: —		
500: —	226	Övriga bidrag till simlärarearvode	600: —		
100: —	229	Övriga rörelseintäkter	100: —		
125.000: —	232	Badavgifter (inkl. simundervisningsbad 18.800: —*)	135.000: —		
2.535: —	260	Hyra för tre lägenheter	2.618: —		
100: —		Hyra för simhallen	182: —	2.800: —	143.000: —
132.235: —			Kronor		143.000: —

13 D 2. Karlslunds tvättinrättning

		Driftutgifter:			
23.000: —	100	Bidrag till ålderdomshemmets gemensamma kostnad	23.000: —		
15.000: —	101,0	Löner och arvoden (bil. 1) Fa ..	9.500: —		
25.000: —	101,5	Löner till kollektivanställd personal Fa	40.000: —		
50: —	103,1	Sjukvård till personal Fa	50: —		
100: —	103,2	Beklädnad till personal Fa	250: —		
300: —	105	Personalförsäkring Fa	225: —		
1.800: —	107	Pensioner (bil. 2) Fa	5.000: —		
1.300: —	108	Pensionsavgifter (bil. 3) Fa	—: —		
3.200: —	121,1	Tvättmedel Fa	3.000: —		

[1]) Odisponerade medel av tidigare anslag reserveras till år 1953.

800: —	121,2	Övrig förbrukningsmateriel Fa..	800: —	
800: —	124	Förbrukningsinventarier Fa	800: —	
100: —	129	Övriga rörelsekostnader Fa	100: —	
600: —	166	Underhåll av bil Fa	600: —	
2.400: —	167	Övriga kostnader för bil Fa	2.400: —	
1.000: —	168	Underhåll av maskiner Fa	1.100: —	
100: —	169	Övriga kostnader för inventarier Fa	125: —	86.950: —
		Kapitalutgifter:		
250: —	368	Anskaffning av tvättmaskin Ra		14.000: —
75.800: —		Kronor		100.950: —
		Driftinkomster:		
75.800: —	232	Tvättavgifter		86.950: —
75.800: —		Kronor		86.950: —

13 E. Anordningar för friluftsliv

2. BJÖRNÖN.

		Driftutgifter:		
8.400: —	101,0	Löner och arvoden (bil. 1) Fa ..	9.800: —	
50: —	105	Personalförsäkring Fa	50: —	
250: —	108	Pensionsavgifter (bil. 3) Fa	—: —	
200: —	114	Telefon Fa	200: —	
100: —	119	Expenser Fa	100: —	
—: —	151,1	Anordnande av vändplats vid Björnöbron[1])	—: —	
5.000: —	151,2	Underhåll av vägar Fa	5.000: —	
15.000: —	153	Underhåll av park-, skogsmark och badplats Fa	20.000: —	
—: —	154,1	Renhållning Fa	200: —	
2.000: —	154,2	Avverkningskostnad och skogsodling Fa	2.000: —	
8.000: —	160,1	Underhåll av byggnader Fa	5.000: —	
3.000: —	160,2	Underhåll av brygga och bro Fa	1.000: —	
400: —	161,1	Försäkringspremier Fa	400: —	
1.200: —	161,2	Fastighetsskatt Fa	850: —	
10.000: —	185	Ränta på fasta tillgångar (bil. 4)	10.000: —*	54.600: —
		Kapitalutgifter:		
—: —	351,1	Om- eller nybyggnad av bro[1]) ..		—: —
—: —	360,1	Uppförande av toalettbyggnad[1])		—: —
16.000: —	360,2	Uppförande av badhytter[1])		—: —
9.000: —	360,3	Uppförande av regnskydd[1])		—: —
78.600: —		Kronor		54.600: —

[1]) Odisponerade medel av tidigare anslag reserveras till år 1953.

		Driftinkomster:		
3.000: —	220	Skogsprodukter	5.000: —	
5.430: —	260	Hyror och arrenden	5.691: —	10.691: —
8.430: —			Kronor	10.691: —

3. *HÄSTHOLMARNA.*

		Driftutgifter:		
3.800: —	101,0	Arvoden (bil. 1) Fa	2.000: —	
—: —	101,5	Lön till kollektivanställd ordningsvakt	2.500: —	
600: —	107	Pensioner (bil. 2) Fa	700: —	
20.000: —	153	Underhåll av park, skogsmark och badplats Fa	20.000: —	
10.000: —	160,1	Underhåll av byggnader Fa	10.000: —	
16.000: —	160,2	Underhåll av bryggor Fa	5.000: —	
600: —	161,1	Försäkringspremier Fa	800: —	
800: —	161,2	Fastighetsskatt Fa	650: —	
11.700: —	185	Ränta på fasta tillgångar (bil. 4)	11.700: —*	53.350: —
		Kapitalutgifter:		
—: —	351,1	Anläggning av vägbank mellan Hamre och Östra holmen[1])		—: —
63.500: —			Kronor	53.350: —
		Driftinkomster:		
8.425: —	260	Hyror och arrenden		8.782: —
8.425: —			Kronor	8.782: —

4. *JOHANNISBERGSBADET.*

		Driftutgifter:		
25.000: —	153	Underhåll av park-, skogsmark och badplats Fa	20.000: —	
100: —	185	Ränta på fasta tillgångar (bil. 4)	100: —*	20.100: —
		Kapitalutgifter:		
9.000: —	360,3	Uppförande av regnskydd[1])	—: —	
6.000: —	360,4	Uppförande av toaletter[1])	—: —	—: —
40.100: —			Kronor	20.100: —
		Driftinkomster:		
200: —	260	Hyror		200: —
200: —			Kronor	200: —

[1]) Odisponerade medel av tidigare anslag reserveras till år 1953.

5. SMÅBÅTSHAMNAR.

Driftutgifter:

3.500: —	100	Andel i hamnens förvaltningskostnader		4.000: —	
		Andel i byggnadskontorets förvaltningskostnader		1.000: —	
150: —	110	Trycksaker Fa		150: —	
150: —	114	Annonser Fa		150: —	
20.000: —	126,1	Tilläggsanslag för utredning ang. småbåtshamnar Ra[1])		20.000: —	
750: —*	126,2	Hyra för pontoner		2.250: —	
7.000: —	160,1	Underhåll av fast egendom (bryggor och pontoner) Fa		8.000: —	
3.000: —	161	Isväckning		2.500: —	
7.800: —	185	Ränta på fasta tillgångar (bil. 4)		7.800: —*	45.850: —

Kapitalutgifter:

—: —	360,1	Anordnande av småbåtshamn Ra[1])			20.000: —
42.350: —			Kronor		65.850: —

Driftinkomster:

13.000: —	254	Båtplatsavgifter			15.000: —
13.000: —			Kronor		15.000: —

6. ÖVRIGA FRILUFTSÄNDAMÅL.

Driftutgifter:

15.000: —	126	Fortsatt utredning om friluftsområde[1])		—: —	
300: —	173,1	Lundby badhusförening	300: —		
—: —		Berga badstuförening ..	400: —	700: —	700: —
15.300: —*			Kronor		700: —

[1]) Odisponerade medel av tidigare anslag reserveras till år 1953.

14. Livsmedelshygien och livsmedelstillförsel.

14 A. Salutorg

Driftutgifter:

1.500: —	101,0	Arvode (bil. 1) Fa		1.800: —	
100: —	119	Expenser Fa		100: —	1.900: —
1.600: —			Kronor		1.900: —

Driftinkomster:

3.400: —	252	Torgplatsavgifter			3.700: —
3.400: —			Kronor		3.700: —

14 C. Köttbesiktningsbyrå

Driftutgifter:

5.300: —	101,0	Löner och arvoden (bil. 1) Fa	5.700: —		
3.000: —		Tillkommer andel från 12 A 1	3.500: —	9.200: —	
150: —	105	Personalförsäkring Fa		150: —	
2.500: —	107	Pensioner (bil. 2) Fa		2.800. —	
100: —	110	Kontorskostnader Fa		100: —	
250: —	114	Telefon, porto, annonser Fa		250: —	
200: —	121	Förbrukningsmaterial (laboratoriet) Fa		200: —	
3.000: —*	162	Hyra	3.000: —*		
./. 250: —		Avgår andel till 12 A 1	250: —	2.750: —	
300: —	163,1	Bränsle Fa		300: —	
200: —	163,2	Städning och renhållning Fa		200: —	
550: —	163,3	Vatten och elström Fa		550: —	
50: —	169	Försäkring Fa		50: —	16.550: —
15.350: —			Kronor		16.550: —

Driftinkomster:

5.000: —	225,1	Besiktningsavgifter		5.000: —	
150: —	225,2	Vågavgifter		150: —	5.150: —
5.150: —			Kronor		5.150: —

15. Undervisnings- och bildningsverksamhet.

15 A. Folkskola och fortsättningsskola

1. ADMINISTRATION.

Driftutgifter:

3.000: —	100	Andel i avlöningskontorets kostnader	4.000: —	
60.000: —	101,0	Löner och arvoden (bil. 1) Fa	84.000: —	
—: —	103,1	Sjukvård Fa	50: —	
100: —	105	Personalförsäkring Fa	100: —	
18.000: —	107	Pensioner (bil. 2) Fa	18.000: —	
4.700: —	108	Pensionsavgifter (bil. 3) Fa	9.900: —	
10.000: —	110	Kontorskostnader Fa	12.000: —	
10.000: —	114	Telefon, porto, annonser o. d. Fa	11.000: —	
2.500: —	115	Resor och traktamenten Fa	3.000: —	
1.392: —	116	Fordonsersättning Fa	1.200: —	
3.000: —	119,1	Representation Fa	3.000: —	
500: —	119,2	Övriga expenser Fa	500: —	146.750: —

Kapitalutgifter:

1.200: —	368	Anskaffning av inventarier Ra		3.000: —
114.392: —			Kronor	149.750: —

2. UNDERVISNING.

Driftutgifter:

4.000: —	100	Bidrag till 13 D 1 för simlärararvode	4.500: —	
56.000: —	101,11	Löner och arvoden (bil. 1) Fa	62.000: —	
2.506.000: —	101,12	Löner till undervisningspersonal (bil. 1) Fa	3.200.000: —	
—: —	103,1	Sjukvård Fa	100: —	
2.400: —	104,1	Bidrag till lärares studieresor och fortbildningskurser samt till föreläsningsverksamhet Fah	3.500: —	
3.000: —	104,2	Bidrag till lärares utbildning i engelska Fah	3.000: —	
3.400: —	105	Personalförsäkring Fa	3.400: —	
15.000: —	107	Pensioner (bil. 2) Fa	15.500: —	
29.000: —	108	Pensionsavgifter (bil. 3) Fa	83.400: —	
1.500: —	115,1	Resor Fa	1.500: —	
21.000: —	115,2	Skolskjutsar Fa	35.000: —	
125.000: —	121,1	Fri undervisningsmateriel inkl. fria läroböcker Fa	165.000: —	
18.000: —	121,2	Slöjdmateriel för gossar Fa	20.000: —	
23.000: —	121,3	Slöjdmateriel för flickor Fa	30.000: —	

13.000: —	121,4	Materiel för skolköken Fa	10.000: —	
40.000: —	124,1	Materiel till skolornas förråd Fa	30.000: —	
1.500: —	124,2	Lärarpersonalens bibliotek Fa ..	2.000: —	
12.500: —	124,3	Lärjungebiblioteken i Djäkneberget, Blåsbo och Gideonsberg Fa	16.000: —	
4.000: —	124,4	Undervisningsfilm Fa	4.500: —	
—: —	124,5	Materiel till ny skola i Skiljebo (stfm 25/9 1952 § 217) Fa	13.000: —	
—: —	124,6	Materiel till ny skola i kv. Hästhoven (stfm 25/9 1952 § 217) Fa	13.000: —	
—: —	124,7	Facklitteratur (referensbibliotek) till klassavdelningarna (stfm 25/9 1952 § 219) Fa	5.000: —	
—: —	124,8	Lärjungebibliotek i Korsängsskolan (sfm 25/9 1952 § 218) Fa ..	10.000: —	
1.000: —	126	Föredrag, skolfilm o. d. Fa	1.000: —	
8.500: —	132,1	Simbad (13 D 1) Fa	10.000: —*	
8.000: —	160	Omkostnader för skolträdgårdarna Fa	9.500: —	
500: —	178,1	Premier till elever Fa	600: —	
3.000: —	178,2	Stipendier åt elever vid folkhögskola Fa (jfr stfm 27/4 1950 § 87)	3.000: —	3.754.500: —
		Kapitalutgifter:		
10.000: —	368,1	Anskaffning av inventarier Ra[1])		26.000: —
2.909.300: —		Kronor		3.780.500: —
		Driftinkomster:		
2.023.000: —	270,1	Statsbidrag till lärarlöner	2.673.000: —	
1.000: —	270,2	Statsbidrag till lärjungebibliotek	1.000: —	
13.400: —	270,3	Statsbidrag till undervisningsmateriel	15.000: —	
53.000: —	270,4	Statsbidrag till fri materiel	71.800: —	
8.000: —	270,5	Statsbidrag till skolskjutsar	16.000: —	2.776.800: —
2.098.400: —		Kronor		2.776.800: —

3. SOCIALPEDAGOGISKA ANORDNINGAR.

		Driftutgifter:		
49.000: —	101,0	Löner och arvoden (bil. 1) Fa ..	70.000: —	
—: —	103,1	Sjukvård Fa	50: —	
200: —	105	Personalförsäkring Fa.....	250: —	
1.400: —	107	Pensioner (bil. 2) Fa	1.600: —	
2.000: —	108	Pensionsavgifter för skolsköterskorna (bil. 3) Fa	2.800: —	

[1]) Odisponerade medel av tidigare anslag reserveras till år 1953.

1.500: —	114	Telefon Fa	1.500: —	
500: —	115	Resor Fa	600: —	
270: —	116	Cykelersättning för skolsköterskorna Fa	240: —	
3.000: —	126,1	Ersättning för testning och skolmognadsundersökningar Fa	4.000: —	
3.000: —	126,2	Specialist- och talfelsbehandling Fa	4.000: —	
4.000: —	131	Beklädnad för elever Fa	5.000: —	
5.000: —	132	Skolbad Fa	4.000: —	
5.000: —	133,1	Förbandsartiklar, laboratoriemateriel m. m. Fa	5.000: —	
19.000: —	133,2	Avgifter till folktandvården Fa	25.000: —	
4.500: —	133,3	Skolförsäkringar Fa	4.500: —	
4.000: —	135,1	Skolresor Fah	5.000: —	
1.500: —	135,2	Fria resor till Hästholmarna (10 D)	2.000: —*	
800: —	135,3	Bidrag till bussresor för vinteridrott Fa	800: —	
2.000: —	135,4	Omkostnader för föräldramöten (jfr stfm 27/9 1951 § 251) Fa ..	3.000: —	
200: —	173	Bidrag till Västerås Folkskolors idrottsförenings verksamhet	200: —	139.540: —
		Kapitalutgifter:		
2.200: —	368	Anskaffning av inventarier Ra[1])		500: —
109.070: —		Kronor		140.040: —
		Driftinkomster:		
—: —	200	Bidrag från 16 C 3 för avlöning av skolkuratorer	800: —	
11.900: —	270	Statsbidrag till skolhälsovård ..	15.300: —	
100: —	273	Ersättning från sjukkassa för specialistbehandling	100: —	16.200: —
12.000: —		Kronor		16.200: —

4. FASTIGHETER OCH INVENTARIER.

		Driftutgifter:		
68.000: —	101,0	Löner och arvoden (bil. 1) Fa ..	79.000: —	
2.000: —	101,6	Löner till tidavlönad kollektivanställd personal under sjuk- och olycksfallstid Fa	2.000: —	
4.000: —	101,9	Lön till tidavlönad kollektivanställd personal under semester o. d. Fa	4.000: —	

[1]) Odisponerade medel av tidigare anslag reserveras till år 1953.

	103,0	Bostadsförmåner för personal:		
300: —*		städerska i Hwasserska gården	300: —*	
900: —*		städerska i Gryta skola	900: —*	
1.650: —		vaktmästare i Gideonsbergsskolan	1.650: —	
1.650: —		vaktmästare i Herrgärdsskolan	1.650: —	
300: —		städerska i Lundby	300: —	4.800: —
100: —	103,1	Sjukvård Fa		100: —
700: —	105	Personalförsäkring Fa		700: —
8.000: —	107	Pensioner (bil. 2) Fa		8.600: —
5.300: —	108	Pensionsavgifter (bil. 3) Fa		9.400: —
2.000: —	114	Telefon Fa		2.250: —
800: —	115	Resor Fa		800: —
10.000: —	124	Förbrukningsinventarier Fa		18.000: —
1.300: —	132	Tvätt Fa		1.700: —
200.000: —	160,1	Underhåll av byggnader (varav omändringsarbeten för bibliotek i Korsängsskolan 38.900: — (stfm 25/9 1952 § 218) Fa		200.000: —
36.845: —	160,2	Underhåll av skolgårdar Fa		50.000: —
20.000: —	160,3	Skötsel av skolornas gräsmattor, häckar och planteringar Fa		20.000: —
40.000: —	160,4	Iordningställande av bespisningslokaler i Herrgärdsskolan[1])		—: —
110.000: —	161,1	Löner till kollektivanställda vaktmästare och städerskor Fa		157.500: —
90.000: —	161,2	Skurning och rengöring Fa		90.000: —
7.000: —*	161,3	Skötsel av gator och skolgårdar (8 B 3)	8.500: —*	
5.000: —		Skötsel av gator och skolgårdar, övriga Fa	6.000: —	14.500: —
8.000: —	161,4	Vatten Fa		9.000: —
20.000: —	161,5	Belysning Fa		21.000: —
200.000: —	161,6	Uppvärmning och sotning Fa ..		210.000: —
1.200: —	161,7	Fastighetsskatt Fa		1.500: —
2.500: —	161,8	Försäkringspremier (fast egendom) Fa		3.500: —
5.000: —	161,9	Ersättning till vaktmästare vid uthyrning Fa		9.000: —
10.100: —*	162	Hyra för skollokaler	7.350: —*	
5.675: —		Hyra för skollokaler, övriga	7.175: —	14.525: —

[1]) Odisponerade medel av tidigare anslag reserveras till år 1953.

—: —	163,1	Städning och rengöring av förhyrda lokaler Fa	3.500: —	
—: —	163,2	Övriga kostnader för förhyrda lokaler Fa	400: —	
1.800: —	166	Underhåll av transportmedel Fa	1.800: —	
2.200: —	167	Övriga kostnader för transportmedel Fa	2.200: —	
48.000: —	168	Underhåll av fasta och lösa inventarier Fa	48.000: —	
2.000: —	169	Övriga kostnader för inventarier Fa	1.500: —	
336.800: —	185	Ränta på fasta tillgångar (bil. 4)	359.400: —*	1.348.675: —
		Kapitalutgifter:		
—: —	355,1	Inköp av konst till stadens äldre folk- och småskolor (jfr stfm 28/6 1951 § 201)[1]	—: —	
—: —	360,1	Utredningskostnader för gymnastiklokal vid Gideonsbergsskolan (jfr stfm 22/2 1951 § 66 och 29/11 1951 § 327)	—: —	
—: —	360,2	Utredningskostnader för gymnastiklokal vid Blåsboskolan (jfr stfm 22/2 1951 § 66)[1]	—: —	
—: —	360,5	Utredningskostnader för småskola i kv. Hästhoven (jfr stfm 22/2 1951 § 66 och 29/11 1951 § 327)[1]	—: —	
—: —	360,6	Utredningskostnader för gymnastiklokal vid Herrgärdsskolan jfr stfm 22/2 1951 § 66 och 29/11 1951 § 327)	—: —	
50.000: —	360,8	Vaktmästarbostad vid Blåsboskolan[1]	—: —	
—: —	360,9	Ombyggnad och flyttning av bespisningsbarack vid Hammarbyskolan (stfm 29/5 1952 § 127) Ra	40.000: —	
—: —	360,10	Utredningskostnader för folkskola å norra Skallberget (stfm 25/9 1952 § 216) Ra	12.000: —	
—: —	360,11	Utredningskostnader för folkskola i Skiljebo (etapp II) (stfm 25/9 1952 § 216) Ra	10.000: —	
—: —	360,12	Utredningskostnader för folkskola vid Ekberga (stfm 25/9 1952 § 216) Ra	6.000: —	

[1]) Odisponerade medel av tidigare anslag reserveras till år 1953.

53.678: —	368,1	Anskaffning av inventarier (varav 3.000: — stfm 25/9 1952 § 218) Ra[1]	36.000: —	
—: —	368,2	Anskaffning av inventarier för Gideonsbergsskolan[1]	—: —	
—: —	368,3	Anskaffning av inventarier för Blåsboskolan[1]	—: —	
—: —	368,4	Anskaffning av inventarier till småskola i Skiljebo (stfm 25/9 1952 § 217) Ra	42.000: —	
55.000: —	368,5	Anskaffning av inventarier för Hammarbyskolans annex[1]	—: —	
—: —	368,6	Anskaffning av inventarier till småskola i kv. Hästhoven (stfm 25/9 1952 § 217) Ra	55.000: —	201.000: —
1.417.798: —		Kronor		1.549.675: —
		Driftinkomster:		
100: —	229	Diverse inkomster	100: —	
	260,1	Hyror		
—: —		Interna (1 C 3—162)	500: —*	
—: —		(5 A)	800: —*	
1.200: —*		(15 A 4—103,0)	1.200: —*	
24.200: —*		(15 A 5—162,1)	33.000: —*	
12.000: —*		(15 B)	12.000: —*	
1.000: —*		(15 J)	2.000: —*	
—: —		(16 C 42)	500: —*	
5.325: —		Tjänstebostäder för vaktmästare	5.325: —	
10.419: —		D:o för lärare	6.362: —	
11.647: —		Hyresbostäder	15.651: —	
1.326: —		Div. hyresinkomster	1.326: —	78.664: —
5.250: —	260,2	Ersättning för lokalupplåtelser		11.000: —
600: —	270,1	Statsbidrag för äldre skollokaler		750: —
2.700: —	270,2	Statsbidrag för förhyrda skollokaler		2.720: —
—: —	270,3	Statsbidrag för inventarier i Gideonsbergsskolan		—: —
—: —	270,4	Statsbidrag för inventarier i Blåsboskolan		—: —
2.200: —	270,5	Beräknat statsbidrag till inventarier i Hammarbyskolans annex		—: —
—: —	270,6	Statsbidrag till inventarier i småskola i kv. Hästhoven		10.000: —

[1]) Odisponerade medel av tidigare anslag reserveras till år 1953.

—: —	270,7	Statsbidrag till inventarier i småskola å Skiljeboområdet	7.000: —	110.234: —
77.967: —		Kronor		110.234: —

5. SKOLMÅLTIDER.

Driftutgifter:

11.000: —	101,0	Arvoden (bil. 1) Fa	13.500: —	
210.000: —	101,5	Löner till kollektivanställd personal Fa	260.000: —	
7.000: —	101,6	Löner till tidavlönad kollektivanställd personal under sjuk- och olycksfallstid Fa	9.000: —	
10.000: —	101,9	Löner till kollektivanställd personal under semester Fa	12.000: —	
—: —	103,1	Sjukvård Fa	100: —	
1.000: —	105	Personalförsäkring Fa.....	1.000: —	
1.000: —	114	Telefon, porto och annonser Fa	1.500: —	
330.000: —	120	Matvaror Fa	450.000: —	
3.000: —	121	Förbrukningsmateriel Fa	4.000: —	
25.000: —	123	Energi för matlagningen Fa	15.000: —	
5.000: —	124,1	Förbrukningsinventarier Fa	7.000: —	
—: —	124,2	Förbrukningsinventarier till bespisningen i Skiljeboskolan Fa (stfm 25/9 1952 § 217)	2.500: —	
—: —	124,3	Förbrukningsinventarier till bespisningen i skolan i kv. Hästhoven Fa (stfm 25/9 1952 § 217)	3.500: —	
12.000: —	126	Transporter Fa	12.000: —	
3.500: —	132	Tvätt Fa	4.000: —	
24.200: —*	162,1	Hyra inkl. vatten, värme, belysning och städning Fa (15 A 4—260,1)	33.000: —*	
8.000: —	162,2	Hyra för lokal i Folkets park (jfr stfm 27/9 1951 § 250) Fa ..	12.000: —	
6.000: —	168	Underhåll av inventarier Fa	6.000: —	846.100: —

Kapitalutgifter:

9.000: —	368,1	Anskaffning av inventarier Ra[1])	3.300: —	
—: —	368,2	Anskaffning av inventarier till bespisningen i skolan vid Skiljebo och Hästhoven (stfm 25/9 1952 § 217) Ra	6.000: —	9.300: —
665.700: —		Kronor		855.400: —

[1]) Odisponerade medel av tidigare anslag reserveras till år 1953.

Driftinkomster:

100: —	205	Olycksfallsersättning	100: —	
8.500: —*	226	Ersättning från 15 B	12.200: —*	
7.000: —	230	Kostersättning från personal	16.000: —	
200.000: —	270,1	Statsbidrag för skolmåltider	270.000: —	
8.000: —	270,2	Statsbidrag för bespisningsinventarier	1.000: —	
—: —	270,3	Statsbidrag för förhyrda skolmåltidslokaler	2.000: —	301.300: —
223.600: —		Kronor		301.300: —

15 B. Praktisk realskola

Driftutgifter:

1.750: —	100	Ersättning till Yrkesskolorna för vissa tjänster	1.750: —	
3.600: —	101,0	Arvoden (bil. 1) Fa	4.100: —	
101.000: —	101,11	Löner till ämneslärare (bil. 1) Fa	128.000: —	
78.000: —	101,12	Löner till övriga icke ordinarie lärare, timlärare, vikarier och tillsynslärare (bil. 1) Fa	121.000: —	
300: —	104	Bidrag till lärares studieresor Fa	300: —	
1.200: —	105	Personalförsäkring Fa.....	1.200: —	
2.200: —	107	Pensioner (bil. 2) Fa	2.500: —	
2.000: —	108	Pensionsavgifter (bil. 3) Fa	2.300: —	
2.000: —	110	Kontorskostnader inkl. trycksaker Fa	2.000: —	
2.000: —	114	Telefon, porto, annonser o. d. Fa	2.000: —	
500: —	115	Resor Fa	500: —	
500: —	119	Övriga expenser Fa	500: —	
1.000: —	121,1	Förbrukningsmateriel Fa	1.000: —	
15.000: —	121,2	Fri undervisningsmateriel inkl. fria läroböcker Fa	17.000: —	
7.000: —	124,1	Undervisningsmateriel Fa	8.000: —	
500: —	124,2	Lärjungebibliotek Fah.....	500: —	
5.000: —	124,3	Lexika, ritbestick, räknestickor o. d. till utlåning Fa	1.000: —	
600: —	126	Föredrag och skolfilm Fah	600: —	
8.500: —	130	Skolmåltider (15 A 5) Fa	12.200: —*	
1.200: —*	132	Simbad (13 D 1) Fa	2.700: —*	
1.500: —	133,1	Skolläkare och skolsköterska Fa	2.000: —	
700: —	133,2	Hållningsgymnastik	—: —	
1.000: —	133,3	Fri tandvård Fa	1.000: —	
200: —	133,4	Förbrukningsmateriel (sjukvård) Fa	200: —	
500: —	134,1	Kuratorsverksamhet Fa	500: —	
500: —	134,2	Psykisk rådgivning och testning Fa	500: —	

22.500: —	162	Hyror (varav interna 24.950: —*) Fa		29.500: —	
—: —	163,1	Renhållning (8 B 3)		3.000: —*	
8.500: —	163,2	Städning, eldning, skurning och rengöring Fa		12.500: —	
600: —	163,3	Belysning Fa		800: —	
3.000: —	163,4	Uppvärmning Fa		7.000: —	
1.500: —	168	Underhåll av inventarier Fa		1.500: —	
500: —	169	Övriga kostnader för inventarier (brandförsäkringar, transporter) Fa		500: —	
9.000: —	178	Statsstipendier (jfr 270,2) Fa		9.000: —	377.150: —
		Kapitalutgifter:			
17.100: —	368	Anskaffning av inventarier Ra[1])			17.000: —
300.950: —			Kronor		394.150: —
		Driftinkomster:			
—: —	205	Olycksfallsersättning		100: —	
400: —	236	Terminsavgifter		400: —	
	270,1	Statsbidrag:			
108.310: —		Lärarlöner	151.000: —		
300: —		Bibliotek	300: —		
340: —		Skolläkare	400: —		
180: —		Skolsköterska	315: —		
470: —		Hållningsgymnastik	—: —	152.015: —	
9.000: —	270,2	Statsstipendier (jfr 178)		9.000: —	
—: —	270,3	Statsbidrag för skolmåltider		3.000: —	164.515: —
119.000: —			Kronor		164.515: —

15 D. Kommunal flickskola.

		Driftutgifter:		
17.000: —	101,0	Löner och arvoden (bil. 1) Fa	22.000: —	
286.000: —	101,11	Löner till ämneslärare, extra ämneslärare, timlärare, rektors semestervikarie (bil. 1) Fa	405.000: —	
87.000: —	101,12	Löner till övningslärare, timlärare i övningsämnen (bil. 1) Fa	114.000: —	
1.200: —	101,13	Extra undervisning i matematik och musik (bil. 1) Fah	1.200: —	
40.000: —	101,14	Löner för realskolelinjen (bil. 1) Fa	53.000: —	
750: —	101,9	Löner till tidavlönad kollektivanställd personal under semester (städerska, skolsköterska) Fa	1.000: —	

[1]) Odisponerade medel av tidigare anslag reserveras till år 1953.

50: —	103,1	Sjukvård Fa		50: —	
500: —	105	Personalförsäkring Fa		500: —	
12.100: —	108	Pensionsavgifter (bil. 3) Fa		15.600: —	
5.000: —	110	Skrivmateriel, blanketter o. d. Fa		5.500: —	
2.000: —	114	Telefon, porto, annonser o. d. Fa		2.100: —	
500: —	119	Övriga expenser Fa		750: —	
4.000: —	121,1	Materiel i skolköket Fa		5.000: —	
1.300: —	121,2	Materiel i övningsämnen Fa		1.400: —	
13.000: —	121,3	Fria läroböcker (jfr stfm 21/12 1950 § 354) Fa		15.000: —	
5.000: —	124,1	Undervisningsmateriel Fa		6.000: —	
1.500: —	124,2	Biblioteket Fa		1.500: —	
500: —	124,3	Lexika för utlåning (jfr stfm 21/12 1950 § 354) Fa		400: —	
200: —	126	Föredrag Fa		300: —	
600: —*	132,1	Simbad (13 D 1) Fa		600: —*	
450: —	132,2	Simundervisning Fa		450: —	
	133,1	Sjukvård åt elever Fa:			
1.850: —		Skolläkare	2.000: —		
1.200: —		Skolsköterska	1.500: —		
300: —		Sjukvårdsmateriel ..	300: —	3.800: —	
1.000: —	133,2	Fri tandvård Fa		1.000: —	
1.300: —	134,1	Kuratorsverksamhet Fa		1.300: —	
500: —	134,2	Psykisk rådgivning Fa		500: —	
10.000: —	160,1	Underhåll av byggnader Fa		10.000: —	
25.000: —	161,1	Städning och skurning Fa		30.000: —	
1.500: —	161,2	Vatten och sotning Fa		1.500: —	
5.000: —	161,3	Belysning Fa		5.000: —	
20.000: —	161,4	Uppvärmning Fa		22.000: —	
400: —	161,6	Försäkringspremier (för fastigheter) Fa		400: —	
2.000: —	168	Underhåll av inventarier Fa		2.200: —	
450: —	169	Övriga kostnader för inventarier (försäkringspremier, transporter, flyttningar) Fa		500: —	
800: —	178,1	Premier o. d. Fah		800: —	
10.000: —	178,2	Statsstipendier (jfr 270,5) Fa ..		10.000: —	
58.300: —	185	Ränta på fasta tillgångar (bil. 5)		58.800: —*	799.150: —
		Kapitalutgifter:			
4.500: —	368,1	Anskaffning av skolinventarier Fa		4.400: —	
50.000: —	368,2	Anskaffning av inventarier till nybyggnaden (stfm 28/6 1951 § 199)		—: —	
850: —	368,3	Anskaffning av övriga inventarier Fa		4.800: —	

—: —	368,4	Anskaffning av undervisnings-inventarier Fa	3.050: —	12.250: —
673.600: —			Kronor	811.400: —
		Driftinkomster:		
—: —	229	Diverse	100: —	
22.000: —	236,1	Terminsavgifter	25.000: —	
2.000: —	236,2	Skolköksavgifter	2.300: —	
	260	Hyror		
		Stadens förvaltningar:		
5.000: —*		15 A 4 ..... 2.000: —		
150: —*		15 B ..... 200: —		
600: —*		15 G ..... 625: — 2.825: —*		
1.450: —		Övriga (bl. a. vaktmästaren 1.000: —) 1.475: —	4.300: —	
289.400: —	270,1	Statsbidrag för lärarlöner	403.800: —	
300: —	270,2	Statsbidrag för elevbiblioteket ..	300: —	
1.400: —	270,3	Statsbidrag för hälsovård	1.700: —	
10.000: —	270,5	Statsstipendier (jfr 178,2)	10.000: —	
2.000: —	271	Landstingsbidrag	2.000: —	
100: —	273	Bidrag till premier	100: —	449.600: —
334.400: —			Kronor	449.600: —

15 G. Statliga läroverk

1. Allmänt läroverk.

		Driftutgifter:		
5.000: —	101,5	Kollektivanställd vaktmästare ..	—: —	
35.000: —	121	Fria läroböcker (jfr stfm 21/12 1950 § 354) Fa	25.000: —	
5.000: —	124,1	Anskaffning av undervisnings-filmer	—: - -	
2.000: —	124,2	Lexika för utlåning (jfr stfm 21/12 1950 § 354) Fa	2.000: —	
4.000: —*	132	Simbad (13 D 1) Fa	5.500: —*	
1.500: —	133	Fri tandvård Fa	2.000: —	
1.200: —	134,1	Kuratorsverksamhet Fa	1.200: —	
1.500: —	135	Musikundervisning (blåsorkester)	1.500: —	
30.000: —	160,1	Underhåll av fastigheter Fa	30.000: —	
—: —	160,2	Grundförstärkning av huvudbyggnaden[1])	—: —	
2.400: —	162,1	Ersättning till statsverket för rektorsbostad	2.400: —	
	162,2	Hyror		
2.600: —*		Hyra för f. d. seminariet (½ år) ..... —: —		
5.000: —*		Hyra för Heimer 1 .... 5.500: —*		

[1]) Odisponerade medel av tidigare anslag reserveras till år 1953.

2.500: —		Gymnastiksal Fa (varav 15 D 625: —*)	2.625: —		
800: —		Hyra för mark (stfm 26/2 1948 § 53)	800: —		
2.500: —		Hyra för övriga lokaler Fa	—: —	8.925: —	
—: —	169	Övriga kostnader för inventarier (brandförsäkringspremier).....		200: —	
22.000: —	185	Ränta på fasta tillgångar (bil. 4)		170.000: —*	248.725: —
		Kapitalutgifter:			
—: —	368,2	Anskaffning av möbler till aulan[1])		—: —	
200.000: —	368,3	Anskaffning av möbler till nya läroverksbyggnaden[1])		—: —	
323.000: —			Kronor		248.725: —
		Driftinkomster:			
1.873: —	270	Ersättning för städning i f. d. seminariet (jfr dk 2/2 1950 § 116)			—: —
1.873: —			Kronor		—: —

2. Elektroteknisk fackskola.

		Driftutgifter:			
2.000: —	162,1	Ersättning till statsverket för rektorsbostad		2.000: —	
900: —	162,2	Hyra för gymnastiksal Fa		900: —	
8.350: —*	185	Del i ränta på fasta tillgångar (till 15 H)		8.350: —*	11.250: —
11.250: —			Kronor		11.250: —

15 H. Yrkesskola.

		Driftutgifter:		
14.000: —	101,0	Löner och arvoden (bil. 1) Fa ..	20.000: —	
177.000: —	101,1	Löner till lärare (bil. 1) Fa	203.000: —	
50: —	103,1	Sjukvård Fa	50: —	
700: —	103,2	Måltider i skolköket till skolkökslärarinnorna Fa.....	800: —	
200: —	104	Bidrag till lärares studieresor och fortbildningskurser Fah	200: —	
2.400: —	105	Personalförsäkring Fa	2.400: —	
12.400: —	107	Pensioner (bil. 2) Fa	14.500: —	
1.000: —	108	Pensionsavgifter (bil. 3) Fa	7.300: —	

[1]) Odisponerade medel av tidigare anslag reserveras till år 1953.

1.200: —	110	Kontorskostnader Fa	1.200: —	
6.000: —	114	Telefon, porto, annonser o. d. Fa	6.000: —	
100: —	119	Övriga expenser Fa	100: —	
20.000: —	120	Produktionsmaterial Fa	20.000: —	
9.250: —	121	Förbrukningsmateriel för undervisningen Fa	9.250: —	
640: —	124	Lärjungebiblioteket Fah	640: —	
100: —	133	Sjukvård för elever Fa	100: —	
100: —	135	Bidrag till lärares resor med elever Fa	100: —	
12.000: —	160	Underhåll av byggnader (inkl. fast inredning) Fa	12.000: —	
20.000: —	161,1	Bränsle, belysning, vatten Fa ..	18.000: —	
200: —	161,2	Försäkringspremier (fastigheten) Fa	200: —	
9.000: —	161,3	Övriga kostnader för lokaler Fa	10.000: —	
2.000: —	162	Hyra Fa (därav lokal i stadshotellet för kurs för betong- och cementarbetare 2.000: —*)	2.500: —	
3.000: —	168	Underhåll av inventarier Fa	2.000: —	
100: —	169	Övriga kostnader för inventarier Fa	100: —	
7.000: —	170	Bidrag till statsverket för avlöning av vaktmästare (jfr stfm 22/12 1949 § 378) Fa	8.000: —	
2.000: —	178,1	Arbetspremier Fa	2.000: —	
60.000: —	178,2	Statsstipendier till elever (jfr 270,6) Fa.....	60.000: —	
23.200: —	185	Ränta på fasta tillgångar (bil. 4)	23.200: —*	423.640: —
		Kapitalutgifter:		
2.000: —	368,1	Anskaffning av inventarier Fah	1.000: —	
11.500: —	368,2	Anskaffning av stadigvarande undervisningsmateriel Ra[1])	11.000: —	12.000: —
397.140: —		Kronor		435.640: —
		Driftinkomster:		
1.750: —	200	Bidrag från Praktiska realskolan för vissa tjänster (undervisningsmateriel 750: —, hyra 750: —, inventarier 250: —)	1.750: —	
50: —	205	Olycksfallsersättning	50: —	
22.000: —	220	Försäljning av elevernas produkter	22.000: —	
10.000: —	226	Ersättning från Elektrotekniska fackskolan m. fl. för vissa tjänster	11.000: —	

[1]) Odisponerade medel av tidigare anslag reserveras till år 1953.

—: —	229	Diverse inkomster		100: —	
25.000: —	236	Elevavgifter		25.000: —	
		Statsbidrag:			
54.250: —	270,1	Lärarlöner	101.900: —		
5.750: —	270,2	Stadigvarande undervisningsmateriel	5.500: —		
4.250: —	270,3	Förbrukningsmateriel	4.250: —		
320: —	270,4	Bibliotek	320: —		
1.500: —	270,5	Expenser för installatörkurs	1.000: —		
60.000: —	270,6	Statsstipendier (jfr 178,2)	60.000: —	172.970: —	
4.000: —	271	Landstingsbidrag		4.000: —	
1.000: —	273,1	Bidrag från föreningar och enskilda		1.000: —	
1.883: —	273,2	Bidrag från Zimmermanska fonden till pensioner		2.210: —	
8.350: —*	285	Elektrotekniska fackskolans andel i ränta på fasta tillgångar ..		8.350: —*	248.430: —
200.103: —			Kronor		248.430: —

15 I. Gymnastik och idrott

1. Gemensam förvaltning.

Driftutgifter:

44.000: —	101,0	Löner och arvoden (bil. 1) Fa ..		50.000: —	
65.000: —	101,5	Löner till kollektivanställd personal Fa		75.000: —	
1.000: —	101,6	Löner till tidavlönad kollektivanställd personal under sjuk- och olycksfallstid Fa		1.000: —	
3.500: —	101,9	Löner till tidavlönad kollektivanställd personal under semester o. d. Fa		3.500: —	
100: —	103,1	Sjukvård för personalen Fa		50: —	
400: —	104	Personalutbildning Fa		400: —	
1.000: —	105	Personalförsäkring Fa		900: —	
1.400: —	107	Pensioner (bil. 2) Fa		1.600: —	
8.200: —	108	Pensionsavgifter (bil. 3) Fa		14.800: —	
3.000: —	110	Kontorskostnader, biljetter, trycksaker Fa		3.000: —	
2.500: —	114	Telefon, porto, annonser Fa		2.500: —	
600: —	115	Resor och traktamenten Fa		1.000: —	
100: —	118	Föreningsavgifter Fa		110: —	
1.000: —	119,1	Övriga expenser Fah		1.000: —	
100: —	122	Inköp av orienteringskartor Fa		100: —	154.960: —
131.900: —			Kronor		154.960: —

		Driftinkomster:		
—: —	205	Olycksfallsersättningar		200: —
100: —	222	Försäljning av orienteringskartor		100: —
100: —			Kronor	300: —

2. Idrottsplatser.

		Driftutgifter:		
1.000: —	101,0	Löner och arvoden (bil. 1) Fa ..	1.000: —	
1.500: —	120	Vattenavgifter Fa	1.800: —	
2.000: —	121	Förbrukningsmaterial Fa	2.000: —	
1.000: —	124	Förbrukningsinventarier Fa	1.000: —	
500: —	129	Övriga rörelsekostnader Fah	500: —	
900: —	133	Sjukvårdsmaterial vid arrangemang Fa	900: —	
12.000: —	160,1	Underhåll av byggnader Fa	15.000: —	
2.000: —	160,2	Underhåll av inhägnader Fa	2.000: —	
14.000: —	160,3	Underhåll av löparbanor och planer Fa	14.000: —	
15.000: —	160,4	Diverse träningsplaner Fa	20.000: —	
18.000: —	160,5	Isbanor Fa	18.000: —	
500: —	160,6	Skid- och orienteringsbanor Fa..	500: —	
6.000: —	161,1	Värme och renhållning Fa	6.000: —	
5.000: —	161,2	Belysning Fa	6.000: —	
400: —	161,3	Fastighetsskatt och försäkring Fa	500: —	
42: —*	162	Arrende för plan vid Skarpskyttebron	42: —*	
1.500: —	166	Underhåll av transportmedel Fa	1.500: —	
7.300: —	167	Övriga kostnader för transportmedel Fa	7.300: —	
2.000: —	168	Underhåll av inventarier Fa	2.000: —	
13.000: —	185	Ränta på fasta tillgångar (bil. 4)	13.000: —*	113.042: —
		Kapitalutgifter:		
—: —	360,01	Utredningskostnader för idrottsanläggning å Rocklunda[2])	—: —	
—: —	360,02	Inhägnad kring Arosvallen[1]) ..	—: —	
—: —	360,04	Idrottsplats vid Skallberget Ra[1])	10.000: —	
—: —	360,05	Tennisbana[1])	—: —	
—: —	360,06	Varmvatteninstallation å Emaus ishockeybarack Ra	4.000: —	
4.600: —	360,07	Omklädningsbaracker	—: —	
10.000: —	360,08	Ombyggnadsarbeten vid Emaus Ra	20.000: —	
—: —	360,09	Inhägnad vid Emaus[1])	—: —	

[1]) Odisponerade medel av tidigare anslag reserveras till år 1953.

[2]) Från föregående år reserverade medel dels för ombyggnads arbeten vid Arosvallen, dels för utredningskostnader för ny idrottsplats (15 I 1—126,1) omdisponeras till utredningskostnader för idrottsanläggning vid Rocklunda (konto 360,01).

10.000: —	360,10	Idrottsplats vid Gideonsbergsskolan Ra	5.000: —	
1.000: —	360,11	Elektrisk bastu	—: —	
10.000: —	360,12	Ståplatsläktare Ra	15.000: —	
—: —	360,13	Iordningställande av vattenbassäng vid gamla vattentornet[1])	—: —	
3.000: —	368,1	Anskaffning av inventarier Ra	3.000: —	
—: —	368,2	Anskaffning av maskiner[1])	—: —	
400: —	368,3	Idrottsmaterial för utlåning till skolor Fa	300: —	57.300: —
142.642: —		Kronor		170.342: —

Driftinkomster:

100: —	229	Rörelseinkomster (diverse)	100: —	
100: —	232	Bastu	—: —	
11.000: —	260,1	Hyror, fotboll	15.000: —	
1.500: —	260,2	Hyror, fri idrott	1.500: —	
15.000: —	260,3	Hyror, bandy	15.000: —	
5.000: —	260,4	Hyror, ishockey	3.000: —	
300: —	260,5	Hyror, konståkning	300: —	
400: —	260,6	Hyror, övrig idrott	400: —	
5.000: —	260,7	Hyror, övriga arrangemang	1.000: —	
2.800: —	260,8	Arrende, servering	2.800: —	
100: —	260,9	Biljettförsäljning, vakthållning	100: —	
2.000: —	263,1	Skridskobanor	2.000: —	
300: —	263,2	Träningskort	300: —	
2.500: —	263,3	Transporter	4.500: —	
100: —	268	Utlåning av läktare etc.	100: —	46.100: —
46.200: —		Kronor		46.100: —

3. Idrottshallen

Driftutgifter:

1.000: —	101,0	Löner och arvoden (bil. 1) Fa	1.000: —	
2.000: —	121	Förbrukningsmaterial Fa	2.000: —	
1.000: —	124	Förbrukningsinventarier Fa	1.000: —	
500: —	129	Övriga rörelsekostnader Fah	500: —	
400: —	133	Sjukvårdsmaterial vid arrangemang Fa	400: —	
16.000: —	160,1	Underhåll av byggnader Fa	10.000: —	
3.000: —	160,2	Underhåll av inredningar Fa	3.000: —	
20.000: —	161,1	Värme och renhållning Fa	20.000: —	
2.000: —	161,2	Vatten och belysning Fa	2.000: —	
2.200: —	161,3	Fastighetsskatt och försäkring Fa	2.500: —	

[1]) Odisponerade medel av tidigare anslag reserveras till år 1953.

2.000: —	168	Underhåll av inventarier Fa	2.000: —		
100: —	169	Försäkringspremier Fa	100: —		
19.300: —	185	Ränta på fasta tillgångar (bil. 4)	19.300: —*		63.800: —
		Kapitalutgifter:			
4.000: —	360,1	Anskaffning av masonitgolv	—: —		
—: —	360,2	Uthus för sopor och aska Fa....	3.000: —		
2.000: —	368	Anskaffning av inventarier Ra..	2.000: —		5.000: —
75.500: —		Kronor			68.800: —
		Driftinkomster:			
100: —	229	Rörelseinkomster (diverse)	100: —		
200: —	232	Bastu	—: —		
10.000: —	260,01	Hyror, handboll.....	10.000: —		
4.500: —	260,02	Hyror, boxning, brottning	4.500: —		
8.000: —	260,03	Hyror, gymnastik	8.000: —		
7.000: —	260,04	Hyror, tennis	8.000: —		
300: —	260,05	Hyror, övrig idrott	1.000: —		
6.000: —	260,06	Hyror, övriga arrangemang	6.000: —		
2.000: —	260,07	Hyror, foajén, bordtennis	3.000: —		
500: —	260,08	Hyror, foajén, diverse	900: —		
1.000: —	260,09	Hyror, brottarlokal, gymnastik..	1.000: —		
900: —	260,10	Hyror, brottarlokal, diverse	500: —		
3.500: —	260,11	Bowlinghall	4.000: —		
5.000: —	260,12	Klubbrum och träningslokaler ..	5.000: —		
5.000: —	260,13	Hyror och arrenden	5.000: —		
20.000: —	260,14	Dansarrangemang	20.000: —		
600: —	260,15	Förvaringsskåp	600: —		
100: —	260,16	Biljettförsäljning och vakthållning	100: —		
400: —	268	Utlåning av stolar etc.	400: —		78.100: —
75.100: —		Kronor			78.100: —

4. Dansarrangemang i idrottsstyrelsens regi.

		Driftutgifter:			
17.900: —	101,0	Löner och arvoden (bil. 1) Fa	17.000: —		
1.500: —	114	Annonser och telefon Fa	1.800: —		
1.000: —	119	Övriga expenser Fa	1.000: —		
15.000: —	126	Musik Fa	15.000: —		
1.000: —	127	Stimavgifter Fa.....	1.000: —		35.800: —
36.400: —		Kronor			35.800: —
		Driftinkomster:			
37.000: —	229	Rörelseinkomster			37.000: —
37.000: —		Kronor			37.000: —

5. Bidrag till övrig idrottsverksamhet

Driftutgifter:

2.500: —	101,0	Simundervisning (bil. 1) Fa	4.000: —	
4.000: —	119	Bidrag till idrottsutbyte med vänorterna Fah	4.000: —	
2.000: —	126	Tränarverksamhet Fah	3.000: —	
—: —	161	Lövuddens idrottsplats[1])	—: —	
4.000: —	173	Västerås Gymnastikförening	4.000: —	15.000: —
12.500: —		Kronor		15.000: —

15 J. Stadsbibliotek

Driftutgifter:

61.000: —	101,0	Löner och arvoden (bil. 1) Fa ..	71.000: —	
300: —	105	Personalförsäkring Fa	300: —	
3.100: —	107	Pensioner (bil. 2) Fa	8.400: —	
9.000: —	108	Pensionsavgifter (bil. 3) Fa	20.400: —	
3.600: —	110	Skrivmateriel, blanketter o. d. Fa	3.600: —	
3.500: —	114	Telefon, porto, annonser o. d. Fa	3.500: —	
—: —	115	Resor och traktamenten Fa	400: —	
—: —	118	Föreningsavgifter Fa	300: —	
500: —	119	Övriga expenser Fah	500: —	
2.000: —	155,1	Ombindning och underhåll av böcker Fa	6.000: —	
2.000: —	155,2	Prenumeration å tidningar och tidskrifter Fa.....	2.000: —	
3.500: —	161,1	Städning och renhållning Fa	5.000: —	
500: —	161,2	Belysning Fa	700: —	
6.000: —*	162	Hyra (7 E 3 och 15 A 4)	7.530: —*	
300: —	168	Underhåll av inventarier Fa	500: —	
300: —	169	Försäkring av inventarier och böcker Fa	200: —	130.330: —

Kapitalutgifter:

38.000: —	355,1	Inköp och inbindning av böcker Ra	38.000: —	
—: —	355,2	Inköp av pedagogisk litteratur[1])	—: —	
—: —	360	Huvudritning för ny biblioteksbyggnad[1])	—: —	
3.700: —	368	Anskaffning av inventarier Ra ..	2.500: —	40.500: —
137.300: —		Kronor		170.830: —

[1]) Odisponerade medel av tidigare anslag reserveras till år 1953.

Driftinkomster:

1.000: —	256	Pliktavgifter	—: —	
7.000: —	270	Statsbidrag	—: —	
8.000: —			Kronor	—: —

15 ö. Övriga ändamål

Driftutgifter:

5.000: —	119	Vänortsutbyte med övriga nordiska länder att disponeras av drätselkammaren Fa	5.000: —	
10.000: —	135	Frilufts- och folkkonserter (inkl. musik i stadsparken) Fah	10.000: —	
	173,1	Bidrag till enskild verksamhet:		
4.000: —		Västerås Arbetareinstitut: Föreläsningsverksamhet	4.000: —	
5.000: —		Arosgården	7.000: —	
18.000: —		Västerås Musiksällskap	20.000: —	
20.000: —		ABF:s studie- och biblioteksverksamhet	20.000: —	
12.000: —		Västerås konstförening	10.000: —	
1.000: —		KFUM:s studie- och sociala verksamhet ..	1.000: —	
57.000: —		Västerås Musikskola..	74.000: —	
4.000: —		TBV	5.000: —	
2.000: —		Västerås Nykterhetsförbund	4.000: —	
1.500: —		Västerås Trädgårdsföreningars samarbetskommitté	1.500: —	146.500: —
14.000: —	173,2	Västmanlands Fornminnesförening	14.000: —	
1.000: —		Ersättning för visningar av staden i Västmanlands Fornminnesförenings regi (20: — per gång) Fa	1.000: —	15.000: —
	173,3	Bidrag till teaterverksamhet:		
5.000: —		Garanti för Västerås Teater AB Ra	5.000: —	
10.000: —		Garanti för Riksteaterföreningen Fah ..... (jfr stfm 26/6 1952 § 150)	14.000: —	
10.000: —		Folkets Park	30.000: —	49.000: —
15.000: —	178,1	Stipendier ur kulturfonden (jfr stfm § 80/1951) Fah		15.000: —
2.900: —	185	Ränta på fasta tillgångar (bil. 4)	2.900: —*	243.400: —
197.400: —			Kronor	243.400: —

16. Socialvård.

16 A. Socialvårdsbyrå.

		Driftutgifter:			
2.500: —	100	Andel i stadsrevisionens kostnader	3.500: —		
2.000: —		Andel i avlöningskontorets kostnader	3.000: —	6.500: —	
102.000: —	101,0	Löner och arvoden (bil. 1) Fa ..		127.000: —	
100: —	103,1	Sjukvård Fa		100: —	
300: —	105	Personalförsäkring Fa.....		250: —	
2.100: —	107	Pensioner (bil. 2) Fa		2.500: —	
7.500: —	108	Pensionsavgifter (bil. 3) Fa		8.000: —	
12.000: —	110	Kontorskostnader Fa		10.000: —	
—: —	111	Böcker, tidskrifter o. d. Fa		500: —	
12.000: —	114	Telefon, porto, annonser o. d. Fa		17.000: —	
4.000: —	115	Resor och traktamenten Fa		4.000: —	
150: —	116	Fordonsersättningar Fa		150: —	
700: —	118	Föreningsavgifter Fa		700: —	
1.000: —	119	Övriga expenser Fa		1.200: —	
350: —	124	Förbrukningsinventarier Fa		350: —	
7.500: —*	162	Hyror		8.200: —*	
6.000: —	163,1	Städning Fa		7.000: —	
5.000: —	163,2	Uppvärmning och belysning Fa		5.000: —	
200: —	166	Underhåll av cyklar Fa		200: —	
50: —	167	Försäkringspremier för cyklar Fa		50: —	
500: —	168	Underhåll av inventarier Fa		500: —	
350: —	169	Övriga kostnader för inventarier Fa		300: —	199.500: —
		Kapitalutgifter:			
4.000: —	368	Anskaffning av inventarier Fa ..			3.000: —
170.300: —			Kronor		202.500: —
		Driftinkomster:			
	200	Andel i nettokostnaderna från: Fattigvårdsstyrelsen (35 %)			
6.000: —		sluten fattigvård	8.200: —		
53.570: —		öppen fattigvård	61.800: —	70.000: —	
93.610: —		Barnavårdsnämnden med familjebidragsnämnden (55 %)		112.500: —	
11.914: —		Nykterhetsnämnden (7 %)		14.000: —	
5.106: —		Hemhjälpsnämnden (3 %)		5.900: —	202.400: —
100: —	205	Olycksfallsersättning			100: —
170.300: —			Kronor		202.500: —

16 B 21. Karlslund—Sommarro ålderdomshem

Driftutgifter:

22.000: —	000	Pensionärernas arbeten	30.000: —
6.000: —	100	Andel i socialvårdsbyråns kostnader	7.000: —
145.000: —	101,0	Löner och arvoden (bil. 1) Fa ..	166.000: —
175.000: —	101,5	Löner till kollektivanställd personal Fa	238.000: —
500: —	103,1	Sjukvård för personal Fa	500: —
1.000: —	103,2	Beklädnad för personal Fa	1.200: —
1.200: —	105	Personalförsäkring Fa.....	1.100: —
15.300: —	107	Pensioner (bil. 2) Fa	15.000: —
10.100: —	108	Pensionsavgifter (bil. 3) Fa	12.300: —
1.000: —	110	Kontorskostnader Fa	1.000: —
2.500: —	114	Telefon, porto och annonser Fa..	3.000: —
200: —	115	Resor och traktamenten Fa	200: —
100: —	119	Övriga expenser Fa	150: —
1.000: —	120	Utsäde, gödningsämnen o. d. för trädgården Fa.....	1.000: —
3.500: —	121,1	Förbrukningsmateriel Fa	5.000: —
—: —	121,2	Arbetsmateriel för terapiverksamheten Fa	500: —
8.000: —	124,1	Linne och sängkläder Fa	8.000: —
2.000: —	124,2	Glas, porslin och köksattiralj Fa	2.100: —
—: —	124,3	Övriga förbrukningsinventarier Fa	500: —
—: —	126	Utredningskostnader för ålderdomshemmets utbyggnad Ra[1]) ..	10.000: —
120.000: —	130,1	Anskaffning av livsmedel Fa....	135.000: —
5.000: —	130,2	Produkter från hemmets trädgård Fa	6.000: —*
9.000: —	131	Anskaffning av beklädnad Fa ..	10.000: —
30.000: —	132	Tvätt Fa	46.000: —
14.000: —	133	Sjukvård för vårdtagare Fa	14.000: —
1.500: —	135,1	Tidskrifter, utflykter, film o. d. för vårdtagare Fa	2.500: —
—: —	135,2	Inköp av böcker till biblioteket Fa	600: —
30.000: —	160	Underhåll av fastigheten Fa	30.000: —
2.500: —	161,1	Renhållning, städning o. d. Fa ..	3.000: —
4.500: —	161,2	Vatten Fa	4.700: —
7.500: —	161,3	Elström Fa	8.000: —
50.000: —	161,4	Värme Fa	55.000: —
500: —	161,6	Försäkringspremier för fastigheten Fa	500: —
200: —	161,7	Fastighetsskatt Fa	—: —

[1]) Odisponerade medel av tidigare anslag reserveras till år 1953.

1.200: —	167	Utfodring av häst Fa	1.200: —		
3.500: —	168,1	Underhåll av maskiner (maskinrummet) Fa	3.500: —		
3.500: —	168,2	Underhåll av övriga inventarier Fa	3.700: —		
4.500: —	168,3	Utbyte av motströmsapparat[1]) ..	—: —		
500: —	169	Försäkringspremier för inventarier Fa	600: —		
2.000: —	177	Begravningskostnader Fa	2.000: —		
8.500: —	178,1	Flitpengar Fa	11.000: —		
30.000: —	178,2	Del av folkpension till vårdtagare Fa	35.000: —		
49.900: —	185	Ränta på fasta tillgångar (bil. 4)	51.500: —*		926.350: —
		Kapitalutgifter:			
25.000: —	368	Anskaffning av inventarier Ra..			13.000: —
797.700: —		Kronor			939.350: —
		Driftinkomster:			
22.000: —	000	Pensionärernas arbeten för hemmet	30.000: —		
23.000: —	200	Tvättinrättningens andel i ålderdomshemmets kostnader	23.000: —		
300: —	205	Olycksfallsersättningar	100: —		
5.000: —	220,1	Produkter från trädgården till hushållet	6.000: —*		
1.000: —	220,2	Försäljning av produkter från trädgården	1.000: —		
—: —	220,3	Försäljning av terapialster	500: —		
1.000: —	229	Diverse rörelseintäkter	200: —		
11.000: —	230	Portionsersättningar	12.000: —		
8.000: —	260,1	Personalens ersättning för bostad	9.000: —		
—: —	260,2	Övriga hyresinkomster	1.000: —		
—: —	270,1	Statsbidrag till biblioteksverksamheten	300: —		
2.700: —	270,2	Vårdavgifter ersatta av staten ..	2.000: —		
15.000: —	271	Vårdavgifter ersatta av landstinget jämlikt 41 § fattigvårdslagen.....	—: —		
10.000: —	272	Vårdavgifter ersatta av främmande kommuner	10.000: —		
300.000: —	273	Övriga vårdavgifter	275.000: —		370.100: —
399.000: —		Kronor			370.100: —

[1]) Odisponerade medel av tidigare anslag reserveras till år 1953.

16 B 22. Badelunda ålderdomshem

Driftutgifter:

100	Andel i Socialvårdsbyråns kostnader	1.200: —	
101,0	Löner och arvoden (bil. 1) Fa	10.000: —	
101,5	Löner till kollektivanställd personal Fa	11.400: —	
103,1	Sjukvård för personal Fa	100: —	
103,2	Beklädnad för personal Fa	75: —	
105	Personalförsäkring Fa	125: —	
108	Pensionsavgifter (bil. 3) Fa	700: —	
114	Telefon, porto, annonser o. d. Fa	450: —	
115	Resor och traktamenten Fa	100: —	
119	Övriga expenser Fa	50: —	
121	Förbrukningsmaterial Fa	450: —	
124,1	Linne och sängkläder Fa	1.000: —	
124,2	Glas, porslin och köksattiraljer Fa	800: —	
130,1	Anskaffning av livsmedel Fa	13.500: —	
131	Anskaffning av beklädnad Fa	450: —	
132	Bad och tvätt Fa	300: —	
133	Sjukvård för vårdtagare Fa	1.200: —	
135	Tidskrifter och utflykter för vårdtagare m. m. Fa	150: —	
160,1	Underhåll av fastigheten Fa	1.200: —	
160,2	Anordnande av åskledare Fa	1.400: —	
161	Övriga kostnader för fastigheten Fa	3.450: —	
168	Underhåll av inventarier Fa	1.500: —	
169	Övriga kostnader för inventarier Fa	500: —	
177	Begravningskostnader Fa	260: —	
178,2	Del av folkpension och livränta m. m. Fa	2.300: —	
185	Ränta på fasta tillgångar (bil. 4)	4.000: —*	56.660: —

Kapitalutgifter:

360	Förvärv av stadsägan nr 2714 (f. d. Badelunda ålderdomshem, stfm § 61/1952)		95.000: —
	Kronor		151.660: —

Driftinkomster:

230	Portionsersättning	2.600: —
260,2	Personalens ersättning för bostad	1.200: —

	272	Vårdavgifter av främmande kommuner		20.000: —	
	273,2	Övriga vårdavgifter		9.500: —	33.300: —
			Kronor		33.300: —

16 B 3. Öppen fattigvård

Driftutgifter:

53.570: —	100	Andel i socialvårdsbyråns kostnader		61.800: —	
21.000: —	101,0	Löner och arvoden (bil. 1) Fa		25.000: —	
100: —	103,1	Sjukvård Fa		100: —	
100: —	105	Personalförsäkring Fa		100: —	
850: —	108	Pensionsavgifter (bil. 3) Fa		—: —	
70.000: —	172	Ersättning till främmande kommuner för utgiven fattigvård Fa		65.000: —	
		Anstaltsvård Fa			
85.000: —	175,1	Sinnessjukvård	80.000: —		
7.500: —	175,2	Lasarettsvård	6.000: —		
3.500: —	175,3	Sanatorievård	3.500: —		
2.000: —	175,4	Annan sjukvård	2.000: —	91.500: —	
10.500: —	175,5	Andel i kostnader för Badelunda ålderdomshem.		—: —	
		Understöd med karaktär av fattigvård Fa			
85.000: —	177,01	Understöd i kontanter	130.000: —		
25.000: —	177,02	Understöd till hyra	45.000: —		
25.000: —	177,03	Understöd in natura	35.000: —		
8.000: —	177,04	Understöd i form av öppen sjukvård	7.500: —		
2.000: —	177,05	Understöd till tandvård	2.000: —		
3.000: —	177,06	Understöd till medicin	3.000: —		
2.000: —	177,07	Begravningskostnader	2.000: —		
40.000: —	177,08	Understöd till personer, tillhörande andra fattigvårdssamhällen	72.000: —	296.500: —	
		Understöd utan karaktär av fatigvård			
2.000: —	177,11	Bidrag till yrkesutbildning Fa	2.400: —		
3.000: —	177,12	Kommunalt pensionstillskott Fa	2.700: —		
13.500: —	177,13	Diakoniverksamhet Fah	13.500: —	18.600: —	558.600: —
462.620: —			Kronor		558.600: —

Driftinkomster:

100: —	205	Olycksfallsersättning	100: —	
200: —	229	Diverse rörelseintäkter.....	100: —	
15.000: —	271	Landstingsbidrag för sinnessjuk-, lasaretts-, sanatorie- och annan sjukhusvård	18.000: —	
37.000: —	272	Ersättning för understöd till personer tillhörande andra fattigvårdssamhällen	68.000: —	
50.000: —	273,1	Ersättning av enskilda	65.000: —	
75.000: —	273,2	Ersättning av pensioner och sjukkassor	55.000: —	206.200: —
177.300: —		Kronor		206.200: —

16 C 3. Öppen barnavård.

Driftutgifter:

93.610: —	100	Andel i socialvårdsbyråns kostnader	112.500: —	
—: —		Andel i lön till skolkurator (15 A 3)	800: —	
88.000: —	101,0	Löner och arvoden (bil. 1) Fa ..	108.000: —	
100: —	103,1	Sjukvård Fa	100: —	
400: —	105	Personalförsäkring Fa	375: —	
—: —	107	Pensioner (bil. 2) Fa	3.000: —	
4.500: —	108	Pensionsavgifter (bil. 3) Fa	11.800: —	
2.000: —	134,1	Pojkidrottskoloni (jfr stfm 28/6 1951 § 181) Fa	2.000: —	
400: —	134,2	Anordnande av kurser i spädbarnsvård Fa	400: —	
30.000: —	172	Ersättning till främmande kommuner för omhändertagna barn Fa	35.000: —	
		Anstaltsvård Fa		
11.000: —	175,1	Samhällsvård i barnhem ..... 15.000: —		
7.000: —	175,2	Skyddsuppfostran i barnhem ..... 12.000: —		
500: —	175,3	Lasarettsvård ..... 300: —		
300: —	175,4	Sanatorievård ..... 200: —		
8.000: —	175,5	Vanföre- och sinnesslövård ..... 10.000: —		
1.500: —	175,6	Vård å anstalter för svåruppfostrade barn.. 1.500: —	39.000: —	
		Vård i enskilda hem Fa		
50.000: —	176,1	Samhällsvård i enskilda hem ..... 55.000: —		

17.000: —	176,2	Skyddsuppfostran i enskilda hem	15.000: —		
1.000: —	176,3	Inspektionskostnader	500: —	70.500: —	
		Understöd Fa			
7.000: —	177,1	Kostnader i samband med omhändertagande av barn	7.000: —		
90.000: —	177,2	Bidragsförskott	115.000: —		
1.000: —	177,3	Tillfälliga bidrag till barn och ungdom, som stå under nämndens övervakning	1.000: —		
1.200: —	177,4	Läkarvård och medicin	1.200: —		
100: —	177,5	Begravningskostnader	100: —		
38.000: —	177,6	Kostnader för barn, tillhörande främmande kommuner	65.000: —	189.300: —	572.775: —
452.610: —			Kronor		572.775: —

Driftinkomster:

8.000: —	200	Familjebidragsnämndens andel i barnavårdsnämndens kostnader..	10.000: —	
100: —	205	Olycksfallsersättning	100: —	
200: —	229	Diverse rörelseintäkter.....	100: —	
30.000: —	270,1	Ersättning av staten för bidragsförskott	45.000: —	
2.000: —	270,2	Statsbidrag enligt 63 § barnavårdslagen	2.000: —	
3.500: —	271	Landstingsbidrag	2.000: —	
35.000: —	272	Ersättning för kostnader för barn, tillhörande främmande kommuner	62.000: —	
45.000: —	273,1	Ersättning av enskilda för bidragsförskott	50.000: —	
50.000: —	273,2	Ersättning av enskilda för uppfostringsbidrag	55.000: —	226.200: —
173.800: —			Kronor	226.200: —

16 C 4. Barnstugor

16 C 40. Gemensam förvaltning.

Driftutgifter:

20.000: —	101,0	Löner och arvoden (bil. 1) Fa	30.100: —	
		Avgår till 16 C 42	4.400: —	25.700: —
500: —	103,1	Läkarundersökning av egen personal Fa		500: —

1.000: —	104	Personalutbildning (efter medgivande av drätselkammaren) Fah		1.000: —	
1.200: —	105	Personalförsäkring Fa		1.000: —	
2.900: —	107	Pensioner (bil. 2) Fa		3.500: —	
9.000: —	108	Pensionsavgifter (bil. 3) Fa		20.100: —	
2.400: —	110	Kontorskostnader Fa		2.500: —	
1.000: —	114	Telefon, porto, annonser o. d. Fa		1.000: —	
250: —	115	Resor och traktamenten Fa		400: —	
300: —	119,1	Övriga expenser Fa		300: —	
1.000: —*	162	Hyror (7 B 6)		1.500: —*	
350: —	163	Övriga kostnader för förhyrda lokaler Fa		300: —	
50: —	168	Underhåll av inventarier Fa		50: —	
200: —	169	Försäkringspremier Fa		200: —	58.050: —
		Kapitalutgifter:			
1.000: —	368	Anskaffning av inventarier Fa ..			700: —
41.150: —			Kronor		58.750: —
		Driftinkomster:			
	200	Andel i nettokostnader från:			
20.525: —		16 C 41 50 %	27.100: —		
14.350: —		16 C 42 35 %	19.000: —		
6.175: —		16 C 43 15 %	8.092: —	54.192: —	
100: —	205	Olycksfallsersättning		100: —	
—: —	271	Landstingsbidrag		4.458: —	58.750: —
41.150: —			Kronor		58.750: —

16 C 41. Barnträdgårdar och klubbar (inkl. lekplatser och dagkoloni)

		Driftutgifter:			
20.525: —	100	Andel i gemensamma förvaltningens kostnader		27.100: —	
133.000: —	101,0	Löner och arvoden (bil. 1) Fa	179.000: —		
./. 3.400: —		Avgår till 16 C 42 ..	4.300: —	174.700: —	
3.000: —	114	Telefon, porto, annonser o. d. Fa		2.850: —	
16.000: —	121	Lek- och arbetsmaterial Fa		16.000: —	
5.000: —	124	Förbrukningsinventarier Fa		3.500: —	
3.700: —	130	Bespisning Fa.....		3.500: —	
1.400: —	132	Tvätt Fa (16 C 42)		1.500: —*	
10.000: —	133	Sjukvård Fa		11.000: —	
800: —*	135	Badresor för barn (ersättning till 10 D)		1.000: —*	

40.500: —	162	Hyror Fa (varav internt 6 950: —*) Fa	52.500: —	
19.000: —	163,1	Städning Fa	30.000: —	
3.400: —	163,2	Värme, vatten och elström Fa ..	2.500: —	
600: —*	163,3	Andel i parkförvaltningens kostnader för grönytor	1.600: —*	
250: —	163,4	Övriga kostnader för förhyrda lokaler Fa	250: —	
1.000: —	168	Underhåll av inventarier Fa	1.000: —	329.000: —
		Kapitalutgifter:		
16.000: —	368	Anskaffning av inventarier Ra[1])		8.000: —
270.775: —			Kronor	337.000: —
		Driftinkomster:		
32.000: —	236	Avgifter	36.000: —	
—: —	260	Hyror av anställda	1.300: —	
26.875: —	270	Statsbidrag	25.500: —	
—: —	271	Landstingsbidrag	400: —	63.200: —
58.875: —			Kronor	63.200: —

16 C 42. Daghem och eftermiddagshem

		Driftutgifter:		
14.350: —	100	Andel i gemensamma förvaltningens kostnader	19.000: —	
78.000: —	101,0	Löner och arvoden (bil. 1) Fa..... 94.500: —		
—: —		Tillkommer från 16 C 40 4.400: —		
3.400: —		Tillkommer från 16 C 41 4.300: —	103.200: —	
7.000: —	105	Lön till kollektivanställd personal Fa	8.000: —	
500: —	114	Telefon och porto Fa	550: —	
1.700: —	121	Lek- och arbetsmaterial Fa	1.700: —	
1.200: —	124	Förbrukningsinventarier Fa	2.000: —	
35.000: —	130	Bespisning Fa	38.000: —	
1.500: —	132	Tvätt Fa ..... 3.900: —		
—: —		Avgår till 16 C 41 .... 1.500: —	2.400: —	
1.800: —	133	Sjukvård Fa	2.500: —	
9.300: —*	162	Hyror	10.700: —*	
12.500: —	163,1	Städning Fa	12.500: —	
8.000: —	163,2	Värme, vatten och belysning Fa	8.000: —	
9.000: —*	163,3	Andel i parkförvaltningens kostnader för grönytor	9.000: —*	

[1]) Odisponerade medel av tidigare anslag reserveras till år 1953.

200: —	163,4	Övriga kostnader för förhyrda lokaler Fa	650: —	
—: —	163,5	Plaskdamm[1])	—: —	
1.000: —	168	Underhåll av inventarier Fa	600: —	
—: —	176	Ersättning till familjedaghem Fa	10.000: —	228.800: —
		Kapitalutgifter:		
1.100: —	368	Anskaffning av inventarier Fa ..		400: —
185.550: —		Kronor		229.200: —
		Driftinkomster:		
5.450: —	230	Kostersättning från personal....	6.500: —	
29.000: —	233	Avgifter	35.000: —	
13.200: —	270	Statsbidrag	14.335: —	
—: —	271	Landstingsbidrag	800: —	
340: —	273	Bidrag från fonder	340: —	56.975: —
47.990: —		Kronor		56.975: —

16 C 43. Uddens barnkoloni.

		Driftutgifter:		
6.175: —	100	Andel i gemensamma förvaltningens kostnader	8.092: —	
9.000: —	101,0	Löner och arvoden (bil. 1) Fa ..	10.600: —	
8.336: —	101,5	Lön till kollektivanställd personal Fa	9.400: —	
250: —	114	Telefon, porto Fa	250: —	
1.900: —	115	Resor och traktamenten Fa	1.900: —	
100: —	119	Övriga expenser Fa	100: —	
600: —	121	Lek- och arbetsmaterial Fa	500: —	
200: —	124	Förbrukningsinventarier Fa	1.000: —	
17.000: —	130	Bespisning Fa	17.000: —	
1.500: —	132	Tvätt Fa	500: —	
1.800: —	133	Sjukvård Fa	2.500: —	
6.200: —*	162	Hyror	7.000: —*	
5.000: —	163,1	Städning Fa	5.000: —	
5.000: —	163,2	Värme, vatten och belysning Fa	5.500: —	
100: —	163,4	Övriga kostnader för förhyrda lokaler Fa	200: —	
200: —	168	Underhåll av inventarier Fa	200: —	69.742: —
		Kapitalutgifter:		
725: —	368	Anskaffning av inventarier Fa ..		500: —
64.086: —		Kronor		70.242: —

[1]) Odisponerade medel av tidigare anslag reserveras till år 1953.

		Driftinkomster:		
2.600: —	230	Kostersättning från personal	3.500: —	
1.000: —	260	Hyror av anställda	1.000: —	
5.900: —	270	Statsbidrag	3.900: —	8.400: —
9.500: —		Kronor		8.400: —

16 C 5. Ungdomsvård

		Driftutgifter:		
8.200: —	101,0	Löner och arvoden (bil. 1) Fa ..	9.400: —	
500: —	114	Telefon, porto och annonser Fa..	500: —	
400: —	119	Övriga expenser Fa	400: —	
1.000: —	129	Servering Fa	1.000: —	
10.500: —	135	Musik, slöjdverksamhet m. m. Fa	10.500: —	
17.400: —	162	Hyror (internt 11.600: —*) Fa ..	19.000: —	
7.100: —	163	Städning och belysning Fa	8.000: —	
20.000: —	173,1	Understöd till ungdomsorganisationer för lokalkostnader (fördelas av styrelsen) Fah	25.000: —	
5.000: —	173,2	Bidrag till utbildning av ungdomsledare (fördelas av Västerås Ungdomsråd) Fah.....	5.000: —	
1.500: —	173,3	Bidrag till ungdomsrådet för administration m. m.	1.500: —	80.300: —
		Kapitalutgifter:		
7.000: —	368	Anskaffning av inventarier Fa ..		1.000: —
78.600: —		Kronor		81.300: —
		Driftinkomster:		
1.000: —	229	Servering	1.000: —	
—: —	260	Hyror	100: —	
15.000: —	273	Bidrag från Asea och Metallverken	15.000: —	16.100: —
16.100: —		Kronor		16.100: —

16 D. Hyresnedsättning

		Driftutgifter:		
—: —	174,1	Bidrag till stattitel 7 F 1	15.000: —	
197.814: —	174,2	Bidrag till stattitel 7 F 2	222.584: —	
10.000: —	174,3	Kommunal andel i hyresbidrag (3: — kronorsbidrag) Ra[1])	12.000: —	249.584: —
207.814: —		Kronor		249.584: —

[1]) Odisponerade medel av tidigare anslag reserveras till år 1953.

16 E. Arbetslöshetsunderstöd

Driftutgifter:

400: —	119	Expenser		—: —
400: —		Kronor		—: —

16 F. Nykterhetsvård

Driftutgifter:

11.914: —	100	Andel i socialvårdsbyråns kostnader		14.000: —	
20.000: —	101,0	Löner och arvoden (bil. 1) Fa ..		23.000: —	
50: —	105	Personalförsäkring Fa		50: —	
2.100: —	108	Pensionsavgifter (bil. 3) Fa		3.100: —	
—: —	119	Övriga expenser Fa		500: —	
8.000: —	175	Vårdavgifter för alkoholister Fa		8.500: —	
		Förebyggande och eftervårdande verksamhet Fa			
2.000: —	177,1	Ekonomisk hjälp	2.000: —		
400: —	177,2	Övervakningsbidrag ..	2.000: —		
400: —	177,3	Flitpengar	600: —	4.600: —	53.750: —
44.864: —		Kronor			53.750: —

Driftinkomster:

2.500: —	270	Statsbidrag	2.900: —	
400: —	279	Flitpengar	600: —	3.500: —
2.900: —		Kronor		3.500: —

16 H. Hemhjälpsnämnd

1. Hemsysterverksamhet

Driftutgifter:

5.106: —	100	Andel i socialvårdsbyråns kostnader	5.900: —	
51.000: —	101,0	Löner och arvoden (bil. 1) Fa..	61.000: —	
500: —	103,1	Sjukvård Fa	300: —	
10.000: —	103,2	Hyra för bostad inkl. värmetillägg och lyse åt hemvårdarinnorna Fa	10.000: —	
400: —	105	Personalförsäkring Fa	225: —	
2.900: —	108	Pensionsavgifter (bil. 3) Fa	3.700: —	
200: —	110	Kontorskostnader Fa	200: —	
1.500: —	114	Telefon, porto, annonser o. d. Fa	1.500: —	
600: —	115	Resor och traktamenten Fa	600: —	
1.000: —	116	Cykelersättning Fa	1.000: —	

200: —	119	Övriga expenser Fa	200: —	
400: —	168	Underhåll av inventarier Fa	400: —	
3.000: —	179	Bidrag till hemsamaritverksamhet (jfr stfm 22/2 1951 § 67) Fa	1.000: —	86.025: —
		Kapitalutgifter:		
—: —	368	Anskaffning av möbler[1])		—: —
76.806: —			Kronor	86.025: —
		Driftinkomster:		
6.900: —	260	Hyror (av hemvårdarinnorna) ..	7.200: —	
11.200: —	270	Statsbidrag	11.200: —	
5.600: —	271	Landstingsbidrag	5.600: —	
3.500: —	273	Ersättning för lämnad hemhjälp	4.500: —	28.500: —
27.200: —			Kronor	28.500: —

2. Systugeverksamhet (stfm 31/3 1949 § 63)

		Driftutgifter:		
13.000: —	101,0	Löner (bil. 1) Fa	13.000: —	
50: —	105	Personalförsäkring Fa.....	50: —	
500: —	129	Övriga rörelsekostnader Fa	500: —	
3.000: —	162	Lokalhyra Fa	3.000: —	
1.800: —	163	Övriga kostnader för lokaler (värme, belysning, städning o. d.) Fa	1.500: —	
400: —	168	Underhåll av inventarier Fa	200: —	
300: —	169	Övriga kostnader för inventarier (försäkringspremier, transporter o. d.) Fa	200: —	18.450: —
		Kapitalutgifter:		
—: —	368	Anskaffning av inventarier[1])		—: —
19.050: —			Kronor	18.450: —
		Driftinkomster:		
4.000: —	226	Avgifter		4.000: —
4.000: —			Kronor	4.000: —

16 ö. Övriga ändamål

		Driftutgifter:	
	173,1	Fritt upplåtna lokaler:	
600: —		Natthärbärget	700: —

[1]) Odisponerade medel av tidigare anslag reserveras till år 1953.

500: —		Föreningen Rädda Barnen	—: —		
400: —		Föreningen Västmanlands Samhjälp	450: —	1.150: —*	
12.000: —	173,2	Barnkrubban	12.000: —		
1.500: —		Natthärbärget	1.500: —		
1.200: —		Frälsningsarméns slumverksamhet	1.200: —		
500: —		Frälsningsarméns sommarhem i Ransta	500: —		
600: —		Sjömansvård	600: —		
1.200: —		Västerås Missionsförsamling för församlingssysters verksamhet	1.200: —		
1.500: —		Västmanlands Samhjälp och Skyddsförening	1.500: —		
—: —		Västerås Folkpensionärförening	500: —		
—: —		Föreningen Rädda Barnen	500: —	19.500: —	
	173,3	Föreningen Västerås Skollovskolonier:			
90.000: —		För koloniverksamhet	100.000: —		
25.000: —		För feriebarnsverksamhet Fa	30.000: —	130.000: —	
	173,4	Föreningen Västerås Skollovskolonier:			
—: —		För uppförande av kolonihem i Söderbärke[1])		—: —	
100: —	173,5	Garanterad ränteavkastning för vissa stiftelser Fa		100: —	150.750: —
135.100: —			Kronor		150.750: —

[1]) Odisponerade medel av tidigare anslag reserveras till år 1953.

17. Social förmedlingsverksamhet.

17 B. Bostadsförmedling

		Driftutgifter:		
3.000: —	100	Andelar i fastighetskontorets kostnader för kontorsmaterial, lokal, värme, lyse och städning ..	3.000: —	
11.000: —	101,0	Löner och arvoden (bil. 1) Fa ..	13.400: —	
400: —	114	Telefon Fa	500: —	16.900: —
14.400: —			Kronor	16.900: —

18. Socialförsäkring.

18 A. Folkpensionering

Driftutgifter:

26.000: —	101,0	Löner och arvoden (bil. 1) Fa ..	36.000: —	
150: —	105	Personalförsäkring Fa	50: —	
3.700: —	108	Pensionsavgifter (bil. 3) Fa	5.500: —	
600: —	110	Kontorskostnader Fa	1.000: —	
800: —	114	Telefon, annonser o. d. Fa	1.100: —	
500: —	115	Resor och traktamenten Fa	1.500: —	
200: —	119	Övriga expenser Fa	200: —	
300: —	133	Läkarundersökningar Fa.....	300: —	
—: —	137	Utredning om folkpensionärernas bostadsförhållanden[1])	—: —	
2.400: —*	162	Lokalhyra	2.600: —*	
840: —	163	Övriga kostnader för förhyrda lokaler Fa	1.500: —	
200: —	168	Underhåll av inventarier Fa	200: —	
810.000: —	170,1	Kommunbidrag till folkpensionerna Fa	900.000: —	
50.000: —	170,2	Särskilda bostadstillägg Fa	66.000: —	1.015.950: —

Kapitalutgifter:

300: —	368	Anskaffning av inventarier Fa ..		300: —
895.990: —		Kronor		1.016.250: —

18 B. Sjukförsäkring

Driftutgifter:

	173	Erkända sjukkassor i Västerås:		
20.500: —		Västerås erkända sjukkassa	—: —	
10.400: —		Aseas erkända centralsjukkassa	—: —	
125: —		Träarbetarnas erkända sjukkassa	—: —	
175: —		Typografernas erkända sjukkassa	—: —	—: —
31.200: —		Kronor		—: —

[1]) Odisponerade medel av tidigare anslag reserveras till år 1953.

19. Kristidsförvaltning.

19 B. Hyresnämnd

Driftutgifter:

16.100: —	101,0	Löner och arvoden (bil. 1) Fa	17.000: —		
		Tilläggsanslag med särskilt förbehåll Fa	1.800: —	18.800: —	
500: —	110	Kontorskostnader Fa		500: —	
2.000: —	114	Porto Fa		3.000: —	
1.000: —	115	Resor Fa		1.000: —	
200: —	119	Övriga expenser Fah.....		200: —	
600: —	126	Sakkunniga Fa		600: —	24.100: —
20.400: —			Kronor		24.100: —

19 ö. Övriga ändamål

Driftutgifter:

6.300: —	101,0	Arvoden (bil. 1) Fa		4.000: —	
—: —	107	Pensioner (bil. 2) Fa		650: —	
200: —	119	Expenser		—: —	4.650: —
6.500: —			Kronor		4.650: —

20. Finansförvaltning.

Driftutgifter:

816.315: —	180	Ränta på fast upplånat kapital (bil. 6) Fa	1.252.000: —	
./. 209.839: —		varav påföres hamnen 9 A—180	301.500: —	950.500: —
220.000: —		Beräknad ytterligare upplåning Ra		200.000: —
25.000: —	183	Ränta på tillfällig upplåning o. d. Fa	15.000: —	
148.000: —		Ränta på skuld till samt omkostnader för AB Västeråsbanans Intressenter enl. avtal 23/2 1944 Fa	161.000: —	176.000: —
1.000: —	187	Avskrivning på fordringar Fa[2])		1.000: —
39.000: —	190	Avsättning till Västerås stads pensionsfond, 3 % ränta på 1.455.000: — Fa		43.650: —
1.000: —	192	Restitution och räntor på kommunalutskylder förfallna senast år 1946 Fa		1.000: —
18.000: —	193	Restitution av nöjesskatt Fa		18.000: —
—: —	194	Underskott från 1951		786.957: —
277.000: —	195,1	Avbetalning på utdebiteringsförskott: Anskaffning av magirusstege (jfr konto 6—366)	125.000: —	
		Uppförande av byggnad för renhållningsverk och byggnadskontor (jfr konto 7 B 7 360,1)	250.000: —	
			375.000: —	
		uttaxeras på 2 år; för 1953 (1:sta året)		187.500: —
200.000: —	195,2	Täckning av underskott på hamnrörelsen Rah[3])		300.000: —

[2]) Avser endast finansförvaltningens fordringar (ex. lån), avskrivning på andra fordringar skall redovisas under vederbörliga förvaltningar. (konto 187).

[3]) Underskott t. o. m. 1951 ..... 1.640.372: 85
Beräknat underskott 1952 ..... 235.566: —
„ „ 1953 ..... 368.857: —
2.244.795: 85
därav täckt av uttaxerade medel t. o. m. 1953 ..... 2.140.372: 85
Ev. överskott å 1952 års anslag, kr. 200.000: —, reserveras till 1953.

—: —	198	Avsättning till skatteregleringsfond (jfr SF nr 362/1952)	1.750.000: —	
702.371: —	S 1	Anslag till oförutsedda behov att disponeras av stadsfullmäktige Rah[4])	899.295: —	
25.000: —	D 2	Anslag till oförutsedda behov att disponeras av drätselkammaren Rah[4])	25.000: —	
50.000: —	D 3	Anslag för engångsinbetalningar till SKP att disponeras av drätselkammaren Rah[1])[5])	—: —	
192.000: —	S 7	Anslag för kulturella och allmännyttiga ändamål (1953 års beräknade disponibla avkastning ur kulturfonden) att disponeras av stadsfullmäktige Ra[1])[4]) ..... 202.800: —		
./. 15.000: —		Avgår för stipendier Jfr 15 Ö ..... 15.000: —	187.800: —	
200.000: —	S 0	Anslag för retroaktiva pensionsavgifter till SKP	—: —	
250.000: —	D 0	Anslag för ev. ökade dyrtidstillägg att disponeras av drätselkammaren Fah[4])	250.000: —	5.776.702: —
		Kapitalutgifter:		
1.488.812: —	380	Avbetalning på fast upplånat kapital (bil. 6) Fa.. 1.934.500: —		
./. 363.212: —		varav påföres hamnen ..... ./. 479.617: —	1.454.883: —	
150.000: —		Beräknad ytterligare upplåning Ra	—: —	
	390	Avsättning till följande särskilda kapitalfonder:		
48.000: —		Kulturfonden, 1/5 av årets ränteavkastning Fa .... 50.700: —		
46.500: —		Trafikfonden, årets ränteavkastning Fa 39.700: —		
600.000: —		Särskilda fonden för allmänna byggnader 1.000.000: —		

1 Odisponerade medel av tidigare anslag reserveras till år 1953.

4 Från detta anslag anvisade medel skall redovisas under vederbörliga förvaltningar, kontoanvisningar lämnas av drätselkontoret.

5 Från detta anslag anvisade medel skall redovisas på konto 108 under berörda förvaltningar.

79.520: —		Bostadssubventionsfonden att disponeras av drätselkammaren (varav från konto 281,2 1.781: — och 481,2 27.311: —)	400.000: —	1.490.400: —	
50: —	392	Donationsjordsfonden, 1/10 av årets ränteavkastning Fa		50: —	2.945.333: —
4.989.517: —			Kronor		8.722.035: —
		Driftinkomster:			
1.500: —	270,1	Bötesmedel		1.500: —	
	270,2	Byggnadsbidrag för skolbyggnader:			
14.094: 20		Jakobsbergsskolan t. o. m. 1969	14.094: 20		
9.971: —		Herrgärdsskolan t.o.m. 1971	9.971: —		
11.256: 80		Korsängsskolan t. o. m. 1972	11.256: 80	35.322: —	
		Ränta på utlämnade fasta lån:			
9.044: —	281,1	Lån ur pensionsförsäkringsfonden 4,75 %	7.929: —		
2.084: —	281,2	Lån ur bostadssubventionsfonden	1.781: —	9.710: —	
		Ränta på rörliga medel:			
3.000: —	283,1	Oguldna köpeskillingar	5.000: —		
1.474: —		Ogulden köpeskilling från landstinget ..	1.359: —	6.359: —	
306.251: —	283,2	Svenska statens 3 % obligationer	5.207.000: —	156.210: —	
7.700: —		Sv. statens 2 ¾ % obl. av år 1949 (förs.-med.-fonden) kr.	280.000: —	7.700: —	163.910: —
151.861: —	283,3	Kulturfondens lån till Västerås stad och Byggn. AB Mimer	246.130: —		

7.200: —		Trafikfondens lån till Västerås stad och Byggn. AB Mimer	30.938:—	277.068: —
8.600: —	283,4	Egna fonders bankräkningar	8.900: —	
75.000: —	283,5	Övriga rörelsemedel..	150.000: —	606.237: —
1.849.700: —	285,1	Ränta på fasta tillgångar (bil. 4)		2.232.400: —*
10.000: —	285,2	Ränta på tekniska verkens förlagsmedel		20.000: —
1.000.000: —	290	Disposition ur skatteregleringsfonden		—: —
350: —	293,1	Källarfrihetsmedel		350: —
42.000: —	293,2	Hundskatt à 50: — per hund ..		45.000: —
240.000: —	293,3	Nöjesskatt, kommunala delen ..		250.000: —
2.000: —	293,4	Artistskatt		3.000: —
73: —	293,5	Tomtören		73: —
383.015: —	294	Överskott från 1950		—: —
2.760: —		Överskott i f. d. Skerike kommuns räkenskaper.....		—: —
—: —	295	Utdebiteringsförskott (jfr konto 195,1)		375.000: —
139.200: —	296	Provisorisk skatteersättning (SF nr 568/1951)		139.200: —
12.539.691: —	297	Slutlig inkomstskatt för år 1951 enl. 1952 års taxering 2.139.370: 60 skattekronor à 7: 35[2])	15.724.373:—	
./.10.829.729:—		avgår i försk. erhållet 1951	11.539.164:—	4.185.209:—
17.139: 20		För Skerike 6.359:70 skattekronor à 4: 46[2]) ..	28.364: —	
./. 15.082: 80		avgår i förskott erh. 1951	18.339: —	10.025:— 4.195.234: —
1.531.253: —	299,3	Fastighetsskatt enl. 1952 års taxering 283.216: 30 (härav Skerike 1.093: 95) skattekronor à 7: 35[2])		2.081.639: —

[2] Utdebiteringen fastställd stfm 26/10 1950 § 265 resp. Skerike kommunalstämma 29/10 1950 § 6 (2: 46) och Skerike kyrkostämma 12/11 1950 § 6 (2: — folksk.).

	299,4	Preliminärskatt			
12.789.090: —		Förskott på 1953 års inkomstskatt			
		1.966.106: 35 skattekronor à 8: 85		17.400.041: —	27.394.706: —
		Kapitalinkomster:			
		Avbetalning på utlämnade fasta lån:			
23.476: —	481,1	Lån ur Pensionsförsäkringsfonden 4,75 %	24.591: —		
27.436: —	481,2	Lån ur bostadssubventionsfonden	27.311: —	51.902: —	51.902: —
20.361.407: —			Kronor		27.446.608: —

BILAGOR

1. Västerås stads lönestat för år 1953.
2. Pensions- och understödsstat för år 1953.
3. Sammanställning över stadens pensionsavgifter år 1953.
4. Förteckning över räntor på fasta tillgångar.
5. Stadens underställningsfria lånerätt.
6. Lån, amorteringar och räntor år 1953.
7. Uppgift på låneskuld m. m. jämte grafisk framställning.
8. Uppgift på fast upplåning, folkmängd, antal skattekronor och uttaxering jämte grafisk framställning.

Bilaga 1 till
skattestatens specialstater

Västerås stads lönestat för år 1953.

Tjänstereglemente.

För stadens ordinarie och extra befattningshavare gällande tjänstereglemente antaget av Stfm den 27 november 1947 § 389 och den 31 mars 1948 § 101.

Löner.

För staden gällande löneplan ansluter sig till statens löneplan nr 1, ortsgrupp 3 (SFS 1947: 376).

Pensionsavgifter.

Stadens befattningshavare äro befriade från skyldighet att erlägga pensionsavgiftsandel (Stfm 1946 § 420).

Västerås stad tillhör

ortsgrupp 3 enligt statens allmänna avlöningsreglemente 7 § 2 mom (SFS 1950: 675)
ortsgrupp 3 i fråga om taxering (SFS 1951: 83)
bostadskostnadsgrupp 4 jämlikt lag om folkpensionering (SFS 1946: 431; 1947: 222).

Tjänst och tjänsteinnehavare		Löne-gr.	kl.	Ber. dag för lk-uppfl.[9])	Lön inkl. lönetillägg	Arvoden andra förm.
1 A 1. Stadsfullmäktige						
Ordförande						1.500: —
	Kronor					1.500: —
1 A 2. Löne- och avtalsnämnd						
Ordförande						3.000: —
2 ledamöter i arbetsutskottet à 500: —						1.000: —
Dagarvoden till arbetsutskottet Fa						2.000: —
	Kronor					6.000: —
1 B. Stadsrevision						
Ordförande						350: —
6 st. stadsrevisorer à 300: —						1.800: —
	Kronor					2.150: —
1 C 1. Gemensamma kostnader						
Drätselkammarens ordförande						10.000: —
Arvoden till Dk-ledamöter à 10: — per gång Fa						2.300: —
	Kronor					12.300: —
1 C 2. Stadskansli						
Ordinarie befattningshavare Fa						
Stadsdirektör	Hedberg, Th.	46	49		33.516: —	
1:e Stadsombudsman	Siösteen, P.	36	39		26.988: —	
2:e Stadsombudsman	Martiin, S.	31	32	1/12	21.699: —	
Drätselassistent	Ekberg, G.	29	32		21.636: —	
Stadsvaktmästare	Pettersson, R.	13	14		8.916: —	
Kontorist	Österberg, I.	13	16		9.648: —	
Kanslibiträde	Andersson, L.	11	12		8.280: —	
D:o	Bergström, S.	11	13		8.604: —	
Kontorsbiträde	Hedlund, I.	8	9		7.272: —	
Skrivbiträde	Vakant	6	6		6.204: —	
Extra och tillfälliga befattningar Fa						
Kanslinotarie			24		14.364: —	
Kontorsbiträde, ½-tidsanställning			9		3.636: —	
D:o			8		3.468: —	
Vaktmästarbiträde						4.000: —
Tillfällig arbetskraft						1.500: —
					174.231: —	5.500: —
	Lönesumma total kronor				179.731: —	

Tjänst och tjänsteinnehavare		Löne-gr.	kl.	Ber. dag för lk-uppfl.[9])	Lön inkl. lönetillägg	Arvoden andra förm.
1 C 3. Drätselkontor						
Ordinarie befattningshavare Fa						
Stadskamrer	Wahlsten, F. ..	34	36		24.708: —	
1:e Stadsbokhållare	Eriksson, U. ..	24	27		17.028: —	
Kamrer	Jonsson, J.	23	26		16.104: —	
Kontorsföreståndare	Cederholm, Th.	21	24		14.364: —	
Stadsbokhållare	Redeborn, S. ..	18	20		11.436: —	
D:o	Blomberg, E. ..	18	18		10.428: —	
Stadskassör	Lundborg, H...	15	18		10.428: —	
Uppbördskassör	Råberg, P.	15	18		10.428: —	
Inkasserare	Högberg, G. ..	14	17		10.032: —	
Kontorist	Svensson, A. ..	13	16		9.648: —	
Vaktmästare	Vakant	12	12		8.280: —	
Kanslibiträde	Eriksson, M. ..	11	14		8.916: —	
D:o	Larsson, R.....	11	11		7.968: —	
Maskinbokf:a	Dahlin, A.	10	13		8.604: —	
D:o	Lundmark, A...	10	11	1/5	8.176: —	
Kontorsbiträde	Björkman, U...	8	8	1/9	7.048: —	
D:o	Zeidlitz, K.....	8	8	1/7	7.104: —	
D:o	Westholm, U...	8	8		6.936: —	
D:o	Eriksson, M. ..	8	8		6.936: —	
Telefonist	Anehag, S.....	8	9		7.272: —	
D:o	Jansson, D.....	8	8	1/10	7.020: —	
Extra och tillfälliga befattningar Fa						
1 Kontorsassistent			14		8.916: —	
3 Skrivbiträden			7		19.692: —	
2 Skrivbiträden			6		12.408: —	
1 Skrivbiträde			4		5.568: —	
3 Skrivbiträden						10.200: —
För normala löneförhöjningar						1.500: —
Tillfälliga biträden inkl. sjuk- och semestervikarier						8.000: —
Nöjesskattekontroll						1.800: —
					265.448: —	21.500: —
				Lönesumma total kronor	286.948: —	
1 C 4. Drätselkammarens byggnadstekniska byrå						
Extra och tillfälliga befattningar Fa						
Byggnadsintendent (kontraktsanställd 1/11 1950—31/10 1953)						24.084: —
2 Byggnadsingenjörer						27.600: —
2 Byggnadsingenjörer						27.456: —
Tillfällig arbetskraft						5.860: —
	Kronor					85.000: —

Tjänst och tjänsteinnehavare		Löne-gr.	kl.	Ber. dag för lk-uppfl.[9])	Lön inkl. lönetillägg	Arvoden andra förm.
1 Ö. Övriga ändamål						
Arvoden till ledamöter i stadens samtliga samarbetsnämnder (5: — per sammanträde; jfr stfm 29/4 1948 § 134, 30/6 1948 § 205 samt dk 4/1 1950 § 12) Fa						1.000: —
	Kronor					1.000: —
2 A. Magistrat och rådhusrätt						
Ordinarie befattningshavare Fa						
Borgmästare	Rylander, O.	48	51		34.716: —	
Rådman	Höijer, F.	36	39		26.988: —	
D:o	Lindheimer, M.	36	39		26.988: —	
D:o	Carlbom, J.	36	39		26.988: —	
Assessor	Ahnlund, E.	32	33		22.392: —	
Magistratsvaktmästare	Thorell, H.	14	17		10.032: —	
Kontorist	Steen, L.	13	16		9.648: —	
Kanslibiträde	Carlsson, A.-L.	11	14		8.916: —	
D:o	Nedza, S.	11	11		7.968: —	
Kontorsbiträde	Halvarsson, T.	8	9		7.272: —	
D:o	Vakant	8	8		6.936: —	
Extra och tillfälliga befattningar Fa						
2 Skrivbiträden			6		12.408: —	
Vaktmästarbiträde						3.950: —
Vikarier för rådhusrättens ledamöter						20.800: —
Tillfälliga biträden						7.800: —
Ersättning till nämndemän (25: — per rättegångsdag, stfm 25/9 1952)						13.000: —
Ersättning till medlare (jfr stfm 25/1 1951, § 9; 20: — för varje medlingsuppdrag)						1.500: —
Ersättning till stämningsmän för delgivningar						100: —
Ersättning till särskild protestförrättare (stfm 28/8 1952)						800: —
					201.252: —	47.950: —
	Lönesumma total kronor				249.202: —	
2 B 1. Polisväsen och fångvård						
Ordinarie befattningshavare Fa						
Polismästare	Stålhane, O.	36	36		24.708: —	
Poliskommissarie	Stahre, H.	23	26		16.104: —	
Kriminalkommissarie	Vilke, J.	23	26		16.104: —	
Polisöverkonstapel	Dahlin, G.	19	22		12.840: —	
D:o	Persson, G.	19	22		12.840: —	

Tjänst och tjänsteinnehavare		Löne-gr.	kl.	Ber. dag för lk-uppfl.[9])	Lön inkl. lönetillägg	Arvoden andra förm.
Polisöverkonstapel	Rosdahl, E.	19	22		12.840: —	
D:o	Rydert, B.	19	22		12.840: —	
D:o	Forshäll, K. . .	19	22		12.840: —	
D:o	Runfeldt, H. . .	19	22		12.840: —	
D:o	Vakant	19	19		10.932: —	
Bitr. polisöverkonstapel	Weidfeldt, Y. . .	16	19		10.932: —	
D:o	Eriksson, B. . .	16	19		10.932: —	
D:o	Liljeqvist, E. . .	16	19		10.932: —	
D:o	Johansson, J. A.	16	18		10.428: —	
Kriminalöverkonstapel	Lundqvist, C. . .	19	22		12.840: —	
D:o	Imberg, H.	19	22		12.840: —	
D:o	Karlström, G. . .	19	21		12.120: —	
D:o	Calmgård, A. . .	19	21		12.120: —	
D:o	Wajle, A.	19	21		12.120: —	
Kriminalkonstapel	Rebermark, F.	16	19		10.932: —	
D:o	Granath, H. . .	16	19		10.932: —	
D:o	Byström, S. . .	16	19		10.932: —	
D:o	Bjureland, S. . .	16	19		10.932: —	
D:o	Jansson, U. . .	16	19		10.932: —	
D:o	Offe, A.	16	19		10.932: —	
D:o	Brinkmark, T. .	16	19		10.932: —	
D:o	Johansson, K. I.	16	19		10.932: —	
D:o	Forsberg, A. . .	16	17		10.032: —	
D:o	Verlestam, Th.	16	18	1/7	10.680: —	
D:o	Johansson, B. . .	16	18		10.428: —	
D:o	Johansson, L. . .	16	18		10.428: —	
Poliskonstapel	Fäldt, I.	14	17		10.032: —	
D:o	Rydén, U. . . .	14	17		10.032: —	
D:o	Bergenhem, J. .	14	17		10.032: —	
D:o	Johansson, G. . .	14	17		10.032: —	
D:o	Berglund, G. . .	14	17		10.032: —	
D:o	Bergström, H. .	14	17		10.032: —	
D:o	Bylander, J. . .	14	17		10.032: —	
D:o	Carlsson, H. . .	14	17		10.032: —	
D:o	Newin, C. . . .	14	17		10.032: —	
D:o	Bäckman, G. . .	14	17		10.032: —	
D:o	Bäckström, S. .	14	17		10.032: —	
D:o	Bergström, M. .	14	17		10.032: —	
D:o	Sundström, O. .	14	17		10.032: —	
D:o	Larsson, C. E	14	17		10.032: —	
D:o	Tengström, S. .	14	17		10.032: —	
D:o	Nygren, R.	14	16		9.648: —	
D:o	Wrige, S. . . .	14	16		9.648: —	
D:o	Hammarsten, S.	14	16		9.648: —	

Tjänst och tjänsteinnehavare		Löne-gr.	kl.	Ber. dag för lk-uppfl.[9])	Lön inkl. lönetillägg	Arvoden andra förm.
Poliskonstapel	Sten, R.	14	16		9.648: —	
D:o	Edin, E.	14	16		9.648: —	
D:o	Ericson, L.....	14	16		9.648: —	
D:o	Hallgren, T. ..	14	16		9.648: —	
D:o	Eriksson, S. ..	14	16		9.648: —	
D:o	Bengtsson, K.F.	14	16		9.648: —	
D:o	Hedeby, S. ...	14	16		9.648: —	
D:o	Eriksson, H. ..	14	15	1/6	9.498: —	
D:o	Johansson, B. .	14	15	1/6	9.498: —	
D:o	Karlsson, S. ..	14	15	1/6	9.498: —	
D:o	Skoglund, G. ..	14	15		9.288: —	
D:o	Torneryd, H. ..	14	15	1/11	9.348: —	
D:o	Öberg, I.	14	15		9.288: —	
D:o	Lundin, T.	14	15		9.288: —	
D:o	Kronstrand, S..	14	15		9.288: —	
D:o	Lagander, S. ..	14	15		9.288: —	
D:o	Körberg, R. ..	14	15		9.288: —	
D:o	Thulin, H.	14	15		9.288: —	
D:o	Persson, E. ...	14	15		9.288: —	
D:o	Adebratt, S. ..	14	14	1/3	9.226: —	
D:o	Löfgren, B. ...	14	14	1/4	9.195: —	
D:o	Linderoth, B. .	14	14	1/3	9.226: —	
D:o	Nordin, S.	14	14	1/3	9.226: —	
D:o	Wallin, F.	14	14	1/3	9.226: —	
D:o	Wahlström, N..	14	14	1/3	9.226: —	
D:o	Eriksson, S. ..	14	14	1/5	9.164: —	
D:o	Bergström, G..	14	14	1/12	8.947: —	
D:o	Götheden, G. ..	14	14	1/12	8.947: —	
D:o	Hamrin, K. ...	14	14	1/12	8.947: —	
D:o	Häll, H.	14	14	1/12	8.947: —	
D:o	Östblom, S. ...	14	14	1/12	8.947: —	
D:o	Vakant (7 st.)	14	14		62.412: —	
Polissyster	Norryd, A.	14	17		10.032: —	
Kanslibiträde	Welander, M.	11	13	1/4	8.838: —	
Kontorsbiträde	Gålbom, M. ...	8	9		7.272: —	
D:o	Jonsson, M. ...	8	9		7.272: —	
D:o	Nilsson, G.	8	8		6.936: —	
D:o	Vakant	8	8		6.936: —	
Skrivbiträde	Karlsson, V. ..	6	7		6.564: —	
D:o	Grandin, I. ...	6	7		6.564: —	
D:o	Dahl, I.	6	7		6.564: —	
Extra och tillfälliga befattningar Fa						
Sjuk-, semester- och tjänstledighets-vikarier (14 man under 7 månader)			12		67.620: —	

Tjänst och tjänsteinnehavare		Löne-gr.	kl.	Ber. dag för lk-uppfl.[9])	Lön inkl. lönetillägg	Arvoden andra förm.
1 tolk vid utlänningsavdelningen.....			10		7.632: —	
4 skrivbiträden			5		23.424: —	
Extra skrivhjälp (6 månader)			5		2.928: —	
Vaktmästare						5.200: —
					1.078.500: —	5.200: —
					Lönesumma total kronor 1.083.700: —	

2 B 3. Åklagarväsen

Ordinarie befattningshavare Fa						
Stadsfiskal	Hellekant, H...	36	39		26.988: —	
Bitr. stadsfiskal	Holm, O.	31	32		21.636: —	
Kontorsbiträde	Bergin, K.	8	9		7.272: —	
Skrivbiträde	Löfgren, I. ...	6	6	1/6	6.414: —	
Extra och tillfälliga befattningar Fa						
Skrivbiträde			6		6.204: —	
Vikarier under sjukdom, semester och tjänstledighet						3.000: —
					68.514: —	3.000: —
					Lönesumma total kronor 71.514: —	

3 B 1. Uppbördsverk

Ordinarie befattningshavare Fa						
Kronokamrer	Karlsson, O. ..	32	35		23.928: —	
1:e Uppbördsassistent	Dahlberg, Å. ..	22	25		15.216: —	
Uppbördsassistent	Brandhill, R. ..	20	23		13.584: —	
Uppbördskontrollant	Yregård, R. ...	15	15		9.288: —	
Kontorist	Andersson, I...	13	16		9.648: —	
D:o	Hultgren, E. ..	13	16		9.648: —	
Kontorsbiträde	Engvall, E. ...	8	11		7.968: —	
D:o	Westerlund, U.	8	11		7.968: —	
D:o	Gustafsson, M..	8	10		7.632: —	
D:o	Carlsson, K. ..	8	9		7.272: —	
D:o	Tilstam, U. ...	8	8		6.936: —	
Skrivbiträde	Carlman, L. ..	6	7		6.564: —	
D:o	Pettersson, B. .	6	6		6.204: —	
D:o	Vakant (3 st.)	6	6		18.612: —	
Extra och tillfälliga befattningar Fa						
1 Skrivbiträde			8		6.936: —	
1 D:o			7		6.564: —	
2 D:o			6		12.408: —	
Extra arbetskraft						5.000: —
					176.376: —	5.000: —
					Lönesumma total kronor 181.376: —	

Tjänst och tjänsteinnehavare		Löne-gr.	kl.	Ber. dag för lk-uppfl.[9])	Lön inkl. lönetillägg	Arvoden andra förm.
3 B 2. Taxeringskontor						
Föreståndare						1.700: —
Tillfälliga biträden Fa						5.200: —
Ersättning till ledamöter i taxeringsnämnder (beräknat efter 3: — per timme) (stfm 31/8 1950, § 197) Fa						7.000: —
Arvoden till biträden åt taxeringsnämndsordförandena (fördelas efter antalet skattskyldiga inom resp. distrikt) Fah						5.000: —
	Kronor					18.900: —
3 C. Exekutionsverk						
Ordinarie befattningshavare Fa						
Stadsfogde	Berglind, O.	34	37		25.464: —	4.000: —[5])
Exekutor	Ullberg, K. E.	15	18		10.428: —	583: —[5])
D:o	Hult, O.	15	18		10.428: —	
D:o	Looström, T.	15	17		10.032: —	
D:o	Karlström, O.	15	16	1/7	9.840: —	
D:o	Vakant	15	15		9.288: —	
Kontorist	Eriksson, B.	13	16		9.648: —	
Kanslibiträde	Skog, G.[4])	11	14		5.201: —	
Kontorsbiträde	Åkerlind, G.	8	11		7.968: —	
Skrivbiträde[6])	Hedberg, I.-B.	6	7		6.859: —	
Extra och tillfälliga befattningar Fa						
1 Exekutor			14		8.916: —	
1 Skrivbiträde			7		6.564: —	
3 Skrivbiträden			6		18.612: —	
1 Skrivbiträde			5		5.856: —	
1 D:o						3.840: —
Semestervikarie för stadsfogden						1.280: —
Tillfälliga skrivbiträden						5.000: —
					145.104: —	14.703: —
	Lönesumma total kronor					159.807: —
4 A. Stadsarkitektkontor						
Ordinarie befattningshavare Fa						
Stadsarkitekt	Bohlin, P.	39	41	1/10	28.746: —	
Stadsplanearkitekt	Tideström, B.	35	36	1/9	24.960: —	
Byggnadsinspektör	Löckert, K.-A.	29	30		19.860: —	
Bitr. byggnadsinspektör	Jansson, K. J.	23	25		15.216: —	

Tjänst och tjänsteinnehavare		Löne-gr.	kl.	Ber. dag för lk-uppfl.[9])	Lön inkl. lönetillägg	Arvoden andra förm.
Stadsplanetekniker[7])	Vakant	21	21		12.120: —	
Underingenjör	Adolvsson, S...	20	20		11.436: —	
1:a Kartriterska	Roseen, E.	11	14		8.916: —	
Kanslibiträde	Siegert, U.	11	12		8.280: —	
Kartriterska	Sjöberg, I.	10	10		7.632: —	
Skrivbiträde	Jansson, E. ...	6	6		6.204: —	
Extra och tillfälliga befattningar Fa						
Bitr. arkitekt (jfr stfm. 26/6 1952 § 165)			29		18.912: —	
D:o (jfr stfm 26/6 1952 § 165)			28		17.952: —	
D:o (jfr stfm 26/6 1952 § 165)			26		16.104: —	
Ritbiträde			10		7.632: —	
Kartriterska			9		7.272: —	
Tillfälliga befattningar						3.000: —
Arvoden						
Ordförande						600: —
Arvoden till ledamöter i byggnadsnämnden Fa						1.500: —
					211.242: —	5.100: —
				Lönesumma total kronor	216.342: —	

4 B. Stadsingenjörskontor

Ordinarie befattningshavare Fa						
Stadsingenjör	Gustavsson, G..	35	38		26.232: —	
Mätningsingenjör	Norling, A. ...	29	29		18.912: —	
Byråtekniker	Håkansson, E..	21	21		12.120: —	
D:o	Jansson, S. ...	21	24		14.364: —	
D:o	Spuhl, P.	21	23		13.584: —	
Underingenjör	Lager, C. Th.[1])	20	23		5.660: —	
D:o	Vakant fr. o. m. 1/6 1953	20	20		6.671: —	
Mätningstekniker	Bigård, E.	19	21		12.120: —	
D:o	Edmark, H. ...	19	19		10.932: —	
D:o	Johansson, I. ..	19	22		12.840: —	
Vaktmästare	Holmberg, L.-E.	12	13		8.604: —	
1:a kartriterska	Anderstedt, E..	11	13		8.604: —	
Kartriterska	Karlsson, E. ..	10	11		7.968: —	
D:o	Eriksson, G. ..	10	10		7.632: —	
D:o	Peterson, G. ..	10	10		7.632: —	
Extra och tillfälliga befattningar Fa						
Mätningstekniker			17		10.032: —	
2 Mätningsbiträden			13		17.208: —	
Ritbiträde			9		7.272: —	
4 Kartriterskor			9		29.088: —	
Arkivbiträde			8		6.936: —	

Tjänst och tjänsteinnehavare		Löne- gr.	kl.	Ber. dag för lk-uppfl.[9])	Lön inkl. lönetillägg	Arvoden andra förm.
Praktikanter						10.000: —
					244.411: —	10.000: —
					Lönesumma total kronor	254.411: —

5 A. Civilförsvar

Förrådsförvaltare		1.500: —
Byggnadstekniskt biträde		2.000: —
	Kronor	3.500: —

6. Brandförsvar

Ordinarie befattningshavare Fa

Brandchef	Werngren, O. .	30	30		19.860: —
Vice brandchef	Planell, G. S...	25	26		16.104: —
Brandkapten	Lindberg, K.-E.	20	21	1/10	12.300: —
Brandmästare	Nystrand, E. ..	18	21		12.120: —
D:o	Hjort, H.	18	21		12.120: —
D:o	Thor, E.	18	21		12.120: —
Brandförman tillika brandtelegrafförest.[15])	Vakant	18	18		10.428: —
Brandförman	Hellström, E. .	16	19		10.932: —
D:o	Larsson, G. ...	16	19		10.932: —
D:o	Nordin, K. A...	16	19		10.932: —
D:o	Eriksson, K. ..	16	18		10.428: —
D:o	Nystrand, T. ..	16	18		10.428: —
Brandman	Thörning, S. ..	14	17		10.032: —
D:o	Schenning, J.[2])	14	17		5.852: —
D:o	Vakant fr. o. m. 1/8	14	14		3.715: —
D:o	Johansson, K. .	14	17		10.032: —
D:o	Danielsson, G..	14	17		10.032: —
D:o	Karlsson, K. ..	14	17		10.032: —
D:o	Dahlström, K.	14	17		10.032: —
D:o	Strömberg, N..	14	17		10.032: —
D:o	Janderberg, B..	14	17		10.032: —
D:o	Sahlberg, R. ..	14	16		9.648: —
D:o	Bernström, A..	14	16		9.648: —
D:o	Norling, K. ...	14	16		9.648: —
D:o	Bergkvist, R...	14	16		9.648: —
D:o	Peterson, R. ..	14	16		9.648: —
D:o	Medin, C.-Å. ..	14	16		9.648: —
D:o	Schöldström, K.	14	16		9.648: —
D:o	Sahlberg, E. ..	14	15	1/10	9.378: —
D:o	Lantz, H.	14	15	1/11	9.348: —
D:o	Johansson, E.	14	15	1/11	9.348: —
D:o	Larsson, E. ...	14	15		9.288: —

Tjänst och tjänsteinnehavare		Löne-gr.	kl.	Ber. dag för lk-uppfl.[9])	Lön inkl. lönetillägg	Arvoden andra förm.
Brandman	Björklund, A. T.	14	15		9.288: —	
D:o	Andersson, C-A.	14	15		9.288: —	
D:o	Eriksson, K. ..	14	15		9.288: —	
D:o	Carlsson, C.-A.	14	15		9.288: —	
D:o	Eidmén, S.	14	14	1/2	9.257: —	
D:o	Axelsson, O. ..	14	14	1/3	9.226: —	
D:o	Eriksson, P.-O.	14	14	1/5	9.164: —	
D:o	Pettersson, L. .	14	14	1/6	9.133: —	
D:o	Johansson, S...	14	14		8.916: —	
D:o	Andersson, E. .	14	14		8.916: —	
D:o	Hassel, H. ...	14	14		8.916: —	
D:o	Sjögren, J. H...	14	14		8.916: —	
D:o	Törnblom, E. H.	14	14		8.916: —	
Extra och tillfälliga befattningar Fa						
Skrivbiträde						4.209: —
Springpojke						2.316: —
Skorstensfejaremästare; besiktningar..						450: —
Vikarier under semester, sjukdom, tjänstledighet m. m.						60.000: —
						66.975: —
Borgarbrandkåren Fa						
1 chef						651: —
3 förmän à 486: —						1.458: —
36 man à 376: —						13.536: —
Ålderstillägg 84 à 55: —						4.620: —
Timersättning för brandtjänst m. m...						10.000: —
Ersättningar för vakt och beredskap under fritid						10.640: —
Semesterlön						2.000: —
Sjukersättning						600: —
					451.905: —	110.480: —
				Lönesumma total kronor	562.385: —	

7 A. Fastighetskontor

Ordinarie befattningshavare Fa						
Fastighetschef	Elghufvud, G. .	35	37		25.464: —	
Fastighetsingenjör	Söderström, P..	27	28		17.952: —	
Fastighetsförvaltare	Söderström, S..	25	27	1/4	17.721: —	
Fastighetsassistent	Lundquist, J.	22	22	1/2	13.522: —	
Underingenjör	Tanmark, S. O.	20	21		12.120: —	
Bitr. fastighetsförv.	Malmberg, L. .	19	20		11.436: —	
Fastighetsförman	Ericsson, H. ..	18	20		11.436: —	
Kanslibiträde	Helgeson, I. ...	11	13		8.604: —	

Tjänst och tjänsteinnehavare		Löne-gr.	kl.	Ber. dag för lk-uppfl.[9])	Lön inkl. lönetillägg	Arvoden andra förm.
Kontorsbiträde	Granath, I. ..	8	8		6.936: —	
Skrivbiträde	Vakant	6	6		6.204: —	
Extra och tillfälliga befattningar Fa						
Kartriterska			8		6.936: —	
Skrivbiträde			6		6.204: —	
D:o			5		5.856: —	
D:o						4.200: —
För normala löneförhöjningar						500: —
Tillfällig arbetskraft inkl. sjuk- och semestervikarier						12.000: —
					150.391: —	16.700: —
				Lönesumma total kronor	167.091: —	

7 D 1. Jordbruksrörelse

Ordinarie befattningshavare Fa						
Förvaltare	Jansson, L. ...	26	26		16.104: —	
Inspektor	Bauer, S.	20	20		11.436: —	
Befallningsman	Kohlén, A.	15	18		10.428: —	
D:o	Hermansson, K.	15	18		10.428: —	
D:o	Andersson, S...	15	17		10.032: —	
	Kronor				58.428: —	

7 D 2. Skogar

Jägmästare		1.000: —
Kronor		1.000: —

7 E. Hyresfastigheter

2. Stadshotell

Ordinarie befattningshavare Fa					
Eldare	Olsson, E.	11	14	8.916: —	
	Kronor			8.916: —	

7 F 2. Pensionärshem

Inkasserare av hyror	1.300: —
Föreståndarinna Mården nr 2	280: —
Diverse	520: —
Kronor	2.100: —

Tjänst och tjänsteinnehavare		Löne- gr.	kl.	Ber. dag för lk-uppfl.[9])	Lön inkl. lönetillägg	Arvoden andra förm.
8 B 1. Byggnadskontor och gatuförvaltningens gemensamma kostnader						
Ordinarie befattningshavare Fa						
Byggnadschef	Schiött, F.	39	42		29.340: —	
Förste ingenjör	Dahné, G.	29	31	1/8	21.111: —	
Ingenjör	Wrange, L. ...	29	29		18.912: —	
Verkmästare	Dahlström, L. .	20	22		12.840: —	
Vägtekniker	Hedberg, E. ..	19	22		12.840: —	
D:o	Lundell, E. ...	19	21		12.120: —	
D:o	Annerskog, R..	19	20		11.436: —	
Bokhållare	Sjöborg, A. ...	18	21		12.120: —	
Vägmästare	Nilsson, S.	18	21		12.120: —	
D:o	Öhrndalen, C. .	18	20	1/10	11.607: —	
D:o	Lindvall, G. ..	18	18		10.428: —	
Byggnadsförman	Vestling, S. ...	18	21		12.120: —	
Tekniker	Ferngren, E. ..	17	19		10.932: —	
Renhållningsförman	Lindvall, F.[13])	16	19		9.110: —	
D:o	Vakant fr. o. m. 1/11	16	16		1.608: —	
Utsättare	Vakant	16	16		9.648: —	
Kartriterska	Nestvall, U. ..	10	10		7.632: —	
Kontorsbiträde	Zeidlitz, A. ...	8	10		7.632: —	
Extra och tillfälliga befattningar Fa						
Praktikanter						5.000: —
					223.556: —	5.000: —
				Lönesumma total kronor	228.556: —	
8 B 4. Drätselkammarens förråd och verkstad						
Ordinarie befattningshavare Fa						
Förman	Noheden, H. ..	17	20		11.436: —	
Kontorsbiträde	Sjöholt, M. ...	8	8		6.936: —	
	Kronor				18.372: —	
8 B 5. Grustag						
Ordinarie befattningshavare Fa						
Förman[8])	Ståhl, E.	11	14		8.916: —	
Maskinist	Lundborg, E. ..	11	14		8.916: —	
	Kronor				17.832: —	

Tjänst och tjänsteinnehavare		Löne-gr.	kl.	Ber. dag för lk-uppfl.[9])	Lön inkl. lönetillägg	Arvoden andra förm.
8 B 7. Maskiner						
Ordinarie befattningshavare Fa						
Körkarl[8])	Widén, B.	10	13		8.604: —	
Körkarl[8])	Bergkvist, S. ..	10	13		8.604: —	
Körkarl[8])	Gustafsson, I. .	10	13		8.604: —	
	Kronor				25.812: —	
8 C. Parkförvaltning						
Ordinarie befattningshavare Fa						
Stadsträdgårdsmästare	Blomqvist, I. ..	26	29		18.912: —	
Assistent	Sjöberg, E. ...	20	21		12.120: —	
Trädgårdsmästare	Lindkvist, A. ..	19	22		12.840: —	
Parkförman	Hagström, E. .	18	21		12.120: —	
D:o	Palm, A.	18	18		10.428: —	
Arbetsförman	Hagström, A. .	18	21		12.120: —	
Kartriterska tillika kontorsbiträde	Lundahl, U.-G..	10	12		8.280: —	
Extra och tillfälliga befattningar Fa						
Skrivbiträde			4		5.568: —	
Arvode						
Ordförande						600: —
					92.388: —	600: —
				Lönesumma total kronor	92.988: —	
9 A. Hamnar						
Ordinarie befattningshavare Fa						
Hamnkapten	Carlsson, C. F.	30	33		22.392: —	
Hamnmästare	Bergkvist, E...	22	25		15.216: —	
Kranmästare	Nygren, A. ...	20	22		12.840: —	
Fartygsbefälhavare	Sander, N.	18	21		12.120: —	
Kranförman	Vakant	18	18		10.428: —	
Maskinist	Carlsson, G. ..	15	18		10.428: —	
Kranreparatör	Damberg, A. ..	14	17		10.032: —	
Bitr. maskinist	Eriksson, L. ..	13	13		8.604: —	
Kontorist	Ericsson, S. ..	13	14		8.916: —	
Kanslibiträde	Helmersson, R.	11	14		8.916: —	
Skrivbiträde	Wallner, I.	6	8		6.936: —	
Extra och tillfälliga befattningar Fa						
Tillfälliga biträden och vikarier						3.500: —
Tillfällig arbetskraft för bogserbåten och kranreparationer (ej kollektivanställda)						4.000: —
Arvoden						
Ordförande						600: —
Tantiem till fartygsbefälhavare Fa						4.000: —
					126.828: —	12.100: —
				Lönesumma total kronor	138.928: —	

Tjänst och tjänsteinnehavare		Löne- gr.	kl.	Ber. dag för lk-uppfl.[9])	Lön inkl. lönetillägg	Arvoden andra förm.
10 C. Johannisbergs flygplats						
Flygplatschef						150: —
Flygplatsvakt						400: —
	Kronor					550: —
10 D. Båttrafiken						
Ordinarie befattningshavare Fa						
Kapten	Aleblad, G.	18	19	1/4	11.310: —	
Maskinist	Hornedahl, E.	14	14	1/4	9.195: —	
Extra och tillfälliga befattningar Fa						
Kapten			16		9.648: —	
D:o (c:a 4 månader per år)			16		3.216: —	
D:o (c:a 4 månader per år)			16		3.216: —	
4 besättningsmän (c:a 4 månader)						6.000: —
Biljettförsäljerska (c:a 4 månader)			8		2.312: —	
Vikarier och extra arbetskraft						4.000: —
Redare						800: —
					38.897: —	10.800: —
	Lönesumma total kronor				49.697: —	
11 A. Tekniska verkens gemensamma förvaltning						
Ordinarie befattningshavare Fa						
Överingenjör	Sintorn, J.	41	44		30.516: —	
Kontorschef	Wennberg, E.	25	28		17.952: —	
Stadsbokhållare	Lindgren, Y.	18	18	1/10	10.554: —	
Bokhållare	Lundborg, H.	14	17		10.032: —	
Kanslibiträde	Vakant	11	11		7.968: —	
Kontorsbiträde	Hjorth, I.[10])	9	12		8.280: —	
D:o	Vakant	8	8		6.936: —	
Avläsareförman	Nilsson, E.	16	19		10.932: —	
1:e Avläsare	Högberg, E.	14	17		10.032: —	
Avläsare	Söderberg, T.	13	16		9.648: —	
D:o	Sundvall, S.	13	16		9.648: —	
D:o	Hellgren, H.	13	16		9.648: —	
D:o	Thorin, E.	13	15		9.288: —	
D:o	Haglund, F.	13	15		9.288: —	
Ritare	Flink, E.	16	19		10.932: —	
D:o	Vakant	14	14		8.916: —	
Kartriterska	Jonsson, M.	10	11		7.968: —	
Extra och tillfälliga befattningar Fa						
Förrådsbokförare			9		7.272: —	
Kontorsbiträde			8		6.936: —	

Tjänst och tjänsteinnehavare		Löne-gr.	Ber. dag för lk-uppfl.[9])	Lön inkl. lönetillägg	Arvoden andra förm.
5 Skrivbiträden			6	31.020: —	
Skrivbiträde			4	5.568: —	
Skrivbiträde					5.016: —
Kontorselev					3.000: —
Ritare					7.920: —
Ritbiträde					4.128: —
D:o					4.128: —
2 Springpojkar					5.328: —
Tillfällig arbetskraft					10.000: —
För normala löneförhöjningar					4.000: —
Arvoden					
Ordförande					3.000: —
				239.334: —	46.520: —
			Lönesumma total kronor	285.854: —	

11 B. Gasverk

Ordinarie befattningshavare Fa					
Förvaltning					
Gasverksingenjör	Lindén, N.	31	33	22.392: —	
Tillverkning					
Gasmästare	Tibbling, K.	20	23	13.584: —	
Verkstadsförman	Tilling, B.	18	20	11.436: —	
Gasverkseldare[8])	Petersson, R.	13	16	9.648: —	
D:o[8])	Larsson, G.	13	16	9.648: —	
D:o[8])	Andersson, E.	13	16	9.648: —	
D:o[8])	Carlsson, A.	13	16	9.648: —	
D:o[8])	Östlund, E.	13	16	9.648: —	
Distribution					
Mätartekniker	Björk, A.	19	19	10.932: —	
Mätarjusterarförman	Johansson, N. B.	15	18	10.428: —	
Extra och tillfälliga befattningar Fa					
Förvaltning					
Bitr. driftingenjör			22	12.840: —	
Skrivbiträde					4.500: —
Springpojke					2.660: —
För normala löneförhöjningar					1.000: —
				129.852: —	8.160: —
			Lönesumma total kronor	138.012: —	

11 C. Elverk

Ordinarie befattningshavare Fa					
Förvaltning					
Elverksingenjör	Hede, O.	31	33	22.392: —	
Driftingenjör	Lindblom, K. E.	26	27	17.028: —	
Byråingenjör	Hernmyr, H.	24	24	14.364: —	

Tjänst och tjänsteinnehavare		Löne- gr.	kl.	Ber. dag för lk-uppfl.[9])	Lön inkl. lönetillägg	Arvoden andra förm.
Installationsingenjör	Wiberg, H. ...	22	25		15.216: —	
Förrådsförman	Johansson, O...	17	17		10.032: —	
Tillverkning						
Maskinist	Jävert, E.	13	16		9.648: —	
Distribution						
Verkmästare	Björk, H.	20	23		13.584: —	
Mätartekniker	Johansson, A. .	19	19	1/6	11.226: —	
Ledningsförman	Lundkvist, H. .	18	21		12.120: —	
D:o	Lagerkvist, G..	18	21		12.120: —	
1:e Montör	Gustavsson, H.	15	18		10.428: —	
D:o	Göthberg, G. ..	15	18		10.428: —	
D:o	Johansson, K. .	15	18		10.428: —	
D:o	Engström, E...	15	18		10.428: —	
D:o	Morberg, J. ...	15	18		10.428: —	
D:o	Jansson, E. ...	15	18		10.428: —	
Mätarjusterare	Björklund, M. .	13	16		9.648: —	
D:o	Molin, A.	13	16		9.648: —	
Extra och tillfälliga befattningar Fa						
Distribution						
Mätarjusterare			16		9.648: —	
	Kronor				229.242: —	
12 A 1. Allmän hälsovård						
Ordinarie befattningshavare Fa						
Stadsläkare	Andrén, G. ...	27	30		19.860: —	
Byråföreståndare	v. Malmborg, C.	21	24		14.364: —	
Distriktsläkare	Ericsson, T. ..	16	17		10.032: —	
D:o	Jorde, A.	16	17		10.032: —	
D:o	Löfgren, N.....	16	16		9.648: —	
Bostadsinspektör	Vakant	15	15		9.288: —	
Hälsovårdsinspektör	Gustafsson, G..	15	18		10.428: —	
D:o	Langgren, S. ..	15	16	1/4	9.936: —	
D:o	Jonsson, S. ...	15	16		9.648: —	
D:o	Eklund, S.	15	15	1/6	9.498: —	
Extra och tillfälliga befattningar Fa						
Hälsovårdsinspektör			14		8.916: —	
Kontorsbiträde			8		6.936: —	
Tjänsteläkarnas semestervikarier.....						4.500: —
Svampkontrollant						450: —
Jourtjänst						
Läkare (25: — per jour till privatpraktiserande läkare; stfm 22/12 1949, § 385)						3.400: —
Tandläkare (stfm 29/1 1948, § 4)						1.200: —
					128.586: —	9.550: —
				Lönesumma total kronor	138.136: —	

Tjänst och tjänsteinnehavare		Löne-gr.	kl.	Ber. dag för lk-uppfl.[9])	Lön inkl. lönetillägg	Arvoden andra förm.
12 A 2. Poliklinik						
Extra och tillfälliga befattningar Fa						
Polikliniksköterska						3.320: —
Semestervikarie						192: —
Läkare (statsbidrag; jfr konto 12 A 2—270)						5.750: —
	Kronor					9.262: —
13 AB. Vatten- och avloppsverk						
Ordinarie befattningshavare Fa						
Förvaltning						
Vattenverksingenjör	Ekman, C.-E...	34	35	1/6	24.383: —	
1:e Byråingenjör	Vakant	29	29		18.912: —	
Driftingenjör	Sjöström, H. ..	26	28		17.952: —	
D:o	Vakant	26	26		16.104: —	
Byråingenjör	Malkert, E. ..	24	24		14.364: —	
Installationsingenjör	Vakant	22	22		12.840: —	
Avsynare	Karlsson, Th. .	17	20		11.436: —	
Förrådsförman	Lindblad, N. ..	17	17		10.032: —	
Tillverkning						
Maskinmästare	Mannbro, S. ..	19	21		12.120: —	
Maskinist	Andersson, B. .	13	16		9.648: —	
D:o	Kajbrink, A. ..	13	13	1/8	8.734: —	
Distribution						
Transportmästare	Allöv, T.	20	21		12.120: —	
Schaktmästare	Johansson, Y. .	20	22		12.840: —	
Rörnätsförman	Österberg, E...	18	21		12.120: —	
Arbetsförman	Engström, T...	18	20		11.436: —	
Utsättare	Larevall, B. ...	16	16	1/9	9.776: —	
Maskinist	Skaborn, Th. ..	13	16		9.648: —	
D:o	Johansson, J...	13	16		9.648: —	
D:o	Killberg, H. ...	13	14	1/2	9.257: —	
Extra och tillfälliga befattningar Fa						
Förvaltning						
Tekniker			17		10.032: —	
Distribution						
Laboratoriebiträde			14		8.916: —	
D:o						5.688: —
Skrivbiträde			6		6.204: —	
För normala löneförhöjningar						1.000: —
					268.522: —	6.688: —
	Lönesumma total kronor				275.210: —	

Tjänst och tjänsteinnehavare		Löne- gr.	kl.	Ber. dag för lk-uppfl.[9])	Lön inkl. lönetillägg	Arvoden andra förm.
13 C. Renhållningsverk						
Ordinarie befattningshavare Fa						
Förman	Johansson, E...	16	17		10.032: —	
Renhållningsarbetare[8])	Stärling, K. ...	11	14		8.916: —	
D:o[8])	Persson, K. ...	11	14		8.916: —	
D:o[8])	Jansson, T. ...	11	14		8.916: —	
D:o[8])	Andersson, R. .	11	14		8.916: —	
D:o[8])	Eriksson, F. ..	11	14		8.916: —	
D:o[8])	Vidlund, L. ...	11	14		8.916: —	
D:o[8])	Eriksson, E. ..	11	14		8.916: —	
D:o[8])	Andersson, H. .	11	14		8.916: —	
D:o[8])	Eriksson, R. ..	11	14		8.916: —	
Kontorsbiträde[3])	Andersson, H. .	8	11		5.312: —	
D:o	Vakant fr. 1/9.	8	8		2.312: —	
Skrivbiträde	Hallström, R...	6	8		6.936: —	
Arvoden						
Ordförande						400: —
					104.836: —	400: —
				Lönesumma total kronor	105.236: —	
13 D 1. Varmbadhus						
Ordinarie befattningshavare Fa						
Föreståndare	Söderquist, T. .	20	21		12.120: —	
Maskinist	Johansson, A. .	13	16		9.648: —	
Eldare	Johansson, T. .	12	14		8.916: —	
Biljettförsäljerska	Berg-Conti, K..	5	6		6.204: —	
	Kronor				36.888: —	
13 D 2. Karlslunds tvättinrättning						
Ordinarie befattningshavare Fa						
Föreståndarinna	Westberg, E. ..	10	13		8.604: —	
Sem.-vikarier (stfm 28/8 1952)						896: —
					8.604: —	896: —
				Lönesumma total kronor	9.500: —	
13 E 2. Björnön						
Ordinarie befattningshavare Fa						
Tillsyningsman	Blomstergren,V.	12	15		9.288: —	
Extra och tillfälliga befattningar Fa						
Stf tillsyningsman						500: —
					9.288: —	500: —
				Lönesumma total kronor	9.788: —	
13 E 3. Hästholmarna						
Ordningsvakt (arvode 480:—/mån. i 4 mån.)						1.920: —
	Kronor					1.920: —

Tjänst och tjänsteinnehavare		Löne-gr.	kl.	Ber. dag för lk-uppfl.[9])	Lön inkl. lönetillägg	Arvoden andra förm.
14 A. Salutorg						
Torguppsyningsman Fa						1.800: —
	Kronor					1.800: —
14 C. Köttbesiktningsbyrå						
Besiktningsveterinär						3.450: —
Vikarie Fa						150: —
Mikroskopist						650: —
Kassör						600: —
Vägare						540: —
Vikarie för vaktmästare Fa						300: —
	Kronor					5.690: —
15 A. Folkskola och fortsättningsskola						
1. Administration						
Ordinarie befattningshavare Fa						
Folkskolinspektör	Collin, H.	33	35		23.928: —	
Skolkamrer	Eklund, L.	20	23		13.584: —	
Kontorsbiträde	Clason, M. S.	8	8	1/2	7.244: —	
Extra och tillfälliga befattningar Fa						
Bokhållare	(stfm 25/9 1952)		17		10.032: —	
Skrivbiträde			6		6.204: —	
Tillfälliga biträden och vikarier						1.500: —
Arvoden						
Ordförande						600: —
6 överlärare à 2.760: — (stfm 28/8 1952)						16.560: —
2 tillsyningslärare à 1.370: — (stfm 25/9 1952)						2.740: —
1 föreståndare för fortsättningsskolan (stfm 25/9 1952)						1.040: —
					60.992: —	22.440: —
	Lönesumma total kronor					83.432: —
2. Undervisning						
Ordinarie befattningshavare Fa						
Gymnastikkonsulent	Carli, B.	23	24		14.364: —	
Sångkonsulent	Samuelsson, B.	23	23		13.584: —	
Teckningskonsulent	Segerberg, E.	23	26		16.104: —	
Arvoden						
1 simlärarinna Fa (20 vt à 8: 65, stfm 25/9 1952)						6.750: —
3 trädgårdslärare à 1.370: — (stfm 25/9 1952)						4.110: —
1 bibliotekarie (huvudbiblioteket) (stfm 25/9 1952)						1.950: —

Tjänst och tjänsteinnehavare	Löne-gr.	kl.	Ber. dag för lk-uppfl.[9])	Lön inkl. lönetillägg	Arvoden andra förm.
3 bibliotekarier à 1.150: — (Blåsbo, Gideonsberg, Korsängen) (stfm 25/9 1952)					3.450: —
1 filmarkivarie (stfm 25/9 1952)					1.035: —
Lärarpersonal enligt statens löneplan:					
106 folkskollärare	21			1.486.992: —	
21 D:o	19			239.244: —	
15 D:o, nya tjänster 1/7—53	21			107.730: —	
85 småskollärare	15			847.584: —	
13 D:o	13			105.480: —	
5 D:o, nya tjänster 1/7—53	15			26.070: —	
4 slöjdlärare	18			47.292: —	
1 D:o	17			10.428: —	
16 D:o	16			173.904: —	
7 D:o	15			68.340: —	
4 D:o, nya tjänster 1/7—53	15			20.856: —	
3 skolkökslärarinnor	18			36.360: —	
Timlärare i kunskapsämnen i folkskola					10.800: —
D:o i övningsämne i folkskola					9.700: —
D:o i fortsättningsskola					38.600: —
D:o privatläsning					2.000: —
Barntillägg					200: —
				3.214.332: —	78.595: —
				Lönesumma total kronor	3.292.927: —

3. Socialpedagogiska anordningar

Ordinarie befattningshavare Fa						
Skolsköterska	Holmberg, B...	14	15	1/9	9.408: —	
D:o	Johansson, E...	14	15	1/9	9.408: —	
D:o	Larsson, A. ...	14	15	1/10	9.378: —	
D:o	Nilsson, R.....	14	17		10.032: —	
D:o	Silén, D.	14	16		9.648: —	
Skolläkare (3: 15 pr barn och år) Fa ..						19.800: —
2 kuratorer à 800: — (stfm 25/9 1952)						1.600: —
					47.874: —	21.400: —
					Lönesumma total kronor	69.274: —

4. Fastigheter och inventarier

Ordinarie befattningshavare Fa					
Vaktmästare	Ekström, A. ..	12	15		9.288: —
D:o	Färnefors, B...	12	14		8.916: —
D:o	Hallin, J.	12	12		8.280: —
D:o	Karlsson, B. ..	12	12	1/7	8.442: —
D:o	Pettersson, F..	12	15		9.288: —
D:o	Salkvist, N. ...	12	15		9.288: —

Tjänst och tjänsteinnehavare		Löne-gr.	kl.	Ber. dag för lk-uppfl.[9])	Lön inkl. lönetillägg	Arvoden andra förm.
Extra och tillfälliga befattningar Fa						
Fastighetsförvaltare			25		15.216: —	
Bitr. fastighetsförvaltare			17		10.032: —	
	Kronor				78.750: —	
5. Skolmåltider						
Vakthållning vid bespisning (2: — per matlag, stfm 27/10 1949 § 261) Fa						13.500: —
	Kronor					13.500: —
15 B. Praktisk Realskola						
Skrivbiträde Fa						3.500: —
Bibliotekarie						400: —
Simundervisning						200: —
Enligt statens löneplan:						
Ordinarie befattningshavare Fa						
Rektor	Carlfors, K.	Cb5			20.736: —	
Ämneslärare	Holm, M.	26	27		17.028: —	
D:o	Olsson, I.	26	26		16.104: —	
D:o	Vakant	26	26		16.104: —	
D:o	Vakant	26	26		16.104: —	
D:o	Vakant	26	26		16.104: —	
Icke ordinarie befattningshavare Fa						
E. o. ämneslärare	Göransson, I.	22	23		13.584: —	
Extra ämneslärare		21	21		12.120: —	
Övriga lärarlöner Fa						
Tillsynslärare						52: —
Övriga icke ordinarie lärare samt timlärare						117.800: —
Vikarier						2.000: —
Rektors semestervikarie						500: —
					127.884: —	124.452: —
				Lönesumma total kronor		252.336: —
15 D. Kommunal Flickskola						
Ordinarie befattningshavare Fa						
Vaktmästare	Lundholm, J.	12	15		9.288: —	
Kanslibiträde[11])	Lönnqvist, V.-B.	11	14		8.916: —	
Arvoden och extra befattningar						
Bibliotekarie						1.100: —
Vaktmästarebiträde Fa						1.750: —
Vaktmästarens semestervikarie Fa						700: —
Enligt statens löneplan Fa						
Rektor	Jansson, I.	Cb6			23.928: —	

Tjänst och tjänsteinnehavare		Löne- gr.	kl.	Ber. dag för lk-uppfl.[9])	Lön inkl. lönetillägg	Arvoden andra förm.
Ordinarie ämneslärare Fa						
2 befordringstjänster		29	32		43.272: —	
6 d:o		27	30		119.160: —	
2 ämnesläraretjänster		25	27		34.056: —	
4 d:o		25	25		60.864: —	
E. o. ämneslärare Fa						
2 e. o. ämnesläraretjänster			25		30.432: —	
6 extra d:o			23		81.504: —	
Asp.-tjänster:						
1 st. sjukvikarie			20		11.436: —	
Ordinarie övningslärare Fa						
Teckningslärare	Johansson, L...	21	24		14.364: —	
Gymnastiklärare	Wiegandt, T...	21	22		12.840: —	
Musiklärare	Svensson, E. ..	21	21		12.120: —	
Slöjdlärare	Lennartsson, B.	18	19		10.932: —	
D:o	Westling, K. ..	18	20		11.436: —	
Skolkökslärarinna	Johansson, E...	20	23		13.584: —	
E. o. övningslärare Fa						
Gymnastiklärare	Magnusson, I. .	20	20		11.436: —	
Skolkökslärarinna	Enochsson, R. (deltid)	17	18		6.952: —	
Timlärare i övningsämnen Fa						
Teckning och välskrivning:						
2 vt à 428: —		TC	22		856: —	
13 vt à 348: —		TC	18		4.524: —	
Musik:						
6 vt à 404: —		TC	21		2.424: —	
7,5 vt à 348: —		TC	18		2.610: —	
Gymnastik:						
2 vt à 428: —		TC	22		856: —	
7 vt à 348: —		TC	18		2.436: —	
Slöjd:						
8 vt à 334: —		TC	17		2.672: —	
10 vt à 310: —		TC	15		3.100: —	
Personlig lönefyllnad för teckningslärare L. Johansson						828: —
Extra undervisning i matematik och musik Fah						1.200: —
Realskolelinjen						
3 tjänster à 13.584: —		23	23		40.752: —	
10 vt à 404: —						4.040: —
Övningslärare Fa						
Slöjdlärare 4 vt à 310: —		TC	15		1.240: —	
Musiklärare 2,5 vt à 348: —		TC	18		870: —	

Tjänst och tjänsteinnehavare		Löne-gr.	kl.	Ber. dag för lk-uppfl.[9])	Lön inkl. lönetillägg	Arvoden andra förm.
Teckningslärare 5 vt à 348: —		TC	18		1.740: —	
Skolkökslärare 10 vt à 348: —		TC	18		3.480: —	
Rektorsarvode						500: —
					584.080: —	10.118: —
				Lönesumma total kronor	594.198: —	
15 H. Yrkesskola						
Ordinarie befattningshavare Fa						
Kontorist[14])	Forsberg, M. ..	13	16		9.648: —	
Kontorsbiträde	Vakant	8	8		6.936: —	
Tillfälliga befattningar Fa						
Skrivhjälp på expeditionen (6 mån.) ..			6		3.102: —	
Enligt statens löneplan, lärare:						
Ordinarie befattningshavare Fa						
Yrkeslärare	Bäckström, S..	22	25		15.216: —	
D:o	Centervall, A. .	22	25		15.216: —	
D:o	Carlsson, E. ..	20	23		13.584: —	
Skolkökslärarinna	Bergman, A. ..	20	23		13.584: —	
Sömnadslärarinna	Stridbeck, S...	20	23		13.584: —	
D:o	Nordin, M.	20	21		12.120: —	
Ämneslärare	Erdeman, T. ..	25	26		16.104: —	
D:o	Morén, R.	22	23		13.584: —	
Arvoden						
Rektor						5.000: —
Timlärare Fa						84.500: —
					132.678: —	89.500: —
				Lönesumma total kronor	222.178: —	
15 I 1. Gymnastik och idrott, gemensam förvaltning						
Ordinarie befattningshavare Fa						
Föreståndare	Bemert, T.	23	24		14.364: —	
Arbetsförman	Lundin, H.	18	18		10.428: —	
Vaktmästare	Pihlblad, G. ..	12	14		8.916: —	
Vaktmästare	Jansson, G. ...	12	13		8.604: —	
Extra och tillfälliga befattningar Fa						
Skrivbiträde, deltidsanställd						2.000: —
Tillfällig arbetskraft						2.000: —
Ordningsvakter						3.500: —
Arvode						
Ordförande					400: —	
					42.312: —	7.900: —
				Lönesumma total kronor	50.212: —	

Tjänst och tjänsteinnehavare		Löne-gr.	kl.	Ber. dag för lk-uppfl.[9])	Lön inkl. lönetillägg	Arvoden andra förm.
15 I 2. Idrottsplatser						
Försäljare 3: —/tim. min. 9: —						500: —
Vakter 2: 50/tim. min. 8: —						400: —
Sjukvårdare 1: 50/tim. min. 4: —						100: —
	Kronor					1.000: —
15 I 3. Idrottshallen						
Försäljare 2: 50/tim. min. 8: —						500: —
Vakter 2: —/tim. min. 6: —						400: —
Sjukvårdare 1: 50—/tim. min. 4: —						100: —
	Kronor					1.000: —
15 I 4. Dansarrangemang						
Föreståndare 50: —/kväll						1.500: —
Vakter 20: —/kväll						6.000: —
Polis 6: —/tim.						4.100: —
Hallarbete 160: —/kväll						4.800: —
Städning 20: —/kväll						600: —
	Kronor					17.000: —
15 I 5. Bidrag till övrig idrottsverksamhet						
Simundervisning						4.000: —
	Kronor					4.000: —
15 J. Stadsbibliotek						
Ordinarie befattningshavare Fa						
Assistentbibliotekarie	Gustafsson, G..	20	25[12])		15.216: —	
Assistentbibliotekarie	Berlinde, M. ..	18	19	1/11	11.016: —	
D:o	Floderus, Th...	18	18		10.428: —	
D:o	v. Engeström, E.	18	18		10.428: —	
Biblioteksbiträde	Ericsson, B. ..	8	10		7.632: —	
D:o	Vakant	7	7		6.564: —	
Extra o. tillfälliga befattningar Fa						
Biblioteksbiträde			7		6.564: —	
Tillfällig arbetskraft inkl. sjukvikarie..						3.000: —
					67.848: —	3.000: —
	Lönesumma total kronor				70.848: —	
16 A. Socialvårdsbyrå						
Ordinarie befattningshavare Fa						
Socialvårdschef	Norén, A.	32	35		23.928: —	
Socialvårdssekreterare	Fägerstam, S..	24	26		16.104: —	
Kassörska	Beskow, M. ...	13	16		9.648: —	
Kanslibiträde	Sjölin, K.	11	14		8.916: —	

Tjänst och tjänsteinnehavare		Löne- gr.	kl.	Ber. dag för lk-uppfl.[9])	Lön inkl. lönetillägg	Arvoden andra förm.
Kontorsbiträde	Ahlström, G. ..	8	11		7.968: —	
D:o	Ström, M. B. ..	8	10		7.632: —	
Skrivbiträde	Söderholm, E..	6	9		7.272: —	
D:o	Lidbom, G.....	6	7		6.564: —	
D:o	Andersson, B. .	6	6		6.204: —	
D:o	Vakant	6	6		6.204: —	
Hemsyster[7])	Vakant	7	9		7.272: —	
Extra och tillfälliga befattningar Fa						
Skrivbiträde			3		5.340: —	
D:o			1		4.980: —	
Vaktmästare						5.690: —
Tillfällig arbetskraft under semestrar, sjukdom o. d.						3.000: —
					118.032: —	8.690: —
				Lönesumma total kronor	126.722: —	

16 B 21. Sluten fattigvård (Karlslund och Sommarro)

Ordinarie befattningshavare Fa						
Syssloman	Lidquist, H. ..	22	23		13.584: —	
Husmoder	Eriksson, G. ..	16	18		10.428: —	
Vaktmästare	Ericsson, J. V..	13	16		9.648: —	
Maskinist	Forslund, H. ..	13	16		9.648: —	
Bitr. maskinist	Larsson, H. ...	12	15		9.288: —	
Sjuksköterska	Högdén, A. ...	14	17		10.032: —	
D:o	Björklund, E. .	14	17		10.032: —	
D:o	Gerdlén, I.	14	16	1/6	9.872: —	
D:o	Eklund, I. L. ..	14	15		9.288: —	
D:o	Jansson, H. ...	14	17		10.032: —	
D:o	Vakant	14	14		8.916: —	
Föreståndarinna	Larsson, C. ...	14	16	1/9	9.776: —	
Kokerska	Lundkvist, A. .	7	10		7.632: —	
Sömmerska	Winterqvist, A	7	10		7.632: —	
Skrivbiträde	Pennemo, B. M.	6	7	1/8	6.719: —	
Övertidsersättning samt ersättning för obekväm arbetstid till sjuksköterskor enl. avtal (jfr stfm 29/5 1952 § 132) Fa						4.000: —
Extra befattningar Fa						
Eldare			10		7.632: —	
Arvoden						
Läkare (stfm 24/4 1952 § 83)						4.500: —
Predikant (15: — per gång)						600: —

Tjänst och tjänsteinnehavare		Löne-gr.	kl.	Ber. dag för lk-uppfl.[9])	Lön inkl. lönetillägg	Arvoden andra förm.
Organist (5: — per gång)						250: —
Sjuk- och sem.-vikarier Fa						5.000: —
Arvode till arbetsterapeut						648: —
					150.159: —	14.998: —
				Lönesumma total kronor	165.157: —	

16 B 22. Badelunda ålderdomshem

Ordinarie befattningshavare Fa

Föreståndarinna	Peijok, E.	14	16		9.648: —	
	Kronor				9.648: —	

16 B 3. Öppen fattigvård

Ordinarie befattningshavare Fa

Socialvårdsassistent	Johansson, E.	17	20		11.436: —	
D:o	Österberg, K.	17	20		11.436: —	
Arvoden						
Ordförande						600: —
Sammanträdesarvoden Fa						800: —
					22.872: —	1.400: —
				Lönesumma total kronor	24.272: —	

16 C 3. Öppen barnavård

Ordinarie befattningshavare Fa

Föreståndare	Scott, C.[2])	18	21		7.070: —	
D:o	Vakant fr. o. m. 1/8 1953	18	18		4.345: —	
Barnavårdsman	Hultgren, E.	17	20		11.436: —	
D:o	Strandman, K.	17	18		10.428: —	
Assistent	Kahn, G.	17	17		10.032: —	
Barnavårdsinspektris	Wengelin, B.	17	19		10.932: —	
D:o	Odqvist, M.	17	17		10.032: —	
Skrivbiträde	Eriksson, S.	6	8		6.936: —	
Extra och tillfälliga befattningar Fa						
Föreståndare å avd. Abb						12.460: —
2 skrivbiträden (1/1—31/3)			7		3.282: —	
D:o (1/4—31/12)			8		10.404: —	
Skrivbiträde			3		5.340: —	
Tillfällig arbetskraft under semestrar, sjukdom o. d.						4.000: —
Arvoden						
Ordförande						600: —
Sammanträdesarvoden						700: —
					90.237: —	17.760: —
				Lönesumma total kronor	107.997: —	

Tjänst och tjänsteinnehavare		Löne-gr.	kl.	Ber. dag för lk-uppfl.[9])	Lön inkl. lönetillägg	Arvoden andra förm.
16 C 40. Barnstugor, gemensam förvaltning						
Ordinarie befattningshavare Fa						
Inspektris	Karlsson, I. ..	17	17	1/9	10.164: —	
Barnträdgårdslärarinna	Andersson, M.	12	14		8.916: —	
Extra och tillfälliga befattningar Fa						
Assistent och sjukvikarie			11		7.968: —	
Skrivbiträde, deltidsanställd			6		3.102: —	
	Kronor				30.150: —	
16 C 41. Barnträdgårdar inkl. lekplatser och klubbar						
Ordinarie befattningshavare Fa						
Barnträdgårdslärarinna	Ahlfors, G.....	12	13		8.604: —	
D:o	Back, H.	12	12	1/9	8.388: —	
D:o	Forsman, I. ..	12	14		8.916: —	
D:o	Arbinger-Johansson, K. .	12	13		8.604: —	
D:o	Lundeheim, M..	12	14		8.916: —	
D:o	Lindgren, A.-L.	12	12	1/9	8.388: —	
D:o	Sjöberg-Skeppstedt, M.....	12	13		8.604: —	
D:o	Renström, I. ..	12	13		8.604: —	
D:o	Vakant	12	12		8.280: —	
Extra befattningar Fa						
12 barnträdgårdslärarinnor			11		95.616: —	
1 d:o från 1/7 1953			11		3.984: —	
Vaktmästaren vid Tunby barnträdgård						1.190: —
Ersättning för extra klubbarbete (10: —/kväll)						500: —
Ersättning till praktikhandledare för barnsköterskeelever						400: —
					176.904: —	2.090: —
	Lönesumma total kronor				178.994: —	
16 C 42. Daghem och eftermiddagshem						
Ordinarie befattningshavare Fa						
Föreståndarinna	Ullberg, H. ...	13	14		8.916: —	
D:o	Larsson, E. ...	13	14		8.916: —	
Barnträdgårdslärarinna	Löfstedt, E. ..	12	13		8.604: —	
D:o	Lennstrup, E...	12	13		8.604: —	
Barnsköterska	Lundgren, E...	6	7		6.564: —	

Tjänst och tjänsteinnehavare		Löne-gr.	kl.	Ber. dag för lk-uppfl.[9])	Lön inkl. lönetillägg	Arvoden andra förm.
Extra befattningar Fa						
6 barnträdgårdslärarinnor			11		47.808: —	
1 slöjdlärarinna, deltidsanställd			11		3.984: —	
Slöjdlärare (6: — per lektion)						300: —
Ersättning till praktikhandledare för handledning av barnsköterskeelever						800: —
					93.396: —	1.100: —
				Lönesumma total kronor		94.496: —
16 C 43. Uddens koloni						
Ordinarie befattningshavare Fa						
Föreståndarinna	Persson-Östberg, I.	13	15	1/2	9.200: —	
Anm.: Dyrortsgrupp 2						
Arvoden						
Ersättning för nattjänst (4: — per natt; stfm 23/2 1950 § 42) Fa						1.320: —
					9.200: —	1.320: —
				Lönesumma total kronor		10.520: —
16 C 5. Ungdomsvård						
Föreståndare för ungdomsgårdarna						800: —
Bitr. föreståndare och vakter Fa						8.600: —
	Kronor					9.400: —
16 F. Nykterhetsvård						
Ordinarie befattningshavare Fa						
Inspektör	Bergvall, K. A.	19	22		12.840: —	
Extra befattningar Fa						
Assistent			15		9.288: —	
Arvoden						
Ordförande						400: —
					22.128: —	400: —
				Lönesumma total kronor		22.528: —
16 H 1. Hemsysterverksamhet						
Ordinarie befattningshavare Fa						
Hemvårdarinna	Nilsson, A.	7	10		7.632: —	
D:o	Laggar, S.	7	9		7.272: —	
D:o	Lindgren, I.	7	8		6.936: —	
D:o	Fredriksson, K.	7	8		6.936: —	
D:o	Edvardsson, K.	7	8		6.936: —	
D:o	Johansson, A.	7	10		7.632: —	
D:o	Ullhede, I.	7	8		6.936: —	
D:o	Vakant	7	7		6.564: —	

Tjänst och tjänsteinnehavare		Löne-gr.	kl.	Ber. dag för lk-uppfl.[9])	Lön inkl. lönetillägg	Arvoden andra förm.
Extra befattningar Fa						
Deltidsanställda hemvårdarinnor och sjukvikarier						3.500: —
					56.844: —	3.500: —
				Lönesumma total kronor		60.344: —
16 H 2. Systugeverksamhet						
Tillfälliga befattningar Fa						
Systugelärarinnor						13.000: —
		Kronor				13.000: —
17 B. Bostadsförmedling						
Ordinarie befattningshavare Fa						
Biträde	Dahlström, M..	10	10		7.632: —	
Extra och tillfälliga befattningar Fa						
Skrivbiträde (halvtidstjänstgöring)						3.500: —
Tillfällig arbetskraft						2.200: —
					7.632: —	5.700: —
				Lönesumma total kronor		13.332: —
18 A. Folkpensionering						
Ordinarie befattningshavare Fa						
Byråföreståndare	Croner, E.	19	20		11.436: —	
Assistent	Andersson, E.	15	17		10.032: —	
Skrivbiträde	Grandin, M.	6	7		6.564: —	
Arvoden						
Ordförande, tillika sekreterare i västra distriktet						650: —
Ordförande, tillika sekreterare i östra distriktet						650: —
Tillfällig arbetskraft Fa						6.000: —
					28.032: —	7.300: —
				Lönesumma total kronor		35.332: —
19 B. Hyresnämnd						
Arvode till ordförande och ledamöter Fa						9.000: —
Sekreterare						3.000: —
Expeditions- och skrivbiträde (1 biträde 1.200: — och 1 biträde ½ lön i lk 8 3.468: —) Fa						4.668: —
		Kronor				16.668: —

19 ö. Kristidsförvaltning, Övriga ändamål

Prisombud (dk 7/8 1952 § 674)	3.600: —
Överblockledare (dk 4/5 1951, § 367) ..	300: —
Kronor	3.900: —

1) Pension fr. o. m. 1/6 1953.
2) Pension fr.o.m. 1/8 1953.
3) Pension fr. o. m. 1/9 1953.
4) Pension fr. o. m. 1/8 1953, varvid samtidigt tjänsten indrages; jfr stfm 27/2 1947 handl. ser. A nr 37 och stfm 25/9 1952 handl. ser. A nr 169.
5) Ersättning för indragna sportler (stfm § 276/1946 och § 113/1949).
6) Befattningen omändras till kontorsbiträde fr. o. m. 1/8 1953.
7) Ny tjänst 1/1 1953 under förutsättning av stfms godkännande.
8) Tjänsterna skola vid uppkommande vakans indragas.
9) Under budgetåret.
10) Personlig placering.
11) Under förutsättning av stfms godkännande omändrad befattning från kontorsbiträde.
12) Personlig placering i lk 25.
13) Pension fr. o. m. 1/11 1953.
14) Omändrad befattning till kontorist fr. o. m. 1/1 1953. Under förutsättning av stfms godkännande.
15) Omändrad befattning under förutsättning av stfms godkännande.

Sammandrag av lönestat för år 1953.

Litt	Förvaltning	Stadens löneplan			Stat. lönepl.		Totalt
		Ord. befattningshavare		Extra befattningshavare, arvoden mm.	Antal	Lönesumma	
		Antal	Lönesumma				
1 A1	Stadsfullmäktige			1.500			1.500
1 A 2	Löne- och avtalsnämnd....			6.000			6.000
1 B	Stadsrevision			2.150			2.150
1 C 1	Dk:s gemens. kostnader ..			12.300			12.300
1 C 2	Stadskansli	10	152.763	26.968			179.731
1 C 3	Drätselkontor	21	218.864	68.084			286.948
1 C 4	Drätselkammarens byggnadstekniska byrå			85.000			85.000
1 Ö	Övriga ändamål			1.000			1.000
2 A	Magistrat och rådhusrätt..	11	188.844	60.358			249.202
2 B 1	Polisväsen och fångvård ..	96	976.896	106.804			1.083.700
2 B 3	Åklagarväsen	4	62.310	9.204			71.514
3 B 1	Uppbördsverk	16	150.468	30.908			181.376
3 B 2	Taxeringskontor			18.900			18.900
3 C	Exekutionsverk	10	105.156	54.651			159.807
4 A	Stadsarkitektkontor	10	143.370	72.972			216.342
4 B	Stadsingenjörskontor.....	14	173.875	80.536			254.411
5 A	Civilförsvar			3.500			3.500
6	Brandförsvar	44	451.905	110.480			562.385
7 A	Fastighetskontor	10	131.395	35.696			167.091
7 D 1	Jordbruksrörelse	5	58.428				58.428
7 D 2	Skogar			1.000			1.000
7 E 2	Stadshotell	1	8.916				8.916
7 F 2	Pensionärshem			2.100			2.100
8 B 1	Byggnadskontor och gatuförvaltningens gemensamma kostnader	17	223.556	5.000			228.556
8 B 4	Dk förråd och verkstad....	2	18.372				18.372
8 B 5	Grustag	2	17.832				17.832
8 B 7	Maskiner	3	25.812				25.812
8 C	Parkförvaltningen	7	86.820	6.168			92.988
9 A	Hamnar	11	126.828	12.100			138.928
10 C	Johannisbergs flygfält			550			550
10 D	Båttrafiken	2	20.505	29.192			49.697
11 A	Tekniska verkens gemensamma förvaltning.....	17	188.538	97.316			285.854
11 B	Gasverk.....	10	117.012	21.000			138.012
11 C	Elverk	18	219.594	9.648			229.242
12 A 1	Allmän hälsovård	10	112.734	25.402			138.136
12 A 2	Poliklinik			9.262			9.262

Litt	Förvaltning	Stadens löneplan			Stat. lönepl.		Totalt
		Ord. befattningshavare		Extra befattningshavare, arvoden mm.	Antal	Lönesumma	
		Antal	Lönesumma				
13 AB	Vatten- och avloppsverk ..	19	243.370	31.840			275.210
13 C	Renhållningsverk	12	104.836	400			105.236
13 D 1	Varmbadhus	4	36.888				36.888
13 D 2	Karlslunds tvättinrättning	1	8.604	896			9.500
13 E 2	Björnön	1	9.288	500			9.788
13 E 3	Hästholmarna			1.920			1.920
14 A	Salutorg			1.800			1.800
14 C	Köttbesiktningsbyrå			5.690			5.690
15 A 1	Folkskola och fortsättningsskola, administration....	3	44.756	38.676			83.432
15 A 2	Undervisning	3	44.052	17.295	280	3.231.580	3.292.927
15 A 3	Socialpedagogiska anordningar	5	47.874	21.400			69.274
15 A 4	Fastigheter och inventarier	6	53.502	25.248			78.750
15 A 5	Skolmåltider			13.500			13.500
15 B	Praktisk realskola			4.100	8	248.236	252.336
15 D	Kommunal Flickskola	2	18.204	3.550	35	572.444	594.198
15 H	Yrkesskola	2	16.584	3.102	8	202.492	222.178
15 I 1	Gymnastik och idrott, gemensam förvaltning	4	42.312	7.900			50.212
15 I 2	Idrottsplatser			1.000			1.000
15 I 3	Idrottshallen			1.000			1.000
15 I 4	Dansarrangemang			17.000			17.000
15 I 5	Bidrag till övrig idrottsverksamhet, simundervisning			4.000			4.000
15 J	Stadsbibliotek	6	61.284	9.564			70.848
16 A	Socialvårdsbyrå	11	107.712	19.010			126.722
16 B 21	Sluten fattigvård (Karlslund och Sommarro)	15	142.527	22.630			165.157
16 B 22	Badelunda ålderdomshem..	1	9.648				9.648
16 B 3	Öppen fattigvård	2	22.872	1.400			24.272
16 C 3	Öppen barnavård	7	71.211	36.786			107.997
16 C 40	Barnstugor, gemensam förvaltning.....	2	19.080	11.070			30.150
16 C 41	Barnträdgårdar inkl. lekplatser och klubbar	9	77.304	101.690			178.994
16 C 42	Daghem och eftermiddagshem	5	41.604	52.892			94.496
16 C 43	Uddens koloni	1	9.200	1.320			10.520
16 C 5	Ungdomsvård			9.400			9.400

Litt	Förvaltning	Stadens löneplan			Stat. lönepl.		Totalt
		Ord. befattningshavare		Extra befattningshavare, arvoden mm.	Antal	Lönesumma	
		Antal	Lönesumma				
16 F	Nykterhetsvård	1	12.840	9.688			22.528
16 H 1	Hemsysterverksamhet	8	56.844	3.500			60.344
16 H 2	Systugeverksamhet			13.000			13.000
17 B	Bostadsförmedling	1	7.632	5.700			13.332
18 A	Folkpensionering	3	28.032	7.300			35.332
19 B	Hyresnämnd			16.668			16.668
19 Ö	Kristidsförvaltning						
	Övriga ändamål			3.900			3.900
	Summa	485	5.318.853	1.532.084	331	4.254.752	11.105.689

Bilaga 2 till
skattestatens specialstater

Pensions- och understödsstat för år 1953.

Pension från				Pensions- och understödsbelopp Kronor	Kronor
		1 C 2. Stadskansli			
1/9	1936	Änkefru S. Tenow	ä	2.001: —	
1/7	1938	f. d. Drätselnotarie E. Plantin	p	3.450: —	
1/1	1942	„ Drätseldirektör Th. Öberg	p	7.227: —	
1/6	1952	„ Stadsvaktmästare E. Löfgren	p	3.197: —	
				15.875: —	
		Dyrtidstillägg: 74 % på 15.875: —		11.800: —	27.675: —
		1 C 3. Drätselkontor.			
1/1	1948	f. d. Nöjesskattekontr. K. J. Ekstedt	u	350: —	
1/6	1949	„ Stadskamrer O. Arnstorp	p	7.704: —	
				8.054: —	
		Dyrtidstillägg: 74 % på 8.054: —		6.000: —	14.054: —
		2 A. Magistrat och rådhusrätt.			
1/9	1932	Änkefru R. Cronholm	ä	1.860: —	
1/3	1941	„ I. Hedenström	ä	2.181: —	
1/10	1942	„ K. Ödman	ä	2.157: —	
1/1	1951	„ M. Berglund	ä	786: —	
				6.984: —	
		Dyrtidstillägg: 74 % på 6.984: —		5.200: —	12.184: —
		2 B 1. Polisväsen och fångvård.			
1/1	1919	Änkefru G. Wretlöf	ä	600: —	
1/1	1932	f. d. Poliskonstapel E. Kraft	p	2.388: —	
1/9	1932	„ Kriminalkonstapel G. K. Forslund	p	2.667: —	
1/7	1934	„ Bitr. överkonstapel G. Haake	p	2.667: —	
1/7	1936	„ Poliskonstapel J. E. Persson	p	2.217: —	
1/1	1940	„ Poliskonstapel J. A. Johnsson	p	1.944: —	
1/9	1940	Änkefru E. Qviberg	ä	855: —	
1/11	1940	f. d. Överkonstapel M. Andersson	p	3.252: —	
1/2	1941	Änkefru J. Carlsson	ä	1.002: —	
1/4	1941	„ H. Weimer	ä	1.047: —	
1/10	1941	f. d. Poliskonstapel A. T. Bertilsson	p	2.127: —	
1/2	1942	„ Kriminalkonstapel A. Sporre	p	2.994: —	

Pension från				Pensions- och understödsbelopp Kronor	Kronor
1/3	1942	Änkefru A. L. Löfdahl	ä	1.284: —[1]	
1/2	1942	f. d. Poliskonstapel L. A. Eriksson	p	2.775: —	
1/12	1942	„ Poliskonstapel K. E. Morlin	p	2.775: —	
1/3	1944	„ Poliskonstapel K. A. Fäldt	p	2.406: —	
1/4	1944	Änkefru A. Kling	ä	1.002: —	
1/5	1944	f. d. Poliskonstapel K. J. Andersson	p	2.406: —	
1/9	1944	„ Poliskonstapel K. Björkman	p	2.397: —	
1/4	1945	„ Poliskonstapel C. M. Mårtensson	p	2.460: —	
1/9	1945	„ Poliskonstapel K. H. Carlsson	p	3.075: —	
1/9	1945	„ Överkonstapel J. A. Ström	p	3.942: —	
1/11	1945	Änkefru S. Linder	ä	1.344: —	
1/12	1945	f. d. Bitr. överkonstapel J. V. Marthon	p	2.784: —	
1/2	1946	„ Poliskonstapel K. I. Gustavsson	p	2.769: —	
1/2	1946	Änkefru H. Brohmé	ä	945: —	
1/3	1946	„ I. Rosenberg	ä	786: —	
1/7	1946	f. d. Poliskonstapel D. L. Carlsson	p	3.075: —	
1/2	1948	„ Kriminalkonstapel G. Söder	p	3.442: —	
1/2	1948	„ Poliskonstapel E. Svalberg	p	3.075: —	
1/7	1948	„ Städerska O. Pettersson	p	1.200: —	
1/8	1948	„ Poliskonstapel A. Hising	p	2.973: —	
1/9	1948	„ Poliskonstapel K. Hagevald	p	2.868: —	
1/1	1949	„ Poliskonstapel L. Gustavsson	p	2.871: —	
1/1	1949	„ Poliskonstapel J. Lundgren	p	3.197: —	
1/7	1949	„ Överkonstapel O. Johansson	p	4.000: —	
1/9	1950	„ Poliskonstapel A. Johansson	p	3.075: —	
1/1	1952	„ Kriminalöverkonstapel F. Svensson	p	4.575: —	
1/1	1952	„ Poliskonstapel C. Déander	p	3.197: —	
1/10	1952	„ Överkonstapel E. Wass	p	3.944: —	
1/1	1952	„ Fjärdingsman K. A. Larsson	u	600: —[6]	
				99.002: —	
		Dyrtidstillägg: 74 % på 98.402: —		72.900: —	171.902: —

3 C. Exekutionsverk.

1/1	1944	f. d. Exekutor R. Steen	p	2.769: —	
1/2	1949	„ Exekutor E. Larsson	p	3.197: —	
1/4	1952	Änkefru E. Carlsson	ä	852: —	
1/1	1953	f. d. Exekutor J. Sundquist	p	3.197: —	
1/8	1953	„ Kanslibiträde G. Skoog	bp	1.240: —	
				11.255: —	
		Dyrtidstillägg: 74 % på 11.255: —		8.400: —	19.655: —

Pension från				Pensions- och understödsbelopp Kronor	Kronor
		4 A. Stadsarkitektkontor.			
1/1	1951	Änkefru Th. Kjellgren	ä	1.365: —	
		Dyrtidstillägg: 74 % på 1.365: —		1.100: —	2.465: —
		4 B. Stadsingenjörskontor.			
1/1	1932	f. d. Bitr. stadsingenjör J. Eriksson	p	4.704: —	
1/5	1949	„ Ingenjör G. Heijkorn	p	800: —	
1/6	1953	„ Underingenjör Th. Lager	bp	2.674: —	
				8.178: —	
		Dyrtidstillägg: 74 % på 8.178: —		6.100: —	14.278: —
		6. Brandförsvar.			
1/10	1930	f. d. Brandman K. E. Pettersson	p	1.893: —	
1/4	1933	„ Brandförman J. R. Andersson	p	2.490: —	
1/1	1936	„ Brandman G. A. Lindberg	p	1.974: —	
1/3	1937	„ Brandman A. R. Ferngren	p	2.139: —	
1/3	1940	„ Brandman E. L. Rask	p	2.556: —	
1/10	1942	„ Brandmästare G. Th. Medin	p	3.252: —	
1/12	1944	Änkefru S. M. Staberg	ä	1.002: —	
1/8	1945	f. d. Brandman O. L. Karlsson	p	2.871: —	
1/9	1947	„ Brandmästare O. Thorgren	p	4.000: —	
1/11	1948	„ Brandmästare E. Johansson	p	4.000: —	
1/4	1949	„ Brandförman A. B. Junggren	p	3.442: —	
1/2	1950	„ Brandförman K. Reimitz	p	3.442: —	
1/3	1950	„ Brandman E. Isaksson	p	3.197: —	
1/5	1950	„ Brandman E. Andersson	p	3.197: —	
1/6	1950	„ Brandförman E. Andersson	p	3.442: —	
1/11	1950	Änkefru A. V. Lundberg	ä	945: —	
22/8	1951	Änkefru E. Clarholm	ä	1.836: —	
1/8	1953	f. d. Brandman J. Schenning	bp	1.332: —	
				47.010: —	
		Dyrtidstillägg: 74 % på 47.010: —		34.800: —	81.810: —
		7 A. Fastighetskontor och gemensam förvaltning.			
1/5	1951	Änkefru H. Eriksson	ä	1.236: —	
		Dyrtidstillägg: 74 % på 1.236: —		1.000: —	2.236: —
		7 B 1. Rådhus med annex.			
1/6	1952	f. d. Städerska M. Eng	p	1.500: —	
		Dyrtidstillägg: 74 % på 1.500: —		1.200: —	2.700: —

Pension från				Pensions- och understödsbelopp Kronor	Kronor
		7 D 1. Jordbruksrörelse.			
1/7	1938	f. d. Lantarbetare K. J. Svahn	p	864: —	
1/5	1940	„ Lantarbetare K. A. Eriksson	p	957: —	
1/5	1940	„ Lantarbetare K. A. Wall	p	957: —	
1/3	1941	„ Lantarbetare A. V. Nordström	p	1.047: —	
1/1	1942	„ Förvaltare T. Dahlström	p	5.373: —	
1/2	1944	„ Lantarbetare A. Zetterberg	p	912: —	
1/7	1944	„ Svinskötare K. G. Pettersson	p	1.302: —	
1/12	1944	„ Ladugårdsförman J. O. Johansson	p	1.248: —	
1/2	1945	„ Kördräng C. O. Eriksson	p	1.230: —	
1/5	1945	„ Rättare J. E. Tillman	p	2.124: —	
1/9	1949	„ Lantarbetare K. J. Bergkvist	p	2.160: —	
1/11	1950	„ Lantarbetare J. A. Sjögren	p	1.611: —	
1/6	1951	„ Lantarbetare S. E. Björklund	u	350: —	
1/1	1952	„ Förvaltare I. Kjellberg	p	6.041: —	
1/12	1952	„ Fördräng K. A. Karlsson	bp	2.160: —	
				28.336: —	
		Dyrtidstillägg: 74 % på 28.336: —		21.000: —	49.336: —
		7 E. Hyresfastigheter.			
		2. Stadshotell			
1/1	1937	f. d. Eldare A. Vidfors	p	2.109: —	
		Dyrtidstillägg: 74 % på 2.109: —		1.600: —	3.709: —
		8 B 1. Byggnadskontor och gatuförvaltningens gemensamma kostnader.			
1/11	1936	f. d. Kranmaskinist J. V. Åsberg	p	1.572: —	
1/2	1937	„ Arbetsförman C. H. Pettersson	p	2.775: —	
1/6	1937	Änkefru A. Axelsson	ä	600: —	
1/2	1939	Änkefru M. Andersson	ä	1.398: —	
1/2	1941	f. d. Kommunalarbetare P. F. Grönberg	p	1.287: —	
1/7	1941	Änkefru H. Andersson	ä	1.092: —	
1/4	1942	f. d. Kommunalarbetare A. E. Jansson	u	350: —	
1/4	1944	Änkefru H. Johansson	ä	1.137: —	
1/10	1945	f. d. Kommunalarbetare K. D. Karlsson	p	1.464: —	
1/11	1945	Änkefru E. K. Westholm	ä	1.029: —	
1/1	1946	f. d. Kommunalarbetare K. A. Alfredsson....	u	350: —	
1/9	1946	„ Kommunalarbetare J. G. Kvarnström ..	p	1.692: —	
1/3	1947	„ Stensättare K. E. Karlsson	p	1.423: —	
1/10	1947	„ Kommunalarbetare O. V. Bergström ..	p	1.698: —	
1/1	1948	„ Kommunalarbetare A. E. Thörn	u	350: —	
1/7	1948	„ Kommunalarbetare A. J. Jonsson	u	350: —	

Pension från			Pensions- och understödsbelopp Kronor	Kronor
1/9	1948	f. d. Kommunalarbetare O. M. Jonsson ..... p	1.463: —	
6/9	1948	Änkefru E. Johansson ..... ä	1.760: —[1])	
15/11	1948	f. d. Kommunalarbetare G. Rydmark ..... p	2.412: —	
1/12	1948	„ Kommunalarbetare J. G. Johansson .... u	350: —	
1/1	1949	„ Kommunalarbetare A. V. Ehrnström .. p	2.640: —	
1/5	1949	„ Kommunalarbetare J. A. Pettersson .... p	2.628: —	
1/10	1949	„ Kommunalarbetare E. L. Karlsson .... p	1.738: —	
1/11	1949	„ Kommunalarbetare K. V. Eriksson .... u	350: —	
1/1	1950	„ Kommunalarbetare K. A. Stärling .... u	350: —	
1/1	1951	„ Kommunalarbetare O. Eriksson ..... p	1.418: —	
1/6	1951	Änkefru S. Smitt ..... ä	2.160: —	
1/12	1951	„ E. Andersson ..... ä	905: —	
1/4	1952	f. d. Snickare A. Erixon ..... p	2.640: —	
1/6	1952	„ Kommunalarbetare K. E. Öster ..... p	2.083: —	
1/11	1953	„ Renhållningsförman F. Lindvall ..... bp	618: —	
			42.082: —	
		Dyrtidstillägg: 74 % på 42.082: —	31.200: —	73.282: —
		8 B 4. Drätselkammarens förråd.		
1/12	1944	f. d. Förrådsförman Th. Bergkvist ..... p	2.220: —	
		Dyrtidstillägg: 74 % på 2.220: —	1.700: —	3.920: —
		8 B 7. Maskiner.		
1/9	1947	Änkefru A. T. Persson ..... ä	1.158: —	
		Dyrtidstillägg: 74 % på 1.158: —	900: —	2.058: —
		8 C. Parkförvaltning.		
1/1	1930	f. d. Trädgårdsarbetare A. G. Hellberg ..... p	1.287: —	
1/11	1937	„ Trädgårdsarbetare C. A. Hagström .... p	1.170: —	
1/4	1938	Änkefru A. T. Eriksson ..... ä	540: —	
1/4	1951	f. d. Trädgårdsarbetare K. A. Berglund .... u	350: —	
			3.347: —	
		Dyrtidstillägg: 74 % på 3.347: —	2.500: —	5.847: —
		9 A. Hamnar.		
1/7	1909	f. d. Kranmaskinist S. Svanström ..... tp	48: —[6])	
1/2	1949	„ Kranförman A. E. Engström ..... p	3.705: —	
			3.753: —	
		Dyrtidstillägg: 74 % på 3.753: —	2.800: —	6.553: —

Pension från				Pensions- och understödsbelopp Kronor	Kronor
		10 D. Båttrafiken.			
1/4	1947	f. d. Kapten J. Andersson	u	1.200: —	
		Dyrtidstillägg: 74 % på 1.200: —		900: —	2.100: —
		11 A. Tekniska verkens gemensamma förvaltning.			
28/3	1929	Änkefru A. Johansson	ä	570: —	
29/6	1933	f. d. Kontorsbiträde H. Klingvall	p	1.125: —	
1/7	1938	„ Städerska S. Broberg	u	300: —	
1/4	1941	„ Överingenjör G. Geston	p	6.990: —	
1/1	1942	Änkefru G. Samuelsson	ä	822: —	
1/9	1942	Änkefru E. Wallner	u	350: —	
1/4	1946	f. d. Förrådsarbetare C. G. Wellén	p	1.950: —	
1/5	1946	„ Gårdskarl O. G. Olsson	p	1.365: —	
1/12	1946	Änkefru A. Eriksson	ä	700: —	
1/3	1950	f. d. Förrådsförman J. A. Axelsson	p	3.708: —	
1/5	1951	Änkefru H. Larsson	ä	1.332: —	
				19.212: —	
		Dyrtidstillägg: 74 % på 19.212: —		14.300: —	33.512: —
		11 B. Gasverk.			
		Förvaltning			
24/1	1930	f. d. Gasmästare K. V. Jansson	p	2.994: —	
19/6	1935	„ Lykttändare J. A. Persson	p	879: —	
1/1	1942	Änkefru M. K. Andersson	ä	822: —	
1/1	1942	Dotter I. Andersson	u	330: —	
1/9	1943	f. d. Gasverkseldare K. Fagerman	p	2.580: —	
1/11	1943	„ Gasmästare E. Widén	p	3.552: —	
1/5	1947	Änkefru H. Fröling	tp	621: —	
1/4	1950	„ H. S. Hedqvist	ä	700: —	
1/8	1950	„ S. Ahlén	ä	822: —	
1/9	1950	f. d. Rörmontör J. Lagerkvist	p	2.640: —	
1/11	1951	„ Eldare O. Pettersson	p	3.197: —	
1/2	1952	„ Smed K. R. Hedlund	p	2.156: —	
				21.293: —	
		Dyrtidstillägg: 74 % på 21.293: —		15.800: —	37.093: —
		11 C. Elverk.			
		Förvaltning			
22/2	1923	Änkefru H. Boholm	ä	636: —	
1/4	1940	„ T. Johanzon	ä	630: —	
1/10	1940	f. d. Grovarbetare A. V. Adamsson	p	879: —	

Pension från				Pensions- och understödsbelopp Kronor	Kronor
1/1	1941	f. d. Linjearbetare L. A. Larsson	u	350: —	
1/7	1942	„ Lyktvakt Hj. Hedin	u	250: —	
1/7	1945	Änkefru H. Larsson	ä	630: —	
1/1	1946	f. d. Montör O. Ehn	p	720: —	
7/2	1946	„ Linjearbetare O. Löf	p	1.692: —	
1/11	1946	Änkefru K. A. Eriksson	ä	700: —	
1/3	1947	„ K. Boberg	ä	1.045: —	
1/5	1948	f. d. Mätaruppsättare E. Lundevall	p	2.640: —	
1/1	1949	„ Kommunalarbetare K. J. Stenius	u	350: —	
3/10	1949	Änkefru O. Broman	ä	1.667: —	
1/6	1951	„ A. Pettersson	ä	1.100: —	
5/3	1952	f. d. Kommunalarbetare K. Johansson	p	1.760: —	
1/11	1952	„ Driftingenjör F. Heimer	p	6.624: —	
				21.673: —	
		Dyrtidstillägg: 74 % på 21.673: —		16.100: —	37.773: —

12 A 1. Allmän hälso- och sjukvård.

1/1	1933	f. d. Stadssjuksköterska A. Ekström[5])	tp	1.860: —	
1/10	1941	f. d. Stadssjuksköterska E. Carlsson	tp	527: —	
1/10	1943	„ Stadssjuksköterska S. Sandén	tp	345: —	
1/2	1944	„ 2:e stadsläkare C. Idar	p	4.929: —	
1/3	1947	Änkefru J. Jansson	ä	1.434: —	
1/8	1948	f. d. 1:e hälsovårdsinspektör E. Berggren....	p	4.293: —	
1/1	1952	„ Hälsovårdsinspektör P. Forsberg	p	3.442: —	
				16.830: —	
		Dyrtidstillägg: 74 % på 16.830: —		12.500: —	29.330: —

13 AB. Vatten- och avloppsverk.

		Förvaltning			
10/11	1930	f. d. Rörmontör K. Johansson	p	1.302: —	
17/11	1931	„ Rörläggare J. A. Falk	p	1.365: —	
1/1	1935	Änkefru Arvida Eriksson	ä	700: —	
1/3	1935	„ A. Gustavsson	ä	700: —	
1/8	1937	f. d. Grovarbetare J. F. Lundkvist	p	996: —	
1/7	1939	Änkefru Augusta Eriksson	ä	700: —	
1/1	1940	f. d. Grovarbetare K. A. Broberg	p	1.698: —	
21/4	1941	Änkefru G. Johansson	u	300: —	
1/6	1941	f. d. Grovarbetare K. E. Sjöström	u	350: —	
1/1	1942	„ Grovarbetare C. E. Söder	u	350: —	
1/5	1942	„ Maskinist K. A. Eriksson	p	2.466: —	

Pension från				Pensions- och understödsbelopp Kronor	Kronor
1/6	1942	f. d. Rörnätsförman P. J. Hedqvist	p	2.994: —	
1/1	1943	„ Grovarbetare E. K. Lindström	p	879: —	
1/4	1943	Änkefru H. Karlsson	ä	700: —	
1/10	1943	f. d. Grovarbetare F. Hjelm	p	936: —	
1/5	1944	„ Grovarbetare G. A. Andersson	p	1.755: —	
1/8	1944	Änkefru E. Andersson	ä	855: —	
1/1	1945	f. d. Grovarbetare K. A. Karlsson	u	350: —	
1/3	1945	Änkefru A. E. Lönnqvist	ä	1.644: —	
1/12	1946	„ A. Johansson	ä	—: —[3])	
1/2	1947	f. d. Grovarbetare F. A. Pettersson	p	1.535: —	
6/3	1947	Änkefru A. Österberg	ä	730: —[1])	
1/5	1948	f. d. Smed K. B. Falk	p	1.672: —	
1/9	1948	Änkefru E. K. Eklund	ä	768: —	
1/10	1948	f. d. Grovarbetare P. A. Johansson	u	350: —	
28/11	1948	Änkefru G. Schörling	ä	1.102: —[1])	
1/12	1948	f. d. Grovarbetare K. O. Fredriksson	u	350: —	
1/4	1950	„ Grovarbetare K. B. Flyckt	p	1.320: —	
1/6	1950	„ Grovarbetare F. S. Sundkvist	p	1.769: —	
1/11	1950	Änkefru S. Frimodig	ä	809: —	
1/12	1951	f. d. Förrådsarbetare H. Pettersson	p	2.640: —	
1/12	1951	Änkefru E. Forslund	ä	1.606: —	
				35.691: —	
		Dyrtidstillägg: 74 % på 35.691: — + 669: 30[3])		27.100: —	62.791: —

13 C. Renhållningsverk.

1/9	1931	Änkefru A. Jansson	ä	786: —	
1/7	1933	„ H. Sunesson	ä	732: —	
1/9	1938	f. d. Förman K. A. Fransson	p	1.758: —	
1/4	1939	Änkefru E. Eriksson	ä	759: —	
1/5	1939	„ M. Karlsson	ä	759: —	
1/9	1941	f. d. Renhållningsarbetare K. J. Persson	p	2.304: —	
1/3	1942	„ Renhållningsarbetare K. A. Kihlgren	p	2.466: —	
1/7	1945	„ Renhållningsarbetare N. M. Jansson	p	1.416: —	
1/3	1951	„ Förman A. Westlin	p	3.442: —	
1/7	1951	„ Renhållningsarbetare G. E. Bergkvist	u	350: —	
1/9	1953	„ Kontorsbiträde H. Andersson	bp	926: —	
				15.698: —	
		Dyrtidstillägg: 74 % på 15.698: —		11.700: —	27.398: —

13 D 1. Varmbadhus.

1/6	1932	f. d. Badmästare J. Söderström	p	1.800: —	
1/2	1944	„ Simhallsvakt F. Öhman	p	1.029: —	

Pension från				Pensions- och understödsbelopp Kronor	Kronor
1/2	1945	f. d. Baderska E. Gustavsson	p	1.413: —	
1/6	1948	„ Baderska L. Öst	p	684: —	
1/2	1949	„ Biljettförsäljerska H. Gustafsson	p	2.153: —	
1/12	1949	„ Baderska N. Johansson	p	1.325: —	
1/2	1951	„ Baderska L. Svanström	p	1.380: —	
1/10	1951	„ Maskinist Th. Asplund	p	3.197: —	
1/1	1953	„ Baderska E. Persson	p	1.206: —	
				14.187: —	
		Dyrtidstillägg: 74 % på 14.187: —		10.500: —	24.687: —
		13 D 2. Karlslunds tvättinrättning.			
1/8	1952	f. d. Bitr. vaktmästare K. Sandh	p	2.784: —	
		Dyrtidstillägg: 74 % på 2.784: —		2.100: —	4.884: —
		13 E 3. Hästholmarna.			
1/1	1944	f. d. Ordningsvakt G. F. Lundberg	u	360: —	
		Dyrtidstillägg: 74 % på 360: —		300: —	660: —
		14 C. Köttbesiktningsbyrå.			
1/11	1946	Änkefru A. Jonsson	ä	1.584: —	
		Dyrtidstillägg: 74 % på 1.584: —		1.200: —	2.784: —
		15 A. Folkskola och fortsättningsskola.			
		1. Administration			
1/1	1948	f. d. Folkskoleinspektör E. Granér	p	8.124: —	
12/1	1950	Änkefru A. Toldner.....	ä	—: —[4]	
1/2	1952	„ H. Ekman	ä	822: —	
				8.946: —	
		Dyrtidstillägg: 74 % på 11.898: —[4]		8.900: —	17.846: —
		2. Undervisning			
1/7	1926	f. d. Slöjdlärare J. F. Brandt	tp	535: —	
1/7	1927	„ Folkskollärarinna S. Hammarskjöld ..	tp	462: —	
1/4	1928	„ Småskollärarinna O. Bergh	tp	315: —	
1/5	1928	„ Folkskollärarinna B. Svanholm	tp	462: —	
1/7	1929	„ Småskollärarinna A. Lennmalm	tp	314: —	
1/12	1931	„ Skolkökslärarinna A. Thunell	tp	605: —	
1/3	1932	„ Småskollärarinna A. S. Eriksson	tp	433: —	
1/9	1933	„ Slöjdlärarinna E. Hahr	tp	492: —	
1/7	1934	„ Folkskollärarinna E. Fernquist	tp	564: —	
1/12	1934	„ Folkskollärarinna E. Kolmodin	tp	563: —	

Pension från			Pensions- och understödsbelopp Kronor	Kronor
1/7	1935	f. d. Slöjdlärare A. Hammarsten ..... tp	769: —	
1/9	1936	„ Småskollärarinna I. Lundeberg..... tp	393: —	
1/9	1939	„ Skolkökslärarinna M. Granér ..... tp	673: —	
1/1	1942	„ Skolkökslärarinna E. Karlsson ..... tp	532: —	
1/7	1945	„ Slöjdlärare K. A. Karlsson ..... tp	916: —	
1/7	1950	„ Slöjdlärare G. V. Ljungberg ..... tp	850: —	
			8.878: —	
		Dyrtidstillägg: 74 % på 8.878: —	6.600: —	15.478: —
		3. Socialpedagogiska anordningar		
1/7	1944	f. d. Skolläkare C. Idar ..... p	816: —	
		Dyrtidstillägg: 74 % på 816: —	700: —	1.516: —
		4. Fastigheter och inventarier		
1/10	1931	f. d. Vaktmästare F. Andersson ..... p	2.301: —	
1/10	1942	„ Städerska H. Johansson ..... u	350: —	
1/1	1943	„ Städerska E. Persson ..... u	300: —	
16/7	1947	„ Städerska M. Söderkvist ..... u	350: —	
1/11	1948	Änkefru J. Andersson ..... ä	834: —	
1/1	1950	f. d. Städerska E. E. Svangren ..... p	750: —	
			4.885: —	
		Dyrtidstillägg: 74 % på 4.885: —	3.700: —	8.585: —
		15 B. Praktisk realskola.		
1/5	1936	f. d. Ämneslärare I. Fröier ..... tp	1.380: —	
		Dyrtidstillägg: 74 % på 1.380: —	1.100: —	2.480: —
		15 H. Yrkesskola.		
1/2	1934	Änkefru I. Lundahl ..... ä	1.600: —[2]	
1/9	1940	„ A. Svensson ..... ä	918: —[2]	
1/2	1941	f. d. Maskinist P. U. Björkman ..... u	350: —	
1/10	1947	„ Arkitekt A. Grane ..... p	3.879: —	
19/5	1950	Änkefru M. Sigfrids ..... ä	1.422: —	
			8.169: —	
		Dyrtidstillägg: 74 % på 8.169: —	6.100: —	14.269: —
		15 I. Gymnastik och idrott.		
1/4	1951	Änkefru I. Johansson ..... ä	550: —	
1/5	1951	f. d. Städerska A. K. Pettersson ..... u	350: —	
			900: —	
		Dyrtidstillägg: 74 % på 900: —	700: —	1.600: —

Pension från			Pensions- och understödsbelopp Kronor	Kronor
		15 J. Stadsbibliotek.		
1/6	1943	f. d. Bibliotekarie O. Hallberg ..... p	2.000: —	
1/7	1952	„ Biblioteksbiträde A. Andersson ..... p	2.778: —	
			4.778: —	
		Dyrtidstillägg: 74 % på 4.778: —	3.600: —	8.378: —
		16 A. Socialvårdsbyrå		
1/11	1938	f. d. Kontorsbiträde E. Isaksson ..... p	1.347: —	
		Dyrtidstillägg: 74 % på 1.347: —	1.000: —	2.347: —
		16 B 21. Sluten fattigvård, Karlslund.		
1/1	1921	Änkefru A. Lundberg ..... ä	750: —	
1/2	1929	„ A. Larsson..... ä	790: —	
1/5	1935	f. d. Kokerska E. Andersson ..... p	873: —	
1/2	1939	„ Sjuksköterska A. Forslund ..... tp	1.560: —	
15/1	1940	„ Vårdbiträde E. Vinterkvist ..... p	813: —	
1/4	1945	Fröken Karin Eva Pihl ..... p	603: —	
1/1	1947	f. d. Husmor Olga Lundberg ..... tp	1.344: —	
1/4	1949	„ Vårdbiträde A. Nordin ..... p	1.776: —	
			8.509: —	
		Dyrtidstillägg: 74 % på 8.509: —	6.300: —	14.809: —
		16 C 3. Öppen barnavård.		
1/8	1953	f. d. Föreståndare C. Scott ..... bp	1.667: —	
		Dyrtidstillägg: 74 % på 1.667: —	1.300: —	2.967: —
		16 C 40. Barnstugor.		
1/9	1941	f. d. Föreståndarinna H. Andersson ..... p	875: —	
1/9	1948	„ Husmor Signe Sundkvist ..... p	950: —	
			1.825: —	
		Dyrtidstillägg: 74 % på 1.825: —	1.400: —	3.225: —
		19 ö. Kristidsförvaltning, övriga ändamål.		
1/5	1952	Änkefru Nelly Andraéy ..... ä	350: —	
		Dyrtidstillägg: 74 % på 350: —	259: —	609: —
			Kronor	850.785: —

1) Häri ingår pension till minderåriga.
2) Bidrag från Zimmermanska fonden med 50 % + dyrtidstillägg.
3) Enligt lönenämndens beslut den 1/12 1946 § 308 utgår pension till änkefru A. Johansson med 945: — kr. per år jämte dyrtidstillägg f. n. 74 % = 699: 30 eller tillsammans 1.644: 30. Avdrag göres för livränta från RFA (nr 72273) med 975 kr. per år. För staden att utbetala (1.644: 30 — 975: —) = 669: 30.
4) Enligt stfm beslut den 29/6 1950 § 153 skall staden utbetala dyrtidstillägg på den pension som änkefru A. Toldner uppbär från SPA och SKP tillsammans kr. 4.060: 80 med f. n. 74 % = 3.004: 96.
5) Pensionen samordnad med SPA se lönenämndens beslut den 29/6 1933 § 38. Dyrtidstillägg har beräknats efter 74 % på högst 6.000: — per år.
6) På detta belopp utgår icke dyrtidstillägg.
p) Pension.
tp) Tilläggspension.
u) Understöd till f. d. befattningshavare.
ä) Pension till änka efter befattningshavare.
bp) Beräknat.

Bilaga 3 till
skattestatens specialstater

Sammanställning över stadens pensionsavgifter år 1953.

	Förvaltning	SKP	SPA	SPP	Summa
1 C 2	Stadskansli	17.200: —			17.200: —
1 C 3	Drätselkontor	22.800: —			22.800: —
1 C 4	Drätselkammarens byggnadstekniska byrå			4.400: —	4.400: —
2 A	Magistrat och rådhusrätt	8.700: —			8.700: —
2 B 1	Polisväsen och fångvård	130.100: —			130.100: —
2 B 3	Åklagarväsen	6.000: —			6.000: —
3 B 1	Uppbördsverk	12.300: —			12.300: —
3 C	Exekutionsverk	6.300: —			6.300: —
4 A	Stadsarkitektkontor	23.200: —			23.200: —
4 B	Stadsingenjörskontor	27.600: —			27.600: —
6	Brandförsvar	87.700: —			87.700: —
7 A	Fastighetskontor och gemensam förvaltning	26.200: —			26.200: —
7 D 1	Jordbruksrörelse	24.500: —			24.500: —
7 E 2	Stadshotell	2.900: —			2.900: —
8 B 1	Byggnadskontor och gatuförvaltningens gemensamma kostnader	82.700: —			82.700: —
8 B 3	Allmän belysning och renhållning	2.800: —			2.800: —
8 B 4	Drätselkammarens förråd	4.200: —			4.200: —
8 B 6	Bilar	6.700: —			6.700: —
8 B 7	Maskiner	19.700: —			19.700: —
8 C	Parkförvaltning	52.600: —			52.600: —
9 A	Hamnförvaltning	27.400: —			27.400: —
10 D	Båttrafiken	4.000: —			4.000: —
11 A	Tekniska verkens gemensamma förvaltning	12.800: —			12.800: —
11 B 1	Gasverk, Förvaltning	5.100: —			5.100: —
11 B 2	Gasverk, Tillverkning	48.200: —			48.200: —
11 B 3	Gasverk, Distribution	9.600: —			9.600: —
11 C 1	Elverk, Förvaltning	10.400: —			10.400: —
11 C 2	Elverk, Tillverkning	2.600: —			2.600: —
11 C 3	Elverk, Distribution	36.400: —			36.400: —
12 A 1	Allmän hälso- och sjukvård	18.700: —			18.700: —
13 AB 1	Vatten- och avloppsverk, Förvaltning	12.600: —			12.600: —

	Förvaltning	SKP	SPA	SPP	Summa
13 AB 2	Vatten- och avloppsverk, Tillverkning	5.700: —			5.700: —
13 AB 3	Vatten- och avloppsverk, Distribution	67.900: —			67.900: —
13 C 1	Renhållningsverk	15.000: —			15.000: —
13 D 1	Varmbadhus	7.700: —			7.700: —
15 A	Folkskola och fortsättningsskola				
1	Administration	9.900: —			9.900: —
2	Undervisning		83.400: —		83.400: —
3	Socialpedagogiska anordningar		2.800: —		2.800: —
4	Fastigheter och inventarier	9.400: —			9.400: —
15 B	Praktisk realskola		2.300: —		2.300: —
15 D	Kommunal flickskola	2.100: —	13.500: —		15.600: —
15 H	Yrkesskola		7.300: —		7.300: —
15 I 1	Gymnastik och idrott	14.800: —			14.800: —
15 J	Stadsbibliotek	20.400: —			20.400: —
16 A	Socialvårdsbyrå	8.000: —			8.000: —
16 B 21	Sluten fattigvård, Karlslund	9.600: —	2.700: —		12.300: —
16 B 22	Sluten fattigvård, f. d. Badelunda ålderdomshem		700: —		700: —
16 C 3	Öppen barnavård	11.800: —			11.800: —
16 C 40	Barnstugor: Gemensam förvaltning	20.100: —			20.100: —
16 F	Nykterhetsvård	3.100: —			3.100: —
16 H 1	Hemsysterverksamhet		3.700: —		3.700: —
18 A	Folkpensionering	5.500: —			5.500: —
	Summa kronor	963.000: —	116.400: —	4.400: —	1.083.800: —

Bilaga 4 till
skattestatens specialstater

Förteckning över räntor på fasta tillgångar.

Titel	Litt	Förvaltning	Anläggningarnas värde	Ränta à 4 % (avrundat)
7 B		**Förvaltningsfastigheter**		
1	185	Rådhus med annex	377.000: —	15.100: —
2	185	Kv. Njord nr 1	615.000: —	24.600: —
3	185	Polisstation	172.000: —	6.900: —
4	185	Brandstation	967.000: —	38.700: —
5	185	Tullhus	296.000: —	11.900: —
6	185	Diverse fastigheter	648.002: —	25.900: —
7	185	Förrådsbyggnader	347.000: —	13.900: —
8	185	Barnstuga, daghem och barnkoloni	268.000: —	10.700: —
7 C	185	**Exploateringsfastigheter**	3.856.973: —	154.300: —
7 D		**Jordbruksrörelse**		
1	185	Andelar i Arosbygdens Lantmannaförbund	6.200: —	200: —
7 D 2	185	**Skogar**	200.000: —	8.000: —
7 D 3	185	**Jordbruksfastigheter och grustag**	2.225.300: —	89.000: —
7 E		**Hyresfastigheter**		
1	185	Diverse fastigheter och bostadsrätter	6.049.900: —	242.000: —
2	185	Stadshotell	1.180.000: —	47.200: —
4	185	Paviljong i Stadsparken	225.000: —	9.000: —
5	185	Varumagasin och dylikt	503.000: —	20.100: —
6	185	Omnibusgarage	657.000: —	26.300: —
7 F 2	185	**Pensionärshem**	3.880.000: —	155.200: —
7 Ö		**Aktier och andelar i byggnadsföretag**		
	185	Aktier i AB Arbetarebostäder	300.000: —	12.000: —
		Aktier i Byggnads AB Mimer	500.000: —	20.000: —
8 B		**Gatuförvaltning**		
9	185	Bekvämlighetsinrättningar	103.000: —	4.100: —
8 C	185	**Parkförvaltning**	135.000: —	5.400: —
10 C	185	**Johannisbergs flygfält**	37.000: —	1.500: —
10 D		**Båttrafiken**		
	185	Motorfartyget	278.000: —	11.100: —

Titel	Litt	Förvaltning	Anläggningarnas värde	Ränta à 4 % (avrundat)
10 F		**Aktier och andelar i kommunikationsföretag**		
	185	Aktier i Västerås Omnibus AB	200.000: —	8.000: —
11 A		**Tekniska verkens gemensamma förvaltning**		
	481	Gemensamma förvaltningen.....	107.600: —	4.300: —
11 B		**Gasverk**		
	2281	Tillverkning	2.804.100: —	112.200: —
	2381	Distribution	453.500: —	18.100: —
11 C		**Elverk**		
	3281	Tillverkning	5.800: —	200: —
	3381	Distribution	2.364.300: —	94.600: —
13 AB		**Vatten- och avloppsverk**		
	1181	Förvaltning	63.300: —	2.600: —
	1281	Tillverkning	1.768.600: —	70.700: —
	1381	Distribution	5.611.600: —	224.500: —
13 C		**Renhållningsverk**	10.000: —	400: —
13 D 1		**Varmbadhus**	300.000: —	12.000: —
13 E		**Anordningar för friluftsliv**		
2	185	Björnön	250.000: —	10.000: —
3	185	Hästholmarna	293.000: —	11.700: —
4	185	Johannisberg	3.000: —	100: —
5	185	Småbåtshamnar	195.000: —	7.800: —
15 A 4	185	**Folkskola**	8.985.000: —	359.400: —
15 D	185	**Kommunal flickskola**	1.470.000: —	58.800: —
15 G		**Statliga läroverk**		
1	185	Allmänt läroverk.....	4.251.000: —	170.000: —
15 H	185	**Yrkesskola**	580.000: —	23.200: —
15 I		**Gymnastik och idrott**		
2	185	Idrottsplatser	325.000: —	13.000: —
3	185	Idrottshallen.....	482.000: —	19.300: —
15 Ö		**Övriga ändamål**		
	185	Aktier i Västerås Teater AB	73.400: —	2.900: —
16		**Socialvård**		
B 21	185	Sluten fattigvård, Karlslund	1.288.000: —	51.500: —
B 22	185	Sluten fattigvård, f. d. Badelunda ålderdomshem	100.000: —	4.000: —
		Summa kronor	55.810.575: —	2.232.400: —

Bilaga 5 till
skattestatens specialstater

Stadens underställningsfria lånerätt.

Stadens underställningsfria lånerätt enligt § 74 mom. 2 lag om kommunalstyrelse i stad beräknas sålunda:

1. **Avseende lån ställda på högst ett års återbetalningstid.**
Ett sammanlagt belopp motsvarande för varje på staden belöpande skattekrona enligt den under nästföregående år fastställda taxeringen en utdebitering av tre kronor = 3 × 2.249.322: 65 ..... 6.747.967: 95

2. **Avseende lån att återbetalas inom fem år.**
Utöver vad här ovan angivits en sammanlagd summa motsvarande för varje skattekrona en utdebitering av det belopp, varmed den under nästföregående år fastställda utdebiteringen understiger tio kronor

1.966.106: 35 × (10—8: 35)	3.244.075: 48	
283.216: 30 × (10—7: 35)	750.523: 20	3.994.598: 68
	Summa kronor	10.742.566: 63

Lån, amorteringar och

Löp. nr	Långivare	År	Urspr.-ligt lånebelopp	Amort.-tid år	Slut-amorterat	Räntefot
	1. Fonderade lån med Kungl. Maj:ts tillstånd					
3	Kungl. Pensionsstyrelsen (Pensionsförsäkringsfonden)	1916	250.000: —	40	31/12 1956	4,75
4	D:o.....	1917	250.000: —	40	31/12 1957	4,75
5	D:o.....	1918	350.000: —	40	30/6 1958	4,75
6	D:o.....	1918	350.000: —	40	30/6 1958	5,25
7	D:o.....	1920	210.000: —	40	31/12 1960	6
17	Svenska Arbetarnas Allmänna Begravningskassa	1926	200.000: —	30	31/12 1956	3
18	Sveriges Allmänna Försäkringsförening och Begravningsfond	1926	200.000: —	30	31/12 1956	3
19	Städernas Allm. Brandstodsbolag	1926	319.663: 33	30	31/12 1956	5
29	Kungl. Generalpoststyrelsen	1931	881.000: —	24	30/12 1955	4,5
31	Västmanlands läns landsting	1932	250.000: —	25	1/4 1957	5
50	Kungl. Pensionsstyrelsen (Pensionsförsäkringsfonden)	1934	812.000: —	20	30/6 1954	3,4
59	Kungl. Generalpoststyrelsen	1936	1.686.500: —	25	30/12 1961	3,5
60	Riksförsäkringsanstalten.....	1937	1.089.500: —	25	30/12 1962	3
72	Kungl. Generalpoststyrelsen	1939	2.289.000: —	20½	1/9 1959	2,55
74	D:o.....	1940	350.000: —	25	30/3 1965	3,2
75	Västerås stads stiftelser	1940	415.350: —	25	5/5 1965	3,1
76	Västmanlands läns erkända centralsjukkassa	1940	300.000: —	20	1/12 1960	3
77	Västmanlands läns landsting	1940	122.500: —	20	1/12 1960	3
78	Stiftelser under Västerås stads fattigvårdsstyrelses förvaltning	1940	125.000: —	20	1/12 1960	3
81	Kungl. Pensionsstyrelsen (Folkpensioneringsfonden)	1941	700.000: —	25	30/9 1966	3,5
82	Svenska Personal-Pensionskassan	1941	858.800: —	25	30/9 1966	3,9
84	Kungl. Generalpoststyrelsen	1942	485.876: 78	15	30/6 1957	3,5
85	Västerås stads stiftelser	1942	736.493: 12	15	30/6 1957	3,5
86—89	Försäkringsaktiebolaget Skandia	1943	972.000: —	20	31/12 1962	3,5
90	D:o.....	1943	694.900: —	25	30/4 1968	3,5
91	Livförsäkringsbol. Framtiden....	1943	700.000: —	19	1/6 1962	3,6

räntor år 1953.

Bilaga 6 till skattestatens specialstater

Ränte-terminer	Lånebelopp 1/1 1953	Ränta 1953	Amortering 1953	Konvertering	Anteckningar
31/12	50.197: 29	2.384: 37	11.689: 82	Bundet	
31/12	61.357: 02	2.914: 46	11.159: 73	,,	
30/6	100.815: 38	4.788: 73	14.915: 13	,,	
30/6	106.247: 25	5.577: 98	15.522: 25	,,	
31/12	86.669: 76	5.200: 19	8.756: 73	,,	
30/6 31/12	40.927: 14	1.227: 82	9.782: 69	,,	
30/6 31/12	40.927: 14	1.227: 82	9.782: 69	,,	
30/6 31/12	73.742: 09	3.687: 10	17.107: 35	,,	
30/6 31/12	137.493: 89	6.187: 22	44.815: 37	,,	Förutv. 1916 års obl.-lån å kr. 1.095.000: —.
1/4 1/10	76.817: 08	3.493: 44	13.896: 64	,,	
30/6 31/12	109.225: 12	2.800: 76	53.699: 67	,,	Förutv. 1924 års obl.-lån å kr. 1.000.000: —.
31/12	751.116: —	26.289: 06	72.510: 94	,,	
30/6 31/12	534.439: 90	15.686: 51	46.571: 19	,,	
1/3 1/9	1.033.000: —	26.341: 50	127.000: —	1/3 1954	Förutv. 1919 års obl.-lån å kr. 2.744.000: —.
30/3 30/9	228.120: 77	7.069: 06	14.425: 14	Bundet	
5/5	270.488: 87	8.385: 16	17.211: 73	,,	
1/6 1/12	150.163: 17	4.504: 96	16.886: 74	,,	
1/6 1/12	61.316: 61	1.839: 50	6.895: 45	,,	
1/12	62.567: 98	1.877: 04	7.036: 17	,,	
30/3 30/9	472.377: 83	16.533: 22	26.722: 76	,,	
30/3 30/9	578.386: —	22.558: —	31.836: —	,,	
30/6 31/12	173.123: 55	5.745: 63	36.164: 37	,,	Förutv. 1932 års lån å kr. 663.000: —.
30/6 31/12	262.437: 09	8.709: 82	54.816: 18	,,	Förutv. 1932 års lån å kr. 1.000.000: —.
30/6 31/12	568.782: —	19.906: —	48.484: —	,,	
30/4 30/10	509.924: —	17.422: —	24.314: —	,,	Del av förutv. 1933 års lån å kr. 1.765.000: —; dessförinnan 1922 års obl.-lån å kr. 2.000.000: —.
1/6 1/12	426.170: 96	14.691: 28	36.159: 84	1/6 1953	

Löp. nr	Långivare	År	Urspr.-ligt lånebelopp	Amort.-tid år	Slut-amorterat	Räntefot
92	Försäkrings AB Skandia	1943	687.299: 76	19	1/6 1962	3,6
93	Kungl. Generalpoststyrelsen	1944	875.500: —	20	30/12 1964	3,5
95	D:o	1946	932.900: —	20	30/12 1966	3
96	D:o	1947	2.065.000: —	25	30/6 1972	3
101	Kungl. Generalpoststyrelsen	1947	1.823.222: 23	20	30/12 1967	3,1
102	Riksförsäkringsanstalten	1948	1.000.000: —	25	31/12 1973	3,25
103	Kungl. Pensionsstyrelsen (Folkpensioneringsfonden)	1948	1.210.000: —	25	30/9 1973	3,25
108	1950 års obligationslån	1950	11.000.000: —	25	1/6 1975	3
112	Kungl. Generalpoststyrelsen	1952	6.377.200: —	20	30/3 1971	3,5
114	Lärarinnornas Pensionsanstalt ..	1952	4.357: 50	5	27/2 1956	4,25
116	Kungl. Generalpoststyrelsen	1952	423.000: —	25	30/6 1977	3,5
117	Sveriges Kommunalanställdas pensionskassa	1952	1.500.000: —	25	15/8 1977	3,5
118	Svenska Personal-Pensionskassan	1952	3.483.000: —	25	15/8 1977	3,5
	Lån från egna fonder		46.980.062: 72			
94	Västerås stads särskilda fond för kulturella och allmännyttiga ändamål	1945	430.433: 95	15	1/6 1960	3,5
115	D:o	1952	2.150.000: —	25	30/6 1977	3,5
	Kronor		49.560.496: 67			
	2. Övriga fonderade lån					
	Lån från egna fonder					
106	Försäljningsmedelsfonden	1948	85.000: —	5	31/12 1953	—
109	D:o	1951	121.705: —	5	31/12 1956	—
	Andra fonderade lån		206.705: —			
110	Västerås m. fl. städers hypoteksförening	1951	75.000: —			
111	Västerås stads sparbank	1951	50.000: —			
	Kronor		331.705: —			
	Totalt Kronor		49.892.201: 67			

Avser endast lån upptagna t. o. m. 30/9 1952.

Ränte-terminer	Lånebelopp 1/1 1953	Ränta 1953	Amortering 1953	Konvertering	Anteckningar
1/6 1/12	418.435: —	14.425: —	35.504: —	1/6 1953	Del av förutv. 1933 års lån å kr. 1.765.000: —; dessförinnan 1922 års obligationslån.
30/12	595.282: 41	20.834: 88	40.765: 12	Bundet	
30/6 30/12	708.715: 05	20.953: 16	41.414: 84	„	
30/6 30/12	1.732.532: 07	51.480: 78	66.519: 22	„	Av skattemedel täckt upplåning.. 77.500: — uppt. lån.. 2.065.000: — Kronor .. 2.142.500: —
30/6 30/12	1.466.651: 93	44.865: 32	78.134: 68	Bundet	
30/6 31/12	888.899: 16	28.646: 74	30.086: 94	1/11 1958[1])	[1]) Endast för låntagaren
30/3 30/9	1.075.150: 94	34.942: 41	36.495: 17	1/10 1958[1])	[1]) D:o
1/6 1/12	10.390.000: –	306.900: —	320.000: —	1/6 1960	
30/3 30/9	6.377.200: —	218.967: 04	241.998: —	30/9 1961	F. d. Skerike kommuns lån av år 1931 å ursprungligen 15.000: —.
27/2	3.556: 97	151: 17	834: 55	Bundet	
30/6 30/12	423.000: —	14.707: 04	11.292: 96	30/6 1962	
10/4 10/10	1.500.000: —	52.500: —	38.511: —	Bundet	
10/4 10/10	3.483.000: —	121.906: —	89.422: —	Bundet	
	36.029.257: 42	1.168.328: 17	1.809.141: 06		
1/6	256.896: 59	8.991: 38	28.381: 08	1/12 1954	Förutv. 1935 års lån å kr. 596.700: —.
30/6 31/12	2.150.000: —	74.284: 02	55.199: 19	30/6 1962	
	38.436.154: 01	1.251.603: 57	1.892.721: 33		
31/12	17.000: —	—	17.000: —		
31/12	96.000: —	—	24.000: —		
	113.000: —		41.000: —		Lånen nr 110 och 111 övertagna vid förvärv av Kv. Norna nr 1 att inlösas den 1/4 1956.
	73.068: 70		310: 25		
	50.000: —				
	236.068: 70		41.310: 25		
	38.672.222: 71	1.251.603: 57	1.934.031: 58		

Bilaga 7 till
skattestatens specialstater

UPPGIFT

på den 1 januari 1953 oguldet lånebelopp, medelräntefot och årliga annuiteter av Västerås stads fonderade lån med Kungl. Maj:ts tillstånd.

År	Lånebelopp	Medelräntefot	Ränta	Amortering	Annuitet
1953	38.436.154: 01	3,29	1.251.603: 57	1.892.721: 33	3.144.324: 90
1954	36.543.432: 68	3,29	1.187.213: 20	1.958.816: 57	3.146.029: 77
1955	34.584.616: 11	3,29	1.121.535: 92	1.970.273: 47	3.091.809: 39
1956	32.614.342: 64	3,29	1.054.516: 42	1.991.128: 33	3.045.644: 75
1957	30.623.214: 31	3,29	987.299: 94	1.950.175: 39	2.937.475: 33
1958	28.673.038: 92	3,29	923.356: 40	1.932.719: 90	2.856.076: 30
1959	26.740.319: 02	3,29	859.224: 66	1.958.368: 74	2.817.593: 40
1960	24.781.950: 28	3,29	794.842: 84	1.851.481: 87	2.646.324: 71
1961	22.930.468: 41	3,29	732.759: 27	1.820.163: 03	2.552.922: 30
1962	21.110.305: 38	3,29	671.903: 66	1.785.224: 60	2.457.128: 26
1963	19.325.080: 78	3,29	614.765: 78	1.608.392: 83	2.223.158: 61
1964	17.716.687: 95	3,29	561.383: 50	1.663.393: 98	2.224.777: 48
1965	16.053.293: 97	3,29	506.253: 70	1.653.099: 50	2.159.353: 20
1966	14.400.194: 47	3,29	451.833: 45	1.661.373: 72	2.113.207: 17
1967	12.738.820: 75	3,29	397.193: 33	1.556.493: 99	1.953.687: 32
1968	11.182.326: 76	3,29	346.727: 30	1.483.743: 74	1.830.471: 04
1969	9.698.583: 02	3,28	298.226: 80	1.490.239: 28	1.788.466: 08
1970	8.208.343: 74	3,25	248.873: 36	1.538.602: 07	1.787.475: 43
1971	6.669.741: 67	3,20	197.935: 51	1.586.924: —	1.784.859: 51
1972	5.082.817: 67	3,21	153.493: 54	1.114.597: 57	1.268.091: 11
1973	3.968.220: 10	3,22	118.366: 27	1.093.521: 44	1.211.887: 71
1974	2.874.698: 66	3,32	83.471: 84	995.551: 97	1.079.023: 81
1975	1.879.146: 69	3,33	51.300: 21	1.024.578: 97	1.075.879: 18
1976	854.567: 72	3,50	27.562: 71	429.094, 40	456.657: 11
1977	425.473: 32	3,50	10.995: 65	425.473: 32	436.468: 97
	Kronor	3,30	13.652.638:83	38.436.154: 01	52.088.792: 84

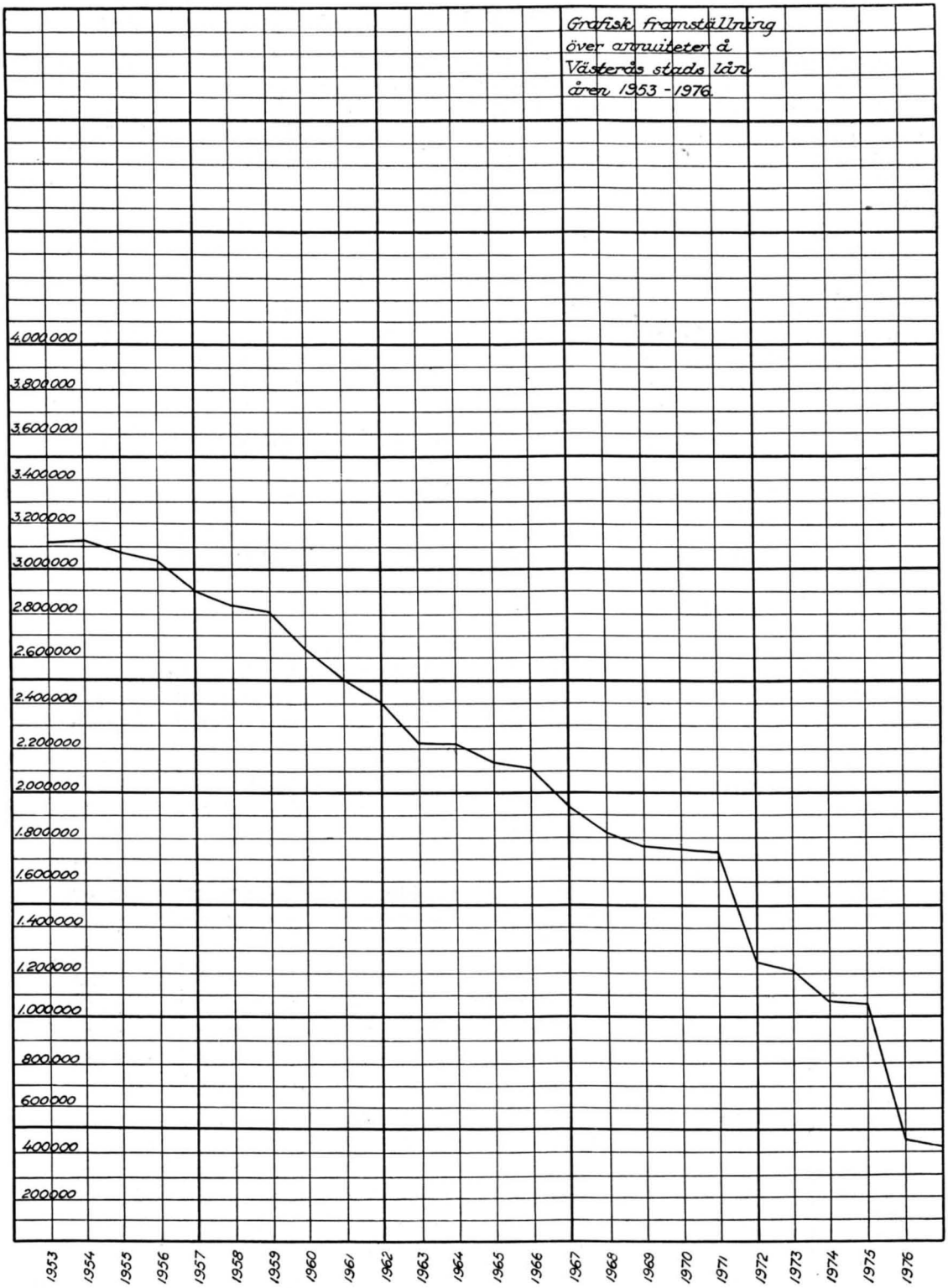
Grafisk framställning
över annuiteter å
Västerås stads lån
åren 1953 - 1976.
4.000.000
3.800.000
3.600.000
3.400.000
3.200.000
3.000.000
2.800.000
2.600.000
2.400.000
2.200.000
2.000.000
1.800.000
1.600.000
1.400.000
1.200.000
1.000.000
800.000
600.000
400.000
200.000
1953
1954
1955
1956
1957
1958
1959
1960
1961
1962
1963
1964
1965
1966
1967
1968
1969
1970
1971
1972
1973
1974
1975
1976

UPPGIFT

Bilaga 8 till skattestatens specialstater

på fast upplåning, folkmängd, antal skattekronor och uttaxering till den borgerliga kommunen under nedan angivna år.

År	Oguldet lånebelopp 1/1 1953	Folkmängd	Antal skattekronor		Uttax. pr skattekrona	
			Fastighets-skatt	Inkomst-skatt	Fastigh.	Ink.
1900		11.238	5.821: 94	24.276: 74	4: 81	
1905		15.142	9.793: 59	35.204: 04	5: 58	
1910		19.145	14.138: 85	69.305: —	6: 48	
1915		24.403	20.473: 70	109.330: 70	6: 40	
1916	187.691: 18	25.408	22.529: 60	122.751: 20	6: 40	
1917	61.357: 02	25.509	23.711: 20	174.050: 10	6: 45	
1918	207.062: 63	[1] 28.571	27.160: 14	307.744: 38	6: 52	
1919	1.033.000: —	29.530	37.595: 90	381.540: 90	7: 25	
1920	86.669: 76	30.633	40.570: —	442.482: 80	8: —	
1921		30.662	43.323: 10	522.471: 70	8: —	
1922	844.605: 96	30.337	47.580: 90	406.913: 90	10: —	
1923		30.021	48.385: 20	245.761: 90	9: —	
1924	109.225: 12	29.920	48.708: 20	174.032: 60	9: —	
1925		[2] 29.215	49.103: 80	179.247: 40	9: —	
1926	155.596: 37	29.059	49.505: 41	195.623: 09	9: 02	
1927		29.119	50.095: 06	226.795: 10	9: —	
1928		29.578	50.399: 86	231.458: 60	9: —	
1929		29.921	51.868: 94	242.852: 10	9: —	
1930		30.376	52.260: 99	272.686: 10	8: 60	
1931		30.647	52.786: 20	309.729: 70	7: 97	
1932	512.377: 72	30.913	55.324: 22	319.803: 90	7: 98	
1933		31.229	57.915: 36	299.036: 70	7: 90	
1934		31.794	60.789: 16	287.307: 20	7: 76	
1935	256.896: 59	32.570	61.524: 71	258.681: 40	7: 82	
1936	751.116: —	33.834	63.019: 96	316.293: 30	7: 07	
1937	534.439: 90	[3] 35.378	66.072: 91	384.704: 60	6: 90	
1938		36.551	71.171: 56	470.785: 40	6: 83	
1939		37.848	83.127: 66	460.888: 40	6: 59	
1940	772.657: 40	38.729	87.838: 11	483.555: 60	6: 45	
1941	1.050.763: 83	39.433	94.312: 96	554.864: —	6: 45	
1942		40.797	96.338: 66	578.067: 20	6: 65	
1943	1.078.706: —	42.707	98.256: 56	645.999: 40	6: 85	
1944	595.282: 41	44.306	104.445: 96	752.867: 40	6: 85	
1945		[4] 48.602	111.100: 36	843.548: 90	6: 85	
1946	708.715: 05	51.034	132.705: 05	910.952: 70	7: 15	
1947	3.199.184: —	53.390	143.321: 35	929.922: 60	7: 15	
1948	1.981.050: 10	55.828	154.106: 95	1.255.219: 30	7: 15	
1949		57.826	165.670: 45	1.343.881: 10	7: 15	7: 35
1950	10.390.000: —	59.982	182.791: 40	1.474.551: 40	7: 15	7: 35
1951	219.068: 70	[5] 62.304	196.980: 90	1.570.381: 20	7: 35	7: 35
1952	13.936.756: 97		208.657: 35	[6] 1.531.627: 65	7: 35	8: 35
1953			283.216: 30	1.966.106: 35	7: 35	8: 85
Kronor	38.672.222: 71					

1) Inkorporering av Lundby och S:t Ilians socknar.
2) Indragning av Västmanlands regemente.
3) Uppsättning av Västmanlands flygflottilj.
4) Inkorporering av Badelunda socken med 2.484 invånare.
5) Inkorporering av Skerikes socken med 290 invånare.
6) Antalet skattekronor för inkomst är uträknat med tillämpning av de nya ortsavdragen (SFS nr 252/1950).

Grafisk framställning till denna tabell återfinnes på nästa sida.

Grafisk framställning av folkmängden, ant skattekronor samt borgerlig uttaxering per skattekrona i Västerås stad från år 1900

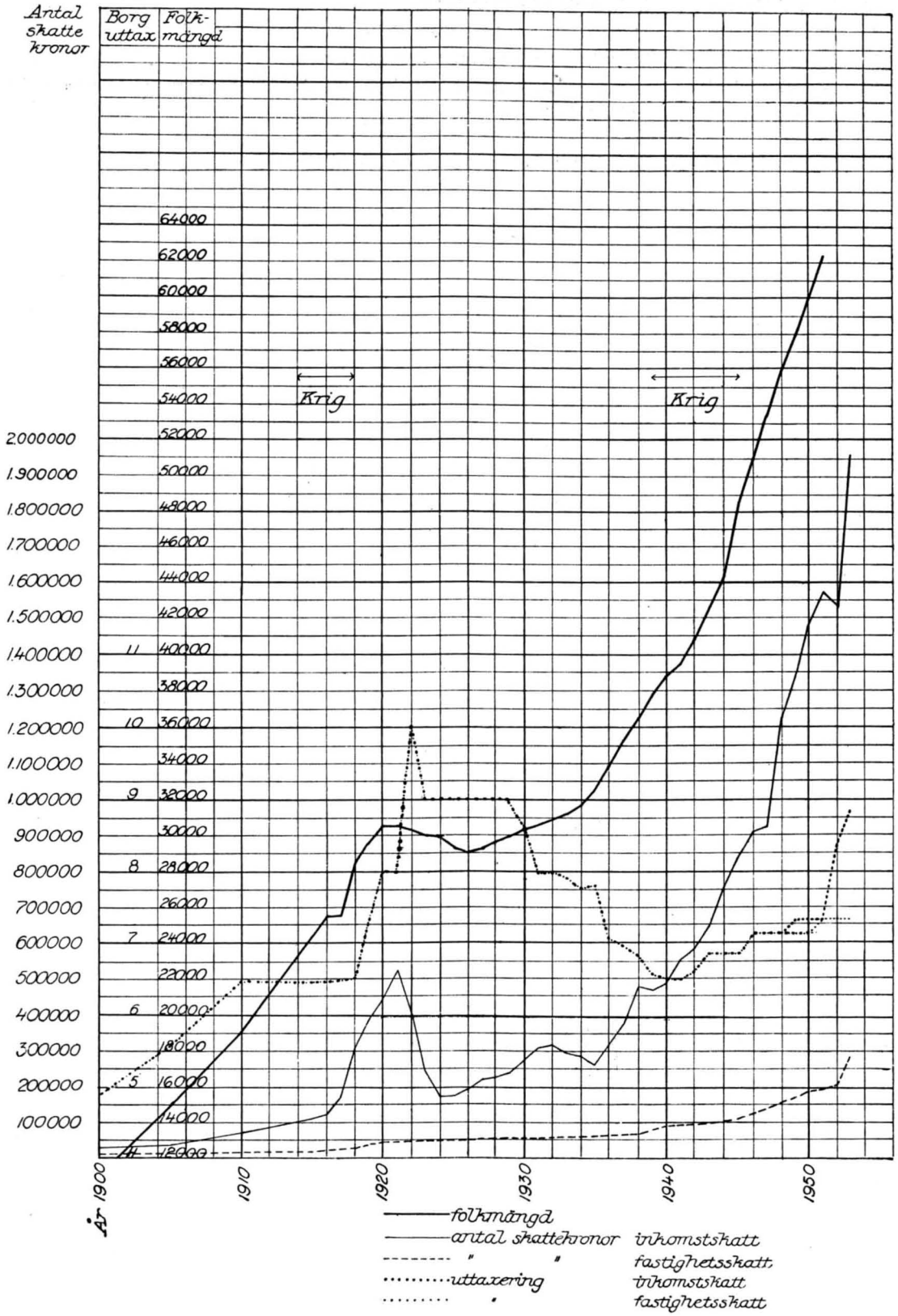

REGISTER

för

Utgifts- och inkomststat för Västerås stad år 1953.

Sid.

Administration, Folkskola och fortsättningsskola 7, 83, 145
Aktier och andelar i byggnadsföretag 5, 42, 174
Aktier och andelar i kommunikationsföretag 6, 58, 175
Allmän belysning och renhållning 6, 45
Allmän förvaltning 4, 11
Allmän hygien 7, 71
Allmän hälso- och sjukvård 69, 166
Allmän hälsovård 7, 69, 142
Allmänt läroverk 7, 93
Andra fonderade lån 180
Anordningar för friluftsliv 79, 175
Anslagsbeteckningar 3
Arbetslöshetsunderstöd 9, 113

Badelunda ålderdomshem 8, 105, 152
Barnstugor, daghem och barnkoloni 5, 34, 174
Barnstugor, gemensam förvaltning 8, 108, 153, 170
Barnträdgårdar och klubbar inkl. lekplatser och dagkoloni 8, 109, 153
Bekvämlighetsinrättningar 6, 49
Bidrag till övrig idrottsverksamhet 8, 100, 150
Bilagor 125
Bilar 6, 47
Björnön 7, 79, 144
Bostadsförmedling 9, 116, 155
Bostadsförsörjning 41
Bostadsförsörjning för mindre bemedlade barnrika familjer 5, 41
Brandförsvar 5, 26, 135, 162
Brandstation 5, 32
Byggnadskontor och gatuförvaltningens gemensamma kostnader 6, 43, 138, 163
Byggnads- och stadsplaneväsen 4, 22
Båttrafiken 6, 57, 140, 165, 174

Civilförsvar 5, 24, 135

Daghem och eftermiddagshem 8, 110, 153
Dansarrangemang i idrottsstyrelsens regi 8, 99, 150
Diverse förvaltningsfastigheter 5, 33
Diverse hyresfastigheter 5, 38
Drätselkammaren 4, 12
Drätselkammarens byggnadstekniska byrå 4, 13, 128
Drätselkammarens gemensamma kostnader 4, 12
Drätselkammarens förråd och verkstad 6, 46, 138, 164
Drätselkammarens förrådsbyggnader 5, 33
Drätselkontor 4, 13, 128, 160

Sid.

Elverk 6, 65, 141, 165, 175
Elektroteknisk fackskola 7, 94
Exekutionsverk 4, 21, 133, 161
Exploateringsfastigheter 5, 34, 174

Familjebidrag 5, 25
Fastigheter och inventarier, Folkskola och fortsättningsskola 7, 85, 146
Fastighetsförvaltning 5, 29
Fastighetskontor och gemensam förvaltning 5, 29, 136, 162
Finansförvaltning 9, 119
Folkpensionering 9, 117, 155
Folkskola och fortsättningsskola 83, 145, 168, 175
Folktandvård 7, 70
Fonderade lån med Kungl. Maj:ts tillstånd 178
Försvarsväsen 5, 24
Förteckning över räntor på fasta tillgångar 174
Förvaltningsfastigheter 30, 174

Gasverk 6, 61, 141, 165, 175
Gatuförvaltning 43, 174
Gatu- och parkförvaltning 6, 43
Gemensam förvaltning för barnstugor 8, 108
Gemensam förvaltning för fastigheter 5, 29, 136, 162
Gemensam förvaltning för gymnastik och idrott 8, 96
Gemensam förvaltning för tekniska verken 6, 59, 140 165, 175
Gemensamma kostnader, Drätselkammare 4, 12, 127
„ „ Byggnadskontor och gatuförvaltning 6, 163
Grustag 6, 46, 138
Gymnastik och idrott 8, 96, 149, 169, 175

Hamnar 6, 53, 139, 164
Hamnförvaltning 6, 53
Hemhjälpsnämnd 113
Hemsysterverksamhet 9, 113, 154
Hyresfastigheter 38, 137, 163, 174
Hyresnämnd 9, 118, 155
Hyresnedsättning 8, 112
Hälso- och sjukvård 7, 69
Hästholmarna 7, 80, 144, 168

Idrottshallen 8, 98, 150
Idrottsplatser 8, 97, 150
Industriella verk 6, 59

Johannisbergsbadet 7, 80
Johannisbergs flygplats 6, 57, 140, 174
Jordbruksfastigheter och grustag 5, 37. 174
Jordbruksrörelse 5, 35, 137, 163, 174

Karlslund—Sommarro ålderdomshem 8, 103
Karlslunds tvättinrättning 7, 78, 144, 168
Kommunal flickskola 7, 91, 147, 175
Kommunikationsföretag 6, 57
Kristidsförvaltning, övriga ändamål 9, 118, 156, 170
Köttbesiktningsbyrå 7, 82, 145, 168

Livsmedelshygien och livsmedelstillförsel 7, 82

Sid.

Lån, amorteringar och räntor ... 178
Lån från egna fonder ... 180
Låneskuld, uppgift å, jämte grafisk framställning ... 182
Löne- och avtalsnämnd ... 4, 11, 127
Lönestat ... 126

Magistrat och rådhusrätt ... 4, 16, 129, 160
Mantalsskrivnings- och beskattningsväsen ... 4, 20
Maskiner ... 6, 48, 139, 164

Njord nr 1 ... 5, 31
Nykterhetsvård ... 9, 113, 154

Omnibusgarage ... 5, 41
Ortsgrupp ... 126

Parkförvaltning ... 6, 49, 139, 164, 174
Paviljong i stadsparken ... 5, 40
Pensionsavgifter ... 126
Pensions- och understödsstat ... 160
Pensionärshem ... 5, 42, 137, 174
Poliklinik ... 7, 70, 143
Polisväsen och fångvård ... 4, 16, 129, 160
Polishus ... 5, 31
Praktisk realskola ... 7, 90, 147, 169

Renhållningsverk ... 7, 76, 144, 167, 175
Rådhus med annex ... 5, 30, 162
Rätts- och ordningsväsen ... 4, 16

Salutorg ... 7, 82, 145
Sammandrag av lönestat för år 1953 ... 157
Sammandrag av specialstaterna ... 4
Sammanställning över stadens pensionsavgifter ... 172
Sjukförsäkring ... 9, 117
Skogar ... 5, 37, 137, 174
Skolmåltider, Folkskola och fortsättningsskola ... 7, 89, 147
Sluten fattigvård ... 8, 151, 170
Småbåtshamnar ... 7, 81
Social förmedlingsverksamhet ... 9, 116
Socialförsäkring ... 9, 117
Socialpedagogiska anordningar, Folkskola och fortsättningsskola ... 7, 84, 146
Socialvård ... 8, 102, 175
Socialvårdsbyrå ... 8, 102, 150, 170
Specialstater ... 11
Stadens underställningsfria lånerätt ... 176
Stadsarkitektkontor ... 4, 22, 133, 162
Stadsbibliotek ... 8, 100, 150, 170
Stadsfullmäktige ... 4, 11, 127
Stadsfullmäktige och dess beredningar ... 11
Stadshotell ... 5, 39
Stadshus ... 5, 34
Stadsingenjörskontor ... 4, 23, 134, 162
Stadskansli ... 4, 12, 127, 160
Stadsrevision ... 4, 11, 127
Statliga läroverk ... 93, 175
Sundinska huset ... 5, 40
Systugeverksamhet ... 9, 114, 155

Sid.

Taxeringskontor 4, 20, 133
Tekniska verkens gemensamma förvaltning .. 6, 59, 140, 165, 175
Tjänstereglemente 126
Tullhus 5, 32

Uddens barnkoloni 8, 111, 154
Underhåll och nyanläggningar av gator och vägar 6, 44
Undervisning, Folkskola och fortsättningsskola 7, 83, 145
Undervisnings- och bildningsverksamhet 7, 83
Ungdomsvård 8, 112, 154
Uppbördsverk 4, 20, 132
Uppgift på fast upplåning, folkmängd, antal skattekronor och uttaxering jämte grafisk framställning 184
Uppgift på låneskuld m. m. jämte grafisk framställning 182
Uttaxering 3
Uttaxering jämte grafisk framställning 184

Varmbadhus 7, 77, 144, 167, 175
Varumagasin o. d. 5, 41
Vatten- och avloppsverk 7, 71, 143, 166, 175

Yrkesskola 8, 94, 149, 169, 175

Åklagarväsen 4, 18, 132

Öppen barnavård 8, 107, 152, 170
Öppen fattigvård 8, 106, 152
Övriga ändamål: allmän förvaltning 4, 14, 129
friluftsändamål 7, 81
försvarsväsen 5, 25
hälso- och sjukvård 7, 70
kristidsförvaltning 9, 118, 156
rätts- och ordningsväsen 4, 19
socialvård 9, 114
undervisnings- och bildningsverksamhet 8, 101, 175

Stadsfullmäktiges i Västerås Handlingar
1952 Ser. B nr 24

Nr 24. Byggnadstekniska byråns årsberättelse för år 1951.

Efter beslut av stadsfullmäktige (§ 165 den 29 juni 1950) om anställande av teknisk expertis för stadens större byggnadsfrågor organiserades under år 1951 Drätselkammarens byggnadstekniska byrå. Verksamhetsåret är således byråns första.

1. Byrån har handlagt uteslutande frågor rörande påbörjade eller projekterade allmänna nybyggnader och uppdragsgivare ha varit:

Drätselkammaren
Tekniska Verken
Byggnadskontoret
Hamnstyrelsen
Civilförsvarsnämnden
Pensionärshemsstyrelsen
Folkskolestyrelsen
Flickskolans byggnadskommitté
Läroverkets ,,
Stadshusets ,,
Bibliotekets ,,

2. De byggnadsprojekt som kommit till utförande äro:

A. Under året avslutade nybyggnader.

BTBnr 101 *Gasklocka vid gasverket.*

Anläggningen togs i drift den 24/12 1950 och arbetet avslutades med jordkringfyllningar under år 1951. Entreprenör för betongarbeten: Byggnads AB Paul Anderson och för plåtarbeten: Hammarqvists Plåtslageri. Kontrollant har varit civilingenjör C.-A. Löckert. Slutlig kostnad kr. 1.151.500: —.

BTBnr 103 *Pumpstation i Hässlö (nr 11).*

Byggnadsarbetet, som utfördes av Byggnads AB Paul Anderson på entreprenad, var färdigt i oktober 1951 och krävde 6160 arbetstimmar exkl. maskinschakt och spåntarbeten. Vissa kompletteringsarbeten återstå. Kontrollant har varit ing. G. Rutbäck, BTB. Slutlig byggnadskostnad kr. 217.345: —.

BTBnr 104 *Transformatorstation i Djuphamnen.*

Byggnadsarbetet, som utfördes av Byggnadsfirma Gottfr. Lindgren på entreprenad, var färdigt i september 1951 och krävde 3043 arbetstimmar. Kontrollen handhades av byråns personal. Slutlig byggnadskostnad kr. 71.236: —.

BTBnr 206 *Vaktmästarebostad vid Blåsboskolan.*

I syfte att förbilliga ett ursprungligt förslag till byggnad av fasadtegel

och lättbetong omarbetades ritningarna att gälla ett hus med väggar av pressade halmplattor (Stramithus) på murad grund av betongsten. Slutlig kostnad (1-plans byggnad med utgrävd källare 8,7×10,4 m, 3 rum och kök) är ca kr. 64.300: —. Arbetet krävde 3056 arbetstimmar och var färdigt vid årsskiftet 1951—52 med undantag för utvändig puts. Arkitekt har varit stadsarkitekt Per Bohlin, entreprenör Byggnads AB Verner Johansson och kontrollant ing. M. Rangälv, BTB.

BTBnr 207 *Stödmur mot Hållgatan vid Djäknebergsskolan.*

För vinnande av större gårdsplan har en stödmur mot Hållgatan påbyggts till en längd av 75 m. Arbetet utfördes på entreprenad av Byggnads AB Verner Johansson under juni—september. Slutlig kostnad kr. 24.890: 62.

BTBnr 302 *Dykdalb i Djuphamnen.*

Arbetet har utförts i Byggnadskontorets egen regi. Byrån har endast medverkat vid en anbudsinfordran.

BTBnr 504 *Tillbyggnad av Flickskolan.*

På gamla huvudbyggnadens västsida tillbyggdes 4 st. klassrum och en källarlokal (f. n. gymnastiklokal m. m.) varjämte aulan utökades och byggnadens utvändiga fasader renoverades. Arbetet utfördes under tiden april—december 1951 och krävde ca 12.100 arbetstimmar. Arkitekt: Sven Ahlbom. Konstruktörer: Kadesjös Ing.-byrå och ing. G. Bodlund (el). Entreprenörer: Fackföreningarnas Byggnadsproduktion (byggnadsarbete inkl. målning), Västmanlands Rörlednings AB (VVS) och AB Sigfrid Anderssons El. Affär (el) samt kontrollant ing. O. Tanmark. Den tillbyggda volymen är 1.850 m³. Slutlig kostnad är ännu icke utredd men torde bliva omkr. kr. 277.000: —.

B. Vid årsslutet pågående byggnadsarbeten.

BTBnr 102 *Vattentorn på Skallberget.*

Arbetet påbörjades i juni månad 1950 och skulle varit färdigt ett år senare. Genom ett misslyckande vid glidformsgjutningen och andra orsaker har färdigställandet försenats, så att behållaren togs i bruk först i mars månad 1952. Fullt färdig beräknas anläggningen vara sommaren 1952. Sedan oktober 1951 drives arbetet av den ursprungliga entreprenörens borgensmän, byggmästarna Verner Andersson och Allan Varnäs. Bokförda kostnader per den 31 december 1952 var kr. 898.940: — inkl. rörinstallation inom byggnaden.

BTBnr 106 *Mottagningsstation Väster.*

Efter grundgrävning i Tekniska Verkens egen regi i juni 1951 började byggnadsarbetet i oktober s. å. Entreprenör är Byggnads AB Paul Anderson. Byggnaden beräknas vara färdig för el. montage hösten 1952. Bokförda kostnaden var vid årsskiftet kr. 62.507: —.

BTBnr 107 *Snabbfilteranläggning i Hässlö.*

Arbetet, som påbörjades i september 1951, administreras av Tekniska Verken direkt.

BTBnr 108 *Släckningsramp vid gasverket.*

Arbetet började med schackt i Tekniska Verkens egen regi i oktober 1951 och vid årsskiftet var gropen gjuten av Byggnads AB Verner Johansson såsom entreprenör. Konstruktioner och kontroll ha utförts av byrån. Rampen blev tagen i drift för släckning av koks den 1/2 1952. Slutlig kostnad för byggnadsarbetet kr. 35.185: —.

BTBnr 201 *Blåsboskolan.*

Arbetet, som började i november 1950, har under året fortskridit till inredningsstadiet. Byggnaden innehåller 15 st. klassrum jämte specialsalar, barnbespisning m. m. Arkitekt: Per Bohlin, konstruktörer: Kadesjös Ing.-byrå (byggnad och VVS) och ingenjör H. Wiberg (el). Entreprenörer: Verner Johanssons Byggnads AB (byggnaden), AB Knut Lundqvist (VS), AB Enköpings verkstäder (vent.), Elektriska Kompaniet (el), Roos & Söner (målning), trädgårdsanläggare G. Eldin (utvändig planering). Kontrollanter ha varit för byggnaden ing. M. Rangälv, för VVS Kadesjös Ing.-byrå och för el. ing. H. Wiberg. Totala byggnadsvolymen är 14.840 m^3. Antalet arbetstimmar var vid årsskiftet ca 78.000 och bokförda kostnaden kr. 1.492.930: —.

BTBnr 204 *Tillbyggnad av Hammarbyskolan.*

Arbetet började i september 1951 och vid årsskiftet var stommen uppe. Tillbyggnaden omfattar 6 st. klassrum. Den befintliga värmecentralen skall utökas och diverse ändringar utföras i gamla byggnaden. Arkitekt är stadsarkitektkontoret. Entreprenörer: Fackföreningarnas Byggnadsproduktion för byggnaden, Nordiska Värme- & Ventilationsbolaget för VVS, AB Sigfr. Andersson för el. arbeten och Västerås Måleriaffär för målning. Antalet arbetstimmar var vid årsskiftet 6282 och bokförda kostnaden kr. 123.211: —.

BTBnr 301 *Transportkulvert för kol i Djuphamnen.*

Byrån har endast handlagt anbudsinfordran. Bygget administreras av Byggnadskontoret.

BTBnr 401 *Såghus i Malma.*

Byrån har upprättat konstruktionsritningar till en öppen träbyggnad, som skall utföras i Lantbrukets egen regi.

BTBnr 501 *Pensionärshem i kv. Gulmåran.*

Arbetet, som omfattar 3 st. bostadshus med sammanlagt 113 st. bostadsrum, påbörjades i december 1950 och hade vid årsskiftet 1951—52 kommit så långt att inflyttning skett i första huset (Hästhovsgatan 3) och var förestående i det andra (Hästhovsgatan 7). Arkitekt är stadsarkitekt Per Bohlin, konstruktörer Kadesjös Ing.-byrå och ing. G. Bodlund (el). Entreprenörer: Byggnads AB Ludvigsson & Molin för byggnaden, AB Aros Rörcentral för VVS, Elektriska Installationsbolaget för el och Västerås Måleriaffär för målning. Kontrollen har handhafts av byrån med vägmästare H. Alexandersson som platskontrollant samt under medverkan av Kadesjös Ing. byrå och ing. H. Wiberg för kontroll av VVS- resp. el. arbeten. Totala byggnadsvolymen är 16.300 m^3. Antalet nedlagda arbetstimmar var vid årsskiftet 83.191 och bokförda kostnaden kr. 1.682.276: —.

BTBnr 503 *Läroverkets hallbyggnad.*

Arbetet började med särskild schaktentreprenad i januari 1951 varefter pålning vidtog i april månad. Vid årsslutet var byggnadsstommen färdig upp till vån. 2 tr. Arkitekt är Sven Ahlbom, konstruktörer Kadesjös Ing. byrå och Elektriska Prövningsanstalten. Entreprenörer: Byggnadsfirman Anders Diös för byggnaden, Västerås Rörledningsaffär för värme — sanitet, AB Enköpings Verkstäder för ventilation och Västerås Elektriska Byrå för el. arbeten. Antalet arbetstimmar var vid årsskiftet 55.888 exkl. maskinschakt, och bokförda kostnaden var kr. 1.117.826: —.

C. Under året projekterade byggnadsföretag.

Ritningar till följande projekt ha varit under arbete:

	Anläggning	*Projektör*
BTBnr 105	Kv. Nimrod, nyb. för mätarjust. m. m.	Tekniska Verken — ark. Ahlbom
110	Personalbostäder i Hässlö	„ „ — stadsark.-kont.
203	Småskola i kv. Hästhoven	Folkskolestyrelsen — ark. Bohlin
205	Skiljeboskolan, småskola	„ — „ „
402	Svinhus i Malma	Lantbruket — AB Ekonomibyggnader
502	Stadshus	Rådhuskommittén — ark. Ahlbom
505	Tekniska skolan	Byggnadskommittén — ark. Ahlbom
506	Biblioteksbyggnad	„ — „ „
512	Allm. skyddsrum i kv. Nestor	BTB — ark. Ahlbom
513	Allm. skyddsrum i Djäkneberget.	„ — civilingenjör G. Lundin
514	Allm. skyddsrum i Mariaberget	„ — „ „
515	Rörarbeten i badhuset	Badhusstyrelsen — BTB
517	Ålderdomshem på Väster	Socialvårdsdel. — ark. Bohlin

3. Sammanlagt var vid årsslutet 18 st. entreprenörer med 21 st. entreprenader engagerade med en sammanlagd entreprenadsumma av kr. 6.505.179: —.

Ett bättre mått på byggnadsverksamhetens omfattning erhålles, om antalet av arbetarna nedlagda arbetstimmar summeras. Det var för år 1951 ca 299.945 timmar, motsvarande ungefär 136 årsarbetare.

4. *Byråns kostnader.* Kostnaderna för byråns verksamhet uppgår för året till kr. 65.696: 61. Med avdrag för kr. 4000: — för inventarier, som senare skola fördelas, har kr. 61.696: 61 fördelats på vederbörliga nybyggnadskonton i proportion till använd tid.

5. *Personal.* Byråns personal har bestått av chef, 3 à 4 st. byggnadsingenjörer och ett skrivbiträde, samtliga arvodesanställda. Dessutom har personal utlånats i viss utsträckning av fastighetskontoret, byggnadskontoret, stadsingenjörskontoret och Tekniska Verken.

Västerås den 31 maj 1952.

IVAR RITZÉN.

Västerås 1952. Vestmanlands Läns Tidnings AB tryckeri.

Nr 25. Idrottsstyrelsens årsberättelse för år 1951.

Till Stadsfullmäktige i Västerås.

Idrottsstyrelsen får härmed överlämna redogörelse beträffande 1951 års verksamhet vid stadens idrottsanläggningar.

Västerås den 26 maj 1952.

För idrottsstyrelsen:

ERLAND GUSTAFSON.

/*Gunnar Ekberg*.

Till Västerås stads idrottsstyrelse

Över verksamheten vid stadens idrottsanläggningar får undertecknad avgiva följande verksamhetsberättelse för år 1951.

Personal.

Ordinarie:

1 föreståndare,
1 arbetsförman,
2 vaktmästare.

Kollektivanställda:

7 bitr. vaktmästare.

Tillfälliga:

För iordningställande av isbanorna (4 bandy- och 2 ishockeybanor) har under vintersäsongen extra arbetare varit anställda och ha dessa arbetat i skift.

All biljettförsäljning och vakthållning har i den mån den egna personalen icke kunnat tjänstgöra handhafts av extra personal.

Arosvallen m. fl. idrottsplatser:

Förutom sedvanliga underhålls- och reparationsarbeten ha följande större arbeten utförts:

Av de 3 träningsplanerna vid Apalbyvägen ha de 2 nordligaste helt omlagts och nysåtts och ha icke fått användas under året.

Sandplanen har breddats för att kunna användas för de allsvenska bandymatcherna och har nyanskaffats cirka 250 löpmeter ståplatsläktare vilka uppmonterats runt planen.

En del av planket runt Arosvallen har nertagits och istället har uppsatts trådstaket.

På stora fotbollplanen har pålagts ett cirka 5 cm. tjockt matjordslager och har planen avstängts för användning kommande år.

Idrottsplatserna ha hållits öppna för träning och arrangemang hela året dagligen mellan kl. 7 och 21 sön- och helgdagar mellan kl. 8 och 17. Vid träningarna ha inga avgifter upptagits utan har allmänheten fritt ägt tillträde till idrottsplatserna.

Isbanorna ha hållits öppna för skolungdom avgiftsfritt mellan kl. 7 och 15. Efter kl. 15 har en mindre avgift upptagits. Besöksfrekvensen har varit god och har förutom tävlande, funktionärer och frikortsinnehavare 96.344 personer bevistat 202 arrangemang varvid kronor 159.965: 75 erlagts i entréavgifter.

Inkomster och publik fördela sig på följande arrangemang.

	Antal betal.	Antal arr.	Erlagd entré	därav nöjesskatt	hyra
Arosvallen:					
fotboll	39.900	66	65.764: —	7.454: 13	13.961: 66
fri idrott	2.821	13	3.144: 75	178: 95	771: 19
bandy	28.313	18	57.523: —	8.116: 82	14.888: 05
ishockey	6.958	21	9.201: 25	585: 52	2.632: 64
övrig idrott	1.866	6	1.433: —	33: 13	417: 37
motortävling	4.297	2	11.389: 25	1.653: 47	2.892: 49
Emaus:					
fotboll	5.396	50	5.555: 50	17: 59	1.737: 44
rugby	32	2	32: —	—	40: —
Skiljebo:					
fotboll	519	16	519: —	—	233: —
Svartån:					
vattenpolo	6.242	8	5.404: —	438: 13	1.280: 21
Summa	96.344	202	159.965: 75	18.477: 74	38.854: 05
(år 1950)	(107.814)	(207)	(177.789: 50)	(19.283: 52)	(41.640: 58)
(år 1949)	(92.731)	(186)	(147.982: 55)	(16.473: 74)	(32.605: 79)

Största resp. minsta arrangemang under året har varit:

Arosvallen:					
fotboll	den 4/6	4.981	betalande	6.557: 50	i entréavgifter
	,, 5/8	12	,,	9: —	,,
fri idrott	,, 27/9	1.023	,,	1.599: 50	,,
	,, 25/5	35	,,	31: 50	,,
bandy	,, 21/1	8.216	,,	16.278: 50	,,
	,, 28/1	13	,,	11: 25	,,
ishockey	,, 9/3	1.896	,,	2.454: —	,,
	,, 9/1	26	,,	23: 50	,,
Emaus:					
fotboll	,, 29/6	547	,,	547: —	,,
	,, 9/8	7	,,	7: —	,,
Skiljebo:					
fotboll	,, 14/5	115	,,	115: —	,,
	,, 9/9	10	,,	10: —	,,
Svartån:					
vattenpolo	,, 31/7	1.527	,,	5.404: —	,,
	,, 4/7	665	,,	581: —	,,

Idrottshallen:

Sedvanliga underhålls- och reparationsarbeten ha utförts. Några större ändringsarbeten ha icke utförts.

Idrottshallen har hållits öppen för träning och arrangemang under tiden den 2 jan. —30 april och 1 augusti—31 december dagligen mellan kl. 7 och 23, sön- och helgdagar mellan kl. 7.30—21.

Stora spelsalen har varit uthyrd för tennis, gymnastik och handbollträning enligt följande:

tennis	51	timmar	per	vecka
gymnastik	29	,,	,,	,,
handboll	34	,,	,,	,,
badminton	3	,,	,,	,,

"Timmarnas" längd i minuter har måst varieras mellan 45 och 55 minuter för att bereda så många som möjligt tillfälle till träning. Ett fåtal timmar har omfattat 60 min. Brottar- och boxarlokalerna ha förutom för brottnings- resp. boxningsträning även disponerats för skolgymnastik som bordtennisspel.

Foajén har i stor utsträckning uthyrts till sammanträden, kurser etc. samt även använts för bordtennisspel.

Korridorerna till stora spelsalen har använts för såväl sammanträden som för bågskytteträning.

Alla disponibla utrymmen i hallen har hållits tillgängliga för träning men har trots detta många kunder måst avvisas på grund av platsbrist.

Besöksfrekvensen har varit god och har 37.810 personer bevistat 103 arrangemang varvid 93.845: — erlagts i entré. I dessa siffror har icke medtagits hallens dansarrangemang.

Inkomster och publik fördela sig på följande arrangemang:

	Antal betal.	Antal arr.	Erlagd entré	därav nöjesskatt	hyra
handboll	11.481	61	17.044: —	648: 43	5.026: 99
boxning	5.732	5	14.994: 50	1.962: 40	3.696: 12
brottning	4.128	13	10.680: 50	992: 22	2.708: 93
gymnastik	3.743	5	8.015: —	867: 90	2.033: 45
övrig idrott	593	5	1.160: 75	80: 64	455: 57
övriga arrangemang	12.133	14	41.950: 25	5.799: 98	7.366: 84
Summa	37.810	103	93.845: —	10.351: 57	21.287: 90
(år 1950)	(44.281)	(109)	(76.854: 65)	(7.495: 68)	(18.774: 87)
(år 1949)	(37.224)	(87)	(67.542: 30)	(6.672: 53)	(13.308: 88)
dans	34.201	33	79.314: —	12.006: 02	26.925: 09

Största resp. minsta arrangemang under året har varit:

handboll	den 7/1	741	betalande	1.538: 95	i entréavgifter
	„ 21/1	14	„	9: —	„
boxning	„ 28/9	1.600	„	4.329: 50	„
	„ 19/10	975	„	2.664: —	„
brottning	„ 18/11	760	„	2.453: —	„
	„ 12/10	261	„	607: 50	„
övrig idrott:					
tennis	„ 6/10	453	„	1.022: 50	„
bordtennis	„ 22/9	18	„	16: —	„
övriga arrangemang:					
kabaré	„ 2/12	1.928	„	8.816: 50	„
föredrag	„ 9/3	359	„	537: —	„

Västerås i april 1952.

T. BEMERT.

Västerås 1952. Vestmanlands Läns Tidnings AB tryckeri.

Stadsfullmäktiges i Västerås Handlingar
1952 Ser. B nr 26

Nr 26. Parkstyrelsens årsberättelse för år 1951.

Till stadsfullmäktige i Västerås.

Parkstyrelsen får härmed överlämna berättelse över verksamheten under år 1951.

Västerås den 13 juni 1952.

För parkstyrelsen:
ADOLV ANDERSSON

/Gunnar Ekberg.

Parkförvaltningens årsberättelse för år 1951.

Förvaltningens verksamhet ifråga om underhåll och förbättringsarbeten i parkerna har fortgått normalt under året. Beträffande nyanläggningarna har en viss brist på fackkunnig arbetskraft gjort sig gällande.

Förrådsrörelsen har särskilt betjänat de praktiska arbetena genom lagerhållning av material som anskaffats vid lämpliga leverans- och inköpstillfällen och sedan varit tillgänglig för omedelbar förbrukning. Verkstadsrörelsen har också varit av stor betydelse för verksamheten inte minst vid brådskande tillfällen, då en viss tillverkning kan forceras.

Stadsträdgårdens odlingsarbete har genomförts med mycket gott resultat trots det merarbete som den befintliga bänkgården för med sig i brist på rationell odlingsyta i växthus.

För parkkontorets del har planeringsarbetena i form av uppmätningar och avvägningar svällt avsevärt varför förvaltningen under året tillfälligt anställt en praktikant som biträtt assistenten med dessa uppgifter.

Projektering och övriga kontorsarbeten visar en successiv ökning i förhållande till den utvidgade parkverksamheten. Som följd härav visade det sig nödvändigt med större kontorslokaler som genom byte kunde ordnas och inredas på Munkgatan 4 under hösten.

Kollektivanställd personal.

Denna personalgrupp under året har utgjorts av 71 manliga och 10 kvinnliga arbetstagare enligt följande fördelning.

Arbetsområde	Helårsanst. manliga	Säsonganst. manliga	Säsonganst. kvinnliga
Parkerna	31	13	9
Stadsträdgården	10	2	1
Förrådet och verkstaden	14	1	
Summa arbetstagare	55	16	10

För transporterna inom angivna arbetsområden har ofta engagerats 1 körkarl (åkare med avtalsenlig ersättning) och tidvis en eller flera lastbilar från lastbilscentralen i mån av behov. Anskaffningen av traktor inbesparade dock en stor del av hästkörslorna under senare delen av året.

Personalen har varit fördelad i följande grupper av timavlönad och månadsavlönade arbetstagare.

Arbetsområde och tjänstebet.	Helårsanställda				Säsongsanställda	
	Antal	Timl.	Antal	Mån.-l	Antal	Timl.
Parkerna						
Parkarbetare	4	2:46			11	2:46
D:o	10	2:54				
Trädgårdsarb. med minst 9 års vana	17	2:78				
Praktikanter					2	2:46
Chaufför			1	649:—		
Parkstäderskor					9	2:02
Stadsträdgården						
Trädgårdsarbetare					2	2:46
D:o med minst 9 års vana	9	2:78				
Bitr. förman			1	681:—		
Trädgårdsarbeterska					1	2:12
Förrådet och verkstaden						
Förrådsbiträde			1	624:—		
Snickare	1	2:78	2	611:—		
Reparatör			1	636:—		
Målare	1	2:78				
Smed			2	581:—		
Förrådsarbetare	2	2:54				
Chaufför			1	630:—		
Parkvakt			1	583:—		
D:o			1	565:—		
Springpojke	1	1:23				
Lärling	1	2:09			1	2:09
D:o	1	1:35				

Arbete och avlöning för kollektivanställd personal.

Antal arbetstimmar

under timarbete (60,67 %) ..... 85.503 tim.
„ ackordsarbete (36,66 %) ..... 51.670 „
„ övertidsarbete (2,67 %) ..... 3.753 „

I avlöningar och andra ersättningar har utbetalats 492.896 kronor enligt nedanstående specifikation.

För timarbetet	85.503 tim.	Kr.	233.731:—
„ ackordsarbetet	51.670 „	„	197.013:—
„ övertidsarbetet	3.753 „	„	6.968:—
Semesterersättning		„	25.673:—

Olycksfallsersättning	Kr.	2.597: —
Sjukavlöningar	„	8.225: —
Dagtraktamenten	„	1.118: —
Cykelersättningar	„	799: —
Övrig ersättning (lagbasersättningar, slitersättningar, ersättningar för trädklättring och vid arbete på stege)	„	16.772: —
	Kronor	492.896: —

Nyanläggning

Följande nyanläggningar har dels färdigställts dels påbörjats och utförts.

Kvarteret Smalbäcken: slutlig komplettering av anläggningen inkl. asfaltering av lekplatsen.

Hagaparken: fortsatt planering av vägar, bollplan och gräsytor.

Skallberget: grovplanering av innerparksområdet.

Bergslagsparken: grovplanering (entreprenad) enligt program.

Parkområde vid Målar-, Maskinist- och Svarvargatan: grovplanering.

Skiljebotorg: grovplanering.

Svartåstranden: planeringsarbeten.

Oxbacken: ändringsanläggning för placering av skulptur.

Stadsparken: ändringsanläggning i anslutning till uppförd toalettbyggnad.

Parkområde vid Spantgatan: slutlig planering av innerparkområde.

Djäkneberget: påbörjad planering av vegetationsdammområdet.

Underhåll.

Av dessa arbeten bör särskilt nämnas följande områden.

Johannisbergsbadet: fortsatt stenröjning och utfyllning av badviken.

Björnön: vägbyggnad utmed östra stranden förbi badområdet.

Planteringsarbetet i parkerna har omfattat följande antal och växtslag.

Lökväxter (tulpaner, krokus m. fl.)	ca	52.000 st.
Övriga vårblommande örtartade växter	„	26.500 „
Sommarblommande örtartade växter	„	44.000 „
Polyantharosor	„	300 „
Perenna blomsterväxter	„	3.700 „
Buskar	„	1.400 „
Träd (en- och flerstammiga)	„	40 „

Gräsfrösådden omfattade ca 87.000 kvm motsvarande ca 2.152 kg gräsfrö.

Ogräsbekämpningen har under hela vegetationsperioden fortsatt i form av besprutning med vätskepreparaterna Dif och Strong.

Sammanlagd förbrukad vätskemängd 60 l + vattenutspädning. Besprutad areal ca 150.000 kvm.

Fågelbeståndet

visar vid årets slut följande ändring och sammansättning.

		Under året			antal den
Fågelslag	anskaffade	födda	döda	sålda el. rymda	31.12.51
Knölsvan	2	6	9	6	8
Sångsvan		3	2	1	3
Grågås		4		2	17

Fågelslag	anskaffade	födda	Under året döda	sålda el. rymda	antal den 31.12.51
Kanadagås		16	1	13	69
Vitkindad gås	2	3	3	2	8
Stripgås		3	3		4
Rostand					2
Påfågel		15	17		5
Guldfasan		5			9
Silverfasan			1		6
Pärlhöns			2	4	2
Gravänder					1
Myskänder					2
Viggänder	1			1	2
Hjortbeståndet visar vid årets slut					
Dovhjort	3	1	1		9
Kronhjort	1	1			4

Anslagsförbrukning.

Ifråga om parkförvaltningens utgifter hänvisas till den av drätselkontoret upprättade räkenskapsberättelsen för år 1951.

Västerås den 12 juni 1952.

Västerås stads parkförvaltning:

INGMAR BLOMQVIST.

Västerås 1952. Vestmanlands Läns Tidnings AB tryckeri.

Nr 27. Fråga om tillsättande av nyinrättad befattning såsom stadsläkare i Västerås.

Till Stadsfullmäktige i Västerås.

Sedan hälsovårdsnämnden i skrivelse den 21 maj 1952 till stadsfullmäktige föreslagit fullmäktige besluta att en nyinrättad befattning som stadsdistriktsläkare ånyo skulle kungöras till ansökan ledig, har beredningsutskottet i skrivelse den 6 juni 1952 föreslagit stadsfullmäktige att avslå hälsovårdsnämndens framställning samt att återremittera ärendet till hälsovårdsnämnden och magistraten för yttrande över de inkomna ansökningshandlingarna.

Hälsovårdsnämnden har numera genom skrivelse den 17 juni 1952 efter granskning av de inkomna fyra ansökningshandlingarna föreslagit, att följande tre sökande böra uppställas å förslagsrum i denna ordning, nämligen

1. Andre underläkaren Nils Bjerner, Västerås,
2. Underläkaren Claes-Uno Wahlund, Jönköping,
3. Underläkaren Nils Eugen Löfgren, Härnösand.

Mot hälsovårdsnämndens förslag har reservation anförts av dess ordförande, stadsläkaren Gustav Andrén, som på anförda skäl velat uppsätta sökandena å förslagsrum i följande ordning

1. Löfgren,
2. Bjerner,
3. Wahlund och
4. Extra provinsialläkaren Ivar Henrik Jonasson med förord för Löfgren.

Hälsovårdsnämnden har enligt vad som beredningsutskottet under hand inhämtat med sitt yttrande icke avsett att frångå sitt tidigare förslag att befattningen skulle på nytt kungöras till ansökan ledig men har i andra hand, därest stadsfullmäktige icke skulle bifalla nämndens förslag om förnyat kungörande, velat lämna fullmäktige underlag för ställningstagande till ett eventuellt val mellan de fyra sökande, som hittills anmält sig.

Magistraten har på de av hälsovårdsnämnden anförda skälen i yttrande den 19 juni 1952 funnit, att de sökande böra uppföras på förslag i den ordning hälsovårdsnämnden föreslagit.

Beredningsutskottet, till vilket hälsovårdsnämndens senaste yttrande samt magistratens skrivelse remitterats, får för egen del anföra följande.

Utskottet vidhåller till en början sitt förslag, framfört i skrivelse den 6 juni 1952, att stadsfullmäktige avslå hälsovårdsnämndens framställning om förnyat kungörande av stadsdistriktsläkartjänsten.

Då hälsovårdsnämnden och magistraten numera avgivit yttrande över de fyra inkomna ansökningarna, återtager beredningsutskottet givetvis sitt yrkande om återremiss av ärendet.

För den händelse stadsfullmäktige bifalla utskottets förslag om avslag å yrkandet om förnyat kungörande av tjänsten, biträder utskottet de värderingsgrunder, som

hälsovårdsnämnden och magistraten tillämpat vid bedömande av de sökandes meriter inbördes. Enligt utskottets uppfattning borde, därest avsikten varit att till tjänsten förvärva en kraft med övervägande meriter inom den allmänna inre medicinen, detta tydligt och klart ha kungjorts för eventuella sökande i samband med befattningens utannonserande. Då så icke skett, torde man, såsom hälsovårdsnämnden framhållit, vid bedömande av sökandenas meriter, böra taga hänsyn främst till mångsidigheten i varje sökandes tjänstgöring och till hans tjänstgöringstid. Med denna bedömningsgrund ter sig sökanden Bjerner klart överlägsen sina medsökande. Med hänsyn härtill och då Bjerner, såvitt beredningsutskottet på föreliggande utredning kan finna, måste anses synnerligen lämpad och skickad för befattningen, vill beredningsutskottet förorda, att han utses till innehavare av densamma.

Med åberopande av vad sålunda anförts får beredningsutskottet tillstyrka stadsfullmäktige besluta

att till innehavare av ifrågavarande nyinrättade ordinarie befattning såsom stadsdistriktsläkare i staden antaga andre underläkaren Nils Bjerner, Västerås, med tillträdesdag snarast möjligt.

Västerås den 19 juni 1952.

För beredningsutskottet:
GÖSTA SJÖBERG

/Per Siösteen.

Till Stadsfullmäktige i Västerås.

Genom kungörelse, som varit införd i Post- och Inrikes Tidningar den 15 april 1952, förklarade magistraten en nyinrättad befattning såsom stadsdistriktsläkare till ansökan ledig.

Vid ansökningstidens utgång hade följande sökande anmält sig till befattningen:
andre underläkaren Nils Bjerner, Västerås,
extra provinsialläkaren *Ivar* Henrik Jonasson, Örbyhus,
underläkaren *Nils* Eugen Löfgren, Härnösand, samt
underläkaren Claes-Uno Wahlund, Jönköping.

I skrivelse den 10 maj 1952 förklarade Kungl. Medicinalstyrelsen samtliga sökande behöriga till den sökta tjänsten.

Jämlikt bestämmelserna i 46 § allmänna läkarinstruktionen får magistraten härmed överlämna ansökningshandlingarna till Stadsfullmäktige och därvid foga från hälsovårdsnämnden infordrat yttrande.

På de av hälsovårdsnämnden anförda skälen finner magistraten de sökande böra uppföras å förslag i den ordning hälsovårdsnämnden föreslagit.

Västerås rådhus den 19 juni 1952.

På magistratens vägnar:
OLOV RYLANDER

/Martin Lindheimer.

Till Magistraten i Västerås.

Magistraten har med skrivelse den 19 maj 1952 till hälsovårdsnämnden för yttrande överlämnat andre underläkaren Nils Bjerners, extra provinsialläkaren Ivar Henrik Jonassons samt underläkarna Nils Eugen Löfgrens och Claes-Uno Wahlunds ansökningar till den nyinrättade befattningen såsom stadsdistriktsläkare.

Hälsovårdsnämnden har granskat ansökningshandlingarna och därvid funnit, att sökandena tjänstgjort å medicinsk avdelning och odelat lasarett, Bjerner 1 år, 4 månader och 13 dagar, Jonasson 3 månader och 15 dagar, Löfgren 4 år och 21 dagar och Wahlund 8 månader och 28 dagar. Därjämte kunna samtliga sökande åberopa specialutbildning, Bjerner 7 år, 3 månader och 2 dagar, främst kirurgi och gynekologi, Jonasson 1 år, 2 månader och 14 dagar, Löfgren 4 månader och Wahlund 7 år, 2 månader och 18 dagar, huvudsakligen kirurgi och gynekologi. Provinsialläkarförordnande har hafts av Bjerner 4 månader och 13 dagar, Jonasson 5 år och 5 månader, Löfgren 3 månader och 3 dagar. Wahlund har tjänstgjort såsom stadsläkare 1 månad och 14 dagar. Samtliga sökande ha haft militärläkartjänstgöring.

Vid bedömandet av sökandenas meriter har hälsovårdsnämnden fäst avseende främst vid mångsidigheten i deras utbildning och tjänstgöringstiden. Därjämte har nämnden beaktat sökandenas lämplighet till befattningen.

Hälsovårdsnämnden anser därför följande tre böra uppställas på förslag i angiven ordning, nämligen 1) Bjerner, 2) Wahlund och 3) Löfgren.

Stadsläkaren undertecknad Andrén har reserverat sig mot nämndens beslut och i sådant avseende anfört följande. Det vore icke fråga om att anställa en specialist i kvinnosjukdomar och kirurgi utan en allmänpraktiker. I första hand borde därför hänsyn tagas till den utbildning som bäst lämpade sig för sådan. Härvid borde i främsta rummet ställas tjänstgöring på medicinsk avdelning eller odelat lasarett, där samtliga sjukdomsformer kunde studeras. De flesta förekommande sjukdomarna fölle inom den inre medicinens område. På grund härav borde sökandena uppsättas i följande ordning, nämligen 1) Löfgren, 2) Bjerner, 3) Wahlund och 4) Jonasson, med förord för Löfgren.

Västerås den 17 juni 1952.

För hälsovårdsnämnden:
GUSTAV ANDRÉN

/Åke Renvall.

Västerås 1952. Vestmanlands Läns Tidnings AB tryckeri

Nr 28. Angående inrättande av kristidsnämnd i staden.

Till Stadsfullmäktige i Västerås.

I cirkulärskrivelse till kommunerna har länsstyrelsen anhållit att kommunerna såsom ett led ifråga om försvarsförberedelser på det ekonomiska området ville föranstalta om utseende av ledamöter i en kristidsnämnd för staden, vilken nämnd skall vara funktionsduglig utan varsel. På grund av svårigheter att utverka uppskov med krigstjänstgöring böra om möjligt icke krigstjänstgöringsskyldiga väljas.

Kristidsnämnd skall bestå av ordförande samt ledamöter till det antal, minst två och högst åtta, som länsstyrelsen bestämmer. För minst halva antalet ledamöter skola finnas suppleanter. Ordföranden utses av länsstyrelsen samt ledamöter och suppleanter av kommunen. Länsstyrelsen förordnar en av ledamöterna att vara vice ordförande. Valet sker, då nämnd första gången tillsättes, för tiden intill utgången av nästföljande kalenderår.

Länsstyrelsen har sedermera hemställt, att kommunen ville avgiva förslag å antal ledamöter i nämnden samt å personer som äro lämpliga till ordförande och vice ordförande i nämnden. Under hand har länsstyrelsen vidare meddelat, att länsstyrelsen gärna såge, att stadsfullmäktige för undvikande av onödig omgång, ville snarast förrätta valet och utan avbidan å länsstyrelsens beslut angående antalet ledamöter och suppleanter i nämnden.

Antalet ledamöter i den kristidsnämnd, som tidigare fungerat inom staden, utgjorde åtta (oräknat ordföranden) och antalet suppleanter fem. Beredningsutskottet föreslår att antalet kommunvalda ledamöter och antalet suppleanter i den nya nämnden bibehålles vid nyssnämnda siffror.

Med åberopande av vad sålunda anförts får beredningsutskottet föreslå stadsfullmäktige besluta

att föreslå länsstyrelsen att antalet ledamöter och suppleanter i kristidsnämnden skola utgöra respektive åtta och fem,

att under förutsättning av länsstyrelsens bifall till nämnda förslag utse följande ledamöter i nämnden för tiden intill 1953 års utgång, nämligen tjänstemannen Gösta Sjöberg, avdelningschefen Filip Dahlström, filaren Elis Larsson, fru Helga Hall, köpmannen Oscar Kihlgren, köpmannen Helmer Urby samt lantbrukaren Karl Wässman och lantbrukaren Fabian Rörick ävensom följande suppleanter i nämnden för samma tid, nämligen metallarbetaren Gustav Öberg, fru Hilda Bergsten, ingenjören Gust. Lindén, arrendatorn Eric Agrell samt lantbrukaren Jakob Pettersson, Önsta.

att av suppleanterna herr Öberg och fru Bergsten i nu nämnd ordning skola tjänstgöra vid förfall för någon eller några av herrar Sjöberg, Dahlström, Elis Larsson och fru Hall; herrar Lindén och

Agrell i nu nämnd ordning vid förfall för någon eller båda av herrar Urby och Wässman samt herr Jakob Pettersson vid förfall för någon eller båda av herrar Kihlgren och Rörick samt

att föreslå länsstyrelsen att till ordförande i nämnden förordna bostadsförvaltaren Gustaf Olsson och till vice ordförande tjänstemannen Gösta Sjöberg.

Västerås den 19 juni 1952.

För beredningsutskottet:
GÖSTA SJÖBERG

/Per Siösteen.

Västerås 1952. Vestmanlands Läns Tidnings AB tryckeri

Stadsfullmäktiges i Västerås Handlingar
1952 Ser. B nr 29

Nr 29. Uppförande av befattning som föreståndarinna vid Badelunda ålderdomshem å ordinarie stat.

Till Stadsfullmäktige i Västerås.

Sedan drätselkammaren i skrivelse av den 5 juni 1952 föreslagit bl. a. att från och med den 1 januari 1952 skulle till stadens ordinarie tjänstestat överföras befattningen såsom föreståndarinna vid Badelunda ålderdomshem samt att befattningen skulle placeras i lönegrad 12, får löne- och avtalsnämnden anföra följande.

Vid årets centrala förhandlingar mellan Svenska Stadsförbundet och de kommunalanställdas organisationer angående tjänstemannalönerna för 1952 har överenskommits om ändrade löner för bl. a. föreståndarinnor vid ålderdomshem. Överenskommelsen innebär, att föreståndarinna vid ålderdomshem med högst 30 vårdplatser skall placeras i lönegrad 14. Denna placering är tillämplig för Badelunda ålderdomshem. Stadsförbundet har rekommenderat städerna att tillämpa överenskommelsen med giltighet från och med den 1 januari 1952.

På grund härav får löne- och avtalsnämnden tillstyrka att stadsfullmäktige ville besluta

att befattningen såsom föreståndarinna vid Badelunda ålderdomshem skall räknat från och med den 1 januari 1952 upptagas i tjänsteförteckningen för stadens ordinarie befattningshavare med placering i lönegrad 14.

Västerås den 18 juni 1952.

För löne- och avtalsnämnden:
KARL ENGDAHL

/*Sven Martiin.*

Västerås 1952. Vestmanlands Läns Tidnings AB tryckeri

Nr 30. Kulturfondens årsberättelse för år 1951.

Till Stadsfullmäktige i Västerås.

Kulturnämnden får härmed avgiva följande berättelse över nämndens verksamhet under år 1951.

Stadsfullmäktige ha den 29 mars 1951 bemyndigat kulturnämnden att årligen utdela stipendier intill ett belopp av 15.000 kronor i enlighet med vid samma tillfälle fastställda grunder. Vid utgången av ansökningstiden för 1951 års stipendier hade inkommit 19 ansökningar. Fem stipendier utdelades, nämligen till operasångare Lars Rosén 5.000 kronor, skådespelare Lars Ekborg och fil. mag. Börje Norén vardera 3.000 kronor och konstnärerna Lage Hellman och Erik Idar vardera 2.000 kronor.

Under året har anslag lämnats ur kulturfonden för inköp av konst för äldre skollokaler 50.000 kronor. I samband härmed har nämnden utarbetat en "P. M. för inköp av konst för Västerås stad".

Nämnden har fortsatt sina undersökningar rörande en stadsmonografi över Västerås och om ett folkrörelsernas arkiv.

Slutligen har nämnden på olika sätt och i skilda sammanhang gjort förundersökningar rörande skulpturala utsmyckningsproblem.

Beträffande kulturfondens ekonomiska ställning får nämnden hänvisa till följande tablå.

"Redogörelse över förvaltningen av Västerås stads kulturfond och dess disponibla avkastning för år 1951.

Västerås stads kulturfond
Tillgångar vid 1951 års början

Bankräkningar		
Kapitalräkning i		
Sveriges Kreditbank AB	18.120: 32	
AB Svenska Handelsbanken	4.685: 16	22.805: 48
Sparkasseräkning i		
Westmanlands Läns Sparbank	34.411: 22	
Västerås stads Sparbank	33.038: 89	67.450: 11
		90.255: 59
Obligationer		
Västerås stads 3 % obligationer av år 1950	1.300.000: —	
Svenska statens 3 % obligationer av år 1944	2.749.619: 23	4.049.619: 23

Lån		
Västerås stads lån enligt revers av den 1/1 1945, ränta 3,5 %	310.811: 96	
Byggnads AB Mimers lån enligt revers den 28/9 1945, ränta 3,25 %	413.500: —	
enligt revers av den 1/3 1950, ränta 3,5 %	3.000.000: —	3.724.311: 96
	Kronor	7.864.186: 78

Inkomster under år 1951

Ränta å	
Kapitalräkning	573: 68
Sparkasseräkning	2.023: 47
Svenska statens 3 % obligationer	34.849: 73
Västerås stads 3 % obligationer	165.850: —
Lån till Västerås stad	10.878: 42
Lån till Byggnads AB Mimer	21.881: 72
	236.057: 02
Avgår: 4/5 att tillföras fondens disponibla avkastning	188.845: 62
Kronor	47.211: 40

Tillgångar vid 1951 års slut

Bankräkningar		
Kapitalräkning i		
Sveriges Kreditbank AB	18.576: 16	
AB Svenska Handelsbanken	4.803: —	23.379: 16
Sparkasseräkning i		
Westmanlands läns Sparbank	35.443: 55	
Västerås stads Sparbank	34.030: 03	69.473: 58
		92.852: 74
Obligationer		
Västerås stads 3 % obligationer av år 1950	5.840.000: —	
Svenska statens 3 % obligationer av år 1944	1.293.727: 52	7.133.727: 52
Lån		
Västerås stads lån enligt revers av den 1/1 1945, ränta 3,5 %	284.317: 92	
Byggnads AB Mimers lån enligt revers av den 28/9 1945, ränta 3,25 %	400.500: —	684.817: 92
Kronor		7.911.398: 18

Kulturfondens disponibla avkastning.

Saldo per den 1/1 1951	644.657: 33
tillkommer:	
4/5 av fondens avkastning under 1951	188.845: 62
	833.502: 95

avgår:

Anslag under 1951

Skulptur å rundeln vid Södra Skallberget (Stfm § 21/1951)	28.000: —	
Utdelning av stipendier Stfm § 80/1951	15.000: —	
Inköp av konst till stadens äldre folk- och småskolor (Stfm § 201/1951)	50.000: —	
Diverse förvaltningskostnader under 1951	1.883: 23	94.883: 23
Behållning den 31/12 1951	Kronor	738.619: 72

Västerås den 14 augusti 1952.

Västerås Stads Drätselkontor:
G. UNO ERIKSSON"

Västerås den 12 augusti 1952.

För Kulturnämnden:
ALB. LUNDKVIST

Carl B. Olin.

Nr 31. Angående utökning av polispersonalen.

Till Stadsfullmäktige i Västerås.

Polisnämnden får härmed överlämna förslag till utökning av polispersonalen med 16 man samt omändring av en skrivbiträdestjänst till kontorsbiträdesbefattning, utökning av den extra skrivpersonalen, ävensom anskaffning av ytterligare bilar för polisverket.

I skrivelsen till stadsfullmäktige den 10 maj 1950 angående omorganisation av polismästare- och stadsfiskaltjänsterna framhöll polisnämnden, att nämnden, sedan polismästare utsetts, efter dennes hörande ämnade inkomma med förslag till den redan vid tiden före omorganisationen nödvändiga ökningen av polispersonalen. I samråd med polismästaren har nämnden därför nu verkställt en ingående undersökning angående denna fråga och därvid funnit trängande behov föreligga av en omedelbar utökning med 1 överkonstapel och 4 konstaplar vid kriminalavdelningen samt 1 överkonstapel och 10 konstaplar vid ordningsavdelningen. Med hänsyn till rådande budgetläge har polisnämnden, trots de av polismästaren anförda skälen för en omedelbar utökning, ansett att denna kan fördelas på två år, därvid från 1 januari 1953 anställes 1 kriminalöverkonstapel och 4 kriminalkonstaplar samt 1 överkonstapel och 5 konstaplar vid ordningspolisen. Återstoden, 5 poliskonstaplar, skulle då anstå till 1 januari 1954.

Budgeten för år 1953 är uppgjord med tanke på den härovan från 1 januari 1953 begärda utökningen jämte här nedan angiven omändring av skrivbiträdestjänst, utökning av skrivpersonalen och ökning av bilparken.

Som skäl för sitt förslag får polisnämnden anföra.

Stadens hastiga tillväxt, den ökade brottsligheten, de senaste årens oerhörda ökning av motorfordonstrafiken samt det förhållandet, att polisen fått sig förelagd en hel del nya uppgifter, däribland de socialvårdande inta en framskjuten ställning, har medfört, att den nuvarande personalstyrkan icke räcker till för att utföra polisverket åvilande arbetsuppgifter. Detta är särskilt olyckligt, då det gäller utredningar beträffande brott och förseelser av olika slag. Betydelsen av att dylika verkställas medan ärendet är någorlunda färskt och icke halvårsvis eller mer efteråt behöver väl icke närmare klarläggas. Det är därför nödvändigt att en utökning av poliskåren sker omedelbart och på sätt nämnden föreslagit. Lyckligare vore givetvis om utökningen av kåren kunde ske successivt och i takt med stadens tillväxt och därav följande ökning av polisens arbetsuppgifter, men omorganisationen beträffande chefstjänsten och andra orsaker ha de senaste åren lagt hinder i vägen för ett dylikt förfaringssätt.

Från andra håll föreligga tråkiga exempel på hur förhållandena kunna bli, då poliskåren blir alltför svag jämfört med folkmängden. Detta förhållande har ju utåt icke varit direkt märkbart i Västerås, men även för en utomstående torde det stå klart att trafikövervakningen inom staden måste utökas avsevärt. Då härtill kommer att även övriga verksamhetsområden inom polisverket på grund av personalbristen bliva mer eller mindre eftersatta torde det stå klart att ändring av förhållandena är nödvändig. Det bör kanske här också nämnas, att kriminalavdelningen för närvarande

måste tillgripa övertidsarbete för att genom spaning och därmed sammanhängande verksamhet vidtaga åtgärder för att förekomma eller hejda den ökade brottsligheten.

Utöver poliskammaren är polisverket uppdelat på kriminalavdelningen, vari även ingår utlänningsavdelningen samt ordningsavdelningen, som i sig inrymmer centralpolisen och bevakningsavdelningen. Statspolisavdelningen har icke i något fall medräknats här nedan.

Kriminalavdelningen.

Avdelningens ordinarie styrka utgjordes före omorganisationen av 2 kriminalöverkonstaplar, varav en föreståndare, samt 12 kriminalkonstaplar och 1 polissyster. Efter omorganisationen blev styrkan oförändrad men tjänsterna ändrades på så sätt att 1 kriminalkommissarietjänst inrättades varjämte ytterligare 1 överkonstapel anställdes. Styrkan i övrigt minskades därvid till 10 kriminalkonstaplar medan polissystertjänsten bibehölls oförändrad.

Av ovanberörda styrka avsågs att 1 kriminalkonstapel skulle tjänstgöra på kriminalpolisens utlänningsavdelning. Arbetsbördan vid denna avdelning har emellertid ökat i sådan omfattning att en mera kvalificerad kraft erfordrades och därför placerades en av kriminalöverkonstaplarna på denna avdelning såsom föreståndare samtidigt som han av länsstyrelsen i vissa avseenden erhöll befogenhet som polismyndighet ifråga om till avdelningen hörande ärenden. I samband med denna överflyttning återfördes kriminalkonstapeln till den allmänna kriminalavdelningen och placerades av polismästaren som tjänsteförrättande överkonstapel därstädes med bibehållande av lön och andra förmåner som kriminalkonstapel. På grund av kriminalpolisens arbetsbörda har hela tiden ett varierande antal ordningskonstaplar tjänstgjort å avdelningen, därvid stadigvarande 1 poliskonstapel handhar cykelärenden, 1 är biträde å utlänningsavdelningen och 1 tjänstgör som utredningsman för fortsatt utbildning.

Det har visat sig att för stöldutredningar erfordras minst 5 man därav 1 överkonstapel samt att 1 kriminalkonstapel så gott som uteslutande är sysselsatt med s. k. militärmål, vilka skola utredas med en viss förtursrätt. För övriga omfattande utredningsuppdrag samt spaning återstå således endast 7 man och då man betänker att ett bedrägeri eller liknande mål kan sysselsätta personal i flera veckor förstår man att den återstående personalen omöjligen kan medhinna arbetet i övrigt.

En brottskategori, som efter statsmyndigheternas utvidgade granskningsåtgärder ökat avsevärt och inom vilken framför allt svårighetsgraden i utredningsavseende ökat, är brott enligt skattestrafflagen och uppbördsförordningen. Enbart denna ökning gör att en kriminalpolisman fått specialisera sig på dessa brott och under senaste tiden helt varit sysselsatt med falskdeklarationsbrott. Inom ramen för det numera inledda intimare samarbetet mellan kriminalpolisen och olika statliga och lokala myndigheter ingår bl. a. planer på en ytterligare utvidgning av undersökningar just beträffande brott enligt skattestrafflagen och uppbördsförordningen. Det är därför icke att förvänta att antalet dylika mål kommer att minska utan snarare tvärtom.

Det har också visat sig, att de s. k. förmögenhetsbrotten under senare tiden ökat både till antalet och svårighetsgrad. Som exempel kan nämnas målen mot AB Teknik, AB Malmanriktning och förskingringen vid Centrallasarettet, i vilka mål stora kostnader måst nedläggas på sakkunnig utredning, kostnader som säkerligen i icke ringa grad skulle ha kunnat nedbringas om tillräcklig och kvalificerad kriminalpersonal funnits.

Vid kriminalavdelningen utredes sedan ett par år tillbaka alla eldsvådor och hastiga

dödsfall, oavsett om brott föreligger eller ej. I och med att bebyggelsen i staden ökat har också bränderna ökat varjämte invånarökningen givetvis medför ökning av berörda dödsfall. Nationalekonomiskt sett går oerhörda värden till spillo genom brand och för att kunna utröna orsakerna och därigenom i viss mån hjälpa till med att nedbringa eldsvådorna har en del av personalen genomgått kurs i brandorsaksundersökning.

I samband med kriminalavdelningens omorganisation har den s. k. preventiva spaningen återupptagits och efter hand utvidgats så att numera patrull från kriminalavdelningar vissa nätter är ute för enbart sådan spaning. Resultat härav har vid flera tillfällen visat sig positivt och inbrott har kunnat upptäckas och förövarna gripas på bar gärning. Även den normala spaningen har utvidgats och flera stora stöldligor har härigenom kunnat avslöjas och sprängas. Personalbristen medför emellertid att detta endast kan ske sporadiskt och oftast i form av övertidsarbete, vilket förhållande icke kan fortgå i längden.

Under senare år har invånarantalet i Västerås ökat med ett par tusen personer varje år och antalet utgjorde den 1/1 1952 62.299 st. Någon personalökning har emellertid icke skett vid kriminalavdelningen, trots att antalet ärenden ökat avsevärt.

År 1950 utgjorde anmälda brott och övriga utredningsärenden 2.810 st.

År 1951 utgjorde anmälda brott och övriga utredningsärenden 3.194 st.

En ökning alltså med 384 st. Med stöd av hittills inkomna anmälningar är det att förvänta att ökningen år 1952 blir ännu större.

Räknat med den ordinarie personalstyrkan — frånräknat utlänningsavdelningen — blir antalet ärenden och invånare per man för år 1951 246 resp. 4.792 st.

För jämförelse har motsvarande uppgifter införskaffats från följande städer:

	Hälsingborg	Örebro	Uppsala	Borås
Inv. antal	72.309	67.857	64.882	59.085
Ord. krim. pers.	22	18	15	15
Antal inv. per man	3.286	3.769	4.325	3.939
Antal mål	4.526	3.710	3.682	2.755
Antal mål per man	206	206	245	183

I tabellen är icke inräknat respektive utlänningsavdelningars personal och mål och ej heller kriminalchefen.

Vid jämförelse framgår tydligt och klart, att Västerås ligger sämst till vad avser antalet invånare per kriminalpolisman och jämte Uppsala sämst beträffande antalet mål per kriminalpolisman. Den kraftiga expansion Västerås undergått det senaste årtionden har påverkat brottsligheten här så att staden från att i brottsavseende ha varit en småstad numera kommit upp i gruppen små storstäder. Även brottens karaktär har i samband härmed ändrats och visar en ökande tendens att bliva grövre, särskilt vad avser stöld-, förskingrings- och misshandelsbrotten.

Utlänningsavdelningen består för dagen av 1 kriminalöverkonstapel samt 1 för utredningar tillfälligt kommenderad poliskonstapel, ett ordinarie kvinnligt biträde samt två extra dylika. Kan hela denna personal få bibehållas å avdelningen bör ärendena någorlunda kunna medhinnas. Vid toppbelastning är det emellertid oundvikligt anlita övertidsarbete. Med hänsyn till den tid en stor del av utlänningarna vistats här i staden och landet torde man också få räkna med att antalet ansökningar om svenskt medborgarskap komma att öka.

Det är nödvändigt att personalstyrkan är sådan, att ärendena kunna expedieras inom en för utlänningarna och arbetsgivarna nöjaktig tid. En allt för lång tidsspillan för de arbetsväntande utlänningarna ger sig tillkänna genom arbetsgivarnas och utlänningarnas otålighet och ideliga förfrågningar. De större industrierna i staden ha utlovat lojalitet mot gällande förordningar att icke anställa utlänningar som sakna arbetstillstånd och det bör även framhållas, att under de senaste månaderna har icke ett fall om arbetsanställning i berört avseende kunnat konstaterats från vare sig Asea eller Metallverken. Då arbetsgivarna intager denna gynnsamma position mot polisen bör polisen om möjligt tillse att expeditionella göromål icke onödigtvis fördröjes.

För att få en jämförelse från städer med ungefärligen motsvarande antal utlänningar som i Västerås ha uppgifter infordrats från Norrköping, Örebro och Eskilstuna, vilka uppgifter framgå av nedanstående statistik.

Ant.	Norrköping (84.939)	Örebro (66.548)	Västerås (63.000)	Eskilstuna (53.577)
1) Ink. resandekort	8.832	8.365	7.187	6.000
2) Kvarboende utlänn.	4.000	1.500	3.645	2.229
3) Sv. medborgarskap	125	*)	110	*)

*) Beträffande punkt 3) här ovan kan antecknas att såväl Örebro som Eskilstuna lagt utredningarna ang. svenskt medborgarskap på annan kriminalpolispersonal än den som avdelats till utlänningsavdelningen. Norrköpings utlänningsavdelning ombesörjer utredningarna ang. svenskt medborgarskap.

Personalstyrka

Norrköping (7 befattningshav.)	Avdelningen sorterar under en kriminalöverkonstapel som tillika ombesörjer annan tjänst på kriminalavdelningen. 4 kriminalkonstaplar, som enbart sysslar med utlänningsärenden. Dessutom ett kvinnligt skrivbiträde. 1 kriminalkonstapel — placerad på poliskammaren — som ombesörjer instämplingar i såväl utländska som svenska pass. Denne har dessutom ett kvinnligt skrivbiträde till hjälp.
Örebro	1 kriminalkonstapel och ett kvinnligt skrivbiträde. Alla utredningar ang. svenskt medborgarskap utföras av kriminalavdelningen.
Eskilstuna	1 kriminalkonstapel, som tillika är föreståndare. 1 utredningsman. 1 kvinnligt skrivbiträde. I likhet med Örebro ombesörjer kriminalavdelningen alla utredningar ang. svenskt medborgarskap. Under år 1951 uppgick antalet sådana ärenden till 110 st.

Som framgår av ovanstående bör således utlänningsavdelningen bibehållas vid sin nuvarande styrka, vilket medför att en poliskonstapel knytes till avdelningen som utredningsman och att den extra skrivhjälpen icke minskas.

Ordningsavdelningen.

Personalen å denna avdelning uppgår för dagen till 61 personer, varav 12 tjänst-

göra å centralavdelningen och 49 å bevakningsavdelningen. Kommissarien, som icke medräknats i någon av sistnämnda båda siffror, är chef för avdelningarna.

Centralavdelningen.

Personalen å avdelningen består av 1 överkonstapel, 1 bitr. överkonstapel och 10 konstaplar. Av de sistnämnda äro 5 avdelade för trafikutredningar, 2 för småutredningar, 1 för expeditionstjänst samt 2 för delgivningar.

Det är meningen att denna avdelning liksom nu skall omhänderha alla utredningar, som icke ombesörjes av kriminalavdelningen samt i övrigt fullgöra alla de uppgifter, som tillkomma ordningspolisen och som icke kunna hänföras till bevakningsuppgifter eller eljest ombesörjas av bevakningsavdelningen. Ärendena på denna avdelning är av sådan natur att de måste redovisas inom vanligen ganska kort tid och därför måste personal i tillräcklig omfattning stå till förfogande på centralavdelningen. Dessa måste nu tagas ifrån bevakningsavdelningen, då den befintliga personalen är otillräcklig. Stadens tillväxt och det ökade antalet ärenden, som avdelningen har att sköta samt de ständiga resorna och förpassningarna gör att avdelningen måste ökas med tre man nämligen 1 för mindre utredningar, 1 för delgivningar samt 1 man för trafikärenden och för tjänstgöring såsom instruktör vid trafikundervisning.

Avdelningen skulle således komma att bestå av 13 konstaplar jämte nuvarande befäl.

Bevakningsavdelningen.

Avdelningen består av 5 polisöverkonstaplar, 3 bitr. polisöverkonstaplar och 41 poliskonstaplar. Av konstaplarna tjänstgöra enligt plan 38 vid bevakningsavdelningen medan 3 ständigt äro kommenderade till kriminalavdelningen.

Beträffande denna avdelning har det vid omorganisationen gällt att *dels* göra själva bevakningen så effektiv som möjligt med minsta möjliga personal — och *dels* att ordna med en effektiv trafikövervakning. Att skapa en särskild trafikavdelning har i en stad av denna storlek vissa olägenheter. Det torde vara bättre att endast ha en överkonstapel, som skall svara för trafikövervakningen i staden och samtidigt vara kontaktman i säkerhetsfrågor med övriga organisationer. Denna överkonstapel skall vidare handha trafikundervisningen dvs. han skall inte själv meddela all undervisning, men se till att den blir planmässigt gjord och inte bara för skolor utan även för allmänheten och för polismännen själva. Han skall vidare ha till speciell uppgift att svara för att polisverkets bilmaterial är i gott skick och att densamma skötes och finnes på rätt plats och i användbart skick när den behövs.

Till förfogande skall trafiköverkonstapeln få personal ifrån bevakningsavdelningen. Denna personal bör icke ständigt vara densamma utan undan för undan utbytas så att alla polismän vid bevakningsavdelningen får tjänstgöra vid trafikkontroll. Minst sex man erfordras för denna synnerligen nödvändiga verksamhet och tiden för deras tjänstgöring bör lämpligen avpassas från lägst 1 till högst 3 månader, varigenom hela personalen inom relativt kort tid blir utbildad för detta arbete. Det är icke meningen att någon ersättare skall kommenderas över om någon av de sex är sjuk eller tjänstledig, man får då tillfälligt nöja sig med mindre antal, men normalt skall varje dag minst två trafikpatruller om 2—3 man kunna sändas ut på staden. Erfarenheten visar att det är nödvändigt med väl utbildad personal för trafikkontroll och det är önskvärt att en förbättring genomföres så snart som möjligt.

Beträffande fotpatrulleringen har polismästaren förklarat att inskränkning kommer

att ske och i stället skall patrulleringen med radiobil ökas. Man kan dock icke helt ersätta de patrullerande polismännen med radiobilar. Efter samtal med befälet vid ordningspolisen och med deras kännedom om staden och de erfarenheter, som vunnits, torde man på försök kunna nöja sig med 4 distrikt för patrullerande konstaplar med ett norr, ett söder, ett väster och ett öster om korsningen Köpmangatan—Stora gatan, alltså i själva centrum av staden. I övrigt skulle bevakningen av staden verkställas genom radiobilar och tanken är att två radiobilar skulle vara i verksamhet under 16 timmar av dygnet, från klockan 09.00 på morgonen till 01.00 på natten, samt en radiobil från 01.00 på natten till klockan 09.00 på morgonen.

Personalen vid bevakningsavdelningen skulle efter den begärda utökningen sålunda omfatta 6 överkonstaplar därav 5 gå i jouren och 1 tjänstgör som trafiköverkonstapel, 3 biträdande överkonstaplar och 48 konstaplar, varav 42 ingå i turlistan och 6 tjänstgöra vid trafikkontrollen. Ordningspoliskommissarien inräknad skulle denna avdelning således komma att bestå av 58 man.

Man bör dock komma ihåg att för närvarande är 1 man ständigt kommenderad till kriminalavdelningens cykelavdelning för att fullgöra sådana uppgifter till vilket det icke behövs en kriminalkonstapel, men som icke lämpligen kunna fullgöras av 1 kvinnlig anställd. Vidare är för närvarande 1 man från bevakningsavdelningen kommenderad att tjänstgöra på utlänningsavdelningen och härtill kommer ständigt 1 konstapel från ordningspolisen som för egen utbildning tjänstgör vid kriminalavdelningen. Sammanlagt tjänstgöra för närvarande alltså 3 konstaplar från ordningspolisen ständigt vid kriminalavdelningen och så kommer också att ske i fortsättningen.

Om man nu sammanräknar all polispersonal vid verket skulle denna sålunda komma att omfatta 93 personer, därav 73 vid ordningspolisen (58 vid bevakningsavdelningen och 15 vid centralpolisen) samt 20 vid kriminalavdelningen.

Nuvarande och föreslagna personalstyrka finnes angiven å härvid fogade bilagor, varå även intagits uppgifter om ordinarie personalstyrkor vid en del jämförbara ordningspolisavdelningar.

Skrivbiträden.

Vid polisverket finnes för närvarande följande kvinnliga befattningshavare anställda. Å poliskammaren 1 kanslibiträde och 1 kontorsbiträde, vilka ha full sysselsättning med å poliskammarens expedition förekommande göromål, varför mera omfattande skrivarbeten måste ske genom skrivcentralen.

Vid *kriminalpolisen* finnas: 1 kontorsbiträde, 1 skrivbiträde och 3 extra skrivbiträden. Av dessa sköter kontorsbiträdet centralregistret, vilket arbete är så omfattande att hon icke medhinner några skrivgöromål i övrigt. Skrivbiträdena äro sammanförda till en skrivcentral, där det ordinarie skrivbiträdet emottager och fördelar inkommande arbeten. Hon har vidare hand om och svarar för granskning av resandekort, genomgång av P. U. m. m. Arbetsuppgifterna äro av den art, att befattningen bör omändras till kontorsbiträde.

De extra skrivbiträdena utföra skrivarbeten för kriminalpolisen, poliskammaren och poliskommissarien varjämte de därutöver utföra vissa specialarbeten. Sålunda deltar ett av dessa biträden, som tidigare varit anställd hos en yrkesfotograf, i polispersonalens arbete med fotografering och kopiering. Ett av skrivbiträdena har återigen fått deltaga i göromålen på poliskammaren och tjänstgör där vid förfall för något av biträdena därstädes. Det tredje skrivbiträdet har återigen fått lära sig skötseln av central-

registret och vikarierar där vid behov varjämte hon tidvis får hjälpa till å cykelavdelningen samt med ansökningar om pass.

För närvarande kan arbetet någorlunda medhinnas med tillgänglig personal, varvid dock icke kan undvikas att övertid tidvis måste tillgripas. Då arbetet vid centralregistret stadigt ökar är det emellertid en tidsfråga när ett av skrivbiträdena under längre period måste avdelas för att hjälpa till med berörda register.

Vid *utlänningsavdelningen* finnas: 1 kontorsbiträde och 1 skrivbiträde, vilka befattningshavare som tidigare nämnts i stor utsträckning måste anlitas för övertidsarbete. Skrivbiträdesbefattningen, som är vakant uppehålles för närvarande av en språkkunnig kvinnlig befattningshavare, vilken icke önskar erhålla den ordinarie befattningen, då hon på grund av sina meriter av löne- och avtalsnämnden medgivits uppbära lön efter högst 10 lönegraden.

Ordningspolisen.

Här finnes 1 ordinarie skrivbiträde, som tjänstgör som telefonist. På grund av det ökade antalet anknytningar till växeln (f. n. 43 st.) kan telefonisten icke utföra skrivarbete åt kommissarien i samma omfattning som tidigare, men som förut framhållits kan denne vid behov anlita skrivcentralen. Något behov av ytterligare skrivhjälp å bevakningsavdelningen föreligger för närvarande icke.

Centralpolisen.

Vid centralpolisen finnes 1 ordinarie skrivbiträde och 1 extra skrivbiträde. Det ordinarie skrivbiträdet tjänstgör hos föreståndaren för avdelningen och skriver yttranden och rapporter m.m. och är fullt sysselsatt med detta. Det extra skrivbiträdet är sysselsatt med att skriva ut rapporter rörande huvudsakligen trafikmål. Genom att polischefen efter den 1 januari i år har möjlighet att redan vid anmälan besluta om utredning skall företagas eller icke undvikes numera en hel del utrednings- och skrivarbeten beträffande ur åklagarsynpunkt bagatellartade trafikmål. Härigenom har det hittills kunnat gå att få fram rapporterna fast endast 1 extra skrivbiträde finnes å avdelningen men i samband med motortrafikens fortgående ökning får man räkna med att ytterligare skrivhjälp behövs.

I samband med att en del polismän frigjorts från skriv- eller registreringsarbete har behovet av kvinnlig arbetskraft i stället ökats och det är ju en självklar sak att där så låter sig göra, en polisman i 14—16 lönegraden ersättes av kvinnlig arbetskraft i 4—8 lönegraden. Anslaget till extra skrivhjälp har hittills tagits i anspråk för att kunna anställa ett skrivbiträde, som har stadigvarande sysselsättning på skrivcentralen.

Polisnämnden hemställer således, att ordinarie skrivbiträdesbefattningen vid skrivcentralen omändras till en kontorsbiträdestjänst samt att i budgeten för 1953 begärd utökning av skrivbiträdestjänsterna å extra stat bifalles.

Bilarna.

Vid polisverket finnas för närvarande 3 radioutrustade bilar och 2 mindre personvagnar. Liksom för stadens bilar i övrigt verkställes översyn av polisverkets vagnar med regelbundna mellanrum av stadens transportmästare, vilket förfaringssätt visat sig vara fördelaktigt. Transportmästarens senaste besiktning av bilarna har föranlett följande utlåtande.

De båda radioförsedda bilarna av märket Chevrolet, vilka inköptes i januari må-

nad 1948 ha gått 9.000 respektive 11.000 mil. Den förstnämnda är så pass mycket körd, att man för undvikande av dyrbara reparationer bör utbyta densamma snarast möjligt. Den andra vagnen är i relativt gott skick men bör av ovan angiven anledning utbytas under 1953.

Den tredje radiobilen inköptes i maj 1950 och är nu körd cirka 4.500 mil. Bilen har underkastats en del reparationer men fungerar nu tillfredsställande fast bensinförbrukningen 2,5 lit. per mil, får anses något hög. Utbyte av denna bil bör kunna anstå minst ett år.

De båda mindre personvagnarna äro av märket Volvo och Volkswagen inköpta i juni respektive februari 1950 och ha båda körts vardera 3.500 mil. Båda vagnarna äro i mycket gott skick och utbyte av någondera är icke aktuellt.

Radiobilarna ha hittills körts cirka 3.000 mil per år men denna körsträcka kommer att ökas, därest fotpatrulleringen, som avsett är, kommer att minskas och bilpatrulleringen i stället ökas. Enligt sakkunskapen bör en bil, som användes för nu ifrågavarande körning icke köras mer än cirka 12.000 mil innan utbyte sker. Vid längre körning blir reparationskostnaderna alltför höga samtidigt som bilens bytesvärde faller kraftigt. Det är samtidigt till stort förfång för polisens arbete om bilarna ofta och ibland för längre tid få tas in på verkstad för reparation.

Därest bilpatrulleringen i större utsträckning än hittills skall kunna ersätta fotpatrulleringen erfordras anskaffning av ytterligare en radiobil vilken med utrustning kostnadsberäknats till 22.000 kronor. Man kan visserligen göra upp en turlista där tre radiobilar skulle kunna anses tillräckliga men dylik turlista kan i praktiken icke följas, då reparationer och andra oförutsedda händelser städse förrycka denna turlista. Skall man därför kunna göra inbesparing ifråga om personalen är det nödvändigt att tillräckligt antal vagnar finnas till förfogande.

Som ovan nämnts har polisverket en icke radioutrustad Volvo PV 444, vilken bil är i ständig användning vid kriminalavdelningen. Denna vagn har emellertid visat sig otillräcklig, då densamma skall användas av ett 10-tal personer varför kriminalavdelningen ideligen nödgas anlita radiobilarna. Detta förhållande är icke lyckligt, då bilpatrulleringen därigenom förrycks. Kriminalavdelningen är därför i stort behov av ytterligare en liknande bil, vilken ur lämplighetssynpunkt bör förses med radio. Det har nämligen visat sig vara synnerligen fördelaktigt att kriminalpolisen vid spaning, anordnande av spärrar m. m. har en radioutrustad bil till sitt förfogande.

Vad ovan sagts beträffande anskaffande av ytterligare en bil för kriminalpolisen är avsett att utgöra en närmare förklaring till polisnämndens anslagsäskande för detta ändamål i 1953 års budgetförslag.

Kostnaderna för första etappen av personalökningen m. m. vid polisverket uppgår i runt tal till 155.000 kronor, varav 115.000 kronor utgöra lönekostnader, 18.000 kronor beklädnadsersättning och utrustning samt 22.000 kronor inköp av en ny radiobil. En sammanfattning av polisnämndens förslag enligt ovan blir således, att polispersonalen från och med den 1 januari 1953 skulle utökas med 1 kriminalöverkonstapel och 4 kriminalkonstaplar samt 1 överkonstapel och 5 konstaplar vid ordningsavdelningen, omändring av en skrivbiträdestjänst till kontorsbiträdestjänst samt anskaffning av en radiobil med utrustning.

Från och med den 1 januari 1954 skulle personalen förstärkas med ytterligare 5 poliskonstaplar för att hela den av polisnämnden tänkta och för polisverket nödvändiga utökningen skulle kunna genomföras. Vid nuvarande löneläge skulle kostnaderna

för 1954 års utökning uppgå till 44.500 kronor vartill kommer kostnaderna för beklädnadsersättning och utrustning m. m. med i runt tal 12.000 kronor. Härtill kommer liksom i första fallet utgifterna för personalens pensionering, olycksfallsförsäkring o. dyl.

På grund av vad sålunda anförts får polisnämnden hemställa att stadsfullmäktige ville besluta

att från och med den 1 januari 1953 medgiva utökning av polisverkets personal med 1 kriminalöverkonstapel, 4 kriminalkonstaplar, 1 överkonstapel och 5 konstaplar vid ordningspolisen, omändring av 1 skrivbiträdesbefattning till kontorsbiträde och inköp av ytterligare en radiobil samt

att medgiva inrättande av ytterligare 5 poliskonstapelstjänster från och med den 1 januari 1954.

Västerås den 8 juli 1952.

FÖR POLISNÄMNDEN:
B. W. Alwestrand

/Gunnar Ekberg.

Poliskårens ordinarie personal.
(ej statspolis)

Befattningshavare	Nuvarande	Förslag	Ökning
Ordningspolisen:			
Poliskommissarie	1	1	—
Polis ök.	6	7	1
Bitr. ök.	4	4	—
Poliskonstaplar	51	61	10
Kriminalavdelningen:			
Kriminalkommissarie	1	1	—
Krim. ök.	3	4	1
Krim. konstaplar	10	14	4
Polissyster	1	1	—
Summa:	77	93	16

Uppgift om ordinarie personalstyrkor vid ordningspolisavdelningar.

Stad	Inv.	Antal komm.	ök.	bitr. ök.	konst.
Norrköping	85.000	2	8	6	92
Hälsingborg	72.000	1	7	5	92
Örebro	67.000	1	8	5	58
Uppsala	63.000	1	7	3	59
Västerås	60.000	1	6	4	51
Borås	58.000	1	10	—	59
Linköping	55.000	1	7	2	58

Samtliga ovan angivna polisverk har begärt utökning av ordningsavdelningarna med varierande antal konstaplar med undantag av Borås.

Örebro har erhållit utökning 1952.

Västerås 1952. Vestmanlands Läns Tidnings AB tryckeri

Stadsfullmäktiges i Västerås Handlingar
1952 Ser. B nr 32 a

Nr 32 a. Utredning om folkpensionärernas bostadskostnader samt provisorisk förbättring av de nu utgående särskilda bostadstilläggen.

Till Stadsfullmäktige i Västerås.

Vid sammanträde den 30 augusti 1951 uppdrogo stadsfullmäktige åt en kommitté om fem personer att företaga en utredning rörande folkpensionärernas bostadsförhållanden m. m. Till ledamöter i kommittén utsågos bostadsdirektör B. W. Alwestrand, ombudsman Erik Berglind, handelsträdgårdsmästare Karl Pettersson, vaktmästare Allan Lindstedt, taxeringskontrollant Uno Vilmark. Kommittén har valt ombudsman Berglind till ordförande och såsom sekreterare har tjänstgjort undertecknad Eric Croner.

Inledande orientering.

Nuvarande folkpensionsförmåner.

Enligt nu gällande lag om folkpensionering utgår ålderspension utan inkomstprövning till alla, som fyllt 67 år, och utgör 1.000 kronor för ogift och 1.600 kronor för makar. Till detta kommer ett inkomstprövat allmänt bostadstillägg med för ogift 450 kronor och för makar 600 kronor gemensamt.

Invalidpension utgår till personer, vilkas arbetsförmåga före fyllda 67 år blivit i hög grad samt varaktigt nedsatt och utgöres av ett fast grundbelopp om 200 kronor vartill kommer inkomstprövad tilläggspension om 800 kronor för ogift och 600 kronor för gift pensionsberättigad. Därutöver utgår även bostadstillägg med högst 450 kronor för ogift och 300 kronor för gift pensionsberättigad. Sammanlagt uppgår således invalidpensionen till samma belopp som ålderspensionen eller 1.450 kronor för ogift och 2.200 kronor för makar, som båda ha pension. När endast en av makarna åtnjuter pension utgår densamma med belopp motsvarande det som utgår till ogift.

Hustrutillägg utgår till hustru som fyllt 60 år med maximalt 900 kronor. Tillägget är inkomstprövat i sin helhet.

Änkepension utgår till änka, som fyllt 55 år, när mannen avled. Äktenskapet skall hava varit bestående minst 5 år. Änkepensionen är i sin helhet inkomstprövad och utgör högst 600 kronor, vartill kommer bostadstillägg om högst 300 kronor eller sammanlagt 900 kronor.

Utöver dessa förmåner finnes blindtillägg samt bidrag till änkor och änklingar med barn under 10 år.

Genom beslut av stadsfullmäktige den 29 januari 1948 utgår särskilt bostadstillägg i Västerås med maximalt 252 kronor till ogift och 300 kronor till makar gemensamt.

Genom indexreglering av folkpensionerna tillkommer f. n. 35 % å grundbeloppen 1.000 kronor, 800 kronor och 600 kronor. Maximalt kan sålunda f. n. en ensamstående pensionstagare i Västerås erhålla 2.052 kronor och makar gemensamt 3.060 kronor samt änkepensionsberättigad eller hustru med hustrutillägg respektive 1.362 kronor och 1.260 kronor.

Nyare bestämmelser.

Genom innevarande års riksdagsbeslut komma de nuvarande allmänna bostadstilläggen att försvinna fr. o. m. januari 1954. I stället skall ett kommunalt bostadstillägg utgå och den nuvarande bostadskostnadsgrupperingen upphöra. Varje kommun har att besluta om införande av sådana kommunala bostadstillägg och fastställande av grunder för desamma.

Avdragsreglerna äro mildrade så att den avdragsfria inkomsten, som nu är 400 kronor för ogift och 600 kronor för makar gemensamt, höjes till 1.000 resp 1.500 kronor. Avdragsfaktorn som nu är 50 % för de statliga förmånerna och i stor utsträckning ävenledes 50 % eller mera för de särskilda bostadstilläggen, det vill säga sammanlagt ofta 100 % föreslås bli 33⅓ % för inkomster mellan 1.000 och 1.400 kronor för ogift och mellan 1.500 och 2.100 kronor för makar tillsammans samt 66⅔ % för överskjutande inkomstbelopp.

I fråga om kommunbidragens beräkning har maximigränsen höjts från 50 till 60 % såvitt angår bidrag till tilläggspension, änkepensioner och hustrutillägg. Bidragsandelen skall fortfarande utgöra 3/20 % för varje fullt tiotal skatteöre per invånare i kommunen. Till det kommunala bostadstillägget skall utgå kommunbidrag med 4/20 % för varje fullt tiotal skatteören per invånare i kommunen, dock högst 60 och lägst 25 % av kostnaden för bostadstillägget i kommunen.

Till förhindrande av att den som vid slutet av år 1953 uppbär folkpension, i vilken ingår statligt bostadstillägg, skall få mindre förmåner på grund av att dessa tillägg avskaffas, har en övergångsbestämmelse införts.

Genom de nya avdragsreglerna kommer en hel del pensionstagare, som nu ha reducerad folkpension på grund av inkomster, att erhålla högre pension och vidare blir det möjligt för sådana pensionstagare som nu på grund av inkomst uteslutits från rätt till inkomstprövad förmån, att erhålla sådan intill vissa gränser.

Kommitténs undersökningar.

Genom biträde av pensionsnämndens personal har varannan inkomstprövad folkpensionärs bostadsförhållande undersökts liksom vederbörandes ekonomiska ställning. Härigenom har kommittén kunnat få uppgifter om hälften av de inkomstprövade folkpensionärernas förhållanden.

Materialets omfattning.

Materialet omfattar 778 ogifta och 300 gifta pensionärers bostadsförhållande. Undersökningen visar att 29 av de ogifta och 25 av de gifta pensionärerna bebo egna fastigheter. Nettohyran för dessa är svårberäknad, varför kommittén icke medtagit dessa lägenheter i efterföljande bostadskostnadsberäkning. Samma är förhållandet med 254 ogifta och 14 gifta pensionärer, vilka äro intagna å anstalt, vårdas hos barn eller anhöriga eller av någon anledning åtnjuta förmånen av fri bostad. Vidare har icke medtagits 93 ogifta och 28 gifta, vilka bo på pensionärshem. Den hyra, som där betalas är ju icke representativ för normal bostadskostnad. Slutligen bortfaller 7 ogifta och 13 gifta, vilka endast åtnjuta grundpension, utflyttat eller avlidit under utredningens gång.

Av materialet återstår sålunda 395 ogifta och 220 gifta pensionärer, vilka förhyra bostad och som redovisas i efterföljande tabeller. Därvid bör beaktas att hyreskostnad och bränslekostnad sammanräknats, varvid bränslekostnaden uppräknats enligt 1951 års bränslepriser. En del pensionärer ha kallats till pensionsnämndernas

kansli och lämnat aktuella uppgifter. Då emellertid materialet omfattar många äldre pensionärer, vilka lämnat sina uppgifter angående hyreskostnaden vid ansökningstillfället, som kan ligga något år tillbaka i tiden, kan såväl hyresbeloppet som bränslekostnaden vara för lågt beräknad. Detta gäller en hel del lägenheter, som sedan ansökningstillfället förbättrats eller moderniserats, varvid hyran höjts. Pensionärer, vilka ej åtnjuta särskilt bostadstillägg, sakna anledning att anmäla detta till pensionsnämnden, enär det allmänna bostadstillägget utgår oberoende av bostadskostnaden. I fråga om en del moderna och halvmoderna lägenheter, har bränslekostnaden beräknats för lågt, varför även hänsyn härtill bör tagas vid bedömningen av de i tabellerna framräknade beloppen för medelhyra.

Tabell utvisande pensionärernas bostadsförhållanden.

Lägenhetstyp	Lägenhetens storlek: Enkelrum	1 rum och kök	2 rum och kök	3 rum och kök	Antal ogifta pensionärer	Sammanlagd bostadskostnad Kr.	Medelhyra Kr.	Antal gifta pensionärer	Sammanlagd bostadskostnad Kr.	Medelhyra Kr.
Omoderna										
	1				49	23407	478	3	1425	475
		1			152	109000	717	108	80503	745
			1		30	30160	1003	25	26310	1052
				1	8	11366	1420	7	9850	1407
		SUMMA			239	173933	728	143	118088	825
Halvmoderna och moderna										
	1				28	17457	623	—	—	—
		1			87	72138	829	46	39659	862
			1		35	46540	1330	24	30808	1283
				1	6	10379	1729	7	12913	1844
		SUMMA			156	146514	939	77	83380	1083
					Sammandrag					
Omoderna					239	173933		143	118088	
Halvmoderna och moderna					156	146514		77	83380	
	TILLSAMMANS				395	320447	811	220	201468	915

Av ovanstående tabeller framgår att medelhyreskostnaderna för ogifta är 811 kronor och för gifta 915 kronor. Kommittén anser att dessa kostnader, sedan justering skett för inträffad hyreshöjning (10 %) samt uppräkning med 10 % för differens i bränslekostnad och mindre standardhöjning, således till för ogifta 975 kronor och makar 1.100 kronor, kan antagas täcka skälig bostadskostnad för pensionärerna.

Inkomst- och förmögenhetsförhållanden.

Fr. o. m. januari 1954 inverkar icke inkomster som understiger för ogift 1.000 kronor och för makar 1.500 kronor gemensamt på folkpensionens storlek. Av det undersökta

materialet visar det sig att beträffande de ogifta 21 personer hade inkomst mellan 1.000 och 1.200 kronor, 10 personer hade inkomst mellan 1.200 och 1.400 kronor, 7 personer hade inkomst mellan 1.400 och 1.600 kronor samt 13 personer inkomst över 1.600 kronor.

Av de undersökta gifta pensionstagarna hade 14 en gemensam inkomst av mellan 1.500 och 1.900 kronor, 14 hade en gemensam inkomst av mellan 1.900 och 2.300 kronor, 6 hade en gemensam inkomst av mellan 2.300 och 2.700 kronor, 7 hade inkomst mellan 2.700 och 3.100 kronor, 2 mellan 3.100 och 3.500 kronor, 2 mellan 3.500 och 3.900 kronor, 1 mellan 3.900 och 4.300 kronor och 3 en inkomst överstigande 4.300 kronor.

Av ovanstående framgår att ett fåtal pensioner komma att reduceras på grund av inkomst. Emellertid beräknas värdet av naturaförmåner f. n. efter av Kungl. Maj:t fastställda grunder som med nuvarande priser kunna anses vara låga. Vid den nya lagens ikraftträdande torde ifrågavarande grunder komma att omarbetas och höjas väsentligt.

Av drätselkammaren i Västerås har kommittén erhållit i uppdrag att gemensamt med pensionsnämnden i östra och västra distrikten utreda frågan om införande av kommunala bostadstillägg i Västerås fr. o. m. januari 1954 samt att till stadsfullmäktige inkomma med förslag vartill utredningen kan föranleda.

Höjning av nu utgående särskilda bostadstillägg.

Av den förestående utredningen framgår att nuvarande särskilda bostadstillägg tillsammans med de allmänna bostadstilläggen äro otillräckliga. Genom indexregleringen av folkpensionerna ha pensionstagarna i någon mån kompenserats för höjda levnadskostnader men icke i någon mån för höjda hyres- och bränslekostnader. Kommittén har inhämtat uppgifter från en del med Västerås jämförbara städer och funnit att en del av dessa redan företagit höjningar eller omarbetat grunderna för tilläggens utgivande sedan desamma infördes 1947.

I Malmö infördes särskilda bostadstillägg 1947. Grunderna omarbetades i juni 1948 och ha ytterligare omarbetats så sent som den 22 februari innevarande år. När Västerås införde särskilda bostadstillägg skedde detta efter mönster av Malmö. De nya grunderna i Malmö gälla fr. o. m. januari 1952 och medgiver särskilt bostadstillägg till ogift med högst 606 kronor, till makar med 517 kronor och till änka med 706 kronor. De nya grunderna innebära en avsevärd höjning och beräknades medföra en kostnadsökning av 300.000 kronor.

I Hälsingborg har det särskilda bostadstillägget fr. o. m. januari 1952 höjts så att hyresbidrag till gift pensionsberättigad numera utgår med 240 kronor per år för vardera maken och till ogift pensionsberättigad 330 kronor per år. Härtill kommer ersättning för bränsle i omodern lägenhet med 200 kronor per år. Tidigare utgick 220 kronor i hyresbidrag till make och 300 kronor till ogift under det att bränslekostnaden beräknades till 120 kronor.

I Uppsala fastställde stadsfullmäktige i februari innevarande år nya regler innebärande kompensation för de stegrade bränslekostnaderna. Där utgår numera maximalt 680 kronor till ogift, 850 kronor till makar samt 680 kronor till änka.

I Borås har en höjning företagits från och med januari detta år med 80 kronor för ogift och 100 kronor för makar vartill kommer en del lättnader vid beräkningen av hemmaboende barns eller inneboendes del i bostadskostnaden.

I Stockholm räknade man 1947 med en maximal hyra inkl. bränslekostnader av

800 kronor för ogift och 1.200 kronor för makar. Man har nu höjt dessa gränser till 1.000 kronor resp. 1.500 kronor eller något däröver. Detta innebär att det särskilda bostadstillägget höjts i samma mån.

I Arboga har man från och med juli 1951 indexreglerat det särskilda bostadstillägget i samma utsträckning som gäller för folkpensionerna. Sålunda utgår f. n. 35 % å grundbeloppet.

I Köping utgick under första halvåret 1951 ett provisoriskt tillägg motsvarande 20 % av årsbeloppet.

Diskussion.

Genom den sedan början av år 1951 inträffade höjningen av bränslepriserna, vilka därefter stadigt stigit, har det särskilda bostadstillägget visat sig otillräckligt. Det kan numera inträffa att bostäder, med i förhållande till sin standard normala grundhyror, tarva kostnader för uppvärmning, som överstiger grundhyrorna. Ännu mera markant blir otillräckligheten då fråga är om lägenheter i nyuppförda fastigheter där hyran för en normallägenhet kan uppgå till 1.500 och 1.600 kronor eller däröver. Avsikten med det särskilda bostadstillägget är ju dock att alla med rimliga hyror skola förhjälpas till en minimistandard. Det är därför naturligt att det måste finnas vissa övre gränser för utgivande av särskilt bostadstillägg liksom det ur kommunalfinansiell synpunkt icke kan anses försvarbart att av kommunala medel bevilja en folkpensionsförmån i form av bostadstillägg med hur höga belopp som helst. I nu rådande bostadsläge är det icke möjligt att välja en bostad med hyra i proportion till inkomsten. Äldre personer, som t. ex. på grund av sjukdom icke kan bebo en omodern lägenhet eller kanske på läkarens inrådan nödgas lämna en för dem hälsovådlig bostad, ha ofta intet annat val än att flytta in i den bostad som står till buds. Att hyran i den nya bostaden icke står i rimlig proportion till pensionärens resurser är en omständighet som härvid ofta icke kan få inverka. Saknas då anhöriga, som kunna bidraga till försörjningen, måste hjälpbehovet täckas av kommunala medel i någon form.

Kommittén har funnit nödvändigt föreslå en provisorisk förbättring av det nuvarande särskilda bostadstillägget från och med januari 1953 med 6 kronor per månad för ogift samt 4 kronor per månad för gift pensionsberättigad eller 8 kronor för makar gemensamt när båda åtnjuta pension. Denna kompensation innebär en förbättring med ungefär 30 % av maximalt särskilt bostadstillägg. Medräknas även det allmänna bostadstillägget innebär förbättringen 10 %.

Denna metod för utbetalningen av förbättringen torde ur administrativ synpunkt vara den enklaste enär densamma icke kräver omräkning av nu utgående särskilda bostadstillägg.

Kostnaden för denna förbättring torde vara svår att exakt beräkna. För nästkommande år ha pensionsnämnderna räknat med en kostnad av 66.000 kronor för särskilda bostadstillägg. Med utgångspunkt från denna summa skulle en förhöjning med 30 % innebära en kostnad av 19.800 kronor, vilka skola betalas först år 1954. I förhållande till de förbättringar, som här ovan uppräknade städer infört, ter sig den här föreslagna ganska sparsam, men dock acceptabel.

Kommitténs förslag.

Kommittén hemställer

dels att föreliggande utredning i vad densamma berör folkpensionärernas bostadskostnader måtte läggas till grund för de överväganden och förslag till kommunala bostadstillägg i Västerås från och med 1954, som stadens pensionsnämnder och kommittén gemensamt ha att utarbeta;

samt att Stadsfullmäktige ville besluta att såsom provisorisk förbättring av de nu utgående särskilda bostadstilläggen från och med januari 1953 utbetala till ensamstående pensionär, vilken åtnjuter eller beviljas särskilt bostadstillägg, ett tillägg med 6 kronor per månad samt till gift pensionär, som åtnjuter eller beviljas sådant bostadstillägg, ett tillägg med 4 kronor per månad.

Västerås den 13 september 1952.

Å kommitténs vägnar:

Erik Berglind
Ordförande

/Eric Croner.
Sekreterare.

Västerås 1952. Vestmanlands Läns Tidnings AB tryckeri

Nr 32 b. Förslag till ändrade grunder för kommunala bostadstillägg från och med den 1 januari 1954.

Till Stadsfullmäktige.

Vid sammanträde den 7 augusti 1952 har drätselkammaren anhållit att pensionsnämnderna i östra och västra distrikten ville tillsammans med den av stadsfullmäktige tillsatta kommittén för utredning av frågan om folkpensionärernas bostadsförhållanden utreda frågan om inrättande av kommunala bostadstillägg i Västerås fr. o. m. 1954 samt att till stadsfullmäktige inkomma med det förslag vartill utredningen kunde föranleda.

Kommittén har i sitt till stadsfullmäktige avgivna betänkande av den 13 september 1952 berört de ändringar i lagen om folkpensionering som träda i kraft fr. o. m. 1954. Vidare har kommittén undersökt pensionärernas bostadskostnader och funnit sig böra föreslå en normalkostnad för bostad inkl. värme för ogift 975 kronor och makar gemensamt 1.100 kronor. Vid gemensamt sammanträde med nämnderna och kommittén har dessa belopp enhälligt antagits såsom maximigräns vid utgivande av kommunala bostadstillägg i Västerås.

I den proposition, varigenom lagförslaget framlades för riksdagen, förutsatte departementschefen för vinnande av en eftersträvansvärd enhetlighet, att de olika kommunförbunden komme att såvitt möjligt bistå kommunerna vid grundernas fastställande. Med anledning härav ha efter överläggningar i maj och juni 1952 Svenska stadsförbundet, Svenska landskommunernas förbund och Svenska socialvårdsförbundet efter samråd med pensionsstyrelsen gjort ett uttalande, vartill fogats ett utkast till normalgrunder för utgivande av kommunala bostadstillägg.

Den statligt garanterade folkpensionen.

För dem som bli pensionsberättigade 1954 eller senare kommer lagen att till beloppet reglera endast de pensionsförmåner som nu utgå i lägsta bostadskostnadsgruppen jämte indextillägg.

Om man medräknar det extra tillägg för år 1952 som utbetalats i juli månad men bortser från det till vissa pensionärer utgående blindtillägget, utgör den statligt garanterade folkpensionens maximibelopp i lägsta bostadskostnadsgruppen för närvarande (vid pensionspristalet 135)

för änka med änkepension 840 kronor,

för annan ensamstående folkpensionär 1.400 kronor,

för gift pensionär, vars make (maka) icke åtnjuter folkpension och ej uppbär hustrutillägg, 1.400 kronor,

för makar, varav mannen åtnjuter folkpension och hustrun uppbär hustrutillägg, 1.120 + 840 = 1.960 kronor, samt

för makar, som båda åtnjuta folkpension, 1.120 + 1.120 = 2.240 kronor.

Frågan huruvida kommunala bostadstillägg böra införas.

Två synpunkter måste i detta sammanhang beaktas. Om kommuner, som nu tillhöra bostadskostnadsgrupperna II—V, icke införde kommunala bostadstillägg med belopp motsvarande minst nu utgående allmänna bostadstillägg, skulle, eftersom möjligheten att nybevilja sådana tillägg försvinner, nytillkommande pensionärer komma i sämre ställning än de genom övergångsbestämmelserna skyddade äldre pensionärerna. I kommuner, som infört särskilda bostadstillägg, skulle vidare, om dessa kommuner icke tillförsäkrade pensionärerna motsvarande belopp såsom kommunala bostadstillägg, även redan utgående pensioner minskas på grund av de särskilda bostadstilläggens bortfall vid 1954 års ingång.

Att pensionärerna skulle uppfatta dessa konsekvenser av underlåtenhet att införa kommunala bostadstillägg av viss storlek som en orättvisa är uppenbart. Målsättningen för kommunerna bör därför bli att icke försämra pensionärernas ställning i förhållande till vad nu gäller samt att åstadkomma ett läge, där pensionärerna sinsemellan, vilken grupp de än tillhöra, bli likabehandlade. Det bör emellertid framhållas, att detta mål på många håll icke kan uppnås utan ökade kommunala kostnader.

Till kommunalt tillägg berättigade personer.

Enligt lagen om folkpensionering i dess fr. o. m. år 1954 gällande lydelse kan kommunalt bostadstillägg endast utgå till folkpensionär samt till folkpensionärs hustru, som uppbär hustrutillägg. Ett absolut villkor är därjämte, att pensionären resp. hustrun är mantalsskriven i kommunen för året.

Vidare stadgas i lagen, att för rätt till det kommunala tillägget icke får fordras viss tids bosättning inom kommunen eller uppställas annat därmed jämförligt villkor. I de kommunala grunderna kan sålunda icke lagligen uppställas krav om tidigare mantalsskrivning i kommunen, om hemortsrätt, om pensionsrätt redan före inflyttningen, om stadigvarande vistelse i kommunen eller dylikt. För person, som utflyttat från kommunen men icke hunnit bliva mantalsskriven på den nya bosättningsorten, får exempelvis icke föreskrivas indragning av det kommunala bostadstillägget enbart av den anledningen att han därefter ej längre är bosatt i kommunen. Däremot föreligger givetvis intet hinder att i sådant fall jämka tillägget med hänsyn till ändrad bostadskostnad för pensionstagaren, i den mån kommunen anknutit tilläggets belopp till bostadskostnaden.

Kommunerna har emellertid full frihet att på annat sätt göra skillnad mellan olika i folkpensioneringslagen upptagna pensionärskategorier. De ha exempelvis rätt att — med i det föregående angivna undantag — bestämma olika maximibelopp för skilda kategorier eller att införa kommunalt bostadstillägg endast för vissa pensionärskategorier, för vilka den statligt garanterade pensionen ej anses tillräcklig.

Bostadstilläggens konstruktion och belopp.

I propositionen till riksdagen utgick departementschefen ifrån, att kommunerna regelmässigt skulle anknyta bostadstilläggen till de bostads- och bränslekostnader som den enskilde pensionären skulle antagas ha. Under riksdagsbehandlingen framhöll vederbörande utskott att det dock uppenbarligen borde tillses, att pensionärernas ställning icke försämrades i förhållande till vad nu gäller. Enligt lagtexten lägges i varje särskild kommuns hand att bestämma tilläggets såväl belopp som konstruk-

tion. Intet hinder föreligger sålunda att exempelvis — i likhet med vad som nu gäller ifråga om de allmänna bostadstilläggen — låta de kommunala tilläggen utgå oberoende av den enskilde pensionärens kostnader för bostad och bränsle. Man har sålunda att taga ställning till frågan, huruvida bostadstilläggen böra utgå med generella belopp oberoende av bostadskostnaden eller om tilläggen i varje särskilt fall böra sättas i relation till den verkliga bostads- och bränslekostnaden.

Det kan ofta finnas fog för tillämpning helt eller delvis av metoden att utgiva de kommunala tilläggen oberoende av den enskilde pensionärens kostnad för bostad och bränsle. Vad särskilt angår kommunerna i bostadskostnadsgrupperna II—V, framstår det som lämpligt att åtminstone så stor del av det kommunala tillägget, som motsvarar det nu utgående allmänna, får utgå oberoende av bostads- och bränslekostnaden. Även i sådana kommuner tillhörande lägsta bostadskostnadsgruppen, i vilka den statligt garanterade pensionen för flertalet pensionärer kan beräknas bli otillräcklig för täckande av samtliga levnadskostnader, är det ofta — icke minst med hänsyn till den enklare administrationen — fördelaktigt att ej anknyta det kommunala tillägget till den enskilde pensionärens bostadskostnad utan i stället låta det utgå med ett generellt belopp (alt. 1).

För den händelse kommunen vill anknyta det kommunala bostadstillägget till pensionärens bostadskostnad, kan detta ske på följande sätt. Kostnaden för skälig försörjning utom bostad och bränsle kan befinnas ungefärligen motsvara den statligt garanterade folkpensionens maximibelopp. Det kommunala bostadstillägget bestämmes då till belopp motsvarande pensionärens bostads- och bränslekostnad (alt. 2).

Slutligen kan kostnaden för skälig försörjning utom bostad och bränsle befinnas överstiga den statligt garanterade folkpensionens maximibelopp. I sådana fall kan det kommunala bostadstillägget, bestämmas att motsvara *dels* det belopp, varmed den statligt garanterade pensionen understiger den av kommunen som skälig ansedda försörjningsnivån, *dels* pensionärens bostads- och bränslekostnad (alt. 3).

För Västerås vidkommande torde alt. 1 ställa sig alltför dyrbart under det att alt. 2 skulle medföra en försämring av förmånerna för ett stort antal pensionstagare i förhållande till nuvarande pensionsförmåner. § 3 i nedanstående förslag till grunder har sålunda utformats enligt alt. 3 varigenom man garanterar alla pensionstagare med undantag av vissa anstaltsvårdade ett belopp motsvarande det nuvarande allmänna bostadstillägget. För dem som ha verklig bostadskostnad har man härutöver möjlighet att upp till angivet maximum bidraga till bostadskostnaden. Därmed har ingen annan grupp än vissa anstaltsvårdade fått sämre ställning än vad som gäller f. n.

Beräkning av bostadskostnad.

I begreppet bostadskostnad inbegripes i det följande kostnad för bostadens uppvärmning. För gift pensionär bör kostnaden anses utgöra viss andel av makarnas sammanlagda bostadskostnad. När båda makarna åtnjuta folkpension bör givetvis vardera makens bostadskostnad anses utgöra hälften av den sammanlagda kostnaden. Om däremot endast en av makarna uppbär folkpension bör bostadskostnaden för denne bestämmas till större andel än hälften, exempelvis till ⅔ av sammanlagda kostnaden för bostad och bränsle. För egnahemsägare och personer, som inneha lägenheter med bostadsrätt, utgör bostadskostnaden i princip nettoutgifterna för bostaden och dess uppvärmning. Viss begränsning av beräknade utgifter för reparationer kan aktualiseras. Särskilda föreskrifter erfordras, då pensionären sammanbor

med vuxna barn eller andra personer. I dylika fall bör en kostnadsfördelning ske mellan dem som disponera lägenheten. Möjlighet till undantag härifrån bör föreligga, i den mån pensionären uppenbarligen behöver särskild vård och erhåller sådan av den med honom eller henne samboende.

Anstaltsvårdade.

Olika synpunkter kunna anläggas på frågan om anstaltsvårdades rätt till kommunalt bostadstillägg. Helt allmänt kan ifrågasättas, om sådana tillägg böra utgå till pensionärer, som mera stadigvarande vistas på anstalt, eftersom bostadsförmånen ingår som oskiljaktlig del i anstaltsvården. Härtill kommer att vårdformen och vårdavgifter växla för olika grupper vårdtagare, något som försvårar eller omöjliggör införandet av enhetliga normer för tilläggens beräkning. Vidare tala möjligheterna att beträffande vissa anstaltsvårdade av landsting erhålla ersättning för vården jämlikt 40—42 §§ fattigvårdslagen mot att dessa vårdtagare tillförsäkras bostadstillägg. Kommunala bostadstillägg kunna också för vissa vårdtagarkategorier betyda en skärpning av det redan nu föreliggande överskottsproblemet för pensionärer, som vårdas på anstalt mot låg avgift. Att märka är slutligen att eventuella besparingar på detta område kunna möjliggöra en högre bidragsnivå åt icke anstaltsvårdade. Det kan emellertid finnas skäl att tillerkänna vårdtagare på ålderdomshem samma förmåner som skulle utgå för den händelse de haft egen bostad. Det nu sagda får ej uppfattas så, att om kommunen anknyter bostadstilläggen till den faktiska bostadskostnaden pensionären bör komma i åtnjutande av högre tillägg än som motsvarar ett skäligt normalbelopp. Då de kommunala tilläggen i motsats till de nuvarande särskilda bostadstilläggen i viss utsträckning skola finansieras med statsmedel, är det förda resonemanget om ålderdomshemspensionärer godtagbart även ur kommunal ekonomisk synpunkt. Mot att dessa pensionärer komma i åtnjutande av tillägg kan ej heller riktas av överskottsproblemet betingade invändningar, eftersom avgiftssättningen behärskas av kommunen.

Tuberkulossjuka, som tid efter annan åtnjuta sanatorievård, torde i förevarande sammanhang böra betraktas som pensionärer med egen bostad intill dess behovet av egen bostad upphör.

Tilläggens anknytning till änkepension m. m.

De i folkpensioneringslagen reglerade änkepensionerna samt de med samma belopp utgående bidragen enligt lagen om bidrag till änkor och änklingar med barn äro f. n. under omprövning av en särskild kommitté, änkepensioneringskommittén. Dess blivande betänkande kan tänkas föranleda proposition till 1953 års riksdag angående ändrade grundbelopp, indextillägg och regler i övrigt för nämnda förmåner. Med hänsyn härtill synes lämpligt, att kommunerna till våren 1953 uppskjuta behandlingen av frågan om kommunala bostadstillägg till dessa förmåner.

Vissa speciella frågor.

Kommunalt bostadstillägg är att anse som folkpension. De i folkpensioneringslagen föreskrivna allmänna reglerna om sådan pension gälla därför både de i lagen helt reglerade förmånerna och det kommunala bostadstillägget.

Lagens föreskrift, att under vissa förutsättningar gift pensionsberättigad kan anses

som ogift och tvärtom, gäller även vid tillämpning av de grunder som kommunerna fastställa vid kommunala bostadstillägg. Särskild föreskrift härom är sålunda obehövlig.

Med hänsyn till att det åligger pensionsstyrelsen att, vare sig besvär anförts eller ej, granska pensionsnämndernas beslut om kommunala bostadstillägg till invalidpension eller sjukbidrag är det av vikt att förutsättningarna för undantagsbestämmelsers tillämpning fullständigt angivas i de kommunala grunderna. Som skäl för undantag från maximibeloppet kan exempelvis angivas förekomsten av minderåriga barn i familjen, pensionärens eller makes sjuklighet, svårighet att i nuvarande läge på bostadsmarknaden anskaffa billig bostad o. dyl.

Med ledning av vad ovan anförts få pensionsnämnderna gemensamt med kommittén för utredning av folkpensionärernas bostadsförhållanden föreslå följande.

Grunder för utgivande av kommunala bostadstillägg i Västerås stad fr. o. m. den 1 jan. 1954.

§ 1.

I Västerås mantalsskriven person, som åtnjuter folkpension (hustrutillägg) enligt lagen om folkpensionering eller bidrag enligt lagen om bidrag till änkor och änklingar med barn, äger efter ansökan erhålla kommunalt bostadstillägg efter här nedan och i lagen om folkpensionering stadgade grunder.

Bostadstillägg skall dock ej utgå till pensionär, som stadigvarande vårdas å annan offentlig eller därmed jämförlig enskild anstalt än ålderdomshem.

§ 2.

Med ensamstående pensionär avses här varje icke gift person, som åtnjuter ålderspension, invalidpension eller sjukbidrag. Under benämningen gift pensionär inbegripes hustru, som uppbär hustrutillägg. Med änkepensionär avses person, som antingen åtnjuter änkepension eller erhåller bidrag enligt lagen om bidrag till änkor och änklingar med barn.

§ 3.

Kommunalt bostadstillägg skall, för år räknat, före avdrag för pensionärens inkomst utgå med belopp motsvarande

dels för ensamstående pensionär 450 kronor, för gift pensionär vars make icke åtnjuter folkpension (hustrutillägg) 450 kronor, för annan gift pensionär 300 kronor och för änkepensionär — — — kronor (bestämmes senare),

dels ock pensionärens bostadskostnad minskad med resp. 450, 450, 300 och — — — kronor

Hela bostadstillägget må dock ej överstiga resp. 975, 732, 550 och — — — kronor, för så vitt ej familjens storlek, större svårighet att anskaffa billigare bostad eller dylikt uppenbarligen påverkar bostadskostnadens storlek.

§ 4.

Med bostadskostnad enligt § 3 avses den årliga nettokostnaden för bostaden och dess uppvärmning.

Sammanbor pensionär med annan, skall bostadskostnaden anses utgöra så stor del av kostnaden för den gemensamt nyttjade bostaden, som efter lika fördelning mellan de samboende belöper på pensionären. Där särskilda skäl föranleda därtill, såsom då pensionären sammanbor med barn utan inkomst eller med person, av vars vård han uppenbarligen är beroende, må dock större andel anses belöpa på pensionären. För gift pensionär, vars make ej åtnjuter folkpension (hustrutillägg), skall såsom bostadskostnad räknas högst två tredjedelar och eljest hälften av makarnas bostadskostnad.

§ 5.

Jämlikt övergångsbestämmelse till 1952 års lag angående ändring i lagen om folkpensionering skall person, som vid utgången av år 1953 åtnjutit bostadstillägg enligt § 5 sistnämnda lag i dess då gällande lydelse, därefter äga rätt till folkpension med minst det belopp, varmed pensionen skulle ha utgått, därest bestämmelserna rörande dylikt tillägg alltjämt varit gällande. Det belopp, varmed folkpensionen i sådant fall överstiger vad eljest skulle ha utgått, skall anses såsom kommunalt bostadstillägg.

Som framgår av ovanstående förslag har änkepensionsberättigade medtagits i lagtexten men beloppen uteslutits i avvaktan på stundande lagändring. Omräkningen av nu utgående änkepensioner får sålunda anstå tills dess riksdagen tagit ställning till nu pågående utredning av frågan. I övrigt komma pensionsnämnderna att så snart stadsfullmäktige beslutat i ärendet påbörja omräkningen av nu utgående pensioner.

Kostnadsberäkning.

När det gäller kostnadsberäkningen har såväl Stadsförbundet som Landskommunernas förbund förklarat att kostnaderna äro hart när omöjliga att beräkna. Genom de höjda avdragsfria inkomstbeloppen har man ingen möjlighet att beräkna antalet pensionärer som genom lagändringarna kunna komma i åtnjutande av inkomstprövad förmån. När nu här nedan ett försök till kostnadsberäkning göres måste man sålunda taga hänsyn till att siffrorna måste bli mycket preliminära.

Pensionsstyrelsen har med ledning av antalet pensionstagare m. m. i januari 1951 funnit kostnaderna för tilläggs- och änkepensioner i Västerås uppgå till 548.289 kronor samt kostnaderna för bostadstillägg 901.546 kronor och särskilda bostadstillägg 50.486 kronor. Kommunbidraget enligt nuvarande regler uppgår till 742.057 kronor. Med utgångspunkt från samma antal skattekronor och invånarantal som gällde i januari 1951 skulle med oförändrade förmåner enligt nya reglerna kommunbidraget uppgå till 832.753 kronor vilket ger en ökning av 12,2 %. Härtill komma dock kostnaderna för indextillägg.

Då nu de här ovan föreslagna grunderna innebära en förhöjning av förmånerna jämfört med nuvarande bestämmelser måste kostnaden bli avsevärt större. Med ledning av det material som kommittén begagnat vid framräkningen av bostadskostnaderna i Västerås och med kommunandel av 60 % kan man antaga att kostnaden för kommunala bostadstillägg uppgå till i runt tal 780.000 kronor. Härtill

komma kostnaderna för tilläggs- och änkepensioner samt indextillägg. Till detta belopp bör dessutom läggas kostnaderna för de pensioner som beviljats under år 1952 och 1953.

Västerås den 3 oktober 1952.

Å pensionsnämndernas och kommitténs vägnar:

Martin Lindheimer
pensionsnämndernas ordförande

Erik Berglind
kommitténs ordförande

/Eric Croner.
sekreterare

Tabell utvisande pensionsförmåner, inkl. kommunala bostadstillägg i olika inkomstlägen exkl. index men med maximal bostadskostnad.

Pensionärens inkomst*	Oreducerad tilläggspens.	Hustrutillägg	Bostadstillägg	Summa	Avdrag för inkomst	Återstår	Ap eller Gp	Summa pension	Summa pension och inkomst	Förmån enligt nuvarande regler	Summa nuvarande pension och inkomst
Ogifta:											
1000: —	800		975	1775	—	1775	200	1975	2975	1250	2250
1400: —	800		975	1775	133	1642	200	1842	3242	950	2350
2100: —	800		975	1775	600	1175	200	1375	3475	600	2700
2700: —	800		975	1775	1000	775	200	975	3675	300	3000
3600: —	800		975	1775	1600	175	200	375	3975	200	3800
3900: —	800		975	1775	1800	—	200	200	4100	200	4100
Gifta:											
1050: —	600		550	1150	100	1050	200	1250	2300	725	1775
1050: —	—	600	550	1150	100	1050	—	1050	2100	525	1575
2100: —	600		550	1150	800	350	200	550	2650	200	2300
2100: —		600	550	1150	800	350	—	350	2450	—	2100
2400: —	600		550	1150	1000	150	200	350	2750	200	2600
2400: —		600	550	1150	1000	150	—	150	2550	—	2400
2700: —	600		550	1150	1200	—	200	200	2900	200	2900
2700: —		600	550	1150	1200	—	—	—	2700	—	2700
Ålderspension ogifta:											
2460: —			975	975	800	175	1000	1175	3575	1000	3400
2700: —			975	975	1000	—	1000	1000	3700	1000	3700
Ålderspension gifta:											
1500: —			550	550	400	150	800	950	2450	800	2300
1800: —			550	550	600	—	800	800	2600	800	2600

*) Hälften av makarnas sammanlagda årsinkomst.
Förkortningar: Ap = ålderspension. Gp = grundpension.

Nr 33. Angående val av kommunala förtroendemän.

Till Stadsfullmäktige i Västerås.

Beredningsutskottet får härmed överlämna förslag till val av kommunala förtroendemän, vilkas uppdrag utgår med årsskiftet eller av annan anledning blivit vakanta.

Utskottet vill till en början anmäla, att förslag angående val av ledamöter i taxeringsnämnderna kommer att föreläggas stadsfullmäktige först vid decembersammanträdet då länsstyrelsen ännu icke fattat beslut angående taxeringsdistriktsindelningen för nästa år. Sådant beslut kan förväntas först under senare hälften av denna månad.

Liksom föregående år har beredningsutskottet i de fall, då så ansetts erforderligt, särskilt föreslagit i vilken ordning suppleanterna böra tjänstgöra vid förfall för ordinarie ledamot.

I den mån föreskrifter i gällande lag och författning ej till annat föranleda har utskottet därvid som regel följt samma system, vilket tillämpats beträffande beredningsutskottets suppleanter.

Beredningsutskottet avser att till kommande sammanträde avgiva förslag angående val av efterträdare i drätselkammaren till herr Eklund.

Hamnstyrelsen.

Till ledamot i hamnstyrelsen för tiden intill 1957 års utgång föreslås omvald trädgårdsarbetaren Vilhelm Björk.

Till suppleant i styrelsen för tiden intill 1955 års utgång föreslås omvald direktören Arne Lindén.

Löne- och avtalsnämnden.

Till ledamöter i löne- och avtalsnämnden för tiden intill 1956 års utgång föreslås omvalda förmannen Karl Engdahl, hyvlaren K. H. Thorén, avdelningschefen Filip Dahlström och civilingenjören Gösta Bååth.

Till suppleanter i nämnden för samma tid föreslås omvalda direktören Herman Green och filaren Elis Larsson.

Brandstyrelsen.

Till ledamöter i brandstyrelsen för tiden intill 1956 års utgång föreslås omvald civilingenjören Walter Åkerman samt nyvalda i stället för majoren G. Robsahm och muraren Martin Hellblom, vilka avsagt sig uppdragen, respektive civilingenjören Albert Andersson och typografen Rune Göthlin.

Till suppleanter i styrelsen för samma tid föreslås i stället för civilingenjören Albert Andersson och typografen Rune Göthlin, vilka föreslagits till ordinarie ledamöter, respektive disponenten Åke Hultström och brandförmannen Gösta Larsson samt i stället för målaren C. A. Grönberg, vilken avsagt sig uppdraget, ingenjören Sixten Larsson.

Tillika föreslår beredningsutskottet, att av suppleanterna herrar Hofvander, Gösta Larsson och Sixten Larsson i nu nämnd ordning skola tjänstgöra vid förfall för någon

eller några av herrar Hellsten, Johansson och Göthlin samt herrar Lundh och Hultström i nu nämnd ordning vid förfall för någon av eller båda herrar Åkerman och Albert Andersson.

Civilförsvarsnämnden.

Till ledamöter i civilförsvarsnämnden för tiden intill 1956 års utgång föreslås omvalda civilingenjören Arne Mattson, civilingenjören Walter Åkerman, motormontören Erik E. W. Larsson och brandförmannen Gösta Larsson samt efter fru Elsa Engberg nuvarande suppleanten fru Astrid S. Johansson.

Till suppleanter i nämnden för samma tid föreslås omvalda ingenjören Gösta Rhodin, tjänstemannen Edvard Nordin och överkonstapeln Karl Forshäll samt nyval av metallarbetaren Arne Thulin, Stadshagsvägen 31, efter herr Oskar Thorgren, vilken avsagt sig, samt av poliskonstapeln Uno Jansson, Vallingatan 6 A, efter fru Astrid S. Johansson, vilken föreslagits uppflyttad till ordinarie.

Tillika föreslår beredningsutskottet, att av suppleanterna herr Rhodin skall tjänstgöra vid förfall för herr Mattson, herr Nordin vid förfall för herr Åkerman, herr Forshäll vid förfall för herr Erik E. W. Larsson, herr Thulin vid förfall för herr Gösta Larsson och herr Uno Jansson vid förfall för fru Astrid S. Johansson.

Lantegendomsnämnden.

Till ledamöter i lantegendomsnämnden för tiden intill 1955 års utgång föreslås lantbruksingenjören H. Welin-Berger, lantarbetaren David Nilsson, metallarbetaren Ruben Karlsson, hemmansägaren Karl Wässman och ombudsmannen Erik Pettersson,

Till suppleanter i nämnden för samma tid föreslås förrådsarbetaren John Rosén, civilingenjören Ivar Bergqvist, byggnadsingenjören Gustaf Ahlqvist.

Av ledamöterna föreslås herr Erik Pettersson och av suppleanterna herr Bergqvist skola representera drätselkammaren.

Tillika förslås att av suppleanterna herr Rosén skall tjänstgöra vid förfall för någon eller några av herrar Nilsson, Ruben Karlsson och Erik Pettersson samt herrar Ahlqvist och Bergqvist i nu nämnd ordning vid förfall för någon av eller båda herrar Welin-Berger och Wässman.

Ungdomsvårdsstyrelsen.

Till ledamöter i ungdomsvårdsstyrelsen för tiden intill 1956 års utgång föreslås omvalda verktygsarbetaren Karl Olof Johansson och gjutaren Sven Ring samt nyvalda i stället för fastighetsförvaltaren Inge Jonsson, vilken avsagt sig, nuvarande suppleanten laboratoriebiträdet Rune Gunnarsson och i stället för redaktören Stig Ek, inköparen Karl Wennersten, Agnegatan 2 B.

Till suppleanter i nämnden för samma tid föreslås omvald överläraren Helmer Gustafsson, samt nyvalda efter stiftsadjunkten H. Ahlstedt och kontoristen Linnéa Eriksson, vilka avsagt sig uppdragen respektive majoren Karl Axelsson och folkskolläraren Allan Andersson.

Till ny suppleant efter herr Gunnarsson för tiden intill 1954 års utgång föreslås byggnadskontrollanten Olle Grannerud.

Arbetslöshetsnämnden.

Till ledamöter i arbetslöshetsnämnden för år 1953 föreslås omvalda ingenjören Axel Andberger, hyvlaren K. H. Thorén, ingenjören Carl-Gustav Enskog, portvakten Erik

Andersson, ombudsmannen Erik Pettersson, disponenten Folke Petrén, fru Anna Larsson, vaktmästaren Uno Hillborg, direktören Sven E. Eriksson och ombudsmannen Karl Karlsson.

Till suppleanter i styrelsen för samma tid föreslås omvalda byråföreståndaren Eric Croner, socialkuratorn John Johansson, metallarbetaren Gustav Fredricksson, ingenjören Börje Lundh, kontrollören Harald Ek, metallarbetaren Sven Pettersson.

Vidare föreslås, att av suppleanterna herrar John Johansson, Fredricksson, Ek och Sven Pettersson i nu nämnd ordning skola tjänstgöra vid förfall för någon eller några av herrar Thorén, Andersson, Erik Pettersson, fru Larsson, herrar Hillborg och Karlsson; herr Croner vid förfall för någon av eller båda herrar Andberger och Eriksson samt herr Lundh vid förfall för någon av eller båda herrar Enskog och Petrén.

Till revisorer för år 1953 föreslås omvalda tjänstemannen Helge Furusjö och metallarbetaren Olle Dahlin.

Till revisorsuppleanter för år 1953 föreslås omvalda kamreraren K. Lönnroth och förrådsarbetaren Stig Em. Johansson.

Slutligen får beredningsutskottet tillstyrka stadsfullmäktige att till ordförande i arbetslöshetsnämnden för tiden intill 1953 års utgång föreslå ombudsmannen Erik Pettersson samt till vice ordförande för samma tid disponenten Folke Petrén.

Vidare tillstyrker utskottet stadsfullmäktige att till val av länsstyrelsen såsom revisor för nu nämnda tid förorda gjutaren Sven Ring med stationsinspektoren A. Jungert såsom suppleant.

Hyresnämnden.

Beredningsutskottet föreslår, att till *ledamot, vilken äger eller förvaltar till uthyrning avsedd fastighet* måtte utses f. handelsträdgårdsmästaren Karl Pettersson samt till suppleanter bankkamreraren A. Ridner och ombudsmannen H. Jäfvert att inkallas i nu nämnd ordning,

att till *ledamot, som ej äger eller förvaltar till uthyrning avsedd fastighet,* måtte utses vaktmästaren Uno Hillborg samt till suppleanter metallarbetaren Gustav Fredricksson och byggnadssnickaren Gustav Styrsell, Skallbergsgatan 28, att inkallas till tjänstgöring i nu nämnd ordning, samt

att till *ledamot, som driver förvärvsverksamhet i förhyrd lägenhet* måtte utses köpmannen Oscar Kihlgren med handlanden Otto Jansson såsom suppleant.

Beredningsutskottet föreslår tillika att uppdragen skola avse tiden t. o. m. den 30 september 1953 eller, om hyresregleringslagen skulle förlängas, tiden intill utgången av samma år, samt att herr Hillborg för tiden intill 1952 års utgång utses som ordinarie ledamot efter föreståndaren Rudmar Thunell.

Hemhjälpsnämnden.

Till ledamöter i nämnden för tiden intill 1956 års utgång föreslås omvalda fru Gertrud Lundkvist och fru Ebba Berg samt i stället för personalkonsulenten Inez Mallander, vilken avsagt sig fru Brita Wennhall.

Till suppleanter för samma tid föreslås omvald fru Elsa Engberg samt i stället för fru Ingrid Andrén och fru Rut Forsberg, vilka avsagt sig, respektive fröken Berta Hedlöf och fru Judit Jansson, Ekevägen 7.

Tillika föreslås att av suppleanterna fru Judit Jansson skall inträda vid förfall för någon av eller båda fruarna Gertrud Lundkvist och Ebba Berg samt fru Elsa Engberg och fröken Hedlöf i nu nämnd ordning vid förfall för fru Brita Wennhall.

Badhusstyrelsen.

Till ledamöter i badhusstyrelsen för tiden intill 1956 års utgång föreslås omvalda filaren Wiktor Persson, fru Hilda Bergsten och banktjänstemannen Anna Carlsson.

Till suppleanter för samma tid föreslås omvalda grovarbetaren Gösta Classon och fru Evy Ekström.

Styrelsen för Västerås stads skolor för yrkesundervisning.

Till ledamöter i styrelsen för tiden intill 1956 års utgång föreslås omvalda portvakten Erik Andersson, fru Runa Enochsson samt i stället för f. drätseldirektören Theofil Öberg, vilken avböjt återval ingenjören Alde Nilsson, Floragatan 23 A.

Styrelsen för Föreningen Västerås skollovskolonier.

Till ledamot av styrelsen för år 1953 föreslås omvald fastighetsförvaltaren David Johansson.

Till suppleant för samma tid föreslås omvald överläraren G. Brismar.

Till revisor för 1953 års räkenskaper föreslås omvald förmannen Karl Engdahl med ingenjören Gust. Lindén såsom suppleant.

Västerås stads kulturnämnd.

Till ledamöter i kulturnämnden för tiden intill 1956 års utgång föreslås omvalda målarmästaren Alb. Lundkvist, advokaten J. Ruben Nyman, civilingenjören Helge Smedinger och socialkuratorn John Johansson. Till ny ledamot för samma tid i stället för ekonomichefen Gösta Lundberg, vilken avsagt sig uppdraget föreslås intendenten Adolv Andersson.

Revisorer.

1) *Av stadens räkenskaper.*

Till ordinarie revisorer för år 1953 föreslås förmannen Karl Engdahl, typografen Rune Göthlin, avsynaren Martin Holmberg, gjutaren Sven Ring, revisorn Gösta Holmén, ingenjören Gust. Lindén och kassören Walter Larsson.

Till suppleanter för samma tid föreslås kontoristen Gustav Eriksson, instruktören Tage Engelbrektson, civilingenjören Gunnar Dahlby, ingenjören Paul Janson, vaktmästaren Allan Lindstedt, elmontören B. Clason och kontoristen Curt Bohman.

Beredningsutskottet föreslår tillika att herrar Göthlin och Eriksson skola tjänstgöra såsom revisor respektive suppleant i stället för föreståndaren Rudmar Thunell och typografen Rune Göthlin för 1952 års räkenskaper.

Beredningsutskottet föreslår att av suppleanterna herrar Engelbrektson, Lindstedt, Clason, Bohman och Gustav Eriksson i nu nämnd ordning skola tjänstgöra vid förfall för någon eller några av herrar Engdahl, Holmberg, Ring, Walter Larsson och Göthlin; herr Dahlby vid förfall för herr Holmén samt herr Janson vid förfall för herr Lindén.

2) *Av Arbetarinstitutets räkenskaper.*

Till revisor för år 1952 och 1953 föreslås i stället för föreståndaren Rudmar Thunell, vilken avsagt sig uppdraget, avsynaren Martin Holmberg. Till suppleant för 1953 föreslås bankkamreraren A. Ridner.

3) *Av Högre Allmänna Läroverkets byggnadsfonds räkenskaper.*

Till revisorer föreslås för år 1952 och 1953 i stället för föreståndaren Rudmar Thu-

nell, vilken avsagt sig, avsynaren Martin Holmberg samt för 1953 bankkamreraren A. Ridner.

Till suppleant för år 1953 föreslås omvald instruktören Tage Engelbrektson.

4) *Av Baptistkyrkans Ungdomsförenings biblioteksverksamhet.*

Till revisor för 1952 och 1953 föreslås i stället för föreståndaren Rudmar Thunell, vilken avsagt sig, avsynaren Martin Holmberg med bankkamreraren A. Ridner såsom suppleant för 1953.

5) *Av I. O. G. T:s studiecirkelbiblioteks räkenskaper.*

Till revisor för 1952 och 1953 föreslås i stället för föreståndaren Rudmar Thunell, vilken avsagt sig, avsynaren Martin Holmberg med bankkamreraren A. Ridner såsom suppleant för 1953.

6) *Av Västerås Musikskolas räkenskaper.*

Till revisor för 1952 och 1953 i stället för föreståndaren Rudmar Thunell, vilken avsagt sig, föreslås avsynaren Martin Holmberg med bankkamreraren A. Ridner såsom suppleant för 1953.

Västerås Kaféaktiebolag.

Beredningsutskottet föreslår att till ledamöter för tiden intill 1954 års ordinarie bolagsstämma omväljas ingenjören Kurt Sjölin, ekonomichefen Gösta Lundberg, fastighetsförvaltaren David Johansson.

Till suppleanter för samma tid föreslås omvalda ombudsmannen Nils Holmer och ombudsmannen Göte Juhlén.

Till revisor för 1952 års räkenskaper föreslås omvald bokförlagsföreståndaren R. V. Hult och såsom suppleant för honom för samma tid köpmannen Oscar Kihlgren.

Nämnden över Sundinska donationsfonden för välgörande och allmännyttiga ändamål.

Till ledamöter i nämnden för tiden intill 1954 års utgång föreslås omvalda f. folkskolläraren G. Leontein, fru Greta Schörling och fru Evy Ekström.

Nämnden över Adolf Mobergs och hans hustrus guldbröllopsfond.

Till ledamöter i nämnden för tiden intill 1954 års utgång föreslås omvalda bostadsförvaltaren Gustaf Olsson och fru Astrid Andersson.

Nämnden över Fru Johanna Fryklunds donationsfond.

Till ledamöter för tiden intill 1954 års utgång föreslås omvalda från tjänstemannaklassen tjänstemannen Gösta Sjöberg, från handlande- och hantverkareklassen fru Agda Johansson och plåtslagarmästaren Lennart Lennervik samt från arbetareklassen fru Ester Karlsson.

Maria Hallanders donationsfond.

Till ledamöter i fonden för tiden intill 1956 års utgång föreslås omvalda kassören Alvar O. Johansson, fru Margit Vesterberg och fru Ester Karlsson.

Nämnden över Wahlbeckska välgörenhetsfonden.

Till ledamöter i nämnden för tiden intill 1954 års utgång föreslås omvald fru Anna Westberg samt nyval av kontoristen Bengt Ekström i stället för fru Gerda Eng.

Trafiknämnden.

Till ledamöter i trafiknämnden för tiden intill 1956 års utgång föreslås omval av rådmannen Folke Höijer och direktören Arne Lindén samt nyval av föreståndaren Yngve Engström i stället för ombudsmannen Erik Pettersson, vilken avsagt sig uppdraget.

Till suppleanter i nämnden för samma tid föreslås omvalda kontrollören Harald Ek och disponenten Lars Levén samt i stället för fru Marta Johansson, vilken avsagt sig, överkonstapeln Gunnar Carlström. Till suppleant i stället för herr Engström, vilken föreslagits som ordinarie ledamot föreslås för tiden intill 1954 års utgång fru Lydia Billgren.

Kommittén för utredning av frågan om bostadsförsörjningen inom staden.

Till ledamot i kommittén i stället för fastighetsförvaltaren Inge Jonsson, vilken avsagt sig uppdraget föreslås byggnadskontrollanten Olle Grannerud.

Brandstodskommittén för fast egendom.

Till ledamöter i brandstodskommittén för fast egendom under år 1953 föreslås omvalda fastighetsförvaltaren David Johansson, förmannen Hugo Ericsson, civilingenjören Arne Mattson och byggmästaren Verner E. Johansson.

Till suppleanter i kommittén för samma tid föreslås omvalda bostadsförvaltaren Gustaf Olsson och byggmästaren D. Wennhall.

Huvudmän i Västerås stads sparbank.

Till huvudmän i Västerås stads sparbank för åren 1953—1957 föreslås omvalda f. brandmästaren Ernst Johansson, ombudsmannen Erik Pettersson och f. handelsträdgårdsmästaren Karl Pettersson.

Till huvudman i sparbanken för tiden intill 1956 års utgång föreslås i stället för föreståndaren Rudmar Thunell, vilken avsagt sig uppdraget, rektorn Knut Carlfors.

Sakkunniga att gå rådhusrätten tillhanda vid upptagande av sjöförklaring och sjöförhör.

Dylika sakkunniga väljas av rådhusrätten bland fem av stadsfullmäktige föreslagna personer.

Beredningsutskottet föreslår, att hamnkaptenen Carl Filip Carlsson, sjökaptenen Carl Bergqvist, sjökaptenen Ruben Stene, hamnmästaren E. Bergqvist och sjökaptenen G. Aleblad uppföras på förslag till sakkunniga för år 1953.

Överförmyndare.

För tiden intill 1956 års utgång föreslås omvald kontorschefen Einar Keijser.

Till ersättare för överförmyndaren för samma tid föreslås omvald advokaten Gösta Kalén.

Västerås den 12 november 1952.

För beredningsutskottet:

GÖSTA SJÖBERG.

/*Per Siösteen.*

Västerås 1952. Vestmanlands Läns Tidnings AB tryckeri

Stadsfullmäktiges i Västerås Handlingar
1952 Ser. B nr 34

Nr 34. Förslag till nytt pensionsreglemente.

Till Stadsfullmäktige i Västerås.

Löne- och avtalsnämnden har under de senare åren i olika sammanhang haft anledning att i skrivelser till stadsfullmäktige omnämna de centrala förhandlingarna mellan Svenska Stadsförbundet och de kommunalanställdas organisationer rörande ett för städerna gemensamt normalpensionsreglemente. (I fortsättningen användes för normalpensionsreglementet den av huvudorganisationerna allmänt brukade förkortningen NPR.) Förhandlingarna påbörjades redan 1947 men resulterade icke i en slutlig överenskommelse förrän i slutet av 1951. Enligt överenskommelsen, som är daterad den 19 december 1951, rekommendera stadsförbundet och personalorganisationerna NPR jämte övergångsbestämmelser till antagande i kommuner tillhörande stadsförbundet. Till överenskommelsen ha anslutit sig följande personalorganisationer: Sveriges Kommunaltjänstemannaförbund, Svenska Kommunalarbetareförbundet, Sveriges Akademikers Centralorganisation, Svensk Sjuksköterskeförening, Sveriges Arbetsledareförbund, Kvinnliga Legitimerade Sjukgymnasters Riksförbund, Svenska Ekonomiföreståndarinnors förening, Svenska Laboratrisföreningen, Svenska Fackläraförbundet, Svenska Barnmorskeförbundet, Svenska Polisförbundet och Svenska Elektrikerförbundet. Det år som gått sedan överenskommelsen träffades har använts av huvudorganisationerna och Sveriges Kommunalanställdas Pensionskassa (SKP) för förberedelsearbeten av olika slag för övergång till NPR. Under slutet av 1952 och början av 1953 torde städerna allmänt komma att antaga NPR.

I Västerås gäller för närvarande pensionsreglementet av år 1946 för stadens befattningshavare och arbetare. Reglementet trädde i kraft den 1 januari 1947. Det tillkom efter förhandlingar med personalorganisationerna och i samarbete med Sveriges Kommunalanställdas pensionskassa. Reglementet är utformat så att det väl ansluter sig till SKP:s stadgar. Ehuru staden sålunda har ett relativt modernt och i och för sig fullt användbart pensionsreglemente, bör dock övergång till NPR ske. Genom antagandet av 1946 års pensionsreglemente och anslutningen till SKP kom staden i ett sådant läge att övergången till NPR blir betydligt smidigare än om övergången skulle skett direkt från de pensionsgrunder som tidigare gällde. Fördelarna med att ha ett pensionsreglemente som är gemensamt för alla landets städer äro så påtagliga att någon närmare motivering knappast kan behövas. Här må blott nämnas förmånen att kunna få centrala tolkningar av reglementet och den större lättheten för arbetstagare att övergå från tjänst hos en stad till en annan. Övergång till NPR medför betydande kostnader. Dessa äro emellertid icke en följd enbart av den omständigheten att man byter pensionsreglemente. Huvuddelen av kostnaderna beror på att pensionerna i fortsättningen skola anknytas till lönerna i den nuvarande löneplanen. En sådan anknytning hade man utan tvivel fått göra under alla omständigheter. Tillämpning av 1946 års pensionsreglemente på nu gällande löner torde knappast medföra några påtagligt lägre kostnader för staden än övergången till NPR.

NPR har utformats med en huvudavdelning som upptager den egentliga reglements-

texten samt fyra bilagor. Avsikten med detta förfaringssätt är att i reglementstexten samla de bestämmelser som kunna vara lika för städerna oberoende av lokala förhållanden. Denna reglementstext bör sålunda icke ändras utan antagas i varje stad med sin ursprungliga lydelse. I bilagorna finnas bestämmelser om vilka arbetstagare som få pensionsrätt, de olika pensionsåldrarna, tabeller över pensionsbeloppen samt övergångsbestämmelser. Till den centrala uppgörelsen höra vissa övergångsbestämmelser av mera allmän karaktär. Dessa skola på varje ort kompletteras med de övergångsbestämmelser som kan bli nödvändiga till följd av lokala förhållanden.

Löne- och avtalsnämnden övergår nu till en redogörelse för NPR och de viktigaste nyheterna som en övergång till detta medför. Stadsförbundet har i samråd med personalorganisationerna utarbetat en kommentar till reglementet. Framställningen skulle emellertid bli alltför vidlyftig om kommentaren skulle medtagas i sin helhet. Nämnden har därför valt att i anslutning till de viktigaste bestämmelserna redogöra något för hur dessa komma att verka.

NPR har konstruerats efter moderna principer för pensionering av arbetstagare och är det bästa pensionssystem som för närvarande existerar inom Svensk offentlig förvaltning. Framförallt nämnas tre principer såsom genomgående i reglementet. Dessa äro gemensamhetsprincipen, försäkringsprincipen och samordningsprincipen.

Gemensamhetsprincipen innebär att i huvudsak samma bestämmelser gälla för pensionering av de på tjänstestat och kollektivavtal anställda arbetstagarna. Vissa skiljaktigheter bli givetvis ofrånkomliga på grund av de olika anställningsformernas karaktär och lönesystemens uppbyggnad. Principen kan inte sägas vara ny för Västerås ty vid övergången till 1946 års pensionsreglemente samlade man i detta bestämmelser för alla de grupper av anställda som hade pensionsrätt.

När man säger att reglementet bygger på **försäkringsprincipen** betyder detta att bestämmelserna i mycket stor omfattning utformats efter moderna försäkringstekniska grunder för pensionering. En av anledningarna till detta är givetvis att reglementet skall kunna ligga till grund för anslutning till SKP. Ej heller försäkringsprincipen är ny för Västerås del. Såsom redan nämnts bygger 1946 års pensionsreglemente på en försäkringsmässigt anordnad anslutning till SKP. Försäkringsprincipen innebär att man lämnat den gamla uppfattningen om pensionen såsom ett slags underhåll åt en anställd som på grund av ålder eller andra orsaker icke längre kan arbeta hos sin arbetsgivare. I stället talar man numera om att pensionen är en intjänt lön. Genom sina arbetsprestationer under anställningstiden anses arbetstagaren ha bidragit med avgifter för sin pensionering medan arbetsgivaren tillskjuter återstående avgifter. Detta förhållande kommer till uttryck i den s.k. nettolöneprincipen som numera gäller. Enligt denna betala arbetstagarna inte några pensionsavgifter men man utgår från att lönerna istället satts vid en nivå som är lägre än om avgifter skulle ha betalats direkt av arbetstagarna. Försäkringsprincipen medför icke enbart ett skydd för arbetstagaren att vid en viss uppnådd levnadsålder utfå en pension som svarar mot de avgifter som erlagts under hans anställningstid. För att det försäkringsmässiga skyddet skall bli fullt betryggande för arbetstagaren och hans familj äro bestämmelserna så utformade att pension kan utgå även före pensionsåldern om vissa omständigheter tillstöta som gör det omöjligt för arbetstagaren att fullgöra sina arbetsuppgifter. Framförallt är det fråga om avgång från tjänst i förtid på grund av sjukdom. Försäkringsprincipen har fört med sig en annan av de nutida grundtankarna på pensionsrättens område nämligen vad man brukar kalla pensionsrättens oantastbarhet. Detta betyder

att den rätt till pension som en arbetstagare intjänat under anställningstiden icke kan fråntagas honom om han av någon anledning skulle lämna anställningen utan att på grund av ålder, sjukdom eller annan orsak bli berättigad till pension omedelbart vid anställningens upphörande. Här inträder rätten till fribrev till vilken nämnden längre fram återkommer.

Den tredje av de ledande principerna i NPR är **samordningsprincipen.** Denna återfinnes också i stadens nuvarande pensionsreglemente. Samordningsprincipen innebär i stora drag att pensionsrätt och anställningstid hos tidigare arbetsgivare samordnas med pensioneringen hos en efterföljande arbetsgivare. En annan sida av principen är att man i största möjliga utsträckning sökt utforma reglementets bestämmelser så att en arbetstagare icke skall på grund av pensionsrätt från olika arbetstagare tillhopa kunna få högre pension än om han hela tiden varit anställd hos den senaste arbetsgivaren. Samordning förekommer enligt NPR icke blott med tjänstepension utan även med socialförsäkring och skadestånd m. m. enligt vad närmare skall angivas i det följande när de olika avdelningarna i reglementet kommenteras. I detta sammanhang må nämnas, att samordning för närvarande icke skall ske med folkpensionen.

Löne- och avtalsnämnden övergår nu till behandlingen av de olika paragraferna i reglementet.

§ 1.

I denna paragraf hänvisas till en särskild bilaga A, som anger de tjänstgöringsreglementen och kollektivavtal som grunda sådana anställningsförhållanden att vederbörande arbetstagare blir pensionsberättigad enligt reglementet. Enligt vad ovan sagts har någon central överenskommelse icke träffats om innehållet i bilaga A. Åt varje kommun har överlämnats att träffa avgörande om vilka arbetstagare som skola ha pensionsrätt. Löne- och avtalsnämnden anser, att pensionsrätt enligt NPR bör tillkomma de arbetstagare som ha pensionsrätt enligt gällande pensionsreglemente. Någon utsträckning av kretsen av pensionsberättigade bör sålunda icke ske. En hänvisning till bilagan torde vara till fyllest för att ange vilka arbetstagare som enligt nämndens uppfattning böra ha pensionsrätt enligt NPR. Av moment 7 i paragrafen framgår, att vissa arbetstagare undantagas från pensionsrätt även om de finnas med i tjänstgöringsreglemente eller kollektivavtal som intagits i bilaga A. Vid de lokala förhandlingarna ha personalorganisationerna begärt, att i bilaga A skulle nämnas även tjänstgöringsreglementet för stadens extra befattningshavare. Löne- och avtalsnämnden har emellertid icke ansett sig kunna för dagen taga ställning till frågan om de extra befattningshavarna skola ha pensionsrätt. Nämnden kommer att utreda denna fråga och kommer om utredningen skulle ge vid handen att pensionsrätt bör tillkomma även extra befattningshavare att i ett senare sammanhang föreslå komplettering av reglementet i detta hänseende.

I moment 1 sägs att med uttrycket pensionsmyndigheten avses den nämnd åt vilken fullmäktige uppdragit förvaltningen av kommunens pensionsväsen. Denna uppgift har tidigare ålegat löne- och avtalsnämnden och någon ändring föreslås icke.

I moment 2 talas om den kvalifikationstid som en arbetstagare skall vara anställd för att komma in under bestämmelserna i reglementet. För ordinarie tjänsteman krävs ingen särskild kvalifikationstid. För övriga gäller i princip tre års anställning.

I moment 3 finns en bestämmelse som ger en arbetstagare eller hans familj skydd

därest han på grund av olycksfall i arbete skulle avlida eller förlora arbetsförmågan under kvalifikationstiden. I ett sådant fall bli reglementets bestämmelser tillämpliga omedelbart under förutsättning att vissa övriga villkor äro uppfyllda.

§ 3.

I denna paragraf talas om pensionsåldrarna. Såsom tidigare nämnts har man inte i själva reglementstexten tagit in pensionsåldrarna eftersom det finns olika slags befattningar i olika städer. I stället har pensionsåldrarna sammanförts i en bilaga B. Av denna framgår, att pensionsåldern normalt är 65 år för manlig arbetstagare. I detta hänseende blir det inte någon ändring i förhållande till stadens nuvarande pensionsreglemente. För en del andra befattningshavare med lägre pensionsålder än 65 år ha pensionsåldrarna höjts i NPR. En stor del av diskussionerna vid de centrala förhandlingarna ha gällt just pensionsåldrarna. För poliskonstapel, kriminalkonstapel, biträdande överkonstapel och överkonstapel har pensionsåldern höjts från 57 år till 60 år. För polissyster gäller en höjning från 55 år till 60 år. För brandman och brandförman har pensionsåldern höjts från 55 år till 60 år. För brandmästare är pensionsåldern oförändrad vid 60 år. Kvinnliga sjukvårds- och ekonomibiträden ha fått höjd pensionsålder från 55 år till 60 år. Vissa kvinnliga befattningshavare såsom skrivbiträden, kontorsbiträden och kanslibiträden ha fått sin pensionsålder höjd från 60 år till 62 år. Kvinnliga befattningshavare, som i lönehänseende står högre än kanslibiträden, få pensionsåldern höjd från 60 år till 65 år. Vissa skiftarbetare få höjd pensionsålder från 60 år till 63 år. I övergångsbestämmelserna finnas vissa regler om hur man skall förfara när en arbetstagare fått sin pensionsålder höjd enligt NPR men enligt tidigare pensionsreglemente skall avgå ur tjänsten under den närmaste tiden. För Västerås har uppgjorts en särskild bilaga B, som upptar de här aktuella arbetstagarekategorierna med de pensionsåldrar varom central överenskommelse träffats.

§ 4.

I moment 1 talas om arbetstagarens skyldighet att avgå från anställning vid uppnådd pensionsålder. Vissa arbetstagare kunna emellertid få kvarstå i tjänst under högst ett år i sänder. Sådant medgivande skall enligt reglementet lämnas av vederbörande förvaltningsmyndighet om ej stadsfullmäktige beslutat att medgivandet skall lämnas av pensionsmyndigheten, i det här fallet löne- och avtalsnämnden, eller av fullmäktige efter förvaltningsmyndighetens förslag. För närvarande besluta stadsfullmäktige i ärenden av detta slag. Löne- och avtalsnämnden finner icke anledning att föreslå någon ändring i detta hänseende.

I moment 2 avhandlas de fall då en arbetstagare, framförallt på grund av sjukdom, är skyldig att avgå före uppnådd pensionsålder. Bestämmelserna äro i stort sett av samma innehåll som i gällande pensionsreglemente. En nyhet finns emellertid i punkt d. Här stadgas, att en arbetstagare kan under vissa förutsättningar bli skyldig att avgå om han av annan anledning än de tidigare i momentet nämnda är urståndsatt att utföra sitt arbete på ett tillfredsställande sätt och har högst fem år kvar till pensionsåldern.

§ 5.

I moment 1 förekommer huvudregeln om att 30 års tjänstetid erfordras för hel pension. I andra momentet finnas bestämmelser om hur man beräknar tjänstetiden.

Paragrafen i övrigt upptager olika regler för reduktion av den uppnådda tjänstetiden till följd av tjänstledighet m. m. Vidare avhandlas sysselsättningsgrad och tjänstetidsfaktor. Detta synes emellertid vara så speciella detaljer att kommentarer icke torde behövas i denna kortfattade översikt.

§ 6.

I denna paragraf avhandlas bestämmelserna om de löner som skola läggas till grund för arbetstagarnas pensionering. För tjänstemän och sådana kollektivavtalsanställda, som avlönas enligt stadens löneplan, är med vissa undantag för de högre lönegraderna där maximering förekommer, pensionslönen lika med grundlönen i vederbörande slutlöneklass. I andra stycket i moment 2 finns en synnerligen betydelsefull nyhet nämligen den s. k. uttunningsregeln. Bestämmelsen går i korthet ut på att löneförändringar som ske inom 80 månader före pensionsåldern icke skall i hela sin utsträckning påverka pensionen. Lönegradsuppflyttning som inträffar under denna tid påverkar pensionen på så sätt att blott 1/80 av ökningen skall medräknas för varje månad som efter löneförändringen återstår till pensionsåldern. Som exempel kan nämnas, att en löneförbättring 40 månader före pensionsåldern åtnjutes när det gäller pensioneringen blott till hälften. Bakgrunden till bestämmelsen är den omständigheten att en pensionshöjning vid relativt hög levnadsålder för med sig en mycket stor ökning av pensionsavgifterna för arbetsgivaren.

För de kollektivavtalsanställda som icke uppbära lön enligt tjänstemännens löneplan finnas särskilda bestämmelser om pensionslöneberäkning i moment 3. Här finnas två pensionslönegrupper, den ena för manliga arbetare och den andra för kvinnliga arbetare. Principen är den att man skall för varje sådan pensionslönegrupp uträkna den årliga medelförtjänsten under en femårsperiod. Denna medelförtjänst skall under påföljande femårsperiod vara grundläggande för pensionsberäkningen för de arbetstagare som tillhöra gruppen.

§ 8.

I paragrafens andra moment stadgas, att ålderspension utgår med 62 % av pensionsunderlaget. I bilagan C angivas beloppen för hel ålderspension och familjepension i olika lönegrader. Till bilagan skall även enligt vad som förutsatts vid de centrala förhandlingarna intagas de belopp som framräknats i de olika städerna för kollektivavtalsanställdas pensionslön. På grund av de mycket omfattande beräkningarna är löne- och avtalsnämnden för dagen inte i tillfälle att precisera det belopp som skall gälla för de manliga arbetarna under den första tillämpningsperioden. För de kvinnliga kollektivavtalsanställda finns beloppet angivet i övergångsbestämmelsen till § 6.

Stadsförbundet har utlovat, att ur det material som är tillgängligt för lönestatistiken framräkna pensionslönerna för städerna. Arbetet blir givetvis av en sådan omfattning att resultatet kan låta vänta på sig någon tid efter det reglementet blivit antaget. Emellertid äro grunderna för beloppens uträknande så utförligt angivna i den nyss avhandlade § 6 att man kan bilda sig en god uppfattning om hur de kollektivavtalsanställda arbetarna komma att pensioneras. Införandet av det framräknade beloppet i bilagan C synes därför närmast bli en redaktionell åtgärd som bör kunna överlämnas åt löne- och avtalsnämnden. Nämnden har icke ansett sig böra fördröja frågan om reglementets antagande och avvakta uträkningen av ifrågavarande belopp.

§ 9.

Här finnas de närmare reglerna om hur sjukpension skall beräknas. En nyhet i för-

hållande till nuvarande reglemente är att pensionen skall tid efter annan kunna bestämmas till så stor del av den fulla pensionen som motsvarar graden av arbetsoförmåga, invaliditetsgraden. Om invaliditetsgraden understiger 30 % utgår ej någon sjukpension. Utan hinder av vad nu sagts anses invaliditetsgraden vara 100 % om vederbörande arbetstagare vid avgången har högst tre år kvar till pensionsåldern eller om han då har fyllt 60 år.

§ 10.

I denna paragraf avhandlas en betydelsefull nyhet nämligen garantipensionen. I korthet kan sägas, att meningen med garantipensionen är att tillförsäkra en arbetstagare som i förtid måste avgå från anställningen en viss påbyggnad av pensionen om han på grund av en lägre invaliditetsgrad ej kan få den fulla sjukpensionen och ej har arbetsinkomst eller blott obetydlig sådan. Garantipension kan förekomma även i ett sådant fall då sjukpension icke alls kan utgå på grund av för låg invaliditetsgrad. Det ökade försörjningsskyddet utgår under vissa i paragrafen närmare angivna förutsättningar. Garantipensionen är en av de största förmånerna som NPR ger arbetstagarna. Vissa regler ha givits för att motverka eventuella missbruk av förmånerna. På grund av sin natur kan garantipensionen ej försäkras utan får bäras av staden med självrisk.

§ 11.

Änkepension utgår om äktenskapet ingåtts senast den dag arbetstagaren fyllt 60 år. Arbetstagares barn har pensionsrätt till dess det fyllt 19 år. Enligt gällande reglemente har barn pensionsrätt till 21 års ålder men pension kan utgå för tid därefter om barnet är varaktigt oförmöget till arbete. NPR innehåller i detta hänseende försämrade förmåner i förhållande till gällande reglemente. I moment 3 finnas bestämmelser om hur änkepensionsfrågan skall ordnas i de fall då äktenskap upplöses genom äktenskapsskillnad. Vissa bestämmelser härom finnas nu i SKP:s reglemente. Nu har emellertid bestämmelser intagits i själva pensionsreglementet. Bestämmelserna innebära i huvudsak att vid äktenskapsskillnad skall en viss del av beräknad änkepension avskiljas nämligen så mycket som enligt reglerna för fribrev svarar mot den tid äktenskapet ägt bestånd. Om arbetstagaren senare gifter om sig och avlider får änkan en med hänsyn till den del som undantogs vid äktenskapsskillnaden reducerad pension.

§ 12.

Familjepensionernas belopp beräknas efter förmånligare regler i NPR än enligt stadens nuvarande reglemente. För en efterlevande, änka eller ett ensamstående barn, blir pensionen hälften av arbetstagarens egenpension. I paragrafen finnas bestämmelser om hur pensionen bygges på för ett större antal efterlevande. Om de efterlevande är fem eller flera utgår samma belopp som skulle utgått i egenpension. Stadens nuvarande pensionsreglemente är något förmånligare i så måtto att man inte satt någon gräns vid fem efterlevande utan bygger vidare efter ett visst system utan begränsning.

§ 14.

I denna paragraf kommer den inledningsvis behandlade samordningsprincipen till uttryck. Det stadgas sålunda att om staden anställer en person som medför pensionsrätt från en tidigare anställning så skall i princip den tidigare tjänstetiden medräknas för vederbörandes pensionsreglering hos staden. Därmed följer emellertid en skyldighet för den anställde att till staden överlåta den pensionsrätt som han hade

från den tidigare anställningen. Om denna pensionsrätt är av samma omfattning som i den nya anställningen medräknas hela den tidigare tjänstetiden. Medför han en pensionsrätt av mindre omfattning reduceras den tidigare anställningstiden. Har han åter medfört en pensionsrätt av större omfattning än den han får hos staden, så skall den överskjutande delen uteslutas från samordningen. I sistnämnda fall gör man sålunda ett avsteg från samordningsprincipen. Om överlåtelse av pensionsrätt inte kan ske av någon anledning så skall pensionstagarens pensionsunderlag hos den nya arbetsgivaren i stället nedsättas efter vissa försäkringstekniska grunder. Så blir fallet om staden anställer någon som tidigare haft pensionsrätt i statlig tjänst.

§ 15.

Inledningsvis har också talats om samordningen med socialförsäkring, skadestånd o. d. Dessa förhållanden regleras i § 15. Här sägs att från pensionsförmåner skall avdragas den ersättning som kan utgå på grund av obligatorisk socialförsäkring. Såsom ett exempel nämnes försäkring enligt lagen om olycksfall i arbete. Om den omständighet som föranlett arbetstagarens avgång eller dödsfall medfört rätt för arbetstagaren eller de efterlevande att uppbära skadestånd så skall också skadeståndsbeloppet avdragas från pensionsförmånerna. I andra momentet nämnes vissa fall då avdrag icke skall ske för ersättningar av olika slag.

De centrala förhandlingarna gällde bl. a. frågan om samordning skulle ske med folkpensioneringen. I detta hänseende bröto sig meningarna betydligt mellan de förhandlande parterna. Resultatet har blivit att i reglementet intagits en bestämmelse om att samordning icke skall ske med folkpensioneringen enligt lagen av den 29 juni 1946 och dess lydelse den 1 januari 1951. Denna bestämmelse kompletteras emellertid med ett stadgande i 19 § som säger att arbetstagare skall vara skyldig att vidkännas avdrag från sina pensionsförmåner enligt närmare beslut av stadsfullmäktige därest den icke behovsprövade folkpensionen skulle höjas mer än vad som svarar mot penningvärdets förändring.

§ 16.

På pensionsbeloppen skall i allmänhet utgå dyrtidskompensation med det procenttal varmed lön enligt tjänstereglementet ökas för att kompensera sänkning av penningvärdet. I paragrafen finnas närmare regler om maximering av dyrtidskompensationen. I förhållandet till SKP är det meningen att man med avvikelse från nu gällande ordning skall försäkra de under arbetstagarnas tjänstetid utgående dyrtidskompensationerna. Detta betyder att premierna komma att höjas varje gång en höjning sker av dyrtidstillägget. Skulle däremot levnadskostnaderna falla kommer staden att få tillgodohavanden hos pensionsanstalten för tidigare gjorda större premieinbetalningar. Sedan en arbetstagare väl tillerkänts pension kan givetvis inte någon försäkring ske för penningvärdets förändringar. För högre dyrtidskompensation efter det en arbetstagare pensionerats får staden därför stå självrisk.

§ 17.

Bestämmelserna om fribrev innebära i princip ej några större nyheter eftersom liknande regler finnas i vårt nu gällande pensionsreglemente av 1946. Reglerna äro emellertid betydligt mera utarbetade i NPR. Såsom inledningsvis berörts innebär fribrevsrätten att en arbetstagare som lämnar anställningen hos staden utan att därvid

omedelbart bli berättigad till pension, erhåller rätt till fribrev. Ett sådant fribrev tillförsäkrar honom rätt att vid uppnådd pensionsålder eller vid inträffad oförmåga till arbete uppbära en pension som svarar mot tjänstetiden hos staden. Fribrevet grundar även rätt till familjepension. För fribrevsberäkningen gälla i huvudsak bestämmelser av försäkringsteknisk natur. På grund härav kunna sådana pensionsförmåner som berörts i det föregående och som icke kunna försäkras icke heller ingå i fribrevsrätten. Sålunda kan en fribrevshavare inte få rätt till garantipension. Ej heller kan han få rätt till dyrtidskompensation om levnadskostnaderna skulle stiga utöver vad som gällde vid den tidpunkt då han mottog fribrevet.

§ 24.

Pensionsreglementet skall träda i kraft den första dagen i månaden efter den varunder stadsfullmäktiges beslut om antagandet vunnit laga kraft. Dock äger reglementet enligt denna paragraf viss retroaktiv giltighet. Giltigheten räknas från och med den dag då stadens tjänstemän överfördes på den nya löneplanen (motsvarande statens löneplan 1). För Västerås del betyder detta retroaktivitet från och med den 1 oktober 1947. Denna retroaktivitet gäller inte blott de på tjänstestat uppförda arbetstagarna utan även de arbetstagare som anställts enligt kollektivavtal. För arbetstagare, som omfattas av kollektivavtal med Svenska Elektrikerförbundet begränsas emellertid den retroaktiva giltigheten till den 1 juli 1952 till följd av en central överenskommelse. Elektrikerförbundet anslöt sig till NPR efter övriga organisationer. Retroaktiviteten medför att pensioner som börjat utgå från och med den 1 oktober 1947 skola omräknas enligt det nya reglementet om förutsättningarna i övrigt föreligga för övergång till detta. Löne- och avtalsnämnden återkommer till detta i redogörelsen för de lokala övergångsbestämmelserna.

I bilaga D till NPR upptagas de övergångsbestämmelser som äro av så allmängiltig natur att man har anledning räkna med att de kunna bli gällande i samtliga städer. Detta hindrar givetvis inte att vissa av dessa centrala övergångsbestämmelser kunna utmönstras om de lokala förhållandena så medgiva. Vidare har man förutsatt vid de centrala förhandlingarna att bilagan D skall kompletteras med de lokala övergångsbestämmelser som bli nödvändiga på grund av de speciella lokala förhållandena.

De centrala övergångsbestämmelserna tarva icke några närmare kommentarer.

I övergångsbestämmelsen till § 3 regleras vissa spörsmål som kunna uppkomma då NPR medfört höjning eller sänkning av tidigare gällande pensionsåldrar.

I övergångsbestämmelsen till § 6 återfinnas vissa regler om hur man skall komma in på systemet för beräkning av pensionslön för de kollektivavtalsanställda som inte uppbära lön enligt tjänstemännens löneplan.

En central övergångsbestämmelse till § 11 moment 1 om pensionsrätt för kvinnlig arbetstagares efterlevande make har icke medtagits eftersom bestämmelsen saknar betydelse i Västerås.

Vidare har uteslutits den i de centrala övergångsbestämmelserna upptagna regeln under punkt 2 till § 11 moment 3, som gäller en i Västerås icke aktuell fråga om frånskild hustrus rätt till pension.

I övergångsbestämmelsen till § 24 talas om rätten för en arbetstagare att kvarstå på tidigare gällande pensionsbestämmelser om han inom viss tid gör anmälan härom till pensionsmyndigheten.

I fortsättningen skall nämnas något om de lokala övergångsbestämmelser som föreslås. Dessa bestämmelser hänföra sig dels till den s. k. uttunningsregeln i § 6 i NPR och dels till det förhållandet att vissa arbetstagare kunna komma att kvarstå på tidigare reglementen.

Beträffande uttunningsregeln må anföras följande. Det har visat sig vara i praktiken synnerligen svårt för att icke säga omöjligt att på ett för arbetstagarna rättvist sätt tillämpa uttunningsregeln i fråga om sådana löneförbättringar som inträffat före 1947 års löneregleringen. NPR skall ju ha tillbakaverkande kraft från den 1 oktober 1947 och omräkning av åtskilliga pensioner skall för den skull ske. Om man följer uttunningsregeln skall hänsyn tagas till lönegradsuppflyttningar under en period av 80 månader före avgången. Regeln skulle kunna tillämpas om man hela tiden haft samma lönesystem och samma regler för beräkning av dyrtidskompensation. Så är emellertid inte förhållandet. Före 1945 gällde ett särskilt lönesystem som från och med den 1 januari 1945 avlöstes av ett annat. Detta senare kom att bli bestående till den 1 oktober 1947. De dyrtidstillägg som utgick före 1947 års löneregleringen beräknades efter grunder som äro helt olika de som komma att gälla efter löneregleringen. Avsikten med uttunningsregeln är att s. k. standardförbättringar som inträffat under 80 månadersperioden skall endast i viss omfattning medräknas i pensionen. Däremot skola löneförhöjningar som berott på höjda levnadskostnader ej drabbas av uttunningsregeln. Då det sålunda visat sig, att man inte har någon fast grund att bygga pensionsberäkningarna på om man skall tillämpa uttunningsregeln på löner som gällt före den 1 oktober 1947, har löne- och avtalsnämnden ansett sig böra föreslå den förenklingen, att uttunningsregeln endast skall tillämpas beträffande sådan ändring av pensionslön som skett efter den 1 oktober 1947. Detta betyder givetvis att en del arbetstagare som fått lönegradsuppflyttningar under en tämligen kort tid före avgången får något bättre pensionsförmåner än de skulle fått med en strikt tillämpning av NPR. Praktiska skäl tala emellertid som ovan sagts för att man gör detta avsteg. Frågan gäller inte något stort antal befattningshavare och synes därför icke ha någon större betydelse. Tilläggas bör också att åtskillig tid redan förflutit från 1947 års löneregleringen. Vid 1952 års utgång ha 63 månader gått från nämnda tidpunkt. Man har sålunda rätt snart kommit fram till en tidpunkt då 80 månader förflutit från löneregleringen och då man sålunda under alla omständigheter inte behöver ta hänsyn till löneregleringarna före den 1 oktober 1947. En annan omständighet värd beaktande är att utan den nu föreslagna övergångsbestämmelsen skulle i flertalet fall en lägre pension komma att utgå än som nu utgår enligt gällande övergångsbestämmelser. En sänkning av redan utgående pensioner torde knappast kunna komma på tal.

Övergångsbestämmelsen nr 2 hänför sig till den omständigheten att vid tillkomsten av 1946 års pensionsreglemente en mindre grupp befattningshavare anmälde sig vilja kvarstå på tidigare gällande pensionsreglemente av år 1929. Detta förhållande har under årens lopp medfört en del komplikationer och tidpunkten synes nu vara lämplig att vid övergången till NPR söka få över denna grupp till NPR. Formellt kan

man kanske säga att dessa befattningshavare 1946 gjorde sitt val och därmed för alltid förklarade att de ville ha sina pensionsförhållanden reglerade efter 1929 års reglemente samt att de nu inte skulle ha någon möjlighet att träffa ett nytt val och gå över på NPR. Löne- och avtalsnämnden anser emellertid, att man bör taga viss hänsyn till de förhållanden som rådde 1946 och nu låta dessa befattningshavare om de så önska övergå till NPR. NPR medför i åtskilliga hänseenden, bl. a. beträffande familjepensionen, så väsentliga fördelar i förhållande till tidigare reglementen att man har anledning räkna med, att befattningshavarna skola acceptera ett sådant erbjudande från stadens sida. För att emellertid i någon mån få vissa rättvisesynpunkter tillgodosedda föreslår nämnden att övergång till NPR skall få ske endast under förutsättning att befattningshavarna till staden inbetala de pensionsavgifter som de skulle ha erlagt under tiden 1 januari—30 september 1947 om de hade valt att övergå till 1946 års pensionsreglemente. Dessa avgifter ha nämligen inbetalats av övriga befattningshavare som gingo över på 1946 års reglemente. Från den 1 oktober 1947 befriades arbetstagarna från skyldigheten att erlägga pensionsavgifter. I de fall där befattningshavare som 1946 gjorde ifrågavarande val avlidit, bör rätten till övergång på NPR tillkomma de efterlevande, även i detta fall givetvis mot erläggande av de felande avgifterna.

Den tredje lokala övergångsbestämmelsen har följande bakgrund. Det kan tänkas att vissa befattningshavare trots de ökade förmånerna i NPR av någon anledning inte vill gå över till detta reglemente utan vill kvarstå på 1946 års reglemente. Vidare kan det hända att några befattningshavare inte vill använda sig av den nyssnämnda möjligheten att övergå från 1929 års reglemente till NPR. Om till följd härav 1929 eller 1946 års reglementen skola gälla för vissa arbetstagare som ej pensionerats före den 1 oktober 1947 uppkommer frågan på vilken lön pensionerna skola beräknas. För närvarande gäller en övergångsbestämmelse som tillkom då stadsfullmäktige den 27 november 1947 beslöt om den allmänna löneregleringen och övergången till nuvarande löneplan. Därvid stadgades att i avvaktan å utgången av de nyligen påbörjade förhandlingarna om skapandet av ett gemensamt normalpensionsreglemente för städernas befattningshavare, skulle lönerna i den nya löneplanen inte bli grundläggande för pension. På grund härav har i samtliga de pensionsfall som inträffat efter den 1 oktober 1947 pensionerna beräknats efter antingen 1929 års pensionsreglemente eller 1946 års pensionsreglemente på de löner som gällde före den 1 oktober 1947. När NPR nu är färdigt och staden övergår till detsamma kan man givetvis inte fortsätta med provisoriet att tillämpa de gamla lönerna för pensionsberäkningen. För de arbetstagare som övergått till NPR är saken klar. Här skall NPR och nu gällande löner tillämpas. Tillämpar man däremot gällande löner och något av de båda tidigare pensionsreglementena kan man under vissa omständigheter komma till ett resultat som inte är helt tillfredsställande. Till följd av de procentsatser som gällde för pensionsberäkningen enligt de båda tidigare reglementena och på grund av vissa andra regler i dessa reglementen, kan det inträffa, att pensionsbeloppen om de beräknas på de nya lönerna bli högre än de skulle blivit om övergång skett till NPR. Ett sådant resultat skulle betyda att några befattningshavare skulle kunna få pensioner som överstiga vad som utgå både till tidigare och senare pensionerade kollegor. För att motverka detta vill löne- och avtalsnämnden föreslå, att man genom vissa föreskrifter om dyrtidstillägget åstadkommer en regulator som medför att pension enligt tidigare reglementen och på nuvarande löner ej kan jämte dyrtidstillägg utgå med högre belopp än

som skulle utgått om övergång skett till NPR. Detta förfaringssätt kan tillgripas eftersom befattningshavarna inte ha någon vare sig i 1929 års reglemente eller 1946 års reglemente direkt stadgad rätt till dyrtidstillägg.

Löne- och avtalsnämnden har fört lokala förhandlingar om övergången till NPR och utformningen av de särskilda lokala övergångsbestämmelserna. Till förhandlingarna ha kallats samtliga de organisationer, vilka beröras av förslaget. I förhandlingarna deltogo följande organisationer: Sveriges Kommunaltjänstemannaförbund, Svenska Kommunalarbetareförbundet, Svenska Lantarbetareförbundet, Svenska Elektrikerförbundet, Svenska Polisförbundet samt TCO. Sveriges Juristförbund hade under hand före förhandlingarnas påbörjande anmält, att förbundet godkände vad löne- och avtalsnämnden föreslagit. Även Sveriges Läkarförbund har godkänt förslaget. Förbundet har emellertid erinrat om en tidigare träffad förhandlingsöverenskommelse innebärande att distriktsläkarna äro tillförsäkrade egenpension om 6.000 kronor per år jämte dyrtidskompensation samt familjepension i förhållande härtill. Den av förbundet åsyftade överenskommelsen ledde till stadsfullmäktiges beslut den 27 maj 1948 i samband med ny instruktion och lönesättning för stadens tjänsteläkare. Beslutet i nu ifrågavarande del innebar att distriktsläkarna i pensionshänseende tillförsäkrades pension som om befattningarna hade varit placerade i lönegrad 17 i stadens före den 1 oktober 1947 gällande löneplan. Bestämmelsen utgör en avvikelse från gängse regler att pensionen följer lönen i befattningshavarens lönegrad. För distriktsläkarnas del utgår pensionen sålunda efter en högre lönegrad än den i vilken de äro placerade i lönehänseende. I stadens nu gällande löneplan äro distriktsläkarna placerade i lönegrad 16. För att distriktsläkarna enligt NPR skola tillförsäkras i stort sett samma pensionsförmåner som för närvarande bör särskilt beslut fattas om att tjänsterna i pensionshänseende skola vara placerade i lönegrad 22 i den nu gällande löneplanen.

Under de muntliga förhandlingarna, som fördes den 28 november 1952, uppnåddes i huvudsak överenskommelse om det förslag som nu framlägges av löne- och avtalsnämnden. Endast på en punkt gingo meningarna i väsentlig omfattning isär. Frågan har tidigare berörts och gäller pensionsrätten för de extra befattningshavarna. Organisationerna förklarade sig emellertid för dagen tillfreds med de deklarationer som från löne- och avtalsnämndens sida lämnades om att nämnden skulle snarast utreda frågan och återkomma till saken. Man har anledning förmoda att personalorganisationerna komma att under nästa år mycket starkt hävda sin uppfattning om att reglementet bör kompletteras så att även de extra befattningshavarna tillerkännas pensionsrätt. Vid de lokala förhandlingarna ha för polispersonalens del träffats en överenskommelse rörande viss anmälningsskyldighet som avviker något från de centrala övergångsbestämmelserna. Enligt polislagen skall pensionsreglementet för polispersonalens del fastställas av länsstyrelsen. Överenskommelsen innebär att den i §§ 3 och 24 i de centrala övergångsbestämmelserna samt den i de lokala övergångsbestämmelserna stadgade anmälningsskyldigheten skall fullgöras för polispersonalens del inom 120 dagar efter länsstyrelsens fastställelse av reglementet. För övriga börjar tidsfristen om 120 dagar vid reglementets ikraftträdande.

Löne- och avtalsnämnden skall nu något beröra de ekonomiska frågor som sammanhänga med övergången till NPR. En sådan övergång medför en mycket stor ökning av stadens pensionskostnader. Några exakta uppgifter om denna ökning kan tyvärr icke lämnas för dagen. De verkliga kostnaderna kan man icke få fram på annat sätt än att varje pensionsberättigad arbetstagare beräkna de nya pensionsavgifterna efter vars och ens speciella förhållanden. På grund av att NPR i så många hänseenden bygger på rent försäkringstekniska grunder måste en sådan uträkning göras hos SKP. Eftersom övergången till NPR blivit med en gång aktuell för flertalet av landets städer kan SKP inte med den snabbhet som vore önskvärd leverera det ekonomiska utredningsmaterialet till städerna. En annan omständighet som gör att man inte för dagen kan nämna pensionskostnadernas verkliga storlek för framtiden är att, såsom ovan berörts, de kollektivavtalsanställdas pensionslöner ännu inte föreligga uträknade. Man har emellertid försökt att efter olika beräkningsgrunder få fram något som ger en ungefärlig anvisning om hur mycket man har att räkna med i ökade pensionskostnader. Dessa frågor ha berörts av drätselkammaren i budgetskrivelsen för 1953 och löne- och avtalsnämnden får hänvisa till vad kammaren då anförde. Därav framgår, att man grovt räknat måste utgå från att övergången till NPR betyder åtminstone dubbla kostnader i förhållande till de nuvarande. I 1952 års stat ha avgifterna till SKP upptagits till cirka 610.000 kronor. Denna beräkning ansluter sig till 1946 års reglemente och de gamla lönerna. Därutöver komma kostnaderna för den betydande grupp arbetstagare som ej är ansluten till SKP och för vilken staden bär hela kostnaden med självrisk. Att kostnaderna stiga så mycket beror väl inte så mycket på övergången till NPR utan fastmer på andra omständigheter. Först och främst må nämnas att pensionerna inte ha reglerats på de nya löner, som började utgå den 1 oktober 1947 till stadens befattningshavare. Detta förhållande har ovan berörts. I dagens situation skall man börja betala pensionsavgifter, som dels syfta framåt och dels skola reglera pensionerna på de nya lönerna under mer än 5 år tillbaka i tiden. Vidare skola enligt NPR även dyrtidstilläggen försäkras. Penningvärdesförsämringen under senare åren och därav följande kraftigt höjda dyrtidstillägg återverka i mycket hög grad på pensionsavgifternas storlek. Blott en mindre del av kostnadsstegringen torde kunna tillskrivas själva bytet av pensionsreglemente.

Vid stadens övergång till 1946 års pensionsreglemente anslötos de yngre arbetstagarna till SKP medan staden tog självrisken för de övriga. Gränsen bestämdes så att befattningshavare som vid reglementets ikraftträdande hade pensionsrätt hos staden och för vilka vid samma tidpunkt mindre än 25 år återstod till pensionsåldern skulle staden själv ombesörja pensioneringen. De övriga skulle anslutas till SKP. Löne- och avtalsnämnden anser att denna uppdelning fortfarande bör gälla. Därför bör vid övergången till NPR de arbetstagare som redan äro anslutna till SKP stå kvar där medan övriga bör stå utanför. SKP har till staden överlämnat ett förslag till anslutningsplan som bygger på NPR. Enligt denna åtager sig SKP att handhava icke blott den del av stadens pensionsfrågor som omfattas av den försäkringsmässiga anslutningen till SKP utan även vad som gäller de arbetstagare som stå utanför SKP men vilkas pensionsförhållanden regleras av NPR. Detta erbjudande synes fördelaktigt eftersom NPR till följd av sina försäkringstekniska principer i stora delar knappast kan handhavas utan tillgång till försäkringsteknisk expertis. SKP räknar med att staden skall såsom ersättning för att pensionsanstalten åtager sig även administrationen för de arbetstagare som stå utanför den försäkringsmässiga anslutningen,

erlägga en avgift som skulle uppgå till 0,15 % av de ifrågavarande arbetstagarnas pensionslönesumma inklusive dyrtidskompensation. Löne- och avtalsnämnden har velat något beröra dessa frågor. Frågorna hör till ett område som icke direkt berör löne- och avtalsnämndens verksamhet eftersom det tillkommer drätselkammaren såsom stadens finansorgan att taga ställning till frågorna om förhållandet till SKP. Det är troligt, att dessa angelägenheter kräva ytterligare förberedelser och att drätselkammaren därför inte kan samtidigt som förslaget till NPR nu förelägges stadsfullmäktige lämna ett fullständigt förslag till hur den ekonomiska och administrativa delen av ärendet skall lösas.

Sammanfattningsvis nämner här löne- och avtalsnämnden de viktigaste nyheterna i NPR i förhållande till 1946 års reglemente.

Först och främst må nämnas de högre pensionsbeloppen, vilka följa av att pensionerna i fortsättningen skola räknas på gällande löner vilka äro betydligt högre än de löner som tidigare varit pensionsgrundande.

Familjepensionsförmånerna ha förbättrats rätt avsevärt.

Bestämmelserna om garantipension i § 10 bereda arbetstagarna en synnerligen stor förmån därest avgång i förtid blir nödvändig på grund av sjukdom eller olycksfall och vederbörande får svårigheter att skaffa sig arbetsinkomst på annat håll.

För åtskilliga arbetstagare ha pensionsåldrarna höjts.

Dyrtidskompensation tillförsäkras arbetstagarna i själva pensionsreglementet.

På grund av vad nu anförts får löne- och avtalsnämnden föreslå att stadsfullmäktige ville besluta

att antaga bifogade normalpensionsreglemente såsom pensionsreglemente för Västerås stads arbetstagare,

att antaga de föreslagna fyra bilagorna till pensionsreglementet,

att uppdraga åt löne- och avtalsnämnden att vara pensionsmyndighet enligt § 1 mom. 1 i reglementet,

att medgivande att kvarstå i tjänst enligt § 4 mom. 1 i reglementet skall lämnas av stadsfullmäktige,

att tjänsterna såsom distriktsläkare skall i pensionshänseende vara placerade i lönegrad 22,

att beslutet skall äga giltighet från och med den 1 oktober 1947 samt

att uppdraga åt löne- och avtalsnämnden att i de fall där så erfordras underställa reglementet med bilagor Kungl. Maj:t eller länsstyrelsen för godkännande.

Västerås den 1 december 1952.

För löne- och avtalsnämnden:

KARL ENGDAHL

/Sven Martiin.

Förslag till

PENSIONSREGLEMENTE

för arbetstagare hos Västerås stad.

I avd. Allmänna bestämmelser.

1 §.

Reglementets tillämplighet.

1 mom. Med *arbetstagare* avses i detta reglemente

dels med de undantag, som fullmäktige må ha beslutat, den som är anställd enligt sådant tjänstereglemente, *tjänsteman,* eller sådant kollektivavtal, *kollektivavtalsanställd,* som angivas i bilaga A,

dels den som tidigare varit anställd hos kommunen och på vilken detta reglemente är tillämpligt.

Med *myndigheten* avses den styrelse eller nämnd, hos vilken arbetstagare är anställd, eller, om sådan styrelse eller nämnd ej finnes, drätselkammaren (köpings- resp. kommunalnämnden).

Med *pensionsmyndigheten* avses den nämnd, åt vilken fullmäktige uppdragit förvaltningen av kommunens pensionsväsen.

Anmärkning.

Anställning kan vara förenad med en arbetstid av normal omfattning per dag, vecka eller annan period — *fulltidstjänstgöring* — eller med en vid jämförelse därmed begränsad arbetstid — *deltidstjänstgöring.*

2 mom. Reglementet blir, där ej annat i 7 mom. sägs, tillämpligt på arbetstagare, så snart han uppfyllt nedan i a)—c) föreskrivna villkor.

a) Han är ordinarie tjänsteman eller har under var och en av de tre senaste på varandra omedelbart följande tolvmånadersperioderna, *kvalifikationstiden,* fullgjort arbete på ordinarie arbetstid i anställning, som i 1 mom. sägs, med minst 800 timmar och sammanlagt med minst 2,700 timmar, *arbetad tid.* Hans genomsnittliga sysselsättningsgrad (jfr 5 § 4 mom.) skall dock vara lägst 0,4, och han skall vid kvalifikationstidens ingång ha haft anställning som i 1 mom. sägs.

b) Han har fyllt 21 men ej 55 år. Sistnämnda åldersgräns höjes dock med tid, som enligt 14 § tillgodoräknas honom såsom uppnådd tjänstetid.

c) Hans hälsotillstånd är tillfredsställande. Vid bedömningen härav bortses från sådana brister i hälsotillståndet, som ha sin grund i olycksfall i arbete enligt 6 mom. Pensionsmyndigheten avgör, om och på vilka villkor reglementet må tillämpas på den, vars hälsotillstånd icke är tillfredsställande.

Anmärkning.

Med *ordinarie arbetstid* avses sådan arbetstid, som icke utgör övertid.

Villkoret i c) anses uppfyllt av den som under kvalifikationstiden lämnat intyg, som pensionsmyndigheten godtar såsom friskintyg enligt detta reglemente.

3 mom. Därest arbetstagare till följd av olycksfall i arbete enligt 6 mom. avlider eller drabbas av varaktig arbetsoförmåga, blir reglementet tillämpligt på honom vid tidpunkten för olycksfallet, såvida han, om olycksfallet ej inträffat,

skulle ha uppfyllt villkoren i 2 mom. a)—c). Vid beräkning av uppnådd tjänstetid (jfr 5 § 2 mom.) skall han anses ha fullgjort arbetad tid och kvalifikationstid, som om olycksfallet ej inträffat.

4 mom. Såsom arbetad tid enligt 2 mom. a) tillgodoräknas arbetstagare även tid, under vilken han

a) åtnjutit semester eller ferier;

b) åtnjutit ledighet till följd av olycksfall i arbete enligt 6 mom.;

c) förbjudits tjänstgöra till förekommande av smittas spridning.

5 mom. I kvalifikationstiden inräknas *dels* tid, under vilken arbetstagare omedelbart före anställning, som i 1 mom. sägs, varit hos annan kommun eller kommunalt företag anställd med i huvudsak samma pensionsbestämmelser som i detta reglemente, dock utan att för denna tid ha medfört pensionsrätt, *dels* av tid, som enligt 14 § tillgodoräknas honom såsom uppnådd tjänstetid, den del som ligger inom den senaste tolvmånadersperioden, samt härutöver högst två år.

6 mom. Med *olycksfall i arbete* förstås sådant vid utförande av arbete i anställning, som i 1 mom. sägs, inträffat olycksfall, som enligt lag är att hänföra till olycksfall i arbete.

Som olycksfall i arbete anses även våld och annan misshandel, för vilken arbetstagare oförskyllt utsatts på grund av sin anställning, ävensom yrkessjukdom och svårare smittsam sjukdom, som bevisligen ådragits i anställning som i 1 mom. sägs.

Yrkessjukdom är sådan sjukdom, som berättigar till ersättning enligt lag om försäkring för vissa yrkessjukdomar ävensom sådan sjukdom, som pensionsmyndigheten finner vara ådragen på grund av särskilda tjänstgöringsförhållanden. Svårare smittsam sjukdom är sådan sjukdom, som enligt epidemilag eller tuberkulosförordning skall föranleda anmälan.

7 mom. Från detta reglementes tillämpning är undantagen

a) innehavare av tjänst, som kan förenas med pensionsrätt i statens pensionsanstalt;

b) den, som utför arbete, till vilket han hänvisats för lindrande av arbetslöshet;

c) den vars sysselsättning hos kommunen är att anse som ett entreprenadförhållande;

d) den vars avlöning är bestämd med hänsyn till frånvaron av pensionsrätt;

e) icke lönegradsplacerade städerskor, barnbespisningspersonal, skollovskolonipersonal och liknande personalgrupper ävensom arbetstagare med deltidstjänstgöring, allt i den mån fullmäktige ej annorlunda besluta.

2 §.

Pensionsförmånernas allmänna omfattning.

1 mom. Pensionsförmånerna enligt detta reglemente utgöras av *egenpension* (ålderspension, sjukpension, garantipension) och *familjepension.* Pensionsförmånerna dyrtidsregleras enligt 16 §.

Under vissa i 17 § angivna förutsättningar omräknas arbetstagares pensionsförmåner till *fribrev.*

2 mom. I reglementet föreskrivna eller åsyftade beräkningar av avgifter, kapitalvärden, fribrev, premiereserv m. m. skola ske enligt försäkringstekniska

grunder eller annan metod, som ger likvärdigt resultat. Pensionsmyndigheten äger utfärda närmare bestämmelser härom.

Anmärkning.
Intill dess pensionsmyndigheten annorlunda beslutar, skola här avsedda beräkningar av avgifter m. m. ske enligt de grunder, som angivas i stadgarna för Sveriges Kommunalanställdas Pensionskassa (SKP).

3 §.

Pensionsålder.

1 mom. Pensionsåldern inträder vid utgången av den kalendermånad, under vilken arbetstagaren uppnått den levnadsålder, som angives i särskild, såsom bilaga B till detta reglemente fogad *pensionsåldersförteckning.*

2 mom. Erhåller arbetstagare tjänst eller arbete med annan pensionsålder, skall den nya pensionsåldern tillämpas.

4 §.

Arbetstagares avgångsskyldighet.

1 mom. Arbetstagare är skyldig att avgå från sin anställning, när han uppnår pensionsåldern. Innehavare av domarämbete är dock icke skyldig avgå förrän vid utgången av den kalendermånad, varunder han fyllt 67 år. Annan arbetstagare än innehavare av domarämbete må medgivas kvarstå i anställning under högst ett år i sänder efter pensionsåldern. Sådant medgivande lämnas av myndigheten, därest ej fullmäktige beslutat att medgivandet skall lämnas av pensionsmyndigheten eller fullmäktige efter myndighetens förslag.

2 mom. Arbetstagare är, om pensionsmyndigheten på förslag av myndigheten så beslutar, skyldig att avgå vid utgången av den kalendermånad, varunder något av nedan nämnda förhållanden inträtt:

a) arbetstagaren befinnes till följd av förlorad eller nedsatt arbetsförmåga för framtiden oförmögen att på tillfredsställande sätt utföra sitt arbete;

b) arbetstagaren har till följd av förlorad eller nedsatt arbetsförmåga varit tjänstledig fortlöpande under minst 24 månader och kan ej förväntas återinträda inom tolv månader; om arbetstagaren varit tjänstledig flera perioder, skall ledigheten ändock anses som fortlöpande till den del densamma överskjuter mellanliggande tjänstgöringstider;

c) arbetstagaren har genom laga kraftägande dom befunnits skyldig till förfarande, varpå avsättning kunnat följa, men jämlikt 5 kap. strafflagen förklarats strafflös (5 §) eller ådömts nedsatt straff (6 §);

d) arbetstagaren befinnes eljest urståndsatt att utföra sitt arbete på tillfredsställande sätt och har högst fem år kvar till pensionsåldern.

3 mom. Beslut, som i 2 mom. sägs, må fattas först sedan pensionsmyndigheten konstaterat, att arbetstagaren icke lämpligen kan förflyttas till annan tjänst eller annat arbete hos kommunen. Beträffande myndighetens förslag gäller *dels* att arbetstagaren skall ha beretts skälig tid, minst 14 dagar, att avgiva yttrande, *dels* därjämte i fråga om fall, som avses i 2 mom. d), att i kallelsen till det sammanträde, vid vilket ärendet skall förekomma, skall ha angivits, att fråga är om entledigande av viss arbetstagare, samt att beslutet skall ha biträtts av minst två tredjedelar av hela antalet ledamöter.

5 §.

Tjänstetid.

1 mom. För hel pension *erforderlig tjänstetid* är 30 år.

2 mom. Arbetstagares *beräknade tjänstetid* är lika med summan av hans uppnådda och hans återstående tjänstetid.

Såsom *uppnådd tjänstetid* tillgodoräknas arbetstagare

a) två tredjedelar av den arbetade tiden under fullgjord eller före anställning såsom ordinarie tjänsteman påbörjad kvalifikationstid;

b) tid, under vilken han från det reglementet blivit tillämpligt på honom och intill pensionsåldern innehaft anställning, som avses i 1 § 1 mom.;

c) tid, under vilken han uppburit sjukpension eller haft den rätt till garantipension, som i 10 § 1 mom. sägs;

d) tid, som enligt 14 § skall tillgodoräknas honom såsom tjänstetid enligt detta reglemente.

Uppnådd tjänstetid enligt b)—d) reduceras på sätt i 3 och 5—6 mom. sägs.

Arbetstagares *återstående tjänstetid* är den tid, som utöver hans uppnådda tjänstetid återstår till pensionsåldern under förutsättning av oförändrade anställningsförhållanden.

Den återstående tjänstetiden reduceras på sätt i 5—6 mom. sägs.

Anmärkning.

För stads- och stadsdistriktsläkare, som icke tillgodoräknas minst fem tjänstår enligt d), skall den uppnådda tjänstetiden utökas med så många månader, som motsvara skillnaden mellan 60 månader och den enligt d) tillgodoräknade tjänstetiden. Här avsedd utökning av tjänstetid må dock ej avse tid, innan tjänstemannen fyllt 35 år.

Anteckning.

Parterna äro ense om att, när underordnade läkare mera allmänt erhållit pensionsrätt, efter förhandlingar slopa förestående anmärkning.

3 mom. Från den uppnådda tjänstetiden avdrages tid, då arbetstagaren varit tjänstledig utan rätt till avlöning enligt tjänstereglemente eller kollektivavtal, som i 1 § 1 mom. sägs, och utan att erlägga på hans pensionsrätt belöpande avgift. Sådan avgift skall, där ej pensionsmyndigheten finner särskilda skäl för avgiftsbefrielse föreligga, erläggas vid ledighet för tjänstgöring hos annan arbetsgivare samt vid annan tjänstledighet omfattande tillhopa minst 90 dagar.

För hel kalendermånad avdrages 1/12 tjänstår och för del av kalendermånad 1/300 tjänstår per arbetsdag.

Avdrag sker dock icke för tid, under vilken arbetstagaren varit tjänstledig för

a) fullgörande av uppdrag, som pensionsmyndigheten prövar vara av betydelse för kommunen eller av betydande allmänt intresse;

b) fullgörande av i lag eller förordning stadgad civil eller militär tjänstgöringsskyldighet utan att därigenom förvärva pensionsrätt, som är utesluten från samordning enligt 14 §; eller

c) enskilda angelägenheter under högst 25 arbetsdagar för kalenderår eller sammanhängande ledighetsperiod.

Anmärkning.

De avgifter, som enligt första stycket skola erläggas av arbetstagaren, skola vara lika stora som de avgifter, vilka enligt anmärkningen till 17 § 3 mom. förutsättas erforderliga för täckandet av kostnaden för försäkringen.

4 mom. Sysselsättningsgraden är kvoten mellan det antal timmar, som arbetstagaren har att fullgöra på ordinarie arbetstid under året, och antalet arbetstimmar vid fulltidstjänstgöring i samma slags arbete under hela året.

För tid, vilken enligt 2 mom. c) räknas såsom uppnådd tjänstetid, skall sysselsättningsgraden anses vara lika med den, som gällde för arbetstagaren, då han avgick med sjukpension.

Äro anställningsförhållandena sådana, att sysselsättningsgraden kan variera, skall denna under den återstående tjänstetiden beräknas med hänsyn till dess genomsnittliga storlek under de senaste fem kalenderåren av hans anställningstid eller det mindre antal kalenderår, som anställningstiden omfattar.

Anmärkning.

Vid beräkning av sysselsättningsgrad under återstående tjänstetid bortses från sådana avvikelser från arbetstagarens normala sysselsättningsgrad under den uppnådda tjänstetiden, som uppenbarligen äro att tillskriva tillfälliga omständigheter.

5 mom. Från den beräknade tjänstetiden skall helt avdragas tid, då sysselsättningsgraden understiger 0,4.

6 mom. Där sysselsättningsgraden under någon del av den beräknade tjänstetiden är mindre än 1, skall sådan del av tjänstetiden reduceras genom multiplikation med en faktor lika med skillnaden mellan den med 15 % ökade sysselsättningsgraden och 0,15.

7 mom. Arbetstagarens *tjänstetidsfaktor* är kvoten mellan hans beräknade och hans erforderliga tjänstetid.

6 §.

Pensionslön.

1 mom. Arbetstagares *pensionslön* för år räknat är den för honom enligt 2 eller 3 mom. beräknade arbetsinkomst, som lägges till grund för beräkningen av hans pensionsförmåner.

2 mom. För tjänsteman och sådan kollektivavtalsanställd, som avlönas enligt löneplanen för kommunens tjänstemän, är pensionslönen den i tjänsteförteckning eller eljest för befattningen bestämda årliga grundlönen i slutlöneklassen maximerad så, att av grundlönebelopp, som överstiger 18.000 kronor, medräknas hälften, dock högst 5.400 kronor.

Ändras pensionslönen för arbetstagare, som avses i föregående stycke, när mindre än 80 kalendermånader återstå till pensionsåldern, skall av ökningen eller minskningen medräknas blott 1/80 för varje sådan månad. Denna begränsning skall dock icke gälla sådan ändring, som beror på att dyrtidskompensation inarbetas i grundlönen eller att kommunen efter detta reglementes ikraftträdande flyttas till annan dyrortsgrupp. Vad i detta stycke sägs skall äga motsvarande tillämpning, där reglementet inom angiven tid blir tillämpligt på arbetstagaren, om han därvid tillgodoräknas tjänstetid enligt 14 §.

Förflyttas arbetstagare, som avses i första stycket, med bibehållen avlöning till annan tjänst eller annat arbete, varmed normalt är förbunden lägre avlöning, skall hans pensionslön dock icke nedsättas.

Anmärkning.

Bestämmelsen i första stycket utgör icke hinder för förhandlingar om inräknande — intill angivet maximibelopp — i pensionslönen av vissa utöver lönen utgående tillägg.

3 mom. Pensionslönen för annan än i 2 mom. avsedd kollektivavtalsanställd är den genomsnittliga årliga arbetsinkomst, som med ledning av förhållandena under en femårsperiod, *observationsperioden,* beräknas för samtliga kollektivavtalsanställda utom de i 2 mom. avsedda. Beräkningarna utföras för vardera av två grupper, dels manliga, dels kvinnliga kollektivavtalsanställda.

Den för en observationsperiod beräknade pensionslönen gäller under närmast följande femårsperiod, *tillämpningsperioden.* Avviker den genomsnittliga årliga arbetsinkomsten under en observationsperiod med mindre än 5 % från den pensionslön, som ägt tillämpning under samma femårsperiod, skall pensionslönen kvarstå oförändrad under närmast följande tillämpningsperiod.

Anmärkningar.

1. Den genomsnittliga årliga arbetsinkomsten beräknas för vardera av de i momentet angivna grupperna (manliga respektive kvinnliga arbetstagare) på följande sätt:

a) De avlöningsförmåner sammanräknas, som under vart och ett av de i observationsperioden ingående kalenderåren utbetalats till samtliga kollektivavtalsanställda som äro hänförliga till gruppen och som vid utgången av kalenderåret fyllt 20 år. Med avlöningsförmåner avses här endast sådana, som ingå i semesterlöneberäkningen för kollektivavtalsanställd, vilken enligt Allmänna bestämmelser erhåller semesterlön efter genomsnittsförtjänsten under kvalifikationsåret. De avlöningsförmåner, som här avses, omfatta icke tillägg, som utgått på grund av övertidsarbete; vid sammanräkningen lämnas därför övertidstillägget åsido.

I de fall, där enligt respektive avlöningsregler eller redovisningssystem särskilda uppgifter om övertidstillägg icke kunna erhållas från viss förvaltning, må så länge detta förhållande icke ändrats i fråga om sådan förvaltning såväl hela övertidsersättningen som övertiden lämnas åsido vid angivna sammanräkning.

b) De arbetstimmar sammanräknas, som under vart och ett av de i observationsperioden ingående kalenderåren fullgjorts av samtliga kollektivavtalsanställda, som äro hänförliga till gruppen och som vid utgången av kalenderåret fyllt 20 år. Att härvid i visst fall övertiden lämnas åsido, framgår av a). Innan sammanräkningen sker, omräknas de arbetstimmar, som fullgjorts i arbete, där den normala arbetstiden över- eller understiger 2.400 timmar om året, genom multiplikation med kvoten mellan 2.400 timmar och den för arbetet normala arbetstiden. Med normal arbetstid avses det årliga antalet arbetstimmar, för vilket normal tidavlöning beräknas.

c) Den enligt a) beräknade summan av avlöningsförmåner för samtliga i observationsperioden ingående fem kalenderår divideras med den enligt b) beräknade summan av arbetstimmar för samma tidrymd. Kvoten utgör den för observationsperioden genomsnittliga bruttoarbetsinkomsten per arbetstimme. Denna kvot multipliceras med 2.400; resultatet blir den för observationsperioden genomsnittliga bruttoarbetsinkomsten per år.

d) Den enligt c) beräknade genomsnittliga bruttoarbetsinkomsten per år divideras med *dyrtidstalet,* som erhålles genom att öka talet 1 med hundradelen av genomsnittet av procenttalen för det rörliga tillägget enligt tjänstereglementet under observationsperioden. För första observationsperioden anses dyrtidstalet vara 1,12 [1]). Kvoten blir den genomsnittliga arbetsinkomst per år, som utgör den för observationsperioden beräknade pensionslönen för en var av de till gruppen hänförliga arbetstagarna.

2. Den första tillämpningsperioden börjar den 1 januari 1950.

7 §.

Pensionsunderlag.

Arbetstagares *pensionsunderlag* är lika med hans pensionslön, där tjänstetidsfaktorn utgör lägst talet 1. I annat fall erhålles pensionsunderlaget genom att multiplicera pensionslönen med tjänstetidsfaktorn.

---

[1]) Dyrtidstalen för följande observationsperioder fastställas genom centrala förhandlingar.

8 §.

Ålderspension.

1 mom. *Ålderspension* utgår till arbetstagare, vilken avgår på grund av att han uppnått pensionsåldern eller på grund av bestämmelsen i 4 § 2 mom. d). När arbetstagare, som åtnjuter sjukpension enligt 9 § eller garantipension enligt 10 §, uppnår pensionsåldern, upphör sådan pension och erhåller han i stället ålderspension.

2 mom. Ålderspension utgår årligen med 62 % av pensionsunderlaget. I bilaga C angivas beloppen för hel ålderspension.

9 §.

Sjukpension.

1 mom. *Sjukpension* utgår till arbetstagare, vilken avgår från sin anställning enligt någon av bestämmelserna i 4 § 2 mom. a)—c), med 62 % av pensionsunderlaget, där ej annat i 2 mom. sägs.

2 mom. Sjukpensionen bestämmes tid efter annan till så stor del av det i 1 mom. angivna beloppet, som motsvarar graden av arbetsoförmåga, *invaliditetsgraden,* under varje tid. Understiger invaliditetsgraden 30 %, utgår ej sjukpension.

Har arbetstagare, som avses i 1 mom., vid avgången högst 3 år kvar till pensionsåldern, eller har han då fyllt 60 år, anses hans invaliditetsgrad vara 100 %.

Invaliditetsgraden bedömes efter den minskning i arbetsförmågan, som med hänsyn till förefintliga objektiva symptom kan anses föreligga. Härvid skall beaktas ej blott arbetstagarens vanliga arbete utan även annat arbete, som kan anses motsvara hans krafter och färdigheter. Om en förändring av arbetstagarens verksamhet är erforderlig för totalt eller partiellt återställande av arbetsförmågan, skall under skälig övergångstid invaliditetsgraden bestämmas med hänsyn till hans förmåga att utföra sitt vanliga arbete.

Anmärkning.
De normer, som tillämpas vid fastställande av invaliditetsgrad, skola icke vara oförmånligare för arbetstagaren än de, som enligt praxis tillämpas av SPP och SKP.

3 mom. Sjukpension upphör, när arbetstagare uppnår pensionsåldern.

10 §.

Garantipension.

1 mom. *Garantipension* utgår med belopp, som i 2 mom. sägs, till arbetstagare, vilken avgår från sin anställning enligt någon av bestämmelserna i 4 § 2 mom. a)—c) *och* antingen har en uppnådd tjänstetid av minst fem år eller avgår från anställningen i anledning av olycksfall i arbete *samt* antingen uppbär lägre sjukpension än 62 % av pensionsunderlaget; eller icke uppbär sjukpension, emedan invaliditetsgraden understiger 30 %.

2 mom. Garantipension utgives

a) om arbetstagaren ej har arbetsinkomst, med belopp, som tillsammans med sjukpensionen blir lika med 62 % av pensionsunderlaget;

b) om arbetstagaren har arbetsinkomst understigande såväl 85 % av slut-

lönen i den anställning han innehaft vid sin avgång som 77,5 % av hans pensionsunderlag, med belopp, som under a) sägs, minskat med så stor del därav, som svarar mot förhållandet mellan arbetsinkomsten och det högsta av de båda jämförelsebeloppen.

Beräkningar enligt detta moment verkställas för kalendermånad.

3 mom. Kommunens förpliktelser att utgiva garantipension upphöra, om arbetstagaren icke antager anbud om tjänst eller arbete hos kommunen eller företag vari kommunen har ett väsentligt intresse. Som förutsättning härför gäller dock att anställningen motsvarar hans krafter och färdigheter samt är förenad med lön icke understigande *vare sig* den för den erbjudna anställningen enligt tjänstereglemente eller kollektivavtal gällande lönen *eller* 85 % av slutlönen i den anställning, som arbetstagaren innehaft vid sin avgång, *eller* 77,5 % av hans pensionsunderlag.

Anmärkning.

Vid bedömande av lönen enligt detta moment skall hänsyn tagas till rådande dyrtidsläge och därav betingad ökning eller minskning av utgående löner till kommunens arbetstagare samt till eventuella olikheter i sysselsättningsgrad.

För timavlönad skall slutlönen bestämmas efter motsvarande månadslönegrupp i gällande kollektivavtal. Där motsvarande månadslönegrupp saknas, bestämmer pensionsmyndigheten den månadslön, som skall anses motsvara timlönen.

4 mom. Om arbetstagare uppenbarligen missbrukar bestämmelserna om garantipension på ett sätt, som medför vinning för honom eller skada för kommunen, upphöra kommunens förpliktelser att till honom utgiva sådan pension.

5 mom. Garantipension upphör, när arbetstagare uppnår pensionsåldern.

6 mom. Över ärende angående garantipension skall yttrande avgivas av förtroendeläkare, då så erfordras.

7 mom. Pensionsmyndighetens beslut om garantipensionens upphörande enligt 3—4 mom. må icke fattas utan att arbetstagaren beretts skälig tid, minst 14 dagar, att avgiva förklaring. Därjämte erfordras dels att i kallelsen till det sammanträde, vid vilket ärendet skall förekomma, skall ha angivits att fråga är om indragning av garantipension för viss arbetstagare, dels att beslutet biträdes av minst två tredjedelar av hela antalet ledamöter.

11 §.

Familjepension.

1 mom. *Familjepension* utgår efter arbetstagares död till

a) hustru i äktenskap, som ingåtts senast den dag, arbetstagaren fyllt 60 år;

b) barn, intill dess det fyllt 19 år.

Med barn avses även adoptivbarn, om adoptionen skett senast den dag arbetstagaren fyllt 50 år, och med hustru jämväl frånskild hustru.

2 mom. Familjepension upphör för hustru, då hon ingår nytt äktenskap.

3 mom. Upplöses arbetstagares äktenskap genom äktenskapsskillnad, avskiljes till förmån för den frånskilda hustrun så stor del av familjepensionen, *familjepensionens avskilda del,* som arbetstagaren enligt de i 17 § 3 mom. angivna grunderna intjänat under den tid äktenskapet ägt bestånd, inberäknat där angiven dyrtidskompensation. För bestämmande av änkas familjepension — *familjepensionens återstående del* — avdrages från det i 12 § angivna famil-

jepensionens normalbelopp, reglerat enligt 16 §, den för frånskild hustru avskilda delen.

Arbetstagarens samtliga pensionsberättigade barn äga pensionsrätt i såväl avskild som återstående del.

12 §.

Familjepensionens storlek och fördelning.

1 mom. Familjepension utgår med belopp, som — förutsatt att någon familjepensionens avskilda del ej finnes — bestämmes på följande sätt:

a) Finnes endast en pensionsberättigad efterlevande, utgår familjepensionen med 31 % av den avlidnes pensionsunderlag, *familjepensionens normalbelopp.*

b) Finnas två eller flera pensionsberättigade efterlevande, utgår familjepensionen med belopp motsvarande nedan angivna procent av normalbeloppet.

Antal efterlevande	Procent av normalbeloppet
2	150
3	170
4	190
5 eller flera	200

I bilaga C angivas beloppen för hel familjepension.

2 mom. Om en eller flera delar av familjepensionen avskilts, skall beträffande såväl avskild som återstående del var för sig familjepensionen beräknas enligt bestämmelserna i 1 mom. med iakttagande av att vad där sägs om normalbeloppet avser den avskilda respektive återstående delen.

3 mom. Familjepensionsbelopp tillkommande flera fördelas dem emellan sålunda:

a) Hustru erhåller 80 % av familjepensionens normalbelopp och barn återstoden.

b) Barn tillkommande belopp fördelas lika dem emellan.

I fråga om avskild och återstående del av familjepensionen sker samma fördelning mellan hustru och barn.

13 §.

Inskränkningar i pensionsrätten.

1 mom. Drabbas arbetstagare av arbetsoförmåga eller avlider han med anledning av att han deltagit i främmande lands krig eller inbördeskrig i främmande land eller eljest åtföljt främmande lands krigsmakt eller under vistelse utomlands tagit sådan anställning eller ägnat sig åt sådan verksamhet, som enligt pensionsmyndighetens prövning medfört väsentligt ökad risk för arbetsoförmåga eller död, skola hans pensionsförmåner begränsas så att deras kapitalvärde uppgår till högst beloppet av premiereserven för arbetstagaren omedelbart före invaliditets- eller dödsfallet.

I föregående stycke stadgad inskränkning i pensionsrätten gäller även i den mån arbetsoförmåga förorsakats av kroppsskada eller sjukdom, ådragen genom

arbetstagarens handling eller underlåtenhet, för vilken han genom lagakraftägande dom fällts till urbota straff.

Garantipension utgives icke vid invaliditetsfall, som avses i detta moment.

2 mom. Ej må någon äga rätt till familjepension efter den, som han genom brottslig gärning uppsåtligen bragt om livet.

14 §.

Samordning med annan tjänstepension.

1 mom. Erhåller arbetstagare anställning, som i 1 § 1 mom. sägs, efter det han i tidigare anställning förvärvat pensionsrätt, skall sådan pensionsrätt samordnas med pensionsrätt enligt detta reglemente. Samordning sker i sådant fall genom tillgodoräknande av tjänstetid enligt 2 mom. med överlåtelse av pensionsrätt eller nedsättning av pensionsunderlag enligt 3 mom.

Från samordning är undantagen pensionsrätt, som förvärvats på grund av anställning i försvarsväsendets reserver.

2 mom. Under förutsättning att den från tidigare anställning medförda pensionsrätten enligt försäkringstekniska grunder är av *samma omfattning,* som om detta reglemente varit tillämpligt på arbetstagaren i hans föregående anställning, skall tid, varunder pensionsrätten intjänats, tillgodoräknas honom såsom uppnådd tjänstetid; om pensionsrätten är av *mindre omfattning,* skall en i motsvarande mån reducerad tjänstetid tillgodoräknas honom; är pensionsrätten av *större omfattning,* skall överskjutande del uteslutas från samordningen.

3 mom. Arbetstagare, vars pensionsrätt samordnas på sätt i 2 mom. sägs, är skyldig att, där så lagligen kan ske, till kommunen överlåta rätt till premiereserv, rätt till fribrev och annan rätt, som tillkommer honom på grund av villkoren för pensionsrätten i den andra anställningen.

Kan överlåtelse, som i föregående stycke sägs, icke lagligen äga rum eller anser sig kommunen icke böra tillgodogöra sig vad som skall överlåtas, skall arbetstagarens pensionsunderlag nedsättas med belopp motsvarande det försäkringstekniska värdet av den pensionsrätt, han förvärvat i den tidigare anställningen. Arbetstagaren må dock icke härigenom erhålla sämre pensionsförmåner än vid tillämpning av första stycket.

4 mom. Utgår till pensionstagare pension eller liknande förmån, vartill rätt förvärvats på grund av annan än i 1 § 1 mom. avsedd anställning eller uppdrag, som arbetstagare innehaft under tid, då han åtnjutit tjänstledighet, som icke återverkar på hans pensionsrätt enligt detta reglemente, eller då han uppburit sjukpension eller haft rätt till garantipension enligt 10 § 1 mom., skall motsvarande belopp avdragas från pensionsförmåner enligt reglementet.

15 §.

Samordning med ersättning på grund av socialförsäkring, skadestånd och dylikt.

1 mom. Har arbetstagare avgått från sin anställning på grund av förhållande, som i 4 § 2 mom. a), b) eller d) sägs, och har förhållandet uppkommit på grund av omständighet, som för honom medför rätt till ersättning på grund av obligatorisk socialförsäkring — såsom lagen om försäkring för olycksfall

i arbete — eller därmed jämförlig social anordning, skall ersättning, som sålunda utbetalas till honom, avdragas från hans pensionsförmåner. Från pensionsförmånerna skall jämväl avdragas belopp, som tillkommer arbetstagaren på grund av arbetslöshetsförsäkring.

Har arbetstagare avlidit och uppkommer i anledning av dödsfallet rätt till familjepension enligt detta reglemente, skall ersättning, vilken utgår till någon den avlidnes familjepensionsberättigade efterlevande på grund av obligatorisk socialförsäkring eller därmed jämförlig social anordning, som i föregående stycke sägs, avdragas från den sålunda ersättningsberättigades andel i familjepensionsförmånerna.

Har omständighet, som i första stycket sägs, eller dödsfall, som i andra stycket sägs, för arbetstagare eller familjepensionstagare medfört rätt till skadestånd, skall skadeståndsbelopp avdragas från den skadeståndsberättigade tillkommande pensionsbelopp.

Med obligatorisk försäkring eller därmed jämförlig social anordning avses här ej folkpensionering enligt lag den 29 juni 1946 i dess lydelse den 1 januari 1951.

2 mom. Avdrag skall icke ske för ersättning

a) på grund av annan frivillig försäkring än arbetslöshetsförsäkring, i den mån densamma bekostas av arbetstagaren eller pensionsmyndigheten så medgiver;

b) som föranledas därav, att den ersättningsberättigades tillstånd kräver särskild vård;

c) som avser att utgöra täckning för direkta utgiftsökningar, såsom för läkarvård, läkemedel, protes, yrkesutbildning och dylikt eller för sakskada;

d) för sveda och värk.

3 mom. Om ersättning, för vilken avdrag skall göras, lämnas i form av vård på anstalt eller dylikt, sker avdrag så, som om ersättningen utginge kontant. Utgives ersättningen på en gång eller på annat icke regelbundet sätt, sker avdrag så, som om den utginge fortlöpande.

4 mom. Är arbetstagarens tjänstetidsfaktor mindre än talet 1, nedsättas ovan föreskrivna avdrag genom multiplikation med denna faktor.

5 mom. Om ersättning eller skadestånd, som i 1 och 3 mom. sägs, föranleder avdrag jämväl från sådan pension, som är samordnad med pension enligt detta reglemente, skola — för undvikande av dubbelavdrag — föreskrivna avdrag jämkas.

Har ersättning eller skadestånd fastställts med hänsyn till att arbetstagaren haft annan inkomst än som följer av anställning enligt 1 § 1 mom., skall motsvarande jämkning företagas.

6 mom. Arbetstagare eller familjepensionstagare, för vilken ersättning eller skadestånd enligt denna paragraf kan ifrågakomma, må icke utan pensionsmyndighetens medgivande träffa överenskommelse angående denna rätt. Sådan arbetstagare eller familjepensionstagare är också skyldig att enligt föreläggande av pensionsmyndigheten inom skälig tid, minst en månad, göra sin rätt gällande genom att anhängiggöra talan eller på annat sätt. Underlåter arbetstagaren att inom sålunda utsatt tid göra rätten gällande, är han skyldig att på an-

fordran av pensionsmyndigheten överlåta rätten till kommunen. Sker detta, skall avdrag, som här ovan sägs, icke göras.

16 §.

Dyrtidskompensation.

1 mom. På pension, beräknad enligt 8—10 §§, och på familjepensionens normalbelopp i förekommande fall förhöjt enligt 12 § 1 mom. b) utgår, intill dess fullmäktige annorlunda besluta, dyrtidskompensation med det procenttal, varmed lön enligt tjänstereglementet ökas för att kompensera sänkning av penningvärdet; sådan dyrtidskompensation utgår dock högst på pensionsbelopp, som vid en tjänstetidsfaktor = 1 svarar mot den högsta lön enligt tjänstereglementet, varå dyrtidskompensation eller delar av denna beräknas. Understiger tjänstetidsfaktorn 1 reduceras nyssnämnda belopp genom multiplikation med denna. Dyrtidskompensationen på familjepension är i fråga om avskild del begränsad på sätt angives i 17 § 3 mom. angående fribrevsberäkning och i stället i fråga om återstående del ökad i motsvarande mån.

2 mom. Vad i 1 mom. sägs skall äga motsvarande tillämpning beträffande avdrag, som på grund av penningvärdesförändring göres å lön enligt tjänstereglementet.

3 mom. Inarbetas dyrtidskompensation helt eller delvis i lön, må de pensioner, på vilka kompensation utgå enligt 1 mom., i motsvarande mån ändras.

17 §.

Fribrev.

1 mom. *Fribrev* tillkommer arbetstagare, på vilken reglementet under minst ett år varit tillämpligt,

a) om han avgår ur kommunens tjänst utan att därvid bliva berättigad till genast börjande pension eller övergång till sådan anställning, på vilken reglementet icke är tillämpligt; eller

b) om hans sysselsättningsgrad under tre på varandra följande kalenderår understigit 0,4.

Fribrev tillkommer jämväl arbetstagare, som avgått av anledning, som i 4 § 2 mom. a)—c) sägs, om sjukpension icke utgår, emedan invaliditetsgraden understiger 30 %, och rätt till garantipension enligt 10 § 1 mom. antingen saknas eller enligt 10 § 3 eller 4 mom. förverkats.

2 mom. Fribrev utfärdas, då 9 månader förflutit från avgången, såvida arbetstagaren icke dessförinnan erhållit annan med pensionsrätt förenad anställning än i 1 § 1 mom. sägs. Under tid, som förflyter mellan avgången och tiden för fribrevs utfärdande, skall arbetstagaren till kommunen erlägga en riskpremie, motsvarande den försäkringstekniskt beräknade kostnaden för att bevara fribrevsrätten vid oförminskat värde. Erlägges icke sådan premie, minskas fribrevet i motsvarande mån.

Entledigas arbetstagare utan egen ansökan och utan eget förvållande från

sin anställning, är han befriad från riskpremien enligt föregående stycke. Sådan befrielse gäller ej för arbetstagare, som utan giltigt skäl underlåter att återinträda i erbjuden anställning, beträffande säsongarbetare dock endast om sådan underlåtenhet föreligger vid början av nästföljande säsong.

Avgår arbetstagare från sin anställning i omedelbar anslutning till tjänstledighet utan rätt till avlöning enligt tjänstereglemente eller kollektivavtal, skall — såvida ledigheten icke är föranledd av anledning, som angives i 5 § 3 mom. a) eller b) — så anses, som om avgången skett vid ledighetens början.

3 mom. Fribrev enligt försäkringstekniska grunder beräknas enligt följande förutsättningar,

a) Innehavare av fribrev äger uppbära

ålderspension från och med kalendermånaden näst efter den, varunder han uppnår *fribrevspensionsåldern,* som utgör

62 år, där pensionsåldern är 62 år eller lägre; och

65 år i övriga fall, dock att i städer, där pensionsåldern är 66 år (för innehavare av domarämbete 67 år), fribrevspensionsåldern är 66 år (respektive 67 år för innehavare av domarämbete);

sjukpension, när han sedan minst två år tillbaka varit oförmögen till arbete med en invaliditetsgrad av minst 30 %.

Härjämte äga vissa efterlevande uppbära *familjepension.*

b) Ålderspension, sjukpension och familjepension regleras i övrigt i tillämpliga delar av bestämmelserna i 8—9 §§ samt 11—12 §§.

I övrigt skola för fribrev gälla bestämmelserna i 13 och 15 §§. Avdrag enligt 15 § begränsas i motsvarande omfattning som de genom förändringen till fribrev nedsatta pensionsförmånerna.

Dyrtidskompensation enligt 16 § inräknas med det för varje tid gällande procenttalet i det på samma tid belöpande pensionsunderlaget. Dyrtidskompensation utgår härutöver icke på pensionsförmåner enligt fribrev.

Anmärkning.

Vid fribrevsberäkning antages arbetstagaren ha varit pensionsförsäkrad från och med den tidpunkt, då detta reglemente blev tillämpligt på honom och med den fribrevspensionsålder och de pensionsförmåner, vilka under varje del av försäkringstiden gällde för honom enligt detta reglemente.

Kostnaderna för försäkringen antagas täckta medelst fortlöpande och, så länge rätten till pensionsförmåner varit oförändrad, lika stora avgifter att erläggas under tiden från försäkringens tecknande till fribrevspensionsåldern eller arbetstagarens dessförinnan inträffade död eller arbetsoförmåga.

Pensionsunderlaget reduceras med hänsyn till värdet av de avgifter, som efter avgången skulle ha erlagts intill fribrevspensionsåldern, samt de avgifter, som anses belöpa på sådan tid, som enligt 5 § 3 mom. avdrages från uppnådd tjänstetid.

Om premiereserv överförts till kommunen på grund av samordning enligt 14 §, skola de beräknade avgifterna minskas i motsvarande mån.

18 §.

Tidpunkt för reglementets tillämplighet på arbetstagare m. m.

Reglementet tillämpas på arbetstagare från och med den kalendermånad, vid vars ingång förutsättningarna härför föreligga. Detsamma gäller i fråga om tidpunkt för ändring av pensionsunderlag, pensionsålder och pension samt i fråga om tidpunkt, från och med vilken pension skall utgå. Avlider arbetstagare,

som icke uppbär egenpension från kommunen, börjar familjepension dock utgå från och med dagen efter hans död.

Pension upphör att utgå med den månad, under vilken förutsättningarna för pension bortfalla.

19 §.

Undantag från och ändringar av reglementet.

1 mom. Föreskrifterna i detta reglemente gälla i den mån icke lag eller författning annat föranleder eller fullmäktige för särskilt fall annorledes besluta.

2 mom. Arbetstagare är pliktig att underkasta sig ändrade bestämmelser i de hänseenden, om vilka i reglementet förmäles. Beslut om ändring av bestämmelserna må dock ej medföra nedsättning av de egen- och familjepensionsbelopp, som gällde för arbetstagaren omedelbart före beslutets fattande, ej heller förändring av reglementets bestämmelser om dyrtidskompensation belöpande på sålunda tillförsäkrade pensionsbelopp.

Om folkpension till den del den utgår utan behovsprövning höjes mer än vad som svarar mot penningvärdets förändring, skall arbetstagare vara skyldig att vidkännas det avdrag från sina pensionsförmåner, som kan komma att fastställas av fullmäktige.

II avd. Förvaltningsbestämmelser

20 §.

Pensionsmyndighetens befogenheter.

1 mom. Frågor om rätt att åtnjuta pension, pensionsförmåns omfattning samt tolkning och tillämpning i övrigt av reglementet prövas och avgöras av pensionsmyndigheten, som även äger utfärda särskilda anvisningar till reglementet.

2 mom. Myndigheten eller dess förvaltningschef är skyldig att enligt anvisning av pensionsmyndigheten till denna lämna de upplysningar, som erfordras för detta reglementes tillämpning.

21 §.

Pensionsbesked och andra meddelanden.

1 mom. Då reglementet blir tillämpligt på arbetstagare, utfärdar pensionsmyndigheten för honom skriftlig uppgift härom, *pensionsbesked.*

2 mom. Vid utgången av den i 17 § angivna tiden utfärdar pensionsmyndigheten fribrev till arbetstagare, som är berättigad därtill.

Upplöses arbetstagares äktenskap genom äktenskapsskillnad tillställer pensionsmyndigheten båda frånskilda makarna skriftligt meddelande, innehållande uppgift om storleken av familjepensionens avskilda del.

3 mom. Äger arbetstagare vid avgången från sin anställning erhålla ålderspension, utfärdar pensionsmyndigheten *pensionsbrev* för honom; äger han vid avgången erhålla sjuk- eller garantipension, utfärdar pensionsmyndigheten för honom skriftligt meddelande därom.

Avlider arbetstagare och finnas efter honom familjepensionsberättigade efterlevande, utfärdas pensionsbrev för dessa.

22 §.

Arbetstagares anmälningsskyldighet m. m.

1 mom. Arbetstagare och familjepensionstagare är skyldig att enligt anvisning av pensionsmyndigheten till denna lämna uppgifter, vilka äro av betydelse för hans pensionsrätt.

2 mom. Arbetstagare är skyldig att på begäran av pensionsmyndigheten för denna förete läkarintyg om sitt hälsotillstånd samt att ställa sig till efterrättelse de föreskrifter om undersökning eller behandling av läkare, vård på sjukvårdsanstalt, yrkesutbildning eller dylikt, som pensionsmyndigheten meddelar i syfte att bedöma hans arbetsförmåga eller att förekomma minskning av hans arbetsförmåga eller att helt eller delvis återställa bristande arbetsförmåga.

Anvisar pensionsmyndigheten viss läkare för utförande av undersökning eller för utfärdande av intyg, ersätter kommunen därav föranledda kostnader.

3 mom. Arbetstagare är skyldig att vid tillämpning av 14 § medverka vid den överlåtelse till kommunen av premiereserv m. m., som stadgas i 14 § 3 mom.

Äger arbetstagare rätt till ersättning eller skadestånd, som i 15 § avses, skall han utan anfordran göra anmälan därom till pensionsmyndigheten.

4 mom. Ansökan om pension skall göras skriftligen enligt de formulär och anvisningar, som pensionsmyndigheten utfärdar. Ansökan om ålderspension bör ingivas senast tre månader före pensionsålderns inträde.

5 mom. Anmälningar och övriga föreskrivna handlingar skola utan oskäligt uppehåll ingivas till myndigheten angående arbetstagare, som icke åtnjuter pension, samt till pensionsmyndigheten angående pensionstagare.

23 §.

Avrundningsregler och pensions utbetalande.

1 mom. Årsbelopp av pensionslön, pensionsunderlag, pension och dylikt avrundas till närmaste hela 12-tal kronor, beräknad tjänstetid till helt antal månader, sysselsättningsgrad till närmaste hela antal 100-delar samt tjänstetidsfaktor till närmaste hela antal 1.000-delar. Närmare avrundningsföreskrifter utfärdas av pensionsmyndigheten.

2 mom. Pension utbetalas, där ej pensionsmyndigheten annat bestämmer, i efterskott för

a) månad, om årsbeloppet uppgår till minst 1.200 kronor;

b) kvartal, om årsbeloppet understiger 1.200 men ej 300 kronor;

c) år, om årsbeloppet understiger 300 kronor.

Understiger årsbeloppet 120 kronor, äger pensionsmyndigheten efter pensionstagarens hörande bestämma, att pensionens kapitalvärde utbetalas såsom engångsersättning. Härvid skall utbetalas kapitalvärdet av såväl egenpension som familjepension.

III avd. Reglementets ikraftträdande.

24 §.

Detta reglemente skall träda i kraft den första dagen i månaden efter den, varunder fullmäktiges beslut om antagande av reglementet vunnit laga kraft.

Reglementet skall äga giltighet från och med den dag, då kommunens tjänstemän överfördes på den nya löneplanen (motsvarande statens löneplan 1). Från och med nämnda dag skola tidigare pensionsbestämmelser och vad i utfärdade föreskrifter m. m. finnes stridande mot reglementets bestämmelser upphöra att gälla, såvitt angår arbetstagare, för vilken reglementet blir giltigt.

Undantag: För arbetstagare, som omfattas av kollektivavtal, upprättat i enlighet med överenskommelsen mellan stadsförbundet och Svenska Elektrikerförbundet den 6 juni 1952, begränsas pensionsreglementets retroaktiva giltighet till den 1 juli 1952.

BILAGA A

till pensionsreglementet av år 1952 för arbetstagare hos Västerås stad.

I pensionsreglementets § 1 mom. 1 första dels-satsen avses, med de undantag som följer av själva reglementstexten, följande tjänstereglementen och kollektivavtal:

1. Tjänstgöringsreglementet för Västerås stads ordinarie befattningshavare.
2. Arbetsordningen och lönestaten för rådhusrätten och magistraten i Västerås.
3. Lönestaten för polismästaren i Västerås.
4. Lönestaten för stadsfiskalen och biträdande stadsfiskalen i Västerås.
5. Kollektivavtalet med Svenska Kommunalarbetareförbundet angående stadens allmänna arbeten.
6. Kollektivavtalet med Svenska Kommunalarbetareförbundet rörande personal vid ålderdomshem m. fl. anstalter (anstaltsavtalet).
7. Kollektivavtalet med Svenska Lantarbetareförbundet.
8. Kollektivavtalet med Svenska Elektrikerförbundet.
9. Den i kollektivavtalet med Svenska Kommunalarbetareförbundet rörande skolstäderskor m. fl. upptagna tjänsten såsom heltidsanställd vaktmästare vid Hammarbyskolan.
10. Kollektivavtalet med Svenska Kommunalarbetareförbundet rörande personalen vid varmbadhuset.

BILAGA B

till pensionsreglementet av år 1952 för arbetstagare hos Västerås stad.

Pensionsåldersförteckning.

Pensionsåldern är 65 år, dock att för arbetstagare i tjänst eller arbete, som nedan sägs, gäller där angiven pensionsålder.

a) 60 år:

polissyster, poliskonstapel, kriminalkonstapel, biträdande överkonstapel och överkonstapel;

brandman, brandförman, brandmästare och brandkapten;

kvinnligt sjukvårds- och ekonomibiträde med tjänstgöring vid sjukhus och vårdanstalter;

barnsköterska;

barnträdgårdslärarinna;

telefonist, som under minst 10 av de 15 åren närmast före avgången haft tjänstgöring uteslutande i telefonväxel;

b) 62 år:

följande kvinnliga arbetstagare:

arbetstagare med avlöning enligt kollektivavtal, i den mån ej annat stadgas under a) eller c);

skrivbiträde, kontorsbiträde, kanslibiträde samt sådan på tjänstestat upptagen kameral personal, som i lönehänseende är jämställd med eller lägre avlönad än kanslibiträde (biljettförsäljerska vid varmbadhuset, biblioteksbiträde, biträde vid bostadsförmedlingen, maskinbokförerska);

kartriterska;

tvättföreståndarinna;

c) 63 år:

arbetstagare, som under minst 10 av de 15 åren närmast före avgången tjänstgjort

1) med kontinuerligt treskiftarbete eller sådant tvåskiftarbete, där det ena skiftet regelbundet till sin huvudsakliga del är förlagt till tid mellan kl. 22.00 och 6.00;

2) med annat arbete än skiftarbete, som kontinuerligt pågått nattetid, varmed förstås att det till sin huvudsakliga del varit förlagt till tid mellan kl. 22.00 och 6.00;

3) med anläggningsarbete under jord;

4) såsom konduktör eller förare i trafiktjänst;

5) såsom dykare;

6) såsom förare av hamnkran.

Anmärkning.

Arbetet skall anses såsom kontinuerligt även för det fall, att avbrott temporärt måste ske på grund av extraordinära förhållanden (driftstopp, väderleksförhållanden och dylikt), som betingas av arbetets art, eller att arbetstagare av läkare förklarats tillfälligt oförmögen att utföra arbete av ifrågavarande slag.

BILAGA C (Jfr 8 § 2 mom. och 12 § 1 mom.)

till pensionsreglementet av år 1952 för arbetstagare hos Västerås stad.

Sammanställning av pensionsbelopp, beräknade enligt 8 och 12 §§.

På nedan angivna belopp utgår dyrtidskompensation enligt 16 §. Obs.! Beloppen äro *icke avrundade* enligt 23 §

Ortsgrupp 3.

Löne-grad	Hel egen-pension kr.	Hel familjepension då antalet efterlevande är				
		1	2	3	4	5 eller flera
		kr.	kr.	kr.	kr.	kr.
1	2,165	1,083	1,624	1,841	2,058	2,166
2	2,277	1,138	1,707	1,935	2,162	2,276
3	2,411	1,205	1,807	2,048	2,289	2,410
4	2,552	1,276	1,914	2,169	2,424	2,552
4½	2,623	1,311	1,966	2,229	2,491	2,622
5	2,693	1,347	2,020	2,290	2,559	2,694
5½	2,771	1,386	2,079	2,356	2,633	2,772
6	2,850	1,425	2,137	2,422	2,707	2,850
7	3,013	1,507	2,260	2,562	2,863	3,014
8	3,169	1,585	2,377	2,694	3,011	3,170
9	3,318	1,659	2,488	2,820	3,152	3,318
10	3,467	1,734	2,601	2,948	3,295	3,468
11	3,616	1,808	2,712	3,074	3,435	3,616
12	3,765	1,882	2,823	3,199	3,576	3,764
13	3,913	1,957	2,935	3,327	3,718	3,914
14	4,070	2,035	3,052	3,459	3,866	4,070
15	4,233	2,117	3,175	3,599	4,022	4,234
16	4,434	2,217	3,325	3.769	4,212	4,434
17	4,643	2,321	3,481	3,946	4,410	4,642
18	4,918	2,459	3,688	4.180	4,672	4,918
19	5,215	2,608	3,912	4,434	4,955	5,216
20	5,520	2,760	4,140	4,692	5,244	5,520
21	5,840	2,920	4,380	4,964	5,548	5,840
22	6,190	3,095	4,642	5,261	5,880	6,190
23	6,547	3,274	4,911	5,566	6,221	6,548
24	6,927	3,463	5,194	5,887	6,580	6,926
25	7,306	3,653	5,479	6,210	6,941	7,306
26	7,693	3,846	5,769	6,538	7,307	7,692
27	8,080	4,040	6,060	6,868	7,676	8,080
28	8,444	4,222	6,333	7,177	8,022	8,444
29	8,809	4,404	6,606	7,487	8,368	8,808
30	9,121	4,561	6,841	7,754	8,666	9,122
31	9,434	4,717	7,075	8,019	8,962	9,434
32	9,746	4,873	7,309	8,284	9,259	9,746
33	10,059	5,029	7,543	8,549	9,555	10,058
34	10,371	5,186	7,779	8,816	9,853	10,372
35	10,684	5,342	8,013	9,081	10,150	10,684
36	10,996	5,498	8,247	9,347	10,446	10,996
37	11,234	5,617	8,425	9,549	10,672	11,234
38	11,398	5,699	8,548	9,688	10,828	11,398
39	11,569	5,785	8,677	9,834	10,991	11,570
40	11,748	5,874	8,811	9,986	11,161	11,748
41	11,934	5,967	8,950	10,144	11,337	11,934
42	12,120	6,060	9,090	10,302	11,514	12,120
43	12,306	6,153	9,229	10,460	11,691	12,306
44	12,492	6,246	9,369	10,618	11,867	12,492
45	12,678	6,339	9,508	10,776	12,044	12,678
46	12,864	6,432	9,648	10,934	12,221	12,864
47	13,050	6,525	9,787	11,092	12,397	13,050

BILAGA D

till pensionsreglementet av år 1952 för arbetstagare hos Västerås stad.

Centralt överenskomna övergångsbestämmelser

till 1 §.

1 § 2 mom.

Bestämmelserna i detta moment skola icke utgöra hinder för att reglementet blir omedelbart tillämpligt på arbetstagare, som vid den tidpunkt, från vilken reglementet äger giltighet, innehade med pensionsrätt förenad anställning hos kommunen och icke uppnått den dessförinnan gällande pensionsåldern.

Ej heller utgöra dessa bestämmelser hinder för att reglementet blir tillämpligt på annan vid sagda tidpunkt anställd arbetstagare, när så skulle ha skett, därest det varit giltigt för honom från början av hans anställning hos kommunen, dock tidigast den dag, från och med vilken reglementet äger giltighet. Reglementet kan dock icke bliva tillämpligt på arbetstagare, som uppnått den i detta angivna pensionsåldern.

till 3 §.

Har detta reglemente medfört höjning av den pensionsålder, som gällde för arbetstagare omedelbart innan reglementet blev giltigt för honom, skall denna lägre pensionsålder fortfarande tillämpas på honom i den tjänst eller det arbete han då innehade, under förutsättning att han gjort anmälan härom inom 120 dagar efter reglementets ikraftträdande eller, beträffande polispersonalen, efter länsstyrelsens fastställelse och uppnår pensionsåldern senast vid utgången av år 1953; om han uppnår den tidigare gällande pensionsåldern efter 1953 års utgång, skall förutsatt att han gjort motsvarande anmälan, denna pensionsålder höjas intill den nya pensionsåldern med ett år för varje helt eller påbörjat återstående år från och med år 1954 räknat.

Har detta reglemente medfört sänkning av den pensionsålder, som gällde för arbetstagaren omedelbart innan reglementet blev giltigt för honom, skall denna högre pensionsålder fortfarande tillämpas på honom i den tjänst eller det arbete han då innehade, under förutsättning att han icke inom 120 dagar efter reglementets ikraftträdande eller, beträffande polispersonalen, efter länsstyrelsens fastställelse anmält sin önskan, att den nya pensionsåldern skall tillämpas.

till 5 §.

5 § 1 mom.

Har detta reglemente medfört ökning av den erforderliga tjänstetid, som gällde för arbetstagare omedelbart innan reglementet blev giltigt för honom, skall den kortare erforderliga tjänstetiden fortfarande tillämpas på honom i den tjänst eller det arbete han då innehade. Har samtidigt hans pensionsålder höjts, skall den erforderliga tjänstetiden dock ökas i samma omfattning, högst intill 360 månader.

5 § 2 mom.

Av anställningstid hos kommunen före den tidpunkt, från vilken detta reglemente äger giltighet, tillgodoräknas arbetstagare såsom uppnådd tjänstetid *dels* anställningstid, som tillgodoräknats honom enligt tidigare gällande pensions-

bestämmelser, *dels* två tredjedelar av annan anställningstid, i den mån denna skulle ha tillgodoräknats honom enligt detta reglemente, därest det varit giltigt för honom från början av hans anställning.

5 § 2 mom. anmärkning.

Denna bestämmelse gäller icke stads- eller stadsdistriktsläkare, vars erforderliga tjänstetid är kortare än 30 år.

till 6 §.

6 § 3 mom.

1. Första observationsperioden omfattar åren 1946—1949.

2. För kvinnlig arbetstagare skall under första tillämpningsperioden pensionslönen utgöra 3.672 kronor för ortsgrupp 3, såvida icke pensionslönen, beräknad enligt 3 mom., blir högre.

3. För kollektivavtalsanställd, som avses i detta moment och som under tiden från det reglementet blev giltigt till utgången av år 1948 avgått på grund av att han drabbats av olycksfall i arbetet eller uppnått den i detta reglemente angivna pensionsåldern, eller avlidit, skall observationsperioden omfatta åren 1946—1947 och dyrtidstalet utgöra 1,09; avgick eller avled han under år 1949, skall observationsperioden omfatta åren 1946—1948 och dyrtidstalet utgöra 1,1.

till 11 §.

11 § 3 mom.

Har arbetstagares äktenskap upplösts genom äktenskapsskillnad före dagen för detta reglementes ikraftträdande, skall del av familjepensionen anses belöpa på detta äktenskap enligt tidigare bestämmelser.

till 14 §.

Innehade arbetstagare vid den tidpunkt, från vilken detta reglemente äger giltighet, med pensionsrätt förenad anställning hos kommunen, skall annan före nämnda tidpunkt intjänad pensionsrätt vara undantagen från samordning, så länge han oavbrutet innehar anställning enligt 1 § 1 mom., därest icke tjänstetid tillgodoräknats honom för den anställning, där pensionsrätten intjänats.

till 17 §.

17 § 1 mom.

På arbetstagare, som avgått före den 1 januari 1952, tillämpas de bestämmelser angående fribrev, som före detta reglemente gällde för honom vid avgången.

17 § 3 mom.

Vid avgång efter 1951 års utgång erhåller arbetstagare, som varit fortlöpande anställd hos kommunen från den tidpunkt, från vilken detta reglemente äger giltighet, och som varit anställd hos kommunen även före sagda tidpunkt, fribrev beräknat enligt följande grunder.

a) Detta reglementes huvudbestämmelser antagas ha varit gällande för arbetstagaren ej blott från och med den tidpunkt, från vilken reglementet äger giltighet, utan även för anställningstid dessförinnan. För sistnämnda anställningstid anses arbetstagare, som enligt då gällande bestämmelser ej haft fri-

brevsrätt, ha intjänat fribrev lika med två tredjedelar av det fribrev, som skulle ha belöpt på denna tid.

b) Fribrevets värde må icke understiga värdet av det fribrev, som arbetstagaren omedelbart före den tidpunkt, från vilken reglementet äger giltighet, intjänat enligt då gällande pensionsbestämmelser. Därest dessa bestämmelser stadgade rätt till dyrtidstillägg eller annan dyrtidskompensation på fribrev, skall sådan kompensation för framtiden antagas anknyta till förhållandena vid nyssnämnda tidpunkt.

Anmärkning.

Pensionsmyndigheten äger rätt att vid beräkning av fribrev enligt övergångsbestämmelsen till 17 § 3 mom. vidtaga lämpliga schematiseringar.

Fribrevsrätt enligt äldre pensionsbestämmelser anses ha förelegat, endast om arbetstagare vid frivillig avgång haft rätt till fribrev i huvudsak av samma innebörd som fribrev enligt detta reglemente.

till 24 §.

Arbetstagare, som vid den tidpunkt, från vilken detta reglemente äger giltighet, innehade med pensionsrätt förenad tjänst eller arbete hos kommunen och på vilken reglementet kan bliva tillämpligt, äger rätt att, därest han ej är skyldig övergå på nya pensionsbestämmelser och så länge han innehar nyssnämnda tjänst eller arbete, kvarstå på tidigare gällande bestämmelser, om han inom 120 dagar efter reglementets ikraftträdande eller, beträffande polispersonalen, efter länsstyrelsens fastställelse gör anmälan härom till pensionsmyndigheten.

Centralt överenskommen övergångsbestämmelse av allmän karaktär.

Har arbetstagare vägrat mottaga av kommunen erbjuden pensionsförmån eller icke fullgjort för erhållande av sådan förmån föreskriven prestation, såsom erläggande av retroaktivavgift eller annan avgift, och ha hans pensionsförmåner på grund härav eller enligt av fullmäktige beslutade särbestämmelser varit lägre än de i annat fall skulle ha varit, eller föranleda eljest särskilda lokala förhållanden ändrade eller ytterligare övergångsbestämmelser, äger fullmäktige besluta härav betingad avvikelse från stadgandena i dessa övergångsbestämmelser.

Lokala övergångsbestämmelser för Västerås

till § 6.

6 § 2 mom. andra stycket.

Bestämmelsen tillämpas endast beträffande sådan ändring av pensionslön som skett efter den 1 oktober 1947.

till § 24.

Arbetstagare, som vid övergången till stadens pensionsreglemente av år 1946 anmälde, att han önskade kvarstå på tidigare pensionsreglemente och som ej avgått med pension före den 1 oktober 1947, äger inom 120 dagar efter detta reglementes ikraftträdande (för polispersonalens del 120 dagar efter länsstyrel-

sens fastställelse) anmäla till löne- och avtalsnämnden att han önskar övergå till detsamma. Förutsättningen för sådan övergång är att felande pensionsavgifter inbetalas för tiden 1 januari—30 september 1947. Rätten till övergång tillkommer även arbetstagares pensionsberättigade efterlevande.

För arbetstagare eller pensionär som ej övergår till detta reglemente utan kvarstår på stadens pensionsreglemente av år 1929 eller år 1946, skall — om han är eller varit ordinarie befattningshavare — pension utgå på de löner som gälla enligt stadens löneplan av år 1947. Dyrtidskompensation skall därvid utgå enligt § 16 i detta reglemente men skall begränsas på sådant sätt att det samlade belopp som utbetalas ej kommer att bli större än vad som skulle utgått om övergång skett till detta reglemente.

Västerås 1952. Vestmanlands Läns Tidnings AB tryckeri

Stadsfullmäktiges i Västerås Handlingar
1952 Ser. B nr 35

Nr 35. Angående val av kommunala förtroendemän.

Till Stadsfullmäktige i Västerås.

Beredningsutskottet får härmed överlämna följande förslag till val av kommunala förtroendemän, vilkas mandat upphöra med årsskiftet eller av annan anledning blivit vakanta.

Drätselkammaren.

Sedan byggmästaren Fritz Eklund i skrivelse den 26 november 1952 hemställt om befrielse från uppdraget såsom ledamot i drätselkammaren från och med innevarande års utgång, ha stadsfullmäktige den 30 oktober 1952 beslutat dels godkänna avsägelsen, dels uppdraga åt beredningsutskottet att inkomma med förslag till val av ny ledamot i hans ställe.

I anledning härav får beredningsutskottet till ledamot i drätselkammaren i herr Eklunds ställe för tiden intill 1955 års utgång föreslå tjänstemannen Gösta Sjöberg.

Gatunamnsberedningen.

Beredningsutskottet får till ny ledamot i gatunamnsberedningen efter kassören Alvar O. Johansson, vilken avsagt sig sina kommunala uppdrag, föreslå förmannen Emanuel Råberg.

Hälsovårdsnämnden.

Sedan fru Karin Kjelldahl i skrivelse den 3 december 1952 anhållit om entledigande från uppdraget att vara suppleant i hälsovårdsnämnden, får beredningsutskottet till hennes efterträdare såsom suppleant i nämnden för tiden intill 1953 års utgång föreslå löjtnanten Bo Bjärnekull, Gideonsbergsgatan 13 B.

Fattigvårdsstyrelsen.

Till ny ledamot i fattigvårdsstyrelsen efter kassören Alvar O. Johansson, vilken avsagt sig sina kommunala uppdrag, får beredningsutskottet för tiden intill 1955 års utgång föreslå nuvarande suppleanten fru Astrid S. Johansson.

Till ny suppleant i stället för fru Johansson för samma tid föreslås fru Gunborg Johansson.

Styrelsen för kommunala flickskolan i Västerås.

Sedan lektorn Ragnar Jirlow i skrivelse den 10 november 1952 avsagt sig uppdraget såsom ledamot av styrelsen för kommunala flickskolan, har stadsfullmäktige vid sammanträde den 27 november 1952 beslutat dels godkänna avsägelsen, dels ock anmoda beredningsutskottet att till stadsfullmäktige inkomma med förslag å ny ledamot i styrelsen efter herr Jirlow.

I anledning härav får beredningsutskottet till ny ledamot i styrelsen för tiden intill 1955 års utgång efter herr Jirlow föreslå nuvarande suppleanten fru Ingrid Andrén samt till ny suppleant för samma tid efter fru Andrén fru Ingeborg Nordin.

Västerås stads kulturnämnd.

Till ny ledamot i kulturnämnden efter målarmästaren Alb. Lundkvist, vilken avlidit, får beredningsutskottet föreslå tjänstemannen Gösta Sjöberg för tiden intill 1956 års utgång.

Maria Hallanders donationsfond.

Till ny ledamot i styrelsen för fonden i stället för kassören Alvar O. Johansson, vilken avsagt sig sina kommunala uppdrag, får beredningsutskottet föreslå fru Astrid S. Johansson för tiden intill 1956 års utgång.

Byggnadskommittén för till- och ombyggnad av kommunala flickskolan.

Sedan fru Agnes Söderqvist i skrivelse till stadsfullmäktige hemställt om befrielse från uppdraget såsom ledamot i byggnadskommittén för till- och ombyggnad av kommunala flickskolan, ha stadsfullmäktige den 27 november 1952 beslutat dels godkänna fru Söderqvists avsägelse, dels ock anmoda beredningsutskottet att till stadsfullmäktige inkomma med förslag till efterträdare i kommittén efter fru Söderqvist.

Beredningsutskottet får i anledning härav till fru Söderqvists efterträdare i kommittén föreslå fru Ebba Berg.

Huvudmän i Västerås Stads sparbank.

Till huvudman för tiden intill 1953 års utgång i stället för målarmästaren Alb. Lundkvist, vilken avlidit, föreslår beredningsutskottet expeditören Eric R. Carlsson.

Ortsombud enligt Kungl. kungörelsen om statliga bosättningslån.

Till ortsombud enligt ovannämnda kungörelse i stället för inspektören K. A. Bergvall, vilken skriftligen avsagt sig uppdraget, föreslås ombudsmannen Roland Kwarnström för tiden intill 1953 års utgång.

Vattenrättsnämndeman.

Till ny vattenrättsnämndeman efter byggmästaren Fritz Eklund för en tid av sex år från och med den 1 januari 1953 föreslås förmannen Karl Engdahl.

Nämndemän för tjänstgöring vid rådhusrätten.

Till nämndeman för tjänstgöring vid rådhusrätten i stället för målarmästaren Alb. Lundkvist, vilken avlidit, föreslås förmannen Emanuel Råberg för en tid av sex år från och med den 1 januari 1953.

Taxeringsnämnderna.

Enligt länsstyrelsens beslut gäller nuvarande indelningen av taxeringsdistrikt oförändrad även under nästa år med undantag av att Skerike kommun, som inkorporerats med staden, utgör ett särskilt distrikt betecknat nr 18. Det nuvarande 18:de distriktet erhåller beteckningen nr 19, det nuvarande 19:de distriktet nr 20 osv.

Utskottet föreslår, att antalet av stadsfullmäktige valda ledamöter i var och en av taxeringsnämnderna skola vara tre jämte lika många suppleanter med undantag

av nämnderna för 4:de, 12:te, 14:de, 17:de, 18:de, 20:de, 21:sta, 22:dra och 23:dje distrikten, i vilka bör utses fem ledamöter och lika många suppleanter.

Suppleanterna böra såsom hittills tjänstgöra för var och en av de ordinarie ledamöterna i den ordning, ledamöter och suppleanter här nedan angives.

1:sta taxeringsdistriktet.

Ledamöter: F. överpostiljonen J. E. Wirén, motormontören Erik E. W. Larsson och ingenjören Nils Markbäck.

Suppleanter: Vaktmästaren Uno Hillborg, metallarbetaren Evert Karlsson och fastighetsförvaltaren Sten Vennerholm.

2:dra taxeringsdistriktet.

Ledamöter: Parkföreståndaren Adolv Andersson, provaren Gustav Öberg och ingenjören Oscar Larsson.

Suppleanter: Ombudsmannen Roland Kwarnström, fru Inger Thorsell och köpmannen Erik Ahlström.

3:dje taxeringsdistriktet.

Ledamöter: Köpmannen Roland Forsberg, flygplansmontören Erik Bengtsson och kontoristen Ingrid Andersson.

Suppleanter: Metallarbetaren Edvard Andersson, flygplansmontören Stig Johansson och affärsföreståndaren John Frid.

4:de taxeringsdistriktet.

Ledamöter: Cementarbetaren Sven Ericsson, förvaltaren Gunnar Andersson, arrendatorn Eric Agrell, lantbrukaren Erik Alm och jordbruksarbetaren Axel Lundberg.

Suppleanter: Fru Greta Lundin, byggnadssnickaren Ruben Pettersson, lantbrukaren Erik Jäder, köpmannen Gösta Brandt och lantarbetaren David Nilsson.

5:te taxeringsdistriktet.

Ledamöter: Svarvaren Georg Karlsson, civilingenjören John Stålhammar och förrådsarbetaren Stig Em. Johansson.

Suppleanter: Flygplansmontören Algot Bergman, distriktssköterskan Iris Fagerlund och metallarbetaren Olle Dahlin.

6:te taxeringsdistriktet.

Ledamöter: Tjänstemannen Axel Boberg, ingenjören Thore Kättström och filaren Gustaf Hellsten.

Suppleanter: Provrumsarbetaren Olle Berggren, kassören Oskar Rudén och fru Anna Löf, Tomtebovägen 4, Västerås.

7:de taxeringsdistriktet.

Ledamöter: Avsynaren Martin Holmberg, typografen Nils Tedbrant och f. apotekaren Adolf Örtenberg.

Suppleanter: Förrådsarbetaren Edvin Agermalm, kontoristen Göte Melin och ombudsmannen Arthur Lingnäs.

8:de taxeringsdistriktet.

Ledamöter: Järnarbetaren K. A. Fröbom, hyvlaren K. H. Thorén och stationsinspektoren A. Jungert.

Suppleanter: Filaren Ruben Berg, metallarbetaren Ruben Karlsson och järnhandlanden Henning Larsson.

9:de taxeringsdistriktet.

Ledamöter: Ombudsmannen Erik Karlsson, ingenjören G. H. Zanders och apparatprovaren Bengt Norman.

Suppleanter: Metallarbetaren Harry Andersson, ingenjören Bertil Sundberg och ritsaren John Olsson.

10:de taxeringsdistriktet.

Ledamöter: Avsynaren Helmer Törnblom, ingenjören Sigurd Ahl och maskinprovaren Petrus Jonsson.

Suppleanter: Metallarbetaren Arne Skog, köpmannen K. Torstensson och sjökaptenen Ruben Stene.

11:te taxeringsdistriktet.

Ledamöter: Instruktören Tage Engelbrektson, förmannen Em. Råberg och maskinisten David Eriksson.

Suppleanter: Gjutaren Elis Svensson, apparatprovaren Stig Håvberg och köpmannen John Clasing.

12:te taxeringsdistriktet.

Ledamöter: Gjutaren Gustaf Nyman, typografen Rune Göthlin, folkskolläraren Arvid Eng, jordbruksförvaltaren Lars Jansson och järnarbetaren Olle Berglund.

Suppleanter: Gjutaren Sven Ring, ingenjören Sixten Larsson, fotografen David Eriksson, exekutorn J. V. Sundquist och metallarbetaren Erik Sand.

13:de taxeringsdistriktet.

Ledamöter: Plåtarbetaren Emil Johansson, metallarbetaren Allan Skult och köpmannen Ragnar Wassberg.

Suppleanter: Kriminalkonstapeln Folke Rebermark, konditoriarbetaren Sven Nilsson och köpmannen Helmer Urby.

14:de taxeringsdistriktet.

Ledamöter: Målaren Carl-Axel Grönberg, lantbrukaren Fabian Rörick, fru Hildur Strandberg, ombudsmannen Olle Berggren och lokföraren Harald Blomkvist.

Suppleanter: Snickaren Gunnar Eriksson, ingenjören Runo Renntun, ingenjören Olof Lindskog, kommunalarbetaren Klas Larsson och lokföraren Hjalmar Norberg.

15:de taxeringsdistriktet.

Ledamöter: Filaren Wiktor Persson, fru Rut Jansson och maskinisten Erik Andersson.

Suppleanter: Bilelektrikern Gösta Finnström, fru Britta Öyen och folkskolläraren Carl Malmros.

16:de taxeringsdistriktet.

Ledamöter: Fru Greta Schörling, köpmannen Elis Sollin och vaktmästaren Allan Lindstedt.

Suppleanter: Avläsaren Tore Areen, köpmannen Nils Andersson och filaren Emanuel Larsson.

17:de taxeringsdistriktet.

Ledamöter: Linjearbetaren Hugo Andersson, lokföraren E. H. Neijmer, ingenjören Ferdinand Wahlberg, lantbrukaren Bror G. Carlstedt och metallarbetaren Sven Pettersson.

Suppleanter: Metallarbetaren Geron Eriksson, förmannen Klas Larsson, köpmannen Sven Källebo, kantorn K. G. Söderlund och filaren Börje Olsson.

18:de taxeringsdistriktet.

Ledamöter: Jordbruksarbetaren Harald Frändberg, Rustberga, Västerås, chauffören Olof Ridman, Hammarbacksvägen 2 C, Västerås, kyrkovaktmästaren Oskar Dahlgren, Prästgården, Skerike, kantorn Johan Hedblom och lantbrukaren Aug. Eriksson, Käfsta.

Suppleanter: Rörmontören Ragnar Söderlund, Kungsgatan 12, Västerås, byggnadsarbetaren Ernst Frändberg, Skarpa, Skerike, jordbruksarbetaren Valte Eriksson, Skerikes by, Västerås, fru Märta Hedblom och lantbrukaren Nils Lindström, Skerike.

19:de taxeringsdistriktet.

Ledamöter: Butiksföreståndaren Hugo Karlsson, magistratsvaktmästaren Helge Thorell och assistenten Eric Hultåker.

Suppleanter: Fru Margit Pettersson, metallarbetaren Stig Forslund och fru Maj-Britt Norström.

20:de taxeringsdistriktet.

Ledamöter: Handlanden Otto Jansson, kassören Valter Larsson, förmannen Hugo Ericsson, skomakarmästaren Ernfrid Carlsson och köpmannen Oscar Kihlgren.

Suppleanter: Fru Ester Karlsson, assistenten Sigfrid Sköld, Växthusvägen 29, kontoristen Gustav Eriksson, civilekonomen Åke Eriksson och köpmannen Sigfrid Holm.

21:sta taxeringsdistriktet.

Ledamöter: Avsynaren Ragnar Kragge, droskägaren John Eriksson, köpmannen Harry Vågberg, tillsyningsläraren Manfred Carlvik och föreståndaren Yngve Engström.

Suppleanter: Tjänstemannen Sture Bergmark, inspektören Erik Larsson, järnhandlanden Rune Bergius, kamreraren Henry Flinck och distriktsombudsmannen John Wahlström.

22:dra taxeringsdistriktet.

Ledamöter: Skomakarmästaren J. F. Sjögren, plåtslagarmästaren Lennart Lennervik, fru Gunborg Johansson, byggnadsingenjören Gustaf Ahlquist och f. kriminalöverkonstapeln Fritz Svensson.

Suppleanter: Folkskolläraren Allan Andersson, metallarbetaren Martin Engström, butiksföreståndaren Ingemar Lindkvist, konditorn Gunnar Persson och apotekaren Åke Pettersson.

23:dje taxeringsdistriktet.

Ledamöter: Ombudsmannen Erik Berglind, muraren Erik Hedman, f. handelsträdgårdsmästaren Karl Pettersson, smidesfabrikören Magnus Holm och byggnadskontrollanten Axel Eriksson.

Suppleanter: Ingenjören Bertil Falck, grovarbetaren Gösta Classon, ingenjören Jens Nygren, civilingenjören B. Björk och ombudsmannen Gunnar Österberg.

Pensionsnämnderna.

Pensionsnämnden i Västerås stads östra pensionsdistrikt.

Till suppleant i pensionsnämnden för tiden intill 1953 års utgång i stället för tjänstemannen Lars Svedlund, vilken skriftligen avsagt sig uppdraget föreslås fröken Gun Wallerström, Vallingatan 6 B, Västerås.

Västerås den 5 december 1952.

För beredningsutskottet:

GÖSTA SJÖBERG

Per Siösteen.

Västerås 1952. Vestmanlands Läns Tidnings AB tryckeri.